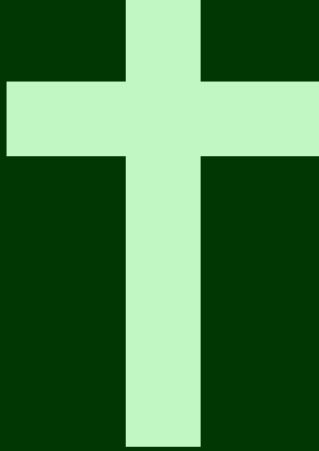


Én-l̄a Nainá xi
kjoa ts'e
Jesucristo



New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl Mazateco de S
Jerónimo Tecóatl; maa (MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

'Én-lá Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo
New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl Mazateco de S
Jeronimo Tecóatl; maa (MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, San Jerónimo Tecóatl [maa], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
 9f778253-d34e-5037-af35-7bca16479aa0

Contents

San Mateo	1
San Marcos	60
San Lucas	96
San Juan	157
Hechos	202
Romanos	256
1 Corintios	280
2 Corintios	302
Gálatas	317
Efesios	326
Filipenses	334
Colosenses	340
1 Tesalonicenses	345
2 Tesalonicenses	350
1 Timoteo	353
2 Timoteo	360
Tito	365
Filemón	368
Hebreos	370
Santiago	388
1 Pedro	394
2 Pedro	401
1 Juan	405
2 Juan	412
3 Juan	413
Judas	415
Apocalipsis	417

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskiì San Mateo

*Xità jchínga-la Jesucristo
(Lucas 3:23-38)*

¹ Jè xojon xi oxkít'aà 'ín-la na'èn-jchá kjiin-la Jesucristo, xi ya inchrobàt'aà-ne tje-la David kò ts'e Abraham.

² Jè Abraham, jè komà na'èn-la xi Isaac ki'mì; kò jè Isaac, jè komà na'èn-la xi Jacob ki'mì; kò jè Jacob, jè komà na'èn-la xi Judá ki'mì, kò jñà xità 'ndse. ³ Judá, jè komà na'èn-la xi Fares kò Zara ki'mì. Kò jè nea-la, Tamar ki'mì. Jè Fares, jè komà na'èn-la xi Esrom ki'mì; kò jè Esrom, jè komà na'èn-la xi Aram ki'mì; ⁴ kò jè Aram, jè komà na'èn-la xi Aminadab ki'mì; kò jè Aminadab, jè komà na'èn-la xi Naasón ki'mì; kò jè Naasón, jè komà na'èn-la xi Salmón ki'mì; ⁵ kò jè Salmón, jè komà na'èn-la xi Booz ki'mì; kò jè nea-la Booz, Rahab ki'mì. Kò jè Booz, jè komà na'èn-la xi Obed ki'mì; kò jè nea-la Obed, Rut ki'mì. Kò jè Obed, jè komà na'èn-la xi Isaí ki'mì; ⁶ kò jè Isaí, jè komà na'èn-la xi David ki'mì xi xítaxá ítjòn tsibìjna; kò jè David, jè komà na'èn-la xi Salomón ki'mì; kò jè nea-la Salomón, jè xi komà chjoón-la Urías nga sà ítjòn.

⁷ Jè Salomón, jè komà na'èn-la xi Roboam ki'mì; kò jè Roboam, jè komà na'èn-la xi Abías ki'mì; kò jè Abías, jè komà na'èn-la xi Asa ki'mì; ⁸ kò jè Asa, jè komà na'èn-la xi Josafat ki'mì; kò jè Josafat, jè komà na'èn-la xi Joram ki'mì; kò jè Joram, jè komà na'èn-la xi Uzías ki'mì; ⁹ kò jè Uzías, jè komà na'èn-la xi Jotam ki'mì; kò jè Jotam, jè komà na'èn-la xi Acaz ki'mì; kò jè Acaz, jè komà na'èn-la xi Ezequías ki'mì; ¹⁰ kò jè Ezequías, jè komà na'èn-la xi Manasés ki'mì; kò jè Manasés, jè komà na'èn-la xi Amón ki'mì; kò jè Amón, jè komà na'èn-la xi Josías ki'mì; ¹¹ kò jè Josías, jè komà na'èn-la xi Jeconías ki'mì, kò jñà xità 'ndse, k'e nga kiikò kjo'in xità Israel ján i'nde n'ánda 'mì Babilonia.

¹² Xi komà iskan k'e nga jye kiikò kjo'in xità ján Babilonia, jè Jeconías, jè komà na'èn-la xi Salatiel ki'mì; kò jè Salatiel, jè komà na'èn-la xi Zorobabel ki'mì; ¹³ jè Zorobabel, jè komà na'èn-la xi Abiud ki'mì; kò jè Abiud, jè komà na'èn-la xi Eliaquim ki'mì; kò jè Eliaquim, jè komà na'èn-la xi Azor ki'mì; ¹⁴ kò jè Azor, jè komà na'èn-la xi Sadoc ki'mì; kò jè Sadoc, jè komà na'èn-la xi Aquim ki'mì; kò jè Aquim, jè komà na'èn-la xi Eliud ki'mì; ¹⁵ kò jè Eliud, jè komà na'èn-la xi Eleazar ki'mì; kò jè Eleazar, jè komà na'èn-la xi Matán ki'mì; kò jè Matán, jè komà na'èn-la xi Jacob ki'mì; ¹⁶ kò jè Jacob, jè komà na'èn-la José. Kò José, jè xi x'in-la komà María; kò jè María, nea-laá komà Jesús xi Cristo, [xità xi xó kisikasén-ne Nainá].

¹⁷ Ngats'ìl xità jchínga-la Jesús, teñijòn skò ma-ne xi inchrobàt'aà-ne ts'e Abraham skanda David. Kò jñà xità jchínga-la Jesús xi inchrobàt'aà-ne ts'e David skanda k'e nga kiikò kjo'in jñà xità Israel ján i'nde n'ánda 'mì Babilonia, tìkooá teñijòn skò ma-ne. Kò nguì teñijòn skò ma-ne skanda k'e kits'iin xi Cristo, [xità xi xó kisikasén-ne Nainá].

*Kii komà k'e nga kits'iin Jesucristo
(Lucas 2:1-7)*

¹⁸ K'e nga kits'iin Jesucristo kiis'in komà: María xi nea-là Jesús ko José jñà títajna'ño-là xíkjin nga kixan. K'e nga tikj'eè bitsajna ko xíkjin, María ki'ya-là nga ki'ndí 'ya xi it'aà ts'e nga'ño-là Injma Tsjeè-là Nainá. ¹⁹ José, xi x'in-là komà, nga xita kixi-né, majin-là nga kjosobà tsjá-là jè María, kisikitsjeèn nga tà sikkjna-ne chjoón jè, ko mì yá xita kji'nchré. ²⁰ K'e nga k'oas'in tísikitsjeèn jñà kjoa koi, jngoò àkjale-là Nainá tshóko inga nijná. Kitsò-la:

—José, xi ya nchrobàt'aà-ne tje-là David, kì tsakjoòn-jèn nga bijna koi María xi chjoón-lè koma, jè ki'ndí xi 'ya, nga'ño ts'e Injma Tsjeè-là Nainá-né. ²¹ S'eé jngoò-là ki'ndí x'in, ko 'in-là Jesús k'oín. Koi k'oas'in k'oín-ne nga jè kochrjetji naxandá-là xi kjoa ts'e jé-la.

²² Ngats'ì kjoa koi, k'oáá s'in tsitasòn koni s'in kitsò Nainá xi it'aà ts'e xita xi kiichja ngajo-là Nainá kjótsee nga kitsò:

²³ Jngoò chjoón xongó, ki'ndí k'oá ko k'oèè jngoò ki'ndí x'in xi Emanuel k'oín 'in-là.

Jè 'in xi Emanuel tsò, Nainá tijnako-ná tsòyaá-ne.

²⁴ K'e nga jaá-là José, k'oáá s'in kis'iin koni s'in kitsò-là àkjale-là Nainá, kiskoétjò María ko chixàn-ko. ²⁵ Tanga mìkì tsoyijòko xíkjin skanda k'e-né nga kits'iin ki'nditjòn-là María. Ko k'oáá s'in tsibít'aà 'in-là nga Jesús ki'mì.

2

Kiis'in komà nga ijchò katsejèn-là Jesús jñà xita xi 'ño tjin-là kjoachjine

¹ Jesús kits'iin ya naxandá xi 'mì Belén, nangui xi chja-ne Judea, k'e nga xitaxá ítjòn tjna xi 'mì Herodes ya i'nde jè. Ijchò ján Jerusalén, xi naxandá sko-là Judea, xita xi 'ño tjin-là kjoachjine, xi inchrobà-ne ñanda bitjokàtji-ne ts'oi ² nga kjònangui. Kitsò:

—¿Ñanda tjna xitaxá ítjòn-là ts'e xita judío xi jye kits'iin? Ki'yaá jngoò-jen ni'ño ján ñanda bitjokàtji-ne ts'oi xi tsakó nga jye kits'iin. Ko ngajen koií xá kjoì-najen nga jchaxkón-jen.

³ K'e nga kii'nchré Herodes xi xitaxá ítjòn tjna, tà kitsakjòn-né ko ngats'ì xita naxandá Jerusalén. ⁴ Jè xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes, kiichja-là ngats'ì xita sko-là no'mii ko xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés; kiskònangui-là ñanda jts'in xi Cristo, [jè xita xi xó sikkasén-ne Nainá]. ⁵ Jñà xita koi kitsò-la:

—Yaá Belén, naxandá xi chja-ne Judea. K'oáá s'in tíchja xojon xi kiskii jñà xita xi kiichja ngajo-là Nainá nga kitsò:

⁶ Jñò xi xita Belén 'mì-nò, xi nangui Judá nokjoà-nò, ngásòn chji-là naxandá-nò koni jñà naxandá ítjòn-là nangui Judá, nga yaá kitjojin jngoò xitaxá ítjòn xi sikkinda naxandá-na Israel.

⁷ Jè xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes, kiichja'ma-là jñà xita xi 'ño tjin-là kjochjine nga kiskònangui-là mé nachrjein-ne nga kijtsee ni'ño. ⁸ K'eé kisikasén ján Belén; kitsò-la:

—Tanguió ján, koa ndaà chjinanguio xi it'aà ts'e ki'ndí jè. K'e nga sakò-nò, tikí'nchré-ná mé-ne tikoa kjián katsejèn-là nga skoexkoán koa jeya sikkjna.

⁹ K'e nga jye kii'nchré xita xi 'ño tjin-là kjoachjine koni s'in kitsò Herodes, k'eé kii xita koi ko jè ni'ño xi kijtsee ñanda bitjokàtji-ne ts'oi k'oas'in kii ítjòn-là skanda ijchò ñanda tjna ki'ndí jè, ko yaá tsasjna jè ni'ño. ¹⁰ Jñà xita xi 'ño tjin-là kjoachjine k'e nga kijtsee ni'ño jè, taxki tsjaá komà-la. ¹¹ K'e nga jahas'en ni'ya jñà xita koi, kijtsee ki'ndí ko nea-la

María. K'eé chinchaxkó'nchit'aà-la jè ki'ndí kò kijtseèxkón; jeya kisikíjna. Ikjoàn kiskix'a kaxa-la kò kitsjaà-la ton oro, kò chrjongó-la Nainá kò xkii xi 'ño ndaà jne xi 'mì mirra. ¹² Nga komà iskan kits'ii-la nijña xita xi 'ño tjin-la kjoachjine nga mì tì k'oaa s'in ndiyá kjo-ne ñanda tjna Herodes. Xin ndiyá kii-ne nangui-la.

K'e nga jña xita jhínga-la Jesús kii kò ján nangui Egipto

¹³ K'e nga jye kii-ne jña xita xi 'ño tjin-la kjoachjine, jngoò àkjale-la Nainá kisinijña-la José, kitsò-la:

—Tísitjin; chjoí jè ki'ndí kò nea-la; t'in ján nangui Egipto; yaá tigni skanda k'e 'an koxán-lè. Nga jè Herodes xi xitaxá ítjòn tjna, kohótsji ki'ndí jè nga mejèn-la nga sikk'en.

¹⁴ K'eé tsasítjen José, k'e nga nitjen kiskoé jè ki'ndí kò nea-la nga kii ján nangui Egipto. ¹⁵ Yaá tsibítsajna skanda k'e nga k'en Herodes. K'oaa s'in tsitasòn koni s'in kitsò Nainá xi it'aà ts'e xita xi kii chja ngajo-la Nainá nga kitsò: “Ya nangui Egipto kichjà-la ki'ndí-na.”

K'e nga kinik'en ndí ixti x'in

¹⁶ K'e nga kijtseè jè Herodes nga jña xita xi 'ño tjin-la kjoachjine kiskoònachan-la, tsí jti komà-la. Ikjoàn kitsjaà okixi nga sikk'en yije ndí ixti x'in xi jò nó tjin-la kò ngats'ii xi isa ki'ndí isa kóhokji ján naxandá Belén, kò ya naxandá indii-la koni s'in jye kisijiin-la mé naxhrjein-ne nga kijtseè ni'ño jña xita xi 'ño tjin-la kjoachjine. ¹⁷ K'oaa s'in tsitasòn 'én xi kitsò Jeremías, xita xi kii chja ngajo-la Nainá, nga kitsò:

¹⁸ Ya i'nde Ramá kina'ya jngoò-la xita xi tísikájno kò 'ño tikjindáya kò tísiné; jè chjoón Raquel xi tikjindáyakeè ndí ixti-la, nga mìkii majehikon inima-la nga jye k'en ixti-la.

¹⁹ K'e nga jye k'en Herodes, xi xitaxá ítjòn tjna, jngoò àkjale-la Nainá kisinijña-la José ján Egipto. Kitsò-la:

²⁰ —Tísitjin, chjoí ki'ndí jè kò nea-la. T'in ijngoò k'a-ne nangui Israel. Jyeé k'en jña xita xi tjin-ne nga mejèn-la sikk'en ki'ndí jè.

²¹ K'eé tsasítjen José, kii kò-ne ki'ndí jè kò nea-la ya nangui Israel. ²² Tanga k'e nga kii'nchré José nga jè tíhotíxoma jè xi 'mì Arquelao ya nangui Judea, nga jè tjna ngajo-la na'èn-la Herodes, José kitsakjòn-né; mì k'oaa s'in kii. Ján kii i'nde ñanda 'mì Galilea nga k'oaa s'in kis'enojmíya-la inga nijña. ²³ K'e nga ijchò i'nde jè, yaá tsibítsajna ya naxandá xi 'mì Nazaret. K'oaa s'in komà mé-ne nga tsitasòn koni s'in kitsò jña xita xi kii chja ngajo-la Nainá, nga jè Jesús xita Nazaret k'oín.

3

'Én xi kii chja Juan xi kis'iin bautizar xita

(Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28)

¹ Jña naxhrjein koi j'ii Juan xi kis'iin bautizar xita ya i'nde it'aà xin ñanda nangui kixi choòn, nangui xi chja-ne Judea, nga kisika'bí 'én-la Nainá, ² kitsò:

—Tikájno jé-nò, kii tì jé binchaàtsji-nò nga jyeé kjòchrañat'aà-nò naxhrjein nga jchaa kó s'in otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

³ Jè Isaías, xita xi kii chja ngajo-la Nainá, k'oaa s'in kiskii xojon-la xi it'aà ts'e Juan nga kitsò:

Na'yà-la jta-la jngoò xita xi 'ño chja

ya j'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, nga tsò:

“Tjandaà ndiyá-la Nainá ya jjiìn inima-nò;

kixi tikíjna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná.”

⁴ Nikje xi tsohòkjá Juan, tsja-la cho camello-né; ko jngoò sincho chrjoa tsibikjá ndáyá-la. Koá jña tsojmì xi kiskine, cho langosta-né ko tsjén-la cho cera xi tjin jjiìn ijña. ⁵ Ijchò 'nchré-la xita xi inchrobà-ne Jerusalén, ko nga kijndá nangui Judea ko ngats'iì naxandá xi ya chrañàt'aà-la xajngá nandá Jordán. ⁶ K'e nga jye tsafátakòn jé-la jña xita, Juan, ikjoàn kis'iìn bautizar ya xajngá nandá Jordán.

⁷ K'e nga kijtsee Juan nga kjin xita fariseo ko xita saduceo j'iì nga koma bautizar, kitsò-la:

—jñò, k'oaa s'in ngaya-nò koni tsà tje-la ye! ¿Yá xi okitsò-nò nga kinchat'aàxìn-là jè kjo'in xi nchrobá machrañàt'aà-nò? ⁸ Ndaà tjin kjoa xi t'een nga ndaà kàta'ya-nò nga jyeé kinikájno jé-nò nga mì tì jé bìnchaàtsji-nò. ⁹ Kì k'oaa s'in nikitsjeèn jjiìn inima-nò nga bixón: “Ngajen, [mikiì s'e-najen kjo'in nga] yaá inchrobàt'aà-najen tje-la Abraham.” K'oaa xan-nò, Nainá, skanda jña ndajo koma-la sijkatjija-la nga ixti-la Abraham koma. ¹⁰ Jè kichayá jyeé kijjnandaà nga kotesòn yá; ngats'iì yá xi 'mì ndaà toò ojà-la, skanda ko ima-la, jtisòn-né, ikjoàn sìnchájiìn ni'in nga kitì. ¹¹ Xi okixi, 'an koó nandá s'iìn-nò bautizar, mé-ne nga sijkájnoò jé-nò ko mì tì jé kinchátsji-nò. Tanga jè xi nchrobátjinguina s'iìn-nò bautizar ko Inima Tsjeè-la Nainá ko ni'in. İsaá tjin-la nga'ño mì k'oaa-ne 'an. Skanda mikiì tjí'nde-na nga 'an kji'kooa xojté-la. ¹² Jyeé kjinaya tsja jè pala nga siitsjeè tjé-la trigo. Kinchàxko trigo ya iya ni'nga; ko jè tjé paja kìnchájiìn ni'in ñánda nga mikiì bits'o nita mé nachrjein-ne.

K'oaa s'in komà nga komà bautizar Jesús

(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

¹³ Jesús j'iì-ne Galilea ya xajngá nandá Jordán nga mejèn-la nga jè Juan s'iìn bautizar Jesús. ¹⁴ Tanga jè Juan k'e nga sa ítjòn mikiì kòkjeiín-la, kitsò-la Jesús:

—'Aán xi mochjeén-na nga jii s'een-ná bautizar, tanga ngaji, ta saá 'an f'iichòn-ná.

¹⁵ K'ée kitsò Jesús:

—Tjiì-lè kjondaà, t'een-ná bautizar mé-ne nga k'oas'in sikitasoán kjotixoma-la Nainá.

K'ée kòkjeiín-la Juan. ¹⁶ K'e nga jye komà bautizar Jesús, k'e nga jye itjojiìn-ne nandá, ikjoàn kitáx'a-la ngajmii, ko jè Jesús kijtsee Inima Tsjeè-la Nainá xi inchrobàjen-ne ngajmii, koni kji nise paloma kji; yaá kiskaàsòn-la Jesús. ¹⁷ K'ée kina'ya jngoò-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Jè jèè xi ki'ndi-na xan-la xi 'ño matsjake; tsja tjin-la takoàn it'aà ts'e.

4

K'e nga jè xita neij kiskoòt'aà Jesús

(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

¹ Jè Inima Tsjeè-la Nainá kiiko Jesús jngoò j'nde it'aà xìn nga jè xita neij skót'aà nga mejèn-la nga kàtátsji jé.

² Ichán nachrjein ko ichán nìtjen tsibijnachjan Jesús ko k'e nga koma iskan jye kjòhojò-la. ³ Jè xita neij xi ma-la konachan ijchò kasit'aà chrañà-la ñánda tjna Jesús, kitsò-la:

—Tsà kixíí kjoa nga ngaji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè, tjiì-la okixi jñà ndajo koi nga inchrájin kátama.

⁴ Tanga Jesús kitsò-la:

—Tjít'aà Xojon-la Nainá, nga tsò: “Mìtsà tà koi tsojmì xi ma chine kítsakon-ne xita, tikoáá kítsakon-ne nga yije 'én xi chja Nainá.”

⁵ Jè xita nejí kiiko Jesús ya Naxandá-la Nainá xi xó kitjaàjiin-ne [ñánda 'mì Jerusalén]; kisikíjnasòn ingo ítjòn ñánda isa 'nga kji. ⁶ Kitsò-la:

—Tsà kixíí kjoa nga jì xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè, tìkatjengui yijo-lè, nga k'oaá s'in tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò:

Nainá koií xá-la àkjale-la it'aà tsiji,

nga kò tsja tsoba'ño-lè,

mé-ne nga nijngoò ndajo satíngui-ne ndsokoiì.

⁷ Jesús kitsò-la:

—Tikoáá tjít'aà Xojon-la Nainá, nga tsò: “Kì k'oaá s'in chít'ìi Na'èn-ná xi Nainá.”

⁸ Ingòò k'a jè xita nejí kiiko Jesús isòn nindoò xi 'ño 'nga kji, koa tsakó yije-la ngats'ìi naxandá xi tjín isò'nde kò kjoajeya-la jñà naxandá.

⁹ Kitsò-la:

—Nga jíí tsjaà yije-lè naxandá koi, tsà kosixkó'nchit'aà-ná kò jeya sikíjna-ná.

¹⁰ K'ée kitsò Jesús:

—Tixín xita nejí, tìsít'aàxìn-ná. Nga k'oaá s'in tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Jeya tìkíjni Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la; tà jè tajngoò tìkitasòn-la.”

¹¹ K'ée kii jè xita nejí, tsasít'aàxìn-la Jesús. Ikjoàn ijchò àkjale-la Nainá xi kisís'in-la Jesús.

Kii komà nga kii síxájiin-la xita Galilea Jesús

(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

¹² K'e nga kiì'nchré Jesús nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita ndayá tíjna'ya, kiì lingoò k'a-ne ya i'nde-la ñánda 'mì Galilea. ¹³ Tanga mì ya tsibijna ñánda 'mì Nazaret; ján kiì kína ñánda 'mì Capernaum, jngoò naxandá xi kijnandiì ndáchikon ya i'nde xi chja-ne Zabolón kò Neftalí.

¹⁴ K'oaá s'in komà mé-ne nga tsitasòn-ne 'én xi kiskii Isaiás xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

¹⁵ Jè nangui xi ts'e Zabolón kò jè nangui xi ts'e Neftalí,

ya ndiyá xi fi indii ndáchikon,

ján xijngoàà xajngá nandá Jordán ya nangui Galilea,

ñánda tjín xi mìtsà xita judío.

¹⁶ Jñà xita naxandá koi xi tjíjño kjohítsjeèn-la,

kijtseè jngoò ni'in xi 'ño tse kji,

koa jñà xita xi ya tìjmaya ndiyá-la kjoabiyaà,

kjòhiseèn kjohítsjeèn-la.

¹⁷ K'ée tsibíts'ia Jesús nga kiichjaya 'én ndaà-la Nainá. Kitsò:

—Tìkájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò nga jyeé kjòchrañàt'aà-nò nàchrjein nga jchaa kós'in otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

Kii kis'iin Jesús nga ñijòn xita kiichja-la xi ma-la sík'en tìn

(Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

¹⁸ K'e nga tifa Jesús ya indii ndáchikon ts'e Galilea, kijtseè jò xita xi 'ndse ma, jngoò xi 'mì Simón kò tije-ne xi 'mì Pedro, kò xi lingoò, jè xi 'mì Andrés.

Jñà xit̩a koi xi s̩ík'en t̩in. K'e nga nchis̩íkatjen-jiin-ndá na'ya-la, ¹⁹ Jesús kitsò-la:

—Nchrohót̩ingui-ná, 'aán tsjaà-nò xá nga kíxkóya xit̩a xi 'an k̩j̩t'aa-na koni s'ín maxkóya t̩in.

²⁰ Jñà xit̩a koi n̩it̩oón kisikájna na'ya-la nga k̩it̩jingui-la Jesús.

²¹ İsa xijngoaa İsa Jesús k̩ijtsee ngui jò xit̩a xi t̩ikoa 'ndse ma-ne; jngoò xi 'mì Jacobo, kò xi İjngoò, Juan 'mì; İxti-la Zebedeo. Yaá t̩itsaya chitso kò na'èn-la. Nchib̩indaaya jñà na'ya-la. Jesús k̩iichja-la nga jñà kojmeik̩o.

²² Xit̩a koi n̩it̩oón kisikájna chitso-la kò na'èn-la nga k̩it̩jingui-la Jesús.

Kü kis'ün Jesús nga k̩j̩n xit̩a tsakóya-la

(Lucas 6:17-19)

²³ Jesús tsajmeè kóhok̩ji nangui Galilea, tsakóya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga nga İjngó İxandá. K̩iichjaya 'én ndaa-la Nainá koni s'ín ot̩ixoma Nainá; t̩ikoa kisindaà-ne ngats'İ ch'in xi t̩j̩n-la xit̩a nga xk̩i xi ján İjòjno İjòt'aa yijo-la. ²⁴ Kina'yà-la Jesús kóhok̩ji ya İ'nde ñánda 'mì Siria, koa j'İk̩o-la xit̩a xk'én xi k̩j̩n skaya ch'in t̩j̩n-la, jñà xi İjòjno İjòt'aa yijo-la kò xit̩a xi ch'in neİ t̩j̩n İnim̩a-la, kò t̩j̩n xi ch'in biyaàx̩n t̩j̩n-la, kò xit̩a xi m̩i k̩i ndaa ma s̩ihiníyá yijo-la. Jesús kisindaà-ne ngats'İ xit̩a koi. ²⁵ K̩j̩n xit̩a xi ya İ'nde-la Galilea k̩it̩jingui-la, kò jñà xit̩a naḡandá xi te ma-ne (xi 'mì Decápolis), kò jñà xit̩a naḡandá Jerusalén kò naḡandá xi i'nga xi ya chja-ne nangui Judea, kò xi chja-ne xijngoaa xajngá nandá Jordán.

5

Kü kitsò Jesús nga k̩iichjaya ya İsò'nga nindoò

¹ Jesús, k'e nga k̩ijtsee ngats'İ xit̩a xi k̩j̩n ma-ne, k̩imj̩n-jno ya İsò'nga nindoò koa yaá tsib̩jna. Jñà xit̩a xi kota'yat'aa-la İjchò kinchat'aa-la.

² Jesús k'eé tsakóya-la kitsò-la:

Kj̩ndaà xi sakó-la jñà xit̩a k'e nga mé kjoa t̩itsaj̩n

(Lucas 6:20-23)

³ —Mé tà ndaa-la jñà xit̩a xi machiya-la nga mochjeén-la kj̩ndaà-la Nainá; xit̩a koi, jyeé ts'e ngats'İ kj̩ndaà xi t̩j̩n ya ñánda t̩íhot̩ixoma jè xi ngajm̩i nchrobá-ne.

⁴ 'Mé tà ndaa-la jñà xit̩a xi k̩j̩ndáya; Nainá s̩ijetak̩n-né.

⁵ 'Mé tà ndaa-la jñà xit̩a xi indaaj̩n t̩j̩n İnim̩a-la; jñà t̩joé-la nangui xi Nainá jye k'oas'ın kitsò nga jñà tsjá k̩j̩t̩jò-la.

⁶ 'Mé tà ndaa-la jñà xit̩a xi 'ñó mejèn-la nga k̩itas̩n xi kjoa kixi xi Nainá s̩jé; Nainá k̩os̩k̩o nga k̩itas̩n kjoa koi.

⁷ 'Mé tà ndaa-la jñà xit̩a xi mahim̩akeè xit̩a xi k̩'ej̩i; Nainá kohim̩akeè ngajo-ne jñà xit̩a koi.

⁸ 'Mé tà ndaa-la jñà xit̩a xi tsjeè t̩j̩n İnim̩a-la; jñà xit̩a koi, jñà-né xi skoexkon Nainá.

⁹ 'Mé tà ndaa-la jñà xit̩a xi s̩ik̩jna'nchán kjoa; Nainá k̩'ndí-laá k̩itso-la.

¹⁰ 'Mé tà ndaa-la jñà xit̩a xi k̩j̩'in t̩j̩n-la nga fit̩jingui kondra-la xit̩a, koi kjoa-la nga ndaa s̩ik̩itas̩n xi kjoakixi. Xit̩a koi, jyeé ts'e ngats'İ kj̩ndaà xi t̩j̩n ya ñánda t̩íhot̩ixoma jè xi ngajm̩i nchrobá-ne.

¹¹ 'Mé tà ndaa-nò k'e nga jñà xit̩a ch'o k̩itso-nò nga kot̩it'aa-nò kò k'e nga ch'o s̩ik̩o-nò, kò k'e nga 'én ndiso tsj̩at'in-nò xi kjoa ts'an. ¹² Tsja t'è-là İnim̩a-nò, koa tsja t'è-là tak̩n. Jñò, tseé kj̩ndaà t̩joé-nò ján ngajm̩i. M̩itsà

tà jñò xi otínikò-nò. K'oaá tís'ín kinikò jñà xità xi kiùchja ngajo-la Nainá xi chinchima ítjòn-nò.

Kiís'ín kochjeén naxa ko ni'ín xi tjín isò'nde
(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

¹³ Jñò, k'oaá s'ín ngaya-nò koni tsà naxa xi mochjeén-la xità isò'nde. Tanga tsà jè naxa mì tì kii sijnchra-ne tsojmì, ¿kó tís'ín kochjeén-ne? Mì tì mé chjí-la; xíxteèn-ne ko yaá kinchane xità.

¹⁴ Jñò, k'oaá s'ín ngaya-nò koni tsà ni'ín xi mochjeén-la xità isò'nde. Tsà jngòò naxandá xi isò'nga nindoò kijna, mìkii koma kájna'ma. ¹⁵ K'e nga jngòò ni'ín sit'a'í, mìtsà ya sijnangui kaxa. Yaá sijna ñánda 'nga choòn, mé-ne nga kohiseèn yije-la xità xi titsajnaya ni'ya. ¹⁶ Koni ni'ín xi síhiseèn-la xità, k'oaá s'ín ndaà tíjchá yijo-nò nguixkon xità xi k'ejí, mé-ne jñà xità koi, jeya sijnkájna Na'èn-nò xi Nainá xi tjina ngajmii k'e nga skoe-nò nga ndaà títsa'nè.

Kiís'ín tsakóya Jesús ít'aà ts'e kjetíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés

¹⁷ Jñò, k'oaá s'ín níkítsjeèn: mìtsà koi xá j'i-na 'an nga kochrjekànguia jè kjetíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko jè xi tsakóya xità xi kiùchja ngajo-la Nainá. Tà saá j'í sjjngòò-ná 'én xi tjít'aà kjetíxoma. ¹⁸ Okixíí xi xan-nò, koni tjín nachrjein kájna-isa isò'nde ko ngajmii, nímé xi tjáxin-la jè kjetíxoma, nijngòò punto ko nijngòò letra tjáxin-la, skanda kóni nga kojngòò yije kjoa xi tjít'aà kjetíxoma. ¹⁹ Jè xità xi mìkii síkitasòn koni s'ín tíchja kjetíxoma, nas'ín 'nó chiba tíchja, ko k'oaá s'ín okóya-la xità, k'oaá tís'ín 'nó chiba jcha-la ya ijiiin naxandá xi jè otíxoma-la xi ngajmii nchrobá-ne. Ko jè xità xi síkitasòn kjetíxoma-la Nainá ko k'oas'ín okóya-la xità xi k'ejí, jè xità jè, jè xi 'ñó 'nga kájna ya ijiiin naxandá xi jè otíxoma-la xi ngajmii nchrobá-ne. ²⁰ Okixíí xi xan-nò, tsà mìkii lsa ndaà síkitasòn kjoakixí koni jñà xità fariseo ko xità xi okóya kjetíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mìkii kitjás'en-jñò ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

Kiís'ín tjín ít'aà ts'e kjoajti
(Lucas 12:57-59)

²¹ Jñò jye kina'ya koni s'ín ki'mi-la jñà xità jchínga-nò: “Kì xità ník'eèn; nita yá-ne xi xità sijn'en, kjo'in s'e-la.” ²² Tanga 'an k'oaá xan-nò, tsà jngòò xità xi kojtikeyè 'ndse, s'ee-la kjo'in. Jè xi ch'o kítso-la 'ndse, xitaxá tsjá-la kjo'in. Ko jè xi 'ndse kítso-la: “Ngaji nímé chjí-lè”, ok'in-la nga ján kjo'ijiiin ni'ín ts'e i'nde kjo'in.

²³ Tsà k'e nga kíkoi tsojmì kjetjò-lè nga Nainá k'oi-la ya i'nde tsjeè-la, koa ya koiitsjeèn-lè nga jè 'ndsì tjín-la kondra tsiji, ²⁴ tikítsajnei tsojmì kjetjò-lè ya i'nde tsjeè, ikjoàn tikítsi'ba-la 'ndsì koa k'ee koma síkítsajnei tsojmì-lè.

²⁵ Tsà tjín xità xi kohòngui-lè nga kjiko-lè ni'ya osen, k'e nga tjaaya ndiyá, nitoón jchibàndaà-nò, mé-ne nga mì ya kjiko-lè nguixkon xitaxá, ko jè xitaxá mì ya tsjá-la kindá jñà policía nga mì ndayá kjiko-lè. ²⁶ Okixíí xi xan-lè, mì tì kii koma kitjoo-ne ndayá skanda k'e nga kíchjítì yijo-lè nga yije xi sijné-lè xitaxá.

Kiís'ín tjín ts'e kjoa chjngui

²⁷ Jñò, jye kina'ya koni s'ín ki'mi-nò kjòtsee: “Kì kjoa chjngui 'nè.” ²⁸ Tanga 'an k'oaá xan-nò, nita yá-ne xi kotsejèn-jno jngòò chjoón nga fahajiiin-la, jye kjoa chjngui tís'ín koni títsò inima-la.

²⁹ Tsà jñà xkoòn kixi ótsji jé-nò, tìnachrjeè; kjiin tìkatsjoò. Ìsàá ndaà-ne tsà chija jngoò xkoòn mì k'oaá-ne tsà yà kixojiiin yije yijo-nò yà jjiin ni'ín yà j'inde kjo'in. ³⁰ Tsà jñà ndseji kixi ótsji jé-nò, tìchátjòn; kjiin tìkatsjoò. Ìsàá ndaà-ne tsà chija jngoò ndseji mì k'oaá-ne tsà ján kjo'i yijo-nò jjiin ni'ín yà j'inde kjo'in.

Kiis'ín tjin kjotixoma it'aà ts'e xita xi tsjeiin xikjin
(Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

³¹ 'K'oaá tjs'ín kis'enojmi kjõtseé, nita yà xita-ne xi mejèn-la tsjin chjoón-la, ítjòn tjamii'nga xojon xi tsjeiin-ne xikjin xita. ³² Tanga 'an k'oaá xan-nò: tsà jngoò xita x'in xi tsjin chjoón-la, tsà mìtsà kjoa chijngui tís'in jè chjoón, jè x'in-la tìbit'in-la nga kjoa chijngui katas'in chjoón. Jè chjoón, k'e nga kixan ijngoò k'a-ne, jè x'in xi kixan-ko, tìkoaá jye kjoa chijngui tís'in.

Kiis'ín tjin it'aà ts'e 'én xi nokjoá nga Nainá tibeè

³³ Tìkoaá jye kina'yà koni s'in ki'mi-la jñà xita jchinga-ná: “K'e nga bixón: tibeè Nainá, ki chonachan-jèn, tìkitasòn 'én-nò.” ³⁴ Tanga 'an k'oaá xan-nò: K'e nga 'biò 'én-nò, jngoò k'aa kì yà xi nikjina ítjòn. Kì k'oas'in bixón: “Tibeè ngajmii.” Nga jè ngajmii, jè ixile kjotixoma-la Nainá. ³⁵ Tìkoaá kì bixón-jèn: “Tibeè isò'nde”, nga jè nangui, yáá nchasòn ndsoko Nainá. Tìkoaá kì bixón-jèn: “Tibeè naxandá Jerusalén”, nga jè naxandá jè, ts'eé Xitaxá ítjòn xi Nainá. ³⁶ Tìkoaá kì skoò nikjina ítjòn k'e nga mé 'én xi 'biò. Nga mikii koma-nò nga sijmà o sichroba jngoò tsja skoò. ³⁷ Tà k'oaá s'in tinókjoa “jon”, o xi “majin”. Jñà 'én xi kjisòn, yáá nchrobá-ne it'aà ts'e xita neií.

Kiis'ín tikoo jñà xita xi ch'o siko-nò
(Lucas 6:29-30)

³⁸ Jye kina'yà koni s'in ki'mi-nò kjõtseé: “Tsà yà xi kochrje jngoò xkoiin, tìnachrjeè ngajo-ne ts'e. Kò tsà yà xi skoetoòn-lè nga skónájen jngoò ni'noi, chjínájen ngajo-ne ts'e.” ³⁹ Tanga 'an, k'oaá xan-nò: Tìkjeiin-la xita ts'en. Tsà jngoò xita xi sijts'iin-t'aà kjioòn kixi, tìkoaá tjii-la xi ngobà nga kàt'ee-la. ⁴⁰ Tsà jngoò xita kohòngui-nò nga mejèn-la skoé nachro-nò, tìkoaá tjii-la nachrokisòn-nò nga kàtakjoé. ⁴¹ Tsà jngoò xita xi kjò'ño s'in-nò nga sijkajen jngoò hora-nò ch'á-la nga onguiko-là, jò hora isa kjiin tanguiko-là. ⁴² Tsà yà xita xi sijé-nò tsojmi, tjii-la; kò tsà jngoò xita xi mejèn-la skifiat'aà-nò tsojmi, kì 'mi-là: mikii koma.

Kó s'in sikoo jñà xita xi majtikeè-nò
(Lucas 6:27-28, 32-36)

⁴³ Tìkoaá jye kina'yà koni ki'mi-nò kjõtseé: “Tìtsjacha xita xinguioo kò tjticha kondra-nò.” ⁴⁴ Tanga 'an k'oaá xan-nò: Tìtsjacha jñà xi kondra-nò, tìchikon-t'ioòn jñà xi chja'on-ko-nò, ndaà tìkoo jñà xi jtikeè-nò, tìtsi'batjiò jñà xi ch'o tsò-nò kò jñà xi ch'o siko-nò. ⁴⁵ Tsà k'oas'in s'een, k'ndí-la Nainá xi tjna ngajmii koma; Nainá sihiseèn-la ndobá-la ts'oi xita xi ndaà kò xi mì kì ndaà; tìkoaá Nainá sík'a-la jtsí jñà xita kixi kò xi mìtsà xita kixi. ⁴⁶ Jñò, tsà tà jñà matsjacha xita xi matsjakeè-nò, ni mé kjondaà xi s'e-nò; nga k'oaá tjs'ín jñà xita xi síkíchjiti tsojmi ts'e Roma. ⁴⁷ Tsà tà jñà xita xinguioo xi 'ndsé chiba sixat'aà, za k'oaá ma-nò nga 'ño ndaà tita'nè?; nga tìkoaá jñà xita xi mikii beèxkon Nainá, k'oaá tjs'ín. ⁴⁸ Jñò, nguì kjoakixii t'een, koni jè Na'èn-ná xi tjna ngajmii nga nguì kjoakixii s'in.

6

Kiís'ín t'een k'e nga k'oi-là kjondaà xita

¹ K'e nga ndaà tjin kjoa xi 'nè, tìkindako-nò yijo-nò; kì tà k'ée k'oa 'nè k'e nga nguixkon xita, tsà tà jè xi mejèn-nò nga skoe-nò xita xi k'eií. Tsà k'oas'ín s'een, Na'èn-ná xi tjna ngajmii mikii sùichikon-t'in-nò. ² K'e nga jngoò kjondaà k'oi-là xita ima, kì kii bènojmi-là ngats'ii xita xi k'eií, koni s'ín xita xi jò isén tjin-là ya ni'ya ingo sinagoga ko ya ndiyá nga tsjá kjetjò-là tsojmì xita; tà jè xi mejèn-là nga skoe yije xita. Tanga okixii xi xan-nò, jña xita xi k'oas'ín s'ín, jyeé tjin-là chji-là [nga nguixkon xita. Mì tì mé sùichikon-t'in-ne Nainá.] ³ K'e nga tsà tsojmì k'oi kjetjò-là xita ima, mochjeén-né nga mì yá xita xi skoe; nì jè skoe xi 'ño amigo chibá. ⁴ Tjà'ma-là jè kjondaà-nò; k'e nga jè Na'èn-ná skoe jè xi kjoa'ma, jè tsjá-nò chji-nò.

*Kiís'ín t'een k'e nga bitsi'ba-lá Nainá**(Lucas 11:2-4)*

⁵ K'e nga bitsi'ba, kì k'oaá 'nè koni s'ín xita xi jò isén tjin-là. Jña xita koi, k'e nga bitsi'ba-là Nainá, tsjakeé-né nga bincha kixi ya ni'ya ingo sinagoga ko ya chrjangui-là nditsin ñánda kjin xita kotsejèn-là nga Nainá bitsi'ba-là. Xi okixi k'oaá xan-nò, jña xita koi, jyeé tjin-là chji-là [nga nguixkon xita. Mì tì mé sùichikon-t'in-ne Nainá.] ⁶ Tanga k'e nga mejèn-lè nga kítsi'ba-là Na'èn-ná, tjtjás'jin ni'ya-lè, tichjoì xotjoa-là ni'ya-lè, ìkjoàn tije-là kjondaà-là Na'èn-ná xi ya tajngoò tjna'mako-lè. Jè Na'èn-ná tsjá-lè chji-lè nga jè tibeè xi kjoa'ma.

⁷ K'e nga bitsi'ba, kì taxki kjin 'én nokjoà, koni s'ín xita xi mikii beèxkon Nainá. K'oaá s'ín sikítsjeén nga kjin 'én kichja-là Nainá, isaá ndaà kji'nchré-là. ⁸ Kì k'oaá 'nè koni s'ín jña xita koi; jè Na'èn-ná jye tjin-là mé xi mochjeén-nò k'e nga tikj'e è nùjèt'aà-là. ⁹ K'e nga bitsi'ba, kiís'ín tinókjoaa: Na'èn-najen xi tijni ngajmii, kàtayaxkón-là kjoajeya-lè nga tsjèè tijni.

¹⁰ Kàtjanchrobá kjetixoma-lè,

k'oas'ín kàtama ìt'aà nangui koni s'ín mejèn-lè nga koma,

koni s'ín ma ján ngajmii.

¹¹ Tjiì-nájen ì'ndeì jè nijnò xi mochjeén-najen nga naxhrjein inchiòn.

¹² Tijchàat'aà-nájen jé-najen koni s'ín nìjchàat'aà-làjen jña xita xi ch'o síko-najen.

¹³ Kì kii bìi'ndi yá xi mejèn-là nga kot'aà-najen nga kinchátsji jé-jen.

Tìkinda-nájen xi ìt'aà ts'e xita neíí.

Nga tsjií kjetixoma, tsjií nga'ño ko tsjií kjoajeya nita kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

¹⁴ Tsà jño sijnchàat'aà-là jé-là xita xi k'eií, tikoáà jè Na'èn-ná xi tjna ngajmii sijnchàat'aà-nò jé-nò. ¹⁵ Tanga tsà jño mikii sijnchàat'aà-là jé-là xita, tikoáà Na'èn-ná mikii sijnchàat'aà-nò jé-nò.

Kiís'ín t'een k'e nga bitsajnachjan

¹⁶ K'e nga bitsajnachjan, kì k'oaá 'nè koni s'ín jña xita xi jò isén tjin-là nga sikjatija isén-là, mé-ne nga skoe-ne xita nga ba tjin-là nga titsajnachjan. Xi okixi, k'oaá xan-nò, jña xita koi, jyeé kitjoé-là chji-là [nga nguixkon xita. Mì tì mé sùichikon-t'in-ne Nainá.] ¹⁷ Tanga jño, k'e nga bitsajnachjan, kì k'oaá 'nè. Tà saá tanijnò isén-nò ko tasi'a

tsjaskoò, ¹⁸ mé-ne nga mìkiì skoë-nò x̄it̄a tsà titsajnachjan, ko jè Na'èn-ná xi t̄jna'mako-nò, ta jè xi t̄ibeè. Jè s̄ichikon-t'in-nò.

Kjoa nchiná xi t̄jín ján ngajm̄i
(Lucas 12:33-34)

¹⁹ J̄ñò, k̄i tsojm̄i k̄jìn binchatjò ì isò'nde; bits'on-né ko makixo-né ko j̄ñà x̄it̄a síchijé. ²⁰ Ta saá ján ngajm̄i t̄inchatjò tsojm̄i. Ján ngajm̄i mìkiì bits'on ko mìkiì makixo tsojm̄i; t̄ikoaá tsjìn x̄it̄a chijé. ²¹ Ya ñánda k̄inchatjò tsojm̄i-nò, t̄ikoaá yaá s̄ik̄ítsjeèn in̄ima-nò.

Kós'ín mochjeén xkoaán
(Lucas 11:34-36)

²² J̄ñà xkoaán, jè ma ni'ín xi síhiseèn-la yijo-ná. Koií kjoa-la k'e nga ndaà tsejèn-ná, iseèn choòn yije-la yijo-ná; ²³ tanga tsà mìkiì ndaà tsejèn-la xkoiìn, t̄ikoaá kóhokji yijo-lè, ta j̄ñò choòn-la. Nga t̄j̄j̄ñò-la k̄joh̄ítsjeèn-lè t̄ikoaá nguì ta j̄ñò choòn-la yijo-lè.

Yá xi koma nei-la x̄it̄a xi 'ñó matsjakeè ton
(Lucas 16:13)

²⁴ Nj̄ngòò x̄it̄a xi jò koma nei-la nga s̄ixá-la. Tsà jò koma nei-la, jngòò koj̄tikeè koa jngòò kotsjakeè; jngòò ndaà k̄jit'aà-la koa ch'o s̄ik̄o xi l̄jngòò. J̄ñò, tsà kjoa nchiná s̄is'in-là, mìkiì kos'in-la kjoa ts'e Nainá.

Kós'ín síkinda Nainá j̄ñà xi ixti-la ma
(Lucas 12:22-31)

²⁵ K'oaá xan-nò, k̄i makájno-nò mé tsojm̄i xi chj̄nee, xi s'ioo, nga sijchá yijo-nò, ko mé nikje xi ch̄ikjá. ¿A mì 'ya-jèn k'e nga titsajnakoaán ì isò'nde t̄jín-isa kjoa xi isa 'ñó chj̄i-la mì k'oa-ne koni tsojm̄i xi ma chine? T̄ikoaá yijo-ná, t̄jín-isa kjoa xi isa 'ñó chj̄i-la mì k'oa-ne koni jè nikje xi ch̄ikjá. ²⁶ Ch̄it̄sejèn-là nise xi t̄jima ij̄jìn isén; mì jnoó 'beé; mì nijjìn majchá-la koa mì ni'nga t̄jín-la ñánda bincháxkó nijjìn-la; tanga jè Na'èn-ná xi t̄jna ngajm̄i tsjá-la tsojm̄i xi kine; koa j̄ñò, isaá chj̄i-nò mì k'oa-ne j̄ñà nise. ²⁷ J̄ñò, nas'ín takó 'ñó s̄ikájnoò, nī itsé koma s̄ikatonè-là n̄achrjein-nò koni s'ín t̄jindaà-la Nainá.

²⁸ ¿Mé-ne nikájno-nò xi it'aà ts'e nikje xi ch̄ikjá? Ch̄it̄sejèn-là naxó lirio xi majchá ij̄jìn ij̄ñá; mìkiì síxá ko mìkiì ma-la faña nikje. ²⁹ Tanga 'an, k'oaá xan-nò, ndaà tsà jè Salomón xi x̄itaxá ítjòn tsibijna nga 'ñó x̄it̄a jeya, mì k'oaá kjoàn nikje xi tsohòkjá koni kjoàn j̄ñà naxó nga ndaà kjoàn. ³⁰ Nainá, k'oaá s'ín ndaà kjoàn s'ín xka ij̄ñá, xi jngòò n̄achrjein titsajnakon ko xi ma n̄chjòn kotsjòoj̄jìn ni'ín. J̄ñò xi x̄it̄a 'mì-nò xi mìkiì ndaà mokjeiín-nò, ¿a mìtsà isa n̄jton tsjá-nò Nainá nikje xi mochjeén-nò nga ch̄ikjá? ³¹ K̄i makájno-nò, k̄i bixón-jèn: “¿Mé xi chj̄ineé?, ko ¿mé xi s'ioaá? ko ¿mé nikje xi ch̄ikjá?” ³² Nga yije tsojm̄i koi, k'oaá t̄jín xi ótsji j̄ñà x̄it̄a xi mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá. Tanga j̄ñò t̄jnaá-nò Na'èn xi t̄jna ngajm̄i xi jyeé t̄j̄j̄ñò-la nga mochjeén-nò ngats'i tsojm̄i koi. ³³ Ítjòn t̄inchátsjiod kjoa ts'e Nainá koni s'ín otixoma ko kjoakixi-la; ngats'i tsojm̄i xi mochjeén-nò ta tjoésòn-nò. ³⁴ K̄i makájno-nò mé kjoa xi s'e n̄chjòn-lè; nga n̄chjòn-lè, s'eé-nò kjoa xi kókájno-nò; ta koií kjoa t̄ikájno xi t̄jín n̄achrjein i'ndeì.

7

Mi kii koma jña sikindaá jé-la xita xinguiáá
(Lucas 6:37-38, 41-42)

¹ 'Kì kjo'in 'biì-là xita xinguióo kjoa ts'e jé-la mé-ne nga mì kjo'in tjoé-nò kjoa ts'e jé-nò. ² Koni s'ín k'oi-là kjo'in xita xi k'eií, k'oaá tís'in tjoé ngajo-nò kjo'in. Jè chiba xi sichibaya-là xinguióo, tije kochiba ngajo-nò. ³ [¿Mé-ne jé-la xinguii ñikinda-ne koa tsiji mikii ñikindii?] ¿Mé-ne chitsejèn-la jè tjé xi kjinangui xkon xinguii, ko jè yá chiso xi kjinangui xkoiin mikii chitsejèn-la? ⁴ Tsà yá chiso kjinangui xkoiin, ¿a koma k'oin-la xita xinguii: "Tjií'nde-ná nga kochrjekànguia tjé xi kjinangui xkoiin"? ⁵ Ngaji xi jò ma isén-lè, ítjòn tìnachrjekàngui chiso xi kjinangui xkoiin mé-ne nga ndaà kotsejèn-lè, ikjoàn tìnachrjekàngui tjé xi kjinangui xkon xinguii.

⁶ 'Tsojmi tsjeé xi ts'e Nainá, kì nañá 'biì-là mé-ne nga mì ya sikkáfat'aà-lè kò ya skine-lè. Koa jè ndátòn chjí xi ñikjín, kì chinga nikatjen-la mé-ne nga mì ndsokò kìnchanè-ne.

Kó s'ín sijé-lá Nainá k'e nga mé xi mejèn-ná
(Lucas 11:9-13; 6:31)

⁷ 'Tijé mé xi mejèn-nò, jè Nainá tsjá-nò; tìnchátjsioò Nainá, sakó-nò; tìnókjoat'aà-là Nainá mé xi mejèn-nò mé-ne skix'a'nde-nò koni jngoò xotjoa. ⁸ Ngats'ii xita xi sijé, tjoé-la, jè xi ótsji, sakó-la kò jè xi chjat'aà-la Nainá, táx'a'nde-la koni jngoò xotjoa.

⁹ 'Jñò xi xita jhínga 'mì-nò, tsà inchrájin sijné-nò ixti-nò, ¿a ndajoo k'oi-là? Majín. ¹⁰ Koa tsà tìn sijné-nò, ¿a yeé k'oi-là? Majín. ¹¹ Jñò nas'in xita xi ch'o 'nè, ma-nò 'biì-là ixti-nò tsojmi xi ndaà kjoàn. Jè Na'èn-nò xi tíjna ngajmiì, isaá ñiton siis'in-nò nga tsjá-nò tsojmi xi ndaà kjoàn tsà jñò sijét'aà-là.

¹² 'Nita mé kjondaà xi mejèn-nò nga sikkò-nò xita, k'oaá tís'in tikò ngajo-nò. K'oaá s'ín tíchja kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xojon-la xita xi kùchja ngajo-la Nainá.

Kó kji xotjoa xi kitjás'én
(Lucas 13:24)

¹³ 'Títjás'ioòn jè xotjoa xi 'nchrèya kji. Jè xotjoa kò jè ndiyá xi 'ñó tiyà, ndiyá-la kjo'in-né. Kjìn xita xi ya fahas'en. ¹⁴ Kò jè xotjoa kò ndiyá xi 'nchrèya choòn, ndiyá-la kjoabinachon-né, kò chiba xita matsji-la.

Kó s'ín jchaxkoaán xita it'aà ts'e xá xi s'ín.
(Lucas 6:43-44)

¹⁵ 'Ndaà tikindaá yijo-nò it'aà ts'e xita ndiso xi tsò nga 'én-la Nainá síka'bí. K'e nga f'ikkon-nò jña xita koi, ima kjoáá s'ín koni orrè tanga injima-la, tsejèn ts'eén 'ya. ¹⁶ Jñò jchaxkoòn xita koi it'aà ts'e xá xi s'ín. K'oaá ngaya-la koni jngoò yá xi ndaà toò ojà-la. Jè toò uva, mìtsà jè majchá-la yá na'yá. Tikoáá jè toò iko, mìtsà jè majchá-la yá na'yá. ¹⁷ Ngats'ii yá xi ndaà kjoàn, ndaà toò ojà-la. Tanga jè yá xi mikii ndaà kjoàn, mikii ndaà toò xi ojà-la. ¹⁸ Jngoò yá xi ndaà kji, mìtsà ch'o kjoàn toò xi ojà-la. Koa jè yá xi ch'o kji, mikii ojà-la toò xi ndaà kjoàn. ¹⁹ Nga yije yá xi mikii ojà-la toò xi ndaà, satèsòn-la ikjoàn sìnchájiin ni'in nga kiti. ²⁰ K'oaá s'ín jchaxkoòn xita koi it'aà ts'e xá xi s'ín.

Yá xitá xi kjoahas'en-jiin ñánda nga Nainá tíhotíxoma

(Lucas 13:25-27)

²¹ 'Mitsà tà ngats'ìi xitá xi tsò-na: “Na'èn, Na'èn”, kjoas'en-jiin jè kjoatíxoma-là ngajmì. Tà jñà xitá xi kjoas'en-jiin xi sikitason koni s'ín mejèn-là Na'èn-na xi tjna ngajmì. ²² K'e nga kijchò nachrjein, kjìn xitá kítso-na: “Na'èn, Na'èn, ngajen kinokjoàya-nájen 'én-lè xi ít'aà tsiji. Nga koó 'ín-lè kinachrjekàjiin-nájen inima ch'o-là nejí xi mìkiì ndaà; tikoáá kjìn kjoxkón ki'nè-jen xi ndaà tjin.” ²³ K'ée k'oa xán-là: “Mikiì bexkon-nò. Tjinchat'aàxin-ná jñò xi ch'o ki'nè.”

Mé xi ngaya-là jñà xitá xi sikitason 'én-là Jesús kò xi mìkiì sikitason.

(Lucas 6:47-49; Marcos 1:22)

²⁴ 'Jè xi 'nchré koá sikitason 'én-na koni xan-là, k'oaá s'ín ngaya-là koni jngoó xitá xi tjin-là kjohitsjeèn; yaá bíndaàson ni'ya-là ñánda naxi choòn. ²⁵ 'Ba jtsí; 'ba tjoxkón; f'ìi xajngá nandá xi fahanè ni'ya; ni mé xi ma-là nga ndaà tjindaà jè ni'ya, yaá kijnasòn ñánda naxi choòn. ²⁶ Tanga nita ya-ne xi 'nchré 'én-na kò mìkiì sikitason, k'oaá ngaya-là koni jngoó xitá xi tsjin-là kjohitsjeèn; yaá bíndaàson ni'ya ñánda jncha tso mì. ²⁷ 'Ba jtsí; 'ba tjoxkón; f'ìi xajngá nandá yaá bixòña ni'ya jè; mì tà k'oaá kji kjoá xi ma k'e nga bixòña.

²⁸ K'e nga jye kiichja Jesús, ngats'ìi xitá xi túsajna, tà k'oaá komà-là koni tsò 'én xi tsakóya. ²⁹ K'oaá s'ín tsakóya koni jngoó xitá xi ñò tjin-là kjoatíxoma, mitsà k'oas'ín tsakóya koni xitá xi okóya kjoatíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés.

8

Kíi komà nga kjòndaà jngoò-ne xitá xi tìbindojno chrjoa yijo-là

(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

¹ K'e nga itojen-ne Jesús ya isò'nga nindoò, kjìn xitá j'ìitjingui-là. ² Jngoó xitá xi tìbindojno chrjoa yijo-là ijchòkon koá tsasixkó'nchit'aà-là, kitsò-là:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, tìtsjeè-ná ch'in xi tjin-na.

³ Jesús, k'ée tsijmeé tsja nga tsohót'aà-là yijo-là xitá jè, kitsò-là:

—Mejèn-na, kàtandaà-ne yijo-lè.

K'e nga okítsò Jesús, nitoón kjòndaà-ne. ⁴ K'ée kitsò-là Jesús:

—Tiná'yi, kì yá xitá xi bènojmi-là. T'in ñánda tjna no' mii, takó-là yijo-lè nga jyeé kjòndaà-ne; koá jch'ii kjojtò-lè, tsojmì xi síjé kjoatíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne nga kàtèè-ne jñà xitá nga jyeé kjòndaà-ne ch'in-lè.

Kíi komà nga kjòndaà-ne ch'ìnda-là xi xitá sko-là soldado

(Lucas 7:1-10)

⁵ K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Capernaum, jngoó xitá sko-là soldado ts'e Roma ijchòkon, kisijé-là kjòndaà. ⁶ Kitsò-là:

—Na'èn, xitá ch'ìnda-na kijna-né ján ni'ya-na. Tsí ñò xk'én koá tifa kjo'in nga mìkiì ma síhiníyá yijo-là.

⁷ Jesús kitsò-là:

—Koma kjísindaà-na.

⁸ Jè xitá sko-là soldado kitsò:

—Na'èn, mìkiì ok'ín-na nga ngaji k'oin sobi ni'ya-na, tã saá tjii okixi nga kàtandaà-ne, koá kondaà-ne ch'ìnda-na. ⁹ 'An, tjiin-na nga tjin-lè kjoatíxoma. Tikoáá 'an, tjin-na xitá itjòn xi otixoma-na, tikoáá tjin-na soldado xi 'an otixoma-là, k'e nga xan jngoò-là: “T'in”, fi-né; xan-là xi

ìjngòò: “Nchroboí”, nchrobá-né; koá k'e nga xan-la jè xi chí'nda-na: “K'oa t'jín”, síkitasòn-na.

¹⁰ K'e nga kii'nchré Jesús jñà 'én koi, tà kjòxkón-la. Kitsò-la jñà xita xi tjíngui-la:

—Òkixí xi xan-nò, ya Israel ni saá jngòò xita sakó-na xi k'oas'in ndaà mokjeiin-la koni jè xita jè. ¹¹ K'oaá xan-nò, kjín xita kjoíi-ne nga ñijòn chrjangui-la isò'nde xi kòkjen-ko Abraham ko Isaac ko Jacob ya ngajmii ñánda tíhotixoma Nainá. ¹² Tanga jñá xita xi tjín-ne nga ya kítsajna ñánda kótixoma Nainá, kítjokàjiiin-né; ján kjoí ndítsin ñánda jñò choòn, ko yaá skindáya koá síjts'iin ni'ño.

¹³ K'ée kitsò-la Jesús jè xita sko-la soldado:

—T'in-ne ni'ya-lè; koni s'in nga ndaà mokjeiin-lè, k'oaá s'in koma. Jè chí'nda-la tik'ée kjòndaà-ne.

Kii kis'iin Jesús nga kisindaà-ne nachíya-la Pedro
(Marcos 1:29-31; Lucas 4:38-39)

¹⁴ Jesús kii ni'ya-la Pedro koá kijtsee nachíya-la nga kijna xk'én; ch'in tjínga tjín-la. ¹⁵ Jesús tsohót'aà-la tsja jè chjoón, nitoón kjòndaà-ne ch'in tjínga-la, tsasítjen-ne jè chjoón, ikjoàn kisis'in-la Jesús.

Kii kis'iin Jesús k'e nga kjín xita xk'én j'üko-la
(Marcos 1:32-34; Lucas 4:40-41)

¹⁶ K'e nga jye kòjñò, kjín xita xk'én j'üko-la Jesús xi iníma ch'o-la neíi tjín-la. Jesús tà jngòò òkixí kitsjaà nga tsatixoma-la mé-ne nga itjokàjiiin-ne iníma-la jñà xita ngats'ii iníma ch'o-la neíi, koá kjòndaà yije-ne xita xk'én. ¹⁷ Kjoá koi koni s'in komà, koií tsitasòn koni kitsò Isaías xita xi kùichja ngajo-la Nainá k'e nga kitsò: “Jè jaàxin ch'in-ná ko jè kisikjeiin kjo'in nga kjòndaà-ne ñánda kitsi'on yijo-ná.”

Mé xi síjé Jesús it'aà ts'e xita xi mejèn-la fitjíngui-la
(Lucas 9:57-62)

¹⁸ K'e nga kijtsee Jesús nga kjín ma-ne xita xi kitseèndi-la, kitsjaà-la òkixí xita xi kota'yát'aà-la nga kii ján xijngoaà ndáchikon. ¹⁹ K'ée j'ii jngòò xita xi okóya kjótixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, ijchòkon Jesús, kitsò-la:

—Maestro, kítjítjngui-lè nita ñánda nga k'oín.

²⁰ Jesús kitsò-la:

—Jñà ninda tjín-la nguijo ñánda oyijò, koá jñà nise tjín-la tjé, tanga 'an xi Kí'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tsjín-na i'nde ñánda síkjáya.

²¹ Jngòò xita xi kota'yát'aà-la kitsò-la:

—Na'èn, tjii'nde-ná nga ítjòn kjián kihijñaà na'èn-na.

²² Jesús kitsò-la:

—Jí, nchrobátjngui-ná, jñà mik'en kàtihijiiin mik'en-la.

Kii kis'iin Jesús nga kisikínajyò tjòxkón ya jiiin ndáchikon
(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

²³ Jahas'en Jesús jè chitso; kihijtakò jñà xita xi kota'yát'aà-la. ²⁴ Tà nitoón tsatsejèn jngòò tjòxkón ko jtsí ya jiiin ndáchikon, ko jè ndáchikon taxki komà-né, mejèn bíjtsa'ma jè chitso. Tanga jè Jesús kjinafé-né. ²⁵ Jñà xita xi kota'yát'aà-la k'ée kiikon nga kisikjaá-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, tikindá-nájen. Jye titsabixònguindá.

²⁶ Kùichja Jesús kitsò:

—¿Mé-ne tsakjòòn-nò? 'Ñó chiba mokjeiin-nò xi it'aà ts'an.

K'eé tsasítjen Jesús, tsohótiko tjoxkón ko ndáchikon koa nitoón kisijyò-ne tjo koa kjòndaàya-ne. ²⁷ Koa jña xita xi kota'yàt'aà-la tà kjòxkón-la, kitsò: —Yá xita-ne jè skanda jè tjo ko ndáchikon síkitasòn-la.

Kii kis'ìn Jesús nga tsachrjekàjìn inima ch'o-la neji xi tjin-la xita Gadara (Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

²⁸ K'e nga ijchò Jesús ján xijngoà ndáchikon ya nangui Gadara, jò xita ijchò kinchat'aà-la xi ya itjo-ne ya ñánda sihiijìn mik'en. Inima ch'o-la neji tjin-la. 'Nó jchán ts'en, kjaán-ko-ne tsà yá xi ya kjoahaya ndiyá. ²⁹ 'Nó kiichja nga kitsò:

—¿Mé xi mejen-lè ko ngajen, ji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè? ¿A koi xá kòf'i-ne nga jchatoòn-nájen k'e nga tikj'eè bijchó nachrjein-la kjo'in?

³⁰ Ya chrañat'aà-la kjin jchán chinga nchikjèn-jno, ³¹ koa jña inima ch'o-la neji tsibitsi'ba-la Jesús, kitsò-la:

—Tsà kinachrjekàjìn-nájen, tji'nde-nájen nga kitjás'en-jìn-jen yijo-la chinga koi.

³² Jesús kitsò-la:

—Ndaà tjin, tanguió.

Ikjoàn itjoijìn yijo-la jña xita koi, k'eé jahas'en-jìn yijo-la jña chinga, koa ngats'ì chinga tsatikjájèn-jno ya naxi skanda jijn ndáchikon ko yaá k'en.

³³ Jña xita xi ko'ndà chinga tsanga; k'e nga ijchò jijn naxandá, tsibénojmi yije kjoa xi komà ko kjoa xi komàt'in jña xita xi inima ch'o-la neji tjiin inima-la. ³⁴ K'eé ijchò ngats'ì xita naxandá ñánda tjina Jesús; k'e nga kijtseèkxon tsibitsi'ba-la nga xin nangui kàtji.

9

Kii kis'ìn Jesús nga kisindaà jngoò-ne xita xi mì kì ma síhiníyá yijo-la (Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

¹ K'e nga jahas'en Jesús jè chitso, jahatot'aà xijngoà ndáchikon koa ijchò-ne naxandá-la. ² Ya ijchòko jngoò-la xita xi mikii ma síhiníyá yijo-la; kjinason-la nàchan-yá. K'e nga kijtseè Jesús nga jña xita koi mokjeiín-la it'aà ts'e, kitsò-la jè xita xk'éen:

—Ji ndí na'èn, tji-la nga'ño yijo-lè; jé-lè jye kichàat'aà-lè.

³ Jña xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, tjin i'nga xi kitsò kjohítsjeèn-la: “Xita jè, Nainá chjajno-la.” ⁴ Jesús nitoón kijtseèya-la koni s'ín nchisíktsjeèn, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne kjohítsjeèn-la inima-nò nga ch'o tsò-ne? ⁵ ¿Mé xi isa chiba 'in tjin, tsà xán-la jè xita xi xk'éen: “Jé-lè jye kichàat'aà-lè”, ko tsà xán-la: “Tisítjin koa tijej’?” ⁶ Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tji'nde-na nga sijchàat'aà-la jé-la xita i isò'nde.

K'eé kitsò-la jè xita xk'éen:

—Tisítjin, chjoí nàchan-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

⁷ K'eé tsasítjen jè xita xk'éen, kii-ne ni'ya-la. ⁸ K'e nga kijtseè jña xita nga tsasítjen-ne jè xita xk'éen, tà k'oaa koma-la; k'eé jeya kisikjna Nainá nga k'oas'ín tse nga'ño tsjá-la xita isò'nde.

Mé kjoa xi komà k'e nga jè Jesús kiichja-la Mateo (Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

⁹ Jesús kii-ne i'nde jè. K'e nga tífi, kijtseè jngoò xita xi 'mì Mateo xi tijnat'aà ímixa ya ñánda síkíhjtji tsojmì, ton xi fi Roma; kitsò-la:

—Nchrobátjngui-ná.

K'eé tsasítjen Mateo, kiitjngui-la Jesús.

¹⁰ K'e nga tijnat'aà ímíxa Jesús nga tíkjèn ya ni'ya-la Mateo, kjin xíta j'ii xi tíkoá tsojmí síkíchítjì kò xíta xi jé tjin-la. Tíkoá tsibítsajnat'aà ímíxa, tsakjèn-kò Jesús kò jñà xíta xi kota'yàt'aà-la. ¹¹ Tanga jñà xíta fariseo, k'e nga kijtseé xíta koi, kiskònangui-la xíta xi kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín-ne maestro-nò nga xíta xi síkíchítjì tsojmí kò xíta jé kjèn-kò-ne?

¹² Kii'nchré Jesús, k'eé kitsò-la:

—Jñà xíta xi mì ch'in tjin-la, mì chjinexkii mochjeén-la, jñà-né xíta xi xk'én xi mochjeén-la chjinexkii. ¹³ Tanguió chíta'yà isa kó tsòya-ne Xojon-la Nainá xi tsò: “An mejèn-na nga kàtas'e-nò kjohimatakòn; kì tã tsjaà chò nìk'eèn kjotjò xi 'an 'biì-ná.” Mitsà koi xá j'i-na 'an nga j'íkjaajñàà xíta kixi, jñà-né xíta xi tjin-la jé nga kàtasíkájno jé-la nga mì tí jé kohótsji-ne.

*Kó kitsò Jesús k'e nga kitjònangui-la mé-ne mì bitsajnachjan-ne xíta-la
(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)*

¹⁴ Jé Juan xi kis'iin bautizar xíta, jñà xíta xi kota'yàt'aà-la j'iiikon Jesús ñánda tíjna koá kiskònangui-la, kitsò:

—Ngajen kò xíta fariseo kjit'aà nàchrjein bitsajnachjan-jen. ¿Mé-ne jñà xíta tsjii mìkii bitsajnachjan-ne?

¹⁵ Jesús kitsò-la:

—¿A baá bitsajna xíta k'e nga s'eí tjin k'e nga títsajna osen xi kòbixan? Tanga kijchò nàchrjein k'e nga tjáxin-la x'in xi kòbixan, k'e-né nga kítsajnachjan xíta.

¹⁶ Jngoò níkje íbaà mìkii ma sijto-ne kò níkje xítse; nga jé níkje xítse, kjeèn-yó-né koá kotejnda-né jé níkje íbaà. Ísa tse koma ñánda kixajnda kjì. ¹⁷ Tíkoáá mìkii ma sìnchá xán ixii jé chrjoa jchínga, jé xán ixii kòtjinda-né jé chrjoa jchínga koá xíxteèn jé xán. Tíkoáá chíja jé chrjoa. Jé xán ixii, chrjoa xítseé sìnchá. K'oáá s'ín ndaà sìnchá ingajò.

*Tsòti-la Jairo kò chjoón xi kitsobà níkje-la Jesús
(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)*

¹⁸ Tík'eé-ne nga tíchja Jesús, ijchò jngoò xíta skò-la jñà xíta judío, tsasíxkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Ndí tsòti-na, sa kò jye k'en; tanga tsà jì k'oín kò tsà kjòt'aà-la ndseii, kíjnakon ijngoò k'a-ne.

¹⁹ Tsasítjen Jesús, kiikò jé xíta skò-la kò jñà xíta xi kota'yàt'aà-la. ²⁰ K'e nga nchifi, jngoò chjoón ijchòtjngui-la; chjoón jé, jyeé kò tejò nó xk'én nga tíxíteèn-la jní. Kii kasit'aà chraña-la Jesús ya ijton íts'in nga kitsobà'ño itjòn níkje-la. ²¹ K'oáá s'ín tíhókò iníma-la: “Tsà tà jé síkoáa níkje-la, kondaá-na.” ²² Jé Jesús kisikáfaya, kijtseé chjoón jé, kitsò-la:

—Ndí nea, tjii-la nga'ño yijo-lè. Kòmandaa-ne koií-né nga mokjeiin-lè it'aà ts'an.

Tijè-ne hora kjòndaà-ne chjoón jé.

²³ K'e nga ijchò Jesús ya ni'ya-la jé xíta skò-la xíta judío, kijtseé música xi nchisíkjane nga jye kíhijiiin mìk'en koá kijtseé nga fijen fikjá xíta nga 'ño nchikjindáya. ²⁴ Kitsò-la:

—Títjoo ni'ya; jé tsòti mìtsà kòbiyaa, tà kjinafé-ne.

Jñà x̄ita, tà tsijnòkèè-né k'è nga okitsò Jesús. ²⁵ Tanga Jesús tsachrje ni'ya ngats'iì x̄ita xi títsajna; k'èé jahas'en ni'ya, kiskoé tsja jè tsòti, koa jè tsòti tsasítjen. ²⁶ Nga kijndà ì'nde jè, tsabísòn 'én it'aà ts'e kjoa xi koma.

Kó s'ín komàt'in x̄ita xi jò ma-ne xi mìkiì tsejèn-la

²⁷ K'è nga itjo-ne Jesús ì'nde jè, jò x̄ita xi mìkiì tsejèn-la kùtjingui-la; 'ñó kùichja, kitsò-la:

—jchahimatakòn-nájen, ngaji xi ya nchrobàt'aà-ne tje-la x̄itaxá ítjòn David [nga jì tijna ngajo-la]!

²⁸ K'è nga jahas'en ni'ya Jesús, jñà x̄ita xi mìkiì tsejèn-la ijchòkon. Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A mokjeiín-nò nga koma-na sindaà-nò?

K'èé kitsò jñà x̄ita xi mìkiì tsejèn-la:

—Jon, Na'èn. Komaá-lè.

²⁹ Jesús k'èé kisikò jñà xkòn, kitsò-la:

—Jñò, koni s'ín mokjeiín-nò, k'oas'ín kàtandaà-nò.

³⁰ Jñà x̄ita xi mìkiì tsejèn-la, kitáx'a-ne xkòn koa kjòndaà-ne. Jesús 'ñó tsibínè-la nga kitsò-la:

—Ndaà t'een kindà nga mì yá x̄ita xi skoe kjoa koi.

³¹ Tanga jñà x̄ita koi, k'è nga itjo-ne ni'ya, tìk'èé tsibíts'ia nga tsibénojmi nga kijndà ì'nde jè, kós'ín kis'ín Jesús.

Kó s'ín komà nga kjòndaà-ne jngod x̄ita xi mìkiì ma chja

³² K'è nga jye nchifi-ne jñà x̄ita xi mìkiì tsejèn-la, j'ìiko jngod-la Jesús x̄ita xi mìkiì ma chja nga inima ch'o-la neij tíjìn inima-la. ³³ Jesús k'è nga jye tsachrjekàjìn inima ch'o-la neij xi tíjìn inima-la jè x̄ita xi mìkiì ma chja, tìk'èé komà kùichja-ne. Ngats'iì x̄ita xi ya títsajna tà kjòxkòn-la. Kitsò:

—Kj'èè kiì 'yaá kjoa xi k'oas'ín ma ì ì'nde Israel.

³⁴ Tanga jñà x̄ita fariseo kitsò:

—Jè sobà x̄ita skò-la x̄ita neij tsjá-la nga'ñó nga ma-la ochrjekàjìn inima ch'o-la neij xi tjín-la x̄ita.

Kó kitsò Jesús k'è nga kjòhimatee x̄ita xi kjìn ma-ne

³⁵ Jesús tsajmeèjìn ñánda naxandá ì kò naxandá jtobá nga tsakóya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga ts'e naxandá koi. Kùichjaya 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otixoma Nainá; tìkoá kisindaà-ne ngats'iì ch'in xi tjín-la x̄ita nga xkì xi ján ijòjno ijòt'aà yijo-la. ³⁶ K'è nga kijtseè Jesús nga kjìn ma x̄ita, kjòhimatee nga 'ñó makájno-la kò mì yá xi osikò nga jye títsjohoya k'oáá ngaya-la koni orré xi tsjìn-la paxtò xi k'ònda. ³⁷ K'èé kitsò-la x̄ita xi kota'yàt'aà-la:

—Xi okixi, 'ñó tse xá tjín xi it'aà ts'e 'Én-la Nainá koni s'ín ma k'è nga kjìn tsojmi majchá tanga jñà x̄ita chí'nda xi síxá, chiba ma-ne; ³⁸ títsi'ba-là jè Nei-la xá, kátasikasén-isa x̄ita chí'nda xi kojìxkò tsojmi koi.

10

Kó 'mì 'ín-la x̄ita-la Jesús xi tejó ma-ne

(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

¹ Nga koma įskan Jesús kùichja-la x̄ita-la xi tejó ma-ne xi kota'yàt'aà-la, kitsjaà-la kjotixoma nga koma kochrjekàjìn inima ch'o-la neij xi tjín-la x̄ita koa koma-la sùindaà-nè nita mé ch'in-ne nga ijòjno ijòt'aà yijo-la x̄ita.

² Jñà 'ín-là xit̃a xi tejò jaàjiin Jesús nga tsibíxáya-là: jè tíjna ítjòn, Simón xi t̃ikoá Pedro ki'mì, kò Andrés xi 'ndse ma Pedro; Jacobo kò 'ndse Juan xi ít̃i-là Zebedeo; ³ Felipe, Bartolomé, Tomás, kò Mateo jè xi kisikíhjíjt̃i tsojmì ts'e Roma; Jacobo, ti-là Alfeo; Lebeo xi t̃ikoá Tadeo ki'mì; ⁴ Simón, xit̃a xi ya fit'aà-là xit̃a cananista; kò Judas Iscariote jè xi kisíngatsja kondra-là Jesús.

Kós'ín tsatíxoma-là Jesús xit̃a-là xi tejò ma-ne xi kisikasén nga kisika'bí 'én-là Nainá

(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

⁵ Jesús kisikasén nga tejò xit̃a xi kota'yàt'aà-là nga kisika'bí 'én-là Nainá koa kitsjaà-là k̃jotíxoma, kitsò-là:

—Mikiì onguió ya j'nde-là jñà xi mìtsà xit̃a judío; t̃ikoá mikiì bit-jaàs'en-jñò ya naxandá-là xit̃a Samaria. ⁶ Yaá tanguíchòn jñà xit̃a naxandá Israel koni orrè xi kichijà. ⁷ K'e nga onguió t̃inókjoaya koa tixón: “Jye k̃jochrañàt'aà-nò nachrjein nga jchaá kó s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.” ⁸ Tindaà-nò xit̃a xi xk'én; t̃itsjeè xi t̃ibindojno chrjoa yijo-là; t̃ikjaáya-là xi jye k'en; nachrjekàjñò inima ch'o-la neií xi t̃ijiin inima-là xit̃a. Tà k̃jotjò kitjoé-nò nga'ño koi, t̃ikoáà tà k̃jotjò t̃jiì ngajo-là jñà xit̃a.

⁹ Nímé ton ch'aà. ¹⁰ Kì na'ya ch'aà xi it'aà ts'e ndiyá. Mikiì tsà jò nachro ch'aà. T̃ikoáà mikiì xoxté tsjayaà. T̃ikoáà kì yá garrote ch'aà. Nga jè xit̃a xi síxá, mochjeén-né nga k'oj-là tsojmì xi skine.

¹¹ K'e nga kijchoò naxandá ìl, o xi naxandá jtobá t̃inchátsjioò jngòò ni'ya xi ndaà xit̃a nei-là, yaá titsajnakoo skanda k'e nga ongui-nò. ¹² K'e nga k̃itjás'een ni'ya, t̃iixat'aà jñà xit̃a nei-là ni'ya. ¹³ Tsà jñà xit̃a nei-là ni'ya skoétjò-nò, t̃ichikon-t'ioòn nga s'e-là kjoa'nchán, tanga tsà mikiì skoétjò-nò, tà saá jñò s'e-nò kjoa'nchán nga siichikon-t'in-nò Nainá. ¹⁴ Tsà mikiì skoétjò-nò, kò tsà majin-là k̃ji'nchré 'én-nò, t̃itjoo ni'ya jè, o naxandá jè, koa titsajneè chijo-là ndsokò. ¹⁵ Okixíí xi xan-nò, naxandá jè, isaá tse kjo'in s'e-là jè nachrjein k'e nga sindaàjiin-là xit̃a, mì k'oaá-ne koni jñà xit̃a ts'e naxandá Sodoma kò Gomorra.

Kjò'in xi t̃jín k'e nga 'én-là Nainá bènojmiá

¹⁶ T̃iná'ya, 'an, k'oaá s'ín síkasén-nò koni tsà orrè ya ijìin-là cho tsején. Jñò, titsajnandaà ñit̃a mé kjoa-ne koni tsà ye xi 'ño maña t̃ikoá indaàkjoa k̃atama koni tsà ñise paloma. ¹⁷ Ndaà t̃ikindaá yijo-nò. Jñà xit̃a koi, ján skini't'aà-nò nguixkòn xit̃axá koa skaàn-koo-nò ya ni'ya ingo sinagoga. ¹⁸ Skanda ján k̃jiko-nò nguixkòn xit̃axá gobernador kò xit̃axá ítjòn, tà koií kjoa-là it'aà ts'an. K'oaá s'ín koma k̃inókjoa-là 'én xi ts'an jñà xit̃axá kò jñà xi mìtsà xit̃a judío. ¹⁹ K'e nga skini't'aà-nò ñanda t̃itsajna xit̃axá, k̃i makájno-nò kós'ín k̃inókjoaa, o kós'ín kixón. Nga t̃ik'eé-ne, Nainá tsjá-nò 'én xi k̃inókjoaa. ²⁰ Nga mìtsà jñò xi k̃inókjoaa; jè Inimá Tsjeè-là Nainá tsjá-nò k̃johítsjeèn nga ma k̃inókjoajiin-là jñà xit̃a.

²¹ T̃ijè-ne 'ndse siìngatsja 'ndse xit̃a nga siik'en. Jè na'èn-là siìngatsja ki'ndí-là nga siik'en xit̃a. Jñà ít̃i-là siìngatsja na'èn-là nga kiyá. ²² Ngats'ii xit̃a isò'nde kojtikeyè-nò xi kjoa ts'an; tanga jè xit̃a xi kixí k̃jna skanda kjoehet'aà-ne, jè-né xi k̃itjokàjiin kjo'in. ²³ K'e nga k̃jitjinguì kondra-nò xit̃a xi jngòò naxandá, t̃iyò, xìn naxandá tanguiò. Okixíí xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-là Xit̃a xan-là yijo-na, isaá ítjòn kjoiaa nga t̃ikj'eè onguió yije kóhokji naxandá Israel.

24'Jngoò x̄it̄a xi kota'yà mìtsà ìs̄a t̄jna ít̄jòn koni maestro-l̄a; t̄ikoáá jngoò x̄it̄a xi ch̄i'nda t̄jna mìtsà ìs̄a t̄jna ít̄jòn-l̄a nei-l̄a. 25 Jè x̄it̄a xi kota'yà kojngoò ikon tsà k'oas'ín k̄ijchò koni jè maestro-l̄a k̄o jè xi ch̄i'nda t̄jna tsà tà k'oas'ín k̄ijna koni jè nei-l̄a. Jè xi na'èn t̄jna, x̄it̄a neíí tsò-l̄a; j̄n̄a xi ixti-l̄a, ìs̄aá tsato ch'o k̄itso-l̄a.

Yá x̄it̄a xi k̄iskón-lá
(Lucas 12:2-9)

26'Kì x̄it̄a tsakjoòn-là. Nga nì mé t̄jín xi t̄jtsa'ma xi mìkì k̄otsejèn; ngats'ìi xi t̄jì'ma, jchaá-l̄a. 27 Jè k̄joa xi k'oá xan-nò k'e nga j̄n̄ò choòn, k'oáá t̄ixón k'e nga nachrjein; koa jè xi k̄joa'ma xan-nò, j̄n̄ò t̄jínók̄joaya kóhok̄ji isò'nga ni'ya. 28 Kì tsakjoòn-là jè xi ma-l̄a sík'en yijo-ná, t̄anga in̄ima-ná mìkì k̄oma-l̄a s̄iik'en. Jè xi t̄iskón-là xi ma-l̄a sík'en yijo-ná k̄o in̄ima-ná nga kin̄jìn-ná ni'ín ts'e k̄jo'in.

29'Maá sat̄jna jò ndí n̄ise nas'ín tà jngoò ma t̄on-ná. T̄anga nijngoò n̄ise k̄iyá tsà mìkì tsj̄a'nde Nainá. 30 J̄n̄ò, skanda tsj̄askoò t̄ixkeya yije-l̄a Nainá. 31 Koií k̄joa-l̄a, k̄i tsakjoòn-jèn. Ìs̄aá tse ch̄jì-nò mì k'oáá-ne nas'ín k̄jìn ma ndí n̄ise.

J̄n̄a x̄it̄a xi tsò nga 'an f̄it'aà-na
(Lucas 12:8-9)

32'N̄it̄a yá-ne xi tsj̄á 'én nga nguixk̄on x̄it̄a nga 'an f̄it'aà-na, 'an k'oáá t̄i xán nga nguixk̄on Na'èn-na xi t̄jna ngajm̄i nga x̄it̄a ts'an-ná. 33 T̄anga jè xi k̄ójna'mat'in-na nga nguixk̄on x̄it̄a, 'an k'oáá t̄is'ín k̄ójna'mat'ian it'aà ts'e nga nguixk̄on Na'èn-na xi t̄jna ngajm̄i.

K̄ií k̄oma nga koj̄oya x̄it̄a xi k̄joa ts'e Cristo
(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

34'Kì k'oáá s'ín n̄ik̄tsjeèn nga k̄joa'nchán j'ìikoáa isò'nde. Mì k̄joa'nchán j'ìikoáa, t̄a saá k̄joajchán j'ìikoáa. 35 Koií xá j'ì-na nga j̄n̄a x̄it̄a, t̄ijè-ne na'èn-l̄a k̄oma-ne kondra-l̄a; jè tsòti-l̄a, t̄ijè k̄oma-ne kondra-l̄a nea-l̄a; k̄o jè k̄ja'nda-l̄a, t̄ijè nachíya-l̄a k̄oma-ne kondra-l̄a. 36 Nga jngoò ìjngoò x̄it̄a, t̄ij̄n̄a-ne x̄it̄a ni'ya-l̄a k̄oma kondra-l̄a.

37'Jè xi ìs̄a t̄jòkèè na'èn-l̄a k̄o nea-l̄a k̄o 'an mìkì matsjakeè-na, mìkì ok'in-l̄a nga x̄it̄a-na xán-l̄a; k̄o jè xi ìs̄a t̄jòkèè ti-l̄a, o jè tsòti-l̄a, k̄o 'an mìkì matsjakeè-na, mìkì ok'in-l̄a nga x̄it̄a-na xán-l̄a. 38 Jè xi k̄jo'in tsakjón-l̄a nga majìn-l̄a ojen krò-l̄a nga 'an k̄jinchrobà t̄j̄ingui-na mìkì ok'in-l̄a nga x̄it̄a ts'an xán-l̄a. 39 Jè x̄it̄a xi ndaà ótsji kós'ín ma s̄iikinda yijo-l̄a nga mì mé k̄jo'in sakò-l̄a, tà saá s̄iichija-né k̄o k̄jo'in k̄j̄najiin; t̄anga jè xi t̄j̄nandaà nga tsj̄á yijo-l̄a nga k̄iyá xi k̄joa ts'an, sakò-l̄a k̄joabinachon nga it'aà ts'an ndaà k̄j̄na.

K̄j̄ondaà xi t̄j̄in-l̄a x̄it̄a xi skoétjò x̄ik̄j̄in
(Marcos 9:41)

40'Jè x̄it̄a xi skoétjò-nò, 'an k̄joétjò-na; k̄o jè xi skoétjò-na, jè k̄joétjò xi kisikasén-na. 41 Jè x̄it̄a xi k̄joétjò jngoò x̄it̄a xi ch̄j̄a ngajo-l̄a Nainá, koií k̄joa-l̄a nga 'én-l̄a Nainá ch̄j̄a, k'oáá t̄is'ín kochikon-t'in koni jè x̄it̄a xi ch̄j̄a ngajo-l̄a Nainá. K̄o jè x̄it̄a xi skoétjò jngoò x̄it̄a kixi, koií k̄joa-l̄a nga ndaà s'ín, t̄ikoáá tà ngásón kochikon-t'in koni jè x̄it̄a kixi. 42 N̄it̄a yá-ne xi tsj̄á jngoò ch̄tsín-l̄a nandá 'nchán jngoò ndí x̄it̄a im̄a-na koií k̄joa-l̄a nga 'an kota'yat'aà-na, okixi-né kochikon-t'in-né.

11

¹ K'e nga jye kitsjaà-la òkixi kós'ín sùxá xita-la xi tejò ma-ne xi kota'yàt'aà-la Jesús, kiikakóya kò kisika'bí 'én-la Nainá ngats'ii naxandá xi tjin ya i'nde jè.

Jesús, kii kitsò-la xita xi ijchò kjòngui-la it'aà ts'e Juan

(Lucas 7:18-35)

² Juan, nga ndayá tijná'ya, kii'nchré kjoa xi tís'ín Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]. Kisikasén i'nga xita xi kota'yàt'aà-la ³ nga kii kjòngui-la. Kitsò-la:

—¿A ji-né xi tjinè-lè nga kjoii a xi k'ejí chíña-lajen?

⁴ Jesús kitsò-la:

—Tanguió, tènójmí-là Juan jña kjoa xi títsa'yaà kò xi títsana'ya. ⁵ Jña xita xi mìkì tsejèn-la, jyeé tsejèn-la; jña xi tsá'yá kjoàn, jyeé ma fi-ne; jña xi tìbindojno chrjoa yijo-la, tímatsjeéjno-ne yijo-la; jña xita xi jtayaà, jyeé 'nchré-ne; kò xita xi jye k'en, nchifaáyaà-la; koa jña xita ima, jyeé tís'enojmí-la 'én ndaà-la Nainá. ⁶ Mé tà ndaà-la jè xita xi ngui jngoò k'a ndaà mokjeiín-la it'aà ts'an nga ni mé xi osijna-ikòn-la.

⁷ K'e nga jye kii-ne xita xi kota'yàt'aà-la Juan, tsibíts'ia Jesús nga tsohóko xita xi it'aà ts'e Juan, kitsò-la:

—¿Mé xi tsanguì chitsejèn-la ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn? ¿A jè tsanguì chitsejèn-la jngoò xita xi yá ínaxò kji nga tsjin-la nga'ño nga ma sjitiya-la tjo? ⁸ Tsà majìn, ¿mé-nè xi tsanguì chitsejèn-la? ¿A jngoò xita xi 'ño ndaà kji nikje-la? Jña xita xi 'ño ndaà kjoàn nikje-la, yaá títsajna ya ni'ya-la xitaxá ítjòn. ⁹ ¿Mé xá xi tsanguì-nò? ¿A jè tsanguì chitsejèn-la jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá? Okixi-né, k'oaá xan-nò, Juan, isaá tijná ítjòn mì k'oaà-ne koni jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá. ¹⁰ It'aà ts'e Juan, yaá tíchja Xojoñ-la Nainá nga tsò:

'Aán sikasén ítjòn-lè xita-na xi kjiko 'én, jè xi koiindaàya ítjòn-lè ndiyá-lè.

¹¹ Okixi-né, ngats'ii xita xi tjin i isò'nde, ni saá jngoò xita bitjokàjiin xi mangásòn koni jè Juan xi kis'iin bautizar xita; tanga ya ijijn naxandá ñánda otixoma jè xi ngajmiì nchrobá-ne, jè xita xi fehet'aà-ne, isaá jeya tijná mì k'oaá-ne koni Juan.

¹² Tjen-ne nga j'i Juan xi kis'iin bautizar xita, jè kjotixoma-la ngajmiì, tse kjoasiì tísakó-la skanda nachrjein i'nde; jña xita ts'en mejèn-la nga kàtachja kjotixoma. ¹³ Ngats'ii xita xi kiichja ngajo-la Nainá kò xojoñ ts'e kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, tà 'én j'ii kò skanda k'e nga j'ii Juan xi kis'iin bautizar xita. ¹⁴ Tsà mokjeiín-nò koni tsò jè kjotixoma kò xita xi kiichjaya tikoáà kòkjeiín-nò nga jè Juan, jè-né xita xi 'mì Elías xi tjinè-la nga kjoii. ¹⁵ Ndaà tijná'yaà koni xan-nò.

¹⁶ ¿Yá xi sùngásòn-koaa jña xita xi tjin nachrjein i'nde? Jña kongásòn-kjoò jña ixti xi bìtsajna nditsin nga síská, chja-la xíkjin, tsò-la: ¹⁷ “Kànikjaneé-nòjen xobí tanga jño, mìkì kàchà; kàjndaá-nòjen sò xi ba tsò tanga jño, mìkì kàchihindáyaà.” ¹⁸ K'e nga j'ii Juan, mìtsà 'ño tsakjèn, ni mì xán kits'ii, koa jño bixón-nò: “Inima ch'o-la neii tjin-la.” ¹⁹ Ikjoàn j'iaa xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na; ma-na kjeen, tikoaa ma-na 'biaa; jña xita tsò-né: xita chrjá'a-né, xita ch'i-né, amigo-la-né jña xita-la xitaxá Roma xi sikichjiti tsojmi kò jña xi xita jé. Tanga jè kjoachjine-la Nainá, 'yaá-la nga kixi tjin k'e nga jye bitasòn.

Jesús, kii kitsò-la jñà xita naxandá xi mikii 'nchréñijon

(Lucas 10:13-15)

²⁰ Jesús k'ée tsibits'ia nga tsohótiko ngats'ii xita naxandá ñánda nga kjin kjoxkón-ndaà kis'in, koi kjoa-la nga jñà xita xi ya i'nde-la mikii kisikájno jé-la nga tákó jé nchihótsji. Kitsò-la:

²¹ —*¡Ima xó-nò jñò, xita naxandá Corazín! ¡Ima xó-nò jñò, xita naxandá Betsaida! Tsà ya-làne naxandá Tiro ko Sidón nga k'oas'in kis'iaàn kjoxkón xi ndaà tjin xi komà ya jjiin naxandá tsajòn, tsà jñà xita Tiro ko Sidón kijtsee, jyeé-la nikje naxá íkjá ko chijo ni'in kisikaajno skò koni seña nga jye kisikájno kjoa ts'e jé-la, mì tì jé ótsji-ne.* ²² *Tanga k'oaá xán-nò, k'e nga jè nàchrjein nga sindaajiin, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni jñà xita naxandá Tiro ko Sidón.* ²³ *Koa jñò xi xita naxandá Capernaum tsajòn, ¿a k'oaá s'in mokjeiin-nò nga jchaxkón-nò ján ngajmii? Majin, yaá kitsajnajñò i'nde ñánda tjin kjo'in.* *Tsà yaá-làne naxandá Sodoma k'oas'in komà kjoxkón xi komà tsajòn, jè naxandá Sodoma tákó kijnaá-la skanda nàchrjein i'nde.* ²⁴ *K'oaá xán-nò, k'e nga kijchò nàchrjein nga sindaajiin, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni jñà xita naxandá Sodoma.*

Ñánda sakó-ná kjoa nikjáya ts'e inima-ná

(Lucas 10:21-22)

²⁵ Jñà nàchrjein koi Jesús kitsò:

—*Na'èn xi tsiji ngajmii ko tsiji isò'nde, jeya síkjina-lè nga jñà kjoa koi tsibi'ma-la jñà xita xi tjin-la kjoachjine ko xi 'ño tjin-la kjohitsjeèn nga jñà tsakoò-la xi taxki ndí xita ima kjoa.* ²⁶ *Jon, Na'èn, nga k'oaá s'in kjòmejèn-lè.*

²⁷ *'Ngats'ii kjoa ts'e kjotixoma, 'aán kisingatsja-na Na'èn-na. Mítsà yá xi beèkxon yá-né xi Ki'ndí-la ma, tajngoò jè xi Na'èn ma; tikoáá mítsà yá xi beèkxon yá-né xi Na'èn ma, tajngoò jè xi Ki'ndí-la beèkxon; ko jè Ki'ndí-la kòkò-la jñà xita xi jè mejèn-la nga skoèkxon, yá-né xi Na'èn ma.* ²⁸ *Nchrobáchón-ná ngats'ioò xi jye ijta-nò nga nixá ko nga kich'àjen ch'á-nò, 'aán síkjáya-nò.* ²⁹ *Jch'ajen-ko-ná jè yá ibo xi 'an 'yajen mé-ne nga koma-nò kos'in s'een koni s'in s'iaàn 'an. K'oas'in t'een koni 'an nga tjin-na kjoatsejta ko indaá kjoa tjin inima-na. K'oas'in sakó-nò kjoa nikjáya ts'e inima-nò.* ³⁰ *Jè yá ibo ko ch'á xi 'an sik'àjen-nò, jna-né, mítsà 'ño íí.*

12

Yá xita xi otixoma-la jñà nàchrjein nikjáya

(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

¹ Jè nàchrjein nikjáya, Jesús ko xita xi kota'yat'aà-la ya ja ya ñánda títje trigo. Koa jñà xita xi kota'yat'aà-la Jesús kjòhòjò-la. K'ée tsate natín-la trigo, ikjoàn kiskine. ² Jñà xita fariseo k'e nga kijtsee, kitsò-la Jesús:

—*Chítsején-la jñà xita xi kota'yat'aà-lè, jè kjoa xi nchis'in; mikii tji'nde nga k'oas'in koma jè nàchrjein nikjáya.*

³ Jesús kitsò-la:

—*¿Jñò, a mítsà jye tjiin-nò koni s'in tíchja Xojon-la Nainá koni kis'in xitaxá ítjòn xi ki'mi David ko jñà xita-la xi kjihjtake k'e nga kjòhòjò-la?* ⁴ *Jahas'en ni'ya-la Nainá koa tsakjèn inchrájin tsjeè-la Nainá xi mikii tji'nde-la nga jè David kòkjen ko xita xi kjihjtake; ta jñà no'mi tji'nde-la nga kòkjen.* ⁵ *¿A tikoáá mítsà jye tjiin-nò koni tsò kjotixoma xi kiskii Moisés? Nga jñà no'mi, ya iya ingo ítjòn, síxá-né nas'in jè nàchrjein*

nìkjáya, kò nàs'ín síxá mìtsà jé nchihótsji. ⁶ 'An, k'oaá xan-nò, jngoò tíjna ijndé xi isá jeya tíjna mì k'oaá-ne koni jè ingo ítjòn. ⁷ Ngats'ioò jñò mìkii machiya-nò kó tsòya-ne Xojon-là Nainá nga tsò: “An, mejèn-na nga kátas'e-nò kjohimatakòn, kì tà tsjaà cho ñik'eèn kjetjò xi 'an 'biì-ná.” Tsà kochiya-nò, mì-la kii kjo'in k'oi-là xita xi mìtsà jé tíjn-la. ⁸ K'oaá s'ín tíjn, 'an xi Kì'ndí-là Xita xan-là yijo-na, 'aán otixoma-là nachrjein nìkjáya.

Mé kjoa xi kisakò-là Jesús k'e nga kisindaà jngoò-ne xita nachrjein nìkjáya

(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

⁹ Ikjoàn kii-ne Jesús ya i'nde jè; jahas'en jngoò ni'ya ingo sinagoga. ¹⁰ Ya tíjna jngoò xita xi kixit'aà jngoò tsja. Jñà xita xi ya tútsajna kiskònangui-là Jesús nga mejèn-là kohòngui, kitsò-là:

—¿A tji'nde-né nga kjondaà-ne xita k'e nga jè nachrjein nìkjáya?

¹¹ Jesús kitsò-là:

—Jñò, tsà tíjna jngoò-nò orrè kò tsà ya skaya ngajo, ¿a mìtsà konguinachrjeè nàs'ín nachrjein nìkjáya? ¹² Jyee 'ya, isáa 'ñó chji-là jngoò xita mì k'oaá-ne koni jngoò orrè. Koií kjoa-là nga tji'nde-né nga kosikoaá xita nàs'ín jè nachrjein nìkjáya.

¹³ Jesús kitsò-là jè xita xi kixit'aà jngoò tsja:

—Tjeendojoi ndseji.

Xita jè, tsijmeé tsja, ñitòón kjondaà-ne; k'oaá ti kji komà-ne koni kji xi lingoò. ¹⁴ Jñà xita fariseo, k'e nga itjo-ne ingo, ikjoàn tsajoóya-ne nga mejèn-là sikk'en Jesús.

K'oaá s'ín tsitasòn 'én xi kiihja Isaías xi it'aà ts'e Jesús

¹⁵ Jesús, k'e nga kijtsee nga jñà xita fariseo mejèn-là sikk'en, itjo ni'ya, kii. Kjin xita kiiitjngui-là. Jesús kisindaà-ne ngats'ii xita xi xk'én. ¹⁶ Kitsjaà-là okixi jñà xita nga mìkii keènojmit'in yá-né jè. ¹⁷ K'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne 'én xi kiihja Isaías, xita xi kiihja ngajo-là Nainá, nga kitsò:

¹⁸ I tíjna jè ch'nda-na jè xi 'an jaajñaà, xi 'nó matsjake,

tíjn-la kjotsja inima-na xi it'aà ts'e.

'Aán tsjaà-là Inima Tsjeè-na

nga jè kichjajin-là ngats'ii xita isò'nde xi kjoakixi mé-ne nga koma sindajjin-là.

¹⁹ Mìtsà xita skaàn-kò, kò nì mé 'én xi 'nó kichja,

kò mì kì kìná'ya-là ya iya ndiyá 'én xi kichja.

²⁰ Mìkii skít'o jngoò yá inaxo xi jye mejèn tí'tò, tíkoáá mìkii sikkits'o jngoò ni'in xi ta ñi'ndii tíbitjo sa-là.

K'oaas'ín s'iin skanda k'e nga koiindaajjin xi kjoakixi.

²¹ Jñà xita naxandá xi tíjn isò'nde xi mìtsà xita judío, kòkjeiin-là nga skóña-là kjondaà xi tsjá-là.

Mé xi komat'in jñà xita xi chjajno-là Inima Tsjeè-là Nainá

(Marcos 3:19-30; Lucas 11:14-23; 12:10)

²² J'iiqo jngoò-là xita Jesús xi mìkii tsejèn-là, kò xi mìkii ma chja nga inima ch'o-là neii tíjin inima-là. Kisindaà-ne Jesús nga komà kiihja-ne koa kjòtsejèn-là. ²³ Ngats'ii xita, tà kjòxkón-là. K'eé kitsò:

—¿A jè jèè xi ya nchrobát'aà-ne tje-là xitaxá ítjòn David [nga jè kijna ngajo-là]?

²⁴ K'e nga kii'nchré jñà xita fariseo kitsò:

—Xita jè, ma-la ochrjekàjiin inima ch'o-la neii xi tjiin inima-la xita, k'oií-né nga jè síkjeén nga'ño-la Beelzebú xi sko-la xita neii.

²⁵ Jesús kijtseéya-la koni s'in nchihóko inima-la, kitsò-la:

—Ngats'ii naxandá xi jòya tjin nga kondra túsajna-la xikjin, ti yijo-lá tísikixòña-ne; koa tsà jngoò naxandá ko tsà jngoò ni'ya xita sijiòya xikjin, mikii koma ndaa kitsajna. ²⁶ Tsà jè xita neii tijè tíhocrjejiin-ne yijo-la neii, jòya tís'in xi tijè-ne yijo-la. ¿Kós'in koma s'e-la nga'ño nga kotixoma? ²⁷ Jño bixón-nò nga 'an síkjeén nga'ño-la xi sko-la xita neii k'e nga ochrjekàjñaà inima ch'o-la neii. Tsà k'oaá s'in tjin kjoa, jña xita tsajòn, ¿ya xi tsjá-la nga'ño k'e nga ochrjekàjiin neii? Koií kjoa-la, tijña-ne xita-nò keènojmi nga mìtsà kixi kjoa nga jè sko-la neii síkjeén. ²⁸ Tanga 'an, k'e nga ochrjekàjñaà inima ch'o-la neii xi tjiin inima-la xita, jè Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-na nga'ño. Jè kjoa koi tsòyaá-ne nga Nainá, jyeé i tíhotixoma i it'aà nangui.

²⁹ ¿Kó s'in koma kjoahas'en ni'ya-la nga sùichijé-la jngoò xita nei-la ni'ya xi tjin-la nga'ño tsà mìtsà ítjòn koiit'aà'ño? K'eé koma sùichijé-la k'e nga jye kàsít'aà'ño.

³⁰ Nìton yá-ne xi mì 'an fit'aà-na, jè-né kondra-na; koa nìton yá-ne xi mikii síhját'aà-na nga bíxkóyako-na xita xi ts'an koma, jè tísitsjohoba xita.

³¹ K'oaá xan-nò, Nainá sijiçhàat'aà-la jña xita nita mé jé xi kòhótsji, nita mé 'én xi ch'o tsò kichja. Tanga jè xi Inima Tsjeè-la Nainá kichjajno-la mikii jchat'aà-la jé-la. ³² Nìton yá-ne xi kichjajno-na 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jchat'aà-la jé-la; tanga jè xi kichjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá, mikii jchat'aà-la jé-la ni jè nachrjein i'ndeí, ko ni jè nachrjein xi iskan kjoii.

*Kós'in ya-la kós'in tjin inima-la jña xita
(Lucas 6:43-45)*

³³ Tsà jngoò yá xi ndaa kji, ndaa toò xi ojà-la. Ko tsà jngoò yá xi mikii ndaa kji, mikii ndaa toò xi ojà-la. Jngoò yá, jè toò-la yaxkon-la.

³⁴ Jño, xita tje-la ye-nò! ¿Kós'in ma kinókjoaa 'én xi ndaa tsò nga ch'o tsò inima-nò? Nga k'oaá tsò 'én xi chja jña xita koni tsò kjohitsjeén xi tjiin inima-la. ³⁵ Jngoò xita xi 'én ndaa chja, koií-né nga kjondaà tjiin inima-la; koa jngoò xita xi 'én ts'en chja, koií-né nga kjoats'en tjiin inima-la. ³⁶ K'oaá xán-nò k'e nga kijchò nachrjein nga sindaàjiin, k'oaá s'in tsjá kindá ngats'ii xita nita mé 'én xi taxki chja. ³⁷ Xi it'aà ts'e 'én-nò, k'oaá s'in sindaàjiin-nò nga jcha-la tsà xita ndaa-nò, o tsà jé tjin-nò.

*Ya xi tsját'in 'én jña xita ts'en xi tjin nachrjein i'ndeí
(Marcos 8:12; Lucas 11:29-32)*

³⁸ Jña xita fariseo ko xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kitsò-la Jesús:

—Maestro, mejèn-najen nga jcha jngoò-jen seña xi ji 'ni.

³⁹ Jesús kitsò-la:

—Jña xita ts'en ko xita xi mikii 'nchréñijon-la Nainá, síjé jngoò seña xi jeya tjin; tanga nime seña skoé; ta jè skoé ts'e Jonás, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ⁴⁰ Koni jè Jonás nga jàn nachrjein ko jàn nìtjen tsibijnaya indso'ba jngoò tin je, k'oaá tís'in 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jàn nachrjein ko jàn nìtjen kójna ijñaà nangui. ⁴¹ Jña xita naxandá Nínive kosítjen-né jè nachrjein k'e nga koiindaàjiin Nainá; jña tsját'in 'én jña xita xi tjin nachrjein i'ndeí, koií kjoa-la nga kisikájno jé-la nga mì tì jé

tsohótsji-ne k'e nga kùlchjaya 'én-la Nainá Jonás; tanga nachrjein i'ndeji, 'an xi tichjàkò-nò, isáá 'ńó jeya tijnáa mì k'oaá-ne koni Jonás [tanga jńò, mìkìi mokjeiín-nò]. ⁴² Tikoáá jè chjoón ítjòn xi ya otíxoma nangui sur; kòsítjen-né jè nachrjein k'e nga koíndaájìin Nainá; jè tsját'in 'én jńà xítà xi tjin nachrjein i'ndeji, koi kjoa-la nga kjiin nangui j'ii-ne nga j'ii 'nchré-la kjoachjine-la Salomón; tanga nachrjein i'ndeji, 'an xi tichjàkò-nò, isáá 'ńó jeya tijnáa mì k'oaá-ne koni Salomón [tanga jńò, mìkìi na'yà-ná].

Inima ch'o-la neíi xi f'ii òjngò k'a-ne
(Lucas 11:24-26)

⁴³ 'K'e nga jngò inima ch'o-la neíi bitjokàjìin inima-la jngò xita, yaá ojmeè i'nde ñánda kixi choòn, ótsji'nde nga sùikjaya; k'e nga mìkìi sakó'nde-la, ⁴⁴ òjngò k'a síkítsejèn, tsò: “Kjín-la òjngò k'a-na ni'ya-na ñánda inchrobà-na.” K'e nga bijchó òjngò k'a-ne, beè ni'ya-la nga kjiijńá, ndaà kisatiicha kò tsjeè choòn. ⁴⁵ Ikjoàn fikjaá nguì itoò xíkjin xi isa ch'o s'in. K'eé fahas'en-jìin inima-la xita jè; yaá bitsajna. Xita jè isaá 'ńó ch'o bijna koni s'in tsibijna k'e nga sa ítjòn. Jńò, xi xita ts'en 'mì-nò, k'oaá tís'in komat'ioòn nachrjein i'ndeji.

Nea-la kò 'ndse Jesús
(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

⁴⁶ Táko tik'eé tihóko xita Jesús nga ijchò nea-la kò 'ndse. Yaá tsibitsajna ján nditsiaán nga mejèn-la kichja-la. ⁴⁷ Jngò xita kitsò-la Jesús:

—Nea-lè kò jńà 'ndsì ján nditsiaán títsajna. Ji xó kòkò-kè.

⁴⁸ Jesús kitsò-la jè xita xi ijchòko-la 'én:

—¿A mejèn-lè nga jchii yá-né xi nea-na kò xi 'ndsè?

⁴⁹ K'eé tsakó-la jńà xita xi kota'yàt'aà-la. Kitsò:

—Chítsején-lá jńà xita koi, jè-né xi nea-na kò jńà-né xi 'ndsè. ⁵⁰ Ngats'ii xi síkitasòn koni s'in mejèn-la Na'èn-na xi tjna ngajmii, jńà-né xi 'ndsè xi tichja kò xi nea-na.

13

Kjoa xi mangásòn ts'e xita xi kíndi xojmá
(Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Tjè-ne nachrjein, Jesús itjo-ne ni'ya, yaá tsibijnandi ndáchikon. ² Kjín jchán xita chixoñat'aà-la; Jesús jahas'en jngò chitso; yaá tsibijnaya. Ngats'ii xita xi i'nga, yaá tsibitsajna indii nandá. ³ Tsibits'ia Jesús nga kjin skoya kjoa xi mangásòn tsibéojmí kitsò:

—Jngò xita kii kíndi xojmá. ⁴ K'e nga tsibits'ia nga kiskíndi xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Ikjoàn j'ii njise; tsakjèn. ⁵ Nguì koa tjin chixò ñánda naxi choòn nga chiba ni'nde tjin-la. Jńà xojmá koi, njtoón isò, koi-né nga mì nanga tjin nangui. ⁶ Tanga k'e nga itjokàtji ts'oi nga kjòtsjè ndobá, kixiñó, ikjoàn jngò k'aá kixi, koi-né nga tsjin-la ima. ⁷ Nguì koa tjin chixò ya jjiin na'yá. K'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-la xojmá. ⁸ Jńà xi chixò ñánda nangui ndaà, ndaà tsajà-la toò. Tjin xi kitsjaà jngò sindò nga jngò òjngò xojmá, tjin xi kitsjaà ján kaàn, koa tjin xi kitsjaà katé. ⁹ Ndaà tiná'yaá koni xan-nò.

Mé-ne kjoa xi mangásòn tsakóya-ne Jesús
(Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

¹⁰ Jńà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon ñánda tjna koa kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín nokjoà-la xita kjoa xi mangásòn k'e nga okoòyi?

¹¹ Jesús kitsò-la:

—Jñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-la xi bénojmíya kó s'ín otixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne. Tanga jñà xita xi kj'eíí, mìkiì tjiìn-la. ¹² Jè xi tjiìn-la kjohítsjeèn, k'oií isa-la skanda tsatoó s'e-la, tanga jè xi tsjìn-la, skanda tjá'aán-la mé xi chiba tjiìn-la. ¹³ Koií kjoa-la k'e nga okoòya, koií 'én chjà-la kjoa xi mangásòn. Jñà xita koi, sík'aá xkon tanga mìkiì tsejèn-la. Binchá líká-la tanga mìkiì 'nchré, tikoáá mìkiì machiya-la. ¹⁴ Kjoa ts'e xita koi, k'oáá s'ín bitasòn koni kitsò Isaiás xita xi kiichja ngajo-la Nainá, nga kitsò:

Jñò, nas'ín í'ñó-isa kina'ya-nò tanga mìkiì kochiya-nò,
nas'ín í'ñó-isa chítsejèn-nò tanga mìkiì jchaa.

¹⁵ Inima-la xita koi, tájaàjiìn tjin;

tsibíchoàjto líká-la, tíchjoàjto xkon.

Koií kjoa-la mìkiì ndaà 'nchré kò mìkiì tsejèn-la kò mìkiì fahas'en-jiìn-la.

K'oáá ma-ne nga majìn-la nga 'an fit'aà-na mé-ne nga 'an sindaa-na.

¹⁶ Jñò, mé tà ndaà-nò nga tjin xkoòn nga ma tsejèn-nò kò tjin líká-nò nga ma na'yà kjoa xi tíma nachrjein i'ndeí. ¹⁷ Okixíí xi xan-nò, kjìn xita xi kiichja ngajo-la Nainá kò xi xita kixi kjòmejèn-la nga skoe jè xi jñò titsa'yaá tanga mìkiì kijtsee; tikoáá kjìn xita kjòmejèn-la nga kjì'nchré jè xi jñò titsana'yà tanga mìkiì kii'nchré.

Kò tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xojmá

(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

¹⁸ Tjiná'yaá kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn ts'e xita xi kijní xojmá. ¹⁹ Jñà xojmá xi chixò iya ndiyá, jè ngaya-la koni jñà xita xi 'nchré 'én-la Nainá koni s'ín otixoma tanga mìkiì machiya-la; f'ii xita neji, ikjoàn faáxin jè 'én jiìn inima-la xita. ²⁰ Jñà xojmá xi chixò ya ñánda naxi choòn, jè ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá. Tsjaá ma-la nga sa 'nchré. ²¹ Tanga jè-nè nga tsjìn-la ima, ta chiba nachrjein chikjoa-la. K'e nga mé kjoa xi sakó-la kò tsà xita fitjingui kondra-la nga jè ngatji-la 'én-la Nainá, nitoón síkijna ndiyá-la Nainá. ²² Jñà xojmá xi chixò jiìn ñánda tjin na'yá, jè ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá tanga 'ñó síkájno kjoa ts'e tsojmí xi tjin isò'nde kò jè kjoa nchiná konachan-la. Jñà kjoa koi síkíts'ón-jiìn 'én-la Nainá, k'oáá ma-ne nga mìkiì makjìn-ya. ²³ Tanga jñà xojmá xi chixò ñánda nga nangui ndaà, jè ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá koa machiya-la; ikjoàn makjìn-ya 'én, k'oáá ngaya-la koni yá xi ojà-la toò. Tjin xi tsjá katé; tjin xi tsjá jàn-kaàn; tjin xi tsjá jngòò sindò nga jngòò i'ngòò yá.

Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e ijñá xi mìkiì ndaà

²⁴ Jesús ngui jngòò kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita, kitsò-la:

—Koni s'ín otixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oáá ngaya-la koni jngòò xita xi 'ñó ndaà xojmá-la trigo tsibítjesòn nangui-la. ²⁵ Tanga k'e nga kjifè yije kóhotjín xita, j'ii kondra-la nga tsibítjejiìn xka ijñá xi mìkiì ndaà ya jiìn trigo. Ikjoàn kiì. ²⁶ K'e nga jye kjò'nga jñà trigo koa kixò-la natín, yaá tsatsejèn-jiìn ijñá xi mìkiì ndaà. ²⁷ K'eé kiì jñà chí'nda nga tsibénojmí-la nei-la. Kitsò-la: “Na'èn, jñà xojmá xi tsibítjií ya nangui-lè, ndaà-né. Tanga, ¿ñánda j'ii-ne ijñá xi mìkiì ndaà xi tsatsejèn-jiìn trigo?” ²⁸ Jè nei-la nangui, kitsò: “Jngòò-la xita kondra-na xi okis'ín.” K'eé kitsò jñà xita chí'nda: “¿A mejèn-lè nga konguí-jen, chjinejiìn-jen jñà ijñá xi mìkiì ndaà?” ²⁹ Tanga jè nei-la nangui kitsò: “Majìn, tsà chjínè jñò ijñá

xi mìkiì ndaà, tsà koi nachrjein-la yaá chjínèkjoò jñà trigo.” ³⁰ Tìkooá-ne kàtamajchákjoò ingajò skanda k'e nga jye kojchá. K'e nga jè nachrjein nga sincháxkó, 'aán koxán-la chj'nda xi kojìxkó: “Ítjòn xìn kìncha ijñá xi mìkiì ndaà, k'o'ñójté-né mé-ne nga kiti-ne. Nga koma iskan kìncháxkó jñà trigo; yaá kìncha jya ni'nga-na.”

Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e xojmá mostaza
(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)

³¹ Jesús ijngòò k'a tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

—Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, jè mangásòn-kò koni kji xojmá mostaza k'e nga jngòò xita bítejiin nangui-la. ³² Okixi-né xojmá jè, jè xi isa ítsé kji ngats'ii xojmá xi tjin, tanga k'e nga jye majchá, isaá 'nga ma koni xka xi ma chine xi sitje indii ni'ya. K'oaá kji 'nga ma koni jngòò yá 'nga; f'ii nise xi tjímajii isén, jñà chrja-la ya bínda'a a tje-la nise.

Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e na'yo san
(Lucas 13:20-21)

³³ Jesús nguì jngòò k'a tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

—Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá ngaya-la koni jè na'yo san, k'e nga jngòò choón síkájii jàn chiba skoan inchrajín, masan yije-né kóhokji na'yo.

Jesús, kós'ín kisikjeén kjoa xi mangásòn
(Marcos 4:33-34)

³⁴ Ngats'ii 'én koi, Jesús, nguì kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita; nimé 'én kiichja xi mìtsá kjoa xi mangásòn tsibénojmi. ³⁵ K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò: Kjoa xi mangásòn kichja.

Koi kjoa kènojmiá kjoa xi tji'ma skanda tje-ne nga kisindaà isò'nde.

Kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn it'aà ts'e ijñá xi mìkiì ndaà

³⁶ Jesús k'e nga kisihiat'aà xita xi kjin ma; ikjoàn jahas'en ni'ya. Yaá ijchòkon xita xi kota'yat'aà-la. Kitsò-la:

—Tènojmi-nájen kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn kò jè ijñá xi mìkiì ndaà xi tjin ya jjiin trigo.

³⁷ Jesús kitsò:

—Jè xi kíjndi xojmá xi ndaà, 'an-ná xi Ki'ndi-la Xita xan-la yiyo-na; ³⁸ kò jè nangui, jè isò'nde; jñà xojmá xi ndaà, jñà-né xita xi títsajnajiiin kjotíxoma-la ngajmii; jñà ijñá xi mìkiì ndaà, jñà-né xi xita-la xita neí; ³⁹ kò jè xita kondra xi tsibítje ijñá xi mìkiì ndaà, tije-ne xita neí; k'e nga jye sincháxkó tsojmi xi kojchá jè ngaya-la k'e nga kjoehet'aà isò'nde; kò jñà xi bíxkó tsojmi, jñà ngaya-la àkjale. ⁴⁰ K'oaá s'ín sincháxkó ijñá xi mìkiì ndaà mé-ne nga kotsjòjiiin-ne ni'ín nga kiti, k'oaá s'ín koma k'e nga kjoehet'aà isò'nde. ⁴¹ An xi Ki'ndi-la Xita xan-la yiyo-na siikasén àkjale-na it'aà ts'e kjotíxoma-na mé-ne nga kojìxkó ngats'ii xita xi bí'in-la xita xi kje'ei nga kátátsji jé, kò ngats'ii xita xi ch'o s'ín. ⁴² Yaá kotsjoya ngajo ñánda títi ni'ín; yaá skíndàya kò sjiits'iiin ni'ño. ⁴³ Kò jñà xi xita kixi, k'oaá s'ín ote kotsejèn koni ndobá-la ts'oi ya ñánda nga tíhotíxoma Na'èn-la. jNdaà tjiná'yaá koni xan-nò!

Jngòò tsojmi chí xi kisijna'ma

⁴⁴ Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá ngaya-la koni jngòò tòn xi 'ño chí xi tjina'ma jjiin nangui. Jè xita xi sakó-la, tsjaá ma-la. Tiyáá

ìjngòò k'a bíjna'ma-ne. K'ée fi katíjna yije tsojmi xi t́ín-là; ìkjoàn otse nangui jè, nga ts'e koma tón xi 'ńó chjí-là.

Jngòò ndátòn chjí

⁴⁵ Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá t́is'ín ngaya-là koni jngòò xítà xi koi xá s'ín nga tsojmi otíjnaya. Ótsji ndátòn chjí xi 'ńó ndaa. ⁴⁶ K'e nga jye sakó-là xi 'ńó chjí, ìkjoàn fi katíjna yije tsojmi-là xi t́ín-là; k'ée otse ndátòn jè.

Na'ya xi bìxkóya t́ìn

⁴⁷ Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, t́ikoaa k'oaá s'ín ngaya-là koni jngòò na'ya xi níkatjén-jíin ndáchikon mé-ne nga koma ḱjìn skoya t́ìn koiixkóya-ne. ⁴⁸ K'e nga jye tse na'ya-là j́nà xítà xi sík'en t́ìn, fíko ya ìndii ndáchikon; yaá faájíin ngats'ii t́ìn xi ndaa kjoàn; nísíyá binchá; koa j́nà t́ìn xi mìkii ndaa kjoàn, síkatsjoè-né. ⁴⁹ K'oaá s'ín koma k'e nga kjoehet'aà isò'nde, kítojen àkjale xi kjoaájíin j́nà xítà xi ch'o s'ín ya ñánda títsajna xítà kixi. ⁵⁰ Kó j́nà xítà xi ch'o s'ín kotsjoya ngajo ñánda titi ni'ín; yaá skíndàya kó síjts'íin ní'ńó.

Tsojmi chjí xi xítse kó xi jye kòjchínga

⁵¹ Jesús kiskònangui-là j́nà xítà, kitsò-là:

—¿A machíyaá-nò ngats'ii kjoa koi?

J́nà xítà kitsò:

—Jon, Na'èn.

⁵² K'ée kitsò-là Jesús:

—Jngòò xítà xi okóya kjoatíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés k'e nga kota'ya kó s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá s'ín ngaya-là koni jngòò nei-là ni'ya xi 'nchaxkó-là tsojmi, koa k'e nga mochjeén-là, ochrje tsojmi chjí xi xítse, o xi jye kòjchínga.

Kó kitsò xítà k'e nga kii Jesús ján naxandá-là Nazaret

(*Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30*)

⁵³ Jesús, k'e nga jye tsibénojmiya kjoa xi mangásòn, kii-ne. ⁵⁴ K'e nga ijchò-ne nangui-là ján Nazaret, ya ni'ya ingo sinagoga, tsibíts'ia nga tsakóya-là xítà 'én-là Nainá. Koa j́nà xítà t́a kjòxkón-là, k'ée kitsò:

—¿Xítà jè, ñánda komà-là ngats'ii kjoachjine xi okóya? ¿Kó ma-ne nga ma-là s'ín kjoxkón xi ndaa t́ín? ⁵⁵ ¿A mìtsà jè ti-là chjineyá? ¿A mìtsà jè nea-là xi 'mì Maria? ¿A mìtsà 'ndse ma Jacobo, José, Simón, kó Judas? ⁵⁶ T́ikoaa, ¿a mìtsà ì títsajnajíin-ná j́nà íchjín ndichja? ¿Ñánda ma yije-là kjoa koi?

⁵⁷ K'oaá ma-ne nga mìkii kòkjeiín-là ít'aà ts'e Jesús. T́anga jè Jesús kitsò-là:

—Jngòò xítà xi chja ngajo-là Nainá, nítà ñá naxandá-ne yaxkón-né, t́anga ya naxandá-là kó ni'ya-là mìkii yaxkón.

⁵⁸ Mìkii ḱjìn kjoxkón xi ndaa t́ín kis'íin nga j́nà xítà xi ya ì'nde-là mìkii kòkjeiín-là ít'aà ts'e Jesús.

14

Kii komà k'e nga k'en Juan xi kis'íin bautizar xítà

(*Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9*)

¹ Jñà nàchrjein koi, jè Herodes xi xitaxá ítjòn tíjna ya nangui Galilea, kii'nchré koni s'ín bénojmi xita mé kjoa xi tís'ín Jesús. ² Kitsò-la jñà xita xi síxá-la:

—Xita jè, jè-né xi 'mì Juan xi kis'iin bautizar xita xi jye jaáya ìjngò k'a-la. K'oaá ma-ne nga tjin-la nga'ño nga ma-la s'ín kjoxkón xi ndaa tjin.

³ Nga ìsa kjòtseé, jè Herodes kitsjaà okixi nga kitsobà'ño Juan, ikjoàn kiskinìs'en ndayá, koií kjoa-la nga jè chjoón Herodías xi chjoón-la Felipe xi 'ndse komà Herodes k'oaá s'ín kisijé. ⁴ Koií kjoa-la nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita, kjin k'a okitsò-la Herodes: “Mikií tji'nde-lè nga jì tijnakoií chjoón-la 'ndsi.”

⁵ K'oaá ma-ne nga jè Herodes mejèn-la kisik'en Juan, tanga jñà kit-sakjòn-la xita naxandá, nga jyeé tíjün-la naxandá nga jè Juan, jè xita xi chjaya ngajo-la Nainá. ⁶ K'e nga ijchò nó-la jè Herodes, tsachrje s'eí-la koa jè tsòti-la Herodías kitè nga nguixkòn xita xi títsajna s'eí. Jè Herodes, 'ño ndaa kisaseèn-la. ⁷ Koa kitsjaà kixi 'én-la nga tsjá yije-la mé xi sùjé-la jè tsòti. ⁸ Koa jè nea-la chinchá'a ítjòn jè tsòti nga kátasijé-la sko Juan. Jè tsòti, k'ée kitsò-la Herodes:

—Tjií-ná sko Juan xi kis'iin bautizar xita, tinaya-ná chrobate.

⁹ Jè Herodes xi xitaxá ítjòn tíjna, kjòba-la k'e nga kii'nchré-la jè tsòti. Tanga koií kjoa-la nga jye kitsjaà kixi-la 'én nga nguixkòn xita xi ya títsajna s'eí, k'ée kitsjaà okixi nga k'oi-la sko Juan jè tsòti. ¹⁰ Jè Herodes kitsjaà-la okixi xita-la nga tsatesin Juan ya iya ndayá. ¹¹ Ikjoàn kiikò sko Juan, tjíya-la chrobate nga kitsjaà-la jè tsòti, kò jè tsòti kisìngatsja nea-la.

¹² K'ée ijchò xita xi kota'yàt'aà-la Juan; kiskoé yijo-la nga jye k'en, ikjoàn kii kiihijün; nga komà iskan, kisikí'nchré Jesús.

Kó kis'iin Jesús nga 'òn jmü xita kisikjèn

(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

¹³ Jesús, k'e nga jye kii'nchré jè kjoa xi komàt'in Juan, tà tajngò kii-ne; tsibijna'ya jngò chitso; ijchò jngò ì'nde it'aà xìn. Tanga jñà xita, nga jye kii'nchré nga kii-ne Jesús, tíkoaá kütjinguì-la; saà ndsòkoó kii-ne ngats'ii xita xi ya chrañàt'aà-la naxandá-la. ¹⁴ Jesús, k'e nga itjojen chitso, kijtseé nga 'ño kjin ma xita xi títsajna; kjòhìmakeè-né. K'ée kisindaà-ne ngats'ii xita xi xk'én. ¹⁵ Nga jye kjòhoxòn jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchò kinchat'aà-la, kitsò-la:

—Jye kjòhoxòn, kò ì'nde jè, it'aà xìn-né; nímé tjin. Kot'in-la jñà xita kàtji-ne nga kàtatse tsojmi xi skìne jñà naxandá ñánda nga chrañàt'aà.

¹⁶ Jesús kitsò:

—Mikií kjoì-ne. Tjií-là jñò xi kòkjèn xita koi.

¹⁷ Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Nímé tjin-najèn. Tà 'òn ma inchrajín kò jò ma tìn xi títsajna-najèn.

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—Nchrohókò-ná ijndé.

¹⁹ K'ée kitsò-la jñà xita xi kjin ma-ne nga kàtitsajnajiin ijñá; ikjoàn kiskoé jñà inchrajín xi 'òn ma-ne kò jñà tìn xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoòtsejèn ngajmü, kitsjaà-la kjondaà Nainá, ikjoàn kisixkoaya inchrajín; k'ée kitsjaà-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la, koa jñà xita xi kota'yàt'aà-la kisika'bí-la jñà xita xi kjin ma-ne. ²⁰ Tsakjèn yije kòhotjìn xita kò nga kjòskiì. K'ée tsibíxkò-ne jñà xi tsiningui-ne. Ngui tejo nìsijá komà. ²¹ Jñà xita xi tsakjèn, 'òn jmü ma-ne xi xita x'in. Mikií kòxkeya jñà íchjín kò ìxti.

Kjoxkón xi kis'iin Jesús nga kii-ne ndsoko ya isòn ndáchikon
(Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)

²² Nga komà iskan, Jesús kisikas'en xita xi kota'yàt'aà-la ya iya chitso mé-ne nga isa ítjòn kijchò-ne ján xijngoàà ndáchikon; koa jè Jesús k'ée tísíhixat'aà xita xi kjìn ma-ne nga jye nchifi-ne. ²³ K'e nga jye kisíhixat'aà yije jña xita, Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò nga kii kiichjat'aà-la Nainá nga ta jè tajngoò. K'e nga jye kòjño, Jesús tà tajngoò tíjna ya i'nde jè. ²⁴ Jè chitso jye 'ño kjìn ijchò. Jè nga'ño-la nandá jye ngaxin ngajen tífiko chitso nga jè tjò bíchjoà ikon-la. ²⁵ K'e nga tajñoaya isa, Jesús kiitjingui-la xita xi kota'yàt'aà-la nga kii-ne ndsoko ya isòn nandá. ²⁶ Jña xita xi kota'yàt'aà-la k'e nga kijtsee nga tífison nandá tà kitsakjòn-la; k'ée kiskindaya xkón, kitsò:

—Inima ch'o-né.

²⁷ Tanga Jesús nitoón kiichja-la, kitsò-la:

—'Ñó t'è-là takòn, ki tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

²⁸ Jè Pedro, k'ée kiichja-la kitsò-la:

—Na'èn, tsà ji-né, tji'nde-ná nga k'ísoàn nandá skanda ñánda tìsjni.

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Nchroboí.

Jè Pedro itjojen-jno chitso koa tsibíts'ia nga kii-ne ndsoko ya isòn nandá ñánda síjna Jesús. ³⁰ Tanga k'e nga kijtsee nga jè tjò 'ño tí'ba, kitsakjòn-né, ikjoàn tsibíts'ia nga mejèn kiskaajìndá; k'ée kiskindaya kitsò:

—iNa'èn, nachrjejiin-ndá-ná!

³¹ Jesús nitoón kitsobà'ño tsja, kitsò-la:

—iChibaá mokjeiín-lè it'aà ts'an! ¿Mé-ne jò kòbeè-la takòin?

³² K'e nga jahas'en-ne chitso ingajò, nitoón kisijyò-ne tjò. ³³ Jña xita xi títsajmaya chitso chincha-xkó'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—iXi okixi, ji-né xi Ki'ndí-la Nainá!

Kii s'ín kjòndaà-ne xita xi xk'én ján Genesaret

(Marcos 6:53-56)

³⁴ K'e nga jye tsatojiin ndáchikon, ijchò ján nangui Genesaret. ³⁵ Jña xita xi ya i'nde-la, k'e nga kijtseexon Jesús nga jè xi ya ijchò, kisikí'nchré xikjín kòhokji ya i'nde ñánda chrañat'aà; ikjoàn j'iiko-la ngats'ì xita xi xk'én ya ñánda tíjna Jesús. ³⁶ Tsibítsi'ba-la nas'ín ta jè ítjòn nikje-la tsobà'ño nga kàtandaà-ne; ngats'ì xi kitsobà'ño nikje-la kjòndaà yijeé-ne.

15

Jè kjoa xi síkits'ón xita

(Marcos 7:1-23)

¹ Ijchò i'nga xita fariseo ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi inchrobà-ne Jerusalén nga kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

² —¿Mé-ne jña xita xi kota'yàt'aà-lè, k'e nga kjèn, mì k'oaá s'ín oníjno-ne tsja koni s'ín síjè kjotíxoma-la xita jchínga-ná?

³ Jesús k'ée kiskònangui-la jña xita koi, kitsò-la:

—¿Jño, mé-ne mìkii níkitasòn-nò kjotíxoma-la Nainá nga koi onguítjingui-la kjotíxoma-la xita? ⁴ Jè Nainá k'oaá kitsò: “Jchaxkoín na'èn-lè ko nea-lè”, ko: “Jè xi chjajno-la na'èn-la ko nea-la tíjné-la nga kiyá.” ⁵ Tanga jño bixón-nó: “Jngoò xita ma kitsò-la na'èn-la, o nea-la: Mìkii koma siichjat'aà-lè; ngats'ì tsojmi xi tíjin-na, jè Nainá jye kitsjaà-la.”

⁶ Bixón-nó nga mì tì kii tji'nde-la nga skoexkón na'èn-la ko nea-la; mì tì kii

koma kosiko-nò. K'oaá s'ín 'nè jñò nga nìkíjna kjotíxoma-la Nainá nga koi onguítjngui-lá kjotíxoma tsajòn. ⁷ Jñò, xítá xi jò ma ísén-nò, ndaà kíichja ít'aà tsajòn Isaías, xítá xi kíichja ngajo-la Nainá k'e nga kitsò:

⁸ Jñà xítá koi beèxkón-na xi tà 'én chja tanga jè iníma-la kjìin tíjnat'aàxìn.

⁹ Nímé chjí-la nga beèxkón-na,

nga kjotíxoma-la xítáá okóya koni tsà kjotíxoma-la Nainá.

¹⁰ Jesús, k'eé kíichja-la ngats'ìi xítá, kitsò-la:

—Tíná'yaà kò ndaà kàtachiya-nò. ¹¹ Jñà tsojmì xi tso'ba kine-ne xítá, mìtsà jñà xi síkíts'ón xítá nga nguixkòn Nainá; jñà xi tso'ba bitjo-ne xi síkíts'ón.

¹² Jñà xítá xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A tíjìn-lè jñà xítá fariseo kòjti-la k'e nga kíi'nchré 'én koni s'ín kinokjoi?

¹³ Jesús kitsò-la:

—Nìton mé tsojmì tjè xi mìtsà jè Na'èn-na xi tíjna ngajmìi tsibítje, tjánè-né skanda kò ima-la. ¹⁴ Kì kíi 'nè kinda; jñà xítá fariseo mejèn-la okó-la ndiyá jñà xítá xi mìkii tsejèn-la, tanga jñà, tìkooá mìkii tsejèn-la. Tsà jngòò xítá xi mìkii tsejèn-la, mìkii koma kòkò-la ndiyá jngòò xi tìkoo mìkii tsejèn-la. Ingajò, yaá kixoya ngajo ñánda ch'o choòn.

¹⁵ Pedro kitsò-la Jesús:

—Tèngjmíya-nájen jè kjoa koi koni s'ín kasi.

¹⁶ Jesús kitsò:

—¿Jñò, a tìkooá mìkii machiya-nò kó tsòya-ne? ¹⁷ ¿A mì fiya-nò ngats'ìi tsojmì xi ndsobaá chine-ná, indso'baá fìs'en, íkjoàn bitjojìin-ne yijo-ná?

¹⁸ Tanga ngats'ìi 'én xi ndsobaá nokjoàa-ná, iníma-ná bitjojìin; jñà 'én koi, jñà-né xi síkíts'ón xítá nga nguixkòn Nainá. ¹⁹ Nga yaá bitjokàjìin iníma-la xítá kjohítsejen xi ch'o tsò, koni jñà xi xítá sík'en, kò xi kjoa chijngui s'ín ts'e xítá xi kj'eé kíi bixan kò xi jye chixàn, kò kjoa chijé, kò kjoa ndiso kò kjoa nga chjajno-ná. ²⁰ Ngats'ìi kjoa koi xi iníma-la bitjokàjìin-ne xítá, jñà-né xi síkíts'ón xítá; tanga k'e nga bichiaá, nas'ín mìkii onijnoá ndsáá, mìkii síkíts'ón-ná.

Kó kitsò jngòò chjoón xi xìn nangui-la nga kòkjeíin-la ít'aà ts'e Jesús (Marcos 7:24-30)

²¹ Jesús ítjokàjìin ya i'nde jè; kíi i'nde ñánda 'mì Tiro kò Sidón. ²² Jngòò chjoón xi xítá Cananea xi ya i'nde-la, inchrobà-ne ijchòkon Jesús, 'ñó kíichja, kitsò-la:

—iNa'èn, nga ya nchrobàt'aà-ne tje-la xítaxá ítjòn David [nga jì tíjna ngajo-la] jchahíma-ná! Ndí tsòti-na ch'in neíí tíjìn iníma-la, tseé kjo'in tísíkjeíin.

²³ Tanga Jesús nì mé 'én kíichja-la jè chjoón. Kò jñà xítá xi kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò:

—Kot'in-la chjoón jè, kàtjì-ne; tsí ch'o kjindáya tjingui-ná.

²⁴ K'eé kitsò Jesús:

—Nainá kiskasén-na, tà jñà j'ì katsjìa xítá naxandá Israel nga kichijà koni orrè.

²⁵ Tanga jè chjoón tsasìxkò'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, tìchját'aà-ná.

²⁶ Jesús kitsò-la:

—Mìkii ndaà tíjn nga chjaà'an-lá níñò jñà íxti, íkjoàn k'oi-lá nañá.

²⁷ Tanga jè chjoón kitsò:

—Jon, Na'èn, tanga jñà nañá kineé xī-là tsojmì xi bixòngui ímīxā-là nei-là.

²⁸ Jesús k'ée kitsò-là:

—Jī chjoón, 'nó ndaà mokjeiín-lè it'aà ts'an. K'oas'ín kàtama koni s'ín mejèn-lè.

Ko jè tsòti-là chjoón, tik'ée kjòndaà-ne nga tìjè-ne hora.

Kó kis'iin Jesús nga kjìn skoya ch'in kisindaà-ne

²⁹ Jesús kii-ne ya i'nde ñánda 'mì Tiro ko Sidón ko tsatot'aà indii nandá Galilea. K'ée kiimijín-jno jngòò nindoò ko yaá tsibijna. ³⁰ Kjìn jchán xīta ijchòtjngui-là ñánda tǐna; ijchòko-là xīta xi tsá'yá kjoàn, xīta xi mìkii tsejèn-là, xīta xi kótó tsja kjoàn, xīta xi mìkii ma chja ko xīta xi kj'eíj ch'in tǐn-là; yaá kisíkítsajngui ndsòko Jesús. Ngats'ii xīta koi kisindaà-ne. ³¹ Tà kjòxkón-là jñà xīta k'e nga kijtseè nga komà kiichja-ne jñà xi mìkii ma chja; koa jñà xi mìkii ndaà síxá tsja, kjòndaà-ne; xi mì ma fi, komà kii-ne; koa jñà xi mìkii tsejèn-là, kjòtsejèn-là. K'ée jeya kisíkijna Nainá koni kisiko jñà xīta-là naxandá Israel.

Kó kis'iin Jesús nga ñijòn jmii xīta kisikjèn

(Marcos 8:1-10)

³² Jesús kiichja-là xīta xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—Mahimakeè-ná jñà xīta koi. Jye kò jàn nachrjein tǐn-là nga tǐtsajnakò-na, koa ñimé tǐn tsojmì xi kine. Majín-na nga tà k'oas'ín síkasén chjan-na ni'ya-là tsà ya kohindaàya ndiyá.

³³ Jñà xīta xi kota'yàt'aà-là Jesús kitsò:

—Jngòò i'nde it'aà xìn ñánda ñimé tsojmì tǐn, ¿kós'ín koma sakó-ná tsojmì xi kòkjen jñà xīta koi nga 'nó kjìn ma-ne?

³⁴ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Kó tǐn ma inchrájin xi tǐyijò-nò?

Jñà xīta xi kota'yàt'aà-là kitsò:

—Itòò ma-ne inchrájin, ko tǐn chiba-najen tǐn jtohá.

³⁵ K'ée kitsò Jesús:

—Koatin-là kàtǐtsajnat'aà nangui jñà xīta.

³⁶ Jesús kiskoé inchrájin xi itòò ma-ne ko jñà tǐn jtohá, kitsjaà-là kjòndaà Nainá, ikjoàn kisìxkoaya, kjòngatsja jñà xīta xi kota'yàt'aà-là mé-ne nga kitsjaà-là jñà xīta xi kjìn ma-ne. ³⁷ Tsakjèn yije xīta kóhótjín skanda kó nga kjòski. K'e nga tsibíxkó-ne xi tsiningui-ne, nguì itòò ñisiyá komà. ³⁸ Jñà xīta xi tsakjèn, ñijòn jmii ma-ne xi xīta x'in, mìkii kòxkeya jñà íchjín ko ixti. ³⁹ Jesús kisihixat'aà xīta, ikjoàn jahas'en chitso koa kii ya i'nde ñánda 'mì Magdala.

16

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xīta fariseo ko xīta saduceo kisijé jngòò seña

(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

¹ Jñà xīta fariseo ko xīta saduceo kiikon Jesús ñánda tǐna nga mejèn-là skót'aà tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén. Kisijé jngòò-là seña xi jeya tǐn xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ² Tanga Jesús kitsò-là:

—K'e nga jye mahixòn, jñò, bixón-nò: “Ndaà choòn nchijòn-lè, inì choòn ján ngajmii.” ³ K'e nga tajñòya bixón-nò: “Mikii ndaà choòn nachrjein i'ndeji; ngajmii inì choòn ko ifi kjiya.” Jñò xi jò ma ísén-nò, 'ya-nò kó choòn ngajmii tanga mìkii fiya-nò kó tsòya-ne kjòxkón xi tíma nachrjein i'ndeji.

⁴ Jñà x̄it̄a ts'ɛn k̄o x̄it̄a xi mìkìl 'nchréñijon-là Nainá, jngoò seña sjé xi jeya t̄jín; tanga ñimé seña skoɛ, tà jè skoɛ ts'ɛ Jonás, x̄it̄a xi kiichja ngajo-la Nainá.

Jesús yaá kisikítsajna x̄it̄a koi; jè, kii-né.

Jesús, mé kjoa xi tísingásòn-kò kjòhítsjeèn xi okóya x̄it̄a fariseo
(Marcos 8:14-21)

⁵ Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Jesús, k'ɛ nga tsatot'aà xijngoàà nandá, kijchàajìin-là mìkìl ts'a inchrájìn. ⁶ Jesús kitsò-la:

—Chítsejèn-là koa t̄ikindaa yijo-nò it'aà ts'ɛ na'yò san-la x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a saduceo.

⁷ X̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Jesús tsohóko x̄íkjín, kitsò-la:

—Koií kotsò-ná nga mìkìl kich'á inchrájìn.

⁸ Jesús ñitòón kijtseèya-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne kòkixón-nò nga tsjìn-nò inchrájìn? 'Ñó chiba mokjeiín-nò it'aà ts'an. ⁹ ¿A mì machiya-nò, a mì bítsjeèn-nò k'ɛ nga kisika'biá inchrájìn xi 'òn ma-ne koa 'òn jmii x̄it̄a x'ín tsakjèn? ¿Kó t̄jín ñisjyá tsibíxkó-isa? ¹⁰ ¿A mì t̄jìin-nò t̄ikoáá k'ɛ nga kisika'biá inchrájìn xi itòò ma-ne kò ñjòn jmii x̄it̄a tsakjèn? ¿Kó t̄jín ñisjyá tsibíxkó-isa? ¹¹ ¿Mé-ne nga mìkìl machiya-nò nga 'an mìtsà koi xi otixan-nò it'aà ts'ɛ inchrájìn? Jè-né nga t̄ikindaa yijo-nò na'yò san-la x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a saduceo.

¹² K'eé kjòchiya-la nga jè Jesús k'ɛ nga okitsò-la: “T̄ikindaa yijo-nò”, mìtsà na'yò san-la inchrájìn xi tsibénojmi-la, jñà kjòhítsjeèn xi okóya jñà x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a saduceo.

Kó kitsò Pedro yá x̄it̄a-ne Jesús

(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

¹³ K'ɛ nga ijchò Jesús ya i'nde ñánda 'mì Cesarea ts'ɛ Filipino kiskònangui-la jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—¿Kó tsò jñà x̄it̄a? ¿Yá-ná 'an xi Ki'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na?

¹⁴ Kitsò jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la:

—T̄jín xi tsò: “Jè Juan xi kis'iin bautizar x̄it̄a.” Kò t̄jín xi tsò: “Jè Elías.” T̄ikoáá t̄jín x̄it̄a xi tsò: “Jè Jeremías.” Kò xi kj'eij̄ x̄it̄a tsò-né: “Jngoò x̄it̄a xi kiichja ngajo-la Nainá.”

¹⁵ K'eé kitsò Jesús:

—¿Koa jñò, kó bixón? ¿Yá-ná 'an?

¹⁶ K'eé kiichja Simón Pedro kitsò:

—Ji-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá], Ki'ndí-la Nainá xi t̄jnakon.

¹⁷ Ikjoàn kiichja Jesús; kitsò-la:

—Mé tà ndaa-lè nga jì Simón, ki'ndí-la Jonás. Jè Nainá xi t̄jna nga-jmii tsakó-lè ngats'ii kjoa koi; mìtsà x̄it̄a isò'nde tsibénojmi-lè. ¹⁸ 'An, k'oáá xán-lè nga Pedro 'mì-lè [nga ndajo tsò-ne]; yaá isòn ndajo jè kindaasoàn naxandá-na; nas'ín jè nga'ñó-la kjoabiyaà mìkìl s̄ikijne-la jñà x̄it̄a naxandá-na. ¹⁹ 'Aán tsjaà-lè ibi-la xotjoa-la naxandá xi jè otixoma-la jè xi ngajmii nchrobá-ne; ngats'ii kjoa xi koi'ndi j̄ isò'nde, t̄ikoáá ján ngajmii Nainá tsjá'nde-né; kò jñà kjoa xi mìkìl koi'ndi j̄ isò'nde, t̄ikoáá ján ngajmii, Nainá mìkìl tsjá'nde.

²⁰ Jesús kitsò-la jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la:

—Ki yá xi bènojmi-là nga 'an-ná xi Cristo [nga 'aán kisikasén-na Nainá].

K'oáá s'ín tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-la
(Marcos 8:31–9:1; Lucas 9:22-27)

²¹ Tìkoi-ne nachrjein Jesús tsibíts'ia nga tsibénojmíya-la xita xi kota'yàt'aà-la nga jè, ján kjoì Jerusalén, koa jñà xita jhínga ko xita sko-la no'miì ko xita xi okóya kjoíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés, tsee kjo'in tsjá-la. Sìik'en-né. Tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein, kjoaáya-la. ²² Jè Pedro k'éé kiìko Jesús ñánda it'aà xin nga kiìchjako nga miìi ndaà tjín koni tsò. Kitsò-la:

—Na'èn, kì k'oaá s'ín nìkítsjiin. Mì k'oaá tsò Nainá nga k'oa's'ín komat'in.

²³ Tanga Jesús kisikáfaya, kitsò-la jè Pedro:

—Tìsit'aàxín-ná jì xita neíí. Tà mejèn-lè nga jé binchaàtsji-ná. Mìtsà k'oa's'ín nìkítsjiin koni s'ín tjín kjohítsjeèn-la Nainá. Ngajì tà k'oaá s'ín nìkítsjiin koni s'ín tjín kjohítsjeèn-la xita.

²⁴ Jesús k'éé kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Tsà yá xi mejèn-la nga xita ts'an koma, kàtatsjein-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngoò xita xi 'yajen krò-la, kàtijnandaà nga sìikjeiín kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjìt'aà-na. ²⁵ Nga nita yá xita xi mejèn-la kochrjetjì yijo-la nga nímé kjo'in sakò-la, tà saá sìichja-né ko kjo'in kíjnajiin; tanga jè xi tjínandaà nga tsjá yijo-la xi kjoa ts'an, sakò-la kjoabinachon nga it'aà ts'an ndaà kíjna. ²⁶ ¿Mé xi sìikijne jngoò xita nas'ín tjoé yije-la isò'nde tsà sìichja iníma-la? Nímé. ¿A komaá koìichjì kjoabiyaà jngoò xita xi majìn-la nga kiyá? Majìn. ²⁷ 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na kitjajeén ìjngoò k'a-na nga kjoikooa kjoajeya-la Na'èn-na ko àkjale-la nga sichikon-t'ian nga jngoò ìjngoò xita koni s'ín kisikitasòn. ²⁸ Okixíí xi xan-nò, tìtsajnajìin i'nga ìjndé xita xi mì kì kiyá skanda k'e nga skoè-na xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kítjojen ìjngoò k'a nga kotìixoma.

17

*Kiì komà nga jahatjìya í'ñó isén-la Jesús ya isò'nga nindoò
(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)*

¹ Nga komà joòn nachrjein Jesús kùmjìjìn-jno jngoò nindoò xi 'nga kji; kiìko jè Pedro, Jacobo, ko Juan xi 'ndse ma Jacobo. ² K'e nga ijchò ì'nde jè, Jesús, jahatjìya í'ñó isén-la nga nguixkon jñà xita koi. K'oaá kji komà isén-la koni kji ts'oi ko jè nikje-la kjochroba-né koni isén ndobá. ³ Jñà xita koi tà nitoón kijtsee Moisés ko Elías nga nchijoókjoò Jesús. ⁴ Pedro kitsò-la Jesús:

—Na'èn, ndaà tjín nga ì tìtsajnaá; tsà mejèn-lè jàn ni'ya xkójndà kíndaà-jen, jngoò tsjì, jngoò ts'e Moisés ko xi ìjngoò ts'e Elías.

⁵ K'e nga tíchja Pedro, j'ìi jngoò 'nguién-la ifi xi ote kji xi tsibí'ma xita koi, ko ya jjiin ifi kina'yà jngoò-la 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ñó matsjake ko xi xó jaàjiin-na; jè tìná'ya-là.

⁶ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús k'e nga kù'nchré, tà kitsakjòn-né. K'éé tsoyijò tsakjàn skanda it'aà nangui. ⁷ Jesús kiìkasit'aà chrañà-la; kisikjaníyá-la, kitsò-la:

—Tìsítjeen, kì tsakjón-jèn.

⁸ K'e nga kiskootsejèn xita koi mì tì yá tjín-ne. Tà jè tajngoò síjna Jesús.

⁹ K'e nga inchrohòjen-t'aà-ne nindoò, Jesús kitsò-la:

—Kì yá xita xi bènojmí-là jè kjoa xi kà'yaà skanda k'e nga kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na.

¹⁰ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne xità xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga jè Elías kjoíí ítjòn?

¹¹ Jesús kitsò:

—Okixi-né, jè kjoíí ítjòn Elías, kò jè koiindaàjiin yiye kjoa. ¹² Tanga 'an, k'oaá xán-nò, jè Elías, jyeé j'ii. Jñà xità, mikii kijtseèxkon. Ta k'oaá s'ín kisikò koni s'ín mejèn-là. K'oaá tís'ín kòmat'ian 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-la yijo-na; tseeé kjo'in tsjá-na jñà xità.

¹³ Jñà xità xi kota'yàt'aà-là Jesús k'eé kjòchiya-là nga jè Jesús, k'e nga tíchja ít'aà ts'e Elías, jè Juan xi kis'iin bautizar xità xi otsò-là.

Kós'ín koma kitjokàjiin inima ch'o-là neíí xi tjin-là xità
(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

¹⁴ K'e nga ijchò Jesús ñánda títsajna xità xi kjiin ma-ne, jngòò xità ijchò kasit'aà-là nga tsasixkó'nchit'aà-là, kitsò-là:

¹⁵ —Na'èn, chahimai ki'ndí-na. Ch'in biyaaxín tjin-là. 'Ñó tse kjo'in síkjeiín. Jyeé kòkjin k'a kaàjiin ni'ín kò nandá. ¹⁶ Íí kòf'iiikò-là jñà xità xi kota'yàt'aà-lè, tanga mikii mandaà-là.

¹⁷ Jesús kitsò:

—Jñò xità xi mikii mokjeiín-nò ít'aà ts'an xi ch'o 'nè. ¿Skanda mé nachrjein kótijnako-nò? ¿Skanda mé nachrjein ska-na kjoa-nò? Nchrohóko-ná jè ti ijndé.

¹⁸ Jesús tsohótikò jè inima ch'o-là neíí koa itjokàjiin-ne yijo-là jè ti. Tijè-ne hora, nitóón kjòndaà-ne.

¹⁹ Jñà xità xi kota'yàt'aà-là Jesús kiskònanguit'aaxìn-là. Kitsò-là:

—¿Mé-ne ngajen mikii kòbitjojiin-najen jè inima ch'o-là neíí?

²⁰ Jesús kitsò-là:

—Mikii komà-nò koi-né nga tà chiba mokjeiín-nò ít'aà ts'an. Okixíí xi xan-nò tsà ta okji kòkjeiín-nò koni kji xojmá mostaza nga ítseé kji, koma k'oin-là nindoò: “Tixín ijndé. T'in ján xijngoaá ñánda ít'aà xìn.” Koa jè nindoò kòsit'aaxìn-né. Jñò, nímé kjoa xi 'in koma-nò tsà ndaà kòkjeiín-nò. ²¹ Jñà inima ch'o-là neíí xi okjoàn, k'eé bitjokàjiin nga nokjoat'aà-là Nainá kò nga bijnachjaán.

K'oaá s'ín tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jò k'a
(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)

²² K'e nga taña kitjen nga tjíma ya i'nde Galilea, Jesús kitsò-là jñà xità xi kota'yàt'aà-là:

—'An, xi Ki'ndí-là Xità xan-la yijo-na, yaá tsoba'ño-na jñà xità, ²³ ikjoàn síik'en-na. Tanga k'e nga kijchò ján nachrjein nga kiyá, kjoaáya-na.

Jñà xità xi kota'yàt'aà-là k'e nga kii'nchré 'én koi ta ba koma-là.

Tsojmi xi machjítjì ts'e ingò ítjòn

²⁴ K'e nga ijchò Jesús kò xità xi kota'yàt'aà-là ján naxandá Capernaum, jñà xità xi bíxkò tòn ts'e ingò ítjòn kiskònangui-là Pedro kitsò-là:

—Jè Maestro-lè, ¿a mikii bíchjì tòn ts'e ingò?

²⁵ Jè Pedro kitsò:

—Jon, bíchjì-né.

K'e nga jahas'en ni'ya Pedro, Jesús, jè kiichja ítjòn-là, kitsò-là:

—¿Kó si Simón, jè xítaxá ítjòn xi i isò'nde ts'e, yá-né xi síkíchjítjì tsojmi kò tòn-sá? ¿A jñà-né xi i naxandá-là, o xi jñà-né xi xìn i'nde-là?

²⁶ Pedro kitsò:

—Jñà xi xìn i'nde-là xi bíchjì.

K'ée kitsò-la Jesús:

—Jñà xi i naxandá-la nímé kojichjí. ²⁷ Tanga mé-ne nga mì ch'o kitsò-ná jñà xita, t'in ján indii ndáchikon. Tikatjen-jiiin kichá libá-lè xi tsoà'ño tìn, koà jè tìn xi chjoé ítjoin, chíx'eii tso'ba; ya tji'a jngòò tòn. Komaá-ne nga kichjí xi ts'an ko tsiji. Tikoi, tíchjí-la.

18

Yá xita-ne xi tjna ítjòn ít'aa ts'e Nainá

(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

¹ Jñà nachrjein koi jñà xita xi kota'yàt'aa-la Jesús ijchòkon nga kiskònangui-la; kitsò-la:

—Jñà xita xi jè otixoma-la xi ngajmii nchrobá-ne, ¿yá-ne xi tjna ítjòn nga isa'ño chí-la?

² Jesús kiichja jngòò-la ndí ti. Kisikasijna jngòò osen-la jñà xita. ³ Kitsò:

—Okixí xi xan-nò, jñò, tsà mì kì sikjatjya-là kjohtsjeen-nò ko tsà mì kì k'oas'in s'een koni jñà ndí ixti mìkii kitjás'en-jñòò ñánda tíhotixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne. ⁴ Jè xi síkjajen-la inima-la koni ndí ti jè, jè-né xi tjna ítjòn-la ngats'ii xita xi jè tíhotixoma-la xi ngajmii nchrobá-ne. ⁵ Nita yá-ne xi ít'aa ts'an skoétjò jngòò ndí ti koni jè, 'aan xi skoétjò-na.

Mé xi ok'in-la jñà xita xi jé ótsji-la xita xi kj'eii

(Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

⁶ Nita yá-ne xi jé skiniijin jngòò ndí xita ima xi mokjeiin-la ít'aa ts'an, isaá-la ndaà koma tsà singui'ño jngòò ndajo natsí is'iin, ikjoàn sikatjen-jiiin ndáchikon ñánda nga 'ño nanga 'ncha nandá. ⁷ Ima xó-ne jñà xita isò'nde nga tjin jchán xita xi ótsji'nde-la nga mejèn-la nga sakó jé. Tanga xó k'oaa koma-ne isò'nde, tanga ima xó-nè jè xita xi ótsji-la jé xi kj'eii xita.

⁸ Tsà jè ndsaa ko ndsokòò ótsji jé-nò, tíchátjòn koà kjiiin tikatsjòò. Isaá ndaà-nè tsà xkoán titsjòò nga kitjás'een ñánda s'e-nò kjoabinachon, mì k'oaa-ne tsà jò ma ndsaa ko ndsokòò koà ján onguió ijiiin ni'in ts'e j'nde kjo'in nita mé nachrjein-ne. ⁹ Tsà jè xkoòn ótsji jé-nò, tìnachrjeé, kjiiin tikatsjòò. Isaá ndaà-nè tsà jngòò ma xkoòn nga kitjás'een ñánda s'e-nò kjoabinachon, mì k'oaa-ne tsà jò ma xkoòn koà ján onguió ijiiin ni'in ts'e j'nde kjo'in.

Kjoa xi mangásòn ts'e orrè xi kichijà

(Lucas 15:3-7)

¹⁰ Nijngòò ndí xita koi xi nachrjenguiòò; k'oaa xán-nò, ján ngajmii, jñà àkjalé-la xita koi, yaá titsajna kjit'aa nga nguixkon Na'èn-na xi tjna ngajmii. ¹¹ An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na koií xá j'i-na nga j'i kachrjekàjñàà kjo'in jñà xita xi kichijà.

¹² ¿Kó bixón? Tsà jngòò xita xi jngòò sindo ma orrè-la koà tsà sijchaya jngòò ján ijiiin ijñá, ¿a mìtsà síkítsajna jñà xi ñijòn-kaàn ko chrj'oòn ñijòn ma nga kjoí kátsji jè orrè xi kichijà jngòò? ¹³ Tsà kotsji-la, okixí xi xan-nò, isaá tsja koma-la nei-la jè orrè xi jngòò ma, mì k'oaa-ne jñà xi kjin ma xi mì kì kichijà. ¹⁴ K'oaa s'in mejèn-la Nainá xi tjna ngajmii nga nijngòò xita sìichja inima-la.

Mé xi mochjeén k'e nga sindaàjiiin jngòò-la xita

(Lucas 17:3-4)

¹⁵ Tsà jè 'ndsì ch'o tísiko-lè, tìnókjoa-la k'e nga tà jè tajngòò tjna; tindaàjiiin-koi jè kjoa-la; tsà kj'i'nchré-lè, jyeé ndaà kichibà-nò 'ndsì.

16 Tanga tsà mikiì kji'nchré-lè, k'ée tìnókjoa-là tsà jngoò kò tsà jò xita mé-ne nga kji'nchré yije-ne 'én xi chibà koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò: Mochjeén-né tsà jò kò tsà jàn xita xi tsjá 'én nga koma sindaàjiin nita mé kjoa-ne mé-ne nga chji-la. 17 Tsà mikiì 'nchréñijon-là jña xita koi, koatin-la xita naxandá-là Nainá; koa tsà mikiì 'nchréñijon-là jña xita naxandá-là Nainá, tà k'oas'ín jchatakoìn koni tsà jngoò xita xi mikiì beèxkon Nainá, koni tsà jngoò xita xi tsojmì síkíchjtji.

18 'Okixí xi xan-nò, jño, ngats'ii kjoa xi koi'nde i isò'nde, tikoáá ján ngajmii Nainá tsjá'nde-né; koa jña kjoa xi mikiì koi'nde i isò'nde, tikoáá ján ngajmii Nainá mikiì tsjá'nde.

19 'Ijngoò k'a koa xan-nò: tsà jò ma-nò i isò'nde xi tíjngoò takòn nga sijét'aà-là Na'èn-na xi tíjna ngajmii nita mé kjoa-ne, tsjá-nò. 20 Ya ñánda titsajna jò jàn xita-na xi it'aà ts'an bixoña, yaá tíjnajiin osen-la.

21 K'ée kii kasit'aà chraña-la jè Pedro, kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, ¿kó tijn k'a siìjchàat'aà-la xinguiáa k'e nga tsà ch'o tísíko-na? ¿A skanda itoò k'a?

22 Jesús kitsò-la:

—Mìtsà xan-lè itoò k'a; xaán-lè itoò k'a xi jàn-kaàn kò te.

Jngoò chì'nda xi mì kì kisìjchàat'aà-la xíkjin

23 'Koni s'ín otixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá s'ín tijn koni kis'iin jngoò xitaxá ítjòn xi kisijé-la kinda xita chì'nda-la. 24 K'e nga tís'ín kinda j'ii jngoò chì'nda-la xi 'ño kjin millón ton kitjen-la. 25 Chì'nda jè tsjin-la ton xi koiichji-la. Jè nei-la kitsjaà okixi nga kàtasatjna osen jè chá, kò chjoón-la kò ixti-la, ngats'ii tsojmì xi tjin-la mé-ne nga kochji-la ton xi kitjen-la. 26 Chì'nda jè tsasixkó'nchit'aà-la jè nei-la; tsibítsi'ba-la, kitsò-la: “Na'èn, tjin-lè kjondaá, chíñakjoa-ná; kichjí yijeé-lè ngats'ii xi kitjen-na.” 27 Jè nei-la kjòhimakee chì'nda-la, kisìjchàat'aà-la nga yije kinda xi kitjen-la kò kisikijnandeji-ne. 28 Tík'e-ne nga itjo ni'ya chì'nda jè, kisatiikjoò jngoò chì'nda xíkjin xi tikoáá ton kitjen chiba-la xi ts'e. Kitsobà'ño ís'iin nga mejèn-la kinchàta-la, kitsò-la: “Tíchjí-ná xi kitjen-lè.” 29 Koa jè chì'nda xíkjin tsasixkó'nchit'aà-la, tsibítsi'ba-la. Kitsò-la: “Chíñakjoa-ná, kichjí yijeé-lè xi kitjen-na.” 30 Tanga jè mikiì kòkjeiín-la. Tà saà ndayá kiskinìs'en skanda k'e nga koiichjí yije-la kóhotjin xi kitjen-la. 31 K'e nga kijtsee jña chì'nda xíkjin xi i'nga, baá koma-la. K'ée kii tsibénojmi-la nei-la ngats'ii kjoa xi komá. 32 Jè xitaxá ítjòn xi nei-la, k'ée kiskinikjaá chì'nda jè, kitsò-la: “Ji chì'nda xi ch'o 'nì. 'An kisìjchàat'aà-lè ngayije xi kitjen-lè k'e nga tsibítsi'ba-ná. 33 Tikoáá ngaji tíj'nde-lè nga jchahimachii chì'nda xinguii koni s'ín kisiko-lè nga kjòhimakee-lè.” 34 Jè nei-la kjòjtii-la, k'ée kitsjaà okixi nga kàt'ii-la kjo'in skanda k'e nga koiichjí yije xi kitjen-la.

35 Jesús kitsò:

—Jño k'oaá tís'ín siìko-nò nga jngoò ijngoò Na'èn-na xi tíjna ngajmii tsà nga mì koo inima-nò sijchàat'aà-là jé-la xinguiioo.

19

Kiís'ín tsakóya Jesús it'aà ts'e xita xi tsjiin xíkjin
(Marcos 10:1-12; Lucas 16:18)

1 K'e nga jye kiichja Jesús, kii-ne ya Galilea ján nangui Judea xi tíjna xijngoáà xajngá nandá Jordán. 2 'Ñó kjin xita kütjngui-la kò yaá kisindaà-ne i'nde jè jña xita xi xk'én.

³ Ijchò i'nga x̄ita fariseo ya ñánda t̄jna Jesús nga mejèn-là skónachan-là. Ikjoàn kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A t̄jì'nde-là xi x'ìn nga tsjìin chjoón-là xi n̄ita mé kjoa-ne?

⁴ Jesús kitsò-là:

—¿A k̄j'eè b̄ixkej̄ño Xojon-là Nainá nga tsò: “Nainá, k'e nga sa tsibíndaà x̄ita, tsibíndaà x'ìn kò chjoón?” ⁵ K'oaá kitsò: “K'oaá ma-ne nga jè x'ìn s̄ìk̄j̄na na'èn-là kò nea-là nga k̄j̄nakò chjoón-là. Ta jngoò x̄ita koma-ne ingajò.” ⁶ M̄itsà t̄j̄ jò ma-ne, tà jngoò koma-ne. K'ojì kjoa-là nga mì yá x̄ita t̄jì'nde-là nga s̄ītsj̄in-ne x̄ík̄j̄n xi Nainá kis̄j̄ngoò.

⁷ J̄nà x̄ita fariseo kiskònangui-là Jesús:

—¿Mé-ne jè Moisés kitsjaà'nde-ne nga tsò: xojon k̄atasindaà nga koma tsj̄in x̄ík̄j̄n x̄ita?

⁸ Jesús kitsò-là:

—Koií-né nga tájaaj̄in t̄j̄in in̄ima-nò, Moisés kitsjaà'nde-nò nga kijniòò íchj̄in-nò, tanga k'e nga sa t̄ats'en-là kjoa, mì k'oaá s'ín t̄j̄in. ⁹ 'An k'oaá xán-nò, jè x'ìn xi tsj̄in-ne chjoón-là, tsà m̄itsà kjoa chijngui t̄is̄ikò, kò tsà k'ej̄i chjoón k̄ixan-kò, jyeé kjoa chijngui t̄is'ín jè x'ìn. T̄ikoáá tsà jè x'ìn xi k̄ixan-kò jngoò chjoón xi kitsj̄in x'ìn-là, t̄ikoáá kjoa chijngui t̄is'ín.

¹⁰ J̄nà x̄ita xi kota'yat'aà-là Jesús kitsò:

—Tsà k'oaá s'ín 'iin t̄j̄in kjoa ts'e x̄ita xi bixan, isaá-la ndaà s'e tsà mì k̄i k̄ixan x̄ita.

¹¹ Jesús kitsò-là:

—T̄j̄in x̄ita xi mìk̄iì mokjeiín-là k̄joh̄tsjeèn jè; tà j̄nà x̄ita xi Nainá xó k'oas'ín kitsjaà-là. ¹² T̄j̄in x̄ita xi mìk̄iì bixan nga xó k'oas'ín kits'iin-ne nga mì íchj̄in s̄īs'in-là; t̄ikoáá t̄j̄in x̄ita xi x̄ita x̄ík̄j̄n okisikò nga mì íchj̄in s̄īs'in-là; t̄ikoáá t̄j̄in x̄ita xi mìk̄iì bixan nga k'oas'ín tsibínè-là yijo-là nga mì íchj̄in s̄īs'in-là nga mejèn-là s̄īxá it'aà ts'e k̄jotixoma-là ngajm̄i. J̄nà x̄ita xi ch̄ikjoa-là nga mokjeiín-là kjoa koi, k'oas'ín k̄atasik̄itasòn.

*K̄i kitsò Jesús nga kisichikon-t'in ndí ixti
(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)*

¹³ J̄nà x̄ita j'ìikò-là ndí ixti ñánda t̄jna Jesús nga mejèn-là kòòt'aà-là tsja kò k̄ītsi'batj̄i, tanga j̄nà x̄ita xi kota'yat'aà-là Jesús tsohótikò j̄nà x̄ita xi j'ìikò ndí ixti. ¹⁴ K'eé kitsò Jesús:

—T̄j̄i'nde-là j̄nà ndí ixti nga k̄atjanchrobákon-na. K̄i binchahikon-là. J̄nà xi k'oa s'ín t̄j̄in in̄ima-là koni ts'e ndí ixti, jyeé ts'e ngats'iì k̄jondaà xi t̄j̄in ya ñánda t̄hotixoma jè xi ngajm̄i nchrobá-ne.

¹⁵ Jesús tsohósòn-là tsja j̄nà ndí ixti; ikjoàn k̄i-ne ya i'nde jè.

*X̄ita xi 'ñó k̄j̄in tsojm̄i t̄j̄in-là
(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)*

¹⁶ Jngoò x̄ita ijchòkon Jesús, kiskònangui-là, kitsò-là:

—Maestro, ¿mé k̄jondaà xi s'iaàn nga s'e-là kjoabinachon in̄ima-na n̄ita k̄jé-ne?

¹⁷ Jesús kitsò-là:

—¿Mé-ne chjinangui-ná it'aà ts'e kjoa xi ndaà t̄j̄in? M̄itsà yá t̄j̄in xi ndaà x̄ita, tà jngoò Nainá. Tsà mejèn-lè nga s'e-lè kjoabinachon n̄ita k̄jé-ne, t̄ik̄itasòin k̄jotixoma-là Nainá.

¹⁸ X̄ita jè kiskònangui:

—¿Ñá-láá k̄jotixoma-ne?

Jesús kitsò-là:

—“Ki xita nik'in; ki kjoa chijngui 'ni; ki chije 'ni; ki 'en ndiso nokjoi it'aà ts'e xita xi k'ejí; ¹⁹ jchaxkoín na'èn-lè ko nea-lè; tìtsjachi xita xingui koni tsà tì yijo tsiji-ne.”

²⁰ —Ngats'ìi kjotixoma koi jyeé kisikitasoàn —kitsò jè ti—. ¿Mé xi chiya isa-na?

²¹ Jesús kitsò-la:

—Tsà mejèn-lè nga nguì kixi kijni, t'in, tatìjni yije tsojmi xi tjin-lè. Jè ton-lè tika'bí-la xita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmii. Ikjoàn nchrobátjngui-ná.

²² Xita jè, k'e nga kii'nchré 'én koi, tà baá komà-la, koií kjoa-la nga 'ño kjin tsojmi tjin-la.

²³ K'eé kitsò-la xita xi kota'yat'aà-la Jesús:

—Okixií xi xan-nò. 'Ñó 'in koma-la jña xita nchiná nga kjoahas'en-jiin ñánda tíhotixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne. ²⁴ Nguì jngoò k'a koxan-nò, isaá mì 'in koma-la jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngoò xita nchiná xi 'ño tjin-la tsojmi nga koma kjoahas'en-jiin ñánda tíhotixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

²⁵ K'e nga kii'nchré 'én koi jña xita xi kota'yat'aà-la Jesús tà kjòxkón-la. K'eé kitsò:

—¿Yá-né xi kitjokàjiin kjo'in kjoa ts'e jé-la?

²⁶ Jesús kiskoò'an, kitsò-la:

—Jña xita mìkii koma-la kochrekàjiin kjo'in inima-la. Tanga xi Nainá komaá-la ngats'ìi kjoa.

²⁷ K'eé kitsò Pedro:

—Na'èn, ngajen, jyeé kinikitsajna yije-jen ngats'ìi tsojmi xi tjin-najen, koa ji tjaàtjngui-lèjen. ¿Mé xi tjoé-najen?

²⁸ Jesús kitsò-la:

—Xi okixií xi xan-nò, k'e nga kijchò nachrjein nga koxitseyá ijngoò k'a isò'nde, ko 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'e nga kótijnasoàn íxile xi 'ño jeya tjna, jñò, xi jye 'an tjaàtjngui-ná, tikoáá yaá kitsajnasón íxile ts'e kjotixoma xi tejo ma-ne, nga jñò kındaàjiin-là jña xita xi tejo tje-la ts'e naxandá Israel. ²⁹ Ngats'ìi xi kjoa ts'an kisikijna ni'ya-la, 'ndse, ndichja, na'èn-la, nea-la, chjoón-la, ixti-la, nangui-la, jngoò sindo k'a k'oa tjin tjoé isa-la. Tikoáá tjoé-la kjoabinachon nita kjé-nè. ³⁰ I'ndeí, kjin xita xi títajna ítjòn, k'e nga koma iskan jña kítajna tjingui. Ko xi títajna tjingui i'ndeí k'e nga koma iskan jña kítajna ítjòn.

20

Chì'nda xi kisixáko tsojmi tje

¹ Koni s'in otixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá s'in ngaya-la koni tsà jngoò xita xi tjin-la nangui. Kii nga tajñóya nga kii kátsji chí'nda xi sùixáko ñánda tjin-la toò uva. ² K'e nga jye tsibíndaàjiin-ko nga kojichjí-la koni tjin síkijne xita chí'nda nga jngoò nachrjein, ikjoàn kisikasén ñánda kisixá. ³ Jngoò k'a kii jè nei-la xá koni xi ñijaàn-la nga tajñóya. Kijtsee isa chí'nda xi tíyijòjiin ndítsin xi tsjin-la xá. ⁴ Kitsò-la: “Tanguió tixáko-ná. 'An kichjí-nò koni tjin machjí-nò.” Kii chí'nda koi nga kisixá. ⁵ Jè nei-la xá, kii jngoò k'a k'e nga ijchò nchisen. Tikoáá kii jngoò k'a k'e nga ijchò xi ján nga kjòhoxòn. ⁶ Jye-la ijchò tsà xi 'òn nga kjòhoxòn, itjo jngoò k'a jè nei-la xá; koa kisako isa-la chí'nda xi tà jyò títajna. Kitsò-la: “¿Mé-ne tà jyò títajna-nò kó nga kò'ba-nò nachrjein nga mì nixá-nò?”

7 Jñà ch̀i'nda koi kitsò: “Koií-né nga mì yá tsjá xá-najen.” K'ée kitsò-là: “Tanguiò ndaà tsà jñò; tanguí tixá ján ijìin tsojmì tje-na.”⁸ K'e nga jye kòjñò, jè nei-là xá kitsò-là jè xita xi síkinda ch̀i'nda-là: “Tinókjoa-là ngats'ì ch̀i'nda. Tichji-là. Títs'iaqo-ne jñà xi iskan kòfahas'en xá-là; koa jñà xi ítjòn kòfahas'en, tikjehet'aà-ne.”⁹ K'ée kiichja-là jñà ch̀i'nda xi jahas'en xi 'òn nga kjòhoxòn; k'oaá tjin tsibichji-là koni tjin chji-là nga jngoò nachrjein nga jngoò ijngoò.¹⁰ K'e nga kjòchji-là jñà ch̀i'nda xi jahas'en tajñòya, k'oaá komà-là tsà isaá tse kochji-là. Tanga tà ngàsòn tjin kjòchji-là koni tjin machji-là nga jngoò nachrjein nga jngoò ijngoò.¹¹ K'e nga jye kjòchji-là ch̀i'nda koi ikjoàn tsibíts'ia nga tsatit'aà jè nei-là xá.¹² Kitsò-là: “Jñà ch̀i'nda xi iskan kòbijchó, tà jngoò hora kàsíxá, koa ngajen kànixá-nájen nga kò'ba nachrjein koa kànijkeiín-lajen ndobá nga kò'ba nachrjein. Tà ngàsòn tjin tìbichji-là-nájen.”¹³ Tanga jè nei-là xá kitsò jngoò-là jñà ch̀i'nda: “Ji amigo mìtsà mé xi ch'o tiskò-lè; k'oaá tjin tìbichji-lè koni tjin chji-là nga jngoò nachrjein nga k'oaá s'ín kàchibá.¹⁴ Chjoí chji-lè koa t'in-ne. K'oaá s'ín mejèn-na nga k'oa tì tjin tsjaà-là jè xi iskan kàsíxá koni tjin tìtsjaà-lè.¹⁵ Nga kò tòn-na, ¿a mì tí'nde-na nga k'oa s'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na? ¿A maxítakòn-né nga 'an ndaà xita?”

¹⁶ Jesús kitsò isa:

—K'oaá s'ín koma jñà xita xi tìtsajna tjingui nachrjein i'ndeji, nga koma iskan, jñà kitsajna ítjòn; koa jñà xi tìtsajna ítjòn i'ndeji nga koma iskan jñà kjoehet'aà-ne. [Kjin ma-ne xi xó chja-là Nainá tanga chiba ma-ne xi tjájin.]

*K'oaá s'ín tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jàn k'a
(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)*

¹⁷ Jesús k'e nga nchifi ján naxandá Jerusalén, kiichjat'aaxìn-là jñà xita xi kota'yat'aà-là xi tejò ma-ne, kitsò-là:

¹⁸ —I'ndeji nga tìtsahonguiá naxandá Jerusalén, 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na yaá tsobà'ñó-na xita sko-là no'mii kò xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskìl Moisés nga koi'è-nè-na kjoabiyaà,¹⁹ ikjoàn s̀ingatsja-na jñà xi mìtsà xita judío nga s̀isobà-na, kojà-na, koòt'aà-na krò. Tanga xi koma jàn nachrjein kjoaáya-na.

*Kjondaà xi kisijé nea-là Jacobo kò Juan
(Marcos 10:35-45)*

²⁰ Nea-là Jacobo kò Juan ixti-là Zebedeo ijchòkon ñánda tjna Jesús. Tjikò ixti-là. Tsasìxkó'nchit'aà-là Jesús nga kisijé jngoò-là kjondaà.²¹ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Mé xi mejèn-lè?

Jè chjoón kitsò:

—Ya ñánda kotixomai, tjii okixi nga ya kàtiyijòt'aà-lè ixti-na. Jngoò kàtijnakixi-lè koa jngoò kàtijnat'aà-lè xi ngaskón-lè.

²² Jesús kitsò-là:

—Mìkìl 'yaà mé xi nìjé. ¿A kichìkjoaá-nò nga kotojñò jè kjo'in xi 'an kotojñà?

Xita koi kitsò:

—Kichìkjoaá-najen.

²³ K'ée kitsò-là Jesús:

—Okixi-né, k'oaá tís'in kotojñoò kjo'in koni 'an, tanga xi 'an tsjaà-nò nga ya kítsajnat'aà-ná ya kixi-na kò ngaskón-na mìtsà 'an oko-na nga tsjaà-nò. Jña i'nde koi, jña tjoé-la xita xi Nainá títsajnaandaà-la nga tsjá-la.

²⁴ K'e nga kiì'nchré jña xita-la Jesús xi i'nga xi te ma-ne, kòjti-la it'aà ts'e xita xi jò ma-ne. ²⁵ Jesús kiichja-la, kitsò:

—Jyeé tíjìn-nò nga jña xita sko-la naxandá, nangui síkítsajna xita-la xi jña otíxoma-la. Tjikoáá jña xita xi 'nga xá tjín-la, jña xi beè nga otíxoma-la xita. ²⁶ Tanga jño mìkiì k'oa's'in s'een. Tsà jngoò xita xinguiòo mejèn-la 'nga kájna, jè xi kátasíxá-la xita xi i'nga. ²⁷ Kò jè xi mejèn-la kájna ítjòn, chí'nda-nò kátama. ²⁸ An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga 'an kos'in-na, tà saá 'an siixá-la xita xi i'nga kò tsjaà yijo-na nga kiyá mé-ne nga kjin xita kitjokàjìn-ne kjo'in xi kjoa ts'e jé-la.

*Kó kisikò Jesús nga kisindaà-ne xita xi jò ma-ne xi mìkiì tsejèn-la
(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)*

²⁹ K'e nga jye nchifi-ne ya naxandá Jericó, kjin xita kiitjngui-la Jesús. ³⁰ Ya indii ndiyá koni s'in tífi Jesús, jò xita xi mìkiì tsejèn-la títsajna. K'e nga kiì'nchré nga jè Jesús tífaya ndiyá, 'ño kiichja-la kitsò-la:

—iNa'èn, nga ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tijna ngajo-la] jchahimatakòn-nájen!

³¹ Jña xita xi tjiko Jesús tsohótiko-ne nga jyò kàtítsajna, tanga jña xita xi mìkiì tsejèn-la, isaá 'ño kiichja, kitsò:

—iNa'èn, xi tje-la David, jchahimatakòn-nájen!

³² K'e tsasijna Jesús koa kiichja-la, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-nò nga sijkò-nò?

³³ Jña xita koi, kitsò:

—Na'èn, mejèn-najen nga kàtatsejèn-najen.

³⁴ Jesús kjòhimatee jña xita koi. Tsohót'aà-la tsja xkon koa nitoón kjòtsejèn-la. Ijkoàn kiitjngui-la Jesús.

21

*Kó kitsò xita naxandá k'e nga jahas'en-jìn Jesús ján Jerusalén
(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)*

¹ K'e nga jye kjomeè bijchó chraña-la naxandá Jerusalén ijchò jngoò naxandá xi 'mì Betfagé ya chraña't'aà-la nindoò Yá Olivo. Jesús kisikasén jò xita xi kota'yat'aà-la. ² Kitsò-la:

—Tanguió ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján koa ya sakó jngoò-nò orra xi tjít'aà'ño kò ndí búrró ki'ndí-la. Chíjnda'ño koa nchrohóko-ná.

³ Tsà yá xi kó kitsò-nò, kot'in-là: “Jè xó Na'èn-ná kochjeén-la koa nitoón xó sijkasén-ne.”

⁴ K'oaá s'in komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'in kiskii xita xi kiichja ngajo-la Nainá, nga tsò:

⁵ Kot'in-la naxandá Sión:

“Chítsejèn-là Xita ítjòn-lè;
nga jii nchrobá katsejèn-lè;
imaá kji;

tinasòn jngoò-la búrró,
jngoò ndí búrró itsé xi ki'ndí-la cho ch'á.”

⁶ Kiì jña xita xi kota'yat'aà-la Jesús, k'oa's'in kisikitasòn koni s'in kisatiixá-la. ⁷ K'e nga ijchòko ñánda tíjna Jesús jè orra kò ki'ndí-la, jña

kisikjeén nikje-la nga tsohójtša-la; ikjoàn tsibijnasòn-la Jesús. ⁸ Koā jñà x̄it̄a xi k̄jìn ma-ne tsohójngòò nikje-la ya iya ndiyá. Tjín i'nga xi chrja-la yá tsate, ikjoàn tsohójngòò iya ndiyá. ⁹ Jñà x̄it̄a xi tjíma ítjòn-la kò xi tjingui-la tsibíts'ia nga 'ñó kùichja, kitsò:

—Jeya kàtjina jè xi ya nchrobát'aà-ne tje-la x̄itaxá ítjòn David [nga jè k̄jna ngajo-la]! ¡Mé ta ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Na'èn-ná! ¡Jeya choòn ján ngajmì!

¹⁰ K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Jerusalén ngats'iì x̄it̄a naxandá tà kjòxkón-la, koā kiskònangui-la x̄ikjín. Kitsò:

—¿Yá x̄it̄a-ne jè?

¹¹ Jñà x̄it̄a xi k̄jìn ma-ne kitsò:

—Jè x̄it̄a xi chja ngajo-la Nainá xi Jesús 'mì xi Nazaret ts'e, ya nangui Galilea.

K'e nga tsachrje ingo ítjòn jñà x̄it̄a xi otjina tsojmi

(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹² Jesús jahas'en ya nditsin ingo ítjòn-la Nainá, tsachrje yije ngats'iì x̄it̄a xi ya nchihotjina kò nchihotse tsojmi ya nditsin ingo. Kisihitíkjá ímíxa-la jñà x̄it̄a xi sikjatjia tòn kò t̄ikoáá kisikatsjoò íxile-la jñà xi otjina n̄ise paloma. ¹³ Kitsò-la:

—Jè Xojon-la Nainá tsò-né: “Ni'ya-na, ni'ya-la ochikoón k'oín.” Tanga jñò, nguijo-la x̄it̄a chijé titsa'nè.

¹⁴ Nga ya ingo ítjòn tjina Jesús, ijchò kinchat'aà-la x̄it̄a xi mìkii tsejèn-la kò xi tsá'yá kjoàn; jè Jesús kisindaà-ne x̄it̄a koi. ¹⁵ Jñà x̄it̄a sko-la nò'mii kò x̄it̄a xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kòkjan-la k'e nga kijtseè kjòxkón xi kis'iin Jesús kò nga kii'nchré 'én-la jñà ndí ixti xi chjaya iya ingo ítjòn, nga tsò: “Jeya kàtjina jè xi ya nchrobát'aà-ne tje-la x̄itaxá ítjòn David [nga jè k̄jna ngajo-la]!” ¹⁶ K'eé kùichja x̄it̄a koi, kitsò-la Jesús:

—¿A na'yà-né? ¿A ndaà tsò 'én xi chja jñà ixti koi?

Jesús kitsò:

—Jon, 'nchré-ná. ¿A kj'eè bixkejñòò Xojon-la Nainá nga tsò?:

Jñà ndí ixti xi jtobá kjoàn kò ki'ndí xi sà oki, jñà-né xi títsajnandaà nga jeya s̄ikjina Nainá.

¹⁷ Jesús yaá kisikítsajna jñà x̄it̄a koi, itjojiin-ne ya naxandá ítjòn Jerusalén. Kii ján naxandá Betania. Yaá kisikjaya nga n̄itjen.

K'e nga jè Jesús kisixi yá-la toò iko

(Marcos 11:12-14, 20-26)

¹⁸ K'e nga tajñòya nga tífi-ne Jerusalén, Jesús, kjòhòjò-la. ¹⁹ Kijtseè jngòò yá-la toò iko xi ya chrañà indii ndiyá s̄jna. Kii katsejèn-la tanga n̄imé toò yijà-la. Tà xkaá tjín-la. K'eé kitsò-la Jesús:

—N̄i t̄i jngòò nachrjein koja-lè toò.

Koā jè yá toò iko n̄itoón kixi. ²⁰ K'e nga kijtseè jñà x̄it̄a xi kota'yát'aà-la Jesús, tà kjòxkón-la. K'eé kiskònangui-la mé-ne nga tà n̄itòn kixi-ne jè yá-la toò iko.

²¹ Jesús kitsò-la:

—Xi okixi, tsà ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'an, tsà mì jò tjín-la inima-nò, komaá-nò nga k'oas'ín s'eén koni s'ín kàsikoaa jè yá iko; t̄ikoáá komaá-nò k'oín-la jè nindò: “Tisixin; ján t̄ikatjen-j̄iin yijo-lè ndáchikon.” Kò k'oáá s'ín koma. ²² Jñò, tsà ndaà mokjeiín-nò n̄it̄a mé xi s̄ijé k'e nga kitsi'ba, k'oáá s'ín tjoé-nò.

Kjotíxoma xi t́jín-la jè Jesús

(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

²³ K'e nga jye komà kjoa koi, Jesús jahas'en ya nditsin ingo ítjòn ko k'e nga tíhokóya-la xíta ijchòkon jña xíta sko-la no'miì ko xíta jchínga-la jña xíta judío. Kiskònangui-la:

—¿Mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma koi?

²⁴ Jesús kitsò-la:

—Tíkoáá 'an skònangui jngoò-nò kjoa. Jñò, tsà kòk'oín-ná, tíkoáá 'an k'oaá xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn. ²⁵ Jè Juan, k'e nga kis'iìn bautizar xíta, ¿yá xi kitsjaà-la kjotíxoma? ¿A Nainá-né xi t́jna ngajmiì, o xi tà xíta-né?

Jña xíta koi k'eé tsajoóya-ne. Kitsò-la xíkjin:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, kító-ná: “¿Mé-ne mìkiì kòkjeiìn-nò ít'aà ts'e?” ²⁶ Koá tsà kixoán: “It'aà ts'e xíta-né”, tsakjoòn-ná tsà koi nachrjein-la jña xíta naxandá skaàn-ko-ná, nga ngats'iì, nguì k'oaá tsò nga jè Juan, jngoò xíta xi kiichja ngajo-la Nainá.

²⁷ K'eé kiichja, kitsò-la Jesús:

—Mì kì 'ya-jen.

Koa jè Jesús kitsò-la:

—Tíkoáá 'an mìkiì k'oa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

Kjoa xi mangásòn ts'e íxti xi jò ma-ne

²⁸ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Jñò, kó bixón? Jngoò xíta xi jò ma íxti x'in-la kitsò jngoò k'a-la jngoò ti-la: “Na'èn, t'in, tíxá-la jè toò uva-na.” ²⁹ Ti jè kitsò: “Majìn-na.” Tanga koma ískan, kisikítsjeèn; k'eé kii síxá. ³⁰ Na'èn-la k'eé kii nga kiikon ti xi ìjngoò. K'oaá tí kitsò-la. Tanga ti jè, kitsò: “Ndaà t́jn na'èn, komaá kjían.” Tanga mìkiì kiì. ³¹ ¿Ñá-laá nga ingajò íxti xi kisikitasòn-la na'èn-la?

Jña xíta kitsò:

—Jè xi ítjòn.

K'eé kitsò-la Jesús:

—Okiixí xi xan-nò, jña xíta xi síkíhjtí tsojmì ts'e Roma ko jña íchjín ská, isaá nítòn kjoahas'en ñánda nga Nainá tíhotíxoma mì k'oaá-ne koni jñò. ³² Nga jè Juan xi kis'iìn bautizar xíta k'ojí xá j'iì-ne nga tsakóya-la xíta kós'in síjchá yijo-la, tanga jñò mìkiì kòkjeiìn-nò. Koa jña xi síkíhjtí tsojmì ko jña íchjín ská kòkjeiìn-la. Tanga jñò ndaà nas'in k'yaà yije kjoa koi, mìkiì kinikájno jé-nò ko mìkiì kòkjeiìn-nò.

Jña ch'nda ts'en

(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

³³ T́iná'yaà ìjngoò-la kjoa xi mangásòn. Jngoò xíta xi t́jín-la nangui, tsibítje toò uva ko tsibíndi-la íchíba, ikjoàn tsibíndaà jngoò i'nde ñánda tsi'ñóngui nandá-la toò uva. Tíkoá tsibíndaà jngoò torre ñánda bìtsajna xíta nga síkínda yije kóhotjín. Ikjoàn kisikíña-la nangui-la xíta xi k'jeíí nga kisixásòn. Ikjoàn kii nei-la nangui ñánda i'nde kjíin. ³⁴ K'e nga ijchò nachrjein-la nga jye kójchá toò uva, jè nei-la nangui kisikasén xíta ch'nda-la nga kisijé-la xi jè oko-la ts'e toò uva xi kójchá. ³⁵ Tanga jña xíta xi kisixásòn nangui kitsobà'ñó xíta-la jè nei-la nangui. Jngoò xi tsi'beé-la ko jngoò xi kisik'en koa jè xi ìjngoò ndajò tsibínè. ³⁶ K'e komà ískan jè

nei-là nangui ìsaá kjìn x̄ita-là kisikasén tanga jñà x̄ita xi síxàsòn nangui ta ngàsòn kisikò ngats'ìi ch̄i'nda xi j'ìi.

³⁷ 'K'e nga jyehet'aà-ne kisikasén ki'ndí-là. Kisikítsjeèn kitsò: “Skoexkón-là ki'ndí-na.” ³⁸ Jñà x̄ita xi síxàsòn nangui k'e nga kijtsee jè ki'ndí-là nei-là nangui tsajoóya-ne, kitsò-là xíkjín: “Jè jèe xi tjoé kjòtjò-là j'nde, s̄ik'eén kò tsaján koma j'nde.” ³⁹ Kitsobà'ñó, tsachrjejiin ya nangui ñánda títje toò uva. Ikjoàn kisik'en.

⁴⁰ 'Jñò, ¿kó bixón? K'e nga kjoíi nei-là nangui, ¿mé xi s̄ikò jñà x̄ita xi kisixàsòn nangui-là?

⁴¹ Jñà x̄ita xi nchi'nchré kitsò:

—Jngòò k'aá s̄ik'en jñà x̄ita ts'en; mìkii kohimakeè. Kò jè nangui-là, kj'eíi x̄ita s̄ikìña-là xi koiichjì kó kji okò-là k'e nga kojchá toò uva.

⁴² Jesús kitsò-là:

—¿A kj'eè bixkejñòò Xojon-là Nainá nga tsò?:

Jè ndajo xi tsachrjekàngui chjinechrjò nga sa ítjòn,

jè-né xi komà ndajo tàts'en chrjò-là ni'ya.

K'oaá s'ín kis'iin Nainá.

Jñà, tà maxkón-ná k'e nga 'yaá kjoa koi.

⁴³ K'oií koxan-nò jñò, tjáxin-nò kjoa machikon-t'in nga jè Nainá tíhotíxoma-nò. Jñà tjoé-là x̄ita xi k'oas'ín síxá koni s'ín ok'in-là xá-là Nainá. ⁴⁴ Xi it'aà ts'e ndajo, n̄ita yá-ne xi kixosòn ndajo jè, koxkoaya-né; kò tsà jè ndajo skané x̄ita, kochijo-né.

⁴⁵ Jñà x̄ita sko-là nò'mii kò x̄ita fariseo, k'e nga kii'nchré koni s'ín kiichja Jesús nga tsibénojmí 'én xi mangàsòn, k'eé kjòchiya-là nga it'aà ts'e-né koni s'ín kiichja Jesús. ⁴⁶ Tík'eé-ne mejèn kitsobà'ñó Jesús tanga jñà kitsakjòn-là x̄ita naxandá, koi-né nga k'oaá s'ín mokjeiín-là jñà x̄ita nga jè Jesús, jngòò x̄ita xi chja ngajo-là Nainá.

22

S'eí xi bitjo k'e nga bixan x̄ita

(Lucas 14:15-24)

¹ Jesús tsibíts'ia jngòò k'a nga tsakóya-là x̄ita kjoa xi mangàsòn. Kitsò:

²—Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá s'ín mangàsòn koni jngòò x̄itaxá ítjòn xi tsibíjna jngòò s'eí k'e nga chixàn ti-là. ³ Kisikasén ch̄i'nda-là mé-ne nga kii kichja-là ngats'ìi x̄ita xi xó kinokjoá-là nga ti-là túbixan. Tanga jñà x̄ita koi, mìkii kòkjeiín-là nga kii s'eí. ⁴ Jngòò k'a kisikasén ch̄i'nda-là xi kj'eíi. Kitsò-là: “Kot'in-là jñà x̄ita xi jye kii'nchré: Tsojmì xi skine, jyeé tjíndaà; jyeé kisik'en nchraja-na, cho xi 'ñó xiné. Jyeé tjíndaà yije kóhotjín. Kátjanchrobá s'eí.” ⁵ Tanga jñà x̄ita koi mìkii kisis'in. Tjín xi rancho-là kii-katsejèn-là; tjín xi kjohima-là kii. ⁶ Koa jñà x̄ita xi i'nga, kitsobà'ñó ch̄i'nda-là jè x̄itaxá ítjòn. Kiskaàn-kò koa kisik'en. ⁷ Jè x̄itaxá ítjòn, 'ñó kòjti-là. K'eé kisikasén x̄ita soldado nga kisik'en yije kóhotjín jñà x̄ita koi nga ma-là sík'en-ná, koa tsaká naxandá-là. ⁸ Jè x̄itaxá ítjòn, jngòò k'a kitsò-là ch̄i'nda-là: “Kixíi kjoa, jyeé tjíndaà yije xi kjoa ts'e s'eí, tanga jñà x̄ita xi jye kii'nchré, mìkii mochjeén-là nga j kjoíi. ⁹ Tanguió jngòò k'a ya ndiyá jngòò osen-là naxandá, t̄inókjoa-là x̄ita n̄ita yá-ne xi skajñòò nga s'eí tjín kjoa ts'e x̄ita xi bixan.” ¹⁰ Jñà ch̄i'nda-là x̄itaxá ítjòn kii kixkóya x̄ita incho calle n̄ita yá xi kjòtsja-là nga kii s'eí, x̄ita xi ndaà kò xi mìkii ndaà; k'oaá s'ín kitsee ni'ya.

¹¹ Jè x̄itaxá ítjòn, k'e nga jahas'en ni'ya, kiskoòtsejèn-là j̄nà x̄itá xi ijchò. K'ée kijtsee jngòò x̄itá xi ya t̄ijnaj̄iin nga mìkii íkjá nikje-là xi ts'e kjoa bixan. ¹² Kitsò-là: “Ji, amigo, ¿kó s'ín komà nga kòbitjaàs'iin ijndé nga mìkii kichíkjeí nikje xi ts'e s'eí?” Tanga x̄itá jè, tà jyò tsibìjna. ¹³ Jè x̄itaxá ítjòn kitsò-là j̄nà x̄itá xi nchisís'in-là ímìxa: “Tit'aà'fio ndsokò kò tsja. Ikjoàn t̄ikatjeen ján ij̄iin j̄nò ya ñánda nga skindàya kò s̄ij̄ts'ìn n̄i'ño.”

¹⁴ Kitsò-ìsa Jesús:

—K'oaá s'ín koma nga kj̄in ma-ne x̄itá xi nokjoà-là tanga tà chibaá ma-ne xi t̄jájin.

Kjoa nga machj̄t̄j̄i tsojm̄i

(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

¹⁵ J̄nà x̄itá fariseo k'ée kii tsajoóya-ne nga mejèn-là kohòngui Jesús mé 'én xi kichja. ¹⁶ Koií kjoa-là nga kisikasén-là Jesús x̄itá-là kò x̄itá-là Herodes; kiskònangui-là, kitsò-là:

—Maestro, 'ya-nájen nga 'én kix̄í xi nokjoì koa k'oaá s'ín okoóyi ndiyá-là Nainá koni s'ín t̄j̄in xi kjoa kix̄i. Mikií 'nì kindá koni tsò-lè x̄itá; kò mìtsà jè chit̄sejèn-jnoi kó kjoàn x̄itá. ¹⁷ Koat̄in-nájen. ¿A ndaà t̄j̄in nga kichj̄t̄j̄i-jen tsojm̄i it'aà ts'e x̄itaxá ítjòn ts'e Roma, a xi maj̄in-né?

¹⁸ Jesús kjòch̄iya-là nga ch'o nchisík̄itsjeèn. K'ée kitsò-là:

—J̄nò, x̄itá xi jò isén t̄j̄in-nò, mé-ne chonach̄an-ná. ¹⁹ Takó-ná jè t̄on xi machj̄t̄j̄i-ne tsojm̄i.

K'ée j'ìkò jngòò-là t̄on denario. ²⁰ K'e nga kijtsee Jesús, kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Yá ts'e isén jè kò jè 'ín xi t̄j̄it'aà?

²¹ Kitsò x̄itá koi:

—Ts'eé César, x̄itaxá ítjòn ts'e Roma.

K'ée kitsò-là Jesús:

—T̄j̄i-lá César xi ts'e César koa t̄j̄i-lá Nainá xi ts'e Nainá.

²² K'e nga kii'nchré 'én koi j̄nà x̄itá fariseo kò x̄itá-là Herodes, tà kjòxkón-là. Kitsj̄iin Jesús, ikjoàn kii-ne.

Kó s'ín koma k'e nga kjoaáya j̄ngòò k'a-là x̄itá xi jye k'en

(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

²³ T̄ikoi-ne nachr̄jein ijchòkon Jesús j̄nà x̄itá saduceo nga mìkii mokjeiín-là nga faáya-là j̄nà x̄itá xi jye k'en. X̄itá koi kiskònangui-là Jesús, ²⁴ kitsò-là:

—Maestro, Moisés kitsò-né: “Tsà jngòò x̄itá x'in kiyá xi mìkii kis'e-là ixti kò chjoón-là, jè 'ndse mik'en kixan-kò j̄ngòò k'a chjoón-là 'ndse nga s'e-là ixti xi t̄je ts'e 'ndse.” ²⁵ Kis'e xó jngòò k'a x̄itá ijndé xi itoò komà 'ndse. Jè xi s̄jna ítjòn chixàn, tanga k'e nga k'en, mìkii kis'e-là ixti koa jè 'ndse xi ma jò-ne tsibìjnako jè chjoón ka'àn. ²⁶ K'oaá t̄j̄i komà't'in jè 'ndse xi ma jò-ne kò xi ma jàn-ne skanda komà itoò. Nijngòò xi kis'e-là ixti. ²⁷ Xi jyehet'aà-ne, k'en jè chjoón. ²⁸ K'e nga tsà kjoaáya j̄ngòò k'a-là mik'en, ¿ñá-láá nga itoò 'ndse xi koma chjoón-là? Nga j̄nà chixàn-kò nga itoò.

²⁹ K'ée kitsò-là Jesús:

—J̄nò, maskáya-nò koi-né nga mìkii 'yaà kó s'ín t̄ichja Xojon-là Nainá kò nga ñò xi t̄j̄in-là Nainá. ³⁰ K'e nga kjoaáya j̄ngòò k'a-là mik'en, íchj̄in, íchj̄á, mì t̄j̄i kii kixan-ne. K'oaá s'ín s'e koni j̄nà àkjale xi t̄itsajna ngajm̄ii xi ts'e Nainá. ³¹ Jè kjoa nga faáya j̄ngòò k'a-là mik'en, ¿a kj'eé bixkej̄nò Xojon-là Nainá nga jè sobà Nainá xi kitsò: ³² “An-ná xi Nainá tsò-na Abraham,

Isaac ko Jacob”? Jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-là xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-là! [Nga it'aà ts'e Nainá, títsajnakon xitá koi.]

³³ Jñà xitá naxandá, k'e nga kiì'nchré 'én koi, tà kjòxkón-là koni s'ín tsakóya Jesús.

Jè kjotíxoma-là Nainá xi tíjna ítjòn

(Marcos 12:28-34)

³⁴ Jñà xitá fariseo k'e nga kiì'nchré nga Jesús kisikítsajnajyò jñà xitá saduceo, tsibíxkóya xíkjín. ³⁵ Jngoò xi xitá ts'e, xi chjine xojon-là kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés, mejèn-là skót'aà Jesús nga skónachan-là. Kiskòngui-là, kitsò-là:

³⁶ —Maestro, ¿ñá-láá kjotíxoma xi isa tíjna ítjòn nga yije kjotíxoma ts'e Moisés?

³⁷ Jesús kitsò-là:

—“Títsjachi Nà'èn-ná xi Nainá 'mì-là, nga ko iníma-lè ko kjohítsjeèn-lè ko nga tíjnakoín.” ³⁸ Jè kjotíxoma xi isa 'ñó tíjn ko xi tíjna ítjòn. ³⁹ Jè xi ma-ne jò, k'oaá tí tsò-ne: “Títsjachi xitá xinguí xi i'nga koni tsà tí yijo tsiji-nè.” ⁴⁰ Jñà títsajna ítjòn jñà kjotíxoma koi. Yaá bitjokàt'aà kóhótjín kjotíxoma xi i'nga xi ts'e Moisés ko xi ts'e xitá xi kiìchja ngajo-là Nainá.

Ñánda kitjen-là Cristo [xitá xi xó kisikasén-ne Nainá]

(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

⁴¹ Tà kó yaá títsajna jñà xitá fariseo. Jesús kiskòngui-là, kitsò-là:

⁴² —¿Jñò, kó bixón it'aà ts'e Cristo [jè xitá xi xó sùikasén-ne Nainá]? ¿Ñánda kitjen-là?

Jñà xitá fariseo kitsò:

—Yaá kjinchrobàt'aà-ne tje-là xitaxá ítjòn David [nga jè kájna ngajo-là].

⁴³ K'eé kitsò Jesús:

—Tanga jè David k'e nga kiìchja nga ko nga'ñó-là Iníma Tsjeè-là Nainá, kitsò it'aà ts'e Cristo: “Jè otíxoma-na.” K'oaá s'ín kiìchja David:

⁴⁴ Jè Nainá kitsò-là jè xi otíxoma-na:

“Tíjnat'aà-ná i kixi-na

skanda k'e nga sikítsajnanguia ndsokoiì

jñà xi kondra-lè nga 'an jye kisikijne-là.”

⁴⁵ Jè David, tsà kos'ín kitsò-là Cristo [jè xitá xi xó sikasén-ne Nainá], ¿kó s'ín tíjn-ne nga ya nchrobát'aà-ne tje-là xitaxá ítjòn David?

⁴⁶ Níjngoò xi koma-là nga kisikátji-ne 'én koi. Tjen-ne nchrjein koi, mì tí yá xi kjò'ñó-ne ikon nga kiskòngui isa-là 'én xi kj'eíí.

23

Kiùs'ín kiìchja Jesús it'aà ts'e xitá fariseo ko xitá xi okóya kjotíxoma-là Nainá

(Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

¹ Xi komà iskan kitsò-là Jesús jñà xitá xi kjin ma-ne ko xitá xi kota'yàt'aà-là:

² —Jñà xitá xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés ko jñà xitá fariseo tíjn-là xá nga okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés. ³ Tína'yaá yije-là koni s'ín okóya-nò. Tanga mìkii k'oa 'nè koni s'ín jñà xitá koi. Kj'eíí tsò ko kj'eíí s'ín. ⁴ Jñà xitá koi binè-là xitá xi kj'eíí kjotíxoma-là xi 'ñó 'in tíjn koni tsà ch'a i'í sík'a xi mìkii k'a-là; koa jñà xitá xi okóya kjotíxoma, nì itsé síchját'aà-là jñà xitá nga sùikitasòn kjotíxoma-là. ⁵ Koni s'ín s'ín yije

kjoa koi, tà jè-né nga mejèn-la nga isa ndaa skoe xita. Jè Xojon-la Nainá xi ót'aà tjen-la ko chrja-la, isaá ìi s'in; koa jè nikje xi ókja, isaá ndojò kjoàn s'in lixto xi tíjòn-la nikje-la, tà jè xi mejèn-la nga okó yijo-la nga tsò nga xita tsjeè-la Nainá-né. ⁶ Mejèn-la nga jña kitsat'aà ítjòn ímixa k'e nga kjèn xita ñánda tjín s'eí ko ya ni'ya ingo sinagoga mejèn-la nga jña kitsané íxile xi jncha ítjòn. ⁷ Tikoáá mejèn-la nga skoexkón xita xi k'ejí, ndaa sùixat'aà ya nditsin; kitso-la: “Maestro, Maestro.”

⁸ Tanga jñò, mìkiì bìi'nde nga “Maestro” kitsò-nò xita; ngats'ioò jñò, 'ndse chibàkoo xinguioo; tà jngòò ma xi Maestro-nò, jè Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]. ⁹ Njingoò xi “Na'èn” 'mì-là ìt'aà nangui; tà jngòò ma xi Na'èn-nò xi tjina ngajmii. ¹⁰ Koa ni yá xi xita sko-la kitsò-nò; tajngòò Cristo xi sko-la tjina-nò. ¹¹ Jè xi 'ñó 'nga síkíjna yijo-la ìt'aà tsajòn, jè-né xi sùixá-la xita xi i'nga. ¹² Jè xi 'nga síkíjna yijo-la, isaá nangui kíjna nga koma iskan; ko jè xi nangui síkíjna yijo-la, isaá 'nga kíjna nga koma iskan.

¹³ 'jima xó-nò jñò, xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, ko jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Bichjoà-là ndiyá-la ngajmii jña xita xi mejèn-la fahas'en ya ñánda nga tíhotixoma Nainá. Jñò, mìkiì bitjaàs'en-jñòò ko mìkiì bìi'nde-là xi k'ejí xita nga fahas'en-jiiin.

¹⁴ 'jima xó-nò jñò, xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá, ko jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Chjaà'an-là ni'ya-la íchjín ka'àn xi jye k'en x'in-la; ikjoàn 'ñó ndojò onguíkoo ochikon-nò nga mejèn-nò nga bitsajna'ma nga mì jcha-nò mé kjoa xi 'nè. Koií kjoa-la isaá tse kjo'in s'e-nò.

¹⁵ 'jima xó-nò jñò, xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá, ko jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Bitjaàsòn yije iso'nde ko ndáchikon nga nokjoà-là nas'in tà jngòò xita nga ya fit'aà-nò. Ko k'e nga jye bitasòn-nò xita jè, jò k'a okji ok'in-la koni jñò nga s'e-la kjo'in ya ñánda títi ni'in ts'e j'nde kjo'in.

¹⁶ 'jima-xó-nò jñò, xita xi mìkiì tsejèn-nò nga mejèn-nò okoò-là ndiyá xita xi k'ejí! Bixón-nó: “Tsà jngòò xita xi tsjá 'én-la xi ìt'aà ts'e ingo, mìtsà mé-ne. Tanga tsà jngòò xita tsjá 'én-la xi ìt'aà ts'e tsojmi chíj xi oro ts'e ingo, koií xi kjo'ño kítasòn 'én-la.” ¹⁷ jñò xi xita tondò ko xita xkan 'mì-nò! ¿Ñá-laá xi isa ndaa tjín? ¿A jña tsojmi chíj xi oro a xi jè ingo xi síchikon-t'in tsojmi chíj? ¹⁸ Jñò k'oaá tì bixón: “Tsà jngòò xita tsjá 'én-la nga kitsò: Tíbeè j'nde tsjeè ñánda binchasòn kjotjò xi tsjá-la Nainá, jña xita mìkiì kjo'ño kítasòn 'én-la. Tanga tsà tsjá 'én-la xi ìt'aà ts'e tsojmi xi ya títsajnasòn jè j'nde tsjeè, jè xi okixi nga kjo'ño kítasòn.” ¹⁹ jñò xi xita tondò ko xita xkan 'mì-nò! ¿Ñá-laá xi isa ndaa tjín? ¿A jña tsojmi xi tjín-sòn ya j'nde tsjeè a xi jè j'nde tsjeè xi síchikon-t'in tsojmi? ²⁰ Jè xi tsjá 'én-la xi ìt'aà ts'e j'nde tsjeè, tikoáá tsjá 'én-la xi ìt'aà ts'e ngayije tsojmi xi ya tjín-sòn ya j'nde tsjeè. ²¹ Jè xi tsjá 'én-la ìt'aà ts'e ingo mìtsà tà jè ìt'aà ts'e ingo tsjá, tikoáá tsjá 'én-la xi ìt'aà ts'e Nainá xi ya tjina. ²² Jè xi tsjá 'én-la ìt'aà ts'e ngajmii, tsjá 'én-la xi ìt'aà ts'e íxile kjotixoma-la Nainá; tikoáá tsjá 'én-la xi ìt'aà ts'e Nainá xi ya tjinasòn íxile.

²³ 'jima xó-nò jñò, xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá, ko jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Nga ma-nò 'bii-là Nainá xi teya oko-la ts'e xka menta ko xka anís ko xka comino; tanga mìkiì níkitasòn jè kjotixoma xi isa 'ñó mochjén koni jè kjoa kixi, kjoahimatakòn ko jè kjoa nga kixi kàtakjeiín-nò ìt'aà ts'e Nainá. Koií kjoa xi 'ñó mochjén nga kítasòn; tikoáá mochjén-né nga kítasòn jña kjoa xi i'nga. ²⁴ jñò, xita xi mìkiì tsejèn-nò

nga mejèn-nò okoò-là ndiyá x̄ita xi k'ejí, j̄nò, ñikjaànguioò natse nga majìn-nò nga chíjeèn cho xi tjé, tanga mìkiì 'yaà k'e nga chíjeèn cho ch'á xi 'mì camello!

²⁵ 'iḷma xó-nò j̄nò, x̄ita xi okoòya k̄jotíxoma-là Nainá, kò j̄nò xi x̄ita fariseo, x̄ita xi jò isén t̄jín-nò! Onìjnoò chítsín-nò kò chroba-nò ya isò'nga-là tanga ya iya-là kitseè tsojmì xi ñichijé kò nga tse mejèn-nò.

²⁶ J̄nò xi x̄ita fariseo 'mì-nò, xi mìkiì tsejèn-nò. Ítjòn taníya chítsín-nò kò chroba-nò ya iya-là, mé-ne nga kotsjeè-ne isò'nga-là.

²⁷ 'iḷma xó-nò j̄nò, x̄ita xi okoòya k̄jotíxoma-là Nainá, kò j̄nò xi x̄ita fariseo, x̄ita xi jò isén t̄jín-nò! K'oaá titsjoò koni kjoàn chrjó-là mik'en xi kitsiinga isò'nga-là. Ndaà kjoàn, tanga ya iya-là kitseè nindaà-là mik'en kò ngats'ìi tsojmì xi ch'o kjoàn. ²⁸ J̄nò, k'oaá s'ín 'nè nga nguixkon x̄ita, x̄ita ndaà-nò; tanga j̄iìn iníma-nò kitseè kjoa xi jò isén t̄jín-là kò kjoa nga ch'o 'nè.

²⁹ 'iḷma xó-nò j̄nò, x̄ita xi okoòya k̄jotíxoma-là Nainá, kò j̄nò xi x̄ita fariseo, x̄ita xi jò isén t̄jín-nò! Bindaà chrjó-là mik'en ts'e x̄ita xi kiichja ngajo-là Nainá kò ñikiinga chrjó-là xi x̄ita kixi komà. ³⁰ Ikjoàn bixón: "Tsà j̄nà-la-ná xi titsajnakoaán jè nachrjein-là x̄ita jchínga-ná mì-la kiì kinichját'aà-lá x̄ita jchínga-ná nga kisik'en j̄nà x̄ita xi kiichja ngajo-là Nainá." ³¹ K'oaá s'ín 'ya-là nga t̄jijnò 'ya-nò yijo-nò nga ixti-là maá x̄ita xi kisik'en x̄ita xi kiichja ngajo-là Nainá. ³² J̄nò, koni s'ín tsibíts'ia x̄ita jchínga-nò, jngoo k'a t̄kitasòn yije kjoa.

³³ J̄nò, k'oaá ngaya-là koni ye, nga ya t̄jen-nò it'aà ts'e ye. Mìkiì kojno-nò i'nde ts'e kjo'in. ³⁴ K'ojí kjoa-là, 'an sikasén-nò x̄ita xi kichja ngajo-là Nainá, x̄ita xi t̄jín-là kjoachjine kò xi kòkòya k̄jotíxoma. Tanga j̄nò, t̄jín xi s̄ik'eèn, t̄jín xi k̄jòt'aà krò koa t̄jín xi kixkàn-koo ya iya ni'ya ingo sinagoga; koa konguítjngui kondra-là x̄ita koi nga x̄ki xi ján naxandá. ³⁵ J̄nò skané yije-nò kjo'in jè ní xi kixíxteèn ts'e x̄ita ndaà xi k'en, mats'ia-kò-ne Abel, x̄ita kixi xi k'en ítjòn, skanda jè Zacarías, ki'ndí-la Berequías, jè xi kisik'en x̄ita tsajòn ya i'nde jngoo osen-la ñánda t̄jna Ní'ya Tsjeè-là Nainá kò ñánda binchásòn k̄jotjò xi tsjá-là Nainá j̄nà x̄ita. ³⁶ Okixí xi xan-nò, ngats'ìi kjoa koi, j̄nà skané-là kjo'in j̄nà x̄ita xi t̄jín i'ndeí.

*Mé kjoa-ne nga kòs'ín kiichjako-ne Jesús x̄ita naxandá Jerusalén
(Lucas 13:34-35)*

³⁷ 'iḷnò xi x̄ita naxandá Jerusalén tsajòn xi ñik'eèn x̄ita xi chja ngajo-là Nainá kò binè ndajo j̄nà x̄ita xi Nainá síkasén-nò! ¡Kjìn k'a k̄jomejèn-na nga tsibíxkòya x̄ita naxandá-nò, koni s'ín xa'nda nga bíngui jngaa-là j̄nà ixti-là; tanga j̄nò, mìkiì kòkjeiìn-nò! ³⁸ Chítsejèn-là ni'ya-nò nga jye tsjiin-takòn Nainá. ³⁹ K'oaá xán-nò mats'ia-ne nachrjein i'ndeí mì t̄i kiì jchaxkoòn-ná skanda k'e nga jè nachrjein nga kixón: "¡Mé ta ndaà-là jè xi nchrobá ngajo-là Nainá!"

24

*K'e nga kiichja Jesús it'aà ts'e ingo kó s'ín t̄jínè-là nga kixoña
(Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)*

¹ Jesús k'e nga jye itjo-ne ingo ítjòn, jyeé tífi nga ijchò kinchat'aà chrañà-là x̄ita xi kota'yát'aà-là. Ikjoàn tsakó-là jè ingo ítjòn kò ni'ya xi t̄jín-là. ² Jesús kitsó-là:

—¿A titsachitsejèn-là ngats'ìi ni'ya koi? Okixí xi xan-nò, nì t̄i jngoo ndajo siyijòsòn-là xíkjín. Kixoña yije-né kóhotjín.

Seña xi s'e k'e nga nchrobá ma chrañà nga kjoehet'aà isò'nde
(*Marcos 13:3-23; Lucas 21:7-24; 17:22-24*)

³ Jesús, k'e nga tǎjna ya nindoò Yá Olivo, ijchò kinchat'aà-la jǎnà xǐtǎ xi kota'yàt'aà-la nga kiskònanguit'aàxin-la kitsò-la:

—Koatǎn-nájen, ¿mé nachrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga kjoii òjngòò k'a kò k'e nga kjoehet'aà isò'nde?

⁴ K'eé kitsò-la Jesús:

—Tǐkindaa yijo-nò nga mì yá xǐtǎ xi skónachan-nò. ⁵ Kǐjn xǐtǎ kjoii xi 'ín ts'an sǐkjeén; kǐtso: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá]”; koa kǐjn xǐtǎ skónachan-la. ⁶ S'e kjoichán ñánda chrañàt'aà kò tǐkoa kǐná'ya-la kjoa ts'e kjoichán ñánda kǐjn ò'nde, tanga jǎnò, kǐ tsakjoòn-jèn. Xó k'oaá koma-ne. Tanga k'j'eè tsà isò'nde tífehet'aà. ⁷ Naxandá skaàn-kjoò xi k'jeii naxandá. Koa xǐtaxá koits'ia nga skaàn-kjoòkò xǐtaxá xi k'jeii naxandá. S'e kǐjinchrá, s'e ch'in, kò k'oa ch'ón nga xkǐ xi ján ò'nde. ⁸ Ngats'ii kjoa koi, tà jè xi sǎ tímats'ia kò kjo'in.

⁹ Jǎnà xǐtǎ skǐnit'aà-nò ts'e xǐtaxá nga tsjá-nò kjo'in; sǐk'en-nò. Ngats'ii xǐtǎ isò'nde kojtikeyè-nò koi kjoa-la nga 'an onguít'aà-ná. ¹⁰ Jè nachrjein koi, kǐjn koma xi mì kǐi tǐ kòkjeiin-la òt'aà ts'an. Tǐjǎnà koótjinè-ne xǐkǐjn xǐtǎ kò tsjénguikèè xǐkǐjn. ¹¹ Kǐjn xǐtǎ s'e xi xǐtǎ ndiso xi kǐtso nga Nainá chǐja ngajo-la. Tǐkoaá kǐjn xǐtǎ skónachan-la. ¹² Ndaà jchán s'e kjoats'en; skanda mì tǐ kǐi kòtsjakeè-ne xǐkǐjn xǐtǎ. ¹³ Tanga jè xi kixǐ kǐjnakò kjoa xi mokjeiin-la skanda k'e nga kjoehet'aà-ne kjoa, jè xi kǐtjokàjǐjn kjo'in. ¹⁴ Koa jè 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otǐxoma Nainá, kòbísòn yije-né nga tǐtǐsa isò'nde mé-ne nga kǐj'nchré-ne ngats'ii xǐtǎ naxandá; òkjoàn k'eé kjoehet'aà isò'nde.

¹⁵ K'e nga jchaa nga 'ñó ch'o tíma ya ò'nde Tsjeè-la Nainá, koi kjoa tǐbitasòn koni s'ín kiskǐi Daniel, xǐtǎ xi kǐichǐja ngajo-la Nainá. (Kátasjǐjn-la jǎnà xǐtǎ xi bíxke xojon jé.) ¹⁶ Jǎnò, k'e nga jchaa kjoa koi, jǎnà xǐtǎ xi tǐtsajna Judea, kátanga, kàtǐl ñánda nindoò choòn. ¹⁷ Jè xi tǐjnasò'nga ni'ya-la, kǐ tǐ kǐi fahas'en-ne ni'ya nga skoé tsojmì-la. ¹⁸ Jè xi tǐsǐxǐjǐjn nangui-la, kǐ tǐ kǐi nchrobá-ne nga nchrohókǐjǎ nikje-la. ¹⁹ òIma xó-ne jǎnà íchǐjn xi kǐ'ndí 'ya kò xi òxtǐ xó nchisíkaki jǎnà nachrjein koi! ²⁰ Tǐjét'aà-la Nainá mé-ne nga mì k'eé kiyò-nò k'e nga nachrjein-la cho 'nchán kò k'e nga nachrjein òkǐjáya. ²¹ Jǎnà nachrjein koi, tseé kjo'in s'e; k'j'eè kǐi k'oa ma skanda tǐjen-ne nga kisindaà isò'nde. Koa mì tǐ kǐi okoma-ne nga koma iskan. ²² Tsà mì k'oaá kǐtso Nainá nga òsǎ chiba nachrjein s'e kjo'in òjngòò xǐtǎ kǐtjokàjǐjn kjo'in. Tanga koi kjoa-la jǎnà xǐtǎ xi xó jaàjǐjn-ne Nainá, òsǎ chiba nachrjein s'e kjo'in.

²³ K'e nga tsà yá xǐtǎ xi kǐtso-nò: “ǐChítsejèn-là ò tǐjna Cristo [xǐtǎ xi xó kisikasén-ne Nainá]!”, o tsà kǐtso-nò: “ǐJán tǐjna ján!”, kǐ kǐi mokjeiin-nò. ²⁴ Kjoii xǐtǎ ndiso xi Cristo kǐtso-la yijo-la, tǐkoaá kjoii xǐtǎ xi kò ti kǐtso nga jǎnà xi chǐja ngajo-la Nainá. K'oaá tǐs'ín kòkò seña kò kjoòkón xi ndaà tǐjn nga skónachan. Skanda jǎnà xǐtǎ xi jye jaàjǐjn Nainá mejèn skónachan-la tsà kòkjeiin-la. ²⁵ Kangui nachrjeiin tibenojmíya yije-nò kjoa xi koma iskan. ²⁶ Tsà yá xǐtǎ xi kǐtso-nò: “ǐChítsejèn-là yaá tǐjna Cristo ya ò'nde òt'aà xin ñánda nangui kixǐ choòn!”, kǐ kǐi onguío; kò tsà kǐtso-nò: “ǐYaá tǐjnaya ònga ni'ya!”, tǐkoaá kǐ kǐi mokjeiin-nò. ²⁷ Koni ma ni'ín ch'ón k'e nga ote ñánda bitjokàtǐ-ne ts'óí skanda ñánda okaàtǐ-ne, k'oaá s'ín koma k'e nga kjoiaa òjngòò k'a xi Kǐ'ndí-la Xǐtǎ xan-la yijo-na. ²⁸ Ya ñánda kǐjǎ mik'en, yaá kǐtsajnatǐjn jǎnà líké.

Mé xi koma k'e nga kjoíi ñjngoò k'a Ki'ndí-la Xita
(Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ 'Tijè-ne nachrjein, k'e nga kjoehet'aà kjo'in koi, jè ts'oi, mì tì kii silihiseèn-ne, kojñò-né, mì tì kii kotsjè-ne ndobá-la. Tikoáá jè sá, mì tì kii silihiseèn-ne. Ni'ño xi tjin ngajmii, kixongui-né. Jña nga'ño xi tjin ngajmii kitija yijeé-la. ³⁰ Ikjoàn skoe xita ján ngajmii seña-na xi Ki'ndí-la Xita 'mì-na. Ngats'ii naxandá xi tjin i isò'nde, jña xita skindàya-né nga 'ño tsakjón. Koá skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjinchrobàjñaà ijiin ifi xi tjin ngajmii; tse nga'ño kò kjoajeya kjoiiakoaa. ³¹ Siikasén àkjale-na nga 'ño siikjindáya chrjo nga koiixkóya xita-na xi 'an xó jaàjiin-na nga ñjòn chrjangui-la isò'nde, nga jngoò ñjngoò ngobà-la isò'nde.

³² 'Chíta'yàkòò jè yá-la toò iko mé xi okóya-ná; k'e nga ma kíndíya chrja-la, ikjoàn bíjts'én xka-la, tjiin-nò nga jye nchrobá machraña chon ndobá. ³³ K'oaá tis'in tjin, k'e nga jchaá nga k'oas'in tíma kjoa koi, kátasijiin-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na jyeé nítòn kjoiaa, k'oaá ngaya-la koni tsà jye tjna chraña xotjoa-la ni'ya. ³⁴ Okixii xi xan-nò, k'oaá s'in kítasòn yije kjoa koi, k'e nga tikj'eè biyaà xita xi tjin nachrjein i'ndei. ³⁵ Jè ngajmii kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mìkii kjoehet'aà; kítasòn-né.

³⁶ 'Tanga k'e nga okoma, mì yá xi tjiin-la mé nachrjein-ne kò mé hora-ne; ni jña àkjale xi tjin ngajmii, kò ni jè Ki'ndí-la Nainá tjiin-la; tajngoò Nainá xi Na'èn-ná tjiin-la.

³⁷ 'Koni s'in komà nachrjein-la Noé, k'oaá tis'in koma k'e nga kjoiaa ñjngoò k'a 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na. ³⁸ Jña nachrjein koi, k'e nga tikj'eè 'ba jtsi xkón, jña xita xi tjin k'e-ne, nchikjèn, nchi'biì, nchibixan íchjá kò íchjín skanda k'e nga jè nachrjein nga jahas'én ni'ya chitso jè Noé. ³⁹ Xita xi tjin koi nachrjein, mìkii tjiin-la mé xi koma skanda k'e nga j'ii jtsi xkón xi kiichroako nandá ngats'ii xita. K'oaá tis'in koma k'e nga kjoiaa ñjngoò k'a 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na. ⁴⁰ Jè nachrjein k'e nga 'an xi kjoiaa, jò xita xi nchisíxá ján ijiin ijña, jngoò tjámùtjen, xi ñjngoò sijna-né. ⁴¹ Jò íchjín nchat'aà natsí xi nchi'o na'yo, jngoò tjámùtjen, xi ñjngoò sijna-né.

⁴² 'Titsajnakòòn nga mìkii 'yaà mé nachrjein-ne kò mé hora-ne nga kjoiaa 'an xi Nainá 'mì-na. ⁴³ Kátasijiin-nò, tsà jngoò nei-la ni'ya sjiin-la mé hora-ne k'e nga jñò kjoii xita chijé nga siichijé-la, siikindaá ni'ya-la; mìkii tsjá'nde nga kochijé-la. ⁴⁴ Jñò, tikoáá titsajnandaà; nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'eé kjoiaa ñjngoò k'a k'e nga jñò mìkii titsachiña.

Chì'nda xi ndaà s'in kò xi ch'o s'in
(Lucas 12:41-48)

⁴⁵ 'yá-ne xi chì'nda kixi xi tjin-la kjoachjine? Jè nei-la siikijna'nda jña chì'nda-la xi i'nga xi ya síxá ni'ya-la mé-ne nga k'e kijchò chiba-la, siikjèn chì'nda xíjín. ⁴⁶ Mé tá ndaà-la jè chì'nda xi k'oas'in ndaà tísíkítasòn k'e nga kjoii-ne nei-la. ⁴⁷ Xi okixii xi xan-nò, nei-la chì'nda jè, jè siikijna'nda yije tsojmi xi tjin-la. ⁴⁸ Tanga tsà jè chì'nda ts'én kítso nga kòòko iníma-la: "Nei-na, kjin nachrjein kochrjein-la nga kjoii-ne." ⁴⁹ Ikjoàn koiits'ia nga skaàn-kò chì'nda xíjín, koá kòkjen-kò kò skoiko xita ch'i. ⁵⁰ Chì'nda jè, kjoii-ne nei-la jè nachrjein kò jè hora k'e nga mìkii tíkoña-la. ⁵¹ 'Nó tse

kjo'in tsjá-lá. Tà ngásòn okji kjo'in tsjá-lá koni jñà xítá xi jò isén tjín-lá. Ikjoàn skindàya ko sijnjs'iin ni'ño.

25

Kjoa xi mangásòn ts'e ixti íchjín xi te ma-ne

¹ Jè nachrjein k'e nga kotixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá s'in koma koni komát'in jñà ixti íchjín xi te ma-ne. Kiskoé ni'in lámpara-lá xi ts'e asiti. Kiikoña-lá jè xítá xi bixan. ² Òn ma-ne ixti íchjín xi tjín-lá kjohítsjeèn koa 'òn ma-ne xi tsjín-lá kjohítsjeèn. ³ Jñà ixti íchjín xi tsjín-lá kjohítsjeèn kiskoé lámpara-lá tanga mikii ts'a-lá asiti. ⁴ Koa jñà ixti íchjín xi jye tjín-lá ts'a nomita asiti-lá ko lámpara-lá. ⁵ Jè xítá xi tibixan, mikii xátí j'ii, koa kjònijñá-lá ngats'ii ixti íchjín; tsohofè í'ño. ⁶ K'e nga ijchò osen nitjen, 'ño kiichja jñà xítá, kitsò: "Jye nchrobá jè xítá xi bixan. Títjoo ni'ya, tanguichjaà indiaà." ⁷ Ngats'ii ixti íchjín tsasítjen, koa tsibítsajnandaà lámpara-lá. ⁸ Jñà xi 'òn ma-ne xi tsjín-lá kjohítsjeèn kitsò-lá jñà xi tjín-lá: "Tjii itsé-nájen asiti-nò. Jè ni'in-nájen jye tibits'o." ⁹ Tanga jñà ixti íchjín xi tjín-lá kjohítsjeèn, kitsò-lá: "Mikii koma, mikii kichóya-lá tsajen. Tanguí kindá ñánda satíjna." ¹⁰ Tanga jñà ixti íchjín xi tsjín-lá kjohítsjeèn k'e nga kii katse asiti-lá, k'eé j'ii xítá xi bixan. Koa jñà ixti íchjín xi 'òn ma-ne xi títsandaà nga títi lámpara-lá, jahas'en ko jè xítá xi bixan ya ni'ya ñánda tjín s'eí. Ikjoàn kisichjoà xotjoa-lá ni'ya. ¹¹ Koma iskan j'ii-ne jñà ixti íchjín xi ngui 'òn ma. Kitsò: "Na'èn, Na'èn, chíx'a-nájen ni'ya." ¹² Tanga jè xítá xi bixan, tà kitsò-lá: "Okixii xi xan-nò, mikii bexkon-nò yá-nò jñò."

¹³ Jesús kitsò-ísa:

—Jñò, títsajnandaà, nga mikii 'yaà mé nachrjein-ne koa mé hora-ne nga kjoiaa 'an xi Ki'ndí-lá Xítá xan-lá yijo-na.

Kjoa xi mangásòn ts'e ton xi kitjoé-lá jñà chí'nda

¹⁴ Jè nachrjein k'e nga kotixoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá ti ngaya-lá koni tsà jngoò xítá xi tjín-lá chí'nda. Kjiiin i'nde tífi. Kiichja-lá chí'nda-lá; kisingsja ton-lá nga jngoò jngoò nga kátasíkinda.

¹⁵ Jngoò chí'nda xi kitsjaà-lá 'òn jmiù ton oro; xi jngoò jò jmiù kitsjaà-lá; xi ma-ne jàn jngoò jmiù kitsjaà-lá. K'oaá s'in kitsjaà-lá koni s'in koma-lá nga siixáko nga jngoò jngoò. Ikjoàn kii jè nei-lá xá ñánda i'nde kjiiin. ¹⁶ Jè chí'nda xi kitjoé-lá 'òn jmiù, kisixáko ton xi kitjoé-lá koa ngui okji kisikijnesòn. ¹⁷ Ko jè chí'nda xi jò jmiù kitjoé-lá, k'oaá tí kis'iin, tíkoa ngui jò jmiù kisikijnesòn. ¹⁸ Tanga jè chí'nda xi kitjoé-lá jngoò jmiù, tà tsibíjna'ma-né ton xi kitsjaà-lá nei-lá. Yaá tsibíjnajiin it'aà nangui.

¹⁹ K'e nga jye kjòtsee kii nei-lá chí'nda koi, j'ii jngoò k'a-ne; kis'iin-lá kindá jè ton xi kitsjaà-lá. ²⁰ Ijchò jè xi kjòngatsja xi 'òn jmiù, koa ngui 'òn jmiù ijchòkosòn. Kitsò-lá nei-lá: "Na'èn, 'òn jmiù ton xi jì kiningsja-ná, koa ngui 'òn jmiù kisikijnesoàn." ²¹ Jè nei-lá kitsò-lá: "Ndaà tjín; ngaji, xítá ndaà-né. Ndaà kinítasòn-ná nas'ín tà chiba ton kitsjaà-lè. 'An, isaá tse tsja isa-lè. Títjás'en-jiiin nga títsjako-ná." ²² Ikjoàn ijchò jè chí'nda xi jò jmiù kjòngatsja, kitsò: "Na'èn, jò jmiù ton kiningsja-ná koa ngui jò jmiù kisikijnesoàn." ²³ Jè nei-lá kitsò-lá: "Ndaà tjín; ngaji, xítá ndaà-né. Ndaà kinítasòn-ná nas'ín tà chiba ton kitsjaà-lè. 'An isaá tse tsja isa-lè. Títjás'en-jiiin nga títsjako-ná." ²⁴ Koa k'e nga ijchò jè chí'nda xi jngoò jmiù kjòngatsja kitsò-lá nei-lá: "Na'èn, bexkoón-lè nga xítá jti takòn-né nga bíxkoí tsojmi xi mì jì bítjii, ko bíxkoí jñà xi mì jì chíjndii." ²⁵ Koí kjoa-lá nga

kitsakjòn-na nga tsibijna'ma ton-lè ya jjiin nangui. I tijnane ton-lè xi jngoò jmiì kinìngatsja-ná." 26 Jè nei-la kitsò-la: "iNgaji, chi'nda ch'o-né koa xita ts'eè-né! Tsà jye tjiin-lè nga 'an bixkoá ñánda mi 'an bitjee ko bixkoá ñánda mi 'an kíndiaa. 27 Tsà ya tsibijni ton-na ya banco mé-ne k'e nga kjoì-na, tjoé-na ton-na ko ki'ndí-la ton xi ts'an." 28 Ikjoàn kitsò-la jña xita xi ya títajna: "Chjaà'an-là jè ton xi jngoò jmiì; jè tjiì-la chi'nda xi te jmiì ma ts'e. 29 Nga jè xi tjin-la, k'oii isa-la skanda tsatoó s'e-la, tanga jè xi tsjin-la, skanda tjá'aán-la mé xi chiba tjin-la. 30 Jè chi'nda xi ni mé chji-la, tikatjeen ján nditsiaán ya ñánda jño choòn, yaá skindáya ko yaá sijts'iin ni'ño."

K'e nga jè Nainá koìindaàjiiin-la ngats'ù xita isò'nde

31 'K'e nga kjoiaa jngoò k'a 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na koni jngoò xitaxá ítjòn nga kjoiooaa kjoajeya-na, ko àkjale tsjeè-na xi títajnandiin-na, k'eé kótijnasoàn íxile ts'e kjotixoma-na xi 'ño jeya tijn. 32 Ngats'ù xita xi tjin isò'nde, yaá koxkóya nguixkoaàn; ikjoàn sijjòya koni s'in paxtò xi ko'ndá tindsó nga ochrjekajiiin orrè ko tindsó ska. 33 Jña orrè, yaá kitsajnat'aà kixi-na, koa jña tindsó ska, yaá kitsajnat'aà ngaskón-na. 34 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-la jña xi títajnat'aà kixi-na: "Nchrobá jño xi Nainá kisichikon-t'in-nò; chjoé kjondaà xi tijnandaà-la Nainá skanda k'e nga kisindaà isò'nde, nga ya kitsajnaa ya ñánda nga jè tihotixoma. 35 K'e nga kjòhòjò-na, kits'ii-ná jño xi tsoókjeen; k'e nga kjòxindá-na, kits'ii-ná nandá nga kits'iaa; k'e nga tsjin-na j'nde ñánda sikjáya, kits'ii'nde-ná ni'ya-nò. 36 K'e nga tsjin-na nikje xi ónakjá, jño kits'ii-ná; k'e nga kjòxk'én, tsanguì nikinda-ná; k'e nga ndayá tsohotijna'ya, tsanguì chitsejèn-ná." 37 Koa jña xi xita kixi skonangui-na, kitso-na: "Na'èn, ¿kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòhòjò-lè, ko kits'ii-lèjen xi chichi?, o ¿kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòxindá-lè, ko kits'ii-lèjen nandá nga ki'yoì? 38 ¿Kjé-né nga ki'ya-lèjen nga tsjin-lè j'nde ñánda nikjáyi, ko kits'ii'nde-lèjen ni'ya-najen, nas'in mikii yaxkon-lèjen? ¿Kjé-né nga ki'ya-lèjen nga tsjin-lè nikje xi chikjeí, ko kits'ii-lèjen? 39 ¿Kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòxk'ín, ko tsanguì nikinda-lèjen?, o ¿kjé-né nga ki'ya-lèjen nga tina'yi ndayá, ko tsanguì chitsejèn-lèjen?" 40 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-la: "Okixí xi xan-nò, k'e nga k'oas'in kiniko jngoò xita xinguiáa nas'in takó 'ño xita ima kji, 'aán xi k'oas'in kiniko-ná."

41 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-la jña xita xi títajna ngaskón-na: "Tinchat'aàxin-ná jño xi kjo'in tjinè-nò. Tanguiò ya j'nde ñánda títi ni'in xi mikii bits'o nita kjé-ne, jè j'nde xi tjindaà it'aà ts'e xita neii ko àkjale-la. 42 K'e nga kjòhòjò-na, jño, mikii kits'ii-ná xi tsoókjeen; k'e nga kjòxindá-na, mikii kits'ii-ná nandá nga kits'iaa; 43 k'e nga tsjin-na j'nde ñánda sikjáya, mikii kits'ii'nde-ná ni'ya-nò. K'e nga tsjin-na nikje xi ónakjá, jño mikii kits'ii-ná; k'e nga kjòxk'én mikii tsà kinikinda-ná; k'e nga ndayá tsohotijna'ya, mikii tsanguì chitsejèn-ná." 44 Tikoáá jña xita xi títajna ngaskón-na skonangui-na, kitso-na: "Na'èn, ¿kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòhòjò-lè, nga kjòxindá-lè nga tsjin-lè j'nde ñánda nikjáyi, nga tsjin-lè nikje xi chikjeí, nga kjòxk'ín, o k'e nga tina'yi ndayá ko mikii kinichját'aà-lèjen?" 45 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na, xán-la: "Okixí xi xan-nò, k'e nga mikii k'oas'in kinikoò jngoò xita nas'in takó 'ño ima kji, 'aán xi mikii k'oas'in kiniko-ná." 46 Jña xita ts'en koi s'eé-la kjo'in nita kjé-ne, koa jña xi xita kixi s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne.

26

Kiis'ín tsajoóya-ne x̄ita kondra-la Jesús nga tsōba'ño
(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Jesús k'e nga jye kiichja yije 'én koi kitsò-la x̄ita xi kota'yàt'aà-la:

² —Jñò, jye tíjìin-nò nga tà jò nachrjein chija ts'e s'eí Paxko; 'an xi Ki'ndi-la X̄ita xan-la yijo-na, yaá kongatsja it'aà ts'e x̄ita naxandá nga koòt'aà-na krò.

³ Nachrjein koi jñà x̄ita skò-la nò'miì, x̄ita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko x̄ita jchínga-la jñà x̄ita judío, yaá chixoña ya ndítsin ni'ya-la Caifás xi nò'miì ítjòn. ⁴ Yaá tsajoóya-ne kós'ín tsōbà'ño Jesús xi kjoa chijé, ikjoàn s̄ik'en. ⁵ Kitsò-la x̄ikjín:

—Mì nachrjein-la s'eí s̄ik'eén nga mì kòts'en jñà x̄ita naxandá.

Jngoò chjoón xi kisikaájno xkii jne skò Jesús
(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

⁶ Jesús, k'e nga tíjna ján naxandá Betania, ya ni'ya-la jngoò x̄ita xi tsindojno chrjoa yijo-la nga sa ítjòn xi 'mì Simón, ⁷ ijchò jngoò chjoón xi 'ya jngoò lamitá ndajo xi 'mì alabastro xi tjiya-la xkii jne, xi 'ño chjí-la. K'e nga tíjnat'aà ímixa Jesús, chjoón jè, tsibíxteèn-sòn skò jè xkii jne. ⁸ Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús k'e nga kijtseè, kòjti-la, kitsò:

—¿Mé-ne nga kasíkits'ón-ne jè xkii jne? ⁹ Tsà kàsatíjna, 'ño-là tse chjí-la koa jè ton-la komaá kochját'aà-la x̄ita ima.

¹⁰ Kii'nchré Jesús. K'eé kitsò-la:

—¿Mé-ne n̄jiti-là chjoón jè? Koni s'ín kasiko-na ndaà kàs'ín. ¹¹ Jñà x̄ita ima kítsajnakò kjit'aà-nò; tanga 'an mì i tíjnakò kjit'aà-nò. ¹² Koni s'ín kasiko-na chjoón jè, nga kàbixteèn-jno xkii jne yijo-na, koií okàs'ín-ne nga s̄ikíjnandaà-na nga s̄ijjñà. ¹³ Okixijí xi xan-nò, n̄ita ñánda-ne nga tíjtsa isò'nde nga kóbisòn 'én ndaà-la Nainá, t̄ikoaá kóbisòn-nè koni s'ín kasiko-na mé-ne nga s̄ikítsjeèn-ne x̄ita it'aà ts'e chjoón jè.

Kó kis'iin Judas nga tsatíjna Jesús
(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

¹⁴ Jè xi 'mì Judas Iscariote xi ya itjojìin ts'e x̄ita xi tejò ma-ne x̄ita-la Jesús, kiiikon jñà x̄ita skò-la nò'miì, ¹⁵ kitsò-la:

—¿Kó tíjn ton k'oi-ná nga s̄ingatsja-nò Jesús?

Jñà x̄ita skò-la nò'miì, katé ixo ton chroba tsibíndaàjìin-ne. ¹⁶ Judas, k'eé tsibíts'ia nga tsohótsji'nde-la kós'ín s̄ìngatsja Jesús.

Kiis'ín tsibíjna okixi Jesús k'e nga tsakjèn-ko x̄ita-la xi tejò ma-ne
(Marcos 14:12-25; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

¹⁷ Jè nachrjein xi mats'ia ítjòn ts'e s'eí k'e nga kjèn inchrájin xi tsjìn-la na'yo san jñà x̄ita judío, jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñánda mejèn-lè nga onguí kındaà-jen tsojmì xi chjineé ts'e s'eí Paxko?

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—Tanguíchòn ni'ya-la jngoò x̄ita ya jjiin naxandá. Kot'in-là: “Jè maestro k'oaá tsò: Jyeé tíma chrañà nachrjein-na nga kiyá. Yaá ni'ya-lè kjian kachrje s'eí Paxko ko x̄ita xi kota'yàt'aà-na.”

¹⁹ Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la, k'oaá s'ín kis'iin koni s'ín kitsò-la Jesús. Yaá tsibíndaà tsojmì xi kòkjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

²⁰ K'e nga jye kòjñò, Jesús, tsibíjnat'aà ímíxá kò xítá-lá xi tejò ma-ne.

²¹ K'e nga nchikjèn, Jesús kitsò-lá:

—Okixíí xi xan-nò, jñò, í tíjnajìin jngòò-nò xi sùngatsja-na ít'aà ts'e xítá kondra-na.

²² Jñà xítá xi kota'yàt'aà-lá Jesús 'ñó kjòba-lá k'e nga okitsò. K'eé jngó jngó kiskòngui-lá, kitsò-lá:

—Ná'èn, ¿a 'an-ná?

²³ Jesús kitsò-lá:

—Jè xi kóngájiin-kò-na chroba, jè xi sùngatsja-na. ²⁴ 'An xi Ki'ndí-lá Xítá xan-lá yijo-na, k'oaá s'ín kòmat'ian koni s'ín tíchja Xojon-lá Nainá. ¡Tanga ímá xó-ne jè xítá xi sùngatsja-na! Ísáá-là ndaà komà tsà mìkìi kits'ìin xítá jè.

²⁵ K'eé kùichja Judas, jè xi sùngatsja Jesús, kitsò:

—Maestro, ¿a 'an-ná?

Jesús kitsò-lá:

—Jon, ngaji-né.

²⁶ K'e nga nchikjèn, Jesús kiskoé inchrajín, kùichjat'aà-lá Nainá nga kisìchikon-t'in, kisìxkoaya íkjoàn kitsjaà-lá xítá xi kota'yàt'aà-lá, kitsò-lá:

—Chjóé, tíchiod, yijo-na né.

²⁷ Íkjoàn kiskoé jngòò chítín, kitsjaà-lá kjondaà Nainá, k'eé kitsjaà-lá xítá xi kota'yàt'aà-lá. Kitsò-lá:

—Ngats'ioò, t'ioo jè xi tjíya chítín. ²⁸ Jè-né xi jní-na xi síkixiya kjoa xítse xi bndaàjiin-kò-nò. Jè jní-na xíteèn xi kjondaà ts'e kjin xítá mé-ne nga jchat'aà-lá jé-la. ²⁹ K'oaá xán-nò, mì tí kùí ski-na vino skanda jè nàchrjein k'e nga skìkò jngòò k'a-nò vino xítse jè nàchrjein k'e nga kotìxoma Ná'èn-na.

'Én xi kùichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Marcos 14:26-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

³⁰ K'e nga jye kiseè jngòò-lá sò Nainá ts'e Salmo, íkjoàn kùí ján'í'a nindoò Yá Olivo. ³¹ Jesús kitsò-lá xítá xi kota'yàt'aà-lá:

—Ngats'ioò jñò, nítjen jè, kijnéi takòn-ná, nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-lá Nainá nga tsò: “Kiyá jè paxtò koa jñà orré tsjohoya-né.” ³² Tanga koma ískan, k'e nga kjoááya-na, kjín ítjòn-nò ján nangui Galilea.

³³ Kitsò Pedro:

—Nas'ín ngats'ii xítá-lè xi i'nga tsjín takòn-lè, 'an, nímé nàchrjein-ne nga tsjiin takòn-lè.

³⁴ K'eé kitsò-lá Jesús:

—Okixíí xi xan-lè, nítjen jè, k'e nga tíkj'eè kjindáya kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.

³⁵ Pedro kitsò:

—Nas'ín skanda ya kiyáko-lè mìkìi kójnà'mat'in-lè.

Ngásòn kitsò ngats'ii xítá xi kota'yàt'aà-lá Jesús.

Kùí kitsò Jesús nga tsibítis'ba ya i'nde ñánda 'mì Getsemaní

(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

³⁶ K'eé kùí Jesús ya ñánda 'mì Getsemaní kò xítá xi kota'yàt'aà-lá. Kitsò-lá:

—Títsajna íjndé. 'An, ya kò-là kjíán nga kichjèt'aà-lá Nainá.

³⁷ Jesús kùí Pedro kò ingajò íxti-lá Zebedeo. Íkjoàn tsibítis'ia nga kjòba-lá koa kisikájno iníma-lá. ³⁸ K'eé kitsò Jesús:

—Tsí baá ma-la iníma-na koni tsí mejèn kiyá. Títsajna ijndé koa títsajnakon-ko-ná.

³⁹ Jesús kiikjá chiba-ísa. Ikjoàn tsohojna tsakján skanda it'aà nangui koa kisijét'aà-la Nainá, kitsò:

—Jí xi Na'èn-na xan-lè, tsà koma, kàtatjaàxìn-ná kjo'in koi, tanga mìtsà jè 'én ts'an kítasòn, jè kàtítasòn 'én tsiji.

⁴⁰ Ikjoàn j'ii ìjngòò k'a-ne ya ñánda títsajna xíta-la xi kota'yàt'aà-la, tanga jña xíta-la, kjiyijòfè-né. Jesús kitsò-la Pedro:

—¿A mì kachíkjoa-nò tsà tà jngòò hora kòbitsajnakon ko-ná?
⁴¹ Títsajnakòòn koa títisi'ba-là Nainá mé-ne nga mì sikkijne-nò kjoa ts'e jé. Xi okixi, jé iníma-nò tijnandaà-né tanga jè yijo-nò xi tsjin-la nga'ño.

⁴² Xi ma-ne jò k'a kii ìjngòò k'a Jesús nga kii kítisi'ba. Kitsò:

—Jí xi Na'èn-na xan-lè, tsà mikii koma tjáxìn-na kjo'in koi, kos'ín kàtítasòn koni s'ín mejèn-lè.

⁴³ K'e nga j'ii ìjngòò k'a-ne, jña xíta xi kota'yàt'aà-la, tákó kjiyijòfè-né nga 'ño nijña-la. ⁴⁴ Komà jàn k'a nga kii kítisi'ba. Yaá kisikítsajna xíta xi kota'yàt'aà-la. Táko k'oqaá ti kitsò nga tsibítisi'ba. ⁴⁵ J'ii ìjngòò k'a-ne ya ñánda títsajna xíta xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—¿A tákó títisanikjáya-nò ko títisafè-nò? Jyeé ijchò hora-la, 'an xi Kí'ndí-la Xíta xan-la yijo-na, yaá kongatsja jña xíta jé. ⁴⁶ Tísítjeen, chítsejèn-là, tíkjaán, jyeé nchrobá chraña jè xi sijnngatsja-na.

Kii komà k'e nga kindobà'ño Jesús

(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)

⁴⁷ Táko tik'eé tíchja-ísa Jesús nga ijchò Judas xi ya itjojiin ts'e xíta-la Jesús xi tejó ma-ne. Kjin xíta tjiko xi 'ya kicha ndojò ko yá. Jña kisikasén xíta sko-la no'mii ko xíta jchínga xi ts'e xíta judío. ⁴⁸ Judas, jè xi tsatijna Jesús, ítjòn tsibénojmi-la kós'ín kòkò-la Jesús. Kitsò-la:

—Jè xi skine'a, jè-né xi tìndoba'ño.

⁴⁹ Njtoón kii kasit'aà chraña-la Jesús. Kitsò-la:

—Ndaà-lè Maestro.

Ikjoàn kiskine'a. ⁵⁰ Jesús kitsò-la:

—Amigo, ¿mé xá kjoí-ne?

Jña xíta xi tjiko Judas, njtoón kitsobà'ño Jesús.

⁵¹ Jngòò xíta xi tikoá ya tsóhokò Jesús, tsachrje kicha ndojò-la. Tsajá-la jè xíta chí'nda-la no'mii ítjòn; tsatet'aà líká-la. ⁵² Jesús kitsò:

—Tíkájnatjoi kicha ndojò-lè ya i'nde-la; jña xi kicha skaàn-ne nga sikk'en xíkjin, ngásòn kicha kiyá ngajo-ne. ⁵³ ¿A mì 'ya-jèn tsà 'an sijé-la Na'èn-na, tsatoó tejó jmii àkjalé njtoón sikkasén-na? ⁵⁴ Tanga tsà k'oas'ín sijé, mikii kítasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga mochjeén-né nga k'oas'ín koma.

⁵⁵ Jesús kitsò-la jña xíta xi kjin ma-ne:

—¿Mé-ne kos'ín kòf'ii ndobà'ño-ná nga ko kicha ko yá kich'à koni tsà jngòò xíta chíjé? Nachrjein nchijòn tijnako-nò ján ingo ítjòn nga okoòya-nò ko mikii kindobà'ño-ná. ⁵⁶ K'oí kjoa-la okoma-ne nga kítasòn 'én xi tít'aà xojon-la jña xíta xi kiichja ngajo-la Nainá.

Tik'eé-né ngats'ii xíta xi kota'yàt'aà-la Jesús tsanga ko kitsjein takòn.

Kii komà k'e nga tsibijna Jesús nguixkon no'mii ítjòn

(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Jña xíta xi kitsobà'ño Jesús kiikò ñánda tijná Caifás xi no'mii ítjòn. Yaá títsajna xíta xi okóya kjoitoxoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko xíta jchínga-la

x̄it̄a judío. ⁵⁸ Jè Pedro, tà kjiin tà kjiin tsajmeètjinguì-là skanda ijchò nditsin ni'ya-là nò'miù ítjòn. Jahas'en ni'ya. Yaá tsibìjnat'aà-là ñánda títsajna x̄it̄a x̄i síkinda ni'ya ingo nga mejèn-là skoe kós'ín koma nga kjoehet'aà kjoa.

⁵⁹ Jñá x̄it̄a sko-là nò'miù kò x̄it̄a jchínga, ngats'ìi x̄it̄a x̄i t̄jín-là xá ts'e x̄it̄a judío, tsohótsji'nde-là nga tsját'in 'én x̄i kondra ts'e Jesús mé-ne nga koma s̄iingatsja-ne x̄it̄a Roma nga s̄iik'en Jesús. ⁶⁰ Tanga n̄imé 'én kisakò-là nas'ín ijchò x̄it̄a ndiso x̄i kondra ts'e. Xi komà iskan ijchò jò x̄it̄a ndiso ⁶¹ x̄i kitsò:

—X̄it̄a jè kitsò-né: “An, koma-na nga s̄ihixòña ingo ítjòn-là Nainá koa jàn nachrjein kàndàya ìjngòò k'a-na.” ⁶² K'ée tsasìjna kix̄i jè nò'miù ítjòn. Kitsò-là Jesús:

—¿A n̄imé 'én nokjoi, koni tsò 'én x̄i tsjá x̄it̄a koi x̄i kondra tsiji?

⁶³ Jesús mìkiù kiichja. Jè nò'miù ítjòn kitsò-là:

—Tènojmi kix̄i nga nguixkòn Nainá x̄i t̄jínakon. Kot'in-nájen. ¿A ngaji-né x̄i Cristo [x̄it̄a x̄i xó kisikasén-lè Nainá] nga Kì'ndí-là mai?

⁶⁴ Jesús kitsò-là:

—Ngajiù x̄i k'oa si nga 'an-ná. T̄jkoa, k'oaá xán-nò, jñò jcha-ná x̄i Kì'ndí-là X̄it̄a xan-là yijo-nà nga kótijnat'aà kixi-là ñánda t̄jna Nainá x̄i 'ñó tse nga'ñó t̄jín-là. T̄jkoaá jcha-ná k'e nga k̄jinchrobàjñà ìjijn ifi xi ts'e ngajmiù.

⁶⁵ Jè nò'miù ítjòn tsatijndajno yijo-là nikje-là x̄i íkjá nga 'ñó kòjti-là, kitsò:

—X̄it̄a jè, jyeé kà'yaá nga chjajno-là Nainá koni tsò 'én x̄i chja. ¿Mé s'èén-isa-ná x̄it̄a x̄i k'ejí x̄i tsjá 'én? Jñá, jyeé kàna'yà-lá koni s'ín chjajno-là Nainá. ⁶⁶ ¿Jñò, kó bixón, mé x̄i s̄ikoaá?

Ngats'ìi x̄it̄a kitsò:

—T̄jín-là jé, ok'ín-là nga s̄ik'en.

⁶⁷ Ikjoàn tsibíchr'a kò tsi'beé-là. Koa t̄jín x̄i jsén-là tsi'beé'a, ⁶⁸ kitsò-là:

—J̄i Cristo [x̄i xó kisikasén-lè Nainá], kot'in-nájen, ¿yá x̄i tí'beé-lè?

K'e nga jè Pedro jàn k'a tsoho'mat'in Jesús

(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Jè Pedro k'e nga t̄jna nditsin ni'ya, ijchòkon jngòò chjoón ch̄i'nda x̄i kitsò-là:

—T̄jkoaá ngaji, yaá tjaàkoji Jesús x̄i Galilea j'nde-là.

⁷⁰ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né nga nguixkòn ngats'ìi x̄it̄a. Kitsò:

—Mìkiù be mé 'én x̄i tinokjoi.

⁷¹ Jè Pedro jyeé t̄bitjo xotjoa ni'ya k'e kijtseè ìjngòò chjoón x̄i k'oa ti kitsò-là jñá x̄it̄a x̄i ya títsajna. Kitsò:

—X̄it̄a jè, t̄jkoaá ya tsóhoko Jesús x̄i Nazaret ts'e.

⁷² Pedro ìjngòò k'a tsoho'mat'in. Kitsò:

—T̄ibeè Nainá, mìkiù bexkoan x̄it̄a jè!

⁷³ Nga komà iskan jñá x̄it̄a x̄i ya títsajna ijchòkon ñánda t̄jna Pedro. Kitsò-là:

—Okixi-né, t̄jkoaá ngaji x̄it̄a x̄i kota'yat'aà-là Jesús-né. 'Yaà-lè; k'oaá t̄j's'ín nokjoi.

⁷⁴ K'ée isa 'ñó kiichja Pedro kitsò:

—jBeè Nainá, nas'ín t̄ik'eèn-ná, mìkiù bexkoan x̄it̄a jè!

T̄ik'e-ne kiskindàya jngòò kóxtí. ⁷⁵ K'ée tsibítsjeèn-là Pedro koni kitsò-là Jesús: “K'e t̄ik'èè k̄jindàya kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.” K'ée itjo ni'ya Pedro, jàn nditsiaán; ndaà jchan kiskindàya.

27

*Kjoa xi komàt'in Jesús k'e nga kjàngatsja Pilato
(Marcos 15:1-2; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)*

¹ K'e nga kis'e isén, ngats'iì xità sko-là nò'miì, jñà xità jchínga ts'e xità judío tsajoóya-ne nga kondrà kjoì-là Jesús mé-ne nga koma sjàngatsja-ne jñà xità Roma nga sjàk'en. ² Tsibít'aà'nño, kiìko nga kisàngatsja Pilato xi xitàxá gobernador tíjna ts'e Roma.

Kiì komàt'in Judas k'e nga k'en

³ Judas, jè xi tsatjna Jesús, k'e nga jye kijtseè nga jye kitjoèt'in kjoa nga kiyá, 'nño kokájno-là kjoa xi kis'iin koa kisikátji-ne ton chroba xi katé ma-ne jñà xità sko-là nò'miì ko xità jchínga. ⁴ Kitsò-là:

—Tseeé jé tsohótsji-là yijo-nà nga kisàngatsja-nò jngoò xità xi nímé jé tíjn-là.

Tanga jñà xità koi kitsò:

—Ngajen, mìkiì 'ya-jen. Kjoa tsiji-né.

⁵ Judas tsibítsjo ton ya ingo ítjòn. K'eé kiì tsibítjohóngui yijo-là.

⁶ Jñà xità sko-là nò'miì, kiskoé ton, kitsò:

—Mìkiì koma ya sjàngoaá ton xi tíjya kaxa-là ton kjojtò-là Nainá. Ton jè, chjí-là mik'en-né.

⁷ K'eé tsajoóya-ne nga jè ton jè, nanguií kotse jngoò 'nde-ne, xi 'mì: I'nde Ñánda Mandaà Tíjì, mé-ne nga s'e-ne i'nde ñánda koma sjàjìin xità xi xìn naxandá-là. ⁸ K'oíj kjoa-là, skanda nachrjein i'ndeì, tákó k'oaá 'mì i'nde jè nga I'nde-là Jní 'mì. ⁹ K'oaá s'in tsitasòn koni s'in kitsò Jeremías xità xi kiichja ngajo-là Nainá nga kitsò: “Kiskoé ton chroba xi katé ma-ne, koni tíjn tsibíjna-là chjí-là jñà xità Israel, ¹⁰ ko k'oaá s'in kisikjeén ton jè nga tsatse i'nde-là xità xi tíjì bíndaà koni s'in kitsjaà-na okixi Nainá.”

*'En xi kiichja Pilato k'e nga kiskònangui-là Jesús
(Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)*

¹¹ Jesús, k'e nga síjna nguixkòn jè xitàxá gobernador kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A jí-né xi xitàxá ítjòn-là jñà xità judío?

Jesús kitsò:

—Ngajíj xi k'oa si nga 'an-ná.

¹² K'e nga nchihóngui Jesús jñà xità sko-là nò'miì ko xità jchínga-là xità judío, Jesús nímé 'én kiichja. ¹³ K'eé kitsò Pilato, jè xi xitàxá gobernador:

—¿A mì na'yà-là koni tsò-lè? Kjin 'én tsjá xi kondrà tsjí.

¹⁴ Tanga Jesús nijngoò 'én kiichja. K'oíj kjoa-là nga jè xitàxá gobernador tà k'oaá komà-là.

*Kiì komà k'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá
(Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)*

¹⁵ Nga xkì nó k'e nga bitjo s'eí Paxko, jè xitàxá gobernador síkijnandeíj jngoò xità xi títsa'ya ndayá, jè xi mejèn-là xità naxandá nga kíjnandeíj.

¹⁶ Tík'eé-ne tíjna'ya ndayá jngoò xità xi 'ya-là nga 'nño ts'en xi 'mì Barrabás.

¹⁷ K'e nga chixoña xità naxandá, jè Pilato kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Yá-né xi mejèn-nò nga kíjnandeíj? ¿A Barrabás-né, o xi Jesús-né xi Cristo 'mì-là?

¹⁸ Koií okitsò-ne Pilato nga jyeé tíjìin-là nga tà kjoaxítakòn-né nga ya ijchò síngatsja Jesús.

¹⁹ Jè Pilato k'e nga tíjna ni'ya osen, jè chjoón-la kisikasén xá-la, kitsò-la: “Kii ji chingájiin kjoa-la xita kixi jè. Nati nitjen, tsí 'ño ch'o tsò nijña xi kò'biin-na it'aà ts'e.”

²⁰ Tanga jña xita sko-la no'mii ko xita jchínga, chinchá'a xita naxandá nga kátasjé nga kátijnandeí Barrabás ko kátasík'en Jesús. ²¹ Jè xitaxá gobernador ijngoò k'a kiskònangui-la jña xita naxandá; kitsò-la:

—¿Ñá-laá nga ingajò xita koi xi mejèn-nò nga sikíjnandiaá?

Jña xita naxandá kitsò:

—Jè Barrabás.

²² Pilato kiskònangui-la jña xita naxandá. Kitsò-la:

—¿Mé xi sikoáá Jesús xi Cristo 'mì-là?

Ngats'ii xita naxandá kitsò:

—¡Kátasit'aà krò!

²³ K'eé kitsò Pilato:

—¿Mé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne?

Jña xita, isáá 'ño kiichja, kitsò:

—¡Kátasit'aà krò!

²⁴ K'e nga kijtsee Pilato nga ni mé kjoa sindaàjiin, tà isáá tímatse kjoasi, kiskinikjaá nandá nga tsaníjno tsja nga nguixkon xita naxandá [mé-ne nga skoe-ne jña xita nga nimé jé tjin-la]. Kitsò:

—Nimé jé tjin-na xi it'aà ts'e xita kixi jè nga mejèn-nò nik'eèn. Kjoa tsajòn-nò.

²⁵ Ngats'ii xita kjin kitsò:

—Kjoabiyaà-la xita jè, kinda tsajen-nájen ko ixti-nájen.

²⁶ Pilato, k'eé kisikíjnandeí Barrabás; k'e nga jye kitsjaà okixi nga tsaja-la Jesús, ikjoàn kisingatsja nga sit'aà krò.

²⁷ Jña soldado-la xitaxá gobernador kiko Jesús ján ni'ya osen. Ikjoàn kiichja yije-la soldado xikjin nga tsibítsajnandii-la. ²⁸ Tsachrje nikje-la koa kisikjá jngoò nikje xi inì kji. ²⁹ Ikjoàn tsibí'a sko jngoò corona na'yá xi jña xó tsibindaà-ne, koa jngoò yá tsohóya tsja kixi; k'eé chinchaxkò'nchit'aà-la nga kisisobà-la. Kitsò-la:

—¡Viva xitaxá ítjòn-la xita judío!

³⁰ Tikoáá tsibíchrájno koa kiskoé yá xkajinchra xi kjiya tsja, tsatji sko.

³¹ K'e nga jye kisisobà-la, jaaxin-la nikje inì xi íkjá. Ikjoàn kisikákjá-ne xi nikje ts'e. K'eé kiko nga kosit'aà krò.

Kii kiniko Jesús k'e nga kisasit'aà krò

(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

³² K'e nga jye nchifiko Jesús, kiskaàkjoò jngoò xita xi Cirene i'nde-la xi 'mì Simón. Jña soldado kjo'ño kis'iin-la nga kisik'ajen krò-la Jesús.

³³ K'e nga ijchòko ya i'nde ñánda 'mì Gólgota 'én xi tsòya-ne i'nde sko mik'en, ³⁴ yaá kitsjaà-la vino xi tsjájiin-la ndá chikitsja. K'e nga kiskoòt'aà Jesús mikii kits'ii.

³⁵ K'e nga jyeé tsasit'aà krò, jña soldado kisiskáko nikje-la Jesús nga kisika'bi-la xikjin yá ts'e koma. K'oaá s'in tsitasòn 'én-la jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò: “Kisika'bi nikje-na koa kisiskáko yá ts'e koma.”

³⁶ Ikjoàn yaá tsibítsajna nga kisikinda Jesús. ³⁷ Ya isòn sko krò tsibí'a 'én xi k'oa kitsò mé jé xi komà-la nga kinik'en. Jña 'én koi, tsò: “Jè jèe xi Jesús xi Xitaxá Ítjòn-la xita judío.”

³⁸ Tìkoáá kisit'aà krò jò xitá chijé. Jngoò kisit'aà nga kixi-là koá jngoò kisit'aà nga ngaskón-là. ³⁹ Jñà xitá xi ya ja, síkatji sko nga kiichjajno-là, ⁴⁰ kitsò-là:

—Ji, k'oaá kisi nga siixòñi ingo ítjòn-là Nainá ko jàn nachrjein kındaà ngajo-ne; tìkijnandeí yijo-lè. Tsà kixi kjoa nga ji xi Kì'ndí-là Nainá, chinájen-t'i yijo-lè krò.

⁴¹ K'oaá tìs'in kisìsobà-là jñà xitá sko-là no'miì, ko xitá xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés, ko xitá jchínga ts'e xitá judío. Kitsò:

⁴²—Xitá jè, tsachrjekàjìin kjo'in xi kje'eií xitá, tanga jè xi yijo-là, mikii ma ochrjekàjìin kjo'in. Tsà kixi kjoa nga jè Xitaxá Ítjòn-là Israel, kàtìtjojen-t'aà krò mé-ne nga kòkjeiín-ná it'aà ts'e. ⁴³ Xitá jè, it'aà ts'e Nainá kjò'ñót'aà ikon. Tsà kixi kjoa tsjakeè Nainá, i'ndeí, jè kàtasiko. Nga k'oaá tì kitsò nga Kì'ndí-là Nainá ma.

⁴⁴ Skanda jñà xitá chijé xi tìkoá ya kjit'aà krò tìkoáá tsatít'aà.

Mé xi komà k'e nga k'en Jesús

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵ K'e nga ijchò nchisen skanda xi jàn nga kjòhoxòn, kòhokji nga títja isò'nde kòjñò. ⁴⁶ Tìjè-ne hora Jesús 'ñó kiichja nga kitsò: “Elí, Elí, ¿lama sabactani?” ‘Én jè tsòya-ne: Nainá, Nainá, ¿mé-ne kàjneitakòn-ná?

⁴⁷ Tjín i'nga xitá xi ya títajna xi kii'nchré-là, kitsò:

—Xitá jè, jé chja-là Elías.

⁴⁸ K'ée tsangachikon jngoò xi kíkjaá tsanga; kisika'nchi-là ko vinagre; ikjoàn tsibísko-là ínaxo; kitsjaà-là Jesús nga kàt'ì. ⁴⁹ Tanga kitsò xitá xi i'nga:

—Kii k'oa niko, chítsejèn-lá, ¿a kjoii Elías nga skónájen-t'aà krò?

⁵⁰ Jesús ijngoò k'a 'ñó kiskindàya. Ikjoàn k'en. ⁵¹ Jè nikje velo xi tjohóya jngoò osen ingo ítjòn kixajndà. Jòya komà skanda it'aà nangui; ts'a ch'ón koá tsàkjàn naxi ⁵² nga kitáx'a jñà itsjó-là mik'en. Kjìn xitá tsjeè-là Nainá jaáya-là xi kjòtseé k'en. ⁵³ Jñà xitá mik'en xi itjo-ne itsjó-là, k'e nga koma iskan nga jaáya-là Jesús, xitá koi, jahas'en ya naxandá tsjeé Jerusalén; kjìn xitá kijtseèxkon.

⁵⁴ Jñà xitá xi nchisíkında Jesús ko jé xitá sko-là soldado, k'e nga kijtsee nga ts'a ch'ón, ngats'ì kjoa xi komà, tsí ndaà kitsakjòn. K'ée kitsò:

—Kixií-là kjoa, xitá jèe, Kì'ndí-là Nainá-né.

⁵⁵ Tìkoáá kjìn íchjín títajna xi kjìin nchikotsejèn-ne xi inchrobà-tjinguí-là Jesús skanda ján Galilea nga kisichját'aà-là. ⁵⁶ Yaá títajna xi 'mì María Magdalena, María xi nea-là ma Jacobo ko José, ko nea-là ixti-là Zebedeo.

K'e nga kishijìin Jesús

(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷ K'e nga jye kòjñò, j'ìi jngoò xitá nchiná xi 'mì José. Yaá i'nde-là jè naxandá xi 'mì Arimatea. Xitá jè tìkoáá yaá kiskoòta'yat'aà-là Jesús. ⁵⁸ K'ée kiichja-là Pilato nga kisijé-là yijo-là Jesús. Jè Pilato kitsjaà okixi nga kàtatjóé-là. ⁵⁹ José kiskoé yijo-là Jesús; kiskikáté jngoò nikje sávana tsjeé. ⁶⁰ Kii kíhijìin ya nangui-là xi ts'e José. Kiskinìs'engui jngoò ngajo itsjó xitse xi xó tsibíndaà-ne ya ingui nguijo. Ikjoàn tsohójtsa xotjoa-là ngajo jngoò ndajo teé; ikjoàn kii-ne. ⁶¹ Jè María Magdalena ko María xi ijngoò, yaá tsibitsajnat'aà chrañà-là ñánda kishijìin Jesús.

Mé-ne soldado kisikinda-ne ñánda kisihijiin Jesús

⁶² K'e nga komà inchijòn, jè nàchrjein nìkjáya, jñà xità sko-la nò'miù ko xità fariseo kiikon Pilato. ⁶³ Kitsò-la:

—Nà'èn, bìtsjeèn-najèn, jè xità ndiso jèè, k'e nga sà tsibijnakon kitsò-né: “K'e nga kijchò jàn nàchrjein kjoaáya-na.” ⁶⁴ K'oií kjoa-la kàtamakinda itsjó-la skanda k'e koma jàn nàchrjein nga mì yaá kijchò xità-la xi kota'yàt'aà-la k'e nga nìtjen nga kijko chijé yijo-la. Ikjoàn kitsò jñà xità-la nga keènojmi-la jñà xità naxandá: “Jyeé jaáya-la xi it'aà ts'e kjoabiyaá.” Koá isáá ch'o komà 'én ndiso koi koni jñà xi ítjòn.

⁶⁵ Kitsò Pilato:

—Ya tútsajna soldado. Tanguió tìkindaa. 'Ñó tichjoà jè itsjó nga 'ñó kàtas'e.

⁶⁶ K'eé kii nga tsibíchjoà'ñó jè itsjó koá tsasén jngò-la sello ya isò'nga-la ndajo xi kijtsa. Ikjoàn kisikítsajna soldado xi kisikinda.

28

Mé xi komà k'e nga jaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaá
(Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ K'e nga jye tsato nàchrjein nìkjáya, nga jye tís'e isén jè nàchrjein tahàngo nga tàts'en xomàna, kii María Magdalena ko María xi ìjngò nga kii katsejèn-la itsjó-la ñánda kisihijiin Jesús. ² K'e nga itjokàjen jngò ò àkjalé-la Nainá xi inchrobà-ne ngajmiù, tà nìtoón ts'a jngò ch'ón xi 'ñó ts'a nga jaàxin jè ndajo xi kijtsa ngajo itsjó; yaá tsibijnasòn. ³ Jè àkjalé ote kji koni jngò ni'ín ch'on; ko jè nìkje-la xi ikjá, chroba kji koni kjoàn 'nchán. ⁴ Jñà soldado k'e nga kijtsee, tsí ndaà kitsakjòn-la. Tsí chibà-la tsatsé-né koá yaá k'en-ña. ⁵ Jè àkjalé kitsò-la jñà íchjín:

—Kì tsakjoòn-jèn. Be-ná, jè binchaàtsjioè Jesús xi kisit'aà krò. ⁶ Mì tì jí tìjna-ne. Jyeé kòfaáya-la koni s'ín kitsò nga kjoaáya-la. Nchrobá chitsejèn-là ì'nde-la ñánda kisijna. ⁷ Nìtoón tanguió, koatìn-là xità xi kota'yàt'aà-la: “Jyeé kòfaáya-la. Jè, yaá tífi ítjòn-nò ján Galilea. Yaá jchaxkoòn ìjngò k'a.” Tà k'oaá tìjn 'én xi tsja-nò.

⁸ Jñà íchjín nìtoón itjongui-ne nguijo; kii tsangachikon; okji tsakjón koá okji 'ñó tsja s'e-la nga kii kénajmi-la xità xi kota'yàt'aà-la Jesús. ⁹ K'e nga nchifi íchjín, tà nìtoón kisatùkjoè Jesús koá kishixat'aà. Jñà íchjín, kii kinchat'aà chraña-la, ikjoàn chincha-xkó'nchit'aà-la nga kijtseèkkón, k'èé kitsohòkjá ndsokò. ¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn. Tanguió tìkí'nchré jñà 'ndsè mé-ne nga kàtjì-ne ján Galilea. Yaá skoé ìjngò k'a-na.

'Én xi kitsjaà jñà soldado

¹¹ K'e nga nchifi-ne jñà íchjín, tìkoáá kii i'nga-ne jñà soldado xi kisikinda jé itsjó; kii ján jngò osen naxandá nga kii kénajmi-la jñà xità sko-la nò'miù ngats'ì kjoá xi komà. ¹² Jñà xità sko-la nò'miù kiikáko jñà xità jchínga. K'e nga jye tsajoóya-ne, tseé tòn kitsjaà-la jñà soldado, ¹³ ikjoàn kitsò-la:

—Jñò, k'oaá tixón: “K'e nga ijchò osen nìtjen nga titsayijòfè-jen, jñà xità xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkjaá chijé yijo-la.” ¹⁴ Tsá kji'nchré jè xitaxá gobernador nga titsayijòfè, ngajeén onguíchoòn-jen mé-ne nga mì kjo'ín tsjá-nò.

¹⁵ Jñà soldado kiskoé tòn xi kitsjaà-là kò k'oáá s'ín kitsò koni s'ín ki'mì-là. Skanda nàchrjein ì'ndeì tákó k'oáá tsò jñà xìtá judío.

*Kii kitsò Jesús nga kitsjaà-là xá xìtá xi kota'yàt'aà-là
(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)*

¹⁶ Jñà xìtá xi kota'yàt'aà-là Jesús xi nguì tejngòè ma-ne, kii ján Galilea ya nindoò ñánda nga okitsò-là Jesús. ¹⁷ K'e nga kijtsee Jesús, chinchaxkó'nchit'aà-là nga kijtseeékón. Tanga tjin i'nga xi mìkii kòkjeín-là tsà jè-né. ¹⁸ Jesús, k'ée kii kasit'aà chraña-là, kitsò-là:

—Jyeé kitjoé yije-na nga'ño nga 'an kotiiixoma ngajmii kò ì isò'nde. ¹⁹ Tanguíchòn yije xìtá xi tjin nga tíjtsa naxandá xi tjin isò'nde; takóya-là nga it'aà ts'an kàtakota'yà; t'een bautizar it'aà ts'e 'ín-là Na'èn-ná kò ts'e Ki'ndí-là koá kò ts'e Injima Tsjeè-là Nainá; ²⁰ takóya-là nga kàtasíkitasòn yije kjoá xi 'an tsakoóya-nò. Kì nìjchàajìin-jèn nga 'aán tijnako-nò nàchrjein inchijòn skanda k'e nga kjoehet'aà isò'nde. K'oáá s'ín kàtama.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Marcos

*Kó kitsò 'én xi kiichja Juan xi kis'iin bautizar xita
(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28)*

¹ I mats'ia-ne 'én ndaà-la Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá.

² K'oaá s'ín komà koni s'ín tjit'aà xojoñ-la Isaías xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

'An, sikasén ítjòn-lè xita-na xi kjiko 'én,
jè xi koìndaàya ítjòn-lè ndiyá-lè.

³ Na'yà-la jta-la jngoò xita xi 'ñó chja

ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, nga tsò:

"Tjandaà ndiyá-la Nainá ya jjiin inima-nò;

kixi tikájna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná."

⁴ K'oaá s'ín komà; j'iì jè Juan nga kis'iin bautizar xita ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. Kiichjaya nga kàtasíkájno jé-la jña xita nga mì tì jé kohótsji-ne, ikjoàn kàtas'ín bautizar yijo-la mé-ne nga siijcháat'aà-la Nainá jé-la. ⁵ Kjìn xita ijchò 'nchré-la Juan xi inchrobà-ne nangui Judea kò naxandá Jerusalén. K'e nga jye jahatakòn jé-la jña xita, jè Juan kis'iin bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán.

⁶ Nikje xi tsohòkjá Juan, tsja-la cho camello-né; kò jngoò sincho chrjoa tsibíkjá ndáyá-la; tsojmì xi kiskine Juan, jña cho langosta, kò tsjén-la cho cera xi tjín jjiin ijña. ⁷ K'oaá s'ín kiichja nga tsò:

—Jjngoò nchrobátjngui-na xi isa tse nga'ñó tjín-la mì k'oaà-ne koni 'an, skanda mì kì tjí'nde-na nga kósiñiat'aà-la nga skíjnda jè xox'ín-la xojté-la. ⁸ Kixij kjoa 'an, ta nandá s'iin-na bautizar xita, tanga jè xi sa nchrobátjngui-na, koó Inima Tsjeè-la Nainá s'iin-nò bautizar.

*Kós'ín komà k'e nga komà bautizar Jesús
(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22)*

⁹ Jngoò nachrjein j'iì-ne Jesús ya Nazaret, nangui xi chja-ne Galilea; ikjoàn jè Juan kis'iin bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán. ¹⁰ K'e nga itjokàjiin-ne nandá Jesús, nitoón kijtseè nga kitáx'a ngajmii koa jè Inima Tsjeè-la Nainá inchrobàjen 'nè-la koni jngoò nise paloma. ¹¹ Koa kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Ji-né xi ki'ndí-na, xan-lè, xi 'ñó matsjake-lè, tsja tjín-la takoàn it'aà tsjji.

*K'e nga jè xita neí kiskoòt'aà Jesús
(Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13)*

¹² Nga komà iskan jè Inima Tsjeè-la Nainá kisikasén Jesús ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ¹³ Ichán nachrjein tsibijna; tsibijnajiin-la cho ts'en kò jè xita neí kiskoòt'aà nga mejèn-la nga kàtátsji jé. Tanga jña àkjale kisis'in-la.

*K'e nga tsibíts'ia Jesús nga kisixá ya i'nde Galilea
(Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)*

¹⁴ K'e nga jye kii ndáyá Juan xi kis'iin bautizar xita, Jesús kii ján Galilea nga kiichjaya 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otixoma Nainá. ¹⁵ Kitsò:

—Jye kjòchrañàt'aà-nò nàchrjein nga jchaa kós'in otíxoma Nainá. Tíkájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò; kàtakjeiin-nò 'én ndaà-la Nainá.

Kíi kis'iin Jesús nga ñijòn xità kiichja-la xi ma-la sík'en tìn

(Mateo 4:18-22; Lucas 5:1-11)

¹⁶ Jesús, k'e nga ja indii ndáchikon Galilea, kijtseè xi 'mì Simón ko 'ndse Andrés nga nchisikatjen-nguindá na'ya-la. Xità koi, tìn sík'en. ¹⁷ Jesús kitsò-la:

—Nchrobátjngui-ná, 'an tsjaà-nò xá nga kíxkóya xità xi 'an kjit'aà-na koni s'in maxkóya tìn k'e nga ník'eèn.

¹⁸ Jñà xità koi ñitoón kisikájna na'ya-la nga kiitjngui-la Jesús.

¹⁹ Isa xijngoaá isa, Jesús kijtseè xi 'mì Jacobo ko 'ndse Juan, ixti-la Zebedeo nga títsaya chitso; nchibíndaàya na'ya-la. ²⁰ Tíkoáá ñitoón kiichja-la xità koi; yaá kiitjngui-la Jesús; kisikájna Zebedeo xi na'èn-la ma, ko xità chí'nda xi síxáko ya iya chitso.

Jngòd xità xi inima ch'o-la neí tjiin inima-la

(Lucas 4:31-37)

²¹ Ijchò naxandá Capernaum; k'e nga jye ijchò nàchrjein níkjáya, jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xità judío; ikjoàn tsakóya 'én-la Nainá.

²² Jñà xità, tà k'oaá komà-la koni tsò 'én xi tsakóya. K'oaá s'in tsakóya koni jngòd xità xi ñó tjin-la kjotíxoma; mìtsà k'oas'in tsakóya koni xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ²³ Ya ni'ya ingo sinagoga tjna jngòd xità xi inima ch'o-la neí tjiin inima-la. 'Ñó kiichja nga kitsò:

²⁴ —Ji Jesús, xi Nazaret tsjii, ¿mé xi mejèn-lè? ¿Mé xi binchaàtsji? ¿A kòf'i níkjehesòn-nájen? Bexkon-lè; ji-né xi Xità Tsjeè-la Nainá.

²⁵ Tanga Jesús tsohótiko jè inima cho-la neí, kitsò-la:

—Jyò tjni, titjojin inima-la xità jè.

²⁶ Jè inima cho-la neí kisikatsé koa kiskindàya xá, ikjoàn itjojin inima-la xità jè. ²⁷ Ngats'ii xità xi títsajna, tà k'oaá koma-la; xki xi ján tsohóko xikjín; kitsò:

—¿Mé kjoa-ne koi? Jngòd kjoa xitse okóya xi tjin-la kjotíxoma. Skanda jñà inima cho-la neí tsjá-la okixi, ko 'nchréñijon-la.

²⁸ Jesús, ñitoón kina'ya-la kóhokji nga jngòd itjandii nangui xi chja-ne Galilea.

K'e nga kisindaà-ne Jesús jè nachíya-la Pedro

(Mateo 8:14-15; Lucas 4:38-39)

²⁹ Jesús, k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, kjihijtako Jacobo ko Juan, ñitoón kii ya ni'ya-la ñánda tjna Simón ko Andrés. ³⁰ Jè nachíya-la Simón, kijna xk'én-né. Ch'in tjna tjin-la. Ñitoón kis'enojmí-la Jesús. ³¹ Ikjoàn kiikasit'aà chrañà-la; kitsobà'ñó tsja; kisikasitjen. Ko ñitoón kitjaàxin-la ch'in tjna. Ikjoàn chjoón jè, kisis'in-la Jesús ko xità xi kjihijtako.

K'e nga Jesús, kjin xità xk'én kisindaà-ne

(Mateo 8:16-17; Lucas 4:40-41)

³² K'e nga jye kiskaàtji ts'oi nga jye kòjñò, j'iiko-la Jesús ngats'ii xità xk'én ko xi inima cho-la neí tjiin inima-la. ³³ Ngats'ii xità naxandá, yaá kitseèto xotjoa ni'ya. ³⁴ Jesús, kjin jchán xità kisindaà-ne xi kjin skaya ch'in tjin-la tíkoáá tsachrjekàjin inima ch'o-la neí xi tjiin inima-la xità; Jesús mìkii kitsjaà'nde nga jñà neí kiichja nga jñà inima ch'o-la neí jyeé beèkon ya-né Jesús.

K'e nga ijchò Jesús ján Galilea nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá

(Lucas 4:42-44)

³⁵ Ñó tajñòya tsasítjen Jesús; tákó jñò-isa nga itjojiin najnchra; kii jngoò ì'nde it'aà xìn ñánda tsjin xita nga kiichjat'aà-la Nainá. ³⁶ Simón ko xita xíkjin xi i'nga, kii kátsji Jesús. ³⁷ K'e nga jye kisakò-la ñánda tíjna Jesús, kitsò-la:

—Ngats'ìi xita, jii ótsji-lè.

³⁸ Kiichja Jesús, kitsò:

—Tikoá tikjaán jña naxandá chrañat'aà nga kichjaya 'én-la Nainá nga koií xá j'i-na.

³⁹ K'oaá s'ín tsajmeè Jesús kóhokji ì'nde Galilea nga kiichjaya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga nga xki xi ján naxandá. Tikoáá tsachrjekajiiin-ne inima cho-la neií xi tíjin inima-la xita.

Kii komà nga kjòndaà jngoò-ne xita xi tbindojno chrjoa yijo-la

(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

⁴⁰ J'iikon jngoò xita xi tbindojno chrjoa yijo-la. Tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús, tsibít'si'ba-la, kitsò-la:

—Tsà mejèn-lè, títsejè-ná ch'in xi tíjn-na.

⁴¹ Jesús kjòhimakeè-né, tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xita jè, kitsò-la:

—Mejèn-na, kàtandaà-ne.

⁴² Tik'eé-ne nga tíchja Jesús, nitoón kjòndaà-ne; kitjaàxin-la ch'in; kjòtsjeè-ne yijo-la. ⁴³ Jesús kisihixat'aà xita jè nga kiù-ne. Tanga ítjòn 'ño tsibít'in-la, kitsò-la:

⁴⁴ —Tiná'yi, kii yá xita bènojmí-la. T'in ñánda tíjna no'miù, takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; jch'ii kjotjò-lè, tsojmi xi síjè kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne nga tsjeè kijna-ne nguixkon Nainá tikoá skoé jña xita nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

⁴⁵ Tanga xita jè, k'e nga kiù-ne, tsibít'si'ia nga tsibénajmi yije kós'in komat'in. K'oaá komà-ne nga jè Jesús, mi tí kii ma taxki jahas'en-jiin-ne jña naxandá; yaá tsibijna ñánda tsjin xita. Tanga jña xita xi xki xi ján ì'nde inchrobà-ne, yaá ijchòkon ñánda tíjna Jesús.

2

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi mikii ma osijna kixi

(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

¹ Xi komà jò ján nachrjein, ijchò jngoò k'a Jesús ján naxandá Capernaum. Kii'nchré xita nga ya tíjna Jesús ya ni'ya jè. ² Tik'e-ne kjin jchán xita ijchò maxkót'aà-la skanda mi ti kii tsì'ndè-ne xotjoa ni'ya. Jesús kiichjayajiiin-la 'én ndaà-la Nainá. ³ Jngoò xita j'iiko xi mikii ma síhiniyá yijo-la. Nijòn xita yangui. ⁴ Nga mikii komà kitjò'nde-la nga jahas'en ya xotjoa ni'ya, nga 'ño kjin xita títsajna, yaá kiskí'á itsjá ni'ya ya kixi-la ñánda tíjna Jesús. Yaá kiskinjen-ne jè xita xi xk'én xi kjiya-la yá. ⁵ Jesús, k'e nga kijtseè nga jña xita koi mokjeiin-la it'aà tse, kitsò-la jè xita xi xk'én:

—Ji ndí na'èn, jé-lè jye kichàat'aà-lè.

⁶ Ya títsajna i'nga xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga nchisíkijsjeèn jjiin inima-la. Kitsò: ⁷ “¿Mé-ne kos'in chja-ne jè xita jè nga Nainá chajno-la? Nga tajngoò Nainá síjchàat'aà-ná jé-ná.” ⁸ Tik'e kijtseèya-la Jesús koni s'ín nchisíkijsjeèn jjiin inima-la. Kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne kjohítsjeèn-là inima-nó? ⁹ ¿Mé xi isa chiba 'in tjin? Tsà xan-là jè xita xi xk'én: “Jé-lè jye kàchàat'aà-lè”, o tsà xán-là: “Chjóí nàchan-lè, tísítjijn, tjtjeí.” ¹⁰ Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, tji'ndeé-na nga sijchàat'aà-là jé-là xita i jìsò'nde.

K'ée kitsò-là jè xita xi xk'én:

¹¹ —Ji, k'oaá xan-lè: Tísítjijn, chjóí nàchan-yá-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

¹² K'ée tsasítjen jè xita xk'én. Kiskoé nàchan-là. Itjójijn-là ngats'ii xita xi túsajna. K'e nga kijtsee kjoa koi, tà kjòxkón-là ngats'ii xita. K'ée jeya kisikíjna Nainá. Kitsò:

—Ni saá jngoò k'a 'yaá jngoò kjoa xi kos'ín ma.

K'e nga jè Jesús kùichja-là Leví

(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

¹³ Jesús, jngoò k'a itjo. Kii ján indii ndáchikon. Ngats'ii xita yaá ijchòkon, ikjóan tsakóya-là 'én ndaà-là Nainá. ¹⁴ K'e nga nchifi, Jesús kijtsee jè Leví, ki'ndí-là Alfeo. Tijnat'aà ímixa ya ñánda síkíchítjì tsojmì ts'e Roma. Kitsò-là:

—Nchrohótjinguí-ná.

K'ée tsasítjen Leví, kùitjinguí-là Jesús. ¹⁵ K'e nga tijnat'aà ímixa Jesús nga tìkjèn ya ni'ya-là Leví, kjìn ma xita xi síkíchítjì tsojmì kò xita xi jé tjin-là túsat'aàkò ímixa Jesús kò xita xi kota'yàt'aà-là. Kjìn jchán ma xita xi tjinguí-là. ¹⁶ Jñà xita xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò xita fariseo k'e nga kijtsee Jesús nga tìkjèn-kò xita xi tse jé tjin-là kò xita xi síkíchítjì tsojmì, kitsò-là jñà xita xi kota'yàt'aà-là Jesús:

—¿Mé-ne k'oas'ín-ne Maestro-nò nga xita xi síkíchítjì tsojmì kò xita jé kjèn-kò-ne?

¹⁷ K'e nga kii'nchré Jesús; kitsò-là:

—Jñà xita xi mì ch'in tjin-là, mì chjìnexkii mochjeén-là; jñà-né xita xi xk'én xi mochjeén-là chjìnexkii. 'An, mìtsà koi xá j'i-na nga jñà kichjà-là jñà xita xi tsò-là yijo-là nga xita kixi, koi xá j'i-na nga jñà kichjà-là xita xi beè-là ikon nga jé tjin-là.

Xita xi bitsajnachjan

(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

¹⁸ Jngoò k'a, k'e nga jñà xita xi kota'yàt'aà-là Juan kò jñà xi kota'yàt'aà-là xita Fariseo nchibitsajnachjan, kii i'nga xita koi nga kiskònanguí-là Jesús. Kitsò-là:

—Jñà xita xi kota'yàt'aà-là Juan kò xi kota'yàt'aà-là xita Fariseo bitsajnachjan-né. ¿Mé-ne jñà xita tsiji xi kota'yàt'aà-lè mì bitsajnachjan-né?

¹⁹ Kitsò Jesús:

—¿A bitsajnachjan xita k'e nga xita kòbixan k'e nga ya tijnako-isa jè xita x'in xi kòbixan? Majìn, mikii bitsajnachjan xita. ²⁰ Tanga kijchò nàchrjein k'e nga tjáxìn-là x'in xi kòbixan; k'e-né nga kítsajnachjan xita.

²¹ Jngoò nikje ibaà mikii ma sijto-ne kò nikje xitse; nga jè nikje xitse, kjeèn-yó-né koa kotejnda-né jè nikje ibaà. İsaá tse koma ñánda kixajndà kji. ²² Tikoaa mìtsà yá xi koma binchá xán ixii kò chrjoa jchínga; tsà kos'ín s'een, k'e nga jye kojchá xán, s'ixajndà chrjoa jchínga, ikjóan chija xán kò chrjoa. Jè xán ixii, chrjoa xitseé sinchá.

Kiis'ín tjin it'aà ts'e nachrjein nikjáya

(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

²³ Jngoò nàchrjein nìkjáya ja Jesús ya ñánda títje trigo. Jñà xità xi kota'yàt'aà-la tsate chiba natín-la trigo. ²⁴ Jñà xità Fariseo kitsò-la:

—¿Mé-ne kos'ín-ne xità-lè jè nàchrjein nìkjáya? Mikii tjí'nde nga kos'ín koma.

²⁵⁻²⁶ Kùchja Jesús kitsò-la:

—¿Jñò, a mìtsà jye tíjìn-nò koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá koni kis'iin xitaxá ítjòn xi ki'mì David ko jñà xità-la xi kjihijtako k'e nga no'miù ítjòn tsibìjna jè Abiatar? K'e nga kjòhojò-la nga nì mé tjín xi kine, jahas'en ni'ya-la Nainá. Tsakjèn inchrájin tsjeè-la Nainá. Tìkoà kitsjaà-la xità-la xi tjìko. Mikii tjí'nde nga jñà kòkjen. Tà jñà no'miù tjí'nde-la nga kòkjen.

²⁷ Jngoò k'a kitsò Jesús:

—Jè nàchrjein nìkjáya, koiì xá kisindaà-ne nga kjondaà ts'e xità. Mitsà koi xá kisindaà-ne xità nga kjondaà ts'e nàchrjein. ²⁸ K'oaá s'ín tjín, 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na, skanda jè nàchrjein nìkjáya, 'aán otìxoma-la.

3

Xità xi kixit'aà jngoò tsja

(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

¹ Jngoò k'a jahas'en Jesús ñánda tíjna jngoò ni'ya ingo sinagoga. Ko ya tíjna jngoò xità xi kixit'aà jngoò tsja. ² Jñà kondra-la Jesús nchisíkinda nga mejèn-la nga skoè a sìndaà-ne jè xità xi kixit'aà tsja jè nàchrjein nìkjáya, mé-ne nga koma kòhòngui-ne. ³ Jesús kitsò-la jè xità xi kixit'aà jngoò tsja:

—Tisítjìn, tsìjini j jngoò osen-la xità.

⁴ Jesús k'ée kitsò-la jñà xità xi i'nga:

—¿A tsjá'nde kjotìxoma nga ndaà s'éeen, o xi ch'o s'éeen, jè nàchrjein nìkjáya? ¿A sìndaá-ná xità, o xi s'ik'en-ná?

Jñà xità xi otì'mì-la ta jyò tsibìtsajna. ⁵ Jesús kiskoòtsejèn-jìin-la xità nga jti komà-la. Tìkoà ba kis'e-la nga tájaàjìn tjín inìma-la jñà xità. K'ée kitsò-la jè xità xi kixit'aà tsja:

—Tjeendojoi ndsejì.

Tsiymeé tsja, nìtoón kjondaà-ne. ⁶ Jñà xità fariseo, k'e nga itjo-ne, tsajoóya-ne ko xità Herodes nga mejèn-la sìik'en Jesús.

K'e nga kjin xità kùtjingui-la Jesús ya indii ndáchikon Galilea

⁷ Jesús ko xità xi kota'yàt'aà-la chinchat'aà xìn. Ján kii indii ndáchikon. Kjin xità kùtjingui-la xi nanguì Galilea ts'e ko xità nanguì Judea, ⁸ ko xità naxandá Jerusalén, ko xità nanguì Idumea, ko xità xijngoàà xajngá nandá Jordán kòhokji jngoò itjandii-la naxandá Tiro ko Sidón nga kii'nchré-la kjojkón xi kis'iin Jesús. K'oaá komà-ne kjin jchán xità ijchò tjìngui-la. ⁹ Jesús kitsò-la xità xi kota'yàt'aà-la:

—Kjit'aà nàchrjein tjajnandaà jngoò chitso mé-ne nga mì xità kòjtínè-ná.

¹⁰ Koiì kjoa-la nga jyeé kjin jchán xità xk'én kjondaà-ne. Jñà xità xk'én xi i'nga, yaá fikjanè'ño ñánda tíjna Jesús nga mejèn-la kòt'aà-la tsja.

¹¹ Jñà xità xi inìma ch'o-la neíì tjìin inìma-la, k'e nga beè Jesús binchaxkó'nchit'aà-la, ikjoàn 'ño chja, tsò:

—Ji-né xi Ki'ndí-la Nainá.

¹² Tanga jè Jesús 'ño tsohótiko nga mì jñà kènojímì yá-né jè.

Kó 'mì 'ín-la xità-la Jesús xi tejò ma-ne

(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

¹³ Xi jye komà iskan, Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò. Kiichja-la xita xi jè ndaà kisaseèn takòn. Xita koi, ijchò kinchat'aà-la. ¹⁴ Ikjoàn jaàjìn tejo xita xi koahijtako, tijñà-ne xi siikasén nga kichjaya 'én ndaà-la Nainá ¹⁵ xi tikoà kitjoé-la okixi nga siindaà-ne xita xi ch'in tjín-la tikoà kochrekàjìn inima ch'o-la neij xi tjiin inima-la xita. ¹⁶ Jñà xita xi kitjaàjìn: jè Simón. Ikjoàn tsibít'aàsòn 'ín-la; Pedro kitsò-la. ¹⁷ Kò jñà ixti-la Zebedeo xi 'mì Jacobo kò jè 'ndse xi 'mì Juan, xi tikoà tsibít'aàsòn 'ín-la; Boanerges kitsò-la. (Jè 'én jè tsò-ne: Ixti-la ch'on.) ¹⁸ Kò Andrés; Felipe; Bartolomé; Mateo; Tomás; Jacobo xi ti-la ma Alfeo; Tadeo; Simón, xita xi ya fit'aà-la xita cananista; ¹⁹ Judas Iscariote, jè xita xi kisingatsja kondra-la Jesús.

Xita xi chajno-la Inima Tsjeè-la Nainá
(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

K'e nga j'ii-ne Jesús ni'ya ñánda síkjáya, ²⁰ ijngoò k'a kòkjìn xita skanda mì ti kii kitjò'nde-la nga tsakjèn. ²¹ K'e nga kii'nchré xita xíkjín Jesús, kjoa xi tís'ín, kii kátsji nga tsoǒa'ño; kitsò: Skáyaá-la.

²² Jñà xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi j'ii-ne Jerusalén k'oaá kitsò nga jè xita neij xi 'mì Beelzebú tjiin inima-la Jesús, nga jè xita sko-la xita neij tsjá-la nga'ño nga ochrekàjìn inima ch'o-la neij xi tjiin inima-la xita.

²³ Jesús kiichja-la xita koi. Tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn. Kitsò-la:

—¿A komaá jè xita neij kochrekàjìn-ne xi tijè-ne yijo-la ya inima-la xita? Majìn. ²⁴ Tsà jngoò naxandá je, tsà jòya tjín nga kondra títsajna-la xíkjín, mikii koma 'ño kítsajna; ²⁵ kò tsà jngoò ni'ya, tsà jòya tjín nga kondra títsajna-la xíkjín, tikoáá mikii koma 'ño kítsajna. ²⁶ Tsà jè xita neij, tsà jòya tís'ín xi tijè-ne yijo-la, mikii koma 'ño kíjna. Jye tífefet'aà nachrjein-la.

²⁷ Jngoò xita xi tjín-la nga'ño, mì yá xi koma kjoahas'en ni'ya-la nga siichijé-la tsà mì ítjòn koit'aà'ño. K'ée koma siichijé-la k'e nga jye kásit'aà'ño.

²⁸ Okixijí xi xan-nó, xita xi tjín-la jé kò xi chajno-la Nainá, jchat'aà-la jé-la. ²⁹ Tanga jñà xita xi chajno-la Inima Tsjeè-la Nainá, mikii jchat'aà-la nita mé nó-ne, nita mé nachrjein-ne. Kjo'in s'e-la nita kjé-ne.

³⁰ Koi k'oas'ín kitsò-ne Jesús nga jñà xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kitsò-né: “Xita jè, inima ch'o-la neij tjiin inima-la.”

Nea-la Jesús kò 'ndse
(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

³¹ Xi komà iskan, ijchò 'ndse kò nea-la Jesús. Ján nditsiaán tsibitsajna. K'ée kinokjoà-la Jesús. ³² Jñà xita xi títsajnandii-la, kitsò-la:

—Nea-lè kò jñà 'ndsì, ján nditsiaán títsajna. Ji xó ótsji-lè.

³³ K'ée kiichja Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi nea-na kò xi 'ndsè?

³⁴ Ikjoàn kiskoòtsejèn-jìin-la jñà xita xi títsajnandii-la. Kitsò:

—Jñà xita koi xi nea-na, kò xi 'ndsè. ³⁵ Nga nita yá xita-ne xi síkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, jñà-né xi 'ndsè, xi tichja, kò xi nea-na.

4

Kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá
(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Jesús ìjngòò k'a tsibíts'ia nga tsakóya ya ìndii ndáchikon. Kjin jchán ma xita xi chixoñat'aà-la. Jesús jahas'en jngòò chitso xi kjiijnajiin ndáchikon; ìkjoàn tsibìjnaya. Ngats'ii xita, yaá títsajnat'aà nanguii ya ìndii ndáchikon. ² Kjin skaya kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita. K'e nga tsibénojmi-la kitsò-la:

³ —Ndaà tìná'yaà. Jngòò xita kii kíjndi xojmá. ⁴ K'e nga tsibíts'ia nga kiskíjndi xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Ìkjoàn j'ii nise; tsakjèn. ⁵ Ngui k'oa tjin chixò ñánda naxi choòn nga chiba ni'nde tjin-la. Jña xojmá koi, nitoón isò koi-né nga mì nanga tjin nangui. ⁶ Tanga k'e nga itjokàtji ts'oi nga kjòtsjè ndobá, kixiñó, ìkjoàn jngòò k'aá kixi, koi-né nga tsjin-la ima. ⁷ Ngui k'oa tjin chixò ya jjiin na'yá. K'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-la xojmá; k'oaá ma-ne nga mìkii tsajà-la toò. ⁸ Tanga jña xojmá xi chixò ñánda nangui ndaà, tsijin, kjò'nga, tsajà-la toò, ndaà itjo. Kitsjaà katé, jàn-kaàn skanda jngòò sìndò toò nga jngòò ìjngòò.

⁹ Ìkjoàn kitsò Jesús:

—Ndaà tìná'yaà koni xan-nò.

Mé-ne kjoa xi mangásòn kisikjeén-ne Jesús

(Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

¹⁰ K'e nga jye tsibìjna tajngòò Jesús, jña xita xi chraña títsajnat'aà-la ko xita-la xi tejò ma-ne, kiskònangui-la kó tsòya-ne 'én xi tsibénojmi. ¹¹ Kitsò Jesús:

—Jño, Nainá jye kitsjaà-nò nga jcha kjoa'ma-la kó s'in otíxoma Nainá. Tanga jña xita xi k'ejí, tà 'én ts'e kjoa mangásòn s'enojmi yije-la, ¹² mé-ne nga mìkii skoe-ne nas'in skòtsejèn, tikoáá mìkii kochiya-la nas'in kji'nchré. Nga jña xita, majìn-la síkjatjya kjòhítseèn-la koa mìkii jchat'aà-la jé-la.

Jesús tsibénojmi kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá

(Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

¹³ Kitsò Jesús:

—¿A mi flya-nò jè 'én ts'e kjoa xi mangásòn? ¿Kós'in skaya-nò ngats'ii kjoa xi i'nga? ¹⁴ Jè xi bitje xojmá, jè ngaya-la xita xi síka'bí 'én-la Nainá. ¹⁵ Jña xojmá xi chixò ya iya ndiyá, jña ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá. K'e nga ma iskan nga jyeé 'nchré, f'ii xita nejí faáxin jè 'én ya jjiin inima-la xita. ¹⁶ Jña xojmá xi chixò ya ñánda naxi choòn, jña ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá. Tsjaá s'e-la k'e nga sa 'nchré. ¹⁷ Tanga jè 'én mìkii ndaà kisijin inima-la koni xka xi tsjin-la ima, mì 'ño binchako 'én, ta chiba naxrjein chikjoa-la. K'e nga mé kjoa xi sakó-la ko tsà xita fitjingui kondra-la nga jè ngatji-la 'én-la Nainá, nitoón síkjina ndiyá-la Nainá. ¹⁸ Jè xojmá xi chixò ya ñánda tjin na'yá, jña ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá, ¹⁹ tanga 'ño síkajno kjoa ts'e tsojmi xi tjin isò'nde; ko jè kjoa nchiná konachan-la; ko mejèn yije-la tsojmi xi tjin isò'nde. Jña kjoa koi síkits'ón-jiin 'én-la Nainá, k'oaá ma-ne nga mìkii makjin-ya. ²⁰ Tanga jña xojmá xi chixò ñánda nga nangui ndaà, jña ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá koa mokjeiin-la; ìkjoàn makjin-ya 'én, k'oaá ngaya-la koni ya xi oja-la toò. Tsja katé, jàn-kaàn skanda jngòò sìndò nga jngòò ìjngòò yá.

Kjoa xi mangásòn ts'e ni'in xi síhiseèn

(Lucas 8:16-18)

²¹ Jesús kitsò-isa:

—¿A k'oaá s'in mochjeén ni'in xi síhiseèn nga ya sijnangui kaxa, o ya sijnangui naxan? Majìn, jngòò ni'in xi síhiseèn, 'ngaá sijna mé-ne nga

síhiseèn-la x̄ita. ²² Nìmé kjoa t̄jín xi t̄jì'ma ì'ndeì xi mìkìi jcha-la; t̄ikoáá tsjìn kjoa xi t̄jì'ma ì'ndeì xi mìkìi k̄otsejèn. ²³ Ì'ndaà t̄iná'yaà koni xan-nò!

²⁴ Jesús kitsò-isa-la:

—J̄ñò xi na'yà, ndaà t̄iná'yaà. Koni kji machiya-nò, k'oaá t̄i kji s̄iikichiya-nò Nainá, skanda tsjásòn-isa-nò. ²⁵ Jè xi t̄jín-la [k̄johítsjeèn], t̄joé-isa-la; t̄anga jè xi tsjìn-la, skanda t̄já'aán-la [k̄johítsjeèn] xi chiba t̄jín-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e nga majchá nijin

²⁶ Kitsò Jesús:

—Koni s'ín otíxoma Nainá k'oaá t̄is'ín t̄jín koni k'e tsà jngoò x̄ita bítje nojmé. ²⁷ Jè nojmé, síxá nga bisò, ma'nga, na's'ín jè x̄ita xi bítje mìkìi t̄íbeè kós'ín t̄isíxá nga jè x̄ita ojnafè-né k'e nga n̄itjen; nga s'e isèn osítjen; ²⁸ nga jè nangui t̄isíjchá; it̄jòn bitjo xka-la, iskan ma'nga, ikjoàn t̄jo-la nat̄in koa ikjoàn majchá nijin. ²⁹ K'e jye majchá nijin, jye ma maxkó nga jye ijchò chiba-la nga sincháxkó nijin.

Kjoa xi mangásòn ts'e xojmá mostaza

(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)

³⁰ Jesús ijngoò k'a kitsò:

—¿Mé xi kongásòn-ko koni s'ín otíxoma Nainá?, o ¿mé 'én xi singásòn-kjoaá? ³¹ Jè mangásòn-ko koni kji xojmá mostaza; k'e nga sitje ij̄jìn nangui, jè xi isa it̄sè kji ì'it'aà nangui. ³² K'e nga jye sitje, bisò, ma'nga skanda isaá 'nga ma koni ngats'ìi xka xi ma chine xi sitje indii ni'ya. 'Nó 'nga ma chrja-la skanda ma bíndaà'a t̄jé-la nise ya ngui 'nguién-la.

Jesús, kós'ín kisikjeén kjoa xi mangásòn

(Mateo 13:34-35)

³³ Jesús k̄jìn skaya kjoa xi mangásòn kisikjeén nga tsakóya 'én ndaà-la Nainá, koni kji nga ndaà f̄iya-la x̄ita. ³⁴ Ngui k̄oó kjoa xi mangásòn tsakóya-la x̄ita; n̄imé 'én kiichja xi mìtsà kjoa xi mangásòn tsibénojmí; t̄anga k'e nga jye t̄jnat'aàxin-ko x̄ita-la xi kota'yat'aà-la, k'ée ijngoò k'a tsakóya ndaà yije-la.

K'e nga jè Jesús kisikijnajò t̄joxkón

(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

³⁵ K'e nga jye k̄ojñò nga t̄jè-ne nachrjein, Jesús kitsò-la x̄ita-la xi kota'yat'aà-la:

—T̄ikjiaán, ján xijngoaa ndáchikon.

³⁶ J̄ñà x̄ita xi k̄jìn ma-ne ta yaá kisikítsajna; kii Jesús ko x̄ita xi kota'yat'aà-la nga t̄ítsajnaya chitso. T̄ikoáá tsafáhjtako chitso xi i'nga.

³⁷ K'e nga jye t̄jímajin nandá, j'ìi jngoò t̄joxkón xi taxk̄i komà-né; kiskímil'nga nandá koa jè chitso jye kitseè nandá. ³⁸ Jesús yaá k̄jinafè t̄ats'en chitso. Kijnanguisko jngoò nikje nguisko. K'ée kisikjaá-la, kitsò-la:

—Maestro, ¿a mìtsà t̄i'yi nga t̄itsabixònguindá-ná.

³⁹ Jesús k'ée tsasítjen, tsohótiko jè t̄jo; kitsò-la ndáchikon:

—Jyò t̄jini.

N̄itoón kisijyò-ne t̄jo; k̄jòndaàya-ne. ⁴⁰ Jesús kitsò-la x̄ita xi kota'yat'aà-la:

—¿Mé-ne tsakjoòn-nò? ¿A mìtsà mokjeiín-nò ì'it'aà ts'an?

⁴¹ J̄ñà x̄ita xi kota'yat'aà-la ndaà jchán kitsakjòn. Xk̄i xi ján k̄jònangui-la x̄ikjín, tsò-la:

—¿Yá x̄it̄a-ne jè skanda jè t̄jò kò ndáchikon síkitasòn-la?

5

X̄it̄a Gerasa xi k̄jìn in̄im̄a ch'o-la neíí t̄jìin in̄im̄a-la
(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

¹ Jesús kò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la ijchò ján xijngoaa ndáchikon ya nangui-la x̄it̄a Gadareno. ² K'e nga itjojen chitso Jesús ijchò kasit'aà jngòd-la x̄it̄a xi in̄im̄a ch'o-la neíí t̄jìin in̄im̄a-la. Jè x̄it̄a jè yaá itjo-ne itsjó ngajo mik'en. ³ X̄it̄a jè yaá b̄ijnaya ya itsjó ngajo mik'en. Mì yá xi ma bít'aà'ñó nas'in na'ñó k̄ich̄a cadena. ⁴ K̄jìn k'a okis'iin-kò nga tsibít'aà'ñó ndsokò kò tsja na'ñó k̄ich̄a cadena. Niyá xi ch̄ikjoa-la nga kisi'nchré; otejtso xó cadena. ⁵ Kò nachrjein kò n̄it̄jen yaá ojmeèsòn nindoò ñánda t̄jìn itsjó ngajo-la mik'en. K̄jindáya tsò k̄jindáya ská nga kjaán kò yijo-la; 'beé-la ndajo yijo-la. ⁶ K'e nga k̄ijtsee nga k̄jìin t̄inchrobá Jesús, tsangachikon. K̄iì kasit'aà chraña-la, tsasèn-xkó'nchit'aà-la. ⁷ 'Ñó kiìchja, kitsò:

—¿Mé xi t̄jìn-lè kò 'an, Jesús, Ki'ndí-la Nainá xi 'ñó 'nga t̄jna? Bitsi'bà-lè nga nguixkòn Nainá, k̄i yatoòn-ná.

⁸ Koií k'oas'in kiìchja-ne nga jè Jesús kitsò-la:

—Ngaji in̄im̄a ch'o-la neíí, tit̄jojìin in̄im̄a-la x̄it̄a jè.

⁹ Jesús kiskònangui-la. Kitsò-la:

—¿Kó 'mì-lè?

Jè kitsò:

—Legión 'mì-na, koií-né nga k̄jìn jchán ma-najen.

¹⁰ J̄n̄a in̄im̄a ch'o-la neíí, 'ñó tsibítsi'ba-la Jesús nga mì it'aà xìn skìnì ya j'nde jè. ¹¹ Kò ya chraña it'aà nindoò, k̄jìn ch̄inga nchikjèn-jno. ¹² J̄n̄a in̄im̄a ch'o-la neíí tsibítsi'ba-la Jesús. Kitsò-la:

—Yaá t̄ikasén-najen ñánda t̄jìn ch̄inga; yaá k̄it̄jás'en-jìin-jen yijo-la.

¹³ Jesús kitsjaà'nde-la; j̄n̄a in̄im̄a ch'o-la neíí it̄jojìin in̄im̄a-la x̄it̄a jè; ikjoàn jahas'en-jìin yijo-la ch̄inga. Ma-la tsà jò jm̄i j̄n̄a ch̄inga xi tsanga; tsatíkajen-jno ya nax̄i skanda j̄jìin ndáchikon, yaá k'en yije j̄jìin ndáchikon.

¹⁴ J̄n̄a x̄it̄a xi ko'ndà ch̄inga, tsanga. K̄iì kénajmí-la x̄it̄a nax̄andá kò x̄it̄a rancho jè kjoa xi komà. J̄n̄a x̄it̄a nax̄andá ijchò katsejèn-la kjoa xi komà. ¹⁵ K̄jìn x̄it̄a ijchò ñánda t̄jna Jesús, k̄ijtsee jè x̄it̄a xi in̄im̄a ch'o-la neíí t̄jìin in̄im̄a-la nga sa it̄jòn. Jyò t̄jna. Íkjá-ne nikje-la. Ndaà t̄jìn-ne k̄johitsjeèn-la. X̄it̄a xi ijchò, ta kitsakjòn-la. ¹⁶ J̄n̄a x̄it̄a xi k̄ijtsee koni s'in komat'in jè x̄it̄a xi in̄im̄a ch'o-la neíí t̄jìin in̄im̄a-la nga k̄jòndaà-ne kò ch̄inga xi tsatíkja, tsibénajmí-la j̄n̄a x̄it̄a xi ijchò xi mik̄i k̄ijtsee. ¹⁷ J̄n̄a x̄it̄a xi ijchò tsibítsi'ba-la Jesús nga xìn j'nde k̄at̄jì.

¹⁸ K'e nga jahas'en chitso Jesús, jè x̄it̄a xi in̄im̄a ch'o-la neíí kisijìin in̄im̄a-la, tsibítsi'ba-la Jesús nga mejèn-la k̄jiko. ¹⁹ Tanga jè Jesús mik̄i kitsjaà'nde-la. Kitsò-la:

—T'in-ne ni'ya-lè, tènajmí yije-la x̄it̄a xingui jè k̄jòndaà xi kisikò-lè Nainá; kós'in k̄ijtsee im̄a-lè.

²⁰ X̄it̄a jè, k̄iì; ikjoàn tsibíts'ia nga tsibénajmí-la j̄n̄a x̄it̄a nax̄andá Decápolis jè k̄jòndaà xi kisikò Jesús. Ngats'ii x̄it̄a xi kis'enojmi-la tà k'oáa komà-la.

Tsòti-la Jairo kò ch̄joón xi kitsobà'ñó it̄jòn nikje-la Jesús
(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

21 Jesús tsibijna'ya chitso, inchrobà ìjngòò k'a-ne ján xijngoaà ndáchikon, kjin jchán xita chixoñat'aà ìjngòò k'a-la, koa yaá tsibijnandi ndáchikon. 22 Ijchòkon jngòò xita xi 'mì Jairo xi xita ítjòn ts'e ni'ya ìngo sinagoga. K'e nga kijtsee Jesús tsasèn-xkó'nchit'aà-la. 23 'Nó tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Ndí tsòti-na jye kjomeè biyaà; nchroboí, tíkjaáan, tjat'aà-la ndseji nga kàtandaà-ne, mé-ne nga kijnakon-ne.

24 Jesús kiiko, kjin jchán xita kiitjinguila; chiba-la ó'nchò'ño-né. 25 Yaá tsóhojin jngòò chjoón xi kjò tejo nó xk'én, ch'in jní tjín-la. 26 Kjòtsee tískjeín kjo'in it'aà ts'e chjnexki; jye xó kisikje yije ton-la; miki man-daà-ne, ta saà tíma'ño ch'in-la. 27 Chjoón jè, k'e nga ki'nchré it'aà ts'e Jesús, kiijin-la ngats'i xita kjin; ijton ít'in kitsobà-ne nikje-la Jesús. 28 K'oas'in tískitsjeèn, kitsò: “Tsà tà jè nikje-la sikoaa, kondaá-na.” 29 K'e nga kitsobà'ño nikje-la, nitoón kisijyò-la jní, koa kijtsee yaá-la yijo-la nga jye kjòndaà-ne ch'in-la. 30 Jesús nitoón kijtsee ya-la nga nga'ño-la itjojin; kisikátji, kiskoòtsejèn-jin-la xita kjin, kitsò:

—¿Yá xi kàtsobà'ño nikje-na?

31 Jñà xita xi kota'yat'aà-la Jesús kitsò-la:

—¿A mìtsà 'yi nga jñà xita ó'nchò'ño-lè? Ngaji si-né: “¿Yá xi kàtsobà'ño nikje-na?”

32 Tanga jè Jesús kotsejèn-jin-la jñà xita nga mejèn-la skoe yá xi kitsobà'ño nikje-la. 33 Chjoón jè, tsí tíhotsé-né nga kitsakjòn, nga jyeé tíjin-la kós'in komà ch'in-la; kii, tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús; tsibénjmi kixi yije-la kós'in komàt'in. 34 Jesús kitsò-la:

—Ndí neaa, koi-né nga mokjeín-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne. T'in-là ndaà-ne. Jyeé kòmaxki-la ch'in-lè.

35 Táko tjk'eé tíchja-ísa Jesús nga j'ìi'nga xita xi inchrobà-ne ni'ya-la xita ítjòn ts'e ni'ya ìngo sinagoga, kitsò-la:

—Kì tì kii nìsì-la Maestro, ndí tsòti-lè jyeé k'en.

36 Tanga jè Jesús, nga ki'nchré koni kitsò okixi xi j'ìiko, kitsò-la jè na'èn-la ndí tsòti:

—Kì tsakjoòn-jèn; tà jè-né nga kàtakjeín-lè.

37 Jesús miki kitsjaà'nde nga kjin xita kiiko. Tà jè Pedro, Jacobo ko Juan 'ndse Jacobo. 38 K'e nga ijchò ni'ya-la jè xita ítjòn ts'e ni'ya ìngo sinagoga, Jesús kijtsee nga fijen fikjá xita, 'ño nchikjindáya ko 'ño nchisíkájno. 39 Jahas'en ni'ya Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne ko'nè-nò nga ko tà ndaà chihindáya-nò? Jè ndí tsòti mìtsà kòbiyaà; ta kjinafé-né.

40 Jñà xita xi títsajna tà tsijnòkè Jesús. K'eé tsachrje yije ni'ya kóhojín xita; tà jñà tsibítsajna na'èn-la, nea-la, ko xita ts'e xi tjiko. Ikjoàn jahas'en ñánda kijna ndí tsòti. 41 Kiskoé tsja, kitsò-la:

—Talita cumi —'én xi tsòya-ne: Ji tsòti, k'oaá xan-lè, tísitjin.

42 Jè ndí tsòti nitoón tsasítjen, tsajmeè-ne. Jye kjò tejo nó tjín-la. Jñà xita xi títsajna, 'ño jchán kitsakjòn. 43 Tanga Jesús 'ño kitsjaà okixi nga mì yá xita xi keénjmi-la. Ikjoàn kitsò-la:

—Tjin-la nga kàtakjèn ndí tsòti.

6

*Kó kitsò xita k'e nga kii Jesús ján Nazaret
(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)*

¹ Jesús itjojùn-ne ya ì'nde jè, kù-ne nangui-là Nazaret, tji_{ko} xita xi kota'yàt'aà-là. ² K'e nga jye ijchò nachrjein nikjáya, tsibíts'ia nga tsakóya 'én ndaa-là Nainá ya ni'ya ingo sinagoga. Kjin jchán ma xita xi kii'nchré-là koni s'ín tsakóya. Jñà xita, tà k'oaa komà-là, kjònangui-là xikjín, kitsò:

—Xita jè, ¿ñánda komà-là ngats'ii 'én xi okóya? ¿Ñánda ochrje kjoachjine koi ko kjo_{xk}ón xi s'ín? ³ ¿A mìtsà jè xi chjineyá xi ti-là María, xi 'ndse ma Jacobo, José, Judas ko Simón? ¿A mìtsà tiko_a i títsajnajùn-ná íchjín ndichja?

Xita koi mikii kòkjeiín-là it'aà ts'e Jesús. ⁴ Tanga jè Jesús kitsò-là:
—Jngòò xita xi chja ngajo-là Nainá, nita ñá naxandá-ne yaxkón-né, tanga ya naxandá-là ko ni'ya-là ko it'aà ts'e xita xikjín mikii yaxkón.

⁵ Jesús nímé kjo_{xk}ón xi ndaa tjín kis'iin nangui-là, tà chiba xita xk'én xi tsohót'aà-là tsja nga kisindaà-ne. ⁶ Tà kjò_{xk}ón-là Jesús, nga jñà xita koi, mikii mokjeiín-là it'aà ts'e.

Kós'in tsatixoma-là Jesús xita-là xi tejò ma-ne xi kisikasén nga kisika'bí 'én-là Nainá

(Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

Jesús yaá tsajmeè naxandá jtobá xi chrañàt'aà kjiyijò nga tsakóya. ⁷ Nga komà iskan, Jesús kiichja-là xita-là xi tejò ma-ne xi jè tsibíxáya-là; jò jò kisikasén, kitsjaà-là okixi nga kochrjekàjùn inima ch'o-là neji xi tjiin inima-là xita. ⁸ K'oaa tís'in kitsjaà-là okixi nga nímé tsojmì k'oà k'e nga kjoì ndiyá. Kitsò-là:

—Tà k'oaa s'ín tanguió. Tà jngòò yá garrote ch'aà. Kì na'yaá ch'aà, kì inchrajín ch'aà, kì ton ch'aà. ⁹ Komaá tsjayaà xojté-nò. Tà jngòò nachro ch'aà. Kì jò ch'aà.

¹⁰ Jesús kitsò-isa-là:

—K'e nga kijchò jngòò naxandá, jngòò ni'ya títsajna skanda k'e nga konguí-nò. ¹¹ Tsà tjín naxandá ñánda mikii skoétjò-nò, tsà majìn-là nga 'nchré-nò, titjojñòò, títsajneè chijo-là ndso_{ko}ò mé-ne nga skoe-ne nga jñà tjín-là jé nga mikii 'nchréñijon. Xi ngui okixi k'oaa xan-nò k'e nga kijchò nachrjein-là jñà naxandá koi, isaá tse kjo'in s'e-là koni s'ín komàt'in naxandá Sodoma ko Gomorra.

¹² Xita koi, kii nga tsibénojmiya-là xita nga kàtasikájno jé-là nga mì tì jé kohótsji-ne. ¹³ Kjin inima ch'o-là neji tsachrjekàjùn inima-là xita, tiko_a kjin xita kisindaà-ne xi xk'én nga kisikaàjno-là asiti.

K'e nga k'en Juan xi kis'iin bautizar xita

(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)

¹⁴ Jè Herodes xi xita xá itjòn tjina, kii'nchré it'aà ts'e Jesús nga jye xki xi ján naxandá kina'yà-là. Tjín xita xi kitsò:

—Jè Juan xi kis'iin bautizar xita, jyeé jaáya-là. K'oaa ma-ne nga tjín-là nga'ñó nga ma-là s'ín kjo_{xk}ón xi ndaa tjín.

¹⁵ Tjín xita xi kitsò:

—Jè Elías.

Tiko_a tjín xi kitsò:

—Jngòò xita xi kiichja ngajo-là Nainá kjòtseé.

¹⁶ Jè Herodes, k'e nga kii'nchré kitsò-né:

—Jè Juan xi jaáya-là xi 'an tsatesian skò.

¹⁷ Nga isa kjòtseé, Herodes kisikasén xita nga kitsobà'ñó Juan nga kiskinis'en ndayá, koi kjoa-là ts'e chjoón Herodías xi chjoón-là Felipe nga

jè Herodes chixàn-ko xi chjoón-la 'ndse. ¹⁸ Nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita, kjin k'a okitsò-la Herodes:

—Mikii tji'nde-lè nga ji tijnakoji chjoón-la 'ndsi.

¹⁹ Jè chjoón Herodías, kòjtikeè Juan, mejèn-la nga sijk'en tanga mikii ma xi siko. ²⁰ Nga jè Herodes, beèxkón Juan ko síkinda-ne nga jye tjiin-la nga xita kixi-né ko xita tsjeè-né. Herodes k'e nga chjako Juan, matsjaá-la nga 'nchré-la, tanga mikii beè mé xi s'iin, a sijkitasòn-né, a xi majin. ²¹ Ijchò jngoò nachrjein xi ndaà ts'e chjoón Herodías k'e nga tsachrje s'eí-la jè Herodes jè nachrjein nga kits'iin. Ijchò xita-la xitaxá ítjòn, ko xita sko-la soldado, ko xita nchiná xi tjin kòhokji Galilea nga tsakjèn-ko Herodes. ²² Tjikoá ijchò tsòti-la Herodías, jahas'en ni'ya; kitè. Jè Herodes ko xita xi títajna, ndaà jchán kisaseèn-la koni s'in kitè jè tsòti. Herodes, xi xita xá ítjòn tjina, kitsò-la:

—Tijé-ná mé xi mejèn-lè, tsjaà-lè.

²³ K'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba nga tsjá yije-la nita mé xi mejèn-la nas'in osen nangui xi jè otixoma-la. ²⁴ Jè tsòti, itjo ni'ya, kiskònangui-la nea-la. Kitsò-la:

—¿Mé xi sijié-la?

Jè nea-la. Kitsò:

—Tijé-la sko Juan xi s'in bautizar xita.

²⁵ Jè tsòti, nitoón jahas'en jngoò k'a ni'ya ñánda tjina xitaxá ítjòn. Kitsò-la:

—I'ndeí mejèn-na nga niton tji-ná sko Juan xi s'in bautizar xita; tinaya-ná chrobate.

²⁶ Jè Herodes, xi xitaxá ítjòn tjina, ñó kjòba-la k'e nga kii'nchré-la jè tsòti. Tanga koií kjoa-la nga jye kitsjaà-la 'én-la nga nguixkon xita xi títajna s'eí, kjo'ño kisikitasòn-la. ²⁷ Jè Herodes, tik'eé-ne kisikasén jngoò soldado, kitsjaà okixi nga kàtjanchrohóko sko Juan. ²⁸ Jè soldado kii ján ndayá nga tsatesin Juan; ikjoàn j'ikò sko Juan; tjíya-la chroba nga kitsjaà-la jè tsòti; ko jè tsòti kisngatsja nea-la.

²⁹ K'e nga kii'nchré xita xi kota'yàt'aà-la Juan nga jye k'en, kiikjaá yijo-la nga kiskinìs'en-ngui jngoò ngajo itsjó-la mik'en.

Jè kjoxkón xi kis'iin Jesús nga 'òn jmii xita kisikjèn

(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

³⁰ K'e nga j'ii jngoò k'a-ne jña xita xi tsibíxaya-la Jesús, tsibénojmi ngats'ii kjoa xi kis'iin ko xi tsakóya ñánda kii. ³¹ Jesús kitsò-la:

—Nchrobá. Tíkjaáan nga sijkjaya í'ñoá jngoò i'nde it'aà xin.

Koií k'oa kitsò-la nga kjin jchán ma xita, koá tjin bijchó, koá tjin nchrobá-ne. Jesús ko xita xi tsibíxaya-la skanda mi ti kii ma'a-la nga kjèn. ³² Tsibítsajnaya chitso nga ta jña kii jngoò i'nde it'aà xin ñánda tsjin xita. ³³ Tanga kjin xita kijtsee k'e nga kii. Kijtseexon nga jè Jesús. Ikjoàn kii tjingui-la ngats'ii xita naxandá xi ya chrañat'aà-la nga kii-ne ndsoko; skanda isa ítjòn ijchò jña xita koi. ³⁴ Jesús, k'e nga itjojen chitso, kijtsee nga 'ño kjin ma xita xi títajna; kjòhmakeè-né. K'oaá ngaya-la koni jña orrè xi tsjin-la paxtò xi ko'ndà. Ikjoàn tsibíts'iaako nga kjin 'én tsibénojmi-la. ³⁵ K'e nga jye 'ño kjòhoxòn, jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchò kinchat'aà-la, kitsò-la:

—Jyeé kjòhoxòn, jè i'nde jè, it'aà xin-né, nimé tjin. ³⁶ Kot'in-la jña xita kàtji-ne nga kàtatse tsojmi xi skine ya naxandá ko tsà jña ni'ya ñánda nga chrañat'aà.

³⁷ Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Tji-là jñò xi kòkjen xita koi.

Kitsò jñà xita:

—¿A mejèn-lè nga kongui kindaa-jen inchrájin koni tjin síkijne xita nga jò sindo nàchrjein síxá?

³⁸ Kitsò Jesús:

—Chítsejèn-là kó tjin ma inchrájin-nò.

K'e nga kijtseè kó tjin ma-ne, kitsò-là:

—'Òn ma inchrájin kò jò ma tjin.

³⁹ K'eé kitsjaà okixi Jesús nga kàtitsajnajtín jñà xita ya jjiin ijñá ñánda sase choòn. ⁴⁰ Íjngó íjngó sindo tsibítsajnajtín-ne jñà xita; kò tjin ñánda ícháte ícháte tsibítsajnajtín-ne. ⁴¹ Jesús kiskoé jñà inchrájin xi 'òn ma-ne kò jñà tjin xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoótsejèn ngajmii; kitsjaà-là kjondaà Nainá; ikjoàn kisixkoaya inchrájin; k'eé kitsjaà-là jñà xita xi kota'yàt'aà-là nga kisika'bí-là ngats'ii xita kjin xi títsajna. Tikoá kisijòya tjin xi jò ma-ne. Kitsjaà-là ngats'ii xita. ⁴² Tsakjèn yije kóhótjin xita kó nga kjòskii. ⁴³ K'eé tsibíxkó-ne inchrájin kò tjin xi kjòxkoaya jñà xi tsiningui-ne; ngui tejo njsiyá komà. ⁴⁴ Jñà xita xi tsakjèn, 'òn jmii ma-ne xi xita x'in.

K'e nga jè Jesús tsajmeèsòn ndáchikon

(Mateo 14:22-27; Juan 6:16-21)

⁴⁵ Nga komà ískan, Jesús kisikas'en xita xi kota'yàt'aà-là ya iya chitso mé-ne nga ísa ítjòn kjíchò-ne ján naxandá Betsaida ya xijngoáà ndáchikon; koá jè Jesús k'eé tísíhixat'aà xita xi kjin ma-ne nga jye nchifi-ne.

⁴⁶ K'e nga jye kisíhixat'aà xita, Jesús kiimijin-jno jngoò nindoò nga kii kiichjat'aà-là Nainá. ⁴⁷ K'e nga jye kòjñò, jè chitso, jyeé ya síjna jngoò osen ndáchikon. Jesús, nga tajngoò tsibíjnat'aà nangui, ⁴⁸ kijtseè chitso nga mikii ma fi. Nga jè tjo bíchjoà ikon-là. K'e nga tajñòya ísa, Jesús kiitjingui-là xita xi kota'yàt'aà-là nga kii-ne ndsoko ya isòn nandá. Tanga k'oaá kis'iin koni tsà mejèn-là nga kjoí ítjòn-là chitso. ⁴⁹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-là, k'e nga kijtseè nga tífisòn nandá, k'oaá s'in kisikitsjeèn, kitsò, tsà inima ch'o-né; kiskindàya xkón ⁵⁰ nga kitsakjòn-là k'e nga kijtseè kóhótjin. Tanga Jesús nitoón kiichja-là, kitsò-là:

—'Ñó t'è-là takòn, ki tsakjòdn-jèn, 'an-ná.

⁵¹ K'e nga jahas'en chitso Jesús, nitoón kisijyò-ne tjo. Tà k'oaá komà-là jñà xita xi kota'yàt'aà-là, ⁵² nga k'j'è kì ndaa fahas'en-jiin-là jè kjòxkón xi kis'iin Jesús ts'e inchrájin, koi-né nga tájaàjiiin tjin inima-là.

K'e nga jè Jesús kisindaà-ne xita xk'én ján Genesaret

(Mateo 14:34-36)

⁵³ K'e nga jye tsatojiin ndáchikon, ijchò ján nangui Genesaret; yaá tsibít'aà'ño chitso-là ya indii ndáchikon. ⁵⁴ K'e nga tsitajen yije chitso, jñà xita xi ya títsajna, nitoón kijtseèxkon nga jè Jesús. ⁵⁵ Tikoá nitoón kii kóhokji nga jngoò itjandii i'nde jè. Ikjoàn tsibíts'ia xita nga j'ikò-la ngats'ii xita xi xk'én; kjisòn-là nàchan-yá ya i'nde ñánda nga 'nchré xita nga bijchó Jesús. ⁵⁶ Nita ñánda naxandá nga jahas'en Jesús, tsà naxandá jtobá-né, naxandá ì-né, inchiya-né, kò tsà rancho-né, jñà xita yaá sikáyijò jñà xita xi xk'én ya jngohosen ndiyá; ikjoàn bítsi'ba-là nas'in tà jè ítjòn nikje-là tsobà'ño nga kátandaà-ne. Ngats'ii xita xi kitsobà'ño nikje-là kjondaà yijeé-ne.

7

Kjoa xi síkits'ón xita
(Mateo 15:1-20)

¹ Ijchò xita fariseo ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi j'ii-ne naxandá Jerusalén. Yaá ijchòtjingui-la ñanda tíjna Jesús. ² Jñà xita koi, kijtsee i'nga xita xi kota'yat'aà-la Jesús nga kjèn tjéko tsja nga mikii oníjno; kitsò-la xikín [nga mikii nchisíkitasòn koni s'ín tjín kjotíxoma ts'e xita judío xi xkón tjín]. ³ Nga jñà xita fariseo ko ngats'ii xita judío, k'oaá s'ín síkitasòn koni s'ín tjín kjotíxoma-la xita jhínga; tsà mì nguì ndaà koníjno tsja, mikii kòkjen. ⁴ Tíkooá k'e nga f'ii-ne ndítsin, ítjòn oníjno tsja, k'eé kjèn; tjín-isa-la kjotíxoma xi kje'ei koni oníya chítsín-la, tíji-la, ko chítsín kichá-la ko naxan-la. ⁵ Koií kjoa-la jñà xita fariseo ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kiskòngui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne mikii síkitasòn-ne xita xi kota'yat'aà-lè, koni s'ín tjín kjotíxoma-la xita jhínga nga ta k'oaá s'ín kjèn tjéko tsja?

⁶ Jesús kitsò-la:

—Koni s'ín kiskii Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá, ndaà kiichja it'aà tsajòn, jñò, xita xi jò ma isén-nò, k'e nga kitsò:

Jñà xita koi,

beèxkón-na xi tà 'én chja,

tanga jñà iníma-la kjìin títsajna;

⁷ Nímé chjí-la nga beèxkón-na,

nga kjotíxoma-la xitaá okóya koni tsà kjotíxoma-la Nainá.

⁸ Jñò, níkjina-nò xi nguì kjotíxoma-la Nainá, ko jè onguítjingui-la kjotíxoma-la xita jhínga-nò nga oníya tíji-nò, chítsín-nò; kjìin skaya kjotíxoma tjín-nò koni s'ín 'nè.

⁹ Kitsò-isa Jesús:

—Jñò, nachrjekàngui-nò xi nguì kjotíxoma-la Nainá, jè níkitasòn kjotíxoma-la xita jhínga-nò. ¹⁰ Moisés k'oaá kitsò: “Jchaxkoín na'èn-lè ko nea-lè.” K'oaá tí kitsò: “Jè xi chjajno-la na'èn-la ko nea-la, tjínè-la nga sík'en.” ¹¹ Tanga jñò bixón-nó: “Jngoò xita, ma kitsò-la na'èn-la, o nea-la: Mikii koma siichjít'aà-lè; ngats'ii tsojmì xi tjín-na, Corbán-né.”

(Én xi tsò Corbán, 'én Hebreo-né; tsóyaá-ne: jè Nainá jyeé kitsjaà yije-la.)

¹² Bixón-nó nga mì tí kii tíj'nde-la nga kosíko na'èn-la, o nea-la. ¹³ Jñò, nachrjekàngui-nò 'én-la Nainá nga níkatoya-là xinguijo kjotíxoma-la xita jhínga-nò. Kjìin skaya kjotíxoma tjín-isa-nò xi k'oa'sín 'nè.

¹⁴ Jesús, k'eé kiichja-la ngats'ii xita, kitsò-la:

—Ngats'ioò, tíná'yaá ko ndaà kàtachiya-nò. ¹⁵ Nímé tjín xi fahas'en-jìin yijo-la xita xi síkits'ón. Jè-né xi iníma-la xita bitjojìin-ne, xi síkits'ón.

¹⁶ Ndaà tíná'yaá koni xan-nò!

¹⁷ Jesús itjokàjìin-la xita; kii, jahas'en jngoò ni'ya; ikjoàn jñà xita xi kota'yat'aà-la kiskòngui-la kó tsóya-ne jè kjoa mangásòn xi tsibénjmi.

¹⁸ Kitsò Jesús:

—¿Jñò, a tíkoáá mikii machiya-nò kó tsóya-ne? ¿A mì fiya-nò ngats'ii tsojmì xi fahas'en-jìin yijo-la xita mikii síkits'ón ¹⁹ nga mìtsà iníma-la fahas'en-jìin? Yaá fahas'en indso'ba, ikjoàn bitjo-ne k'e nga fi kítsajna ján baño.

Jesús kitsóyaá-ne: Ngats'ii tsojmì xi ma chine, tsjeè-né; mikii síkits'ón iníma-la xita. ²⁰ Kitsò-isa Jesús:

—Jè kjohítsjeèn xi bitjoiìn inìma-la xita, jè xi síkíts'ón. ²¹ Koi-né nga inìma-la xita nchrobájiìn, jñà kjohítsjeèn xi ch'o tsò, koni jè kjoa chijngui ts'e xita xi jye chixàn kò xi k'j'eè bixan jèn, kò xi xita sík'en, ²² kò kjoa chijé, kò kjoa tse mejèn, kò kjoa ts'en, kò kjoa konachan, kò kjoa ts'e xi otone-la kjoa ts'e yijo-ná, kò kjoaxitakòn, kò kjoa 'on takòn, kò kjoa 'nga ikon, kò kjoa 'én ndiso, kò kjoa tònndo xi mìtsà ítjòn nìkítsjeèn. ²³ Ngats'ìi kjoa koi xi inìma-la xita bitjokàjiìn-ne, koi xi síkíts'ón xita.

Mé xi komàt'in chjoón xi xìn nangui-la nga kòkjeín-la ít'aà ts'e Jesús (Mateo 15:21-28)

²⁴ Kii Jesús jàn naxandá Tiro kò Sidón. K'e nga ijchò ya, jahas'en jngòò ni'ya; mejèn-la nga mì yá xita xi skoe, tanga mìkiì komà tsibìjina'ma. ²⁵ Nìtoón kii'nchré jngòò chjoón xi inìma ch'o-la neíi tíjiìn inìma-la tsòti-la. Kii ñánda tíjna Jesús nga tsasìxkó'nchit'aà-la; ²⁶ tsibítsi'ba-la nga kochrjekàjiìn jè inìma ch'o xi tíjiìn inìma-la tsòti. Jè chjoón, yaá i'nde-la ñánda 'mì Sirofenicia; 'én griego chja. ²⁷ Jesús kitsò-la:

—Tjiì'nde-la jñà kàtakjèn ítjòn xi íxti ma. Mikiì ndaà tíjn tsà chjaà'an-la niño jñà íxti, ikjoàn k'oi-lá ndí nañá.

²⁸ Jè chjoón kitsò:

—Ndaà tíjn Na'èn; tanga jñà ndí nañá kineé xi-la tsojmì xi bixòngui ímíxa xi síkatsjoò íxti.

²⁹ K'eé kitsò Jesús:

—Ndaà kinokjoi. T'in-ne ni'ya-lè. Jè inìma ch'o-la neíi, jye itjokàjiìn-ne inìma-la tsòti-lè.

³⁰ K'e nga ijchò-ne ni'ya-la, jè chjoón, jè tsòti-la, yaá kijnasòn nachan; tanga jye itjokàjiìn-ne inìma-la jè inìma ch'o-la neíi.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngòò-ne xita jtayaà kò xi skí'in

³¹ Jesús kii-ne ya i'nde ts'e Tiro; jahatojiìn i'nde Sidón, tíkoa jahatojiìn nangui xi 'mì Decápolis, ijchò-ne ya ndáchikon ts'e Galilea. ³² Yaá ijchòko jngòò xita xi jtayaà kò skí'in, tsibítsi'ba-la Jesús nga kòot'aà-la tsja jè xita jè. ³³ Jesús, ít'aà xìn kìiko ñánda tsjin xita, k'eé jahas'en jnótsja ya líká-la, kò ndánachrá-la kisikàajno nijen-la. ³⁴ Jesús kiskoòtsejèn ngajmii; ikjoàn jaátse-la, kitsò:

—¡Efata! —tsò-ne 'én jè: ¡Kàtatáx'a!

³⁵ Nìtoón kitáx'a-ne líká-la xita jè, tíkoaá ndaà komà kiichja-ne. ³⁶ Jesús kitsò-la jñà xita:

—Ki yá xita xi bènojmi-là.

Tanga k'e nga 'ñó tsibít'in-la Jesús nga mì yá xita keènojmi-la, tanga jñà xita isaá ndaà kiskinisòn 'én. ³⁷ Jñà xita xi kii'nchré, ta kjoaxkón-la, kitsò:

—Ndaà s'ín yije. Síndaà-ne xita xi jtayaà kò xi mìkiì ma chja.

8

Jè kjoaxkón xi kis'iìn Jesús nga ñijòn jmii xita kisikjèn (Mateo 15:32-39)

¹ Jjngòò nachrjein nga kjìn jchán xita kjòxkóya koa tsjin tsojmì xi kine, Jesús kiichja-la xita-la xi kota'yát'aà-la, kitsò-la:

² —Jñà xita koi, mahimakeè-ná. Jyeé kò jàn nachrjein tíjn-la nga títsajnakò-na koa nímé tíjn tsojmì xi kine. ³ Tsà tà kos'ín síkasén chjan-na ni'ya-la yaá kohindaàya ndiyá nga tíjn xi kjiiìn inchrobà-ne.

⁴ Kitsò xita xi kota'yát'aà-la Jesús:

—¿Kós'ín s̄ikjèn x̄ita koi jngoò ì'nde ìt'aà xìn ñánda n̄imé t̄jín?

⁵ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Kó t̄jín ma inchrájín xi t̄iyijò-nò?

Kitsò j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-là:

—Itoò ma-ne.

⁶ K'eé kitsò Jesús:

—Koat̄in-là kàt̄itsajnat'aà nangui j̄nà x̄ita.

Jesús kiskoé inchrájín xi itoò ma-ne; kitsjaà-là kjondaà Nainá ìkjoàn kisixkoaya; k'eé kjòngatsja j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-là mé-ne nga kisika'bí-là j̄nà x̄ita xi k̄jin ma-ne. ⁷ T̄ikoaá t̄iyijò chiba-là t̄in j̄tobá. Jesús kisichikon-t'in; ìkjoàn kitsò-là x̄ita xi kota'yàt'aà-là:

—T̄ika'bió.

⁸ Tsakjèn yije x̄ita kóhòt̄jín skanda kó nga kjòskii; k'e nga tsibíxkó-ne j̄nà xi kjòxkoaya nga tsiningui-ne, ngui itoò n̄isiyá koma. ⁹ J̄nà x̄ita xi tsakjèn, kjómee ñijòn jm̄i ma-ne. Jesús, ìkjoàn kisihixat'aà-ne j̄nà x̄ita; ¹⁰ ìkjoàn jahas'en chitso ko x̄ita xi kota'yàt'aà-là. Yáá kii ì'nde ñánda 'mì Dalmanuta.

K'e nga j̄nà x̄ita fariseo jngoò seña kisijé xi jeya t̄jín

(Mateo 16:1-4; Lucas 12:54-56)

¹¹ Ìjchò x̄ita fariseo, tsibíts'ia nga tsajoókjoò-ko Jesús. Kisijé jngoò-là seña xi jeya t̄jín xi ìt'aà ts'e Nainá nchrobá-ne nga mejèn-là skoé tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén. ¹² Jesús 'ño jaátse-là, kitsò:

—J̄nà x̄ita koi, ¿mé-ne seña xi jeya t̄jín síjé-ne? Xi ngui okixi, k'oaá xan-nò, n̄ijngoò seña jchaa.

¹³ Yáá kisikítsajna x̄ita koi; jahas'en ìjngoò k'a-ne chitso; kii ján xijngoà ndáchikon.

Na'yo san-là x̄ita fariseo

(Mateo 16:5-12)

¹⁴ J̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'e nga kii, kijchàajin-là mìkii ts'a inchrájín. Tà jngoò ma inchrájín xi k̄jinaya-là chitso. ¹⁵ Jesús kitsò-là:

—Chítsejèn-là koa t̄ikindaá yijo-nò ìt'aà ts'e na'yo san-là x̄ita fariseo ko ts'e Herodes.

¹⁶ J̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-là Jesús tsohóko xíkjín, kitsò-là:

—Koi k'oa tsò-ná nga mìkii kich'á inchrájín.

¹⁷ Jesús kisijin-là koni s'ín nchijoo, k'eé kitsò-là:

—¿Mé-ne kobixón-nò nga tsjìn-nò inchrájín? ¿A kj'eé f̄iya-nò? ¿A mì machiya-nò? ¿A tsí 'ño tájaajin t̄jín in̄ima-nò? ¹⁸ T̄jín xkoòn, ¿mé-ne mìkii tsejèn-nò? T̄jín líká-nò, ¿mé-ne mìkii na'yà-nò? ¿A mì bítsjeèn-nò ¹⁹ k'e kisika'biá inchrájín xi 'òn ma-ne koa 'òn jm̄i x̄ita tsakjèn? ¿Kó t̄jín n̄isiyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-isa?

Kitsò j̄nà x̄ita:

—Tejò n̄isiyá komà.

²⁰ —K'e nga kisika'biá j̄nà inchrájín xi itoò ma-ne, koa ñijòn jm̄i x̄ita tsakjèn, ¿kó t̄jín n̄isiyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-isa?

Kitsò j̄nà x̄ita:

—Itoò n̄isiyá komà.

²¹ K'eé kitsò-là:

—¿A tà kó kj'eé machiya-nò?

K'e nga jè Jesús kisindaá jngoò-ne x̄ita xi mìkii tsejèn-là

²² Jesús ijchò ján naxandá Betsaida; ya ijchòko jngoò-la xita xi mikii tsejèn-la. Tsibítsi'ba-la nga kátát'aà-la tsja jña xkon. ²³ Jesús kitsobà'nó tsja jè xita xi mikii tsejèn-la. Ijjoàn tsachrekàjiin naxandá, tsibíchrángui xkon, ijjoàn tsohòsòn-la tsja. K'ée kiskònangui-la a tsejèn chiba-la. ²⁴ Jè xita xi mikii tsejèn-la kiskoòtsejèn, kitsò:

—Jye be xita tanga k'oaá ma-na ta koni kjoàn yá kjoàn nga tjíma.

²⁵ Jesús, ijngoò k'a tsohót'aà-la tsja jña xkon. Kitsò-la nga ndaà kàtakotsejèn, njtoón kjòndaà-ne. Ndaà kijtseè yije-ne. ²⁶ Jesús kisikasén-ne ni'ya-la xita jè, kitsò-la:

—Kì ya bitjaàs'en-jiin naxandá, kì yá xita xi bènojímí-la.

K'è nga jè Pedro tsibénojímíya nga Jesús, jé xi Cristo

(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

²⁷ Itjo Jesús ko xita xi kota'yát'aà-la, kii ya naxandá jtobá xi chja-ne Cesarea ts'e Filipino. K'è nga tjímaya ndiyá, Jesús kiskònangui-la xita xi kota'yát'aà-la, kitsò-la:

—¿Kó tsò jña xita? ¿Yá-ná 'an?

²⁸ Kitsò jña xita xi kota'yát'aà-la:

—Tjín xi tsò: “Jé Juan xi kis'iin bautizar xita.” Tjín xi tsò: “Jé Elías.” Tjikoáá tjín xi tsò: “Jngoò xita xi kiichja ngajo-la Nainá.”

²⁹ Jesús kiskònangui-la jña xita xi kota'yát'aà-la; kitsò-la:

—¿Jño kó bixón? ¿Yá-ná 'an?

Kiichja Pedro, kitsò:

—Ji-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá].

³⁰ Tanga jè Jesús kitsò-la:

—Kì yá xita xi bènojímí-la xi it'aà ts'an.

K'è nga jè Jesús tsibénojímíya kjoa biyaà-la

(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

³¹ Tsibítsi'ia Jesús nga tsakóya-la xita xi kota'yát'aà-la, kitsò-la:

—'An xi Kí'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tse kjo'in siikjiaán; kochrjengui-na jña xita jchínga, ko jña xita sko-la no'mii, ko xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Siik'een-na tanga k'è nga kijchò jàn nachrjein kjoáya-na.

³² Jesús nguì ndaà tsibénojímí kjoa xi komàt'in. Jé Pedro kiichjat'aàxìn-la Jesús nga mikii ndaà tjín koni tsò. ³³ Tanga Jesús, kisikáfaya, kiskoòtsejèn-la xita xi kota'yát'aà-la, tsohótiko Pedro. Kitsò-la:

—Tisít'aàxìn-ná ji xita nejí. Nga ji, mìtsà k'oas'in nikítsjiin koni s'in tjín kjohítsjeèn-la Nainá. Ngaji tà k'oas'in nikítsjiin koni s'in tjín kjohítsjeèn-la xita.

³⁴ Jesús kiichja-la xita xi kota'yát'aà-la ko xita xi tjingui-la. Kitsò-la:

—Tsà yá xi mejèn-la nga xita ts'an koma, kàtatsjein-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngoò xita xi 'yajen krò-la, kàtijnandaà nga siikjeiín kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjít'aà-na. ³⁵ Nga njta yá xita xi mejèn-la kochrjetji yijo-la nga nímé kjo'in sakò-la, tà saá siichja-né ko kjo'in kíjnajiin; tanga jè xi tjnandaà nga tsjá yijo-la xi kjoa ts'an ko kjoa ts'e 'én ndaà-la Nainá, jè-né xi kítjokàjiin kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kíjna. ³⁶ ¿Mé xi siikjine xita nas'in tjoé yije-la isò'nde tsà siichja iníma-la? Nímé. ³⁷ ¿A koma kojichjí kjoabiyaà jngoò xita xi majín-la nga kíyá? Majín. ³⁸ Tsà tjín i'nga xita xi kosobà-la it'aà ts'an ko it'aà ts'e 'én-na ya nguixkon xita jé xi

tjín, tikoáá 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, kosobà-na it'aà ts'e k'e nga kjoikoáa ijngòò k'a kjoajeya-là Nà'èn-na ko àkjalè tsjeè-là Nainá.

9

¹ Jesús kitsò-ìsa:

—Okixíí xi xan-nò, títajajniin i'nga xità ijndé xi mìkiì kiyá skanda k'e nga skoe kó s'ín otíxoma Nainá nga kjoikò nga'nò-là.

K'e nga jè Jesús jahatjya í'ño isén-là kóhokji yijo-la
(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

² Nga komà joòn nàchrjein, Jesús kiimijìn-jno jngòò nindoò xi 'nga kji; tà jñà kiikò Pedro, Jacobo kò Juan. K'e nga ijchò j'nde jè, Jesús, jahatjya í'ño isén-là nga nguixkon jñà xità koi. ³ Jè nikje-là 'ño kjòchroba, tsí ote ni'ín né. Tsjìn xità nga títja isò'nde xi ma-là ts'iin nikje koni s'ín kjòchroba. ⁴ Tikoáá kijtsee jè Elías kò Moisés nga nchijoókjoò kò Jesús. ⁵ Jè Pedro kitsò-là Jesús:

—Maestro, ndaà tjín nga j títajnaá. Jàn ni'ya xkòjndà kındaà-jen. Jngòò tsiji, jngòò ts'e Moisés, jè xi ijngòò ts'e Elías.

⁶ Jè Pedro tà k'oaá kitsò. Mì tì kì beè-ne kó s'ín kiichja nga 'ño kitsakjòn xità koi. ⁷ K'ée j'ii jngòò 'nguién-là ifi xi tsibí'ma xità koi; yaá ijìin ifi kina'ya jngòò-là 'én xi kitsò:

—Jè jèè xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake. Jè tìná'ya-là.

⁸ Tík'e-ne kiskoòtsejèn xità koi. Mì tì yá tjín-ne. Tà jè tajngòò Jesús síjna.

⁹ K'e nga inchrobàjen-t'aà-ne nindoò, Jesús kitsò-là xità xi kota'yàt'aà-là: —Kì yá xità xi bènojmi-là jè kjoa xi kà'yaá; skanda k'ée tènøjmi-là k'e nga kjoáaya-na it'aà ts'e kjoabiyaá 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na.

¹⁰ Jñà xità xi kota'yàt'aà-là tsibí'ma jè kjoa jè, sakoáá tsajoóya-ne kó tsò-ne xi tsò-là kjoáaya-la. ¹¹ Kiskònangui-la Jesús. Kitsò-là:

—¿Mé-ne kòtsò-ne jñà xità xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga jè Elías kjoii íjtòn?

¹² Jesús kitsò-là:

—Okixíí né. Jè kjoii íjtòn Elías, jè koiindaàjìin yije kjoa. ¿Koa mé-ne kòtsò-ne Xojon-là Nainá nga 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, tsee kjo'in siikjiaán, toòn skoe-na xità? ¹³ Tanga 'an, k'oaá xán-nò, jè Elías jyeé j'ii. Jñà xità k'oaá s'ín kisikò koni s'ín mejèn-là. Tanga k'oaá s'ín tichja Xojon-là Nainá nga k'oaá s'ín komat'in.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngòò-ne ti xi inima ch'o-la neii tíjìin inima-la
(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)

¹⁴ Jesús k'e nga ijchò-ne ñánda títajna xità xi kota'yàt'aà-là xi i'nga, kijtsee nga kjìn jchán ma xità xi títajna. Yaá títajnajìin i'nga xità xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés, 'ño nchijoóya-ne. ¹⁵ Jñà xità k'e nga kijtsee nga ijchò Jesús, tà k'oaá koma-là. Kii yije kóhòtjín nga kisihixat'aà.

¹⁶ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Mé xi kò ta ndaà chibàya-nò?

¹⁷ K'ée kiichja jngòò xità xi ya tijnajìin. Kitsò:

—Maestro, jè ki'ndí-na kòf'iikò-lè. Inima ch'o-la neii tíjìin inima-la; mìkiì ma chja. ¹⁸ Nìton ñánda tjina k'e nga tsobà'ño, majndòòt'aà nangui kò ochrje ndáxò tso'ba, síjts'iin ni'ño, ikjoàn síjna tsjò. Koi tìsjé-là xità xi kota'yàt'aà-lè nga kàtachrekajìin inima-la jè inima ch'o-la neii tanga mìkiì bitjokajìin-là.

¹⁹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Jñò, x̄it̄a xi mìkìì mokjeiín-nò it'aà ts'an. ¿Skanda mé n̄achrjein kótijnako-nò? ¿Mé n̄achrjein ska-na kjoa-nò? Nchrohóko-ná jè ti ijndé.

²⁰ K'eé kiìko jè ti ya nguixkon Jesús; jè inima ch'o-la neíí, k'e nga kijtsee Jesús, ijngoò k'a k'en xín ti. K'e nga kiskaat'aà nangui tsangáyà'nde koa itjo ndáxó tso'ba. ²¹ Jesús kiskònangui-la na'èn-la, kitsò-la:

—¿A kjòtsee oma-la ti-lè?

Jè na'èn-la kitsò:

—Tik'e-ne nga sa ndí ti jtabá kji. ²² Jè inima ch'o-la neíí kò kjìn jchán k'a síkatjen-jiìn ni'ín ko síkatjen-jiìn nandá nga mejèn-la sík'en. Tsà koma-lè mé xi síkoií, jchahimatakòn-nájen ko tichját'aà-nájen.

²³ Jesús kitsò-la:

—¿Kó si tsà koma-lè? Ma yije-né n̄it̄a mé kjoa-ne jè xi mokjeiín-la.

²⁴ N̄it̄oón 'ñó kiìchja jè na'èn-la ti. Kitsò:

—Mokjeiín-na, tichját'aà-isa-ná nga nguì isa ndaà kokjeiín-na.

²⁵ Jesús k'e nga kijtsee nga tíma kjìn x̄it̄a, tsohótiko jè inima ch'o-la neíí; kitsò-la:

—Ngaji, inima ch'o-la neíí xi mìkìì ma-lè nokjoì ko mìkìì na'yì, 'an, k'oaá xan-lè, titjojiìn inima-la ti jè; kì ti yaá bitjaàs'en-jiìn-ne inima-la.

²⁶ Jè inima ch'o-la neíí kiskindáyaxá; ikjoàn ijngoò k'a k'en xín ti. Ikjoàn itsejiìn-ne inima-la. Kisikájna jè ti koni tsá jye k'en, jñà x̄it̄a xi nchikotsejèn, kitsò:

—Jyeé k'en.

²⁷ Tanga jè Jesús kitsobà'ñó tsja; kiskímì'nga; ikjoàn tsasíjna kixí jè ti.

²⁸ K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la kiskònangui-la nga tajngoò, kitsò-la:

—¿Mé-ne ngajen mìkìì kòbitjojiìn-najen jè inima ch'o-la neíí?

²⁹ Kiìchja Jesús, kitsò:

—Jñà inima ch'o-la neíí xi okjoàn, k'eé bitjokàjiìn nga nokjoàt'aà-là Nainá ko nga bijnachjaán.

K'oaá s'ín tsibéngjmí Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jò k'a

(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

³⁰ K'e nga kii-ne ya i'nde jè, jahatojiìn nangui Galilea. Tanga Jesús majìn-la nga x̄it̄a skoe; ³¹ Jesús k'oaá s'ín tsakóya-la x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na yaá tsoba'ñó-na jñà x̄it̄a; ikjoàn sík'en-na. Tanga k'e nga kijchò jàn n̄achrjein nga kiyá, kjoaáya-na.

³² Tanga jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la mìkìì kjòchiya-la 'én xi kitsò-la. Tà kitsakjòn-né, mìkìì kiskònangui-la.

Yá x̄it̄a xikjín xi kójna ítjòn

(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

³³ K'e nga ijchò ya naxandá Capernaum, k'e nga jye títsajna iya ni'ya, Jesús kiskònangui-la x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—¿Mé xi koa ta ndaà chibàya-nò k'e nga tìtsanchrobáya ndiyá?

³⁴ X̄it̄a xi kota'yàt'aà-la tà jyò tsibitsajna, koi-né, k'e nga nchinchrobá ya ndiyá, tsajoóya-ne ya x̄it̄a xikjín xi kójna ítjòn. ³⁵ Jesús tsibìjna; ikjoàn kiìchja-la nga tejò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—Tsá ya x̄it̄a xi mejèn-la nga kójna ítjòn, ta saà jè kjoehet'aà-ne, ch'i'nda-la kátama ngats'ì x̄it̄a xi i'nga.

³⁶ Jesús kiskoé jngoò ndí ti. Tsasíjna 'nchòhosen. Tsa'nga. Ikjoàn kitsò-la:

37 —Njita yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngoò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na mìtsà tà 'an skoétjò-na, tìkooá jè skoétjò xi kisikasén-na.

Yá xi kondra-la Cristo kò yá xi xita ts'e
(Lucas 9:49-50; Mateo 10:42)

38 Kùichja Juan, kitsò:

—Maestro, jngoò xita ki'ya-jen xi it'aà tsiji ochrjekàjìn inima ch'o-la neji inima-la xita. Tanga mìtsà xita tsaján; mìkì kits'i'nde-lajen.

39 Jesús kitsò:

—Ki k'oaà nìkoo. Niyá-jèn xi it'aà ts'an s'iin jngoò kjojkón xi ndaà tjin xi tije kichajno-ná. 40 Jè xi mìtsà kondra tsaján, it'aà tsaján tjna. 41 Ngats'ii xita xi it'aà ts'an tsjá jngoò chitsín-nò nandá, koi kjoa-la nga xita-la Cristo 'mì-nò, okixi xi xan-nò, jña xita koi, tjoé-la chji-la.

Xita xi bit'in-ná nga binchaàtsjiaá jé
(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

42 'Njita yá-ne xi jé skinjìn jngoò ndí xita ima xi mokjeiín-la it'aà ts'an, isaá-la ndaà koma tsà singui'ño jngoò ndajo natsí is'iin, ikjoàn sikatjengui ndáchikon. 43 Tsà jè ndsaa ótsji jé-nò, tichátjòn. Isaá ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-jñoò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsaa koa ján konguió jjin ni'ín ñánda mìkì bits'o, 44 ya ñánda mìkì biyaà ch'ndo xi kine-ná kò ya ñánda mìkì bits'o ni'ín nga titiá. 45 Tsà jña ndsokoò ótsji jé-nò, tichátjòn. Isaá ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-jñoò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsokoò koa ján konguió jjin ni'ín, 46 ya ñánda mìkì biyaà ch'ndo xi kine-ná kò ya ñánda mìkì bits'o ni'ín nga titiá. 47 Tsà jña xkoòn ótsji jé-nò, tinachrjeé. Isaá ndaà-ne tsà jngoò ma xkoòn nga kitjás'en-jñoò ñánda tíhotixoma Nainá mì k'oaà-ne tsà jò ma xkoòn koa ján konguió jjin ni'ín 48 ya ñánda mìkì biyaà ch'ndo xi kine-ná kò ya ñánda mìkì bits'o ni'ín nga titiá.

49 'Ngats'ii xita sa ni'ín kotsjeè-ne, koa jña kjotjò xi tsjá xita, naxaa kojnchra-ne. 50 Jè naxa, ndaà-né; tanga tsà mì tì kii jnchra-ne, çkós'in siko-là nga kojnchra ijngoò k'a? Kátasijìn naxa inima-nò koa 'nchán titsajnakò xinguo.

10

K'e nga jè Jesús tsakóya kjoa ts'e xita xi tsjin xikjín
(Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)

1 Jesús itjojìn ya naxandá Capernaum, kii ján i'nde Judea, ijchò ján nangui ijton xajngá nandá Jordán. Yaa kòkjìn ijngoò k'a xita; koa jè tsibíts'ia ijngoò k'a nga tsakóya-la xita koni s'in kji't'aà. 2 Ijchò kinchat'aà chraña i'nga-la xita fariseo. Nga mejèn-la skónachan-la, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A tji'nde-la xi x'in nga tsjin chjoón-la?

3 Tanga Jesús kitsò-la:

—¿Kós'in tsakóya-nò Moisés?

4 Kitsò xita koi:

—Moisés kitsjaà'nde-né nga ma sindaà xojon nga koma tsjin xikjín xita.

5 Jesús kitsò-la:

—Moisés, koi k'oa kitsò-nò, jño, 'ño tájaajìn tjin inima-nò. 6 Tanga k'e nga sa kisindaà isò'nde, Nainá tsibíndaà x'in kò chjoón. 7 K'oaà ma-ne

nga jè x'in sùikíjna na'èn-la kò nea-la nga kíjnakò chjoón-la. ⁸ Ta jngoò xita koma-ne ingajò. Mìtsà tì jò ma-ne, ta jngoò koma-ne. ⁹ K'oií kjoa-la nga mì yá xita tì'nde-la nga sùitsjìin xíkjin xi Nainá kisijngòò.

¹⁰ K'e nga ijchò-ne ni'ya-la, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui ìjngòò k'a-la tìkoi-ne kjoa koi. ¹¹ Jesús kitsò-la:

—Jè xita xi tsjin chjoón-la, ìkjoàn bixan-kò ìjngòò xi k'ejí chjoón, kjoa chijngui tís'in ìt'aà ts'e chjoón-la. ¹² Tsà jè chjoón tsjin x'in-la ìkjoàn bixan-kò ìjngòò xi k'ejí x'in, tìkooá kjoa chijngui tís'in ìt'aà ts'e x'in-la.

K'e nga jè Jesús kisichikon-t'in ndí ìxti

(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

¹³ Jngoò k'a jñà xita j'ìiko-la ndí ìxti jè Jesús nga mejèn-la sùichikon-t'in; kòòt'aà-la tsja. Tanga jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús mìkì kitsjaa'nde-la. Tsohotìko-né. ¹⁴ K'e nga kijtseé Jesús, kòjti-la, kitsò-la:

—Tjì'nde-là ndí ìxti kàtjanchrobákon-na. Kì binchahikon-là. Jñà xi k'oaá s'in tjín iníma-la koni ts'e ndí ìxti, jñà xi tjín-la kjondaà nga Nainá tíhotíxoma-la. ¹⁵ K'oaá xan-nò xi nguì okixi, jñà xi mìkì kòkjeíin-la koni jngoò ndí ìxti nga skoé kjondaà-la Nainá nga jè kòtíxoma-la, mìkì kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

¹⁶ Jesús tsa'nga jñà ndí ìxti; tsohósòn-la tsja; ìkjoàn kisìjèt'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in jñà ìxti.

Xita xi 'ñó kjin tsojmì tjín-la

(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

¹⁷ K'e nga tífi ìjngòò k'a-ne Jesús, tsangachikon jngoò xita xi ijchò tjingui-la. Tsasixkó'nchit'aà-la; ìkjoàn kiskònangui-la; kitsò-la:

—Jì Maestro ndaà, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon nita kjé-ne?

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—¿Mé-ne nga xita ndaà 'mì-ná? Nijngòò xita xi ndaà, ta jngoò jè Nainá xi ndaà. ¹⁹ Jyeé tjìin-lè kó tsò kjoatíxoma: “Kì xita nìk'in; kì kjoa chijngui 'nì; kì chijé 'nì; kì 'én ndiso nokjoi ìt'aà ts'e xita xi k'ejí; kì chonachan-jèn; chaxkoin na'èn-lè kò nea-lè.”

²⁰ Jè xita nchíná kitsò:

—Maestro, ngats'ìi kjoatíxoma koi, jyeé kisikitasoàn kó nga sa chítia.

²¹ Jesús tsja komà-la, kiskoò'an, ìkjoàn kitsò-la:

—Ìjngòò kjoa chija-lè. T'in, tatijni yije tsojmì xi tjín-lè. Ìkjoàn tika'bí-la xita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmii. Ìkjoàn nchrobátjingui-ná.

²² Jè xita nchíná, tà kjòbaá-la nga kii'nchré 'én koi. Tà ba kis'e-la nga kii, koi xó nga 'ñó kjin tsojmì tjín-la.

²³ Jesús kiskoòtsejèn tjingui-la, kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—'Íin jchán koma-la jñà xita nchíná nga kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

²⁴ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, k'e nga kii'nchré 'én koi, tà k'oaá komà-la. Tanga jè Jesús ìjngòò k'a kitsò-la:

—Jñò xi k'ndí-na xan-nò, 'ñó 'íin koma-la jñà xita xi ton-la 'ñót'aà takòn nga kjoahas'en-jìin kjoatíxoma-la Nainá. ²⁵ Isaá mì 'in koma-la jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngoò xita nchíná xi 'ñó tjín-la tsojmì nga koma kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

26 Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús, ìsàá ndaà kjòxkón-là. Ìkjoàn kiskòngui-là x̄íkjín, kitsò:

—¿Yá-né xi k̄itjokàjìin kjo'in?

27 Jesús kiskòò'an, kitsò:

—Jñà x̄it̄a mìkìi koma-là; tanga Nainá komaá-là; it'aà ts'e Nainá n̄it̄a mé kjoa-ne, koma yijeé-là.

28 Kìichj̄a Pedro, kitsò:

—Nà'èn, ngajen, jyeé kinìkítsajna yije-jen ngats'iì tsojmì xi t̄jín-najen nga tjaàtjingui-lèjen.

29 Jesús kitsò:

—Okixi xi xan-nò, n̄it̄a yá x̄it̄a-ne xi kisik̄ijna ni'ya-là, 'ndse, ndichja, nea-là, nà'èn-là, chjoón-là, ìxti-là kò nangui-là xi kjoa it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'èn ndaà-là Nainá ³⁰ ì isò'nde, ìsàá tsato tjoé ngajo-là xi ni'ya 'mì, xi 'ndse, ndichja, nea-là, ìxti-là kò nangui-là, nas'in k̄it̄j̄inguikeè x̄it̄a kondra. Tanga jè isò'nde xi sa nchrobá, s'ée-là kjoabinachon n̄it̄a kjé-ne. ³¹ K̄j̄in x̄it̄a xi t̄ítsajna ìt̄jòn ì'ndeì, k'e nga koma ìskan jñà kítsajna t̄j̄ingui. Kò xi t̄ítsajna t̄j̄ingui ì'ndeì k'e nga koma ìskan jñà kítsajna ìt̄jòn.

K'oaá s'ín tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jàn k'a

(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

³² Jesús, tsó'ba ìt̄jòn-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là nga nchifi ján naxandá Jerusalén. Jñà x̄it̄a xi t̄j̄ingui tà nchimaxkón-là nga nchifi. K'ée k̄iichj̄at'aà-xìn ìjngòò k'a-là x̄it̄a-là xi tejó ma-ne, ìkjoàn tsibénojmi ìjngòò k'a-là jè kjoa xi komàt'in. Kitsò-là:

³³ —Ì'ndeì ján t̄itsahonguiá naxandá Jerusalén; 'an xi Kì'ndí-là X̄it̄a xan-là yijo-na, yaá tsobà'ñó-na x̄it̄a skò-là nò'miì kò x̄it̄a xi okóya k̄jot̄ixoma-là Nainá xi kiskìi Moisés nga k̄j̄ì'nè-na kjoabiyaà, ìkjoàn s̄j̄ingatsja-na jñà xi mìtsà x̄it̄a judío ³⁴ nga s̄j̄isobà-na, k̄iichr̄ájno-na, k̄j̄à-na, ìkjoàn s̄j̄ik'en-na. Tanga k'e k̄j̄ichò jàn n̄achr̄jein kjoaáyaá-na.

Kjondaà xi 'in t̄j̄ín xi kisijé Jacobo kò Juan

(Mateo 20:20-28)

³⁵ Jacobo kò Juan ìxti-là Zebedeo ijchò kinchat'aà-là Jesús, kitsò-là:

—Maestro, mejèn-najen nga k'oi-nájèn jè kjondaà xi sijé-lèjen.

³⁶ Jesús kiskòngui-là, kitsò-là:

—¿Mé-ne xi mejèn-nò nga tsjaà-nò?

³⁷ Jacobo kò Juan kitsò:

—K'e nga jeya k̄j̄ini nga t̄ihot̄ixomai, k̄i'nde-nájèn nga ya kitsat'aà-lèjen, jngòò k̄j̄inat'aà-lè kixi-lè koa jngòò k̄j̄inat'aà-lè ngaskón-lè.

³⁸ K'ée kitsò Jesús:

—Mikìi 'yaà mé xi n̄ijé. ¿A k̄ichik̄joaá-nò nga s'ioya jè ch̄itsín ts'e k̄j̄o'in xi 'an skiaa, a ch̄ik̄joa-nò nga koma bautizar ts'e k̄j̄o'in xi 'an t̄imat'ian?

³⁹ Kitsò jñà x̄it̄a koi:

—K̄ichik̄joaá-najen.

Kitsò-là Jesús:

—Jñò, komaá s'ioo koa koma-nò bautizar it'aà ts'e k̄j̄o'in xi 'an kotojñà, ⁴⁰ tanga xi 'an tsjaà-nò nga ya k̄itsajnat'aà-ná ya kixi-na kò ngaskón-na mìtsà 'an oko-na nga tsjaà-nò. Jñà ì'nde koi, jñà tjoé-là x̄it̄a xi Nainá t̄itsajndaà-là nga tsj̄á-là.

⁴¹ K'e nga k̄iì'nchr̄é jñà x̄it̄a-là Jesús xi i'nga xi te ma-ne, kòjti-là koni kitsò Jacobo kò Juan. ⁴² Tanga jè Jesús k̄iichj̄a-là, kitsò-là:

—Jye tjiin-nò nga jñà xita sko-la naxandá xi 'ya-la nga kjotíxoma tjiya tsja, nangui síkítsajna xita-la xi jñà otíxoma-la. Tíkoáá jñà xita xi 'ño jeya títsajna, beetoón-né jñà xi xita ima. ⁴³ Tanga jñò mikiì k'oas'in s'een; tsà jngoo xita xinguiòo mejèn-la 'nga kijná, jè xi kátasíxá-la xita xi i'nga. ⁴⁴ Koá jè xi mejèn-la kijná ítjòn, chí'nda-la kátama ngats'ù xita xi i'nga. ⁴⁵ Ndaà tsà 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga 'an kos'in-na; tà saá 'an síixá-la xita xi i'nga, kò tsjaà yijo-na kò iníma-na nga kjin xita kítsajnandejì kjoá ts'e jé-la.

*K'e nga kisindaà-ne Jesús jè xita xi mikiì tsejèn-la xi 'mì Bartimeo
(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)*

⁴⁶ K'e nga ijchò naxandá Jericó nga jye nchibitjoiin najnchra, Jesús tjiko xita xi kota'yat'aà-la kò kjin xita tjingui-isa-la. Ya indii ndiyá tjina jngoo xita ima xi mikiì tsejèn-la xi 'mì Bartimeo, ti-la ma xita xi 'mì Timeo, nga tísíjé kjotjò tsojmì. ⁴⁷ Jè xita xi mikiì tsejèn-la k'e nga kii'nchré nga jè Jesús xi Nazaret ts'e tífi, nitoón kiichja-la, kitsò-la:

—Jesús, nga ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tjina ngajo-la], jchahimatakòn-ná!

⁴⁸ Kjin ma xita xi tsohótikò Bartimeo nga jyò kàtìjna. Tanga jè Bartimeo ísaá 'ño kiichja. Kitsò:

—jì xi ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David, jchahimatakòn-ná!

⁴⁹ K'eé tsasíjna Jesús, kitsò:

—Tínókjoa-là.

Ikjoàn kinokjoa-la jè xita xi mikiì tsejèn-la. Kitsò-la:

—'Nó te-la takoìn, tísitjiin, chja-lè Jesús.

⁵⁰ Jè xita xi mikiì tsejèn-la kisikatjen inchrokisòn-la, nitoón tsasítjen, kii kasit'aà-la ñanda síjna Jesús. ⁵¹ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè nga síiko-lè?

Jè xita xi mikiì tsejèn-la kitsò:

—Maestro, mejèn-na nga kátatsejèn-na.

⁵² Jesús kitsò-la:

—T'in-ne; koi-né nga mokjeiin-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne.

Jè xita xi mikiì tsejèn-la nitoón kjòtsejèn-la. Kùtjingui-la koni s'in ndiyá tífi Jesús.

11

*K'e nga jè Jesús jahas'en-jiin naxandá Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)*

¹ K'e nga jye kjomeè bijchó chraña-la naxandá Jerusalén, jñà naxandá xi 'mì Betfagé kò Betania, ya it'aà nindoò Yá Olivo, Jesús kisikasén jò xita xi kota'yat'aà-la; ² kitsò-la:

—Tanguió ján ndí naxandá jtsé xi kijnat'aà ján. K'e nga kijchoò yaá síjnat'aà'ño jngoo búrró ki'ndí xi nì saá yá bijnasòn-la. Chíjnda'ño, nchrohóko. ³ Tsà yá xi kjònangui-nò, tsà kítso-nò: “¿Mé-ne kònikò-nò búrró?”, tìn-là: “Jé xó Nà'èn-ná Jesús kochjeén-la, koá nitoón xó síikasén-ne.”

⁴ Kii jñà xita xi kota'yat'aà-la. K'e nga ijchò jngoo ni'ya, yaá tjít'aà'ño jngoo búrró jè xotjoa-la ni'ya ya iya ndiyá. K'e nga kiskíjnda'ño.

⁵ Jñà xita xi ya títsajna kitsò-la:

—¿Mé s'een-nò, mé-ne chíjnda'ño-nò ndí búrró?

⁶ K'oaá s'ín kitsò-la koni s'ín tsibénojmi-la Jesús; kitsjaà'nde-la nga kiiko. ⁷ K'e nga ijchòko ñánda tjna Jesús jè ndí búrró, jña nikje ts'e xita kisikjeen nga tsohójtasa-la jè ndí búrró; ikoàn tsibijnasòn-la Jesús. ⁸ Kjin xita tsohójngò nikje-la ya iya ndiyá. Jña xita xi i'nga, xka chra-la yá tsohójngò xi tsate ya jjiin ijña.

⁹ Jña xita xi tíjòn ko xi tjingui 'ño chja, nga kitsò:

— ¡Mé tà ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Nainá, jè xi otíxoma-ná! ¹⁰ ¡Mé tà ndaà-ne nga jè kotíxoma ngajo-la xita jchínga-ná David! ¡Kátas'e kjoajeya ján ngajmii!

¹¹ Jesús jahas'en-jiin ya naxandá Jerusalén. Ikoàn jahas'en nditsin ingo ítjòn. Xki xi ján kiskoótsejèn. Ikoàn itjo-ne; kiiko xita-la xi tejò ma-ne ján naxandá Betania, koi-né nga jye kjòhoxòn.

*K'e nga jè Jesús kitsò-la jngòò yá-la toò iko nga ch'o kátama-la
(Mateo 21:18-19)*

¹² K'e koma nchijòn nga itjo jngòò k'a-ne ján naxandá Betania, Jesús kjòhòjò-la. ¹³ K'ée kijtsee jngòò yá-la toò iko xi kjiin síjna. Kii katsejèn-la tsà yjà-la toò, tanga nímé tjín-la; tà xkaá tjín-la. Mitsà nachrjein-la toò.

¹⁴ K'ée kitsò-la jè yá toò iko:

— Nj tí yá xi skine-ne toò-lè.

Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kii'nchré 'én koi.

*K'e nga tsachrje ingo ítjòn jña xita xi otíjna tsojmi
(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)*

¹⁵ K'e nga ijchò naxandá Jerusalén, Jesús jahas'en ya nditsin ingo ítjòn; ikoàn tsibíts'ia nga tsachrje jña xita xi tsojmi otíjna ko xi otse tsojmi. Kisihitíkjá ímíxa-la jña xita xi síkjatíya ton tíkoáá kisihitíkjá íxile-la xita xi otíjna nise paloma. ¹⁶ Mí tí kii kitsjaà'nde-la xita xi tsojmi otíjna nga ch'á fahatoyako ingo ítjòn. ¹⁷ Ikoàn tsakóya-la xita. Kitsò-la:

— Jè Xojòn-la Nainá tsò-né: “Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikoón k'óin nga i kichjat'aà-na ngats'ìl xita naxandá xi tjín kòhokji isò'nde.” Tanga jño, nguijo-la xita chijé titsa'nè.

¹⁸ K'e nga kii'nchré jña xita sko-la no'miù ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, tsohótsji'nde-la kós'ín síiko nga síik'en Jesús nga tsakjón-la. Koi kjoa-la nga jña kjotíxoma xi okóya Jesús ndaá tsò, ko jña xita xi 'nchré-la tà k'oaá ma-la 'én xi okóya. ¹⁹ K'e nga jye kójño, Jesús ko xita xi kota'yàt'aà-la itjojiin naxandá Jerusalén, xin kii.

*Mé xi komà-la jè yá toò iko xi tsjìn-la toò
(Mateo 21:20-22)*

²⁰ K'e nga tajño ya nga koma nchijòn, ja jngòò k'a ñánda síjna yá toò iko, kijtsee nga jye kixi yá kòhokji skanda i'ma-la. ²¹ Jè Pedro tsibítsjeen-la koni kitsò Jesús. K'ée kitsò-la:

— Maestro, chísejèn-la jè yá toò iko xi 'on kinokjoàkoji ngojña. Jye kixi.

²² Jesús kiichja; kitsò:

— Kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. ²³ Okixí xi xan-nò, tsà yá xi kitsò-la jè nindoò jè: “Tisixìn; ján tikatjen-jiin yijo-lè ján jjiin ndáchikon.” Tsà mitsà tà jò tjín-la k'e nga okítsò nga tjngòò iníma-la nga mokjeiín-la, k'oaá s'ín koma. ²⁴ Koi kós'ín xan-nò kòhótjion, k'e nga kítsi'ba-là Nainá, k'oaá s'ín kàtakjeiín-nò koni tsà jye kitjóé-nò mé-ne nga tjoé-nò. ²⁵ K'e nga kìnókjoat'aà-la Nainá tijchàat'aà-là jé-la xinguiqo mé-ne jè Na'èn-nò xi tjina it'aà ngajmii síljchàat'aà-nò jé-nò xi tsajòn. ²⁶ Tanga tsà mikii

sijchàat'aà-là jé-là x̄ita x̄inguiōō t̄ikoā m̄ik̄i s̄ijchàat'aà-nò N̄a'èn-ná xi t̄jna ngajm̄i.

Kjotíxoma-lá Jesús

(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

²⁷ Jesús ijchò ijngòò k'a Jerusalén. K'e nga tsó'ba yá nd̄itsin ingo ítjòn, j'ii kinchat'aà-lá j̄nà x̄ita sko-lá no'm̄i, kō x̄ita xi okóya kjotíxoma-lá Nainá xi kisk̄i Moisés, kō x̄ita jchínga; ²⁸ kiskònangui-lá, kitsò-lá:

—¿Mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma kjoa xi 'nì?

²⁹ Jesús kitsò-lá:

—T̄ikoáá 'an jngòò kjoa skònangui-nò. Kot'in-ná, koa 'an, k'oaá xán-nò yá xi kitsjaà-ná kjotíxoma koni s'ín s'iaàn. ³⁰ ¿Yá xi kitsjaà-lá kjotíxoma Juan nga kis'iin bautizar x̄ita? ¿A Nainá-né xi t̄jna ngajm̄i, o xi tà x̄ita-né? Kot'in-ná.

³¹ J̄nà x̄ita koi, k'eé tsajoóya-ne, kitsò-lá x̄íjín:

—Tsà k̄ixoán: “Nainá kitsjaà-lá kjotíxoma”, k̄itso-né: “¿Mé-ne m̄ik̄i kòkjeiín-nò it'aà ts'e?” ³² M̄i-la k̄i kōma k̄ixoán: “It'aà ts'e x̄ita-né.”

Nga j̄nà x̄ita naxandá tsakjón-lá, koi-né nga j̄nà x̄ita k'oaá tsò nga jè Juan, ngui kjoa kixi-né nga jè xi kiichja ngajo-lá Nainá.

³³ K'eé kiichja, kitsò-lá Jesús:

—M̄ik̄i 'ya-jen.

Jè Jesús kitsò-lá:

—T̄ikoáá 'an m̄ik̄i k'oa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

12

Kjoa mangásòn ts'e x̄ita xi tsibítje toò uva

(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

¹ Tsibíts'ia Jesús nga tsibénojmiya kjoa xi mangásòn. Kitsò:

—Jngòò x̄ita tsibítje toò uva, tsibíndi-lá ínchíba, ikjoàn tsibíndaà jngòò j'nde ñánda tsi'ñõngui nandá-lá toò uva. T̄ikoá tsibíndaà jngòò torre xi síkinda yiye kóhótjín. Ikjoàn kisik̄ñá-lá nangui x̄ita xi kj'eíí nga kisixásòn. Ikjoàn k̄i jè nei-lá nangui ñánda j'nde kj̄iín. ² K'e nga ijchò nachrjein-lá nga kòjchá toò uva, jè nei-lá nangui kisikasén jngòò x̄ita chí'nda-lá nga kisijé-lá xi jè tjoé chiba-lá ts'e tsojm̄i xi kòjchá. ³ Tanga j̄nà x̄ita xi síxásòn nangui kitsobà'ñó koa kiskaàn-kō, tà kisikasén tiyaá-ne. ⁴ Jé nei-lá nangui kisikasén jngòò x̄ita chí'nda-lá. T̄ikoáá tà ndajo tsibínè, tsate sko, kisiki'on kō ch'o kisikō. ⁵ Jè nei-lá nangui jngòò kisikasén x̄ita chí'nda-lá. T̄ikoáá kisik'en-né. Kj̄iín x̄ita-lá kisikasén-isa, tanga t̄jín xi kiskaàn-kō, koa t̄jín xi kisik'en.

⁶ Kō jè nei-lá nangui tà jngòò x̄ita-lá t̄jna-isa; tà jè ki'ndi-lá xi 'ñó matsjakeè kisikasén, kitsò: “Skoexkón-lá ki'ndi-na.” ⁷ Tanga j̄nà x̄ita xi síxáj̄iín nangui, tsajoóya-ne, kitsò-lá x̄íjín: “Jè jèè xi tjoé kjotjò-lá j'nde, s̄ik'eén, tsaján kōma j'nde.” ⁸ Kitsobà'ñó, kisik'en, ikjoàn kisikatjen ján ijton nangui ñánda títje toò uva.

⁹ J̄nò, ¿kó bixón? K'e nga kjoíí nei-lá nangui, ¿mé xi s̄ikō j̄nà x̄ita koi? S̄ik'en-né; k'ejíí x̄itaá s̄ingatsja jè nangui ñánda t̄jín toò uva.

¹⁰ ¿A k'ejé bixkejñòò Xojon-lá Nainá? Tsò-né:

Jè ndajo xi tsachrjekàngui chjinechrjò nga s̄a ítjòn, jè-né xi komà ndajo tàts'en chrjò-lá ni'ya;

¹¹ K'oaá s'ín kis'iin Nainá. J̄nà, tà maxkón-ná.

12 Jñà xita sko-la no'miì, ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá ko xita jchínga mejèn kitsobà'nó Jesús nga kiskaáya-la jè kjoa xi mangásòn xi tsibénojmi nga kondra ts'e-né, tanga jñà kitsakjòn-la xita naxandá; kisikíjna, ikjoàn kii-ne.

Kjoa ts'e xi machítjì tsojmi

(Mateo 22:15-22; Lucas 20:20-26)

13 Kisikasén i'nga-la Jesús xita Fariseo ko xita ts'e Herodes nga mejèn-la ótsji'nde-la kós'in sikkò nga kohòngui. 14 Xita koi, kií kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen nga 'én kixíí xi nokjoi; mikii 'ni kindá koni tsò-lè xita; ko mìtsà jè chitsejen-jnoi kó kjoàn xita; k'oaá s'in okoòyi ndiyá-la Nainá koni s'in tjín xi kjoa kixi. ¿A ndaà tjín nga kichítjì-jen tsojmi it'aà ts'e xitaxá ítjòn ts'e Roma, o xi majin-né? ¿A kichí-nájen a xi mikii kichí-jen?

15 Jesús jye beè nga jò tjín inima-la; kitsò-la:

—¿Mé-ne nga chonachan-ná? Nchrohóko jngodó-ná ton nga skoeè kó kji.

16 K'eé kiikò jngodó-la ton. Jesús kitsò-la:

—¿Yá ts'e isén jè kò jè 'in xi tjít'aà?

Kitsò-la:

—Ts'eé César, xitaxá ítjòn ts'e Roma.

17 K'eé kitsò Jesús:

—Tjii-la César xi ts'e César koa tjii-la Nainá xi ts'e Nainá.

Tà k'oaá koma-la nga kii'nchré koni kitsò Jesús.

Kjoa ts'e nga faáya-la mik'en

(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

18 Jñà xita Saduceo ijchòkon Jesús. Jñà xita koi mikii mokjeiín-la nga faáya-la xi jye k'en. Kiskònangui-la, kitsò-la:

19 —Maestro, jè Moisés, k'oaá s'in kiskii: Tsà jngodó xita xi kiyá 'ndse, tsà tsjìn-la ixti k'e nga kiyá, jè chjoón-la, tijè-ne 'ndse kixan-kò ijngodó k'a-ne mé-ne nga s'e-la ixti xi tje ts'e 'ndse. 20 Kis'e xó jngodó k'a xita xi itodó komà 'ndse. Jè xi síjna ítjòn, kis'e xó-la chjoón; tanga k'e nga k'en, mikii kis'e-la ixti. 21 Jè xi ma jò-ne chixàn-kò chjoón ka'an-la 'ndse. Tjikoáá jè k'en. Mikii kis'e-la ixti. K'oaá ti komà jè xi ma jàn-ne. 22 Ngásòn komà nga itodó. Nijngodó xi kis'e-la ixti. Nga jye it'aà-ne k'en jè chjoón. 23 K'e nga tsà kjoáya-la mik'en, nga itodó 'ndse, ¿yá-né xi chjoón-la koma? Nga jñà tsibítsajnakò nga itodó 'ndse.

24 Kisikátji-ne 'én Jesús, kitsò-la:

—Jñò, koií maskáya-nò nga mikii 'yaà kó s'in tíchja Xojon-la Nainá ko nga'nó xi tjín-la Nainá. 25 K'e nga kjoáya-la mik'en, íchjín, íchjá mì tí kii kixan-ne. K'oaá s'in s'e koni jñà àkjale xi títsajna ngajmiì. 26 Jè kjoa ts'e mik'en nga kjoáya-la, ¿a kje'e bíkcejñòd xojon-la Moisés ya ñánda tíchja ts'e yá na'yá xi títi? Nainá kitsò-la Moisés: “An-ná xi Nainá tsò-na Abraham, Isaac, ko Jacob.” 27 jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! Jñò, 'nó maskáya-nò.

Kjotíxoma-la Nainá xi tjína ítjòn

(Mateo 22:34-40)

28 Jngodó xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kii'nchré-la Jesús nga ndaà kiichja; k'e nga nchijoókjoò ijchò kasit'aà chrañá-la, ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñá-laá kjotíxoma-la Nainá xi tjína ítjòn?

29 Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jè kjotíxoma xi tǐjna ítjòn tsò-né: “Tǐná'yaà xǐta Israel, jè Nainá xi Na'èn-ná, ta jè ta jngoò-né xi otíxoma-ná. ³⁰ Tǐtsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la, nga ko inǐma-lè ko yijo-lè ko kjohítsjeèn-lè ko nga'ñó-lè.” ³¹ Jè xi ma-ne jò: “Tǐtsjachi xǐta xinguii koni tsà tǐ yijo tsǐji-ne.” Mì tǐ tsǐjn-ne kjotíxoma xi ìsa xkón tǐja.

³² Jè xǐta xi okóya kjotíxoma-la Nainá kitsò:

—Ndaà tǐjn, Maestro. Okixi-né koni s'ín nokjoi. Jngoò ma-ne Nainá ko mì tǐ yá tǐjn-ne xi kj'eíi. ³³ Ìsa chǐj-la nga ko inǐma-ná jchaxkoán Nainá, ko kjohítsjeèn-ná ko nga'ñó-ná ko nga jchaxkoán xinguiáá koni tsà yijo-ná. Ìsaá chǐj-la koni ngats'ìi cho xi tìsòn ìmǐxa tsjeè-la Nainá, kjotjò xi tsǐj òn xǐta.

³⁴ Jesús k'e nga kijtseè nga ndaà kiichja jè xǐta xi okóya kjotíxoma-la Nainá, kitsò-la:

—Mìtsà kjìjn tǐjni ìt'aà ts'e kjondaà xi tǐjn-la òn xǐta xi Nainá otíxoma-la. Mì tǐ yá xi kjò'ñó-ne ikon nga kiskònangui-ìsa-la.

Nánda kitjen-la Cristo [xǐta xi xó kisikasén-ne Nainá]

(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

³⁵ Jesús k'e nga tíhokóya ya ndítsin ìngo ítjòn, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne òn xǐta xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga jè xi Cristo, [xǐta xi xó sǐikasén-ne Nainá], nga yaá kjinchrobàt'aà-ne tje-la xǐtaxá ítjòn David? ³⁶ Tǐjè-ne David k'e nga kiichja nga ko nga'ñó-la Inǐma Tsjeè-la Nainá, kitsò-né:

Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

“Tǐjnat'aà-ná ì kixi-na

skanda k'e nga sikítsajnanguia ndsoкои

òn xi kondra-lè nga 'an jye kisikijne-la.”

³⁷ Jè David, tsà Nainá kitsò-la Cristo, [xǐta xi xó sǐikasén-ne Nainá], ¿kó s'ín tǐjn-ne nga tje-la ma-ne David?

Ngats'ìi xǐta xi kjìjn ma-ne, tsja ma-la nga 'nchré-la Jesús koni s'ín okóya.

K'e nga jè Jesús tsohojét'in òn xǐta xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés

(Mateo 23:1-36; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Jesús k'oaá s'ín tsakóya-la xǐta. Kitsò-la:

—Tǐkindaa yijo-nò ìt'aà ts'e xǐta xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. Tǐkooá sasén-la nga skoexkón xǐta xi kj'eíi, ndaà sǐixat'aà ya ndítsin. ³⁹ Tǐkooá òn ótsji ìxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ìngo sinagoga, ko mejèn-la nga òn kǐtsat'aà ítjòn ìmǐxa k'e nga kjèn xǐta ònnda tǐjn s'eí. ⁴⁰ Koa faá'an ni'ya-la xi tǐjn-la íchjín ka'àn xi jye k'en x'ín-la. K'e nga chjat'aà-la Nainá 'ñó ndajo fikò ochikon nga mejèn-la nga bìtsajna'ma nga mì jcha-la mé kjoa xi s'ín. Òn xǐta koi ìsaá tse kjo'in s'e-la.

Ton xi kitsjaà kjotjò chjoón ka'àn xi 'ñó ìma

(Lucas 21:1-4)

⁴¹ Jesús tsibǐjna ya kixi-la ònnda tǐjna kaxa xi sinchá ton kjotjò-la Nainá. Tíkotsejèn-la xǐta naxandá nga bìtsajna ton kjotjò-la Nainá. Kjìjn xǐta nchiná xi tse ton bìtsajna. ⁴² Íjchò jngoò chjoón ka'àn xi 'ñó ìma. Jò ndí ton jtabá tsibǐjna xi chiba chǐj-la. ⁴³ Jesús kiichja-la xǐta xi kota'yat'aà-la, kitsò-la:

—K'oaá xan-nò xi ngui okixi, jè chjoón ka'àn xi 'ñó ìma, jè xi ìsa tse ton kòbǐjna mì k'oaá-ne koni òn xǐta xi i'nga. ⁴⁴ Tà jè tsǐj xi ningui-la tanga jè

ndí chjoón *ima*, *naş'ín* *nimé* *tjín-la*, *jngoò* *k'a* *kàtsjá* *yije* *ngats'ii* *ndí* *ton* *xi* *tjna-la* *xi* *tísjchá-ne* *yijo-la*.

13

K'e nga jè Jesús tsibénojmi nga kixoña ingo ítjòn

(*Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6*)

¹ *K'e* *nga* *itjo-ne* *nditsin ingo ítjòn*, *Jesús*, *jngoò* *xita* *xi* *kota'yàt'aà-la* *kitsò-la*:

—*Maestro*, *chítsejèn-la* *mé* *tà* *ndaà* *kjoàn* *ni'ya* *ko* *ndajo-la*.

² *Kitsò* *Jesús*:

—*Chítsejèn-la* *ngats'ii* *ni'ya* *koi* *xi* *ii* *kjoàn*. *Nii* *tj* *jngoò* *ndajo* *siyijòsòn-la* *xíkjin*. *Kixoña* *yije-né* *kóhotjin*.

Mé seña xi s'e k'e nga nchrohómachraña nga kjoehet'aà isò'nde

(*Mateo 24:3-28; Lucas 21:7-24; 17:22-24*)

³ *Jesús*, *k'e* *nga* *tjna* *ya* *nindoò* *Yá* *Olivo* *ya* *kixi-la* *Ingo* *ítjòn* *ts'e* *Jerusalén*, *jè* *Pedro*, *Jacobo*, *Juan* *ko* *Andrés*, *ijchò* *kinchat'aà-la* *Jesús*, *kiskònanguit'aàxin-la* *kitsò-la*:

⁴—*Koatìn-nájen*, *¿mé* *nachrjein-ne* *nga* *okoma* *kjoa* *koi*? *¿Mé* *seña* *xi* *s'e* *k'e* *nga* *jye* *mejèn* *kitasòn* *yije* *kjoa* *koi*?

⁵ *Kiichja* *Jesús*, *kitsò-la*:

—*Tikindaa* *yijo-nò* *nga* *mì* *yá* *xita* *xi* *skónachan-nò*. ⁶ *Kjin* *xita* *kjoii* *xi* *'ín* *ts'an* *siikjeén*; *kitsò*: “*An-ná* *xi* *Cristo*, [*nga* *'aán* *kisikasén-na* *Nainá*].” *Ko* *kjin* *xita* *skónachan-la*.

⁷ *Jñò*, *k'e* *nga* *kiná'ya* *kjoa* *ts'e* *kjojchán* *nga* *xki* *xi* *ján* *i'nde* *tjin*, *kì* *tsakjoòn-jèn*. *Xó* *k'oaá* *koma-ne*, *tanga* *kj'eè* *tsà* *isò'nde* *tífehetaà*.

⁸ *Naxandá* *skaàn-kjoò* *xi* *kj'eii* *naxandá*. *Koa* *xitaxá* *koiits'ia* *nga* *skaàn-kjoò* *ko* *xitaxá* *xi* *kj'eii* *naxandá*. *Xki* *xi* *ján* *k'oa* *ch'ón*. *S'e* *kjinchrá*. *S'e* *kjoasii*. *Jña* *kjoa* *koi*, *tà* *jè* *xi* *sa* *tímats'ia* *ko* *kjo'in*.

⁹ *'Ndaà* *tikindaa* *yijo-nò* *nga* *yaá* *skinìt'aà-nò* *nguixkon* *xitaxá*. *Siki'oón-nó* *nga* *skaàn-ko-nò* *xita* *ya* *ni'ya* *ingo* *sinagoga*. *Kjiko-nò* *nguixkon* *xitaxá* *gobernador* *ko* *xitaxá* *ítjòn*, *tà* *koi* *kjoa-la* *it'aà* *ts'an*. *K'oaá* *s'ín* *koma* *kinókjoa-la* *'én* *xi* *ts'an*. ¹⁰ *Mochjeén-né* *nga* *ítjòn* *kobisòn* *'én* *ndaà-la* *Nainá* *xi* *kjoa* *ts'e* *Cristo* *nga* *tjtsa* *isò'nde*. ¹¹ *K'e* *kjichò* *nguixkon* *xitaxá*, *kì* *makájno-nò* *kós'ín* *kinókjoaa*. *Kì* *nikítsjeèn-jèn*. *Nga* *tik'eé-ne*, *Nainá* *tsjá-nò* *'én* *xi* *kinókjoaa*. *Nga* *mìtsà* *jñò* *xi* *kinókjoaa*; *jè* *Inima* *Tsjeè-la* *Nainá* *xi* *kichja* *ngajo-nò*. ¹² *Tijè-ne* *'ndse* *siingatsja* *'ndse* *xita* *nga* *siik'en*. *Jè* *na'èn-la* *siingatsja* *ki'ndí-la* *nga* *siik'en* *xita*. *Jña* *ixti-la* *siingatsja* *na'èn-la* *nga* *kijá*. ¹³ *Ngats'ii* *xita* *isò'nde* *kojtikeé-nò* *xi* *kjoa* *ts'an*; *tanga* *jè* *xi* *kichikjoa-la* *skanda* *k'e* *nga* *kjoehet'aà-ne* *kjoa*, *jè* *xi* *kijokàjin* *kjo'in*.

¹⁴ *'K'e* *nga* *jchaa* *nga* *'nó* *ch'o* *tíma* *ya* *I'nde* *Tsjeè-la* *Nainá* *ñánda* *miki* *ok'in-la*, [*koni* *s'ín* *kiskii* *Daniel* *xita* *xi* *kiichja* *ngajo-la* *Nainá*]. (*Kátasijiin-la* *jña* *xita* *xi* *bíxke* *xojon* *jé*.) *K'e* *nga* *okoma* *kjoa* *koi*, *jña* *xita* *xi* *títsajna* *Judea*, *kátanga*, *kàtji* *ñánda* *nindoò* *choòn*. ¹⁵ *Jè* *xi* *tjinasò'nga* *ni'ya-la*, *kì* *tj* *kii* *nchrobájen-ne*, *kì* *tj* *kii* *fahas'en-ne* *ni'ya-la* *tsà* *mé* *xi* *mejèn-la* *nga* *skeó*. ¹⁶ *Jè* *xi* *tísxájin* *nangui-la* *kì* *tj* *kì* *nchrobá-ne* *nga* *nchrohókjá* *nikje-la*. ¹⁷ *jima* *xó-ne* *jña* *íchjin* *xi* *ki'ndí* *'ya* *ko* *xi* *ixti* *xó* *nchisikaki* *jña* *nachrjein* *koi*! ¹⁸ *Tijét'aà-la* *Nainá* *nga* *mì* *k'eé* *okoma* *k'e* *nga* *nachrjein-la* *chon* *'nchán*. ¹⁹ *K'e* *nga* *jè* *nachrjein* *nga* *okoma*, *'nó* *tse* *kjo'in* *s'e*, *kj'eè*

ñá oma skanda tjen-ne tsibíndaà isò'nde Nainá koa mì tì kii okoma-ne nga koma iskan. ²⁰ Tsà mì k'oaá kitsò Nainá nga isa kochiba nachrjein, njngoo xita kitjokajin kjo'in. Tanga koií kjoa-la jña xita xi xó jaajin-ne Nainá, kochibaya nachrjein.

²¹ 'K'e nga tsà yá xi kitsò-nò: "Chítsejèn-là, jí tìjna Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]", o tsà kitsò-nò: "Chítsejèn-là, ján tìjna ján", kì kii mokjeiin-nò. ²² Kjoíí xita ndiso xi Cristo kitsò-la yijo-la, tìkoaá kjoíí xita xi koa ti kitsò nga jña xi chja ngajo-la Nainá. K'oaá tìs'in kòkò seña kò kjojkón xi ndaà tìjn nga skónachan. Skanda jña xita xi jye jaajin Nainá mejèn skónachan-la tsà kòkjeiin-la. ²³ Tìkindaa yijo-nò. Nga jyeé tibenojmiya yije-nò ngats'ií kjoa xi koma iskan.

K'e nga kjoíí i'ngoo k'a Ki'ndí-la Xita

(Mateo 24:29-35, 42-44; Lucas 21:25-36)

²⁴ 'K'e nga koma iskan nga jye koto nachrjein ts'e kjo'in, jè ts'oi kójñò-né, mì tì kii kotsjè-ne ndobá-la; tìkoaá jè sá mì tì kii kòhiseèn-ne. ²⁵ Ni'ño xi tìjn ngajmii, kixongui-né. Jña nga'ño xi tìjn ngajmii kitiya yijeé-la. ²⁶ Ikjoàn skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjinchrobajñaà ijìn ifi; tseé nga'ño kò kjoajeya kjoíikoaa. ²⁷ Siikasén àkjalé-na nga koiìkkóya xita-na xi 'an xó jaajin-na nga ñijòn chrjangui-la nga tìtsa isò'nde kò nga tìtsa ngajmii.

²⁸ 'Chíta'yàkòè jè yá-la toò ikò mé xi okóya-ná; k'e nga ma kíndiya chrja-la, ikjoàn bíjts'én xka-la, tìjìn-nò nga jye nchrobá machraña chon ndobá. ²⁹ K'oaá tìs'in tìjn, k'e nga jchaa nga k'oas'in tíma kjoa koi, kátasijin-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jyeé ñiton kjoiaa, k'oaá ngaya-la koni tsà jye tìjnaa chraña xotjoa-la ni'ya. ³⁰ Okixíí xi xan-nò, ngats'ií kjoa koi, k'oas'in koma k'e nga tìkj'eé biyaà xita xi tìjn nachrjein i'ndeji. ³¹ Jè ngajmii kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mìkii kjoehet'aà; kitasòn-né.

³² 'Tanga k'e nga okoma, mì yá xi tìjìn-la mé nachrjein-ne kò mé hora-ne; ñi jña àkjalé xi tìtsajna ngajmii kò ñi jè Ki'ndí-la Nainá tìjìn-la; tajngoo Nainá xi Nà'èn-ná tìjìn-la.

³³ 'T'een kindá yijo-nò, tìtsajnakon, tìtsi'ba nga mìkii tìjìn-nò kjé-né nga okoma. ³⁴ K'oaá s'in t'een koni s'in ch'i'nda-la xita xi kjiin i'nde tífi, jè xita xi tífi síngatsja ni'ya-la xita ch'i'nda-la. Tsjá-la xá nga i'ngoo i'ngoo, tsò-la jè xi síkindá xotjoa ni'ya: "Tijni, tijnakoín." ³⁵ K'oaá s'in tìtsajnakoòn ngats'ioò nga mìkii 'yaà mé nachrjein kjoíí-ne nei-la ni'ya. ¿A k'eé-nè nga kjòhoxòn, o xi k'eé-nè nga kjichò osen ñitjen, o xi k'eé-nè nga skíndàya kóxtí, o xi k'eé-né nga jye s'e isén? ³⁶ Kì tsjayijòfè-jèn tsà koi nachrjein-la tà ñiton j'ií-ne nei-la ni'ya. ³⁷ Koni s'in xan-nò jñò, k'oaá xan yije-la kòhotjín xita: "Tìtsajnakoòn."

14

Kiis'in tsajoóya-ne xita kondra-la Jesús nga tso'ba'ñó

(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Tà jò nachrjein chija-la nga kitjo s'eí Paxkò ts'e xita judío k'e nga kjèn inchrájin xi tsjin-la na'yo san. Jña xita sko-la no'mii kò xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés sohótsji'nde-la kós'in s'ikò nga skónachan-la nga tso'ba'ñó Jesús, ikjoàn s'ik'en. ² Tìjn i'nga xita xi kitsò:

—Mì nachrjein-la s'eí s'ik'eén nga mì kots'en jña xita naxandá.

Jngoò chjoón xi kisikaàjno xkii jne sko Jesús

(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

³ Jesús, k'e nga tìjna ján naxandá Betania, ya ni'ya-la Simón, jngoò xita xi tsindojno chrjoa yijo-la nga sa ítjòn, k'e nga tìjnat'aà ímìxa, ijchò jngoò chjoón xi 'ya jngoò ndajo chitsín xi tjiya-la xkii jne ts'e nardo, xi 'nó chjí-la. Kiskix'a ndajo chitsín, ikjoàn tsibíxteèn-jno sko Jesús jè xkii jne. ⁴ Tjín i'nga xita xi ya títajna, kòjti-la, kitsò-la xíkjin:

—¿Mé-ne kasíkits'ón-ne jè xkii jne? ⁵ Tsà kàsatìjna, tsatoó-la jàn sìndò tòn denario chjí-la koa jè tòn-la koma kochját'aà-la xita ima.

Kiichjajno-la jè chjoón xi okis'iin.

⁶ Tanga kitsò Jesús:

—Kì k'oaá 'mì-là. ¿Mé-ne nìjti-là? Koni s'in kàs'in-ko-na, ndaà kàs'in. ⁷ Jñà xita ima kítajnakò kjit'aà-nò, ko maá sìchját'aà-là k'e nga mejèn-nò. Tanga 'an, mì i tìjnakò kjit'aà-nò. ⁸ Jè chjoón jè, k'oaá s'in kàs'in koni kji ma xi kàs'in. Kàsikaàjno ítjòn xkii jne yijo-na xi ts'e nga sìijñaà. ⁹ Okixíí xi xan-nò, nita ñanda-ne nga títja isò'nde nga kobísòn 'én ndaà-la Nainá, tìkoáá kobísòn-né koni s'in kasìko-na mé-ne nga sìkítsjeèn-ne xita ít'aà ts'e chjoón jè.

K'e nga jè Judas tsatìjna Jesús

(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

¹⁰ Jè Judas Iscariote xi ya itjòjìin-ne ts'e xita xi tejò ma-ne xi tsajmeiiko Jesús, kiikon jñà xita sko-la no'miì nga sìngatsja Jesús. ¹¹ Jñà xita sko-la no'miì, k'e nga kii'nchré, kjòtsja-la, kitsjaà-la tso'ba nga tòn tsjá-la. Jè Judas tsohòtsji'nde-la kós'in sìngatsja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakjèn ko xita xi kota'yàt'aà-la jè s'eí Paxko

(Mateo 26:17-29; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

¹² Jè nachrjein ts'e s'eí xi mats'ia ítjòn-ne k'e nga kjèn inchrájin xi tsjin-la na'yo san jñà xita judío, k'e nga sík'en orrè xi ts'e s'eí Paxko, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la; kitsò-la:

—¿Ñánda mejèn-lè onguíkindaà-jen xi kichiaá ts'e s'eí Paxko?

¹³ Jesús kisikasén jò xita xi kota'yàt'aà-la ján Jerusalén, kitsò-la:

—Tanguió ján ijìin naxandá, yaá skajñoò jngoò xita xi 'yajen jngoò nisa nandá; tanguítjngui-là. ¹⁴ Ya ñánda kjoahas'en, koatin-là nei-la ni'ya: “K'oaá tsò Maestro: ¿Ñánda tìjna jè cuarto ñánda kókjen-koa xita xi kota'yàt'aà-na jè s'eí Paxko?” ¹⁵ Yaá kòkò jngoò-nò cuarto xi je kji xi tìjna isò'nga ni'ya. Jyee tìndaà tsojmì xi kochjéén. Ya tìndaà xi kichiaá.

¹⁶ Kii jñà xita xi kota'yàt'aà-la ján ijìin naxandá. K'oaá s'in kisakò-la koni s'in kitsò-la Jesús, yaá tsibíndaà tsojmì xi kòkjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

¹⁷ K'e nga jye kòjñò, Jesús, ijchòko xita-la xi tejò ma-ne. ¹⁸ K'e nga títajnat'aà ímìxa nga nchikjèn, Jesús kitsò-la:

—Okixíí xi xan-nò, jñò, íí tìjnajiin jngoò-nò xi sìngatsja-na ít'aà ts'e xita kondra-na, jngoò xi 'an tìkjen-ko-na.

¹⁹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ta kjòba-la k'e nga okitsò. K'ee jngó jngó kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A 'an-ná?

²⁰ Jesús kitsò:

—Jngoò xi kítjokàjìin ts'e xita-na xi tejò ma-ne jè xi tìjè-ne chròba ts'an tísika'nchi-ne inchrájin-la. ²¹ 'An xi Kì'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'oaá s'in

komat'ian koni s'in tichja Xojon-la Nainá. Tanga ima xó-ne jè xita xi sijngatsja-na! Isaá-là ndaà komà tsà mìkì kits'iin xita jè.

²² K'e nga nchikjèn, Jesús kiskoé inchrajín, kiichjat'aà-la Nainá nga kisichikon-t'in, kisixkoaya ikjoàn kitsjaà-la xita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:
—Chjóé. Yijo-na né.

²³ Ikjoàn kiskoé jngoò chitsín, kitsjaà-la kjondaà Nainá; k'eé kitsjaà-la xita xi kota'yàt'aà-la, ngats'i xita kits'i vino xi tjíya chitsín. ²⁴ Kitsò-la:

—Jè-né xi jní-na xi sijixiya jè kjoa xitse xi bindajijn-ko-nò. Jè jní-na xixteèn xi kjondaà ts'e nga kjìn xita. ²⁵ Okixí xi xan-nò, mì tì kiì ski-na vino skanda jè naxhrjein k'e nga skiaa vino xitse, ján ñánda tíhotixoma Nainá.

Én xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:30-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

²⁶ Jesús ko xita-la, k'e nga jye kiseé jngoò-la sò Nainá ts'e Salmo, ikjoàn kii ján nindoò Yá Olivo. ²⁷ Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Ngats'ioò jñò, kijneí takòn-ná jè nitjen jè, nga k'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá, nga tsò: “Kiyá jè paxtò koa jñà orré tsjohoya-né.” ²⁸ Tanga koma iskan, k'e nga kjoaáya-na, kjín ítjòn-nò ján nangui Galilea.

²⁹ Kitsò Pedro:

—Ñas'in ngats'i xita-lè xi i'nga tsjeiin takòn-lè, 'an, mìkì tsjeiin-takòn-lè.

³⁰ Jesús kitsò-la:

—Okixí xi xan-lè; nitjen jé, k'e nga tikj'eé kjindáya jò k'a kóxtí, ngaji, ján k'a tsjá'mat'in-ná.

³¹ Jè Pedro isa'ño kiichja; kitsò:

—Ñas'in ya kiyáko-lè, mìkì kójna'mat'in-lè.

Ngáson kitsò yije xita xi kota'yàt'aà-la xi i'nga.

Kii kitsò Jesús nga tsibíts'ba ya i'nde ñánda 'mì Getsemaní

(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

³² Kii ján i'nde ñánda 'mì Getsemaní; Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Titsajna ijndé; 'an, Nainá kò-là kichjät'aà-la.

³³ Jesús kiiko Pedro, Jacobo, ko Juan. Ikjoàn tsibíts'ia Jesús nga ba koma-la. Ñó kisikájno. ³⁴ K'eé kitsò Jesús:

—Tsí baá ma-la inima-na koni tsà mejèn kiyá. Titsajna ijndé, titsajnaakoòn.

³⁵ Jesús kiikjá chiba-isa. Ikjoàn tsohojna skanda it'aà nangui koa kisijét'aà-la Nainá tsà koma, kjoaáxin-la kjo'in jè. ³⁶ K'e nga tichjat'aà-la Nainá, kitsò-la:

—Na'en xi Na'en-na xan-lè, ma yijeé-lè nitá mé kjoa-ne it'aà tsiji. Chjaáxin-ná kjoa ts'e kjo'in jè, tanga mitsà jè 'én ts'an kitasòn, jè kátitasòn 'én tsiji.

³⁷ Ikjoàn j'iì ijngoò k'a-ne ya ñánda titsajna xita-la, tanga jñà xita-la, kjijijòfè-né. Jesús kitsò-la Pedro:

—Simón, ¿a titsajnafè-né? ¿A mì kachikjoa-lè tsà tà jngoò hora kòbjnakoin? ³⁸ Titsajnaakoòn, tijét'aà-la Nainá mé-ne nga mì sijikijne-nò kjoa ts'e jé. Xi okixí, jè inima-nò tíjndaà-né tanga jè yijo-nò, indaa tjín, tsjin-la nga'ño.

³⁹ Jesús kii kítsi'ba ijngoò k'a. Tákó k'oaá tì kitsò-ne koni kitsò nga sa ítjòn. ⁴⁰ K'e nga j'iì ijngoò k'a-ne, jñà xita xi kota'yàt'aà-la, tákó kjijijòfè-né

nga 'ñó nijñá-la. Mìkii beè kó k̄itso-la Jesús. ⁴¹ Koma jàn k'a nga j'ii Jesús. Kitsò-la:

—¿A tákó titsanikjáya-nò kò titsafè-nò? Kàtje kjoa. Jyeé ijchò hora-la, 'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na, yaá kongatsja jñà x̄ita jé. ⁴² T̄isítjen, chítsejèn-là, t̄íkjaán, jye nchrobá chrañà jè xi s̄iingatsja-na.

Kii komà k'e nga kindobà'ñó Jesús

(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)

⁴³ Táko t̄ik'ee t̄ichja-isa Jesús nga ijchò Judas, xi ya itjojiin-ne ts'e x̄ita-la Jesús xi tejò ma-ne. K̄jin x̄ita t̄jiko xi 'ya k̄icha ndojò kò yá. X̄ita koi, jñà kisikasen x̄ita sko-la nò'mii kò x̄ita xi okóya k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò x̄ita jchínga-la x̄ita judío. ⁴⁴ Judas, jè xi tsat̄jna Jesús, ítjòn tsibíhichiya-la kós'ín kòkò-la Jesús. Kitsò-la:

—Jè xi skíne'a, jè-né xi t̄indobà'ñó; ndaà t̄ikindaa k'e nga onguikoo.

⁴⁵ K'e nga ijchò Judas, kii ndiyá-né ñánda t̄jna Jesús, kitsò-la:

—Maestro.

Ikjoàn kiskine'a. ⁴⁶ Jñà x̄ita xi t̄jiko, n̄it̄oón kitsobà'ñó Jesús.

⁴⁷ Yaá t̄jna jngòò x̄ita xi tsachrje k̄icha ndojò-la. Tsajá-la jè x̄ita ch̄i'nda-la nò'mii ítjòn, tsatet'aà jngòò líká-la. ⁴⁸ Jesús kiichja, kitsò-la jñà x̄ita:

—¿Mé-ne kos'ín kof'i ndobà'ñó-ná nga kò k̄icha kò yá kich'à koni tsà jngòò x̄ita chijé? ⁴⁹ Nachrjein nchijòn t̄jnakò-nò ján ingo ítjòn nga okoóya-nò koa m̄ikii kindobà'ñó-ná. Koií k'oaa s'ín t̄ima-ne nga k̄itasòn 'én xi t̄jít'aà Xojon-la Nainá.

⁵⁰ Ngats'ii x̄ita xi kota'yat'aà-la Jesús tsanga-né, yaá kitsjeiin-takòn.

⁵¹ Jngòò chíti t̄jngui-la xi t̄jnajté jngòò níkje sábara. Jñà x̄ita kitsobà'ñó, ⁵² tanga jè chíti kitsjeiin níkje sábara-la; ikjoàn k'oas'ín tsanga laká.

K'e nga kiikò Jesús ñánda t̄jna nò'mii ítjòn

(Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)

⁵³ Jesús kiikò ñánda t̄jna nò'mii ítjòn. Yaá chixoña kóhot̄jín x̄ita sko-la nò'mii, jñà x̄ita jchínga, kò xi okóya k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ⁵⁴ Jè Pedro, tà k̄jiin tà k̄jiin tsajmeèt̄jngui-la skanda k'e nga ijchò ya nd̄itsin ni'ya-la nò'mii ítjòn. Yaá tsibíjnat'aà-la ñánda t̄tsajna x̄ita ch̄i'nda xi síkinda ingo nga t̄tsajna'ngui.

⁵⁵ Jñà x̄ita sko-la nò'mii kò ngats'ii x̄itaxá xi ts'e x̄ita judío tsohótsji'nde-la nga tsját'in 'én xi kondra ts'e Jesús mé-ne nga koma s̄jik'en-ne tanga n̄imé 'én kisakò-la. ⁵⁶ K̄jin ma x̄ita xi tsját'in 'én ndiso xi kondra ts'e Jesús tanga k̄j'eií tsò nga jngòò ijngòò; m̄ikii mangásòn 'én xi tsját'in. ⁵⁷ Chíncha kixi i'nga x̄ita xi tsibénojmi 'én ndiso. Kitsò:

⁵⁸ —Ngajen, kina'yà-lajen nga tsò: “An siikixoña ingo ítjòn xi tsja x̄ita kisindaà-ne, kò jàn nachrjein k̄indaà ijngòò-na xi m̄itsà tsja x̄ita sindaà-ne.”

⁵⁹ N̄j m̄ikii k̄jóngásòn 'én-la nas'ín okitsò.

⁶⁰ K'ee tsasítjen jè nò'mii ítjòn; tsasíjnajiin osen-la; kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿A ni mé 'én nokjoi, koni tsò 'én xi tsjá x̄ita koi xi kondra tsjji?

⁶¹ Tanga jè Jesús jyò tsibijna, n̄imé 'én kiichja. Jè nò'mii ítjòn ijngòò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A j̄i-né xi Cristo, xi Ki'ndí-la Nainá xi 'ñó jeya t̄jna?

⁶² Jesús kitsò:

—'An-ná, jñò jcha-ná xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-nà nga kótijnat'aà chrja kixi-là Nainá xi 'ñó tse nga'ño tjin-là, koà kjinchrobàjñàà ifi ján ngajmii.

⁶³ Jè nò'miì ítjòn tsatijndajno yijo-là nikje-là xi íkjá nga 'ño kòjti-là. Kitsò:

—¿Mé s'eén-isa-ná xita xi k'ejí xi tsjá 'én? ⁶⁴ Jñá, jye titsana'yà koni s'ín chjajno-là Nainá. ¿Jñò, kó bixón? ¿Mé xi sikoáá?

Ngats'iì xita kisijngòò ikon nga tjin-là jé koà ok'ín-là nga kiyá.

—Ok'ín-là nga sik'en.

⁶⁵ Jñá xita tsibíts'ia nga tsibíchrájno koà tsibíchjoà xkon, tsi'beé-là, kitsò-là:

—K'oaá si, ¿yá xi tí'beé-lè?

Jñá xita xi síkinda ingo, kisijts'in-a isén-là.

K'e nga jè Pedro tsibijna'mat'in Jesús

(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Jè Pedro yaá tjna kangui nditsin ni'ya. Ijchò jngoò chjoón xi chí'nda-là nò'miì ítjòn. ⁶⁷ K'e nga kijtsee Pedro, nga tjna'ngui, kiskoòtsejèn-jno, kitsò-là:

—Tikoáá ngaji, yaá tjaàkoiì Jesús xi Nazaret i'nde-là.

⁶⁸ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né. Kitsò:

—Mìkìì bexkoan. Mìkìì be mé 'én xi tinokjoi.

Pedro itjo ni'ya ján xotjoa-là. K'eé kiskindàya jngoò kóxtí. ⁶⁹ Jè chjoón chí'nda-là nò'miì ítjòn kijtsee ìjngoò k'a jè Pedro. Kitsò-là jñá xita xi ya títsajna:

—Jè xita jè, xita ts'eé Jesús.

⁷⁰ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in ìjngoò k'a. Nga koma iskan, jñá xita xi ya títsajna, ìjngoò k'a kitsò-là Pedro:

—Xi okixi, ngaji, xita-là Jesús-né nga Galilea i'nde-lè, k'oaá tsò 'én-lè xi nokjoi.

⁷¹ Tanga isaá 'ño kiìchja Pedro kitsò:

—jBeé Nainá, nas'ín tik'eèen-ná, mìkìì bexkoan jè xita xi o'mi-là!

⁷² Tik'e-ne nga okitsò Pedro, jè xi ma-ne jò k'a kiskindàya kóxtí. K'eé tsibítsjeèn-là Pedro koni kitsò-là Jesús: “K'e tikj'eè kjindàya jò k'a kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.” Ijkoàn ndaà jchán kiskindàya.

15

Kjoa xi komàt'in Jesús k'e nga kjòngatsja Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

¹ K'e nga kis'e isén jñá xita sko-là nò'miì ko xita jchínga ko xita xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés ko ngats'iì xitaxá ts'e xita judío tsajoóya-ne. Tsibít'aà'ño Jesús, kiìko, kisingatsja jè Pilato. ² Jè Pilato kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A ji-né xi xitaxá ítjòn-là jñá xita judío?

Jesús kitsò:

—Ngajii xi k'oa si nga 'an-ná.

³ Tanga jñá xita sko-là nò'miì, kjìn skaya 'én tjin-ne xi tsját'in nga óngui. ⁴ Pilato ìjngoò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A nimé 'én nokjoi? Tíñá'yaà-là, 'ño kjìn skaya kjoa tsját'in-lè nga óngui-lè.

⁵ Jesús mìkìì kiìchja nas'ín koà tí'mi-là. Pilato, tà k'oaá komà-là.

K'e nga jè Jesús kitjoònè kjoa nga kiyá

(Mateo 27:15-31; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)

⁶ Nga xkì nó k'e nga bitjo s'eí Paxko jè Pilato síkijnandeí jngoò xita xi títsa'ya ndayá, jè xi síjé xita naxandá nga kíjnandeí. ⁷ Jñà xita xi títsa'ya ndayá nga kjoasii tsohótsji ts'e gobierno, ya tíjna xi 'mì Barrabás xi xita kisik'en. ⁸ Jñà xita naxandá kiikáko Pilato nga mejèn-la koa s'in síkitasòn koni ma nga xkì nó. ⁹ Kiichja Pilato, kitsò:

—¿A mejèn-nò nga síkijnandeí-nò xi xitaxá ítjòn-la xita judío?

¹⁰ Pilato jye tíjìn-la nga tà kjoaxitakòn-né nga jñà xita sko-la no'mii ya ijchò síngatsja Jesús. ¹¹ Jñà xita sko-la no'mii chinchá'a xita naxandá nga kos'in kátasíjé nga kàtijnandeí-ne Barrabás. ¹² Pilato ìjngoò k'a kiskòngangui-la xita naxandá, kitsò-la:

—¿Mé xi sikoaa jè xi 'mì-la xitaxá ítjòn-la xita judío?

¹³ Jñà xita, 'ño kiichja, kitsò:

—Tasit'ì krò.

¹⁴ K'ée kitsò Pilato:

—¿Mé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne?

Jñà xita, isaá 'ño kiichja, kitsò:

—Tasit'ì krò.

¹⁵ Pilato mejèn-la nga ndaà kíjnako xita naxandá. Kisikijnandeí Barrabás. K'e nga jye kitsjaà okixi nga tsajá-la Jesús, ikjoàn kisíngatsja nga sít'aà krò.

¹⁶ Jñà soldado kiikò Jesús ján ni'ya osen. Ikjoàn kiichja yije-la soldado xíkjin. ¹⁷ Kisikákjá jngoò nikje xi ini jmà kji; tsibí'a sko jngoò corona na'yá xi jñà xó tsibíndaà-ne. ¹⁸ Ikjoàn tsibíts'ia nga kiskindayat'in. Kitsò-la:

—Viva xitaxá ítjòn-la xita judío.

¹⁹ Tsatji yá xkajnchra sko; ikjoàn tsibíchrájno koa chinchaxkó'nchit'aà-la koni tsà nchibeèxkón. ²⁰ K'e nga jye kisìsobà-la, jaàxin-la nikje sko xi íkjá, ikjoàn kisikákjá-ne xi nikje ts'e. K'ée itjoko nga kosit'aà krò.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

²¹ Jngoò xita kisatíikjoò xi 'mì Simón xi Cirene i'nde-la xi tínchrobá-ne rancho-la. Na'en-laá ma jè Alejandro ko Rufo. Jñà soldado kjo'ño kis'iin-la nga kisik'ajen krò-la Jesús.

²² Kiikò Jesús ján i'nde ñanda 'mì Gólgota, jè 'én xi tsòya-ne i'nde sko mik'en. ²³ Kitsjaà-la vino xi tsjajin xich'a tsja xi 'mì mirra tanga jè Jesús mikii kits'iì. ²⁴ K'ée tsasit'aà krò, ikjoàn jñà soldado kisìskáko nikje-la Jesús nga kisika'bí-la xíkjin yá ts'e koma.

²⁵ Ijchò-la tsà xi ñijaàn nga tajñòya nga kisasit'aà krò Jesús. ²⁶ Jñà 'én xi tsohót'aà isòn sko krò, yaá tíchja mé jé xi komà-la Jesús nga kinik'en. Tsò-né: “Xitaxá ítjòn-la xita judío.” ²⁷ Tikoaa chinchat'aà krò jò xita chijé. Jngoò tsasíjnat'aà nga kixi-la Jesús ko jngoò tsasíjnat'aà nga ngaskón-la. ²⁸ K'oaá s'in kjòngàsòn koni s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “K'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi tse jé tjin-la.”

²⁹ Jñà xita xi ya ja, síkatji sko nga kiichjajno-la, kitsò-la:

—Ji, k'oaá kisi nga s'ixòñi jngo ítjòn-la Nainá ko jàn nachrjein kíndaà ngajo-ne, ³⁰ tikijnandeí yijo-lè ko chinájen-t'i yijo-lè krò.

³¹ K'oaá tís'in kisísobà-là jǎà xítà skò-là nò'miì kò xítà xi okóya kjoítixoma-là Nainá xi kiskii Moisés. Kitsò-là xikjín:

—Xítà jè, tsachrekàjiin kjo'in xi k'jeíí xítà, tanga jè xi yijo-là, mikii ma ochrekàjiin kjo'in. ³² Kàtítjojen-t'aà krò jè xi Cristo, xi Xítaxá Ítjòn-là naxandá Israel, mé-ne nga jcha-ná koà kokjeiín-ná.

Skanda jǎà xítà xi tikoà ya kjit'aà krò, tikoáá tsatít'aà.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

³³ K'e nga ijchò nchisen, kóhokji nga tǎtsa isò'nde kòjñò skanda xi jàn nga nguixòn. ³⁴ Tjje-ne hora Jesús 'ñó kiichja nga kitsò:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —'Én jè tsòya-ne: Nainá, Nainá, ¿mé-ne kǎjneitakòn-ná?

³⁵ Tjín i'nga xítà xi ya tǎtsajna xi kii'nchré-là, kitsò:

—Tǎná'yaà-là, jè chja-là Elías.

³⁶ K'eé tsangachikon jngoò xi kisika'nchi tsanga kò vinagre, ikjoàn tsibískò-là inaXQ, kitsjaà-là Jesús nga kàt'ii, kitsò:

—Chítsejèn-là, ¿a kjoii Elías nga skónájen-t'aà krò?

³⁷ Tanga Jesús isaá 'ñó kiskindàya; k'en. ³⁸ Jè nikje velo xi tjohóya jngoò osen ingo ítjòn kixajndá, jòya koma skanda it'aà nangui. ³⁹ Jè xítà skò-là soldado xi síjna ñánda kisit'aà krò Jesús k'e nga kijtsee nga jye k'en Jesús, kitsò:

—Kixii kjoa, xítà jèe, Ki'ndí-là Nainá-né.

⁴⁰ Tikoà tǎtsajna i'nga íchjín xi kjiin nchikotsejèn-ne; jè María Magdalena, kò chjoón Salomé, kò María xi nea-là ma José kò Jacobo, jè xi isa ma ki'ndí. ⁴¹ Jǎà íchjín koi, k'e nga tsibijna Galilea Jesús, yaá chinchima-tjngui-là kò yaá kisichját'aà-là. Kjín ma íchjín xi ya tǎtsajna xi ijchòko ján Jerusalén.

K'e nga kishijiin Jesús

(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁴² K'e nga jye kjònguixòn nga jye bitsajnandaà-là nacherjein nikjáya. ⁴³ José xi Arimatea i'nde-là, jngoò xítà xi tikoà 'nga xá tjín-là ts'e xítaxá-là xítà judío xi tikoà tikoña-là nga mejèn-là skoe kó s'ín otixoma Nainá, kitsjaà-là nga'ñó yijo-là, jahas'en ya ni'ya ñánda tjina Pilato nga kisijé yijo-là Jesús. ⁴⁴ Pilato, tà k'oaá koma-là nga jye k'en Jesús; kiichja-là jè xítà skò-là soldado; kiskònangui-là tsà kixi kjoa nga jye k'en. ⁴⁵ K'e nga jye tsibénojmi jè xítà skò-là soldado nga jye k'en Jesús, Pilato kisingatsja José yijo-là Jesús. ⁴⁶ José tsatse jngoò nikje sávana; kiskójen-t'aà krò yijo-là Jesús; ikjoàn kiskikáté jè nikje. K'eé kii kihijiin ñánda jye tjindaà jngoò ngajo itsjó ingui nguijo; kiskinis'en-ngui, ikjoàn tsohótja xotjoa-là ngajo jngoò ndajo. ⁴⁷ María Magdalena kò María nea-là José, nchikotsejèn-là nga kishijiin Jesús.

16

K'e nga jaáya-là Jesús

(Mateo 28:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ K'e nga jye tsato nacherjein nikjáya, María Magdalena, Salomé, kò María nea-là Jacobo, tsatse xkii jne nga mejèn-là sũkaajno yijo-là Jesús. ² Jè nacherjein nga tàts'en xomána, 'ñó tajñòya kii katsejèn-là ñánda kishijiin Jesús. Tik'eé tbitjokàtji ts'oi. ³ Tsò-là xikjín:

—¿Yá xi kjoaáxin-ná ndajo xi tíchjoàjto ya xotjoa-la ngajo itsjó?

⁴K'e nga ijchò, kiskoòtsejèn, kijtsee nga jè ndajo je xi 'ñó i'í xi tíchjoàjto-la ngajo itsjó ñánda kisijna Jesús, jye kitjaáxin. ⁵K'e nga jahas'en-ngui nguijo kijtsee jngòò xita ixti xi tíjnajté jngòò nikje chroba ndojò. Tíjnat'aà kixi-la ngajo. Jñà íchjín tà kitsakjòn-né. ⁶Tanga jè xita ixti kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn. Jñò, jè binchaàtsjioò Jesús xi Nazaret i'nde-la, jè xi kisit'aà krò. Jye kòfaáya-la. Mì tì jì tíjna-ne. Chítsejèn-là i'nde-la ñánda kisijna. ⁷Tanguió koatín-là xita xi kota'yàt'aà-la kò Pedro: “Jè tífi ítjòn-nò ján Galilea. Yaá jchaxkoòn l'jngòò k'a koni s'ín kitsò-nò.”

⁸Jñà íchjín, itjo nitoón-ne ya jya nguijo. Kù, tsangachikon. Chiba-la nchihotsé-né nga kitsakjòn. Niyá xi tsibénojmi-la nga 'ñó tsibíxkón-la yijo-la.

*K'e nga jè María Magdalena kijtsee Jesús
(Juan 20:11-18)*

⁹Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, Jesús jaáya-la nga tajñòya. Jè kijtsee ítjòn María Magdalena, jè xi tsachrjekàjìin itoò inìma ch'o-la nejí inìma-la. ¹⁰María Magdalena kii, kisikí'nchré ngats'ìi xita-la Jesús nga ba tíjín-la koa nchikjindáya. ¹¹Jñà xita xi kota'yàt'aà-la, k'e nga kii'nchré nga tíjnakon Jesús nga jè chjoón kijtsee, mìkii kòkjeiín-la.

*K'e nga jò xita-la kijtsee Jesús
(Lucas 24:13-35)*

¹²K'e komà iskan, Jesús, kj'eíi kji isén-la k'e nga tsakó-la yijo-la jò xita-la xi nchifi campo. ¹³Tsohótji-ne jñà xita xi jò ma, kisikí'nchré jñà xita xi i'nga. Tìkoáá mìkii kòkjeiín-la.

*Kii kitsò Jesús nga kitsjaà-la xá xita xi kota'yàt'aà-la
(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)*

¹⁴Xi jyehet'aà-ne, Jesús tsakó-la yijo-la jñà xita xi tejngòò ma-ne k'e nga títsajnat'aà ímixa nga nchikjèn. Tsohótiko nga tájaà tíjín inìma-la nga mì kòkjeiín-la k'e nga tsibénojmi-la jñà xita xi tsakó ítjòn-la yijo-la nga jè jye jaáya-la. ¹⁵Koa kitsò-la:

—Tanguió nga tíjtsa isò'nde. Tènojmi yije-là ngats'ìi xita jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'an. ¹⁶Jñà xita xi kòkjeiín-la it'aà ts'an koa koma bautizar, kitjokàjìin kjo'in. Tanga jñà xi mìkii kòkjeiín-la, kjo'ìin s'e-la. ¹⁷Jñà xi kòkjeiín-la it'aà ts'an, k'oaá s'ín jcha-la; nga koma-la kochrjekàjìin inìma ch'o-la nejí xi tíjìin inìma-la xita; tìkoáá koma-la kichja 'én xi k'ejí tsò; ¹⁸tsà ye tsobà'ño, tsà xkii kjan skine, nímé xi koma-la; kohòsòn-la tsja xita xi xk'én, kondaà-ne.

*K'e nga jè Jesús kìmijìn ngajmì
(Lucas 24:50-53)*

¹⁹K'e nga jye okitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la, Nà'èn-ná Jesús, kitjámì'nga; nga kii ngajmì, tsibìjna it'aà kixi-la Nainá. ²⁰Jñà xita-la kii; kisika'bí 'én ndaà-la nga kijndà i'nde, kò jè Nà'èn-ná Jesús kisichját'aà-la kò kisikixiyandaà 'én-la kò kjondaà xi kis'ìin xita-la. K'oaá s'ín kátama.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Lucas

'Én xi kiskii-la Teófilo jè Lucas

¹ Kjoa kixi xi komà ijiiñ naxandá it'aà ts'e Cristo, jye kjin ma-ne xita xi kiskii chiba ² koni s'ín tsakóya-najen jñà xita xi xkon kijtseè-ne skanda tãts'en-la kjoa, tijnà-ne xi kis'e-la xá nga kisika 'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ³ Ngaji Na'èn Teófilo xi 'ño ndeè, tikoáá 'an, ndaà sasén-na nga tikji-lè xojon jè, koni s'ín tjín nga jngoò jngoò skoya kjoa; ndaà tshotsji-jñàà yije skanda tisa tãts'en-la kjoa ⁴ mé-ne nga isa ndaà jcha-ne kjoa kixi xi nguì qos'ín tjín, jñà 'én xi k'oas'ín tsakóya-lè xita.

'Én xi kichja jngoò àkjale-la Nainá nga iskan jts'ín Juan xi kis'ìn bautizar xita

⁵ Koi nachrjein k'e nga jè tjina xitaxá ítjòn Herodes ján nangui Judea, tjina jngoò no'mii xi Zacarías 'mì xi tje-la ts'e Abías. Jè Zacarías tjín-la chjoón xi Elisabet 'mì xi tikoá tje-la ts'e Aarón. ⁶ Jñà ingajò, xita kixi-né nga nguixkon Nainá. Síkitasòn yije-né ngats'ii kjotixoma-la Nainá. ⁷ Tsjin-la ixti; jè Elisabet, chjoón 'ndi-né; ingajò, jyeé 'ño xita jchinga.

⁸ Jngoò nachrjein, jñà xita no'mii xi sixákjò Zacarías, jñà tsako-la nga kisixá nguixkon Nainá. ⁹ Koni s'ín tjín kjotixoma xi ts'e no'mii Israel, tsako-la suerte Zacarías nga jahas'en ni'ya tsjeè-la Nainá, ya iya ingo ítjòn, nga jè kokà chrjongó-la Nainá. ¹⁰ Jè hora k'e nga ti chrjongó-la Nainá ngats'ii xita naxandá, yaá títsajna nditsin nga nchichjat'aà-la Nainá. ¹¹ Jè Zacarías tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi síjna kixi ya ngobà kixi-la ñanda tisòn chrjongó-la Nainá. ¹² Jè Zacarías k'e nga kijtseè, tà kjòxkón-la, tà kitsakjòn-né. ¹³ Tanga jè àkjale-la Nainá kitsò-la:

—Ngaji, Zacarías, ki tsakjòñ-jèn; jè kjoa bitsi'ba-lè jye kina'yà-la; jè chjoón-lè Elisabet, jts'ín jngoò-la ki'ndi x'ín; k'oaá s'ín kít'aà 'ín-la nga Juan k'oin. ¹⁴ 'Ñó s'e-lè kjotsja. Koi kjoa-la nga jè ki'ndi xi jts'ín, kjin xita kjotsja-la. ¹⁵ Xita ítjòn kijná nga nguixkon Nainá; mikii xán sk'oi nga xó k'oaá s'ín kitjaajiiñ-ne; Injma Tsjeè-la Nainá sijiin injma-la skanda tik'e-ne nga tisa tjina'ya'ma indso'ba nea-la. ¹⁶ Xi it'aà ts'e, kjin xita naxandá Israel koófat'aà-la Nainá. ¹⁷ Jè kjoí ítjòn-la Na'èn-ná. Sijiin injma-la nga 'ño xi kisikjeén jè Elías xita xi kichja ngajo-la Nainá. Injma-la xita jchinga, 'nchán siikitsajnaكو ixti-la. Jñà xita xi tájaajiiñ tjín injma-la nga mikii síkitasòn, siikjatjiya-la kjohitsjeèn-la mé-ne nga s'e-la kjoa chjine xi tjín-la xita kixi. K'oaá s'ín siikijijòndaà xita naxandá mé-ne nga kitsajnaandaà-ne k'e nga kjoí Na'èn-ná.

¹⁸ Zacarías kitsò-la jè àkjale:

—¿Kó s'ín skoeè-na tsà kixi kjoa? 'An, jye 'ño xita jchinga; tikoáá chjoón-na jye tífehèt'aà nachrjein-la.

¹⁹ Jè àkjale kitsò:

—'An-ná Gabriel xi tjinaa nguixkon Nainá; kisikasén-na nga kichjàko-lè, tsjaà-lè 'én ndaà-la Nainá. ²⁰ I'ndeí, kijná chisín-né, mikii koma kinókjoí skanda k'e nga kijchò nachrjein nga kitasòn 'én koi, koií kjoa-la nga mikii kòmokjeíñ-lè 'én-na xi kàxan-lè.

21 Jñà x̄it̄a naxandá, nchikoña-là Zacarías. Kjòngui-là x̄ikjín nga tífichrjein-là nga mìkìi x̄atí bitjo-ne ni'ya tsjeè-là Nainá. 22 K'e nga jye itjo-ne jyeè kjòchisín; mì t̄i kii ma chja-ne; jñà x̄it̄a xi nchikoña-là kis'ejiin-là nga t̄jín kjoa xi kijtseè ya jya ni'ya tsjeè-là Nainá; Zacarías tà jmeè chisín-isa tsja. K'oaá s'ín tsibijna nga mìkìi komà kùichja.

23 Zacarías, k'e nga jye kisisòn jñà nachrjein nga kisikitasòn xá-là, kii-ne ni'ya-là. 24 K'e nga komà iskan, jè chjoón Elisabet, ki'ndí ts'a; 'òn sá mì t̄i kii itjo-ne ni'ya-là. Kitsò: 25 “K'oaá s'ín kisikò-na jè Nainá xi it'aà ts'an: kijtseè imaá-na nga kitsjaà-na kjondaà-là mé-ne nga mì kii t̄i kochrjekàngui-na x̄it̄a.”

Kii komà k'e nga jngod àkjale tsibénojmi nga iskan jts'in jè Jesús

26 K'e nga ijchò joon sá, jè àkjale Gabriel, Nainá kisikasén jngod naxandá xi chja-ne Galilea ñanda 'mì Nazaret. 27 Kiikon jngod chjoón xongó xi t̄jín-ne nga jè kixan-kò jngod x̄it̄a xi 'mì José xi tje-là ts'e x̄itaxá ítjòn xi ki'mì David. Jè 'ín-là chjoón xongó, María 'mì. 28 Jè àkjale, k'e nga jahas'en ni'ya nga kijtseèkon María, kitsò-là:

—jNdaà-lè, ngaji xi j̄i kitjoé-lè kjondaà jè! Nainá t̄jínako-lè. Ngaji xi ndaà kjòchikon-t'in mì k'oaá-ne koni íchjín xi k'ejí.

29 Jè María k'e nga kijtseèkon, tà kjòxkón-là koni s'ín kitsò-là jè àkjale; kisikitsjeèn kó tsòya-ne nga kos'ín j'ìi síhixat'aà-ne. 30 Jè àkjale kitsò-là:

—María, k̄i tsakjoòn-jèn, jye kitjoé-lè kjondaà nga nguixkon Nainá. 31 I'ndeí koxk'én-né, ki'ndí jcha jngoi. K'oaá s'ín kít'ìi 'ín-là nga Jesús k'oín. 32 X̄it̄a ítjòn koma; Ki'ndí-là Nainá k'oín xi isa 'ñó 'nga t̄jna; Nainá, jè s̄iingatsja kjotixoma-là. X̄itaxá ítjòn k̄jna koni s'ín tsibijna David xi x̄it̄a jchínga-là komà. 33 Jè kotixoma-là naxandá Israel. Kjotixoma-là mì k̄i kjoehet'aà n̄it̄a kjé-ne.

34 Jè María k'eé kitsò-là àkjale:

—¿Kó s'ín koma jè kjoa koi? Nga mìtsà x'in t̄jín-na.

35 Jè àkjale kitsò:

—Jè Inima Tsjeè-là Nainá kitjojen-nè-lè. Jè nga'ñó-là Nainá xi 'ñó 'nga t̄jna koijsat'in-lè koni jngod 'nguién-là ifi mé-ne jè ki'ndí tsjeè xi jts'in, Ki'ndí-là Nainá k'oín. 36 Jè xingui Elisabet xi chjoón 'ndí, kò joon sá t̄jín-là nga ki'ndí 'ya nas'ín jye 'ñó x̄it̄a jchínga. 37 Xi it'aà ts'e Nainá, nijngod kjoa xi mìkìi koma-là —kitsò àkjale.

38 K'eé kitsò María:

—'An-ná xi chjoón ch̄i'nda-là Nainá; k'oas'ín kàtama koni s'ín kò'mì-ná. Jè àkjale t̄inguixkoon-ne kii-ne.

Kii komà k'e nga jè María kii katsejèn-là Elisabet

39 Nachrjein koi, jè María n̄it̄oón kii jngod naxandá xi k̄jna'nchò nin-dò ján nangui Judea. 40 Jahas'en ni'ya-là Zacarías; kisihixat'aà Elisabet. 41 K'e kii'nchré Elisabet nga kisihixat'aà María, ki'ndí xi 'ya, kiskì'nga jya indso'ba. Jè inima-là Elisabet ndaà kis'ejiin Inima Tsjeè-là Nainá. 42 K'eé 'ñó kùichja, kitsò:

—jNainá, isáá 'ñó ndaà t̄isichikon-t'in-lè mì k'oaá-ne koni jñà íchjín xi k'ejí; t̄ikoaá ki'ndí-lè xi t̄jnaya indso'boi 'ñó ndaà tímachikon-t'in! 43 ¿Yá-ná 'an? ¡Mé tà ndaà kò'ijchon-ná j̄i xi nea-là N̄a'èn-ná! 44 T̄ik'e-né nga kà'nchré nga k̄nihixat'aà-ná, ki'ndí-n̄a k̄k̄jì'ngaya indso'bà nga tsja koma-là. 45 ¡Mé tà ndaà-lè nga mokjein-lè 'én xi kis'enojmi-lè! Jè 'én xi kùichja Nainá k̄itasòn-né —kitsò Elisabet.

46 Jè María kitsò:

Inìma-na 'ñó 'nga tísíkijna Nainá.

47 Matsja-na it'aà ts'e Nainá xi ochrjekátjì-na.

48 Kijtseè imaá-na, 'an xi chjoón ch'nda-la ma;

j'ndeji skanda nita kjé-ne k'oaá s'in kitso-na xita: "Mé tà ndaá-la."

49 'Ñó ndaá tse kjoa kisiko-na Nainá, jè, nga isa tse nga'ño tjin-la.

Nainá, xita tsjeè-né.

50 Tjin kjit'aà-la kjohimatakòn it'aà ts'e jña xita xi beèxkòn skanda tats'en-la kjoa nita kjé-ne.

51 K'oaá s'in okó nga tse nga'ño tjin-la;

jña xita xi 'ño 'nga ikon jjiin inìma-la, ochrjekàngui kjo'hítsjeèn-la.

52 Jña xitaxá ítjòn xi 'nga títsajna, faáxìn kjo'tixoma-la,

koa jña xi nangui títsajna, isaá 'nga síkítsajna.

53 Jña xita xi tsjin-la tsojmi xi kine, 'ño kjin tsjá-la,

koa jña xita nchiná, nímé tsjá-la, tà síkasén tiyaá-ne.

54 Nainá síchját'aà-la naxandá Israel, jña xita ch'nda-la;

mikiì síjchàajiin nga tjòkèè Abraham,

55 ngats'ii tje-la nita mé naxrjein-ne.

Nga Nainá, k'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba jña xita jchíngá-ná.

Kitsò María.

56 Jè María, jàn sá tsibìjnakò Elisabet; k'e komà iskan kiì-ne ni'ya-la.

K'e nga kits'iin Juan xi kis'iin bautizar xita

57 K'e nga jye ijchò naxrjein-la, Elisabet, kits'iin jngoò-la ki'ndí x'in.

58 Nainá, 'ño ndaá kisiko. K'e nga kiì'nchré xita xikjin ko xita indiì ni'ya-la

tjikoáá kjòtsja-la. 59 Nga komà jiin naxrjein, kiiko jè ki'ndí nga nguixkon

no'miì, mé-ne nga kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. Jña xita

xi k'jeí, k'oaá s'in mejèn tsibít'aà 'in koni 'mì na'èn-la nga Zacarías 'mì.

60 Tanga jè nea-la kitsò:

—Majìn, Juan k'oín.

61 Kitsò jña xita xi títsajna:

—¿Mé-ne kos'in k'oín-ne? Nijngoò xita xingui xi kos'in 'mì 'in-la.

62 K'eé kitjònangui chisín-la na'èn-la kó k'oín. 63 Zacarías kisijé jngoò íteè

nga kiskijno, tsibít'aà: "Juan 'mì 'in-la." Ngats'ii xita xi ya títsajna, tà k'oaá

komà-la. 64 Zacarías tik'eé-ne kitáx'a-ne tso'ba ko tsaniyá-ne nijjen, ikjoàn

komà kiìchja-ne. K'eé kitsjaà-la kjondaà Nainá. 65 Ngats'ii xita xi títsajna

chraña indiì ni'ya-la, tà kjòxkón-la k'e nga kiì'nchré nga jye ma kiìchja-ne

Zacarías. Xki xi ján tsabísòn kjoa koi kóhokji inchò nindoò nangui Judea.

66 Ngats'ii xita xi kiì'nchré kjoa koi, tsohóko jjiin inìma-la; kitsò:

—Jè ki'ndí, k'e nga kojchíngá, ¿yá xita xi komá?

Nga jè nga'ño-la Nainá tijnako.

Kiì komà k'e nga jè Zacarías kiìchja it'aà ts'e Nainá

67 Zacarías, na'èn-la Juan, kisijiin inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá. Kiìchja

ngajo-la Nainá, kitsò:

68 ¡Mé tà ndaá kji-la Na'èn-ná jè xi Nainá tsò-la naxandá Israel nga j'ii

kíchjítjì naxandá-la tjikoá j'ii síkijnandejí!

69 Kitsjaà jngoò-ná xita xi tse nga'ño tjin-la nga j'ii kachrjetjì-ná kjo'in xi

kjoa ts'e jé-ná,

jè xi tje-la David xi ch'nda-la Nainá tsibìjna.

70 Nainá kisìkjeén tso'ba jña xita tsjeè-la xi kiìchja ngajo-la.

K'oaá s'ín kitsò nga tisa tàts'en-la kjoa nga

⁷¹ kochrjekátjì-ná it'aà ts'e xita kondra-ná,
ko xita xi jtikeè-ná.

⁷² K'oaá tì kitsò Nainá nga skoe ima jña xita jchinga-ná.

Mikiì sijnchàajin jè 'én xi kitsjaà-la xita jchinga-ná Abraham nga tsibindaajin-ko jngoò kjoa tsjeè.

⁷³ Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham xi xita jchinga kjin-ná nga

⁷⁴ sikkitsajnadejì-ná ts'e xita kondra-ná mé-ne nga mikiì kiskoán nga sixá-lá.

⁷⁵ Kjit'aà naxrjein tsjeè kitsajnaá tikoá kixi kitsajnaá nga nguixkon Nainá.

Kitsò Zacarías.

⁷⁶ K'ée kitsò-la ki'ndí-la:

Ngaji, sijkjeén-lè Nainá xi 'ño 'nga tjna nga kinókjoa ngajo-la.

Ngají k'oín ítjòn-la Na'èn-ná nga kindiì ndiyá-la.

⁷⁷ Kénojmi-la naxandá-la kós'ín s'ín Nainá nga kochrjekátjì-ná jé-ná.

Nainá, 'ño tse kjohimatakòn tjín-la nga síjchàat'aà-la jé-la jña xita.

⁷⁸ Nainá sikkasén jngoò-ná xi nchrobá-ne ngajmii.

K'e nga kjoíi, k'oaá s'ín sikhiseèn-la xita koni s'ín mahiseèn k'e nga tajñòya.

⁷⁹ Jña kohiseèn-la kjohitsjeèn-la xita xi j'nde jño títsajnajin,

ko xi jye ndiyá kjoa biyaá tjímaya.

Yaá kji-ko-ná ndiyá ñánda tjín kjoa'nchán.

Kitsò Zacarías.

⁸⁰ Ki'ndí jè tímajchinga tikoá tís'e-la nga'ño xi ts'e inima-la. Yaá tsibijna j'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn skanda k'e nga tsibíts'ia nga tsibijna osen-la naxandá Israel.

2

Kii komà k'e nga kits'in Jesús

(Mateo 1:18-25)

¹ Koi naxrjein k'e nga tjín-la xá ítjòn César Augusto tsjachrje jngoò okixi nga ngats'ii xita naxandá xi otixoma-la Roma, xojoón sit'aà 'ín-la. ² Jè xojoon censo xi kisindaá ítjòn k'e nga tjna gobernador xita xi 'mì Cirenio ján j'nde ñánda 'mì Siria. ³ Kii yije xita nga kii kít'aà xojoon yijo-la nga jngoò ijngoò naxandá-la xi chja-ne.

⁴ José itjo-ne Nazaret, naxandá ts'e Galilea, kii nangui ñánda 'mì Judea ya naxandá Belén ñánda kits'in xita ítjòn xi David ki'mì nga jè José, tje-la ts'e David-né. ⁵ Kii kít'aà xojoon yijo-la; tikoá kii jè María, chjoón-la xi tjina'ño-la nga jè kixan-ko, tanga jyeé ki'ndí 'ya. ⁶ K'e nga jye títsajna Belén, María ijchò naxrjein-la nga kits'in ki'ndí-la. ⁷ Kits'in ki'ndítjòn-la xi ndí ki'ndí x'in; kisikájté nikje-la; ya kisikánaya kaxa ñánda kjèn-ya cho, nga mì tì kii tjín-ne j'nde ya ni'ya ñánda ma nikjáya.

Kii komà k'e nga jña àkjale-la Nainá j'ikon jña paxtò

⁸ Ya chrañat'aà-la Belén títsajna paxtò xi nchisikinda cho orrè-la nga nitjen. ⁹ Ta nitjoón ijchòkon jngoò àkjale-la Nainá. Jè kjoajeya-la Nainá xi 'ño ote kji, kisikhiseèn yije kóhokji jngoò itjandii ñánda títsajna jña paxtò. K'e nga kijtsee, tsí ndaa kitsakjòn. ¹⁰ Jè àkjale kitsò-la:

—Kii tsakjoon-jèn; 'an, koií xá j'i-na nga sík'nchré jngoò-nò 'én xitse xi ndaa tsò xi 'ño kjotsja-la ngats'ii naxandá: ¹¹ J'ndeí kats'in jngoò ki'ndí ya naxandá-la David jè xi kochrjekajin-ná kjo'in, jè xi Cristo, [xita xi xó

kisikasén-ne Nainá], nga jè kotìxoma-ná. ¹² Tjín jngoò seña nga kixi kjoa: sakò jngoò-nò ki'ndí xi tsjájitéjiin nikje-la; kjinaya kaxa ñánda kjèn-ya чо.

¹³ Tik'e-ne kjin jchán àkjale tsatsejèn-kjoò-isa xi inchrobà-ne ngajmii xi 'nga kisikijna Nainá. Kitsò:

¹⁴ Nainá kàtas'e-la kjoajeya ján ngajmii;

ko i it'aà nangui,

'nchán kàtas'e kjoa, it'aà ts'e xita xi tjín-la kjondaà-la Nainá.

¹⁵ K'e nga kii-ne jña àkjale ján ngajmii, jña paxtò kitsò-la xikjin:

—Tíkjaán skanda Belén nga jchaá kjoa xi kòma koni s'in kàsiki'nchré-ná Na'è-ná.

¹⁶ Njtoón kii jña paxtò ján Belén; k'e nga ijchò, kisakò-la ñánda tjina María ko José, koa jè ki'ndí, kjinaya kaxa ñánda kjèn-ya чо. ¹⁷ K'e nga kijtseèkxon ki'ndí jè, tsibénojmi yije koni s'in kitsò jè àkjale it'aà ts'e ki'ndí.

¹⁸ Ngats'ii xita xi kii'nchré koni s'in kitsò jña paxtò tà k'oaá komà-la.

¹⁹ Tanga jè María yaá tsibíjiin yije jjiin inima-la jña 'én xi kis'enojmi-la.

'Nó kisikitsjeèn-jiin kjoa koi. ²⁰ Kii jngoò k'a-ne jña paxtò; jeya tsachrje tikoá ndaà kisikijna Nainá ngats'ii kjoa xi kii'nchré ko xi kijtseè, nga ngui k'oaá s'in komà koni s'in kis'enojmi-la.

K'e nga jña xita jchínga-la Jesús kiiko ingo ítjòn ya Jerusalén nga kisingatsja Nainá

²¹ K'e nga ijchò jiin nachrjein nga kits'iin ki'ndí jè, kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión; Jesús kisit'aà 'ín-la koni s'in kitsò àkjale-la Nainá k'e nga tisa kisinaya'ma indso'ba nea-la.

²² Ijchò nachrjein nga k'oa's'in s'in xita koi, koni s'in tichja kjotìxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne jè María tsjeè kijna-ne nguixkon Nainá. Nachrjein koi, kiiko Jesús ingo ítjòn ya Jerusalén nga kisingatsja Nainá.

²³ K'oaá s'in jtít'aà kjotìxoma-la Nainá xi kiskii Moisés: “Ngats'ii ki'ndí x'in xi jts'in ítjòn, ts'eé Nainá, jè kongatsja.” ²⁴ Xita jchínga-la Jesús kiiko kjotjò-la nguixkon Nainá; jò tjóni'ña ko tsà jò pichón koni s'in tjín kjotìxoma-la Nainá.

²⁵ Koi nachrjein ján Jerusalén tjina jngoò xita kixi xi ndaà beèxkón Nainá, Simeón 'mì. Tikoáá tíkoña-la jè xi sikkijnandeji naxandá Israel; jè Simeón, yaá tjínako Inima Tsjeè-la Nainá. ²⁶ Jè Inima Tsjeè-la Nainá k'oaá s'in tsibénojmiya-la Simeón nga mikii kiyá skanda k'e nga skoexkon Cristo xi Nainá sikkasén. ²⁷ Jè Inima-la Nainá kisikasén Simeón ján ingo ítjòn Jerusalén. K'e nga ijchòko Jesús jña xita jchínga-la mé-ne nga kisikitasòn-ne koni s'in sijé kjotìxoma-la, ²⁸ Simeón kiskoé ki'ndí jè, tsohóya tsja; 'nga kisikijna Nainá. Kitsò:

²⁹ Na'è-ná, jyeé kòbitasòn 'én-lè koni s'in ki'mì-ná,

i'ndeji, 'nchán kàtiyaà 'an xi ch'i'nda-lè ma.

³⁰ Jyeé kòbe-na xkoaàn jè xi kochrjekátji-ná kjo'in,

³¹ jè xi kànikijna-osin nguixkon ngats'ii naxandá,

³² jè xi siihiseèn-la kjohitsjeèn-la jña xita xi mìtsà xita naxandá Israel.

It'aà ts'e ki'ndí jè, naxandá-lè Israel jeyaá kijna.

³³ Jña xita jchínga-la Jesús tà k'oaá komà-la koni s'in kitsò Simeón it'aà ts'e ki'ndí-la. ³⁴ Simeón kisijét'aà-la Nainá nga kàtasichikon-t'in; i'kjoàn kitsò-la María, nea-la Jesús:

—It'aà ts'e ki'ndí jè, k'oaá s'in tjínè-la nga kjin xita naxandá Israel kijoajiin kjo'in koa kjin kixojiin. Seña-la Nainá kijna ³⁵ mé-ne nga jcha-la

kó s'ín t́jín kjohítsjeèn-là nga jngoò ìjngoò xítà, tanga kjìn xítà xi mìkìl kòkjeín-là; t́kòoáà ngaji, k'o'oa s'ín s'e-lè kjo'on-takòn koni tsà jngoò ḱicha ndojò kotokjá iníma-lè.

³⁶ T́kòoáà yáá t́jna chjoón Ana xi chjaya 'én-là Nainá, tsòti-là Fanuel xi tje-là Aser. Jyeé 'nò xítà jchínga. Itoò nó tsibìjnakò x'in-là. ³⁷ Nàchrjein koi, jè chjoón Ana kò ñijòn kaàn kò ñijòn nó t́jín-là nga t́jna ka'àn. Yáá b́ijnaya nàchrjein inchiòn ya ndítsin ingò ítjòn; kò nàchrjein kò nítjen beèxkón Nainá; bítsi'ba-là koa b́ijnachjan. ³⁸ T́jje-ne hora, chjoón jè ijchò kasijnat'aà chraña-là xítà jchínga-là Jesús; kitsjaà-là kjondaà Nainá; kiichja-là ngats'ii xítà it'aà ts'e k'índí jè, jña xi t́kòoà nchikoña-là nga kítjotjì yije naxandá xi chja-ne Jerusalén.

K'e nga kii ìjngoò k'a-ne Nazaret

³⁹ José kò María, k'e nga jye kisihitasòn yije koni s'ín t́ichja kjotíxoma-là Nainá, kii ìjngoò k'a-ne ján Galilea ya naxandá-là Nazaret. ⁴⁰ K'índí jè tímajchínga; tís'e-là nga'ño jjiin iníma-là; t́kòoáà isa ndaà tímachiya-là; yáá t́jnakò kjondaà-là Nainá.

Kii komà k'e nga jè Jesús tsibìjnaya ingò ítjòn ján Jerusalén

⁴¹ Jña xítà jchínga-là Jesús, xkì nó fì ya Jerusalén k'e nga bitjo s'eí Paxkò. ⁴² Jesús, k'e nga jye t́jín-là tejò nó t́kòoà kii ján Jerusalén koni s'ín choòn kjotíxoma ts'e s'eí Paxkò. ⁴³ K'e nga inchrobà-ne xítà nga jyehet'aà s'eí, jè Jesús yáá tsibìjna Jerusalén; koa jña xítà jchínga-là mìkìl kisijìin-là tsà ya tsibìjna. ⁴⁴ Jngoò nàchrjein chinchimaya ndiyá. Maá-là tsà yáá tsóhojìin-là jña xítà xi nchifi-ne. K'e nga tsohótsjijìin-là xíkjin kò xítà xi beèxkon, ⁴⁵ mìkìl kisakò-là. K'eé kii ìjngoò k'a ján Jerusalén nga kii kátsji.

⁴⁶ K'e nga komà ján nàchrjein nga nchihótsji, kisakò-là ya ndítsin ingò ítjòn; t́jnajìin-là xítà xi okóya kjotíxoma-là Nainá; tí'nchré-là t́kòoà t́kjonangui-là. ⁴⁷ Ngats'ii xítà xi nchi'nchré-là tà k'o'oa komà-là jè kjohítsjeèn xi t́jín-là koni s'ín t́ichja. ⁴⁸ Jña xítà jchínga-là, k'e nga kijtseè nga ya t́jna, t́kòoáà tà k'o'oa komà-là; jè nea-là kitsò-là:

—Jì na'èn, ¿mé-ne nga kòs'ín nìkò-nájen? Na'èn-lè kò 'an tímakájno-najen nga kichijì, títسابinchaàtsji-lèjen.

⁴⁹ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne nga binchaàtsji-ná? ¿A mì t́jìin-nò nga t́jínè-na nga ya kótijna nì'ya-là Na'èn-na?

⁵⁰ Tanga jña xítà jchínga-là mìkìl jahas'en-jìin-là jè 'én xi kitsò Jesús.

⁵¹ Jesús, kii ìjngoò k'a-ne ján Nazaret kò nea-là kò na'èn-là; Jesús ndaà kisikitasòn-là xítà jchínga-là. Jè nea-là tà yáá tsibìjìin-ikon iníma-là ngats'ii kjoa koi. ⁵² Jesús, tímajchínga koa nàchrjein inchiòn, isa ndaà tímachiya-là; t́kòoà tís'e-là kjondaà-là Nainá kò ts'e xítà.

3

'Én xi kiichja Juan xi kis'ün bautizar xítà

(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)

¹ K'e nga jye t́jín-là chrj'òdòn nó nga tíhotíxoma-là isò'nde xi chja-ne Roma jè xi 'mì Tiberio César, kò ján nangui Judea, jè t́jna gobernador Poncio Pilato; kò jè Herodes, xítaxá ítjòn t́jna ya nangui Galilea; kò jè Felipe xi 'ndse ma Herodes, xítaxá ítjòn t́jna ya nangui fiánda 'mì Iturea kò ya nangui Traconite; kò jè Lisánias, xítaxá ítjòn t́jna ya nangui Abilinia. ² Kò ján Jerusalén, no'mù ítjòn títasajna jè Anás kò Caifás. Tíkoi-ne nàchrjein,

Juan, ki'ndí-là Zacarías, kits'i-là 'én-là Nainá ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ³ Juan, kii kóhokji indiì xajngá nandá Jordán nga kiichjaya nga kátasikájno jé-là jñà xita nga mi tí jé kohótsji-ne, ikjoàn kátas'ín bautizar yijo-là mé-ne nga siijcháat'aà-là Nainá jé-là.

⁴ K'e nga k'oas'ín kiichjaya Juan, jñà túbitasòn 'én xi kiskii Isaías, xita xi kiichja ngajo-là Nainá nga tsò:

Na'ya-là 'én xi 'ñó chja ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn:

“Tjandaà ndiyá-là Nainá ya ijiiìn inima-nò; kixi tikijna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná.

⁵ Ngats'ii xajngá kongásòn-né;

ngats'ii nindoò ko chrjangui, kokixi-né;

jñà ndiyá xi tsó'ño tjín, tikoáá kokixi-né;

koa jñà ndiyá xi tjen-jen-jno tjen-jen-t'aà choòn, kojchoòn-là.

⁶ Ngats'ii xita nga tíjtsa isò'nde, skoe-né kó s'ín s'iiìn Nainá nga kochrjekátji jé-là xita.”

Kitsò Isaías.

⁷ Juan kitsò-là jñà xita xi ijchò nga mejèn-là koma bautizar:

—jñò xi xita tje-là ye 'mì-nò! ¿Yá xi okitsò-nò nga kinchat'aàxìn-là jè kjo'in xi sa nchrobá machrañat'aà-nò? ⁸ Ndaà tjín kjoa xi t'een nga ndaà kàta'ya-nò nga jyeé kinikájno jé-nò nga mi tí jé binchaàtsji-nò. Kì bixón-jèn ya ijiiìn inima-nò: “Ngajen, [mikii s'e-najen kjo'in] nga yaá inchrobàt'aà-najen tje-là Abraham.” K'oaá xan-nò, Nainá, skanda jñà ndajo komaá-là siikjatjiya-là nga ixti-là Abraham koma. ⁹ Jè kichayá jyeé kjiinandaà nga kotesòn ya; ngats'ii yá xi 'mì ndaà toò ojà-là, skanda ko ima-là, jtísòn-né, ikjoàn sijnchájiìn ni'ín nga kitì.

¹⁰ Jñà xita kiskònangui-là kitsò-là:

—¿Mé xi s'en-jen?

¹¹ Juan kiichja kitsò-là:

—Jè xi jò ma nachro-là kátatsjá jngoò-là jè xi tsjìn-là; jè xi tjín-là tsojmì xi kine, kátatsjá-là jè xi tsjìn-là.

¹² Tikoáá j'ii i'nga xita-là xitaxá Roma xi síkíchjítji tsojmì nga mejèn-là koma bautizar. Kitsò-là Juan:

—Maestro, ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

¹³ Juan kitsò:

—Kì tsato níkíchjió koni s'ín tíchja kjotixoma.

¹⁴ Tikoáá kiskònangui i'nga jñà soldado, kitsò:

—Ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

Juan kitsò-là:

—Kì xita binchaxkón-là, ki 'én ndiso niyasòn-là k'e nga ni mé kjoa tjín-là nga ton mejèn-nò nachrjekájno-là; kàtajngoò-takòn koni tjín machjì-nò.

¹⁵ Nchikoña jñà xita naxandá; nchisíkítsjeèn ijiiìn inima-là xi it'aà ts'e Juan: tsà jè xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]. ¹⁶ Juan kitsò-là ngats'ii xita naxandá:

—Okixi-né, 'an, tà nandá s'iiìn-nò bautizar; tanga nchrobá jngoò xi isa tse nga'ño tjín-là mi k'oaá-ne koni 'an; skanda mikii tíj'nde-na nga skíjnda'ñoá xox'ín-là xojté-là; jè xi sa nchrobá, s'iiìn-nò bautizar ko Inima Tsjeè-là Nainá koa ko ni'ín. ¹⁷ Jyeé kjinaya tsja jè pala nga siitsjeé tjé-là trigo. Kincháxkó trigo ya iya ni'nga; tanga jè tjé-là trigo, koká-né ya ijiiìn ni'ín ñánda mikii bits'o nita mé nachrjein-ne.

18 Juan, k'oaá s'ín kiichjayajiiin-la xita 'én ndaa-la Nainá; kjiin skoya kjoatixoma tsibít'in-la xi ndaa tsò. 19 Juan, tsohótiko jè Herodes xi xita ítjòn tíjna, koií kjoa-la nga jè tíjnakò Herodías chjoón-la Felipe xi 'ndse Herodes. Tikoá tsohótiko Herodes ngats'ii kjoa xi ch'o tís'in. 20 Tanga jè Herodes, isáá 'ñó ch'o kis'iin-isa: ndayá kiskinís'en Juan.

Kii komà k'e nga komà bautizar Jesús

(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

21 K'e nga tik'jeè ndayá fahas'en Juan nga tís'in bautizar ngats'ii xita naxandá, tikoá k'ée komà bautizar Jesús; k'e nga tíchjat'aà-la Nainá Jesús, kitáx'a ngajmii. 22 Ikjoàn itjojen-nè-la Jesús jè Inima Tsjeè-la Nainá xi okji koni kji nise paloma; koa kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Ji-né xi ki'ndí-na xan-lè xi 'ñó matsjake-lè; tsja tjín-la takoàn it'aà tsjii.

Tje-la Jesucristo

(Mateo 1:1-17)

23 Jesús k'e nga tsibíts'ia nga kisixá, tjín-la tsà katé nó. K'oaá s'ín tíjiin-la xita, nga ki'ndí-la xó José; José, ki'ndí-la Elí;

24 Elí, ki'ndí-la Matat; Matat, ki'ndí-la Leví; Leví, ki'ndí-la Melqui; Melqui, ki'ndí-la Jana; Jana, ki'ndí-la José;

25 José, ki'ndí-la Matatías; Matatías, ki'ndí-la Amós; Amós, ki'ndí-la Nahúm; Nahúm, ki'ndí-la Esli; Esli, ki'ndí-la Nagai;

26 Nagai, ki'ndí-la Maat; Maat, ki'ndí-la Matatías; Matatías, ki'ndí-la Semei; Semei, ki'ndí-la Josec; Josec, ki'ndí-la Judá;

27 Judá, ki'ndí-la Joanán; Joanán, ki'ndí-la Resa; Resa, ki'ndí-la Zorobabel; Zorobabel, ki'ndí-la Salatiel; Salatiel, ki'ndí-la Neri;

28 Neri, ki'ndí-la Melqui; Melqui, ki'ndí-la Adi; Adi, ki'ndí-la Cosam; Cosam, ki'ndí-la Elmodam; Elmodam, ki'ndí-la Er;

29 Er, ki'ndí-la Josué; Josué, ki'ndí-la Eliezer; Eliezer, ki'ndí-la Jorim; Jorim, ki'ndí-la Matat;

30 Matat, ki'ndí-la Leví; Leví, ki'ndí-la Simeón; Simeón, ki'ndí-la Judá; Judá, ki'ndí-la José; José, ki'ndí-la Jonam; Jonam, ki'ndí-la Eli-aquim;

31 Eliaquim, ki'ndí-la Melea; Melea, ki'ndí-la Mainán; Mainán, ki'ndí-la Matata; Matata, ki'ndí-la Natán;

32 Natán, ki'ndí-la David; David, ki'ndí-la Isaí; Isaí, ki'ndí-la Obed; Obed, ki'ndí-la Booz; Booz, ki'ndí-la Salmón; Salmón, ki'ndí-la Naasón;

33 Naasón, ki'ndí-la Aminadab; Aminadab, ki'ndí-la Aram; Aram, ki'ndí-la Esrom; Esrom, ki'ndí-la Fares; Fares, ki'ndí-la Judá;

34 Judá, ki'ndí-la Jacob; Jacob, ki'ndí-la Isaac; Isaac, ki'ndí-la Abraham; Abraham, ki'ndí-la Taré; Taré, ki'ndí-la Nacor;

35 Nacor, ki'ndí-la Serug; Serug, ki'ndí-la Ragau; Ragau, ki'ndí-la Peleg; Peleg, ki'ndí-la Heber; Heber, ki'ndí-la Sala;

36 Sala, ki'ndí-la Cainán; Cainán, ki'ndí-la Arfaxad; Arfaxad, ki'ndí-la Sem; Sem, ki'ndí-la Noé; Noé, ki'ndí-la Lamec;

37 Lamec, ki'ndí-la Matusalén; Matusalén, ki'ndí-la Enoc; Enoc, ki'ndí-la Jared; Jared, ki'ndí-la Mahalaleel; Mahalaleel, ki'ndí-la Cainán;

38 Cainán, ki'ndí-la Enós; Enós, ki'ndí-la Set; Set, ki'ndí-la Adán; Adán, xi jè sobà Nainá tsibíndaà.

4

*K'e nga jè xita neí kiskoòt'aà Jesús
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)*

¹ Jesús, nga ndaà tíjìn iníma-la jè Iníma Tsjeè-la Nainá, inchrobà ìjngòò k'a-ne ya xajngá nandá Jordán, koa jè Iníma Tsjeè-la Nainá kíikò jngòò ì'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. ² Ichán nachrjein tsibìjna. Jè xita neí kiskoòt'aà nga mejèn-la kàtátsji jé Jesús. Ngats'ìi nachrjein koi, Jesús mìkii tsakjèn, tsibìjnachjan-né. K'e nga jyehet'aà nachrjein, jyeé 'ño kjòhojò-la. ³ Jè xita neí kitsò-la:

—Tsà kixì kjoa nga ngaji xi Kì'ndí-la Nainá 'mì-lè, tjiì-la okixì ndajo jè nga inchrájin kàtama.

⁴ Jesús kíichja kitsò:

—Tjít'aà Xojoñ-la Nainá nga tsò: “Mitsà tà koi tsojmì xi ma chine kítsakon-ne xita, tìkooá kítsakoón-ne ngats'ìi 'én-la Nainá.”

⁵ Jè xita neí kíikò Jesús jngòò nindoò 'nga, tà jngòohijta tsakò yije-la ngats'ìi naxandá xi tjin isò'nde. ⁶ Jè xita neí kitsò-la Jesús:

—Ngajií tsjaà yije-lè ngats'ìi naxandá koi, nga jì kotixoma-la nga jeya kijni. Nga 'aán kjòngatsja yije. Tsà mejèn-na maá sìngatsja nita yá-ne. ⁷ Ngaji, tsà kosìxkò'nchit'aà-ná ko jeya sìkìjna-ná, tsjii koma kòhojtín.

⁸ Kíichja Jesús, kitsò-la:

—Tisít'aà xìn-ná jì, xita neí. K'ooá s'ín tjit'aà Xojoñ-la Nainá nga tsò: “Jeya tìkìjni Na'èn-ná xi Nainá; tà jè tajngòò chaxkoín.”

⁹ Jè xita neí, ikjoàn kíikò Jesús ján Jerusalén; kisikìjnasòn ìngò ìtjòn ñánda isa 'nga kji; kitsò-la:

—Tsà kixì kjoa nga jì xi Kì'ndí-la Nainá 'mì-lè, tìkatjengui yijo-lè ìjndé;

¹⁰ k'ooá s'ín tjit'aà Xojoñ-la Nainá nga tsò:

Nainá koií xá-la àkjale-la mé-ne nga sìikinda-lè,

¹¹ nga ko tsja tsoba'ño-lè mé-ne nga nìjngòò ndajo satìngui-ne ndsokoiì.

¹² Kíichja Jesús, kitsò-la:

—K'ooá s'ín tíchja Xojoñ-la Nainá nga tsò: “Kì taxkì chít'aà-jèn Na'èn-ná xi Nainá.”

¹³ Jè xita neí, k'e nga mì tì kii kisakò-la kós'ín skónachan-la Jesús nga mejèn-la kohótsji jé, tsasít'aà xìn chiba nachrjein-la skanda komà iskan.

*Kii komà nga tsibíts'ia Jesús nga kisixá nangui Galilea
(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)*

¹⁴ Jesús j'ì ìjngòò k'a-ne Galilea, ko nga'ño-la Iníma Tsjeè-la Nainá ndaà tíjìn iníma-la; kina'yá-la it'aà ts'e, kòhokji nga jngòò itjandiì nangui ts'e Galilea. ¹⁵ Tsakóya ya ni'ya ìngò sinagoga xi ts'e naxandá ñánda tsajmeé; ngats'ìi xita xi kii'nchré 'én-la ndaà kisikìjna Jesús.

*Kó kitsò Jesús nga mì kii kòkjeín-la jña xita ya naxandá-la Nazaret
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)*

¹⁶ Jesús ijchò Nazaret ya nangui-la ñánda kòjchá. Jè nachrjein nìkjáya, koni s'ín s'ín kjit'aà, jahas'en ni'ya ìngò sinagoga. Tsasijna kixì nga tsibíxke Xojoñ-la Nainá. ¹⁷ Kits'ìi-la xojoñ-la Isaiás, xita xi kíichja ngajo-la Nainá; k'e nga kiskìjndaya jè xojoñ, kjòtsji-la ñánda tjit'aà 'én xi tsò:

¹⁸ Jè Iníma Tsjeè-la Nainá tíjnako-na nga 'aán tsibít'aà-na xá nga sika'bí-la xita ima 'én ndaà-la Nainá;

'aán kisikasén-na nga sìndaà-na xita xi kjo'on tíjìn iníma-la;

tikoá koi xá kisikasén-na nga 'an kichjàiìn-là xità xi ndayá títsajna nga kítsajnandejí-ne;

sindaà-na jñà xità xi mìkì tsejèn-là;

kítsajnandejí xità xi tíyatòñ;

¹⁹ kichjàya jè nó-là Nainá k'è nga tsjá-là kjoṭjò xità-là.

²⁰ Tsibíxkóya-ne xojon, kitsjaà-là jè xità xi síchját'aà xá ts'è ni'ya ingo sinagoga, ikjoàn tsibijna. Tà nchikotsejèn-là ngats'ìi xità xi ya títsajna.

²¹ K'èé tsibíts'ia Jesús nga kiìchja kitsò:

—I'ndeí, jyeé kàna'yà-là nga nguixkoòn kòbitasòn koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá xi 'an kòbixkee.

²² Ngats'ìi xità ndaà kiìchja it'aà ts'è Jesús. Tà k'oaá komà-là nga 'ñó ndaà tsò 'én xi chja. Jñà xità kitsò-là xíkjin:

—¿A mìtsà jè jèè xi ki'ndí-là José?

²³ K'èé kitsò Jesús:

—Xi okixi, jñò, k'oaá k'oín-ná 'én xi tsò: “Chjine xkìi, tiji tixkìi-là yijo-lè.” K'oaá tìs'ín k'oín-ná: “Koni s'ín kina'yà-jen kjoa xi ki'ni ján Capernaum nga kinìxkìi-là xità, k'oa tìs'ín tìxkìi-là i nangui-lè.”

²⁴ Jesús kitsò-isa:

—Okixíi xi xan-nò, nijngò xità xi chja ngajo-là Nainá xi yaxkón ya nangui-là. ²⁵ Tikoá okixíi xi xan-nò, kjin íchjin ka'àn tjin ya Israel jè nàchrjein ts'è Elías k'è nga jàn nó osen mì tì kii ts'a-ne jtsí; j'ìi kjínchrá 'ñó kòhokji i'nde Israel. ²⁶ Tanga jè Elías mìtsà ya kii ñánda títsajna íchjin ka'àn ts'è naxandá Israel; yaá kinikasén ñánda tjna chjoón ka'àn ts'è naxandá Sarepta xi chja-ne Sidón. ²⁷ Tikoá kjin ma xità xi tíbindojno chrjoa yijo-là ya Israel koi nàchrjein ts'è Eliseo, xità xi kiìchja ngajo-là Nainá. Tanga nijngò xi xità Israel kjòndaà-ne, tà jè tajngò Naamán xi Siria ts'è.

²⁸ Ngats'ìi xità xi ya títsajna ya ni'ya ingo sinagoga, 'ñó kòjti-là k'è nga kii'nchré 'én xi kiìchja Jesús nga k'oaá s'ín kiskaàya-là nga kondra ts'è-né.

²⁹ Ngats'ìi xità koi tsasítjen, tsachrjeiìn Jesús ya naxandá jè, kiìko isò'nga nindoò ñánda kijna naxandá-là nga mejèn-là sùikatjen-ngui naxi ñánda nga 'ñó tjen-jen-jno choòn. ³⁰ Tanga jè Jesús jahajiìn osen-là koa kii.

Jngò xità xi inima ch'o-là neíi síxájiìn yijo-là

(Marcos 1:21-28)

³¹ Jesús kii ñánda 'mì Capernaum, naxandá xi chja-ne Galilea; tsakóya-là xità k'è nga nàchrjein nìkjáya. ³² Jñà xità, tà k'oaá komà-là koni tsò 'én xi tsakóya, nga jè 'én xi kiìchja, tjin-là kjoṭixoma.

³³ Ya ni'ya ingo sinagoga tjna jngò xità xi inima ch'o-là neíi síxájiìn yijo-là; xità jè, 'ñó kiìchja:

³⁴ —Jesús xi Nazaret tsiji, kì k'oaá nìko-nájen. ¿Mé kjoa xi tjin-lè ko ngajen? ¿Mé-ne ngajen nùti-nájen? ¿A kòf'i nìkjesòn-nájen? Beèxkon-lè; jì-né xi Xità Tsjeè-là Nainá —kitsò.

³⁵ Jesús tsohótiko jè xità neíi:

—iJyò tìjni, titjojiìn yijo-là xità jè! —kitsò-là.

Jè inima ch'o-là neíi, tsajndoòt'aà nangui nga nguixkon ngats'ìi xità, ikjoàn itjojiìn yijo-là xità jè, tanga ni mé xi kisiki'on. ³⁶ Ngats'ìi xità xi títsajna, tà kitsakjòn-né; k'èé tsohóko xíkjin:

—¿Mé 'én-ne koi? K'è nga chja xità jè, tjin-là nga 'ñó tikoá tjin-là kjoṭixoma nga síkitasòn-là inima ch'o-là neíi —kitsò.

³⁷ Jesús, kina'yà-là kòhokji nga jngò itjandii nangui xi chja-ne Galilea.

Kií kis'iin Jesús nga kisindaà-ne nachíya-la Pedro

(Mateo 8:14-15; Marcos 1:29-31)

³⁸ Jesús tsasítjen; itjo-ne ni'ya ingo sinagoga; kii; jahas'en ni'ya-la Simón. Jè nachíya-la Simón 'ñó xk'én. Ch'in tijnja tjin-la. Jñà xita kiichjatji nga skótejen-la. ³⁹ Jesús tsasiñiat'aà-la, tsohótiko ch'in tijnja; jè chjoón nitoón kjòndaà-ne. Ikjoàn tsasítjen, kisis'in-la xita.

Kií kis'iin Jesús nga kjin xita xk'én kisindaà-ne

(Mateo 8:16-17; Marcos 1:32-34)

⁴⁰ K'e nga tíkaàtji ts'oi, ngats'ii xita xi tjin-la xita xk'én xi kjin skoya ch'in tjin-la, j'iiiko ñánda tjna Jesús. Jè Jesús tsohót'aà-la tsja nga jngoò ñjngoò xita xk'én; ngats'ii xita koi, kjòndaà yijeé-ne. ⁴¹ Tíkooá kjin ma xita xi inima ch'o-la neji itjokajin yijo-la nga kjòndaà-ne. 'Nó kiichja inima ch'o-la neji: —ji-né xi Ki'ndi-la Nainá 'mì-lè! —kitsò.

Tanga jè Jesús tsohótiko. Mikii kitsjaà'nde-la nga kiichja, koi kjoa-la nga jyeé beèxkon nga jè xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

Kií komà k'e nga jè Jesús kisika'bí 'én-la Nainá

(Marcos 1:35-39)

⁴² K'e nga jye kis'e isén, itjo Jesús; kii jngoò i'nde it'aà xin ñánda tsjin xita. Jñà xita tsohótsji ñánda kii. K'e nga ijchò ñánda tjna, mejèn-la nga ya kíjnako nga mì xin kjoí. ⁴³ Tanga jè Jesús kitsò-la jñà xita:

—Tíkooá mochjeén-né nga xin naxandá kíkoaa 'én ndaa-la Nainá koni s'in otixoma Nainá. Koi xá kisikasén-na Nainá.

⁴⁴ K'ooá s'in chjaya 'én-la Nainá kóhokji ni'ya ingo sinagoga xi tjin ya nangui-la xita judío.

5

Kjoxkón xi komà k'e nga kjin tin tsibíxkóya Pedro

(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

¹ Jesús k'e nga síjna ya indii ndáchikon ts'e Genesaret kjòtjné jñà xita xi ijchò nga mejèn-la kjin nchré 'én-la Nainá. ² Jesús, kijtsee jò chitso xi ya kjioondii ya indii nandá. Jñà xita nei-la xi bíxkóya tin, jyeé itjojen chitso nga nchihonijno na'ya-la. ³ Jesús jahas'en jngoò chitso xi ts'e Simón, tsibítsi'ba-la nga skinikjá-isa chitso-la ya jjiin ndáchikon. Ikjoàn tsibijnaya nga tsakóya-la xita. ⁴ K'e nga jye tsakóya-la xita, kitsò-la Simón:

—Tikoí chitso-lè ñánda nga isa 'ñó nanga nandá; ikjoàn tikatjen-ngui-ndá na'ya-nò mé-ne nga kíxkóya-nò tin.

⁵ Simón kiichja kitsò:

—Maestro, kànik'a-nájen nitjen nga kànixá-jen, nimé xi kàsakó-najen; tanga tsà ji xi osi nga siikatjen-ngui-ndá na'ya-na, koma-né.

⁶ K'e nga ñjngoò k'a kisikatjen-ngui-ndá na'ya-la, kjin jchán tin tsibíxkóya, tsí mejèn xajnda na'ya-la. ⁷ K'ée kisikatji-la tsja xikjin nga kiichja-la jñà xita xi títsaya chitso xi ñjngoò mé ne nga kisichját'aà-la. Ingajò chitso jngoò k'a kitsee tin. Mejèn tsà bixòngui-ndá nga 'ñó i'í komà. ⁸ Jè Simón xi tikoá Pedro 'mì, k'e nga kijtsee kjoa koi, tsasén-xkó'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Tisít'aàxin-ná Na'én, 'an xita jé-ná!

⁹ Jè Simón ko xita xikjin xi taña síxakjoò, tà kjòxkón-la nga 'ñó kjin tin kjòxkóya-la. ¹⁰ Tíkooá tà kjòxkón-la jè Jacobo ko Juan, ixti-la Zebedeo, jñà xita xi taña síxakjoò Simón. Jesús kitsò-la Simón:

—Ki tsakjoòn-jèn, j'ndeì mî tî kiù tìn kíxkóya-ne, xítáá kíxkóyi xi it'aà ts'an.

¹¹ K'e nga jye kiìko-ne chitso-la ya indii ndáchikón, yaá kitsjeiìn-takòn yije tsojmi-la, i_kjoàn kiùtjingui-la Jesús.

K'e nga jè Jesús kisitsjeè jngòò xítá xi tìbindojno chrjoa yijo-la
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

¹² Jesús k'e nga tsibìjna jngòò naxandá, ijchò jngòò xítá x'in xi tìbindojno chrjoa yijo-la; nga kiitsee Jesús, tsohojna-ñiat'aà nangui nga kiitsee_xkón Jesús, tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, tìtsjeè-ná ch'in xi tjin-na.

¹³ Jesús tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xítá jè, kitsò-la:

—Mejèn-na; jkàtandaà-ne!

Xítá jè, nìtoón kjòndaà-ne. ¹⁴ Jè Jesús kitsò-la:

—Ki yá xítá xi bènojmi-la; t'in ñánda tjna no'miù; takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; tjiì-la kjotjò xi síjé kjotíxoma-la Moisés mé-ne nga tsjeè kijna-ne nguixkón Nainá tìkoa skoe jña xítá nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

¹⁵ Tanga Jesús, isaá 'ño kina'ya-isa-la; ko isaá kjìn xítá kjòxkóya xi mejèn-la nga kji'nchré-la; tìkoa mejèn-la nga kòndaà-ne ch'in xi tjin-la.

¹⁶ Tanga Jesús xìn j'nde fi ñánda tsjin xítá nga chjat'aà-la Nainá.

Kíi kis'iìn Jesús nga kisindaà jngòò-ne xítá xi mî kî ma síhiníyá yijo-la
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

¹⁷ Jngòò nachrjein k'e nga tíhokóya-la xítá Jesús, ya títajajniìn xítá fariseo ko xítá xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Xítá koi, ján inchrobà-ne naxandá xi chja-ne Galilea, Judea ko Jerusalén. Jesús ya tijnajniìn iníma-la nga 'ño-la Nainá nga siindaà-ne ngats'iì xítá xi xk'én.

¹⁸ J'iiko jngòò xítá xk'én xi mikii ma síhiníyá yijo-la; kjiya-la nachan-yá. Tsohótsji'nde-la kó s'in síikas'en xotjoa ni'ya ya ñánda tjna Jesús. ¹⁹ Tanga mikii komà jahas'en ni'ya nga 'ño kjìn xítá títajajna; k'eé tsijin isò'nga ni'ya; jaàxìn nitja; kiskinìjen-jìin-la xítá koni s'in kjiya nachan-yá-la jè xítá xk'én. Yaá tsohójna nguixkón ñánda tjna Jesús. ²⁰ Jesús k'e nga kiitsee nga mokjeiìn-la it'aà ts'e, kitsò-la jè xítá xk'én:

—Ngaji, jyeé kàchàat'aà-lè jé-lè.

²¹ Jña xítá fariseo ko xítá xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés tsohóko iníma-la, kitsò: “Xítá jè, chjajno-la Nainá koni s'in tsò. ¿Yá-né jè nga ma-la síjchàat'aà-ná jé-ná? Tajngòò Nainá xi síjchàat'aà-ná jé-ná.”

²² Jesús kiitsee_ya-la koni s'in nchisíkitsjeèn; kiichja, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne iníma-nò? ²³ ¿Mé xi isa chiba 'in tjin, tsà xán-la jè xítá xi xk'én: “Jé-lè jyeé kichàat'aà-lè”, ko tsà xán-la: “Tísitjiìn koa títjei”? ²⁴ Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xítá xan-la yijo-na, tji'nde-na nga síjchàat'aà-la jé-la xítá i isò'nde.

Jè Jesús k'eé kitsò-la jè xítá xi mikii ma síkjaníyá:

—Ji, k'oaá xan-lè, tísitjiìn, chjoí nachan-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

²⁵ Jè xítá xk'én nìtoón tsasitjen nga nguixkón ngats'iì xítá xi ya títajajna; kiskoé nachan-la xi kijnasòn; k'e nga tífi-ne ni'ya-la, jeya chjat'aà-la Nainá. ²⁶ Ngats'iì xítá xi ya títajajna tà kjòxkón-la, tìkoaá jeya kiichjat'aà-la Nainá. Tsakjón-ko-ne, kitsò:

—I'ndeì kàyaxkón jngoaa kjoxkón.

Mé kjoa xi komà k'e nga jè Jesús kiichja-la Levi
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

²⁷ K'e nga jye os'ín komà kjoa koi, itjo Jesús, kiì; k'eé kijtsee jngoò xita xi 'mì Leví, xita-la xitaxà Roma xi síkíchítjì tsojmì. Tíjnat'aà ímíxa ya ñánda síkíchítjì tsojmì ts'e Roma. Jesús kitsò-la:

—Nchrobátjìngui-ná.

²⁸ Leví, tsasítjen; kisíkítsajna yije tsojmì xi tjin-la; kiitjìngui-la Jesús.

²⁹ Leví, ya ni'ya-la, tsí ndaà kis'iin-la s'eí Jesús. Tíkoáá kjìn xita xíkjin títsajna xi tíkoá tsojmì síkíchítjì, kò xita xi kj'eí; títsat'aà ímíxa. ³⁰ Jñà xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés tsatít'aà xita xi kota'yát'aà-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne jñà xita xi síkíchítjì tsojmì, kò xi tjin-la jé, 'yò-koo koa bichi-koo?

³¹ K'eé kiichja Jesús kitsò:

—Jñà xita xi mìtsà ch'in tjin-la mìtsà chjine xkii mochjeén-la, tà jñà xita xi xk'én xi mochjeén-la chjine xkii. ³² Mìtsà koi xá j'i-na 'an nga j'íkjaañàa xita kixi, jñà-né xita xi tjin-la jé nga kátasíkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne.

Kó kitsò Jesús k'e nga kitjònangui-la mé-ne mì bitsajnachjan-ne xita-la
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

³³ Jñà xita kitsò-la Jesús:

—¿Mé-ne jñà xita xi kota'yát'aà-la Juan tsí ndaà bitsajnachjan tíkoá tsí ndaà bíts'i'ba; k'oaá tís'ín jñà xita fariseo; tanga jñà xita tsjji, kjèn-né koa 'bii-né?

³⁴ Jesús kitsò-la:

—K'e nga bixan jngoò xita, ¿a komaá síkítsajnachjaán xita xi báhihtako-ná k'e nga tákó tíjna xita x'in xi kòbixan? ³⁵ Tanga kijchò nachrjein nga tjáxin-la x'in xi kòbixan, k'e-né nga kitsajnachjan xita.

³⁶ Tíkoáá tsibénjmi jngoò-la 'én xi mangásòn [nga tsakóya-la nga jñà kjotíxoma jchínga, mìkii sasén-la xi kjotíxoma xitse]. Kitsò-la:

—Mìtsà yá xi ote chiba nikje xitse nga bíjto-ne kò nikje ibaà. Tsà kos'ín s'een kíts'ón nikje xitse; tíkoáá mìkii ndaà kongásòn nikje xitse kò nikje ibaà. ³⁷ Tíkoáá mìtsà yá xi binchá xán ixii chrjoa jchínga; tsà kos'ín s'een, k'e nga jye kojchá xán, siixajndà chrjoa jchínga, ikjoàn xixteèn xán; tíkoáá hjija jé chrjoa. ³⁸ Jé xán ixii, chrjoa xitseé sinchá mé-ne nga ndaà sinchájtjò-ne. ³⁹ Tsà yá xi skoí xán jchínga xi kjòtsee jncha, mìkii nìton sùjé ljngoò k'a xi xán ixii. Kìtso-né: “Jé xán jchínga, isaá ndaà.”

6

K'e nga jñà xita xi kota'yát'aà-la Jesús tsate natín jè nachrjein nìkjáya
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

¹ Jngoò k'a jè nachrjein nìkjáya, ja Jesús ñánda títje trigo. Xita xi kota'yát'aà-la tsate natín-la trigo, tsafèya-ne tsja, ikjoàn kiskine. ² Tjin i'nga xita fariseo xi kitsò:

—¿Mé-ne kò'nè-enò jè kjoa xi mìkii tíj'nde nga kos'ín koma jñà nachrjein nìkjáya?

³ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—¿Jñò, a mìtsà jye tíjìin-nò koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá koni kis'iin xitaxà ítjòn xi ki'mì David kò jñà xita-la xi kjihhtako k'e nga kjòhojò-la? ⁴ Jahas'en ni'ya-la Nainá; kiskoé inchrájin tsjeé-la Nainá; tsakjèn. Tíkoá kitsjaà-la xita-la xi tjiko. Mìkii tíj'nde nga jñà kòkjen. Tà jñà nò'mii tíj'nde-la nga kòkjen.

⁵ Jesús kitsò-ìsa-là:

—'An xi Kì'ndí-là Xìtá xan-là yijo-na, 'aán otìixoma-là nàchrjein nìkjáya.

Xìtá xi kixìt'aa jngòò tsja

(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

⁶ Ìjngòò k'a k'e nga jè nàchrjein nìkjáya, Jesús jahas'en ni'ya ìngò sinagoga; tsibíts'ia nga tsakóya-là xìtá. Koá yaá tìjna jngòò xìtá xi kixìt'aa tsja kixì. ⁷ Jñà xìtá xi okóya k'jotìxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò xìtá fariseo nchisíkinda Jesús kó s'ìin, a s'ìindaá-ne jè xìtá xi xk'én jè nàchrjein nìkjáya; mejèn-là nga skoé mé-ne nga koma kohòngui-ne. ⁸ Tanga Jesús jyeé tìjìin-là kó s'ìn nchisíkìtsjeèn jñà xìtá koi. Kitsò-là jè xìtá xi kixìt'aa tsja:

—Tìsítjìin, tìsjina kixì ya jngòò osen.

Xìtá jè tsasítjèn, tsasìjna kixì. ⁹ Jesús, k'eé kitsò-là ngats'ii xìtá xi ya tìtsajna:

—Jngòò kjoá skònangui-nò: ¿A t'í'nde-né k'e nga jè nàchrjein nìkjáya nga ndaa s'eén, o xi ch'o s'eén? ¿A s'ik'en-ná o xi s'indaá-ná jngòò xìtá?

¹⁰ Jesús kiskooótsejèn yije-là kóhòtjín xìtá xi ya tìtsajnanndii-là. K'eé kitsò-là jè xìtá xi kixìt'aa tsja:

—Tjeèndojoi ndseji.

Xìtá jè, tsijmeé tsja, nìtoón k'jòndaà-ne. ¹¹ Jñà xìtá fariseo, 'ñó jti komà-là; k'eé tsibíts'ia nga tsajóoya-ne mé xi s'ikò Jesús.

Kó 'mì 'ín-là xìtá-là Jesús xi kota'yàt'aa-là xi tejó ma-ne

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

¹² Tìjñà-ne nàchrjein koi, Jesús k'ìimijìn-jno jngòò nindoò nga k'ìichjat'aa-là Nainá; kisik'a n'itjèn nga t'ìchjat'aa-là. ¹³ K'e nga kis'e isén k'ìichja-là xìtá xi kota'yàt'aa-là; ìkjoàn jaàjìin tejó xìtá xi tsibíxáya-là. ¹⁴ Jè Simón xi t'ìkoá Pedro tsibít'aa 'ín; Andrés xi 'ndse ma Simón; Jacobo; Juan; Felipe; Bartolomé; ¹⁵ Mateo; Tomás; Jacobo, ti-là Alfeo; Simón xi ya f'it'aa-là k'jotìxoma ts'e xìtá Celote; ¹⁶ Judas, ti-là Jacobo; kò Judas Iscariote, jè xi ìskan komà kondrà-là Jesús.

K'e nga jè Jesús, k'jìn xìtá kisindaà-ne

(Mateo 4:23-25)

¹⁷ Jesús itjòjen-jno-ne nindoò, t'jìkò xìtá xi kota'yàt'aa-là; j'ii jngòò ì'nde ñánda isòn choòn; yaá tsibítsajna. K'jìn ma xìtá-là xi ya nchikoña-là; t'ìkoá k'jìn ma xìtá xi k'j'eíi xi inchrobà-ne kóhòkji ì'nde Judea kò naxandá Jerusalén kò xi inchrobà-ne Tiro kò Sidón, naxandá xi k'jijiyòndii ndáchikon. Koi xá j'ii-ne nga k'jì'nchré-là Jesús, t'ìkoá mejèn-là kondrà-ne ch'in xi t'jìn-là. ¹⁸ Jñà xìtá xi inìma ch'o-là nejí s'jiti-là, t'ìkoá k'jòndaà-ne. ¹⁹ Ngats'ii xìtá, mejèn-là nga kòòt'aa-là tsja yijo-là Jesús nga tseé nga'ño t'ìbitjòjìin yijo-là nga mandaà yije-ne xìtá.

Kó kitsò Jesús it'aa ts'e xìtá imá kò xìtá nchíná

(Mateo 5:1-12)

²⁰ Jesús kiskooótsejèn-a xìtá xi kota'yàt'aa-là kitsò-là:

—Mé tà ndaa-anò jñò xi xìtá imá 'mì-nò, nga tsajòn-nó jñà k'jòndaà xi tsjá Nainá nga jè t'ìhotìxoma.

²¹ 'Mé tà ndaa-anò jñò xi ijò-nò ì'ndeì, nga kòma ìskan, koskii-nò.

'Mé tà ndaa-anò jñò xi ch'ìhindáya ì'ndeì, nga koma ìskan k'jìjño-nò.

22 'Mé tà ndaà-anò k'e nga tjín xítà xi síjtikeè-nò tà 'an ngatji-na xi Ki'ndí-là Xítà xan-là yijo-na; k'e nga síkítsajnat'aàxìn-nò, k'e nga chja'on-ko-nò, k'e nga ochrjekàngui-nò koni tsà jngoò xítà xi 'ñó ts'en. 23 Tsja t'è-là takòn jè nachrjein koi; tìtsja-là inìma-nò; tseé kjondaà tjoé-nò ján ngajmì; tìkoáá jñà xítà jchínga-là xítà xi beètoòn-nò, k'oaá tìs'in kijtseètoòn jñà xítà xi kiichja ngajo-là Nainá.

24 'Tanga imà-xó-nò jñò xi xítà nchiná 'mì-nò nga tjín yije-nò xi mochjeén-là yijo-nò [tanga mìkiì nìkítsjeèn kjondaà-là Nainá xi mochjeén-là inìma-nò].

25 'Imà-xó-nò xi skiì tìtsajnaà j'ndeì; k'e nga koma iskan, kohojò-nò.

'Imà-xó-nò jñò xi bijnò j'ndeì; k'e nga koma iskan kobaá-nò koa jchìhindáya-nò.

26 'Imà-xó-nò jñò k'e nga ndaà síkítsajna yije-nò xítà. Jñà xítà jchínga k'oaá tìs'in ndaà kisikítsajna jñà xítà xi 'én ndiso kiichjaya.

Kó s'in sikoáá xítà kondra-ná

(Mateo 5:38-48; 7:12)

27 'Tanga jñò xi tìtsana'yà, k'oaá xán-nò: Tìtsjacha kondra-nò, ndaà tìkoo jè xi jtikeè-nò. 28 Tìjé't'aà-là Nainá nga kàtasíchikon-t'in jñà xi chja'on-ko-nò, tìtsi'batjiò jè xi ch'o síko-nò. 29 Jè xi síjts'iin-t'aà kjioòn, tìkoá tjiì-là xi ngobà; jè xi faá'an nachròkìsòn-nò, tìkoá tjiì-là nachro-nò xi jngoò. 30 Njta yá xítà xi síjé-nò tsojmì, tjiì-là; tsà yá xi skoé xi tsojmì tsajòn, kì tì kiì njé-là. 31 Koni s'in mejèn-nò nga sìiko-nò xítà, k'oaá tìs'in tìko ngajo-nò.

32 'Tsà matsjacha jè xi matsjakeè-nò, nìmé kjondaà xi s'e-nò, nga k'oaá tìs'in jñà xítà ts'en, matsjakeè xíkjin. 33 Tsà tà jñà ndaà síkoò xítà xi tìkoá ndaà síko-nò, nìmé kjondaà xi s'e-nò. Jñà xítà ts'en, k'oaá tì síko xíkjin. 34 Tsà síkiña-là jè xi yaxkoòn nga koiichjí, tìkoáá nìmé kjondaà s'e-nò. Tìkoáá jñà xítà ts'en síkiña-là xíkjin nga jyeé tjiin-là nga koiichjí yije kóhótjin. 35 Tìtsjacha kondra-nò; ndaà tìkoo; tikiña-là mé xi síjé-nò, nìmé xi chiña-là it'aà ts'e. Tsà kos'in s'een, isaá tse kjondaà s'e-nò. Ixti-là Nainá xi 'ñó 'nga tìjna komaà k'e nga k'oas'in s'een koni s'in Nainá, nga tìjn-là kjohimatakòn it'aà ts'e xítà xi 'nga ikon ko xi ch'o s'in. 36 Chahimaa xinguiò koni s'in beèhima-nò Nainá xi Na'èn-ná 'mì-là.

Mì kiì koma jñà síkindaá jé-là xítà xinguiáá

(Mateo 7:1-5)

37 'Kì jé-là xinguiò 'nè kindaa mé-ne nga Nainá tìkoá mìkiì síkinda jé-nò; kì jé binchanè-là xinguiò mé-ne nga Nainá mì jé kìnchanè-nò; tìjchàat'aà-là jé-là xinguiò mé-ne nga Nainá tìkoá síjchàat'aà-nò jé-nò. 38 Tjiì-là xinguiò; jè Nainá tsjá ngajo-nò; Nainá sìichibà-nò chibà xi ndaà kitseè, xi 'ñó jncha, xi ndaà kisitsajneè ko xi tíxixteèn-tji nga kìncha chijtsa-nò; jè chibà xi sìchibaya-là xinguiò, tìjè sìichibaya ngajo-nò Nainá.

39 Jesús tsibénojmi jngoò-là kjoa xi mangásòn, kitsò-là:

—Jngoò xítà xi mìkiì tsejèn-là, mìkiì koma kòkò-là ndiyá jngoò xi tìkoá mìkiì tsejèn-là. Ingajò, yaá kixoya ngajo ñánda ch'o choòn. 40 Jngoò xítà xi kota'yà mìtsà isa 'nga tìjna koni maestro-là; tanga k'e nga kjoehet'in-là nga ndaà skóta'yà, tìkoáá kongásòn-né koni jè maestro-là.

41 '[¿Mé-ne jé-là xinguiì nìkinda-ne koa tsjiì mìkiì nìkindii?] ¿Mé-ne chitsejèn-là tje xi kjinangui xkon xinguiì, koa jè yá chiso xi kjinangui

xkoiin mikii chitsejèn-là? ⁴² ¿A mì 'ya-jèn yá chíso xi kjinangui xkoiin? ¿Mé-ne kò'mì-là xinguii: “‘Ndsè, tjiì'nde-ná nga kochrjekànguia tjé xi kjinangui xkoiin”? Ngaji xi jò ma isén-lè; ítjòn tìnachrjekàngui chíso xi kjinangui xkoiin, mé-ne nga ndaà kòtsejèn-lè, ìkjoàn tìnachrjekàngui tjé xi kjinangui xkon xinguii.

Kós'ín 'ya-là kós'ín tjin inima-là jñà xita
(Mateo 7:17-20; 12:33-35)

⁴³ Tsjìn yá xi ndaà kjoàn kò ch'o kjoàn toò xi ojà-là; tikoáá tsjin yá xi ch'o kjoàn kò ndaà kjoàn toò xi ojà-là. ⁴⁴ Nga jngodò ìjngodò skoya yá, k'oaá s'ín yaxkon-là koni kjoàn toò xi ojà-là. Jè toò iko, mìtsá yá na'yá ojà-là. Tikoáá jñà toò uva mìtsá na'yá xanchroò ojà-là. ⁴⁵ Koni kjoàn yá, k'oaá tì kjoàn xita; jngodò xita xi 'én ndaà chja, koií-né nga kjondaà tjiin inima-là; koa jngodò xita xi 'én ts'en chja, koií-né nga kjoats'eén tjiin inima-là; nga k'oaá tsò 'én xi nokjoá koni tsò kjohitsjeèn xi tjiin inima-ná.

Chrjó ni'ya xi jò ma-ne
(Mateo 7:24-27)

⁴⁶ ¿Mé-ne kós'ín 'mì-ná nga bixón: “Na'èn, Na'èn”, koa mikii níkitasòn koni xan-nò? ⁴⁷ K'oaá xan-nò yá xi mangásòn jè xita xi 'an fit'aà-na, xi 'nchré 'én-na, tikoáá síkitasòn. ⁴⁸ Jè mangásòn jngodò xita xi bíndaà ni'ya-là; 'ñó nanga ò'nguii; bíjna tàts'en chrjó ni'ya ya isòn naxi. K'e nga 'ba jtsí xkón, f'ii xajngá nandá, kaàt'aà'ñó-là ni'ya; nímé xi síko nga ya tjindaàsòn naxi. ⁴⁹ Tanga jè xi 'nchré 'én-na koa mikii síkitasòn, k'oaá ngaya-là koni jngodò xita xi bíndaàsòn ni'ya-là ñanda tà nangui; mikii ndaà bíndaà tàts'en chrjó; f'ii xajngá nandá, kaàt'aà'ñó-là ni'ya; yaá bixóña ni'ya jè; jngodò k'a bixòjen.

7

Kii komà nga kjondaà-ne chi'nda-là xi xita sko-là soldado
(Mateo 8:5-13)

¹ Jesús, k'e nga jye tsakóya-là xita naxandá xi nchi'nchré 'én-là, kii, jahas'en-jiiin naxandá Capernaum. ² Ya tjina jngodò soldado ítjòn. Jè chi'nda-là, 'ñó xk'én. Kjomeè biyaà. Tanga 'ñó tjòkèè. ³ K'e nga kii'nchré xita jè it'aà ts'e Jesús, kisikasén xita jchínga xi ts'e xita judío nga kii kítsi'ba-là Jesús mé-ne nga kàtjanchrobá, kàtasixkii-là jè chi'nda-là xi xk'én. ⁴ Jñà xita jchínga, k'e nga ijchòkon Jesús 'ñó tsibítsi'ba-là, kitsò-là:

—Ok'ín-là nga síchját'aà-là xita ítjòn jè. ⁵ Tsjakeè naxandá xi chja-ne Judea, koa jè tsibíndaà jngodò-ná ni'ya ìngo sinagoga ì naxandá-ná.

⁶ Jesús kiiiko jñà xita jchínga koi, tanga k'e nga jye kjomeè bijchó chrañàt'aà-là ni'ya, jè xita ítjòn-là soldado kisikasén i'nga amigo-là nga kitsò-là Jesús:

—Na'èn, kì yijo-lè nìjti-là. 'An, mikii ok'ín-na nga ngaji k'oin sobi ni'ya-na. ⁷ Tikoáá mikii ok'ín-na nga 'an kòfikon sobà-lè. Tanga tjii okixi nga kàtandaà-ne chi'nda-na. ⁸ 'An, tjiin-na nga tjin-lè kjotixoma. Tikoáá 'an, tjin-na xita ítjòn xi otixoma-na, tikoáá tjin-na soldado xi 'an otixoma-là, k'e nga xan jngodò-là: “T'in”, fi-né; xan-là xi ìjngodò: “Nchroboi”, nchrobá-né; koa k'e nga xan-là jè xi chi'nda-na: “K'oa t'jin”, síkitasòn-na.

⁹ K'e nga kii'nchré Jesús jñà 'én koi, tà kjòxkón-là. K'eé kiskoòtsejèn-'a jñà xita xi tjingui-là; kitsò-là:

—K'oaá xan-nò, ya Israel, ni saà jngoò xita sakó-na xi qos'ín ndaa mokjeiin-la koni je xita je.

¹⁰ Jña xita xi kiikjaá Jesús, k'e nga j'ii-ne, je chi'nda xi xk'éen, jyeé kjondaà-ne.

Kós'ín komà k'e nga je Jesús kisikjaáya-la ki'ndí-la chjoón ka'àn

¹¹ Nga komà iskan Jesús kii jngoò naxandá xi 'mì Nain. Tjiko xita xi kota'yat'aà-la, tikoáá kjin xita xi ta xita naxandá tjingui-la. ¹² K'e nga jye ijchò chraña ijto xotjoa naxandá, kjin ma xita naxandá xi kjihijtako chjoón ka'àn nga nchifi kíhijin jngoò mik'en xi ti ta jngoò-la je chjoón ka'àn. ¹³ Na'èn-ná Jesucristo, k'e nga kijtseèkxon, kjòhimakeè; kitsò-la chjoón ka'àn:

—Ki chihindáya-jèn.

¹⁴ Kii kasit'aà chraña-la je kaxa mik'en, tsohósòn-la tsja; jña xita xi yangui mik'en chinchako. Kitsò Jesús:

—Ngaji ti, k'oaá xán-lè: ¡Tisítjin!

¹⁵ Je mik'en nitoón tsibijna kixi; ikjoàn kiichja. Jesús, k'eé kisingsja nea-la. ¹⁶ Ngats'ii xita xi tjiko, ta kitsakjòn-né; k'eé jeya kisikijna Nainá kitsò:

—Jngoò xita tijnako-ná xi 'ño ndaa chja ngajo-la Nainá.

Tikoáá tjin xi kitsò:

—Nainá j'ii kasiko naxandá-la.

¹⁷ Jña 'én koi, kina'yà-la kòhokji nangui Judea, ngats'ii i'nde nga jngoò itjandii nangui Judea.

Xita xi kota'yat'aà-la Juan xi kis'iin bautizar xita
(Mateo 11:2-19)

¹⁸ Juan xi kis'iin bautizar xita kii'nchré yije kjoa xi tís'ín Jesús; jña xita xi kota'yat'aà-la tsibénojmí-la. K'eé kiichja jò-la xi xita ts'e. ¹⁹ Kisikasén ñánda tjina Jesús nga skonangui-la, ¿a jè-né xi Cristo xi tjinè-la nga kjoii a xi kj'eíí chíña-lá? ²⁰ Jña xita-la Juan, k'e nga ijchòkon Jesús, kitsò-la:

—Jè Juan kàsikasén-najen xi it'aà tsiji nga chjinnangui-lèjen, ¿a ji-né xi Cristo xi tjinè-lè nga kjoii a xi kj'eíí chíña-lajen?

²¹ Tjijè-ne hora, Jesús, kjin xita kisindaà-ne xi xk'éen, xi kjo'in nchisíkjeiin, xi inima ch'o-la neii tjiin inima-la; tikoáá kjin xita xi mikii tsejèn-la kjondaà-ne. ²² Jesús kitsò-la jña xita xi ijchòkon:

—Tanguió ténjimi-là Juan jña kjoa xi kà'yaà ko xi kàna'yà. Jña xita xi mikii tsejèn-la, jyeé tsejèn-la; jña xi tsá'yá kjoàn, jyeé ma fi-ne; jña xi tibindojno chrjoa yijo-la, tímatsjeèjnoó-ne yijo-la; jña xita xi jtayaá, jyeé 'nchré-ne; ko xita xi jye k'en, nchifaáyaá-la; koa jña xita ima, jye tís'enojmí-la 'én ndaa-la Nainá. ²³ ¡Mé ta ndaa-la je xita xi ngui jngoò k'a ndaa mokjeiin-la it'aà ts'an nga njimé xi osijna-ikòn-la!

²⁴ K'e nga jye kii-ne xita xi kisikasén Juan, tsibíts'ia Jesús nga tsohóko xita xi it'aà ts'e Juan, kitsò-la:

—¿Mé xi tsanguì chitsejèn-là ya i'nde it'aà xin ñánda nangui kixi choòn? ¿A je tsanguì chitsejèn-là jngoò yá inaxo xi sjtjya-la tjo? ²⁵ ¿Mé-né xi tsanguì chitsejèn-là? ¿A jngoò xita xi 'ño ndaa kji nikje-la? Jño, jyeé 'yaá, jña xi ndaa kjoàn nikje xi ókjá, xi tikoá 'ño ndaa kjoàn tsojmi xi tjin-la, yaá titsaya ni'ya-la xitaxá ítjòn. ²⁶ Tanga, ¿mé xi tsanguì chitsejèn-là? ¿A jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá? Okixi-né, k'oaá xan-nò, Juan, isaá 'ño

ndaà koni jngoò x̄ita xi ch̄ja ngajo-la Nainá. ²⁷ It'aà ts'e Juan, yaá tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

'An, sikasén ítjòn-lè x̄ita-na xi kj̄iko 'én;
jè xi koìndaaya ítjòn-lè ndiyá-lè.

²⁸ K'oaá xán-nò, ngats'ìi x̄ita xi t̄jín ì isò'nde, nijngoò x̄ita xi mangásòn koni jè Juan xi kis'ìn bautizar x̄ita, tanga ya ìj̄ìn naxandá ñánda otíxoma Nainá, jè x̄ita xi fehet'aà-ne, isáá jeya t̄jna mì k'oaá-ne koni Juan.

²⁹ K'e nga kù'nchré j̄ña x̄ita naxandá ko j̄ña x̄ita-la x̄itaxá Roma xi síkíchj̄t̄jì tsojmì, kjòjngoò-ikon nga ndaà t̄jín jè ndiyá kixi-la Nainá, nga jye komà bautizar it'aà ts'e Juan. ³⁰ Tanga j̄ña x̄ita fariseo ko x̄ita chj̄ine xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá, mìkù komà bautizar it'aà ts'e Juan. Tsachrjengui-né kjondaà xi t̄jindaà-la Nainá nga tsj̄a-la x̄ita koi.

³¹ Jesús kitsò:

—¿Yá xi siingásòn-koaa j̄ña x̄ita xi t̄jín nachrjein ì'ndeì? ¿Kó kjoàn xi kongásòn-ko? ³² J̄ña kongásòn-kjoò j̄ña ìxti xi bìtsajna nditsin nga síská, ch̄ja-la x̄ikj̄ín, tsò-la: “Kànikjaneé-nòjen xobì tanga j̄ño mìkù kàchà; kàjndaá-nòjen sò xi ba tsò tanga mìkù kàchihindáyaà.” ³³ J'ìi Juan xi kis'ìn bautizar x̄ita xi mìtsá ìnchraj̄ín tsakjèn, t̄kooa mìtsá xán kits'ìi koa j̄ño bixón-nò: “Inìma ch'o-la neìj̄ t̄jín-la.” ³⁴ Ikjoàn j'iaa xi Kì'ndí-la X̄ita xan-la yijona; ma-na kjeen, t̄kooa ma-na 'biaa; j̄ño, k'oaá s'ín bixón ì'ndeì: “X̄ita chrjá'a-né, x̄ita ch'ì-né, amigo-la-né j̄ña x̄ita-la x̄itaxá Roma xi síkíchj̄t̄jì tsojmì ko j̄ña xi x̄ita jé.” ³⁵ Tanga jè kjoachj̄ine-la Nainá, 'yaá-la nga kixi t̄jín k'e nga jye bitasòn.

Kó tsò 'én xi kùichja Jesús k'e nga jngoò chjoón xi tse jé t̄jín-la tsaníjno ndsoko

³⁶ Jngoò x̄ita fariseo kùichja-la Jesús nga mejèn-la kokjen-ko. K'e nga jahas'en ni'ya-la jè x̄ita fariseo, tsibìjnat'aà ìmìxa. ³⁷ Ya naxandá jè, t̄jna jngoò chjoón xi tse jé t̄jín-la. K'e nga kù'nchré nga ya t̄jnat'aà ìmìxa Jesús, ya ni'ya-la jè x̄ita fariseo, ìjchòko jngoò ch̄itsín xi t̄jya-la xkùì xi ndaà jne. ³⁸ Yaá tsasìjnat'aà ìjton ndsoko Jesús nga t̄kjindáya. Ikjoàn tsaníjno ndsoko Jesús ko ndáxkon. K'eé kisìxijno-ne ko tsja skò. Kjìn k'a kiskine'a ndsoko. Ikjoàn kisikaj̄no xkùì xi ndaà jne. ³⁹ Jè x̄ita fariseo xi kùichja-la Jesús, k'e nga kijtsee kjoa koi, kitsò ìj̄ìn inìma-la: “¿Mé-ne nga mìkù beèxkon-ne yá chjoón-ne xi otísiko? Tsà kixi kjoa nga jè x̄ita xi ch̄ja ngajo-la Nainá, skoexkon-né nga chjoón xi jé t̄jín-la.” ⁴⁰ K'eé kùichja Jesús, kitsò-la:

—Simón, jngoò kjoa koxán-lè.

Simón kitsò:

—Maestro, kot'in-ná.

⁴¹ Jesús kitsò:

—Jò x̄ita t̄tsajna xi ton t̄jen-la ts'e x̄ita xi síkìña ton; jngoò xi 'òn sìndo t̄jen-la; jè xi ìjngoò icháte t̄jen-la. ⁴² Ingajò x̄ita koi, tsj̄in-la ton xi koìchj̄í ngajo-ne. Jè nei-la ton kisìjchàat'aà-la ingajò. Kot'in-ná, ¿ñá-laá ingajò x̄ita koi xi isá 'ñó matsjakeè jè nei-la ton?

⁴³ Kùichja Simón kitsò:

—'An, k'oaá s'ín síkìtjeèn, jè-la xi isá tse ton kitjen-la.

Jesús kitsò:

—Ndaà kichoòsòn-la.

⁴⁴ Jesús kiskoòtsejèn-jno jè chjoón, kitsò-la Simón:

—Chitsejèn-la chjoón jè. 'An, k'e nga kòfahas'eèn ni'ya-lè [mìkù kànìkitasoìn koni s'ín t̄jín kjotíxoma tsaján]; mìkù kò'biì-ná nandá

xi mochjeén-la ndsokoaà nga saníjno; tanga chjoón jè, ndáxkoón kòhoníjno-ne ndsokoaà koa tsja skoó kàsíxijno-ne. ⁴⁵ K'e nga kànihixat'aà-ná mìkì kichine'a-ná tanga chjoón jè, kóni kòfahas'eèn nì'ya-lè tíkine'a ndsokoaà.

⁴⁶ 'Ngaji, mìkì kànáhiñoi asiti skoaà, tanga chjoón jè, kòfáhiñoi ndsokoaà xkì xi ndaà jñe. ⁴⁷ Koií k'oas'ín xan-lè: Chjoón jè, jyeé kàchàat'aà yije-la ngats'iì jé-la koi kjoa-la nga 'ñó matsjakeè-na, tanga jè xita xi chiba kàchàat'aà-la jé-la, isaá chiba matsjakeè-na.

⁴⁸ K'eé kitsò-la Jesús jè chjoón:

—Jé-lè jyeé kàchàat'aà-lè.

⁴⁹ Jñà xita xi taña titsajnat'aà ímíxa kitsò-la xíkín:

—¿Yá xita-né jè nga tikoá ma-la síjchàat'aà-ná jé-ná?

⁵⁰ Jesús kitsò ìjngò k'a-la jè chjoón:

—Koi-né nga mokjeiín-lè it'aà ts'an nga bitjotji-ne jé-lè; t'in-la ndaà-ne.

8

Íchjín xi kisichját'aà-la Jesús

¹ K'e nga komà iskan, Jesús, kjin naxandá tsajmeè, ko rancho, nga kùichjaya ko kiska'bí 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otíxoma Nainá. Tjiko xita-la xi tejò ma-ne. ² Tikoáá tjiko i'nga íchjín xi jye kjòndaà-ne ch'in nejí-la ko xi k'ejí ch'in. Yáá tjiko María jè xi Magdalena 'mì, xi itòò iníma ch'o-la nejí itjoiín yijo-la; ³ tjiko Juana, chjoón-la Chuzá xi síkindá tsojmì-la xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes; tikoáá tjiko xi 'mì Susana koa kjin-isa íchjín tjiko xi síchját'aà-la mé tsojmì xi tjin-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá

(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

⁴ K'e nga jye kòkjìn xita xi xkì xi ján naxandá j'ì-ne, Jesús, tsibénojímì-la kjoa xi mangásòn. Kitsò-la:

⁵ —Jngòò xita xi kù k'jndi xojmá. K'e nga tsibíts'ia nga kiskíjndi xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Koa chinchane xita koa jñà nise tsakjèn. ⁶ Ngui k'oa tjin chixòsòn ya ñánda naxi choòn, tanga k'e nga isò xojmá, ñtjòón kixi nga mìkì 'nchi'nde nangui. ⁷ Ngui k'oa tjin chixò ya ijùn na'yá; yaá taña isòkjoò; k'e nga kjò'nga na'yá, kisk'en-ngui xka-la xojmá. ⁸ Ngui k'oa tjin chixò ñánda nangui ndaà; isò, kjò'nga, koa tsajà-la toò; kitsjaà jngòò sìndo nga jngòò ìjngòò.

Jesús k'e nga jye tsibénojímì kjoa koi, 'ñó kùichja, kitsò:

—iNdaà tina'yaà koni xan-nò!

Mé-ne kjoa xi mangásòn kisikjeén-ne Jesús

(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)

⁹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn xi tsibénojímì-la xita. ¹⁰ Jesús kitsò:

—Jñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaá kjoa'ma-la xi bénojímíya kó s'ín otíxoma Nainá; tanga jñà xita xi k'ejí, tà kjoa xi mangásòn s'enojmì-la, mé-ne nga mìkì skoe-ne xi kjoa kixi nas'ín skótsejèn, mìkì kochiya-la nas'ín nchi'nchré.

Kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá

(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

¹¹ 'Jè kjoa xi mangásòn ts'e xojmá, kii tsòyaá-ne: Jñà xojmá, jè 'én-la Nainá. ¹² Jñà xojmá xi chixò iya ndiyá, jñà गया-la xita xi 'nchré 'én-la

Nainá, ikjoàn f'ii xita neí, faáxin jè 'én jjiin inima-la mé-ne nga mikii kokjeiin-la koa mikii kitjoiin kjo'in inima-la. ¹³ Jñà xojmá xi chixòsòn naxi, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá, k'e nga tàts'en-la kjoa tsjaá ma-la nga mokjeiin-la, tanga tsjin-la i'ma; tà chibaá naxrjein mokjeiin-la; k'e nga mé kjoa xi sakó-la, nitoón síkijna-ne. ¹⁴ Jñà xojmá xi chixò jjiin na'ya, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá; k'e nga jye tjimaya ndiyá-la Nainá, bíts'ia nga síkájno-la yijo-la, ótsji xi kjoa nchiná ko xi kjoa kjotsja. Jñà kjoa koi xi tjin isò'nde bíchjoà-ikòn-la nga mikii makixi nga ojà-la toò. ¹⁵ Jñà xojmá xi chixò ñánda nangui ndaà, jñà ngaya-la xita xi ndaà tjin ko xi kixi tjin inima-la; 'nchré 'én-la Nainá tikoá bijiin-ikon 'én xi 'nchré; ndaà bincha kixi skanda k'e nga ndaà makjin-ya jñà 'én.

Kjoa xi mangásòn ts'e ni'in xi síhiseèn
(Marcos 4:21-25)

¹⁶ Tsjin xita xi oká ni'in, ikjoàn bíjtsa'ma, o xi ya síkijnangui nachan; jngòò ni'in xi ti, sijna 'nga-né; yaá sijnaya candelero mé-ne nga kohiseèn-la jñà xita xi kjoahas'en ni'ya. ¹⁷ Nimé kjoa tjin xi tji'ma i'ndeí xi mikii kotsejèn nga koma iskan; tikoáá tsjin kjoa xi tji'ma i'ndeí xi mikii jcha-la. Ngats'ii kjoa skoexkon yije xita.

¹⁸ T'een kindá kjohítsjeèn-nò k'e nga kiná'ya 'én-la Nainá. Ndaà tiná'yaá. Nga jè xi tjin-la kjohítsjeèn k'oi isa-la; tanga jè xi tsjin-la, skanda tjá'aán-la mé xi k'oas'in síkítsjeèn nga tjin-la.

Nea-la Jesús ko 'ndse
(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

¹⁹ Nea-la ko 'ndse kiikon ñánda tjina Jesús. Tanga mikii komá ijchò skanda ñánda tjina nga 'ño kjin ma-ne xita xi títsajna. ²⁰ Jesús kis'enojmi-la, kitsò-la:

—Nea-lè ko jñà 'ndsi, ján ndítsiaán títsajna, mejèn xó-la nga skótsejèn-lè.

²¹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Xi nea-na ko xi 'ndsè xan-la, jñà-né xi 'nchré 'én-la Nainá, tikoá síkitasòn.

K'e nga jè Jesús kisikijnajyò tjoxkón
(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

²² Jngòò naxrjein, Jesús ko xita xi kota'yat'aà-la jahas'en jngòò chitso, kitsò Jesús:

—Tíkjaán, kitjájtoaá ján xijngoaà ndáchikon.

Ikjoàn kii. ²³ Tanga k'e nga kiisondá chitso, Jesús tsohojnafè-né. Ikjoàn kjòts'ia nga j'ii tjoxkón ya jjiin ndáchikon. Jyeé tífahas'en nandá chitso; xkón tjin tsà ya skajjin-nda. ²⁴ Jñà xita-la k'eé kiikon nga kisikjaá-la Jesús; kitsò-la:

—¡Maestrol ¡Maestrol ¡Chitso, jye tíkaànguindá! Jyeé-la kiyá.

Jaá-la Jesús; ikjoàn tsohótiko tjoxkón ko ndáchikon, nitoón kisijyò-ne, kjòndaaya-ne. ²⁵ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne mikii mokjeiin-nò it'aà ts'e Nainá?

Jñà xita-la tà kitsakjòn-né. Tà kjòxkón-la. Kitsò-la xikjín:

—¿Yá xita-ne jè nga chja-la tjo ko nandá koá síkitasòn-la?

Xita Gadara xi kjin inima ch'o-la neí tjiin inima-la
(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

²⁶ Ikjoàn ijchò ya nangui-la xita Gadareno xi kijna xijngoaà ndáchikon ts'e Galilea. ²⁷ K'e nga itjojen chitso, Jesús, ijchò kasit'aà jngòò-la xita x'in

xi ya i'nde-la naxandá Gadara. 'Nó kjõtseeé tíjìin yijo-la inìma ch'o-la neí; mìtsà níkje ókjá, koa mì ni'ya tjin-la; yaá xó bijnaya ngajo-la mìk'en. ²⁸ Xìta jè, k'e nga kijtseeé Jesús, 'nó kiskindàyat'aà-la koa tsasèn-xkó'nchit'aà-la; ìkjoàn 'nó kùichja, kitsò:

—Jesús, ngaji xi Kì'ndí-la Nainá 'mì-lè xi 'nó 'nga tjna, ¿mé xi mejèn-lè ko 'an? jBítsi'ba-lè, kì yatoòn-ná!

²⁹ Koií okitsò-ne, nga jè Jesús, jyeé kos'ín tsatíxoma-la jè inìma ch'o-la neí nga kàtítjòjìin yijo-la xìta jè. Jyeé kjõtseeé kos'ín tíjìin yijo-la nga biyaàxín; nas'ín na'nó kichà cadena sit'aà'nó ndsoko ko tsja, chíkjoaá-la nga otejtso, ìkjoàn fìko jè inìma ch'o-la neí ya nangui kixì nándá tsjin xìta.

³⁰ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Kó 'mì-lè?

Xìta jè kitsò:

—Legión 'mì-na.

Koií ko'mì-ne nga 'nó kjin inìma ch'o-la neí tíjìin yijo-la. ³¹ Jñà inìma ch'o-la neí tsibítsi'ba-la Jesús nga mì yaá sijkatsjaya nítjan-la neí nándá tjin kjo'in. ³² Ya it'aà nindò, 'nó kjin ma chinga xi nchikjèn-jno jìjìin ijñá. Jñà inìma ch'o-la neí, tsibítsi'ba-la Jesús nga tsjá'nde-la nga ya kjoahas'en-jìjìin yijo-la chinga. Jesús, kitsjaà'nde-la. ³³ Jñà inìma ch'o-la neí, nga jye itjòjìin yijo-la xìta jè, ìkjoàn jahas'en-jìjìin yijo-la jñà chinga. Ìkjoàn jñà chinga tsatíkjàjen-jno ya naxì skanda jìjìin nandá; yaá k'en-jìjìin nandá ngats'ì jñà chinga.

³⁴ Jñà xìta xi nchikondà chinga, k'e nga kijtseeé kjoa xi komà, tsangachikon nga kisikí'nchré naxandá kóhokji nándá rancho. ³⁵ Jñà xìta naxandá, k'e nga kù'nchré, itjo katsejèn jñà kjoa xi komà. Kù nándá tjna Jesús. Tìkoa ya tjinat'aà ndsoko Jesús jè xìta xi jye itjòjìin-ne yijo-la jñà inìma ch'o-la neí. Jyeé íkjá-ne níkje-la, tìkoaá jyeé ndaà tjin-ne kjohítsjeèn-la. Jñà xìta k'e nga kijtseeèxkon, tà kitsakjòn-la. ³⁶ Jñà xìta xi kijtseeé kjoa koi, tsibénojmi-la xikjín kó s'ín komà nga kjòndaà-ne jè xìta xi inìma ch'o-la neí kisijìin yijo-la. ³⁷ Ngats'ì xìta xi títajna ya nangui-la xìta Gadareno, kóhokji jngòò itjandì, tsibítsi'ba-la Jesús nga kàtjì-ne, koií kjoa-la nga 'nó kitsakjòn xìta koi. Jesús jahas'en-ne chitso, ìkjoàn kù-ne. ³⁸ Jè xìta xi jye itjokàjìin-ne yijo-la inìma ch'o-la neí tsibítsi'ba-la Jesús nga mejèn-la nga ya kojmeìko; tanga jè Jesús kitsjaà-la okixì nga kàtjna; kitsò-la:

³⁹ —T'in-ne ni'ya-lè, tènójmí yije-la xìta nga 'nó tse kjoa kàsiko-lè Nainá.

Xìta jè, kù-ne; ìkjoàn tsibíts'ia nga tsibénojmi, kisihingasòn 'én kóhokji naxandá jè nga 'nó tse kjoa kisiko Jesús xi it'aà ts'e.

Tsòti-la Jairo ko chjoón xi kitsobà itjòn níkje-la Jesús

(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

⁴⁰ K'e nga jye j'ì jngòò k'a-ne Jesús ján xijngoaà ndáchikon, kjòtsjaá-la jñà xìta xi kjin ma-ne, koií kjoa-la nga ngats'ì, nchikoña-la. ⁴¹ J'ìikon jngòò xìta sko-la xi ts'e ni'ya jngò sinagoga xi 'mì Jairo; tsasèn-xkó'nchit'aà ndsoko Jesús, tsibítsi'ba-la nga mejèn-la kjiko ni'ya-la. ⁴² Koií xá j'ìkjaá-ne nga jye tìbiyaà ndí tsòti-la xi tajngòò ma-ne xi tejò nó tjin-la.

Jesús, k'e nga tífi, jñà xìta nga kjin ma-ne, chíba-la tsohó'nchò'nó-né. ⁴³ Ya tsóhòjìin jngòò chjoón xi jye kjò tejò nó tjin-la ch'in jní. Jye kjò tse tòn ko tsojmi xi tjin-la kisikjeheya xi kjoa ts'e chjinexkii; mìkù mandaa-ne nita yá xi síxkù-la. ⁴⁴ Chjoón jè, kù kasit'aà chrañà-la Jesús ya ijton íts'in

nga kitsobà'ńó ìtjòn nikje-là, koà jè jní xi tíxíxteèn-là, nìtòón kisijyò-ne.

⁴⁵ K'ée kiskònangui Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi kàtsobà-na?

Ngats'ìi xìtā kitsò:

—Mìtsà yá-jèn.

K'ée kitsò Pedro kò xìtā xi i'nga:

—Maestro, jñà xìtā nga kjin ma-ne fàhitjèn-lè koà ó'nchò'ńó-lè, ngaji si-né: “¿Yá-né xi kàtsobà-na?”

⁴⁶ Jesús kitsò ìjngòò k'a:

—Tjín xi kàtsobà-na; kàbeéyaá-na nga kòbitjòjìn nga'ńó yijo-na.

⁴⁷ Jè chjòón, k'e nga kijtseè nga mìkìl kòma kójna'ma nga ki'yat'in-là, chibà-là tíhotsé yijo-là nga tsasèn-xkó'nchit'aà-là Jesús. Tsibénojímí-là nga nguixkòn ngats'ìi xìtā naxandá mé kjoa-ne nga nikje-là Jesús kitsobà-ne, koà kó s'ín nga nìtòn kjòndaà-ne ch'in-là. ⁴⁸ Jesús kitsò-là:

—Ndí neaa, koi-né nga mokjeíin-lè ìt'aà ts'an nga kòmandaà-ne. T'in-là ndaa-ne.

⁴⁹ Tákó tìk'ée tíchja-ìsa Jesús nga j'ìi jngòò xìtā xi ts'e xìtā ìtjòn xi inchrobà-ne ni'ya-là nga kitsò:

—Ndí tsòti-lè jyeé k'en; kì tì kù nìjti-là Maestro.

⁵⁰ K'e nga kù'nchré Jesús kitsò-là:

—Kì tsakjòòn-jèn; tà jè-né nga kàtakjeíin-lè, jè ndí tsòti-lè kondaá-ne.

⁵¹ K'e nga jahas'en ni'ya, Jesús, mìkìl kitsjaà'nde-là xìtā xi kj'eíi nga jahas'en-kò, tà jè Pedro, Jacobo, Juan, kò na'èn-là kò nea-là ndí tsòti.

⁵² Ngats'ìi xìtā xi títsajna, nchikjindáya-né koà nchisíkájno-né xi ìt'aà ts'e ndí tsòti. Tanga jè Jesús kitsò-là:

—Kì chìhindáya-jèn; mìtsà kòbiyàà ndí tsòti, tà kjinafè-né.

⁵³ Jñà xìtā xi títsajna tà tsijnòkeè Jesús nga tíjìn-là nga jyeé k'en.

⁵⁴ Tanga Jesús kiskoé tsja ndí tsòti; 'ńó kùichja-là kitsò-là:

—Tsòti, jtísítjìn!

⁵⁵ J'ìi ìjngòò k'a-ne inìma-là; ìkjoàn nìtòón tsasítjèn; Jesús kitsjaà òkixì nga tsjá-là xi skìne. ⁵⁶ Jñà xìtā jchínga-là, tà kjòxkón-là; tanga jè Jesús kitsò-là:

—Kì yá xìtā xi bènojímí-là jè kjoa xi kòma.

9

K'e nga jè Jesús kitsjaà-là xá xìtā-là xi tejò ma-ne

(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

¹ Jesús kùichja-là xìtā-là xi tejò ma-ne xi jè tsibíxáya-là; kitsjaà-là nga'ńó kò kjòtixoma nga kòchrjejìn yije inìma ch'o-là neíi xi tíjìn yijo-là xìtā; tìkoà kòma-là sùindaà-ne xìtā xi ch'in xk'én tjín-là. ² Kisikasén nga kichjaya kó s'ín otixoma Nainá, tìkoà sùindaà-ne xìtā xi ch'in tjín-là. ³ Kitsò-là:

—Njímé xi ch'aà xi ts'e ndiyá; kì yá garrote ch'aà; kì na'yaá ch'aà; kì inchrajín ch'aà; kì tòón ch'aà; tìkoà kì jò nachro ch'aà. ⁴ Njita ñánda ni'ya nga kijchoò, yaá títsajna, skanda k'e kitjoo-nò. ⁵ Tsà jngòò naxandá ñánda kijchoò, tsà mìkìl skoétjò-nò, titjòjñò, titsajneé chijo-là ndsokòò nga kàteé kjoa, kò koni jngòò seña, nga jñò, mì tì kùl sjs'in-là; kjo'íin s'e-là nga mìkìl mokjeíin-là.

⁶ Itjo xìtā koi, xkì xi ján naxandá kù; kisika'bí 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo; tìkoáá kùindaà-ne xìtā xi ch'in tjín-là nga kjiindà naxandá.

K'e nga k'en Juan xi kis'iin bautizar xita

(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

⁷ Jè xitaxá íjòn xi 'mì Herodes, k'e nga kii'nchré ngats'iì kjoa xi tís'in Jesús, mìkii beè kó s'in sükítsjeèn, nga tjin i'nga xita xi tsò: "Juan, jyeé jaáya-la." ⁸ Xita xi i'nga tsò: "Jè Elías xi tsatsejèn ìjngòò k'a-ne." Tìkooá xita xi k'ejí tsò: "Jaáya jngòò-la xita jchínga xi kùichja ngajo-la Nainá." ⁹ Kitsò Herodes:

—'An sobà tsibìxá-la xita xi kisik'en Juan nga tsatesin. ¿Yá xita-ne jè xi kos'in tís'in kjoa xi 'nchré?

K'ooá ma-ne nga mejèn-la skoexkon Jesús.

K'e nga 'òn jmiì xita kisikjèn Jesús

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

¹⁰ K'e nga j'iì ìjngòò k'a-ne jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús, tsibénojmi ngats'iì kjoa xi kis'iin. Jesús, k'ee kùko jngòò i'nde ts'e naxandá Betsaida ñanda tsjin xita. ¹¹ Jñà xita, k'e nga kii'nchré nga jye kii Jesús, kiitjinguì-la; k'e nga ijchòtjinguì-la, Jesús, kisis'in-la, tsohóko, tsibénojmi-la kó s'in otíxoma Nainá, tìkooá kisindaà-ne xita xi mochjeén-la nga kondaà-ne.

¹² K'e nga jye tímahixòn, jñà xita-la xi tejò ma-ne, ijchò kinchat'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Kot'in-la ngats'iì xita kàtji-ne mé-ne nga kàtasíkjáya ya naxandá chrañat'aà ko rancho ñanda sàkò-la xi skine. I i'nde ñanda titsajnaá, it'aà xìn-né, nímé tjin.

¹³ Jesús kitsò-la:

—Tjiì-la jñò xi kòkjen xita koi.

Jñà xita-la kitsò:

—Nímé tjin-najen, tà 'òn ma inchrájin-najen koa jò ma tìn, tà jè-la tsà konguí kindaà-lajen xi kòkjen ngats'iì xita koi.

¹⁴ Maá-la tsà 'òn jmiì xi nguì xita x'in.

Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Tikítsajnajtión, icháte icháte tikítsajna-nò.

¹⁵ K'ooá s'in kisikítsajna kóhotjín. ¹⁶ Jesús, kiskoé jñà inchrájin xi 'òn ma-ne ko jñà tìn xi jò ma-ne; ìkjoàn kiskoòtsejèn ngajmii; kitsjaà-la kjondaà Nainá; ìkjoàn kisixkoaya inchrájin, k'ee kitsjaà-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la nga kisika'bí-la jñà xita xi kjin ma-ne. ¹⁷ Tsakjèn yije kóhotjín xita, kó nga kjòskii; k'ee tsibíxkó-ne jñà xi tsiningui-ne; nguì tejò njsiyá komà.

Kós'in kùichja Pedro nga jè Jesús xi Cristo

(Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)

¹⁸ Jngòò k'a k'e nga tijnat'aàxìn Jesús nga tíchjat'aà-la Nainá, ya titsajnako xita xi kota'yàt'aà-la. Jesús kiskònangui, kitsò-la:

—¿Kó tsò xita, yá-ná 'an?

¹⁹ Jñà xita-la kitsò:

—Tjin xi tsò: jè Juan xi kis'iin bautizar xita, tìkooá tjin xi tsò: jè Elías, koa tjin i'nga xi tsò: jaáya-la jngòò-la xita xi chinchima kjòtseé xi kùichja ngajo-la Nainá.

²⁰ Jesús kiskònangui-la kitsò-la:

—Jñò, kó bixón. ¿Yá-ná 'an?

K'ee kùichja Pedro, kitsò:

—Ji-né xi Cristo xi xó kisikasén-lè Nainá.

K'oaá s'ín tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-la

(Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1)

²¹ Tanga Jesús 'ño tsibí'in-la nga mì yá xita xi keènojmi-la kjoa koi.
²² Kitsò-la:

—An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tsee kjo'in siikjaán; kochrje-nguii-na jña xita jchínga, kò xita sko-la nõ'mii kò xita xi okóya kjoixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Siik'eén-na tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoáya-na.

²³ Xi komà iskan kitsò-la kóhotjín:

—Tsà yá xi mejèn-la nga xita ts'an koma, kàtatsjeiìn-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngoò xita xi 'yajen krò-la, nachrjein inchijòn kàtijnandaà nga siikjeiìn kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjit'aà-na. ²⁴ Nga nita yá xita xi mejèn-la kochrjetji yijo-la nga nimé kjo'in sakò-la, tà saá siichija-né kò kjo'in kijnajìin; tanga jè xi tijnandaà nga tsjá yijo-la xi kjoa ts'an, jè-né xi kitjokàjiìn kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kijná. ²⁵ Mé xi siikijne jngoò xita nas'in tjoé yije-la isò'nde tsà chija inima-la kò siikits'ón yijo-la? Nimé. ²⁶ Tsà tjín i'nga xita xi kosobà-la it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'én-na, tikoáá 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, kosobà-na k'e nga kitjojen ijngoò k'a nga skoe xita kjoajeya-na, skoe kjoajeya-la Na'èn-na tikoá skoe kjoajeya-la ts'e àkjale tsjeè-la Nainá. ²⁷ Xi okixi, k'oaá xán-nò, ijndé títsajnajìin i'nga xita xi mikii kiyá skanda k'e nga skoe kó s'ín otixoma Nainá.

Kii komà k'e nga jè Jesús jahatjia í'ño isén-la kóhokji yijo-la

(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

²⁸ Tjín-la tsà kó jìin nachrjein nga tsibénojmi 'én koi, Jesús, kiimijìn-jno jngoò nindoò nga kiichjat'aà-la Nainá. Kiikò Pedro, Juan kò Jacobo. ²⁹ K'e nga tíchjat'aà-la Nainá, Jesús, jahatjia í'ño isén-la; jè nikje-la 'ño kjöchroba; tsí ote tsatsejèn. ³⁰ Jò xita x'in tsatsejèn xi nchijoókjoò Jesús, jè Moisés kò Elías. ³¹ Xita koi, tsí ote choòn kjoajeya-la nga jngoò itjandii ñánda jncha. Nchijoóya-ne nga jè Jesús, jye tífi síkitasòn kjoa ján Jerusalén nga yá kiyá. ³² Jè Pedro kò xita xíkjin, tsí 'ño nijña-la, tanga k'e nga jye kitjaàxin-la nijná kijtseèkxon kjoajeya-la Jesús kò jña xita xi jò ma-ne xi títsajnakò. ³³ K'e nga jye chinchat'aà xin-la Jesús xita koi, jè Pedro kitsò:

—Maestro, ndaà tjín nga j títsajnaá. Kíndaá jàn ni'ya xkójndà, jngoò tsiji, jngoò ts'e Moisés, jè xi ijngoò ts'e Elías.

Jè Pedro tà k'oaá kitsò, mì tì kiì beè-ne kó s'ín kichja. ³⁴ Tik'e-né nga tíchja Pedro, j'ii jngoò 'nguién-la ifi xi tsibí'ma xita koi. K'e nga jahas'en-jìin ifi, tà kitsakjòn-né. ³⁵ Ya jjiìn ifi kina'yà jngoò-la 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake, jè tiná'ya-là.

³⁶ K'e nga jye kina'yà-la 'én koi tà jè tajngoò síjna-isa Jesús. Nachrjein koi jña xita-la jyò tsibitsajna, nimé 'én xi kiichja, mitsà yá xita tsibénojmi-la kjoa xi kijtsee.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngodò-ne ti xi inima ch'o-la neí tjìin inima-la

(Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29)

³⁷ Xi komà inchijòn, k'e nga itjojen-jno-ne nindoò, 'ño kjìn xita kisatiikjoò. ³⁸ K'eé jngoò xita xi yá tijnajìin-la xita kjìn, 'ño kiichja, kitsò-la Jesús:

—Maestro, tibitsi'bà-lè nga chítsejèn-la ki'ndí-na xi tà jè tajngoò-ne.

³⁹ Jngoò inima ch'o-la neí tsohá'ño; tà nitoón kjindáya, ikjoàn 'ño

síkatsé yijo-là; ochrje ndáxó tso'ba; tse kjo'in tsjá-là, mìkiì xátí tsjeiìn.
⁴⁰ Kàbítsi'jà-là jñà xítà xi kota'yàt'aà-lè nga kàtachrjekàjiiìn inìma ch'o xi tíjiìn yijo-là, tanga mìkiì kòma-là.

⁴¹ K'ée kiiichja Jesús kitsò:

—Jñò, xítà xi mìkiì mokjeiìn-nò it'aà ts'an, xi ch'o 'nè. ¿Skanda mé nachrjein kótijnako-nò koa ska-na kjoa-nò? Nchrohókoji ki'ndí-lè ijndé.

⁴² K'e nga tínychrobá chrañà jè ti, jè inìma ch'o-là neii, tsajndoòt'aà nangui, ikjoàn kisíkatsé yijo-là; tanga jè Jesús, tsohótiko jè inìma ch'o-là neii; ikjoàn kisindaà-ne jè ti; kisingatsja-ne na'èn-là. ⁴³ Ngats'ii xítà tà kjòxkón-là jè kjoajeya-là Nainá.

K'oa s'in tsibénjmi Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jò k'a

(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Ngats'ii kjoa xi kis'iìn Jesús, tìkoáà tà kjòxkón-là ngats'ii xítà. Jesús kitsò-là jñà xítà xi kota'yàt'aà-là:

⁴⁴ —Ndaà tìná'yaà jñà 'én koi; kì nìchàajiiìn-jèn: 'An xi Ki'ndí-là Xítà xan-là yijo-na yaà siingatsja-na xítà nguixkon xítaxá.

⁴⁵ Jñà xítà-là mìkiì kjòchiya-là jè 'én xi kos'in kitsò-là. Nainá tsibí'ma-né nga mìkiì kjoahas'en-jiìn-là; tà kitsakjòn-né, mìkiì kiskònangui-là Jesús kó tsòya-ne 'én xi tsibénjmi-là.

Yá xítà xíkjin xi kína ítjòn

(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

⁴⁶ Xítà xi kota'yàt'aà-là Jesús, tsibíts'ia nga tsajoóya-ne yá xítà xíkjin xi kína ítjòn. ⁴⁷ Jesús, k'e nga kijtseè koni s'in nchisíkítsjeèn, kiskoé jngòò ndí ti, kisikíjnat'aà-là yijo-là, ⁴⁸ kitsò-là:

—Nita yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngòò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; jè xi skoétjò-na, tìkoáà skoétjò-né jè xi kisikasén-na. Koií kjoa-là, jè xi isa nangui tjna xi ya tijnajiiìn-nò, jè-né xi isa tjna ítjòn.

Yá xi kondra-là Cristo ko yá xi xítà ts'e

(Marcos 9:38-40)

⁴⁹ Juan kitsò:

—Maestro, ki'ya jngòò-jen xítà xi ko 'ín-lè ochrjekàjiiìn inìma ch'o-là neii xi tíjiìn yijo-là xítà; mìkiì kits'ii'nde-lajen nga mìtsà xítà tsaján xi jñá fit'aà-ná.

⁵⁰ Jesús kitsò-là:

—Ki bichakjáya-là. Jè xi mìtsà kondra tsaján, xítà tsaján-ná.

K'e nga jè Jesús tsohótiko Jacobo ko Juan

⁵¹ K'e nga jye kjòchrañà nachrjein nga kjoì ijngòò k'a-ne Jesús ján ngajmii, 'nó tsi'beé-là ikon nga kii ján Jerusalén. ⁵² Kisikasén ítjòn i'nga xítà-là jngòò naxandá jtobá ján nangui Samaria. Kii kátsji'nde ñánda siikjáya. ⁵³ Jñà xítà Samaria mìkiì kitsjaà'nde-là nga jyeé tíjiìn-là nga ján nchifi Jerusalén. ⁵⁴ Xítà xi kota'yàt'aà-là Jesús, Jacobo ko Juan, k'e nga kijtseè nga mìkiì kitsjaà'nde-là kitsò:

—Na'èn, ¿a mejèn-lè nga k'oa kixón-jen nga kàtjanchrobá-jen ni'in xi ts'e ngajmii nga kàtjehesòn xítà koi koni s'in kis'iìn Elías?

⁵⁵ Tanga jè Jesús kisikátji'a, tsohótiko. Kitsò-là:

—Jñò, mìkiì tíjiìn-nò yá ts'e inìma xi kàtsjá-nò kjohítsjeèn jè. ⁵⁶ 'An xi Ki'ndí-là Xítà xan-là yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga kàtachija inìma-là xítà; jè-né nga kàtitjokàjiiìn kjo'in.

Ikjoàn xìn naxandá kii.

Jè xi mejèn-la nga kjítjìngui-la Jesús

(Mateo 8:19-22)

⁵⁷ K'e nga nchifiya ndiyá, jngòò xità kitsò-la:

—Na'èn, kjítjìngui-lè nità ñánda-ne nga k'oín.

⁵⁸ Jesús kitsò-la:

—Jña ninda, tjín-la nguijo ñánda oyijò; tìkoaá jña nise tjín-la tjé; tanga 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na, tsjín-na i'nde ñánda síkjáya.

⁵⁹ Jesús kitsò jngòò-la xità:

—Nchrobátjìngui-ná.

Jè xità xi oki'mi-la kitsò:

—Na'èn, tjì'nde-ná nga ítjòn kjián kìhijñaà na'èn-na.

⁶⁰ Jesús kitsò-la:

—Jña mik'en kàtìhijìn mik'en-la; ngaji t'in, tìka'bí 'én kó s'in otíxoma Nainá.

⁶¹ Jngòò xità xi k'oa tì kitsò:

—Kjítjìngui-lè ngaji Na'èn, tanga tjì'nde-ná nga kjián síhixat'aà ítjoàn jña xità xi títsajna ni'ya-na.

⁶² Jesús kitsò-la:

—Nijngòò xità xi ijton ít'in tìkotsejèn-ne koma síkitasòn xá-la Nainá nga jè tíhotíxoma. K'oaá ngaya-la tsà jngòò xità xi tískon nchraja, tsà ijton ít'in tìkotsejèn-ne, mìkìl koma síxá.

10

Xá xi kits'ii-la xità xi jàn-kaàn kò te ma-ne

¹ K'e nga jye komà kjoa koi, Na'èn-ná Jesús kitsjaà-la xá nguì jàn-kaàn kò te xità xi kj'eí. Jò jò kiskasén ítjòn nga kjiñdà naxandá kò i'nde ñánda nga isa iskan kjoí jè.

² Kitsò-la:

—Xi okixi, 'ñó tse xá tjín xi it'aà ts'e 'Én-la Nainá koni s'in ma k'e nga kjìn tsojmì majchá, tanga jña xità ch'i'nda xi síxá, chiba ma-ne. Tìtsi'ba-là jè Nei-la xá, kàtasikasén-isa xità ch'i'nda xi koiìxkó tsojmì koi. ³ Tanguió; 'aán síikasén-nò koni orré ki'ndí ya jjiin-la cho tsején. ⁴ Kì chijtsa ton ch'aà, kì naxá na'yaà ch'aà, nì xoxté tsjayaà; tìkoaá mìkìl yá xità xi nìhixat'aà ya iya ndiyá. ⁵ Nità ñánda ni'ya nga kítjás'een, ítjòn k'oa tixón: “Nchán kàtas'e ni'ya jè.” ⁶ Ni'ya jè, tsà tjín xità xi ok'in-la nga s'e-la kjoa'nchán, kítasòn-né; tsà majìn, mìkìl kítasòn. ⁷ Tìtsajna ya ni'ya ñánda kítjás'een; kì xkì xi ján ni'ya onguió; chìnee, t'ioo mé tsojmì xi tsjá-nò. Jè xità xi síxá mochjeén-né nga k'oi-la chí-la. ⁸ K'e nga kijchoò jngòò naxandá ñánda tsjá'nde-nò, chìnee mé tsojmì xi tsjá-nò. ⁹ Tsà tjín xità xi xk'én, tindaà-nò; koatìn-là: “Jye kjòchrañat'aà-nò nga jchaa kó s'in otíxoma Nainá.” ¹⁰ Tsà jngòò naxandá ñánda kijchoò, tsà mìkìl tsjá'nde-nò, títjayaà ndiyá, koatìn-là: ¹¹ “Skanda jè chíjo-la naxandá-nò xi kàtsobà'ñó ndsokòò-jèn, kítasajneè-nòjen koni jngòò seña nga mì tì kii s'is'in-nòjen. Tanga kàtasijìn-nò nga jye kjòchrañat'aà-nò nga jchaa kó s'in otíxoma Nainá.” ¹² K'oaá xán-nò, naxandá jè, isaá tse kjo'in s'e-la jè nachrjein k'e nga sindaàjiiin-la xità, mì k'oaá-ne koni jña xità ts'e naxandá Sodoma.

Mé kjo'in xi tjoé-la naxandá xi mìkìl síkjahtìya kjòhítsjeèn-la kjoa ts'e jé-la

(Mateo 11:20-24)

13 'Iṃa xó-nò j̄nò, x̄ita naxandá Corazín! ¡Iṃa xó-nò j̄nò, x̄ita naxandá Betsaida! Tsà ya-làne naxandá Tiro ko Sidón nga k'oas'ín kis'iaàn kjoxkón xi ndaà t̄jín xi komà ya j̄j̄in naxandá tsajòn, tsà j̄nà x̄ita Tiro ko Sidón kijtsee, jyeé-la nikje naxá íkjá ko chijo ni'ín t̄itsaj̄j̄in koni seña nga jye kisikájno jé-la nga mì t̄i jé ótsji-ne. 14 Tanga jè nachrjein nga sindaàj̄j̄in, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni j̄nà x̄ita naxandá Tiro ko Sidón. 15 J̄nò xi x̄ita naxandá Capernaum tsajòn, ¿a k'oaá s'ín mokjeiín-nò nga jchaxkón-nò ján ngajmii? Majìn, yaá kitsajnaj̄nò ì'nde ñánda t̄jín kjo'in.

16 'Jè xi 'nchré-nò, 'aán xi 'nchré-na; jè xi kochrjengui-nò, 'aán xi ochrjengui-na; jè xi kochrjengui-na, jè ochrjengui xi kisikasén-na.

Mé-ne kjòtsja-la j̄nà x̄ita xi jàn-kaàn ko te ma-ne

17 J̄i-ne j̄nà x̄ita xi jàn-kaàn ko te ma-ne. 'Ñó tsja t̄jín-la, kitsò:

—Na'èn, xi it'aà tsiji, skanda j̄nà in̄ima ch'o-la neí síkitasòn-najen.

18 Jesús kitsò-la:

—Kixii kjoa, kijtsee-ná jè x̄ita neí koni kji ni'ín ch'oon kji nga kiskaàngui it'aà ngajmii. 19 'An, jyeé kitsjaà-nò kjotíxoma ko nga'ño nga koma kinchanè ye ko cho na'yá, nga sikijnee-là ngats'ii nga'ño-la x̄ita neí xi kondra tsajòn; nimé xi ch'o siiko-nò. 20 Tanga kì matsja-nò nga jè in̄ima ch'o-la x̄ita neí síkitasòn-nò; jè xi kàtatsja-nò nga jye t̄jín-nò ì'nde ján ngajmii nga jyeé ya t̄jít'aà 'in-nò.

Mé kjoa-ne nga jè Jesús kitsjaà-la kjondaà Na'èn-la it'aà ts'e x̄ita-la
(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

21 Tijè-ne hora, Jesús, tsjaá komà-la xi it'aà ts'e In̄ima Tsjeè-la Nainá; kitsò:

—Na'èn, xi tsiji ngajmii ko tsiji isò'nde, tsjaà-lè kjondaà nga j̄nà kjoa koi tsibi'ma-la j̄nà x̄ita xi t̄jín-la kjoachjine ko xi 'ño t̄jín-la kjohitsjeèn nga j̄nà tsakoò-la xi taxkì ndí x̄ita ima kjoa. Jon, Na'èn, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-lè.

22 'Ngats'ii kjoa ts'e kjotíxoma, 'aán kisngatsja-na Na'èn-na. Mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Ki'ndí-la ma, tajngò jè xi Na'èn ma; t̄ikoaá mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Na'èn ma, tajngò jè xi Ki'ndí-la beèxkon, ko jè Ki'ndí-la kokò-la j̄nà x̄ita xi jè mejèn-la nga skoexkon, yá-né xi Na'èn ma.

23 Jesús kisikáfaya'a x̄ita xi kota'yat'aà-la, tà j̄nà kiichjat'aà xìn-la, kitsò-la:

—Mé tà ndaà-la j̄nà x̄ita xi xkon nchibeè-ne koni s'ín t̄itsa'yaà j̄nò. 24 K'oaá xán-nò, kjìn x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá, t̄ikoa kjìn x̄itaxá ítjòn xi kjòmejèn-la nga skoe jè kjoa xi j̄nò t̄itsa'yaà, tanga mìkì kijtsee; t̄ikoaá kjòmejèn-la nga kji'nchré jè xi t̄itsana'yà, tanga mìkì kù'nchré.

X̄ita samaritano xi ndaà x̄ita

25 J̄ngò x̄ita chjine xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kiikon Jesús nga mejèn-la skónachan-la, kitsò:

—Maestro, ¿mé kjondaà xi s'iaàn nga kijnakon in̄ima-na n̄ita mé nachrjein-ne?

26 Jesús kitsò-la:

—¿Mé xi t̄jít'aà jè xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés? ¿Kó tsò xi bixkej̄j̄in?

27 Jè x̄ita chjine xojon kitsò:

—'T̄itsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la nga ko in̄ima-lè, ko nga'ño-lè, ko kjohitsjeèn-lè; koa t̄is'ín t̄itsjachi x̄ita xingui koni tsà t̄i yijo tsiji-ne."

28 Jesús kitsò-la:

—Ndaà kànokjoi. Tsà k'oas'ín s'iin, kijnakon-né.

²⁹ Jè xità chjine xojon mejèn-la nga ndaà sikkijna yijo-la 'én xi kiskònangui; ijngòò k'a kiskònangui-la Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi xità xinguiáa?

³⁰ Jesús kitsò:

—Jngòò xità tífiyen ján ndiyá Jerusalén skanda Jericó. Yá iya ndiyá tsibíchoà-la xità chijé. Tsafaá'an tsojmì-la kò nikje-la. 'Nó kisiki'on. Ikjoàn yaá kiskákjna k'en ya iya ndiyá. ³¹ Tijè-ne ndiyá, k'e chiba-la jahajen jngòò no'miì, tanga k'e nga kijtseèxkon nga ya kjinaya ndiyá xità xi kitsi'on, tà jahat'aà xìn-la. ³² Tik'éé-ne ja jngòò xità levita [xi iya ingo síxá] k'oáá tí kis'iin k'e nga kijtseèxkon xità jè nga kjinaya ndiyá; tíkoáá tà jahat'aà xìn-la. ³³ Tanga k'e nga ijchò jngòò xità Samaria [xi xità kondra-la xità judío] nga koá tís'ín tífi ndiyá jè, k'e nga kijtseèxkon, kjòhimateè-né. ³⁴ Kii kasit'aà chraña-la. Kisixkiì-la; kiskaàjno asiti kò xán ñánda kitii-la. Ikjoàn tsibíjtéjin; kisikínasòn-la kohoyo-la; kiiko jngòò ni'ya ñánda nga ma níkjáyaá. Jè kisikinda. ³⁵ Xi komà inchijòn k'e nga jye tífi-ne jè xità Samaria, tsibíhji-la nei-la ni'ya, kitsjaà-la ton koni tjin chji-la ch'inda xi jò nachrjein; kitsò-la: “Tikinda-ná xità jè. K'e nga kjoì ijngòò k'a-na kichjiá tsà isa tse sikkje.” ³⁶ Ngaji, ¿kó si? Ingajàn xità koi, ¿yá-né xi xikjín jè xità xi kisiki'on chijé?

³⁷ Jè xità chjine xojon kitsò:

—Jè xi xikjín, jè xità xi kjòhimateè.

Jesús kitsò-la:

—Ngaji, k'oáá tís'ín t'iin.

K'e nga jè Jesús tsibijna ni'ya-la María kò Marta

³⁸ Jesús k'e nga tjímaya-isa iya ndiyá, ijchò jngòò ndí naxandá jtabá ñánda tjina ni'ya-la chjoón xi 'mì Marta. Yaá kitsjaà'nde-la nga tsibijna. ³⁹ Jè Marta tjina ijngòò-isa chjoón ndichja xi 'mì María. Jè María tsibijnat'aà ndsokò Jesús nga kiì'nchré-la 'én xi tibénojmí. ⁴⁰ Tanga jè Marta, 'ño tísikájno xá xi tjin-la. Kii kasit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, ¿a mì makájno-lè nga jè xinguiáa tajngòò síkijna-na nga s'iaàn xá? Kot'in-la kàtasíchjat'aà-na.

⁴¹ Jesús kiichja kitsò-la:

—Marta, Marta, tsí ndaà níkájnoi, tsí ndaà bìnè-la xá yijo-lè. ⁴² Tà jngòò kjoa xi 'ño mochjeén. Jè María ndaà tjin xi kòfaájin; niyá xi kjoááxìn-la kjoa jè.

11

K'e nga jè Jesús tsakóya kjoa ts'e nga bìtsi'baá

(Mateo 6:9-15; 7:7-11)

¹ Jngòò k'a, Jesús tjina jngòò j'nde ñánda tíchjat'aà-la Nainá; k'e nga jye kiichjat'aà-la, jngòò xità xi kota'yat'aà-la kitsò-la:

—Na'èn, takóya-nájen kó s'ín kijnójoat'aà-lajen Nainá koni s'ín kis'iin Juan nga tsakóya-la xità xi kota'yat'aà-la.

² Jesús kitsò-la:

—K'e nga kijnójoat'aà-la, k'oáá s'ín tixón:

Na'èn xi tijni ngajmiì, kàtayaxkón-la kjoajeya-lè nga tsjeè tijni.

Kàtjanchrobá kjotixoma-lè.

K'oas'ín kàtama j'it'aà nangui koni s'ín mejèn-lè nga koma, koni s'ín ma ján ngajmii.

³ Tjii kjit'aà-nájen niño xi mochjeén-najen nga nachrjein inchiòn.

⁴ Tjichàat'aà-nájen jé-najen koni s'ín niychàat'aà-lajen ngats'ii xitá xi ch'o siko-najen.

Ki kii bi'ndi yá xi mejèn-lá nga kot'aà-najen nga kinchátsji jé-jen.

⁵ Jesús kitsò-isa-la:

—Jñò, tsà tjín jngoò-nò amigo, tsà osen nitjen onguíchoòn, tsà k'óin-là: “Amigo, tikiña jàn-ná inchrajín-lè, ⁶ jngoò amigo-na kòfiikon-na koa tsjìn-na mé xi tsjaà-la.” ⁷ Tsà jé amigo xi tjína inga ni'ya, tsà kitso: “Ki 'an niñti-ná. Jè xotjoa ni'ya jyeé tíchjoajto. Jñà ndí ixti-na ko 'an jyeé kinikjáya-jen. Mikii koma kósitjen nga tsjaà-lè tsojmí xi mochjeén-lè.” ⁸ K'oaá xán-nò, nas'ín majìn-lá nga osítjen nga amigo tsajòn, tsà 'ñó sisii-là, chaán kósitjen. Tsjá yije mé xi mejèn-nò.

⁹ 'K'oaá xan-nò: Tjijé mé xi mejèn-nò, jé Nainá tsjá-nò; tinchátsjiò Nainá, sakó-nò; tinókjoat'aà-là Nainá mé xi mejèn-nò mé-ne skix'a'nde-nò koni jngoò xotjoa. ¹⁰ Ngats'ii xitá xi síjé, tjoé-lá, jé xi ótsji, sakò-lá ko jé xi chjat'aà-lá Nainá, tjáx'a'nde-lá koni jngoò xotjoa.

¹¹ 'Jñò xi na'èn 'mì-nò, tsà inchrajín sijjé-nò ixti-nò, ¿a ndajoó k'oi-là? Majìn. Koa tsà tin sijjé-nò, ¿a yéé k'oi-là? Majìn. ¹² Tsà chjoó sijjé-nò, ¿a cho na'yá k'oi-là? Majìn. ¹³ Jñò, nas'ín xitá xi ch'o 'nè, ma-nò 'bii-là ixti-nò tsojmí xi ndaà kjoàn; jé Na'èn-nò xi tjína ngajmii, isaá niton siis'in-nò nga tsjá-nò inima Tsjeè-lá tsà jñò sijjé'aà-là.

Jngoò ni'ya xi jòya tjín

(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

¹⁴ Jesús, tíhochrjeiìn inima ch'o-lá neii xi tjiiìn inima-lá jngoò xitá xi mikii ma chja. Xitá jé, k'e nga jye itjokajiiñ jé inima ch'o-lá neii, komà kiichja-ne. Jñà xitá xi nchikotsejèn, tà kjòxkón-lá jé kjoa jé. ¹⁵ Tanga tjín i'nga xitá xi kitsò:

—Jé xitá sko-lá xitá neii xi 'mì Beelzebú, jé tsjá-lá nga'ñó nga k'oas'ín ochrjekajiiñ inima ch'o-lá neii xi tjiiìn inima-lá xitá.

¹⁶ Tjín i'nga xitá xi mejèn-lá skót'aà tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén Jesús; kisijé jngoò-lá seña xi jeya tjín xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne.

¹⁷ Jesús, tik'eé kijtseèya-lá koni s'ín nchisíkítsjeèn xitá koi, kitsò-lá:

—Ngats'ii naxandá xi jòya tjín nga kondra títsajna-lá xíkjin, ti yijo-laá tísikixòña-ne; tikoaa tsà jngoò ni'ya xitá xi jòya tjín nga kondra títsajna-lá xíkjin tikoaa jngoò k'a tsjohoba xitá. ¹⁸ Tsà tikoaa jé xitá neii, tsà jòya tís'ín xi tijé-ne yijo-lá. ¿Kós'ín koma s'e-lá nga'ñó nga kotixoma? Jñò, bixón-nò nga 'an, koó nga'ñó-lá Beelzebú ochrjekajiiñ inima ch'o-lá neii. ¹⁹ Tsà k'oas'ín tjín kjoa, jñà xitá tsajòn, ¿yá xi tsjá-lá nga'ñó k'e nga ochrjekajiiñ neii? Koií kjoa-lá, tijñà-ne xitá-nò keènojmi nga mìtsà kixi kjoa nga jé sko-lá neii sikjeén. ²⁰ Tanga 'an, k'e nga ochrjekajiiñ inima ch'o-lá neii xi tjiiìn inima-lá xitá, jé Nainá tsjá-na nga'ñó. Jé kjoa koi tsòyaá-ne nga Nainá, jyeé j'í tihotixoma j'it'aà nangui.

²¹ 'K'e nga jngoò xitá xi tjín-lá nga'ñó ko tjín-lá kicha, ko ndaà síkinda ni'ya-lá, ndaà jncha tsojmí xi tjín-lá. ²² Tanga tsà kjoii jngoò xi kjeii xitá xi isa tse nga'ñó tjín-lá, siikijne-lá, kjoaa'an yije kicha xi ma'ñót'aà takòn, ikjoàn sijjòya yije tsojmí xi tjín-lá; kjiko-né.

23 'Niton yá xita-ne xi mì 'an fit'aà-na, jè-né xi kondra-na; koa nita yá xita-ne xi mìkiì síchját'aà-na nga bíxkóyako-na xita xi ts'an koma, jè tísítsjohoba xita.

Mé xi mat'in xita k'e nga f'ù ìjngoò k'a-ne inima ch'o-la neii
(Mateo 12:43-45)

24 'K'e nga jngoò inima ch'o-la neii bitjokàjìin inima-la jngoò xita, yaá ojmeè ì'nde ñánda kixi choòn, ótsji'nde nga síikjáya. 'K'e nga mìkiì sakó'nde-la, ìjngoò k'a síkítseèn, tsò: "Kjín-la ìjngoò k'a-na ni'ya-na ñánda inchròbà-na." 25 'K'e nga bijchó ìjngoò k'a-ne ni'ya-la, beè nga ndaà kisatiicha kò tsjeè choòn. 26 'Ikjoàn fikjaá ngui itoò xíkjin xi isa ch'o s'in. 'K'ée fahas'en-jìin inima-la xita jè; yaá bitsajna. Xita jè, isaá 'ñó ch'o bìjna koni s'in tsibìjna nga sa ítjòn.

Yá xita-ne xi isa 'ñó ndaà-la

27 Tík'e-né nga tíbénajmí Jesús jña kjoa koi, kùichja jngoò chjoón xi ya tíjnajìin-la xita kjin, 'ñó kùichja, kitsò:

—'Mé tà ndaà-la jè chjoón xi kisìkatsejèn-lè isò'nde tikoà kisikaki-lè!

28 Jesús kitsò:

—'Isaá ndaà-la jña xita xi 'nchré 'én-la Nainá, tikoà síkitasòn!

Xita xi kisijé jngoò kjoxkón

(Mateo 12:38-42; Marcos 8:12)

29 'K'e nga jye kòkjìn xita ñánda tíjna Jesús, tsibíts'ia nga kitsò:
—Xita xi tíjn nachrjein ì'nde, ch'óó s'in; síjé jngoò seña xi it'aà ts'e Nainá, tanga nijngoò seña skoe. Tà jè skoe seña ts'e Jonás. 30 Koni s'in komát'in Jonás, jña xita naxandá Nínive kijtsee jngoò kjoxkón xi ndaà tíjn, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'oaá tís'in tíjn jè kjoa xi sa komat'ian; jña xita xi tíjn ì'nde skoeé kjoxkón xi ndaà tíjn. 31 Jè chjoón ítjòn xi ya otíxoma nangui sur, kosítjen-né jè nachrjein k'e nga kojìndaàjìin Nainá; jè tsját'in 'én jña xita xi tíjn nachrjein ì'nde, koi kjoa-la nga kjìin nangui j'ii-ne nga j'ii 'nchré-la kjoachjine-la Salomón; tanga nachrjein ì'nde, 'an xi tìchjàkò-nò, isaá 'ñó jeya tíjna mì k'oaá-ne koni Salomón. 32 Jña xita naxandá Nínive kosítjen-né jè nachrjein k'e nga kojìndaàjìin Nainá; jña tsját'in 'én jña xita xi tíjn nachrjein ì'nde, koi kjoa-la nga kisikájno jé-la nga mì tì jé tshótsji-ne k'e nga kùichjaya 'én-la Nainá Jonás; tanga nachrjein ì'nde, 'an xi tìchjàkò-nò, isaá 'ñó jeya tíjna mì k'oaá-ne koni Jonás.

Ni'in xi síhiseèn-la xita

(Mateo 5:15; 6:22-23)

33 'Nijngoò xita xi síkìjna'ma k'e nga jngoò ni'in bí'ta'í. Mìtsà kaxa síkìjnangui; síkìjna'nga-né, candelero síkìjnaya mé-ne nga kohiseèn yije-la xita xi fahas'en ni'ya. 34 Jña xkoaán, jè ma ni'in xi síhiseèn-la yijo-ná; k'e nga ndaà tsejèn-ná, iseèn choòn yije-la yijo-ná; tanga tsà mìkiì ndaà tsejèn-la xkoìin, jñò choòn-la yijo-lè. 35 Ndaà chítsejìn, ¿a ndaà tíjna inima-lè? ¿A iseèn choòn-la? ¿A xi jñò choòn-la? 36 Tsà iseèn choòn kóhokji yijo-lè, tsà mì ñánda tíjt'aà xi jñò choòn, ndaà kòtsejìn k'oaá ngaya-la koni tsà jngoò ni'in xi 'ñó títi tísíhiseèn-lè.

K'e nga jè Jesús kisikaká-la xita fariseo kò xita chjine xojon ts'e
kjotíxoma-la Nainá

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 20:45-47)

³⁷ K'e nga jye kiichja Jesús, jngoò xita fariseo kiichja-la nga mejèn-la kokjen-ko ya ni'ya-la. K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, tsibijnat'aà imixa. ³⁸ Jè xita fariseo, tà k'oaà komà-la nga kijtsee nga jè Jesús, mikii kisihitasòn kjotixoma xi xkòn tjín, mikii tsanijno tsja nga tsakjèn. ³⁹ Kiichja Na'én-ná Jesucristo, kitsò-la:

—Jñò, xi xita fariseo 'mì-nò, onijnò chitsín-nò ko chroba-nò ya isò'nga-la, tanga jjiin inima-nò, 'ñó fahajiiin-nò nga chjaà'an-là tsojmì-la xita xi k'ejí tikoáá binchaàtsjioè kjoa xi ch'o tjín. ⁴⁰ Jñò xi xita tònò 'mì-nò. ¿A mì tíjiin-nò: Nainá, k'e nga tsibíndaà isò'nga yijo-la xita, tikoáá tijè-ne xi tsibíndaà inima-la? ⁴¹ Tji-là xita ima kjondaà xi tíjiin inima-nò mé-ne nga tsjeè kitsajnaà nguixkon Nainá.

⁴² 'ima xó-nò xi xita fariseo 'mì-nò! Nga ma-nò bíchjí-là Nainá xi teya oko-la ts'e xka menta ko xka ruda ngats'ii xka xi ma chine, tanga mikii kjoa kixi niko xita; mikii tjòcha 'yaà Nainá. Koi kjoa xi 'ñó mochjeén nga kitasòn; tikoáá mochjeén-né nga kitasòn jña kjoa xi 'nga.

⁴³ 'ima xó-nò xi xita fariseo 'mì-nò! Nga mejèn-nò nga jñò kitsanè ixile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, tikoáá mejèn-nò nga skoexkón-nò xita xi k'ejí, ndaà sjaxat'aà-nò ya nditsin.

⁴⁴ 'ima xó-nò jñò xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko xi xita fariseo 'mì-nò xi jò ma isén-nò! K'oa'sín titsjoè koni kjoàn ngajo-la mik'en nga mikii tsejèn; k'e nga binchimasòn xita, mikii beè mé xi jnchaya.

⁴⁵ K'éé kitsò jngoò jña xita chjine xojon:

—Maestro, k'e nga k'oa'sín nokjoi, tikoáá 'on nokjoàko-nájen.

⁴⁶ Jesús kitsò:

—Tikoáá, ima xó-nò jñò xi xita chjine xojon 'mì-nò! Nga binè-là kjotixoma-nò xita xi k'ejí xi 'ñó 'in tjín nga mikii chikjoa-la nga sikitasòn, tanga jñò, nì jtsè nichját'aà-là.

⁴⁷ 'ima xó-nò xi bindaà chrjó-la mik'en ts'e jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá! Jña xita jhínga-nò kisik'en. ⁴⁸ K'oaá s'ín bitjo kixi kjoa nga tíjngòè-takòn nga xita jhínga tsajòn kisik'en xita koi, koa jñò, bindaà chrjó-la mik'en.

⁴⁹ Xi kjohítsjeèn ts'e Nainá kitsò-né xi it'aà ts'e xita jhínga-nò ko tsajòn: “Siikasén xita xi kichja ngajo-na ko xita xi 'an kotiixáya-la; tanga tjín xi sik'en koa tjín xi kondra kjoí tjingui-la.” ⁵⁰ Nainá kindaá sijé-la jña xita xi tjín j'ndeí, jní xi kixíxteèn ngats'ii xita xi k'en xi kiichja ngajo-la Nainá skanda k'e nga tisa kisindaà isò'nde; ⁵¹ mats'iake-ne Abel xita xi k'en ítjòn skanda jè Zacarías xi jyehet'aà-ne nga k'en; jè xita xi k'en ya j'nde jngoò osen-la ñanda tjina Ni'ya Tsjeè-la Nainá ko ñanda binchásòn kjotjò xi tsjá-la Nainá jña xita. K'oaá xán-nò, jè Nainá sijé-la kinda jña xita xi tjín j'ndeí.

⁵² 'ima xó-nò jñò xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés! Binchachjoà-là xita xi k'ejí nga mikii kjoahas'en-jiiin-la kjoa chjine-la Nainá; jñò, mikii bitjaàs'en-jñò ko mikii bií'nde-là xi k'ejí xita nga fahas'en-jiiin kjoa chjine-la Nainá.

⁵³ K'e nga jye okitsò Jesús jña 'én koi, jña xita xi okóya kjotixoma-la Nainá ko xita fariseo 'ñó tsibít'aà-la nga kjin skoya kjoa kiskónangui-la, ⁵⁴ tikoáá kisikinda nga skoe mé 'én xi kichja-isa mé-ne nga koma kohóngui-ne it'aà ts'e xitaxá.

12

Kjoa ts'e xita xi jò isén tjín-la

¹ K'e nga jye 'ñó kjin jmii kòkjìn xita, chiba-la otijno, otit'aà xíkjin, tsibíts'ia Jesús nga kiichja ítjòn-la xita xi kota'yàt'aà-la; kitsò-la:

—Tikindaa yijo-nò it'aà ts'e xita fariseo xi jò isén tjín-la; kì k'oaá s'in komat'ioòn koni ma na'yo san nga sísan xíkjin k'e nga ótijiin-la. ² Ni mé tjín xi títja'ma xi mikil kòtsejèn; ngats'ii xi tji'ma, jchaá-la. ³ Ngats'ii kjoa xi kinókjoa'maà k'e nga nitjen, kji'nchré yije xita k'e nga nachrjein; jè kjoa xi ya kinókjoa'maà iya ni'ya-nò, ján isò'nga ni'ya, 'ñó kiná'ya-la.

Yá-né xi kiskón-lá

(Mateo 10:26-31)

⁴ Jñò xi amigo ts'an xan-nò, kì tsakjoòn-la jñà xi ma-la sík'en yijo-ná; k'e nga jye ma, ni ti mé xi siko-isa-ná. ⁵ An, k'oa xán-nò yá xi kiskón-la; jè xi tiskón-la, jè xi ma-la sík'en-ná, ikjoàn tji'nde-la nga sikatjen-jiin-ná ñánda titi ni'in xi ts'e kjo'in. K'oaá xan-nò, jè xi tiskón-la.

⁶ K'e nga 'òn ndí nise, saá jò ton satjina-ne. Tanga Nainá, tjín-la kindá. Nijngòò nise síjchàajiin. ⁷ Xi it'aà tsajòn, isaá 'ñó tse chji-nò mì k'oaá-ne koni nas'in 'ñó kjin ma nise. Skanda tsjaskoò tíxkeya yije-la Nainá. Kì tsakjoòn-jèn, nga Nainá 'ñó ndaà s'in-nò kindá.

Jñà xi beèxkón Jesús nga nguixkòn xita

(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Ngats'ii xita xi tsjá 'én nga nguixkòn xita nga 'an fit'aà-na, tikoáá 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tsjaà-la 'én jñà àkjale-la Nainá nga xita ts'an xan-la. ⁹ Tanga jè xi kójjna'mat'in-na nga nguixkòn xita, tikoáá si'mat'in-né nga nguixkòn àkjale-la Nainá.

¹⁰ Ngats'ii xita xi ch'o tsò 'én xi kichjajno-na 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jchat'aà-la jé-la; tanga jñà xi kichjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá mikil jchat'aà-la jé-la.

¹¹ Jñò, k'e nga kjiko-nò xita ya ni'ya ingo sinagoga, ya nguixkòn xita ítjòn kò ts'e xitaxá, kì makájno-nò kó s'in kixón nga kosiko yijo-nò mé 'én xi kinókjoaa. ¹² K'e nga kijchò hora nga kinókjoaa, jè Inima Tsjeè-la Nainá, keènojmiya-nò kó s'in kixón.

Xi ts'e kjoa nchiná

¹³ Jngòò xita xi ya tijnajiin-la xita kjin, kitsò-la Jesús:

—Maestro, kot'in-la jè 'ndse kátasíjòya tsojmì-la xita jchínga-najen; xi 'an oko-na, kátatsjá-na.

¹⁴ Tanga jè Jesús kitsò-la:

—Ji amigo, mìtsá xitaxá tjín-na nga 'an síjòya-nò tsojmì xi tsajòn.

¹⁵ Jesús tikoáá kitsò-isa-la:

—Chítsejèn, tikoá t'een kindá yijo-nò; kì 'ñó kjin tsojmì binchaàtsjiòò i isò'nde; nga jngòò xita, nas'in 'ñó kjin tsojmì tjín-la, mikil síikijnakon tsojmì-la.

¹⁶ Tikoáá tsibénojmi jngòò-la kjoa xi mangásòn; kitsò-la:

—Jngòò k'a jngòò xita xi 'ñó nchiná, 'ñó kjin tsojmì kòjchásòn nangui-la. ¹⁷ Xita jè, kisikitsjeèn; kitsò: “¿Mé xi s'iaàn? Tsjin-na ñánda kinchaàxkoá tsojmì-na.” ¹⁸ K'eé kitsò: “Jyeé be mé xi s'iaàn. Síikixòña ni'nga-na, ikjoàn kindaa-isa xi isa ii kjoàn; yaá kinchaàxkoá yije kòhótjin tsojmì xi kòjchá-na kò xi tjín-na. ¹⁹ Ikjoàn xán-la yijo-na: Kjin tsojmì 'nchaxkò-na.

Kjin nó koma-la; siikjáya, kókjeen, skiaa, siitsjakoaa isò'nde.”²⁰ Tanga jè Nainá kitsò-la: “Ji xi xita tòndo 'mì-lè, nìtjen jè, kiyá-né. Tsojmi xi 'nchaxkò-lè, ¿yá ts'e koma?”²¹ K'oaá s'ín mat'in jña xita xi tà tsojmi ts'e yijo-la bincháxkó koa mitsà xita nchiná nga nguixkon Nainá.

Kós'in síkinda Nainá jña xi ixti-la ma

(Mateo 6:25-34)

²² Nga komá iskan Jesús kitsò-la xita xi kota'yat'aà-la:

—Koií k'oa xan-nò: kì makájno-nò mé tsojmi xi chjinee nga sijchá yijo-nò ko mé nikje xi chikjá.²³ Isaá 'ñó tse chji-la nga titsajnakoaán i isò'nde koni jña tsojmi xi ma chine. Tikoá yijo-na, isaá 'ñó tse chji-la koni jña nikje xi chikjá.²⁴ Chitsejèn-la jña nchraá; mi jnoó 'beé, mi nijin bincháxkó, tsjin-la kaxa nojmé, tikoá tsjin-la ni'nga; tanga jè Nainá tsjá-la tsojmi xi kine. jñò, isaá 'ñó chji-nò mi k'oaá-ne koni jña cho xi tìjmajiin isén!²⁵ Jñò, nas'ín takó 'ñó sikájnoò, nì itsé koma sikatonè-la nachrjein-nò koni s'ín tìjndaà-la Nainá.²⁶ Tsà mikii ma-nò nikitason kjoa xi chiba tjin, mé-ne nga jè nikájno-nò kjoa xi isa chjá tjin.

²⁷ 'Chitsejèn-la naxó lirio, kó s'ín majchá; mikii sixá, mikii ma-la faña nikje; tanga 'an, k'oaá xan-nò, ndaà tsà jè Salomón xi xitaxá ítjòn tsibijna nga 'ñó xita jeya, mi k'oaá kjoàn nikje tsohòkjá koni kjoàn jña naxó.²⁸ Nainá, k'oaá s'ín ndaà kjoàn s'ín xka ijña, xi jngodò nachrjein tìtsajnakon ko xi ma nchijòn kotsjòojiin ni'ín. Jñò xi xita 'mì-nò xi mikii ndaà mokjeiin-nò, ¿a mitsà isa nìton tsjá-nò Nainá nikje xi mochjeén-nò nga chikjá? ²⁹ Jñò, kì nikájno-jèn; kì bixón-jèn: “¿Mé xi chjineé; mé xi s'ioáá?”³⁰ Ngats'ii xita isò'nde, k'oaá tjin tsojmi xi ótsji, tanga jñò, tijnáa-nò Na'èn xi Nainá; jyeé tijnin-la nga kotjin tsojmi xi mochjeén-nò.³¹ Jñò, tinchátsjiod kjoa ts'e Nainá koni s'ín otíxoma; ngats'ii tsojmi xi mochjeén-nò tikoá tjoésòn-nò.

Tsojmi xi 'ñó tse chji-la ngajmii

(Mateo 6:19-21)

³² Jñò, xi ndí orrè-na xan-nò, kì tsakjoòn-jèn; k'oaá s'ín kiskoòsòn-la Nainá nga jñò kotixomakjoò ya ñánda tihotíxoma Nainá.³³ Tatijnáa tsojmi xi tjin-nò; tjii kjotjò-la jña xita xi mochjeén-la; k'e nga tsà k'oas'ín s'een, k'oaá ngaya-la koni tsà nchisakó ngajo-nò chijtsa ton ján ngajmii xi mikii majchinga; sakò-nò tsojmi xi 'ñó tse chji-la ján ngajmii ya ñánda mikii kjoehet'aà, mikii bijchó chijé, tikoá mikii síkje cho kixo.³⁴ Ya ñánda kinchajtión tsojmi-nò, tikoá yaá síkítsjeèn inima-nò.

Chì'nda xi ndaà tìtsajnandaà

³⁵ 'Ndaà titsajnandaà nga sikitasòn-la Na'èn-ná koni jngodò xita xi ndaà tikjá xincho-la ko ndaà títi ni'ín-la.³⁶ K'oaá s'ín ndaà titsajnakoòn koni jña xita chì'nda xi nchikoña-la nei-la xi s'eí kòfi ñánda kòbixan xita, mé-ne k'e nga kjoí-ne, nei-la ni'ya kichja, sílkjane xotjoa ni'ya, ikjoàn skix'a-la.³⁷ Mé tà ndaà-la jña xita chì'nda xi tìtsajnakon k'e nga kjoí-ne nei-la. Xi okixi, k'oaá xán-nò, jè sobà nei-la skoe nikje ot'aà-la nga kòot'aà koa síkítsajnat'aà ímixa-la, ikjoàn sílkjèn.³⁸ Mé tà ndaà-la jña chì'nda xi kos'ín tìtsajnakon nas'ín jye ijchò osen nìtjen, nas'ín jye nchrohós'e isén nga kjoí-ne nei-la.³⁹ Tijnin-nò tsà jngodò nei-la ni'ya sijiin-la mé hora kjoí xita chijé nga sílichjé-la, kijnakon-né nga mikii tsjá'nde nga kochijé-la.⁴⁰ Jñò, k'oaá tìs'ín tìtsajnandaà; 'an xi Kì'ndí-la Xita xan-la yijo-na, kjoí ijngodò k'a k'e nga mikii tìtsachiña kjoa.

Chì'nda xi mì ndaà s'ín

(Mateo 24:45-51)

41 Pedro kiskònangui, kitsò:

—Na'èn, jè kjoa mangàsòn xi tinokjoi, ¿a tà jìin xi otì'mì-nájen, a xi kóhotjín xíta?

42 Kitsò Na'èn-ná Jesús:

—K'oaá xán-nò yá-né xi ch'ì'nda kixi xi tjín-la kjoachjine nga jè nei-la sùikíjna'nda jñà ch'ì'nda-la xi i'nga xi ya síxá ni'ya-la mé-ne nga k'e kjichò chiba-la, sùikjèn ch'ì'nda xíkjin. 43 Mé tà ndaà-la jè ch'ì'nda xi k'oas'ín ndaà tisikitasòn k'e nga kjoji-ne nei-la. 44 Okixíi xi xan-nò, nei-la ch'ì'nda jè, jè sùikíjna'nda yije tsojmì xi tjín-la. 45 Tanga tsà jè ch'ì'nda jè kitsò nga kòòkò inìma-la: “Nei-na, kjìn nachrjein kochrjein-la nga kjoji-ne.” Ikjoàn koiits'ia nga skaàn-kò ch'ì'nda x'ín xíkjin, tìkoá k'oèè-la jñà ch'ì'nda íchjín; kòkjen, koá skoí, koá koch'í. 46 Ch'ì'nda jè, kjoji-ne nei-la jè nachrjein kò jè hora k'e nga mikii tíkoña-la. 'Nó tse kjo'in tsjá-la; yaá sùikíjnajiin-la ñánda títsajna xíta xi mikii mokjeíin-la.

47 'Jè ch'ì'nda xi jye ndaà tíjiiin-la mé xi mejèn-la nei-la, tanga mikii bíjnandaà, tìkoá mikii síkitasòn koni s'ín síjé nei-la, koií jé xi koma-la nga 'nó kojà-la nei-la. 48 Tanga tsà jè ch'ì'nda, tsà mikii tíjiiin-la nga kjo'in tjín-la kjoa xi ch'o tjín, isaá chiba kjo'in s'e-la. Jè xi tse kítoé-la, isaá tse síjé-la; tìkoá jè xi tse kjòngatsja, tìkoáá isaá tse síjé-la.

Mé xi koma ya ni'ya-la xíta xi jè ngatji-la kjoa ts'e Jesús

(Mateo 10:34-36)

49 'Koni jngòò ni'ín xi oká tjé kò síkijne-ngui xi tsjeè, koií xá j'i-na i it'aà nangui nga kjoaxìn-la jé-la xíta mé-ne nga kotsjeè-ne. Tsí mejèn-na tsà jye tíbitasòn. 50 K'oaá s'ín tjínè-na nga tse kjo'in kotojñaà; jtsí ndaà makájno-na skanda k'e nga kítasòn! 51 ¿A k'oaá s'ín níkítsejèn nga jè kjoa xi j'ìikoá nga 'nchán kítsajna xíta? Majìn, xán-nò, kjoasii kítsajnajiin jè ngatji-la kjoa ts'an. 52 Mats'ia-ne skanda i'ndeí kóni nga fi-isa nachrjein, k'oaá ngaya-la tsà 'òn ma xíta xi títsajna nga jngòò ni'ya, jòya koma; xi jàn ma-ne skaàn-kjoòkò xi jò ma-ne, jñà xi jò ma-ne skaàn-kò xi jàn ma-ne. 53 Jò skoya s'e. Na'èn-la, kondra-laá koma jè ki'ndí-la; koá jè ki'ndí-la, kondra-laá koma na'èn-la; nea-la, kondra-laá koma tsòti-la; jè tsòti-la kondra-laá koma nea-la; nachíya-la, kondra-laá koma jè kja'nda-la; jè kja'nda-la kondra-laá koma nachíya-la.

Seña ts'e nachrjein

(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13)

54 Jesús tìkoá kitsò-la jñà xíta xi kjìn ma-ne:

—K'e nga 'yaà nga nchrobá ifi, bixón-nò: “Jtsí k'oa.” K'oaá s'ín bitasòn. 55 K'e nga 'ba tjò tsjé, bixón-nò: “Ndobá kotsjé.” K'oaá s'ín bitasòn, matsjè-né. 56 jñò, xíta xi jò ma jsén-nò! Maá-nò chítsejèn-là kó choòn it'aà ngajmii kò it'aà nangui, koá, ¿mé-ne nga mikii ma-nò 'nè kindá mé kjoa xi tíma jñà nachrjein xi títsajnaà?

Mé xi komat'iaán tsà mikii nìton kíndaajiiin-koáá kondra-na

(Mateo 5:25-26)

57 '¿Mé-ne nga mì tà jñò bindaajiiin-la xinguiòo nga kàtakixiya kjoa xi tjín-nò? 58 K'e nga onguiò ján nguixkòn xítaxá kò kondra-lè, tírchátsji'nde-la ya jya ndiyá mé-ne nga koma jchibàndaà-nò nga mì ya kjiko-lè it'aà ts'e xítaxá koá jè xítaxá mì ya sùingatsja-lè it'aà ts'e policia koa

jè policia nga mì ndayá skínis'en-lè. ⁵⁹ K'oaá xan-lè, mìkìi koma kítjoo-ne ndayá skanda k'e nga kichítjì yijo-lè nga yije xi sùjé-lè xitaxá.

13

Mé xi koma tsà mìkìi sùkájno jé-la jñà xita

¹ Tjñà-ne nàchrjein koi, ijchò xita xi tsibénojmi-la Jesús nga jè Pilato tsatixá-la xita nga taña kisik'en-kjoò cho ko xita Galilea k'e nga nchitsjá-la kjetjò Nainá. Kisikátjjiin jní-la cho ko ts'e xita.

² Kiichja Jesús, kitsò:

—Jñò, ¿a k'oaá s'in nìkìtsjeèn nga isaá tse jé tjín-la jñà xita Galilea nga k'oas'in komàt'in? ³ Majìn, xán-nò; tsà mìkìi sùkájnoò jé-nò nga mì tì jé kìnchátsji-nò, jñò, kiyá yije-nò. ⁴ K'e nga k'en jñà xita xi chrj'oòn jàn ma-ne xi kiskaàn chrjò ts'e torre Siloé, ¿a k'oaá s'in nìkìtsjeèn nga isaá tse jé tjín-la xita koi nga kos'in komàt'in, mì k'oa-ne koni ngats'ìi xita xi tjín jàn Jerusalén? ⁵ Majìn, xán-nò; tsà mìkìi sùkájnoò jé-nò nga mì tì jé kìnchátsji-nò, jñò, tikoaa kiyá yije-nò.

Kjoa xi mangásòn-kjoò yá iko xi mìkìi ojà-la toò

⁶ Jesús tikoaa tsibénojmi jngòò-la kjoa xi mangásòn. Kitsò-la:

—Jngòò xita xi kijna jngòò-la i'nde ñanda tjín-la toò uva, yaá títjejiin jngòò-la yá toò iko. Xita jè, j'ìi katsejèn-la tsà yijà-la toò, tanga ñimé kisakò-la. ⁷ K'ee kitsò-la jè xita xi tjína'nda: “Kó jàn nó nga f'ìi katsejèn-la yá jè, tsà yijà-la toò. Tanga ñimé tjín-la. Tichásòin. Nanguíi tísikits'ón.” ⁸ Jè xita xi tjína'nda kitsò: “Na'èn, tikíjna-là nguì jngòò nó-isa. Sikòn-la, siixan-nguì-la ni'nde nga jngòò itjandii; ikjoàn kinguì-la tjé'nde. ⁹ Tsà koií nàchrjein-la, kjoa-la toò nó xi nchrobá; tsà majìn, komaá iskan kichásòin.”

K'e nga jè Jesús jngòò chjoón kisindaà-ne nàchrjein nìkjáya

¹⁰ Jesús, k'e nga tíhokóya jngòò ni'ya ingò sinagoga ts'e xita judío, jè nàchrjein nìkjáya, ¹¹ ya tjina jngòò chjoón xi jye kò chrj'oòn jàn nó tjina nga xk'éen. Jngòò inima ch'o-la neíi tísitsit'in koa mì xó kii ma osìjna kixì. ¹² Jesús, k'e nga kijtseè, kiichja-la, kitsò-la:

—Chjoón, jyeé ndaà-ne ch'in xi tjín-lè.

¹³ Ikjoàn tsohósòn-la tsja; jè chjoón, nitoón kjòkixì ijngòò k'a-ne, ikjoàn kitsjaà-la kjondaà Nainá. ¹⁴ Tanga jè xita sko-la ts'e ni'ya ingò sinagoga kòitií-la nga jè Jesús kisindaà-ne chjoón jè, koií kjoa-la nga nàchrjein nìkjáya; kitsò-la jñà xita xi títajna:

—Joòn nàchrjein tjín nga ma maxá; jñà nàchrjein koi komaá kjinchrobà nga kondaà-nò, tanga mìkìi tjí'nde jè nàchrjein nìkjáya.

¹⁵ K'ee kiichja Na'èn-ná Jesús, kitsò:

—Jñò, xi jò ma isén-nò. Jè nàchrjein nìkjáya, ¿a mì chíjnda'ño-jèn nchraja-nò ko búrró-nò nga nachrjenguioò ni'nga nga onguí nik'ioò nandá? ¹⁶ Ko jè chjoón jè, xi tsòti-la Abraham, jyeé kò chrj'oòn jàn nó tjín-la nga jtít'aa'ño-la xita neíi. ¿A mì koma tájnda'ño nas'in jè nàchrjein nìkjáya?

¹⁷ K'e nga jye okitsò Jesús, tà kjòsobà-la ngats'ìi xita kondra-la tanga jñà xita naxandá kjòtsja-la koni s'in tjín kjoaxkón xi 'ño jeya tís'in Jesús.

Kjoa xi mangásòn-kjoò xojmá mostaza

(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

¹⁸ Jesús kitsò:

—¿Mé xi k'oas'ín mangásòn-kjoò koni s'ín otíxoma Nainá? ¿Mé xi siingásòn-kjoaà? ¹⁹Jè mangásòn-kjoò koni kji xojmá mostaza; k'e jngoò xita bíjtjeiìn nangui-la, ikjoàn bisò, ma'nga; jñà nise xi tjíma i'ngaá, bíndaà'a tjé-la jñà chrja-la yá.

Kjoa xi mangásòn-kjoò na'yo san

(Mateo 13:33)

²⁰Ijngoò k'a kiichja Jesús, kitsò:

—¿Mé xi siingásòn-kjoaá koni s'ín otíxoma Nainá? ²¹K'oaá गया-la koni jè na'yo san, k'e nga jngoò chjoón síkájìin jàn chiba skoan inchrájin, masan yije-né kóhokji na'yo.

Xotjoo xi 'nchrèya kji

(Mateo 7:13-14, 21-23)

²²Jesús, nga tífi ján ndiyá Jerusalén, kjin naxandá jahato nga tsakóya, naxandá xi jtabá kjoàn ko xi ìi kjoàn. ²³Jngoò xita xi kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, ¿a chibaá ma xita xi kochrjekàjìin kjo'in Nainá?

Jè, k'ée kitsò:

²⁴—T'een-là kjo'ño yijo-nò nga kitjás'een jè xotjoo xi 'nchrèya kji. K'oaá xán-nò: kjin xita komejèn-la kjoahas'en tanga mikii koma kjoahas'en. ²⁵K'e nga jè nei-la ni'ya kosítjen nga kiichjoajto xotjoo ni'ya, jñò, tsà nditsiaan titsajnaá, k'ée kits'iaa nga kinókjoaa, kixón: “Na'èn, chíx'a-nájen xotjoo ni'ya.” Jè nei-la ni'ya kitsò-nò: “Mikii bexkon-nò ñánda-ne tsajòn.” ²⁶K'ée kits'iaa nga kixón: “Tañaá chichiko-lèjen, tikoáá tañaá ki'yòko-lèjen, tikoáá yaá nditsin-nájen tsakooyi.” ²⁷Tanga jè, tà kitsòó-nò: “K'oaá xan-nò, mikii bexkon-nò ñánda-ne tsajòn. ¡Tinchat'aaxìn-ná ngats'ioò xi ch'o 'nè!” ²⁸Yaá jchìhindáyaá, tikoá sijts'ioòn ni'ñoò k'e nga jchaxkoòn jè Abraham, Isaac, Jacob, ngats'ii xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga ya titsajna ñánda tíhotíxoma Nainá, koa jñò, xìn i'nde siikasén-nò Nainá. ²⁹Kjoí-ne xita xi kjinchrobà-ne nga ñijòn chrjangui-la isò'nde xi kitsajnat'aà ímixa nga kòkjen ñánda tíhotíxoma Nainá. ³⁰I'nde, tjin xita xi titsajna-tjingui, nga koma iskan jñà kitsajna ítjòn; tikoáá tjin xita xi titsajna ítjòn i'nde, k'e nga koma iskan, jñà kjoehet'aà-ne.

K'e nga jè Jesús kiskindàyakeè naxandá Jerusalén

(Mateo 23:37-39)

³¹Tijè-ne nachrjein ijchò i'nga xita fariseo ñánda tjna Jesús, kitsò-la:

—Tisit'aà xìn, jè Herodes mejèn-la siik'en-lè.

³²Kitsò Jesús:

—Tanguió, kot'in-là xita maña jè: “I'nde ko nchijòn-lè k'oaá s'iaàn: kochrjekàjñaa inima ch'o-la nei xi tjiìn inima-la xita, tikoá siinda-na xita xi xk'én; skanda k'e kijchò nachrjein nga kjoehet'aà xá-na.” ³³K'oaá s'ín koma i'nde, nchijòn-lè ko jngui-le, kàtjì-isa ndiyá-na. Mikii ndaà tjin nga jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá, xìn-t'aà kiyá-la naxandá Jerusalén.

³⁴'jñò xi xita naxandá Jerusalén tsajòn xi nik'eèn xita xi chja ngajo-la Nainá, ko binè ndajo jñà xita xi Nainá síkasén-nò! ¡Kjin k'a kjòmejèn-na nga tsibixkóya ixti-nò koni s'ín xa'nda nga bíngui jngaá-la jñà ixti-la; tanga jñò, mikii kòkjeiìn-nò! ³⁵Chítsejèn-là ni'ya-nò nga jye tsejìin-takòn Nainá; k'oaá xán-nò nga mì tì kù jchaxkoòn-ná skanda k'e nga kijchò nachrjein nga kixón: “¡Mé tà ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Nainá!”

14

Kós'in komà k'e nga kisindaà jngòò-ne xita Jesús xi ch'in chjón-nda tjin-la

¹ Jngòò k'a jngòò nàchrjein nìkjáya, Jesús kii kjèn ni'ya-la jngòò xita sko-la jña xita fariseo; jña xita koi, nchisíkinda mé kjoa xi s'jin Jesús. ² Tikoá yaá tjna nguixkon Jesús jngòò xita xi ch'in chjón-nda tjin-la (jña xita xi nandá sinchá indso'ba). ³ Jesús kiskònangui-la jña xita chjine xojon ts'e kjojixoma-la Nainá ko xita fariseo, kitsò-la:

—¿A tji'nde-né nga sixkii-lá xita jè nàchrjein nìkjáya, a xi majìn-né?

⁴ Tanga jña xita koi, mikii kiichja, tà jyò tsibitsajna. Tanga jè Jesús kiskoé xita jè, kisindaà-ne, ikjoàn kisikasén-ne ni'ya-la. ⁵ K'eé kitsò-la jña xita koi: —Jño, tsà búrrò-nò, ko tsà nchraja-nò kixoya jngòò ngajo, ¿a mìtsà nìton kinàchrje-nò nas'in nàchrjein nìkjáya?

⁶ Jña xita fariseo, ni tì mé 'én kiichja-ne.

Xita xi faájin ixile xi jncha ítjòn

⁷ Jesús, k'e nga kijtsee jña xita xi xó kinokjoà-la nga nchifaájin ixile ts'e xita ítjòn ya it'aà ímíxa, tsibénojmi jngòò-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

⁸ —Tsà xó kinókjoa-lè ya ni'ya ñánda tjin s'eí nga xita bixan, mikii ya bijnasoin íxile ts'e xita ítjòn, tsà koi nàchrjein-la tjin jngòò-isa xita xi 'ño títjòn koni ngaji, xi tikoá xó kànokjoà-la; ⁹ jè xita xi xó kàchja-nò kító-lè: “Tji'nde-la xita jè nga kàtjna.” Ngaji, kosobà-lè nga k'ejí íxile kijnasoin ñánda fehet'aà-ne. ¹⁰ K'e nga xó kinókjoa-lè, yaá tijnasoin íxile xi fehet'aà-ne mé-ne k'e nga kjoí jè xita xi xó kàchja-lè, kító-lè: “Amigo, tijnat'eù ímíxa ñánda síjna íxile ítjòn.” Ngaji, skoexkón-lè xita xi taña titsajnat'aà ímíxa. ¹¹ Jè xita xi 'nga síkjna yijo-la, isaá nangui kjna; jè xi nangui síkjna yijo-la, isaá 'nga kjna.

¹² Jesús, tikoáá kitsò-la jè xita xi xó kiichja-la:

—K'e nga xó kinókjoa-la xita nga kichikoi nga nchisen, o nas'in nguixòn, ki jña nokjoá ítjòn-la amigo-lè, 'ndsi, xita xingui, ni jña xita indii ni'ya-lè xi xita nchíná, mé-ne nga jña xita koi, tsà koi nàchrjein-la k'oáá tis'in kichja ngajo-lè nga kojnda-ne. ¹³ Tà saá k'e nga s'eí s'jin, jña tinókjoa ítjòn-la xita ima, xi tsjin tsja, xi mikii ma fi, ko xi mikii tsejèn-la. ¹⁴ Ngaji, k'e nga k'oas'in s'jin, ndaà s'e-la injma-lè nga jña xita koi mikii koma sijnda ngajo-lè; tanga ngaji, k'eé kochjí ngajo-lè k'e nga kjoáya-la jña xi xita kixi.

Kjoa xi mangásòn ts'e xita xi kjèn s'eí

(Mateo 22:1-10)

¹⁵ K'e nga kii'nchré jngòò xita xi ya taña túsajnat'aà ímíxa, kitsò-la Jesús: —Mé tà ndaà-la jè xita xi kokjen ya ñánda tíhotixoma Nainá!

¹⁶ K'eé kitsò Jesús:

—Jngòò xita, xi s'eí tsibíjna, kjìn xita kiichja-la. ¹⁷ K'e nga ijchò hora-la nga jye kokjen xita, kisikasén ch'nda-la nga kii kichja-la jña xita xi xó kinokjoà-la, kitsò-la: “Nchrobá, jyeé tjinnda yije.” ¹⁸ Ngats'ii xita kisjé kjoa njchàat'aà. Kitsò jè xi títjòn: “Mì-la kii koma kjián; jngòò nangui jye kòhotse; mochjeén-né nga kjián katsejèn-la; kitsi'ba-lè, tije-la takoin, mikii kjián.” ¹⁹ Jè xi jngòò kitsò: “An, 'òn nga nchraja xi bínchi jyeé kòhotse; mejèn-na kjián kat'aà tsà ndaà síxá; kitsi'ba-lè, tije-la takoin, mikii kjián.” ²⁰ Xi jngòò, k'oáá tì kitsò: “An, saá jye kòbixan, koií kjoa-la nga mikii koma kjián.” ²¹ K'e nga j'ii-ne ch'nda jè, tsibénojmi yije-la nei-la ngats'ii kjoa koi. Jè nei-la ni'ya, kòjti-la; k'eé kitsò-la ch'nda-la: “T'in nitojin

ján nditsin, kóhokji iya ndiyá-la naxandá; nchrohókoi yije xita ima, xi tsjin tsja, xi mikii ma fi, ko xi mikii tsejen-la.”²² Chi'nda je, nga komá iskan kitsò: “Na'èn, jyeé kòbitasòn yije koni s'in kò'mi-ná, tanga tjin-isa i'nde.”²³ K'eé kitsò je nei-la chi'nda: “T'in kóhokji ndiyá teé, ko ndiyá itsji; nchrohókoi xita; ko'ño t'en-la nga kàtjahas'en mé-ne nga kàtatsee ni'ya-na.”²⁴ K'oaá xán-nò; nijngòò xita xi kichjà itjòn-la kòkjen-ko-na s'ei-na.”

*Mé kjo'in xi singui nga onguítjngui-lá Cristo
(Mateo 10:37-38)*

²⁵ N'ó kjin xita tjingui-la Jesús; kisikáfayat'aà-la, kiichja, kitsò-la:

²⁶ —Tsà yá xi mejèn-la nga 'an kjinchrobà-tjingui-na, tsà je yijo-la, tsà na'èn-la, tsà nea-la, tsà chjoón-la, ixti-la, 'ndse, ndichja, tsà isa tjòkeé mì k'oaá-ne koni 'an, mikii koma nga xita ts'an xán-la nga 'an kota'yàt'aà-na.²⁷ Jè xi mikii síkitasòn koni jngòò xita xi 'yajen krò-la, tsà mikii tijnandaà nga siikjein kjo'in nga 'an kjinchrobà-tjingui-na, mikii koma nga xita ts'an xán-la nga 'an kota'yàt'aà-na.²⁸ J'ño, tsà mejèn-nò nga chrjó torre kındaà jngòò, ¿a mìtsà itjòn jchósòn-là kó tjin singui chji-la, a tjin-nò ton xi sindaà yije-ne? ²⁹ Tsà koi nachrjein-la tà je tàts'en chrjó sijna. Tsà mikii kongásòn yije chrjó, ngats'iì xita xi skoe kijnokeè-né.³⁰ Kitsò: “J'ña xita koi tsibits'ia nga kiskimütjen chrjó ni'ya tanga mikii kisikjehet'aà.”³¹ Tsà jngòò xitaxá itjòn xi mejèn-la koiits'ia kjoichán nga skaàn-kjoòko xikjin xi ngásòn xitaxá itjòn, ¿a mìtsà itjòn skósòn-la tsà te jmii ma xita-la, a kichikjoaá-la nga skaàn-ko tsà kaàn jmii ma xita kondra-la? ³² Tsà beè-la ikon nga mikii kichikjoa-la, tik'eé-ne nga kjin tjna xitaxá itjòn xi ljngòò, siikasén xita xi kjoì siijé kjoa'nchán.³³ K'oaá t's'in tjin, ngats'ioò, njta yá-nò xi mejèn-nò nga xita ts'an koma, itjòn tikitsjeen, a sijngòò-takòn nga sichjaà yije tsojmi xi tjin-nò. Tsà majin, mikii koma nga xita ts'an xán-nò.

*J'ña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, k'oaá s'in ngaya-la koni naxa
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)*

³⁴ Jè naxa, ndaà-né; tanga tsà mì tì kii siijnchra-ne tsojmi, ¿kó t's'in kochjeén-ne? ³⁵ Mì tì mé chji-la; mì tì kii kochjeén-la nangui; mì tì kii kochjeén-ne koni tje'nde, tà xixteén-né. ¡Ndaà tina'yaà koni xan-nò!

15

*Kjoa xi mangásòn ts'e paxtò xi kisakò-ne orrè-la
(Mateo 18:10-14)*

¹ J'ña xita-la xitaxá Roma xi síkíhjtji tsojmi ko j'ña xita xi ch'o tjin kjoa xi s'in, ijchò kinchat'aà chraña-la Jesús n'anda tjna, nga mejèn-la kji'nchré-la. ² J'ña xita fariseo ko xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kiichajjno-la Jesús, kitsò:

—Xita je, ndaà óko j'ña xita xi ch'o s'in, tikoaa tañaá kjèn-ko.

³ Jesús, k'eé tsibénjmi jngòò-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

⁴ —Tsà jngòò xita tsajòn xi tjin-la jngòò sindo orrè, tsà chija jngòò orrè-la, ¿a mìtsà siikitsajna jjiin ij'ña j'ña xi njjòn kaàn ko chrjoòn njjòn ma-ne? Ikjoàn kjoì kátsji je xi kichjà skanda kó nga sakò-la. ⁵ K'e nga jye sakò-la, tsjaá koma-la; koa'nga kohòsòn chra-la. ⁶ K'e nga kijchò-ne ni'ya-la, kichja-la amigo-la ko xita indii ni'ya-la, kitsò-la: “Titsjako-ná, jye kásakò-ne orrè-ne xi kichjà.” ⁷ K'oaá xán-nò, k'oaá t's'in isa ndaà s'e kjotsja ján ngajmii it'aà ts'e jngòò xita je xi síkájno jé-la nga mì tì jé ótsji-ne,

mì k'oaá-ne koni tsà ñijòn kaàn kò chrj'òòn ñijòn ma-ne xi tjin-la okixi xi mikii mochjeén-la nga sjiikájno jé-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón xi kisakò-ne ton-la

⁸ Tsà jngoò chjoón xi te ma-ne ton-la, tsà chija jngoò ton-la, za mìtsà kòkà ni'ín, tikoà koticha inga ni'ya-la; ndaà ndaà kohótsji ton-la skanda kó nga sakò-la? ⁹ K'e nga jye sakò-la, kichja-la amiga-la kò íchjín indii ni'ya-la, kitso-la: “Titsjako-ná, jye kàsakó-ne ton-na xi kichijà.” ¹⁰ K'oaá xán-nò, k'oaá tís'in tjin kjotsja nga nguixkòn àkjale-la Nainá k'e nga jngoò xita jé síkájno jé-la nga mì tì jé ótsji-ne.

Kjoa xi mangásòn ts'e ti xi kichijà

¹¹ Jesús tsibénojmi ñjngoò kjoa xi mangásòn; kitsò:

—Jngoò xita xi jò ma ixti-la. ¹² Jè ti xi ma ki'ndí kitsò-la na'èn-la: “Na'èn, tjiin-ná tsojmi xi 'an kòko-na.” Jè na'èn-la kisijòya yije-la tsojmi xi tjin-la, ikjoàn kitsjaà-la. ¹³ Xi jye tsato jò jàn nachrjein, ti jè, ñitoón tsatjna yije tsojmi-la xi kitjoé-la, kisijngoò ton-la. Ikjoàn kii jngoò naxandá xi 'nó kjiiin kijna. Yaá kisikjeheya yije ton-la nga taxki kisiko yijo-la. ¹⁴ K'e nga jye kisikjeheya yije ton-la, ya i'nde ñánda tsibijna, j'ii jngoò kjinchrá 'nó; mì tì mé tjin-la xi kine. ¹⁵ K'ée kii síjé-la xá jngoò xita xi ya i'nde-la naxandá jè. Xita jè, kisikasén ñánda tjin-la rancho nga kisikinda chinga. ¹⁶ Ti jè, mejèn xó kine chrjoa najmá xi kjèn chinga tanga mì yá xi tsjá-la. ¹⁷ K'e nga jye kjòndaàya-ne kjohitsjeèn-la kitsò: “¡Kjin xita ch'nda tjin-la na'èn-na ya ni'ya-la xi ningui-la inchrájin xi kjèn, koa 'an, ijndé, tbiyaa-ná kjinchrá! ¹⁸ Kjin ñjngoò k'a-na ni'ya-la na'èn-na; k'oaá xán-la: Na'èn, tseé jé tsohotsjia xi it'aà ts'e Nainá xi tjna ngajmii kò it'aà tsjji; ¹⁹ mì tì kii ok'in-na nga ki'ndí-lè k'oin-ná; k'oaá s'in jcha-takòn-ná koni tsà jngoò ch'nda-lè.” ²⁰ K'ée tsasitjen, kiiikon na'èn-la.

'Tik'ée-ne nga kjiiin tífi, jè na'èn-la kijtseèkxon, kjòhimakeè, tsangachikon, ikjoàn kitsobàkjá ki'ndí-la, kiskine'a. ²¹ Jè ki'ndí-la kitsò: “Na'èn, tsohotsjia jé xi it'aà ts'e Nainá xi tjna ngajmii kò it'aà tsjji; mì tì kii ok'in-na nga ki'ndí-lè k'oin-ná.” ²² Tanga jè na'èn-la kitsò-la ch'nda-la: “Ñiton nchrobákòð nikje xi isa 'nó ndaà kjoàn, tikákjá, tikoà tikjá jngoò tangò jnótsja, tjayaà xoxté ndsokò. ²³ Tanguíchjaà jngoò nchraja ki'ndí xi 'nó xiné, tik'eèn. ¡Chjineé, s'eí s'éeñ! ²⁴ Jè ki'ndí-na, maá-na tsà jyeé k'en, tanga tijnakon-né; kichijà-né tanga i'ndeí kàsakó-ne. Ikjoàn tsibíts'ia s'eí.”

²⁵ Jè ti-la xi ma jchínga, ján tísixá rancho-la. K'e nga j'ii chrañà-ne ni'ya-la, kii'nchré-la música nga s'eí tjin; xita nchitè. ²⁶ K'ée kii'chja jngoò-la ch'nda, kiskònangui-la mé xi tíma. ²⁷ Jè ch'nda kitsò: “Jè 'ndsi kòf'ii-ne; jè na'èn-lè kásik'en jngoò nchraja ki'ndí xi 'nó xiné, koií kjoa-la nga ndaà kòf'ii-ne jè 'ndsi.” ²⁸ Jè ti xi ma jchínga, 'nó kòjti-la; majin-la fahas'en ni'ya; k'ée itjo ni'ya na'èn-la, tsibítsi'ba-la nga kàtjahas'en ni'ya. ²⁹ Kitsò-la na'èn-la: “An, kjò kjin nó sixá-lè; ñikjé-ne nga mikii sikitasòn-lè; ñi saà jngoò ndí tindsó ki'ndí 'bii-ná nga sitsjakoaa amigo-na. ³⁰ Tanga k'e nga kòf'ii-ne ki'ndí-lè xi kisikjeheya ton-lè, tsojmi-lè, kisikjeheyako íchjín ská; ikjoàn kànik'en jngoò-la nchraja ki'ndí xi 'nó xiné.” ³¹ Jè na'èn-la kitsò-la: “Ngaji xi ki'ndí-na xan-lè, íi tijnako kjit'aà-ná; ngats'ii tsojmi xi tjin-na, tsjji-né. ³² Mochjeén-né nga s'eí s'éeñ mé-ne nga sitsjakoaa yijo-ná, koi kjoa-la nga jè 'ndsi, jye kòf'ii-ne. Maá-na tsà jyeé k'en tanga tijnakon-né; kichijà-né tanga i'ndeí kàsakó-ne.”

16

Kjoa xi mangàsòn ts'e chi'nda xi konachan

¹ Jesús tsibénojmí ìngòò-là kjoa xi mangàsòn, jñà xita xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—Jngòò k'a, jngòò xita nchiná, tìjna jngòò-là xita xi síkinda chi'nda. Xita xi k'ejí kii nga nguixkon nei-là nga kitsjaàt'in 'én nga tsojmì-là tísíkje. ² Jè nei-là, k'ée kiichja-là, kitsò-là: “¿Mé 'én xi tsját'in-lè xita? Tjiù-ná kindá kjoa ts'e xá-lè; mì-la tì kii chi'nda sko-là kijna-ne.” ³ Chi'nda jè, k'ée tsohókò yijo-là, kitsò: “¿Mé xi s'iaàn? Jè nei-nà mì tì kii tsjá-na xá. 'An, mìkii chíkjoa-na nga siixákoaa nangui. Masobà-na tsà ton siijé kjetjoà. ⁴ Jyeé be mé xi s'iaàn mé-ne nga s'e-na amigo xi tsjá'nde-na ni'ya-là k'e nga tjáxìn-na xá jè.” ⁵ K'ée kiichja ìngòò ìngòò-là jñà xita xi tjen-là ton ts'e nei-là. Kitsò-là jè xi ítjòn: “¿Kó tjin kitjen-lè ts'e nei-nà?” ⁶ Xita jè kitsò: “Jngòò sindo barril asiti kitjen-na.” Jè chi'nda kitsò-là xíkjin: “Chjoí xojon-lè, tìjni, nìton tindaà ìngoiì xi k'ejí xojon xi tà icháte chji-là.” ⁷ Ikjoàn kiskònangui-là xi ìngòò, kitsò-là: “Ngaji, ¿kó tjin kitjen-lè?” Xita jè kitsò: “Jngòò sindo naxá trigo kitjen-na.” K'ée kitsò-là: “Chjoí xojon-lè; tindaà ìngoiì xi tà ñijòn kaàn chji-là.” ⁸ Chi'nda jè, kijtseèkkón nei-là nga tjin-là kjohítsjeèn nga amigo tsohótsji, nas'ín ch'o kis'iin nga kiskoònachan-là nei-là. Jñà xi mìtsà xita-là Nainá, ìsáá tjin-là kjohítsjeèn kó s'ín ótsji amigo-là xi skoétjò mì k'oaá-ne koni jñà xita xi isèèn tjin kjohítsjeèn-là.

⁹ K'oaá xán-nò, tìkjeèn ton kò tsojmì xi tjin ì isò'nde nga kàtas'e-nò amigo mé-ne k'e nga mì tì kii kochjeèn-ne ì isò'nde, ján ngajmii s'e-nò amigo xi skoétjò-nò ya ñánda kitsajnaà nita mé nachrjein-ne.

¹⁰ Jè xi ndaà síkitasòn jè kjoa xi chiba tjin, tìkoáá ndaà síkitasòn jè kjoa xi tse tjin; tanga jè xi konachan kjoa xi chiba tjin tìkoáá konachan-né kjoa xi tse tjin. ¹¹ Jñò, tsà mì ndaà titsanìchjeèn tsojmì kò ton xi tjin isò'nde jè, mìkii tjoé-nò kjoa xi ngui ndaà tjin ts'e ngajmii. ¹² Tsà mì ndaà titsanìkjeèn tsojmì kò ton xi mì tsajòn-jèn xi Nainá kisingatsja-nò ì isò'nde, tìkoáá mìkii tjoé-nò xi ngui tsajòn ján ngajmii.

¹³ Nijngòò chi'nda xi jò koma nei-là nga siixá-là; tsà jò koma nei-là, jngòò kojtikeyè koa jngòò kotsjakeè; jngòò ndaà kjit'aà-là koa ch'o siìko xi ìngòò. Jñò, tsà kjoa nchiná siis'in-là, mìkii kos'in-là kjoa ts'e Nainá.

¹⁴ Jñà xita fariseo nga tsjakeè ton, k'e nga kii'nchré ngats'iì kjoa koi, tà tsijnòkèè Jesús. ¹⁵ K'ée kitsò-là jè Jesús:

—Jñò, ndaà nikítsajnaà yijo-nò nga nguixkon xita, tanga Nainá, beè inìma-nò nga mìtsà kixi kjoa nga ndaà 'nè. Jè kjoa xi jeya síkìjna xita, Nainá ochrjekàngui-né.

Kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés

¹⁶ Jesús kitsò-ìsa:

—Jñà Xojon-là Nainá xi kiskii Moisés kò xita xi kiichja ngajo-là Nainá, jñà tímakjeèn xojon koi skanda k'e nga j'ii Juan xi kis'iin bautizar xita. Tjen-ne nachrjein koi, skanda ì'ndeji, tìnokjoáya 'én ndaà-là Nainá kó s'ín otixoma Nainá. Ngats'iì xita xi mejèn-là kjoahas'en-jiin ñánda tíhotixoma Nainá, binè-là yijo-là.

¹⁷ Nò 'in tjin tsà jè isò'nde kò ngajmii chija, tanga ìsáá tà 'ñó 'in tjin nga chija jngòò letra ts'e kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés. Mìkii chija nita kjé-ne —kitsò Jesús.

Kiis'ín tsakóya Jesús it'aà ts'e xita xi tsjiin xikjin

(Mateo 19:1-12; Marcos 10:1-12)

¹⁸—Nita ya-ne xi tsjiin chjoón-la ikjoàn bixan-ko jngoò chjoón xi kj'eíi, kjoa chjngui tís'ín; tikoáa jé x'in xi bixan-ko chjoón xi kitsjiin x'in-la, tikoáa kjoa chjngui tís'ín —kitsò-isa Jesús.

Xita nchiná ko xita ima xi 'mì Lázaro

¹⁹Jesús kitsò:

—TsiBijna jngoò xita nchiná xi 'ño ndaà kjoàn nikje chji xi tsohòkjá; nachrjein inchiòn kis'iin s'eí xi taxki 'ño ndaà ma. ²⁰Tikoá tsibijna jngoò xita ima xi Lázaro ki'mì, xi jtsé tjín yijo-la. Yaá bijna xotjoa ni'ya-la jé xita nchiná. ²¹Xita ima jé, fahajjìn xó-la jña xi-la tsojmì xi kine jé xita nchiná nga bixòngui ímíxa; tikoáa jña nañá bijchó xó nga tomàjno jtsé-la. ²²K'e nga k'en jé ndí xita ima, jña àkjale-la Nainá kiiko; yaá kisikjnat'aà-la Abraham. Tikoáa chaán k'en jé xita nchiná; ikjoàn kisihijiin.

²³'Ya j'nde ts'e mik'en ñánda nga tísikjeín kjo'in jé xita nchiná, kiskoòtsejèn, kijtseèkxon Abraham nga kjiin tjina; yaá tjinat'aà-la jé Lázaro. ²⁴Xita nchiná, k'eé 'ño kiichja kitsò: “j'Na'èn Abraham, chahima-takòn-ná! Tikasín Lázaro nga katasíka'nchi jnótsja ya ijjin nandá nga katasikijne 'nchán nijen-na; 'ño tse kjo'in tísikjiaán ijjin ni'in.” ²⁵Jé Abraham kitsò-la: “Na'èn, tikitsjiin k'e nga tsijni isò'nde, 'ño ndaà tsijni. Jé Lázaro, kjo'iin kisikjeín, tanga j'ndeí, ndaà tjina jindé. Ngaji, kjo'iin tìnkjeín. ²⁶K'oáa s'in tjín, tikoáa jngoò xajngá jño xi 'ño nanga kijna-ikòn mé-ne nga mikìi koma ján kotot'aà jña xita xi j títsajna; tikoá xi títsajna ján, mikìi koma kjinchrobà jindé.”

²⁷'Kitsò jé xita nchiná: “Na'èn Abraham, 'an bitsi'bà-lè tikasín Lázaro ya ni'ya-la Na'èn-na; ²⁸'òn ma-ne 'ndsè xi títsajna; kàtènojmi-la xi okixi mé-ne nga tikoá mì j kjinchrobà-ne j'nde ts'e kjo'in.” ²⁹Abraham kitsò-la: “Xita xingui, jyeé tjín-la xojon-la Moisés ko ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá; jña kàta'nchré-la!” ³⁰K'eé kitsò jé xita nchiná: “Majin, na'èn Abraham, tsà jngoò mik'en xi jye kijtseé kjo'in kjoí kèennojmi-la, sikkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne.” ³¹Jé Abraham kitsò-la: “Tsà mikìi 'nchré-la Moisés ko xita xi kiichja ngajo-la Nainá, tikoáa mikìi kokjeín-la nas'in kjoáaya jngoò-la mik'en.”

17

Xita xi bit'in-ná nga binchaàtsjiaá jé

(Mateo 18:6-7, 21-22; Marcos 9:42)

¹Jesús kitsò-la xita xi kota'yat'aà-la:

—Kjit'aà nachrjein s'e xita xi kojit'in-ná nga kinchátsjiaá jé, tanga ima-xó-ne jé xita xi kojit'in. ²Isáa-la ndaà koma tsà singui'ño jngoò ndajo natsí ís'iin, ikjoàn sikatjen-jin ndáchikon, mé-ne nga mì jé skinjjiin-ne ndí xita xi mochjeén-la nga kokinda. ³j'Teen kindá yijo-nò!

'Tsà jé xingui ótsji jé xi kondra tsiji, tinókjoa-la nga kàtakixi; tsà sikkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, tijchàat'aà-la. ⁴Tsà itoò k'a nga jngoò nachrjein ótsji jé xingui xi kondra tsiji, koa tsà sikkájno jé-la koa tsà itoò k'a nga jngoò nachrjein kjoíikon-lè, kitsò-lè: “Mì tì kù k'oá s'iin-na”, tsà k'oá kitsò-lè, tijchàat'aà-la.

K'e nga mokjeín-ná it'aà ts'e Jesús

⁵Jña xita xi tsibíxaya-la Na'èn-ná Jesucristo kitsò-la:

—Tisiko-nájen mé-ne nga isa 'ñó ndaà kokjeiín-najen it'aà tsiji.

⁶Jè Na'èn-ná k'eé kitsò:

—Jñò, tsà tà okji kokjeiín-nò koni kji xojmá mostaza nga itsé kji, komaá k'oín-là yá xanchroò jè: “Chjínèyi yijo-lè, ikjoàn ya kátatjen-jiin ndáchikon”; jè yá, k'oáá s'ín sjikitasòn-nò.

Xá-la chi'nda

⁷Jñò, tsà tíjna jngoò-nò chi'nda xi kàfi síkínchi nchraja, o xi kàfi ka'nda tíndsó, k'e nga kjoii-ne nga kàfi síxá, ¿a k'oín-là: “Tijni, tijnat'eii ímíxa?”
⁸Majin, a mìtsà tã sã k'oín-là: “Tindaà-ná tsojmi xi kókjeen; tíxkóngui níkjè-lè; tíya-ná tsojmi xi kókjeen kò xi skiaa. K'e nga jye kjoe koma, ikjoàn tíchi koa tíoii jí.”
⁹Jè nei-la, tíkoáá mìkii tsjá-la kjondaà chi'nda-la nga ndaà kàsikitasòn jè xá xi kàsít'in-la; mìtsà tsò-la: “Ndaà chjí-lè.”
¹⁰Tíkoáá jñò, k'e nga jye níkitasòn yije xá xi tsjá-nò Nainá, k'oáá tíxón: “Ngajen, tãxkí chi'nda-nájen, tà jè kànikitasòn-jen koni s'ín kí'mì-nájen.”

Kós'in komà k'e nga jè Jesús, te xita kisindaà-ne xi tbindojno chrjoa yijo-la

¹¹Jesús, k'e nga tífi ján naxandá Jerusalén, jahato ya nangui Samaria kò Galilea. ¹²K'e nga jahas'en-jiin jngoò ndí naxandá xi jtobá kji, te xita kiskaàjiin ya iya ndiyá xi tbindojno chrjoa yijo-la; kjiin chinha-ne ¹³nga 'ñó kíichja kitsò:

—Jesús, Maestro, cháhíma-takòn-nájen!

¹⁴Jesús, k'e nga kijtseè, kitsò-la:

—Tanguió, takó-la yijo-nò jè nò'mii.

K'oáá s'ín komà, k'e nga nchifi-ne, kjòtsjeè-ne yijo-la ch'in xi tjín-la.

¹⁵K'e nga kijtseè yijo-la nga jye kjòndaà-ne ch'in xi tjín-la, jngoò-ne xi inchrobà ijngoò k'a-ne; 'ñó kíichja nga kitsjaà-la kjondaà Nainá.
¹⁶Tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús skanda it'aà nangui, nga kitsjaà-la kjondaà. Xita jè, Samaria i'nde-la. ¹⁷Jesús kitsò-la:

—¿A mìtsà te ma-ne xi kòmatsjeè-ne ch'in-la? Jñà xi ñijaàn, ¿ñánda títsajna? ¹⁸¿A tà jè tà jngoò xita xi xìn nangui-la kànchrobá ijngoò k'a-ne nga tsjá-la kjondaà Nainá?

¹⁹Jesús kitsò-la xita jè:

—Tísítjiin, t'in-ne; koi-né nga mokjeiín-lè nga kòmandaà-ne.

K'e nga jcha-la kó s'ín kotixoma Nainá

(Mateo 24:23-28, 36-41)

²⁰Jñà xita fariseo kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Kjé-né nga jcha-la kó s'ín kotixoma Nainá?

Jesús kitsò-la:

—Koni s'ín otixoma Nainá mìtsà tsejèn jcha-la. ²¹Mìtsà yá xi kítso: “Íí tíjna ijndé”, kò “Ján tíjna ján”; nga jyeé tíjnajiin-nò kó s'ín otixoma Nainá.

²²Jesús, kíichja-isa; kitsò-la xita xi kota'yát'aà-la:

—Kijchò nàchrjein k'e nga komejèn-nò jchaxkoòn-ná nga jye kótijnajiin-nò 'an xi Kí'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tanga nàchrjein jè, mìkii jchaxkoòn-ná. ²³K'oáá kítso-nò xita: “Chítsejèn-là ijndé, chítsejèn-là ján.” Tanga kí kii mokjeiín-nò, tíkoáá kí kii onguítjngui-la nas'ín k'oá kítso-nò. ²⁴Koni ma ní'in ch'on k'e nga ote, ma iseèn kó okji nga jngoò itjandiì, k'oáá s'ín koma k'e nga kijchò nàchrjein nga kjoiaa ijngoò k'a xi Kí'ndí-la Xita xan-la yijo-na. ²⁵Tanga 'an xi Kí'ndí-la Xita xan-la yijo-na, ítjòn, tse kjo'in síikjiaán; jñà xita xi tjín nàchrjein i'ndeì, kochrjekàngui-na. ²⁶Koni s'ín komà jñà nàchrjein ts'e Noé, k'oáá tís'in koma jñà nàchrjein k'e nga

kjoiaa ìjngòò k'a 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na. ²⁷ Xità, tsakjèn, kits'iì, chixàn íchjá kò íchjín skanda jè nàchrjein nga jahas'en ni'ya chitso jè Noé, ìkjoàn j'iì jtsí xkòn, yaá jyehesòn yije xità kóhotjín. ²⁸ K'oaá tís'ín komà nàchrjein ts'e Lot [xità xi tsiniì kitsò-là Abraham]. Jñà xità tsakjèn, kits'iì, tsatse tsojmi, tsatijna tsojmi, tsibítje tsojmi, tsibindaà ni'ya; ²⁹ tanga jè nàchrjein nga itjojiin jè Lot ya naxandá Sodoma, ts'a jtsí ni'ín xi ngajmiì inchròbà-ne xi nguì chijo azufre, yaá jyehesòn yije xità kóhotjín. ³⁰ K'oaá s'ín komà jè nàchrjein k'e nga 'an kítjojen ìjngòò k'a xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na.

³¹ Jè xi tijnasò'nga ni'ya-là, kì tì kii nchròbàjen-ne nga skoé tsojmi xi 'ncha ni'ya-là; tìkooá jè xi tísíxájiin nangui-là kì tì kii nchròbà-ne ni'ya-là. ³² Tíkítsjeèn koni s'ín komàt'in chjoón-là Lot. ³³ Nità yá xità xi mejèn-là kochrjetjì yijo-là nga mì mé kjo'in sakò-là, tà saá sùchija-né kò kjo'in kíjnajiin; tanga jè xi tijnandaà nga tsjá yijo-là, jè-né xi kítjokàjiin kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kíjna.

³⁴ K'oaá xan-nò, jè nitjen k'e nga okoma, tjin ni'ya ñánda jò xità kjoòsòn nàchan, jngòò tjámìtjen nga kjiko Cristo, xi ìjngòò sijna-né nga kjo'in s'e-là. ³⁵ Tìkooá tjin ni'ya ñánda jò íchjín nchi'o na'yo, jngòò tjámìtjen nga kjiko Cristo, xi ìjngòò sijna-né nga kjo'in s'e-là.

³⁶ Jò xità xi nchisíxàngui rancho-là, jngòò tjámìtjen nga kjiko Cristo, jè xi ìjngòò sasíjna-né nga kjo'in s'e-là.

³⁷ Jñà xità kiskònangui-là Jesús:

—¿Ñánda-ne nga k'oa's'ín komà Na'èn?

Jesús kitsò-là:

—Ya ñánda kijna cho k'en, yaá kítsajnajtín jñà líké.

18

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón ka'àn kò xitàxá ts'en

¹ Jesús tìkoo tsibénojmi jngòò-là kjoa xi mangásòn nga mochjeén-né nga mìkii sùndaàjñáa inima-ná; nàchrjein inchiòn kìnókjoat'aà-lá Nainá.

² Kitsò-là:

—Jngòò naxandá ñánda tjna jngòò xitàxá xi mìkii beèxkón Nainá tìkoo mìkii beèxkón xità xi k'ejí. ³ Tjya-ne naxandá jè, tjna jngòò chjoón ka'àn xi f'iikon kjit'aà xitàxá jè nga tsò-là: “Tindaàjiin-ná kjoa ts'e kondra-na.”

⁴ Jè xità xi tjin-là xá, mìkii xátì tsibíndaàjiin-là, tanga xi komà ìskan kisíktsjeèn nga tsibíndaàjiin-là jè chjoón mé-ne nga mì tà tsja sùjti-là. Kitsò jjiin inima-là: “Nas'ín mìkii bexkoán Nainá, tìkoo mìkii bexkoán xità, ⁵ tanga chjoón jè, 'ño tísísi-na, koiì kjoa-là nga kindaàjiin-là mé-ne nga mì tà tsja j kjoìkon-na, mì tà tsja 'an sùjti-na.”

⁶ Kitsò Na'èn-ná:

—Tiná'ya-là koni tsò xitàxá xi tsjìn-là okixi. ⁷ Nainá, ¿a mìtsà ìsa ndaà sùs'in-là xità-là xi xó k'oa's'ín jaàjiin-ne nga kò nàchrjein kò nitjen 'ño sjjèt'aà-là? ¿A mìtsà ìsa niton sùs'in-là? ⁸ K'oaá xán-nò nga ìsa xátíya koiindaàjiin-là. Tanga k'e nga kjoiaa ìjngòò k'a 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, ¿a sakó-na xità j isò'nde xi mokjeiín-là it'aà ts'an?

Kjoa xi mangásòn ts'e xità fariseo kò xità-là xitàxá Roma xi síkíchjítjì tsojmi

⁹ Jesús tsibénojmi ìjngòò-là kjoa xi mangásòn ts'e xità xi xità kixi tsò-là yijo-là kò ochrjekàngui xi i'nga. Kitsò:

10 —Jò x̄it̄a k̄iì ñánda t̄ijna ingo ít̄òn nga kiichjat'aà-la Nainá: jngòò xi x̄it̄a fariseo, xi l̄jngòò, x̄it̄a-la x̄it̄axá Roma xi síkíchjít̄j tsojmì. 11 Jè x̄it̄a fariseo, nga síjna kixi, tíchjat̄j yijo-la, kitsò: “Nainá, tsjaà-lè kjondaà, ndaà chjì-lè nga 'an mì k'oaá s'iaàn koni s'ín x̄it̄a xi k'ejí xi tsjin-la kjoa kixi, x̄it̄a chijé, x̄it̄a ts'en, x̄it̄a chijngui; ñì mì k'oaá s'iaàn koni s'ín jè x̄it̄a xi síkíchjít̄j tsojmì. 12 Jò k'a ótijnachjan nga jngòò xomàna; tsjaà-ná xi teya ngats'ì xi síkijne.” 13 Tanga jè x̄it̄a xi síkíchjít̄j tsojmì, kjìin síjna; skanda majìn-la nga kotsejèn ngajmì; tà jè inìma-la 'beé-la; tsò: “¡Nainá, kátas'e-lè kjohimatakòn xi it'aà ts'an nga x̄it̄a jé 'mì-na!” 14 K'oaá xán-nò, x̄it̄a jè, k'e nga kii-ne ni'ya-la, jyeé x̄it̄a kixi kitsò-la Nainá; tanga jè x̄it̄a fariseo majìn. Koií kjoa-la, ñit̄a yá-ne xi 'nga síkijna yijo-la, isaá nangui k̄ijna, koa jè xi nangui síkijna yijo-la, isaá 'nga k̄ijna.

K'e nga jè Jesús kisichikon-t'in ndí ixti
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

15 Tikoáá j'ik̄o-la ndí ixti mé-ne nga koòt'aà-la tsja; j̄ña x̄it̄a xi kota'yat'aà-la Jesús, k'e nga kijtseèxkon j̄ña x̄it̄a xi ijchòkò ndí ixti, tsohótiko. 16 Tanga jè Jesús kiichja-la j̄ña ixti; kitsò-la x̄it̄a-la:

—Tjii'nde-la j̄ña ndí ixti nga kàtjanchróákon-na, k̄i binchahikon-là. J̄ña xi k'oa s'ín t̄ijn inìma-la koni ts'e ndí ixti, j̄ña xi t̄jin-la kjondaà nga Nainá tíhotixoma-la. 17 K'oaá xán-nò xi nguì okixi, j̄ña xi mìk̄i k̄okjeiín-la koni jngòò ndí ixti nga skoé kjondaà-la Nainá nga jè kotixoma-la, mìk̄i kjoahas'en-jìin ñánda tíhotixoma Nainá.

Jngòò x̄it̄a xi 'ñó nchíná
(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

18 Jngòò xi x̄it̄a sko-la kiskònangui-la Jesús kitsò:

—Maestro ndaà, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon ñit̄a kjé-ne?

19 Jesús kitsò-la:

—¿Mé-ne nga x̄it̄a ndaà 'mì-ná? Nijngòò x̄it̄a xi ndaà; ta jngòò jè Nainá xi ndaà. 20 Jyeé t̄jìin-lè kó tsò kjotixoma: “K̄i kjoa chijngui 'nì, k̄i x̄it̄aá nìk'in, k̄i chijé 'nì, k̄i 'én ndiso nokjoi it'aà ts'e x̄it̄a xi k'ejí, chaxkoín na'en-lè kò nea-lè.”

21 X̄it̄a jè kitsò:

—Ngats'ì kjotixoma koi, jyeé kisikitasoàn kó nga sa chítia.

22 K'e nga kii'nchré Jesús, kitsò-la:

—Nguì jngòò kjoa chija-lè: tatijni yiji kóhotjín tsojmì xi t̄jin-lè; ikjoàn t̄ika'bí-la x̄it̄a im̄a mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmì. Ikjoàn nchróbátjngui-ná.

23 X̄it̄a jè, k'e nga kii'nchré, tà kjòbaá-la, koií kjoa-la nga 'ñó nchíná.

24 Jesús, k'e nga kijtseé nga 'ñó ba kis'e-la kitsò:

—¡J̄ña x̄it̄a nchíná, 'íin koma-la nga kjoahas'en-jìin ñánda tíhotixoma Nainá! 25 Isaá mì 'in koma-la jngòò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoó xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngòò x̄it̄a nchíná xi 'ñó t̄jin-la tsojmì nga koma kjoahas'en-jìin ñánda tíhotixoma Nainá.

26 J̄ña x̄it̄a xi kii'nchré kitsò:

—¿Yá-né xi k̄itjokajìin kjo'in?

27 Jesús kitsò-la:

—Jè kjoa xi mìk̄i koma-la x̄it̄a, Nainá komaá-la.

28 K'ée kitsò Pedro:

—Na'èn, ngajen, jyeé kinikítsajna yije-jen tsojmì xi tjin-najen nga tjaàtjngui-lèjen.

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Okixí xi xan-nò, ngats'ìi xitá xi kitsjiin-takòn ni'ya-la, na'èn-la, 'ndse, chjoón-la, ixti-la, nga mejèn-la k'oas'ín sjiichá yijo-la koni s'ín otixoma Nainá, ³⁰ ngats'ìi xitá koi, tsojmì xi kisikítsajna, isaá tse tjoé ngajo-la jña nachrjein xi titsajnaá i'ndeí i isò'nde; koá jña nachrjein xi sa nchrobá, s'ée-la kjoabinachon nitá kjé-ne.

Jesús, i jngòò k'a tsibénojmi kjoabiyaà-la

(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

³¹ Jesús kiichjat'aà xin-la xitá-la xi tejò ma-ne, kitsò-la:

—I'ndeí, ján onguiá Jerusalén; yaá kitasòn yije ngats'ìi kjoa xi tjit'aà xojon it'aà ts'an xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na, koni s'ín kiskii xitá xi kiichja ngajo-la Nainá. ³² Yaá sjiingatsja-na it'aà ts'e xitá xi mìtsà xitá judío; kijnokeè-na; ch'o siiko-na; kiichrájno-na; ³³ kojá-na, ikjoàn sjiik'en-na; tanga xi koma ján nachrjein kjoaáya-na.

³⁴ Tanga jña xitá-la mikii kjòchiya-la 'én xi tsibénojmi-la; tji'maá-la; mikii jahas'en-jiin-la koni s'ín kitsò Jesús.

Kós'ín kisindaà-ne Jesús jngòò xitá xi mikii tsejèn-la ya naxandá Jericó

(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

³⁵ K'e nga jye tímachrañat'aà nga kijchò Jesús ya naxandá Jericó, jngòò xitá ima xi mikii tsejèn-la tjna indii ndiyá; tísíjé kjotjò ton. ³⁶ Xitá jè, k'e nga kii'nchré nga kjin xitá nchifa, kiskónangui mé kjoa xi tíma. ³⁷ K'ée kitsò-la xitá nga jè Jesús xi Nazaret ts'e tífahato. ³⁸ K'ée 'ño kiichja, kitsò:

—Jesús, nga ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tjna ngajo-la], jchahimatakòn-ná!

³⁹ Jña xitá xi tjíma ítjòn, tsohótiko nga jyò kàtìjna; tanga jè, isaá 'ño kiichja nga kitsò:

—jì xi ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David, jchahimatakòn-ná!

⁴⁰ K'ée tsasijna Jesús; kitsò: “Nchrobákoò.” K'e nga ijchò kasit'aà chrañá-la kiskónangui-la, kitsò-la:

⁴¹ —¿Mé xi mejèn-lè nga siiko-lè?

Jè xitá xi mikii tsejèn-la, kitsò:

—Na'èn, mejèn-na nga kàtatsejèn-na.

⁴² Jesús kitsò-la:

—Kàtatsejèn-lè! Koi-né nga mokjeiín-lè nga kòmandaa-ne.

⁴³ Xitá jè, nitóon kjòtsejèn-la, ikjoàn kiitjngui-la Jesús; jeya kisikíjna Nainá. Ngats'ìi xitá naxandá xi kijtsee kjoa koi, tikoáá jeya kisikíjna Nainá.

19

Jesús ko Zaqueo

¹ Jesús k'e nga ijchò naxandá Jericó, tsibíts'ia nga jahas'en-jiin naxandá. ² Ya tjna jngòò xitá xi 'mì Zaqueo xi xitá sko-la jña xitá-la xitaxá Roma xi sikíchjiti tsojmì; tikoá 'ño xitá nchiná. ³ Mejèn-la nga skoexkon yá-né xi 'mì Jesús; tanga mikii ma kotsejèn-la nga kjin ma-ne xitá, nga jtobá kji Zaqueo. ⁴ K'ée tsangachikon ítjòn, ikjoàn tsijin-jno jngòò yá sicómoro nga mejèn-la skoexkon Jesús koni s'ín kjoahato. ⁵ K'e nga jahaya ndiyá Jesús, kiskoòtsejèn mijin k'oá kijtseeexkon Zaqueo nga ya tjna'a yá; kitsò-la:

—Zaqueo, nitoón titajjin, i'ndeï mochjeén-né nga ya siikjája ni'ya-lè.

⁶ Zaqueo, nitoón tsitajen. Tsjaá komà-la nga kitsjaà'nde-la ni'ya-la. ⁷ Jñà xita k'e nga kijtsee nga ya kisikjája ni'ya-la Zaqueo, tsibíts'ia nga kiichjajno-la Jesú; kitsò nga ya kisikjája ni'ya-la xita xi jé tjín-la. ⁸ K'ée tsasijna kixi Zaqueo, kitsò:

—Na'èn, osen tosojmí xi tjín-na tsjaà-la xita ima; koa tsà tjín xita xi 'an kiskoònachaan-la, ñijòn k'a kokji tsjaà ngajo-la.

⁹ Jesús kitsò-la:

—Ngats'ii xita nei-la ni'ya jè, nchrjein i'ndeï, jyeé kòbitjokàjìn kjoa ts'e jé-la, koií kjoa-la nga k'oas'ín mokjeín-la Zaqueo koni jè xita jchínga-la Abraham.

¹⁰ "An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, koií xá j'i-na nga j'i katsjià xita xi kichijà, tikoá j'i kàchrjekàjñà jé-la xita.

Kjoa xi mangásòn xi okóya kjoa ts'e ton
(Mateo 25:14-30)

¹¹ Jñà xita, k'e nga nchi'nchré-la Jesús, koni s'ín tibenójmí kjoa koi, k'oaá s'ín kisikitsjeèn nga yaá koiíts'ia nìton nga kotixoma Nainá; nga jè Jesús, jyeé kjomeè bijchó chrañà Jerusalén. Koií kjoa-la, Jesús, tsibénójmí jngò-la kjoa xi mangásòn nga mìtsà k'oas'ín koma.

¹² Kitsò-la:

—Jngò k'a, jngò xita xi tje-la xita ítjòn kù jngò nangui ñánda 'ño kjìn nga tjoé-la xá ítjòn, ikjoàn kjìnchrobà-ne k'e nga jye tjoé-la xá.

¹³ Tanga k'e nga tikj'eé bitjo xita jè, te xita chí'nda-la kiichja-la nga tse ton kisingatsja nga jngò jngò; kitsò-la: "Chjóé ton koi, tixáko skanda k'e nga kjoí-na." ¹⁴ Tanga jñà xita xi tija-ne naxandá-la nga jtikeè komà, kisikasén-tjingui i'nga-la xita xi kitsò-la xitaxá ítjòn: "Majìn-najen nga jè xitaxá jè kotixoma-najen."

¹⁵ Tanga jè xita jè, k'e nga jye kitjóé-la xá, j'ii jngò k'a-ne nangui-la. Ikjoàn kiichja-la ngats'ii xita chí'nda-la xi kisingatsja ton mé-ne nga skoe kó tjín kisikijne ki'ndí-la jè ton xi kisingatsja nga jngò jngò. ¹⁶ Jè xita xi j'ii ítjòn kitsò: "Na'èn, ton-lè xi kiningsatsja-ná, te k'a okji kisikijnesòn ki'ndí-la." ¹⁷ Jè xitaxá ítjòn kitsò-la: "Ndaà tjín; ngaji, chí'nda ndaà-né; ndaà kinikjín ton xi chiba kjòngatsjei; i'ndeï, te naxandá s'ingatsja-lè xi jì kotixoma-la." ¹⁸ Ijchò jngò xi ma-ne jò chí'nda, kitsò: "Na'èn, ton-lè xi kiningsatsja-ná, 'òn k'a okji kisikijnesòn ki'ndí-la." ¹⁹ Jè xitaxá ítjòn kitsò: "Tikoá ngaji, 'òn naxandá s'ingatsja-lè xi jì kotixoma-la."

²⁰ J'ii jngò xi kitsò: "Na'èn, i tjina ton-lè xi kiningsatsja-ná. Ndaà tsibitjòá; pahìto tsibitjé'ñoá. ²¹ Kitsakjoón-lè; ngaji, xita jti-takòn-né; chjoí xi mì ngajii tsibijni tikoá bixkoí xi mì ngaji tsibitjii." ²² Jè xitaxá ítjòn kitsò: "Ngaji xi chí'nda ch'o 'mì-lè; tijè-ne 'én xi nokjoi sinè-lè jé, nga si: xita jti-takòn-né; chjoí xi mì ngaji tsibijni tikoá bixkoí xi mì ngaji tsibitjii. ²³ Tsà jye tjiín-lè, ¿mé-ne mì yaá kinikjina-ne ton-na ya banco nga kisikijnesòn ki'ndí-la mé-ne k'e nga kjoí jngò k'a-na s'ingatsja-ná ton-na?"

²⁴ K'ée kitsò-la jñà xita xi ya títajna: "Chjaà'an-là ton; jè tjií-là xita xi te k'a kisikijnesòn." ²⁵ Jñà xita xi oki'mì-la kitsò: "Na'èn, xita jè, jyeé kò te k'a kotjín tjín-la!" ²⁶ Jè xitaxá ítjòn kitsò: "K'oaá xán-nò, ngats'ii xi tjín-la, k'oií-isa-la; tanga jè xi tsjín-la, skanda tjá'aán-la mé xi chiba tjín-la. ²⁷ Tikoá jñà xita kondra-na xi majín-la nga 'an kotixoma-la, nchrókò-ná ijndé, tik'eèn nga nguixkoaàn."

K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Jerusalén

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

²⁸ K'e nga jye okitsò Jesús, kii ítjòn-la xita-la nga kiiko ján Jerusalén. ²⁹ K'e nga jye ijchò chraña jña naxandá xi 'mì Betfagé kò Betania ya chrañat'aà-la jè nindoò xi 'mì Yá Olivo, kisikasén jò xita xi kota'yat'aà-la. ³⁰ Kitsò-la:

—Tanguió ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján; k'e nga kijchoò, yaá síjnat'aà'ño jngoò ndí búrró ki'ndí xi nì sa yá xita bijnasòn-la. Chíjnda'ño, nchrohóko. ³¹ Tsà yá xi kjòngangui-nò, tsà kitsò-nò: “¿Mé-ne chíjnda'ño-nò?”, tìn-là: “Jè xó Nà'èn-ná Jesús kochjeén-la.”

³² Kii jña xita-la; k'oaá s'ín kisakò-la koni s'ín tsibénojmi-la Jesús. ³³ K'e nga nchikíjnda'ño ndí búrró ki'ndí, kitsò nei-la:

—¿Mé-ne chíjnda'ño-nò ndí búrró?

³⁴ Jña xita-la Jesús kitsò:

—Jè xó kochjeén-la Na'èn-ná Jesús.

³⁵ K'e nga ijchòko ñánda tíjna Jesús, jña kisikjeén nikje-la nga tsohótsa-la ndí búrró; ikjoàn kisikíjnasòn-la. ³⁶ Koni s'ín tífi Jesús, jña xita tsohóngoò nikje-la ya iya ndiyá. ³⁷ K'e nga jye kjòchrañat'aà nga nchifíjen ya nindoò Yá Olivo, ngats'iì xita xi kota'yat'aà-la xi tjiko tsibíts'ia nga 'ño kiichja xi nguì tà kjotsja-la nga kitsjaà-la kjondaà Nainá nga koiì kjoa-la jña kjòxkón xi jye kijtsee. ³⁸ Kitsò:

—Mé tà ndaà-la jè xitaxá ítjòn xi jè nchrobá ngajo-la Nainá. Tjín kjoa'nchán it'aà ngajmii. Tíkoá tjín kjoajeya.

³⁹ Jña xita fariseo xi ya taña tjiko xita kjìn kitsò-la:

—¡Maestro, jchítikoi xita xi kota'yat'aà-lè!

⁴⁰ Tanga jè Jesús kitsò-la:

—K'oaá xán-nò tsà jña xita koi kitsajnajyò, jña ndajo kichja.

⁴¹ Jesús, nga jye ijchò chraña naxandá Jerusalén, k'e nga kijtsee'xon, kiskindàyakeè xi it'aà ts'e naxandá. ⁴² Kitsò:

—Jño xi xita naxandá Jerusalén 'mì-nò, tsà jè-là-ne nachrjein i'ndeì kokjeiín-nò it'aà ts'e jè kjoa xi tsjá-nò kjoa'nchán; tanga i'ndeì, tjí'maá-nò. ⁴³ Kjoíì nachrjein k'e nga jña kondra-nò kojìndii-nò chrjó ndajo, sikkinda-nò kò kít'aà-nò nga jngoò itjandii. ⁴⁴ Jngoò k'a sikkjehesòn-nò, sikk'en yijeé-nò; nií tì jngoò ndajo siyijòsòn-la xikjín. Koiì jé xi koma-nò nga mikii kiyaxkoòn Nainá k'e nga j'ii katsejèn-nò.

Kii komà k'e nga jè Jesús tsachrje xita xi otíjna tsojmi ya ingò ítjòn ts'e Jerusalén

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵ Jesús jahas'en ya ñánda kijna ingò ítjòn, ikjoàn tsibíts'ia nga tsachrje jña xita xi nchihotíjna kò xi nchihotse tsojmi; ⁴⁶ kitsò-la:

—K'oaá s'ín tíchja Xojon xi jtít'aà 'Én Tsjeè-la Nainá: “Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikon-né, tanga jño, nguijo-la xita chíjé titsa'nè.”

⁴⁷ Jesús, nachrjein inchijòn tsakóya-la xita ya ndítsin ingò ítjòn; jña xita sko-la nò'mii, xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, kò jña xita sko-la naxandá, nchihótsji'nde-la nga mejèn-la sikk'en Jesús. ⁴⁸ Tanga mikii kisakò-la kó s'ín sikkò nga jña xita naxandá, 'ño ndaà nchi'nchré-la koni s'ín tsò 'én xi tibénojmi.

20

*Kjotíxoma-la Jesús**(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)*

¹ Jngoò nàchrjein, k'e nga jè Jesús tíhokóya-la xítà 'én ndaà-la Nainá ya ndítsin jngo ítjòn, ijchò xítà skò-la nõ'miù kò xítà xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskù Moisés; kjihjítakò xítà jchínga. ² Kitsò-la:

—Koatìn-nájèn, ¿mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma koi?

³ Kiichja Jesús, kitsò:

—Tíkoaá 'an, jngoò kjoa skònangui-nò. Koatìn-ná: ⁴ ¿Yá xi kitsjaà-la kjotíxoma Juan nga kis'iin bautizar xítà? ¿A Nainá-né xi tíjna ngajmiù, o xi tà xítà-né?

⁵ Jñà xítà koi k'eé tsajoóya-ne; kitsò-la xíkjin:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, kítso-né: “¿Mé-ne nga mìkiù kòkxeiín-nò ít'aà ts'e?” ⁶ Tíkoa tsà kixoán: “Ít'aà ts'e xítà-né”, jñà xítà naxandá ndajóó koi'nè-ná nga k'oaá s'ín mokjeiín-la nga jè Juan xi kiichja ngajo-la Nainá. ⁷ K'eé kitsò:

—Mìkiù 'ya-jèn yá xi kitsjaà-la kjotíxoma.

⁸ Jè Jesús, kitsò-la:

—Tíkoaá 'an, mìkiù k'oa xán-nò yá-né xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

*Kjoa xi mangásòn ts'e jñà ch'i'nda ts'en**(Mateo 21:33-44; Marcos 12:1-11)*

⁹ Ikjoàn tsibíts'ia Jesús nga kiichja-la xítà naxandá; tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn, kitsò:

—Jngoò k'a jngoò xítà tsibítje toò uva, ikjoàn kisikíña-la xítà xi k'jeif nga kisixásòn; jè nei-la nangui, kjiin nó kiù. ¹⁰ K'e nga ijchò nàchrjein nga jye kòjchá toò uva, jè nei-la, kisikasén jngoò ch'i'nda-la nga tjoé chiba-la chí-la toò uva xi jè okò-la; tanga jñà xítà xi kisixásòn nangui, tà kiskaàn-ko-né, tà kisikasén tiyaá-ne. ¹¹ Xi komà iskan, jè nei-la nangui ijngoò xítà ch'i'nda-la kisikasén; k'oaá tís'ín kisikò; kiskaàn-ko, ch'o kisikò, ikjoàn kisikasén tiya-ne. ¹² Jngoò kisikasén xi ma-ne jàn xítà ch'i'nda; tà ngásòn kisikò; kisiki'on, koa tsàchrjekàjiin nangui-la.

¹³ K'eé kitsò jè nei-la nangui: “¿Mé xi s'iaàn? Jè-la sikasén ki'ndí-na xi ñò tsjakeè; jè-la xi skoexkón.” ¹⁴ Tanga jñà xítà ch'i'nda koi, k'e nga kijtseèxkon, kitsò-la xíkjin: “Jè jèe xi tjoé kjotjò-la i'nde; sik'eén mé-ne nga tsjájàn koma i'nde.” ¹⁵ Tsàchrjekàjiin ya ñánda títje toò uva; ikjoàn kisik'en.

Jñò, ¿kò bixón? Nei-la nangui, ¿mé xi sìikò xítà koi? ¹⁶ Kjoíí sík'en xítà koi; k'jeif xítà sìngatsja jè nangui ñánda tíjn toò uva.

Jñà xítà xi nchi'nchré-la Jesús kitsò:

—iNíkjé-ne k'oa s'ín koma!

¹⁷ Tanga Jesús, kiskoò'an, kitsò-la:

—Tsà majìn, ¿kò bixón? ¿Kò tsòya-ne koni s'ín tíchja Xojòn xi tíjt'aà 'Én-la Nainá nga tsò?:

“Jè ndajo xi tsàchrjekàngui chjinechrjó nga sa ítjòn, jè-né xi komà ndajo tàts'en chrjó-la ní'ya.”

¹⁸ Ngats'iù xi ya kixosòn ndajo jè, koxkoaya-né; kò tsà jè ndajo skané xítà, kochijo-né.

¹⁹ Jñà x̄ita sko-la nò'miù kò x̄ita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mejèn-la nga t̄ijè-ne hora tsobà'ñó Jesús, nga jè kjoa xi mangásòn, kiskaàya-la nga kondra ts'e koni s'ín tsibénojmi; tanga jñà x̄ita naxandá kitsakjòn-la.

Kjoa ts'e xi machjítjì tsojmi

(Mateo 21:45-46; 22:15-22; Marcos 12:12-17)

²⁰ Jñà x̄ita sko-la nò'miù kisikinda; kisikasén-'ma-la x̄ita xi ijchò 'nchré-la xi k'oas'ín kis'iin koni tsà x̄ita ndaà nga mejèn-la sakòtsji jngò-la 'én xi ch'o tsò mé-ne nga koma siingatsja-ne jè gobernador xi tjíya kjotíxoma tsja nga jè kojindaàjiin. ²¹ Jñà x̄ita koi kiskònangui-la, kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen jñà 'én xi nokjoì, ndaà okòdyi; mìkii chjaàjiin x̄ita; k'oaa s'ín okòdyi ndiyá-la Nainá koni s'ín tjín xi kjoa kixi. ²² ¿A ndaà tjín nga kíchjítjì-jen tsojmi it'aà ts'e x̄itaxá ítjòn ts'e Roma? ¿A xi majìn-né?

²³ Jesús, t̄ik'eé kijtseèya-la nga nchikonachan-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne nga mejèn-nò nga 'an chít'aà-ná? ²⁴ Takó jngò-ná ton. ¿Yá ts'e isén kò 'ín xi tjít'aà?

Kitsò x̄ita koi:

—Ts'eé César xi x̄itaxá ítjòn ts'e Roma.

²⁵ Jesús kitsò:

—Tjii-lá César xi ts'e César, koa tjii-la Nainá xi ts'e Nainá.

²⁶ Ngats'ii 'én xi kiichja Jesús nga nguixkon x̄ita naxandá, mìkii kisakò-la xi koma kohòngui-ne. Tà kjòxkòn-la; tà saá tà jyò tsibìtsajna.

Kòs'ín kiskònangui kjoa ts'e nga faáya-la mik'en

(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

²⁷ Jñà x̄ita saduceo xi mìkii mokjeiín-la nga faáya-la x̄ita xi jye k'en ijchò kjònangui-la Jesús, kitsò-la:

²⁸ —Maestro, Moisés, k'oaa s'ín kiskii: Tsà jngò x̄ita xi kiyá 'ndse, tsà tsjìn-la ixti k'e nga kiyá, jè chjoón-la mik'en, t̄ijè-ne 'ndse kixan-kò ijngò k'a-ne mé-ne nga s'e-la ixti xi tje ts'e 'ndse. ²⁹ Kis'e xó jngò k'a x̄ita xi itòò komà 'ndse. Jè xi síjna ítjòn, kis'e xó-la chjoón; tanga mìkii kis'e-la ixti skanda kóni nga k'en. ³⁰ Jè 'ndse xi ma-ne jò, chixàn-koó; t̄ikoaá k'e nga k'en, mìkii kis'e-la ixti. ³¹ Chjoón jè, chixàn-koó xi ma-ne jàn; k'oaa xó s'ín chixàn-kò ngats'ii nga itòò 'ndse, tanga nijngòò xi kis'e-la ixti skanda k'e nga k'en. ³² Xi komà iskan, t̄ikoaá k'en jè chjoón. ³³ K'e nga tsà kjoaáya-la, nga itòò 'ndse, ¿yá-né xi chjoón-la koma? Nga jñà tsibìtsajnakò nga itòò 'ndse.

³⁴ Jesús, k'eé kitsò-la:

—Jñà x̄ita xi tjín nachrjein i'ndeì, kò chjoón kò x'ín, bixan-né. ³⁵ Tanga jñà x̄ita xi Nainá okìtso nga ok'in-la nga kjoaáya-la nga kítsajna isò'nde xi sa kjoii, mì t̄i kii kixan-ne. ³⁶ T̄ikoaá mì t̄i kii kiyá-ne. K'oaa s'ín ngásòn kítsajnakon koni àkjale; yaá kítsajnakò Nainá nga ixti-la ma nga jye kòfaáya-la. ³⁷ T̄ijè-ne Moisés k'oaa s'ín okóya nga jñà xi jye k'en, kjoaáya-la. K'oaa s'ín tjít'aà xojon it'aà ts'e yá na'yá xi títi k'e nga tsò Moisés: “Jè xi Nainá 'mì-lá, t̄ikoaá Nainá tsò-la Abraham, Isaac, kò Jacob.” ³⁸ Jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! It'aà ts'e Nainá, ngats'ii-né nga títsajnakon.

³⁹ K'eé kiichja x̄ita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, kitsò:

—Maestro, kixii kjoa 'én xi nokjoì.

⁴⁰ Ni t̄i jngòò x̄ita xi kjò'ñó-ne ikon nga kiskònangui-isa-la.

Ñánda kitjen-la Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]

(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

⁴¹ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne kotsò-ne jñà xita nga jè xi Cristo, [xita xi xó sikkasén-ne Nainá], nga ya kjinchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David? ⁴² Tjje-ne David, tsò xojon-la ya ts'e Salmo:

Jè Nainá kitsò-la Cristo, jè xi otíxoma-na:

“Tjnat'aà-ná i kixi-na,

⁴³ skanda k'e nga sikítsajnanguia kondra-lè

ñánda nchasòn ndsokoiì nga 'an, jye kisikijne-la.”

⁴⁴ Jè David, tsà kòs'ín kitsò-la Cristo, ¿kó s'ín tjín-ne nga ya nchrobát'aà-ne tje-la David?

Kii kitsò Jesús ít'aà ts'e xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54)

⁴⁵ K'e nga nchi'nchré ngats'ìi xita naxandá, Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

⁴⁶ —Tjkindaa yijo-nò ít'aà ts'e xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. Tjkoáá tsjaá ma-la nga ndaà beèxkón xita xi kj'eíi, ndaà síhixat'aà ya ndítsin. Tjkoáá jñà ótsji íxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, kò mejèn-la nga jñà kítsat'aà ítjòn imixa k'e nga kjèn xita ñánda tjín s'eí. ⁴⁷ Faá'an ni'ya-la íchjín ka'an xi jye k'en x'in-la. Ikjoàn 'ñó ndojò fikò ochikon-la nga mejèn-la nga bitsajna'ma nga mì jcha-la mé kjoa xi s'ín. Jñà xita koi isáá tse kjo'in s'e-la.

21

Ton xi kitsjaà kjotjò chjoón ka'an xi 'ñó ima

(Marcos 12:41-44)

¹ Jesús k'e nga kiskoòtsejèn, kijtsee xita nchiná xi 'ñó tjín-la ton nga nchibítsajnyaya ton-la ya kaxa ñánda sinchá ton kjotjò-la Nainá. ² Tjkoáá kijtsee jngòò chjoón ka'an xi 'ñó ima nga tsibítsajnyaya jò ndí ton xi chibachjí chjí-la. ³ K'eé kitsò:

—Xi kjoa kixi, k'oaá xán-nò, chjoón ka'an ima jè, isáá tse ton kòbíjna mì k'oaá-ne ngats'ìi xita xi i'nga. ⁴ Ngats'ìi xita koi xi tjín-la ton, koií tsjá-la Nainá jè xi ningui-la, tanga jè chjoón ima, kàtsjá yijeé ton xi tjín-la xi tímajchá-ne.

K'e nga kùchja Jesús ít'aà ts'e ingo kó s'ín tjínè-la nga kixoña

(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)

⁵ Tjkoá nchijoóya i'nga-ne xita xi nchikotsejèn-la ingo ítjòn nga ndaà kjoàn ndajo-la; tjkoá ndaà kjoàn tsojmì xi kitsjaà kjotjò-la Nainá jñà xita. Jesús kitsò-la:

⁶ —Kjoií nachrjein k'e nga jñà ndajo kò tsojmì xi ndaà kjoàn xi chítsejèn-là, níi tí jngòò sijijòsòn-la xíkjín, kixoña yije-né.

Seña xi s'e k'e nga nchrobá machrañà nachrjein nga kjoehet'aà isò'nde

(Mateo 24:3-28; Marcos 13:3-23)

⁷ K'eé kiskònangui-la kitsò-la:

—Maestro, ¿mé nachrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga jye kochrañà nga k'oas'ín koma kjoa koi?

⁸ Jesús kitsò:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xitá xi skónachan-nò. Kjin xitá kjoíí xi 'ín ts'an sùkjeén; kitsò: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá]”, tikoá kitsò-nò: “Jyeé tíjna chraña nachrjein nga 'an kotixoma.” Kì kù onguítjngui-là. ⁹ K'e nga kiná'ya kjoá ts'e kjojchán, kjoási, kì tsakjoòn-jèn; mochjeén-né nga k'oas'ín koma ítjòn tanga kj'eè tsá jè nachrjein nga kjoehet'aà.

¹⁰ Kitsò-isa-la:

—Naxandá skaàn-kjoò xi kj'eíí naxandá. Koá xitaxá koiits'ia nga skaàn-kjoòko xitaxá xi kj'eíí naxandá. ¹¹ Ndaà jchán k'oá ch'ón xkón; xkì xi ján naxandá s'e kjinchrá kò ch'in xi 'nó kjan. Ján ngajmù jcha-la kjoexkón xi ch'o tjin kò xi ch'o kjoàn.

¹² 'Tanga jñò, ítjòn tsoá'ñó-nò xitá; kjitjnguikeè-nò kjiko-nò ya ni'ya ingo sinagoga nga ya sindaàjijn. Skinis'en-nò ndayá; kjiko-nò it'aà ts'e xitaxá ítjòn kò ts'e gobernador; tà koií kjoa-la nga mokjeíin-nò it'aà ts'an. ¹³ K'e nga k'oas'ín komat'ioòn, jè hora nga kénójmí-là xitá xi it'aà ts'an. ¹⁴ K'oaá s'ín t'è-là takòn, kì tà chjà ítjòn níkítsjeèn kó kixón nga kinókjoaa nga kinchakoo yijo-nò, ¹⁵ koií kjoa-la nga 'an, tsjaà-nò 'én tikoá tsjaà-nò kjoa kjin-takòn kó s'ín kinókjoaa mé-ne nga jñà xitá kondra-nò mikì sùkijne-nò k'e nga chibàkjoò. ¹⁶ Skanda jñà sùngatsja-nò xi na'èn-nò, 'ndsé, xinguioo kò amigo-nò, tikoá sùk'en i'nga-nò. ¹⁷ Ngats'ì xitá isò'nde kojtikeyè-nò xi kjoa ts'an. ¹⁸ Tanga nijngoò tsjaskoò chija. ¹⁹ Jè xi kichikjoa-la kjo'in, kíjnakon inima-la!

²⁰ K'e nga jchaa naxandá Jerusalén nga kitseé jngoò itjandii-la soldado, k'oaá s'ín tjiin-nò nga jye kjòchraña nga jngoò k'a kjoehesòn yije mé xi tjin. ²¹ Jñà xitá xi títsajna Judea, kátanga, kàtjì ñánda nindoò choòn; jñà xi títsajna Jerusalén, kàtitjokàjiin naxandá, jñà xi ján títsajna campo, kì tì kù nchrobá-ne jjiin naxandá-la. ²² Koií kjoa-la nga nachrjein ts'e kjo'in-né mé-ne nga kítasòn yije-ne koni s'ín tíchja Xojon xi tjit'aà 'Èn Tsjeè-la Nainá. ²³ Jima xó-ne jñà íchjín xi kí'ndí 'ya kò xi íxti xó nchisíkaki jñà nachrjein koi, nga 'ñó tse kjo'in s'e it'aà nangui! Xi kjoajti-la Nainá, tse kjo'in koi'è-la xitá naxandá Israel. ²⁴ Tjin xitá xi kichà machitìn kiyá-ne; tikoáá tjin xi kj'eíí nangui kjiko preso jñà xitá kjojchán. Jñà xi mìtsà xitá judío, 'ñó ch'o sùkò nga skoetoòn jñà xitá naxandá Jerusalén; jñà kotixoma skanda k'e nga kítasòn nachrjein-la xitá koi.

K'e nga kjoíí jngoò k'a-ne Kí'ndí-la Xitá

(Mateo 24:29-35, 42-44; Marcos 13:24-37)

²⁵ 'Ikjoàn jcha-la jè ts'oi, sá kò ni'ño nga kotsejèn-la seña xi ch'o kjoàn. J it'aà nangui, ngats'ì xitá 'ñó tsakjón nga kji'nchré-la nga 'ñó kjone nga fi nchrobá ndáchikon. ²⁶ Jñà xitá chiba-la kiyáya-né nga tsakjón k'e nga skoe kjoa xi komat'in isò'nde. Skanda jñà ni'ño xi tjin ngajmù kjitiyaá-la. ²⁷ 'Ikjoàn skoe-na xitá xi Kí'ndí-la Xitá xan-la yijo-na nga kjinchrobàjñà jjiin ifi. Tseé nga'ñó kò kjoajeya kjoikiioaa. ²⁸ K'e nga kots'ia kjoa koi nga k'oas'ín koma, kixì tìnchaa, chjímì'ngaà skoò, tsja t'è-là inima-nò, chíñakjoaa nga jyeé kjòchraña nachrjein nga jñò kítasajnandeíí-nò.

²⁹ K'eé tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn; kitsò-la:

—Chítsejèn-là yá toò iko, ngats'ì yá xi tjin. ³⁰ K'e nga jye bíts'ia nga bíjts'én xka-la yá, jyeé 'yaà nga nchrobá machraña chon ndobá. ³¹ K'oaá tís'ín tjin, k'e nga jchaa nga k'oas'ín tíma kjoa koi, kátasijiin-nò nga jye tijnat'aà chraña-nò nachrjein nga jchaa kó s'ín otixoma Nainá.

³² 'Xi okixi, k'oaá xán-nò: Mikiì kiyá xita xi tjin naxrjein koi skanda kóni nga jye kitasòn yije jña kjoa koi. ³³ Jè ngajmii ko isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mikiì kjoehet'aà; kitasòn-né.

³⁴ T'een kinda yijo-nò; mikiì biì'nde nga sitájaajin inima-nò jña kjoa xi ch'o tjin koni kjoa ch'i, kjoa chrjá'a, ko kjoa xi nikájnoò i isò'nde. Tsà k'oas'in s'een, mikiì titsajnandaà jè naxrjein k'e nga 'an kjoiaa ijngòò k'a; tà nìton kjoii naxrjein, skànè-nò koni jngòò ch'an. ³⁵ K'oaá s'in komat'in ngats'ii xita xi tjin nga tjtisa isò'nde. ³⁶ Jñò, ndaà titsajna, titsi'ba kijnda nga kjit'aà naxrjein mé-ne nga s'e-nò nga'ño nga koma kitjoijnò ngats'ii kjo'in xi k'oas'in koma, tikoà mé-ne nga mikiì kosobà-nò nga kincha nguixkon Ki'ndi-la Xita.

³⁷ K'e nga naxrjein, Jesús, yaá tsakóya ya nditsin ingo ítjòn. K'e nga majnò yaá fisikjaya ya nindoò xi 'mì Yá Olivo. ³⁸ Kjin xita naxandá, f'ìlkon ya nditsin ingo ítjòn nga xki tajñòya; f'ì 'nchré-la mé 'én xi okóya.

22

Kiis'in tsohótsji'nde-la xita kondra-la Jesús nga tsoba'ño

(Mateo 26:1-5, 14-16; Marcos 14:1-2, 10-11; Juan 11:45-53)

¹ Jyeé lámachraña naxrjein nga bitjo s'eí Paxko k'e nga kjèn inchrajín xi tsjìn-la na'yo san jña xita judío. ² Jña xita sko-la no'mii ko xita xi okóya kjoitxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, nga tsakjón-la xita naxandá, tsohótsji'nde-la kó s'in siiko Jesús nga siik'en.

³ Jè xita neij jahas'en-jijn inima-la jè Judas xi tikoà Iscariote 'mì, xi ya itjoijn ts'e xita xi tejò ma-ne xi tsajmeiiko Jesús. ⁴ Judas, kikkáko jña xita sko-la no'mii ko xita sko-la xi síkinda ingo ítjòn nga tsajoóya-ne kó s'in siingatsja Jesús. ⁵ Jña xita koi, tsjaá komà-la; tsibindaajijn nga ton tsjá-la. ⁶ Judas, kòkjein-la, ikjoàn tsohótsji'nde-la kó s'in siingatsja Jesús nga mikiì skoe jña xita naxandá.

K'e nga jè Jesús tsakjèn-ko xita xi kota'yàt'aà-la

(Mateo 26:17-29; Marcos 14:12-25; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

⁷ Ijchò naxrjein-la s'eí ts'e inchrajín xi tsjìn-la na'yo san, k'e nga k'oas'in tjinè-la nga biyaà orrè xi bíxteèn jni-la xi it'aà ts'e s'eí Paxko.

⁸ Jesús kisikasén Pedro ko Juan, kitsò-la:

—Tanguiò kindaà tsojmi xi kjoa ts'e s'eí Paxko mé-ne nga kichiaá.

⁹ Jña xita-la kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñanda mejèn-lè nga konguí kindaà-jen?

¹⁰ Jesús kitsò:

—K'e nga kitjás'en-jñòò naxandá, ya skakjoò jngòò xita x'in xi 'yajen jngòò nisa nandá. Tanguitjngui-la skanda ya ñanda kjoahas'en ni'ya.

¹¹ Kot'in-là nei-la ni'ya: “Jè Maestro kjònangui: ¿Ñanda tíjna cuarto-la ni'ya ñanda kòkjen-koaa xita xi kota'yàt'aà-na ts'e s'eí Paxko?” ¹² Xita jè, kòkò jngòò-nò cuarto xi tiyá kji xi jye ndaà choòn xi ya tíjnasò'nga ni'ya. Ya tindaà nga kichiaá.

¹³ Jña xita koi, kii; k'oaá s'in kisakò-la koni s'in kitsò-la Jesús. Yaá tsibindaà tsojmi xi kòkjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

¹⁴ K'e nga ijchò hora nga kòkjen, Jesús tsibijnat'aà imixa ko xita-la xi tsibixáya-la. ¹⁵ Kitsò-la:

—i'Ñó tsikitsjeèn nga mejèn-na kòkjen-ko-nò ts'e s'eí Paxko nga tikj'eè fi-na kjoa biyaà! ¹⁶ K'oaá xán-nò nga mì tì kii kòkjeen-na s'eí Paxko

skanda k'e nga k̄itasòn yije kjoa ts'e s'eí Paxko j̄nà n̄achrjein k'e nga Nainá kot̄ixoma.

¹⁷ K'eé kiskoé jngoò ch̄itsín, kitsjaà-la kjondaà Nainá, kitsò:

—Chjoé, t̄ika'bí-là xinguio; ¹⁸ k'oáá xán-nò nga mì t̄i kiì sk̄i-na vino skanda k'e nga kot̄ixoma Nainá.

¹⁹ Ikjoàn kiskoé inchrājín, kitsjaà-la kjondaà Nainá, kisixkoaya, kitsjaà-la x̄ita-la, kitsò:

—Inchrājín jè, yijo-na-né nga 'aán kiyá ngajo-nò. K'oa t̄is'ín t'een nga t̄ixkoaya inchrājín, mé-ne nga koj̄itsjeèn-nò xi it'aà ts'an.

²⁰ K'e nga jye tsakjèn, k'oáá t̄is'ín kis'iin; kiskoé ch̄itsín, kitsò:

—Ch̄itsín jè, jè-né xi kjoa x̄itse xi bindaàjiin-ko-nò xi it'aà ts'e jn̄i-na xi x̄ixteèn xi kjondaà tsajòn nga makixiya kjoa. ²¹ Í t̄jnat'aako-ná im̄ixa, jè x̄ita xi s̄ingatsja-na it'aà ts'e x̄ita kondra-na. ²² Xi okixi, 'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na, t̄jinè-na nga kiyá. Tanga, j̄ima xó-ne jè x̄ita xi s̄ingatsja-na!

²³ J̄nà x̄ita-la tsibits'ia nga kiskònangui-la x̄ikjín, kitsò:

—¿Yá-né xi k'oas'ín s̄ingatsja?

Yá-né xi t̄jna ítjòn

²⁴ J̄nà x̄ita-la tsajoókjoò xi kjoa ts'e yá-né xi t̄jna ítjòn. ²⁵ Jesús kitsò-la:

—J̄nà x̄itaxá ítjòn-la xi mìtsà x̄ita judío, 'ñó beètoòn x̄ita naxandá-la, tanga j̄nà x̄itaxá koi, tsò-né nga ndaà x̄ita. ²⁶ Tanga j̄nò, mìkiì k'oas'ín s'een. Jè xi t̄jna ítjòn, isaá nangui k̄at̄ijna; jè xi otixá, tà saá jè k̄atama ch̄i'nda. ²⁷ ¿Yá-né xi t̄jna ítjòn? ¿A jè xi bijnat'aà im̄ixa, o xi jè xi býa tsojmi? ¿A mìtsà jè xi bijnat'aà im̄ixa? Tanga j̄'ndeí, mìkiì k'oas'ín koma. 'An, t̄ijnajiin-nò koni jngoò x̄ita ch̄i'nda xi sixá-nò.

²⁸ 'Skanda kó-ne nga tàts'en-la kjoa, j̄nò-nò xi titsajnakò kjit'aà-ná n̄ita mé kjoa xi t̄imat'ian. ²⁹ Koiì kjoa-la nga 'an s̄ingatsja-nò kjot̄ixoma nga j̄nò kot̄ixomaà koni s'ín kisingatsja-na Nainá xi N̄a'èn-na, ³⁰ mé-ne j̄nò, ya kichioò t̄ikoa s'ioo ya it'aà im̄ixa-na ñánda t̄ihot̄ixoma, t̄ikoa ya k̄itsajnasòn íxile ts'e kjot̄ixoma nga j̄nò, k̄indaajiin-là x̄ita xi tejò tje-la ts'e naxandá Israel.

'Én xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

³¹ Kiichja-isa N̄a'èn-ná, kitsò:

—Simón, Simón, jè x̄ita neí k̄isijé'nde nga mejèn-la 'ñó skót'aà-nò. K'e nga skót'aà-nò, yaá jcha-la yá-né xi ndaà k̄o xi mìkiì ndaà, koni s'ín n̄ikò trigo nga matsjeè.

³² 'Tanga 'an, tsibitsi'batjì-lè mé-ne nga mì jchijat'aà-lè nga mokjeiín-lè xi it'aà ts'an. K'e nga jye s̄ikátjifaya-ne xi it'aà ts'an, t̄isikoi xinguíi nga kixi k̄itsajna.

³³ Simón kitsò:

—N̄a'èn, t̄ijnandaà-ná nga k̄jiko-lè nas'ín ndayá k'oóin, nas'ín skanda kiyáko-lè.

³⁴ Jesús kitsò-la:

—Ngaji Pedro, k'oáá xan-lè, j̄'ndeí, jàn k'a k'oá sí nga mìkiì yaxkon-ná k'e nga t̄ikj'eè kjindáya kóxti.

K'e nga jye kjòchrañà n̄achrjein nga k'oi-la kjo'in Jesús

³⁵ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—K'e nga kisikasén-nò nga tsanguió nìka'bió 'én-na nga mìkìi kich'à tòn, mìkìi kich'à chijtsa, mìkìi xoxté kitsjaya, ¿mé xi kisichjaàt'aà-nò?

Jñà xità kitsò:

—Nimé-jèn.

³⁶ K'eé kitsò-la:

—I'ndeì, jè xi tjin-la chijtsa tòn, kàtakjoé; tìkoa jè xi tjin-la na'ya kàtakjoé; kò jè xi tsjin-la kichà ndojò, kàtatjna nachrokisòn-la koa kàtatse kichà-la.

³⁷ K'oaá xán-nò nga tjinè-la nga kítasòn koni s'ín tichja Xojon xi tjit'aà 'Én Tsjeè-la Nainá xi it'aà ts'an nga tsò: “K'oaá s'ín skoe-ikon koni jngoò xità xi mìkìi ndaà s'ín.” Koni s'ín tichja 'Én Tsjeè-la Nainá xi it'aà ts'an, kítasòn yije-né.

³⁸ Jñà xità-la kitsò:

—Na'èn, kjioò jò-najen kichà ndojò ijndé.

Jè Jesús kitsò:

—Kàtje kjoa.

K'e nga jè Jesús tsibítisi'ba ya nindoò Yá Olivo

(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

³⁹ Jesús kii nga kiichjat'aà-la Nainá ya ñánda 'mì nindoò Yá Olivo koni s'ín s'ín kjit'aà; ikjoàn kiitjinguì xità xi kota'yàt'aà-la. ⁴⁰ K'e nga ijchò i'nde jè, kitsò-la xità-la:

—Titsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì jé skjñò.

⁴¹ K'eé tsasit'aà xin chiba-la koni kji saté jngoò ndajo k'e jngoò xità osén. Tsasèn-xkó'nchi, ikjoàn kiichjat'aà-la Nainá. ⁴² Kitsò:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, chjaàxin-ná kjo'in jè; tanga mìtsà jè kítasòn 'én-na, jè kàtabitasòn tsiji.

⁴³ K'e nga tichjat'aà-la Nainá tsatsejèn jngoò àkjale-la Nainá xi inchròbà-ne ngajmii nga kitsjaà-isa-la nga'ño. ⁴⁴ Nga tse kjo'in tísikjein inima-la, isaá 'ño kiichjat'aà-la Nainá; chiba-la kitjoondá-né, jè ndátsjèya-la xi chixòt'aà nanguì, jní kjoàn.

⁴⁵ K'e nga jye kiichjat'aà-la Nainá, kii jngoò k'a-ne ñánda túsajna xità xi kota'yàt'aà-la. Tanga k'e nga ijchò, jyeé kjiyijòfè, koií kjoa-la nga 'ño 'on ma-la inima-la. ⁴⁶ Kitsò-la:

—¿Mé-ne titsayijòfè-nò? Tisítjeen, titsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì jé skjñò.

Kii komà k'e nga kindobà'ño Jesús

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:2-11)

⁴⁷ Táko tìk'eé tichja-isa Jesús, kjin xità ijchò; jè tsó'ba ítjòn Judas, xi ya itjojiin ts'e xità-la Jesús xi tejò ma-ne. K'e nga ijchò, kii kasit'aà chraña-la Jesús nga kiskine'a. ⁴⁸ Jè Jesús kitsò-la:

—Ngaji Judas, ¿a k'oaá s'ín tà jngoò kjoa xi chine'aá nìngatsja-ná 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na?

⁴⁹ Jñà xità-la xi i'nga, k'e nga kijtseè kjoa xi komat'in Jesús, kitsò:

—Na'èn, ¿a mejèn-lè nga kich'on-jen kichà ndojò?

⁵⁰ Jngoò xità-la Jesús tsajá-la kichà ndojò jè ch'inda-la nò'miù ítjòn, tsatet'aà líká kixi-la. ⁵¹ K'eé kitsò Jesús:

—¿Kì k'oaá nìkòo, kàtje kjoa!

Ikjoàn tsohót'aà-la tsja líká-la; nitoón kjòndaà-ne. ⁵² K'eé kitsò-la jñà xità xi j'ikjaá xi xità skò-la nò'miù kò xità xi síkinda jngo ítjòn kò xità jchínga:

—¿Mé-ne k'oas'ín kà'nè-nò nga kichà machìtin kò yá kich'à koni tsà jngoò xità chijé kòf'lichjaà? ⁵³ Nachrjein inchijòn tsohótijnako-nò ya nditsin ingo ítjòn; ¿mé-ne nga mikii ya kindobà'ño-ná? Koií kjoa-la nga jè hora jè nga jño choòn, tsajòn-nò k'e nga jè xità nejí tìhotixoma.

K'e nga jè Pedro mikii tsibénojmi nga beèxkon Jesús

(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Jesús, kitsobà'ño xità, kiikò ni'ya-la no'mii ítjòn. Jè Pedro, tà kjiin tà kjiin tsajmeètjinguila. ⁵⁵ Ya jngoò osen nditsin, jña xità tsibítse jngoò ni'ín, ikjoàn tsibitsajna'ngui jngoò itjandií. Tìkoa jè Pedro tsibijnajiin-la xità. ⁵⁶ K'eé jngoò chjoón chi'nda kijtseèxkon Pedro nga tjna'ngui; kiskod'an, kitsò:

—Xità jè, tìkoaá yaá tsóhoko Jesús.

⁵⁷ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né, kitsò:

—Ngaji chjoón, xità jè, mikii bexkoan.

⁵⁸ Xi komà jngoò tjò, ngui jngoò xità kijtseèxkon Pedro, kitsò-la:

—Tìkoaá ngaji, yaá tjaakoii Jesús.

K'eé kitsò Pedro:

—Ngaji x'jin, mìtsà ya tsòhokoa.

⁵⁹ Nga komà iskan, tjín-la tsà jngoò hora, tìkoaá 'ño okitsò ngui jngoò xità:

—Kixí kjoa, xità jè, yaá tsóhoko, tìkoaá yaá i'nde-la Galilea.

⁶⁰ Pedro kitsò:

—Ngaji x'jin, mikii be mé 'én xi kò'mi-la.

Tik'eé-ne tíchja Pedro kiskindàya kóxtí. ⁶¹ Kisikátjifaya Na'èn-ná Jesús, kiskoòtsejèn-la Pedro. K'eé tsibítsejèn-la Pedro 'én xi kitsò-la Na'èn-ná Jesús nga kitsò-la: “Jàn k'a k'oá sí nga mikii yaxkon-ná k'e nga tik'j'èè kjindàya kóxtí.” ⁶² Jè Pedro, k'eé itjo ni'ya, ikjoàn 'ño jchán kiskindàya nga 'on komà-la inima-la.

Kós'ín kùchja xità xi kisisobà-la Jesús

(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

⁶³ Jña xità xi nchisikinda Jesús, kisisobà-la tìkoa tsajá-la. ⁶⁴ Tsibíchjoà xkon, ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Koaùn-nájen yá xi tí'beé-lè!

⁶⁵ Kjin kjoa tjín-isa xi k'ejí xi 'ño 'on kitsò-la.

K'e nga kiikò Jesús ñánda tjna xitaxá ítjòn ts'e xità judío

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ K'e nga kis'e isén, kjòxkóya jña xità jchínga ts'e xità judío, xità sko-la no'mii kò xità xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés; kiikò Jesús ya ñánda maxkóya jña xitaxá ítjòn; ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

⁶⁷ —Koaùn-nájen, ¿a ngaji-né xi Cristo, [xi xó kisikasén-lè Nainá], o xi majìn-né?

Jesús kitsò:

—Tsà k'oá xán-nò: “An-ná”, mikii kòkjeín-nò. ⁶⁸ Tsà 'an skònangui-nò, jño, mikii kinókjoa tìkoaá mikii sikíjmandeíí-ná. ⁶⁹ Jyeé ijchò hora-la nga 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na yaá kótijnat'aà kixi-la Nainá xi 'ño tse nga'ño tjín-la.

⁷⁰ Ngats'ii xità kitsò:

—¿A ngaji-né xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè?

Jesús kitsò-la:

—Jño sobà xi obixón nga 'an-ná.

⁷¹ K'ée kitsò jña xita:

—¿Yá xita xi mochjeén-isa-ná xi tsja 'én? Jña sobá titsana'yà-lá koni s'ín tichja-ne tso'ba.

23

K'e nga kiiko Jesús ñánda tjna Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Tsasítjen ngats'ii xita, kiiko Jesús ñánda tjna Pilato. ² K'e nga ijchòko nguixkòn Pilato, jña xita tsibíts'ia nga tsohóngui, kitsò:

—Xita jè, kjòtsji-najen nga kj'eji ndiyá fiko naxandá-ná. Tsò-né nga mì xó kii kichjítjia tsojmi xi it'aà ts'e César, xitaxá ítjòn ts'e Roma; tikoáá tsò-né nga jè xó xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] nga xitaxá ítjòn kína.

³ Jè Pilato kiskònangui, kitsò-la:

—¿A ji-né xi xitaxá ítjòn-la jña xita judío?

Kitsò Jesús:

—Ngají xi k'oa si nga 'an-ná.

⁴ Pilato kitsò-la jña xita sko-la no'mii ko xita naxandá:

—Nimé jè xi matsji-na it'aà ts'e xita jè.

⁵ Tanga jña xita, isaá 'ño kiichja nga tsohóngui, kitsò:

—Kj'eji s'ín okóya-la xita naxandá nga ótsji-la kjoasi. Tsibíts'ia-ne nangui Galilea, kóhokji nangui Judea, skanda i Jerusalén.

K'e nga kiiko Jesús ñánda tjna Herodes

⁶ K'e nga kii'nchré Pilato jè 'én xi tsò, Galilea, kiskònangui-la xita: ¿A yaá i'nde-la? ⁷ K'e nga kis'enojmí-la nga ya i'nde-la, kisikasén-la jè xita xi tjna xitaxá ítjòn Galilea xi 'mì Herodes; jña nachrjein koi, tikoáá ján tjna naxandá Jerusalén. ⁸ Herodes, k'e nga kijtseèxkon Jesús, 'ño tsja komà-la nga kjòtseé mejèn-la nga skoèxkon, nga jyeé kjìn kjoa kii'nchré xi it'aà ts'e. Mejèn-la skoè jngòò kjoèxkón xi s'ín. ⁹ Kjìn skoya kjoa kiskònangui-la, tanga jè Jesús, nijngòò 'én kiichja. ¹⁰ Tikoáá yaá títsajna jña xita sko-la no'mii ko xita xi okóya kjótíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga 'ño nchihóngui. ¹¹ Jè Herodes ko soldado-la tsachrjekàngui-né; kisikákjá nikje xi 'ño ndaà kjoàn koni ts'e xitaxá ítjòn nga kisìsobà-la; ikjoàn kisikasén ijngòò k'a-la jè Pilato. ¹² Nachrjein jè, tsajoóndaà-ne jè Pilato ko Herodes; k'e nga sa ítjòn, kondraá títsajna-la xikjín.

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³ Pilato tsibíxkóya jña xita sko-la no'mii ko jña xitaxá, ngats'ii xita naxandá, ¹⁴ kitsò-la:

—Jño, kinikasén-ná xita jè nga onguioò; bixón-nó nga kjoasi ótsji-la xita naxandá; tanga 'an, kiskònangui-la nga nguixkòòn; ngats'ii 'én xi 'bioò, nimé jè sakó-na it'aà ts'e.

¹⁵ Tikoáá jè Herodes, kisikasén ijngòò k'a-na xita jè nga nimé jè kisakòt'aà-la. Tsjin-la jè nga kiyá. ¹⁶ Tsjaà-la kjo'in, ikjoàn siikjínandeí-na.

¹⁷ K'oaá s'ín tjínè-la, k'e nga bitjo s'eí Paxko, bijnandeí jngòò xita xi ndayá títsajna'ya. ¹⁸ Tanga jña xita naxandá, tà jngòò jtaá kii ngats'ii, kitsò:

—iKàtiyaà Jesús; tikjínandeí-nájen Barrabás!

19 Barrabás, ndayá tǐjna koií kjoa-lá nga xǐta naxandá Jerusalén kisikjaán-kjoò tǐkoa xǐta kisik'en jngoò. 20 Pilato, mejèn-lá nga sǐkǐjnandeíí Jesús; ìjngoò k'a kiichja-lá xǐta naxandá. 21 Tanga jǎà xǐta naxandá, isaá 'ńó kiichja, kitsò:

—ǐTjat'aà krò! ǐTjat'aà krò!

22 Xi ma-ne jàn k'a kitsò-lá xǐta naxandá:

—ǐMé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne? 'An, nǐmé jé sakó-na xi ìt'aà ts'e nga kiyá. Tǐkoaá-ne tsjaà-lá kjo'in, ìkjoàn sǐkǐjnandeíí-na.

23 Sii kis'iin xǐta, 'ńó kiichja nga mejèn-lá krò sǐt'aà Jesús. Koií kjoa-lá nga 'ńó chja xǐta naxandá ko xǐta sko-lá no'mii, kisikijne nga kisikitasòn Pilato. 24 Jé Pilato kitsjaà okixi nga kátitasòn koni s'in sǐjé xǐta naxandá. 25 Kisikǐjnandeíí Barrabás, xǐta xi xó k'oas'in kisijé-ne naxandá xi tǐjna'ya ndayá nga kjoasii tsohótsji koa xǐta kisik'en. ìkjoàn kisingatsja Jesús nga k'oas'in kátasíko koni s'in mejèn-lá.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

26 K'e nga kiiko Jesús nga kii sík'en ìt'aà krò, kitsobà'ńó jngoò xǐta xi tǐnchrobá-ne rancho-lá xi 'mì Simón xi ya ì'nde-lá ńánda 'mì Cirene; jé kisik'ajen krò nga kiitjinguiko-lá Jesús.

27 Kǐjn xǐta naxandá tǐjngui-lá, tǐkoaá kǐjn íchjín tǐjngui-lá xi kjindáyakeè nga mahǐmaakeè kjoa xi timat'in Jesús. 28 Jesús, kisikátji, kiskoòtsejèn-lá, kitsò:

—Íchjín xi Jerusalén tsajòn, kì 'an chǐhindáyachaa-ná, chǐhindáyachaa yijo-nò ko ts'e ìxti-nò. 29 Kijchò nachrjein k'e nga tse kjo'in s'e nga kǐtso xǐta: “Mé tà ndaà-lá jǎà íchjín xi 'ndi, xi tsjǐn-lá ìxti, xi mǐkii k'ndí tsi'beé, xi mǐ ìxti kisikaki nga isaá chiba sǐkǐjǎno.” 30 ìkjoàn koǐlts'ia nga kǐtso-lá nindoò: “ǐKátakaanè-najen!” K'oa tǐ kǐtso-lá chrjangui-lá nindoò: “ǐTǐtsa'nde-najen!” 31 'An, koni jngoò yá xkoén, tanga 'ńó ch'o síko-na xǐta; jǎò xi xǐta Jerusalén tsajòn, isaá tà 'ńó ch'o sǐko-nò xǐta koni jǎà yá kixi.

32 Tǐkoa kiiko jò xǐta xi tse jé tǐjín-lá nga tǐkoa krò kiyát'aà. 33 K'e nga ijchòko ya ì'nde ńánda 'mì ì'nde Sko Mik'en, tsasǐjnat'aà krò Jesús ko xǐta xi jò ma-ne, jǎà xi tse jé tǐjín-lá; jngoò, tsasǐjnat'aà nga kixi-lá koa jngoò, tsasǐjnat'aà nga ngaskón-lá. 34 K'eé kitsò Jesús:

—Nǎ'èn, tǐjchàat'aà-lá; mǐkii beè mé kjoa xi s'in.

ìkjoàn jǎà soldado kisiskáko nikje-lá Jesús nga kisika'bí-lá xǐkǐjín yá ts'e koma. 35 Jǎà xǐta naxandá nchikotsejèn-lá; tǐkoa jǎà xǐtaxá ìtjòn nchisísobà-lá, nchitsò:

—Xǐta xi k'jeíí tsachrjetǐ kjo'in; tsà kixi kjoa nga jé xi Cristo xi xó k'oas'in jaàjiin-ne Nainá, kátachrjetǐ kjo'in yijo-lá.

36 Tǐkoaá jǎà soldado kisísobà-lá Jesús. ìjchò kinchat'aà chrañà-lá; kitsjaà-lá nandá vinagre nga sǐkii. 37 Kitsò-lá:

—ǐTsà jǐ-né xi xǐtaxá ìtjòn-lá xǐta judío, tǐkǐjnandeíí yijo-lè!

38 Tǐkoa tǐt'aasòn-lá sko krò xi 'én griego, 'én latín, ko 'én hebreo xi tsò: “Jé jèè xi Xǐtaxá ìtjòn-lá xǐta judío.”

39 Jǎà xǐta xi tse jé tǐjín-lá xi tǐkoa ya tǐohónguit'aà krò, jngoò xi 'ńó nga kiichjako Jesús, kitsò-lá:

—ǐTsà jǐ-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá], tǐkǐjnandeíí yijo-lè tǐkoa tǐkǐtsajndeíí-najen!

40 Jé xǐta xi ìjngoò tsohótiko xǐkǐjín, kitsò-lá:

—¿A mì tsakjoòn-la Nainá nga ngàsòn kjo'in titsanìkjaán? ⁴¹ Xi okixi, jñá ok'ín-ná nga sijkjaán kjo'in nga kíchjiá jé-ná, koi kjoa-la nga 'ñó ch'o ki'né; tanga jè xita jè, nímé xi ch'o kis'iin.

⁴² K'ée kitsò-la Jesús:

—Tíkítsjeèn-ná k'è nga jye kíts'ii nga kotìxomai.

⁴³ K'ée kitsò Jesús:

—Okixijí xi xan-lè; i'nde, ján kijnako-ná ngajmù ya i'nde ñánda 'ñó ndaà choòn.

K'è nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

⁴⁴ K'è nga ijchò nchisen, kòjñò nga tíjtsa isò'nde skanda xi jàn nga nguixòn. ⁴⁵ Jè ts'oi, kòjñò, koa jè níkje xi tjo'hóya jngohosen ingo ítjòn, jòya komà nga kixojndá. ⁴⁶ Jesús 'ñó kíichja, kitsò:

—iNa'èn, ndseii bíjnaya iníma-na!

K'è nga jye okítsò, k'en.

⁴⁷ Jè xita sko-la soldado, k'è nga kijtseè kjoa koi koni s'ín komà, kijtseèxkón Nainá, kitsò:

—Kixijí kjoa, xita jè, xita kixi-né.

⁴⁸ Ngats'ii xita xi chixoña nga nchikotsejèn, k'è nga jye kijtseè kjoa xi komà, kiì-ne ni'ya-la; kisijts'iin-sòn iníma-la nga 'ñó tse kjoaba kis'ejiin iníma-la. ⁴⁹ Ngats'ii xita xi beèxkon Jesús kò íchjín xi inchrobà-tjingui-la skanda ján Galilea, kjiin jncha-ne nga nchikotsejèn-la.

K'è nga kishijii Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

⁵⁰ Tíjna jngoò xita xi 'mì José xi 'ñó ndaà xita, tíkoaá xita kixi-né. Yaá i'nde-la ñánda 'mì Arimatea, jngoò naxandá xi chja-ne Judea. Tíkoaá xá ítjòn tíjn-la ts'e xita judío. ⁵¹ Jè José, tíkoaá tíkoñaá-la nga mejèn-la skoe kó s'ín otíxoma Nainá; mìkiì tíjngoò-ikon koni s'ín tsajoóya-ne xitaxá xikjín koni s'ín kisikò Jesús. ⁵² Kíikon Pilato; kíi síjé'nde-la nga kjinchrobàko yijo-la Jesús. ⁵³ Kiskónájen-t'aà krò; kisikájté jngoò níkje lino chroba. Íkjoàn kíi kíhijii. Kiskinis'en-ngui jngoò ngajo mik'en ñánda nga xó k'oas'ín kitáx'a-ne naxi. I'nde jè, nì saá jngoò mik'en sihijii. ⁵⁴ Naxrjein jè, víspira-la s'ei Paxko-né; jye kjomeè bijchó hora nga kots'ia jè naxrjein níkjáya.

⁵⁵ Jñá íchjín xi tjiko kóni nga inchrobà-ne Galilea, kíitjingui-la; kijtseèxkon ngajo mik'en kó s'ín kisijna yijo-la Jesús. ⁵⁶ K'è nga j'ii-ne ni'ya-la tsibítsajnandaà xkiì xi 'ñó ndaà jne kò xkiì na'yo. Íkjoàn kisikjáya íchjín jè naxrjein níkjáya, koni s'ín tíchja kjotíxoma.

24

Mé xi komà k'è nga jaáya-la Jesús

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Jè naxrjein nga tàts'en xomàna, 'ñó tajñóya kíi jñá íchjín ya ngajo mik'en ñánda kishijii Jesús nga kíiko xkiì jne xi tsibítsajnandaà nga kíixten-jno yijo-la Jesús; tíkoa kjihjítako íchjín xi kj'eí. ² K'è nga ijchò, kijtseè jè ndajo xi tíchjoájtò-la ngajo mik'en, xìn kijná. ³ K'è nga jahas'en-ngui ngajo mì tí kíi kjòtsji-la yijo-la Na'èn-ná Jesús. ⁴ K'è nga nchisikájno íchjín koi, tà nitoón chinchat'aà jò-la xita x'in xi íká níkje xi ote ni'ín kjoàn.

5 Íchjín koi, tà kitsakjòn-la; chincha-ñiat'aà nangui. K'eé kitsò jñà xità x'in xi jò ma-ne:

—¿Mé-ne i binchaàtsjijün-là mik'en jè xità xi tijnakon? 6 Mì tì yá tjin-ne ijndé, jyeé kòfaáya-la. Tikítsjeèn koni s'in kitsò-nò k'e nga tisa tsibìjna Galilea, 7 nga kitsò: “Mochjeén-né nga jè Ki'ndí-la Xità, jñà kongatsja xità jé nga koòt'aà krò tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoaáya-la.”

8 Jñà íchjín koi, k'eé tsibítsjeèn-la koni s'in kitsò Jesús. 9 K'e nga j'ii-ne nga kii katsejèn-la ngajo mik'en, tsibénojmi-la jñà xità xi tsibíxáya-la xi tejngòò ma-ne ko xità xi i'nga. 10 Jñà íchjín koi, jè xi 'mì María Magdalena, Juana, María xi nea-la ma-ne Jacobo ko xi k'ejí íchjín-isa; jñà xi ijchòko 'én nga tsibénojmi-la jñà xità xi tsibíxáya-la. 11 Tanga jñà xità-la Jesús, xi kjoa nìton, tà kjoaská komà-la; mìkii kòkjeiín-la 'én xi tsibénojmi-la jñà íchjín.

12 Tanga jè Pedro, tsangachikon, kii katsejèn-la ngajo mik'en; k'e nga kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtsee nga tà jñà kjiòò nikje xi kisijtèjün Jesús. Ikjoàn kii-ne ni'ya-la; tà kjòxkón-la kjoa xi komà.

Ndiyá Emaús

(Marcos 16:12-13)

13 Tijè-ne nachrjein, jò xità xi kota'yàt'aà-la Jesús nchifi jngòò naxandá xi 'mì Emaús, xi tjin-la tsà tejngòò kilómetro skanda ján Jerusalén. 14 Nga nchifi ya ndiyá, koií nchijoóya-ne ngats'ii kjoa xi komà. 15 Nga nchijoónojmí tikoá nchikjòngangui-la xíkjin ijchòtjingui chraña-la xi tijè-ne Jesús xi taña tsobáhijtakò. 16 Tanga jñà, k'oaá komà-la koni tsà tíchjoà xkon, mìkii kijtseexon. 17 Jesús kiskòngangui-la, kitsò-la:

—¿Mé 'én xi ondaà chibàya-nò nga tjaàya ndiyá? ¿Mé-ne ba tjin-nò?

18 K'eé kiichja Cleofas, kitsò:

—Ngats'ii xità naxandá Jerusalén, tà jì tã jngòò-lè xi mìkii tjiün-lè jè kjoa xi komà ján Jerusalén, jñà nachrjein xi tsato.

19 Jesús kitsò:

—¿Mé kjoa-ne?

Jñà xità koi kitsò-la:

—Kjoa ts'e Jesús xi Nazaret i'nde-la, jè xi kiichja ngajo-la Nainá; kis'eé-la nga'ño, ma yijeé-la nità mé kjoa-ne, nità mé 'én-ne nga nguixkon Nainá, nguixkon ngats'ii xità naxandá. 20 Xità sko-la no'miì, ko xitaxá tsajen, kisìngatsja xità Romano nga kisik'en, tsohót'aà krò. 21 Ngajen, titsachiñá-lajen, bixón-nájen tsà jè Mesías xi sùkítsajnandejì-ne xità naxandá Israel. Tanga i'ndeí, jyeé tjin-la jàn nachrjein nga k'oas'in komà kjoa koi. 22 Tikoaá tjin i'nga íchjín xi túsajnajün-najen, xi tajñòya kòfi katsejèn-la jè ngajo mik'en. K'e nga kòf'ii-ne kàbincháxkón-najen nga kàbénojmi-najen 23 nga mì xó kii kàsakó-la yijo-la Jesús; tikoá kàbeèxon xó àkjalé xi kàtsò-xó-la: Jesús tijnakon-né. 24 K'eé kòfi i'nga xità xingui-jen xi kòfi katsejèn-la ngajo mik'en, k'oaá tjs'in kàbeèxon koni s'in kàtsò jñà íchjín tanga jè Jesús, mì xó kii kòbeè.

25 K'eé kitsò Jesús:

—¿Mé tà tòndo-nò tikoá mé tà tájaajün tjin inima-nò nga mìkii ndaà mokjeiín-nò kjoa xi kitsò jñà xità xi kiichja ngajo-la Nainá! 26 ¿A mìtsà tjiün-nò? K'oaá s'in tjinè-la Cristo, [xità xi xó kisikasén-ne Nainá], nga ítjòn sùkjeiín kjo'in, ikjoàn kjoahas'en ngajmii ñánda jeya kína.

27 Tsibénojmiya-là kó tsòya-ne koni s'in tichja ngats'iì Xojon-là Nainá it'aà ts'e Cristo. Tsibíts'iaño-ne xojon xi kiskii Moisés; ikjoàn tsibénojmiya-là ngats'iì xojon xi kiskii jña xita xi kiichja ngajo-là Nainá.

28 K'e nga ijchò ya naxandá ñánda nchifi xita koi, Jesús, k'oaá kis'iin koni tsá isa kjiin tifi. 29 Tanga jña xita koi, kjo'ñó kis'iin-là nga kisikjña; kitsò-là: —Tijnako-nájen; jyeé jòhoxòn, jye kiskaàtji ts'oi.

Jè Jesús, kòkjein-là; jahas'en ni'ya; tsibijnako. 30 K'e nga jye títajnat'aà ímixa, kiskoé inchrájin, kitsjaà-là kjondaà Nainá, kisixkoaya, ikjoàn kitsjaà-là jña xita. 31 K'eé kitáx'a xkon; kijtseèxkon nga jè Jesús; tanga jè Jesús, tà kichjà-né nga nguixkon xita koi. 32 K'eé kitsò-là xikjin:

—Koi-là kjoa-là nga ndaà kòmatsja-là inima-ná k'e nga tihókonojmí-ná ya iya ndiyá nga tibenójmí-ná kjoa ts'e Xojon-là Nainá.

33 Mi ti kii kiskoðñá-ne, kisikátji nitoón-ne nga kii-ne Jerusalén; ijchò ijngoò k'a-ne jngoò ni'ya ñánda títajnajtín xikjin xi tejngoò ma-ne kò xita xi kjeí-isa. 34 Jña xita xi tejngoò ma-ne kitsò-là xikjin:

—Kixi kjoa, jyeé kòfaáya-là Na'èn-ná Jesús; jyeé kòbeèxkon Simón.

35 K'eé tsibenójmí jña xita xi jò ma-ne kó s'in komàt'in ya iya ndiyá koa kó s'in komà nga kijtseèxkon Jesús k'e nga kisixkoaya inchrájin.

K'e nga jè Jesús tsatsejèn-jiin osen ñánda títajna xita xi kota'yàt'aà-là (Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23)

36 Táko tik'eé nchichja-isa nga nchibenójmí-là xikjin kjoa koi, nga tsasijnajin osen-là Jesús; kisihixat'aà, kitsò-là:

—Nainá, 'nchán kàtasíkítsajna-nò.

37 Jña xita koi, tsí ndaà kitsakjòn, koa tsí ndaà kisinchaàxkón; k'e nga kijtseè, komà-là tsà tà inima-là mik'en-né. 38 Tanga Jesús kitsò-là:

—¿Mé tà ndaà tsakjoðn-nò? ¿Mé-ne k'oa tsò-ne kjohítsjeèn xi bitjojiin inima-nò? 39 Chítsejèn-là ndsaa kò ndsokoaà. 'An-ná. Tjat'aà-ná ndsaa koa chítsejèn-ná. Jngoò xita xi tà inima, tsjin-là yijo, tikoá tsjin-là nindaà, tanga 'an, tjín-na koni s'in tita'yaà-ná.

40 K'e nga jye okitsò-là, tsakó-là tsja kò ndsoko. 41 Tanga jña xita-là mikii xátí kòkjein-là nga tsja komà-là tikoá kisinchaàxkón nga kijtseèxkon Jesús; k'eé kiskònangui Jesús, kitsò-là:

—¿A tjin chiba-nò tsojmi xi ma chine?

42 Kitsjaà itsé-là tjin xi jye kichjàn, kò tsjén-là cho cera. 43 Jesús kiskoé, ikjoàn kiskine nga nguixkon jña xita-là. 44 K'eé kitsò-là jña xita-là:

—Jña kjoa xi komàt'ian, jña-né xi tsibenójmí-nò k'e nga tisa tshótijnako-nò. K'oaá s'in kixan-nò nga kítasòn yije-né koni s'in tichja xojon it'aà ts'an, jè kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò ts'e xita xi kiichja ngajo-là Nainá kò xi jtít'aà libro ts'e Salmo.

45 K'eé kisikichja-là kjohítsjeèn-là mé-ne nga kàtjahas'en-jiin-là koni s'in tichja Xojon xi jtít'aà 'Èn Tsjeè-là Nainá. 46 Kitsò-là:

—K'oaá s'in tichja Xojon-là Nainá nga tsò nga 'an xi Cristo, [xi xó kisikasén-na Nainá], k'oaá s'in tjinè-na nga kiyá; tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein, kjoáya-na it'aà ts'e kjoa biyaa. 47 Xi it'aà ts'an, Nainá siijchaat'aà-là jé-là xita k'e nga siikájno jé-là nga mì tì jé kohótsji-ne. Jè 'én koi, mochteén-né nga kìnókoayajin yije-là xita mats'iaño-ne Jerusalén kó nga tjtisa isò'nde. 48 Jñò kénójmíó kjoa kixi koni s'in komà. 49 'An sikasén-nò jè kjotjò xi tsjá Na'èn-ná koni s'in kitsjaà tso'ba. Tanga jñò, í títajna

naxandá Jerusalén skanda k'e nga tjoé-nò nga'ñó-la Nainá xi nchrobá-ne ngajmii.

K'e nga kiimijin ngajmii Jesús

(Marcos 16:19-20)

⁵⁰ K'éé kiiko xita-la skanda ján naxandá Betania. Kiskimii'nga tsja nga kisijét'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in jña xita koi. ⁵¹ K'e nga tísijét'aà-la, kitjámii'nga nga kii-ne ngajmii. ⁵² Jña xita-la, k'e nga jye chinchaxkó'nchit'aà-la nga jeya kisikijna Jesús, kii-ne Jerusalén; 'ñó tsja kis'e-la. ⁵³ Naxhrjein inchiyon tsibitsajnyaya ingo itjon nga kitsjaà-la kjondaà Nainá tikoà jeya kisikijna.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Juan

Jesucristo xi 'Én-la Nainá, xitaá komà

¹ K'e nga tisa tàts'en-la kjoa, jè 'Én, jyeé k'oa tjna-né. Yaá tijnako Nainá. Jè 'Én, Nainá-né. ² Ko yaá tijnako Nainá skanda tisa tàts'en-la kjoa. ³ Jè Nainá, k'e nga tsibindaà ngats'ii tsojmi xi tjin, it'aà ts'eé 'Én tsibindaà; ni mé tsojmi tjin xi mi it'aà ts'e kisindaà. ⁴ Jè 'Én, it'aà ts'e-né nga títajakon xita; jè kjoa nga títajakon xita, jè-né ni'in xi síhiseèn-la ngats'ii xita. ⁵ Jè ni'in xi síhiseèn ñanda jñò choòn, ote-né, ko jè kjoa jñò mikii ma síkijne-la ni'in nga síkits'o.

'Én xi kiichja Juan it'aà ts'e Cristo

⁶ Tsibijna jngoò xita xi 'mì Juan xi Nainá kisikasén. ⁷ Jè j'ii tsjá 'én it'aà ts'e ni'in xi síhiseèn, mé-ne ngats'ii xita kòkjein-la koni s'ín kiichjaya. ⁸ Mìtsà jè Juan ni'in xi síhiseèn-la xita, tà 'én j'ii tsjá it'aà ts'e ni'in xi síhiseèn-la xita. ⁹ Jè ni'in xi ngui kixi kjoa xi síhiseèn-la ngats'ii xita, yaá tinchrobá i isò'nde.

¹⁰ Ii tsibijna isò'nde, ko it'aà ts'eé kisindaà isò'nde, tanga jña xita isò'nde mikii kijtseèkon. ¹¹ J'ii nangui ñanda ts'e, tanga jña xita-la mikii kiskoétjò. ¹² Ngats'ii xita xi kiskoétjò tikoá kòkjein-la jña 'én xi kiichja, k'oaá s'ín kitjò'nde-la nga Kí'ndí-la Nainá ma, ¹³ tanga mitsà koi kjoa-la nga jni kits'iin-jin, ni mitsà koi kjoa-la nga it'aà ts'e xita kits'iin; koi-né nga it'aà ts'e Nainá kits'iin.

¹⁴ Jè 'én, xitaá komà, ii tsibijnajin-najen. Ki'ya-najen kjoa jeya-la nga Kí'ndí tà jngoò-la Nainá. 'Ñó tjin-la kjondaà ko kjoakixi.

¹⁵ Juan kitsjaà 'én it'aà ts'e, kitsò:

—Jè jèè xi k'oa'sin kixan-nò k'e nga kixan-nò: “Jè xi sa nchrobá tjingui-na, jè isa tjna itjon-na, nga isa kjotseé tjna koni 'an.”

¹⁶ 'Ñó tse kjondaà kitjoe-ná ngats'iaá, sa 'ñó, sa 'ñó kochikon-t'ian. ¹⁷ Jè kjotixoma, it'aà ts'e Moisés j'ii-ne, tanga xi kjondaà ko kjoakixi, it'aà ts'e Jesucristo j'ii-ne. ¹⁸ Ni saá jngoò xita beèkon kó kji Nainá. Tà jè xi ki'ndí tajngoò-la xi ya tjinat'aà-la, bénojmi kixi-ná it'aà ts'e.

'Én xi tsibénojmi Juan it'aà ts'e Jesús

(Mateo 3:11-12; Marcos 1:7-8; Lucas 3:15-17)

¹⁹ Jña 'én koi xi kitsjaà Juan, k'e nga jña xita judío xi títajna Jerusalén kisikasén-la no'mii ko xita levita ñanda tjna Juan nga kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá xita-ne ji?

²⁰ Juan tsibénojmi kixi-né; mikii tsakajna'ma, kitsò:

—Mìtsà 'an xi Cristo, xita xi xó kisikasén-ne Nainá.

²¹ Xita koi ijngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Yá-né ngaji? ¿A ji-né Elías?

Juan kitsò:

—Majin, mitsà 'an.

—¿A ji-né xita xi chja ngajo-la Nainá xi tjinè-la nga kjoii?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

²² Ìjngòò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—Kot'in-nájen, yá-ne jì, mé-ne nga koma konguíko-lajen 'én jñà xìtá xi kàsikasén-najen. ¿Mé 'én xi k'oj-nájen it'aà tsiji?

²³ K'éé kitsò Juan:

—'An-ná xìtá xi 'ñó chjàya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn: "Tjandaà kixiòo ndiyá-la Nainá", koni s'ín kitsò Isaiás, xìtá xi kiichja ngajo-la Nainá.

²⁴ Jñà xìtá xi ijchò kjònangui-la Juan, xìtá fariseo-né. ²⁵ Ìjngòò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—Tsà mìtsà jì xi Cristo, nì Elías, nì jè xìtá xi chjà ngajo-la Nainá, mé-ne xìtá 'nè-ne bautizar.

²⁶ Kiichja Juan kitsò:

—'An tà nandá s'iin-na bautizar xìtá, tanga tijnajìn jngòò-nò xi jñò mìkìl yaxkon, ²⁷ jè xi iskan kjoíí, jè xi isa tìjna ítjòn koni 'an; skanda mìkìl tji'nde-na nga 'an skíjnda'ñoá xox'in-la xojté-la.

²⁸ Ngats'ii kjoa koi, ján naxandá Betania nga k'oas'ín komà, naxandá xi kijna xijngoaà ndá je Jordán, ñánda kis'iin bautizar xìtá jè Juan.

²⁹ Nga komà nchijòn, Juan kijtsee Jesús nga tínchrobákon, kitsò:

—iChítsejèn-là, jè jèe xi síkasén Nainá k'oaá ngaya-la koni Orrè Ki'ndí xi faáxìn jé-la xìtá isò'nde! ³⁰ Jè jèe xi k'oa kixan-nò k'e nga kixan: "Nchrobá tjingui jngòò-na xìtá x'in xi isa tìjna ítjòn-na nga isa kjótsee tìjna koni 'an."

³¹ Tìkooá 'an, mìkìl bexkon yá-né jè. Koií kjoa-la nga ta nandá s'in-na bautizar xìtá mé-ne jñà xìtá naxandá Israel skoexkon-ne.

³² Juan, k'oas'ín kitsjaà 'én nga kitsò:

—Kijtsee-ná jè Inìma Tsjeè-la Nainá nga itjojen-ne ngajmii koni kji nise paloma kji, tsibìjnasòn-la Jesús. ³³ 'An, kj'eè kì bexkoan, tanga jè Nainá xi kisikasén-na nga kò nandá s'iin-na bautizar xìtá, kitsò-na: "Jè xi jchii nga kitjojenè-la Inìma Tsjeè-na nga ya kíjnasòn-la, jè-né xi kò Inìma Tsjeè-na s'iin-ne bautizar xìtá." ³⁴ 'An, k'oaá s'ín kijtsee, k'oaá ma-ne k'oas'ín tsjaà 'én nga Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá.

Xìtá xi kiskoòta'yàt'aà ítjòn-la Jesús

³⁵ Nga komà nchijòn, Juan yaá tìjna ijngòò k'a; tìjko jò xìtá xi kota'yàt'aà-la. ³⁶ Juan kijtseeèxkon Jesús nga tìkooa ya tsóba, kitsò:

—iChítsejèn-là, jè jèe xi orrè-la Nainá [xi kiyátjì jé-la xìtá]!

³⁷ Ingajò xìtá koi, k'e nga kii'nchré koni s'ín kitsò Juan, kiitjingui-la Jesús.

³⁸ Jesús k'e nga kisikátjiya, kijtsee nga xìtá tjingui-la kitsò-la:

—¿Mé xi binchaàtsjioò?

Ingajò xìtá koi, kiichja, kitsò:

—Maestro, ¿ñánda tìjni?

³⁹ Jesús kitsò-la:

—Nchrobá, chítsejèn.

Ikjoàn kiitjingui-la, kijtsee ñánda bìjna Jesús. Yaá tsibìtsajnakò nga jye kjòhoxòn, ijchò-la tsà xi ñijòn.

⁴⁰ Ingajò xìtá koi, jñà xi kiitjingui-la Jesús k'e nga kii'nchré-la koni s'ín kitsò Juan, jngòò xi 'mì Andrés xi 'ndse ma Simón Pedro. ⁴¹ Andrés kii kátsji ítjòn 'ndse xi 'mì Simón, kitsò-la:

—Jyeé kàyaxkon-jen jè Mesías [xi xó kisikasén-ne Nainá]. Jè 'én Mesías, Cristo tsòya-ne.

42 Andrés kiikō Simón xi 'ndse ma ya ñánda tǐjna Jesús. Jesús, k'e nga kǐtsee, kitsò-la:

—Ngaji-né xi 'mì-lè Simón xi ki'ndí-la ma Jonás. I'ndeǐ, Cefas k'oín-lè (é'n xi Pedro tsòya-ne).

K'e nga Jesús kiichja-la jè Felipe kō Natanael

43 Nga komà nchijòn, Jesús k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga ján kjoǐ nangui Galilea. Kiskaàjìin Felipe, kitsò-la:

—Nchrobá tǐngui-ná.

44 Felipe, yaá i'nde-la naǵandá Betsaida, ya ñánda i'nde-la Andrés kō Pedro. 45 Felipe ki kátsji Natanael, kitsò-la:

—Jè xitá xi oxkǐt'aa kǵotíxoma xi kiskii Moisés kō xitá xi kiichja ngajo-la Nainá, jyeé kà yaxkon-jen nga jè Jesús xi ki'ndí-la José xi Nazaret i'nde-la.

46 Natanael, kitsò-la Felipe:

—Ján naǵandá Nazaret, ¿a tǐjn jngoò xi ndaà xitá xi ya kǐtjokàjìin-ne? Felipe kitsò:

—Nchroboí, chítsejèn-la.

47 Jesús, k'e nga kǐtsee Natanael nga tǐnchrobákon, kitsò:

—Jè xitá jè xi ngui kixǐ kjoa nga xitá Israel nga ndaà tísíjchá yijo-la kō mikii konachan.

48 Natanael kitsò:

—¿Kó s'ín ma-ne nga yaxkon-ná?

Jesús kitsò:

—K'éé kòbe-lè k'e nga tǐkj'eè chja-lè Felipe nga tǐjna'ngui yá toò iko.

49 Natanael kitsò:

—Maestro, ngaji-né xi Ki'ndí-la Nainá; jì-né xi xitaxá ítjòn-la naǵandá Israel.

50 Kiichja Jesús kitsò:

—¿A koií-né nga xan-lè: Kòbe-lè k'e nga tǐjna'ngui yá toò iko nga mokjeiín-lè? K'oaá xan-lè nga isa 'ñó tse kǵoxkón jchaá-isi.

51 Ijngoò k'a kiichja Jesús kitsò:

—Ngui okixǐ xi xan-nò, naǵrjein xi sa f'ii isa jchaxkoòn ngajmiì nga tǐx'á koa jña àkjale-la Nainá fimijin koa nchrobájen nga tǐjmat'aà-na xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na.

2

Jè kǵoxkón xi kis'iin ítjòn Jesús

1 Xi komà ján naǵrjein, kis'e jngoò s'eí nga chixàn xitá ján naǵandá Caná, ya nangui Galilea. Tǐkooá yaá tǐjna jè nea-la Jesús. 2 Tǐkooa kinokjoà-la Jesús kō xitá xi kota'yát'aà-la ya ñánda chixàn xitá. 3 K'e nga jyehet'aà vino, jè nea-la Jesús kitsò:

—Mì tǐ mé vino tǐjn-ne.

4 Jesús kitsò:

—¿Mé xi ma-lè? ¿Mé-ne 'an kò'mì-ná? Kj'eè kii bijchó naǵrjein-na nga skoe-na xitá yá-ná 'an.

5 Jè nea-la Jesús kitsò-la jña xitá xi bíya vino:

—K'oaá s'ín tǐkitasòn yije-là koni s'ín tsò-nò.

6 Ya tǐtsajna joòn tǐjǐ ndajo xi sinchá nandá, xi síkjeén jña xitá judío nga ma sǐtsjeè-ne tsojmi xi tǐjn-la koni s'ín tǐjn kǵotíxoma-la xi xkón tǐjn. Jña tǐjǐ kǵiyaá-la tsà jò kō tsà ján nisa nandá. 7 Jesús kitsò-la jña xitá chǐnda xi nchibíya vino:

—Tìnchaà nandá tji koi.

Jñà xitá chinchá nandá; jngoò k'aá kisiťseè. ⁸ Ikjoàn kitsò Jesús:

—Tìnachrjeè chiba vino; tanguikò-là jè xi tísís'in-là xitá.

K'ée kiikò-là. ⁹ Jè xitá xi okò-là nga tísís'in-là jñà xitá, kiskoòt'aà nandá xi vino komà; xitá jè, mìkii tjiin-là nñanda j'ii-ne. (Tà jñà tjiin-là xitá chi'nda xi tsachrje nandá.) Jè xitá xi okò-là, k'ée kiichja-là xitá x'in xi chixàn, ¹⁰ kitsò-là:

—Ngats'ii xitá, jè tsjá ítjòn vino xi 'ñó ndaà; k'e nga jye 'ñó 'biì jñà xitá, k'ée tsjá xi chiba ndaà. Tanga ngaji, kòbinchatjó-né xi 'ñó ndaà, skanda saá ti'biì.

¹¹ Jè kjoaxkón xi kis'iin ítjòn Jesús ján nařandá Caná nangui xi chja-ne Galilea; k'oáa s'in tsakó kjoa jeya-là kò jñà xitá xi kota'yàt'aà-là kòkjeiín-là it'aà ts'e.

¹² Xi jye komà iskan, Jesús kii ján nařandá Capernaum; kiikò nea-là, 'ndse, kò xitá xi kota'yàt'aà-là. Tà chibaá nachrjein tsibítsajna ya nařandá jè.

K'e nga kii s'eí Jesús ján Jerusalén

(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-18; Lucas 19:45-46)

¹³ Nga jye nchrobá machraña s'eí-là xitá judío xi bitjo k'e nga itjokàjiin kjo'in ján nangui Egipto, Jesús kii ján Jerusalén. ¹⁴ K'e nga jahas'en ingo ítjòn, kijtseè nga tjin xitá ya nditsin ingo xi nchihotijna nchraja kò orrè kò paloma; tikoá títsajna xi síkjatjya ton. ¹⁵ Jesús tsibíndaà jngoò na'ño xi tsajá-là jñà xitá nga tsachrje yije ya nditsin ingo, kò nchraja kò orrè. Tsibíxteèn ton-là jñà xi síkjatjya ton. Jngoò k'aá chinchá ngajten ímixa-là. ¹⁶ Jñà xitá xi nchihotijna nise paloma, kitsò-là:

—Tìnachrjeè yije cho koi; kii ni'ya nditsin 'nè ni'ya-là Na'èn-na.

¹⁷ Jñà xitá xi kota'yàt'aà-là k'ée tsibítsjeèn-là nga k'oas'in tji't'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Ñó matsjake ni'ya-lè; koi kjoa-là nga machinikeè.”

¹⁸ Jñà xitá judío kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—¿Mé kjoaxkón xi okòò-nájen nga tjin-lè kjoixoma it'aà ts'e kjoa xi 'ni?

¹⁹ Kiichja Jesús kitsò-là:

—Tikixàña ingo jè, 'an, jàn nachrjein kindàya ljngoò k'a-na.

²⁰ Kitsò jñà xitá judío:

—Ingo jè ichán joòn nó kisindaà-ne, koa ji, ¿a tà jàn nachrjein kındaà xitse ljngoò k'a-ne?

²¹ Tanga jè ingo xi kisikaxki Jesús, jè yijo-là xi okitsò-là. ²² K'e nga jye jaáya-là Jesús nga k'en, k'ée tsibítsjeèn-là jñà xitá xi kota'yàt'aà-là 'én xi okitsò. K'ée kòkjeiín-là koni s'in tíchja Xojon-là Nainá kò 'én xi kiichja Jesús.

Jesús, kós'in ma ndaá beè inima-là ngats'ii xitá

²³ Jesús k'e nga tsibijna s'eí Paxkò ján Jerusalén, kjiin xitá kòkjeiín-là it'aà ts'e k'e nga kijtseè kjoaxkón xi kis'iin. ²⁴ Tanga Jesús mìtsà nguì ndaà tíjngoò ikon it'aà ts'e xitá koi, nga jyeè beèxkon yije xitá. ²⁵ Jesús mìkii mochjeèn-là nga k'jeií xitá okitsò-là kó s'in jñà xitá; jè, jyeè beè inima-là xitá kós'in síkítsjeèn.

3

K'e nga jè Jesús tsohókò Nicodemo

¹ Tsibijna jngoò xitá fariseo xi tikoá xitá ítjòn tsibijna it'aà ts'e xitá judío; Nicodemo ki'mì. ² Jngoò k'a j'ìikon Jesús k'e nga jñò, kitsò-là:

—Maestro, 'ya-nájen nga jè Nainá kisikasén-lè mé-ne kokóya-nájen. Nga jngòò x̄ita xi mitsà Nainá t̄ijnako, mìkiì koma-la s'̄iin kjoaxkón xi j̄i 'nì.

³ Jesús kitsò-la:

—Xi ngui okixi, k'oaá xan-lè, jè x̄ita xi mìkiì jts'ín x̄itse ìjngòò k'a-ne, mìkiì skoe kó s'ín otíxoma Nainá.

⁴ Nicodemo kiskònangui, kitsò:

—¿Kós'ín koma jts'ín x̄itse ìjngòò k'a x̄ita xi jye kòjchínga? Nì ìtsé koma kjoahas'en ìjngòò k'a ìndso'ba nea-la nga jts'ín ìjngòò k'a.

⁵ Kiichja Jesús kitsò:

—Xi ngui okixi, k'oaá xan-lè, jè xi mì it'aà ts'e nandá ko Inima Tsjeè-la Nainá jts'ín-ne, mìkiì koma kjoahas'en-j̄iin ñánda tíhotíxoma Nainá. ⁶ Jè xi ts'̄iin it'aà ts'e x̄ita, x̄ita-né. Koa jè xi ts'̄iin it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá, inima-né. ⁷ Ki maxkón-lè koni s'ín tixan-lè: “Mochjeén-né nga jts'ín x̄itse ìjngòò k'a-ne j̄nà x̄ita.” ⁸ Jè tjo 'ba-né n̄ita ñánda-ne; na'yà-la nga one. Tanga mìkiì 'ya-la ñánda nchrobá-ne, t̄jkoa mìkiì 'ya-la ñánda fi. K'oaá t̄is'ín ma yije ngats'ìi xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá ts'̄iin-ne.

⁹ K'eé kitsò Nicodemo:

—¿Kós'ín ma-ne nga k'oas'ín koma-ne kjoa koi?

¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Ngaji, maestro t̄ijni ts'e x̄ita naxandá Israel. ¿Mé-ne mìkiì t̄ij̄iin-lè kjoa koi? ¹¹ Xi ngui okixi, k'oaá xan-lè: Jè kjoa xi ma-najen, k'oaá s'ín kjoa-jen; xi jye kina'yà-jen, k'oaá s'ín benojmí-jen. J̄nò, mìkiì mokjeiín-nò 'én-najen. ¹² K'e nga benojmí-nò kjoa xi t̄jín isò'nde, mìkiì mokjeiín-nò. ¿A kokjeiín-nò tsà keènojmi-nò kjoa xi t̄jín ján ngajmii?

¹³ 'Nì saà jngòò x̄ita xi jye k̄imij̄in ján ngajmii; tà jè Ki'ndí-la X̄ita xi ngajmii t̄jna nga ya itjojen-ne. ¹⁴ Koni s'ín kis'̄iin Moisés nga kiskimii'nga ya xi tjoót'aà ye k̄icha bronze ya ì'nde it'aà x̄in ñánda kixi choòn, k'oaá t̄is'ín t̄j̄inè-la jè Ki'ndí-la X̄ita nga t̄jamit̄jen-t'aà jè yá, ¹⁵ mé-ne ngats'ìi x̄ita xi kokjeiín-la it'aà ts'e, mìkiì ch̄ija, s'eé-la kjoabinachon n̄ita kjé-ne.

¹⁶ Nainá ñó tsatoó kjòtsjakeè x̄ita isò'nde nga kitsjaà Ki'ndí-la xi tajngòò ma-ne, mé-ne ngats'ìi x̄ita xi mokjeiín-la it'aà ts'e, mìkiì ch̄ija; s'eé-la kjoabinachon n̄ita kjé-ne. ¹⁷ Nainá mitsà koi xá kisikasén-ne Ki'ndí-la nga kjo'in koiinè-la x̄ita isò'nde; koií xá kisikasén-ne nga kochrjekaj̄in kjo'in x̄ita kjoa ts'e jé-la.

¹⁸ Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, mitsà kjo'in sinè-la xi kjoa ts'e jé-la, tanga jè xi mìkiì mokjeiín-la jyeé kjo'in t̄j̄inè-la, koií kjoa-la nga mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá xi tajngòò ma-ne. ¹⁹ J̄nà x̄ita xi mìkiì mokjeiín-la, jyeé kjo'in t̄j̄inè-la, koií kjoa-la k'e nga j'̄ii ì isò'nde jè x̄ita xi j'̄iiko kjoahiseèn, mìkiì kisaseèn-la kjoahiseèn; isaá ndaà kisaseèn-la kjoaj̄nò, nga ch'o t̄j̄in kjoa xi nchis'ín. ²⁰ Ngats'ìi x̄ita xi ch'o s'ín, majtikeè kjoahiseèn; mìkiì ya síchrañat'aà ñánda iseèn choòn, mé-ne nga mìkiì jcha-la kjoa xi ch'o nchis'ín. ²¹ Tanga j̄nà x̄ita xi kjoa kixi nchis'ín, nchrobá kinchat'aà chrañà-la ñánda iseèn choòn, mé-ne nga jcha-la nga ndaà t̄j̄in kjoa xi nchis'ín koni s'ín mejèn-la Nainá.

Jè Juan, j'̄ii t̄j̄on-la Cristo

²² Nga jye komá kjoa koi, Jesús kiiko x̄ita xi kota'yàt'aà-la ján nangui Judea; yaá tsibitsajna chiba naxrjein nga kis'̄iin bautizar x̄ita. ²³ Juan t̄jkoa kis'̄iin bautizar x̄ita ya naxandá Enón, jngòò ì'nde xi chrañat'aà-la ya naxandá Salim, koií kjoa-la ì'nde jè t̄j̄in jchán nandá. J̄nà x̄ita, yaá

ijchòkon Juan nga komà bautizar. ²⁴ Nachrjein koi, tìkj'eè ndayá fis'en Juan.

²⁵ Jñà xità xi kota'yàt'aà-la Juan ko jngoò xità judío tsohótiya-ne kjetíxoma-la xità judío xi xkón tjin kós'in matsjeeya-ne xità. ²⁶ Kii jñà xità ñánda tjna Juan, kitsò-la:

—Maestro, jè xità xi ijchòkoi ján xijngoaà xajngá nandá Jordán, jè xità xi jì kits'iì 'én it'aà ts'e, j'nde j tìkoá tís'in bautizar; saá jé fitjngui-la ngats'iì xita.

²⁷ Kìichja Juan, kitsò:

—Nimé xi s'e-la xità tsà mì jè sobà Nainá tsjá-la. ²⁸ Jñò, ndaà tjiin-nò koni s'in kixan-nò nga mìtsà 'an xi Cristo; 'an-ná xi kinikasén ítjòn-na it'aà ts'e xità jè. ²⁹ Jè xità x'in xi sa kòbixan, tjna chjoón-la; jè amigo-la xi kòbixan síjnat'aà chraña-la nga tí'nchré-la koni s'in tíchja. Tsja jchán ma-la k'e nga 'nchré-la xità xi sa kòbixan. 'An, k'oaá tís'in matsja-na k'e nga 'nchré koni s'in tís'in xità jè. ³⁰ Xità jè, mochjeén-né nga kátasijna ítjòn. 'An, kósijna tjiingui-ná.

Mé 'én xi tsjá jè xi ngajmii nchrobá-ne

³¹ Jè xi nchrobá-ne ngajmii, jè tjna ítjòn-la ngats'iì xità. Jè xi i isò'nde ts'e, xità isò'nde-né, ko jñà 'én xi chja kjoá ts'e isò'nde-né. Tanga jè xi ngajmii nchrobá-ne, jè tjna ítjòn-la nita yá-ne. ³² Jè tsjá 'én mé xi kijtsee ko mé xi kii'nchré. Tanga 'én xi tsjá, nityá xi mokjeiin-la koni s'in tsò. ³³ Tanga jè xità xi mokjeiin-la 'én xi chja, jè tsjá 'én nga Nainá, ngui 'én kixii xi chja. ³⁴ Xità xi Nainá kisikasén, 'én-la Nainá chja, nga mikii fehet'aà koni s'in síxájin inima-la jè nga'ño xi tjin-la Inima Tsjeè-la Nainá. ³⁵ Na'én-ná tsjakeé Ki'ndí-la; jè kisingatsja yije nita mé kjoa-ne. ³⁶ Jè xi mokjeiin-la koni tsò 'én xi chja Ki'ndí-la Nainá, tjin-la kjoabinachon nita kjé-ne. Ko jè xi mikii mokjeiin-la mikii kijnakon inima-la; kjo'in sinè-la xi kjoiti-la Nainá.

4

Kó komà k'e nga jè Jesús tsohóko jngoò chjoón samaritana

¹ Jesús, kis'enojmí-la nga jñà xità fariseo kitsò: Jesús isaá kjin xità tís'in bautizar mé-ne nga ya skóta'yàt'aà-la mì k'oa-ne Juan. ² (Tanga Jesús mìtsà xità kis'iin bautizar; tà jñà xità xi kota'yàt'aà-la xi kis'iin bautizar.) ³ K'oaá komà-ne itjojin-ne nangui Judea; kii jngoò k'a-ne nangui Galilea.

⁴ K'e nga kii-ne, kjo'ño tjin-ne nga ya kjoahato Samaria. ⁵ Ijchò jngoò naxandá xi 'mì Sicar, nangui xi chja-ne Samaria, ya chrañat'aà-la nangui xi kitsjaà kjetjò-la kjòtsee Jacob jè ki'ndí-la xi José ki'mì. ⁶ Yaá tjna jngoò ngajo nandá xi nei-la komà Jacob. Jesús jye 'ño ijta-la nga tsò'baya ndiyá. Tsibijnat'aà jè ngajo nandá nga jyeé kjomeè bijchó nchisen. ⁷⁻⁸ Jñà xità xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsojmii kii katse ján jjiin naxandá, jñà tsojmì xi skine. K'eé ijchò jngoò chjoón xi ya j'nde-la Samaria xi ijchòkjaá nandá. Jesús kitsò-la:

—Tjii itsé-ná nandá xi skiaa.

⁹ Jñà xità judío mikii ndaà fiko xità Samaria. Koi kjoa-la, jè chjoón kitsò:

—Ngaji xità judío-né, ko 'an chjoón Samaria-ná. ¿Mé-ne nandá nijé-ná?

¹⁰ Kìichja Jesús kitsò-la:

—Tsà 'ya-lè kjetjò xi tsjá Nainá ko tsà yaxkoin yá-né xi tísjé-lè nandá, tsà jì sijé-la nandá, jè tsjá-lè nandá xi sikijnakon-ná.

¹¹ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, nìmé kich'i xi koma kinachrje-ne nandá. Jè ngajo nandá 'ńó nanga. Nńanda tjin-lè nandá xi síkíjnakon-ná. ¹² Ngaji, ɔa ɪsaa tija itjòn-la xita jhínga-najen Jacob? Jè kitsjaà-najen jè ngajo nandá jè. Jńa xita jhínga-najen, ɪ kíts'i nandá, ɪxti-la kɔ cho tjè-la.

¹³ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Nita yá-ne xi skoí nandá xi ɪ títitjo, koxínda ɪngò k'a-la. ¹⁴ Tanga jè xita xi skoí nandá xi 'an tsjaà-la, mì tɪ kii koxínda-la nita kjé-ne. K'oaá s'ín s'e ɪjɪn inima-la koni jngò ngajo nandá xi títitjo nga jè nandá síkíjnakon-ne nita kjé-ne.

¹⁵ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, tji-ná jè nandá xi kɔ'mi-la mé-ne nga mì tɪ kii koxínda-na tikoá mì tɪ ɪ kjojikjaá-na nandá.

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—Tínókjoa-la x'in-lè, nchrobákoji ɪjndé.

¹⁷ Kiichja jè chjoón kitsò:

—Tsjin-na x'in.

Jesús kitsò-la:

—Okixiɪ xi si nga tsjin-lè x'in. ¹⁸ Jyeé kò 'òn ma x'in-lè xi bijnakoji. Jè xita xi tijnakoji ɪ'ndeɪ, mìtsà x'in-lè ma. Okixiɪ xi kasi nga tsjin-lè x'in.

¹⁹ Jè chjoón k'e nga kii'nchré 'én koi kitsò:

—Na'èn, k'oaá s'ín machiya-na nga jii-là xita xi chja ngajo-la Nainá. ²⁰ Xita jhínga-najen xi Samaria tsajen, ɪ nindoò jè kijtseèkón Nainá. Tanga jńò xi xita judío 'mì-nò bixón-nó nga tà ján Jerusalén jchaxkoán Nainá.

²¹ Jesús kitsò-la:

—Ngaji chjoón, kàtakjeiín-lè, jyeé nchrobá machraña nachrjein nga jchaxkón Nainá nas'ín mì ɪ kjinchrobà nindoò jè kɔ nɪ ján onguió Jerusalén. ²² Jńò, xi Samaria tsajòn, mikii 'ya yá-né xi yaxkón; tanga ngajen xi xita judío 'mi-najen, 'ya-nájen yá xi yaxkón-jen; nga tje-la xita judío kitjokàjɪn jngò xi kochrjekàjɪn kjo'in xita. ²³ Jyeé nchrobá nachrjein, kɔ tijè-ne hora jè, k'e nga jńa xita xi ngui kixi kjoa nga beèkón Nainá, kateèkón nga kɔ inima-la kɔ kjoa kixi. Tikoá jè Na'èn-ná ótsji-né xita xi k'oaá s'ín mejèn-la nga skoèkón. ²⁴ Nainá Inima Tsjèé-né. Jè xita xi beèkón, mochjeén-né nga ngui kɔ kjoa kixi kɔ ngui kɔ inima-la kateèkón.

²⁵ Jè chjoón, k'eé kitsò:

—'An, be-ná nga sa kjoii jè Mesías [xi xó síikasén-ne Nainá] jè xi Cristo tsóya-ne; k'e nga jè xi kjoii keènojmi yije-najen kjoa koi.

²⁶ Jesús kitsò-la:

—'An-ná, jè xi tihókò-lè.

²⁷ Tijè-ne hora j'ii-ne xita xi kota'yàt'aà-la xi kii katse tsojmi. Ta k'oaá komà-la nga kijtseè nga chjoón tihókò. Tanga nijngò xita xi kitsò ikon nga kiskòngui-la mé xi tíkjàngui-la, o mé 'én xi nchjóó. ²⁸ Jè chjoón, k'eé kisikíjna nisa nandá-la; kii ján ɪjɪn naxandá nga tsibènojmi yije-la xita; kitsò-la:

²⁹ —Nchrobá, chítsejèn-là jngò xita xi k'oa kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn. Tsà jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

³⁰ K'eé kii jńa xita naxandá nga kii katsejèn-la nńanda tija Jesús.

³¹ Tík'e-ne jńa xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsibitsi'ba-la, kitsò-la:

—Maestro, tichi.

32 Tanga Jesús kitsò:

—'An, tjin-na tsojmì xi kókjeen, xi jñò mìkìl yaxkon.

33 Jñà xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la xíjín:

—¿Yá xi kòf'iiko-la tsojmì xi skine?

34 Tanga Jesús kitsò:

—Jñà tsojmì xi kinee, jè-né nga sikitasoàn koni s'in mejèn-la jè xi kisikasén-na kò nga sikjehet'aà xá-la. 35 Jñò, bixón-nó nga nguì ñijòn sá chija-la nga sincháxkó tsojmì xi jye tímajchá. 'An, k'oaá xan-nò: Chítsejèn-là xita koi; k'oaá ngaya-la koni tsojmì tjè xi jye kòjchá; jyeé koma sincháxkó. 36 Jè xita xi bíxkó, machjí-la, kò jñà tsojmì xi bincháxkó, k'oaá ngaya-la koni xita xi s'e-la kjoabinachon, mé-ne nga jè xi bítje kò xi bincháxkó ngásòn s'e-la kjotsja. 37 'Én kixi-né xi tsò: "K'ejí xita xi bítje koa k'ejí xi bíxkó." 38 'An, kisikasén-nò nga kincháxkó tsojmì xi mìtsà jñò kisengui-nò kjo'in. K'ejí xi kisixá. Tanga jñò tíhokò-nò nga bíxkó tsojmì tjè-la.

39 Kjìn jchán xita Samaria xi ya títsajna naxandá jè kòkjeín-la it'aà ts'e Jesús koni kitsò 'én xi kitsjaà jè chjoón nga kitsò: "K'oaá kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn." 40 K'e nga jñà xita Samaria ijchòkon Jesús ñánda tjna, tsibítsi'ba-la nga ya kàtijnako. Jesús, jò nachrjein tsibijnako. 41 Kjìn xita kòkjeín isá-la it'aà ts'e Jesús, k'e nga kiì'nchré-la 'én xi jè sobà tsibénojmì. 42 Jñà xita kitsò-la jè chjoón:

—I'ndeí mokjeín-najen; mìtsà tà koi kjoa-la koni s'in ki'mi-nájen. Ngajen sobà kina'yà-lajen; k'oaá s'in ma-ne nga mokjeín-najen. Kixí kjoa, jè xi kochrjekàjìin kjo'in kjoa ts'e jé-la xita isò'nde, jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi chi'nda-la xitaxá ítjòn.

43 Xi jye komá jò nachrjein nga tsibijna Samaria, Jesús, itjojiin ijngoò k'a-ne i'nde jè. Kìl ijngoò k'a-ne nangui Galilea. 44 Jè sobà Jesús kitsò: Nijngoò xita xi chja ngajo-la Nainá yaxkón nangui-la. 45 K'e nga ijchò ya Galilea, jñà xita xi ya i'nde-la, ndaà kiskoéjtò, nga jyeé kijtseè jñà kjoa xi kis'iin ján Jerusalén k'e nga itjo s'eí Paxkò. Jñà xita koi tikoáà kiì-ne k'e nga itjo s'eí.

46 Jesús ijchò ijngoò k'a ján Caná, nangui xi chja-ne Galilea, ñánda kisikjatjya-la nandá nga vino kis'iin. Ya naxandá Capernaum tjna jngoò chi'nda-la xitaxá ítjòn xi tikoá xá 'nga tjin-la. 'Nó xk'én ki'ndí-la. 47 Xita jè k'e nga kiì'nchré nga Jesús ya ijchò Galilea nga inchrobà-ne Judea, kiikon, tsibítsi'ba-la nga kàtji ni'ya-la, kàtasindaà-ne ki'ndí-la xi jyeé kjomeè biyaà. 48 Jesús kitsò-la:

—Jñò, mìkìl mokjeín-nò k'e nga tsà mìkìl jchaa kjoxkón kò kjoa xi okó kjoa jeya-la Nainá.

49 Jè xita chi'nda ítjòn kitsò-la Jesús:

—Na'èn, t'iin kjondaà, ñiton nchroboí nga tikj'eè biyaà ki'ndí-na.

50 Jesús kitsò-la:

—T'in-ne ni'ya-lè. Ki'ndí-lè jyeé ndaà tjna-ne.

Xita jè kòkjeín-la 'én xi kitsò-la Jesús. Ikjoàn kiì-ne ni'ya-la. 51 K'e nga jye kjomeè bijchó-ne ni'ya-la, xita chi'nda-la kiikjaá indiaà, kitsò-la:

—Ki'ndí-lè jyeé ndaà tjna-ne.

52 Xita jè, kiskònangui-la chi'nda-la:

—¿Mé hora kjòxan-la ch'in 'ndí xi tjin-la?

Kitsò x̄it̄a ch̄i'nda-la:

—Ngojñ̄a xi j̄ngoò-là k̄jòndaà-ne.

⁵³ Jè na'èn-la ti xi xk'én, kisij̄iìn-la nga t̄jè-ne hora k'e nga kitsò-la Jesús: “Ki'ndí-lè jyeé ndaà t̄jna-ne.” X̄it̄a jè kò ngats'ìi x̄it̄a xi t̄itsajna ni'ya-la, jyeé ndaà t̄j̄jngoò ikon nga mokjeīin-la i't'aa ts'e Jesús.

⁵⁴ Jè xi ma-ne jò k̄joxkón xi kis'iìn Jesús k'e nga inchrobà-ne Judea nga j'ii-ne ya Galilea.

5

Kó kitsò x̄it̄a k'e nga Jesús kisindaà j̄ngoò-ne x̄it̄a xi mikii ma fi jè nachrjein n̄ikj̄aya

¹ K'e nga jye k'oas'ín komà kjoa koi, nga komà iskan, jñ̄a x̄it̄a judío tsibíjna j̄ngoò s'eí ján Jerusalén. Jesús kiì j̄ngoò k'a ján Jerusalén. ² Ya Jerusalén t̄jna j̄ngoò chrjó nandá xi 'mì Betesda nga 'én hebreo. 'Òn ma nguitjoa xi t̄j̄in-la. Yaá t̄jna chrañat'aà-la xotjoa ts'e orrè. ³ Ya nguitjoa-la k̄j̄in x̄it̄a xk'én k̄j̄iyijòngui: xi mikii tsejèn-la, xi tsá'yá kjoàn, xi mikii ma síkjaníyá. Ngats'ìi x̄it̄a koi nchikoña-la k'e nga síjt̄iya-la nandá xi 'ncha jè chrjó. ⁴ J̄ngoò àkjale-la Nainá xi tà kjé tà kjé bitjojen-ne nga síjt̄iya-la nandá. Jè x̄it̄a xk'én xi fahas'en-j̄iìn ítjòn nandá, k'e nga jye jt̄iya-la, n̄it̄oón mandaà-ne n̄it̄a mé ch'in xi t̄j̄in-la. ⁵ Ya kijnaj̄iìn j̄ngoò x̄it̄a xi jye t̄j̄in-la kaàn chrj'òon jàn nò nga xk'én. ⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nga ya kijná, kisij̄iìn-la nga jyeé 'ñó kjòtseè xk'én. Kitsò-la:

—¿A mejèn-lè kondaà-ne?

⁷ Jè x̄it̄a xk'én, kitsò:

—Na'èn, mì yá xi síchját'aà-na nga kinís'en-j̄iìn-na k'e jt̄iya-la nandá. 'An, k'e nga mejèn-na fahas'en-jñ̄a, k'ej̄ií x̄it̄a síkijne-na nga fahas'en-j̄iìn ítjòn.

⁸ Jesús kitsò-la:

—T̄isítj̄iìn, chjoí nijñ̄aà-lè, t̄it̄j̄am̄iì.

⁹ X̄it̄a jè n̄it̄oón k̄jòndaà-ne, kiskoé-ne nijñ̄aà-la, komà tsajmeè-ne. Nachrjein jè, nachrjein n̄ikj̄aya-né. ¹⁰ Jñ̄a x̄it̄a judío kitsò-la jè x̄it̄a xi k̄jòndaà-ne:

—Nachrjein i'ndeí, nachrjein n̄ikj̄aya-né. Mikii t̄j̄i'nde-lè nga kíkoiij nijñ̄aà-lè.

¹¹ X̄it̄a jè kitsò:

—Jè x̄it̄a xi kàsindaà-na, jè sobà xi kòkàtsò-na: “Chjoí nijñ̄aà-lè, t̄it̄j̄am̄iì.”

¹² Jñ̄a x̄it̄a koi kiskòngui-la, kitsò-la:

—¿Yá-né xi okàtsò-lè: “Chjoí nijñ̄aà-lè, t̄it̄j̄am̄iì?”

¹³ Jè x̄it̄a xi jyeé k̄jòndaà-ne mikii beèxkon yá x̄it̄a-ne xi kisindaà-ne nga jè Jesús jyeé xìn kiì nga ítjokaj̄iìn-la x̄it̄a xi k̄j̄in ma-ne xi ya t̄itsajna. ¹⁴ Xi komà iskan, Jesús kisat̄iikjò j̄ngoò k'a x̄it̄a jè ya iya j̄ngo, kitsò-la:

—Jyeé kòmandaà-ne; t̄anga ki t̄i jè binchaàtsji-ne, mé-ne nga mì is̄a ch'ò t̄j̄in kjoa xi komat'in.

¹⁵ X̄it̄a jè kiìkon jñ̄a x̄it̄a judío, tsibénojmi-la nga jè Jesús xi kisindaà-ne. ¹⁶ Jñ̄a x̄it̄a judío kiit̄j̄ingui kondra-la Jesús, mejèn-la s̄iik'en koií kjoa-la nga k'oas'ín s'ín k'e nga nachrjein n̄ikj̄aya. ¹⁷ Tanga Jesús kitsò-la:

—Na'èn-na skanda nachrjein i'ndeí k'oaá t̄j̄in xá xi t̄is'ín, t̄ikoaá 'an k'oaá t̄is'ín t̄is'iaàn.

¹⁸ K'oaá ma-ne jñ̄a x̄it̄a judío isaá 'ñó ndaà kiit̄j̄ingui kondra-la Jesús nga mejèn-la s̄iik'en. Mìtsà tà koií kjoa-la nga mikii beèxkón nachrjein n̄ikj̄aya,

tikoáá koií-né nga jè Jesús Na'èn-na tsò-la Nainá. K'oaá s'in tisingásòn-kjoò yijo-la koni Nainá nga k'oa tsò.

¹⁹ Jesús kitsò-la:

—Xi ngui okixi xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-la Nainá nì mé kjoa xi s'iaàn xi tà kjohtsjeèn ts'an. Tà koií kjoa s'iaàn xi be koni s'in Na'èn-na. Ngats'ii kjoa xi s'in Na'èn-na, 'an xi Ki'ndí ma, k'oaá tís'in s'iaàn. ²⁰ Jè xi Na'èn-na ma, 'ño tsjakeè-na nga Ki'ndí-la tsò-na; okó yije-na mé xi s'iaàn. Kòkò-isa-na kjoa xi isa 'ño xkón tjín, mé-ne jñò, k'e nga jchaa, isa 'ño ndaà koxkón-nò. ²¹ Koni s'in s'in Nainá nga síkjaáya-la mik'en kò síkítsajnakon inima-la nita kjé-ne, 'an xi Ki'ndí-la ma, k'oaá tís'in tsjaà-la kjoabinachon yá-né xi mejèn-na nga tsjaà-la. ²² Jè xi Na'èn-na ma, mitsà jè bindaàjiin-la xita, 'an-ná xi Ki'ndí-la ma kisingsatsja yije-na kjohtsoma nga koma kindaàjiin-la xita, ²³ mé-nè ngats'ii xita skoexkón-na nga Ki'ndí-la ma koni s'in beèxkón Na'èn-na. Jè xi mikii beèxkón-na nga Ki'ndí-la ma, tikoáá mikii beèxkón Na'èn-na nga jè kisikasén-na.

²⁴ Xi ngui okixi, k'oaá xan-nò: Jè xi 'nchré 'én-na koni s'in chjà, tiko mokjeiin-la it'aà ts'e xi kisikasén-na, tjín-la kjoabinachon nita kjé-ne. Mitsà kjo'in sinè-la, jyeé itjokàjiin kjo'in ts'e kjoa biyaa, jyeé tijnakon inima-la it'aà ts'e Nainá. ²⁵ Xi ngui okixi xi xan-nò: Nchrobá nachrjein, tijè-ne hora jè, k'e nga jñà mik'en kji'nchré jta-na xi Ki'ndí-la Nainá ma; jñà xi kji'nchré jta-na, kitsajnakon-né. ²⁶ Jè Na'èn-na, tijè-ne xi kjoabinachon; kò 'an xi Ki'ndí-la ma, k'oaá tís'in kitsjaà-na nga t'an-na xi kjoabinachon. ²⁷ Tikoáá kitsjaà-na kjohtsoma nga 'an kindaàjiin-la xita, nga 'an-ná xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na. ²⁸ Kì maxkón-nò 'én koi, kijchò nachrjein k'e nga ngats'ii xita xi títsajnak'en ján inchibá mik'en kji'nchré-la jta-na. ²⁹ Kositjen ijngoò k'a-ne ya ngajo mik'en. Jñà xita xi ndaà kis'iin, kjoaáya-la nga s'e-la kjoabinachon, tanga jñà xita xi ch'o kis'iin, kjoaáya-la nga s'e-la kjo'in.

Yá xi tsjá 'én it'aà ts'e Jesús

³⁰ Jesús kitsò:

—'An, nì mé xi s'iaàn xi tà kjohtsjeèn ts'an. K'oaá s'in bindaàjñaà koni s'in tsò-na Na'èn-na. Kixíi bindaàjñaà; mitsà k'oa s'in s'iaàn koni s'in mejèn-na. K'oaá s'in s'iaàn koni s'in mejèn-la Na'èn-na xi kisikasén-na. ³¹ Tsà t'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an, 'én xi tsjaà, jñò kixón-nò: “Nì mé chjí-la.” ³² Tanga tjín jngoò xi kjeíi xi tsjá 'én xi it'aà ts'an, be-ná nga jè 'én xi tsjá it'aà ts'an, ngui 'én kixi-né. ³³ Jñò kinikasén-la xita Juan nga kiskòngui-la. Jè Juan, kitsjaà kixi 'én xi it'aà ts'an. ³⁴ Mitsà kjo'ño tjínè-la nga kjeíi xita tsjá 'én xi it'aà ts'an, koií k'oa xan-nò mé-ne nga kitjokàjñoò kjo'in kjoa ts'e jé. ³⁵ Juan k'oa s'in ngaya-la koni jngoò ni'in xi títi nga síhiseèn, tanga jñò tà chiba nachrjein kinitsjakoò kjoa iseèn-la. ³⁶ Jè xá xi tís'iaàn, isa 'ño ts'e chjí-la mì k'oa-ne koni 'én xi kitsjaà Juan, nga jè Na'èn-na kitsjaà-na nga síkitasoàn; tijè-ne xá xi tís'iaàn okó it'aà ts'an nga kixi kjoa nga jè Na'èn-na kisikasén-na. ³⁷ Jè Na'èn-na xi kisikasén-na, tsjá 'én xi it'aà ts'an. Jñò, kje'e kii na'ya-là jta-la, nì mikii yaxkon kó kji isén-la; ³⁸ tikoáá jè 'én-la mikii fahas'en-jiin inima-nò. Jè xi Nainá kisikasén, mikii mokjeiin-nò it'aà ts'e. ³⁹ Ndaà binchaàtsjijñoò Xojon-la Nainá nga k'oa s'in nikítsjeèn nga ya sakò-nò kjoabinachon nita kjé-né. Jè Xojon-la Nainá, tsjá 'én xi it'aà ts'an, ⁴⁰ tanga jñò, mikii sasén-nò nga nchrobátjngui-ná, mé-ne nga s'e-nò kjoabinachon koi.

⁴¹ 'Mìtsà koi kjoa otsjià nga jeya siikíjna-na xita. ⁴² Tanga 'an, beexkoon-nò, nga jñò, mìkii matsjacha Nainá nga ko inima-nò. ⁴³ 'An, it'aà ts'e Na'èn-na j'i-na; jñò majin-nò nga chjoétjò-ná. Tanga tsà kjeij xita kjoij xi tà kjotsja ts'e kjoij-ne, isaá-là niton chjoétjò. ⁴⁴ Jñò, ¿kós'in koma kokjeiin-nò? Nga tà jè binchaatsjioè nga ndaà kitsajnaà nga nguixkon xita, ko mìtsà jè binchaatsjioè nga ndaà kitsajnaà nga nguixkon Nainá xi tà jngoò ma. ⁴⁵ Kì k'oa s'in nikitsjeèn nga 'an tsjat'in-nò 'én nga nguixkon Na'èn-na. Jè xi tsjat'in-nò 'én, tije-ne Moisés xi jè ma'ñót'aà takòn. ⁴⁶ Jñò, tsà mokjeiin-nò koni s'in kiskii Moisés, tikoaa kokjeiin-nò it'aà ts'an nga jè Moisés it'aà ts'aán kiichja nga kiskii. ⁴⁷ Tsà mìkii mokjeiin-nò koni s'in kiskii Moisés, ¿kós'in kokjeiin-nò 'én-na xi benojmí-nò?

6

Kó kis'iin Jesús nga 'òn jmii xita kisikjèn

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

¹ Nga jye komà kjoa koi, Jesús kii ján xijngoaa ndáchikon Galilea, xi tikoá Tiberias 'mì. ² 'Nó kjin xita kiitjingui-la nga jye kijtsee kjoxkón ndaà xi s'in nga síndaà-ne xita xk'én. ³ Jesús k'eé kiimjìn-jno jngoò nindoò, yaá tsibijna ko xita xi kota'yat'aà-la. ⁴ Jyeé tímachraña s'eí Paxko ts'e xita judío. ⁵ Jesús, k'e nga kiskoòtsejèn, kijtsee nga 'ño kjin ma xita tjíma tjingui-la, kitsò-la Felipe:

—¿Ñánda kindá-lá tsojmì xi kokjen xita koi?

⁶ Tà k'oaá kitsò-la, tà jè xi mejèn-la nga skoe kó kitsò Felipe. Jesús, jyeé tjìin-la mé kjoa xi s'iin. ⁷ Felipe kitsò:

—Nas'in jò-la sìndo naxhrjein tjín-ne chjí-la xita, mì-la kii kichiya-la nga itsé itsé skine ngats'ì xita koi.

⁸ Kiichja Andrés xi tikoá xita xi ya kota'yat'aà-la Jesús xi 'ndsè ma Simón Pedro, kitsò:

⁹ —I tjína jngoò ti xi 'ya 'òn inchrájin ts'e cebada ko jò ma tin xi 'ya, tanga mì-la kii kichiya-la nga 'ño kjin ma-ne xita.

¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Kot'in-la jña xita, kàtitsajna yije.

I'nde jè 'ño tjín xka ijña. Jña xita xi tsibìtsajna, ma-la tsà 'òn jmii xi ngui xita x'in. ¹¹ Jesús, kiskoé inchrájin, kitsjaà-la kjondaà Nainá, ikjoàn kitsjaà-la jña xita-la. K'eé kisika'bí-la jña xita xi tìtsajna. K'oa tìs'in kisiko jña tin, kiskine nità kó kji mejèn-la nga jngoò ijngoò. ¹² K'e nga jye kjòskii yije xita, Jesús kitsò-la jña xita xi kota'yat'aà-la:

—Tíxkó yije-nò xi kaningui-ne, mé-ne nga mì kits'ón-ne.

¹³ Jña xita-la tsibíxkó-ne inchrájin xi tsiingui-ne. Ngui tejò nisiyá komà, k'e nga jye tsakjèn yije xita. ¹⁴ Jña xita, k'e nga jye kijtsee kjoxkón ndaà xi kis'iin Jesús, kitsò-la xikjín:

—Kixij-la kjoa, jè-la xita jè xi chja ngajo-la Nainá, xi tjínè-la nga kjoij i isò'nde.

¹⁵ Tanga Jesús, tik'eé kijtseeya-la nga jña xita mejèn-la kjo'ño kiiko nga xitaxá ítjòn siikíjna; ijngoò k'a kiimjìn-jno nindoò nga tà tajngoò tsibijna.

K'e nga tsajmeèsòn ndáchikon Jesús

(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)

¹⁶ K'e nga jye kójñò, xita xi kota'yat'aà-la Jesús inchròjèn ijngoò k'a-ne ñánda kijna ndáchikon. ¹⁷ Jahas'en jngoò chitso, kiisòn-nda nga kii ján

naxandá Capernaum. Jyeé 'ño kòjño, Jesús mìkii xátí j'ii tjingui-là jña xita-là. ¹⁸ Ya ijìin ndáchikon j'ii jngoò tjojkón xi 'ño jchán ts'a. Jè ndáchikon tsibíts'ia nga kiskì'nga. ¹⁹ K'e nga jye tjin-là tsà 'òn kò tsà joòn jmiì metro nga tìjmajìin nandá, kijtsee nga jè Jesús tsóbasòn ndáchikon. Tífi tjingui chraña-là jè chitso. Jña xita tà kitsakjòn-là. ²⁰ K'eé kiichja Jesús, kitsò-là:

—Ki tsakjòdn-jèn, 'an-ná.

²¹ Jña xita tsjaá komà-là, k'eé kiskas'en chitso. Kò jè chitso nitoón ijchò ya naxandá ñánda nchifi.

Mé xi kis'iin jña xita nga tsohótsji Jesús

²² Nga komà nchijòn, jña xita xi tsibítsajna ján xijngoaà ndáchikon, kijtsee nga tà jngoò chitso kijna xi kùkò xita, tanga Jesús mìkii tsejèn jahas'en ya chitso. Tà jña xita xi kota'yàt'aà-là jahas'en nga kii. ²³ Tanga ijchò chitso xi k'ejí xi ya inchrobà-ne naxandá Tiberias; yaá chincha chraña j'nde ñánda tsakjèn inchrájin xita xi 'òn jmiì ma-ne, k'e nga jè Jesús kitsjaà-là kjondaà Nainá. ²⁴ Jña xita, k'e nga kijtsee nga mì yá tjin Jesús kò xita xi kota'yàt'aà-là, k'eé jahas'en jña chitso koi, kii kátsji Jesús ján naxandá Capernaum.

Inchrájin xi tsja Nainá, jè xi tsja-là kjoabinachon xita

²⁵ Xita koi, k'e nga jye ijchò ján xijngoaà ndáchikon, yaá kiskaajìin Jesús kitsò-là:

—Maestro, ¿mé nàchrjein j'ii ijndé?

²⁶ Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Xi nguì okixi, k'oaá xan-nò, mìtsà koi xá binchaàtsji-ná nga ki'yaá kjojkón-ndaà xi kis'iaàn, koií-né nga kisikjèn-nò skanda kó nga kjòskioò. ²⁷ Kì koi nixátjiò tsojmi xi fehet'aà. Jè tixátjiò tsojmi xi síkijnakon inima-ná nita kjé-né, jè xi 'an tsjá xi Kì'ndí-là Xita xan-là yijo-na. Na'èn-ná xi Nainá jè kitsjaà-na kjotixoma kjoa xi s'iaàn.

²⁸ Xita koi, kiskònangui, kitsò-là Jesús:

—¿Mé xi s'en-jen nga koma sixá-lajen Nainá koni s'ín mejèn-là jè?

²⁹ Jesús kitsò-là:

—Xá-là Nainá, jè-né nga kokjeiín-nò it'aà ts'e xi Nainá kiskasén.

³⁰ Xita koi, kitsò-là Jesús:

—¿Mé kjojkón ndaà xi kokó-nájen mé-ne k'e nga jcha-jen kokjeiín-nájen? ¿Mé xi ma-lè 'ni? ³¹ Jña xita jchínga kjìin-nájen tsakjèn inchrájin xi 'mì maná, ján j'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. Koni s'ín tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Inchrájin xi nchrobá-ne ngajmiì kitsjaà-là nga kisikjèn.”

³² Kiichja Jesús kitsò-là:

—Xi nguì okixi xi xan-nò, mìtsà jè Moisés kitsjaà-nò inchrájin xi ngajmiì inchrobà-ne; jè Na'èn-na xi tsjá-nò xi nguì inchrájin xi ngajmiì nchrobá-ne. ³³ Inchrájin xi tsjá Nainá, jè xi jye itjojen-ne ngajmiì, jè xi tsjá-là kjoabinachon jña xita isò'nde.

³⁴ Xita koi kitsò:

—Na'èn, kjit'aà nàchrjein tjìin-nájen inchrájin koi.

³⁵ Jesús, kitsò-là:

—'An-ná inchrájin xi síkijnakon inima-là xita. Jè xi 'an kjinchrobát'aà-na, mì tì kii kohijò-là. Jè xi kokjeiín-là it'aà ts'an, mì tì kii koxíndá-là nita kjé-ne. ³⁶ Jyeé okixan-nò, jño nas'ín titsa'yaà-ná mìkii mokjeiín-nò. ³⁷ Ngats'ii xita xi 'an tsjá-na Na'èn-na, 'aán nchrobát'aà-na;

ko jñà na 'an nchrobát'aà-nà mìkii ochrjenguia. ³⁸ 'An, mìtsà koi xá itjojen-na ngajmii nga k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na. K'oaá s'ín sikitasoàn koni s'ín mejèn-la Na'èn-nà xi kisikasén-na. ³⁹ Jè xi mejèn-la Na'èn-nà xi kisikasén-na, nga nijngòò xità chija xi 'an tsjá-na. 'An siikjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaa k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁰ Koi xi mejèn-la jè xi kisikasén-na: ngats'iì xità xi skoexkon-na nga Ki'ndí-la Nainá 'mì-na ko kòkjeiín-la it'aà ts'an, s'eé-la kjoabinachon. 'An siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein.

⁴¹ Jñà xità judío k'eé tsibíts'ia nga kiichjajno-la Jesús, koií kjoa-la nga kitsò: "An-ná inchrájín xi ngajmii nchrobá-ne."

⁴² Kitsò-la xikjín:

—¿A mìtsà jè Jesús, xi ti-la ma José? Yaxkon-ná na'èn-la ko nea-la. ¿Mé-ne tsò-ne nga ngajmii itjojen-ne?

⁴³ K'eé kitsò Jesús:

—Kii k'oas'ín nokjoàjno-ná. ⁴⁴ Nijngòò xità xi koma kjinchrobát'aà-na tsà mìtsà jè Na'èn-nà xi kisikasén-na kjinchrobàko, mé-ne nga 'an siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁵ Xità xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oaá tsò xojon xi kiskii nga tsò: "Jè sobà Nainá kòkòya yije-la xità." K'oaá s'ín ma-ne nga ngats'iì xità xi 'nchré-la Na'èn-nà ko xi machiya-la it'aà ts'e, 'aán nchrobát'aà-nà.

⁴⁶ 'Nì saá jngòò xità xi beèkkon Na'èn-ná. Tajngòò jè beèkkon xi Nainá kisikasén. ⁴⁷ Xi nguì okixi xi xan-nò: Jè xi kòkjeiín-la it'aà ts'an s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne. ⁴⁸ 'An-ná inchrájín xi síkíjnakon inima-la xità. ⁴⁹ Jñà xità jchínga kjín-nò tsakjèn inchrájín xi 'mì maná ya i'nde it'aà xin ñánda nangui kixi choòn, tanga tákó k'en-né. ⁵⁰ Jè inchrájín xi k'oa xan-nò xi nchrobájen-ne ngajmii. Ko jè xi kòkjen inchrájín jè mìkii kijá. ⁵¹ 'An-ná inchrájín xi tijnakon xi itjojen-ne ngajmii. Tsà yá xi kòkjen inchrájín jè, s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne. Jè inchrájín xi 'an tsja, jè yijo-na. Koií k'oas'ín tsjaà-na nga 'an kijátjì-la xità isò'nde mé-ne nga kitsajnakon-ne.

⁵² Jñà xità judío xki xi ján tsajoókò xikjín, kitsò:

—¿Kós'ín s'iin nga siikine-ná yijo-la?

⁵³ Jesús kitsò-la:

—Nguì okixijí xi xan-nò. Jñò, tsà mìkii chjinee yijo-na 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na, tikoá mìkii s'ioo jní-na, mìkii s'e-nò kjoabinachon. ⁵⁴ Jè xi skine yijo-na tikoá skoí jní-na tjin-la kjoabinachon nita kjé-ne. 'An siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁵⁵ Yijo-na, jè xi kixi kjoa xi nguì yijo xi ma chine; koa jè jní-na jè nandá xi nguì kixi kjoa nga ma 'yò. ⁵⁶ Jè xi skine yijo-na koa skoí jní-na, kjit'aà nachrjein ya kíjnako-na, tikoá 'an kjit'aà nachrjein ya tijnakjoòkoa. ⁵⁷ Na'èn-nà xi kisikasén-na, tijnakon-né; ko it'aà ts'e-né nga tijnakoan; k'oaá tis'ín tjin jè xi skine yijo-na, it'aà ts'an kíjnakon-né. ⁵⁸ Jè inchrájín xi itjojen-ne ngajmii, mìtsà jè xikjín inchrájín maná xi tsakjèn xità jchínga kjiin-nò; nga komá iskan, xità xi tsakjèn, k'en-né. Tanga jè xi kòkjen inchrájín xi itjojen-ne ngajmii, s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne.

⁵⁹ Jesús k'oaá s'ín kiichja nga tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga ya naḡandá Capernaum.

'Én xi tsjá-la kjoabinachon inima-la xità

⁶⁰ Jñà xità k'e nga kii'nchré koni s'ín tsakóya Jesús, kjín ma xità xi kota'yàt'aà-la xi kitsò:

—Jñà 'én koi, 'ñó 'in tjin. ¿Yá xi kòkjeiín-la?

⁶¹ Jesús, k'e nga kijtseèya-la nga jñà xita xi kota'yàt'aà-la ch'o nchi-joóya-ne 'én xi tsakóya, kitsò-la:

—¿'Én koi, a mi sasén-nò? ⁶² ¿Kós'ín koma-ne tsà jcha-ná 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjiimijìn iñgoò k'a-na ñánda tijnáa nga sa ítjòn? ⁶³ Jè Inima Tsjeè-la Nainá xi síkijnakon-ná. Jè yijo-ná nímé chjí-la. 'Én xi 'an okóya-nò, ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá, kò tsjá-la kjoabinachon inima-nò. ⁶⁴ Tanga jñò tjin i'nga xita xinguioo xi mikii mokjeiín-la.

Nga jè Jesús jye tjiin-la kóni skanda tàts'en-la kjoa yá-né xi mikii kòkjeiín-la kò yá-né xi sijnatsja it'aà ts'e xita kondra-la. ⁶⁵ Jesús kitsò isa:

—Koií k'oas'ín kixan-nò nga niñgoò xita xi koma kijnchrobàt'aà-na tsà mìtsà jè Na'èn-na kijnchrobàko.

⁶⁶ Ijkoàn kjin jchán xita xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tjingui-la tsibíts'ia nga kii-ne ít's'in. Mì tì kii yà chinchimako-ne. ⁶⁷ Jesús kitsò-la jñà xita-la xi tejò ma-ne:

—Jñò, ¿a tikoáá mejèn-nò nga onguió?

⁶⁸ Kiichja Simón Pedro, kitsò:

—Na'èn, ¿yá xi onguítjngui-lajen? Ji-né xi tjin-lè 'én xi tsjá kjoabinachon. ⁶⁹ Ngajen 'ya-nájen, tikoáá mokjeiín-najen nga ji-né xi Cristo, xi Ki'ndí-la Nainá xi tijnakon.

⁷⁰ Jesús kitsò-la:

—'An, xó k'oáá s'ín jaajin-nò nga tejò ma-nò, mé-ne nga kitjáko-ná. Tanga jñò, yáá tijnajin iñgoò-nò xi xita neji tísíxájin inima-la.

⁷¹ Jesús, jè kiichja it'aà ts'e Judas, ki'ndí-la Simón Iscariote. Nga jè sijnatsja Jesús it'aà ts'e xita kondra-la. Jè Judas, xi yá itjojin xita-la Jesús xi tejò ma-ne.

7

Kó kitsò jñà 'ndse Jesús nga mikii kòkjeiín-la it'aà ts'e

¹ K'e nga jye k'oas'ín komà kjoa koi, Jesús yaá tsajmeè nangui Galilea. Majin-la nga yá kojmeè naxandá Judea, koií kjoa-la nga jñà xita judío nchihótsji nga mejèn-la sijk'en. ² Jyeé nchrobá machraña s'eí-la xita judío ts'e Ni'ya Xka Ijñá. ³ Jñà 'ndse Jesús kitsò-la:

—Kì tã tsja jí bijni. T'in ján Judea mé-ne jñà xita xi kota'yàt'aà-lè xi títajna ján kàteè-lè mé kjoa xi 'nì. ⁴ Tsà k'e mejèn-ná nga skoè-ná xita mé kjoa xi tí'né, mochjeén-né nga kòkó-lá yijo-ná. Ngaji, koni s'ín 'nì, takó-la yijo-lè ngats'ii xita isò'nde.

⁵ Koií okitsò-la jñà 'ndse nga mikii kòkjeiín-la it'aà ts'e. ⁶ Jesús kitsò-la:

—Kj'eè kii bijchó nachrjein-na, tanga xi it'aà tsajòn ndaa tjin nita mé nachrjein-ne. ⁷ Jñò, mikii majtikeè-nò jñà xita isò'nde, tanga 'an majtikeè-na, koií kjoa-la nga 'an benojmí kixi-la nga ch'o tjin kjoa xi s'ín. ⁸ Tanguió jñò jè s'eí, 'an mikii kjián. Kj'eè kii bijchó nachrjein-na.

⁹ K'e nga jye okitsò-la jñà xita, Jesús yaá tsibijna yá nangui Galilea.

K'e nga jè Jesús kii s'eí ts'e ni'ya xka

¹⁰ K'e nga jye kii s'eí jñà 'ndse Jesús, jè, tikoáá kii 'ma-né. Majin-la nga xita skoexkon. ¹¹ Ya ñánda títitjo s'eí, jñà xita judío nchihótsji Jesús, kitsò-la xíkjín:

—Xita jè, ñánda tijná.

¹² Ngats'ìi x̄ita xi ijchò s'eí, x̄k̄i xi ján tsajoóya-ne it'aà ts'e Jesús. Tjín xi kitsò: “X̄ita ndaà-né.” T̄ikōa tjín xi kitsò: “Majìn, naxandá konachan-la.”

¹³ Tanga niyá xi kiichja tsejèn nga nguixkõn x̄ita xi k'jeí, nga jñà x̄ita sko-la x̄ita judío, tsakjón-la.

¹⁴ K'e nga jye ijchò osen nga t̄ibitjo s'eí, ijchò Jesús, jahas'en ingo ítjòn, ikjòan tsakóya-la x̄ita. ¹⁵ Jñà x̄ita judío, k'e nga kijtsee koni s'ín okóya, tà kjòxkón-la kitsò-la x̄ikjín:

—X̄ita jè, ¿kós'ín ma-ne nga k̄o tà ndaà okóya-ne nga mìtsà x̄ojõn kiskoòta'yà?

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—Jñà 'én xi 'an okoóya, mìtsà 'én ts'an, ts'e-né jè xi kisikasén-na. ¹⁷ Tsà yá xi mejèn-la s̄ik̄itasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, skoë-né jñà 'én xi 'an okoóya tsà it'aà ts'e Nainá nchrobà-ne, o xi tà kjoh̄itsjeèn ts'an-ná. ¹⁸ Jngòò x̄ita xi tà kjoh̄itsjeèn ts'e t̄isk̄jeèn nga t̄ichja, tà jè xi mejèn-la nga jè jchaxkón; tanga jè x̄ita xi koií kjoa t̄ihótsji nga jè k̄atayaxkón jè xi kisikasén, jè-né xi nguì 'én kixi tsjá, mìtsà 'én ndiso chja.

¹⁹ Jñò, ¿a mìtsà kixi kjoa nga kitjoé-nò kjot̄ixoma-la Nainá xi jè Moisés kiskii? Tanga jñò, nijngòò xi ma-la s̄ik̄itasòn. ¿Mé-ne mejèn-nò nga s̄ik̄'en-ná?

²⁰ Jñà x̄ita kitsò:

—iNejì-là t̄ijìn inima-lè! ¿Yá-né xi mejèn-la s̄ik̄'en-lè?

²¹ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jñò, maxkón-nò jngòò kjoa xi kis'iaàn jè n̄achrjein n̄ikjája. ²² Kixií kjoa, jè Moisés kitsjaà-nò kjot̄ixoma xi kjoa ts'e circuncisión. (Tanga kjot̄ixoma jè, mìtsà ts'e Moisés; it'aà ts'eé x̄ita jchínga kjìin-nò inchrobà-ne.) Tanga jñò, nas'ín n̄achrjein n̄ikjája bít'aà chibaá-la x̄ita x'ín kjoa ts'e circuncisión. ²³ Jñò, nga bít'aà chiba-la jñà x̄ita kjoa ts'e circuncisión jè n̄achrjein n̄ikjája nga majìn-nò n̄jchaanguio kjot̄ixoma xi kitsjaà-nò Moisés, ¿mé-ne majti-nò nga 'an jngòò k'a ndaà s̄indaà-na x̄ita jè n̄achrjein n̄ikjája? ²⁴ Kì k'oaá s'ín jchósòn-la koni s'ín tsejèn-nò. K'oaá s'ín jchósòn-la koni s'ín tjín xi nguì kjoa kixi.

Kós'ín bénojmi Jesús ñanda j'ii-ne

²⁵ Tjín i'nga x̄ita xi Jerusalén ts'e xi kitsò:

—¿A mìtsà jè x̄ita jè xi ótsji jñà x̄ita judío nga mejèn-la s̄ik̄'en? ²⁶ Chítsejèn-la, t̄ichjajìin osen-la jñà x̄ita naxandá, niyá xi kó tsò-la. ¿A jyeé kòkjeiín-la jñà x̄itaxá nga kixi kjoa nga jè xi Cristo [xi xó Nainá kisikasén-ne]? ²⁷ Tanga jñà, 'ya-ná ñanda j'ii-ne x̄ita jè, k'e nga kjoíi Cristo niyá xi skoë ñanda kjoíi-ne.

²⁸ Jesús nga t̄ihokóya ya nd̄itsin ingo ítjòn, kii'nchré koni s'ín kitsò jñà x̄ita. K'eé 'ñó kiichja kitsò:

—Jñò, yaxkoón-ná; t̄ijìn-nò ñanda j'i-na. Tanga mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa. Jè xi kisikasén-na, jè-né xi nguì kixi kjoa nga Nainá. Jñò, mìkii yaxkon. ²⁹ Tanga 'an, bexkon-ná. It'aà ts'eé inchrobà-na nga jè sobà kisikasén-na.

³⁰ Tjè-ne hora jñà x̄ita mejèn-la nga tsobà'ñó Jesús tanga nijngòò xi kitsò ikon nga kitsobà'ñó, koi-né nga kj'eè ki bijchó n̄achrjein-la nga kijá.

³¹ 'Ñó kjìn x̄ita kòkjeiín-la koni kitsò Jesús. Kitsò-la x̄ikjín:

—K'e nga kjoíi Cristo, ¿a isa kjìin kjòxkón ndaà xi s'iin, koni jè x̄ita jè? Kixií-là kjoa, jè-la xi Cristo.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xità fariseo mejèn-la kitsobà'ño

³² Jñà xità fariseo kii'nchré koni s'ín nchijoó jñà xità it'aà ts'e Jesús. Xità sko-la nò'miì kò xità fariseo kisikasén xità xi síkinda ingo nga mejèn-la tsoba'ño Jesús. ³³ Jesús kitsò-la:

—An, tà chibaá nachrjein kótijnako-nò, ikjoàn kjín ìjngoò k'a-na ñánda tìjna xi kisikasén-na. ³⁴ Jñò, kinchátsji-ná tanga mìkii sakò-nò nga mìkii koma konguió ya ñánda kótijna.

³⁵ Jñà xità judío, tsibíts'ia nga kiskònangui-la xíkjin kitsò:

—Xità jè, ¿ñánda kjoì? ¿Mé-ne nga mìkii koma sakò-ná? ¿A yaá kjiko xità judío xinguiáá xi xìn i'nde tútsajna nga jñà xi taxki xità kokòya-la? ³⁶ ¿Kó tsòya-ne 'én xi bénojmi nga tsò: “Jñò, kinchátsji-ná tanga mìkii sakò-nò nga mìkii koma konguió ya ñánda kótijna”?

Jngoò xajngá nandá xi tìjnakon

³⁷ Jè nachrjein xi fehet'aà-ne s'eí, Jesús tsasíjna kixi, 'ño kii'chja, kitsò:

—Tsà yá xi xínda-la kàtjanchrobákon-na, kàt'iì nandá. ³⁸ Koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'an síjnajiin inima-la koni jngoò xajngá nandá xi mìkii xìya xi síkijnakon xità.

³⁹ K'e nga okitsò Jesús, it'aà ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá kii'chja nga iskan tjoé-la jñà xità xi kokjeiín-la it'aà ts'e. Nachrjein jè, Inima Tsjeè-la Nainá kj'eé kii bitjojen nga kj'eé kii fi-ne ngajmiì Jesús nga jcha-la kjoajeya-la.

Mé-ne kjòjòya-ne jñà xità it'aà ts'e Jesús

⁴⁰ Jñà xità, k'e nga kii'nchré 'én koi, tjin i'nga xi kitsò:

—Kixií kjoa xità jè, jè-né xi tjinè-la nga kjoii nga kichja ngajo-la Nainá.

⁴¹ Jñà xità xi i'nga kitsò:

—Jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

Tikoáá tjin i'nga xi kitsò:

—Majin-la nga jè Cristo, mìtsà nangui Galilea kjoii-ne. ⁴² Xojon-la Nainá k'oaá s'ín tíchja nga jè Cristo, yaá kjinchrobàt'aà-ne tje-la David, ya naxandá Belén, i'nde-la David.

⁴³ K'oaá s'ín komà-ne nga kjòjòya jñà xità xi kjoa ts'e Jesús. ⁴⁴ Tjin i'nga xità xi mejèn-la kitsobà'ño nga kjiko ndayá, tanga nijngoò xi kitsò ikon nga kitsobà'ño.

Kjoa xi tsohótiya-ne xità ítjòn-la nò'miì

⁴⁵ Jñà xità xi síkinda ingo, inchrobà-ne ñánda tútsajna xità fariseo kò xità sko-la nò'miì, kitjànangui-la, k'i-mì-la:

—¿Mé-ne mìkii kànchrobáko-nò?

⁴⁶ Jñà xità xi síkinda ingo kitsò:

—Ni saá jngoò xità xi k'oas'ín chja koni s'ín chja xità jè.

⁴⁷ Jñà xità fariseo, kitsò:

—Jñò, ¿a tikoáá kachonacháan-nò? ⁴⁸ ¿A k'oaá tis'ín mokjeiín-la xitaxá ítjòn tsaján kò xità xinguiáá fariseo? ⁴⁹ Tanga jñà xità xi tíchonachan-la nga mìkii tjiin-la kjotixoma-la Moisés, tjinè-la nga kjo'in s'e-la.

⁵⁰ Nicodemo, jè xi xità fariseo, xi jñò j'iikon jngoò k'a Jesús, kitsò-la:

⁵¹ —Kjotixoma tsaján, mìkii tsjá'nde nga kjo'in k'oi-la xità, k'e nga tikj'eé kii ndaá 'ya-la mé kjoa xi tjin-la.

⁵² Jñà xità fariseo, kitsò-la Nicodemo:

—¿A tikoáá yaá nangui-lè Galilea? Chíta'yi Xojon-la Nainá mé-ne nga jcha-ne ni sà jngoò xità xi chja ngajo-la Nainá f'iì-ne Galilea.

Chjoón xi kjoa chijngui kis'iin

53 Tà k'oas'ín kitsjòya-ne xita, xki xi ján kii-ne ni'ya-la nga jngoò ìjngoò.

8

1 Tanga Jesús, ján kii ya nindoò Yá Olivo. 2 Nga komà nchijòn tajñòyaá j'i-ne ya ingo ítjòn. Ngats'i xita j'i tjiingui-la Jesús ñánda tíjna. K'ée tsibijna nga tsakóya-la jña xita. 3 Jña xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko xita fariseo ijchòko jngoò chjoón xi ki'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'in. Tsasijna osen ñánda títsajna ngats'i xita; 4 Jña xita koi kitsò-la Jesús:

—Maestro, chjoón jè, ndaà kà'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'in. 5 Jè kjotixoma-la Moisés, k'oaa s'in tíchja nga jña íchjín xi k'oa tíjn kjoa xi ótsji ndajoó kiyá-ne. Ngaji, ¿kó si?

6 Jña xita koi, koi k'oas'ín kitsò-la Jesús nga mejèn-la skót'aà, mé-ne koma kohòngui-ne it'aà ts'e xitaxá. Tanga Jesús, tsasiñiat'aà nangui nga kiskijno-ne ko jnòtsja it'aà nangui. 7 Xita koi nga sii nchis'in nga kjònangui, Jesús tsasijna kixi kitsò-la:

—Jñò, tsà tíjn i'nga xita xinguioo xi tsjin-la jé, jè kàtínè ítjòn ndajo chjoón jè.

8 Jesús ìjngoò k'a tsasiñia nga kiskijno ìsa it'aà nangui. 9 Jña xita koi, k'e nga kii'nchré koni s'in kitsò Jesús, tà ìjngó ìjngó kii-ne, nga kijtsee nga mikii ndaà tíjn kjohitsjeèn xi kiichja, tsibíts'ia-ne xi xita jchínga, ikjoàn kii-ne íxti. Tà jè tajngoò Jesús ko chjoón tsibítsajna. 10 Jesús tsasijna kixi-ne, kijtsee nga mì tì yá xita tíjn-ne. Tà jè tajngoò chjoón síjna. K'ée kitsò-la:

—¿Ñánda títsajna xita xi óngui-lè? ¿A nijngoò xi kòhónè-lè kjo'in?

11 Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, nijá-jèn.

Jesús kitsò-la:

—Tíkooá 'an, mikii kinè-lè kjo'in. T'in-ne ni'ya-lè; ki tì jé binchaàtsji-ne.

Ni'in xi tsjá kjoabinachon xi síhiseèn-la xita isò'nde

12 Jesús, ìjngoò k'a kiichjajiin-la jña xita, kitsò-la:

—'An-ná ni'in xi síhiseèn-la isò'nde. Jè xi 'an fit'aà-na s'ée-la ni'in xi tsjá kjoabinachon. Mì tì kii ya kojmejiin-ne kjoajñò.

13 Jña xita fariseo kitsò:

—Tì jii tì'biì-ne 'én it'aà tsjji. 'Én xi nokjoi, nijé chjí-la.

14 Jesús kiichja kitsò-la:

—'Én xi chjà, chjí-la-né, nas'in tì'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an. Nga be-ná ñánda j'i-na ko ñánda tífia. Tanga jñò mikii 'yaá ñánda j'i-na ko ñánda tífia. 15 Jñò, tà kjohitsjeèn ts'e xitaá níkjeén k'e nga jé binè-ná. Tanga 'an nijngoò xita binè-la jé. 16 Tanga 'an, tsà yá xita xi konè-la jé, kjoakixi xi s'iaàn. Nga mìtsà tajngoò bìndaàjiaàn, koó Na'èn-na xi kisikasén-na bìndaàjiin-ko-na. 17 Kjotixoma tsajòn k'oas'ín tíchja nga tsò: K'e nga tsà jò ma-ne xita xi tsjá 'én, tsà ngàsòn tsò ingajò, kixi kjoa, chjí-la né. 18 Tì'aán-na xi tsjaà 'én it'aà ts'an. Ko tìkooá jè Na'èn-na xi kisikasén-na tsjá 'én it'aà ts'an.

19 Jña xita fariseo, kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Ñánda tíjna Na'èn-lè?

Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jñò, 'an, mikii yaxkon-ná, ni jè Na'èn-na mikii yaxkon. 'An, tsà yaxkon-ná tìkooá jchaxkon-nò Na'èn-na.

²⁰ K'e nga tsakóya jñà 'én koi Jesús, yaá tjna ya ingo ítjòn ya chrañàt'aà-la j'nde ñánda maxkón ton kjojtjò. Nijngòò xita xi kitsò ikon nga kitsobà'ño Jesús nga kje'e kiì bijchò nachrjein-la nga kiyá.

Mé-ne jñà xita mìkiì koma kjoì-ne ya ñánda tífi Jesús

²¹ Jesús ijngòò k'a kitsò-la:

—An, tífi-ná. Jñò, kìnchátsji-ná. Tanga jñò yaá kiyájñòò jé-nò. Ya ñánda 'an tífia, jñò mìkiì koma konguió.

²² Jñà xita judío kitsò-la xíkjin:

—¿A tíjè sjiik'en-ne yijo-la? ¿Mé-ne k'oà tsò-ne, nga tsò: Ya ñánda 'an tífia, jñò mìkiì koma konguió?

²³ Jesús kitsò-la:

—Jñò, jí it'aà nangui tsajòn, tanga 'an ján ngajmii ts'an. Jñò, jí j'nde-nò isò'nde, 'an, mìtsà isò'nde j'nde-na. ²⁴ Koií k'oas'ín kixan-nò nga ya kiyájñòò jé-nò nga mìkiì mokjeiín-nò nga 'an-ná (xi Cristo). Koií kjoa-la nga kiyájñòò jé-nò.

²⁵ Xita judío, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá-ne ngaji?

Jesús kiichja, kitsò-la:

—Jyeé okixan-nò nga sa ítjòn yá-ná 'an. ²⁶ It'aà tsajòn, kjin kjoa tjin isa xi 'an kènojmi-nò, ko xi 'an kìnndaàjiin-ko-nò. Jè xi kisikasén-na nguì 'én kixií xi chja. Koni s'ín kí'nchrè-la, k'oaa tjin 'én xi 'an chjàjiin-la jñà xita isò'nde.

²⁷ Tanga jñà xita judío mìkiì kjòchija-la tsà it'aà ts'e Na'èn-ná xi Nainá tíchja Jesús. ²⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñò, k'e nga chjimiì'nga-ná 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'ée kòchija-nò nga 'an-ná [xi Cristo]. Nímé kjoa xi s'iaàn xi ta kjòhítsjeèn ts'an. K'oas'ín chjà koni s'ín tsakóya-na xi Na'èn ma. ²⁹ Jè xi kisikasén-na jí tijnako-na. Mikiì síkijna tajngòò-na Na'èn-na. Koií kjoa-la nga kjit'aà nachrjein sikitasoàn koni s'ín sasén-la jè.

³⁰ Jesús, k'e nga kiichja 'én koi, kjin jchán xita kòkjeiín-la it'aà ts'e.

Jè kjoa kixi síkítsajnadeií-ná xi kjoa ts'e jé-ná

³¹ Jesús kitsò-la jñà xita judío xi kòkjeiín-la it'aà ts'e:

—Tsà kixi síkitasòn 'én-na xi okoòya-nò, jñò-nò xi nguì kixi kjoa nga 'an kota'yàt'aà-na. ³² Jchaxkoòn xi kjoa kixi, koa jè kjoa kixi síkítsajnadeií-nò.

³³ Kiichja xita judío, kitsò:

—Ngajen, xita tje-la Abraham-nájen. Ni saá jngòò xita xi kje'eií síkítsajna'ño-najen. Ngaji, ¿mé-ne k'oà si-ne nga kítsajnadeií-najen?

³⁴ Jesús kitsò-la:

—Nguì kjoa kixií xi xan-nò, ngats'ii xita xi jé ótsji, yaá túsajna'ño it'aà ts'e jé-la, k'oaa ngaya-la koni jngòò xita chi'nda xi tjna'ño-la nei-la.

³⁵ Jngòò xita xi chi'nda tjna, mìkiì tíj'nde-la nga ya kjna kjit'aà ya ni'ya ñánda síxá. Tanga jngòò xi ki'ndí ma, tíj'nde-la nga kjit'aà nachrjein ya kjna ya ni'ya-la na'èn-la. ³⁶ K'oaa ma-ne, tsà jè Ki'ndí-la Nainá síkijnadeií-nò, nguì kixií kjoa nga jñò, kítsajnadeií-nó. ³⁷ An, be-ná nga tje-la Abraham-nò; tanga jñò mejèn-nò nga sik'en-ná, koi-né nga mìkiì mokjeiín-nò 'én-na xi chja. ³⁸ An, k'oaa s'ín chjà koni s'ín tjin xi kijtsee k'e nga tisa tijnakoaa Na'èn-na. Jñò, k'oaa tís'ín 'nè koni s'ín kina'yà-la na'èn-nò.

Yá-né xi na'èn-la ma xita xi chjako Jesús

³⁹ Jñà xit̃a judío kitsò:

—Jè tje-najen, yaá inchrobàt'aà-ne ts'e Abraham. Jè na'èn-jchá kjìin-najen.

Jesús kiichja kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga ixti-la Abraham 'mì-nò, k'oaá s'ín s'een koni s'ín kis'iin Abraham. ⁴⁰ 'An, nas'ín jye k'oas'ín tsibenojmí kixi-nò, nga Nainá kitsjaà-na 'én xi chjà, jñò mejèn-nò nga s'ik'en-ná. Abraham mì k'oaá kis'iin. ⁴¹ Jñò, k'oas'ín 'nè koni s'ín na'èn-nò.

Jñà xit̃a judío kitsò:

—Ngajen, mìtsà kjoa chijngui kits'iin-jìin-jen. Tajngoo jè Na'èn-najen, jè Nainá.

⁴² Jesús kiichja, kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga jè na'èn-nò Nainá, 'an tjòcha-la s'en-ná nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na; mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa; Nainá kisikasén-na. ⁴³ ¿Mé-ne mìkiù machiya-nò 'én-na xi chjàkò-nò? Koií-né nga mìkiù ma-nò na'yañijon. ⁴⁴ Na'èn-nò, jè xit̃a nejí, jè nokjoà-nò. K'oaá s'ín 'nè koni s'ín mejèn-la na'èn-nò. Jè xi ma-la s'ik'en xit̃a kóni nga tisa tàts'en-la kjoa. Mìtsà kjoa kixi s'ín nga tsjìn-la kjoa kixi. K'e nga chja 'én ndiso, k'oaá tsò koni s'ín tjín inima-la nga ngui xit̃a ndiso-né. Jè na'èn-la ts'e 'én ndiso. ⁴⁵ Tanga 'an, 'én kixi benojmí-nò; koií kjoa-la jñò, mìkiù mokjeiín-nò. ⁴⁶ ¿Yá xit̃a xinguioo xi koma-la kokò mé jé xi tjín-na? K'e nga chjàkò-nò, ngui 'én kixi chjà, kò ¿mé-ne mìkiù mokjeiín-nò? ⁴⁷ Jè xi xit̃a-la Nainá, 'én-la Nainá 'nchré. Tanga jñò, nga mìkiù na'ya, koií-né nga mìtsà xit̃a-la Nainá 'mì-nò.

Jñà kjoa xi tsohótiya-ne Jesús kò xit̃a judío

⁴⁸ Jñà xit̃a judío kiichja, kitsò-la Jesús:

—Ngajen, koií kjoa-la k'oas'ín 'mì-lèjen: jì, xit̃a Samaria-né, inima ch'o-la nejí tjiin inima-lè.

⁴⁹ Kiichja Jesús kitsò-la:

—'An, mìtsà inima ch'o-la nejí tjiin inima-na. Jè kjoa xi tis'iaàn, jè-né nga bexkoán Na'èn-na. Tanga jñò mìkiù yaxkón-ná. Tà saá nachrjen-gui-ná. ⁵⁰ Mìtsà jè kjoa tihotsjia nga jeya síkijna yijo-na. Tjina jngoò xi tìkosòn-la, jè-né xi jeya síkijna-na. ⁵¹ Ngui 'én kixi xi chjàkò-nò, jè xi síkitasòn 'én-na koni s'ín xan-nò, mìkiù kiyá nita kjé-ne.

⁵² Xit̃a judío kiichja, kitsò:

—I'ndeí jyeé 'ya-jen nga inima ch'o-la nejí tjiin inima-lè. Abraham kò ngats'iì xit̃a xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtseé, k'en-né. Tanga jì si-né: “Jè xi síkitasòn 'én-na koni s'ín xan-nò, mìkiù kiyá.” ⁵³ Ngajì, ¿a isa tjina ítjoin a mì k'oa-ne koni jè Na'èn-najen Abraham? K'en-né. Kò ngats'iì xit̃a xi kiichjaya ngajo-la Nainá tìkoáá k'en-né. ¿Yá-ne jì nga tiji tìnachrjè jeya-ne yijo-lè?

⁵⁴ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tsà tì'an jeya síkijna-na yijo-na, nìmé chjí-la. Jè xi jeya síkijna-na, jè Na'èn-na xi Nainá 'mì-là. ⁵⁵ Jñò mìkiù yaxkon Nainá, tanga 'an beèxkon-ná. Tsà xán-nò mìkiù bexkoan, xit̃a ndiso koma koni jñò nga xit̃a ndiso-nò. 'An, bexkon-ná koa síkitasòn-ná 'én-la. ⁵⁶ Xit̃a jchínga-nò Abraham, tsjaá komà-la nga mejèn-la skoexkon nachrjein-na nga j'iaa. K'e nga kijtseé nachrjein-na isa 'ñó ndaà kjòtsja-la.

⁵⁷ Jñà xit̃a judío kitsò-la:

—Skanda kj'e è tjin-lè icháte nó. ¿Kós'ín komà-ne nga kiyaxkoin Abraham?

⁵⁸ Jesús kiichja kitsò-la:

—Nguì kixi kjoa xi xan-nò, 'An-ná xi isa kjòtseé tijnna koni jè Abraham.

⁵⁹ Jñà xita judío, kiskoé ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús. Tanga Jesús tsibijna'ma, itjo-ne nditsin ingo, jahajin osen-la xita, ikjoàn kii.

9

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi mikii tsejèn-la

¹ Jesús k'e nga tífi ya ndiyá, kijtseé jngoò xita xi mikii tsejèn-la xi xó k'oas'ín kits'iin-ne. ² Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la kitsò-la:

—Maestro, xita jè, ¿mé-ne k'oas'ín kits'iin-ne? ¿Yá xi tsohótsji jé? ¿A jñà xita jchínga-la, o xi jè xita xi mikii tsejèn-la?

³ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Mìtsà jè xita xi mikii tsejèn-la tjin-la jé, ni mìtsà jñà xita jchínga-la tsohótsji jé. Koií-né nga it'aà ts'e xita koi jcha-la kjoaxkón-ndaà-la Nainá.

⁴ Mochjeén-né nga siikitasoàn kjoaxkón-ndaà-la jè xi kisikasén-na nga nachrjein isa. Kijchò nachrjein k'e nga kojñò; ni ti jngoò-ne xi koma siixá.

⁵ K'e tákó i tijnna isa isò'nde, 'an-ná ni'ín xi sihiseèn-la xita isò'nde.

⁶ K'e nga jye okitsò, tsibíchrá it'aà nangui. Jè ndánachrá-la tsibíndaà-ne ndási, ikjoàn kisikaajno xkon jè xita xi mikii tsejèn-la. ⁷ Ikjoàn kitsò-la:

—T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé (jè 'én xi tsóya-ne, jè xi kinikasén).

Jè xita xi mikii tsejèn-la kii kaníkjoàn, k'e nga inchròbà-ne jye tsejèn-la. ⁸ Jñà xita indii ni'ya-la jè xita xi mikii tsejèn-la, ko jñà xita xi jye kjòtseé beèxkon nga ton síjé kjotjò, kitsò-la xíkjín:

—¿A mìtsà jè xita jè xi bijna nga síjé kjotjò ton?

⁹ Tjin i'nga xita xi tsò:

—Jè-né.

Koa jñà xita xi i'nga kitsò:

—Kjomeé k'oáá kji, tanga mìtsà jè.

K'eé kiichja xita xi mikii tsejèn-la nga sa ítjòn, kitsò:

—'An-ná.

¹⁰ Jñà xita kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiin?

¹¹ Xita jè kitsò:

—Jè xita xi 'mì Jesús, kisindaà ndási, kisikaajno xkoaàn, ikjoàn kitsò-na: “T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé.” 'An, kíaà, k'e nga jye tsaníkjoaàn, komà kotsejèn-na.

¹² Jñà xita koi kiskònangui-la kitsò-la:

—Xita jè, ¿ñánda tijnna?

Jè xita xi jye kjòndaà-ne, kitsò:

—Mìkii be ñánda tijnna.

K'e nga jñà xita fariseo kisijtsò jè xita xi mikii tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne

¹³ Jè xita xi mikii tsejèn-la nga jye kjòndaà-ne kii ko ñánda títsajna xita fariseo, ¹⁴ koií kjoa-la nga nachrjein níkjáya-né k'e nga tsibíndaà ndási Jesús nga kisikaajno xkon jè xita xi mikii tsejèn-la mé-ne koma kitáx'a-ne xkon. ¹⁵ Jñà xita fariseo ijngoò k'a kiskònangui-la jè xita xi mikii tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne, kitsò-la:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiin?

X̄ita jè kitsò:

—Ndásií kisikaájno xkoaàn; ikjoàn tsanìkjoàn; i'ndeí jyeé tsejèn-na.

¹⁶ Tjín i'nga x̄ita fariseo xi kitsò:

—X̄ita jè, mì-la tsà Nainá kisikasén nga mìkiì beèxkón nàchrjein nìkjáya.

T̄ikoa tjín i'nga xi kitsò:

—¿Kó'sín ma-ne nga ma-la s'ín kjoaxkón xi ndaà tjín tsà x̄ita jé-né?

Ikjoàn kjòjòya xi tjíñà-ne x̄ita fariseo; mìkiì kjòngásòn kjòhítsjeèn-la.

¹⁷ Ìjngòò k'a kitjàngui-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne, kitsò-la:

—Ngajì, ¿kó si, yá x̄ita-ne xi kiskíx'a-ne xkoiìn?

X̄ita jè kitsò:

—Jngòò x̄ita xi chja ngajo-la Nainá.

¹⁸ Tanga jñà x̄ita judío, mìkiì kòkjeiín-la tsà kixì kjoa nga jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la nga k'oas'ín kits'iin koa i'ndeí jyeé tsejèn-la. K'ée kiichja-la jñà x̄ita jchínga-la, ¹⁹ kiskònangui-la kitsò-la:

—Jè x̄ita jè, ¿a ki'ndí-nò ma? ¿A kixí kjoa nga mìkiì tsejèn-la k'e nga sa kits'iin? ¿Kó ma-ne nga tsejèn-la i'ndeí?

²⁰ Jñà x̄ita jchínga-la kitsò:

—Ya-nájen nga ki'ndí-najen ma. Kixí kjoa nga mìkiì tsejèn-la k'e nga sa kits'iin. ²¹ Tanga mìkiì 'ya-jen mé-ne nga ma tsejèn-la i'ndeí, t̄ikoaá mìkiì 'ya-jen yá-né xi kiskíx'a-ne xkòn. Jè sobà chjínangui-là, jè kàtènojímí-nò, nga jyeé x̄ita jchínga.

²² Jñà x̄ita jchínga-la koiì k'oas'ín kitsò-ne nga jñà tsakjón-la x̄ita judío. Jñà x̄ita judío jyeé k'oas'ín tsajoóya-ne nga jngòò k'aá kitjokajìin ya ni'ya ingo sinagoga, tsà yá x̄ita xi kitsò nga jè Jesús jè xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá]. ²³ Koiì k'oa t̄is'ín kitsò-ne jñà x̄ita jchínga-la, nga kitsò: “Jè sobà chjínangui-là, nga jyeé x̄ita jchínga-né.”

²⁴ Jñà x̄ita judío Ìjngòò k'a kiichja-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la, kitsò-la:

—Tènojímí kixì-nájen nga nguixkòn Nainá. Ngajen 'ya-nájen nga jè x̄ita jè, x̄ita jé-né.

²⁵ Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne kiichja, kitsò:

—'An, mìkiì be tsà x̄ita jé-né. Tà jè xi be, k'e nga sa kits'ian mìkiì tsejèn-na, tanga i'ndeí jyeé tsejèn-na.

²⁶ Ìjngòò k'a kitsò-la:

—¿Mé xi kisiko-lè? ¿Kó s'ín kisiko-lè nga kitáx'a-ne xkoiìn?

²⁷ Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la kitsò:

—Jyeé koa kàxan-nò, tanga jñò mìkiì na'yà. ¿Mé-ne mejèn-nò nga Ìjngòò k'a k'oa xán-nò? ¿A t̄ikoaá mejèn-nò nga x̄ita-la koma nga ya chíta'yàt'aà-là?

²⁸ Jñà x̄ita judío k'e nga k'oa ki'mì-la, kòjti-la, kiichjajno-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la, kitsò-la:

—Jì-né x̄ita xi ya chíta'yàt'aà-la. Tanga ngajen yaá chíta'yàt'aà-lajen Moisés. ²⁹ 'Ya-nájen nga jè sobà Nainá kiichjako Moisés. Tanga jè x̄ita jè mìkiì 'ya-jen ñánda j'ii-ne.

³⁰ Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la kitsò:

—Kjoa jè, tà maxkón-ná nga jñò, mìkiì 'ya ñánda j'ii-ne x̄ita jè, tanga 'an be-ná nga jè kiskíx'a-ne xkoaàn. ³¹ 'Yaà-ná jñà x̄ita xi tjín-la jé, mìkiì 'nchré-la Nainá. Tanga jñà x̄ita xi tsakjón-keé Nainá t̄ikoa síkikasòn koni s'ín mejèn-la, jñà-né xi 'nchré-la. ³² Kóni nga t̄isa kjòtseé, ni saá jngòò x̄ita na'yà-la xi ma-la kix'a-ne xkòn jngòò x̄ita xi mìkiì tsejèn-la k'e nga k'oas'ín

kits'iin. ³³ Xità jè, tsà mìtsà Nainá kisikasén, nímé xi koma-la nga k'oas'ín s'jin.

³⁴ Jñà xità judío kitsò-la jè xità xi mìkii tsejèn-la:

—Ngaji xi taxki 'ño tse jé tjín-lè, ça jii mejèn-lè kókóya-najen?

Ikjoàn tsachrje ni'ya ingo sinagoga.

Xità xi mìkii tsejèn-la kjoa ts'e inima-la

³⁵ Jesús kii'nchré nga jè xità jè kinachrjekàjìin ya ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kisatiikjòò ìjngòò k'a, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ji, ça mokjeiín-lè it'aà ts'e xi Ki'ndí-la Xità tsò-la yijo-la?

³⁶ Xità jè kitsò:

—Na'èn, koatìn-ná yá-né, mé-ne nga kòkjeiín-na it'aà ts'e.

³⁷ Jesús kitsò-la:

—Jyeé ki'yi, 'an-ná xi tìchjàkò-lè.

³⁸ Xità jè tsasijna xkó'nchit'aà-la Jesús nga kijtseèxkón, kitsò-la:

—Na'èn mokjeiín-na it'aà tsiji.

³⁹ Ikjoàn kitsò Jesús:

—'An, koií xá j'i-na i jìsò'nde; nga 'an skosòn-la mé-ne jñà xità xi mìkii tsejèn-la kòtsejèn ìjngòò k'a-la, koa jñà xi tsejèn-la mìkii kòtsejèn-la.

⁴⁰ Tjín i'nga xità fariseo xi ya títasajnakò Jesús, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngajen, ça tìkooá mìkii tsejèn-najen?

⁴¹ Jesús kii'chja kitsò-la:

—Jño, tsà mìkii tsejèn-nò, tsjin-nò jé. Tanga bixón-nò: “Tsejèn-najen”, k'ooá ma-ne nga ya tjínè-nò jé-nò.

10

Paxtò kò ndí orrè-la

¹ 'Nguì kjoa kixii xi xan-nò, jè xità xi mìtsà ya fahas'en-ne xotjoa-la ìnchíba-la orrè, xi xìn fahas'en-kjá-ne, xità chijé-né, jè xità xi fikò chijé cho. ² Tanga jè xi ya fahas'en-ne xotjoa-la ìnchíba, jè-né xi paxtò, xi síkinda orrè. ³ Jè xi síkinda xotjoa-la ìnchíba, jé kix'a-la. Jè xi paxtò, chja 'ín-la nga jngòò ìjngòò orrè, kò jñà orrè 'nchréjta-la nei-la. Ikjoàn ochrje ìnchíba-la. ⁴ K'e nga jye bitjo yije ìnchíba-la jñà orrè, jè paxtò fikò nga 'nchréjtaa-la nga jè nei-la. ⁵ Tanga jngòò xità xi k'ejí, mìkii kijtjingui-la nga mìkii beèxkon. Ta saá ta kongaá-la nga mìkii 'nchré jta-la xità xi k'ejí.

⁶ Jesús k'ooá tsò kjoa xi mangásòn xi tsibénojmi-la. Tanga jñà xità koi mìkii kjòchiya-la kó tsóya-ne.

Mé xi s'ín jè paxtò xi ndaà síkinda orrè

⁷ Jesús, ìjngòò k'a kitsò-la:

—Xi nguì okixi k'ooá xán-nò. 'An-ná xotjoa-la ìnchíba ñanda fahas'en-ne jñà orrè. ⁸ Ngats'ii jñà xi j'ii ítjòn-na, sa xità chijé-né, jñà xi fikò chijé cho. Jñà orrè mìkii kii'nchréñijon-la. ⁹ 'An-ná xi xotjoa; jè xi it'aà ts'an kjoahas'en, kijtokàjiiin kjo'in kjoa ts'e jé-la. K'oas'ín ngayala koni s'ín orrè nga fahas'en ìnchíba-la kò bitjo kò sakó-la ijñá xi kjèn.

¹⁰ Jè xità chijé tà f'ii síchijé-né, f'ii sík'en-né, f'ii síkjehesòn-ne. Tanga 'an, koií xá j'i-na nga kátas'e-nò kjoabinachon nita kjé-ne, nga nímé chijat'aà-nò nga nguì ndaà kátas'e-nò. ¹¹ 'An-ná xi paxtò xi ndaà k'ònda orrè. Jè paxtò xi ndaà k'ònda orrè, jè xi tjíngòò ikon nga kiyátjì jñà orrè. ¹² Jè xità xi tà ch'i'nda tíjna nga k'ònda orrè, k'e nga beè nga nchrobá

chraña tsején, síkítsajna jña orrè, ìkjoàn onga. Koií k'oas'ín-ne nga mìtsà jè paxtò xi ko'ndà, tìkoà mìtsà jè nei-la orrè. Ìkjoàn matsja-la jè tsején nga tsobà'ño jña orrè, xkì xi ján sìtsjòya jña orrè xi i'nga. ¹³ Jè xìtā xi chí'nda tìjna tà onga-né; koií k'oas'ín-ne nga nìmé kindā-la. Tà jè síkindā chíjī-la mìtsà jña orrè síkinda.

¹⁴⁻¹⁵ 'An-nà paxtò xi ndaà ko'ndà orrè; koni s'ín beèkxon-na Na'èn-na, tìkoà 'an bexkoan Na'èn-na, k'oaa tìs'ín beèkxon-ná orrè-na kó kjoàn, kò jña orrè beèkxoòn-na nga ts'an. 'An tìjngòò takoàn nga kiyátjia jña orrè-na. ¹⁶ Tìkoà tìjín-isa-na xi kj'eíj orrè, jña xi mìtsà j tìtsajnyaya ínchibá jè. Tìkoaa mochjeén-né nga kjinchrobàkon-na mé-ne nga kji'nchréñijon-na tìkoà síkítasón-na. Jngòò ínchibá koma-ne kò jngòò koma paxtò xi skó'nda.

¹⁷ 'Koií kjoa-la nga matsjakeè-na Na'èn-na nga 'an tìjngòò takoàn nga kiyá mé-ne k'e nga koma iskan kjoaáya-na. ¹⁸ Niyá xi tjí'nde-la nga sìik'en-na, 'an kjotsja ts'an-ná nga tsja yijo-na. Tjí'nde-na nga tsja, tìkoà tjí'nde-na nga kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà. Jè Na'èn-na k'oà tìjín kjotixoma xi kitsjaà-na.

¹⁹ Jña xìtā judío k'e nga kii'nchré 'én koi, ìjngòò k'a kjòjòya jña xìtā. ²⁰ Kjin ma xìtā xi kitsò:

—Inìma cho-la neíj tìjìin inìma-la. Xìtā ská-né. ¿Mé-ne okji-ne xìtā xi na'yà-là?

²¹ Jña xìtā xi i'nga kitsò:

—'Én koi mìtsà ts'e xìtā neíj. ¿A komaá-la jè xìtā neíj nga skíx'a xkon xìtā xi mìkì tsejèn-la?

Mé xi komà k'e nga jña xìtā judío kisìjtikeè Jesús

²² K'e nga nàchrjein chon 'nchán, ján Jerusalén tìbitjo s'eí nga ijchò ìjngòò nó nga kjòchikon-t'in ìngo. ²³ Jesús ya tìjna ìngo ítjòn nga tsòbangui nguitjoa xi 'mì Salomón. ²⁴ Jña xìtā judío chinchā jngòò ítjandii-la Jesús, kitsò-la:

—¿Skanda mé nàchrjein chíña-lèjen? Jngòò k'a koatìn-nájen, ¿a jì-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá]?

²⁵ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jyee k'oà kixan-nò, tanga jño mìkì mokjeiín-nò. Jña kjoxkón xi it'aà ts'e Na'èn-na s'iaàn, jña síkixiya ndaà kjoa xi it'aà ts'an. ²⁶ Tanga jño, mìkì mokjeiín-nò, koií kjoa-la nga mìtsà ndí orrè ts'an xan-nò. ²⁷ Jña ndí orrè-na 'nchréjtaá-na; 'an beèkxon-ná, koà fitjìngui-na. ²⁸ 'Aán tsja-la kjoabinachon nìtā kjé-ne; mìkì chija nìtā kjé-ne; tìkoà niyá xi kjoaá'an-na. ²⁹ Jè Na'èn-na xi kisìngatsja-na jña ndí orrè, isa tìjna ítjòn nìtā yá-ne. Nijngòò xi koma-la kjoaá'an-na iya tsja Na'èn-na. ³⁰ 'An kò Na'èn-na tà jngòò ma-najen.

³¹ Jña xìtā judío tsibíxkó ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús. ³² Kiichja Jesús kitsò-la:

—'Ñó kjin kjoxkón xi ndaà tìjín jye tsakoò-nò xi inchrobà-ne it'aà ts'e Na'èn-na. ¿Jño, ñá-laá ngatjì-la kjoa koi, nga ndajo mejèn bìnè-ná?

³³ Jña xìtā judío kitsò:

—Mìtsà koií kjoa-la kjoxkón ndaà xi t'nì nga ndajo kìnè-lèjen. Koií kjoa-la nga Nainá nokjoajno-la nga Nainá 'mì-la yijo-lè. Jì, tà xìtā-né.

³⁴ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jè Xojon-la Nainá xi jño chità'yà k'oaa s'ín tìchja ñánda nga tsò Nainá: "Jño, k'oaa kixan-nò, nainá 'mì-nò." ³⁵ Xojon-la Nainá, mì yá xi koma

kochrjekàngui. K'oaá s'ín tíchja nga jè Na'èn-ná, nainá kitsò-la jñà xita xi kitjoé-la 'én-la. ³⁶ Tsà k'oas'ín ki'mì xita koi, ¿mé-ne bixón-nò nga Nainá chjájno-la k'e nga xan-nò: 'An-ná xi Ki'ndí-la Nainá? Nga jè Nainá kitsjaà-na xá nga kisikasén-na j'isò'nde. ³⁷ Ki kii mokjeín-nò it'aà ts'an, tsà mì k'oaá s'ín tis'iaàn koni s'ín tís'ín Na'èn-na. ³⁸ Tanga tsà k'oaá tjin kjoa xi tis'iaàn nas'ín mikii mokjeín-nò it'aà ts'an, kàtakjeín-nò it'aà ts'e kjoa xi tis'iaàn, mé-ne nga k'oas'ín jcha-nò kò kàtakjeín-nò nga ta jngoó ma-najen Na'èn-na kò 'an.

³⁹ Jñà xita judío mejèn-la nga kitsobà'ño ijngoó k'a Jesús. Tanga Jesús itjokáya tsja xita koi, ikjoàn kii.

⁴⁰ K'eé kii ijngoó k'a ján xijngoaá xajngá nandá Jordán ya ñánda kis'iin ítjòn bautizar xita jè Juan; Jesús yaá tsibìjna. ⁴¹ 'Nó kjin xita ijchò tjingui-la Jesús. Xita koi, kitsò:

—Juan, ñimé kjoxkón ndaà kis'iin. Tanga ngats'iì 'én xi kitsò jè Juan it'aà ts'e xita jè, ngui kjoa kixi-né.

⁴² Ya j'nde jè, 'ño kjin xita kòkjeín-la it'aà ts'e Jesús.

11

Kó kitsò Jesús k'e nga kii'nchré nga k'en Lázaro

¹ Tjina xk'én jngoó xita xi 'mì Lázaro xi ya j'nde-la Betania, ya naxandá ts'e María kò ndichja xi 'mì Marta. ² (Jè María xi ndichja ma Lázaro, jè-né xi kisikaájno xkii jne ndsoko Jesús. Ikjoàn kò tsja skò kisixijno-ne ndsoko.)

³ Jñà íchjín ndichja Lázaro, kisikasén-la xá Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, jè amigo-lè xi ndaà matsjachi kijna xk'én-né.

⁴ K'e nga kii'nchré Jesús, kitsò:

—Ch'in jè, mikii kiyá-ne; k'oaá s'ín kochjeén nga jcha-la kjoajeya-la Nainá, mé-ne jè Ki'ndí-la tikoajeya kijna-ne.

⁵ Jesús 'ño matsjakeè Marta kò ndichja kò Lázaro xi 'ndse ma. ⁶ K'e nga kii'nchré nga kijna xk'én Lázaro, ngui jò nachrjein tsibìjna Jesús, ya j'nde ñánda tjina. ⁷ Xi jye komá, ikjoàn kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Ijngoó k'a tíkjaán ján nangui Judea.

⁸ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Maestro, kj'eè tsà kjin nachrjein tjin-la k'e nga jñà xita judío mejèn-la tsibínè-lè ndajò nga sikk'en-lè. ¿A tiyaá mejèn k'óin ijngoó k'a ngá-ne?

⁹ Kiihja Jesús kitsò-la:

—Nga jngoó nachrjein, ¿a mìtsà tejà hora tjin-la? Jè xi nachrjein tsóba mikii satíngui nga jè ni'ín xi tjin isò'nde síhiseèn-la. ¹⁰ Tanga jè xi tsóba nga nitjen, satíngui-né nga tsjin-la ni'ín xi síhiseèn-la.

¹¹ Ikjoàn kitsò-la xita-la:

—Jè amigo-ná Lázaro kjinafé-né, tanga 'an koií xá fi-na nga 'an sikkjaá-la.

¹² Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Na'èn, tsà kjinafé-né, kondaá-ne.

¹³ Jesús k'e nga okitsò, jè tíchja it'aà ts'e kjoabiyaà-la Lázaro. Tanga jñà xita xi kota'yàt'aà-la k'oaá s'ín kisikitsjeén tsà tà tsikjáyane Lázaro nga kjinafé. ¹⁴ K'eé jngoó k'a tsibenojmí kixi-la kitsò-la:

—Lázaro jyeé k'en. ¹⁵ Matsja-na xi it'aà tsajòn nga jè nachrjein nga mì ya titsajnaá, mé-ne jño kòkjeín-nò. Nchrobá, tíkjaán chitsejèn-lá.

16 K'ée kiichja Tomás xi t̄ikoḗ Dídimo tsò-là [l'én xi tsòya-ne Ti'ñò]; kitsò-là xíkjin:

—Jñà t̄ikoḗ t̄ikjaán, mé-ne ya kiyákoá Jesús.

Jesús, jè xi s̄ikjaáya-là x̄it̄a t̄ikoḗ tsj̄á-là kjoḗbinachon

17 K'è nga ijchò Jesús, kii'nchré nga jyeé t̄jín-là ñijòn nachrjein nga kisihijin Lázaro. 18 Naxandá Betania chrañà'taà kijna-là naxandá Jerusalén, t̄jín-là tsà jàn kilómetro. 19 Kjin x̄it̄a judío ijchòkon jè Marta kò María nga ijchò síjehikon nga 'ndse k'en. 20 Jè Marta, k'è nga kii'nchré nga Jesús t̄inchrobá chrañà, kiikjaá indiaà. Jè María yaá tsibijnaya ni'ya. 21 Jè Marta kitsò-là Jesús:

—Na'èn, tsà i-là tijni, jè 'ndse mì-la kii k'en. 22 Tanga i'ndeji be-ná nita mé xi sijé-la Nainá, tsj̄á-lè.

23 Jesús, kitsò-là:

—Jè 'ndsi kjoááya-là.

24 Marta kitsò:

—Be-ná k'è nga kjoehet'aà nachrjein kijnakon ñjngò k'a-ne, k'è nga kjoááya-là ngats'ii x̄it̄a xi jye k'en.

25 Jesús, k'ée kitsò-là:

—'An-ná xi sikjaáya-là x̄it̄a kò tsjaà-là kjoḗbinachon. Jè xi mokjeiin-là it'aà ts'an nas'ín kiyá, kijnakon ñjngò k'a-ne. 26 Ngats'ii x̄it̄a xi t̄itsajnakon, jñà xi mokjeiin-là it'aà ts'an, mìtsà jngò k'a kiyá. Ngaji, ¿kó si?, ¿a mokjeiin-lè?

27 Marta kiichja kitsò:

—Jon Na'èn, 'an, mokjeiin-na nga ji-né xi Cristo; ji-né xi Ki'ndí-là Nainá, jè xi k'oas'ín t̄jínè-là nga kjoii i isò'nde.

Jesús, mé-ne kiskindàyakeè-ne Lázaro

28 Marta, k'è nga jye okitsò, kiichja'ma-là María xi ndichja ma, kitsò-là:

—Íi t̄ijna Maestro, chja xó-lè.

29 Jè María k'è nga kii'nchré, ñitoón tsasítjen, kiikon Jesús. 30 Jesús, kj'eè kii fahas'en-jin naxandá, tákó yaá síjna ñánda ijchòkjaá indiaà Marta.

31 Jñà x̄it̄a judío xi t̄itsajna n'ya-là María nga nchisíjehikon, k'è nga kijtsee nga tà ñiton itjo ni'ya María, kiitjngui-là. K'oáá s'ín kisikitsjeèn tsà ya t̄ifi kjindáya ñánda kisihijin Lázaro.

32 María k'è nga ijchò ñánda síjna Jesús, k'è nga kijtsee, tsasijna xkó'nchit'aà-là, kitsò-là:

—Na'èn tsà íi-la tijni, jè 'ndse mì-la kii k'en.

33 Jesús k'è nga kijtsee nga t̄ikjindáya María t̄ikoḗ nchikjindáya x̄it̄a judío xi t̄jiko, 'oón komà-là inima-là Jesús, 'ñó kjòba-là. 34 Jesús kiskòngui, kitsò:

—¿Ñánda kisihijin?

Kitsò jñà x̄it̄a:

—Na'èn nchroboí, chítsejèn-là.

35 Jesús kiskindàya-né. 36 Jñà x̄it̄a judío kitsò-là xíkjin:

—Chítsejèn-là, 'ñó matsjakeè Lázaro.

37 T̄jín i'nga x̄it̄a xi kitsò:

—X̄it̄a jè komà-là kiskix'a xkon x̄it̄a xi mìkii tsejèn-là, ¿a mìtsà komà-là tsà mìkii k'en Lázaro?

Kós'ín ma jaáya-là Lázaro

³⁸ Jesús ìjngòò k'a 'ńó 'on komà-là ìnimà-là. Kii kasit'aà chraña-là jè itsjó-là mik'en. Jngòò nguijo ñánda jngòò ndajò teè tíchjoàjto-là. ³⁹ Jesús kitsò:

—Chjaàxiòn jè ndajò.

Jè Marta, ndichja mik'en, kitsò-là Jesús:

—Nà'èn, jyeé-la ch'o jne nga jyeé tjín-là ñijòn nàchrjein nga kishijiìn.

⁴⁰ Kiichja Jesús kitsò-là:

—¿A mì jyeé k'oa kixan-lè, tsà mokjeiìn-lè jcha-ne kjoajeya-là Nainá?

⁴¹ K'eé jaàxìn ndajò xi tíchjoàjto-là itsjó-là mik'en, Jesús kiskoòtsejèn ngajmii, kitsò:

—Nà'èn, tsjaà-lè kjondaà, ndaàha chjí-lè nga na'yà-ná. ⁴² 'An be-ná nga kjit'aá nàchrjein na'yà-ná, tanga koií k'oa kàxan-lè nga kjìn ma xítà xi títsajna mé-ne nga kòkjeiìn-là nga jì kinikasén-ná.

⁴³ K'e nga jye okitsò, 'ńó kiichja, kitsò:

—Lázaro, nchroboí, titjoiì ngajò.

⁴⁴ Jè xi kijna k'en, itjo-ne ngajò. Jña ndsokò ko tsja, nikje na'ńó tjí'ńó-ne. Jè isén-là, jngòò nikje chroba tíjtéjìn. Jesús k'eé kitsò-là jña xítà:

—Chíjnda'ńó-nò, kàtjì-ne.

K'e nga jña xítà judío tsajoóya-ne nga siik'en Jesús

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

⁴⁵ Jña xítà judío xi j'ii nga tsobáhijtakò María, k'e nga kijtseè koni s'ín kis'iìn Jesús, kjìn ma xi kòkjeiìn-là it'aà ts'e. ⁴⁶ Tanga tjín i'nga xítà judío xi kiikon jña xítà fariseo, tsibénojmi-là koni s'ín tjín kjoa xi kis'iìn Jesús. ⁴⁷ Jña xítà sko-là nò'mii kò xítà fariseo tsibíxkóya xíkjín, tsibíjna jngòò junta ts'e xítà ítjòn-là xítà judío, kitsò-là xíkjín:

—¿Mé xi s'eén? Xítà jè ndaà jchán tís'ín kjoxxkón xi ndaà tjín. ⁴⁸ Tsà ta k'inde-lá, ngats'ii xítà kòkjeiìn-là it'aà ts'e. Ikjoàn kjoii xítà Roma, siikits'ón-ya j'nde tsjeè-ná kò naxandá-ná.

⁴⁹ Xi tjíjña-ne xítà koi, jngòò xi 'mì Caifás xi nò'mii ítjòn tíjna jè nó jè, kiichja kitsò:

—Jño, ñimé kjoa xi tjíjìn-nò, ⁵⁰ kò mìkii ñikítsjeèn nga mochjeén-né nga tsà jngòò xítà kàtiyaàtjì-là naxandá-ná mì k'oaá-ne tsà kiyá yije xítà naxandá-ná.

⁵¹ Caifás k'e nga k'oa's'ín kiichja mìtsà tà kjohítsjeèn ts'e. Tanga koi-né nga nò'mii ítjòn tíjna nó jè, Nainá kisikichiya-là nga Jesús, k'oaá s'ín tjínè-là nga jè naxandá kiyátjì ngajo-là. ⁵² Mìtsà ta jè naxandá kiyátjì ngajo-là; tíkooá koiixkóya-né ngats'ii ixti-là Nainá xi xkì xi ján naxandá nchisíjchá yijo-là, kóhokji nga tíjtsa iso'nde. ⁵³ Tíjè-ne nàchrjein jè tsajoóya-ne nga siik'en Jesús.

⁵⁴ Koií kjoa-là Jesús mì tì kii taxkì tsajmeèjìn osen-là xítà judío. Yaá kii kájna j'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn ya chrañat'aà-là jngòò naxandá xi 'mì Efraín; yaá tsibíjna kò xítà xi kota'yat'aà-là.

⁵⁵ Jyeé nchrobá machraña s'eí Paxkò ts'e xítà judío. K'e nga tikj'eè mats'ia s'eí, kjìn xítà kii ján Jerusalén nga kii sítsjeèya yijo-là koni s'ín tjín kjotíxoma-là xi xkón tjín. ⁵⁶ Xkì xi ján tsohótsji Jesús. K'e nga títsajna ya ndítsin jngo, kitsò-là xíkjín:

—¿Kó bixón? ¿A kjoii s'eí Paxkò, o xi majìn-né?

⁵⁷ Jña xítà sko-là nò'mii kò xítà fariseo, k'oaá s'ín kitsjaà okixì tsà yá xi skoexkon ñánda tíjna Jesús, kàtènojmi mé-ne nga tsoba'ńó-ne.

12

Mé xi kis'iin María it'aà ts'e Jesús
(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

¹ Ngui joòn nachrjein chija isa-la nga kitjo s'eí Paxko. Jesús kii ján naxandá Betania ñánda tǵjna Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-la k'e nga k'en. ² Yaá kisindaà-la tsojmi Jesús xi tsakjèn nga kǵjñò. Jè Marta sibíya tsojmi xi kiskine. Ngats'iì xitá xi ya tǵsajnat'aà ímíxa, tǵkoá ya tǵjna Lázaro ko Jesús. ³ María j'íikǵ osen litro xkii jne xi 'ñó chjí xi ngui ts'e nardo. Kisikaájno ndsóko Jesús, ikjoàn kisixǵjno-ne tsjasko. Kóhokji i'nga ni'ya, ndaà jchán kiijne. ⁴ Jngod xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús, jè ti-la Simón xi 'mì Judas Iscariote, jè xi siingatsja Jesús jñà xitá kondra-la, kitsò:

⁵ —¿Mé-ne mitsà kásatǵjna-ne xkii jne jè? Tsà kásatǵjna-ne koni tǵjn síkijne chjí-la jngod xitá xi ján sindo nachrjein síxá, mé-ne jè ton-la ko'bi-la jñà xitá ima.

⁶ Judas mitsà koi kjoa-la okitsò-ne nga makájno-la xitá ima, koií-né nga xitá chijé-né. Jè ngatsja chijtsa xi sinchá ton; ma síchijé ton xi sinchá chijtsa. ⁷ Jesús kitsò-la:

—Kí k'oa 'mì-la jè chjoón. Xkii jne jè tǵjnatǵ-la k'e nga 'an xi siijñaà. ⁸ Jñò, kjit'aà nachrjein kǵsajnakò-nò jñà xitá ima, tanga 'an mitsà tà kjit'aà nachrjein i kótǵjnakò-nò.

K'e nga jñà xitá judío tsajoóya-ne nga tǵkoá siik'en jè Lázaro

⁹ 'Nó kǵjn xitá judío kisijǵin-la nga ya tǵjna Jesús ya naxandá Betania; k'eé kǵitǵjngui-la. Tanga mitsà tà koií kjoa-la Jesús kii-ne; jè kii katsejèn-la Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-la k'e nga k'en. ¹⁰ Jñà xitá sko-la no'mii tsajoóya-ne nga tǵkoá mejèn-la siik'en jè Lázaro, ¹¹ koií kjoa-la nga jè ngatǵi-la Lázaro, kǵjn jchán xitá judío chinchat'aàxìn nga jye mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

Kós'ín komà k'e nga jè Jesús jahas'en-jǵin naxandá Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Nga komà nchjòn, kǵjn jchán xitá ijchò s'eí Paxko ján Jerusalén; kisijǵin-la nga tǵkoá ya kǵjchò Jesús; ¹³ tsate xkajén, itjo kiskoòñà-la iya ndiyá; 'ñó kǵichja, kitsò:

—jeya kátǵjna Nainá! ¡Mé tà ndaà-la jè xitá xi nchrobá ngajo-la Nainá, xi xitaxá ítjòn-la xitá naxandá Israel!

¹⁴ Jesús kisakò jngod-la ndí búrró ki'ndí xi tsibǵjnason-la koni s'ín tǵchja Xojon-la Nainá, nga tsò:

¹⁵ Kí tsakjoòn-jèn, jǵi naxandá Sión, chǵtsejèn-la xitaxá ítjòn-lè xi nchrobá, tǵjnasòn jngod-la ndí búrró ki'ndí.

¹⁶ K'e nga sa ítjòn, jñà xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús mìkii kǵòchíya-la kó tsòya-ne 'én koi. Tanga k'e nga k'en Jesús, ikjoàn jaáya-la nga kiimijǵn ján ngajmii, skanda k'eé kǵòchíya-la nga k'oaá s'ín komàt'in koni s'ín tǵchja xojon xi it'aà ts'e.

¹⁷ Jñà xitá xi kǵjtseè k'e nga jè Jesús kisikjaáya-la jè Lázaro nga jye kǵjnak'en, isaá ndaà kisika'bísòn 'én, tsibénojmí yije-la xitá xi kǵ'eí. ¹⁸ Koií kjoa-la 'ñó kǵjn xitá kǵikjaá indiaa Jesús nga jye kǵi'nchré jñà kǵjoxkón xi kis'iin. ¹⁹ Jñà xitá fariseo kitsò-la xǵjín:

—Chǵtsejèn-là; jñà, nímé xi s'eén nga ngats'iì xitá isò'nde sa jè fitǵjngui-la.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xita griego mejèn-la skoexkon

²⁰ Jñà xita xi ijchò s'eí ján Jerusalén nga ya beèxkón Nainá, yaá títajajijn i'nga xita griego. ²¹ Xita koi ijchòkon Felipe xi Betsaida i'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea; tsibítsi'ba-la kitsò-la:

—Na'èn, mejèn-najen jchaxkon-jen Jesús.

²² Felipe kii kénajmí-la Andrés; k'ée kii Andrés ko Felipe tsibénajmí-la Jesús. ²³ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jyeé ijchò nachrjein-la nga jè Ki'ndí-la Xita kjimijin ñngòò k'a-ne ngajmii mé-ne nga jeya kíjna-ne. ²⁴ Nguì okixíí xi xan-nò, jè nojmé tsà mikii tjókiyá k'e nga sitje, tà jngòò kjit'aá koma. Tanga tsà tjókiyá k'e nga sihijijn, kokjin-ya-né. ²⁵ Jè xita xi tjòkeè yijo-la nga mi mé kjo'in sakò-la, tà saá siichija-né ko kjo'in kíjnajijn; tanga jè xita xi mikii tjòkeè yijo-la i'isò'nde, ndaà tijnatjò-la kjoabinachon-la skanda ta mé nachrjein-ne. ²⁶ Tsà ya xi mejèn-la nga 'an siixáko-na kätjanchrobá tjingui-na; ya ñánda nga 'an kótijna, tikoá jè, yaá kíjnat'aà-na. Tsà ya xi 'an siixáko-na jè Na'èn-na ndaà skoexkón.

K'oaá s'in tsibénajmí Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà-la

²⁷ I'ndeí 'ño jchán ba ma-la inima-na. ¿Mé 'én xi kichjà? ¿A k'oaá xan-lè: “Na'èn, tinachrjekajijn-ná kjo'in xi komat'ian jè hora jè”? Majin, nga koií xá j'i-na nga kitasòn. ²⁸ Na'èn, jeya tijni.

Tik'e-ne kina'yà jngòò-la 'én xi ngajmii nchrobá-ne, kitsò:

—Jyeé kòkjìn k'a jeya síkijna yijo-na ko ñngòò k'a jeya siikijna yijo-na.

²⁹ Jñà xita xi ya títajna, k'e nga kii'nchré, tjin xi kitsò: ch'oón xi jane. Jñà xita xi i'nga, kitsò:

—Ákjale-la Nainá xi kiichja-la.

³⁰ Kiichja Jesús kitsò:

—'Én xi kàna'yà-là mìtsà kjondaà ts'an, kjondaà tsajòn-nò. ³¹ Jè hora jè, nga sindaajijn-la isò'nde; i'ndeí, jyeé ijchò hora nga jè xita neíí xi tíhotixoma-la isò'nde, jyeé kitjojijn. ³² K'e nga 'an, tjámitjen it'aà nangui, ngats'iì xita, 'aán kichjà-la nga kjinchrobàt'aà-na.

³³ Koií okitsò-ne, jè tsibénajmíya kós'in komat'in k'e nga kijyá. ³⁴ Jñà xita kiichja kitsò-la:

—'Ya-nájen nga jè kjoitixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, k'oaá s'in tíchja, tsò-né: Jè Cristo, kíjnakon-ne nita kjé-ne. Ngaji, ¿mé-ne kosi-ne nga mochjeén-né nga jè Ki'ndí-la Xita tjámitjen-t'aà nangui? ¿Yá-ne xi Ki'ndí-la Xita 'mì-la?

³⁵ Jesús kitsò-la:

—Táko kíjnajijn chiba nachrjein-nò ni'in xi síhiseèn-nò. Títajmeé nga tijnajijn-nò xi síhiseèn-nò, mé-ne nga mi kojñò-nò. Jè xi ijijn jñò tsó'ba mikii beè kós'in fi. ³⁶ Kàtakjeín-nò it'aà ts'e ni'in xi síhiseèn k'e nga táko tijnajijn-nò, mé-ne nga ya kitjá ñánda iseèn choòn.

K'e nga jye okitsò Jesús, kii tsibijna'ma-la jñà xita.

Mé-ne jñà xita judío mikii kòkjeín-la it'aà ts'e Jesús

³⁷ Jesús, nas'in táko 'ño kjin kjoxkón ndaà kis'iin nga nguixkon xita, jñà xita mikii kòkjeín-la. ³⁸ Koií tsitasòn 'én xi kiskii Isaias, xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá, nga kitsò:

Na'èn, ¿yá-né xi tímokjeín-la 'én-ná xi kinokjoàyaá?

¿Yá xi tihokoò-la nga 'ño xi tjin-lè?

³⁹ Koií kjoa-la nga mikii kòkjeiin-la, nga k'oaá s'ín tíchja ìjngoo k'a xojon-la Isaiás ñánda tsò:

⁴⁰ Nainá tsibichjoà xkon,

kisitájaàjiiñ inima-la,

mé-ne nga mikii kòtsejèn-la,

mikii kochiya-la jiiñ inima-la

nga tikoá mì 'an kjinchrobàt'aà-na nga 'an sindaà-na.

⁴¹ Isaiás, koií k'oas'ín kiichja-ne nga jyeé kijtsee jè kjoa jeya-la Jesús nga it'aà ts'eé kiichja.

⁴² Nas'ín koatsò 'én koi, kjin xita judío kòkjeiin-la it'aà ts'e Jesús, skanda kòkjeiin i'nga-la xi xita sko-la. Tanga mìtsà jngoo k'a tsakó yijo-la nga jye kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo; nga jña tsakjón-la jña xita fariseo, tsà ya kochrjekàjiiñ ni'ya ingo sinagoga. ⁴³ Jè xi mejèn-la nga isa ndaà kítsajna nga nguixkon xita mì k'oa-ne koni nga nguixkon Nainá.

'Én xi kiichja Jesús, nga jè koindaàjiiñ-la xita

⁴⁴ Jesús 'ño kiichja kitsò:

—Jè xi mokjeiin-la it'aà ts'an, mìtsà tà it'aà ts'an mokjeiin-la, tikoáá mokjeiin-la it'aà ts'e Na'èn-na xi jè kisikasén-na. ⁴⁵ Jè xi beèxkon-na, tikoáá beèxkon-né jè xi kisikasén-na. ⁴⁶ 'An xi síhiseèn-la xita, koií xá j'i-na ì isò'nde, nga ngats'ii xita xi kòkjeiin-la it'aà ts'an, mì ya kítsajnajiiñ jiiñ jño.

⁴⁷ Jè xi 'nchré 'én-na kò mikii síkitasòn, mìtsà 'an tsjaà-la kjo'in nga mìtsà koi xá j'i-na nga kjo'in tsjaà-la xita isò'nde, koií xá j'i-na nga kochrjekàjña kjo'in xita isò'nde. ⁴⁸ Jè xi ochrjekàngui-na nga mikii kjoétjò 'én-na, tjín xi tsjá-la kjo'in. Jè 'én xi jye 'an kichja, jè tsjá-la kjo'in k'e nga kjoehet'aà nàchrjein. ⁴⁹ K'e nga chjà, mìtsà tà kjohítsjeèn ts'an síkjeén, jè Na'èn-na xi kisikasén-na kitsjaà-na okixi kós'ín chjà koá mé 'én xi kokoóya. ⁵⁰ Be-ná jè kjotixoma-la Na'èn-na, jè xi tjín-la kjoabinachon nita kjé-ne. Jña 'én xi 'an chjà, k'oaá s'ín chjà koni s'ín tsatixoma-na Na'èn-na.

13

K'e nga jè Jesús tsanijno ndsoko xita xi kota'yàt'aà-la

¹ Chibaá nàchrjein chija-isa nga kitjo s'eí Paxko ts'e xita judío. Jesús jyeé tjiin-la nga jye ijchò nàchrjein nga siikijna isò'nde nga jye tífiko-ne Na'èn-la. Tanga Jesús jòkeé kijtsee yije xita-la ì isò'nde kóni skanda jyehet'aà nàchrjein-la.

² K'e nga jye kòjño, Jesús tíkjèn-kò xita-la, kò jè xita neí jyeé k'oas'ín tsibíjiiñ inima-la jè Judas Iscariote, ti-la Simón, nga jè siingatsja Jesús it'aà ts'e xita kondra-la. ³ Jesús jyeé tjiin-la nga jè Na'èn-la kisingsatsja yije kjoa nga jè kotixoma-la nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne kò tije tífiko ìjngoo k'a-ne. ⁴ Jesús tsasítjen-t'aà ímixa, jaàxin nàchro xi kisòn-nga-la, kiskoé jngoo nikje toalla, tsibikjá ndáyá-la. ⁵ Íkjoàn kiskoé jngoo tina, tsibíya nandá, tsibíts'ia nga tsanijno ndsoko xita xi kota'yàt'aà-la, íkjoàn kisixijno-ne jè nikje toalla xi tíkjá ndáyá-la.

⁶ K'e nga ijchò kasit'aà-la Simón Pedro nga mejèn-la konijno ndsoko, Simón kitsò:

—Na'èn, ¿a ok'ín-na nga jì konijnnoi ndsokoaà?

⁷ Kiichja Jesús, kitsò:

—Índeí mikii machiya-lè mé kjoa xi tìs'iaàn, tanga koma iskan, k'eé kochiya-lè.

8 Jè Pedro kitsò:

—Mìkìl tsjaà'nde nga ndsokoaà konijnnoi.

Jesús kitsò-la:

—Tsà mìkìl kónijnnoa ndsokoiì mitsà x̄ita ts'an xán-lè.

9 K'èé kitsò Simón Pedro:

—Na'èn, mitsà tà ndsokoaà tanijnnoi, t̄ikoaá tanijnnoi ndsaa kò skoaà.

10 Kiichja Jesús kitsò-la:

—Jè xi jye tsangàya, tà jè ndsokò mochjeén nga sanijnno, nga jyeé tsjeé yije yijo-la. J̄nò, tsjeé kjoàn nas'ín mitsà kóhòtjiòn.

11 Jesús koiì k'oas'ín kitsò-la: “Mitsà tà ngats'ioò nga tsjeé kjoàn”, nga jyeé tíjiin-la yá-né xi siingatsja ìt'aà ts'e x̄ita kondra-la.

12 K'è nga jye tsanijnno ndsokò j̄nà x̄ita-la, tsohòkjá-ne nachrokisòn-nga-la. Tsibijnat'aà-ne ím̄ixa, kitsò-la:

—¿A machiyaá-nò kjoa xi kàsìiko-nò? 13 J̄nò, k'oaá bixón nga Maestro kò Na'èn 'mì-ná. Ndaà bixón, kixíi kjoa xi 'mì-ná. 14 'An, xi Maestro kò Na'èn 'mì-na, kónijnnoa ndsokò, j̄nò t̄ikoaá mochjeén-né nga k'oa t̄is'ín tanijnnoò ndsokò xinguiòo. 15 'An, k'oaá s'ín k̄jna jngoò-nò xkósòn mé-ne j̄nò k'oa t̄is'ín t̄ikoo xinguiòo koni s'ín kàsìiko-nò. 16 Ngui kjoa kixíi xi xan-nò, jè xi ch̄i'nda tíjna, mitsà jè tíjna ítjòn-la nei-la. T̄ikoa jè xi satíxá-la mitsà jè tíjna ítjòn-la jè xi otíxá-la. 17 'I'ndeì nga jye machiya-nò kjoa koi, mé ta ndaà-nò tsà k'oas'ín s̄ikitasòn nga kòs'ín s'een.

18 'Mitsà ngats'ioò k'oatixan-nò; bexkon-ná j̄nà x̄ita xi 'an jaàj̄naà. Mochjeén-né nga k̄atitasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xi kjèn-ko-na, tíjè-ne xi kondra kiit̄j̄ngui-na.” 19 Tibenojmí-nò kjoa koi k'e nga t̄ik'èe k'oa ma, mé-ne k'e nga jye k'oas'ín koma, kokjeiún-nò nga 'an-ná [xi Nainá]. 20 Ngui kjoa kixíi xi xan-nò, jè xi skoétjò x̄ita xi 'an siikasén, 'aán skoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na, jè skoétjò jè xi kisikasén-na.

Kó kitsò Jesús k'e nga tsibénojmí nga jè Judas siingatsja x̄ita kondra-la

(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

21 Jesús k'è nga jye òkitsò, 'ñó jchán kokájno-la; jngoò k'a kiichja, kitsò:

—Ngui òkixíi xi xan-nò, ì tíjnaj̄in jngoò-nò xi siingatsja-na ìt'aà ts'e x̄ita kondra-na.

22 J̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la, x̄k̄i xi ján kiskòd'an xíkjin nga mìkìl tíjiin-la yá-ne xi otítsò-la Jesús. 23 Jngoò x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús ya tíjnakjoòkò k'e nga nchikjèn, jè x̄ita-la xi jè Jesús 'ñó matsjakeè. 24 Jè Simón Pedro, kitsjaà-la seña jè x̄ita xíkjin xi ya tíjnakjoòkò Jesús nga skonangui-la yá-né xi otítsò-la. 25 Jè x̄ita jè, isa 'ñó tsibijnat'aà chrañà-la; kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, zyá-né xi otì'mì-la?

26 Kiichja Jesús kitsò:

—Jè xi tsjaà jngoò-la inchrajín 'nch̄i, jè-né xi otixan-la.

K'èé kitsjaà-la jè Judas Iscariote, ti-la Simón. 27 Jè x̄ita neíi ñitoón jahas'en-jiin inima-la Judas k'è nga kiskoé inchrajín. Jesús kitsò-la:

—Jè kjoa xi s'jin xátíya kot'jin.

28 J̄nà x̄ita xi títsajnat'aà ím̄ixa xi nchikjèn, nijngoò xi kjòchija-la mé-ne kòs'ín kitsò-ne Jesús. 29 T̄jín i'nga x̄ita xi k'oas'ín kisik̄tsjeèn; maá-la tsà títsò-la Jesús: “Tsojmi t̄indì xi ts'e s'eí.” O tsà títsò-la: “Ton t̄jii chiba-la x̄ita ima.” Nga jè Judas ngatsja chijtsa x̄ita. 30 Judas, k'è nga jye tsakjèn inchrajín, ñitoón itjo ni'ya; kiì; nga jye j̄nò choòn.

Kjotíxoma xitse xi kitsjaà Jesús

³¹ K'e nga jye itjo ni'ya Judas nga kiì, Jesús kitsò:

—I'ndeì, jè Ki'ndí-la Xita, jyeé jeya tíjna. Tíkoá Nainá jyeé jeya tíjna it'aà ts'e Ki'ndí-la. ³² Nainá tsà jeya tíjna it'aà ts'e Ki'ndí-la, tíjè-ne Nainá jeya sjiikíjna Ki'ndí-la. Nítoón jcha-la kjoá jeya-la. ³³ Jñò, xi ndí ixti-na xan-nò, mìtsà tí tse kótijnako ìsa-nò. Jñò, kìnchátsji-ná tanga k'oáá xan-nò koni kixan-la jñà xita judío: Ya ñánda tífia, jñò, mìkiì koma konguió. ³⁴ Jngòò kjotíxoma xitse tsjaà-nò: Títsjacha xinguióo nga jngòò ìjngòò. K'oas'ín títsjacha xinguióo koni s'ín 'an kisítsjakeè-nò. ³⁵ Tsà k'oas'ín sìtsjacha xinguióo nga jngòò ìjngòò, k'oáá s'ín skoe-ne ngats'ii xita nga kixi kjoá nga ya chita'yat'aà-ná.

'Én xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶ Simón Pedro kiskónangui-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, ¿ñánda tí'mì?

Jesús, kitsò-la:

—Ya ñánda tífia, mìkiì koma kjítjngui-ná xi kjoá nìton, tanga k'e nga koma iskan, komaá kjítjngui-ná.

³⁷ Simón Pedro kitsò-la:

—Na'èn, i'ndeì, ¿mé-ne mìkiì koma kjítjngui-lè? Tíjngòò takoàn nga 'an kiyá ngajo-lè.

³⁸ Jesús kiichja, kitsò-la:

—¿A kixí kjoá nga tíjngòò takoìn nga jì kiyá ngajo-ná? Ngui okixí xi xan-lè, k'e nga tikj'eé kjindáya kóxtí, jàn k'a tsjá'mat'in-ná nga mìkiì yaxkon-ná.

14

Kó s'ín koma nga ma kijchoaá ya ñánda tíjna Na'èn-ná

¹ Ki makájno-nò. Kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá, tíkoá kàtakjeiín-nò it'aà ts'an. ² Ján ni'ya-la Na'èn-na tíjn jchán i'nde ñánda ma níkjáya. Tsà mì kixi kjoá nga k'oas'ín tíjn, mì-la tsà tà chjá k'oá xán-nò nga tífikindaà-nò jngòò i'nde xi tsajón. ³ Koni s'ín kjián nga kindaà-nò i'nde, k'oáá tís'ín kjoiaa ìjngòò k'a nga kjíko-nò, mé-ne ya ñánda kótijná, tíkoá ya kítsajnakó-ná. ⁴ Jñò jyeé yaà kós'ín fi ndiyá ñánda tífia.

⁵ Tomás kitsò:

—Na'èn mìkiì 'ya-jen ñánda tí'mì. ¿Kós'ín jcha-najen ndiyá?

⁶ Jesús kitsò-la:

—'An-ná xi ndiyá, 'an-ná xi kjoakixi, 'an-ná xi kjoabinachon. Tajngòò it'aà ts'an koma kijchò jñò ñánda tíjna Na'èn-ná. ⁷ Jñò, tsà yaxkon-ná, tíkoá jchaxkon-nò Na'èn-na. Tanga i'ndeì, jyeé yaxkon kò titsachitsetjèn-la.

⁸ Felipe kitsò:

—Takó-nájen yá-ne xi Na'èn 'mì. Tà k'oáá tíjn xi kojngòò-ne takòn-jen.

⁹ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jì Felipe, kjòtseé tijnako-nò, ¿a tà kj'eè yaxkon-ná? Jè xi jye kijt-seèxkon-na, jyeé kijtseèxkon Na'èn-na. ¿Mé-ne kosi-ne: “Takó-nájen xi Na'èn 'mì”? ¹⁰ ¿A mì mokjeiín-lè nga 'an, yaá tijnakoaa Na'èn-na, koá jè Na'èn-na ya tijnako-na? Jñà 'én xi 'an chjáko-nò, mìtsà kjohitsjeèn ts'an; jè Na'èn-na xi tijnako-na, jè-né xi tísíxá it'aà ts'an. ¹¹ Kàtakjeiín-nò nga 'an ya tijnakoaa Na'èn-na, kò jè Na'èn-na ya tijnako-na. Tsà mìkiì mokjeiín-nò

it'aà ts'an, nas'in tà jè kàtakjeiin-nò it'aà ts'e xá-na xi 'an tìs'iaàn. ¹² Ngui okixi xi xan-nò, jè xi mokjeiin-la it'aà ts'an, tikoáá komaá-la s'jin xá xi 'an s'iaàn; skanda isaá tsato s'jin, nga 'an, ján tífia ñánda tǐjna Na'èn-na. ¹³ Nita mé xi sijé-la Na'èn-na xi it'aà ts'an, 'an sikitasoàn, mé-ne jè Na'èn-na jeya kíjna-ne it'aà ts'e Ki'ndí-la. ¹⁴ Tsà mé xi sijé it'aà ts'an, 'an, sikitasòn-ná.

K'e nga jè Jesús kitsjaà 'én-la nga siikasén jè Inima Tsjeè-la Nainá

¹⁵ Jñò, tsà matsjacha-ná tikitason kjotixoma-na. ¹⁶ 'An, kitsi'bà-la Na'èn-na nga katasikasén jngoò-nò jè xi kosiko-nò, mé-ne kjit'aà nachrjein kíjnakò-nò. ¹⁷ Jè xi siikasén-nò Na'èn-na, jè Inima Tsjeè-la xi ngui kjoa kixi. Jña xita isò'nde, mìkii koma skoétjò nga mìkii beèxkon, tanga jñò yaxkon-nò nga ya tijnako-nò, kò yaá kíjnajin inima-nò. ¹⁸ Mìkii siikitsajna jchan-nò, kjoikon lingoò k'a-nò nga kótijnako-nò. ¹⁹ Tà chibaá nachrjein chija-la nga jña xita isò'nde mì tì kii skoexkon-na; tanga jñò jchaxkon-ná; tikoáá kitsajnakon-nò nga 'an tijnakon-ná. ²⁰ K'e nga kijchò nachrjein jè, jcha-nò nga yaá tijnakoáa Na'èn-na, koa jñò yaá titsajnakò-ná, kò 'an yaá tijnako-nò. ²¹ Jè xi tijiin-la kjotixoma-na tikoáá sikitasòn-né, jè-né xi matsjakeè-na. Kò jè xi matsjakeè-na tikoáá kotsjakeè Na'èn-na. 'An, tikoáá matsjake-ná koa kokoò tsejèn-la yijo-na.

²² Kiskònangui Judas (mitsà jè Iscariote). Kitsò-la:

—Na'èn kós'in koma nga tà ngajen kokótsejèn-nájen yijo-lè nga mitsà jña xita isò'nde kokótsejèn-la yijo-lè.

²³ Kùchja Jesús, kitsò-la:

—Jè xi matsjakeè-na siikitasòn 'én-na; kò jè Na'èn-na kotsjakeè-né. Na'èn-na kò 'an kjinchrobáchón-nájen; yaá kitsajnakò-jen. ²⁴ Jè xi mìkii matsjakeè-na mìkii sikitasòn 'én-na. Jña 'én xi jñò titsana'ya, mitsà ts'an, ts'eé Na'èn-na xi kisikasén-na.

²⁵ K'oaá s'in tibenojmi yije-nò 'én koi k'e nga tákò tijnako isa-nò. ²⁶ Jè xi kosiko-nò, jè Inima Tsjeè-la Nainá xi it'aà ts'an siikasén-nò Na'èn-na, jè kokòya yije-nò koa siikitsjeèn-nò ngats'ii 'én xi tìxan-nò.

²⁷ 'An, tsjaà-nò kjoa'nchán; yaá sikíjnajña inima-nò. K'oaá s'in tsjaà-nò koni s'in 'nchán tijnáa, mitsà k'oa's'in tsjaà-nò koni s'in tsja isò'nde. Kì makájno-nò kò kì tsakjoòn-jèn. ²⁸ Jñò, jyeé kina'ya koni s'in tìxan-nò nga 'an tífia tanga kjoii lingoò k'a. Tsà kixi kjoa nga matsjacha-ná, jñò, tikoáá kotsjaá-nò nga xan-nò: Jye tífia ñánda tǐjna Na'èn-na; nga jè Na'èn-na isaá tǐjna ítjòn mì k'oa-ne koni 'an. ²⁹ K'oaá s'in tibenojmi ítjòn-nò kjoa koi, mé-ne k'e nga jye kítason, kokjeiin-nò.

³⁰ Mì tì kii kjin 'én kichjàkò isa-nò. Jyeé nchrobá xita neji xi tíhotixoma-la jè isò'nde; tanga nímé nga'ño tǐjn-la nga jè siikijne-na. ³¹ K'oaá s'in kítason, mé-ne skoè-ne jña xita isò'nde nga matsjake Na'èn-na nga tìsikitasoàn kjotixoma xi kitsjaà-na.

'Tisítjeen, tíkjaán.

15

Jè xi ngui yá-la toò uva kò jña xi chrja-la

¹ 'Aán गया-la yá je-la toò uva; jè Na'èn-na xi síxako. ² Ngats'ii chrja-la yá uva xi it'aà ts'an nchrobát'aà-ne xi mìkii ojà-la toò, Na'èn-na otet'aà-né; koa jña xi ojà-la toò, ta sítsejè-né, mé-ne nga isa ndaà koja-la toò. ³ Jñò, jyeé k'oa's'in kjòtsjeè-nò xi it'aà ts'e 'én xi okixan-nò. ⁴ Jñò, mochjeén-né nga ya kitsajnakò kjit'aà-ná koa 'an, yaá kótijnako kjit'aà-nò. Jngoò chrja-la yá

toò uva, mìkii koja-là toò tsà mìkii 'ñó tjit'aà jè yá je-là. It'aà tsajòn, k'oa tìs'ín tjin, nìmé xi s'een tsà mì 'an kìtsajnakò kjit'aà-ná.

⁵ "An-ná xi yá je-là toò uva, jñò-nó xi chrja-là. Jè xi 'an kijnakò kjit'aà-na kò 'an kótijnakò kjit'aà, ndaà jchán koja-là toò. Tanga nìmé xi s'een tsà tìtsajnat'aàxin-ná. ⁶ Jè xi mìtsà 'an kijnakò kjit'aà-na, k'oaá s'ín tjaxin koni chrja-là yá xi nìmé toò ojà-là; k'e nga jye xi, maxkó-né ìkjoàn sinchájiin nì'ín nga tì.

⁷ Jñò, tsà ya kìtsajnakò kjit'aà-ná, koa tsà kixi kìtsajnakoo 'én-na xi 'an tsakoòya-nò, tije nita mé xi mejèn-nò, k'oaá s'ín kìtasòn-nò koni s'ín kixón. ⁸ K'oaá s'ín ma-ne jcha-là kjoajeya-là Na'èn-na k'e nga 'ñó kjin toò koja-nò kò k'oaá s'ín ma-ne nga 'ya-là nga kixi kjoa nga ya chita'yat'aà-ná. ⁹ Koni s'ín matsjakeè-na Na'èn-na, jñò, 'an, k'oa tìs'ín matsjake-nò. Mochjeén-né nga k'oas'ín tìtsajnakò kjit'aà kjoa tsjacha-na. ¹⁰ Tsà sikitason kjoatixoma-na, yaá kìtsajnajñò kjit'aà kjoa tsjacha-na. 'An, k'oaá tìs'ín sikitasoàn kjoatixoma-là Na'èn-na kò yaá tijnajña kjit'aà kjoatjacha-là.

¹¹ Jñò, k'oaá s'ín chjàkò-nò mé-ne sijnajjiin-ne inima-nò kjotsja xi 'an tjin-na kò nguì ndaà s'e-nò kjotsja. ¹² Kjoatixoma-na xi 'an tsjaà-nò, jè-né nga tìtsjacha xinguiò nga jngoo ìjngoo, koni 'an matsjake-nò. ¹³ Jè xita xi biyaatji ngajo-là amigo-là, jè-né xi isa 'ñó matsjakeè xíjín. ¹⁴ Jñò-nó xi amigo-na xan-nò, tsà sikitason koni s'ín binè-nò. ¹⁵ Mì tì chì'nda-na xan-nò nga jè chì'nda mìkii beè mé xi s'ín nei-là. Amigo ts'aán xan-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò kjoa xi tsakóya-na Na'èn-na. ¹⁶ Mìtsà jñò kichjaajiin-ná, ta saà 'an jaajiin-nò. Kìtsjaà-nò xá nga konguió mé-ne nga ndaà sixá-nò. Jè xá-nò sijna-né nita kjé-ne, mé-ne k'e nga mé xi sijé-là Na'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. ¹⁷ Jè kjoatixoma xi 'ñó tìbinè-nò: Nga tjòcha jchaa xinguiò nga jngoo ìjngoo.

Mé-ne jña xita isò'nde sítikeè-ne xita-là Jesús

¹⁸ Jñò, tsà sítikeè-nò jña xita isò'nde, kàtasijiin-nò nga 'an, k'oaá s'ín kisítikeè ítjòn-na. ¹⁹ Jñò, tsà tákó ya tìtsajnajjiin-là xita isò'nde, jña xita isò'nde kòtsjakeè-nò koni s'ín matsjakeè xita xíjín. Tanga jñò, mìtsà tì j-ne isò'nde tsajòn. 'An jaajiin-nò nga tsachrjekajiin-nò kjoa xi tjin isò'nde, koi kjoa-là nga majtikeè-nò jña xita isò'nde. ²⁰ Ndaà tìkìtsjeèn koni s'ín kixan-nò: "Jè xi chì'nda tìjna, mìtsà isa tìjna ítjòn-là nei-là." Koni s'ín kìtjngui kondra-na jña xita, jñò, k'oaá tìs'ín kìtjngui kondra-nò. Tsà kisikitasòn 'én-na, tìkoáá sikitason tsajòn. ²¹ Ngats'ii kjoa koi, k'oaá sùko-nò jè ngatji-là it'aà ts'an nga mìkii beèxkon jè xi kisikasén-na.

²² "An, tsà mì-la kii j'iaa kò tsà mì-la kii tsohókoa, nì mé-la jè tjin-là. Tanga j'nde, mì tì kii koma kòsìko-ne yijo-là kjoa ts'e jé-là. ²³ Jña xita xi 'an majtikeè-na, tìkoáá majtikeè Na'èn-na. ²⁴ Nìmé-là jè tjin-là jña xita tsà mì-la kii kijtsee jña kjojkón xi 'an kis'iaàn xi nì saá jngoo xita k'oas'ín s'ín. Tanga jyeé kijtsee kjojkón xi 'an kis'iaàn, tanga tákó majtikeè-na tìkoá majtikeè Na'èn-na. ²⁵ K'oas'ín tíma nga tìbitason 'én xi tjit'aà Xojon-là Nainá xi kota'yá xita koi, nga tsò: "Tìsítikeè-na nas'ín nì mé kjoa tìsìkoá."

²⁶ Tanga k'e kìtjojen jè xi kòsìko-nò, xi 'an sikasén it'aà ts'e Na'èn-na, jè Inima Tsjeè-là Nainá xi nguì okixi, xi it'aà ts'e Na'èn-na nchrobá-ne, jè tsjá 'én it'aà ts'an. ²⁷ Jñò, tìkoáá k'oioò 'én it'aà ts'an nga yaá tìtsajnakò-ná kóni nga tàts'en-là kjoa.

16

¹ 'K'oas'ín tibenojmí-nò kjoa koi mé-ne nga mikì kìnchat'aaxìn-nò nga mokjeiín-nò it'aà ts'an. ² Kòchrjekàjìin-nò ya ni'ya ingo sinagoga. Tìkoa kijchò nachrjein k'e nga nita yá-ne xi sùik'en-nò k'oaá s'ín sùikitsjeèn nga Nainá nchisixá-la. ³ Koií kjoa-la nga k'oas'ín s'iin-ne nga mikì beèxkon Na'èn-na, tìkoaá 'an mikì beèxkon-na. ⁴ Koií k'oas'ín tìxan-nò mé-ne k'e nga kijchò nachrjein kùitsjeèn-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò. K'e nga sa ítjòn, mikì okìxan-nò nga yaá tijnako-nò.

Xá xi s'ín Iníma Tsjeè-la Nainá

⁵ 'Tanga i'ndeí, jyeé tífiko-na jè xi kisikasén-na. Jñò, nijngoò chjinan-gui-ná, ñánda tífia. ⁶ Tà saá kjoaba tíjìn iníma-nò, jè ngatjì-la koni tìxan-nò kjoa koi. ⁷ 'Én kixí xi tìxan-nò; kjondaà tsajòn-nò nga kjián. Tsà mikì kjián, mikì koma kítjojen jè xi kosìko-nò nga i kíjnakò-nò. Mochjeén-né nga kjián mé-ne nga koma sikasén-nò. ⁸ K'e nga kítjojen jè xi kosìko-nò, jè sùikíchiya ndaà-la xita isò'nde kjoa ts'e jé, kò kjoa xi kixí tjin kò nga sindaajìin yá xi kòko-la kjo'in. ⁹ Jè sùikíchiya ndaà-la xita isò'nde xi kjoa ts'e jé nga mikì mokjeiín-la it'aà ts'an. ¹⁰ Kò sùikíchiya ndaà-la xita it'aà ts'e kjoa xi kixí tjin, nga 'an jyeé tífia ñánda tìjna Na'èn-na. Jñò, mì tì kù jchaxkon-ná. ¹¹ Kò sùikíchiya ndaà-la xita nga sindaajìin-la yá xi kòko-la kjo'in, koi kjoa-la nga jè xita neí xi tíhotíxoma-la isò'nde jye k'oas'ín tjinè-la nga kjo'in s'e-la.

¹² 'Kjìn jchán kjoa tjin isa xi k'ejí xi koxán-nò tanga i'ndeí mikì tìtsajnandaà nga kjoahas'en-jìin-nò. ¹³ K'e nga kítjojen jè Iníma Tsjeè-la Nainá xi ngui kjoa kixí, jè sùikixiya ndaà-nò xi ngui kjoa kixí nga mìtsà kjohítsjeèn ts'e sùikjeén k'e nga kichja. K'oaá s'ín kichja koni s'ín tjin kjoa xi 'nchré. Keènojmi-nò kjoa xi s'e k'e nga koma iskan. ¹⁴ Jè jeya sùikíjna-na k'e nga tjoé-la 'én-na ikjoàn kòkòya-nò. ¹⁵ Ngats'ì xi tjin-la Na'èn-na, tìkoaá ts'an-ná. Koií k'oa xan-nò nga jè Iníma Tsjeè-la Nainá tjoé-la 'én xi ts'an, ikjoàn kòkòya-nò.

Mé-ne jè kjoba, kjotsjaá koma-ne

¹⁶ 'Jñò, tà chibaá nachrjein chija nga mì tì kù jchaxkon-ná; xi koma jò jàn nachrjein i'ngoò k'a jchaxkon i'ngoò k'a-ná nga jè tífikoa Na'èn-na.

¹⁷ Xita xi kota'yàt'aà-la k'eé kitsò-la xíkjín:

—Kó tsòya-ne 'én xi tsò-la: tà chibaá nachrjein chija-la nga mì tì kù jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nachrjein, i'ngoò k'a jchaxkon-ná nga jè tífikoa Na'èn-na.

¹⁸ Kitsò-la xíkjín:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi tsò-la: “Ta chibaá nachrjein chija”? Mikì fiya-ná koni s'ín chja.

¹⁹ Jesús, tìk'eé kjòchiya-la nga jñà xita-la mejèn-la skonangui-la kó tsòya-ne 'én xi kùichja. K'eé kitsò-la:

—¿A tìtsachjinangui-la xinguíoo kó tsòya-ne koni s'ín kàxan-nò: Tà chibaá nachrjein chija-la nga mì tì kù jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nachrjein i'ngoò k'a jchaxkon-ná? ²⁰ Ngui okixí xi xan-nò, jñò, ba s'e-la iníma-nò, jchìhindáya-nò, tanga jñà xita isò'nde tsjaá s'e-la iníma-la. Jñò, nas'ín ba s'e-nò, jè kjoa ba-nò, nga koma iskan, kjoa tsjaá koma-ne. ²¹ I'ngoò chjoón, k'e nga chóya nachrjein-la nga 'beé ki'ndí, tse kjo'in sikjeiín. Tanga k'e nga jye ts'iin jè ki'ndí, mì tì kù sùikitsjeèn-ne kjo'in xi kasíkjeiín jè chjoón. Tà saá tà kjotsjaá s'e-la nga i'ngoò xita kats'iin

i isò'nde. ²² Okixi-né it'aà tsajòn, i'ndeji, ba tjin-nò, tanga koma iskan, k'e nga skoexkon ìjngoò k'a-nò, k'e-né nga 'ñó tsja koma-la inima-nò. Jè kjotsja-nò niyá xi kjoaáxin-nò.

²³ 'K'e nga kijchò nachrjein nga jchaxkon ìjngoò k'a-ná, nimé xi chjinangui-ná. Okixi xi xan-nò, nita mé xi sijé-la Na'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. ²⁴ Skanda i'ndeji, ni sà mé xi nijé xi it'aà ts'an; tije, tjoé-nò, mé-ne nga nimé xi chijat'aà-la kjotsja xi tjin inima-nò.

Mé kjoa-ne nga Jesús jye kisikijne-la kjoa xi tjin isò'nde

²⁵ "En xi tichjako-nò, tà kjoa mangásòn-né tsikjeén. Tanga kijchò nachrjein k'e nga mi ti kii kjoa mangásòn kichjako-nò. Kènojmi kixi-nò it'aà ts'e Na'èn-na. ²⁶ Nachrjein jè, jñò, it'aà ts'aán sijét'aà-la Na'èn-na. 'An, mi ti kii kitsi'bà-tji-nò xi it'aà tsajòn, ²⁷ nga jè sobà Na'èn-na matsjakeè-nò. Koi matsjakeè-nò nga jñò, tikoáá matsjacha-ná ko mokjeiin-nò nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na. ²⁸ Yaá itjokàt'aà-la Nainá nga inchrobà i isò'nde. I'ndeji siikijna-ná isò'nde, tifikoo ìjngoò k'a-na Na'èn-na.

²⁹ Jña xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—I'ndeji, tinokjoà kixi-né, nimé kjoa mangásòn tinikjiin. ³⁰ I'ndeji, jyeé 'ya-jen nga ji machiya yijeé-lè nita mé kjoa-ne. Miki mochjeén tsà yá xi skonangi-lè. K'oáá ma-ne nga mokjeiin-najen nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne.

³¹ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—I'ndeji, ¿a mokjeiin-nò? ³² Jyeé kjomeè bijchó hora, tije-ne hora jè, jñò, tsjohoba-nò nga jngoò ìjngoò; ongui-nò ni'ya-nò; tajngoò sikijna-ná. Tanga mitsà tajngoò tijná, jè tijnako-na Na'èn-na. ³³ K'oáá s'in tichjako-nò mé-ne it'aà ts'an s'e-nò kjoa'nchán. Koá i isò'nde kjo'iin s'e-nò, tanga 'ñó t'è-la takòn. 'An, jyeé kisikijne-la jña kjoa xi tjin isò'nde.

17

K'e nga jè Jesús tsibítsi'batji jña xita xi kota'yàt'aà-la

¹ Jesús, k'e nga jye k'oas'in kiichja, kiskoòtsejen ngajmi, kitsò:

—Na'èn, jyeé ijchò hora-la, jeya tikijni Ki'ndi-lè, mé-ne jè Ki'ndi-lè tikoá ngaji, jeya siikijna-lè, ² koni s'in kits'i-la kjotixoma Ki'ndi-lè it'aà ts'e ngats'i xita nga tji'nde-la nga tsjaà-la kjoabinachon nita kjé-ne ngats'i xita xi ji kits'i-la. ³ Jè kjoabinachon xi tjin nita kjé-ne, jè-né nga skoexkon-lè, nga ta ji tajngoò-né xi kixi kjoa nga Nainá 'mi-lè, tikoá skoexkon Jesucristo xi Ki'ndi-lè xi xó ji kinikasén-ne.

⁴ 'An, jeya kisikijna-lè i isò'nde, nga jyeé kisijngoáá xá xi ji kiningsatsja-ná. ⁵ Na'èn, i'ndeji, k'oas'in jeya tikijna-ná nga nguixkoiin koni tjin kjoa jeya xi kis'e-na nga tshótijnat'aà-lè k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde.

⁶ 'Jña xita isò'nde xi xó ji kichjaàjin-ne nga 'an kiningsatsja-ná, jyeé tsibenojmi-la it'aà tsiji. Xita tsiji-né, nga ji kits'i-ná, ko nchisikitasòn-né koni tsò 'én-lè. ⁷ Jña xita koi, i'ndeji, jyeé beè nga ngats'i kjoa xi 'an kits'i-ná, it'aà tsiji nchrobà-ne. ⁸ 'An, tsibenojmi-la jña 'én xi ji kits'i-ná; jña xita koi, jahas'en-jin-la; jyeé kijtsee nga kixi kjoa nga it'aà tsiji inchrobà-na. Mokjeiin-la nga ji kinikasén-ná.

⁹ 'Jña xita koi, bitsi'batjiá. Mitsà jña xita isò'nde bitsi'batjiá; tà jña-né xi ji kits'i-ná, nga xita tsiji-né. ¹⁰ Ngats'i xita xi ts'an, tikoá tsiji-né, koá jña xita xi tsiji, tikoáá ts'an-ná. It'aà ts'eé xita koi, nga jeya otijna.

11 'An, mì tì kii tse kótijna-na i isò'nde; tanga jñà xita koi, jí kítsajna isò'nde. 'An, yaá tífikon-lè nga ya kótijnako-lè. Na'èn tsjeè, ndaà tìkindjii xita koi nga ko nga'ño-lè, tije-ne nga'ño xi ji kits'ii-ná mé-ne nga ndaà kítsajnajtín-ne koni jñà ndaà títsajnakjoaá ngaji ko 'an. 12 K'e nga tsohótijnakooa i isò'nde, ndaà kisikindaa nga ko nga'ño-lè, tije-ne nga'ño xi ji kits'ii-ná. Nijngòò xi kichijà, tà jé kichijà jè xi k'oas'ín tjinè-la nga k'oas'ín komat'in, mé-ne kítasòn-ne koni s'ín tíchja Xojon-lè.

13 'Tanga i'nde j'yaá tífikon-lè ñánda tijni. Jñà 'én xi tíchja k'e nga tákò i tijnaa isò'nde, koi-né nga 'ño ndaà kátasijiln inima-la jñà xita-na, jè kjotsja xi tjiiln ts'an. 14 'An, jyeé tsibenojmí-la 'én-lè jñà xita-na; tanga jñà xita isò'nde síjtikeè-né, koií-né nga mìtsà tì xita ts'e isò'nde-ne, tikoaa 'an, mìtsà tì i isò'nde chjà-na. 15 Mìtsà xan-lè nga chjaàxin i isò'nde, tà jè-né xi xan-lè nga tìkindjii it'aà ts'e xita neí. 16 Koni 'an mìtsà i isò'nde chjà-na, tikoaa jñà xita-na mìtsà tì i-ne isò'nde chja-ne. 17 It'aà ts'e kjoa kixi-lè, tsjeè tìkítsajni nga nguì xita tsiji kátama; nga jñà 'én-lè, nguì kjoa kixi-né. 18 Ji, koni s'ín kinikasén-ná i isò'nde, 'an, k'oaá tís'ín sikasén jñà xita-na it'aà ts'e xita isò'nde. 19 Xi kjondaà ts'e xita-na, 'an, jyeé tsjeè tisingatsja-lè yijo-na mé-ne jñà xita-na tikoá tsjeè sijingatsja-lè yijo-la xi it'aà ts'e kjoa kixi-lè.

20 'Mìtsà tà jñà bitsi'batjià jñà xita ts'an; tikoaa bitsi'batji-ná jñà xita xi iskan kokjeiin-la it'aà ts'an k'e nga kji'nchré 'én-na xi keènojmi-la jñà xita-na, 21 mé-ne ngats'ii jñà xita koi, tà jngòò koma-ne, koni jñà nga jngòò ma-ná koni s'ín tijnako-ná ngaji Na'èn, tikoá 'an tijnako-lè. Jñà xita koi, tikoá kátítsajnakò-ná mé-ne jñà xita isò'nde kokjeiin-la nga ji kinikasén-ná. 22 Jè kjoajeya xi ji kits'ii-ná, 'an, k'oaá tís'ín kitsjaà-la jñà xita-na mé-ne nga tà jngòò koma-ne koni jñà nga tà jngòò ma-ná. 23 'An tijnakoaa jñà xita-na ko ji tijnako-ná, mé-ne nga nguì jngòò koma-ne. K'oaá s'ín skoe-ne jñà xita isò'nde nga ji kinikasén-ná ko tikoá skoe nga matsjachi jñà xita-na koni s'ín matsjacha-ná 'an.

24 'Na'èn, koií xi mejèn-na nga jñà xita xi ji kits'ii-ná ya kítsajnakò-na ñánda kótijna, mé-ne nga skoe-ne kjoa jeya-na xi ji kits'ii-ná nga tikoá matsjacha-ná skanda k'e nga tìkj'eè sindaà isò'nde. 25 Na'èn xi xita kixi 'mì-lè, jñà xita xi tjin isò'nde, mìkii beèxkon-lè, tanga 'an, beèxkoon-lè. Tikoá jñà xita xi ji kits'ii-ná jye kisijiln-la nga ji kinikasén-ná. 26 Jñà xita-na jyeé tsibenojmí yije-la it'aà tsiji; tákò saá kènojmi isa-la mé-ne jè kjoatjòcha xi tjin-lè it'aà ts'an, tikoá s'e-la jñà xita koi, koá 'an sobà kótijnajñaà inima-la.

18

Kós'ín komà k'e nga kitsobà'ño Jesús xita kondra-la
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

1 Jesús k'e nga jye okitsò, ikjoàn itjo, kii ko xita xi kota'yàt'aà-la ján xijngoaà xajngá nandá xi 'mì Cedrón. Ya kijna jngòò i'nde ñánda kjin skaya tsojmi títje; yaá jahas'en-jiiln Jesús ko xita-la. 2 Judas, xita xi sijingatsja Jesús it'aà ts'e xita kondra-la, jyeé beèxkon i'nde jè, nga Jesús, kjin k'a ya chixoñako xita xi kota'yàt'aà-la ya i'nde jè. 3 Judas, kjin soldado ijchòko, tìjko xita xi síkinda ingo xi jñà kisikasén xita sko-la no'mii ko xita fariseo; 'ya ni'ín linterna, 'ya kichà ndojò, 'ya ni'ín nicha. 4 Jesús, nga jyeé tjiiln yije-la kjoa xi komat'in, nitoón itjo, kitsò-la:

—¿Yá xi binchaatsjioð?

5 Xita koi, kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

Jesús kitsò-la:

—'An-ná.

Judas, xita xi tisingatsja Jesús, tikoá ya tsóbajin-la. ⁶ K'e nga kitsò Jesús: "'An-ná", xita koi, kii-ne its'in, chixòt'aà nangui. ⁷ Jesús, ijngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Yá xi binchaàtsjiò?

Xita koi kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

⁸ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jyeé, k'oa tixan-nò, 'an-ná. Tsà 'an binchaàtsji-ná, tji'nde-la jña xita-na xi i'nga nga kàtji-ne.

⁹ K'e nga okitsò Jesús, koi tsitasòn 'én xi jè kiichja k'e nga kitsò: "Na'èn, xita xi ji kits'ii-ná, njngoò kichjà." ¹⁰ Jè Simón Pedro, 'ya jngoò kicha ndojò; tsachrje; tsaja-la xita xi 'mì Malco, xita chi'nda-la nò'miù ítjòn; tsatet'aà líká kixi-la. ¹¹ Jesús kitsò-la jè Simón Pedro:

—Tikájnàtjò-ne kicha ndojò-lè. Tjaya-ne chrjoa-la. Jè kjoa ts'e kjo'in xi tsjá-na Na'èn-na koni s'in mejèn-la, ¿a mìtsà tjinè-la nga siikitasoàn?

K'e nga jè Jesús tsibijna nguixkon Anás

(Mateo 26:57-58; Marcos 14:53-54; Lucas 22:54)

¹² Jña xita soldado ko soldado ítjòn ko xita judío xi síkinda ingo ítjòn, kitsobà'nó Jesús, ikjoàn chinchá na'nó. ¹³ Itjòn kiiko ján nanda tjina ni'ya-la Anás, nga níxaya-la ma jè Caifás xi nò'miù ítjòn tjina nó jè. ¹⁴ Jè Caifás xi okitsò-la jña xita judío nga kitsò-la: Mochjeén-né nga tà jngoò xita kàtiyaàtji-la naxandá.

K'e nga jè Simón Pedro k'oa kitsò nga mìkii beèxkon Jesús

(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵ Simón Pedro tjingui-la Jesús ko ijngoò sa xita xi kota'yat'aà-la Jesús, jè xi beèxkon jè nò'miù ítjòn, jahas'en-ko Jesús ya nditsin ni'ya-la nò'miù ítjòn. ¹⁶ Tanga jè Pedro, ján kiskoòña nditsiaán; yaá tsibijna xotjoa-la ni'ya. Jè xita-la Jesús xi ijngoò, k'éé itjo ijngoò k'a, kiichja-la jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, ikjoàn kisikas'en Pedro. ¹⁷ Jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, kitsò-la Pedro:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoá ya chità'yat'aà-la xita jè?

Jè Pedro, kitsò:

—Majin.

¹⁸ Jña xita chi'nda ko xita xi síkinda ingo nchat'aà-la ni'in xi jña tsibítse nga nchisihiso-la yijo-la nga 'nó 'nchán tíma. Jè Pedro tikoá ya síjna nga tísihiso-la yijo-la.

Mé 'én xi kiichja Jesús ya nguixkon nò'miù ítjòn

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

¹⁹ Jè nò'miù ítjòn tsibíts'ia nga kiskònangui-la Jesús it'aà ts'e xita xi kota'yat'aà-la ko it'aà ts'e 'én xi okóya. ²⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—'An, kichjajin osen-la xita nga títsa isò'nde. Kjit'aà nachrjein tsakoóya ya ni'ya ingo sinagoga ko ya nditsin ingo ítjòn nanda bixoña yije xita judío. Nímé 'én xi tichja 'ma. ²¹ ¿Mé-ne 'an chjinangui-ná? Jña chjinangui-la xita xi kii'nchré-na, mé 'én xi tsakoóya-la. Jña xita koi, ndaà tjiin-la kó kixan-la.

22 K'e nga jye okitsò Jesús, jngoò xitá xi síkinda ingo ítjòn síjnat'aà chrañà-la, kisijs't'iin-t'aà k'jín Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne 'én xi nokjoàkoji no'miù ítjòn?

23 Jesús kùichja kitsò-la:

—Tsà ch'o tsò 'én xi tichjà, koatìn-ná, kó xán. Tanga tsà ndaà tsò 'én xi tichjà, ¿mé-ne ti'bé-ná?

24 Nga k'oas'ín tjít'aà'ño Jesús, jè Anás kiskikasén ñánda tíjna jè Caifás jè xi no'miù ítjòn tíjna koi načhrjein.

*K'e nga jè Pedro ijngoò k'a kitsò nga mikii beèxkon jè Jesús
(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)*

25 Jè Pedro ya síjnat'aà-la ni'ín nga tísíhiso-la yijo-la; jña xitá koi kiskònangui-la, kitsò-la:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoá ya chità'yàt'aà-la xitá jè?

Jè Simón Pedro tsibijna'ma, kitsò:

—Majìn, mì yaá kota'yàt'aà-la.

26 Ikjoàn kiskònangui ijngoò-la xitá ch'i'nda-la no'miù ítjòn; xík'jín ma xitá xi jè Pedro tsatet'aà líkà-la, kitsò-la:

—Ngaji, yaá kijtseèxkon-lè kò Jesús ya i'nde ñánda tíjn tsojmì tjè.

27 Jè Pedro, ijngoò k'a tsibijna'mat'in Jesús, ikjoàn nitoón kiskindàya kóxtí.

K'e nga tsibijna Jesús ya nguixkon Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

28 Kùiko-ne Jesús ya ni'ya-la Caifás skanda ján ni'ya osen ts'e xitaxá ítjòn ts'e Roma. Nga jye tís'e isén, jña xitá judío mikii jahas'en ni'ya osen koni s'ín tjín kjetíxoma-la nga majìn-la nga s'ikits'ón yijo-la mé-ne koma kòkjen-ne s'eí paxko. ²⁹ K'oáá komà-ne nga itjo ni'ya osen jè Pilato, kiskònangui-la jña xitá koi, kitsò-la:

—¿Mé kjoá xi ongui-nò xitá jè?

30 Jña xitá judío kitsò:

—Tsà nímé jé tjín-la, mì-la jì tìtsanìngatsja-lèjen.

31 K'eé kitsò Pilato:

—Tanguíkoo, jño tindaàjìin-là koni s'ín tjín kjetíxoma-nò.

Jña xitá judío kitsò:

—Ngajen mikii tjí'nde-najen nga taxkì sjk'en jngoò-jen xitá.

32 K'oas'ín komà-ne nga tsitasòn 'én xi kitsò Jesús k'e nga tsibénojmi kós'ín komat'in k'e nga kijá. ³³ Pilato, ijngoò k'a jahas'en ni'ya osen, kùichja-la Jesús, kitsò-la:

—¿A jì-né xi 'mì-lè xitaxá ítjòn-la xitá judío?

34 Kùichja Jesús, kitsò-la:

—¿A tà k'johítsjeèn tsiji-né nga k'oá tisi, a xi k'j'eij xitáá okitsò-lè it'aà ts'an?

35 Pilato kitsò:

—An, mìtsà xitá judío-ná. Jña xitá naxandá-lè kò xitá sko-la no'miù, jña xi kòfi síngatsja-ná it'aà tsjì. ¿Mé kjoá xi chinchaaàtsjì?

36 Kùichja Jesús kitsò:

—Mìtsà jì isò'nde tjìne-na nga kotìxoma. Tsà k'oáá-la s'ín tjín jña xitá-na kòsjiko-na nga mì ya kòngatsja ts'e xitá judío. Tanga mìtsà jì kotìxoma.

37 Pilato, ijngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngaji, ¿a xitaxá ítjòn 'mì-lè?

Kùichja Jesús kitsò:

—Ngajíi xi osi nga xitaxá ítjòn 'mì-na. Koií xá kits'iìn-na kò koií xá j'i-na ì isò'nde, mé-ne nga kènojmiá ít'aà ts'e kjoa kixi. Ngats'ii xi fit'aà-la kjoa kixi, 'nchré 'én-na.

³⁸ Pilato kiskònangui, kitsò-la:

—¿Mé-né xi 'mì-la kjoakixi?

K'e nga kitjòdè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

K'e nga jye kiskònangui Pilato, ìjngòd k'a itjo ni'ya osen. Kiikon xita judío, kitsò-la:

—Xita jè, nìmé jé xi sakót'aà-na ít'aà ts'e. ³⁹ Jñò, k'oaá s'ín tjin kjotíxoma-nò k'e nga bitjo s'eí Paxkò: bijnandeíi jngòd xita xi ndayá títajna. ¿A mejèn-nò nga kàtijnandeíi jè Xitaxá ítjòn-la xita judío?

⁴⁰ Ìjngòd k'a 'ñó jchán kiichja kóhotjín xita judío, kitsò:

—Majìn, jè Jesús, mìkiì kijnandeíi, jè Barrabás kijnandeíi.

Tanga jè Barrabás xita chijé-né.

19

K'e nga jña xita kisijé nga krò kàtasit'aà jè Jesús

¹ Pilato kitsjaà-la okixi jña xita soldado nga tsajá-la Jesús. ² Jña soldado tsibíndaà jngòd corona na'yá, tsibí'a sko Jesús, ìkjoàn kisikákjá jngòd nikje sko. ³ Kitsò-la:

—A ta k'oaá ndaa-ne jì xi xitaxá ítjòn-la xita judío 'mì-lè.

Ìkjoàn kisijts'iìn-t'aà kjín.

⁴ Pilato itjoko ìjngòd k'a ya nditsin, kitsò-la jña xita naxandá:

—Chitsejèn-là, ì j'ìiko ìjngòd k'a-nò mé-ne nga jcha-nò nga nìmé jé sakót'aà-na ít'aà ts'e xita jè.

⁵ Itjo Jesús, tjí'a corona na'yá sko; ìkjá nikje xi sko kjoàn; Pilato kitsò-la jña xita naxandá:

—Ì síjna xita jè.

⁶ K'e nga kijtseèxkon jña xita sko-la nò'miì kò jña xita xi síkinda ìngo, tsibíts'ia nga 'ñó jchán kiichja, kitsò:

—iTjat'aà krò! iTjat'aà krò!

K'ée kitsò jè Pilato:

—Jñò, sobà tanguíkoo nga tjat'aà krò. 'An, nìmé jé xi sakót'aà-na ít'aà ts'e xita jè.

⁷ Kiichja jña xitaxá-la xita judío, kitsò-la Pilato:

—Ngajèn, tjin jngòd-najèn kjotíxoma; k'oaá s'ín tíchja kjotíxoma tsajèn: Xita jè, mochjeén-né nga kiyá, koií kjoa-la nga Ki'ndí-la Nainá tsò-la yijo-la.

⁸ Pilato, k'e nga kiì'nchré 'én koi, ìsaá 'ñó ndaa kitsakjòn. ⁹ Pilato, jahas'en ìjngòd k'a ni'ya osen, kitsò-la Jesús:

—¿Ñánda-ne ì'nde-lè?

Tanga Jesús, mìkiì kiichja-la.

¹⁰ Pilato kitsò-la:

—¿Mé-ne mì nokjoà-ná? ¿A mì 'ya-jèn? 'An, tjí'ndeé-na nga kot'aà-lè krò, tikoá tjí'ndeé-na nga siikijnandeíi-lè.

¹¹ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Nìmé-la xi tjí'nde-lè ít'aà ts'an tsà mìtsà Nainá kitsjaà-lè. Jè xita xi síngatsja-na ít'aà tsiji, ìsaá tse jè tjin-la mì k'oa-ne koni jì.

¹² Tjìjè-ne hora, jè Pilato mejèn-la sùikijnandeíí Jesús tanga jñà xitá judío isaá 'ñó kiichja kitsò:

—Xitá jè, tsà sijkijnandeíí-ne, mìtsà amigo tsiji ma César xi xitaxá ítjòn tíjna ts'e Roma. Nítá yá-ne xi xitaxá ítjòn tsò-la yijo-la, kondra ts'eé César.

¹³ Pilato, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiiko Jesús ján ndítsiaán; tsibijnasón íxile-la ya i'nde ñánda 'mì Isòn Chrjó Ndajo; Gabatá 'mì nga 'én hebreo.

¹⁴ Tà jngòè nachrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jyeé kjomeè bijchó nchisen. Pilato, kitsò-la jñà xitá judío:

—iI síjna xitaxá ítjòn-nò!

¹⁵ Jñà xitá judío 'ñó jchán kiichja kitsò:

—¡Kàtabiyaà! ¡Kàtabiyaà! ¡Tjat'aà krò!

Pilato kitsò-la:

—Xitaxá ítjòn-nò, ¿a krò kót'aà?

Jñà xitá sko-la nò'miù, kiichja kitsò:

—Ngajen, tsjìn-najen xitaxá ítjòn xi kj'eíí, tà jè ta jngòè César.

¹⁶ Pilato kisingatsja nga kátát'aà krò. Jñà xitá koi kiiko Jesús.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

¹⁷ Jesús itjo, 'yajen krò-la; yaá kiiko ya i'nde ñánda 'mì I'nde Sko Mik'en, xi 'én hebreo Gólgota 'mì. ¹⁸ K'e nga ijchòko i'nde jè, tsohót'aà krò, ko nguì jò xitá xi kj'eíí, íjngó íjngó kisinchaàt'aà-la nga ngobà ngobà. Jè Jesús kisasíjna jngòè osen-la. ¹⁹ Pilato kiskii 'én xi tsohót'aà sko krò xi tsò: “Jesús xi Nazaret i'nde-la, Xitaxá Ítjòn-la xitá judío.” ²⁰ Jñà 'én koi, kjìn xitá judío tsibíxkejìin; nga ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, yaá chrañàt'aà-la naxandá. 'Én hebreo tjít'aà ko 'én griego, ko 'én latín. ²¹ Jñà xitá sko-la nò'miù ts'e xitá judío, kitsò-la jè Pilato:

—Ki k'oaá s'ín chjiì xi tsò: “Xitaxá ítjòn-la xitá judío.” K'oaá s'ín chjí xi tsò: “Xitá jè, k'oaá tsò nga jè-né xi xitaxá ítjòn-la xitá judío.”

²² Kiichja Pilato kitsò:

—Koni s'ín jye kàkjiaà, k'oaá s'ín kàtìjna.

K'e nga jñà soldado, kisijòya nikje-la Jesús

²³ Jñà soldado k'e nga jye tsohót'aà krò Jesús, tsibíxko nikje-la; ñijòn ya kis'iin. Íjngó íjngó ya kitsjaà-la xíkjín. Tjikoà kiskoé jè nikje ndojò-la xi x'íó kji, mìkiì kitjahaña, tà kijna ndojò-né. ²⁴ Kitsò-la xíkjín:

—Mikiì sjaxajndá; tà siskáko-ná yá ts'e koma.

Jè kjoa koi k'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tíchja Xojoñ-la Nainá nga tsò:

Nikje-na kisika'bí-la xíkjín;

jè nikje ndojò-na tà kisiskáko-né.

Jñà soldado, k'oaá kis'iin. ²⁵ Yaá nchat'aà chrañà-la krò nea-la Jesús ko ndichja ko María chjoón-la Cleofas ko María Magdalena. ²⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nea-la ko jè xitá xi kota'yát'aà-la xi 'ñó matsjakeé, kitsò-la nea-la:

—Chjoón, ya síjna ki'ndí-lè.

²⁷ Ikjoàn kitsò-la jè xitá xi kota'yát'aà-la xi 'ñó matsjakeé:

—Ya síjna nea-lè.

Skanda tik'e-ne jè xitá jè kiskoétjò jè nea-la ya ni'ya-la.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

28 Xi jye komà, Jesús kijtsee nga jye tsitasòn yije, kitsò:

—Xíndá-na.

K'oaá s'in tsitasòn koni s'in tjit'aà Xojon-la Nainá. 29 Yaá tjna jngoò tiji xi tjíya nandá vinagre. Kiskoé tsanga, kisika'nchi-ne vinagre, ikjoàn tsibí'a jngoò yá, tsijmeé'a chraña-la tso'ba Jesús. 30 Jesús, k'e nga jye kits'ìi nandá vinagre, ikjoàn kitsò:

—Jyeé tsitasòn yije.

Tsibíjnajteén sko, k'en.

Mé-ne kiskíx'akjá-ne nisìn-la Jesús

31 Tà jngoò nachrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jña xita judío majìn-la nga ya sitjobát'aà krò yijo-la xita xi jye k'en jè nachrjein nìkjáya (koií kjoa-la nga 'ño xkón jè s'eí Paxko). Tsibítsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá okixi mé-ne nga kàtakján-ne nindaà chrjomí-la jña xita xi tjoót'aà krò, ikjoàn kàtakjánajen-t'aà krò. 32 Kii jña soldado nga tsakján nindaà chrjomí-la jè xi síjna itjòn; k'oaá ti kisiko jè xi ijngoò xi ngásòn taña kisit'aà krò. 33 Tanga k'e nga ijchò kinchat'aà-la Jesús, kijtsee nga jye k'en. Mikii tsakján nindaà chrjomí-la.

34 Tanga jngoò soldado tsibísekjá nisìn-la jngoò kicha xi 'mì lanza. Ikjoàn itjo jní kò nandá. 35 Jè xi kijtsee kjoa koi, jè-né xi tsjá 'én nga kixi kjoa, kò jè 'én xi tsjá, nguì 'én kixi-né, ndaà tjiùn-la nga 'én kixií xi bénojmi, mé-ne jñò tikoá kokjeiín-nò. 36 Kjoa koi, k'oaá s'in komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'in tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Nijngoò nindaà-la kòkjàn.” 37 Tikoáá tjit'aà-né ñánda tsò: “Jè skótsejèn-la jè xi kiskíx'akjá nisìn-la.”

K'e nga kishijiìn Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

38 K'e nga jye komà kjoa koi, José xi ya naxandá Arimatea i'nde-la, tikoáá jè xita xi kota'yát'aà-la Jesús tanga tà tsajmeè'ma-né nga jña tsakjón-la xita judío. Tsibítsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá'nde-la nga kjiiko yijo-la Jesús. Pilato kitsjaà'nde-né. José kiskónajen-t'aà krò yijo-la Jesús, ikjoàn kiiko. 39 Tikoá ijchò Nicodemo, jè xita xi ijchòkon jngoò k'a Jesús k'e nga jñò. 'Ya chijo jne xi tsjájiùn-la chijo xi 'mì mirra kò áloe. Ma-la tsà katé kilo chijo xi 'ya. 40 José kò Nicodemo, kiiko yijo-la Jesús. Kisikájtéjno nikje xi tjín-la chijo xi ndaà jne koni s'in tjín kjoatixoma-la jña xita judío k'e nga sihiijiìn mik'en. 41 Ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, tjín jngoò i'nde ñánda títe tsojmì tjé; yaá tix'á jngoò ngajo itsjó-la mik'en xi nguì xitse, ñánda ni saá jngoò mik'en síjnaya. 42 Yaá kisikájna yijo-la Jesús nga isa chrañat'aà nga jyeé tímats'ia nachrjein nìkjáya ts'e xita judío, jè víspera-la s'eí Paxko.

20

K'e nga jaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoa biyaá

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

1 Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, jè María Magdalena 'ño tajñòya kii, nga kii katsejèn-la itsjó ñánda kishijiìn Jesús; táko jñò choòn k'e nga kii. K'e nga ijchò, kijtsee nga jye kitjaaxìn ndajo xi tíchjoajto-ne jè ngajo itsjó. 2 K'eé tsangachikon, kiikon ñánda tjina Simón Pedro kò xita xi ijngoò xi tikoá ya kota'yát'aà-la Jesús, jè xi 'ño matsjakeé, kitsò-la:

—Jña xita, jyeé kiiko jè Na'èn-ná. Mikii 'yaá ñánda kisikájna.

³ Pedro kò xità xi ìngòò xi ngàsòn ya kiskoòta'yàt'aà-là Jesús, kii kat-sejèn-là jè ngajo itsjó. ⁴ Ingajò xità koi, 'ñó jchán tsangachikon, tanga jè xi ìngòò, isaá 'ñó tsangachikon mi k'oaá-ne koni jè Pedro. Isaá ítjòn ijchò ya ngajo itsjó-là Jesús. ⁵ K'e nga tsasiñia kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtsee nga tà jñà nikje-là kjioò, tanga mikii jahas'en-ngui ya ngajo. ⁶ Ikjoàn ijchò tjingui Simón Pedro, jè-né xi jahas'en-ngui ngajo itsjó, tikoà kijtsee nga tà jñà nikje-là kjioò. ⁷ Tikoà kijtsee jè nikje xi kisijtéjiiin skò Jesús. Mitsà ya tsátjiiin-là nikje xi i'nga. Xin kijna nga tíxkóya-là. ⁸ K'eé jahas'en-ngui xità xi ìngòò, jè xi ijchò ítjòn; kijtsee kjoa xi komà, kòkjeín-là. ⁹ Kj'eé kii ndaà machiya-là nga k'oaas'ín tíchja Xojon-là Nainá nga jè Jesús, k'oaá s'ín tjínè-là nga kjoaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁰ Jñà xità xi kota'yàt'aà-là Jesús, kii-ne ni'ya-là.

*K'e nga jè Jesús tsakó-là yijo-là jè María Magdalena
(Marcos 16:9-11)*

¹¹ Tanga jè María Magdalena, yaá tsibijna nditsiaán nga tíkjindáyat'aà-là ngajo itsjó; k'e nga tíkjindáya tsasiñia nga kiskoòtsejèn-s'en jè ngajo itsjó-là Jesús. ¹² Kijtsee jò àkjale xi nikje chroba íkjá. Ingòò tíjna ya skò ñánda kisijna yijo-là Jesús; jè xi ìngòò ya tíjngui ndsokò. ¹³ Jñà àkjale, kitsò-là María:

—Ji ndí chjoón, ¿mé-ne tìchìhindáya-ne?

Jè María kitsò:

—Koií tikjindáya-na, jyeé kiikò xità yijo-là Na'èn-na; mikii be ñánda kisikájna.

¹⁴ María k'e nga okitsò, kisikátji skò, kijtsee Jesús nga ya síjna, tanga mikii beè tsà jè-né. ¹⁵ Jesús kitsò-là:

—Ji ndí chjoón, ¿mé-ne chihindáya-ne? ¿Yá xi binchaàtsji?

Jè María, k'oaá s'ín kisikítsjeèn, maá-là tsà jè xità xi sikinda i'nde jè, kitsò-là:

—Ji na'èn, tsà ji kiikojii, kot'in-ná ñánda kinikájnei mé-ne nga kíkjaá-na.

¹⁶ Jesús kiichja-là kitsò-là:

—¡María!

Kò jè María, kisikátji, kitsò-là:

—¡Raboní! —'én hebreo xi tsóya-ne: Maestro.

¹⁷ Jesús, kitsò-là:

—Ki 'an nìkò-ná nga kj'eé kii fi mijin-koaa jè Na'èn-na. Tanga t'in tíkí'nchré jñà 'ndsè, kot'in-là nga jye tífikoaa jè Na'èn-na jè xi tikoà Na'èn-nò ma, jè xi Nainá xan-là, xi tikoà Nainá 'mì-là.

¹⁸ María Magdalena kii kisikí'nchré jñà xità xi kota'yàt'aà-là Jesús nga jye kijtseeèkon Jesús, tikoà tsibénojmi-là 'én xi kiichja Jesús.

*K'e nga jè Jesús tsakó-là yijo-là jñà xità-là
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)*

¹⁹ K'e nga jye kòjñò, tíjè-ne nachrjein nga tàts'en xomàna, jñà xità xi kota'yàt'aà-là Jesús tíchjoàjto-là xotjoa-là ni'ya ñánda chixoña nga jñà tsakjón-là xità judío. Jesús jahas'en ni'ya, tsasiñajiiin osen-là xità-là, kisihixat'aà, kitsò-là:

—¿A ta k'oaá ndaà-ne? Kàtas'e-nó kjoa'nchán.

²⁰ K'e nga jye okitsò-là, tsakó-là tsja kò nindaà nisin-là. Jñà xità xi kota'yàt'aà-là 'ñó tsja kis'e-là k'e nga kijtsee Jesús. ²¹ Jesús, ìngòò k'a kitsò-là:

—Jñò, kàtas'e-nò kjoa'nchán. Koni s'ín kisikasén-na Na'èn-na, jñò, k'oáá tís'ín siikasén-nò.

²² K'e nga jye okitsò, ikjoàn kiskinomájno, kitsò-la:

—Chjóé jè Inima Tsjeè-la Nainá. ²³ Jñà xítà xi jñò sijchàat'aà-là jé-la, jchàt'aà-la, jñá xi jñò mìkiì sijchàat'aà-là jé-la, k'oáá s'ín kitsajna nga mìkiì jchàt'aà-la.

K'e nga kijtsee Tomás nga jye jaáya-la Jesús

²⁴ Xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tejò ma-ne, jngoò xi 'mì Tomás, xi tìkoa Dídimò tsò-la ['én xi tsòya-ne: Ti'ño], mìkiì ya tìjna k'e nga ijchò Jesús. ²⁵ Jñà xítà xi i'nga xi tìkoa ya kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la Tomás:

—Kà'ya-nájen Na'èn-ná Jesús.

Tomás kitsò:

—Tsà mìkiì skoeè tsja ñánda kisinchaàs'en xó, kò tsà mìkiì skinis'en najmá ndsaa ñánda kitáx'a, kò tsà mìkiì skinis'en ndsaa ya nìsin-la, mìkiì kòkjeiín-na.

²⁶ Xi jye komà jìin nàchrjein, jñà xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús ijngoò k'a ya tìtsajna; jyeé ya tìjna-ne Tomás; tanga jè xotjòa ni'ya tìchjòàjto-né. Ijchò Jesús, tsasíjnajiin osen-la, kitsò-la:

—Jñò, kàtas'e-nò kjoa'nchán.

²⁷ Jesús, ikjoàn kitsò-la Tomás:

—Chìnis'in najnóndseii jìndé, chítsejèn-la ndsaa. Nchrobákoji ndseii, chìnìs'in nìsin-na. Kì k'oáá s'ín mìkiì mokjeiín-lè. Kàtakjeiín-lè.

²⁸ K'éé kùlchja Tomás, kitsò:

—jì xi Na'èn xan-lè kò xi Nainá xan-lè!

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Ngaji Tomás, koi kjoa-la mokjeiín-lè nga kà'ya-ná. ¡Mé tà ndaà-la jñà xítà xi mokjeiín-la nas'ín mìkiì beèxkon-na!

Mé-ne k'oas'ín kitjei-ne xojon jè

³⁰ Taxkì kjin jchán kjoxkón kis'iin isa Jesús nga nguixkon xítà xi kota'yàt'aà-la xi mìkiì tjit'aà xojon jè. ³¹ Tà jñà 'én koi k'oas'ín kitjei mé-ne nga kòkjeiín-nò nga Jesús, jè xi Cristo, [jè xi xó kinìkasén-ne] xi Kìndí-la Nainá. Kò mé-ne k'e nga kòkjeiín-nò s'eé-nò kjoabinachon xi it'aà ts'e.

21

K'e nga jè Jesús itoò xítà-la tsakó-la yijo-la

¹ Jesús, ijngoò k'a tsakó-la yijo-la jñà xítà xi kota'yàt'aà-la ya indii ndáchikon xi 'mì Tiberias. Jñà kjoa koi, kiis'ín komà. ² Tìtsajna kjoò Simón Pedro kò Tomás, xi tìkoa Dídimò tsò-la ['én xi tsòya-ne: Ti'ño], kò Natanael xi Caná i'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea. Tìkoa tìtsajna jñà ixti-la Zebedeo kò ngui jò isa xítà xi tìkoa ya kota'yàt'aà-la Jesús. ³ Simón Pedro kitsò-la xítà xikjín:

—Tìn kó-lá tifi tsobà'ñoá nga sik'èn.

Jñà xítà xi i'nga, kitsò-la:

—Tìkoa onguìko-lèjen.

Ikjoàn kii, jahas'en jngoò chitso. Tanga nìtjen jè, nìmé tìn kisakò-la.

⁴ K'e nga jye kis'e isén, Jesús tsatsejèn, tsasíjna ya indii nandá, tanga jñà xítà xi kota'yàt'aà-la mìkiì kijtseeèxkon tsà jè Jesús. ⁵ Jesús kitsò-la:

—Ixti, ¿a k'j'eè sakó chiba-nò tìn?

Jñà xítà-la kitsò:

—Majìn, nímé tjin.

⁶ Jè Jesús, k'ée kitsò-là:

—Tikatjen-ngui-ndá na'ya-nò ya kixi xijngoàà chitso. Sakò-nò tìn.

Jña xita koi, k'oaá s'in kisikatjen-ngui-ndá na'ya-là. K'è nga tsachrjekàjin-ne, jye mì tì kii ma bitjokàjin-ne na'ya-là nga 'ño jchán kjin tìn 'ncha. ⁷ Jè xita-là Jesús xi 'ño matsjakeè xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là Jesús, kitsò-là jè Simón Pedro:

—Jè Na'èn-ná Jesús xi okji.

Simón Pedro, k'è nga kii'nchré nga jè Na'èn-ná Jesús, nitoón tsohòkjá nachro-là (nga sa ítjòn tà nikje kjingui íkjá), ikjoàn kiskingui nandá nga kiitjingui-là Jesús. ⁸ Jña xita xi i'nga xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là, kiiko jè chitso; tífejìn nandá jè na'ya tìn nga kjin jchán tìn 'ncha; nga mìtsà kjiin kijna jè chitso; tjin-là tsà jngoò sìndò metro ñánda kijnajin nandá. ⁹ Xita koi, k'è nga tsitajen chitso, kijtsee it'aà nangui tjtse jngoò ní'in. Jngoò tìn tímatsjò, tikoà kijtsee inchrájin. ¹⁰ Jesús kitsò-là:

—Nchrohókoo i'nga tìn xi sa jye kitjoé-nò.

¹¹ Simón Pedro, jahas'en chitso. Kiskoé na'ya tìn, tsibífet'aà nangui. Jngoò sìndò kò icháte jàn ma-ne jña tìn ii xi 'ncha na'ya. Nas'in 'ño kjin ma-ne tìn, jè na'ya mìkii kixajndá. ¹² Jesús kitsò-là:

—Nchrobá, tichioò.

Tanga nijngoò xita xi kota'yàt'aà-là kitsò ikon nga kiskònangui-là yá-né jè. Nga jyeé tíjin-là nga jè Na'èn-ná Jesús. ¹³ Jesús, kii kasit'aà chraña-là, kiskoé inchrájin, kitsjaà-là jña xita koi, k'oaá ti kisiko jña tìn.

¹⁴ Ya ma-ne jàn k'a nga tsakó-là yijo-là Jesús jña xita xi kota'yàt'aà-là, k'è nga jye jaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaá.

Jesús, mé-ne jàn k'a kiichja-là Simón Pedro

¹⁵ K'è nga jye tsakjèn, Jesús kiskònangui-là Simón Pedro, kitsò-là:

—Ji, Simón, ti-là Jonás, ¿a isaá ndaà matsjacha-ná mì k'oa-ne koni jña koi?

Pedro kitsò:

—Jon Na'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tikindii jña ndí ixti orrè-na.

¹⁶ Xi ma-ne jò k'a, Jesús ijngoò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Kiichja Pedro, kitsò:

—Jon Na'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tikindii jña orrè-na.

¹⁷ Xi ma-ne jàn k'a, ijngoò k'a kiskònangui-là kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Pedro, ba kis'e-là nga ma-ne jàn k'a nga kjònangui-là tsà nga matsjakeè-né. Kitsò-là:

—Na'èn, 'ya yije-né, jyeé tíjin-lè nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tikindii jña orrè-na. ¹⁸ Ngui okixii xi xan-lè, k'è nga tisa ti titsjoi, ji tajngoò kichikjeí nikje-lè k'è nga k'iin ñánda mejèn-lè nga k'óin. Tanga k'è nga jye kojchíngui, tà kjoén-né ndseji. Kj'eii xitaá sjikákjá-lè nikje-lè, kjoiko-lè ñánda nga majìn-lè nga k'óin.

¹⁹ Jesús, koií okitsò-ne, jè kjoa tsibénojmiya kós'ín komat'in Pedro k'e nga kiyá mé-ne nga jeya siikíjna-ne Nainá. K'e nga jye okitsò Jesús, ikjoàn kitsò-la Pedro:

—Nchrobátjिंगui-ná.

Jè xita-la Jesús xi 'ño tsjakeè

²⁰ Pedro, k'e nga kiskoòtsejèn-ne its'in, kijtsee jè xita-la Jesús xi 'ño matsjakeè xi ngásòn ya kota'yàt'aà-la nga tífítjिंगui-la. Tijè-ne xita xi taña tsibitsajnakjoò Jesús k'e nga tsakjèn. Jè xi kiskònangui-la nga kitsò-la: “¿Yá-né xi siingatsja-lè j't'aà ts'e xita kondra-lè?” ²¹ Pedro, k'e nga kijtsee, kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, xita jè, ¿mé xi komat'in?

²² Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa jngòò k'a, mìtsà jì oko-lè. Ngaji, nchrobátjिंगui-ná.

²³ K'oaá s'ín komà-ne nga tsabísòn 'én koi. Ngats'ì xita 'ndse kitsò nga jè xita jè, mìkìl kiyá; tanga Jesús mìtsà kitsò nga mìkìl kiyá. Kitsò-né: “Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa jngòò k'a, mìtsà jì oko-lè.”

²⁴ Tijè-ne xita xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tibeñojmi kixi ngats'ì kjoa koi. Kò tijè-ne xi kiskìl yije xojoñ jè. Kò 'ya-ná nga 'én kixi xi chja.

²⁵ Jesús kjìn jchán kjoa kis'iin-isa xi kjeíí. Tsà tjeí yije nga jngòò jngòò skaya kjoa xi kis'iin, mì-la kii kichiya-la nga tujtsa isò'nde jñà xojoñ. K'oa'sín kátama.

Kó kis'iìn jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús

Én xi kitsjaà Jesús nga iskan kjoí Iníma Tsjeè-la Nainá

¹ Ngaji Na'èn Teófilo, jè xojon xi 'an kiskii ítjòn-lè, k'oaá kixan-lè ngats'iì kjoa xi kis'iìn ko xi tsakóya Jesús kóni nga tsibíts'ia nga kisixá ² skanda jè nachrjein k'e nga Nainá kiiko ñngod k'a-ne ján ngajmii. K'e nga tikj'eè fi-ne ján ngajmii, jè nga'ño-la Iníma Tsjeè-la kisikjeén nga jaajiiin xità xi tsibíxáya-la nga kitsjaà-la kjoíxoma mé xá xi s'iin. ³ K'e nga k'en ko nga jaáya-la it'aá ts'e kjoíbiyaá nguì ichán nachrjein tsibijna isa; kjin k'a tsakó-la yijo-la jñà xità-la ko kjin skoya kjoa kis'iìn nga kixi kjoa nga tijnakon. Tikoáá tsakóya-la xità-la kós'in otixoma Nainá.

⁴ K'e nga tijnako xità-la k'oaá s'in kitsjaà-la okixi, kitsò-la:

—Ki tà chjà bitjoñò naxandá Jerusalén. Chiña kjoa skanda k'e nga kitjojen kjoñdaà xi tsjá Na'èn-na koni s'in kitsjaà tso'ba. Jyeé k'oas'in kixan-nò nga sa ítjòn. ⁵ Kixi kjoa, jè Juan, nandá kis'iìn-ne bautizar xità. Tanga jñò, machraña nachrjein nga ko Iníma Tsjeè-la Nainá koma-nò bautizar.

Kii komà k'e nga kii mijìn ñngod k'a-ne Jesús ján ngajmii

⁶ Jñà xità xi títajnakò Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, xi ji otixoma-nájen, jñà nachrjein koi, ¿a sikijnandeí ñngod k'a-ne naxandá Israel nga ta jè tajngod kotixoma-la yijo-la?

⁷ Jesús kitsò:

—Mitsà jñò oko-nò nga jchaà nachrjein; ta jngod Na'èn-ná beé kó s'in kosòn-la xi kjoíxoma ts'e. ⁸ Tanga k'e nga kitjojen-nè-nò jè Iníma Tsjeè-la Nainá, tjoé-nò nga'ño-la. Jñò kénojmi-là xità xi it'aá ts'an i Jerusalén, kóhokji nga kijndá nangui Judea ko Samaria, skanda ñanda fehet'aà-ne isò'nde.

⁹ K'e nga jye okitsò Jesús, ikjoàn kitjámijìn i'nga nga kiiko ñngod k'a Nainá ján ngajmii ko jñà xità-la nchikotsejèn-la. Chaán mi ti kii kijtseè-ne nga jè ifi tsibíjtsa'ma. ¹⁰ Jñà xità-la, k'e nga nchikotsejèn-la nga tifi-mijìn ngajmii Jesús, tà ñtoón j'ii kinchat'aà jò-la xità xi íkjá nikje chroba.

¹¹ Kitsò jñà xità koi:

—Jñò xi xità Galilea tsajòn, ¿mé-ne kos'in chitsejèn-nò ngajmii? Jè Jesús, koni s'in kà'yaá nga kòfmijìn ñngod k'a-ne ngajmii, kijchò nachrjein nga k'oa tís'in kjoí ñngod k'a-ne.

Kii komà nga kitjaajiiin Matías

¹² Jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús inchrobà-ne nindoò Yá Olivo nga kii ñngod k'a-ne Jerusalén. K'oaá kji chrañat'aà fi ndiyá Jerusalén koni kji tsjá'nde kjoíxoma nga ma fi xità k'e nga nachrjein ñikjáya. ¹³ K'e nga ijchò-ne naxandá Jerusalén, kiimijìn isò'nga ni'ya, jahas'en cuarto ñanda síkjáya. Jñà xità xi ijchò, jè Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo ki'ndí-la Alfeo, Simón Celote, Judas, ti-la Jacobo. ¹⁴ Ngats'iì xità koi yaá bixoña nga kji't'aà nachrjein nga jngod tjin kjohítsjeèn-la nga chjat'aà-la tikoá bítsi'ba-la Nainá; tikoáá títajna i'nga íchjín ko María xi nea-la Jesús ko jñà 'ndse Jesús.

¹⁵ Jñà nachrjein koi, Pedro, kiichjajiiin-la xità xikjín xi mokjeiín-la it'aá ts'e Cristo. Maá-là tsà jngod sindo ko kaàn jñà xità. Pedro kitsò:

16 —'Ndsè, tjin-ne nga k̄tasòn koni s'ín t̄ichja Xojon-la Nainá j̄nà 'én xi kjõtseé kiichja Inima Tsjeè-la Nainá nga jè x̄itaxá ítjòn David kisikjeén nga kiichja mé xi komat'in Judas, jè xi kiikakó-la x̄itá xi kitsobá'ñó Jesús. 17 Judas, nga x̄itá xingui-nájen. T̄ikoaá kitjóé-la xá nga ngajen kisixáko-najen. 18 Jè tòn xi kisikijne Judas ít'aà ts'è jè xi tsohótsji, nanguii tsatse jngòò 'nde-ne; ikjoàn skò kiskaànguit'aà-ne nangui, jngòò k'a kixojndà indso'ba, itjo ndó'ye-la. 19 K'e nga jye k̄i' nchré yije x̄itá naxandá Jerusalén nga jye k'en Judas, ít'nde jè, k'oaa s'ín tsibít'aà 'ín nga Acéldama kitsò-la. 'Én ts'è xi chja, tsòyaa-ne: "Í'nde ts'è Jní-né." 20 Jè xojon ts'è Salmo, k'oaa s'ín t̄ichja nga tsò:

Ni'ya-la k̄atasijna tiya-né,

n̄jngòò x̄itá k̄itsajna.

T̄ikoaá t̄ichja Salmo ñánda tsò:

Kj'eíi x̄itá k̄at'it-la xá-la.

21 Mochjeén-né nga kj'eíi x̄itá sakó jngòò-isa xi jè ngajo-la Judas; j̄nà ch-jaajin-jngoaá x̄itá xi kjõtseé t̄jimakò-ná skanda k'e nga t̄isa tsajmeikò-ná Jesús, 22 mats'iāko-ne nga kis'ìn bautizar Juan skanda k'e nga tsijin jngòò k'a-ne Jesús ján ngajmii, mé-ne nga kíjnakò-ná t̄ikoaá tsjá 'én nga Jesús jyeé jaáya-la.

23 K'eé tsafaajin jò x̄itá: jngòò xi 'mì José, t̄ikoaá t̄jít'aàsòn 'ín-la nga Barsabás 'mì. Barsabás, kò t̄ijè-ne xi 'mì Justo. Xi jngòò, Matías 'mì.

24 Ikjoàn kiichjat'aà-la Nainá kitsò:

—Ngaji Na'èn, xi yaxkoin inima-la ngats'it̄ x̄itá, kot'ìn-nájen ñá-laá ingajò x̄itá koi jye k̄achjaajin, 25 mé-ne nga skoé xá-lè xi j̄i bixáya-la, jè xá xi kisikijna Judas k'e nga tsohótsji jé, nga jye t̄jna ít'nde ñánda okò-la.

26 Kisiskákjoò suerte-la. Jè Matías kisikijne. Jè komà-ne tejò x̄itá xi tsibíxáya-la Jesús xi tejngòò ma nga sa ítjòn.

2

K'e nga itjojen Inima Tsjeè-la Nainá

1 K'e nga ijchò nachrjein-la s'eí Pentecostés, ngats'it̄ x̄itá xi mokjeiin-la ít'aà ts'è Cristo t̄a jngòò ítjín t̄itsajna. 2 Tà n̄itòón kina'yà jngòò-la xi 'ñó one, koni jngòò t̄jo xi 'ñó t'ba xi ngajmii inchrobà-ne. Kina'yà-la kóhokji i'nga ni'ya ñánda t̄itsajna j̄nà x̄itá. 3 Tsatsejèn-la n̄ijen xi koni kjoàn ni'ín kjoàn; kjòxkoaya jngó jngó kisijnasòn-la j̄nà x̄itá. 4 Ngats'it̄ x̄itá, jngòò k'a ndaà kis'ejiin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá; ikjoàn tsibít's'ia nga kiichja 'én-la x̄itá xi kj'eíi naxandá koni s'ín kitsjaà-la Inima Tsjeè-la Nainá nga k̄ichja.

5 Nachrjein koi, k̄jìn x̄itá judío t̄itsajna [xi ijchò s'eí] ya naxandá Jerusalén xi beèxkón Nainá xi inchrobà-ne ñánda nga xìn naxandá nga t̄jtsa isò'nde. 6 J̄nà x̄itá xi ya t̄itsajna xi ijchò s'eí ya naxandá Jerusalén, ngats'it̄ kjòxkóya k'e nga k̄i' nchré-la xi jane. T̄ikoaá t̄a kjòxkón-la k'e nga k̄i' nchré-la x̄itá-la Cristo nga ma-la chja nga jngòò jngòò skoya 'én-la x̄itá xi xìn naxandá-la xi ya t̄itsajna. 7 Tà k'oaa komà-la, t̄ikoaá t̄a kjòxkón-la, kitsò-la x̄ikjín:

—¿A mìtsà x̄itá Galilea ngats'it̄ x̄itá xi nchichja? 8 ¿Kós'ín ma-ne nga na'yá-lá 'én-ná xi nokjoá nga xìn naxandá-ná nga jngòò jngoaá? 9 Ngats'iaá xi j̄ t̄itsajnaá, ítjín x̄itá Partia, x̄itá Media, x̄itá Elam, x̄itá Mesopotamia, x̄itá Judea, x̄itá Capadocia, x̄itá Ponto, x̄itá Asia, 10 x̄itá Frigia, x̄itá Panflia, x̄itá Egipto, x̄itá Libia xi ya chrañat'aà-la Cirene. T̄ikoaá t̄jín

xita Roma xi i títajna Jerusalén. Tjín xi nguì xita judío. Tíkoáá tjín xi tà jahatjya-la nga xita judío komà. ¹¹ Tíkoáá tjín xi inchrobà-ne Creta ko Arabia. iNgats'iaá na'yà-lá nga jngoò ìjngoò skoya 'én-ná koni s'ín bénojmi-ná kjojkón xi s'ín Nainá!

¹² Ngats'ii xita tà kisinchaàxkón-né, mì tì kii machiya-la, kitsò-la xíkjin:
—¿Kó tsòya-ne kjoa koi?

¹³ Tjín i'nga xita xi tà tsijnòkeè-né, kitsò:
—iCh'íi xita koi!

'Én xi kùichjayajün-la xita jè Pedro

¹⁴ K'eé tsasijna kixi Pedro ko xita xi tejngoò ma-ne; 'ño kùichjayajün-la xita, kitsò:

—Jño, xita xinguiáá xi judío 'mì-ná ko ngats'ioò xi xìn naxandá-nò xi i títajnaà Jerusalén, ndaà kátasijün-nò, ndaà tiná'ya 'én xi kichjàko-nò. ¹⁵ Jño bixón-nò: “Ch'íi xita koi.” ¿Kós'ín koma-ne nga koch'i nga saá ijchò xi ñijaàn nga tajñòya? ¹⁶ Koií títasòn 'én xi kùichja Joel, xita xi kùichja ngajo-la Nainá.

¹⁷ K'oaá tsò Nainá:

K'e nga jye tífehèt'aà nachrjein, sika'bí-la Inima Tsjeè-na ngats'ii xita xi tjín nga títja isò'nde; jña ixti x'in ko ixti íchjín-nò, 'aán kichja ngajo-na; jña ixti xongó-nò, skoe kjojkón xi okó Nainá; jña xita jchinga-nò k'oií-la nijná xi it'aà ts'e Nainá.

¹⁸ Okixi-né nachrjein koi,

jña ch'i'nda-na xi x'in ko íchjín siika'bí-la Inima Tsjeè-na mé-ne nga kichja ngajo-na.

¹⁹ Ján ngajmü kjin kjojkón jcha-la, tíkoáá i it'aà nangui jchaá-la kjojkón nga xíteèn jni-la xita,

nga ko ni'ín ko ni'ndi tsjè xi kjoa ts'e kjojchán.

²⁰ Jè ts'oi, kojñò-né,

jè sá, jni kji koma

k'e nga tikj'eè f'ii Na'èn-ná

nga kjoii kíndaàjün-la xita

jè nachrjein xi jeya ko 'ño xkón.

²¹ Tanga ngats'ii xita xi kichjat'aà-la Nainá,

kítjokajün kjo'in.

[K'oaá tsò 'én-la Nainá xi kiskü Joel (2:28-32).]

²² Tiná'ya xi xita Israel 'mì-nò 'én xi k'oa xán-nò: Jño, ndaà tíjün-nò, Nainá tsakó nga Jesús xi Nazaret ts'e, tjín-la kjotixoma. Xkoòn ki'ya-nò nga kis'iin ngats'ii kjojkón ko kjoa ts'e seña xi tseé nga'ño tjín-la. ²³ Koni s'ín tjindaà-la Nainá nga tisa tàts'en-la kjoa, jño, kindobà'ño xita jè nga kinik'eèn nga kiningatsja xita xi mikü beèxkón kjotixoma nga tsakat'aà krò. ²⁴ Tanga Nainá kisikjaaya-la; kisikjandeí kjoa ts'e kjo'in xi tjín-la kjoabiyaà nga mikü koma nga ya sijna'ño it'aà ts'e kjoabiyaà. ²⁵ Jè xitaxá ítjòn xi David ki'mi, kitsò it'aà ts'e Jesús:

Kijtseè kjit'aà-ná Nainá k'e nga tjina nguixkoaàn;

i tijnat'aà ndsaa kixi mé-ne nga ni mé xi komat'ian.

²⁶ Koií kjoa-la nga matsja-la inima-na,

tíkoá matsja-la nijen-na nga seè.

Yijo-na, tíkoáá ndaà siikjáya nga skóña kjoa,

27 koií kjoa-là nga mì yà sikíjni iníma-na yà i'nde-là mik'en, tíkoa mìkiì koj'ndi nga kj'ndo yijo-na xi chí'nda tsjeè-lè 'mì-ná.

28 Tsakoò-ná ndiyá nga ma kótijnakoan, tseé kjotsja s'e-la iníma-na nga jí tijnako-ná.

[K'oaá tsò 'én-la Nainá xi kiskii David (Salmo 16:8-11).]

29 "Ndsè, k'oaá xan-nò xi nguì kjoa kixi: xítà jchínga-ná David, jye kjòtsee k'en, tíkoa kisihijìn-né. Jè itsjó-la, tíjna skanda nachrjein i'ndeí.

30 Tanga jè David, jngoò xítà xi kiìchja ngajo-la Nainá. Jyeé k'oas'ín tíjìn-la koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá nga tje ts'e kíjokàjìn Cristo nga jè kíjna ngajo-la koni xítaxá ítjòn. 31 Jè David, k'oaá s'ín kiìchja ít'aa ts'e Cristo koni tsà jye kijtsee nga jye jaáya-la. Kitsò: "Mikiì yà kisijna iníma-la yà i'nde-la mik'en, tíkoaá mikiì i'ndo yijo-la." 32 Nainá, jyeé kisikjaáya-la Jesús.

Ngats'ii kjoa xi komà, k'oaá s'ín bènojmi-nòjen nga xkoòn ki'ya-najen.

33 Nainá jeya kisikíjnat'aà chrja kixi-la; kitjóé-la Iníma Tsjeè-la koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá. Jè Jesús kiska'bísòn jngoò k'a Iníma Tsjeè-la. Koií kjoa-là nga k'oas'ín titsa'yaà kò titsana'ya. 34 Jè David, mìtsà ngajmii kii mijìn; tanga k'oaá kitsò:

Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

"Tijnat'aà-ná i kixi-na,

35 skanda k'e nga sikítsajnanguia kondra-lè ñánda nchasòn ndsokoii."

36 'Jñò xi xítà naxandá Israel tsajòn, ndaà jchaa yije nga 'ñó kixi tíjn kjoa nga jè Jesús xi jñò tsakat'aà krò, Nainá, k'oaá s'ín kisikíjna nga jè-né xi Nà'èn-ná, kò tíjè-ne xi Cristo [xítà xi xó kisikasén-ne Nainá].

37 K'e nga kii'nchré 'én xi okitsò jñà xítà xi yà títsajna, kisikájno jjiìn iníma-la; k'eé kiskònangui-la Pedro kò xítà xíkín xi i'nga xi tíkoa xó tsibíxáya-la Jesús. Kitsò-la:

—'Ndsè, ¿mé xi s'en-jen?

38 Pedro kitsò-la:

—Tíkájno jé-nò, kì tí jé binchaàtsji-nò; t'een bautizar yijo-nò ít'aa ts'e Jesucristo nga jngoò jngoò-nò, mé-ne nga sijiichàat'aà-nò Nainá, tíkoa tsjá-nò Iníma Tsjeè-la. 39 Koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, 'én xi tsibíjna tsajòn-nò; tíkoaá ts'eé íxti-nò, kò ngats'ii xítà xi kjiìn títsajna, nga yije xi jè sobà Nainá xó kíchja-la.

40 Pedro, kjìn 'én kiìchjajjìn-sa-la. 'Ñó kiìchjako. Kitsò-la:

—i Tijnchat'aaxìn-là kjo'in xi tjoé-la jñà xítà koi xi ch'o s'ín!

41 Jñà xítà xi kòkjeín-la 'én xi kiìchja Pedro komà bautizar; ma-la tsà jàn jmii xítà xi jahas'en-t'aà nachrjein jè. 42 Kóhótjín, kixíí chinchako 'én xi kii'nchré koni s'ín tsakóya-la jñà xítà xi tsibíxáya-la Jesús, tíkoa kjit'aà nachrjein maxkóya nga kjèn-kò xíkín tíkoa chjat'aà-la Nainá.

43 Ngats'ii xítà xi yà títsajna tà kitsakjòn-né k'e nga kijtsee ngats'ii kjondaà kò kjoxxón xi kis'iìn jñà xítà xi tsibíxáya-la Jesús. 44 Jñà xítà xi jye kòkjeín-la ít'aa ts'e Cristo bìtsajnajtún-né kóhótjín; síkkoaya yije mé tsojmi xi tíjn-la. 45 Otíjna nangui-la kò tsojmi xi tíjn-la, ikjoàn síjòya ton-la koni s'ín mochjeén-la nga jngoò jngoò. 46 Nachrjein inchiòn bixoña yà ndítsin ingo ítjòn, kò yà ni'ya-la xíkín nga kjèn-kjoò nga tíjn-la kjotsja kò indàjjiìn tíjn iníma-la. 47 Jeya kisikíjna Nainá; jñà xítà naxandá tsjakeé komà xítà-la Cristo; jè Nainá, nachrjein inchiòn kisikas'en-t'aà-isa naxandá-la Cristo jñà xítà xi jè mejèn-la nga kíjokàjìn kjo'in.

3

Kós'in komà k'e nga kjòndaà jngòò-ne xità xi mìkii ma fi

¹ Jngòò k'a kii Pedro kò Juan yà ingo ítjòn ts'e xità judío. Ijchò-la xi jàn nga nguixòn k'e nga chjat'aà-la Nainá jñà xità. ² Nachrjein nchijòn bijchó sikíjna jngòò xità imà xi mìkii ma fi. Xità jè k'oaá s'ín kits'iin. Yaá bijnajto xotjoa-la ingo ítjòn xi k'oas'in tjít'aà 'ín: xotjoa xi ndaà kji. Xità jè, tòn síjé kjotjò-la jñà xità xi fahas'en nditsin ingo. ³ Jè xità xi mìkii ma fi, k'e nga kijtsee Pedro kò Juan nga nchifahas'en nditsin ingo, kisijé kjotjò-la tòn. ⁴ Jè Pedro kò Juan, kiskoò'an; jè Pedro kitsò-la:

—jChítsejèn-'a-nájen!

⁵ Jè xità xi mìkii ma fi kiskoò'an; k'oaá s'ín komà-la koni tsà tjín xi tsjá-la. ⁶ Tanga jè Pedro kitsò-la:

—Nimé tòn tjín-na xi oro kò xi plata, tanga jè xi tjín-na tsjaà-lè; it'aà ts'e Jesucristo xi Nazaret ts'e, tìstjiiin, tìtjámii.

⁷ Jè Pedro, k'e nga okitsò-la, kiskoé tsja kixi, kiskimittjen; nitoón kis'e-la nga'ño tsji ndsoko, kóhokji ndsoko. ⁸ Jè xità jè, kiski'nga nga tsasítjen; ikjoàn tsibíts'ia nga tsajmeè-ne; jahas'en-kò nditsin ingo jè Pedro kò Juan nga ndsoko kii-ne; fijen fikjá, kji'nga kitsian nga jeya kisikíjna Nainá. ⁹ Ngats'ii xità naxandá kijtsee jè xità jè nga jye ma fi-ne kò nga jeya kisikíjna Nainá. ¹⁰ Tà kjoákón-la xità, tikoáà tà kitsakjòn-né koni s'ín komà'in jè xità jè nga jyeé beèxkon nga jè-né xi síjé kjotjò tòn yà xotjoa ingo xi k'oas'in tjít'aà 'ín-la: xotjoa xi ndaà kji.

'En xi kiichjaya Pedro ya nguitjoa-la ingo ts'e Salomón

¹¹ Jè xità xi jye kjòndaà-ne, mìkii tsjeiin nga kitsobà'ño Pedro kò Juan. Ngats'ii xità naxandá tà k'oaá komà-la; k'eé tsangachikon kiitjingui-la ya ingo ítjòn, yà nguitjoa-la xi 'mì Salomón. ¹² Jè Pedro, k'e nga kijtsee jñà xità naxandá, kitsò-la:

—Jñò, xità xinguiáá xi xità Israel 'mì-ná, ¿mé-ne maxkón-onò? ¿Mé-ne ngajen ch'àn-nájen? ¿A k'oaá s'ín nikítsjeèn koni tsà nga'ño tsajen kò kjòndaà tsajen kòmandaà-ne xità jè nga ma fi-ne? ¹³ Jè xi Nainá tsò-la Abraham, Isaac, Jacob kò ngats'ii xità jchínga-ná xi i'nga, jè-né xi jeya kásikíjna Jesús xi ch'i'nda-la ma; tije-ne Jesús xi jñò kinìngatsja xitaxá. Jñò, mìkii kits'i'nde k'e nga jè Pilato mejèn-la sikkjandejì-ne. ¹⁴ Jñò, kinachrjekànguio jè xi Xità Tsjeé kò xi Xità Kixi; ikjoàn kinijé nga tsibìjnandejì jè xità xi mik'en kitjen-la. ¹⁵ Jñò kinik'eèn jè xi sikíjnakon-ná tanga jè Nainá kisikjaáya-la. Ngats'ii kjoa koi, ki'ya-nájen, k'oaá ma-ne nga bènojmi-jen. ¹⁶ Jesús kàtsjá-la nga'ño xità jè xi jñò titsa'yaà tikoá yaxkoòn, koi-né nga mokjeiin-najen it'aà ts'e Jesús. Tà koií kjoa-la nga ndaà mokjeiin-najen nga ndaà kòmandaà-ne xità jè nga nguixkoòn jñò xi j titsajnaà.

¹⁷ "Ndsè, jyeé tjiin-na, k'e nga k'oas'in ki'nè kò xitaxá-nò nga kinik'eèn Jesús, koi-né nga mìkii machiya-nò. ¹⁸ Jè Nainá, k'oaá s'ín kisikitasòn koni s'ín kiichja ngats'ii xità-la xi kiichja ngajo-la nga jè Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá] k'oaá s'ín tjínè-la nga kiyá. ¹⁹ Koií k'oa 'mì-nòjen nga tikájno jè-nò, kì tì jè binchaàtsji-nò; Nainá tanguit'aà-là mé-ne nga jchat'aà-nò jè-nò ikjoàn tsjá-nò Nainá kjoa'nchán ts'e inima-nò. ²⁰ Kàtasikasén-nò Jesús, jè xi xó k'oas'in kjòtsee jaajiiin-ne Nainá nga jè xi Cristo nga it'aà tsajòn kjoii-ne. ²¹ Mochjeén-né nga ján kjna ngamii jè Jesucristo skanda k'e nga jè Nainá sikkjixitseyá yije ljngòò k'a tsojmi xi tjín.

K'oaá s'ín kitsjaà okixi Nainá k'e nga kiichja ngajo-la xita tsjeè-la xi jè kisikjeén nga sa kjòtsee. ²² Moisés, k'oaá s'ín kitsò-la jña xita jchínga-ná: “Jè Na'èn-ná xi Nainá, yaá kochrjekàjiin jngoò xita xinguiáa xi kichja ngajo-la Nainá koni 'an. Jè tiná'ya-là koni s'ín kichjakò-nò ngats'iì kjoa xi keènojmi-nò. ²³ Ngats'iì xita xi mikii kji'nchrèñijon-la, jngoò k'a tjáxin it'aà ts'e naxandá-la Nainá.”

²⁴ 'Ngats'iì xita xi kiichja ngajo-la Nainá, mats'ia-ne Samuel, skanda i'ndeji, saá koií 'én tsibénojmi mé kjoa xi tíma nachrjein i'ndeji. ²⁵ Kjondaà tsajòn-nò koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá it'aà ts'e xita-la xi kiichja ngajo-la. Tíkoaá kjondaà tsajòn-nò koni s'ín tsibíndaàjiin jngoò kjoa Nainá kò xita jchínga-ná k'e nga kitsò-la Abraham: “Ngats'iì xita xi tjín nga tijtsa isò'nde kochikon-t'in-né xi it'aà ts'e tje-lè.” ²⁶ Nainá, k'e nga kisikjaáya-la Kí'ndí-la, jñò kisikasén ítjòn-nò nga siichikon-t'in-nò mé-ne nga sikjatjìya-là kjohitsjeèn-nò nga jngoò ljngoò, nga mì tì ch'o s'en-nò.

4

K'e nga jè Juan kò Pedro kiiko xita naxandá ya nguixkòx xitaxá

¹ Pedro kò Juan tákó tik'éé nchihókò xita naxandá nga ijchò jña nò'miì, tjiko jè xita sko-la policia xi síkinda ingo ítjòn kò jña xita saduceo. ² Jña xita koi 'ñó jti komà-la nga jè Pedro kò Juan k'oaá s'ín tsakóya-la xita naxandá nga jyeé ki'ya-la nga kjoaáya-la xita xi jye k'en koni s'ín jaáya-la Jesús. ³ Kitsobá'ñó, kiiko, ikjoàn kiskinìs'en ndayá nga jyeé kjònguixòn. Yaá kisikítsajna ndayá skanda komà nchijòn. ⁴ 'Ñó kjìn ma-ne xita xi kòkjeiín-la k'e nga kiì'nchré 'én xi kiichja Pedro kò Juan. Jyeé ma 'òn jmii xita x'in xi mokjeiín-la; kò jña íchjín xi kòkjeiín-la mikii kòxkeya.

⁵ Xi komà inchiòn, kjòxkóya ján Jerusalén xita sko-la jña xita judío kò xita jchínga kò xita chjine xojon xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ⁶ Tíkoa ya tíjna Anás, xi nò'miì ítjòn, Caifás, Juan, kò Alejandro, ngats'iì xita xikjín jña xi nò'miì ítjòn. ⁷ Kiskinìkjaá Pedro kò Juan, ikjoàn chinchá osen nga kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá ts'e nga'ñó? ¿Yá xi kitsjaà'nde-nò nga xita xk'én nindaà-nò?

⁸ Jè Pedro nga ndaa tíjiin injima-la jè Injima Tsjeè-la Nainá kitsò:

—Jñò xi xitaxá ítjòn 'mì-nò kò xita jchínga-la naxandá Israel: ⁹ Jñò, ¿mé-ne mejèn-nò nga jchaa kjondaà xi kòmat'in xita jè nga kòmandaà-ne nga jye ma fi-ne? ¹⁰ Jñò nga nguixkoòn, kénojmi-nòjen, tíkoa kàtji'nchré yije ngats'iì xita naxandá Israel. Xita jè, it'aà ts'eé Jesucristo xi Nazaret ts'e kjondaà-ne. Tijè-ne xi kinik'eèn nga tsakat'aà krò, tanga Nainá kisikjaáya-la. ¹¹ Jñò, k'oaá ngaya-la koni chjinechrjó xi bindaà ni'ya. Kinachrjekàngui-nò Jesús koni jngoò ndajo xi njímé chjì-la. Tanga i'ndeji jè tíjna ítjòn koni ndajo chrjangui-la chrjó ni'ya. ¹² Tà jngoò ma xita xi ma-la ochrjekàjiin-ná kjo'in, tà jè Jesucristo. Mì tì yá xita tjín-ne i it'aà nangui xi Nainá kisikasén nga koma kochrjekàjiin-ná kjo'in.

¹³ Jña xitaxá, k'e nga kijtsee nga 'ñó chja Pedro kò Juan nga mikii tsakjón, tíkoa kijtsee nga taxki ndí xita-né nga mitsà 'ñó ma-la xojon, tà kjòxkón-la; k'eé kjòchíya-la nga jña xita xi tsajmeiiko Jesús. ¹⁴ Tíkoa kijtsee nga ya síjna jè xita xi jye kjondaà-ne, k'oaá s'ín komà-ne nga mì tì kò kitsò-la. ¹⁵ K'eé tsachrje jngoò tjò ni'ya osen, ikjoàn tsajoóya-ne. ¹⁶ Kitsò-la xíkjín:

—¿Mé xi sikoáá xita koi? Ngats'ìi xita naxandá Jerusalén, jyeé tíjìn-là kjoxxón xi kis'iin, mikii koma kí'maá. ¹⁷ Kínchaxkón-laá nga ni tí jngoò xita kohóko-ne xi it'aà ts'e Jesús, mé-ne nga mì tí kii kobísòn-ne kjoa koi.

¹⁸ K'eé kiichja ìjngoò k'a-là Pedro ko Juan; kitsjaà-là okixi nga jngoò k'a mì tí kii tjí'nde-là nga kichja-isa-là, tikoá kokóya-isa-là xita it'aà ts'e Jesús. ¹⁹ Jè Pedro ko Juan kiichja, kitsò-là:

—Jñò, ndaà jchósòn-là, ñá-laá xi kixi tjín nga nguixkon Nainá. ¿Yá-né xi sikitasòn-lajen? ¿A jñò-nò xi xita 'mì-nò? ¿A xi jè sobá Nainá? ²⁰ Mikii koma jyò kitsajna-jen it'aà ts'e kjoa xi ki'ya-jen ko xi kina'ya-jen.

²¹ Jñà xitaxá mikii kjòtsji-là kós'ín sikkò nga tsjá-là kjo'in, tà chincháxxkón-là, ikjoàn kisikitsajnandeí-ne, koií kjoa-là nga jñà ngats'ìi xita naxandá, ñó jeya kisikíjna Nainá it'aà ts'e kjoxxkón xi komà. ²² Koií-né nga jè xita xi jye kjòndaà-ne, tsatoó ichán nó tjín-là k'e nga k'oas'ín komat'in kjoxxkón jè.

Kó s'ín kisijét'aà-là Nainá jñà xita xi mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo

²³ K'e nga jye tsibitsajnandeí-ne Pedro ko Juan, kii-ne ñánda títsajna xita xikjín; tsibénojmi yije-là kó kitsò-là jñà no' mii íjòn ko jñà xita jchínga.

²⁴ Jñà xita xikjín, k'e nga jye kii'nchré koni s'ín kis'enojmi-là, ngats'ìi, tsibits'ia nga tà jngoò jta kiichjat'aà-là Nainá, kitsò:

—Ji Na'èn xi jì tjín-lè kindá ngats'ìi xi tjín, nga jì tsibìndì ngajmii, nangui ko ndáchikon, ngats'ìi tsojmi xi tjín isò'nde. ²⁵ Nga ko Iníma Tsjeè-lè kinikjín tso'ba chí'nda-lè David xi xita jchínga kjíin-najen nga k'oá kisi:

¿Mé-ne nga mats'en-ne xita isò'nde?

Ko jñà xita naxandá, ¿mé-ne kjoa ts'en joóya-ne xi kondra ts'e Nainá?

²⁶ Kjòxxkóya xitaxá íjòn xi tjín isò'nde;

kisijngoò yijo-là jñà xita xi tjín-là kjotíxoma

nga kondra kii-là Nainá ko Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

²⁷ 'Kixí kjoa, jè Herodes ko Poncio Pilato, ko xi taxki xita xi mìtsà xita judío, ko ngats'ìi xita naxandá Israel, kisijngoò yijo-là i naxandá jè, nga kondra kii-là Kí'ndí-lè Jesús xi xita tsjeè xi ngaji xó jì kichjaàjìn-ne nga kinikasín nga jè xi Cristo. ²⁸ Jñà xita koi, k'oáá s'ín kis'iin yije koni s'ín tjíndaà-lè nga tisa tàts'en-là kjoa nga k'oas'ín koma. ²⁹ Na'èn, j'ndeí, chítsjén-là xita koi nga mejèn-là beètoòn-najen; tíchjít'aà-najen nga mikii kiskón-jen nga ma kúnókjoaya-jen 'én-lè xi chí'nda-lè 'mì-nájen.

³⁰ Takói nga'ño xi tjíya ndsejì nga kàtandaà-ne xita xi xk'én; it'aà ts'e Chí'nda Tsjeè-lè Jesús, t'íin kjoxxkón xi okó kjoajeya-là Nainá.

³¹ K'e nga jye kiichjat'aà-là Nainá, ts'a ch'ón ya j'nde ñánda títsajna. Ngats'ìi xita xi ya títsajna kis'ejiin iníma-là Iníma Tsjeè-là Nainá; mì tí kii kitsakjòn-ne nga kiichjaya 'én-là Nainá.

Kó kis'iin jñà xita-là Cristo nga nijngoò xi kisichjít'aà-là tsojmi xi mochjeén-là

³² Ngats'ìi xita xi jye kòkjeiín-là, ngásòn ngáya tjín iníma-là ko kjohítsjeèn-là; ngats'ìi tsojmi xi tjín-là nga jngoò ìjngoò, ts'e yije-né kóhotjín. Nijngoò xi kitsò: “Tsojmi xi tjín-na, tà ts'an, tajngoò-ná.” ³³ Jñà xita xi tsibixáya-là Jesús 'ño tse nga'ño kis'e-là nga isa ndaà tsibénojmi nga jye jaáya-là Na'èn-ná Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaá. Ngats'ìi jñà xita koi, Nainá 'ño ndaà kisichikon-t'in. ³⁴ K'oáá s'ín komà-ne nga nijngoò xita kisichjít'aà-là tsojmi xi mochjeén-là. Jñà xita xikjín xi tjín-là nangui ko jñà xi tjín-là ni'ya, otíjna. Ikjoàn f'íikò yije ton-là tsojmi xi otíjna.

³⁵ Síngatsja jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la Jesús; ikjoàn síka'bí-la xíkjín nga jngoò l̄jngoò mé xi chijat'aà-la. ³⁶ Yá t̄ijnajiin jngoò x̄it̄a levita xi José 'mì. Yáá i'nde-la naxandá Chipre. Jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la Jesús, tsibít'aàsòn 'ín-la: Bernabé kitsò-la. (Ín jè, tsòyaá-ne: x̄it̄a xi s̄jehikon-ná.) ³⁷ X̄it̄a jè, kijna jngoò 'nde-la nangui; tsat̄ijna; j'ìiko t̄on-la; kisíngatsja jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la Jesús.

5

Jé xi tsohótsji Ananías ko Safira

¹ Tanga l̄jngoò x̄it̄a x'ín xi 'mì Ananías ko chjoón-la Safira, t̄ikoa tsat̄ijna jngoò 'nde nangui-la. ² X̄it̄a jè tsajoóya-ne ko chjoón-la, tsibí'ma chiba t̄on chjì-la nangui. Tà chiba j'ìiko nga kisíngatsja jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la Jesús. ³ Jè Pedro kitsò:

—Jì Ananías, ¿mé-ne kòbìl'nde-ne nga x̄it̄a nejí kòfahas'en-jiin inima-lè nga mejèn-lè kachonachan-la Inima Tsjeè-la Nainá nga kòbì'ma chiba t̄on chjì-la nangui? ⁴ ¿A mìtsà tsiji nangui? K'e nga jye kòhotijni, ¿a mìtsà tsiji t̄on? ¿Mé-ne k'oas'ín kànikitsjeèn-ne jiin inima-lè? Mìtsà taxki x̄it̄a mejèn-lè kachonachan-la, jè sobà Nainá.

⁵ Jè Ananías, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiskaàjndoòt'aà nangui, k'en. Ngats'ìi x̄it̄a xi kis'ejiin-la kjoa xi komà, ndaà jchán kitsakjòn. ⁶ K'eé j'ii i'nga ixti x'ín xi kisikájté nikje yijo-la Ananías; tsachrje ni'ya, nga kii kíhijìin.

⁷ Tjín-la tsà jàn hora nga j'ii Safira chjoón-la Ananías; mìkìl t̄jìin-la mé kjoa xi komà. ⁸ Pedro kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A k'oaaáj t̄jín kòhotijna-nò nangui-nò koni t̄jín bixón?

Jè chjoón kitsò:

—Jon, k'oaaáj t̄jín kòhotijna-najen.

⁹ Jè Pedro kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín kàchibàya-nò? ¿A k'oaaáj s'ín kànikitsjeèn nga ma chónachan-là jè Inima Tsjeè-la Nainá? Chítsején-la jñà ixti xi nchajto xotjoa ni'ya. Jñà kòfi kíhijìin x'ín-lè; t̄ikoaá ngajì, jñà kjiko-lè.

¹⁰ Chjoón jè, n̄itoón kiskaàjndoòt'aà nangui ya ñánda síjna Pedro; k'en. K'e nga jahas'en ni'ya jñà ixti x'ín, kijtseè nga jye k'en; tsachrje ni'ya; kii kíhijìin-t'aà-la x'ín-la. ¹¹ Ngats'ìi x̄it̄a naxandá-la Cristo ko ngats'ìi x̄it̄a xi kii'nchré kjoa koi, ndaà jchán kitsakjòn.

Kjoxkón ndaà xi kis'ìin jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la Jesús

¹² Jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la Jesús, kjìn kjoxkón xi okó kjoajeya-la Nainá kis'ìin nga nguixkon x̄it̄a naxandá. Ngats'ìi x̄it̄a-la Cristo, yaá bixoña kjit'aà ya ingo it̄jòn ya nguitjoa-la xi 'mì Salomón. ¹³ Jñà x̄it̄a xi mìkìl mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo, nijngoò kjò'ñóhikon nga ya kiit'aà-la jñà x̄it̄a-la Cristo. Tanga jñà x̄it̄a naxandá, 'ñó ndaà kijtseèxkón jñà x̄it̄a-la Cristo. ¹⁴ Tanga jñà x̄it̄a xi kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo, íchjín íchjá, isaá 'ñó kòkjìn-ya-isa. ¹⁵ Jñà x̄it̄a tsachrje x̄it̄a xi xk'én ya iya ndiyá; kisikáyìjòsòn nachan ko nijñaà mé-ne k'e nga kjoa Pedro, nas'ín tà jè 'nguién-la skat'aà i'nga-la jñà x̄it̄a xk'én. ¹⁶ T̄ikoa kjìn x̄it̄a j'ii ya Jerusalén xi inchrobà-ne naxandá xi kjiyijòt'aà chraña-la; j'ìiko x̄it̄a xi xk'én ko jñà xi inima ch'o-la nejí nchibeètoòn; ngats'ìi x̄it̄a koi kjòndaà yijeé-ne.

Kjo'in xi tsatojìin Pedro ko Juan

¹⁷ Jè nɔ'miù ítjòn kɔ ngats'iì xit̩a xi ya báhiytako, jñà xi ya chja-ne it'aà ts'e xit̩a saduceo, kjòch̩inikee jñà xit̩a xi tsibíxáya-là Jesús. ¹⁸ Kitsobà'ño; kiiko; kiskinìs'en ndayá xi ts'e naxandá. ¹⁹ Tanga k'e nga jye kòjño, jngoo àkjale-là Nainá ijchò kix'a-là xotjoa ndayá. Tsachrje xit̩a koi; kitsò-là:

²⁰—Tanguió, t̩inchajtoò xotjoa ingo ítjòn. Tènojmi yije-là xit̩a naxandá kós'ín kitsajnakon xit̩a it'aà ts'e Cristo.

²¹ K'e nga kii'nchré 'én koi, nga komà nchijòn, tajñòyaá kii ya ingo ítjòn, ikjoàn tsibíts'ia nga tsakóya-là xit̩a.

Tik'e-ne chixoña jè nɔ'miù ítjòn, ngats'iì xit̩a-là xi ya t̩ítsajna. Kiichja-la ngats'iì xit̩axá kɔ xit̩a jchínga ts'e naxandá Israel; ikjoàn kiskinikjaá jñà xit̩a-là Cristo xi t̩ítsajna'ya ndayá. ²² Tanga k'e nga ijchò jñà policia, mikii kisakò-là jñà xit̩a xi t̩ítsajna'ya ndayá; tà k'oaá s'ín inchrobà-ne; kitsjaà okixi nga mì t̩i yá t̩jín-ne. ²³ Kitsò:

—K'e nga kòbijchò-jen, ndaà t̩íchjoàjto xotjoa-là ndayá. Jñà xit̩a soldado xi síkinda, yaá nchajto xotjoa, tanga k'e nga kòbitjaàs'en-jen mì t̩i yá xit̩a t̩jín-ne iya ndayá.

²⁴ K'e nga kii'nchré 'én koi, jè nɔ'miù ítjòn kɔ nɔ'miù xi i'nga kɔ jè xit̩a sko-là policia xi síkinda ingo ítjòn, tà k'oaá komà-là nga mikii machiya-la kós'ín koma nga kjoehet'aà kjoa koi. ²⁵ Tik'eé-ne j'ii jngoo xit̩a xi j'ii kènojmi, kitsò:

—Jñà xit̩a xi kichinìs'en ndayá ngojña, yaá t̩ítsajna ingo ítjòn nga nchihokóya-là xit̩a naxandá.

²⁶ K'eé kii jè xit̩a sko-là policia xi síkinda ingo, kjihiytako jñà policia xi i'nga nga kiikjaá Pedro koi Juan. Tà kjondaá inchrobàko. Jñà tsakjón-là xit̩a naxandá tsà ndajo koi'nè nga siik'en. ²⁷ K'e nga j'iiiko, chinchá osen ñanda nchijoóya-ne. Jè nɔ'miù ítjòn kitsò-là:

²⁸—¿A mitsá k'oaás'ín ki'mi-nòjen nga jngoo k'a mì t̩i k'oaá tsò-ne 'én xi kokóya it'aà ts'e Jesús? I'ndeí, kòhokji Jerusalén, jyeé t̩itsachinìsòn yije kjotíxoma-nò; t̩ikoaá mejèn-nò ngajen chinì'nè-nájèn nga k'en xit̩a xi 'mì Jesús.

²⁹ Jè Pedro kɔ xit̩a xi i'nga xi taña tsibíxáya-là Cristo kitsò:

—Ìsaá 'ño mochjeén nga jè Nainá sikitasòn-lajen mì k'oaá-ne koni xi taxki xit̩a. ³⁰ Jè xi Nainá tsò-là xit̩a jchínga-ná kisikjaáya-là Jesús it'aà ts'e kjoabiyaá, tijè-ne Jesús xi jño kinik'eèn nga tsakat'aà krò. ³¹ Nainá, 'ño jeya kisikíjnat'aà chrja kixi-là. Xit̩axá ítjòn kisikíjna. T̩ikoaá jè kisikíjna nga jè kochrjekàjii-ná kjo'in. K'oaá s'ín kis'iin Nainá, mé-ne nga jñà xi naxandá Israel 'mì-ná sikájnoaá jé-ná; mì t̩i jé k̩inchátsji-ná nga siijcháat'aà-ná Nainá jé xi t̩jín-ná. ³² K'oaá s'ín bènojmi-nòjen kjoa koi xi xkoòn ki'ya-najèn. T̩ikoaá bènojmi kixi-né jè Inima Tsjeè-là Nainá xi jye kitjoé-là jñà xit̩a xi síkitasòn-là Nainá.

³³ K'e nga kii'nchré 'én koi, 'ño jchán kòjti-là; skanda mejèn-là siik'en. ³⁴ Ya t̩ijnajiiin jngoo xit̩a fariseo xi t̩ikoaá xá t̩jín-là xi 'mì Gamaliel, jè xi okóya kjotíxoma. Ngats'iì jñà xit̩a naxandá 'ño ndaà beèxkón xit̩a jè. K'eé tsasíjna-kixi-jiiin-là ngats'iì jñà xit̩a xi t̩jín-là xá; kitsjaà okixi nga k̩atitjo jngoo t̩jò n'ya jñà xit̩a xi tsibíxáya-là Jesús. ³⁵ Jè Gamaliel kitsò-là xit̩axá xikjín:

—Jñò ngats'ioò xi xit̩a xinguiáá Israel 'mì-ná, ndaà t̩ikítsjeèn mé kjoa xi síkoo jñà xit̩a koi. ³⁶ T̩ikítsjeèn jñà nachrjein xi jye tsato, tsibijnaá jngoo xit̩a xi ki'mi Teudas. K'oaá kitsò nga xit̩a ítjòn-né. Komà-là tsà ñijòn

sìndò x̄it̄a xi kiit'aà-la. T̄anga k'e nga kisik'en x̄it̄a, ngats'iì x̄it̄a xi kiit'aà-la, kitsjohoba-né. Tà yaá jyehet'aà kjoa. ³⁷ K'e nga komà iskan, jè nàchrjein nga kòxkeya x̄it̄a, tsatsejèn ìjngòò x̄it̄a xi 'mì Judas k'e nga kinik'en x̄it̄a jè, t̄ikoaá ngats'iì x̄it̄a xi ya kiit'aà-la, kitsjohoba yije-né. ³⁸ I'ndeì k'oaá ma-ne koxan-nò, tà t̄ikjehet'aà kjoa. Tjìl'nde-là x̄it̄a koi nga kàtjì-ne. Tsà tà xá ts'e x̄it̄aá xi nchis'ín kjoehet'aà-né. ³⁹ T̄anga tsà xá ts'e Nainá-né xi nchis'ín, mìkì k̄ichikjoa-nò nga j̄nò k̄ixkàn-ko; t̄ikindaá yijo-nò tsà koi nàchrjein-la, tsà xá-la Nainá titsabixkàn-ko.

⁴⁰ Ngats'iì x̄it̄a xi t̄itsajna junta, kòkjeiín-la koni s'ín kitsò Gamaliel. K'eé kiichj̄a ìjngòò k'a-la j̄nà x̄it̄a xi tsibíxaya-la Jesús. Ìkjoàn tsajá-la. 'Nó tsibínè-la nga mì t̄i k'oa s'ín k̄ichjaya-ne it'aà ts'e Jesús. Ìkjoàn kisikitsajnandeì-ne. ⁴¹ J̄nà x̄it̄a xi tsibíxaya-la Jesús, 'nò tsja t̄jín-la k'e nga itjo-ne ni'ya nga jè Nainá kitsja'nde nga kitjoé-la k̄jondaà nga kisikjeiín kjo'in xi kjoa ts'e Jesús. ⁴² J̄nà x̄it̄a koi, mìkì jyò tsibitsajna. Nàchrjein inchiòn tsakóya t̄ikoa kiichjaya 'én ndaà-la Nainá ya ìngò ítjòn ko xi kj'eìi ni'ya nga jè Jesús xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

6

K'e nga itoò x̄it̄a kitjaàjìin xi kisichját'aà

¹ J̄nà nàchrjein koi, k'e nga jye 'nó t̄imakjìn-ya x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Cristo, j̄nà x̄it̄a xi chj̄a 'én griego tsibíts'ia nga tsohojét'in j̄nà x̄it̄a xi chj̄a 'én hebreo, nga j̄nà íchjín ka'àn xi ts'e x̄it̄a griego mì ngàsòn tí'biì-la tsojmì xi kine koni j̄nà íchjín ka'àn xi ts'e x̄it̄a hebreo. ² J̄nà x̄it̄a xi tejò ma-ne xi tsibíxaya-la Jesús, tsibíxkóya ngats'iì x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Cristo, kitsò:

—Mì-la kii ndaà t̄jín nga s̄ikíjna-jen xá-la Nainá nga mì t̄i kii kinókjoaya-najen 'én-la Nainá, nga nguì ta koi xá s'en-jen nga x̄it̄a ima s̄ikjèn-jen. ³ 'Ndsè, chjaáj̄nòò itoò x̄it̄a x'in xi 'yaà nga ndaà nchisíjchá yijo-la, t̄ikoa ndaà t̄jìin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá, x̄it̄a xi ndaà k̄johítsjeèn t̄jín-la mé-ne j̄nà k̄ongatsja xá koi. ⁴ Ngajen, kjit'aà nàchrjein kinókjoat'aà-lajen Nainá; t̄ikoa kòkóya-jen 'én-la Nainá.

⁵ J̄nà 'én koi, ndaà kisaseèn yije-la ngats'iì x̄it̄a. K'eé jaàjìin Esteban, j̄ngòò x̄it̄a x'in xi ndaà mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá, t̄ikoa ndaà t̄jìin inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá. T̄ikoa kitjaàjìin Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás, j̄ngòò x̄it̄a Antioquia xi jahatj̄ya-la nga x̄it̄a judío komà. ⁶ J̄nà x̄it̄a xi itoò ma-ne chinchá osen nga nguixkòn x̄it̄a xi tsibíxaya-la Jesús. Ko j̄nà x̄it̄a xi tsibíxaya-la Jesús kiichjatj̄i it'aà ts'e Nainá, ìkjoàn tsohósòn-la tsja nga k̄jòngatsja xá.

⁷ Ìsaá 'nò tsabísòn-isa 'én-la Nainá. Ya naxandá Jerusalén saá 'nò saá 'nò makjìn-ya x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Cristo. Skanda j̄nà nò'miì, t̄ikoaá jyeé k̄jìn ma-ne xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo.

K'e nga kindobà'nó Esteban

⁸ Jè Esteban, 'nó ndaà kis'e-la nga'nó ko k̄jondaà xi it'aà ts'e Nainá. K'oaá komà-ne nga k̄jìn k̄joxkón xi okó kjoajeya-la Nainá kis'iin ya j̄jìin naxandá. ⁹ T̄jín 'nnga x̄it̄a xi ya chja-ne ni'ya ìngò sinagoga ñánda maxkóya x̄it̄a judío xi jye t̄itsajnandeì-ne, ko x̄it̄a Cirene, k̄jota Alejandria, x̄it̄a Cilicia ko xi ján'nde-la Asia; tsibíts'ia nga tsakátikjoó ko Esteban. ¹⁰ T̄anga x̄it̄a koi, mìkì kisikijne, nga jè Esteban, koó k̄johítsjeèn-la Inima Tsjeè-la

Nainá kiichja. ¹¹ K'eé tsohótsji xitá xi tsibíchjí-la nga kitsjaàt'in 'én ndiso; kitsò:

—Kina'ya-lajen Esteban nga chjajno-la Moisés kò Nainá.

¹² K'oaá s'in komà-ne nga kòjti-la jñà xitá naxandá kò xitá jchínga kò xitá xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Kitsobà'ñó Esteban, kiikò ñánda títsajna xitaxá ítjòn xi joóya-ne kjotíxoma. ¹³ Ijchòkò xitá ndiso xi kitsjaàt'in 'én, kitsò:

—Xitá jè, mikii jyò bìjna, kjit'aà nachrjein chjajno-la jè Ingo Tsjeè-la Nainá kò kjotíxoma xi kiskii Moisés. ¹⁴ Jyeé kina'ya-lajen nga tsò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, siikixòña Ingo-la Nainá tíkoa siikjatjìya-la kjotíxoma xi 'né koni s'in tsakóya-ná Moisés.

¹⁵ Ngats'ìi xitaxá xi ya títsajna, k'è nga kiskoò'an Esteban, k'oaá s'in kijtseè isén-la koni kji isén-la àkjale.

7

'Én xi kiichja Esteban nga tsasikò yijo-la

¹ Jè xitá sko-la nò'mii kiskònangui-la Esteban kitsò-la:

—¿A kixíi kjoa nga k'oa tjin jè xi ónè-lè xitá?

² Jè Esteban kitsò:

—'Ndsè, kò xi xitá jchínga 'mì-nò, tìná'ya-ná: Jè Nainá, xi 'ñó jeya tíjna, yaá ijchòkon ñánda tíjna xitá jchínga-ná Abraham k'è nga tákó ya tíjna Mesopotamia, k'è nga tikj'èè bijchó kijna ján naxandá Harán. Kò jè Abraham kijtseè tsejèn-né kó kji Nainá. ³ K'eé kiichja Nainá, kitsò-la: “Títjoiin nangui-lè; tíkítajnei xitá xingui; t'in kijni ya nangui ñánda 'an kokoò-lè.” ⁴ Jè Abraham, itjokàjiin nangui-la xitá Caldea; ján kii kijná nangui Harán. K'è nga k'en na'èn-la, Nainá j'ii kò i'inde jè ñánda títsajnaá i'nde. ⁵ Nainá, nímé i'nde kitsjaà kjotjò-la; ni tsà tà ítse ñánda kosijnasòn jngoò ndsokò. Tanga k'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba nga kitsò-la nga ts'eé koma kò ts'eé xitá tje-la nita mé nachrjein-ne. Nachrjein koi, kj'eè ixtíi tjin-la jè Abraham. ⁶ Nainá k'oaá s'in kitsò-isa-la: “Jñà tje-lè, xitá ch'indaá koma; ñijòn sìndò nó xìn naxandá siijchá yijo-la nga siikjeiín kjo'in.” ⁷ Nainá kitsò: “Aán tsjaà-la kjo'in jè naxandá ñánda ch'inda kítajna; k'è nga koma iskan, kitjokàjiin-né nangui jè. Kjinchrobà jngoò k'a-ne iijndè, kò íi i'nde jè, skoexkón-na.” ⁸ Nainá jngoò kjoa tsibíndaajiin-kò Abraham nga sít'aà chiba-la yijo-la xitá kjoa ts'e circuncisión. Abraham, kis'e jngoò-la ki'ndí xi Isaac ki'mì; k'è nga ijchò jiin nachrjein nga kits'in, tsibít'aà chiba-la. Isaac kis'e-la ki'ndí xi 'mì Jacob; k'oaá tís'in kisikò. Jacob, kis'e-la ixti xi tejò ma-ne tje-la xitá jchínga-la naxandá Israel. K'oaá tís'in tsibít'aà chiba-la.

⁹ Jñà ixti-la Jacob, xi xitá jchínga-ná, kjòxítakòn-keè jè 'ndse xi 'mì José; ikjoàn tsatijna nga kiikò xitá xi tsatse ján nangui Egipto. Tanga Nainá kisikinda José. ¹⁰ Nainá kisichját'aà-la nita mé kjoa xi kis'e-la José. Kitsjaà-la kjohítsjeèn, kitsjaà-la kjondaà nguixkòn faraón xi xitaxá ítjòn tíjna ján naxandá Egipto. Jè Faraón kisikijna José nga jè tsatíxoma-la naxandá Egipto, tíkoa jè tsatíxoma ni'ya-la faraón.

¹¹ Jñà nachrjein koi j'ii kjinchrá kóhokji nangui Egipto kò i'nde Canaán; tseé kjo'in kis'e-la xitá; jñà xitá jchínga-ná tsjin tsojmì xi kine. ¹² K'è nga kii'nchré Jacob nga tjin tsojmì xi ma chine ján Egipto kisikasén nga kiikjaá ítjòn tsojmì ixti-la jñà xi xitá jchínga-ná. ¹³ Xi komà jò k'a nga kiikjaá tsojmì, José tsakó-la yijo-la xikjín nga 'ndse ma-ne. Faraón k'oaá s'in

komà-ne kijtseèxkon, ñánda nchrobát'aà-ne tje-la José. ¹⁴ José kiskiníkjaá Jacob xi na'èn-la ma nga kijitjngui-la ján Egipto. Ngats'ii xita xíkjin, jàn kaàn ko chrj'oòñ ma-ne. ¹⁵ K'oaá s'in komà-ne nga kii Jacob ján Egipto; yaá k'en; tikoá yaá k'en ngats'ii ixti-la jña xi xita jhínga-ná. ¹⁶ Xi komà iskan, kiiko ñánda-la Jacob ko ts'e ti-la nga kii kíhijün jngoò ngajo itsjò ján Siquem; i'nde ñánda tsatse Abraham xi tsatjina ixti-la Hamor.

¹⁷ K'e nga jye kjòchraña nàchrjein nga kitasòn 'én koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá koni s'in tsajoókjoò Abraham, jè naxandá Israel, 'ño kòkjün-ya jña xita-la ján Egipto. ¹⁸ Ijchò nàchrjein nga jngoò xita kisakò xi xita sko-la tsibijna ján Egipto; tanga xita jè, mìki beèxkon José. ¹⁹ Xitaxá ítjòn jè, tsibíts'ia nga kiskoònachan-la xita jhínga-ná nga kijtseètoòn; kis'iin-la kjo'ño nga kitsjeiin takòn ngats'ii ndí ixti-la mé-ne nga kàtiyaá yije-ne nga kàtachija tje-ne. ²⁰ Tjijña-ne nàchrjein koi, kits'iin Moisés. Ki'ndí jè, 'ño ndaà kji isén-la. Jàn sá kisikjina'ma ni'ya-la xita jhínga-la. ²¹ K'e nga ijchò síkijna jjiin nandá, jè tsòti-la faraón kiskoétjò, kisijchá koni tsà ki'ndí ts'e. ²² Jè Moisés kiskoòta'ya ngats'ii kjoachjine xi tjín Egipto. 'Ñó ndaà kjòhitsujeèn xi kis'e-la, ndaà kiichja tikoá ndaà kis'iin.

²³ Moisés, k'e nga jye tjín-la ichán nó k'oaá s'in tsi'beé-la ikon nga mejèn kiikon xita naxandá Israel xíkjin. ²⁴ Moisés, k'e nga kijtseè nga ch'o tiniko jngoò xita Israel xíkjin, tsasiko nga kisik'en xita Egipto mé-ne nga kòjndà-ne. ²⁵ Moisés, k'oaá s'in tísikítsjeèn, maá-la tsà tímachiyaá-la jña xita Israel xíkjin nga jè Moisés siikjeén Nainá nga siikítsajnandeii; tanga jña xita Israel mìki kjòchija-la. ²⁶ K'e nga komà inchiòn, Moisés kijtseè jò xita Israel xi nchikjaán-kjoò, mejèn-la kotekjaya-la, kitsò-la: “Jño xi 'ndsè chiba, ¿mé-ne bixkàn-ko-nò xinguiio?” ²⁷ Jè xita xi tikjaán-ko xíkjin, k'ee kii jahitjen Moisés, kitsò-la: “¿Yá xi xitaxá kásikijna-lè ko xi ixkàlè kàtsò-lè xi it'aà tsajen?” ²⁸ ¿A tikoá mejèn-lè nga sük'en-ná koni s'in kinik'in ngojña jè xita Egipto?” ²⁹ Moisés, k'e nga kii'nchré 'én koi, tsanga-né; jàn kii kijná i'nde ñánda 'mì Madián. K'oaá s'in tsibijna koni jngoò xita xi kjün i'nde-la; jò ixti kis'e-la.

³⁰ K'e nga jye ijchò ichán nó nga tjina Madián, Moisés, tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi ya síjnajiin ni'in ñánda títi jngoò yá na'yá ya chrañat'aà-la nindoò Sinai, ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ³¹ Moisés, k'e nga tìkotsejèn-la jè yá na'yá xi títi, tà kjòxkón-la koni s'in túma; k'e nga isa chrañat'aà kii kasijna nga isa ndaà skoe, kii'nchré jta-la Nainá nga kiichja-la, kitsò: ³² “An-ná xi Nainá tsò-na xita jhínga-lè, Nainá tsò-na Abraham, ko Isaac, ko Jacob.” Tanga jè Moisés tà tsatsé-né nga 'ño kitsakjòn, mìki kitsò-ikon nga kiskoòtsejèn-la. ³³ Jè Nainá kitsò-la Moisés: “Chjaàxìn xojté xi titsjayi; jè i'nde ñánda tisijnasoìn, i'nde tsjeè-né. ³⁴ Ndaà tibe kjo'in xi nchisíkjeiin xita-na xi túsajna Egipto. Jyeé ki'nchré-la nga nchihojé't'aà-na; koií xá kòbitjojen-na nga siikítsajnanidiaá. Koií xá tichja-lè, nchroboí, ján siikasén-lè Egipto.”

³⁵ Jña xita Israel nas'in tsachrjekàngui Moisés k'e nga kitsò-la: “¿Yá xi xitaxá kásikijna-lè ko xi ixkàlè kàtsò-lè?”, tanga jè sobá Nainá kisikasén ján naxandá Egipto koni jngoò xitaxá ítjòn xi kisikítsajnandeii xita Israel. Nainá kisikjeén jè àkjale xi tsatsejèn-jiin yá na'yá xi títi. ³⁶ Jè Moisés xi tsachrjekàjiin xita Israel ján naxandá Egipto. Nainá kisikjeén Moisés nga 'ño kjün kjòxkón kis'iin kòhokji Egipto, ko ya Ndáchikon Ini, kòhokji ñánda nangui kixi choòn nga ichán nó chinchimaya ndiyá. ³⁷ Tjijè-ne

Moisés xi kitsò-la jñà xit̃a Israel: “Nainá kochrjekàjìin jngoò xi t̃i xit̃a xinguioo-nò, jè xi kichja ngajo-la Nainá koni 'an.” ³⁸ T̃ikoaa t̃jè-ne Moisés xi tsibijnako xit̃a naxandá Israel ya ñánda nangui kixi choòn, jè xi tsohóko àkjale ya nindo Sinaí, jè xi tsajmeiiko xit̃a jchinga-ná nga kisikatoya-la 'én xi kitsjaà-la àkjale; t̃ikoaa t̃jè-ne xi kitjoé-la 'én-la Nainá xi síkijnakon-ná mé-ne komà kisikatoya-ná jñà 'én.

³⁹ Tanga jñà xit̃a jchinga-ná, tsachrjengui 'én xi kitsjaà Moisés, mìkì kisikitasòn. K'oaá s'ín kisikitsjeèn ijìin inima-la, mejèn kù jngoò k'a-ne ján Egipto. ⁴⁰ Kitsò-la jè Aarón: “Tindaà i'nga-ná nainá xi kjiko-ná. Jè Moisés xi tsachrjekàjìin-ná ján nangui Egipto, mìkì 'yaá mé xi komà-la.” ⁴¹ K'eé tsibindaà jngoò xkósòn xi nainá kitsò-la xi isén-la nchraja ki'ndí kji; kisik'en cho k̃otjò xi kitsjaà-la jè nchraja nga kijtseèxkón, ikjoàn tsibijna jngoò-la s'eí xi it'aa ts'e xkósòn xi t̃jñà tsibindaà-ne. ⁴² Koií kjoa-la tsasit'aaxin Nainá it'aa ts'e xit̃a Israel. Kitsjaà'nde-la nga kijtseèxkón yije ni'ño xi t̃jín ngajmì. K'oaá s'ín tichja jè xojon xi kiskii jñà xit̃a xi kùichja ngajo-la Nainá nga tsò:

Jñò xi xit̃a naxandá Israel tsajòn,
k'e nga ichán nó tsitjaayaà ndiyá ya ñánda nangui kixi choòn,
ko kinik'eèn cho nga mejèn-nò kits'i k̃otjò-ná,
mìtsà 'an kiyaxkón-ná.

⁴³ Majin, ta saá kichijeèn ni'ya nikje-la Moloc,
ko ni'ño ts'e Renfán xi nainá 'mì-là;
jñà isén xi t̃jñò tsibindaà-nò nga kiyaxkón.
Koií kjoa-la nga kochrjekàjìin-nò i'nde tsajòn.
Ján siikasén-nò ñánda nga isa kjìin-la Babilonia.

⁴⁴ 'Ya ñánda nangui kixi choòn, jñà xit̃a jchinga-ná kis'e-la Ni'ya Tsjeè xi nikje ñánda kjiyijòya k̃otixoma-la Nainá. K'oaá s'ín kisindaà koni s'ín tsatixoma-la Nainá jè Moisés k'e nga kitsò-la nga kátindaà jngoò ni'ya koni kji isén-la ni'ya xi jye jè tsakó-la. ⁴⁵ Ni'ya tsjeè jè xi nikje, jñà xit̃a jchinga-ná k̃òngatsja; jñà xit̃a Israel xi t̃jiko Josué, j'iiko ni'ya jè, k'e nga jahas'en nangui jndé ñánda Nainá kitsjaà-la ko tsachrjekàjìin nangui-la jñà xit̃a naxandá xi kje'í. Ni'ya jè, yaá kisijna skanda nachrjein ts'e xitaxá it̃jòn xi David ki'mì. ⁴⁶ Nainá, 'ñó ndaà kisaseèn takòn David. Ko jè David mejèn-la koìndaà jngoò-la ni'ya ñánda jeya k̃jna Nainá xi beèxkón jñà xit̃a t̃je-la Jacob. ⁴⁷ Tanga jè xitaxá it̃jòn xi ki'mì Salomón, jè xi tsibindaà jngoò-la ni'ya Nainá. ⁴⁸ Nainá xi 'ñó 'nga t̃jna, mìtsà ya t̃jnaya ni'ya xi xit̃a bindaà. Jè xit̃a xi kùichja ngajo-la Nainá kitsò:

⁴⁹ Jè ngajmì, jè íxile-na ñánda otixoma;
jè isò'nde, k'oaá ngaya-la koni jngoò ískon ñánda nchasòn ndsokoaà.
¿A komaá-nò nga kındaà jngoò-ná ni'ya ñánda siikjaya? tsò Na'èn-ná.

⁵⁰ ¿A mìtsà 'an soba xi tsibindaà yije tsojmì koi?

⁵¹ Jè Esteban kitsò-isa-la:

—Jñò, kjit'aa nachrjein, 'ñó tajaajìin t̃jín inima-nò, ko mìkì ndaà na'ya koni s'ín jñà xi mìtsà xit̃a-la Nainá. Kjit'aa nachrjein kondra onguí-là Inima Tsjeè-la Nainá koni kis'iin jñà xit̃a jchinga-nò. ⁵² Nijngoò xit̃a xi kùichja ngajo-la Nainá xi mì kondra kù-la; kisik'en jñà xit̃a xi j'i kénajmì it'aa ts'e jè xit̃a kixi xi t̃jìné-la nga kjoí. I'ndeí, nga jye j'i jè xit̃a kixi, yaá kiningatsja jñà xitaxá nga kisik'en. ⁵³ Jñò, nas'ín it'aa ts'e àkjale-la Nainá kitjoé-nò k̃otixoma, tanga mìkì nìkitasòn.

K'e nga k'en Esteban

⁵⁴ K'e nga kii'nchré 'én xi kiichja Esteban, 'ño jti komà-la ijiiin inima-la, chiba-la kinenè ni'ño xi kondra ts'e Esteban. ⁵⁵ Jè Esteban, 'ño ndaà tíjiin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá. Kiskoòtsejèn ngajmii; kijtsee kjoajeya-la Nainá nga Jesús ya sijnat'aà chrja kixi-la Nainá. ⁵⁶ Kitsò Esteban:

—Tibe-ná ngajmii nga tix'a; jè xi Ki'ndi-la Xita tsò-la yijo-la yaá sijnat'aà chrja kixi-la Nainá.

⁵⁷ Ngats'iì xita koi, tsibíchjoàjto líká-la; ikjoàn 'ño kiskindàya; jngòò k'a kii kóhòtjín nga jahatjen Esteban; ⁵⁸ tsachrjekàjiiin naxandá; kò jña xita ndiso xi kitsját'in 'én xi kondra kii-la Esteban, yaá tsibítsajnangui ndsòkò jña nikje-la ñánda sijnna jngòò xita ixti xi 'mì Saulo mé-ne nga komà tsibínè-ne ndajo nga kisik'en.

⁵⁹ K'e nga tísiné ndajo, Esteban tíchjat'aà-la Nainá, kitsò:

—Na'èn Jesús, chjoétjoi inima-na.

⁶⁰ Esteban tsasijna-xkó'nchi, ikjoàn 'ño kiichja kitsò:

—iNa'èn, kì kindáá 'nì jé-la xita koi!

K'e nga jye okitsò, k'en.

8

¹ Jè Saulo, nga ya sijnna tikoáá kisijngòò ikon nga kinik'en Esteban.

Mé kjoa-ne nga jè Saulo kitsobà'ño xita-la Cristo

Kjòts'ia-ne nachrjein jè nga 'ño kiitjinguì kondra-la xita ngats'iì xita naxandá-la Cristo ján Jerusalén. Kóhòtjín xita-la Cristo kitsjohoba kóhokji nangui Judea kò Samaria. Tà jña tsiningui-ne xita xi tsibíxáya-la Jesús. ² Tjín i'nga xita xi beèxkón Nainá, jña tsibíhijiiin Esteban. 'Ñó kiskindàyakeè. ³ Tanga jè Saulo, 'ño kiitjinguì kondra-la xita naxandá-la Cristo. Xki xi ján ni'ya jahas'en nga kjo'ño ochrje íchjín kò íchjá, ikjoàn kínis'en ndayá.

Mé xi komà ya nangui Samaria k'e nga kiichjaya 'én-la Nainá jè Felipe

⁴ Jña xita xi kitsjohoba, xki xi ján kii nga kisíka'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁵ Jè Felipe, k'e nga ijchò naxandá Samaria, yaá tsibénojmi it'aà ts'e Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]. ⁶ Jña xita Samaria nga kjin ma, k'e nga kii'nchré tikoá kijtsee jña kjoxkón ndaà xi kis'iin Felipe, kóhòtjín, isaá ndaà kii'nchré-isa koni s'ín tsibénojmiya-la. ⁷ Kjín xita xi inima ch'o-la neíi tíjiin inima-la kjòndaà-ne. Jña inima ch'o-la neíi, 'ño kjindáya k'e nga bitjojiiin inima-la xita. Tikoáá kjín xita ima kjòndaà-ne xi mikii ma síhiníyá yijo-la kò xi tsá'yá kjoàn. ⁸ K'oaá ma-ne nga jña xita naxandá jè, 'ño tsja kis'e-la.

⁹ Ya Samaria tsibijna jngòò xita xi Simón ki'mì. K'e nga sa ítjòn, maá-la bíndaà. Kjín nó kiskoònachàn-la xita xi ya i'nde-la nga chincháxkón-la nga kitsò: “An 'ño ndaà machiya-na.”

¹⁰ Ngats'iì xita ixti kò xita jchínga, ndaà kii'nchréñijon-la; kitsò:

—Jè xita jè xi tse nga'ño tjín-la it'aà ts'e Nainá.

¹¹ Koií kjoa-la nga ndaà kii'nchréñijon-la nga jye kò kjín nó konachàn-la nga bincháxkón-la nga 'ño ndaà ma-la bíndaà. ¹² Jña xita, k'e nga kòkjeiín-la 'én ndaà-la Nainá kó s'ín otíxoma Nainá kò it'aà ts'e Jesucristo xi jè Felipe tíbénojmi, tsibíts'ia nga komà bautizar íchjín íchjá. ¹³ Skanda tijè-ne Simón tikoáá kòkjeiín-la; ikjoàn komà bautizar. Nándá tsajmèè

Felipe, yaá tsajmeiikò Simón. Tà k'oaá ma-la nga tibeè kjo_xkón ndaà xi tís'in Felipe kò kjoa xi okó kjoa jeya-la Nainá.

¹⁴ Jñà xítà xi tsibíxáya-la Jesús xi títsajna Jerusalén, k'e nga kii'nchré nga jñà xítà Samaria jyeè kòkjeiín-la 'én-la Nainá, kiskasén jè Pedro kò Juan. ¹⁵ Jñà xítà koi, k'e nga jye ijchò Samaria, tsibítsi'batjì jñà xítà xi jye kòkjeiín-la mé-ne nga tjoé-la jè Iníma Tsjeè-la Nainá. ¹⁶ Nga jè nachrjein jè, nì saá jngò tjoé-la Iníma Tsjeè-la Nainá. Sà tà jè it'aà ts'e Na'én-ná Jesús komà bautizar xítà koi. ¹⁷ Jè Pedro kò Juan, k'eé tsohósòn-la tsja, ikjoàn kitjoé-la Iníma Tsjeè-la Nainá.

¹⁸ Jè Simón, k'e nga kijtseè nga jñà xítà xi tsibíxáya-la Jesús, ósòn-la tsja jñà xítà, nítóón tjoé-la Iníma Tsjeè-la Nainá, jè Simón tsibít'aà-la tòn jñà xítà-la Cristo, ¹⁹ kitsò-la:

—An, tìkoa tjiì-ná nga'nò jè, mé-ne nítà yá xítà-ne xi kosòn-la ndsaa tìkoa tjoé-la Iníma Tsjeè-la Nainá.

²⁰ Jè Pedro kitsò-la:

—Kàtiyaàkoi tòn-lè! Ngaji, k'oaá s'in nìkítsjìin tsà maá bindaà-ná kjetjò xi tsjì Nainá. ²¹ Ngaji mìkìl tji'nde-lè it'aà ts'e xá jè nga jè iníma-lè mì kixì tìjna nguixkòn Nainá. ²² Tìkájnoi jé-lè, nga ch'o tsò yá jjiìn iníma-lè, kì tì jé binchaàtsji-ne. Tjìt'aà-la Nainá tsà koi nachrjein-la sùjchàat'aà-lè jé-lè. ²³ Be-ná nga jè kjoaxítakòn xi tjiìn iníma-lè kò jè kjoach'o-lè mìkìl tsjì'nde-lè nga ndaa 'nì.

²⁴ Jè Simón k'eé kitsò:

—Sjìt'aà-nò, tìtsi'ba-la Nainá xi it'aà ts'an mé-ne nga mì k'oa s'in komat'ian ngats'ìi kjoa xi k'oa's'in tìtsa'mì-ná.

²⁵ Jñà xítà xi tsibíxáya-la Jesús, k'e nga jye kitsjaà 'én it'aà ts'e Cristo tìkoa tsakóya 'én ndaà-la Nainá, kii jngò k'a-ne ján Jerusalén. K'e nga chinchimaya ndiyá, kjiìn xítà naxandá jtobá xi chja-ne Samaria tsibénojmi-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

Jè Felipe kò jngò xítà Etiopía

²⁶ Xi jye komà, jngò àkjalé-la Nainá kùichja-la Felipe, kitsò-la:

—Tìstjìin, t'in kixì ndiyá xi bitjokàt'aà-ne Jerusalén, fijen bijchó skanda Gaza.

(Ndiyá jè, yaá fahato yá i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn.)

²⁷ Felipe, tsasitjen, kii; yá iya ndiyá kisatiikjò jngò xítà x'in ts'e Etiopía xi 'nò 'nga xá tjiìn-la xi jye kjòkii-la nga mì tì ichjín sjìs'in-ne; tesorero tjiìn-la ts'e chjoón sko-la Etiopía xi 'mì Candace. Jerusalén j'ìi-ne xítà jè nga kii jngò ñánda beèxkón Nainá. ²⁸ Xítà jè, k'e nga tinchrobá-ne nangui-la, tijnaya carreta-la; tíbixkejiìn xojon xi kiskii Isaiás, xítà xi kùichja ngajo-la Nainá. ²⁹ Jè Iníma Tsjeè-la Nainá kitsò-la Felipe:

—T'in tjingui-la carreta jè, tsjahijtakoii.

³⁰ Felipe nítóón kùitjingui-la, kii'nchré-la jè xítà nga tíbixkejiìn xojon xi kiskii Isaiás, xítà xi kùichja ngajo-la Nainá; ikjoàn kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A fiyaá-lè kó s'in tichja xojon xi tìbixkejiìn?

³¹ Jè xítà etiope kitsò:

—¿Kó s'in koma kjiya-na nga mì yá bénojmiya-na? K'eé tsibítsi'ba-la Felipe nga tsijin-jno carreta; yaá tsibijnayako.

³² Jè Xojon-la Nainá xi tíbixkejiìn ts'e Isaiás tsò-né:

Kiiko koni jngò orré nga kii sík'en;

k'oaá ngaya-la koni jngò orré k'ndí xi mìkìl kjindáya k'e nga tísijno-la, k'oaá s'in mìkìl kùichja k'e nga tsatojiìn kjo'in.

³³ K'e nga tsachrjekàngui xità, mì kixì kisindaàjìin-là.

Nga mì yá xità tje s'e-là, niyá xi sjikítsjeèn,

nga jè, kinìk'en-né i isò'nde.

³⁴ Jè xità etiope kitsò-là Felipe:

—T'iin kjondaà. Tènojmiya-ná yá-né xi k'oas'ín títsò-là jè Isaías; ¿a kj'eif xità-né, a xi tije-ne yijo-là?

³⁵ Felipe tsibíts'iaqo-ne jè xojon xi túbixkejiin xità etiope; tsibénojmi yije-là it'aà ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Jesús. ³⁶ Koni s'ín nchifiya ndiyá, ijchò jngòò i'nde ñánda tjin nandá, kitsò xità etiope:

—I'nde jè, tjin nandá; ¿a mìtsà ndaà s'e tsà s'iaàn bautizar yijo-na?

³⁷ Felipe kitsò-là:

—Tsà koò inima-lè nga ndaà mokjeiin-lè koma-né.

Xità jè kitsò:

—Mokjeiin-na nga Jesús, jè xi Cristo xi Ki'ndi-là Nainá.

³⁸ Ko kitsjaà okixì nga tsasijna carreta, ikjoàn tsitajen ingajò, jahas'en-jiin nandá, jè Felipe kis'iin bautizar. ³⁹ K'e nga jye itjokajìin-ne nandá, Felipe, tà nitoón kichijà; jè Inima Tsjeè-là Nainá kiiko; mì tì kii kijtseèxkon-ne xikjín; tanga jè xità etiope, k'e nga tífi ya ndiyá, tsjaá jchán tjin-là. ⁴⁰ Jè Felipe k'e nga kjòchiya-là jye ya tìjna naxandá Azoto; xki xi ján naxandá tsibénojmi 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo skanda k'e nga ijchò naxandá xi 'mì Cesarea.

9

*Kós'ín komà k'e nga jè Saulo kòkjeiin-là it'aà ts'e Cristo
(Hechos 22:6-16; 26:12-18)*

¹ Saulo, xki xi ján i'nde bincháxkón-là xità xi kota'yàt'aà-là Cristo nga mejèn-là sjik'en. K'oa ma-ne nga kiikon jè no'miì ítjòn, ² nga kisijé-là xojon xi tjin-là nga'ño xi k'oa ts'e jña ni'ya ingo sinagoga ján Damasco, mé-ne nga koma tsobà'ño-ne xità íchjín ko íchjá xi fit'aà-là jè ndiyá xitse-là Cristo; ikjoàn kjinchrobàko Jerusalén nga sjikítsajna ndayá. ³ K'e nga nchifiya ndiyá nga jye kjòchrañat'aà-là naxandá Damasco, tà nitoón kjòhiseèn jngòò itjandii-là jngòò ni'ín xi inchrobà-ne ngajmiì. ⁴ Jè Saulo kiskaajndòòt'aà nangui, ikjoàn kiì'nchré-là 'én xi kiichjajìin isén xi kitsò:

—Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mìtjingui kondra-ná?

⁵ Saulo kitsò:

—¿Yá-né ngaji, Na'èn?

Jè xi tíchja kitsò:

—An-ná Jesús xi tì'mìtjingui kondra-ná. Tijí tìyatòon-ne yijo-lè, k'oaà ngayà-là koni tsà nchraja tsjón-là jè yá xi bínès'en-là nei-là.

⁶ Saulo, tsí tsatsé-né; tsí ndaà kitsakjòn; k'ee kitsò:

—Na'èn, ¿mé xi mejèn-lè nga 'an s'iaàn?

Jè Na'èn-ná kitsò-là:

—Tisítjìin, títjás'en-jiin naxandá; yaá s'enojmi-lè mé xi s'jin.

⁷ Jña xità xi tjiko Saulo, tà kisinchaà-né nga 'ño kitsakjòn; kiì'nchré-là jè xi tíchja tanga mikii kijtseèxkon yá xi tíchja. ⁸ Jè Saulo, tsasítjen-t'aà-ne nangui, tanga k'e nga kiskix'a xkon mì tì kii kjòtsejèn-là. Tà jña xità xi tjiko kitsobàt'aà, kiiko ján Damasco. ⁹ Ján nàchrjein tsibijna nga mì tì kii kotsejèn-là; nimé xi kiskine tjiko nimé xi kits'iì.

¹⁰ Yá naxandá Damasco tǐjna jngoò xǐta xi kota'yàt'aà-la Cristo xi 'mì Ananías; Nainá kiichja-la nga tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijǎá tí'biì-la, kitsò-la:

—jAnanías!

Kiichja Ananías kitsò:

—¿Mé-ne Nǎ'èn? ¿Mé xi mejèn-lè?

¹¹ Jè Nǎ'èn-ná kitsò-la:

—Tǐsǐtjǐn, t'in jè calle xi 'mì Calle Kixi, yá ni'ya-la Judas; yá tǐnchǎtsji jngoìi xǐta xi 'mì Saulo xi yá i'nde-la Tarso. I'ndeǐ, tǐbǐtsi'ba-né. ¹² Saulo jyeé kòbèè jngoò kjoa koni tsà nijǎá tí'biì-la xi tsò: jngoò xǐta xi 'mì Ananías kòbijchókon nga kòhòsòn-la tsja nga kòmandaa òjngoò k'a-ne xkon.

¹³ Ananías, k'e nga kii'nchré kitsò:

—Nǎ'èn, tǐjǐn-na, kǐjn xǐta jye tsibénojmi-na nga 'ńó ch'o kjoàn xǐta jè; jè-né xi 'ńó tibeètoòn xǐta tsjǐ ján Jerusalén. ¹⁴ I'ndeǐ koií xá j'ii-ne skanda ijndé, tǐjǐn-la okixi òt'aà ts'e nò'miì òtjòn nga tsoba'ńó ngats'ii xǐta xi mokjeiín-la òt'aà tsjǐ.

¹⁵ Nainá kitsò-la Ananías:

—Tich'óin xǐta jè; xó jaàǐjn-na; k'oaá s'ín kochjeén-na nga jè kichjaya òt'aà ts'an nga tǐtsa isò'nde nguixkon ngats'ii xǐta xi mìtsà xǐta judío kò xǐtaxá òtjòn-la, tǐkjoa jǎá xi xǐta Israel. ¹⁶ Aán kokoò yije-la kjo'in xi 'ńó tse sǐkjeiín xi kjoa ts'an.

¹⁷ Ananías kii'ńánda tǐjna Saulo; jahas'en ni'ya. Tsohòsòn-la tsja, kitsò-la:

—Ndsè Saulo, jè Nǎ'èn-ná Jesús xi kiichja-lè ya iya ndiyá k'e nga tǐnchroboí, jè kàsikasén-na nga kòtsejèn òjngoò k'a-lè tǐkjoa sǐjǐn inǐma-lè Inǐma Tsjeè-la Nainá.

¹⁸ Saulo, nǐtoón kitjaàxìn-la xkon xi koni kjoàn chrjoa ton-la tǐn. Ikjoàn kjòtsejèn òjngoò k'a-la. K'èé tsasǐtjǐn, ikjoàn komà bautizar. ¹⁹ Saulo, tsakjèn; ikjoàn kis'e òjngoò k'a-la nga'ńó. Tsibǐjnako chiba nachrjein jǎá xǐta xi kota'yàt'aà-la Cristo xi tǐtsajna Damasco.

Kós'in komà nga jè Saulo kiichjaya 'én-la Cristo

²⁰ Saulo, nǐtoón tsibǐts'ia nga kiichjaya òt'aà ts'e Jesús ya ngats'ii ni'ya òjngò sinagoga nga jè Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá. ²¹ Ngats'ii xǐta xi kii'nchré-la tà kjòxkón-la; kitsò-la xǐkjǐn:

—¿A mìtsà jè xǐta jè xi tsangatjǐngui-la xǐta ján Jerusalén, jǎá xi mokjeiín-la òt'aà ts'e Jesús? ¿A mìtsà tǐkjoa koií xá j'ii-ne ijndé nga ndayá kjiko yije xǐta koi, ikjoàn sǐngatsja nò'miì òtjòn?

²² Tanga Saulo, isaá 'ńó tse nga'ńó tǐsǐjǐn inǐma-la nga chjaya. Jǎá xǐta judío xi tǐtsajna Damasco, skanda mì tǐ kii' beè-ne kós'in sǐkǐtsjeèn koni s'ín tsakóya Saulo nga nguì 'én kixi-né nga Jesús, jè xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Saulo tsanga-la xǐta judío

²³ Nga jye komà kǐjn nachrjein, jǎá xǐta judío, tsajoóya-ne nga sǐik'en Saulo. ²⁴ Tanga jè Saulo kii'nchré koni s'ín tsajoóya-ne nga jǎá xǐta judío, kò nachrjein kò nǐtjǐn kisikinda, tsibǐtsajnajto xotjoa-la naxandá nga mejèn-la sǐik'en. ²⁵ Tanga jǎá xǐta-la Saulo, k'e nga jǎá, kii'kò, kisikǐjnaya jngoò nǐsǐyá xi je kji; ikjoàn kiskinìs'en-kjá ńánda tǐx'á chiba jè chrjó xi tǐjndiì-la naxandá kò yaá kiskinǐjen-jno jè chrjó, mé-ne komà tsanga-ne.

K'e nga tsibǐjna Jerusalén jè Saulo

²⁶ Saulo, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén, mejèn-la nga ya koahijtakò jñà xità xi kota'yàt'aà-la Cristo, tanga ngats'ii xità koi, tà kitsakjòn-la, nga mikii kòkjein-la tsà kixi kjoa nga tikoá ya kota'yàt'aà-la Cristo. ²⁷ Tanga jè Bernabé k'ée kiiko ñánda títsajna xità xi tsibíxáya-la Jesús. Tsibénojmi-la nga jyeé jahatjiya-la k'e nga kijtseè Na'èn-ná Jesús nga kiichja sobà-la ya iya ndiyá k'e nga tifi Damasco; tikoáá tsibénojmi-la nga ján Damasco 'ño ndaà kiichja it'aà ts'e Jesús, mikii kitsakjòn. ²⁸ Saulo, yaá tsibijnakò jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús; yaá tsajmeiikò Jerusalén. Mikii kitsakjòn nga kiichjaya it'aà ts'e Jesús. ²⁹ 'Ñó kiichjako jñà xità judío xi 'én griego chja nga tsajoókjoòkò xíkjin; tanga jñà xità koi tsohótsji'nde-la kó s'in siikò nga mejèn-la siik'en Saulo. ³⁰ Jñà xità xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiikò Saulo ján Cesarea, ikjoàn kisikasén skanda ján Tarso.

³¹ Ngats'ii xità naxandá-la Cristo, 'nchán tsibitsajna kóhótjin naxandá xi chja-ne nangui Judea, Galilea ko Samaria; ni tì mé kjoasii kis'e-ne. Kis'e-isa-la nga 'ño ts'e inima-la nga isa ndaà kijtseèxkón Nainá; jè Inima Tsjeè-la Nainá isaá ndaà tsasikò nga isa kjìn komà xità-la Cristo.

Kós'ín komà k'e nga kjòndaà-ne Eneas

³² Jè Pedro, k'e nga tsajmeèsòn i'nde koi, tikoáá kiikon xità-la Cristo xi títsajna ya naxandá Lida. ³³ Ya tjna jngoò xità xi 'mì Eneas; jyeé tjin-la jìin nó nga kijna xk'én, mikii ma síkjaníyá yijo-la. ³⁴ Pedro kitsò-la:

—Eneas, jè Jesucristo tísindaà-lè. Tísitjin, tixkóyi nijñaà-lè.

Eneas, nitoón tsasítjen. ³⁵ Ngats'ii xità xi títsajna ya naxandá Lida ko Sarón, kijtseè Eneas nga tsajmeè-ne, ikjoàn kòkjein-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús.

K'e nga jaáya-la Dorcas it'aà ts'e kjoqbiyaa

³⁶ Ya naxandá Jope tjna jngoò chjoón xi kota'yàt'aà-la Cristo: Tabita 'mì. Jè 'én griego, Dorcas 'mì. [Jè 'én tsaján, Naxín tsò-ne.] Chjoón jè, 'ño ndaà xità, tikoáá ndaà síchjít'aà-la xità ima. ³⁷ Jñà nachrjein koi, chjoón jè, kjòxk'én koá k'en. K'e nga jye kisihingáya, kiikò, kisikájnaya ni'ya xi ma-ne jò piso. ³⁸ Jè naxandá Lida yaá kijnat'aà chraña-la Jope. Jñà xità xi kota'yàt'aà-la Cristo kii'nchré nga ya tjna Lida jè Pedro. Kisikasén jò xità x'in xi kii kitsi'ba-la, kitsò-la:

—Ki nikachrjein-jèn, nìton nchrobáchón-nájen.

³⁹ Pedro, k'e nga kiskaat'aà-la okixi, nitoón tsasítjen; tsoháhijtakò xità koi. K'e nga ijchò Jope, kiikò ñánda kijna mik'en; jahas'en ni'ya. Ngats'ii íchjín ka'àn xi títsajna ijchò kinchat'aà-la Pedro nga kjindáya; tsakó-la x'ió ko nachro xi tsibíndaà Dorcas k'e nga tisa tijnakon. ⁴⁰ Pedro tsachrje yije ni'ya jñà xità koi; ikjoàn tsasixkó'nchi, kiichjat'aà-la Nainá; k'ée kiskod'an jè mik'en, kitsò-la:

—¡Tabita, tísitjin!

Jè mik'en, kiskix'angui-ne xkon. K'e nga kijtseè Pedro, tsibijna kixi. ⁴¹ Pedro kitsjaà-la tsja, kisikasítjen; ikjoàn kiichja-la xità-la Cristo ko jñà íchjín ka'àn; tsakó-la Dorcas nga tijnakon-né. ⁴² Kjoa jè, ki'ya yijeé-la kóhokji Jope; kjìn xità kòkjein-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁴³ Jè Pedro, kjìn nachrjein tsibijna ya Jope, ya ni'ya-la xità xi 'mì Simón chjinechrjoa.

10

K'e nga jè Cornelio kiichja-la Pedro

¹ Ya naxandá Cesarea tsibijna jngoò xita xi 'mì Cornelio, jè xi xita sko-la ts'e soldado xi jngoò sindo ma-ne xi ya chja-ne xi 'mì Italiano. ² Jè Cornelio, ngats'ii xita ni'ya-la, ndaà beèxkón Nainá, tikoá tsakjón-keè Nainá. Ndaà síchjât'aà-la jña xita ima xi nì mé tjin-la. Kjit'aà naxrjein bítsi'ba-la Nainá. ³ Jngoò naxrjein, ijchò-la tsà xi jàn nga nguixòn, tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijñá tí'bi-la nga jahas'en jngoò àkjale-la Nainá ya ni'ya ñánda tjna; kitsò-la:

—jCornelio!

⁴ Jè Cornelio, k'e nga kiskoð'an àkjale, tà kitsakjòn-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè na'èn?

Jè àkjale kitsò:

—Jyeé ijchò kaàt'aà-la Nainá jè kjoa bítsi'ba-lè kjoa nga nìchjât'aà-la xita ima xi nì mé tjin-la. Jè Nainá ndaà sasén-la. ⁵ Tikasín xita-lè ján naxandá Jope; kàtikjaá Simón xi tikoá Pedro 'mì. ⁶ Ya tjna ni'ya-la xita xi tikoá Simón 'mì xi chrjoa-la cho síhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandii ndáchikon. Jè keènojmi-lè mé xi s'iin.

⁷ K'e nga jye kii-ne àkjale-la Nainá xi tíchjako Cornelio, kùichja jò-la xita chj'nda-la koa jngoò soldado xi ndaà beèxkón Nainá xi ya síxát'aà-la. ⁸ K'e nga jye tsibénojmi yije-la ngats'ii kjoa xi kii'nchré, ikjoàn kisikasén ján naxandá Jope.

⁹ K'e nga komà nchijòn, ijchò-la tsà nchisen, jña xita koi, jyeé kjomeè bijchò chraña-la naxandá Jope. Tijè-ne hora jè Pedro, tsijin isò'nga ni'ya nga kii kítsi'ba-la Nainá. ¹⁰ Pedro, jyeé 'ño kjòhojò-la; mejèn-la nga kokjen, tanga tíkoñaá-la, k'ée tísindaà tsojmi xi skine; tsatsejèn jngoò-la kjoa koni nijñá tí'bi-la. ¹¹ Kijtseè nga tixá ngajmi; inchrobàjen jngoò nikje skanda it'aà nangui xi 'ño teè kji, jtít'aà'ño nga ñijòn chrjangui-la. ¹² Jè nikje, yaá títsajnyaya yije cho xi tjin i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsoko ko jña cho xi bífejno yijo-la nangui, ngats'ii cho xi tjin-la jngaá xi tjima ijìin isén. ¹³ Jè Pedro kii'nchré jngoò 'én xi kitsò-la:

—Pedro, tísitjìin, tik'in cho koi, chinji.

¹⁴ Kitsò Pedro:

—Na'èn, majin; ni saà jngoò k'a tsojmi tjé kínee xi xkón tjin it'aà ts'e kjotíxoma.

¹⁵ Pedro, ijngoò k'a kii'nchré 'én xi kitsò-la:

—Tsojmi xi Nainá jye kisìtsjeè nga ma chjine, kì tsojmi tjé 'mì-la.

¹⁶ Jè kjoa ts'e nikje, jàn k'a okomà. Ikjoàn tsijin ijngoò k'a-ne ján ngajmi. ¹⁷ Pedro, tísikìtsjeèn kó tsòya-ne jè kjoa xi kijtseè. Tik'eé-ne ijchò kinchajto xotjoa ni'ya jña xita xi kisikasén Cornelio nga jye kiskònangui ñánda-ne ni'ya-la Simón. ¹⁸ Kiskònangui, a yaá tjna jngoò xita xi Simón 'mì, tikoá jtít'aàsòn 'in-la nga Pedro 'mì. ¹⁹ Jè Pedro, tákó k'ée tísikìtsjeèn jè kjoa xi kijtseè, jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò-la:

—Jàn ma xita xi ji ótsji-lè. ²⁰ Tísitjìin, titjojiin, kì jò 'beé-la takòin nga 'mìkoi; jña xita koi, 'aán kàsikasén.

²¹ Jè Pedro inchrobàjen ñánda 'ncha xita xi kisikasén Cornelio, kitsò-la:

—'An-ná xi binchaàtsji-ná; ¿mé xá xi kòf'i-nò?

²² Jña xita koi kitsò:

—Jè kisikasén-najen xita sko-la soldado xi 'mì Cornelio, jngoò xita kixi xi ndaà beèxkón Nainá, tikoá jè, ndaà yaxkón it'aà ts'e naxandá Israel. Jngoò xó àkjale-la Nainá k'oa kitsò-la nga ngaji skìnikjaá-lè nga k'oín ni'ya-la mé-ne nga kénojmiya-la 'én xi ji tìhokooyi.

23 Jè Pedro kisikas'en ni'ya-la; yaá kisikjáyako jngoò n̄tjen. Xi komà nchijòn, kiìko x̄ita koi; t̄ikoáá tsobáhijtakò i'nga x̄ita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo xi t̄itsajna ya Jope.

24 Xi komà nchijòn ijchò Cesarea; jyeé t̄ikoña jè Cornelio; jyeé t̄itsajna x̄ita xikjín ko amigo-la xi ndaà óko xi xó kisikí'nchré-ne. 25 K'e nga jye ijchò Pedro, jè Cornelio itjo ni'ya nga kisihixat'aà; tsasixkó'nchit'aà-la nga kijtseèxkón. 26 Tanga jè Pedro kisikas̄tjen, kitsò-la:

—T̄is̄itjin; 'an, t̄ikoáá ta x̄ita-ná koni ngaji.

27 Jè Pedro, nga t̄ihóko Cornelio, jahas'en ni'ya; kijtseè nga 'ñó kjìn ma-ne x̄ita xi ya t̄itsajna. 28 Pedro kitsò-la:

—J̄ñò, t̄ijiin-nò nga j̄ñà x̄ita judío mikì t̄j'nde-la nga j̄ñà x̄ita xi xìn i'nde-la s̄iingásòn-ko, mikì ma kjoas'en ni'ya-la xi mìtsà x̄ita judío. Tanga Nainá tsibénojmiya-na nga n̄jngoò x̄ita xi koma xán-la: j̄ñò, tax̄ki x̄ita-nò ko x̄ita t̄jé-nó nga nguixkon Nainá. 29 Koi kjoa-la k'e nga ijchò nokjoà-ná, mikì kisitájaàñaà, n̄itoón inchrobà. Jè xi kjònguia, ¿mé xá xi nokjoà-ná?

30 Cornelio kitsò:

—T̄jín-la ñijòn nachrjein, t̄jè-ne hora jè nga xi jàn nga nguixòn, k'e nga t̄ichjät'aà-la Nainá i ni'ya-na, tà n̄itoón tsatsejèn jngoò x̄ita xi tsasijna nguixkoaàn; 'ñó ote kji nikje-la. 31 Kitsò-na: “Cornelio, jè kjoa bítsi'ba-lè jye kina'yà-la ko jye ki'ya-la nga nguixkon Nainá koni s'in n̄ichjät'aà-la x̄ita ima xi n̄i mé t̄jín-la. 32 T̄ikasín x̄ita-lè ján naxandá Jope, k̄at̄ikjaá Simón xi t̄ikoá Pedro 'mì. Ya t̄jna ni'ya-la x̄ita xi t̄ikoá Simón 'mì xi chrjoa-la cho síhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandì ndáchikon.” 33 K'oáá komà-ne nga n̄iton kiskin̄kjaá-lè. Ndaà k'à'nè-ne nga kànchroboì. Kóhōt̄jín-jen jí t̄itsajna-jen nga nguixkon Nainá mé-ne nga k̄iná'ya yije-jen mé okixi xi kitsjaà-lè Nainá nga kénojmi-nájen.

K'e nga k̄ichja Pedro ya ni'ya-la Cornelio

34 Pedro tsibíts'ia nga k̄ichja, kitsò:

—Kixí kjoa, tibe-ná nga Nainá mikì faájiin n̄ita yá x̄ita-ne, tà ngásòn fiko yije. 35 Nainá kjoétjò-né n̄ita yá x̄ita-ne n̄ita ñánda-ne i'nde-la xi beèxkón Nainá xi t̄ikoá s'in kjoakixi. 36 Nainá kisikasén 'én-la ya naxandá Israel; tsibénojmiya-la 'én ndaà-la nga 'nchán kitsajna kjoá Nainá it'aà ts'e Cristo, jè xi otixoma-la ngats'ìi x̄ita xi t̄jín isò'nde. 37 J̄ñò, ndaà t̄ijiin-nò koni s'in komà kóhokji nangui-la x̄ita judío, kjòts'ia-ne i'nde Galilea k'e nga jye k̄ichjaya Juan xi kjoa ts'e bautismo. 38 T̄ijiin-nò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, Nainá xó jaájiin-ne nga kitsjaà-la Inima Tsjeè-la ko nga'ñó. N̄ita ñánda-ne nga tsajmeé Jesús, ndaà t̄jín kjondaà xi kis'iin; kisindaà-ne x̄ita xi kjo'in nchisikjeiín it'aà ts'e x̄ita nejí. Koi k'oas'in kis'iin-ne nga jè Nainá t̄jnakò. 39 K'oáá ma-ne bénojmi-jen nga xkoon ki'ya-najen ngats'ìi kjondaà xi kis'iin Jesús ya nangui-la x̄ita judío ko Jerusalén. K'e nga komà iskan, j̄ñà x̄ita kisik'en Jesús, tsibit̄johonguit'aà krò. 40 Tanga nga ijchò jàn nachrjein Nainá kisikjaáya-la ko k'oáá s'in kis'iin nga kiyaxkon ījngoò k'a-la nga jye jaáya-la. 41 Mìtsà ngats'ìi x̄ita naxandá kijtseèxkon, tà ngajen-nájen xi xó kjòtseé kitjaájiin-najen mé-ne nga koma kénojmi-jen xi it'aà ts'e, ngajen-nájen xi chichiko-jen t̄ikoá ki'yòko-jen k'e nga jye jaáya-la. 42 Jè Jesús tsibít'in-najen nga k̄inókjoaya-jen ko kénojmi kixi-lajen x̄ita naxandá nga jè Jesús, k'oáá s'in kisik̄jna Nainá koni x̄itaxá ítjòn nga jè b̄indaàjiin-la x̄ita xi t̄itsajnakon ko xi jye k'en. 43 Ngats'ìi x̄ita

xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oaá s'in tsjá 'én nga ngats'iì xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo, it'aà ts'e-né nga jchat'aà-la jé-la.

K'e nga kitjoé-la Inima Tsjeé-la Nainá jña xi mitsà xita judío

⁴⁴ Tákó tik'eé tichja isa Pedro, ngats'iì xita xi nchi'nchré-la itjojen-né Inima Tsjeé-la Nainá. ⁴⁵ Jña xita judío xi tjiko Pedro [xi tikoa jye mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo], tà k'oaá komà-la k'e nga kijtseé nga jña xi mitsà xita judío, tikoa ndaà itjojen-né jè Inima Tsjeé-la Nainá. ⁴⁶ Nga kii'nchré-la nga chja xi k'ejí 'én, tikoa chjat'aà-la Nainá nga 'ño jeya síkijna. ⁴⁷ K'eé kitsò Pedro:

—Mì-la kii koma kichakjáya-là jña xita koi nga koma bautizar nga jyeé katjoé-la Inima Tsjeé-la Nainá koni s'in kitjoé-ná jña.

⁴⁸ Jè Pedro kitsjaà okixi nga koma bautizar xita koi it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Ikjoàn jña xita tsibítsi'ba-la Pedro nga kàtijnako chiba nàchrjein isa.

11

Mé 'én xi kiichja Pedro nga tsibénojmi-la xita naxandá-la Cristo ján Jerusalén

¹ Jña xita xi tsibíxaya-la Jesús ko xita xíkjin xi 'ndse jóo it'aà ts'e Cristo xi títajna nangui Judea, kii'nchré nga jña xi mitsà xita judío tikoaá jye kòkjeiin-la 'én-la Nainá. ² Jña xita judío xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo tsohótiko Pedro, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén. ³ Kitsò-la:

—¿Mé-ne ya kii-ne ni'ya-la xi taxki xita xi mitsà xita judío, skanda yaá chichikoi?

⁴ Jè Pedro k'eé tsibíts'ia nga ndiyá ndiyá tsibénojmi yije-la koni s'in komà'in; kitsò-la:

⁵ —K'e nga tijnáa ján naxandá Jope, nga tichjät'aà-la Nainá, tsatsejèn jngoò-na kjoa koni tsà nijña tí'biì-na, jngoò nikje kijtseé xi 'ño te kji, tí'ño nga ñijòn chrjangui-la xi ngajmii inchrobàjen-ne, j'ii skanda ñánda tijnáa. ⁶ K'e nga kiskoòtsejèn-la, ndaà kijtseé nga títajnaya cho xi tjin i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsoko ko cho ts'en xi tjin jjiin ijña, ko cho xi bífejno yijo-la nangui, ngats'iì cho xi jngaá tjin-la xi tjimajin isén. ⁷ Ki'nchré jngoáá 'én xi kitsò-na: “Pedro, tísitjin, tik'iin cho koi, chinii.”

⁸ 'An kixan-la: “Majin Na'èn, 'an, ni saà jngoò k'a tsojmi tjé kínee xi xkón tjin it'aà ts'e kjotixoma.” ⁹ Xi ma-ne jó k'a, ijngoò k'a kiichja-na ján ngajmii kitsò-na: “Tsojmi xi Nainá jye kisítsjeé nga ma chjine, kì tsojmi tjé 'mì-la.” ¹⁰ Jè kjoa koi, ján k'a okomà. Ikjoàn tsijin yije ijngoò k'a-ne ján ngajmii. ¹¹ Tije-ne hora, ján xita ijchò kátsji-na ya ni'ya ñánda tijnáa xi ján inchrobà-ne Cesarea xi xó kisatiixá-la. ¹² Jè Inima Tsjeé-la Nainá kitsò-na: “Tikoi xita koi; kì jò beè-la takoin nga tsjáhihtakoi; tikoaá tsoháhihtako-na jña xita 'ndsé xi jóon ma-ne xi i títajna; ijchò-jen ya ni'ya-la jè xita xi kiskinikjaá-na, ikjoàn tsitjaàs'en-jen ni'ya-la.” ¹³ Xita jè tsibénojmi-najen nga jngoò xó àkjale kijtseé ya ni'ya-la xi kitsò xó-la:

“Tikasín xita ján naxandá Jope nga kàtikjaá jè xita xi 'mì Simón xi tikoa Pedro 'mì. ¹⁴ Jè tsjá-lè 'én nga kitjokàjñoò kjo'in kjoa ts'e jé-nò, ngaji ko ngats'iì xita ni'ya-lè.” ¹⁵ K'e nga tsibíts'ia nga tsibénojmi-la, jè Inima Tsjeé-la Nainá, nitoón itjojen-né jña xita koi koni s'in komà't'iaàn jña nga sa tàts'en-la kjoa. ¹⁶ K'eé tsibítsjeèn-na koni s'in kitsò Na'èn-ná Jesús nga kitsò: “Jè Juan, nandá kis'iin-ne bautizar, tanga jñò, koó Inima Tsjeé-la

Nainá koma-nò bautizar.”¹⁷ Tsà Nainá k'oas'in sasén-la nga tikoá tsjá kjoṭjò-la jè Inima Tsjeè-la koni s'in kitsjaà-ná jñá k'e nga kòkjeiin-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ¿'an, mé-ne kondra kótijna-la Nainá?

¹⁸ K'e nga kii'nchré 'én koi, jyò tsibitsajna. Jeyaa kisikijna Nainá, kitsò:

—iKixi-la kjoa nga jñá xi mìtsà xita judío, tikoá tsjá-la kjondaà Nainá mé-ne nga siikájno-ne jé-la kò mì tì jé kohótsji-ne mé-ne nga s'e-la kjoabinachon ts'e inima-la!

K'e nga kinikasén Bernabé ján naxandá Antioquía

¹⁹ K'e nga jye k'en Esteban, jñá xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Jesús kitsjohoba, koi kjoa-la nga 'ño kiitjinguikee xita. Tjin xi kii ján nangui Fenicia kò Chipre kò naxandá Antioquía. Xita koi, k'e nga ijchò i'nde koi, tsibénojmi-la 'én-la Cristo jñá xita judío xi ya títsajna tanga xi taxki xita, majin. ²⁰ Jñá xita xi kitsjohoba, tjin i'nga xi ján i'nde-la nangui Chipre kò naxandá Cirene. K'e nga ijchò ya naxandá Antioquía tikoáá tsibénojmi-la jñá xita xi mìtsà xita judío 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús xi otixoma-ná. ²¹ Nainá kitsjaà-la nga'ño; kjin xita koi kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo, jahatjija-la kjohitsjeèn-la, kiit'aà-la Na'èn-ná.

²² Jñá xita naxandá-la Cristo xi títsajna Jerusalén kii'nchré koni s'in tíma ján Antioquía. Kisikasén jè Bernabé. ²³ Bernabé, k'e nga ijchò Antioquía, kijtseè nga jè Nainá ndaà tísichikon-t'in xita koi. Tsja jchán komà-la. K'eé isa ndaà tsibít'in yije-la nga kò inima-la isa ndaà kàtjít'aà-la Na'èn-ná. ²⁴ Jè Bernabé, 'ño ndaà xita; ndaà tjiin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá; tikoáá ndaà mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá. K'oaá s'in komà-ne nga isa kjiin xita jahas'en-t'aà-la Na'èn-ná Jesús.

²⁵ Nga komà iskan, Bernabé kii ján Tarso nga kii kátsji Saulo. ²⁶ K'e nga jye kisakò-la, kiiko ján Antioquía. Jngoò nó tsibitsajnakò jñá xita naxandá-la Cristo; koi xá kis'in nga kjin xita tsakóya-la. Yaá kisit'aà 'in ítjòn nga xita-la Cristo 'mì ngats'ii xita xi kota'yàt'aà-la Cristo.

²⁷ Nachrjein koi ijchò i'nga xita xi kiichja ngajo-la Nainá ján Antioquía xi inchrobà-ne Jerusalén. ²⁸ Jngoò xita xi 'mì Agabo, tsasijna kixi, kiichja nga jè Inima Tsjeè-la Nainá tsibít'in-la, kitsò nga títjsa isò'nde kjinchrá 'ño kjoii. 'Én jè, k'oaá s'in tsitasòn k'e nga tsibijna xitaxá ítjòn ján Roma jè xi 'mì Claudio. ²⁹ Jñá xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna Antioquía tsajoóya-ne nga siikasén-la nga'ño xita xikjin xi títsajna nangui Judea koni kji bijchó nga'ño-la nga jngoò jngoò. ³⁰ Koni s'in tsajoóya-ne, k'oaá s'in kisikitasòn. Jè Bernabé kò Saulo, kiiko kjoṭjò jè ján nangui Judea nga kisingatsja jñá xita jchinga xi tjin-la xá ts'e naxandá-la Cristo.

12

Kó s'in komà nga itjo ndayá Pedro

¹ Tijnà-ne nachrjein koi, jè Herodes xi xitaxá ítjòn tíjna, kitsjaà okixi nga kitsobà'ño i'nga xita naxandá-la Cristo mé-ne nga koma skoetoòn-ne. ² Tsatíxá nga kichja ndojò kisik'en-ne Jacobo, 'ndse Juan. ³ Jè Herodes, k'e nga kijtseè nga tsja komà-la jñá xita judío nga jye k'en Jacobo, ikjoàn kitsobà'ño Pedro jè nachrjein k'e nga bitjo s'eí nga kjèn inchrajín xi tsjin-la na'yo san. ⁴ Kiskinis'en ndayá. Chrj'oòn jngoò soldado kisikinda ya jya ndayá; ñijòn kisikinda nga indiaà indiaà. Kjhótsjeèn-la Herodes, jè-né k'e nga jye kjoehet'aà s'eí Paxko kochrje ndayá mé-ne jñá xita naxandá tsjá 'én nga kijá Pedro. ⁵ Jè Pedro, ndaá tímakinda jya ndayá; kò jñá xita

naxandá-la Cristo, mìkiì jyò tsibìtsajna nga 'ñó ndaà nchisíjé't'aà-la Nainá it'aà ts'e Pedro.

⁶ Jè nachrjein k'e nga mejèn-la Herodes nga sijnngatsja xita naxandá jè Pedro, tije-ne nitjen, kjiynafè'nchò osen-la jò soldado; jò na'ñó kichà cadena tjit'aà'ñó-ne; jña soldado xi i'nga yaá nchisíkinda xotjoa ndayá. ⁷ Tà nitóón tsatsejèn jngoò àkjale-la Nainá ya iya ndayá; kjòhiseèn yije kòhokji; jè àkjale kisihiniyá-la Pedro nga kisikjaá-la; kitsò-la:

—iNiton tísítjiin!

Jña na'ñó kichà cadena xi tjit'aà'ñó-ne tsja Pedro chixòt'aà nangui. ⁸ Jè àkjale kitsò-la:

—Chikjeí nikje-lè, tsjayi xojté-lè.

Jè Pedro, k'oaá s'ín kis'iin. Ikjoàn kitsò àkjale:

—Chikjeí nachrokisòn-lè, nchrobátjngui-ná.

⁹ Pedro itjo tjingui-la jè àkjale; mìkiì machiya-la tsà kixí kjoa xi tísiko àkjale; jè Pedro k'oaá ma-la koni tsà nijná tí'biì-la. ¹⁰ Jahat'aà-la jè soldado xi síjna ítjòn, tikoà jahat'aà-la xi ma-ne jò; k'e nga ijchò xotjoa-la ndayá xi ngui kichà nga jye bitjoaá calle, tà tajngoò kitáx'a; ikjoàn itjo; tsato'nchò jngoò calle; tà nitóón kichijà jè àkjale; jè Pedro, tajngoò kisasijna. ¹¹ Jè Pedro, k'eé ndaà kjòchija-la nga kixi kjoa xi timat'in, kitsò:

—Kixí kjoa, mokjeiín-na nga Nainá kàsikasén àkjale-la nga kàsikíjnandeí-na it'aà ts'e Herodes kò ngats'iì kjoa xi ch'o tjin xi nchikoña-la xita judío nga sijkò-na Herodes.

¹² Jè Pedro, k'e nga ndaà kjòchija-la kjoa koi, kii ni'ya-la María, nea-la Juan xi tikoà Marcos 'mì. Ya ni'ya jè, kjìn xita chixoña xi nchibitsi'ba-la Nainá. ¹³ Kiichja, kisikjane xotjoa-la ni'ya; k'eé itjo katsejèn jngoò tsòti xi 'mì Rode nga mejèn-la skoe yá-né xi tíchja. ¹⁴ K'e nga kii'nchré jta-la nga jè Pedro xi tíchja, tsja jchán komà-la skanda mì tì kii kiskix'a-la xotjoa ni'ya; ta saá tsangachikon iya ni'ya; kisikí'nchré ñánda títsajna xíkjin nga jè Pedro síjnajto xotjoa ni'ya. ¹⁵ Jña xita xíkjin kitsò-la:

—iSká-lè!

Tanga jè tsòti tákó k'oaá tsò nga kixí kjoa jè Pedro xi tíchja. Tanga jña xita kitsò-la:

—Jè-la àkjale-la.

¹⁶ Jè Pedro, tákó tíchja-ne, síkjane xotjoa ni'ya. K'e nga kiskix'a-la xotjoa ni'ya, kijtseèxkon nga jè Pedro; jña xita xíkjin, tà kjòxkón-la. ¹⁷ Kiskimìtjen tsja Pedro nga kitsò-la jyò títsajnaà; ikjoàn tsibénjómí-la kó s'ín komàt'in nga Nainá tsachrje-ne ndayá. Kitsò-la:

—K'oaá s'ín ténjómí-la jè Jacobo kò xita xinguiáá xi i'nga.

Ikjoàn itjo ni'ya; xin i'nde kii.

¹⁸ K'e nga kis'e isén ngats'iì soldado xi nchisíkinda, mì tà k'oaá kji kjoasii kis'e-la nga mìkiì tjiin-la kó s'ín komà nga itjo ndayá Pedro. ¹⁹ Jè Herodes kitsjaà okixi nga tsohòtsji Pedro tanga mìkiì kisakò-la. K'e nga jye kiskònangui-la ngats'iì soldado xi kisikinda, jña kiskaànè-la nga tsjin Pedro; ikjoàn kitsjaà okixi nga kàtiyaa jña soldado. Herodes itjokajin ya Judea. Ján kii kijna naxandá Cesarea.

²⁰ Herodes kjoasií tjin-la kò xita naxandá Tiro kò Sidón. Xita naxandá koi, tsajoóya-ne nga inchrobàkon Herodes. Tanga ítjòn ndaà tsajoóko Blasto xi tikoà xá tjin-la ya ni'ya-la Herodes xi xitaxá ítjòn tjin. Kò jè Blasto kiichjatji naxandá koi nga kàtas'e kjoa'nchán. Koi k'oaas'ín kis'iin-ne jña naxandá koi, nga ya nangui-la Herodes otse tsojmì xi kine.

²¹ Jè nàchrjein k'e nga chixoña xit̃a nga kisijna junta, jè Herodes, tsohòkjá níkjé-là xi ts'e xit̃axá ítjòn; tsibìjnasòn íxile-là, ìkjoàn kùichjajìin-là xit̃a naxandá. ²² Jñà xit̃a naxandá, k'e nga kii'nchré-là, tsibìts'ia nga 'ñò kùichja kitsò:

—jè xi tíchja, jngoò xit̃a xi nainá, mìtsà taxkì xit̃a!

²³ Tìk'e-ne j'ii àkjale-là Nainá xi kitsjaà ch'in-là; kjòxk'én, ch'ìndoó kisikje, ìkjoàn k'en, koií kjoa-là nga mikii jeya kisikìjna Nainá.

²⁴ Tanga jè 'én-là Nainá ìsáá ndaà tíhobìsòn k'oa ìsáá ndaà tímakjìn xit̃a xi mokjeiín-là.

²⁵ Jè Bernabé kò Saulo, k'e nga jye kjòngásòn xá-là, inchrobà-ne Jerusalén, kii-ne ján Antioquía. Tjìkò Juan xi tìkjoa Marcos 'mì.

13

K'e nga jè Bernabé kò Saulo tsibìts'ia nga kisixá

¹ Jñà xit̃a naxandá-là Cristo xi títsajna ya naxandá Antioquía, tjín i'nga xit̃a xi chjaya ngajo-là Nainá kò okóya 'én-là Nainá: jè xi 'mì Bernabé, Simón (xi tìkjoa Nìger 'mì), Lucio xi Cìrene ts'e, Manaén (xi taña kòjcháko Herodes, xi tsatìxoma Galilea), kò Saulo. ² Jngoò nàchrjein k'e nga tíma culto tìkjoa títsajnachjan xit̃a-là Cristo, jè Inìma Tsjeè-là Nainá kitsò:

—Tìkìtsajnandaà-ná jè Bernabé kò Saulo xá xi xó 'an kichjà-là.

³ Jñà xit̃a-là Cristo, k'e nga jye tsibìtsajnachjan koa jye tsibìts'iba, tsohòsòn-là tsja Bernabé kò Saulo, ìkjoàn kisikasén [xi kjoa ts'e xá-là Nainá].

Kós'ín komà k'e nga jè Bernabé kò Saulo kùichjaya ján Chipre

⁴ Jè Inìma Tsjeè-là Nainá kisikasén Bernabé kò Saulo nga kii Seleucia; yaá jahas'en chitso nga kii nangui xi kijnajìin-ndá xi 'mì Chipre. ⁵ K'e nga ìjchò naxandá Salamina, tsibìts'ia nga kùichjaya 'én ndaà-là Nainá ya jñà n'ya ìngo sindagoga ts'e xit̃a judío. Tjìkò jè Juan Marco xi kisichját'aà-là Bernabé kò Saulo. ⁶ Tsatojìin kóhokji nangui jìin-ndá Chipre, ìjchò skanda naxandá Pafos. Yaá kiskaat'aà jngoò-là xit̃a judío xi 'mì Barjesús xi xit̃a tj'e, tìkjoaá xit̃a ndiso-né nga tsò, 'én-là Nainá chjaya. ⁷ Jè xit̃a tj'e, yaá ojmeèko Sergio Paulo xi xit̃axá ítjòn tíjna kóhokji nangui Chipre. Jè Sergio Paulo ndaà fìya-là. Kùichja-là jè Bernabé kò Saulo nga mejèn-là kji'nchré 'én ndaà-là Nainá. ⁸ Tanga jè xit̃a tj'e, xi 'mì Barjesús xi tìkjoa Elimas 'mì xi 'én griego, kondraá kii-là jè Bernabé kò Saulo nga majìn-là nga jè xit̃axá ítjòn kòkjeiín-là 'én ndaà-là Nainá. ⁹ Tanga jè Saulo, tìjè-ne xi 'mì Pablo, ndaà tíjìin inìma-là Inìma Tsjeè-là Nainá; 'ñò kiskòd'an, ¹⁰ kitsò-là:

—ìxit̃a ndiso xi ch'o tjín kjohìtsjeèn-lè; kii'ndí-là xit̃a nejí; ngaji kondra 'mì yije-là xi kjoa kixi! ¿Mé-ne nga kjit'aà nàchrjein mejèn-lè níkits'ón-jìin ndiyá kixi-là Nainá? ¹¹ I'ndeji Nainá tsjá-lè kjo'in; mì kii tì kòtsejèn-lè. Kjìn nàchrjein mì tì kii jcha-ne ìsén ndobá ts'e ts'oi.

Tìk'e-ne mì tì kii kjòtsejèn-là. Kj'eíj xit̃a tsohòtsji xi kitsobàt'aà nga komà kii. ¹² Jè xit̃axá ítjòn, k'e nga kijtseè kjoa koi, kòkjeiín-là 'én-là Nainá nga kixi kjoa. Tà kjòxkón-là koni s'ín tsakóya-là Pablo kò Bernabé ít'aà ts'e Nà'én-ná.

Kós'ín komà k'e nga jè Pablo kùichjaya ya Antioquía ts'e Pisidia

¹³ Pablo kò jñà xit̃a xi kjihijtako jahas'en chitso ya Pafos, kii ján Perge ì'nde xi chja-ne Panfilia. Tanga jè Juan Marco, tsohòtji-ne, ján kii-ne

Jerusalén. Mì tì ya tsoháijitako-ne Pablo. ¹⁴ Jè Bernabé kò Pablo jahato Perge, kiì Antioquia, naxandá xi chja-ne Pisidia. Jè nachrjein níkjáya, jahas'en ni'ya ingo sinagoga, ikjoàn tsibitsajna. ¹⁵ K'e nga jye kjòxkejiin kjotixoma-la Moisés kò xojoñ xi kiskii xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá, jña xita sko-la ni'ya ingo sinagoga kiskasén xá-la jè Pablo kò Bernabé, kitsò-la:

—'Ndsè, tsà tjin-nò mé 'én xi kinókjoajiin-là xita, tinókjoaa mé-ne nga s'e-la nga'ño inima-la jña xita.

¹⁶ K'eé tsasítjen Pablo; koo tsja kisijé-la nga jyò kàtitsajna; kitsò-la:

—Jño xi xita Israel 'mì-nò, kò xi mìtsà naxandá Israel tsajòn tanga yaxkón Nainá, tiná'ya-ná. ¹⁷ Jè Nainá xi ts'e naxandá Israel, jaajiin xita jhínga kjin-ná; jngoò naxandá je kis'iin k'e nga tisa ján títajna Egipto nga mìtsà ya i'nde-la; nga'ño ts'e Nainá-né nga tsachrjekajiin nangui Egipto. ¹⁸ Nainá, ichán nó kis'e-la kjoatsejta nga kisikinda jña xita Israel ya i'nde it'aà xin ñánda nangui kixi choòn. ¹⁹ Nainá, itoò naxandá xita kisikjehesòn ya nangui Canaán. Ikjoàn kitsjaà-la jña xita Israel jè nangui jè nga ts'e koma. ²⁰ Ngats'iì kjoa koi, ñijòn sìndò osen nó tsato.

'Xi komà iskan, Nainá kitsjaà-la xi xita sko-la tsibitsajna nga tsibindaajiin-la xita naxandá Israel. Kò jña tsasikò skanda k'e nga j'ii Samuel, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ²¹ Xita naxandá Israel, kisijé-la Nainá jngoò xitaxá ítjòn xi mejèn-la nga kotixoma-la. Nainá kitsjaà-la Saúl, ki'ndí-la Cis xi tje-la Benjamín. Ichán nó tsatixoma Saúl. ²² Nga komà iskan, Nainá jaàxin Saúl; jè David kitsjaà-la xá nga tsibijna xitaxá ítjòn. Nainá kitsò: “Jyee kiskò-na nga jè David xi ki'ndí-la Isaí, jngoò xita xi sasén-la inima-na nga siikitasòn yije xi 'an mejèn-na.” ²³ Nainá kiskasén-la xita naxandá Israel, jngoò xita xi tje-la David xi 'mì Jesús nga jè kochrjekajiin kjo'in. Nainá, k'oaa s'in kitsjaà tso'ba nga tisa tàts'en-la kjoa. ²⁴ K'e nga tikj'eè f'iì Jesús, Juan kiichjayajiin-la xita naxandá Israel nga kàtasikájno jé-la, mì tì jé kohótsji-ne kò kàtama bautizar. ²⁵ K'e nga jye tífehèt'aà nachrjein-la Juan xá xi j'ii-ne, kitsò: “Jño, kó s'in níkijsjeèn it'aà ts'an? ¿A bixón-nò: jè Cristo? Majin. Saá nchrobá tjingui jngoò-na xi isa tijná ítjòn skanda mikii ok'in-na nga 'an skíjnda'ñoá xox'in-la xoxté-la”, kitsò Juan.

²⁶ Tanga i'ndeji, k'oaa ma-ne koxan-nò ngats'ioò jño ndí 'ndsè xi tje-la Abraham inchrobàt'aà-nò kò jño xi mìtsà ya inchrobàt'aà-nò tanga yaxkón Nainá: jña j'ii-ná jè 'én it'aà ts'e Cristo nga jè kochrjekajiin-ná kjo'in. ²⁷ Jña xita naxandá Jerusalén kò xitaxá-la, mikii kijtseèxkon Jesús nga jè xi Cristo, tikooá mikii kjòchiya-la jña 'én xi maxke nga jiin jiin nachrjein jè nachrjein níkjáya ya ni'ya ingo sinagoga koni s'in tjit'aà xojoñ ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá. Tanga jña xita koi kitsjaà okixi nga kàtiyaà Jesús kò k'oaa s'in tsitasòn koni tsò 'én koi. ²⁸ Nas'in tsjin-la jé Jesús nga ok'in-la nga kiyá, xita koi, kisijét'aà-la Pilato nga kàtasík'en. ²⁹ K'e nga jye tsitasòn yije koni s'in tichja Xojoñ-la Nainá it'aà ts'e Jesús, kiskónájen t'aà krò, ikjoàn kiì nga tsibíhijiin. ³⁰ Tanga Nainá kisikjaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. ³¹ Jesús, k'e nga jye jaáya-la, kjin k'a tsakó-la yijo-la jña xita xi chinchimako nga inchrobà-ne Galilea skanda Jerusalén; nachrjein i'ndeji, jña xita koi xi bénojmi kixi-la xita naxandá it'aà ts'e Jesús.

³² Koi xá j'ii-najen nga kénajmí-jen 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xita jhínga-najen. ³³ I'ndeji, k'e nga kisikjaáya-la Jesús, k'oaa s'in kiskitasòn xi it'aà tsajen xi ixti-la ma-jen jña

xita jhínga-najen. K'oaá s'ín tít'aa xojon ts'e Salmo xi ma-ne jò, nga tsò: "Í'nde, ji-né xi Kí'ndí-na xan-lè; 'an-ná xi na'èn-lè ma." ³⁴ Koni kis'iin Nainá nga kisikjaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà nga mì tì kii kiyá-ne, yaá makixiya 'én koi nga tsò Xojon-la Nainá: "Siikitasòn-ná koni tsò 'én tsjeè-na, kò 'én kixi-na xi 'an kitsjaà-la David." ³⁵ K'oaá tís'ín tít'aa ìngò xojon ts'e Salmo nga tsò: "Mikii koj'ndi nga k'i'ndo yijo-la Xita tsjeè-lè." ³⁶ Jña nàchrjein nga tsibijnakon David, k'e nga jye kisikitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, k'en. K'oaá tís'ín kisihijiiin koni komàt'in xita jhínga-la. Tikoáá i'ndo yijo-la. ³⁷ Tanga jè Xita Tsjeè xi Nainá kisikjaáya-la mikii i'ndo yijo-la. ³⁸ Ngats'ioò jño ndí 'ndse, k'oaá s'ín kátasijiiin-nò, jña 'én xi nokjoáyajiiin-nòjen, jè-né nga it'aà ts'e Jesús, Nainá síjchàat'aà-ná jé-ná. ³⁹ Jña xita, ngats'ii kjoa xi ch'o s'ín, mìtsà it'aà ts'e kjotixoma-la Moisés makixiya; jè it'aà ts'e Jesús makixiya xita, jña xi mokjeiín-la it'aà ts'e. ⁴⁰ T'een kinda yijo-nò mé-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn koni s'ín tíchja xojon-la jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga tsò:

⁴¹ Chítsejèn, jño xi nachrjekànguioò kjoakixi,

kàtaxkón-nò, kò jngòò k'a kàtachija jño.

'An, jngòò xá s'iaàn nàchrjein tsajòn, k'e nga tisa titsajnakòòn.

Mikii kòkjeiín-nò nas'ín s'enojmi-nò xá xi 'an tís'iaàn.

⁴² Jè Pablo kò Bernabé k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, jña xita kisijét'aà-la nga kàtènojmiya kjoa koi jè xòhòò xi sà nchrobá. ⁴³ K'e nga kisihixat'aà xikjín nga kii-ne, kjín xita kiit'aà-la Pablo kò Bernabé, jña xi xita judío kò jña xita xi beèxkón Nainá xi jye jahatjya-la nga xita judío komà. Jè Pablo kò Bernabé, k'e nga tsohòkò xita koi, 'ño tsibít'in-la nga ndaà kàtjiiin inijma-la jña 'én xi jye kii'nchré xi kjondaà ts'e Nainá.

⁴⁴ Jè nàchrjein nìkjáya xi ìngòò, kjomeé ijchò ngats'ii xita naxandá nga kii'nchré 'én-la Nainá. ⁴⁵ Tanga jña xita judío k'e nga kijtseè nga 'ño kjín ma xita, isaá ndaà kjòchijikeè Pablo. Ikjoàn tsibíts'ia nga kondra kii-la Pablo 'én xi kiichja, tikoá tsakatít'aà. ⁴⁶ Pablo kò Bernabé, 'ño tsi'beé-la ikon; kitsò-la:

—Tjínè-najen nga kènojmi ítjòn-nòjen 'én-la Nainá jño xi xita judío 'mì-nò; tanga jño nachrjengui-nò; k'oaá ma-ne nga jño, mikii s'e-nò kjoabinachon nita mé nàchrjein-ne; ngajen ta saá jña kènojmi-lajen jña xi mìtsà xita judío. ⁴⁷ K'oaá s'ín tsatixoma-najen Nainá nga kitsò:

Jí tsjaà-lè xá nga sihiseèn-la jña xita xi mìtsà xita judío,

kòhòkji nga títsa isò'nde mé-ne nga kitjokàjiiin-ne kjoa ts'e kjo'in.

⁴⁸ K'e nga kii'nchré ngats'ii xi mìtsà xita judío, kjòtsjaà-la; ikjoàn tsibíts'ia nga kitsò: Ndaà tjín 'én-la Nainá; kòkjeiín-la ngats'ii xi xó kitjaàjiiin-ne nga s'e-la kjoabinachon nita mé nàchrjein-ne. ⁴⁹ K'oaá s'ín komà nga tsabísòn 'én ndaà-la Nainá kòhòkji ya i'nde jè. ⁵⁰ Tanga jña xita judío tsibíts'ia nga chinchá'a jña ichjín ítjòn xi ndaà beèxkón Nainá kò xita ítjòn-la naxandá. K'oaá s'ín komà nga kondra kii-la jè Pablo kò Bernabé. Tsachrjekàjiiin ya naxandá. ⁵¹ Jè Pablo kò Bernabé tsibítsajneè chijo-la ndsòkò xi kondra ts'e xita koi, [jè kjoa xi okò nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá]; ikjoàn kii ján Iconio. ⁵² Tanga jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, ndaà kis'e-la kjotsjacha kò ndaà kisixájiiin inijma-la Inijma Tsjeè-la Nainá.

14

K'e nga jè Pablo kò Bernabé kiichjaya ján Iconio

¹ K'oaá s'ín komà ya Iconio, jè Pablo kò Bernabé, k'e nga jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío, 'ño ndaà tsakóya; k'oaá komà-ne nga 'ño kjin xita judío kò xi mitsà xita judío kòkjeiin-la it'aà ts'e Jesús. ² Tanga jña xita judío xi mikì mokjeiin-la, chinchá'a jña xi mitsà xita judío mé-ne nga ch'o tsò-ne kjohtsjeèn xi kisikitsjeèn it'aà ts'e xita-la Cristo. ³ Pablo kò Bernabé, tseé tsibitsajna ya Iconio. Mikì kitsakjòn nga tsakóya 'én ndaà-la Nainá koií kjoa-la nga Nainá ndaà ma'ñót'aà takòn. Nainá kisikixiyandaà nga kixi kjoa 'én xi tsibénojmí xi kjondaà-la Nainá. Kitsjaà-la nga'ño nga kis'iin kjojkón xi ndaà tjín xi okó kjoajeya-la Nainá. ⁴ Jña xita naxandá Iconio, jòya komà; osen kiit'aà-la jña xita judío koa osen kiit'aà-la Pablo kò Bernabé, xita xi tsibixáya-la Jesús. ⁵ Jña xita judío kò xi mitsà xita judío tsajoóya-ne kò xitaxá ítjòn-la nga mejèn-la skaàn-ko, kiinè ndajo. ⁶ Pablo kò Bernabé, k'e nga jye kiit'nchré, tsanga; kiit'ján Listra kò Derbe, naxandá xi chja-ne Licaonia; tikoá chinchima kóhokji i'nde xi chja-ne nga jngoò itjandiì. ⁷ Ya i'nde jè, tikoá kisika'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

K'e nga kisinè ndajo Pablo ya Listra

⁸ Ya Listra tjina jngoò xita x'in xi mikì ma fi. K'oaá s'ín kits'iin; ni saá jngoò naxrjein nga ndsokò tsajmeè-ne. ⁹ Xita jè, tjina; ti'nchré-la Pablo nga tíchjaya. Jè Pablo, k'e nga kiskoò'an, kijtseè nga mokjeiin-la nga kondaà-ne. ¹⁰ Pablo, 'ño kiichja kitsò-la:

—Tisítjin, tisijna kixi-ne ndsokoiì!

Xita jè, ngui kiski'nga-né; tsibits'ia nga tsajmeè-ne. ¹¹ Jña xita, k'e nga kijtseè kjojkón ndaà xi kis'iin Pablo, 'ño kiichja xi 'én Licaonia, kitsò:

—jña nainá, xitaá kjoàn kòma nga kòf'iikon-ná!

¹² Bernabé, Zeus kitsò-la; Pablo, Hermes kitsò-la nga jè xi isa 'ño chja. ¹³ Jè ingo xkòsòn-la Zeus, yaá kijna indii naxandá. Jè no'miì-la j'iiikò nchraja kò corona. Jè no'miì, kò ngats'ii xita naxandá mejèn sík'en-la jña nchraja nga tsjá-la kjotjò mé-ne nga skoexkón-ne. ¹⁴ Jè Pablo kò Bernabé xi kisixáya-la it'aà ts'e Cristo, ch'oó komà-la k'e nga kijtseè kjoa xi nchis'in; tsatejndajno yijo-la jè nikje-la; ijkjoàn kiis'ejiiin-la xita. 'Ñó kiichja, kitsò-la:

¹⁵ —Tiná'yaà, ¿mé-ne k'oas'in titsa'nè-nò? Ngajen, tikoáá taxki xita-najen koni jño. Koií xá kòf'i-najen nga kénnojmí-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo mé-ne nga sikijna-nò kjoa koi xi nì méé chjí-la; jè tanguit'aà-la Nainá xi tjinakon xi tsibíndaà ngajmiì, nangui, kò ndáchikon, kò ngats'ii tsojmí xi ya tjín. ¹⁶ Naxrjein xi jye tsato, Nainá kitsjaà'ndeé-la ngats'ii xita naxandá xi tjín kóhokji isò'nde nga chinchimaya ndiyá xi kisaseèn-la. ¹⁷ Tanga Nainá, kjit'aà naxrjein tíhokó yijo-la yá-né jè, nga tí'ya-la ngats'ii kjondaà xi tís'in; jè-né xi tísikasén-nò jtsí xi ngajmiì tínchrobá-ne; títsjá-nò tsojmí xi ndaà tímajchá-nò; jè tísíchikon-t'in-nò nga ndaà títsjá-nò tsojmí xi ma chine, mé-ne nga ndaà s'e-nò kjotsja.

¹⁸ Pablo kò Bernabé, nas'in k'oas'in tsatekjáya yije-la kjoa xi nchis'in nga mejèn siik'en-t'aà-la cho, tseé xá kisengui nga kòkjeiin-la jña xita naxandá.

¹⁹ Tik'e-ne j'ii xita judío xi inchrobà-ne Antioquia kò Iconio xi chinchá'a jña xita naxandá nga tsibínè ndajo jè Pablo. K'e nga jye k'oas'in kisikò, kitsò-né tsá jyeé k'en; ikjoàn tsibifejno nangui, kiit' síkatjen ján indii naxandá. ²⁰ Tanga jña xita xi kota'yat'aà-la Cristo, k'e nga chixoñat'aà-la Pablo nánda kijna, jè Pablo tsasítjen i'ngoò k'a-ne; jahas'en-jiiin i'ngoò k'a-ne naxandá; xi komà inchijòn, Pablo kò Bernabé kiit'ján Derbe.

²¹ K'e nga jye tsibénojmi 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Derbe, nga jye kjin xita kòkjeiin-là, kii l'ngòò k'a-ne Listra, Iconio kò Antioquia. ²² Pablo kò Bernabé kitsjaà-là nga'nó inima-là jña xita xi kota'yàt'aà-là Cristo xi títajna naxandá koi; tsibénojmi-là nga kixi kàtitsajnakò 'én xi mokjeiin-là; kitsò-là:

—Mochjeén-né nga tse kjo'in sikjiaán ítjoán k'e nga kitjás'en-jñaá ñánda tíhotixoma Nainá.

²³ Nga jngòò l'ngòò i'nde ñánda tjin xita naxandá-là Cristo, Pablo kò Bernabé jaajin xita jhínga xi tsibít'aà xá nga sijkinda xita-là Cristo; k'e nga jye kiichjat'aà-là Nainá, jye tsibítsajnachjan, kisikítsajnyaya tsja Nainá nga jye mokjeiin-là ít'aà ts'e Nainá.

Kós'in ijchò-ne Pablo kò Bernabé ján Antioquia ts'e Siria

²⁴ Jahato i'nde Pisidia, ijchò-ne nangui Panfilia. ²⁵ Tsibénojmi 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Perge, ikjoàn kii-ne Atalia. ²⁶ Yaá jahas'en chitso nga tsohótji-ne nga kii l'ngòò k'a-ne Antioquia, i'nde ñánda kisatiixá-là ít'aà ts'e kjondaà-là Nainá, xá xi jye kisikitasòn. ²⁷ K'e nga jye ijchò-ne Antioquia, tsibíxkóya xita naxandá-là Cristo; tsibénojmi-là ngats'ii kjoa xi kisikò Nainá, kós'in komàt'in nga Nainá kitsjaà'nde nga tikoá kòkjeiin-là jña xi mìtsà xita judío. ²⁸ Pablo kò Bernabé, tseé tsibítsajnakò xita xi kota'yàt'aà-là Cristo ya Antioquia.

15

Mé kjoa xi tsajoóya-ne jña xita xi tsibíxáya-là Jesús kò xita jhínga ján Jerusalén

¹ Jña naxrjein koi, j'ii i'nga xita xi inchrobà-ne Judea nga tsibénojmi-là xita-là Cristo, kitsò-là: “Mikiì kitjokajñòò kjo'in tsà mikiì sit'aà chiba-là yijo-nò kjoa ts'e circuncisión koni s'in tíchja kjotixoma xi kiskii Moisés.”

² Pablo kò Bernabé 'ñó tsajoókjoò kò jña xita koi; tsohótiyaá-ne jña kjoa koi; ikjoàn kisikasén Pablo kò Bernabé ján Jerusalén; tsobáhijtakò i'nga xita-là Cristo xi títajna ya Antioquia nga kiikon jña xita xi tsibíxáya-là Jesús kò xita jhínga xi otixoma ya naxandá-là Cristo nga sindaajin kjoa koi.

³ Jña xita naxandá-là Cristo xi títajna Antioquia, kisichját'aà-là nga kii-ne xita koi. Jahato Fenicia kò Samaria; tsibénojmi nga jña xi mìtsà xita judío tikoá jyeé tífatjya-là nga Cristo nchifit'aà-là. Ngats'ii xita xi mokjeiin-là ít'aà ts'e Cristo, ñó kjòtsja-là.

⁴ Pablo kò Bernabé, k'e nga ijchò ján Jerusalén, jña xita naxandá-là Cristo kò xita jhínga xi ya otixoma kò xita xi tsibíxáya-là Jesús, ndaá kiskoétjò. Xita koi tsibénojmi yije mé kjoa xi kis'iin Nainá nga kisichját'aà-là. ⁵ Ya títajnajin i'nga xita fariseo xi jye kòkjeiin-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo; chinchá kixi, kitsò:

—Jña xi mìtsà xita judío xi jye mokjeiin-là, mochjeén-né nga sit'aà chiba-là kjoa ts'e circuncisión; tikoá sijné-là nga kàtasikitasòn kjotixoma xi kiskii Moisés.

⁶ Kjòxkóya xita xi tsibíxáya-là Jesús kò xita jhínga xi otixoma ya jjin naxandá-là Cristo nga tsajoóya-ne kjoa koi. ⁷ Tse jhán tsajoóya-ne kjoa koi; chaán tsasjina kixi Pedro, kiichja, kitsò:

—Ndsee, jñò, jyeé tjin-nò nga kjòtsee jaajin-na Nainá nga 'an kènojmi-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jña xi mìtsà xita judío mé-ne nga tikoá kòkjeiin-là. ⁸ Nainá xi beè inima-ná, k'oaá s'in tsakó

kixi-ná nga tikoá kiskoétjò xita koi nga k'oaá tís'in kitsjaà-la Iníma Tsjeè-la koni s'in kitsjaà-ná jñá. ⁹ Nainá, kisitsjeè iníma-la xita koi k'e nga kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo, nga mikii faájiiin xita, tà ngásòn fiko-ná ngats'iaá, xi xita judío 'mì-ná ko xi taxki xita. ¹⁰ I'ndeí, ¿mé-ne kondra onguí-là kjohítsjeèn-la Nainá, tsà koi nachrjein-la kojti-la? Nga binè-lá xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga sùkitasòn kjoa ts'e kjotixoma. Ni jñá ko ni jñá xita jhínga-ná chíkjoa-ná nga níkitasoán. ¹¹ Mikii kos'in koma. Nga k'oaá s'in mokjeiin-ná nga jñá, ko xi taxki xita, ta ngásòn kjondaà-la Na'èn-ná Jesucristo kítjokàjñá kjo'in.

¹² Jyò tsibitsajna ngats'ii xita xi ya títsajna. Kii'nchré-la Bernabé ko Pablo nga tsibénojmi-la xita nga 'ñó tse kjoxkón ndaà xi kis'iin Nainá xi it'aà ts'e nga nguixkon jñá xi mìtsà xita judío. ¹³ K'e nga jye kiichja Bernabé ko Pablo, k'eé kiichja Jacobo, kitsò:

—'Ndsee xi i títsajnaà, tìná'ya-ná. ¹⁴ Jè Simón Pedro, jyeé tsibénojmi-ná kó s'in komà nga tisa ítjòn nga Nainá jaàjiiin jñá xi mìtsà xita judío nga naxandá-la koma. ¹⁵ K'oaá s'in mangásòn 'én koni s'in kiskii jñá xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

¹⁶ K'e nga koma iskan, kitjojen i'ngòò k'a nga kindáyà xitse-na kjotixoma-la xitaxá ítjòn David xi jye its'oòn; jè xi jye chixoña, i'ngòò k'a síkixiya-na; siikíjna i'ngòò-na xita xi kotixoma ngajo-la David,

¹⁷ mé-ne jñá xita xi i'nga kohótsji-ne Nainá, ngats'ii xi mìtsà xita judío, jñá xi 'in ts'an tjit'aà.

¹⁸ K'oaá tsò Nainá, nga tsibénojmi kjohítsjeèn xi tjin-la skanda tisa tàts'en-la kjoa.

¹⁹ 'An, k'oaá xán-nò nga mikii sinè-la kjoa xi 'in tjin jñá xi mìtsà xita judío, jñá xi nchifatjiya-la nga Nainá nchifit'aà-la. ²⁰ Ta jè xi mochjeèn nga sikasén-lá xojon mé-ne nga mikii skine ngats'ii tsojmi xi ya sinchá nguixkon kjoaxkòsòn; tikoá ki ti kjoa chíjngui s'in-ne, mì ti kii skine-ne jni ko ngats'ii yijo-la cho xi mikii xíxteèn jni-la. ²¹ Skanda kjòtsee, xki xi ján naxandá tjin xita xi bíxkejiiin xojon kjotixoma xi kiskii Moisés ya ni'ya ingo sinagoga nga jiiin jiiin nachrjein nga nachrjein níkjáya.

²² Jñá xita xi tsibíxáya-la Jesús ko ngats'ii xita naxandá-la Cristo ko xita jhínga xi ya otixoma, tsajoóya-ne nga jaàjiiin i'nga xita xikjín xi kisikasén ján Antioquía. Jñá kitjaàjiiin Judas xi tikoá Barsabás 'mì ko Silas, jñá xita xi ndaà yaxkón ya jiiin naxandá-la Cristo. Tsoháhtako Pablo ko Bernabé.

²³ Kisik'a i'ngòò xojon xi tsò:

“Ngajen, xita xi tsibíxáya-la Jesús ko xita jhínga, nihixat'aà-nòjen jñó xi mìtsà xita judío 'mì-nò xi 'ndsé chibá it'aà ts'e Cristo xi títsajnaà ya naxandá Antioquía, ko i'nde Siria ko Cilicia. ²⁴ Jyeé kina'yà-jen nga i itjokàjiiin i'nga xita xi ijchòkon-nò nga sii síko-nò nga chjako-nò 'én xi sikits'ón-jiiin-la iníma-nò, tanga mìtsà ngajen tsatíxá-lajen. ²⁵ Ngats'ii-jen, k'oaá s'in kichoòsòn-lajen nga kinikasén i'nga-nòjen xita tsajen xi kiikon-nò. Tsoháhtako xinguiáá Pablo ko Bernabé, xita xi 'ñó mats-jacha-jen. ²⁶ Jñá xita koi, jye k'oaas'in tsibínè-la yijo-la nita mé kjo'in xi komàt'in xi kjoa ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ²⁷ Titsanikasén-nòjen Judas ko Silas; ngats'ii 'én xi tjit'aà xojon, jñá xita koi keénojmiya i'ngòò k'a-nò xi tà 'én kòòko-nò. ²⁸ Ngajen ko Iníma Tsjeè-la Nainá ndaà kisaseèn-najen nga mì kjo'ño koma-nò kjoa ts'e kjotixoma xi 'in tjin; tà koi-né xi ndaà mochjeèn: ²⁹ nga mikii ma chíjnee yijo-la cho xi ya biyaa nguixkon

xkòsòn; mìkii ma chjinee jní kò mìkii ma chjinee yijo-là cho xi mìkii xíxteèn jní-là; tìkoáá kì tì kjoa chijngui nìs'in-là; tsà chjaàxìn-là yijo-nò ngats'iì kjoa koi, ndaà s'e; k'e chibá.”

³⁰ Xìta koi, k'e nga jye kisihixat'aà xíkjin, nìtoón kii skanda ján Antioquia; k'e nga ijchò tsibíxkóya ngats'iì xìta-là Cristo, kisingatsja xojon xi 'ya. ³¹ Jñà xìta naxandá-là Cristo, k'e nga jye tsibíxkejiiin xojon, tsjaá komà-là nga ijchò-là 'én xi kisijehikon. ³² Jè Judas kò Silas tìkoáá Nainá chja ngajo-là; ndaà kisijehikon jñà xìta-là Cristo; kitsjaà-là nga'ño. ³³ Xìta koi, kjin nachrjein tsibítsajna Antioquia. Nga komà iskan kisihixat'aà xíkjin, kii-ne Jerusalén; kiikon-ne jñà xìta xi kisikasén. ³⁴ [Tanga jè Silas ndaà kisaseèn-là nga tsibìjna Antioquia.] ³⁵ Jè Pablo kò Bernabé, yaá tsibítsajna Antioquia; tsakóya-isa 'én-là Nainá tìkoá kiichjaya 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tìkoáá kjin xìta xi k'ejí kisixákjoò.

K'e nga chinchat'aà xìn-là xíkjin jè Pablo kò Bernabé

³⁶ K'e nga komà iskan, Pablo kitsò-là Bernabé:

—Tìkjaáan ìjngòò k'aá kóhokji naxandá ñánda tsibènojmiá 'én-là Nainá mé-ne nga jchaa kó s'in títsajna xìta xinguiáa.

³⁷ Jè Bernabé mejèn-là kjiko Juan, xi tìkoá Marcos 'mì; ³⁸ tanga jè Pablo mìkii kisaseèn-là nga jè kjiko, koi kjoa-là nga kitsjeiin takòn ján Panfilia nga mì tì kii tsobáhijtakò-ne nga kisixá jè xá xi tjíma-ne. ³⁹ K'oaá s'in komà-ne nga kisakò kjoa nga mìkii kjòngásòn 'én-là; chinchat'aà xìn-là xíkjin; jè Bernabé kiiko Marcos; kiisòn-ndá skanda Chipre. ⁴⁰ Jè Pablo, jaajiiin Silas nga tsobáhijtakò. Jñà xìta-là Cristo kisikítsajnyaya tsja Nainá nga kii. ⁴¹ Kii kóhokji nangui Siria kò Cilicia nga ya chinchima nga isa ndaà kisi'ño ikon jñà xìta naxandá-là Cristo.

16

K'e nga jè Timoteo tsobáhijtakò Pablo kò Silas

¹ Pablo, k'e nga ijchò naxandá Derbe kò Listra, ya kisatiikjoò jngòò xìta xi kota'yat'aà-là Cristo xi Timoteo 'mì; nea-là xìta judío-né xi mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo. Tanga jè na'èn-là xìta griego-né. ² Jñà xìta-là Cristo xi títsajna Listra kò Iconio 'ño ndaà kisikijna Timoteo. ³ Pablo mejèn-là nga jè koahijtakò; k'oaá komà-ne nga kisi't'aà chiba-là kjoa ts'e circuncisión mé-ne nga ndaà kijn-ne Timoteo it'aà ts'e xìta judío; nga jñà xìta xi ya i'nde-là jyeé beè nga na'èn-là Timoteo, xìta griego-né. ⁴ Ngats'iì naxandá ñánda jahato, k'oaá kitsò-là nga kàtasikitasòn kjoakixi xi tsajoóya-ne jñà xìta xi tsibíxáya-là Jesús kò xìta jchínga xi títsajna Jerusalén xi otixoma ya ijiiin naxandá-là Cristo. ⁵ Jñà xìta naxandá-là Cristo, isaá 'ño ndaà mokjeiín isa-là; nachrjein nchijòn tímakjin-ya xìta xi nchimokjeiín-là.

K'e nga jè Pablo kisiniñá jngòò-là xìta Macedonia

⁶ Jè Inima Tsjeè-là Nainá mìkii kitsjaà'nde-là Pablo kò xìta xi kjihijtakò nga 'én-là Cristo kii síka'bí ján nangui Asia; k'oaá ma-ne nga ya jahatojiiin nangui ñánda 'mì Frigia kò Galacia. ⁷ K'e nga ijchò chrañat'aà-là nangui Misia mejèn-là nga ján kjoì nangui Bitinia, tanga jè Inima-là Jesús mìkii kitsjaà'nde-là. ⁸ Tà jahato Misia, ijchò skanda naxandá Troas. ⁹ Nga jye títsajna Troas, Pablo, k'e nga nitjen, tsatsejen jngòò-là xìta koni tsá niñá ti'bi-là xi nangui Macedonia i'nde-là xi tsasijna kixi nguixkon Pablo. Tsibítsi'ba-là, kitsò-là: “Nchroboí i nangui Macedonia. Tichját'aà-nájen.”

10 Pablo, k'e nga jye kijtsee kjoa koi, nitoón tsitsajnaanda-jen nga tsanguì-jen ján nangui Macedonia; k'oaá s'in kjòchiya-najen nga kixi kjoa nga Nainá tichja-najen mé-ne nga sika'bi-jen 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya i'nde jè.

Kós'in komà nga jè Pablo kò Silas kii ndayá ya naxandá Filipos

11 K'e nga itjo-najen ya naxandá Troas, kichjoé jngò-jen chitso, tsanguì kixi-jen ya nangui xi kijnajin ndá xi 'mì Samotracia; xi komà inchijòn ijngò k'a tsanguì-jen skanda naxandá Neápolis. 12 Itjo-najen Neápolis, tsanguì-jen Filipos, jngò naxandá itjòn ts'e i'nde Macedonia xi 'ño tjoé-la nga'ño it'aà ts'e Roma. Kjin naxrjein tsitsajna-jen ya i'nde jè. 13 Jngò naxrjein nikjáya tsanguì jngò-jen i'nde indii naxandá ñánda tífa jngò xajngá nandá nga k'oas'in kinikitsjeèn-jen nga tjín jngò i'nde ñánda chjat'aà-la Nainá xita judío. Tsitsajna-jen; kinokjoàko-jen it'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jña íchjín xi maxkóya ya i'nde jè. 14 Ya tjínajin jngò chjoón xi 'mì Lidia xi otjina nikje chji xi sko kjoàn isén-la; yaá i'nde-la ñánda 'mì Tiatira; ndaa beèxkón Nainá; jè Nainá kiskix'ajin kjohitsjeèn-la nga ndaa tí'nchré koni s'in tichja Pablo. 15 Komà bautizar Lidia kò ngats'ii xita ni'ya-la; xi komà iskan tsibítsi'ba-najen kitsò:

—Jño tsá kixi kjoa nga mokjeiin-nò nga 'an, ndaa mokjeiin-na it'aà ts'e Nainá, tíkjaán ni'ya-na, ya sikjáyaá.

Ngajen kjo'ño tsitsajna-jen.

16 Jngò naxrjein k'e nga titsahonguí-jen i'nde ñánda nokjoat'aà-lajen Nainá, kisatükjò jngò-jen tsòti ch'i'nda xi inima ch'o-la neii tjün inima-la; maá-la bínda nga kot'aàson xita. Jña nei-la tsòti jè, ndaa jchán sikijne ton nga koi xá s'in. 17 Tsòti jè, kiitjngui-najen; 'ño chja tjingui-najen, nga tsò:

—Xita koi, ch'i'nda-la Nainá-né xi 'ño jeya tjina; tjñà-ne xi bénojmi-nò ndiyá xi kitjokajün-nò kjo'in.

18 Jè tsòti, kjin naxrjein k'oas'in kitsò-najen. Pablo chaán kòjti-la, kisikátjifaya'a; kilchja-la jè tjo neii xi tjün inima-la. Kitsò-la:

—It'aà ts'e Jesucristo, k'oaá xan-lè, titjokajün inima-la tsòti jè.

Tik'eé-ne kjòndaà-ne.

19 Jña nei-la, k'e nga kijtsee nga kitjaaxìn-la kjoa xi ma-la, nga mì ti kii kisikijne-ne ton, kitsobà'ño Pablo kò Silas, kiikò nguixkòn xitaxá.

20 Chinchá osen ñánda títsajna xitaxá, kitsò:

—Jña xita koi xi xita judío, fi kátsji kjosii i naxandá-ná. 21 Kjotixoma xi okóya mìkii ndaa tjín, mìkii tjí'nde-ná nga chjoé, mìkii k'oas'in s'eén, koi kjoa-la nga xita Roma-ná jña.

22 Ngats'ii xita naxandá saà kondra kii-la jè Pablo kò Silas; jña xitaxá kitsjaà okixi nga tsatejndajno nikje-la, ikjoàn tsajá-la. 23 K'e nga jye 'ño tsajá-la, ingajò, kiskinis'en ndayá; ikjoàn kitsjaà-la okixi jè xita xi síkinda ndayá nga ndaa kátasíkinda xita koi. 24 Jè xita xi síkinda ndayá, k'e nga kits'ii-la okixi, yaá chinchá iya ñánda isa 'ño tjín. Tsibít'aà'ño ndsokò it'aà yá ts'e ndayá.

25 K'e nga jye ijchò osen nitjen, jè Pablo kò Silas, nchichjat'aà-la Nainá kò nchiseè-la; jña xita xi i'nga xi tikoá kjo'in títsajna, tà nchi'nchré-la.

26 Tik'e-ne tà nitoón j'ii jngò ch'ón xi 'ño jchán ts'a. Jña xotjoa-la ndayá kitáx'a, tikoá jña na'ño kicha cadena xi tjít'aà 'ño-ne xita xi títsajna ndayá, jngò k'a kitjájnda'ño. 27 Jè xita xi síkinda ndayá, k'e nga jaá-la, kijtsee nga

tix'á yije xotjoa-lá ndayá. Kisikítsjeèn, maá-lá tsà jyeé tsanga yije xita xi títsajna kjo'in. Kiskoé jngoò kicha ndojò nga mejèn-lá sikk'en yijo-lá. ²⁸ Jè Pablo, k'e nga kijtsee, nitòón 'ñó kiichja-lá kitsò-lá:

—Ki k'oaá nikoi yijo-lè; ií títsajna yije-jen.

²⁹ Jè xita xi síkinda ndayá kisijé jngoò ni'in nga kjòhiseèn-ya ndayá; chiba-lá tihotsé-né k'e nga jahas'en cuarto ñánda títsajna Pablo ko Silas; ikjoàn kisikatjen yijo-lá ya ingui ndsoko. ³⁰ Ikjoàn tsachrje-ne ndayá Pablo ko Silas; kiskònangui-lá, kitsò-lá:

—Na'èn, ¿mé xi s'iaàn nga kitjokàjñaà kjo'in?

³¹ Pablo ko Silas kitsò-lá:

—Kàtakjeiin-lè it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo mé-ne nga kitjokàjñoò kjo'in ngaji ko ngats'ii xita ni'ya-lè.

³² K'eé tsibénojmí-lá 'én-lá Na'èn-ná ngats'ii xita xi ya títsajna ni'ya-lá.

³³ Tijè-ne nitjen jè, jè xita xi síkinda ndayá, tsanijno ñánda kitii-lá Pablo ko Silas; xita jè tikoá komà bautizar kóhotjín xita xi ya títsajna ni'ya-lá.

³⁴ Nga jye komà iskan, kiiko ni'ya-lá nga tsakjèn kjoò kóhotjín xita ni'ya-lá xi ngui tà kjotsja nga jye kòkjeiin-lá it'aà ts'e Nainá.

³⁵ Nga komà inchijòn, jña xitaxá kisikasén policia-lá nga kisikasén-lá okixi jè xi síkinda ndayá nga tà k'oas'in kàtitjo-ne Pablo ko Silas. ³⁶ Jè xita xi síkinda ndayá kisikí'nchré Pablo kitsò-lá:

—Jña xitaxá, jyeé kàtsjá-na okixi nga ma kitjondejí-nò. Ndaà tan-guí-nò.

³⁷ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngajen xita Roma-nájen. [Mikiì tjí'nde nga taxki siko-najen.] Tanga kis'eé-najen yá nga nguixkon naxandá k'e nga skanda tikj'eé 'ya-lá mé jé xi tjín-najen; tanga i'nde mejèn-lá nga tà kjoa chijé kochrje-najen ndayá; jña kàtjanchrobá sobà nga kàtachrje-najen.

³⁸ Jña policia, k'oaá s'in kii kénnojmí-lá jña xitaxá koni s'in kitsò Pablo. K'e nga kii'nchré jña xitaxá nga jè Pablo ko Silas nga xita Roma, tsí ndaà kitsakjòn. ³⁹ K'eé niton kii nga tsachrje-ne ndayá Pablo ko Silas; ikjoàn tsibítsi'ba-lá kjoa xi komàt'in; kitsò-lá nga ta kjondaà kàtitjojin naxandá. ⁴⁰ Pablo ko Silas, k'e nga jye itjo-ne ndayá, kii ni'ya-lá chjoón xi 'mì Lidia. Yaá tsohóko nojmí xikjín xi ngàsòn mokjeiin-lá it'aà ts'e Cristo nga 'ñó kàt'eé-lá ikon; ikjoàn kii-ne.

17

K'e nga kisakò kjoasii ján Tesalónica

¹ Jahato Anfípolis ko Apolonia, ijchò Tesalónica ya naxandá ñánda tjín jngoò ni'ya ingo sinagoga xi ts'e xita judío. ² Jè Pablo, koni s'in kjit'aà, jahas'en jè ni'ya ingo sinagoga; jàn nachrjein nikjáya tsajoóya-ne nga kiskoóta'ya Xojon-lá Nainá. ³ K'oaá s'in tsibénojmí-lá nga jè Cristo k'oaá s'in tjínè-lá nga kiyá tikoá jaáyaá-lá it'aà ts'e kjoabiyaá. Kitsò-lá:

—Jesús xi 'an tibennojmí-nò, jé-né xi Cristo [xi xó k'oas'in tjínè-lá nga kjoii].

⁴ Tjín i'nga xita judío xi kòkjeiin-lá; yaá tsoháhijtakò Pablo ko Silas. Tikoá kjin íchjín ítjòn kòkjeiin-lá ko xita griego xi beèxkón Nainá. ⁵ Tanga jña xita judío xi mikiì mokjeiin-lá, kjòchinikeè Pablo ko Silas. Tsibíxkóya xita ts'eé xi tà jyò tjíma; tsibíts'ia kjoasii ya naxandá; kii kjaán-t'aà ni'ya-lá xita xi 'mì Jason nga tsohótsji Pablo ko Silas nga mejèn-lá sikkína osen nga nguixkon naxandá. ⁶ Tanga mikiì kisakò-lá ñánda tjína Pablo ko Silas;

kjo'ño komà-là nga tsachrje ni'ya jè Jasón kò i'nga xitá-là Cristo xi ya títasajna nga kiiko nguixkon xitaxá; 'ño kiichja kitsò:

—Jñà xitá koi xi síkits'ón xitá xi tjin nga títasá isò'nde; jyeé j'ii i'nde tsaján. ⁷ Ngats'ii xitá koi, jè Jasón kitsjaà'nde-là ni'ya-là. Saà kondraá fi-là kjo'tixoma-là César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma; k'oaá tsò nga tjin i'ngò xitaxá ítjòn xi Jesús 'mì.

⁸ Jñà xitaxá kò xitá naxandá, k'e nga kii'nchré 'én koi, kòjtií-là. ⁹ Jè Jasón kò xitá xi i'nga tsibíchjítjì yijo-là it'aà ts'e xitaxá nga komà tsibítasajnandejí-ne.

K'e nga tsibítasajna naxandá Berea Pablo kò Silas

¹⁰ K'e nga jye kòjño, jñà xitá-là Cristo nitoón kisikasén jè Pablo kò Silas skanda ján naxandá Berea. K'e nga ijchò i'nde jè jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xitá judío. ¹¹ Jñà xitá xi títasajna Berea, isaá ndaà tjin kjo'hítsejeèn-là mì k'oaà-ne koni xi títasajna ya Tesalónica; isaá nitoón kòkjeín-là 'én-là Nainá kò naxrjein inchiòn tsibíxkejìin Xojon-là Nainá nga mejèn-là skoe tsà kixii kjoa koni tsò 'én xi okóya Pablo. ¹² Kjin xitá judío kòkjeín-là tikoá kjin íchjín ítjòn kò xitá x'in kòkjeín-là xi xitá griego. ¹³ Jñà xitá judío xi títasajna Tesalónica, k'e nga kii'nchré nga jè Pablo kò Silas ya títasajna Berea, nga 'én-là Nainá nchibénojmi, kii ya naxandá jè nga kii kinchá'a xitá mé-ne nga kisakò-ne kjoasii. ¹⁴ Jñà xitá-là Cristo, nitoón kisikasén Pablo ján indii ndáchikon; tà jè Silas kò Timoteo tsibítasajna ya Berea. ¹⁵ Jñà xitá xi tsoháhtakò Pablo nga kii kiní indiaà, kiikò skanda Atenas. K'e nga jye j'ii-ne xitá koi, 'ya-là okixi Silas kò Timoteo nga nitoón kji'tjingui-là Pablo.

Kò tsò 'én xi kiichja Pablo k'e nga tsibijna ján Atenas

¹⁶ Pablo, k'e nga tijná naxandá Atenas nga tikoña-là Silas kò Timoteo, 'ño baá komà-là nga kijtseè nga ya naxandá jè, 'ño kjin xkòsòn beèxkón. ¹⁷ Ya ni'ya ingo sinagoga tsajoókjoòkò xitá judío kò xi taxki xitá xi beèxkón Nainá; naxrjein inchiòn tsohóko ngats'ii xitá xi bixoña ya nditsin. ¹⁸ Naxrjein koi tjin i'nga xitá xi tsakóya kjo'hítsejeèn ts'e xitá epicúreo kò xitá estoicos nga tsajoókjoò Pablo. Tjin i'nga xi tsò:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi chjaya, nga sii s'in nga chja?

Tikoáá tjin i'nga xi tsò:

—K'oaá ma-ná, k'jeí-là nainá tíhokóya.

Koi k'oas'in kitsò-ne nga jè Pablo, jè tibeñojmi 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Jesús nga jaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁹ K'eé kiikò jngòò i'nde ñánda 'mì Areópago. Kiskònangui-là kitsò-là:

—¿A komaá isa ndaà kénojmi-nájen jè kjo'tixoma xitse xi ngaji okoòyi? ²⁰ 'Ñó k'jeí tsò. Mejèn-najen nga jcha-jen kó tsòya-ne.

²¹ Koi okitsò-ne nga jñà xitá Atenas kò xitá xi xin nangui-là xi ya títasajna, tà jè xi mejèn-là nga skoe kò koma kjoóya-ne ngats'ii kjoa xitse.

²² Pablo, tsasijna kixi nga jngòò osen-là i'nde Areópago, kitsò:

—Ngats'ioò xi i'nde-nò Atenas, k'oaá s'in tibexkon-nò; 'ño ndaà yaxkón jñà xi nainá 'mì-là. ²³ K'e nga jáhatoaà jñà ingo ñánda bixoñaà, kijtseè jngoaa ingo ñánda kji't'aa 'én xi tsò: “Nainá xi mikii yaxkon-la.” Jè xi jño yaxkón, nas'in mì ki yaxkon, tijè-ne xi 'an benojmi-nò.

²⁴ Jè Nainá xi tsibíndaà isò'nde, ngats'ii tsojmi xi tjin nga títasá isò'nde, jè xi nei-là ngajmii kò nangui; mitsá ya tijnaya ingo xi tsja xitá bíndaà-ne.

25 Tikoáá, nímé xi mochjeén-la it'aà tsaján. Ta saá jè tísikíjnakon-ná, tsjá-ná tjo xi chjoaán, tsjá-ná ngats'ii xi mochjeén-ná.

26 Nainá, jngoò xita kisikjeén nga tsibíndaà ngats'ii xita xi tjin nga tíjta isò'nde; kiskoòsòn-la kótjín nachrjein kítsajna ko ñánda kítsajna, 27 mé-ne nga kátátsji-ne Nainá, nas'ín k'oas'ín kátas'ín koni jngoò xita xi mikii tsejèn-la nga ótsjijno ótsjit'aà nangui. Tanga Nainá, mitsá kjiin tíjna; chraña tíjnat'aà-ná. 28 Koni s'ín kitsò jngoò xita tsajòn xi ñó chjine: “Jñá, ki'ndí-la Nainá 'mì-ná.” Kixí kjoa, nga jè tsjá-ná nga titsajnakoaán nga níjjaníyá nga titsajnasoaán isò'nde. 29 Tsá kixi kjoa nga ki'ndí-la Nainá 'mì-ná, mì k'oas'ín síkítsjeén nga Nainá jñá isén xi kichá oro xi kichá plata ko xi ndajo xi xita bíndaà-ne tsja koni s'ín tjin kjohítsjeén-la. 30 Nga sa ítjòn Nainá kitsjaà'nde-né nga tíjñò-la xita. Tanga i'nde, k'oáá s'ín tsjá okixi nga tíjta isò'nde nga jñá xita kátasíkájno jé-la nga mì tí jé kohótsji-ne. 31 Nainá jye tsibijna jngoò nachrjein nga kixi koíndaajijn ngats'ii xita isò'nde. Jaajijn jngoò xita xi kitsjaà-la okixi nga jé koma xitaxá xi koíndaajijn-la ngats'ii xita. Ko k'oáá s'ín tsakó nga kixi kjoa k'e nga kisikjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaá.

32 K'e nga kiì'nchré-la kjoa ts'e nga faáya-la mik'en it'aà ts'e kjoa biyaá, tjin i'nga xita xi tà tsijnò'nga-né ko tjin i'nga xi kitsò:

—Jñá kjoa koi, k'ejí nachrjein kiná'ya-jen.

33 Pablo, k'eé itjoiin-la. 34 Tanga tjin i'nga xita xi ya títsajna nga kòkjeiín-la: jngoò xita xi 'mì Dionisio xi ya chja-ne ts'e xita xi títsajnajtín xi 'mì Areópago; tikoá jngoò chjoón xi 'mì Dámaris, ko xita xi k'ejí isa.

18

K'e nga kisixá Pablo ya Corinto

1 K'e nga jye komà iskan, Pablo itjoiin Atenas, kiì Corinto. 2 Yaá kiskaàkjoò jñá xita judío xi 'mì Aquila ko chjoón-la xi 'mì Priscila. Ján nangui-la ñánda 'mì Ponto. Sà tá k'eé j'ii-ne nangui Italia koi kjoa-la nga jé Claudio xi xita sko-la tsachrje kjotíxoma nga ngats'ii xita judío kítjokàjijn naxandá ítjòn xi 'mì Roma. Pablo kiìkon jñá xita koi. 3 Jñá xita koi, tikoáá koií xá s'ín jé xá xi s'ín Pablo nga ni'ya níkje bíndaà. Yaá tsibijnako nga kisixákjoò. 4 Nga jijn jijn nachrjein, k'e nga nachrjein níkjáya, Pablo fi ya ni'ya ingo sinagoga nga fi káko jñá xita judío ko xi mitsá xita judío nga kátakjeiín-la.

5 K'e nga j'ii-ne Macedonia, jé Silas ko Timoteo, jé Pablo ngui koií xá kis'iin nga tsibénojmi-la 'én-la Nainá jñá xita judío. Kitsò-la nga jé Jesús, jé xi Cristo [xi xó kinikasén-ne]. 6 Tanga jñá xita judío, tà kondraá kiì-la Pablo koa kiìchajno-la; k'oáá s'ín komà-ne jé Pablo tsibítsajne níkje-la xi kondra ts'e xita koi, [jé kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá], kitsò-la:

—Jé tsajòn-nó tsá mikii mokjeiín-nò; 'an jye kisikitasoàn nga tsi-benojmi-nò 'én. I'nde, jñá tífikenojmi-la jñá xi mitsá xita judío.

7 Pablo, itjo ni'ya ingo sinagoga; kiì jngoò ni'ya-la xita xi ya chrañat'aà tíjna xi 'mì Ticio Justo xi ndaà beèxkón Nainá. 8 Crispo, jé xi xita ítjòn-la ni'ya ingo sinagoga, kòkjeiín-la 'én-la Nainá, ngats'ii xi xita ni'ya-la; tikoáá kjin xita Corinto xi kiì'nchré 'én xi tsakóya Pablo kòkjeiín-la, ikjoàn komà bautizar. 9 Jngoò nitjen jé Pablo, k'oáá komà-la koni tsá nijñá kits'ii-la; Na'è-ná kiìchja-la, kitsò-la:

—Kì jyò bijni, kò kì tsakjoòn-jèn, tìnókjoa-né. ¹⁰ Mì yá xitá kó sùkò-lè, 'aán tijnako-lè; i'nde jè, kjin ma xi xitá ts'an ma.

¹¹ Pablo, jngoò nó osen tsibijna Corinto nga tsakóya 'én-la Nainá.

¹² K'e nga xitaxá gobernador tsibijna jè xi 'mì Galión ya i'nde Acaya, jña xitá judío tsajoóya-ne nga kitsobà'ño Pablo; kiikò ni'ya osen mé-ne nga kisindaàjiin-la. ¹³ Kitsò-la jè xitaxá xi gobernador tijná:

—Xitá jè naxandá tìbinchá'a nga kj'eji s'in beèxkón Nainá; mì k'oaá s'in koni s'in tjin kjotixoma ts'e Roma.

¹⁴ K'e nga mejèn kiichja Pablo, jè Galión kitsò-la xitá judío:

—Tsà jngoò kjoa xi tse tjin kò 'in tjin, tjinè-la nga 'an kındaajñaà; ¹⁵ tanga tà 'én-ne, tà kjotixoma tsajòn-nò; tà jñò tindaajñoò; 'an mìkiì skongájñaà kjoa koi.

¹⁶ Ikjoàn tsachrje ni'ya osen. ¹⁷ Ngats'ii xitá griego kitsobà'ño jè xitá itjòn ts'e ni'ya jngo sinagoga, jè xi 'mì Sóstenes. Kiskaàn-kò ya ni'ya osen nga nguixkòn xitaxá. Tanga jè xitaxá Galión, mìkiì kisis'in-la.

Kù s'in kù jngoò k'a-ne Pablo ya Antioquia

¹⁸ Pablo, kjin nachrjein tsibijna isa ya Corinto. Iskan kisihiat'aà jña xitá 'ndse, kii-ne Siria. Tsobáhijtakò Priscila kò Aquila. Ya Cencrea tsibijno-la skò koni jngoò chiba xi okó nga jye kisikitasòn koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá. ¹⁹ K'e nga ijchò Éfeso, yaá tsibitsajna Priscila kò Aquila. Pablo, ján kii ni'ya jngo sinagoga nga tsajoókjò jña xitá judío xi ya bixofña. ²⁰ Jña xitá koi tsibitsi'ba-la Pablo nga isa kjin nachrjein kàtijnako, tanga Pablo, mìkiì kòkjeiín-la. ²¹ Kisihiat'aà xitá xíkjin kitsò-la:

—Tsà Nainá mejèn-la, iskan kjoikon jngoò k'a-nò.

Ikjoàn tsibijnaya chitso nga kii. ²² K'e nga ijchò Cesarea, kii ján Jerusalén nga kisihiat'aà xitá naxandá-la Cristo. Ikjoàn kii skanda Antioquia. ²³ Kjin nachrjein tsibijna Antioquia; iskan kii kóhokji i'nde Galacia kò Frigia. Kisi'ño ikon ngats'ii xitá xi kota'yat'aà-la Cristo.

K'e nga kiichjaya Apolos ya Éfeso

²⁴ Ya Éfeso ijchò jngoò xitá judío xi 'mì Apolos xi ján i'nde-la Alejandría, jngoò xitá xi 'ño ndaà ma-la chjaya. Ndaà tjiin-la it'aà ts'e Xojon-la Nainá. ²⁵ Jè Apolos, xó kiskoòta'yà-ne ndiyá-la Nainá; 'ño tsja beè-la inima-la nga ngui kixi chjaya tikoáá tsakóya it'aà ts'e Jesús; jè kjoa ts'e bautismo nas'in tà jè tjiin-la ts'e Juan. ²⁶ Apolos, 'ño tjin ikon nga kiichja ya ni'ya jngo sinagoga. K'e nga kii'nchré jè Priscila kò Aquila, it'aà xin kiikò nga isa kixi tsakóya-la ndiyá-la Nainá. ²⁷ Apolos, k'e nga kjòmejèn-la kii ján i'nde Acaya, ngats'ii xitá-la Cristo kisi'ño ikon nga komà kii. Ikjoàn kiskii jngoò-la xojon jña xitá xi kota'yat'aà-la Cristo xi títsajna ján i'nde Acaya nga skoétjò jè Apolos k'e nga kijchò. K'e nga ijchò Acaya, 'ño ndaà tsasikò jña xitá xi kitsjaà-la kjondaà Nainá nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo. ²⁸ Apolos, 'ño ndaà tsajoókjò jña xitá judío ya nguixkòn naxandá nga kisikitsajnajyò nga it'aà ts'e Xojon-la Nainá, ngui ndaà tsakó-la nga jè Jesús, jè xi Cristo [xi xó kinikasén-ne].

19

K'e nga ijchò naxandá Éfeso jè Pablo

¹ K'e nga tákó ya tǐjna Apolos ya naxandá Corinto, jè Pablo, kǐjn i'nde jahatojǐn xi nindoò choòn nga ijchò Éfeso. Yaá kiskaàjǐn i'nga xǐta xi kota'yàt'aà-là Cristo. ² Kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A kitjoé-nò Inima Tsjeè-là Nainá k'e nga kòkjeín-nò it'aà ts'e Cristo? Jǐnà xǐta koi kitsò:

—Ngajen mikii tǐjǐn-najen tsà tǐjn Inima Tsjeè-là Nainá.

³ Pablo kitsò-là:

—¿Kó s'ín komà bautizar?

Jǐnà xǐta koi kitsò:

—It'aà ts'eé bautismo-là Juan komà-jen.

⁴ Pablo kitsò:

—Kixǐj kjoa. Juan, kis'iin bautizar xǐta xi kisikájno jé-là nga mì tǐ jé kohótsji-ne, tanga k'oaá s'ín kitsò-là xǐta naxandá nga kàtakjeín-là it'aà ts'e Jesús, jè xǐta xi iskan kjoí.

⁵ K'e nga jye kiì'nchré 'én koi, ikjoàn komà bautizar it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁶ Pablo, k'e nga jye tsohósòn-là tsja, jǐnà xǐta koi jahas'en-jǐn inima-là Inima Tsjeè-là Nainá, ikjoàn kiichja 'én xi k'jeíi tsò tǐkoa kiichjaya ngajo-là Nainá. ⁷ Ngats'ii xǐta koi, tejò ma xi xǐta x'ín.

⁸ Pablo, jàn sá tsibǐjna Éfeso nga xkǐ xòhoto fi ya ni'ya ingo sinagoga; mikii tsakjón nga bénojmiya, 'ñó kiichjako xǐta nga kàtakjeín-là kós'ín otíxoma Nainá. ⁹ Tanga tǐjn i'nga xǐta xi kisitájaajǐn inima-là, mikii kòkjeín-là koni s'ín tǐhokóya Pablo. Ch'oo kiichja nga nguixkon xǐta it'aà ts'e ndiyá xǐtse-là Cristo. Pablo, k'eé tsasit'aà xǐn; kiìko yije xǐta xi kota'yàt'aà-là Cristo. Yaá kiìko jngoò ni'ya escuela ñánda okóya xǐta xi 'mì Tirano. Yaá tsajoóya-ne nga nachrjein nchijòn. ¹⁰ Pablo, jò nó tsibǐjna nga tsakóya-là xǐta. K'oaá s'ín komà nga kiì'nchré 'én ndaa-là Na'èn-ná Jesucristo ngats'ii xǐta judío ko xi mìtsà xǐta judío xi tǐtsajna naxandá ts'e nangui Asia. ¹¹ Nainá, tsee kjoxkón kis'iin nga jè kisikjeén Pablo. ¹² Skanda jè pahito-là ko nikje xi síkjeén Pablo f'iikjaá xǐta nga fiko-là xǐta xi xk'én. K'e nga jye síko jǐnà nikje, mandaà-ne ch'in xi tǐjn-là; tǐkoaá bitjokàjǐn-ne inima ch'o-là neíi xi tǐjǐn inima-là.

¹³ Tǐjn i'nga xǐta judío xi xkǐ xi ján naxandá tǐjma nga ochrjekàjǐn inima-là xǐta xi inima ch'o-là neíi tǐjǐn inima-là. Mejèn-là k'oa tǐs'ín sǐikaxkǐ 'ín-là Jesús nga koxkǐ-là xǐta. Tsò-là jè neíi:

—It'aà ts'e Jesús xi jè Pablo okóya otíxoma-lè nga tǐtjokàjǐn inima-là xǐta koi!

¹⁴ Jngoò xǐta judío xi 'mì Esceva xi xǐta sko-là no'mù, k'oaá s'ín mejèn kis'iin ixti-là xi itoò ma-ne. ¹⁵ Tanga jè xǐta neíi, jngoò k'a kiichja-là kitsò-là:

—'An bexkon-ná Jesús, tǐkoaá bexkon-ná Pablo; tanga jǐnò, ¿yá xǐta-nò?

¹⁶ Jè xǐta xi inima ch'o-là neíi tǐjǐn inima-là kiskaàn-ko jǐnà ixti koi; kitsjoònè kitsjoòfe; kisikijne-là nga itoò ixti. Itjo ni'ya, ikjoàn tsanga nga laká kjoàn koi kjoa-là nga 'ñó kisiki'on. ¹⁷ Ngats'ii xǐta judío ko xi mìtsà xǐta judío xi tǐjn ján naxandá Éfeso, kiì'nchré kjoa xi komà; tà kitsakjòn-né. Ìsáá 'ñó ndaa kijtseèxkón Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁸ Kǐjn xǐta xi jye mokjeín-là 'én ndaa-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, j'ii kénojmi nga nguixkon xǐta nga ch'o tǐjn xá xi kis'iin nga sa ítjòn. ¹⁹ Tǐkoaá kǐjn ma xǐta tje j'iiìko yije libro xi kisikjeén nga tǐsa ítjòn nga tsaká. Chinchájǐn ni'ín nga kitii nga nguixkon yije xǐta. K'e nga komà kindá jè chǐj-là libro xi kitii, icháte jmù ton plata tǐjn-ne chǐj-là. ²⁰ K'oaá

s'ín komà-ne nga 'ñó tsangasòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; tsee nga'ño kis'e-la.

²¹ K'e nga jye jyehet'aà kjoa koi, Pablo kisikítsjeèn nga ján kjoì Jerusalén, kjoahato nangui Macedonia ko Acaya. K'oaá s'ín kisikítsjeèn nga tìkoa mochjeén-né nga ján kjoì naxandá Roma. ²² K'eé kisikasén ingajò xita xi síxját'aà-la ján nangui Macedonia, jè Timoteo ko Erasto; ko jè Pablo, yaá tsibìjna chiba nachrjein isa ya nangui Asia.

Mé kjoa-ne nga kjoasiì kis'e ya naxandá Éfeso

²³ Jña nachrjein koi, 'ño tse kjoasiì kis'e ya Éfeso, koiì kjoa-la Ndiyá xitse-la Cristo. ²⁴ Jngoò xita xi 'mì Demetrio xi síxáko kichá plata, bindaà xkósòn-la ts'e ingo-la Diana. Ngats'ì xita xi síxáko 'ño ndaà síkijne ton. ²⁵ Tsbìxkóya ngats'ì xita-la xi síxáko ko xita xi k'ejí xi tìkoa koi xá s'ín, kitsò-la:

—Ngats'ioò jño, 'ya-nò nga jè xá koi, bijne-ná ton. ²⁶ Tanga tìkoaá titsa'ya-nò, ko titsana'ya-nò nga jè xita xi 'mì Pablo, k'oaá s'ín binchá'a yije xita nga mì xó tsà nainá xi tsja xita sindaà-ne. Kjin ma-ne xi jye jahatjya-la, mìtsà ta ì Éfeso, kóhokji jngoò itjandii nangui Asia. ²⁷ Jè kjoa koi, mìkì ndaà tjín. Mìtsà tà koi kjoa-la nga chija xá xi 'nè. Tìkoaá tjín-la kjoskon tsà chija ingo-la nainá xi 'mì Diana, jè xi 'ño 'nga tjina nga mì tì kii skoexkón-ne xita; ko yaá chija kjoajeya-la; mìtsà tà ì Asia nga yaxkón, tjtisaá isò'nde.

²⁸ Jña xita, k'e nga kii'nchré 'én koi, 'ño kòjti-la, ikjoàn 'ño kiichja nga kitsò:

—ì'Nga kàtjna Diana ts'e naxandá Éfeso!

²⁹ Kóhokji naxandá kis'e kjoasiì; kitsobà'ño jè xi 'mì Gayo ko Aristarco. Ingajò xita koi, yaá kjihjtake Pablo; ján ì'nde-la nangui Macedonia. Fàhatjen fàhania, kiiiko ni'ya teatro ñánda bixoña xita naxandá. ³⁰ Pablo, mejèn jahas'en tjingui-la ni'ya nga kichjajjin-la xita naxandá tanga jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo mìkì kitsjaà'nde-la. ³¹ Tìkoaá yaá tìtsajna l'nga xita xi xá tjín-la ts'e nangui Asia xi amigo ts'e Pablo. Kisikasén-la 'én nga mì ya kjoas'en-jìn ya ni'ya teatro. ³² Ya ni'ya teatro ñánda chixoña xita, mìkì 'ya-la mé kjoa xi tjín. Xkì xi ján chja, kak'ejí kak'ejí tsò nga jngoò ìjngoò. Isaá kjin ma-ne xi mìkì tjijn-la mé kjoa xi tjín ì'nde jè. ³³ Jña xita judío tsasijna osen Alejandro nga kisikíchja. Jè Alejandro, k'eé kiskimijten tsja nga kisikítsajnajyò xita. Mejèn-la nga kosiko xita judío. ³⁴ Jña xita, k'e nga kijtseexon Alejandro nga xita judío, ngats'ì, 'ño kiichja nga ta jngoò jtaá kiichja, kitsò:

—ì'Nga kàtjna Diana ts'e naxandá Éfeso!

Koni jò-la hora kiichja nga okitsò. ³⁵ Jè xita xi tjín-la secretario ts'e naxandá, k'e nga jye kisikítsajnajyò xita naxandá kitsò-la:

—Ngats'ioò xi xita Éfeso 'mì-nò, 'ya-nò nga ngats'ì xita xi tjín nga tjtisa isò'nde beè-né nga ì naxandá Éfeso tjín-la kindá ingo-la ko xkósòn-la xi nea-ná Diana xi 'ño 'nga tjina xi ngajmii'j'ii-ne. ³⁶ Njingoò xi koma kijn'ma kjoa koi. Mochjeén-né nga mì taxkì s'een; ítjòn tìkítsjeèn. ³⁷ Jña xita xi jño kòf'ikoò jindé, nì mé kjoa xi kòhótsji it'aà ts'e ingo; tìkoaá mìtsà jè nea-ná Diana kachajjno-la. ³⁸ Tsà jè Demetrio ko xita xi síxáko, tsà mé kjoa xi tjín-la ko xita xi k'ejí, tjín xitaxá xi ma-la bindaajjin, koa tjín ni'ya osen ñánda sindaajjin mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-la. ³⁹ Jño,

tsà mé xi mejèn-isa-nò, kàtasijna jngoò junta ts'e xitá naxandá xi kixí tjin nga kàtasindaàjijn koni s'in tíchja kjotíxoma. ⁴⁰ Jè kjoa xi kòma i'ndej, tjin-là kjoskon tsà jè xitaxá ítjòn ts'e Roma kichja'nchré-ná nga kjosii títábinchaátsjaá. ¿Mé kindá xi k'oiáá?

⁴¹ K'e nga jye okitsò xitá jè, kii yije-ne ni'ya-là xitá.

20

K'e nga kii Pablo ya nangui Macedonia ko Grecia

¹ K'e nga jye kisikjoàn-là kjosii, Pablo tsibíxkóya yije xitá xi kota'yat'aà-là Cristo nga kitsjaà-là 'én xi ndaà tsò nga kisi'ñojijn ikon. Ikjoàn, kisihiat'aà xikjín nga kii ján nangui Macedonia. ² Koni s'in tsajmeè nga kii, jahato ngats'ii naxandá nga ndaà kisi'ñojijn ikon jña xitá-là Cristo; ijchò skanda Grecia. ³ Pablo, ján sá tsibijna Grecia. K'e nga jye tibijnandaà nga skoé jngoò chitso nga jye tífi ján Siria, kisijijn-là nga jña xitá judío, k'oaá s'in tjindaà-là nga mejèn-là sjiik'en; kisikátji-ne, ndiyá Macedonia kii ijngoò k'a-ne. ⁴ Tsobáhijtakò jè Sópater xi Berea i'nde-là, ti-là ma Pirro; jè Aristarco ko Segundo xi Tesalónica i'nde-là; Gayo xi Derbe i'nde-là; ko Timoteo; tikoáá ya tjikò Tíquico ko Trófimo xi Asia i'nde-là. ⁵ Jña xitá xinguaá koi, kii ítjòn-né skanda ján Troas. Yaá kiskoòñà-najen. ⁶ K'e nga jye jyehet'aà jña nachrjein-là s'eí nga bichiaá inchrajín xi tsjin-là na'yo san, tsitsajnyaya jngoò-jen chitso ya Filipos; ikjoàn tsanguijijn-nda-jen; xi komà 'òn nachrjein ijchòtjingui-lajen ján Troas; yaá tsitsajna jngoò xomàna-jen.

K'e nga tsibijna Pablo ján Troas

⁷ Jè nachrjein tahàngo nga tàts'en xomàna chixoña yije-jen nga kinixkoaya-jen inchrajín; jè Pablo 'ño ndojò kiikò nga tsibénojmiya 'én-là Cristo. Tíchja-né skanda kó nga ijchò osen nitjen, koi kjoa-là nga komà inchijòn jye tífi-ne. ⁸ Ya cuarto xi kijnasòn-nga ts'e ni'ya ñánda títajna-jen, kjin lámpara títi. ⁹ Jngoò chíti xi 'mì Eutico tijnajto ventana-là ni'ya xi ján piso tjin-là. Koá jè Pablo nga 'ño ndojò kiikò 'én xi tsibénojmi, jè chíti kisijnafè nga 'ño nijña-là. K'e nga jye 'ño kjinafè, kiskaàngui skanda it'aà nangui. K'e nga kitjámütjen, jyeé k'en. ¹⁰ K'eé inchrobàjen Pablo; kitsobákjá, kitsò:

—Ki tsakjoòn-jèn, tijnakon-né.

¹¹ Ikjoàn kii mijin ijngoò k'a-ne ya cuarto ñánda títajna; kisixkoaya inchrajín, koá tsakjèn-ko xikjín. Jngoò k'a tsibits'ia nga kiichjaya skanda kis'e-là isén. Ikjoàn kii-ne. ¹² Jña xitá kiikò-ne ni'ya-là jè chíti; jye tijnakon-ne; k'oaá tjin kjoa xi isa ndaà kjòtsja-là xitá.

K'e nga itjo-ne Pablo ya Troas nga kii ján Mileto

¹³ Ngajen, tsanguí ítjòn-nájen, tsitsajnyaya-jen chitso skanda ján Asón; yaá tsitjaàchjaàjto-jen Pablo; k'oaá kitsò nga ndiyá ndsokoó kii-ne. ¹⁴ K'e nga jye ijchò-jen ján Aso, yaá kiskaàkjoò-jen Pablo; tsibijnayako-najen chitso; tsanguí-jen skanda ján Mitilene. ¹⁵ Itjo-jen Mitilene. Nga komà inchijòn, tsitjaàjto-jen Quío. Xi ma-ne jò nachrjein ijchò-jen Samos. Yaá Trogilio kinikjáya-jen. Xi komà ján nachrjein ijchò-jen Mileto. ¹⁶ Jè Pablo, k'oaá s'in kisikítsjeèn nga tsà kjoahato kixí Éfeso; kisixátíya-là yijo-là nga mikii tsibijna Asia; jè xi mejèn-là nga isa niton kjichò Jerusalén tsà koi nachrjein-là ya tjna k'e nga kitjo s'ei ts'e Pentecostés.

'Én xi kiichjako Pablo jñà xita jchínga ts'e naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

¹⁷ Pablo, k'e nga tíjna Mileto, kiskinikjaá jñà xita jchínga xi tjín-la xá ya jjiin naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso. ¹⁸ K'e nga ijchò jñà xita jchínga, kitsò-la:

—Jñò, ndaà tíjiin-nò kós'in tíjna-ko-nò skanda tje-ne k'e nga j'iaa i nan-gui Asia. ¹⁹ Nga kjit'aà nachrjein, 'ñó indaàkjoa tìsìxá-la Nainá; mì k'oaá kji ndáxkoaàn bixteèn nga otojñaà kjoa koií kjoa-la koni s'in síko-na jñà xita judío nga bíchjoà ikon-na. ²⁰ 'An, mìkiì jyò ótjna nga benojmíya-nò ngats'ìi kjoa xi mochjeén-nò xi kjondaà tsajòn. Benojmíya-nò ñánda bixoña xita ko ni'ya-nò. ²¹ K'oaá s'in benojmíya yije-la, ngats'ìi xita judío ko xi mìtsà xita judío nga kàtasíkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, Nainá kàtjít'aà-la ko kàtakjeiín-la it'aà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo. ²² I'ndeì, ján tífia Jerusalén; tsejèn ma-na nga jè kjo'ño tífiko-na Inimá Tsejè-la Nainá. Mìkiì tíjiin-na mé kjoa xi komat'ian; ²³ ta jè-né nga kjijndà naxandá ñánda bijchoa, jè Inimá Tsejè-la Nainá, k'oaá s'in benojmíya-na, k'e nga kijchoa Jerusalén, ndayá kótijna, tse kjo'in sìikjaán. ²⁴ Kjoa ts'e kjo'in, mìkiì makájno-na nas'in sìik'en-na xita. Jè xi mejèn-na nga ndaà sìkitasoàn. Ndaà sikjehet'aà xá xi kitsjaà-na Nà'èn-ná Jesucristo nga sika'biá 'én ndaà-la it'aà ts'e kjondaà xi tsjá Nainá.

²⁵ I'ndeì, k'oaá xan kixi-nò ngats'ioò jñò xi kiyaxkon-ná nga tsi-benojmí-nò kjotíxoma-la Nainá, mì tì kii jchaxkon-ná. ²⁶ I'ndeì, k'oaá xan-nò, tsà mìkiì mokjeiín-nò it'aà ts'e Jesús, mìtsà 'an tjín-na jè tsà kjo'in s'e-nò. ²⁷ Nga 'an, jyeé tsibenojmí yije-nò kó s'in tjín kjoa xi tjindaà-la Nainá; nímé xi tsibì'ma-nò. ²⁸ Jñò, tikindaa yijo-nò, tikoá tikindaa naxandá-la Cristo xi jè kisìkijne nga ko jní-la. K'oaá s'in tikindaa koni jngoò paxtò ts'e orrè nga jè xá kitsjaà-nò Inimá Tsejè-la Nainá. ²⁹ 'An, be-ná, k'e nga koma iskan, nga jye kjián, kjoahas'en-jiiin-nò xita xi kjeíi koni tsején ts'en xi mejèn-la sìikje xita naxandá-la Cristo. ³⁰ Tikoá kitjokajíin xi tì xita tsajòn-nò xi kjeíi kjotíxoma kokòya xi mìtsà kixi kjoa; kjiko xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga skónachan-la. ³¹ Títsajnakon; tikítsjeèn, 'an, ján nó tsohótijnako-nò ko nachrjein ko nítjen bixteèn ndáxkoaàn nga tsibenojmíya-nò kós'in sìjchá yijo-nò.

³² I'ndeì, ndí 'ndsè, ngats'ioò, tsja Nainá sikítsajnyana-nò. Tikoá sikítsajnajiiin-nò 'én-la Nainá it'aà ts'e kjotsjacha xi tjín-la, jè 'én xi koma tsjá-la nga'ño inimá-nò. It'aà ts'e 'én koi tjoé-nò kjotjò ján ngajmii k'e nga tjoé yije-la xita tsejè-la Nainá. ³³ 'An, nímé xi jaàjiiin-na, nì ton, nì nikje xi ts'e xita. ³⁴ Jñò, ndaà tíjiin-nò nga ndsaa kisìxá-na nga kisìkijne ngats'ìi tojmí xi kinichjeén-jen ko xita xi títsajna-ko-na. ³⁵ K'oaá s'in tsakoòya-nò, mochjeén-né nga sìxá mé-ne nga sìchját'aà-lá jñà xita xi 'in títsajna; tikítsjeèn 'én-la Nà'èn-ná Jesucristo xi tsò: "Ìsáá ndaà machikon-t'in jñà xita xi tsjá mì k'oaà-ne jñà xita xi tjoé-la."

³⁶ K'e nga jye okitsò, ikjoàn tsasijna-xkó'nchi Pablo, kiichjat'aà-la Nainá kóhotjín xita. ³⁷ Ngats'ìi kiskindàya, kitsobàkjá ko kiskine'a Pablo. ³⁸ Jñà xita, tsí 'on komà-la jè 'én xi kitsò Pablo nga mì tì kii skoexkon-ne xíkjin. Kii kinì indiaà skanda ñánda kijna chitso.

21

K'e nga kii Pablo ján Jerusalén

¹ K'e nga jye kinihixat'aà-jen xita xingui-jen, tsitsajnyaya-jen chitso; tsanguí kixi-jen naxandá jìin-ndá ñánda 'mì Cos; xi komà inchijòn ijchò-jen naxandá Rodas, ikjoàn tsanguí-jen skanda naxandá Pátara. ² Ya Pátara síjna lɔngodò chitso xi tifi Fenicia; jè tsitsajnyaya-jen nga tsanguí-jen. ³ K'e nga tsitjaàjìin-ndá-jen, ki'ya-jen nangui jìin-ndá ts'e Chipre xi kijná ya ngaskón-najen; tanga tsanguí kixi-nájen skanda Siria. Jè chitso, yaá kisasijna indii ndáchikon Tiro nga yaá chinchá ch'á-la xi 'ya. ⁴ Ya Tiro, kiskaakjoò-jen xita xi kota'yat'aà-la Cristo, itoò nachrjein tsitsajnakò-jen. Jña xita koi kitsò-la Pablo nga mikii kjoj ján Jerusalén; jè Inima Tsjeè-la Nainá k'oáá s'ín tsibénojmiya-la. ⁵ K'e nga jye ijchò jngodò xomana nga titsajna-jen, ikjoàn itjo lɔngodò k'a-jen. Tsobáhijtakò yije-najen jña xita-la Cristo, kò íchjín-la kò ixti-la skanda ján indii najnchra. Kò yaá indii ndáchikon chincha-xkó'nchi-jen nga kinokjoat'aà-lajen Nainá. ⁶ Ikjoàn kinihixat'aà-jen xita xingui-jen, tsitjaàs'en-jen chitso koa jña xita koi, kii-ne ni'ya-la.

⁷ Yaá jyehet'aà nga tsitjaàjìin-ndá-jen nga itjo-najen Tiro skanda ijchò-jen Tolemaida. Yaá kinihixat'aà-jen xita xinguiáá it'aà ts'e Cristo; jngodò nachrjein tsitsajnakò-jen. ⁸ K'e nga komà nchijòn, tsanguí-jen ján Cesarea. Ijchò-jen ni'ya-la Felipe, xita xi chjaya 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jè xi taña kitjaàjìin-kò jña xita xi itoò ma-ne nga kisixákò naxandá-la Cristo. Yaá kinikjáya-jen ni'ya-la. ⁹ Nijòn ma ixti íchjín xongó-la xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹⁰ Kjìin nachrjein tsitsajnakò-jen Felipe. Yaá j'ii jngodò xita xi 'mì Agabo xi inchrobà-ne Judea jè xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹¹ K'e nga ijchòkon-najen, kiskoé sincho xi bijnakjá Pablo. Tsibí'ño tsja kò ndsokò, ikjoàn kitsò:

—K'oáá tsò jè Inima Tsjeè-la Nainá: kiís'ín koiit'aà'ño jña xita judío ján Jerusalén jè xita nei-la sincho jè; ikjoàn sɔngatsja xi mitsà xita judío.

¹² Ngajen kò xita Cesarea, k'e nga kina'yà-jen 'én koi, tsibìtsi'ba-lajen Pablo nga mikii kjoj Jerusalén. ¹³ Tanga jè Pablo kitsò:

—¿Mé xi ma-nò? ¿Mé-ne chihindáya-nò? Ki nìba-là inima-na. 'An tíjngodò takoàn nga kàtít'aà'ño-na nas'ín kàtasík'en-na xita ján Jerusalén xi kjoa ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁴ Mikii komà kichjaàxìn-lajen kjohítsjeèn-la; tà k'oáá ki'mì-lajen:

—K'oas'ín kàtitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá.

¹⁵ Xi komà iskan, tsibìxkò-jen tsojmi-najen, ikjoàn tsanguí-jen Jerusalén. ¹⁶ Tsobáhijtakò i'nga-najen jña xita-la Cristo xi Cesarea i'nde-la. Kiikò-najen ya ni'ya-la xita xi 'mì Mnasón xi Chipre i'nde-la. Xita jè kjòtseé kota'yat'aà-la Cristo. Yaá kinikjáyakò-jen.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo ijchò Jerusalén

¹⁷ K'e nga ijchò-jen Jerusalén, jña xita-la Cristo xi ya titsajna, tsjaá komà-la nga kiskoétjò-najen. ¹⁸ Xi komà inchijòn, tsanguí-jen kò Pablo ni'ya-la Jacobo; yaá titsajna ngats'ii xita jchínga xi otíxoma jìin naxandá-la Nainá. ¹⁹ Pablo kishixat'aà xita koi, ikjoàn tsibénojmi yije-la kjoa xi tís'ín Nainá it'aà ts'e xita xi mitsà xita judío nga jè tísikjeén Pablo xá xi tís'ín. ²⁰ K'e nga kii'nchré 'én koi, jeyaá kisikjina Nainá. Ikjoàn kitsò-la Pablo:

—Ji ndí 'ndseé, tí'ya-né nga jña xita judío jyeé 'ño kjìin jmii ma-ne xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús. Ngats'ii xita koi, 'ño mejèn-la nga kitasòn kjotíxoma xi Nainá kitsjaà-la Moisés. ²¹ Tanga jye xó kii'nchré xi it'aà tsiji nga k'oáá xó s'ín okòya-la ngats'ii xita judío xi titsajnajìin ya naxandá-la

jña xi mitsà xita judío nga mì xó tì kii sikkitasòn-ne kjotixoma-là Moisés; katasichija xó kjotixoma xi tjin-ná xi xita judío 'mì-ná, tikoá mì xó tì kii sít'aà chiba-là jña ndí xti kjoa ts'e circuncisión. ²² ¿Mé xi s'eén? Kjo'ño-né kji'nchré xita nga i tijni. ²³ K'oaá s'ín t'jin koni s'ín 'mì-léjen; j títajnajiin ñijòn-najen xita xi sikkitasòn koni s'ín kitsjaá-là tso'ba Nainá nga siitsjeèya yijo-là. ²⁴ Tikoji jña xita. Titsjeèyi yijo-lè ko xita koi. Tíhjí nga katasijno-là tsja skò mé-ne nga skoe-ne xita xi kj'eíj nga mitsà kixi kjoa koni tsò-lè xita. Yaá skoe-ne nga tikoáá ngaji nikitasoìn kjotixoma-là Moisés. ²⁵ It'aà ts'e xita xi mitsà xita judío xi jye mokjeiin-là 'én-là Cristo, jyeé kinikasén-lajen xojon koni s'ín kichoòsòn-lajen nga mikii skine tsojmì xi xkòsòn sinchát'aà-là; mikii skine jni-là cho; tikoáá mikii skine yijo-là cho xi mikii xixteèn jni-là k'e nga biyaá; tikoáá kì tì kjoa chijngui sís'in-là.

K'e nga kindobà'ño Pablo ya ingo ítjòn

²⁶ Xi komà nchijòn, Pablo kiiko nga ñijòn xita koi. Tañaá kisikitasòn kjotixoma-là xita judío nga kisitsjeèya yijo-là kjoa ts'e jé-là. Ikjoàn kii ya ñánda tjna ingo ítjòn nga kisik'ínchré jña xita mé nachrjein kjoehet'aà nachrjein-là nga nchisitsjeèya yijo-là; ikjoàn koma kjiiko cho xi kjotjò ts'e Nainá nga jngodò ñjngodò.

²⁷ K'e nga jye kjomeè bijchó itodò nachrjein, jña xita judío xi inchrobà-ne nangui Asia, kijtseèxkon Pablo nga ya tjna nditsin ingo ítjòn; chinchá'a ngats'ìi xita nga kitsobà'ño. ²⁸ 'Ñó kiichja, kitsò:

—iNgats'ioò xi xita Israel 'mì-nò, tichját'aà-nájen! Jè xita jè xi tsò'ba nga kijndà naxandá nga okoòya kjotixoma xi kondra ts'e naxandá, kondra ts'e kjotixoma-là Moisés, ko kondra-là ingo ítjòn. Skanda j'iiikoó xita xi mitsà xita judío xi kisikas'en ya nditsin ingo nga sítjé jè i'nde tsjeé-là Nainá.

²⁹ Xita koi, koi kjoa-là nga k'oas'ín kitsò, k'e nga sa ítjòn kijtseèxkon Pablo ya jjiin naxandá nga taña tímakjoòko jngodò xi mitsà xita judío xi 'mì Tróximo xi xita Éfeso; k'oaá s'ín kisikitsjeèn tsà tikoáá kiiko-né ya nditsin ingo.

³⁰ Kóhokji naxandá kii'nchré nga kjoasiì kisakò. Nitoón chixoña xita. Kitsobà'ño Pablo; kjo'ño tsachrje ya nditsin ingo; ikjoàn tsibíchjoàjto-là xotjoa ingo. ³¹ Jye mejèn nchisík'en tanga nitoón kii'nchré jè xita sko-là soldado ts'e Roma nga kjoasiì kisakò naxandá Jerusalén. ³² Jè xita sko-là soldado, nitoón kiichja i'nga-là soldado xi isa nangui xá tjin-là nga tsibíxkóya soldado-là; ikjoàn tsangachikon, kii ñánda tjin kjoasiì. Jña xita, k'e nga kijtseè soldado, k'ée kitsjeiin Pablo; mì tì kii kiskaàn-ko-ne. ³³ K'e nga ijchò xita sko-là soldado, kitsobà'ño Pablo; kitsjaá okixi nga jò na'ño kichá cadena kisit'aà'ño Pablo. Ikjoàn kiskònangui yá xita-ne xi 'mì Pablo ko mé xi kis'iin. ³⁴ Jña xita xi kjin ma-ne, xki xi ján chja; kak'ejí kak'ejí tsò nga jngodò ñjngodò. Jè xita sko-là soldado, mikii kisakò-là mé kjoa xi komá nga 'ño siì nchis'ín. Kitsjaá-là okixi soldado-là nga kàtjikò Pablo ján cuartel. ³⁵ K'e nga nchifimijìn-jno escalón, jña soldado tsa'nga Pablo, koi kjoa-là nga jña xita xi kjin ma-ne xi tjingui-là, 'ño nchimats'en, ³⁶ nga tsò:

—i Tik'eèn!

Kó kitsò Pablo nga kiichjatjì yijo-là

³⁷ Jè Pablo, k'e nga jye tífahas'en cuartel kiichja-là jè xita sko-là soldado, kitsò-là:

—¿A koma kichjàko jngodò tjò-lè?
Jè xita sko-là soldado kitsò:

—¿A maá-lè nokjoi 'én griego? ³⁸ ¿A mìtsà ngaji xi xitá Egipto i'nde-lè xi tsibíts'i kjoasii kò jngoò kò jò nó nga kiikojii ñijòn jmii xitá kjoasii ján i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn?

³⁹ Pablo kitsò:

—'An, xitá judío-ná, yaá i'nde-na Tarso, jngoò naxandá xi ndaà yaxkon-la ts'e nangui Cilicia; tjín-lè kjondaà, tji'nde-ná nga kichjakoaa xitá naxandá.

⁴⁰ Jè xitá sko-la soldado, kitsjaà'nde-la; ikjoàn tsasijna kixi Pablo ya escalón; kiskimittjen tsja nga jyò kàtitsajna xitá naxandá. K'e nga jye tsibitsajnajyò, kiichjako 'én hebreo, kitsò:

22

¹—Ngats'ioò xi xitá judío xinguiáá 'mì-nò ko xi xitá jchinga, tina'ya 'én kixi xi kichjako-nò nga kichjattjia yijo-na.

² Jñà xitá, k'e nga kii'nchrè nga 'én hebreo kiichja, isaá jyò tsibitsajna. K'eé kitsò Pablo:

³—'An, xitá judío-ná. Yaá kits'ian Tarso, naxandá xi chja-ne Cilicia. Tanga ii Jerusalén kòjchá. Jè kiskoòta'yat'aà-la jè maestro Gamaliel. Nguì kixii tsakóya-na koni s'in tjín kjotixoma-la xitá jchinga-ná. Nguì tjingò takoàn nga sikitasòn-la Nainá koni s'in 'nè jñò skanda nachrjein i'nde. ⁴ Nga sa kjòtseé, kiitjngui kondra-la jñà xitá xi fitjngui-la ndiyá xitse jè, skanda mejèn-na kisik'én. Tsibit'aà'ñoá, tikoá kiskinis'en ndayá íchjín, íchjá. ⁵ Jñà xitá sko-la no'mii, ngats'ii xitá jchinga, ndaà kijtseé kjoa koi. Jñà kitsjaà-na xojon nga kiiko-la xitá xinguiáá xi títsajna Damasco nga koma kjinchrobakoaa i Jerusalén ngats'ii xitá xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo mé-ne nga s'e-la kjo'in.

Kó kitsò Pablo k'e nga tsibénjmi kó s'in komàt'in nga jahattjia kjohútsjeèn-la

(Hechos 9:1-19; 26:12-18)

⁶ 'K'e nga jye kjomeé bijchoa chrañat'aà-la Damasco, ijchò-la tsà nchisen, tà nitoón tsatsejèn jngoò-na ni'in xi ngajmii inchrobà-ne xi kjòhiseèn kòhokji nga jngoò itjandii-na koni s'in tífia. ⁷ 'An, kiskaajndoòt'aà nangui. Ki'nchrè 'én xi jjiin isén kiichja, kitsò: “Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mittjngui kondra-ná?” ⁸ K'eé kiskònangui-la, kixan-la: “¿Yá-ne ngaji Na'èn?” Kitsò-na: “'An-ná xi 'mì-na Jesús xi Nazaret ts'an xi ji tì'mittjngui kondra-ná.” ⁹ Jñà xitá xi tjikoá, kijtseé ni'in nga kjòhiseèn, tà kitsakjòn-né, tanga mikii ki'ya-la 'én xi 'an kiichja-na. ¹⁰ K'eé kiskònangui-la kixan-la: “¿Mé xi s'iaàn, Na'èn?” Kitsò-na: “Tísitjiin, t'in kixi Damasco. Yaá s'enojmi yije-lè kó s'in tjíndaà kjoa xi s'jin.” ¹¹ Koi kjoa-la nga 'ño kjòhiseèn ni'in, 'an mì tì kii kjòtsejèn-na. Jñà xitá xi tjikoá kitsobà'ño ndsaa nga kiiko-na skanda Damasco.

¹² 'Ya Damasco tjina jngoò xitá xi 'mì Ananías xi ndaà beèxkón Nainá koni s'in tíchja kjotixoma ts'e Moisés. Jè Ananías tikoáá ndaà yaxkón it'aà ts'e xitá judío xi títsajna ya i'nde jè. ¹³ K'e nga j'ii katsejèn-na Ananías, kitsò-na: “Ndsè Saulo, kàtatáx'a-ne xkoiiin.” Tik'eé-ne kitáx'a-ne xkoaàn ikjoàn kiskoò'an Ananías. ¹⁴ Kitsò isa-na: “Nainá xi ts'e xitá jchinga-ná jaajiin-lè nga jchaxkoin mé xi mejèn-la; tikoá jchaxkoin jè xi Nguì Xitá Kixi; kina'yi 'én-la xi jè sobà kichja-lè. ¹⁵ Jii kénajmi-la ngats'ii xitá, ngats'ii kjoa xi t'iyi kò xi tina'yi. ¹⁶ I'nde, kii tì chiià-ne. Tísitjiin; kàtamai bautizar; tìnokjoat'aà-la Na'èn-ná Jesús nga kàtatsjeéya jé-lè.”

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibénojmi-la kós'in komà nga kiikon jña xi mitsà xita judío

¹⁷ K'e nga j'i-na Jerusalén, kiaà ya ñanda tìjna ingo ítjòn nga kichjàt'aà-la Nainá. Koni nijña tí'bi-i-na, ¹⁸ tsatsejèn-na Na'èn-ná; kitsò-na: “Tixátíyi, nìtòn titjokàjìn naxandá Jerusalén; ijndé, mì yá xi kji'nchré 'én-lè xi kìnókjoayi ít'aà ts'an.” ¹⁹ 'An kixan-la: “Na'èn, jyeé beèxkon-na nga 'an, xkì ni'ya ingo sinagoga kiaà nga kitsobà'ñoá xita, kiskinis'en ndayá, tìkoa kiskaàn-koaa jña xi mokjeiín-la ít'aà tsiji. ²⁰ K'e nga kisik'en Esteban xi xita chì'nda-lè xi jè kitsjaà 'én tsiji, tìkoaá 'an yaá tìjnaa; tìkoaá kisijngòò takoàn nga kinik'en; skanda 'aán kitsobà nikje-la jña xita xi kisik'en Esteban.” ²¹ Tanga jè Na'èn-ná kitsò-na: “T'in, ján siikasén-lè naxandá-la xi mitsà xita judío xi kjiin tìtsajna.”

²² Jña xita naxandá, ndaà nchi'nchré-la Pablo koni s'in tìchja; k'eé kòjti-la k'e nga kiì'nchré 'én xi jyehet'aà-ne; 'ño kiichja kóhotjín nga kitsò:

—iXita jè, kàtiyaà! iMikiì ok'in-la nga kijnakon isa isò'nde!

²³ Jña xita koi, isaá 'ño kiichja isa, bitsajneè nikje-la koa bíxteèn chijo ni'nde. ²⁴ Jè xita sko-la soldado, kitsjaà okixi nga tsasjna'ya Pablo ya cuartel; tìkoa kitsjaà okixi nga kàtajá-la mé-ne nga keénojmi-ne mé kjoa xi tsohòtsji nga kondra fitjìngui-la xita. ²⁵ K'e nga jye tjit'aà'ño, Pablo kiskònangui, kitsò-la jè soldado xi ya sijná, jè xi bit'in-la jña soldado xi i'nga:

—¿A tsjá'ndeé-lè kjo'tixoma nga k'oas'in nìkoi jngòò xita Roma xi kj'eé kiì 'ya-la mé jé xi tjin-la?

²⁶ Jè xita xi bit'in-la jña soldado xi i'nga, k'e nga kiì'nchré nga xita Romaá Pablo, kiikon jè xita sko-la soldado, kitsò-la:

—¿Mé xi sikoi xita jè? Nga xita Roma-né.

²⁷ Jè xita sko-la soldado kiikon Pablo, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngaji, ¿a kixí kjoa nga xita Roma-né?

Pablo kitsò:

—Kixí kjoa.

²⁸ Jè xita sko-la soldado kitsò-la Pablo:

—Tse jchán tòn kisengui-na yijo-na nga xita Roma komà.

Jè Pablo kitsò:

—Tanga 'an, k'oaá s'in kits'ian nga xita Roma-ná.

²⁹ Jña xita soldado xi tjin-ne nga kojà-la, chinchat'aàxìn; tìkoaá jè xita sko-la soldado k'e nga kisijiin-la nga jè Pablo xita Roma-né, kitsakjòn-né koi kjoa-la nga jè kitsjaà okixi nga kisit'aà'ño Pablo.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibìjna nguixkon xitaxá ítjòn-la xita judío

³⁰ K'e nga komà inchijòn, jè xita sko-la soldado mejèn-la nga ndaà skoe mé jé xi tjin-la nga k'oas'in óngui-ne jña xita judío. Kiskjìnda'ño; ikjoàn tsibíxkóya xita sko-la no' mii ko xitaxá ítjòn-la xita judío; kiiko Pablo, tsasjìngangui nguixkon xita koi.

23

¹ Pablo kiskoò'an jña xitaxá ítjòn kitsò-la:

—Jño xi xita xinguiáa judío 'mì-nò, ngats'ioò, k'oaá xán-nò, kjohítsjeèn ts'an, k'oaá tsò nga ndaà tìsikitasoàn koni s'in mejèn-la Nainá skanda nàchrjein i'nde.

² Jè no'miì ítjòn xi 'mì Ananías kitsò-la jña xita xi nchat'aà chraña-la Pablo nga kàtasjts'iin-'a tso'ba. ³ Tanga jè Pablo kitsò-la:

—¡Ngaji, xi jò isén tjin-lè, Nainá kàtasijts'iin-'a ndsobo! Ngaji, koií xá tjna-ne nga kíndaajijn-ná koni s'in tíchja kjotíxoma tanga ngaji, isaá níkatonè-la kjotíxoma nga mejèn-lè sijts'in-'a-ná.

⁴ Jñà xitá xi nchat'aà chrañà-la Pablo kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'in nokjoajno-la xi no'mii íjtòn-la Nainá?

⁵ Pablo kitsò:

—'Ndsè, mìkii bexkoan tsà jè xi no'mii íjtòn tjna. Kixij kjoa, k'oaá s'in tíchja xojon kjotíxoma-la Nainá nga tsò: “Jè xi xitaxá sko-la naxandá mìkii koma kíno'kjoajno-la.”

⁶ Pablo, k'e nga kijtseèxkon jñà xitá xi títsajna nga jò skoya ma; tjin xitá fariseo kò tjin xitá saduceo; 'ño kíichja, kitsò-la:

—'Ndseé, 'an, xitá fariseo-ná; kí'ndí-la xitá fariseo-ná; koií kjoa-la nga k'oas'in tíindaajijn-na nàchrjein i'ndeí nga k'oaá s'in mokjeiin-na nga faáya-la jñà xitá xi biyaá.

⁷ K'e nga k'oa kitsò Pablo, kjòjòya jñà xitá xi títsajna junta; tsibíts'ia jñà xitá fariseo kò xitá saduceo nga tsohótiko xíjín. ⁸ Koi kjoa-la nga jñà xitá saduceo mìkii mokjeiin-la tsà kixi kjoa nga faáya-la mìk'en, tíkoá mìkii mokjeiin-la tsà tjin xi 'mì àkjale kò xi 'mì iníma; tanga jñà xitá fariseo mokjeiin yije-la kjoa koi. ⁹ Ngats'ii xitá 'ño jchán kíichja; k'eé chincha kixi xitá xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi ya chja-ne ts'e xitá fariseo, kitsò:

—Xitá jè, nímé kjoa xi ch'o tís'in; tsà iníma tsohóko kò tsà àkjale tsohóko; mìkii koma jñà kíincha ikón-lá Nainá.

¹⁰ Jè xitá sko-la soldado, k'e nga kijtseè nga isa 'ño makjan-la jñà xitá, kitsakjòn-né tsà ya sikk'en Pablo. K'eé kíichja isa-la soldado; kitsjaà-la okixi nga kàtjikò íjngoo k'a ján cuartel.

¹¹ Xi komà nchijòn nga nítjen, ijchò kasit'aà-la Nà'èn-ná jè Pablo, kitsò-la:

—Kí tsakjoòn-jèn, k'oaá s'in mochjeén nga kíno'kjoii xi it'aà ts'an ján Roma, koni s'in kíno'kjoii í Jerusalén.

K'e nga jñà xitá judío tsajoóya-ne nga sikk'en Pablo

¹² Nga kis'e isén, jñà xitá judío tsajoóya-ne nga sikk'en Pablo; k'oaá kitsò nga mì kí kòkjen kò mìkii skoí nandá; Nainá kàtatsjá-la kjo'in tsà mìkii kítasòn nga sikk'en Pablo. ¹³ Tsatoó ichán ma-ne jñà xitá judío xi k'oas'in tsajoóya-ne. ¹⁴ Xitá koi, kíikon jñà xitá sko-la no'mii kò xitá jchínga ts'e xitá judío, kitsò-la:

—K'oaá s'in tsibìnè-lajen yijo-najen nga nímé xi chjine-jen, Nainá kàtatsjá-najen kjo'in tsà mìkii kítasòn nga sikk'en-jen Pablo. ¹⁵ Ngats'ioò xi tjin-nò xá íjtòn ts'e Junta jè, kot'in-là jè xitá sko-la soldado nga kàtjanchrobáko nchijòn-le í nguixkoòn. Tà k'oaá tìn-là nga isa ndaà mejèn-nò jchaxkoòn kjoa xi tjin-la. Ngajen kítsajnaandaà-jen ya iya ndiyá nga sikk'en-jen k'e nga tíkj'eé fí jindé.

¹⁶ Jè ti-la ndichja Pablo, kíi'nchré kjoa xi tsajoóya-ne xitá judío; k'eé kíi kisikí'nchré Pablo ya cuartel. ¹⁷ Pablo kíichja jngoo-la soldado, kitsò-la:

—Tíkoi ti jè ñánda tjna xitá sko-la soldado. Tjin 'én xi keènojímí-la.

¹⁸ Jè soldado kíiko jè ti ñánda tjna xitá sko-la, kitsò-la:

—Jè Pablo xi tjna ndayá kàchja-na kàtsò-na: “Tíkoi ti jè.” Tjin xó 'én xi keènojímí-lè.

¹⁹ Jè xitá sko-la soldado, kitsobà'ño tsja jè ti, kíiko it'aà xìn, kískònangui-la mé 'én xi keènojímí-la. ²⁰ Jè ti kitsò:

—Jñà xitá judío, jye ndaà tsajoóya-ne [nga mejèn-la skónachan-lè]; sijné-lè nga kíkoi nchijòn-lè jè Pablo ján nguixkon xitaxá judío nga mejèn xó-la isá ndaà tjanangui-la mé kjoa xi tjin-la. ²¹ Ngaji, kí kii mokjeiún-lè. Xitá koi, ma-la tsà ichán nga títsajnachjoà-la Pablo ya iya ndiyá nga mejèn-la sikk'en. Jye k'oas'in kitsjaà-la tso'ba Nainá nga mikii kokjen tikoa mikii skoí nandá skanda k'e nga sikk'en Pablo. I'ndeí, tà jè nchikoña-la nga k'oi-la 'én-lè koni s'in nchisijé.

²² Jè xitá sko-la soldado, kitsò-la jè ti nga komáa kjoí-ne; kitsjaà-la okixi nga nijngò xitá keènojmi-la nga jè ijchò síkí'nchrè.

K'e nga jè Pablo kichinít'aà-la Félix xi xitaxá ítjòn

²³ Jè xitá sko-la soldado kiichja jò-la soldado-la xi bit'in-la soldado xi i'nga, kitsjaà-la okixi nga kàtasíkítsajnandaà jò sindò soldado xi ndsóko kjoí-ne, ján kaàn ko te xi kohoyo kitsasòn-la, jò sindò xi kichja lanza k'oa nga kjoí skanda ján Cesarea k'e nga kijchò xi ñijaàn nga kojñò. ²⁴ Tikoa kitsjaà okixi nga kàtinchándaà kohoyo xi kijnakjá-la Pablo mé-ne nga ndaà kjiiko-ne nga ñimé xi komat'in skanda ñánda tjna Félix xi xitaxá ítjòn. ²⁵ Jngò xojon carta tsibíndaà xi tsò:

²⁶ "Tjin-lè kjondaà ngaji Félix xi xitaxá ítjòn tjini; 'an, xi Claudio Lisias 'mì-na síhixat'aà-lè. ²⁷ Xitá xi tsiskasén-lè, jñà xitá judío kitsobá'ño, kjomeé kisik'en, tanga 'an tshósikoaa nga kiikoaa soldado-na nga jye kis'ejiún-na nga xitá Roma-né. ²⁸ 'An, mejèn-na nga skoeé mé kjoa xi tjin-la. K'oaa komà-ne nga kiikoaa ñánda títsajna xitaxá judío. ²⁹ K'e nga ijchòkoaa, kisijiún-na nga tà koií kjoa-la xi kjotíxoma ts'e. Nì mé jé tjin-la nga kiyá; skanda mikii ok'in-la nga ndayá kjna iya. ³⁰ 'An, kis'enojmi-na nga jñà xitá judío, k'oaa s'in tsajoóya-ne nga mejèn-la sikk'en chijé. K'oaa ma-ne nga jí tsiskasén-lè. K'oa tis'in kixan-la jñà xitá xi óngui nga nguixkoiin kàtasindaajiún-la mé kjoa xi tjin-la kondra ts'e."

³¹ Jñà soldado, k'e nga jye kitjoé-la okixi, kiiko Pablo k'e nga jye kòjñò skanda ján naxandá Antipatris. ³² Nga komà nchijòn jñà xitá soldado xi ndsóko kii-ne, kisikátji-ne; inchrobà-ne skanda cuartel. Tà jñà kiiko Pablo soldado xi kohoyo títsajnasòn. ³³ Jñà xitá soldado, k'e nga ijchò Cesarea, kisingatsja jè xitaxá ítjòn xojon carta xi 'ya; tikoa kisingatsja Pablo. ³⁴ Jè xitaxá ítjòn, k'e nga jye tsibíxkejiún xojon carta, kiskònangui ñánda i'nde-la Pablo. K'e nga jye kis'enojmi-la nga nangui Cilicia i'nde-la, ³⁵ kitsò-la:

—K'eé kji'nchrè-lè k'e nga kjoí xitá xi óngui-lè.

Ikojàn kitsjaà okixi nga kàtamakinda, yaá kjna ni'ya osen-la Herodes.

24

Kó kitsò Pablo k'e nga kiichjatji yijo-la nguixkon xitaxá ítjòn xi 'mì Félix

¹ K'e nga komà 'òn nachrjein, ijchò Ananías ya Cesarea xi xitá sko-la no'mii. Tjikó i'nga xitá jhínga xi xá tjin-la ts'e xitá judío tikoa tjiko jngò xitá xi 'mì Tértulo xi chjine xojon ts'e kjotíxoma. Jñà xitá koi kikon Félix jè xi xitaxá ítjòn tjna nga kitsjaat'in 'én xi kondra ts'e Pablo. ² K'e nga jye ijchò Pablo nguixkon xitaxá, tsibíts'ia Tértulo nga kitsjaat'in 'én xi kondra ts'e Pablo; kitsò-la Félix:

—Ngaji xi xitaxá ítjòn tjini, ndaà yaxkón-lèjen. Nga it'aà tsiji, 'ño tísakó-najen kjoa'nchán. Ndaà xá xi tbitasòn i naxandá-najen xi kjoa chjine tsiji. ³ Kjit'aà nachrjein, kóhokji ñánda títsajna-jen tjoé-najen

kjondaà tsjji. Ndaà chji-lè nga k'oas'in nìchjât'aà-nájen. ⁴ Majìn-najen nga sii s'en-lèjen; tjín-lè kjondaà, tìná'ya itsé-nájen. ⁵ K'oaá s'in kí'ya-jen xita jè nga tíjtsa isò'nde 'ñó ch'o tjín kjoa xi ótsji nga síjòya xita judío; jè-né xi xita ítjòn-la xita Nazaret xi síkjatjya ndiyá-la Nainá. ⁶ Tíkoáá mejèn-la ch'o kisiitjé Ingo Tsezè-la Nainá, k'oaá ma-ne nga kindobà'ñó-jen. [Mejèn k'oas'in siko-jen koni s'in tíchja kjotíxoma tsajen, ⁷ tanga jè Lisias xi xita sko-la soldado tsasiko. Koo kjoats'en tsafaá'an-najen k'e nga jye tíjnaya ndsaa-jen. ⁸ Ko k'oaá kitsò Lisias nga jñà xita xi óngui, jí kjoíí nguixkoiin nga sindaàjijn.] Komaá ngaji sobà chjinangui-la mé-ne nga jcha-ne mé kjoa xi tjín-la nga ongui-jen.

⁹ Jñà xita judío xi ya títsajna, tíkoáá síngásòn 'én nga kixi kjoa. ¹⁰ Jè xitaxá ítjòn kiskimittjen tsja nga kitsjaà'nde-la Pablo nga kíichja. Pablo kitsò:

—Ji xi xitaxá ítjòn tijni, tíjijn-na nga kò kjìn nó tìnkitasoìn xá i j'nde jè; k'oaá ma-ne nga kò kjotsja-na, tí'an kichjâtji-na yijo-na. ¹¹ Ngaji, komaá kíinchátsjiyi. 'An, saá tjín-la tejò nachrjein nga kiaá Jerusalén ya ingo ítjòn nga kíjtseèxkoán Nainá. ¹² Ní saá ingoò k'a 'ya-na nga xita otikjooáo, tíkoáá mì xita naxandá binchaá'a ya ndítsin ingo ítjòn, kò n'ya ingo sinagoga, kò ya jíjijn naxandá. ¹³ Jñà xita xi óngui-na mìkii koma kókixiya-la kjoa xi ónè-na. ¹⁴ K'oaá xán-lè xi nguì kixi kjoa, 'an, jè sikitasòn-la xi Nainá tsò-la xita jchínga-najen; k'oaá s'in sikitasoàn koni s'in tjín jè ndiyá xitse-la Cristo, jè xi tsò-la jñà xita koi nga ndiyá xin-la Nainá-né. 'An, mokjeiín yije-na koni s'in tíchja xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò ts'e xita xi kíichja ngajo-la Nainá. ¹⁵ 'An, k'oaá tí's'in mokjeiín-na it'aà ts'e Nainá koni s'in mokjeiín-la jñà xita xi óngui-na nga faáya-la xita xi biyaá, jñà xi xita kixi kò xi mìtsà xita kixi. ¹⁶ Koií k'oas'in bìnè-la yijo-na nga tsjéè síkíjna kjohítsjeèn-na nguixkòn Nainá kò nguixkòn xita.

¹⁷ 'Nga jye kò kjìn nó mì tí kii f'i-na naxandá-na Jerusalén, jíí íjngoo k'a-na nga j'iko-la ton jñà xita imà kò kitsjaà-la kjotjò Nainá. ¹⁸ K'oaá tjín kjoa xi tí's'iaàn k'e nga jye kisiitsjeèya yijo-na koni tjín kjotíxoma-la xita judío. K'e nga kíjtseè-na jñà xita judío xi Asia j'nde-la nga ya tíjna ya ndítsin ingo, mìtsà kjìn ma xita xi títsajnaako-na. Tíkoáá mìtsà kjoasii tibìts'iaa. ¹⁹ Jñà xita xi kíjtseè-na ya ndítsin ingo, tsà mé kjoa xi tjín-la xi kondra ts'an, jñà sabá kàtjanchrobá nga kàtatsjá 'én. ²⁰ Tsà majìn, jñà xita xi jí títsajna kàtènojmi tsà mé jé kisakòt'aà-la it'aà ts'an k'e nga tsohótjina nguixkòn xitaxá judío. ²¹ A xi koií jé xi tíma-na nga 'ñó kichjà k'e nga tíjnajijn-la xitaxá judío nga kixan-la: “Nachrjein j'ndeí tí'sindaàjijn-na nga mokjeiín-na nga faáya-la xita xi biyaá.”

²² Jè Félix, ndaà tíjijn-la koni s'in tjín ndiyá xitse ts'e Jesucristo. Tsibíchróbá kjoa koi. Kitsò:

—K'e nga kjoíí Lisias xi xita sko-la soldado, k'ée skònangui-isa-nò kjoa xi tjín-nò.

²³ Félix kitsjaà-la okixi jñà soldado-la nga síkíjna isa ndayá Pablo, tanga komaá kojmeèndeí ya iya ndayá, tíkoáá komaá kíjchòkon xita xíkíjn kò amigo-la.

²⁴ K'e nga komà jàn ñijòn nachrjein, ijchò íjngoo k'a Félix; tíjiko Drusila xi chjoón-la ma xi tíkoá xita judío. Kiskinikjaá Pablo nga mejèn-la kji'nchré-la kós'in mokjeiín-la it'aà ts'e Nà'en-ná Jesucristo. ²⁵ Pablo, tsibènojmi-la kós'in tjín xi kjoa kixi, mé xi s'én nga kíjjoán-lá kjoa xi ch'o

tjín xi síjé yijo-ná; tikoá tsibénojmi-lá nga sa nchrobá nachrjein nga Nainá kúindaàjiin. Félix tà kitsakjòn-né; k'ée kitsò-lá:

—T'in-ne. Kj'eíj nachrjein kichjá ìjngòò k'a-lè k'e nga ko'a-na.

²⁶ Jè Félix, k'oaá s'ín tsíkítsjeèn, mejèn-lá ton kochrjekájno-lá Pablo nga síkijnandeíj; k'oaá ma-ne nga kjìn k'a kíichjá-lá. ²⁷ K'e nga tsato jò nó, jahatjìya xá-lá Félix. Jè jahas'en xi 'mì Porcio Festo. Jè Félix, mejèn-lá nga ndaà tsibìjnako jñà xítà judío; kisiíkijna ìsa ndayá Pablo.

25

K'e nga jè Pablo tsibijna nguixkon Festo

¹ Festo ijchò Cesarea nga jahas'en xítaxá ítjòn; xi komà jàn nachrjein ítjo-ne Cesarea, kii Jerusalén. ² K'e nga jye tìjna Jerusalén, jñà no'miù ítjòn ko xítà sko-lá xítà judío ijchòkon nga tshóngui Pablo; kitsjaàt'in 'én xi kondra ts'e. ³ Xítà koi, kisiyé-lá kjondaà jè Festo nga kàtjanchrobákò Pablo ya Jerusalén. K'oaá s'ín jye tjíndaà-lá nga kítsachjoà ikon-lá ya iya ndiyá mé-ne nga sík'en-ne. ⁴ Tanga jè Festo, kitsò:

—Majìn, mìkii koma, nga jè Pablo ndayá tìjna ján Cesarea; 'an, jyeé ya tífia. ⁵ Jñà xítaxá-nò koma koahijtako-na ján Cesarea mé-ne koma kohòngui-ne xítà jè, tsà mé jé xi tjín-lá.

⁶ Jè Festo tsibijna-lá tsà ngui jìin nachrjein ko tsà te nachrjein ján Jerusalén; ikjoàn kii ìjngòò k'a-ne ján Cesarea; nga komà inchijòn ijchò ni'ya osen, tsibijnanè íxile-lá ñánda otíxoma; ikjoàn kiskinikjaá Pablo. ⁷ K'e nga jahas'en ni'ya osen Pablo, jñà xítà judío xi j'ii-ne Jerusalén, kii kinchat'aà chrañà-lá nga kitsjaàt'in 'én ndiso xi 'ño ch'o tsò tanga mìkii komà kjòkixiya 'én xi kitsjaàt'in. ⁸ Pablo tsasiko yijo-lá kitsò:

—Nimé jé xi tshotsjià xi kondra ts'e kjotíxoma-lá xítà judío, nì jè kondra ts'e ìngò ítjòn-lá Nainá, nì jè kondra ts'e César xi xítaxá ítjòn ts'e Roma.

⁹ Tanga jè Festo mejèn-lá nga ndaà kíjnako xítà judío; kiskòngui-lá Pablo, kitsò-lá:

—¿A mejèn-lè nga k'óin ján Jerusalén mé-ne nga ya kíndaàjñàà kjoa-lè?

¹⁰ Pablo kitsò:

—Jye ì tìjnaa ñánda tìjn kjotíxoma-lá César xi xítaxá ítjòn ts'e Roma. Mochjeén-né nga ì kátasindaàjiin-na. Ngaji ndaà tìjìin-lè nga nì mé kjoa tshotsjià ít'aà ts'e xítà judío. ¹¹ Tsà tìjn-na jé, tsà ok'ín-lá nga kíyá, tìjngòò takoàn nga kátasík'en-na; tanga tsà mì kixíj kjoa 'én xi tsját'in-na, mìkii koma ya kongatsja ít'aà ts'e xítà koi. Tikoáá-ne, jè kátindaàjiin-na César xi xítaxá ítjòn ts'e Roma.

¹² Jè Festo, k'ée tsajoóya-ne ko xítà-lá xi títsajnakò junta, ikjoàn kitsò:

—Tsà k'oaá s'ín nijí nga jè César kúindaàjiin-lè, tà saá ján síkasén-lè.

K'e nga ijchò ján Cesarea jè xítaxá Agripa

¹³ K'e nga jye tsato chiba nachrjein, jè xítaxá Agripa ko Berenice kii ján Cesarea nga kisihixat'aà Festo. ¹⁴ Kjìn nachrjein tsibítsajna ya Cesarea; jè Festo tsibénojmi-lá Agripa kjoa-lá Pablo, kitsò-lá:

—Jè Félix, jngòò xítà kisiíkijnaya ndayá ijndé. ¹⁵ K'e nga tshótijna ján Jerusalén, jñà xítà sko-lá no'miù ko xítà jchínga-lá xítà judío kitsjaà-na 'én nga óngui. Kisiyé nga kàtiyaá. ¹⁶ An, k'oaá kixan-lá nga jñà xítaxá Roma, mì taxkí sík'en xítà k'e nga tìkj'ee 'ya-lá jé xi tjín-lá. Ítjòn joó'a kjoa-lá ko jñà xítà xi óngui mé-ne nga koma kíinchako-ne yijo-lá. ¹⁷ Koií kjoa-lá, k'e nga j'ii ijndé jñà xítà koi, mìkii kisiíchja nachrjein; nga koma inchijòn, nga

jye tijnasoàn íxile-na nga tìhotiixoma, nitoón kiskinikjaá xita jè. ¹⁸ K'e nga jye títsajna osen jña xita xi óngui, mìtsà koi kjoa tsohóngui koni s'in 'an tísíkítsjeèn. ¹⁹ Tà k'oaá tjin 'én xi kitsjaàt'in xi kondra ts'e Pablo koni s'in beèxkón Nainá ko it'aà ts'e jngoò xita xi 'mì Jesús xi jye k'en; tanga jè Pablo tsò-né nga tijnakon-né. ²⁰ 'An, mìkì be mé xi s'iaàn it'aà ts'e kjoa koi. K'eé kiskónangui-la Pablo, a mejèn-la nga ján kjoì Jerusalén mé-ne nga ya sindaàjiin-la kjoa xi finè. ²¹ K'oaá s'in kisìjé Pablo nga jè César kjiindaàjiin-la. Koií k'oas'in kitsjaà-na okixi nga ndayá tijnaya-isa skanda k'e nga koma sikasén-la César.

²² Agripa kitsò-la jè Festo:

—Tikoaá 'an mejèn-na nga kji'nchrè-la xita jè.

Festo kitsò:

—Nchijòn-le kiná'ya-la.

²³ Nga komà inchijòn, ijchò Agripa ko Berenice. K'e nga jahas'en ni'ya osen 'nó ndaà kisìs'in-la. Kjihijtako jña xita sko-la soldado ko jña xita sko-la naxandá. Festo kitsjaà okixi nga kiichjaà Pablo. ²⁴ Festo kitsò:

—Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, ngats'ioò xi i títsajnaà: chítsejèn-la xita jè. Ngats'ii jña xita judío, 'nó síjé't'aà-na ján Jerusalén ko i Cesarea nga 'nó chja nga mejèn-la siik'en. ²⁵ Tanga 'an, nímé xi matsjit'aà-na it'aà ts'e nga mochjeén-la nga kiyá. Tanga tso'baá kisijé-ne nga jè kjiindaàjiin-la César xi xitaxá sko-la tijnala ngats'ii xita. 'An, k'oaá s'in kiskoòsòn-la nga ya siikasén. ²⁶ Tanga 'an, nímé kjoa xi matsji-na it'aà ts'e xita jè, kós'in sikasén-la xojon jè César xi xitaxá sko-la tijnala ngats'ii xita. K'oaá ma-ne nga síjé't'aà-nò jñò xi i títsajnaà ko ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, mé-ne k'e nga jye chjinangui-laá, 'an sakó-na okixi nga sikasén xita jè. ²⁷ 'An, k'oaá ma-na, nga nímé chji-la tsà taxki sikasén jngoaa xita xi ndayá tijná tsà mì sik'à jngoò xojon xi 'ya-la mé jé xi tjin-la.

26

K'e nga kiichjatji yijo-la Pablo nga nguixkon Agripa

¹ Jè Agripa kitsò-la Pablo:

—Tji'ndeé-lè nga kinókjoatji yijo-lè.

Pablo kiskímìtjen tsja; tsibíts'ia nga kiichjatji yijo-la; kitsò:

² —Ngaji Agripa, matsjaá-na nga ma kichjàko-lè mé-ne nga kósikoaa yijo-na ngats'ii kjoa xi kondra ts'an tsjât'in-na 'én xita judío. ³ Be-ná nga ji Agripa, tjiin yijeé-lè ngats'ii kjotíxoma xi tjin-la xita judío ko kjoa xi joóya-ne. K'oaá ma-ne síjé't'aà-lè, tjin-lè kjondaà, tse tjiin takoìn, ndaà tjiná'ya-ná.

⁴ 'Ngats'ii xita judío tjiin-la kós'in kisìjchá yijo-na ján nangui-na ko Jerusalén tjen-ne nga sa ti kjia skanda nachrjein i'ndeí. ⁵ Jña xita koi, tsà mejèn-la komaá keènojmi-lè. Ndaà tjiin-la nga 'an, ngui xita fariseo-ná; nga jña xita fariseo xi isa 'nó bínè-la yijo-la nga beèxkón kjotíxoma-la Nainá mì k'oaá-ne koni jña xita judío xi i'nga. ⁶ 'An mokjeiín-na nga kitasòn kjoa xi tikoña-la koni s'in jye kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xita jchinga kjiin-ná. Koií kjoa-la nga i tijná. ⁷ Nga tejò tje-la naxandá Israel, ko nachrjein ko nitjen, jeya nchisíkjna Nainá nga nchikoñaá-la nga kitasòn kjoa koi. K'oaá xan-lè ngaji Agripa, nga tikoí-ne kjondaà xi 'an tikoña-la; k'oaá ma-ne nga óngui-na jña xita judío. ⁸ Jñò, mé-ne nga mìkì mokjeiín-nò nga Nainá siikjaáya-la xita xi jye k'en?

K'e nga tsibenojmí Pablo kó kis'ün nga kisijtikeè x̄ita-l̄a Cristo

⁹ 'An, nga sa kjòtseè, k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga mochjeèn-né nga kondra kjítjngui-l̄a Jesús xi Nazaret i'nde-l̄a. ¹⁰ K'oaá kis'iaàn ján Jerusalén. Jñà x̄ita sko-l̄a nò'miù kitsjaà-na okixi nga kjìn x̄ita tsjeè-l̄a Nainá kiskinis'en ndayá. K'e nga kinik'en x̄ita koi, 'an t̄ikoaá kjòjngòò takoàn. ¹¹ Nga xki xi ján ni'ya ingo sinagoga, kjìn k'a kitsjaà-l̄a kjo'in nga mejèn-na nga kàtichajno-l̄a Cristo. 'Nò kisijtikeè, skanda kiitjngui kondra-l̄a ñánda xin naxandá xi tjín isò'nde.

Kó komà nga jahatj̄iya kjohítsjeèn-l̄a Pablo

(Hechos 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Koi xá kiì-na ján naxandá Damasco nga 'an tsatíxá-na jñà x̄ita sko-l̄a nò'miù, t̄ikoa kitsjaà-na okixi. ¹³ Ngaji, xi x̄itaxá ítjòn tjini, k'e nga ijchò nchisen, kjitsee ya jya ndiyá, jngòò ni'in xi ngajmiù inchrobà-ne xi isa 'ñó ote tsejèn mì k'oaá-ne koni ts'e ts'oi. Ngui kisihiseèn-né nga jngòò ítjandü-na kò ts'e x̄ita xi t̄ikoa. ¹⁴ Chixòt'aà-jen nangui, ikjoàn ki'nchrè jngoaà 'én hebreo xi kiichjajin isén-na; kitsò: "Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an t̄imítjngui kondra-ná? Tjiji tiyatoòn-ne yijo-lè, k'oaá ngaya-l̄a koni tsà nchraja tsjón-l̄a jè yá xi bínès'en-l̄a nei-l̄a." ¹⁵ 'An kixan-l̄a: "¿Yá-né ngaji Na'èn?" Jè kitsò-na: "An-ná xi 'mi-na Jesús xi t̄imítjngui kondra-ná. ¹⁶ T̄isítj̄in; t̄is̄ijna kixi; koi xá kàyaxkon-ná nga 'an s̄ixá-ná; jii k'oi 'én, jè kjoa xi kà'yi kò kjoa xi iskan 'an kokoò sobà-lè. ¹⁷ 'Aàn sikinda-lè ít'aà ts'e x̄ita naxandá-lè kò ts'e xi mìtsà x̄ita judío. Yaá sikasén-lè ¹⁸ nga chíx'angui xkon nga mì t̄a tsjaà ya kinchimaya ndiyá jñò; ndiyá iseèn kinchimaya. Kàtinchat'aàxin-l̄a nga'ñó-l̄a x̄ita neji; Nainá kàtj̄it'aà-l̄a. K'e nga kokjeín-l̄a ít'aà ts'an, jchat'aà-l̄a jé-l̄a, t̄ikoa s'e-l̄a kjotjò xi tjoè-l̄a x̄ita naxandá-l̄a Nainá xi xó kitjaajin-ne."

¹⁹ 'Ngaji Agripa xi x̄itaxá ítjòn tjini, 'an mìkiù kisitajaajñaà inima-na jè kjoa xi kjitsee kò xi ki'nchrè xi ngajmiù inchrobà-ne. ²⁰ Ta saá, tsibenojmí ítjòn-l̄a jñà x̄ita Damasco, ikjoàn tsibenojmí-l̄a x̄ita Jerusalén, t̄ikoa tsibenojmí-l̄a kóhokji nangui Judea, kò jñà xi mìtsà x̄ita judío. K'oaá s'ín tsibenojmí-l̄a nga kàtasíkajno jé-l̄a nga mì t̄i jè kohótsji-ne. Nainá kàtj̄it'aà-l̄a; ndaà kàtas'in mé-ne nga jcha-l̄a nga jye jahatj̄iya-l̄a kjohítsjeèn-l̄a. ²¹ Koi kjoa-l̄a, jñà x̄ita judío, kitsobà'ñó-na ya nditsin ingo; mejèn-l̄a nga s̄iik'en-na. ²² Tanga Nainá tsasiko-na; tákó k'oaá t̄is'iaàn skanda i'nde; k'oaá s'ín tsibenojmí yije-l̄a n̄ita yá x̄ita-ne. Mìtsà kj'eji 'én okòya; koi 'én benojmiá xi tsakóya Moisés kò x̄ita xi kiichja ngajo-l̄a Nainá, kjoa xi koma nga tífi isa nachrjein. ²³ K'oaá s'ín tsakóya x̄ita koi, nga jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] tjine-l̄a nga k'en, tanga jè jaáya ítjòn-l̄a mé-ne nga keènojmi-l̄a x̄ita naxandá-l̄a kò xi mìtsà x̄ita judío kós'in kohiseèn-jin inima-l̄a nga koma kitjokajin kjoajñò.

Kó kitsò Agripa nga mejèn jahas'en-jün-l̄a 'én-l̄a Nainá

²⁴ Jè Festo, k'e nga kiì'nchrè 'én-l̄a Pablo nga tíhosiko yijo-l̄a, 'ñó kiichja kitsò:

—iNgaji Pablo, tímaskáyaá-lè; jè xojon t̄isískaya-lè!

²⁵ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngaji Festo xi x̄itaxá tjini, mìtsà tímaskáya-na; k'oaá s'ín tjín; 'én kixi xi tichj̄a. ²⁶ Jè Agripa xi x̄itaxá ítjòn tjina, tjijn yijeè-l̄a kjoa koi; k'oaá ma-ne ma'ñó takoàn nga nguixkon jè tichj̄a 'én koi; 'an, k'oaá s'ín makixiya-na nga jè, t̄ikoaá 'ñó ndaà t̄ijün-l̄a kjoa koi; nga mìtsà t̄j̄i ma koni s'ín komà.

27 Ngaji Agripa xi xitaxá tijni, ¿a mokjeiín-lè koni s'ín kitsò jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá? 'An, be-ná nga mokjeiín-lè.

28 Jè Agripa kitsò-la Pablo:

—Tà chibaá chja-la tsà kinikijne-ná nga 'an, xita-la Cristo koma.

29 Pablo kitsò:

—Tsà tse kò tsà chiba chja-la, 'an, k'oaá s'ín mejèn-na nga nguixkon Nainá nga kàtakjeiín-lè xi xitaxá ítjòn tijni; tikoá kàtakjeiín-la ngats'ì xita xi nchi'nchré-na. K'oaá s'ín kàtamat'ioòn koni 'an tanga mì k'oaá s'ín na'ño kichá cadena sít'aà'ño.

30 K'ée tsasítjen Agripa kò Festo kò Berenice, ngats'ì xita xi ya títsajna.

31 Xìn kii nga tsajoóya-ne kjoá koi. Kitsò-la xikjín:

—Xita jè, nímé kjoá tjín-la nga kiyá, tikoáá mìkii ok'in-la nga ndayá kijná'ya.

32 Agripa kitsò-la jè Festo:

—Xita jè, komaá-la kijnandeií-ne tsà mì k'oaá s'ín kisijé nga jè kúndaàjijn-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

27

K'e nga kinikasén Pablo ján Roma

1 K'e nga jye k'oas'ín kiskoòsòn-la nga ján sùikasén-najen Italia, jè Pablo kò xita xi i'nga xi ndayá títsajna, jè kjòngatsja xita sko-la soldado xi 'mì Julio xi ya chja jngoò jtín-ne soldado xi ts'e César. 2 Tsitjaàs'en-jen jngoò chitso xi ts'e Adramitio xi jye mejèn tìbitjo nga ya tífi jñà naxandá indii ndáchikon ts'e nangui Asia. Tikoáá yaá tjínako-najen Aristarco xi ya i'nde-la Tesalónica, naxandá xi chja-ne nangui Macedonia. 3 Nga komà inchjòn, ijchò-jen Sidón. Jè Julio ndaà kijtseè ikon Pablo; kitsjaà'nde-la nga kiikon amigo-la mé-ne nga siis'in-la. 4 K'e nga itjo-najen Sidón, k'oaá s'ín tsanguì-jen xijngoàà nangui jijn-nda Chipre, nga jè tjo, kondra tsajeén tí'ba. 5 Tsitjaàjto-jen jjiin ndáchikon i'nde ts'e Cilicia kò Panfilia; ijchò-jen Míra, naxandá xi chja-ne nangui Licia.

6 Jè xita sko-la soldado kisakò jngoò-la chitso xi naxandá Alejandria ts'e; yaá kisikas'en-najen nga ján tífi Italia. 7 Kjìn naxhrjein tsitjaajijn-jen ndáchikon nga tafí tafí tsanguì-jen; chjá ijchò-najen ya kixi-la Gnido. Jè tjo mìkii tsjá'nde-najen nga onguí kixi-jen; tsitjaáhindi-la-jen nangui Creta ya kixi-la naxandá Salmón. 8 Tsee kjo'in ki'nè-jen nga tsitjaajijn-nda-jen kóhokji indii ndáchikon ts'e Creta. Chjá ijchò-najen i'nde ñánda 'mì Buenos Puertos ya chrañat'aà-la naxandá Lasea.

9 Jyee kjìn naxhrjein tsato; jyee 'ño kjoxxkón tjín-la jjiin ndáchikon, nga jyee nchrobá machraña naxhrjein cho 'nchán [k'e nga 'ño 'ba tjo]. K'oaá ma-ne jè Pablo kitsò-la jñà xita:

10 —'An, k'oaá s'ín machiya-na, ndiyá jè, 'ño tse kjoxxkón tjín-la; jchijaá-la jè chitso kò ch'á xi 'ya, skanda jñà, mejèn tsà síchijaá yijo-ná.

11 Jè xita sko-la xitíxákò chitso mì k'oaá-ne koni kitsò Pablo. 12 Ya i'nde jè, mìkii ndaà choòn nga ya sasíjna chitso naxhrjein ch'o 'nchán. Xita xi ya títsajnaya chitso, kjín ma xi ngàsòn kitsò nga kítjokàjijn Buenos Puertos; ján kjoí Fenice, jngoò i'nde xi ndaà choòn xi chja-ne Creta ñánda bijchó sinchá chitso nga ya fahas'en jngoò chrja-la ndáchikon ya nga kixi-la kò ngaskón-la ñánda kahatji-ne ts'oi; yaá kítsajna naxhrjein ts'e cho 'nchán.

K'e nga ts'a tjo xkón

¹³ Jñà xit̃a xi s̃íxák̃o chitso, k'e nga kijtsee nga indaà ts'a tjo xi inchrobà-ne ya i'nde sur, k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga jyeé koma k̃isòn-ndá; itjo-jen, tsanguisòn ndá-jen ya ind̃i nangui Creta. ¹⁴ Xi komà iskan nga jye tjaájiin-ndá-jen, j'ì tjojkón xi inchrobà-ne ya i'nde norte. ¹⁵ Kiiko jè chitso koni s'ín fi tjo. Ngajen, mì t̃i k̃i ma nikáfaya-najen jè chitso, nga jè tjo, mìk̃i tsjá'nde-la; ta saá ta kits'i'ndeé-lajen nga k'oa's'ín kiiko-najen jè tjo. ¹⁶ Tsitjaàjto-jen ijton íts'in i'nde Cauda; i'nde jè, mì t̃i k'oaá 'ñó tí'ba-ne tjo; chjá kitjoé-najen jè chitso jtohá xi tjíndófe-la ijton íts'in jè chitso je. ¹⁷ K'e nga jye kitjoé-najen jè chitso jtohá, ikjoàn na'ño tsibí'ñojú-ne jè chitso je nga mì k̃ixoña-jèn. Jñà xit̃a xi s̃íxák̃o chitso, tsakjón-la tsà ya skaj̃iim-ñó ya i'nde ñánda 'ño 'ncha tsomì ñánda 'mì Sirte. Koií kiskinájen-ne jè nikje ts'e chitso xi 'mì vela; tà k'oaá s'ín kiiko jè tjo. ¹⁸ Nga komà inchjòn, jè tjojkón, tákó 'ño jchán tí'ba. K'ee tsachrje jñà ch'á xi 'ya chitso; tsibíxteèn-jiin ndáchikon [mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso]. ¹⁹ Xi komà jàn nachrjein, t̃ikoá tsachrje tsojm̃i xi mochjeén-la nga s̃íxák̃o chitso. Tsibíxteèn-jiin ndáchikon. ²⁰ Kj̃in nachrjein mì t̃i k̃i ki'ya-najen ts'oi k̃o ni'ño nga 'ño 'ncha ifi nga jtsí xkón tibanè-najen. K'oaá komà-ne nga chixón-jen nga mì-la t̃i k̃i ndaà k̃itjokàjiin-najen ndáchikon.

²¹ Nga jyeé kò kj̃in nachrjein mì t̃i k̃i bichi-najen, Pablo tsas̃jna kixi, kitsò-la jñà xit̃a:

—Ndaà-la komà tsà kina yañijon-ná koni kixan-nò; tsà mìk̃i itjokájñaá ya i'nde Creta, mì-la k̃i k'oa's'ín tímat'iaán nga kjo'in titsañikjiaán koa kinichijaá tsojm̃i-ná. ²² Tanga i'ndeij, k̃i makájno-nò; nijngod̃ xit̃a kiyá; tà jè chitso xi jchija. ²³ Nat̃i nit̃jen kò'biì jngod̃-na nijñá; jngod̃ àkjale kò'fikon-na xi Nainá kàsikasén, jè Nainá xi 'an fit'aà-la koa 'an s̃ixá-la, ²⁴ k̃atsò-na: “Pablo, k̃i tsakjoòn-jèn; kjo'ño tjín-ne nga k̃ijchoi nguixk̃on César, xitaxá ítjòn ts'e Roma. Nainá, k'oaá tjín kjondaà xi tsjá-lè nga nijngod̃ xit̃a kiyá xi ya t̃itsajnayako-lè chitso.” ²⁵ Jñò, 'ño t'è-là takòn. 'An mìk̃i sikájnoa. 'Beé-la takoàn, k'oaá s'ín k̃itasòn koni k̃atsò-na jè àkjale. ²⁶ Tanga yaá k̃ijcho kat'aà'ño-laá jngod̃ nangui jtohá xi kj̃ijnajiin-ndá.

²⁷ K'e nga jye komà jò xomàna nga tjaájiin-jen ndáchikon Adriático, jè tjo fijen fikjako jè chitso. Jngod̃ nit̃jen, ijchò-la tsà osen nit̃jen, jñà xit̃a xi nchis̃íxák̃o chitso, kijtsee nga jyeé kjomeé bijcho chrañat'aà-lajen nangui. ²⁸ Kisichiba kó k̃i nanga kijna nandá; kijtsee nga kaàn chr'òon jngod̃ metro nanga kijna. K'ee nguì k̃o k̃i k̃i isa; ikjoàn kisichiba ijngod̃ k'a; jye kaàn itoò metro tjín-la nga nanga. ²⁹ Kitsakjòn-la tsà jñà ndajo nandá skakjod̃ko jè chitso. Ñijòn k̃ijcha ì xi gancho kjoàn kisikatsjod̃jiin tàts'en chitso mé-ne nga k̃itsobà'ño-ne nangui nga mì t̃i k̃i koma kjoj-ne jè chitso; ikjoàn tsibítsi'ba-la Nainá nga nit̃jen k̃atas'e isén. ³⁰ Ngats'ì jñà xit̃a xi s̃íxák̃o chitso mejèn tsanga chijé; k'oaá kis'iin koni tsà jñà k̃ijcha ì xi gancho kjoàn k̃inchangui'ño sk̃o chitso nga k̃itsobà'ño nangui; tsibíts'ia nga kiskiñijen-jiin nandá jè chitso jtohá. ³¹ Tanga jè Pablo kitsò-la jè xit̃a sk̃o-la soldado k̃o soldado xi i'nga:

—Tsà jñà xit̃a koi konga, jñá, mìk̃i koma kitjofñáá nandá.

³² Jñà soldado tsate'ño jè chitso jtohá. Kiskaàjiin ndáchikon.

³³ K'e nga jye kis'e isén, jè Pablo kitsò-la ngats'ì xit̃a:

—Jyeé tjín-la jò xomàna nga t̃itsajnachjaán nga chiñá-lá mé xi komat'iaán. ³⁴ Bitsi'ba-nò, mochjeén-né nga t̃ichioò mé-ne nga s'e-nò nga'ño. Ngats'ioò, ñimé xi komat'ioòn, skanda nijngod̃ xi s̃ijchja jngod̃ tsja skod̃.

³⁵ Pablo, k'e nga jye okitsò, kiskoé inchrajín, kitsjaà-la kjondaà Nainá nga nguixkon ngats'ii xita. Kisixkoaya; ikjoàn tsakjèn. ³⁶ Ngats'ii xita, kjòtsja yije-la; tikoà tsakjèn kóhotjín. ³⁷ Jò sindò kò jàn kaàn kò chrj'oòn jngòò ma-najen xi ya titsajnyaya-jen chitso. ³⁸ K'e nga jye komà ndaà chichi yije-jen, jña ch'a trigo kisixteèn-jijn ndáchikon mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso.

³⁹ K'e nga jye itjokàtji ts'oi, jña xita xi sixáko chitso, mìkii beèxkon kó 'mì nangui ñánda ijchò-jen, tanga kijtseè-né nga tjín jngòò i'nde ñánda fahas'en jngòò chrja-la ndáchikon ñánda 'ño 'ncha tsoì; mejèn k'oas'in kiskini chitso tsà koma ya skajijn-'ño tsoì. ⁴⁰ Tsate na'ño xi tjít'aà'ño chitso; jña kicha ù xi gancho kjoàn, yaá kisijijòijn ndáchikon; kiskijnda'ño jña yá xi sixáko nga fikò kixi chitso. Ikjoàn kiskimijtjen jè nikje xi sinchá tjo nga fahitjen chitso. Ikjoàn tsibíts'ia nga kii kixi ñánda kijna nangui xi 'ño 'ncha tsoì. ⁴¹ Tanga yaá kii kaajijn-'ño ñánda 'ncha tsoì ya jijn ndáchikon. Jè skò yá chitso, kiskaajijn-'ño; mì ti kii koma kisihiníyá-ne. Ikjoàn kjòts'ia nga kjòxkoaya jè tàts'en chitso nga jè nga'ño-la nandá kisixkoaya.

⁴² Jña soldado mejèn kisik'en jña xita xi kjo'in nchifi nga majin-la nga kongaya ya jijn ndáchikon. ⁴³ Tanga jè xita skò-la soldado mìkii kitsjaà'nde. Jè xi mejèn-la nga mì kijá Pablo. Tà saá okixi kitsjaà kitsò:

—Yá xi ma-la nandá, kàtji ítjòn mé-ne nga koma kijchò-ne ñánda nangui choòn, ⁴⁴ kò jña xita xi i'nga xi mì ma-la nandá, kàtjìsòn íteè kò tsà jña yá xkoà-la chitso.

K'oagá s'in komà-ne nga ndaà ijchò yije-jen ñánda nangui choòn.

28

Mé xi komàt'in Pablo k'e nga tsibijna Malta

¹ K'e nga jye itjòijn-jen ndáchikon, kis'enojmí-najen nga ya i'nde jè, Malta 'mì. ² Jña xita xi ya i'nde-la, ndaà kisikò-najen; tsibítse-najen ni'in, ikjoàn kitsjaà'nde-najen nga kinihiso-jen, nga jtsi tí'ba koà 'nchán choòn. ³ Jè Pablo tsibíxkò chiba chikín kixi. K'e nga chincháijn ni'in jña chikín, jngòò ye itjokáijn xi tihonga nga 'ño tsjè ni'in; kiskine tsja Pablo. ⁴ Jña xita xi ya i'nde-la nga kijtseè nga ye tjo'hongui-la tsja Pablo, kitsò-la xikjín:

—Xita jè, xitaá-la ma-la sík'en; nas'in ndaà kòbitjokáijn ndáchikon, jè nea-ná xi tjín-la okixi, majin-la síkijnakon.

⁵ Jè Pablo, tsibítsajneè tsja ya jijn ni'in; nimé xi komà-la. ⁶ Ngats'ii xita nchikoña-la mé hora kijtjaya tsja koà mé hora kijá Pablo. K'e nga kijtseè nga jye kjin hora tsato nga nimé xi komà-la, kje'ei s'in kisikítsjeèn, kitsò:

—Jè Pablo, Nainá-la.

⁷ Ya chrañàt'aà-la i'nde ñánda ijchò-jen, tseé nangui tjín xi ts'e xita ítjòn-la i'nde Malta xi 'mì Publio. Jàn nachrjein tsitsajnakò-jen; ndaà kiskoétjò-najen kò ndaà kisis'in-najen. ⁸ Nachrjein koi, jè na'en-la Publio, xk'é-né; ch'in tijnja tjín-la kò xojmá jní tífa-la. Pablo kikon; kiichjat'aà-la Nainá; ikjoàn tsohójnasòn-la tsja; jngòò k'a kjondaà-ne. ⁹ K'e nga kii'nchré jña xita xk'é-né xi tjín ya i'nde jè, tikoà inchrobà ñánda tjina Pablo. Kjondaà yijeé-ne. ¹⁰ Jña xita, ndaà kisis'in-najen. K'e nga jye titsachjoé jngòò-jen chitso nga jye titsahongui-jen, jña xita kisik'a yijeé-najen ngats'ii tsojmi xi kochjeén-najen ya ndiyá.

K'e nga ijchò Pablo ján naxandá Roma

¹¹ K'e nga jye tsato jàn sá nga titsajna-jen i'nde jè, ikjoàn tsanguì ijngoò k'a-jen. Tsitjaàs'en jngoò-jen chitso xi ján i'nde-la naxandá Alejandria xi tikoá ya kisajina ya indii ndáchikon ts'e Malta jñà nachrjein cho 'nchán; isén ts'e Cástor ko Pólux tjit'aà. ¹² K'e nga ijchò-jen naxandá Siracusa, jàn nachrjein tsitsajna-jen. ¹³ Tsanguì ijngoò k'a-jen; ijchò-jen skanda naxandá Regio. Xi komà inchijòn tsibits'ia nga ts'a tjo xi inchrobà-ne i'nde sur. Ijchò jò nachrjein, ijchò-jen naxandá Puteoli. ¹⁴ Yaá kiskaàkjoò i'nga-jen xita xinguiáá xi it'aà ts'e Cristo xi kiichjako-najen nga tsitsajna-jen jngoò xomàna. Xi komà iskan, ikjoàn tsanguí-jen skanda Roma. ¹⁵ Jñà xita xinguiáá it'aà ts'e Cristo xi titsajna Roma, jyeé tjiin-la nga ya tsaahongui-jen; tjin xi ijchò kaña-najen ya nditsin Apio; tikoá tjin xi ijchò kaña-najen nándá 'mì jàn Tabernas. Jè Pablo, k'e nga kijtseèxkon, tsjaá kis'e-la inima-la; kitsjaà-la kjondaà Nainá. ¹⁶ K'e nga jye titsajna-jen Roma, Pablo kits'ii'nde-la nga tsibijna tajngoò ni'ya-la; ko tà jngoò soldado kisikinda.

Mé 'én xi kiichja Pablo k'e nga tsibijna Roma

¹⁷ Nga komà jàn nachrjein nga ijchò-jen Roma, Pablo, tsibixkóya jñà xita sko-la xita judío xi ya titsajna. K'e nga jye j'ii yije, kitsò-la:

—Jñò xi xita xinguiáá judío xi i titsajnaà Roma, ján Jerusalén, kitsobà'ño-na xita, ikjoàn kisingsja-na it'aà ts'e xitaxá Roma nga tsibindaajijn-na. 'An, nime jé xi tihotsjia it'aà ts'e xita xinguiáá judío ko it'aà ts'e kjotixoma-la xita jchinga-ná. ¹⁸ Jñà xitaxá Roma nga tsibindaajijn-na, nime jé xi kisakòt'aà-la it'aà ts'an. Mejèn kisikijnandeji-na nga mikii ok'in-la nga siik'en-na. ¹⁹ Tanga jñà xita judío, mikii kòkjein-la; k'oáá komà-ne nga 'an, kisije nga jè kàtindaajijn-na jè César xi xitaxá itjòn ts'e Roma. 'An, nime xi sijé xi kondra ts'e naxandá-ná. ²⁰ K'oáá ma-ne nga kòbixkóya-nò mé-ne nga kichjako-nò; koií kjoa-la nga mokjein-na it'aà ts'e kjoa xi titsachiá-la xi xita Israel 'mì-ná nga na'ño kicha tjit'aà'ño-na.

²¹ Jñà xita judío kitsò:

—Ngajen, nime xojon tíkaat'aà-najen xi kjoa tsiji xi ján Judea nchrobà-ne. Ngats'ii xita judío xinguiáá xi nchif'ii, nime 'én xi ch'o tsò nchitsjá-najen xi kjoa tsiji. ²² Mejèn-najen nga kiná'ya-jen kjoa xi nikitsjin; ngajen, tjiin-najen nga xki xi ján chajno-la xita nga kondra fi-la jè ndiyá xitse xi ya tjaáyi.

²³ Tsibijna jngoò nachrjein-la xikjin, mé nachrjein kixoña. K'e nga chixoña, kjin xita ijchò ya ni'ya nándá tjina Pablo; ko jè Pablo tsakóya-la kós'in otixoma Nainá, tsibits'ia-ko-ne nga sa tajñoja skanda kjonguixon. Pablo kisikjeén xojon ts'e Moisés ko ts'e xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá nga tsakóya-la kó s'in tichja mé-ne nga jñà xita kàtakjein-la it'aà ts'e Jesús nga jè xi Cristo. ²⁴ Tjin xita xi kòkjein-la, tikoá tjin xi mikii kòkjein-la. ²⁵ Nga mikii kjongásòn 'én-la koni s'in tsajoókjoò, tsibits'ia nga itjo ni'ya. K'éé kitsò-la Pablo:

—Ndaá kiichja Inima Tsjeè-la Nainá nga kisikjeén Isaías xita xi kiichja ngajo-la kjòtseé nga kitsò-la jñà xita jchinga judío:

²⁶ T'in, kot'in-la jñà xita naxandá:

Jñò, kiná'ya-nò tanga mikii kjoas'en-jijn-nò; chitsejèn-nò tanga mikii jchaxkon.

²⁷ Koií kjoa-la nga jñà xita naxandá jè, kisitajaajijn kjohitsjeèn-la, tsibichjoajto líká-la,

t̄ikoā tsibíchjoà xkōn,
 mé-ne nga mìkìi skoē-ne,
 mìkìi k̄jì'nchré,
 t̄ikoā mìkìi k̄joas'en-jìin-là;
 majìn-là nga 'an fit'aà-na
 nga sindaà-na.

²⁸ J̄nò k̄atasijìin-nò, n̄achrjein j̄ndeij, Nainá, ján t̄ísikasén-là j̄nà xi mìtsà x̄it̄a judío, k̄j̄ondaà jè, mé-ne nga k̄it̄jokàjìin-ne k̄j̄o'in. K̄o j̄nà x̄it̄a koi, k̄ok̄jeiín-là.

²⁹ K'e nga jye okitsò Pablo, j̄nà x̄it̄a judío, k'e nga kii-ne, nguì tà t̄sohót̄iyaá-ne 'én xi tsibén̄ojmí Pablo.

³⁰ Pablo, jò nó tsibìjna ni'ya xi kiskìña nga tsibíchjì. Yáá k̄is̄is'in-là ngats'ù x̄it̄a xi ijchòkon. ³¹ Kit̄jò'nde-là nga k̄iich̄jaya kós'ín ot̄ixoma Nainá t̄ikoā tsakóya it'aà ts'e N̄a'èn-ná Jesucristo. Mì yá x̄it̄a tsatekj̄aya-là.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Roma

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Roma

¹ Jè xojon carta jè, 'aán tikjiil-nò xi Pablo 'mì-na xi chj'nda-la Jesucristo ma, xi xó kiichja-na Nainá nga 'an tsibíxáya-na kò xó kitjaajiln-na nga 'an sika'bísoàn 'én ndaà-la Nainá.

² It'aà ts'e 'én koi, Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba nga tisa kjòtseé, koni s'ín tichja Xojon Tsjeè-la xi kiskii xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ³ Nga ya tichja it'aà ts'e Ki'ndí-la, jè Na'èn-ná Jesucristo xi jè otixoma-ná. Koni xita isò'nde, yaá inchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David. ⁴ K'e nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà, Jesucristo, k'oaa s'ín kiyaxkon-la nga Ki'ndí-la Nainá-né xi tse nga'ño tjín-la koni s'ín ndaà síkíchija-ná jè Inima Tsjeè-la Nainá xi sítsjeè-ná. ⁵ It'aà ts'e Jesucristo, kitjoé-na kjondaà nga 'an tsibíxáya-na nga kènojmiya-la 'én ndaà-la jñà xita naxandá xi tjín nga títsa isò'nde nga kàtasíkitasòn kò kàtakjeiín-la it'aà ts'e Cristo, mé-ne nga jeya kíjna-ne Cristo. ⁶ Tikoaa jñò, xó kinokjoà-nò nga xita-la Cristo k'oín-nò.

⁷ Tikjiil-nò ngats'ioò xi titsajnaà Roma xi matsjakeè-nò Nainá nga tikoà xó kinokjoà-nò nga xita tsjeè-la koma.

Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otixoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijìin inima-nò.

Mé-ne mejèn-la kjoa Roma jè Pablo

⁸ Xi mats'ia-ne, it'aà ts'e Jesucristo tsjaà-la kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn, koi kjoa-la nga xki xi ján naxandá xi tjín nga títsa isò'nde, na'yá-nò nga ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo. ⁹ It'aà ts'e Nainá xi 'an síxá-la nga tíjngòò takoàn nga sika'biá 'én ndaà-la xi kjoa ts'e Ki'ndí-la, jè tibeè nga naxhrjein nchijòn síkítsjeèn-nò k'e nga chjàt'aà-la. ¹⁰ K'e nga bitsi'ba-la Nainá, k'oaa s'ín síjèt'aà-la tsá ikon xi tsò nga chaán tsjá'nde-na nga kjíkon-nò. ¹¹ Tikoaa mejèn-na skoexkon-nò mé-ne nga tsja chiba-nò kjohítsjeèn ts'e inima-ná mé-ne nga isa kixi kitsajna-nò. ¹² Jè xi tíxan-nò nga ngàsòn k'oi-lá nga'ño xinguiá it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-ná.

¹³ 'Ndsè, tichja, mejèn-na nga kàtasijiiln-nò nga kjòtseé tjín-ne nga kjíkon-nò tanga skanda i'ndeí mì tà jngòò kjoa bíchjoà ikòn-na. Xi kjohítsjeèn ts'an, jè xi mejèn-na nga síxáko-nò jñò, koni s'ín kisixá ñánda nga xìn naxandá mé-ne nga tikoà skoeè-na kjondaà-la xá-na xi 'an s'iaàn it'aà tsajòn. ¹⁴ Tjínè-na nga kokoóya-la ngats'ii xita xi 'én griego chja kò xi mikii chja, xita xi tjín-la kjoachjine kò xi tsjin-la. ¹⁵ K'oaa ma-ne nga 'ño mejèn-na nga tikoà kichjàyajiiln-nò jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jñò xi titsajnaà naxandá Roma.

Mé nga'ño xi tjín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹⁶ Mikii masobà-na it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, nga nga'ño-la Nainá-né. Jè 'én xi ma-la síkítsajndeíi xita kjoa ts'e jé, ngats'ii xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e, mats'iake-ne jñà xi xita judío kò tikoà xi mìtsá xita judío. ¹⁷ Jñà 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo okó-ná kòs'ín s'ín Nainá nga síkixi xita. Tà jè-né nga mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo mé-ne nga

isa ndaa kòkjeiin-la. K'oaá s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè xi xita kixi, it'aà ts'e kjoa xi mokjeiin-la kijnakon-ne."

Jé xi tjin-la xita isò'nde

¹⁸ Nga jè Nainá skanda ján ngajmii tíhokó kjoajti-la it'aà ts'e xita xi mikii beèxkón kò xi ch'o s'in. Jè kjohítsjeèn ch'o xi tjin-la mì kì tsjá'nde-la nga kjoétjò xi kjoakixi. ¹⁹ Jè kjoa xi 'ya-la it'aà ts'e Nainá, ndaa tíjiiin-la jña xita koi, nga tijè-ne Nainá tíhokó-ne. ²⁰ Nga jña kjoa ts'e Nainá xi mikii tsejèn, ndaa tíyaxkon-la kóni nga tisa kisindaà isò'nde. Yaxkoón-la nga tjin-la nga'ño Nainá nita mé nàchrjein-ne nga tà jè tajngoò xi Nainá 'mì. Kjoa koi tí'yaá-la it'aà ts'e tsojmi xi tsibíndaà Nainá. K'oaá ma-ne nga jña xita mì kì koma kinchako yijo-la nga kitsò: "Mikii tíjiiin-na tsà tíjna Nainá." ²¹ Jña xita nas'in tíjiiin-la nga tjin Nainá xi tsibíndaà isò'nde, tanga mikii jeya kisikíjna, ni mikii kitsjaa-la kjondaà. Ta saá tà koií 'ño ndaa kisis'in-la kjohítsjeèn xi nimé chjí-la. Kjohítsjeèn tájaa-la kisijñò-la. ²² Xi kjohítsjeèn ts'e, xita chjineé kitsò-la yijo-la; tanga mitsà kixi kjoa, xita nchikón-né. ²³ Kisikíjnat'aaxln Nainá xi jeya tíjna xi mikii fehet'aà nàchrjein-la; ta saá koi kijtseèxkón isén ts'e xita xi fehet'aà nàchrjein-la; skanda jña isén-la cho xi tíjmajiiin isén kijtseèxkón, kò isén-la cho xi ñijòn ma ndsokò kò isén-la ye.

²⁴ Koií kjoa-la nga kitsjeiin takòn Nainá nga taxki kátas'in nga kátas'in nita mé kjoa chinga xi bitjokàjiiin inima-la. K'oaá ma-ne nga tsohótsji-la kjoa sobà yijo-la koni s'in kisikò xíkjin. ²⁵ Kisikjatjyaá-la kjoa kixi-la Nainá; 'én ndiso kiskoé. Jña kijtseèxkón koa jña kisitsjako tsojmi xi jè Nainá tsibíndaà. Mitsà jè kijtseèxkón koa kisitsjako Nainá xi tsibíndaà tsojmi. Nainá kátayaxkón nita mé nàchrjein-ne, k'oas'in kátama.

²⁶ Koií kjoa-la nga kitsjeiin takòn Nainá nga kò s'in kátas'in-kò yijo-la kjoa sobà xi ch'o tjin. Jña íchjín kisikjatjyaá-la koni s'in mochjeén x'in; tjin íchjín xi tíjña xíkjin kiskoé-ne. ²⁷ K'oaá tis'in kis'iin íchjá, kitsjeiin takòn-né koni s'in mochjeén íchjín. Tjin íchjá xi 'ño kisaseèn-la nga tí x'in xíkjin tsoyijòkò-ne. Tsohótsji-la kjoa sobà yijo-la. K'oaá ma-ne nga kjo'in kis'e-la xi tí yijo ts'e-ne koni s'in ok'in-la kjoa ch'o xi kis'iin.

²⁸ Xita koi, mikii kisikítsjeèn tsà mochjeén-né nga skoexkon Nainá; k'oaá ma-ne nga kitsjeiin takòn Nainá nga kátasíkjeén kjohítsjeèn-la xi nì méé chjí-la mé-ne nga k'oas'in kátas'in-ne kjoa xi mikii ok'in-la. ²⁹ Xita koi, yaá tíjiiin yije inima-la ngats'ii kjoa xi ch'o tjin koni: kjoa chijngui, kjoa ts'en, kjoa tse mejèn, kjoa toòn, kjoaxitakòn, kjoa nga ma-la sík'en xita, kjoa xi kjaán-kjoò, kjoa konachan, kjoa xi ch'o s'in, kjoa 'én ndiso; ³⁰ nga chjajno-la xíkjin; nga síjtikeè Nainá; ochrjengui xíkjin; 'nga ikon; ndaa síkíjna yijo-la; síkítsjeèn nga mejèn-la isa ch'o tjin kjoa xi s'iin; mikii 'nchréñijon-la xita jchínga-la; ³¹ mikii machiya-la; mikii síkitasòn 'én xi chja; mikii beètjò xita xíkjin; tsjin-la kjoa ñjchàat'aà; koa tsjin-la kjoahimatakòn. ³² Jña xita koi, ndaa tíjiiin-la nga k'oaá s'in tsjá okixi Nainá: ngats'ii xi k'oa tjin kjoa xi s'in, ok'in-la nga kiyá. Tanga mikii majngoò ikon nga tà jña xi k'oas'in, skanda tíkoaá matsja-la k'e nga k'oa tis'in xita xi kj'eii.

2

Nainá, mé xi tsjá-la xita xi ndaa s'in kò xi ch'o s'in

¹ K'oaá ma-ne, ngaji, nita yá xita-ne ji, nga jé onè-la xinguii, mikii koma kosikoi yijo-lè nga nguixkon Nainá. K'e nga jé tìbinè-la xita xinguii, tìkoaá ngaji, tiji tìbinè-la jé yijo-lè nga k'oaá tìs'ín 'nì. ² Tanga 'ya-ná nga kixi s'ín Nainá k'e nga tsjá-la kjo'in jñà xita xi koa tjin jé xi ótsji. ³ Ngaji xi kjo'in bìnè-la xita xi k'ejí, ¿mé-ne koa s'ín nikitsjeèn-ne nga jchat'aà-lè kjo'in xi tsjá Nainá? Nga jì k'oaá tìs'ín 'nì. ⁴ ¿A mì tjiin-lè nga nachrjekàngui jé kjondaà-la Nainá nga tjin-la kjojetakòn koa tjin-la kjoatsejta? ¿A mì tjiin-lè nga jé kjondaà-la Nainá tìkoña-né nga sikájnoi jé-lè nga mì tì jé kinchátsji-ne? ⁵ Nga tájaajin tjin inima-lè nga mikii níkánoi jé-lè, isaá tse kjo'in tìbinè-la yijo-lè xi tsjá-lè Nainá jé nachrjein k'e nga kjoijko kjoajti-la nga jcha-la kós'ín kixi kojindaajin Nainá nga tsjá-la kjo'in jñà xita. ⁶ Nainá tsjá-la chí-la mé kjoa xi kis'in nga jngod ñngod xita. ⁷ Tsjá-la kjoabinachon nita mé nachrjein-ne jñà xita xi nchihótsji kjoajeya, ko nchihótsji nga jchaxkón, ko nchihótsji nga kítsajnakon nita mé nachrjein-ne ján ngajmii. Koi kjoa-la nga ndaa tjin kjoa xi nchis'ín nga kjit'aà nachrjein. ⁸ Tanga Nainá nga ko kjoajti-la tsjá-la kjo'in jñà xita xi kondra fi-la nga mikii 'nchréñjon xi kjoa kixi. Tà kjoa nchikón fitjngui-la. ⁹ Tseé kjoa s'e-la ko tseé kjo'in s'e-la ngats'ii xita xi ch'o s'ín, mats'iaiko itjòn-ne jñà xita judío, tìkoaá ko xi taxkí xita xi mìtsà xita judío. ¹⁰ Tanga jñà xita xi ndaa s'ín, tjoé-la kjoajeya, ndaa jchaxkón, tìkoaá s'eé-la kjoa'nchán inima-la, mats'iaiko itjòn-ne jñà xita judío, tìkoaá ko xi taxkí xita xi mìtsà xita judío.

¹¹ Nainá mikii faajin nita yá xita-ne, tà ngásòn fiko yije. ¹² Ngats'ii jñà xita xi mikii tjiin-la kó tsò kjotixoma xi kiskii Moisés, k'e nga jé ótsji, chija-né nas'ín mikii kijtsee kjotixoma-la Moisés. Koa jñà xita xi ndaa tjiin-la kjotixoma-la Moisés, k'e nga jé ótsji, k'oaá s'ín kojtsò koni s'ín tichja xi tije-ne kjotixoma. ¹³ Jñà xita xi tà 'nchré-la kjotixoma xi kiskii Moisés, mìtsà jñà xi xita kixi nga nguixkon Nainá. Jñà-né xi xita kixi xi sikitasòn. ¹⁴ K'e nga jñà xi taxkí xita xi mikii tjiin-la kós'ín tichja kjotixoma-la Moisés, sà k'oaá tà yaá nchrobájin inima-la nga k'oas'ín s'ín koni tsò kjotixoma-la Moisés, yaá 'ya-la nga tìkoa tjiin inima-la kjotixoma xi ts'e nas'ín tsjin-la ts'e Moisés. ¹⁵ K'e nga ndaa s'ín yaá 'ya-la nga tjiin inima-la kjoa xi síjé kjotixoma-la Moisés; jé inima-la okó kjoa xi ndaa tjin ko xi mikii ndaa tjin; tije-ne kjohitsjeèn-la sà k'oaá óngui ko sà k'oaá osiko. ¹⁶ K'oaá s'ín koma jé nachrjein k'e nga Nainá kojindaajin ngats'ii jé xi tji'ma-la xita jjiin inima-la; it'aà ts'e Jesucristo sindaajin, koni tsò 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya.

¹⁷ Ngaji xi xita judío 'mì-lè; jé ma'nót'aà takoin kjotixoma xi kiskii Moisés; 'ngaá ma takoin it'aà ts'e Nainá nga si tsji-né; ¹⁸ 'ya-né mé xi mejèn-la Nainá nga sikitasoin; ma-lè chjaajin mé kjoa xi ngui ndaa tjin koni s'ín okóya-lè Kjoitixoma; ¹⁹ k'oaá s'ín níkátsjin nga tjngod takoin nga jì okod-la ndiyá kixi xita xi mikii machiya-la nga tichjoà xkon ko k'oaá ma-lè nga jì nihiseèn-la xi tjiñò kjohitsjeèn-la. ²⁰ Ji, k'oaá s'ín níkátsjin nga ma-lè okóya-la xi taxkí xita xi tsjin-la kjohitsjeèn; nga maestro 'mì-lè ts'e xita xi chiba ma-la it'aà ts'e Nainá; nga tjin-lè kjoa chjine ko kjoa kixi xi okó-lè it'aà ts'e Kjoitixoma. ²¹ Ji xi ma-lè okóya-la xita xi k'ejí, ¿mé-ne mikii okóya-la xi tì yijo tsji-ne? Ji k'oaá s'ín nokjoayi nga mikii koa síchijé; ji, ¿mé-ne níchijé-ne? ²² Ji, k'oaá si nga mikii ndaa tjin nga kjoa chjngui s'iiin xita; ji, ¿mé-ne nga k'oa tìs'ín 'né-ne? Ji, k'oaá si nga tichii xkósòn; ¿mé-ne nga ñngò bitjaàs'en-ne nga níchijí tsojmì-la xkósòn? ²³ Ji, 'ngaá takoin nga

ndaà tjiin-lè kjoa ts'e kjoixoma tanga, ¿a mìtsà tìnachrjekàngui Nainá nga mìkii níkitasòn-la koni s'ín tíchja kjoixoma? ²⁴ K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: "Kjoa tsajòn-nò xi xita judío 'mì-nò nga chjajno-la Nainá jña xi taxki xita."

²⁵ Tsà ndaà síkitasòn kjoixoma xi kiskii Moisés, jè kjoa ts'e circuncisión nga jtít'aà chiba-lè, chjí-la-né; tanga tsà mìkii síkitasòn, k'oaá ngaya-la koni tsà mìkii jtít'aà chiba-lè. ²⁶ Jña xi mìtsà xita judío, nas'ín mìkii jtít'aà chiba-la koni xita judío, tanga tsà kixi síkitasòn kjoixoma ts'e Moisés, Nainá skoétjò-né koni tsà jtít'aà chiba-la. ²⁷ Jña xita xi síkitasòn kjoixoma ts'e Moisés, nas'ín mìkii jtít'aà chiba-la yijo-la, jña koìndaajìin-nò nga mìkii níkitasòn nas'ín jtít'aà chiba-nò, nas'ín tjín-nò xojon ts'e kjoixoma-la Nainá. ²⁸ Jngoò xi xita judío, mìtsà tà jè nga ndaà 'ya-la kjoa xi s'ín; koa jngoò xita xi jtít'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión, mìtsà tà jè xi mochjeén nga jtít'aà chiba-la isò'nga yijo-la. ²⁹ Jè xi nguì xita judío, jè xi chjí-la koni s'ín tjín jjiin inìma-la. Kò jè xi nguì jtít'aà chiba-la, jè xi chjí-la koni s'ín jtít'aà chiba-la ya jjiin inìma-la. Kjoa koi, mìtsà ts'e kjoixoma xi xojon jtít'aà; ts'eé Inìma Tsjeè-la Nainá. Jña xi k'oas'ín síkitasòn, Nainá ndaà chja xi jt'aà ts'e, nas'ín mìkii ndaà chja xita xi k'ejí.

3

Mé kjoa xi 'ñó chjí-la it'aà ts'e xita judío

¹ Tsà k'oaá s'ín tjín, ¿mé kjondaà xi isa tse tjín-la nga xita judío 'mì? Kò ¿mé chjí-la nga jtít'aà chiba-la? ² Kjìn skoya chjí-la. Jè xi tíjna ítjòn, jè-né nga jña xita judío kjòngatsja 'én-la Nainá. ³ Jña xita judío, nas'ín tjín i'nga xi mìkii síkitasòn 'én xi kjòngatsja, ¿a koma sikjatjiya-la kjoakixi-la Nainá nga mìkii kítasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba? ⁴ Majìn, mìkii koma. Nainá, xita kixi-né, nas'ín xita ndiso ngats'ii xita xi tjín isò'nde; koni s'ín tíchja xojon nga tsò:

Mé-ne nga kàta'ya-la nga kixi kjoa 'én xi nokjoi síkijne-né k'e nga yá xi kohòngui-lè.

⁵ Tjín i'nga xita xi tsò: K'e nga ch'o 'nè, isaá ndaà 'ya-la kjoakixi-la Nainá. Tsà k'oas'ín tjín, ¿kó kixoán? ¿A kixón-ná nga mì kjoa kixi tís'ín Nainá nga kjo'in tsjá-ná? (Tsà kos'ín kixoán, jngoò kjòhítsjeèn-la xi taxki xita titsanikjeén.) ⁶ Tanga majìn, mì k'oaá s'ín tjín. Tsà mìtsà kixi s'ín Nainá nga kjo'in tsjá-ná, ¿kós'ín koma koìndaajìin-la xita isò'nde?

⁷ Tikoá tsà k'oa kiso xita koi: "Tanga tsà kjoandiso-na okó nga jè kjoa kixi-la Nainá isa jeya kíjna, ¿mé-ne k'oas'ín tísine-na nga xita jé týatakòn-na?" ⁸ Tikoá-ne ch'o s'eén mé-ne nga kàtasakó-isa-ná kjondaà-la Nainá. Tjín xita xi kotsò nga k'oaá tjín 'én xi okodya; jè xi mejèn-la nga ch'o síkijna-na. Jña xita xi kotsò, ok'ín-la nga tjoé-la kjo'in xi Nainá tsjá.

Mé jé xi tjín-la ngats'ii xita

⁹ ¿Kó s'ín níkítsjeèn? Jña xi xita judío 'mì-ná, ¿a isaá ndaà xitaá koni jña xita xi k'ejí? Majìn, jyeé k'oaá kixan-nò, tà ngàsòn jé titsajnajñaá ngats'iaá xi xita judío 'mì-ná kò xi taxki xita. ¹⁰ Koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

Njingoò xita tjín xi xita kixi, nj tsà tà jngoò.

¹¹ Njingoò tjín xi machiya-la, njingoò tjín xi ótsji Nainá.

12 Ngats'ii x̄ita, saá x̄in ndiyá k̄ii; ngats'ii n̄imée ch̄j̄i-l̄a k̄joa xi s'ín; n̄j̄ngòò xi ndaà s'ín, n̄i tsà tà j̄ngòò.

13 Nax̄ájt̄a-l̄a, k'oaá k̄joàn koni ngajo-l̄a mik'en k'e nga táx'ajto; n̄j̄j̄en-l̄a ngui 'én ndisoó ch̄ja;

'én xi ch̄ja, k'oaá ngaya-l̄a koni tsà xán-l̄a ye.

14 Ch̄j̄ajno-l̄a x̄ita k̄o ngui koi 'én ch̄ja xi 'on ma-l̄a in̄ima-ná.

15 Mik̄i koña k̄joa, n̄itoón sík'en x̄ita.

16 N̄ita ñánda nga fi, síh̄ima k̄o sík̄jehesko x̄ita xi k'ej̄i.

17 Mik̄i beèxkon ndiyá ñánda t̄j̄in k̄joa'nchán.

18 Mik̄i tsakjón-keè Nainá it'aà ts'e k̄joa xi s'ín.

19 J̄yee 'yaá nga ngats'ii 'én xi t̄j̄it'aà k̄jot̄ixoma ts'e Moisés, j̄ñá ch̄ja-la ngats'ii x̄ita xi ya fit'aà-l̄a, mé-ne nga ngats'ii x̄ita, mik̄i k̄oma k̄ich̄ja nga k̄inchako yijo-l̄a nga nguixkon Nainá; ngats'ii x̄ita xi t̄j̄in isò'nde koiñdaàj̄iin-l̄a Nainá nga j̄cha-l̄a nga jé t̄j̄in-l̄a. 20 N̄j̄ngòò x̄ita xi kixi k̄ijna nga nguixkon Nainá tà koi k̄joa-l̄a nga ndaà t̄isikitasòn K̄jot̄ixoma ts'e Moisés. Nga jé K̄jot̄ixoma, tà k'oaá s'ín mochjeén nga bénojmiya-ná nga jé t̄j̄in-ná.

Kó síko-ná Nainá nga kixi k̄itsajnaá nguixkon jé

21 Tanga i'ndeji, Nainá okó-ná kós'ín s'ín Nainá nga x̄ita kixi beètakòn-ná. K̄o m̄tsà k̄joa ts'e K̄jot̄ixoma nga bitasòn. J̄ñá xojon j̄ch̄inga ts'e k̄jot̄ixoma-l̄a Nainá k̄o ts'e x̄ita xi k̄iich̄ja ngajo-l̄a Nainá k'oaá t̄is'ín bénojmiya-ná, 22 nga j̄ñá x̄ita k'e nga mokjeiín-l̄a it'aà ts'e Cristo, kixi bitsajna nguixkon Nainá. K'oaá s'ín síko yije k̄oh̄ot̄j̄in xi mokjeiín-l̄a. Nga ngats'ii x̄ita ngásòn jé t̄j̄in-l̄a, 23 nga ngásòn ótsji jé-né; k̄j̄iin t̄itsajnat'aàx̄in-l̄a Nainá ñánda nga jeya t̄ijna. 24 Tanga Nainá, nga ndaà x̄ita, kitsjaà k̄jot̄j̄ò-ná k̄jondaà-l̄a mé-ne nga kixi k̄itsajnaá nguixkon jé. Jé Jesucristo tsibich̄j̄it̄j̄i ngajo-ná jé-ná mé-ne nga k̄itsajnandeji-ná xi k̄joa ts'e jé. 25 Nainá kitsjaà ki'ndi-l̄a koni j̄ngòò k̄jot̄j̄ò xi faáx̄in jé-ná nga nguixkon Nainá k'e nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Jesucristo, nga jé tsibixteén j̄ni-l̄a k'e nga k'en. Nainá k'oaá s'ín okóya-ná kós'ín t̄j̄in k̄joakixi-l̄a. Koi k̄joa-l̄a nga ngasa k̄jot̄seé, Nainá, tikoña k̄joa-né, mik̄i n̄iton kitsjaà-l̄a k̄jo'in x̄ita koni s'ín ok'in-l̄a jé xi tsohótsji. 26 Tanga i'ndeji t̄i'ya-l̄a nga it'aà ts'e Jesucristo t̄isindaàj̄iin-l̄a x̄ita j̄ñá k̄joa-l̄a jé xi kisich̄roba mé-ne nga k̄ata'ya-l̄a Nainá nga x̄ita kixi-né k̄o t̄ikoáá t̄ij̄è-ne Nainá xi kixi sík̄itsajna x̄ita xi mokjeiín-l̄a it'aà ts'e Jesús.

27 ¿A 'ngaá k̄oma takoán nga kixi t̄itsajnaá nguixkon Nainá? Maj̄in, mik̄i 'nga k̄oma takoán. Nga m̄tsà koi k̄joa-l̄a nga k̄jot̄ixoma níkitasoán. Jé-né nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Jesús nga kixi sík̄itsajna-ná Nainá. 28 K'oaá tsòya-ne ngats'ii k̄joa koi nga Nainá síkixi x̄ita k'e nga mokjeiín-l̄a it'aà ts'e Jesús; m̄tsà koi nga k̄jot̄ixoma ts'e Moisés síkitasòn.

29 ¿A tà ts'ee xi x̄ita judío Nainá? ¿A m̄tsà t̄ikoá ts'e xi tax̄ki x̄ita? K̄joa kixi-né, t̄ikoáá ts'e-né xi tax̄ki x̄ita xi m̄tsà x̄ita judío. 30 Nainá, tà j̄ngòò ma xi kixi sík̄itsajna ngats'ii x̄ita k'e nga mokjeiín-l̄a it'aà ts'e Jesús. Ngásòn síko j̄ñá x̄ita judío xi t̄j̄it'aà ch̄ib̄a-l̄a k̄o xi tax̄ki x̄ita xi mik̄i t̄j̄it'aà ch̄ib̄a-l̄a. 31 Jé k̄joa nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Jesucristo, ¿a t̄ichahingui-né k̄joa ts'e K̄jot̄ixoma? Maj̄in, m̄tsà t̄ichahingui; t̄a saá t̄imajngòò-ne koni jé xá xi t̄j̄in-l̄a.

4

Abraham, mé-ne kixi tsibijna-ne nga nguixkon Nainá

¹ ¿Kó kixoán? ¿Mé kjoa kixi xi kisakò-la na'èn-jchá-kjiin-ná Abraham nga kixi tsibijna nguixkon Nainá? ² Na'èn-jchá-ná Abraham, tsá koi-la kjoa-la nga ndaà xá xi kis'iin nga kixi tsibijna nguixkon Nainá, ok'in-la nga jeya siikjna yijo-la, tanga majin nga nguixkon Nainá. ³ Nga k'oaá s'in tichja Xojon jchínga-la Nainá nga tsò: "Abraham, jè-né nga kòkjeiin-la it'aà ts'e Nainá; k'oaá ma-ne nga kiskoétjò Nainá nga xita kixi kitsò-la." ⁴ Jngò xita xi sixá, jè ton xi tjoé-la, mìtsà tà kjotjò tjoé-la; jè chjí-la nga sixá. ⁵ Tanga jè xita xi mìtsà xá-la ma'ñót'aà takòn, tanga mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá xi kixi síkítsajna xita xi jé tjin-la, xita jè, Nainá k'oaá s'in skoétjò nga xita kixi tsò-la. ⁶ Jè xitaxá itjòn xi ki'mì David k'oaá tjs'in kiichja nga tsja s'e-la xita xi Nainá kjoétjò nga xita kixi tsò-la; Nainá mì tì kindá s'in-ne nita mé xi s'in. ⁷ David kitsò:

Mé tà ndaà-la jña xita xi jye kichàat'aà-la kjoa ch'o-la ko xi jye tjttsa'ma jé-la.

⁸ Mé ta ndaà-la jña xita xi mì tì kindá s'in-ne Nainá kjoa ts'e jé-la.

⁹ Jè kjondaà jè, ¿a tà ts'eé xita judío xi tjt'aà chiba-la? ¿A xi tikoáá ts'e-né xi taxki xita xi mikii tjt'aà chiba-la? Jye okixan nga jè xita jchínga Abraham, k'e nga kòkjeiin-la it'aà ts'e Nainá, kiskoétjò-né nga xita kixi kitsò-la. ¹⁰ ¿Kós'in komà nga kiskoétjò Nainá Abraham nga xita kixi kitsò-la? ¿A k'e-né nga jye tjt'aà chiba-la? ¿A xi k'e-né nga tikj'eé tjt'aà chiba-la? Majin, k'e-né nga tikj'eé tjt'aà chiba-la. ¹¹ Abraham, k'e nga jye kiskoétjò Nainá nga xita kixi kitsò-la, iskaán kisit'aà chiba-la koni jngò chiba xi okó nga jye xita kixi nga kòkjeiin-la it'aà ts'e Nainá k'e nga tikj'eé tjt'aà chiba-la. K'oaá komà-ne nga xita jchínga kitsò-la Abraham ngats'ii xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá nas'in mikii tjt'aà chiba-la. ¹² Abraham, tikoáá xita jchínga-la-né jña xita judío xi tjt'aà chiba-la, tanga mìtsà tà koi kjoa-la nga tjt'aà chiba-la, tikoáá koi-né nga ya tjímatjngui-la nga mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá, koni s'in kòkjeiin-la Abraham k'e nga tikj'eé tjt'aà chiba-la.

¹³ Nainá, k'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba Abraham ko ngats'ii xita tje-la, nga jè kongatsja isò'nde; mìtsà koi kjoa-la nga Kjoéxoma kisikitasòn, jè-né nga kòkjeiin-la koni s'in kiichja Nainá, k'oaá ma-ne nga xita kixi kitsò-la. ¹⁴ Tsá tà jña tjoé-la kjondaà xita xi sikitasòn Kjoéxoma, tsá k'oaá s'in tjin kjoa, nimé-la chjí-la nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá; tikoáá mì-là kii kitasòn koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá. ¹⁵ K'e nga tjin Kjoéxoma, kjo'ín siné-ná; tanga tsà tsjin kjoéxoma, nimé tjin xi kotoné-la kjoéxoma.

¹⁶ Jña xita, nga mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá tjoé-la kjondaà koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abram. Nainá tsjá kjotjò kjondaà koi mé-ne nga jcha-ná nga kixi kjoa nga kitasòn it'aà ts'e ngats'ii tje-la Abraham. Mìtsà tà jña tjoé-la xita judío xi tje-la Abraham nga tjin-la kjoéxoma; tikoáá tjoé-la jña xita xi mìtsà xita judío xi tikoáá tje-la Abraham ma koi kjoa-la nga mokjeiin-la koni s'in kòkjeiin-la Abraham. K'oaá ma-ne nga jè Abraham, xita jchínga-ná ma ngats'iaá ¹⁷ nga nguixkon Nainá. Koni s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Kjin naxandá xita xi jye kisingsja-lè xi xita jchínga tsò-lè." Abraham, kòkjeiin-la it'aà ts'e Nainá xi ma-la síkjaaya-la xita xi jye k'en xi tikoá tsjá 'én-la koni tsá jye tsitasòn kjoa xi kje'è bitasòn.

¹⁸ Xita jchínga Abraham kòkjeiin-la koni kitsò-la Nainá; kiskoña kjoa-né nas'in mikii tjin-la kós'in koma nga kitasòn. K'oaá s'in komà nga kjin naxandá xi xita jchínga tsò-la, koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá nga

kitsò-là: “K'oaá s'ín kjìn jchán koma tje-lè.” ¹⁹ Abraham, mikii kjòhindaà koni s'ín kòkjein-là it'aà ts'e Nainá, nas'ín kos'ín beè-là ikon nga mì tì mé chji-là yijo-là nga jye 'ñó xita jchinga; jyeé kjomeé jngòò sìndò nó tjin-là; Sara xi chjoón-là, tikoáá chjoón 'ndi-né; mì tì kii koma s'e-là ixti. ²⁰ Abraham, mìtsà jò tsi'beè-là ikon koni s'ín mokjein-là 'én xi kitsjaà-là Nainá. Tà isaá 'ñó tsi'beè-là ikon nga ndaà kòkjein-là. 'Ñó jeya kisikijna Nainá. ²¹ Abraham, nguì ndaà tìjngòò ikon nga Nainá tjin-là nga 'ñó nga komaá-là sìikitasòn yije kòhotjìn kjoa koni s'ín kitsjaà-là tso'ba. ²² K'oaá ma-ne Nainá, k'e nga kijtseè nga ndaà mokjein-là Abraham, kiskoétjò nga xita kixi kitsò-là.

²³ Mìtsà tà it'aà ts'e Abraham kitjei xojon jè nga Nainá kiskoétjò nga xita kixi tsò-là. ²⁴ Tikoáá it'aà tsaján kitjei nga Nainá skoétjò-ná nga ngásòn xita kixi kitso-ná koi kjoa-là nga mokjein-ná it'aà ts'e Nainá, jè xi kisikjaáya-là Na'èn-ná Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaá. ²⁵ Kjòngatsja xita nga kisik'en Jesús jè ngatji-là jé-ná; tikoáá jaáya-là mé-ne nga kixi kitsajnaà nguixkon Nainá.

5

Mé kjondaà xi sakó-ná nga jye xita kixi tsò-ná Nainá

¹ K'e nga jye xita kixi 'mì-ná nga mokjein-ná it'aà ts'e Nainá, jyeé 'nchán titsajnaoáá Nainá it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ² Jè Cristo tsjá-ná nga s'e-ná kjondaà jè, nga mokjein-ná it'aà ts'e. Jè kjondaà jè, 'ñó ndaà tjin inima-ná; matsjaá-là inima-ná nga chiña kjoáá nga tikoáá s'e-ná kjoajeya-là Nainá. ³ Mìtsà tà koi kjoa nga matsja-ná, tikoáá matsja-ná k'e nga mé kjo'in xi otojñaá. K'e nga kjo'in otojñaá, yaá sakó-ná nga 'ñó nga tseejta s'éen inima-ná. ⁴ K'e nga tseejta s'éen inima-ná, yaá sakó-ná nga ndaà kitjoáá; tsà nga ndaà kitjoáá, tikoáá yaá sakó-ná nga skóña kjoa inima-ná kjondaà xi tsjá Nainá. ⁵ Jè kjoa xi chiña-lá nga tìjngòò takoán, mikii masobà-ná nga mikii kitasòn; jè Nainá jyeé ndaà kisikijnajin inima-ná kjotjòcha-là it'aà ts'e Inima Tsjeè-là Nainá xi kitsjaà-ná.

⁶ K'e nga kichóya nachrjein, Cristo, k'en ngajo-ná jña xi xita jé 'mì-ná, koií kjoa-là nga tsjin-ná nga 'ñó nga ma bitjokajñaá jé-ná. ⁷ Mì-là yá xita tjin xi kiyátji ngajo-là jngòò xita kixi, tanga tsà koi nachrjein-là tsà tjin jngòò xi kò'ñó ikon nga kiyátji ngajo-là jngòò xi 'ñó ndaà xita. ⁸ Tanga jè Nainá okó-ná nga 'ñó tsjakeè-ná nga jè Cristo k'en ngajo-ná, k'e nga tákó xita jé 'mì-ná. ⁹ I'ndeí nga jye xita kixi tsò-ná Nainá nga jè Cristo tsibíxteèn jni-là k'e nga k'en ngajo-ná, isaá 'ñó tixixi kjoa nga it'aà ts'e Cristo kitjokajñaá kjo'in jè nachrjein k'e nga sìikasén kjoiti-là Nainá. ¹⁰ K'e nga kondra titsajna-lá Nainá, jè Ki'ndí-là kisikijne 'nchán kjoa k'e nga k'en. I'ndeí, k'e nga jye ndaà chibà-ná, isaá 'ñó tjikixi kjoa nga kitjokajñaá kjo'in it'aà ts'e Cristo nga jè tijnakon-né. ¹¹ Mìtsà tà jña kjoa koi, tikoáá 'ñó matsja-ná it'aà ts'e Nainá koni s'ín kisikò-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo nga it'aà ts'e Cristo 'nchán titsajnaoáá Nainá nga jye kichibàndaà-aná.

¹² K'e nga jahas'en jé isò'nde, jngòò xita xi ki'mì Adán tsohótsji jé, ikjoàn k'en; k'oaá s'ín komà nga kjòts'ia nga biyaá yije kòhotjìn xita, koií kjoa-là nga jé ótsji yije kòhotjìn. ¹³ K'e nga tikj'eè tjoé-là Kjotixoma Moisés, xita xi tjin isò'nde jyeé tjin yije-là jé. Tanga mikii ma kindá jé-là k'e nga tsjin kjotixoma. ¹⁴ Tjen-ne nachrjein ts'e Adán skanda ts'e Moisés, tjiné-là nga kiyá yije xita kòhotjìn nas'ín mì k'oaá tjin jé xi tsohótsji koni kis'ìn Adán

nga kisikatonè-la òkixi xi kitsjaà-la Nainá. Adán, jè ngaya-la [Cristo] xi iskan j'iì.

¹⁵ Tanga jé xi tsohótsji Adán, mikii mangásòn koni jè kjondaà xi Nainá tsjá; nga tà jè ngatji-la jé xi tsohótsji xi tà jngoò xita, k'oaá ma-ne nga kjin xita biyaá; tanga isaá 'ño tse kjondaà tjin-la Nainá nga kjin xita machikon-t'in kjotjò xi tsjá Nainá it'aà ts'e xi tà jngoò xita xi 'mì Jesucristo. ¹⁶ Jé xi tsohótsji xi tà jngoò xita, mikii mangásòn koni jè kjondaà xi Nainá tsjá. K'e nga kisakò jé itjòn, Nainá kitsjaà òkixi nga tsibínè-la kjo'in ngats'iì xita. Tanga k'e nga jye kjin jé tsohótsji xita, j'iì kjondaà-la Nainá nga kixi kitsajna xita nguixkon Nainá. ¹⁷ Jè ngatji-la jé-la xi tà jngoò xita, tjinè-la nga kiyá xita. Tanga i'ndeji, isaá 'ño tjikixi kjoa nga it'aà ts'e xi tà jngoò xita xi 'mì Jesucristo, tji'nde-la nga jeya kitsajnakon jña xita xi 'ño tse kjondaà-la Nainá kjoé, kò xi 'ño tse kjotjò tjoé-la nga kixi kitsajna nguixkon Nainá.

¹⁸ Jè kjoa-la jé xi tsohótsji xi tà jngoò xita kisinè-la kjo'in ngats'iì xita, tanga jè kjoa kixi xi kis'iin Jesucristo tikoáá kixi kisikitsajna ngats'iì xita nga kitsajnakon nguixkon Nainá. ¹⁹ Jè kjoa-la nga mikii kil'nchréñijon-la Nainá xi tà jngoò xita xi 'mì Adán, k'oaá ma-ne nga kjin xita kisakò jé-la. Tanga jè kjoa-la nga kil'nchréñijon-la Nainá xi tà jngoò xita xi 'mì Jesucristo, kjin xita xi kixi kitsajna nga nguixkon Nainá.

²⁰ J'iì Kjotixoma-la Moisés mé-ne nga ndaà ki'ya-la nga isa 'ño isa 'ño tís'e jé; tanga k'e nga isa tse jé tísakò, isaá 'ño tse kjondaà-la Nainá j'iì. ²¹ Nga sa itjòn, jè kjoa ts'e jé tsatixoma-la xita, mé-ne nga kisakò-la kjoabiyaá xita; tanga i'ndeji, k'oaá tís'in kàtatixoma kjondaà-la Nainá k'e nga kixi sikitsajna xita nga nguixkon Nainá mé-ne nga s'e-la kjoabinachon nita mé nachrjein-ne xi it'aà ts'e Na'en-ná Jesucristo.

6

Mé-ne nga jè kjoa ts'e jé, mì tì mé nga'ño tjin-la nga jè kotixoma-ná

¹ ¿Kó kixoán? ¿A ndaà tjin nga kinchátsji-jé-isa mé-ne nga isa tse kjondaà tsjá-ne Nainá? ² Majin, mì kil tì k'oa s'en-ná. Jyeé titsajnat'aaxin-lá kjoa ts'e jé koni tsá jye k'eén xi it'aà ts'e; mì tì kil koma ya kitsajnajin-isaá kjoa ts'e jé. ³ ¿A mitsá jye tjiin-nò k'e nga komá bautizar it'aà ts'e Cristo ngats'iaá nga tikoá ya titsakjoókoá k'e nga k'en? ⁴ K'e nga ma bautizar xita, k'oaá s'in ngaya-la koni tsá ya sihiin-t'aà-là Cristo k'e nga k'en. Koni s'in jaáya-la Cristo it'aà ts'e nga'ño-la Nainá xi 'ño jeya tjna, k'oaá tís'in mochjeén nga kos'in sjchá yijo-ná nga kijnakon xitse ijngoò k'aá.

⁵ Koni s'in titsakjoókoá Cristo k'e nga k'en, jña k'oaá tís'in kjoaáya-ná koni s'in jaáya-la jé. ⁶ Tjiin-ná nga jè kjoa jchínga-ná koni s'in kí'né nga isa kjótsee, yaá kisit'aá krò-la Cristo mé-ne nga kàtachija-ne nga'ño-la yijo jé-ná nga mì tì jé kjotixoma-isa-ná. ⁷ Jngoò xita xi jye k'en, jyeé tijnandeí kjoa ts'e jé. ⁸ Nga ya k'en-koáá Cristo, mokjeín-ná nga tikoá ya kitsajna-koáá. ⁹ Ya-ná k'e nga jaáya-la Cristo k'e nga k'en, nì tì jngoò nachrjein kiyá ijngoò k'a-ne. Mì tì mé nga'ño tjin-la kjoabiyaá nga jè kotixoma-la. ¹⁰ K'e nga k'en Cristo, jngoò k'a k'en xi kjoa ts'e jé-ná; i'ndeji nga ijngoò k'a tijnakon-né koií kjoa tijnakon-ne nga jeya síkijna Nainá. ¹¹ Jñò, k'oaá tís'in tikitsajeén koni tsá jye k'eén xi kjoa ts'e jé; titsajnakon-nò xi kjoa ts'e Nainá nga ya titsajna-koó Na'en-ná Jesucristo.

¹² Koií kjoa-la, mì tì kil bií'nde-la yijo jé-nò nga jè kjoa ts'e jé kotixoma-nò k'e nga kjo'ño s'in-nò nga nìkitasòn-là kjoa xi ch'o tjin xi síjé yijo-nò. ¹³ Kì

ya ñingatsja yijo-nò kjoa ts'e jé nga jè jé síkjeén nga ch'o 'nè, ta saá jè Nainá ñingatsja yijo-nò koni jngoò xita xi jye jaáya-la it'aà ts'e kjobiyaa. Nainá ñingatsja yijo-nò nga kátasíkjeén kjoa xi kixi tjin. ¹⁴ Kjoa ts'e jé, mi ti mé nga'ño tjin-la nga jè kótixoma-nò nga mìtsà kjoa ts'e kjtótixoma-la Moisés titsajnajñoò; kjondaà-la Nainá titsajnajñoò.

¹⁵ ¿Kó bixoán? ¿A ndaà tjin nga kinchátsji jé isaá nga kjondaà-la Nainá titsajnajñaá nga mìtsà kjoa ts'e kjtótixoma titsajnajñaá? Majin, mìkiì ndaà tjin. ¹⁶ Ndaà tjiin-nò tsà ya singatsja yijo-nò ts'e xita xi bitje chi'nda nga jè níkitasòn-là, chi'nda-la komaà ts'e xita jè. Kjo'ño tjin-ne nga jè síkitasòn-là. K'oaá s'in tjin, tsà chi'nda-la jé komaà nga jè síkitasòn-là, kiyá-nò; tanga tsà chi'nda-la Nainá komaà nga jè síkitasòn-là, kixi kítsajnaà nguixkon jè. ¹⁷ Jñò, nga isa kjòtseé, k'oaá s'in kinikitasòn-là kjoa ts'e jé koni tsà jngoò chi'nda, tanga i'ndeji, ndaà chji-la Nainá nga ko inima-nò ndaà níkitasòn koni s'in nguì ndaà tjin 'én kixi xi kis'enojmi-nò. ¹⁸ I'ndeji jyeé titsajnandeji-là kjoa ts'e jé; chi'nda ts'e kjoakixi-nò; tjinè-nò nga síkitasòn koni s'in síjé kjoakixi. ¹⁹ Koi 'én tichjàko-nò xi mìtsà 'in chja koi kjoa-la nga indaà tjin takòn; mìkiì ndaà machiya-nò kjoa ts'e Nainá. Koni s'in ki'nè nga isa kjòtseé nga ya kiningatsja yijo-nò it'aà ts'e ngats'ii kjoach'o xi tjin nga jè tsatixoma-nò koni xita chi'nda; i'ndeji k'oaá tís'in ñingatsja yijo-nò it'aà ts'e kjoa kixi mé-ne jè kjoa kixi kátatixoma-nò koni chi'nda xi tsjèe titsajna nga nguixkon Nainá.

²⁰ K'e nga kjoa ts'e chi'nda-la jé titsajnajñoò, mìkiì titsanikitasòn-là kjoakixi-la Nainá. ²¹ Tanga, ¿mé xi kisakò-nò kjoa ts'e jé? I'ndeji tà masobà-nò kjoa koi; tà yaá fiko-ná ñánda tjin kjoabiyaa. ²² I'ndeji nga jye titsajnandeji-là xi kjoa ts'e jé, chi'nda-la Nainá ma; kjondaà xi sakò-nò jè-né nga tsjèe titsajnaà nga nguixkon Nainá. Xi fehet'aà-ne, s'e-nò kjoabinachon ñita mé nachrjein-ne. ²³ Chji xi tjin-la kjoa ts'e jé, kjoabiyaa-né. Tanga kjtòjò xi tsjá Nainá, kjoabinachon-né ñita mé nachrjein-ne nga ya titsajnaakoá Cristo Jesús xi Na'èn-ná ma.

7

Kó s'in ma fehet'aà nga'ño-la jè kjtótixoma

¹ Jñò, xi 'ndseé chibà, tichjàko-nò xi jyeé tjiin-nò kós'in tichja kjtótixoma; 'ya-nò nga tjin-la nga'ño jè kjtótixoma kós'in otixoma-la xita k'e nga titsajnakon-isa skanda k'e nga kiyá. ² K'oaá ngaya-la jngoò chjoón xi tjin-la x'in, k'oaá tsò kjtótixoma nga mìkiì koma tsjin xikjin k'e nga tákó titsajnakon ingajò. Tanga tsà jè x'in kiyá, jè chjoón, jye tijnandeji it'aà ts'e kjtótixoma xi ts'e kjoabixan. ³ Jè chjoón, k'e nga tsà tákó tijnakon x'in-la, tsà kje'ejí x'in kixan-ko, kjoa chijnguií tís'in; tanga tsà jye k'en x'in-la, jè chjoón, jyeé tijnandeji xi kjoa ts'e kjtótixoma jè; komaá kixan-ko jngoò k'a-ne xi kje'ejí x'in. Mi ti kjoa chijnguií tís'in-ne.

⁴ Jñò ndi 'ndsè, k'e nga k'en-kjoòkòò Cristo, yaá k'en it'aà ts'e nga'ño-la kjtótixoma, mé-ne nga ya kinókjoa-nò it'aà ts'e Cristo xi jye jaáya-la ts'e kjoabiyaa nga k'oas'in kàta'ya-la it'aà tsajan jè kjondaà xi sasèn-la Nainá. ⁵ K'e nga tisa ya tjaajñaá kjoa xi tjin isò'nde, jè kjtótixoma tsibít'in-ná mé-ne nga jña kjoa ch'o xi síjé yijo-ná, isa 'ño ch'o kisixájin yijo-ná; k'oaá komà-ne nga kisakò-ná kjoabiyaa. ⁶ Tanga i'ndeji jyeé titsajnandeji-là kjoa ts'e kjtótixoma. Jyeé k'e'en it'aà ts'e kjoa xi bit'aa'ño-ná, mé-ne nga koma sixá-lá Nainá xi kjoa xitse koni s'in okóya-ná Inima Tsjeé-la Nainá. Mìtsà k'oas'in sixá-lá koni s'in tjin kjoa jchínga xi tjit'aà xojon.

⁷ ¿Kó kixoán xi kjoa ts'e kjotíxoma? ¿A ch'o tjin? ¿A kjoa ts'e jé-né? Majin, ndaa tjin. Tanga 'an, tsà mikil kijtseèxkoan kjoa ts'e kjotíxoma, tikoáà mì-là kii kijtseè kjoa ts'e jé. Mì-là kii kisijün-na nga mikil ndaa tjin nga 'an fahajün-na tsojmi xi mitsà ts'an, tsà jè kjotíxoma mì k'oáá s'in benojmi nga tsò: "Kì jì nìkjaajün tsojmi xi mitsà tsiji." ⁸ Kjoa ts'e jé, yaá kisakò-la nga'ño it'aà ts'e kjotíxoma; k'oáá komà-ne nga isa 'ño jahajün-na tsojmi xi mitsà ts'an. Tanga tsà tsjin kjotíxoma, tsjin-la nga'ño kjoa ts'e jé. ⁹ K'e nga sa kjòtseé, kj'eè kii bexkoan kjotíxoma. Tanga k'e nga kijtseèxkoan kjotíxoma, kjoa ts'e jé, isaà ndaa kis'e-la nga'ño; kjoabiyaà kisakò-na. ¹⁰ Kjoa ts'e kjotíxoma, tjinè-la nga kjoabinachon tsjá-na, tanga tà saá kjoa biyaà kitsjaà-na. ¹¹ Kjoa ts'e jé, yaá kisakò-la nga'ño it'aà ts'e kjotíxoma nga kiskoönachan-na, k'oa kisik'en-na.

¹² K'oáá s'in tjin nga jè Kjotíxoma, tsjeè-né; koni s'in otíxoma jña 'én xi tjit'aà, tsjeè-né, kixi-né, koa ndaa-né. ¹³ ¿Kó bixón? ¿A jè kjoa ts'e kjotíxoma xi ndaa tjin xi kisik'en-na? Majin, mitsà koi kjoa-la. Kjoa ts'e jé-né. K'oáá s'in ki'ya-la nga kixi kjoa nga jé-né. It'aà ts'e kjotíxoma xi ndaa tjin, jè kjoa ts'e jé kisakò-la nga'ño nga kisik'en-na, mé-ne nga ki'ya-la it'aà ts'e kjotíxoma nga 'ño ch'o tjin xi kjoa ts'e jé.

Kó tsò xita xi otíxoma-la kjoa ts'e jé

¹⁴ Kjoa ts'e kjotíxoma, 'ya-ná nga kjohítsjeèn ts'e Inima Tsjeè-la Nainá; tanga 'an, yijo jé tsohoya; yijo-na yaá kjòngatsja kjoa ts'e jé nga jè otíxoma-na. ¹⁵ Mikil fiya-na mé kjoa xi s'iaàn. Kjoa xi ndaa tjin xi mejèn-na nga s'iaàn mikil koa s'iaàn. Tà saá jña kjoa xi mikil sasén-na sikitasoàn. ¹⁶ K'e nga k'oa s'iaàn jña kjoa xi mikil mejèn-na, k'oáá xan nga tjíki xi kjoa nga ndaa tjin koni s'in tichja kjotíxoma. ¹⁷ K'e nga k'oa s'iaàn nga otsjia jé, mitsà 'an xi k'oa s'iaàn, jè kjoa ts'e jé xi tjiün-na bit'in-na. ¹⁸ 'An xi xita isò'nde 'mì-na, be-ná nga mikil ndaa tjin kjoa xi tjiün yijo-na. Mejèn-na nga ndaa s'iaàn, tanga mikil sakó-na kó s'in s'iaàn kjoa xi ndaa tjin. ¹⁹ K'e nga mejèn-na ndaa s'iaàn, mikil sikitasoàn; tà saá koi sikitasoàn kjoa xi ch'o tjin xi majin-na nga koa s'iaàn. ²⁰ K'e nga k'oas'in sikitasoàn kjoa xi ch'o tjin xi majin-na nga koa s'iaàn, mitsà 'an xi k'oa s'iaàn, jè kjoa ts'e jé xi tijnajün-na xi k'oas'in.

²¹ Jngoò kjoa matsji-na nas'in mejèn-na nga ndaa s'iaàn, tà saá tà koi sakó-na kjoa xi ch'o tjin. ²² Xi jjiün inima-na matsja-na it'aà ts'e Kjotíxoma-la Nainá. ²³ Tanga tjin jngoò kjoa xi tísxájiün yijo-na xi mikil tsjá'nde-na nga ndaa s'iaàn; jè kjoa ts'e jé kjaán-kjoò kjohítsjeèn-na xi mejèn-la nga ndaa s'iaàn. Kjoa ts'e jé xi tísxájiün yijo-na síkijne-na nga ch'o s'iaàn.

²⁴ Imá xó-na 'an; ¿yá xi sílkjñandeíí-na it'aà ts'e yijo jé-na xi kjoabiyaà tjin-la? ²⁵ Ndaa chjí-la Nainá nga it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo síkijñandeíí-ná kjoa ts'e jé.

Nga jña 'én xi kotixan-nò nga 'an, ya jjiün kjohítsjeèn-na mejèn-na sikitasoàn kjotíxoma-la Nainá, tanga ya jjiün yijo jé-na, tà saá kjoa ts'e jé sikitasoàn.

8

Mé kjondaà xi sakó-ná k'e nga k'oas'in títšanijchá yijo-ná koni s'in mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá

¹ Tanga j'ndeí, jña xita xi ya títšanakjoòko Cristo, mì tì mé kjo'in sinè-la, jña xita xi mì k'oáá s'in nchisíchá yijo-la koni tjin jé xi síjé

yijo-la; tà saá k'oaá s'ín nchisíjchá yijo-la koni s'ín mejèn-la Iníma Tsjeè-la Nainá. ² Jè nga'ño-la Iníma Tsjeè-la Nainá xi síkítsajnakon-ná nga ya titsajnakjoòkoaá Cristo; ko tíjè-ne nga'ño xi síkítsajnadei-ná it'aà ts'e nga'ño-la kjoa ts'e jé ko it'aà ts'e kjoabiyaá. ³ Kjo'tíxoma ts'e Moisés mikii kichìkjoa-la nga síkítsajnadei-ná it'aà ts'e jé, nga tsjin-la nga'ño, koi kjoa-la nga jé yijo-ná síjé jé xi tjin isò'nde. Tanga Nainá kichìkjoaá-là nga kíkásén Ki'ndí-la koni jngoò xi xita isò'nde xi yijo kis'e-la koni jña xi xita jé 'mì-ná. Ki'ndí-la kitsjaá kjo'tjò yijo-la nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná. Nainá k'oaá s'ín kis'iin nga jngoò k'a kíkíjehet'aà kjoa ts'e jé xi tjin-la yijo-ná. ⁴ Nainá k'oaá s'ín kis'iin mé-ne nga it'aà tsaján kátitasòn-ne jé kjoa kixi xi ts'e kjo'tíxoma, jña xi mì k'oaá s'ín titsanjchá yijo-ná koni tjin jé xi síjé yijo-ná, nga k'oaá s'ín titsanjchá yijo-ná koni s'ín mejèn-la Iníma Tsjeè-la Nainá.

⁵ Jña xita xi k'oa s'ín koni tjin xi síjé yijo-la, k'oaá tjin kjoa xi nchisíkítsjeèn; tanga jña xi k'oa s'ín koni s'ín tjin xi síjé Iníma Tsjeè-la Nainá, k'oaá tjin kjoa xi nchisíkítsjeèn. ⁶ Jña xita xi k'oa s'ín nchisíkítsjeèn koni tjin xi mejèn-la yijo-la, kjoabiyaá tjin-la. Tanga jña xita xi k'oa s'ín nchisíkítsjeèn koni s'ín mejèn-la Iníma Tsjeè-la Nainá, tjin-la kjoabinachon ko kjoa'nchán. ⁷ Xita xi tà koi kjoa nchisíkítsjeèn koni tjin kjoa ch'o xi síjé yijo-la, kondra ts'e Nainá-né koi kjoa-la nga mikii síkitasòn ko mikii chíkjoa-la nga síkitasòn kjo'tíxoma-la Nainá. ⁸ Jña xita xi k'oa s'ín s'ín koni tjin xi síjé yijo-la, mikii ma-la s'ín koni s'ín sasén-la Nainá.

⁹ Tanga jño, mì tì k'oaá 'nè-nò koni tjin xi síjé yijo-nò; k'oaá s'ín tisa'nè koni tjin xi síjé Iníma Tsjeè-la Nainá, nga jé tijnajiin iníma tsajòn Iníma Tsjeè-la Nainá. Jña xita xi tsjin-la Iníma Tsjeè-la Nainá xi kitsjaá Cristo, mìtsà xita ts'e Cristo. ¹⁰ Tanga tsà yaá tijnajiin iníma tsajòn Cristo, iníma tsajòn tijnakon-né nga xita kixi 'mì-nò nga nguixkon Nainá, nas'ín k'oaá s'ín tjinè-la nga kiyá yijo-nò xi kjoa ts'e jé. ¹¹ Jè Nainá xi kíkíjaaya-la Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaá, tsà ya tijnajiin iníma-nò jé Iníma Tsjeè-la, k'oaá tis'ín síkítsajnakon jngoò k'a yijo-nò xi kjoa ts'e kjoabiyaá it'aà ts'e nga'ño-la Iníma Tsjeè-la Nainá xi tijnajiin iníma tsajòn.

¹² K'oaá ma-ne, jña xi 'ndseé chibá, tjna jngoò xi tjinè-ná nga síkitasòn-lá, tanga mìtsà jé yijo-ná síkitasòn-lá; mì tì kii k'oaá s'ín s'en-ná koni tjin kjoa ch'o xi síjé yijo-ná. ¹³ Tsà tákó k'oaá s'ín s'een nga ya onguít'aà-là kjoa xi ch'o mejèn-la yijo-nò, kiyá-nò. Tanga tsà koi'nde-là Iníma Tsjeè-la Nainá nga jngoò k'a síkíjine-la kjoa xi ch'o mejèn-la yijo-nò, kítsajnakon-nò.

¹⁴ Jña xita xi jé Iníma Tsjeè-la Nainá okó-la ndiyá, jña-né xi ixti-la Nainá 'mì. ¹⁵ Jè Iníma Tsjeè xi kitsjaá-nò Nainá mìtsà taxki iníma ima xi kjo'ño s'ín-nò koni jngoò chí'nda xi ts'e jé nga ma-la bixkón-nò; ta saá jé Iníma xi kitsjaá-ná Nainá skoétjò-ná nga ixti-la komaá, tíjè-ne Iníma Tsjeè-la Nainá bénojmiya-ná nga ma nokjoà-lá Nainá nga Ndi Apa 'mì-lá. ¹⁶ Jè Iníma Tsjeè-la Nainá tsjá kixi-la 'én iníma tsaján nga ixti-la Nainá 'mì-ná. ¹⁷ K'e nga jye ixti-la maá, tikoáá tsaján-ná kjo'tjò-la Nainá xi jye k'oaá s'ín kitsjaá tso'ba nga tsjá-ná; tañaá tjoékjoò-ná ko Cristo nga tikoá ko jé titsanjkiáán kjo'in mé-ne nga jeya kítsajnakon-ná Cristo.

¹⁸ An, k'oaá xan nga kixi kjoa, koni tjin kjo'in xi titsanjkiáán i'ndeji mikii mangàsòn koni tjin kjoajeya-la Nainá xi s'e-ná k'e nga koma iskan. ¹⁹ Jña tsojmi xi Nainá tsibíndaá, 'ño nchikofia kjoa nga mejèn-la skoé nachrjein k'e nga Nainá jngoò k'a ndaa kòkò kó kjoàn xi ixti-la ma. ²⁰ Jña tsojmi xi

tsibíndaà Nainá, jngoò k'a its'oòn-jiin koni s'in tjinè-la nga kochjeén nga sa ítjòn; mìtsà kjotsja ts'e isò'nde nga k'oas'in komàt'in; koi-né nga jè Nainá k'oáá s'in kiskoòsòn-la; tanga i'nde jnà xi tsibíndaà Nainá nchikoñaá-la²¹ nga kjoíi nachrjein k'e nga tikoá kítsajnandeíi xi tsibíndaà Nainá nga mì tì kù kíts'ón-jiin-ne; Nainá jeya sikkítsajnandeíi jngoò k'a-ne koni s'in sikkò ixti-la.²² 'Ya-ná ngats'iì xi Nainá tsibíndaà, skanda i'nde, nchitsiné-né, kjo'in nchisíkjeiín koni jngoò chjoón xi ki'ndí tí'beé.²³ Mìtsà tà koi xi tjin isò'nde xi tsiné; tikoáá jnà xi jye tjin-ná Inimá Tsjeè-la Nainá koni jngoò kjondaà xi tjen kitjoé ítjòn-ná, tikoáá tsiné-ná nga kjo'in titsanìkjaán nga titsachiñá-lá nga 'ñó mejèn-ná nga skoétjò-ná Nainá nga jngoò k'a ya kítsajnaakoáá koni ixti-la maá; yijo-ná kijnandeí-ne it'aà ts'e kjoa xi sikits'ón-ná.²⁴ Nga jye titsajnanidiaá, i'nde jè titsachiñá-lá nga jngoò k'a kàtitanòn. Tanga tsà tsejèn tjna xi chiñá-lá mìkii ma chiñá-lá. ¿Yá xi koña-la xi tsejèn tjna? ²⁵ Tanga tsà jè chiñá-lá xi mìkii tsejèn tjna, tafi tafi chiñakjoa-lá.

²⁶ K'oáá tìs'in s'in jè Inimá Tsjeè-la Nainá k'e nga indaàjiin tjin inimá-ná síchjåt'aà-ná. K'e nga mìkii ma-ná kó s'in sijét'aà-lá Nainá k'e nga bìtsi'ba-lá, tije-ne Inimá Tsjeè-la Nainá bìtsi'batji-ná, nímé 'én xi tsejèn chja, nì itsé fiya-ná kó tsòya-ne.²⁷ Jè Nainá xi ma-la bixkejiin inimá-ná, tjiin-la mé xi tìbìtsjeèn-la jè Inimá Tsjeè-la. K'e nga bìtsi'batji xitá tsjeè-la Nainá k'oáá s'in síjét'aà-la koni s'in mejèn-la Nainá.

Nimé xi koma kochrjet'aaxìn-ná kjoatjòcha-la Nainá xi jye tjin-ná it'aà ts'e Cristo Jesús

²⁸ Tjiin-ná nga it'aà ts'e jnà xitá xi tjòkèè beè Nainá, ngats'iì kjoa xi mat'in, Nainá k'oáá s'in síkjeén xi kjondaà ts'e xitá. K'oáá s'in sikkò jnà xitá xi xó jè kùichja-la koni s'in mejèn-la,²⁹ jnà xitá xi jye tjiin-la nga tisa tàts'en-la kjoa nga ixti-la koma; tikoáá k'oáá s'in kiskoòsòn-la nga ngàsòn kjoàn koma koni kji Ki'ndí-la mé-ne nga jè Cristo Ki'ndítjòn koma koa kjin koma xitá xíkjin xi 'ndse.³⁰ Nainá nga k'oas'in kiskoòsòn-la it'aà ts'e xitá koi, tikoáá xó kùichja-la, jnà xi xó kùichja-la tikoáá kixiì kisikítsajna, jnà xi kixi kisikítsajna tikoáá jeya kisikítsajna.

³¹ ¿Mé xi kixoán it'aà ts'e kjoa koi? Nga Nainá tijnako-ná, nijngoò xitá kondra-ná sikkijne-ná.³² Nainá mìkii 'on komà-la, nga kitsjaà kjotjò Ki'ndí-la it'aà tsajan ngats'iaá skanda kjoabiyaà. ¿A mìtsà tikoá tsjá kjotjò-ná ngayije nga kò Cristo? ³³ ¿Yá xi koma kohòngui-ná jnà xi Nainá xó jaàjiin-ná? Mì yá xi koma kohòngui-ná nga jè Nainá jye kixi kisikítsajna-ná.³⁴ ¿Yá xi koi'nè-ná kjo'in? Nga jè Cristo Jesús k'en ngajo-ná, tikoá jaáya-la kjoa ts'e kjoabiyaà. Yaá tjna it'aà kixi-la Nainá nga tìbìtsi'batji-ná.³⁵ ¿Yá xi kochrjet'aaxìn-ná kjoatjòcha-la Cristo? ¿A kjo'in-né? ¿O xi kjoaba-ne? ¿O xi jè-né nga ongatjingui-ná xitá? ¿O xi kjoa ts'e kjinchrá-ne? ¿O xi koi-né nga tsjin-ná nikje xi chikjá? ¿O xi jè kjoa xi xkón tjin? ¿O xi jè kjoa biyaà nga xitá sík'en-ná? Majìn, nímé kjoa-ne.³⁶ K'oáá s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Xi kjoa tsiji kjit'aà nachrjein tjin kjoxkón nga kiyá-jen,

k'oáá s'in tiyatakòn-najen koni orré xi tijnandaà nga kiyá.

³⁷ Tanga it'aà ts'e ngats'iì kjoa koi, jye tsato titsanikijne-lá xi it'aà ts'e Cristo xi kjòtsjakeè-ná.³⁸ K'oáá s'in tijnngoò takoán nga nijngoò kjoa xi koma kochrjet'aaxìn-ná xi kjoatjòcha-la Nainá, nì jè kjoa biyaà, nì kjoabinachon, nì àkjale, nì jnà nga'ñó xi tjin isò'nde nì jnà xi tjin jiin

isén, nì jǎà kjoa xi tǐn nàchrjein i'ndeì, nì jǎà kjoa xi koma nàchrjein xi sa nchrobá, ³⁹ nì jè xi isa 'nga, nì jè xi isa nanga, nìta mé tsojmì xi Nainá tsibíndaà, nìmé xi koma kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-la Nainá xi jye tǐn-ná it'aà ts'e Cristo Jesús xi Na'èn-ná.

9

Mé-ne mikì ijchòtjìngui-la kjoa kixi-la Nainá jǎà xita Israel xi xó jaàjìin-ne

¹ Okixì xi xan it'aà ts'e Cristo; mì 'én ndiso chjà; jè Inìma Tsjeè-la Nainá sikhìyia-la kjohìtsjeèn-na nga tsjà 'én it'aà ts'an, ² nga kjit'aà nàchrjein ba tǐn-na koa 'on ma-la inìma-na, ³ it'aà ts'e jǎà xita 'ndsè xi xinguiàa ma koi-né nga 'ñó matsjake. 'Nó mejèn-na nga kàtasakò-la kjondaà. Skanda komaá-là kòsit'aàxìn-la Cristo tsà k'oas'ín sakò-la kjondaà jǎà xita xinguiàa xi ts'e naxandá Israel, tanga mikì tǐ'nde-na nga kòs'ín s'iaàn. ⁴ Nga jǎà xita Israel, jè Nainá kiskoétjò nga ixti-la ma, ko yaá ki'ya-la kjoajeya-la Nainá, ko kitjoé-la jǎà kjoa xi tsibíndaàjìin-ko, tìkoà kitjoé-la kjotìxoma-la Moisés, ko kitjoé-la okixì kòs'ín skoexkón Nainá, ko kitjoé-la 'én koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá. ⁵ Jǎà xita Israel yaá inchrobàt'aà-ne ts'e xi 'ñó xita jchínga kjìin xi Nainá xó jaàjìin-ne. Jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] nga xita isò'nde komà, yaá inchrobàt'aà-ne it'aà ts'e xita jchínga koi. Jè Cristo xi Nainá; jè otìxoma yije-la kjoa; jeya kàtìjna nìta kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

⁶ [Nga mìtsà mokjeiín-la ngats'ìi xita Israel], mìtsà koi kjoa-la nga jè 'én-la Nainá mikì bitasòn. Koi-né nga it'aà ts'e Nainá, mìtsà ngats'ìi xita xi ya nchrobàt'aà-ne tje-la Israel nga nguì kixì kjoa nga ya chja-ne. ⁷ Nas'ín ya tjen-la it'aà ts'e Abraham, mìtsà ngats'ìi nga kitjoé-la kjondaà nga ixti-la ma. Nga k'oaa tsò Xojon-la Nainá: “Jǎà xita tje-lè, yaá kjinchrobà-ne it'aà ts'e Isaac.” ⁸ Kjoa koi, k'oaa tsòya-ne, nga jǎà ixti-la Nainá, mìtsà jè xi chjì-la yá ts'e tje xi nchrobàt'aà-ne. Ta jǎà-né xi ixti-la Nainá ma jǎà xi jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga ixti-la koma. Tà jǎà-né xi k'oas'ín oxkìt'aà nga kixì kjoa nga nguì tje-la Abraham ma. ⁹ Nga jè 'én xi Nainá kitsjaà-la tso'ba Abraham, k'oaa tsò: “Jè nó xi sa nchrobá kjoìi jngòò k'a-na; jè Sara, ki'ndì s'e jngòò-la.”

¹⁰ Mìtsà ta jǎà kjoa koi xi komà. Tìkoaa jè Rebeca kis'e-la ixti'ñò xi ts'e Isaac, jè xi xita jchínga-ná ma. ¹¹ Nainá k'oaa s'ín kitsjaà tso'ba k'e nga tìkj'eè ts'ìin jǎà ixti'ñò nga tìkj'eè kii 'ya-la mé kjoa xi s'ìin, a jè xi ndaà tǐn, o jè xi mikì ndaà tǐn. K'oaa s'ín kjòkixì nga Nainá tǐ'nde-la nga kjoaàjìin xita koni s'ín jye tǐindaà-la nga kichja-la jǎà xita xi jè mejèn-la. Mìtsà kindà s'ín mé xi jye kis'ìin xita. ¹² Nainá k'oaa kitsò-la Rebeca: “Jè ti-lè xi jts'ín itjòn, chì'nda-lá koma jè xi iskan jts'ín.” ¹³ K'oaa s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè Jacob kjòtsjakeè-ná, ko jè Esau kjòtjakeè-ná.”

¹⁴ ¿Mé xi kixoán? Nainá, ¿a mìtsà kjoa kixì xi s'ín? Majìn, mì k'oaa s'ín tǐn. ¹⁵ Nainá k'oaa kitsò-la Moisés: “Kohìmakeè-ná xi 'an mejèn-na nga kohìmakeè, skoehìma-ná jè xi mejèn-na nga skoehìma.” ¹⁶ K'oaa s'ín tǐn kjoa koi, mìtsà koi nga jǎà mejèn-ná nga s'e-ná, nì mìtsà koi nga 'ñó binchaàtsjiaa; jè Nainá tsjá-la kjondaà-la jǎà xita xi jè mejèn-la mahìmakeè. ¹⁷ K'oaa s'ín tichja Xojon-la Nainá nga kitsò-la Faraón: “Koiì k'oas'ín kisikìjna-lè nga xitaxá tǐni ya naxandá Egipto mé-ne nga it'aà tsjìi kokoaà nga 'ñó-na tìkoà skoexkon-na xita nga tǐtsa isò'nde.” ¹⁸ K'oaa s'ín

s'ín Nainá, t́jín-la kjoḥimatakòṅn ìt'aà ts'e xítà xi jè mejèn-la; t́koḡá ma-la sítájaàjìṅn iníma-la xítà xi jè mejèn-la nga kátasítájaàjìṅn iníma-la.

¹⁹ Tanga tsà jì k'oḡ k'oín-ná: “Tsà k'oḡs'ín s'ín Nainá, ¿mé-ne jé bínè-la j́nà xítà?, nga nì yá xítà xi koma kondra kjoì-la koni s'ín mejèn-la jè.”

²⁰ Tanga jì, xi taxkì xítà-né, ¿yá-né jì, nga Nainá otikjòðkòjì? Jngòò t́jì xi xó kisindaà-ne, ¿a komaá kítso-la jè xi tsibíndaà: “Mé-ne k'oḡs'ín tsibíndaà-ná?” ²¹ ¿A mì t́jì'nde-la jè xi ma-la bíndaà t́jì nì'nde nga t́jè-ne ndási kòjìndaà jngòò-ne t́jì xi tà k'e mochjeén k'e nga t́jín s'eí koḡ kòjìndaà jngòò xi nachrjein nchjòṅn mochjeén?

²² Tsà Nainá mejèn-la tsakó kjoajti-la ko nga'ñó-la, ¿a ch'o t́jín nga kiskoòñà kjoḡ ìt'aà ts'e xítà xi tjoé-la kjo'in ko xi t́jínè-la nga kjoehesòn?

²³ Mítsà ch'o t́jín; nga koií k'oḡs'ín kis'iin-ne mé-ne nga ma tsakó kjoajeya-la xi ìt'aà tsaján nga kjoḥimakeè-ná. Nga jè tsibítsajnandaà-ná skanda t́sa kjòtsee, mé-ne t́koḡ s'e-ná kjoajeya-la. ²⁴ Nainá k'oḡá s'ín xó kiichja-ná. T́jín xítà xi ya itjokàjìṅn ts'e xítà judío; t́koḡá t́jín xítà xi ya itjokàjìṅn ts'e xi taxkì xítà xi mítsà xítà judío. ²⁵ K'oḡá s'ín t́chja xojon-la Oseas xítà xi kiichja ngajo-la Nainá nga tsò:

Jè xi mítsà naxandá-na ma nga sa ítjòn, naxandá ts'aán koma; jè xi mì tjòkeè kijtsee nga sa ítjòn, tjòkeè skoeè.

²⁶ Ti ya-ne ì'nde ñánda oki'mi-nò:

“Mítsà naxandá ts'an xan-nò”,

“ixti-la Nainá xi t́jnakon” k'oín-nò.

²⁷ Isaías, xítà xi kiichjaya ngajo-la Nainá, k'oḡá t́jì tsò ìt'aà ts'e naxandá Israel: “Nas'ín ḱjín jchán ma-ne ixti-la koni tsomì ts'e ndáchikon, tà chiba ma-ne xi kítjokàjìṅn kjo'in. ²⁸ Nga jè Na'èn-ná nítòṅn s̀iikitasòn jè kjoakixi-la xi jye jè kitsjaà koni s'ín t́jínè-la j́nà xítà nga t́jtsa isò'nde.”

²⁹ Koni s'ín kitsò Isaías nga t́sa ítjòn:

Jè Na'èn-ná, xi tse nga'ñó t́jín-la,

tsà mìkì kisikiningui chiba-ne t́je-ná,

jyeé-la kisikjehesòn yije-ná

koni kisikò naxandá Sodoma ko naxandá Gomorra.

³⁰ ¿Mé xi kixòán? J́nà xi mítsà xítà judío, xi mìkì fitjìngui-la kjoḡ kixì, ì'ndeì, jyeé xítà kixì-né nga nguixkon Nainá tà koií kjoḡ-la nga mokjeiín-la ìt'aà ts'e Nainá. ³¹ Tanga j́nà xítà Israel xi fitjìngui-la Kjotíxoma-la Moisés nga nchihótsji nga kixì kítajna nguixkon Nainá mìkì ijchòtjìngui-la. ³² ¿Mé-ne nga k'oḡs'ín komà-ne? Koií kjoḡ-la nga mìkì mokjeiín-la ìt'aà ts'e Nainá. Tà k'oḡá s'ín 'ñó tsohót'aahikon nga ndaà t́jín kjoḡ xi kis'iin ìt'aà ts'e Kjotíxoma. K'oḡá ma-ne [k'e nga j'ìi Cristo] yaá kisatíngui koni jngòò Ndajo xi kijnahikòn. ³³ Xojon-la Nainá k'oḡá s'ín t́chja [ìt'aà ts'e Cristo] nga tsò:

Ya nindoò Siòn kijnáa jngoaá ndajo xi kijnahikòn,

jngòò Ndajo xi satíngui xítà,

tanga jè xi kokjeiín-la ìt'aà ts'e Ndajo jè mìkì kòsobà-la.

10

Mé xi s'eén nga kítajnandeì-ná xi kjoḡ ts'e jé-ná nga kixì kítajnaá nguixkon Nainá

¹ J́nò ndí 'ndsé, xi ngui okixì, koií xi 'ñó mejèn-la iníma-na ko xi 'ñó s̀jèt'aà-la Nainá ìt'aà ts'e naxandá Israel, nga kátitsajnandeì kjoḡ ts'e jé-la. ² An be kixì-ná nga 'ñó mejèn-la nga ndaà skoexkòn Nainá j́nà xítà

Israel, tanga mìkii mangàsòn kjohítsjeèn-là koni s'ín tjín jè kjohítsjeèn xi nguì kixi tjín. ³ Nga mìkii fahas'en-jiin-là nga tà jngoò jè Nainá xi ma-là kixi síkítsajna xita. Tà jè xi mejèn-là nga tà jñà kixi síkítsajna yijo-là. Majin-là kjoé xi okixi-là Nainá xi ma-là kixi síkítsajna-ná. ⁴ Nga jè Cristo kisikjehet'aà kjoa ts'e kjotixoma mé-ne nga s'e-là kjoa kixi ngats'ii xita xi mokjeiin-là it'aà ts'e Nainá.

⁵ Jè Moisés, k'oaá s'ín kiskii it'aà ts'e xita xi mejèn-là kixi kítsajna it'aà ts'e kjotixoma nga tsò: “Jè xita xi síkítasòn kjotixoma, it'aà ts'eé kjotixoma kíjnakon-ne.” ⁶ Tanga it'aà ts'e xita xi kixi kítsajna k'e nga mokjeiin-là, k'oaá tsò: “Kì k'oaá tsò inima-lè: ¿Yá xi kjimijìn ngajmii?” (Én koi tsòyaá-ne nga mejèn-là kjinchrobàjen-ko Cristo.) ⁷ Ko, kì k'oaá tsò inima-lè: “¿Yá xi ma koi's'en-jiin i'nde ñanda nchisíkjeiin kjo'in jñà mik'en?” (Én koi tsòyaá-ne nga mejèn-là skímii'nga i'jngoò k'a-ne Cristo ya jjiin-là mik'en.) ⁸ Tanga, ¿kó tsò-isa 'én-là Moisés? Tsò-ne: “Chrañat'aà tjina-lè jè 'én, yaá tjina'a ndsoboì, yaá tjinajiin inima-lè.” K'oaá tsò 'én xi 'an chjaya xi mochjeén nga kòkjeiin-ná. ⁹ Tsà ndsoboì kénajmí-ne nga Jesucristo, jè xi Na'èn-ná, koa tsà kò inima-lè kòkjeiin-lè nga Nainá kisikjaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaá, kijnandeji-né xi kjoa ts'e jé-lè. ¹⁰ Nga koó inima-ná mokjeiin-ná mé-ne nga kixi kítsajnaá nguixkon Nainá tikoá koó ndsobaá bènajmiá nga Jesucristo, jè xi Na'èn-ná, mé-ne nga koma kítsajnandeji-ná xi kjoa ts'e jé-ná.

¹¹ K'oas'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò: “Ngats'ii xi kòkjeiin-là it'aà ts'e Cristo mìkii kosobà-là.” ¹² Jñà xita judío ko xi mìtsà xita judío, tà ngàsòn-né xi it'aà ts'e Nainá; nga tijè-ne Cristo xi Na'èn tsò-là ngats'ii xita. Jè kjondaà xi 'ño tse tjín-là Cristo, jè tsjá-là ngats'ii xita xi chjat'aà-là. ¹³ Nga k'oaá tì tsò Xojon-là Nainá: “Ngats'ii xita xi kichjat'aà-là Na'èn-ná, kítsajnandeji-né xi kjoa ts'e jé-là.” ¹⁴ Tanga mìkii koma kichjat'aà-là Cristo jè xita xi kj'eé kì mokjeiin-là. Kò mìkii kòkjeiin-là xita xi kj'eé mé 'én 'nchré it'aà ts'e Cristo. Koa mìkii koma kji'nchré xita tsà mì yá xita tjín xi keènojmi-là it'aà ts'e Cristo. ¹⁵ Koa jè xita xi keènojmi 'én, mìkii koma siixá tsà mì yá xi síkasén. K'oas'ín tjit'aà xojon: “Mé tà ndaà-ne nga k'oas'ín binchimasòn jñà xita xi chjaya 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ts'e kjoa'nchán.”

¹⁶ Tanga mìtsà tà ngats'ii xita Israel kisikitasòn jè 'én ndaà-là Nainá xi kii'nchré. Nga jè Isaías xita xi kiichja ngajo-là Nainá, k'oaá kitsò: “Na'èn, ¿yá xi kòkjeiin-là 'én xi jin kinokjoàya-jen?” ¹⁷ K'oaá ma-ne, k'e nga mokjeiin-ná, yaá nchrobát'aà-ne k'e nga na'yá-lá 'én. K'oa jñà 'én xi na'yá, 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo-né.

¹⁸ Tanga, k'oaá xan: ¿A mìtsà kii'nchré xita Israel jè 'én ndaà-là Nainá? Jon, kii'nchré-né. Nga k'oaá tsò jè Xojon-là Nainá:

Kijnda isò'nde jyeé tsabísòn 'én-là.

Jyeé ijchò skanda ñanda fehet'aà-ne nangui.

¹⁹ Tikoáá xan-ná: jñà xita Israel, ¿a mì kisijin-là kjoa koi? Kisijiin-là. Jè xi tjina itjòn, k'oaá kitsò Moisés:

'An, k'oaá s'ín s'iaàn nga kàtachinicha jñò jngoò naxandá xi mìtsà naxandá ts'an xan-là.

Kàtamajticha it'aà ts'e naxandá xi chiba kjohítsjeèn tjín-là.

²⁰ Tikoáá Isaías 'ño tsi'beé-là ikon nga kiichja 'én-là Nainá nga kitsò:

Kisakò-là jñà xita xi mìkii 'an tsohótsji-na.

Tsakò-là kjondaà-nà jñà xita xi mìkii 'an kiskònanguiya-na.

21 Tanga jè Isaiás k'oaá s'ín kiskii it'aà ts'e xita Israel koni s'ín kitsò Nainá: “Nachrjein nchijòn tsijmeé-la ndsaa nga kichjà'nchré-la jngoò naxandá xi kondrà kii-la 'én-na nga mì kì kisikitasòn.”

11

Kjohimatakòn xi tjin-la Nainá it'aà ts'e naxandá Israel

¹ Aán kjònanguia, jè Nainá, ¿a kitsjeiin takòn naxandá-la Israel? Majìn, mì k'oaá s'ín tjin. 'An, tikoáá xita Israel-ná, tje-laá ma Abraham, xita xinguiáá ma xi ya nchrobát'aà-ne ts'e Benjamín. ² Nainá mìtsà tsachrjekàngui naxandá-la nga jye tjiin-la nga tisa tàts'en-la kjoa nga ixti-la koma. ¿A mì tjiin-nò koni tsò Xojon-la Nainá it'aà ts'e Eliás nga k'oaá s'ín chjàt'aà-la Nainá xi kondrà ts'e Israel? Tsò: ³ “Na'én, jña xita-lè xi kiichjà ngajo-lè, jyeé kisik'en xita, koa jña i'nde tsjeè-lè jyeé kisikits'òña; tà 'an tajngoò tijnáa isa, tikoáá mejèn-la sikk'en-na.” ⁴ Tanga k'oaá tsò 'én xi tsjá Nainá: “Majìn, mìtsà tà jì tajngoò tijni. Itoò jmiù ma-ne xita xi 'an títajnatjò-na xi kj'eè tsà ya bincha-xkò'nchit'aà-la xkòsòn-la Baal.” ⁵ Nachrjein i'ndeí tákó k'oaá s'ín ma, tjin isa xita Israel xi títajnatjò-la Nainá xi xó jaàjijn-ne xi kjondaà ts'e. ⁶ Tsà tà kjondaà ts'eé Nainá nga k'oaá s'ín jaàjijn xita, tsòyaá-ne mìtsà koi kjoa-la kjondaà xi kis'iin. Tanga tsà koií kjoa-la kjondaà xi kis'iin, mi-la tsà tì kjondaà-la Nainá kjòchjeén-ne nga kitjaàjijn xita.

⁷ ¿Kó s'ín tjin kjoa? Tsòyaá-ne nga kjín xita Israel mìkii ijchòtjingui-la jè kjoa xi tsohòtsji. Tanga kis'e i'nga xita xi xó jaàjijn-ne Nainá xi jye ijchòtjingui-la. Jña xita xi i'nga, 'ñò kjòtáajijn inima-la. ⁸ K'oaá s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Nainá, kitsjaá-la nga kisijñòjijn inima-la; jña xkon mìkii tsejèn-la, kò líká-la, mìkii 'nchré skanda nachrjein i'ndeí.” ⁹ Jè xitaxá ítjòn David k'oaá ti kitsò:

Jè s'eí xi ochrje, tije kátama-ne ch'an nga kàtakaàngui, kàtasiya'ñó na'ya, kò tijná kàtasatngui-ne mé-ne nga kàtas'e-la kjo'in.

¹⁰ Kàtasichjoà xkon mé-ne nga mìkii kòtsejèn-la nga kjit'aà nachrjein kàtamatsit'in its'in.

¹¹ 'An kjònangui-ná, ¿a jngoò k'a chixòt'aà nangui jña xita Israel k'e nga kisatèngui? Majìn. Mì k'oaá s'ín tjin kjoa. Jè kjoa-la nga mìkii kisikitasòn jña xita Israel, jña kitjoé-la xi mìtsà xita judío nga tsibitsajnandeí xi kjoa ts'e jé-la. K'oaá s'ín komà mé-ne nga jña xita judío kàtachini-ne it'aà ts'e kjondaà-la Nainá. ¹² Tsà jña xita isò'nde kisakò-la kjoanchinà-la Nainá k'e nga jña xita judío mìkii kisikitasòn-la Nainá kò kisichjà kjondaà-la, isaá ta 'ñò ndaa s'e-la kjoa machikon-t'in jè isò'nde k'e nga jña xita judío ijngoò k'a skoé i'nde-la ya nguixkon Nainá.

¹³ Jñò chjàkò-nò xi mìtsà xita judío mì-nò. 'An kisixáya-na nga 'an kichjàjijn-la jña xi mìtsà xita judío. 'An beèxkón-ná xá xi kits'iin-na. ¹⁴ Tsà koií nachrjein-la kochinií i'nga xita xinguiáa mé-ne nga tikoá koma kítajnandeí-ne xi kjoa ts'e jé-la. ¹⁵ Tsà jña xita isò'nde kisakò-la kjoa'nchán it'aà ts'e Nainá k'e nga jña xita judío itjokàngui, isaá tse kjondaà sakò-la jña xita judío k'e nga skoétjò ijngoò k'a-ne Nainá. Skanda k'oaá s'ín komat'in koni jngoò xita xi jye k'en kò kjoaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá. ¹⁶ Tsà tsjeé niño xi sindaa ítjòn nga kongatsja Nainá, tikoáá tsjeé-né na'yo xi kochjeén nga sindaa niño k'e nga koma iskan. Tsà tsjeé it'aà ts'e Nainá i'ma-la yá, jña chrja-la tikoáá tsjeé-né.

¹⁷ Jñà xita Israel, k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò yá olivo ndaà xi kitit'aa chrja-la, koa ngaji k'oaá s'ín ngaya-la koni chrja-la yá olivo jjiin ijñà nga ya kisikjòokoji ya ngajo-la chrja-la yá olivo ndaà; k'oaá ma-ne nga ya tíchjoi jè nga'ño-la i'ma-la yá olivo ndaà. ¹⁸ Kì 'nga níkjini yijo-lè nga ya titsakjòokoji chrja-la yá olivo ndaà. Tíkítsjiin nga tà kisikjòokò-nè; mìtsà jì 'biì-la nga'ño jñà i'ma-la yá olivo ndaà, tà saà jì tsjá-lè nga'ño jñà i'ma-la yá olivo ndaà.

¹⁹ Jì, kì k'oaá si: “Kitit'aa chrja-la yá olivo ndaà, nga 'an kisikjòokoa.” ²⁰ Tíkítsjiin koií kjoa-la nga mìkiì mokjeiín-la nga kitit'aa-ne. Tanga jì koií kjoa-la nga mokjeiín-lè nga ya tijnat'eii. Kì 'ngaa beè-la takòin, tiskón-la Nainá. ²¹ Nainá, tsà mìkiì kitsjaà'nde-la jñà chrja-la jè yá olivo ndaà nga ya kíjnakjòokò tikoaa ngaji tsà mì tì kii mokjeiín-lè mì tì kii tsjá'nde-lè nga ya kíjnakjòokoi. ²² Chitsejèn-la Nainá, 'ño ndaà xita tanga tikoaa jè xi mejèn-la nga ndaà kítasòn 'én xi chja. Mìkiì beè ima jñà xita xi chinchat'aaxìn-la Nainá. Tanga it'aa tsjii títjsjá-lè kjondaà. Tà jè xi mochjeén nga k'oas'ín kijni koni s'ín tjin kjondaà xi kitsjaà-lè. Tsà majin tikoaa kotet'aa-lè koni jngoò chrja-la yá. ²³ Jñà xita judío xi chrja-la yá xi kitit'aa, tsà kòkjeiín jngoò k'a-la, komaá sincháya-ne i'nde-la, nga Nainá tjin-la nga'ño, komaá kikjòò jngoò k'a-ne. ²⁴ Jì, nga ya kitit'aa-ne jñà yá olivo jjiin ijñà koa kisikjòokoji yá olivo ndaà nas'ín mìkiì ya ok'in-lè. jtsáà tà ndaà ok'in-la nga jñà chrja-la yá olivo xi xó kitjaàjiin-ne nga sincháya jngoò k'a-ne i'nde-la xi tijè-ne yijo-la yá!

²⁵ 'Ndsè, mejèn-na nga ndaà kàtasjiin-nò kjoa'ma koi koni s'ín tjindaà-la Nainá mé-ne nga mì 'ño chjine kinachrje yijo-nò. Jè kjoa nga tjin i'nga xita Israel xi kjòtáajjiin injma-la nga mìkiì mokjeiín-la, tanga skanda k'ée kòkjeiín-la k'e nga jye kòkjeiín yije-la xi mìtsà xita judío. ²⁶ K'e nga jye k'oas'ín koma, ngats'ii xita Israel kítasajnandeji-né xi kjoa ts'e jé-la, koni s'ín tíchja xojon nga tsò:

Yaá nindoò Sión kjinchrobà-ne xi ma-la sikkítsajnandeji xita Israel xi kjoa ts'e jé-la,

jè xi kjoaaxìn-la jé-la jñà xita tje-la Jacob.

²⁷ Jè kjoa xi bindaàjiin-koa

k'e nga kjoaaxìn-la jñà jé xi tjin-la.

²⁸ Kjoa ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jñà xita judío, konda-laá ma Nainá mé-ne jñò sakò-nò kjondaà. Tanga jè kjoa nga xó kitjaàjiin-ne xita koi, tákò matsjakeè Nainá nga jye kòs'ín kitsjaà-la tso'ba jñà xita jchínga kjiiin-la. ²⁹ Nainá mìkiì faaxìn kjotjò xi tsjá, tikoaa mìkiì faaxìn 'én xi chja-ná. ³⁰ Jñò, k'oaá tis'ín ki'nè nga sa kjòtseé; mìkiì kinikitasòn-là Nainá, tanga i'ndeji yeeé kisakò-nò kjohimatakòn, koií ngatji-la nga mìkiì kisikitasòn jñà xita judío. ³¹ Nachrjein i'ndeji jñà xita judío mìkiì síkitasòn-la Nainá. Tanga tà koi-né nga jè Nainá tjin-la kjohimatakòn xi it'aa tsajòn mé-ne jñà xita koi tikoaa s'e-la kjohimatakòn ts'e Nainá. ³² Nainá, k'oaá tsò nga ngats'ii xita judío, kò xi mìtsà xita judío, mìkiì síkitasòn-la nga jè xi mejèn-la Nainá nga ngàsòn ngáya kohimakeè ngats'ii xita.

³³ jMé tà 'ño tse ma kjoanchinà xi tjin-la Nainá, kò 'ño tse kjoachjine tjin-la kò kjohitsjeèn-la! Nijngoò xita xi machiya-la kòs'ín kosòn-la k'e nga bindaàjiin kò kòs'ín tjin ndiyá-la. ³⁴ Yá xi beè kòs'ín tjin kjohitsjeèn-la Nainá? Mì yá xi koma-la sikkichiya-la Na'èn-ná. ³⁵ Yá xita xi jè kisikiña ítjòn-la xi mochjeèn-la Nainá mé-ne nga jè sikkátji ngajo-la? ³⁶ It'aa ts'eé

Nainá nchrobát'aà-ne ngats'ii tsojmi xi tjín, tikoá it'aà ts'e-né nga títsakon, ko k'oaá s'ín mochjeén nga jeya kájna.

Nainá, kátas'e-la kjoajeya nita mé nachrjein-ne. K'oaá s'ín kátama.

12

Mé xi s'eén nga tsjeè sijchá yijo-ná koni s'ín sasén-la Nainá

¹ K'oaá ma-ne 'ndsè, nga tse kjohimatakòn tjín-la Nainá xi it'aà tsaján, 'an bìtsi'bà-nò nga k'oaá s'ín tìngatsja yijo-nò it'aà ts'e Nainá koni jngoò kjotjò xi tijnakon, xi tsjeè tjín, xi ndaà sasén-la Nainá; nga ngui ko inima-nò ko kjohitsjeèn-nò jeya sijkjna Nainá. ² Kì k'oaá s'ín onguiko yijo-nò koni s'ín tjín kjotixoma-la isò'nde. Tixitseyá kjohitsjeèn-nò nga kàtatjiya-nò koni s'ín títanijchá yijo-nò mé-ne nga jcha-nò mé xi mejèn-la Nainá it'aà tsajòn, jña kjoa xi ndaà tjín, xi ngui tjikixi, xi jè ndaà sasén-la.

³ It'aà ts'e xá xi 'an kitjoé kjotjò-na, k'oaá xan-nò nga jngoò lingoò, kì 'nga onguiko kjohitsjeèn-nò koni s'ín tjinè-la nga sikitsjeèn; tà saà ndaà tikitsjeèn koni s'ín ok'in-la kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá k'e nga kòkjein-nò it'aà ts'e Cristo. ⁴ Koni s'ín tjín yijo-ná nga kjìn skoya tjín-la tanga kak'ejí kak'ejí xá tjín-la nga lingoò lingoò skoya. ⁵ K'oaá s'ín ma it'aà tsaján nga kjìn ma-ná, tanga xi it'aà ts'e Cristo tà jngoò ma-ná nga lingoò lingoó; k'oaá s'ín kindoba'ñoá xinguiá koni s'ín kitsobá'ñoó xikjín yijo-ná.

⁶ Koni s'ín kjòmejèn-la Nainá jye kitsjaà-ná xá xi s'eén nga jngoò lingoó. Jngoò xita, tsà jè xá kitjoé-la nga xita kichjayajin-la, k'oaá s'ín kàtasikjeén koni s'ín mokjein-la. ⁷ Tsà jè xá kitjoé-la nga xita kosiko, k'oaá s'ín kàtasikjeén nga ndaà kàtasiko xita. O xi jè xá kitjoé-la nga kòkòya, k'oaá s'ín kàtasikjeén nga ndaà kàtakóya. ⁸ Jè xi kitjoé-la xá nga sijehikon xita, k'oaá s'ín kàtas'ín. Jè xi ma-la sika'bí tsojmi, ngui koó inima-la kàtasika'bí; jè xi xá ítjòn kjòngatsja, ndaà kàtasikitasòn; jè xi síchjât'aà-la jña xita ima, koó kjotsja-la kàtasíchjât'aà-la.

⁹ Ngui koó inima-nó tìtsjacha xinguió. Tijticha kjoa xi ch'o tjín. Koif tanguítjngui-là kjoa xi ndaà tjín. ¹⁰ Koó kjotsja-nò tìtsjacha xinguió nga 'ndsè chiba. Ìsa ndaà jchaxkón xita xinguió xi i'nga; jña tikitsajna ítjòn nga jngoò lingoò.

¹¹ Kì ts'e'è 'nè xi xá ts'e Nainá. Ngui koó inima-nò tixá-la Na'èn-ná.

¹² Tsja te-lá takòn jè kjoa xi chiñà-là. Ko inima-nò kàtachikjoako-nò kjo'in xi títanikjioón. Nachrjein nchijòn tìtsi'ba-là Nainá.

¹³ Tjii-là mé xi mochjeén-la jña xita tsjeè-la Cristo. Choétjò xita xi bijchó ya ni'ya-nò.

¹⁴ Tjjet'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in jña xita xi ch'o síko-nò; kì k'oaá s'ín nijét'aà-la nga kjo'in tsjá-la.

¹⁵ Tìtsjakoo jña xita xi tsja tjín-la. Chihindáyakoo jña xi nchikjindáya.

¹⁶ Tà jngoò t'een kjohitsjeèn-nò. Kì 'nga ikon 'nè yijo-nò, ya tsjahijtakoo jña xita ima. Kì ñó chjine nachrjenguiod yijo-nò.

¹⁷ Jña xita xi ch'o síko-nò, kì ch'o níkoò ngajo-nò. Kjit'aà nachrjein ndaà t'een nga nguixkon ngats'ii xita. ¹⁸ Skanda ñánda sakó'nde-nò, jño tjinè-nò nga 'nchán títajnakoò ngats'ii xita. ¹⁹ Ndi 'ndsè xi matsjake-nò, k'e nga mé xi mat'ioòn, kì jño 'nè ngajo-nò. Tsja Nainá tikijnaya kjoa-nò mé-ne nga jè tsjá-ne kjo'in. K'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Tsò Na'èn-ná: 'Aán oko-na nga kindajin-la xita, 'aán tsja-la chji-la." ²⁰ K'oaá ma-ne, tsà jè kondra-lè, tsà tsjìn tsojmi xi kine, jii tjii-la; tsà xindá-la, tjii-la

nandá nga kàt'ìi. K'e nga koa sikoji, kosobà tì'biù-là kondrà-lè, chibà-là kohinì isén-là koni xá'í. ²¹ Jè kjoa xi ch'o tjin, kì jè síkijne-nò; tikoáá-ne jè kátitasòn xi kjondaà, mé-ne nga sikijne-là kjoa xi ch'o tjin.

13

Mé kjoa-ne nga nikitasòn-lá xi xitaxá títsajna

¹ Ngats'ìi xita kátasíkitasòn-là xi xitaxá títsajna, nga Nainá kitsjaà-la kjoatixoma. Jñà xi xitaxá títsajna, Nainá kitsjaà-la xá. ² Jñà xita xi bitsajna tájaà-la kjoatixoma-là xitaxá, kondraá bitsajna-là jñà xita xi Nainá kitsjaà-la xá. Jñà xita koi, ti yijo-laá tìbinè-là kjo'in. ³ Jñà xitaxá mìtsà koi xá títsajna-ne nga jñà kinchaxkón-là xita xi ndaà s'in, jñà-né xita xi ch'o tjin kjoa xi s'in. Tsà mejèn-lè nga mìkì kiskón-là xitaxá, ndaà t'jin, ko jñà xitaxá ndaà sikijna-lè. ⁴ Jñà xi xitaxá tjin-là, xá ts'e Nainá nchisikitasòn, mé-ne nga ndaà kijna-ne. Tanga tsà ch'o tjin kjoa xi tì'nì, tiskón-là xi xitaxá tjin-là, nga tji'nde-là nga tsjaà-lè kjo'in. Nga xá-là Nainá nchis'in k'e nga bíndaàjìn kjoa ko nga tsjá-là kjo'in jñà xita xi ch'o s'in. ⁵ K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga ndaà sikitasòn-lá jñà xi xitaxá títsajna, mìtsà tà koi-ne nga kjo'in tsjá-ná; koi-né nga xó k'oas'in beè-là takoán nga tjinè-ná nga sikitasoán. ⁶ Koií kjoa-là nga tikoá machjí ton sá, nga jñà xitaxá k'oaá s'in nchisikitasòn-là Nainá ko kjit'aà nachrjein koatjin xá xi nchis'in.

⁷ Tichjó yije mé xi kitjen-nò. Jè xi kitjen-la ton sá, kátichjí. Jè xi kitjen-là tsojmì xi machjítjì, kátichjítjì. Jè xita xi mochjeén-là nga jchaxkón, kátayaxkón. Jè xita xi mochjeén-là nga ndaà kína, ndaà tikijna. ⁸ Kì mé xi jmeét'ioòn yijo-nò. Tanga kitjeén-nò ts'e kjoatjòcha it'aà ts'e xita xinguijo. Nga jè xi matsjakeè xikjín, jyeé kisikitasòn yije Kjoatixoma. ⁹ Jñà kjoatixoma tsò-ne: “Kì kjoa chijngui 'nì, kì xita nìk'in, kì chijé 'nì, kì 'én ndiso nokjòì, kì maxitakòn-chiù xinguijì.” Ngats'ìi kjoatixoma koi, ko xi k'ejì, yaá mangásòn yije jè kjoatixoma xi tsò: “Títsjachi xita xinguijì koni tsà ti yijo tsji-ne.” ¹⁰ Jè xi matsjakeè xikjín, mìtsà ch'o siko xita xikjín. Jè xi matsjakeè xikjín, jyeé ndaà tísikitasòn Kjoatixoma.

¹¹ K'e nga k'oas'in s'eén yijeé kjoa koi, jcha-ná nachrjein j'ndeí mé kjoa xi tíma nga jye ijchò chibà-là nga sika-lá yijo-ná nga titsafè. Koni k'e nga sà kòkjeiín-ná, jye 'ño kjòchrañat'aà nachrjein nga kitsajndiaá kjoa ts'e jé-ná. ¹² Ntjèn, jyeé tífahato, jyeé tímachraña nachrjein nga s'e isén nga kitjojen ijngòò k'a Na'èn-ná. Kínachrjenguaá ngats'ìi kjoa xi ma ñánda nga jñò choòn ko choé nga'ño-là Nainá koni s'in mochjeén ñánda iseèn choòn koni tsà kichá ts'e soldado. ¹³ K'oaá s'in iseèn kitjá koni nachrjein nga ndaà sijchá yijo-ná. Mì kì mochjeén nga taxkì chjineé tsojmì ko nga mach'iaá. Mìkì mochjeén nga íchjín kjòhijtaoáá, ko mì kì ma taxkì sikoáá yijo-ná. Mìkì mochjeén nga xita kixkàn-koáá ko mìkì mochjeén nga kjoaxitakòn kichjà-lá xinguiáá. ¹⁴ K'oaá s'in tijchá yijo-nò koni s'in kis'iin jè Na'èn-ná Jesucristo, kì kì nikitasòn-là yijo-nò kjoa ch'o xi síjé.

14

K'e nga mìkì mangásòn kjòhítsjeèn-ná it'aà ts'e kjoa xi mì xó kù tji'nde-ná nga s'eén

¹ Choétjò xita xinguijo xi mìkì tijnòò ikon mé kjoa xi tji'nde-là nga s'jin; kì chibàya-nò jñà kjoa xi mìkì mangásòn kjòhítsjeèn-nò. ² Tjin xita xi k'oas'in mokjeiín-là nga ma chine yije tsojmì xi tjin, tikoá tjin xita xi mìkì mokjeiín-là tsà ma chine yije tsojmì xi tjin. Tà jñà tsojmì xi nangui

síjchá kine. ³ Jè xi kine yije tsojmì xi ma chine mìkìi koma kochrjekàngui jè xi mìkìi ma-là kine yije tsojmì; kò jè xi mìkìi ma-là kine yije tsojmì, mìkìi koma kichajano-là jè xi ma-là kine yije tsojmì xi tjin, nga Nainá jyeé kiskoétjò nga k'ndí-là ma. ⁴ ¿Yá-né jì nga níkindjì ch'índa xi mìtsà tsjji? Nga ch'índa ts'e Nainá-né. Jè ch'índa jè, kindá ts'eé nei-là tsà kixì tjna kò tsà mì kixì tjna. Tanga kixì k'jna, nga jè Na'èn-ná tjin-là nga'ño nga kixì sík'jna.

⁵ Tjin xita xi tsò: tjin nachrjein xi isa xkón. Tikoá tjin xi tsò: Nachrjein, tà ngásòn ngaya-né nga nachrjein nchijòn. Nga jngoò ìjngoò xita, k'oaá s'ín ndaà katjngoò-là ikon koni s'ín síkítsjeèn. ⁶ Jñá xita xi faájìn jngoò nachrjein nga beèxkón, k'oaá s'ín nga jeya sík'jna Na'èn-ná; koá jñá xita xi tsò nga ta ngásòn ngáya nachrjein, tikoá k'oaá s'ín s'ín nga tikoá jeya sík'jna Na'èn-ná. Jñá xita xi kine yije tsojmì, it'aà ts'e Na'èn-ná kine, nga tsjá-là kjondaà Na'èn-ná k'e nga kine; k'oa jñá xita xi tsò nga tjin tsojmì xi mìkìi ma chine, tikoá it'aà ts'eé Na'èn-ná nga mìkìi kine tsojmì, kò tikoá tsjá-là kjondaà Na'èn-ná.

⁷ Jñá, k'e nga titsajnakoaán, mìtsà koi xá titsajnakon-ná xi ta kjondaà tsján. Kò k'e nga kiyá, mìtsà ta kjondaà tsján kinchátsjiaá nga kiyá. ⁸ Tanga k'e nga titsajnakoaán, koi xá titsajnakoaán xi kjondaà ts'e Na'èn-ná. Kò nga kiyá, tikoá koi xá kiyá-aná xi kjondaà ts'e Na'èn-ná. K'oaá ma-ne tsà titsajnakoaán kò tsà kiyá kjondaà ts'e Na'èn-ná nga ts'e tsò-ná. ⁹ Koi kjoa-là nga k'en Cristo koá jaáya-là nga tsibijnakon-né, mé-ne nga jè koma-ne Nei-là jñá xita xi biyaá kò xi titsajnakon.

¹⁰ Tanga jì xi nokjoàjno-là 'ndsi, ¿mé-ne koá'nè-ne? Tikoá jì xi nachrjekàngui 'ndsi, ¿mé-ne nachrjekàngui-ne? Nga ngats'ii-ná kjichò kinchanguiaá ndsokò Cristo ñánda nga jè thotixoma. ¹¹ K'oaá s'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò:

Tsò Na'èn-ná: 'An tijnakon-ná,
ngats'ii xita kinchaxkó'nchit'aà-na
kò ngats'ii xita skoexkón Nainá.

¹² Ngats'iaá k'oi-lá kindá Nainá mé kjoá xi k'éné nga tsitsajnaá isò'nde.

¹³ K'oaá ma-ne nga mì tì xinguiáá k'ínokjoajno-lá; jñò, ta saá ndaà tikítsjeèn nga nímé xi s'een xi síkíts'ón-jìin koni s'ín mokjeiín-là xinguióo mé-ne nga mì jé skajìin ìjngoò k'a-ne. ¹⁴ 'An ndaà tìjngoò takoàn it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús nga kixì kjoá nga tsjin tsojmì xi xkón tjin nga mìkìi ma chine; tanga jè xita xi k'oa'sín síkítsjeèn nga tjin tsojmì xi xkón tjin nga mìkìi ma chine, xkón tjin-là it'aà ts'e tsà skine. ¹⁵ Tanga tsà ta koi kjoa-là ts'e tsojmì xi chinii, jè 'ndsi ch'o ma-là, jè kjoá xi t'ni mìtsà tì kjoatjòcha-ne; k'ì k'ì bìl'ndi nga jè 'ndsi xi Cristo k'en ngajo-là k'íts'ón-jìin-là xi tà kjoá ts'e tsojmì xi chinii. ¹⁶ K'ì k'oaá s'ín 'nè mé-ne nga mì xita kichajano-nò it'aà ts'e kjoá xi titsá'nè nga k'oa'sín mokjeiín-nò nga ndaà tjin. ¹⁷ K'e nga jè Nainá thotixoma-ná mìtsà jè xi isa 'ño ch'í-là mé xi s'ioáá kò mé xi ch'ineé. Jè xi 'ño mochjeèn nga kixì k'itsajnaá, 'nchán síjchá yijo-ná, kò tsja k'oe-lá injma-ná; koi kjoá xi tsjá Injma Tsjeè-là Nainá. ¹⁸ Jè xi k'oa'sín síkitasòn kjoá koi k'e nga síxá-là Cristo, ndaà sasén-là nguixkòn Nainá, tikoá ndaà bìjna nga nguixkòn xita.

¹⁹ K'oaá s'ín k'itjìngui-lá kjoá xi 'nchán sík'jna-ná kò kjoá xi 'bì-lá nga'ño xinguiáá nga jngoò jngoáá koni s'ín mokjeiín-ná. ²⁰ K'ì xá-là Nainá níkíts'ón-jìin-là xi ta kjoá ts'e tsojmì xi ma chine. Kixì kjoá, ngats'ii tsojmì xi tjin, tsjeè-né. Tanga jè xi ch'o tjin k'e nga ta koi kjoa-là tsojmì xi chineé

bits'ón-jìin-là kjoa xi mokjeiín-là it'aà ts'e Nainá jñà xita xi k'ejí. ²¹ Ìsaá ndaà-ne nga mì yijo chjineé, nga mì xán s'ioaá, nga nímé kjoa xi s'een jè xi sükits'ón-jìin-là jè 'ndsi nga sakó-là jé. ²² Koni s'ín mokjeiín-lè it'aà ts'e kjoa koi, tà jii tjiin takoin ko Nainá. ¡Mé ta ndaà-là jè xi mì kjo'in binè-là yijo-là k'e nga tñngoò ikon nga ndaà tjin kjoa xi s'ín! ²³ Jè xi jò tjin-là k'e nga mé tsojmì xi kine, jè tihónè-là yijo-là nga mìkii tñngoò ikon tsojmì xi kine. Tsà mìkii tñngoò takoán k'e nga mé kjoa xi s'een, jè tìtsahonè-là yijo-ná.

15

¹ Jñá xi jye kixi mokjeiín-ná it'aà ts'e kjoa xi tji'nde-ná mé xi s'een, mochjeén-né nga tikoá kichikjoako-ná jñà xita xi k'oas'ín mokjeiín-là nga mìkii tji'nde-là mé kjoa xi s'jin. Mìtsà tà jñà kjoa xi ndaà sasén-ná kinchátsjiaá. ² Nga jngoò ìjngoáá, mochjeén-né nga k'oas'ín s'een jè kjoa xi sasén-là jñà xita xinguiáá xi kjondaà ts'e, mé-ne nga kijin-isa kjohítsjeen-là jè kjoa xi mokjeiín-là. ³ Nga tikoá jè Cristo mìtsà jè tsohótsji kjoa xi sasén-là yijo-là, tà saá it'aà ts'eé tsitasòn koni s'ín tjit'aà xojon ts'e Salmo, nga tsò: “Èn ch'o xi jì kichajno-lè, 'aán kiskaat'aà-na.” ⁴ Jñà 'én xi kitjei nga sa kjótseeé, koií xá kitjei-ne nga kókòya-ná mé-ne nga it'aà ts'e Xojon-là Nainá, tseeé s'een takoán tikoá s'e-là kjoa'nchán inima-ná, mé-ne nga koma chíñakjoa-là it'aà ts'e Nainá. ⁵ Nainá xi ma-là tsjá-ná kjoatsetakòn ko xi ma-là sí'nchán-jìin inima-ná, k'oas'ín jngoò kjohítsjeen kàtatsjá-nò nga jngoò ìjngoò koni tsò Cristo Jesús, ⁶ mé-ne ngats'ioò ngàsòn jngoò jta jeya tikijna Nainá, Na'èn-là Jesucristo xi otìxoma-ná.

⁷ Koií kjoa-là k'oas'ín choétjò xinguiò nga jngoò ìjngoò koni s'ín kiskoétjò-nò Cristo mé-ne nga jeya kijna-ne Nainá. ⁸ K'oáá xán-nò, jè Cristo Jesús, koií xá j'ii-ne nga j'ii síxájìin-là xita judío xi tjit'aà chiba-là kjoa ts'e circuncisión mé-ne nga tsakó-ne kjoakixi-là Nainá tikoá síkitasòn koni s'ín jye kitsjaà-là tso'ba Nainá jñà xita jchínga kjiin-là. ⁹ Tikoáá koií xá j'ii-ne mé-ne nga jñà xi mìtsà xita judío jeya siikijna Nainá it'aà ts'e kjohimatakòn xi tjin-là Nainá koni s'ín tichja Xojon-là Nainá, nga tsò: Koií kjoa-là nga jeya siikijna-lè jjiin-là xita naxandá xi mìtsà xita judío. It'aà tsjji sé-lè sò xi ndaà tsò.

¹⁰ Ìjngoò k'a tjit'aà xojon ñánda nga tsò:

Jñò xi mìtsà xita judío 'mì-nò,
tsjaá t'è-lá takòn ko xita naxandá-là Nainá.

¹¹ Ìjngoò k'a tjit'aà xojon ñánda tsò:

Jñò ngats'ioò xi mìtsà xita judío 'mì-nò,
jeya tikijna Na'èn-ná,
ngats'ioò xi naxandá 'mì-nò jeya tinachrjeè Nainá.

¹² Ìjngoò k'a tjit'aà xojon ts'e Isaías ñánda tsò:

Jè tje-là Isai kitjot'aà jngoò-ne jts'én-là xi kotìxoma-là jñà xi mìtsà xita
judío,
ko jè jts'én jè koèt'aà ikon nga skóna-kjoa-là.

¹³ Nainá xi tsjá nga chíñakjoaá, kàtatsjá yije-nò kjotsja ko kjoa'nchán nga mokjeiín-nò it'aà ts'e, mé-ne nga isa ndaà chíñakjoa isaa xi ko nga'ñó-là Inima Tsjeè-là Nainá.

Pablo chi'nda-là Jesucristo

¹⁴ Tanga ndí 'ndse, 'an tñngoò takoán xi it'aà tsajòn xi tijnò-nò tjin-nò kjondaà tikoá machiya-nò nga koma tijnò sikixiya-là xita xinguiò nga

ìjngòò jngòò. ¹⁵ Ndí 'ndsè, 'ñó tíbeè-la takoàn nga tikjiì-nò xojon jè; tichjà kixi-nò, mé-ne nga mikii jchàajìln-nò koni tsò xojon jè. Koií k'oas'ín tsìkìtsjeèn-nò nga 'an kitjóé-na kjetjò-la Nainá k'e nga kitsjaa-na xá, ¹⁶ mé-ne nga 'an koma-na ch'nda-la Jesucristo it'aà ts'e xi mìtsà xita judío. Sixákoaa 'én ndaà-la Nainá, mé-ne jña xi mìtsà xita judío ndaà sasén takòn-nè Nainá koni jngòò kjetjò xi 'ñó sasén-la Nainá nga it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá jyeé kjòtsjeè.

¹⁷ 'An tjín-na mé kjoa-ne nga matsja-na it'aà ts'e Cristo ts'e xá xi tìs'iaàn. ¹⁸ Nì mé kjoa tjín xi ma'ñót'aà takoàn nga ma chjà, ta jè kjoa ts'e Cristo nga 'an síkjeén-na nga sixákoaa jña xi mìtsà xita judío mé-ne nga koma sikitason-la Nainá. K'oaa s'ín kis'iaàn it'aà ts'e 'én xi kichjà kò it'aà ts'e xá xi kis'iaàn, ¹⁹ kò it'aà ts'e kjoaxkón xi okó kjoajeya-la Nainá kò it'aà ts'e nga'ñó-la Inima Tsjeè-la Nainá. Jyeé ndaà kisingásoàn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, tsibìts'iaako-na ján Jerusalén kóhokji nga jngòò itjandii-la skanda ján Ilirico. ²⁰ K'oaa s'ín tsibìnè-la yijo-na nga kichjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya i'nde ñánda kj'eè yá bénojmiya it'aà ts'e Cristo, mé-ne nga mì 'an kokooya ndaà-la xita xi kj'eí xi jye tsakóya ítjòn-la it'aà ts'e Cristo. ²¹ Koni s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò: Skoè-né jña xita xi mì yá tsibénojmi-la it'aà ts'e; kochiyaa-la jña xita xi kj'eè mé 'én 'nchré xi it'aà ts'e.

Kós'ín tsìkìtsjeèn Pablo nga mejèn-la kjoì Roma

²² Kò kjìn k'a mejèn-na fikon-nò tanga jña xá xi 'an tìs'iaàn i i'nde jé mikii tjò'nde-na nga ma fia. ²³ Tanga i'ndeì nga jye jyehet'aà xá-na ijndé, kò tikoaa kò kjìn nó tjín-la nga mejèn fikon-nò, ²⁴ k'oaa s'ín tsìkìtsjeèn, k'e nga kjián ján España, k'eé kichjàjto-nò mé-ne nga skoexkon-nò. K'e nga jye chibá jngòò tjoà koma kinchako-ná nga koma kjián ñánda nga tífia. ²⁵ Tanga i'ndeì ján Jerusalén tífia, nga tífiko jngòò-la nga'ñó jña xita-la Cristo xi ya títajna. ²⁶ Nga jña xita naxandá-la Nainá xi títajna Macedonia kò Acaya kjòtsja ts'e-né nga tsibíxkó chiba ton koni jngòò nga'ñó xi kjetjò ts'e xita ima naxandá-la Cristo xi títajna ján Jerusalén. ²⁷ Ngui kjòtsja ts'e-né koni s'ín kis'iin jña xita koi. Nga tjen-t'in-la kjondaà. Tsà jña xita xi mìtsà xita judío k'oaa s'ín kisakò-la kjondaà ya jjiin inima-la it'aà ts'e xi ngui xita judío, tikoaa tjinè-la jña xi mìtsà xita judío nga kinchako nga tsjá-la tsojmi xi mochjeén-la. ²⁸ K'e nga jye kjoehet'aà kjoa koi nga jye s'ingatsja jè ton xi kjòxkó, ikjoàn skotsejèn jngòò tjò-nò, k'eé kjián ján España. ²⁹ Be-ná nga 'ñó ndaà s'ichikon-t'in-ná Cristo k'e nga kijchokon-nò.

³⁰ Tanga jñò ndí 'ndsè, b'itsi'bà-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo kò it'aà ts'e kjoatjòcha xi tsjá-ná Inima Tsjeè-la Nainá, t'ínókjoat'aà-la Nainá xi it'aà ts'an, ³¹ mé-ne nga kosiko-na Nainá it'aà ts'e xita xi mikii mokjeiin-la xi títajna ján Judea, kò mé-ne nga jè ton xi tífiko-la xita-la Cristo xi títajna ján Jerusalén ndaà kàtasasén-la, ³² mé-ne nga, tsà k'oas'ín mejèn-la Nainá, nga kò kjòtsja-na kijchokon-nò, tikoaa koma ndaà s'ikjaya chiba naxhrjein-kò-nò. ³³ Jè Nainá xi tsjá-ná kjoa'nchán kàtijnako-nò ngats'ioò. K'oas'ín kàtama.

16

Kós'ín kishixat'aà Pablo ngats'ii xita naxandá-la Nainá xi títajna Roma

¹ It'aà tsajòn sìngatsja-nò jè tichjaá Febe, jè xi síchját'aà naxandá-la Cristo xi ya tǐjna Cencrea; ² ndaà choétjò xǐtǎ jè nga xinguiáá ma nga tǐkoaá mokjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná nga k'oaá s'ín ok'in-la xi xǐtǎ-la Cristo. Tǐchját'aà-la nǐtǎ mé xi kochjeén-la nga 'ñó kǐjǐn xǐtǎ tsasìko, tǐkoa 'an kisichját'aà-na.

³ Tǐixat'eì jè Priscila kǒ Aquila, jǎn xǐtǎ xi taña nǐxákjoò-jen it'aà ts'e Cristo Jesús. ⁴ Jǎn xǐtǎ koi kjomeè kinik'en xi kjoa ts'an. Mǐtsà tà 'an xi tsjaà-la kjondaà tǐkoa tsjá-la kjondaà ngats'iì xǐtǎ naxandá-la Cristo xi mǐtsà xǐtǎ judío. ⁵ Tǐkoa tǐixat'eì jǎn xǐtǎ naxandá-la Cristo xi maxkóya ya ni'ya-la Priscila kǒ Aquila. Tǐixat'eì jè Epeneto xi 'ñó matsjake nga jè kòkjeiín ítjòn-la it'aà ts'e Cristo ya i'nde Acaya. ⁶ Tǐixat'eì jè María, chjoón xi 'ñó ndaà kisixá it'aà tsajòn. ⁷ Tǐixat'eì jè Andrónico kǒ Junias, xi xinguiáá ma nga taña tsitsajna'ya-jen ndayá. Jǎn xǐtǎ xi tsibíxaya-la Cristo 'ñó matsjakeè xǐtǎ koi. Kǒ isǎ ítjòn kǐjtseèxkon 'én-la Cristo koni 'an.

⁸ Tǐixat'eì jè Amplias, jè xǐtǎ xi 'an 'ñó matsjake it'aà ts'e Na'èn-ná. ⁹ Tǐixat'eì jè Urbano xi taña síxáko-na it'aà ts'e Cristo Jesús kǒ jè Estaquis xi 'an 'ñó matsjake. ¹⁰ Tǐixat'eì jè Apeles xi ndaà kixǐ mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Tǐixat'eì jǎn xǐtǎ xǐkǐjǐn xi ya tǐtsajna ni'ya-la jè Aristóbulo. ¹¹ Tǐixat'eì jè Herodión xi xinguiáá ma. Tǐixat'eì jǎn xǐtǎ xǐkǐjǐn xi ya tǐtsajna ni'ya-la Narciso xi Na'èn-ná tǐtsajnakǒ. ¹² Tǐixat'eì jè Trifena kǒ Trifosa jǎn íchjǐn xi 'ñó síxá-la Na'èn-ná, kǒ tichjaá Pérsida xi 'ñó matsjachaá nga tǐkoa ndaà síxá-la Nainá. ¹³ Tǐixat'eì jè Rufo xi xó jaàjǐn-ne Nainá. Kǒ neǎ-la xi 'an k'oa tǐs'ín beètakoàn koni tsà neǎ-na. ¹⁴ Tǐixat'eì jè Asíncrito, jè Flegonte, jè Hermas, jè Patrobas, jè Hermes kǒ xǐtǎ 'ndsee xi ya tǐtsajnakǒ. ¹⁵ Tǐixat'eì jè Filólogo, jè Julia, jè Nereo kǒ ndichja, kǒ Olimpás, ngats'iì xǐtǎ xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo xi ya tǐtsajnakǒ.

¹⁶ Jǎn nga jngòò òjngòò, k'e nga síxat'aà xinguióò, nguì koó inǐma-nò tǐixat'aà xinguióò nga kǒ okixǐ-nò. Ngats'iì xǐtǎ naxandá-la Cristo xi i tǐtsajna síhixat'aà-nò.

¹⁷ Ndí 'ndsé k'oaá s'ín bìtsi'bà-nò nga chítsjeèn-là jǎn xǐtǎ xi síjòya kǒ xi síkǐts'ón-jǐn koni s'ín mokjeiín-nò, jǎn xi kondra f'iì-la kjohǐtsjeèn koni s'ín kichìta'ya jǎn. Tǐnchat'aàxìn-là jǎn xǐtǎ koi. ¹⁸ Jǎn xǐtǎ koi, mǐtsà Na'èn-ná Jesucristo síxá-la, tà yijo-laá síxátjì. 'Én sin 'én ndaà chja nga konachan-la xǐtǎ xi mikìi ndaà machjya-la. ¹⁹ 'An, matsjaá-na it'aà tsajòn nga jye ndaà na'ya-nò nga ndaà níkitasòn. Tanga 'an mejèn-na nga xǐtǎ chjǐnee kàtama it'aà ts'e kjoa xi ndaà tǐjǐn. Kǒ jǎn kjoa xi ch'o tǐjǐn, kje'e kǐi na'ya-nò. ²⁰ Jè Nainá xi tsjá-ná kjoa'nchán, tà chibaá chija-la nga ya síkǐjǐnangui ndsokòò jè xǐtǎ neǐí mé-ne nga kǒma kǐnchanè. Kjondaà-la Na'èn-ná Jesucristo kàtǐjnakǒ-nò.

²¹ Tǐsíhixat'aà-nò jè Timoteo xi taña nǐxákjoò-jen, kǒ Lucio, kǒ Jasón kǒ Sosípater jǎn xi xǐtǎ xinguiáa ma.

²² 'An xi Tercio mì-na, xi tǐkǐjǐ-nò xojon jè, it'aà ts'e Na'èn-ná, síhixat'aà-nò.

²³ Tǐkoa tǐsíhixat'aà-nò Gayo; 'an íí tǐjnaa i ni'ya-la nga tǐkoa íí bixofña ngats'iì xǐtǎ naxandá-la Cristo. Tǐsíhixat'aà-nò Erasto xǐtǎ xi bíjtò ton ts'e ni'ya osen; tǐkoaá síhixat'aà-nò jè 'ndsee xi 'mì Cuarto.

²⁴ Ngats'ioò, jè kàtǐjnakǒ-nò kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná.

'Én xi fehet'aà-ne

²⁵ Jeya kàtìjna jè Nainá xi tìjnakò-nò. Jè xi komà tsjá-nò nga'ńó tìkoà komà kixi sùkítsajna-nò koni tsò 'én ndaà-là Nainá xi 'an okoòya-nò kò jńà 'én xi nokjoàyajìin-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Nga jyeé tí'ya-là kjoà xi tjí'ma-là Nainá skanda sa kjòtseé; ²⁶ tanga ì'nde jye ki'ya-là koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá xi kiskii jńà xìtá xi kùichja ngajo-là Nainá kjòtseé. K'oàá s'ín tíchja kjotíxoma-là Nainá xi tìjna nìtá mé nachrjein-nè. Jè kjoà'ma-là Nainá, jye kìs'enojmí yije-là ngats'ìì xìtá naxandá xi tìjín nga tìjtsa ìsò'nde mé-ne nga kàtasíkítasòn-ne koni s'ín mokjeiín-là.

²⁷ Jè Nainá xi tajngò ma-ne, xi tìjín-là kjoachjine, kàtas'e-là kjoà jeya ìt'aà ts'e Jesucristo nìtá mé nachrjein-ne. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii ítjòn-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

¹ 'An xi 'mì-na Pablo, xi xó k'oas'ín kinokjoà-na nga 'an tsibíxáya-na Cristo Jesús, nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. Títsanìhixat'aà-nòjen kò Sóstenes xi 'ndsee chibá it'aà ts'e Cristo. ² Tikjiù-nò xojon carta jè, jñò xi naxandá-la Cristo maà xi títsajnaà ján Corinto, xi jye kisìtsjeè-nò Nainá nga ya títsakjoòkoo Cristo Jesús nga xó k'oas'ín jaajìin-nò Nainá mé-ne nga xita tsjeè-la komaà kò ngats'ìi xita xi xki xi ján chjat'aà-la nga jeya sikíjna jè Nà'èn-ná Jesucristo xi otíxoma-ná, tìkoo jè otíxoma-la xita koi. Xi Nà'èn-ná 'mì-lá, tìkoo Nà'èn-ná tsò-la jñà xita koi. ³ Nainá xi Nà'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inìma-nò.

'Èn xi kiichja Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

⁴ Kjit'aà naxrjein tsjaà-la kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn koi kjoa-la jñà kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá nga ndaà kisichikon-t'in-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. ⁵ Nga yaá it'aà ts'e Cristo, Nainá kisichikon-t'in yije kjohìtsjeèn-la inìma-nò, kós'ín nokjoà, kò kós'ín machiya-nò 'èn-la Nainá. ⁶ Nga k'oaá s'ín 'ya-la, nga jè 'èn ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo kjòkixiyaá jjiin inìma-nò. ⁷ Nímé kjotjò-la Nainá chijat'aà-nò k'e nga tákó títsachiñá-la nga kjoii ìjngò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁸ Nainá tsjá-nò nga'ño skanda k'e nga kjoehet'aà naxrjein, mé-ne nga nímé jé sakòt'aà-nò k'e nga kitjojen ìjngò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Nainá xita kixi-né, sikitasòn-né koni s'ín tsjá 'èn-la. Xó k'oaá s'ín kiichja-nò nga ya chraña kítajnakjoòkoo Jesucristo xi ki'ndí-la tsò-la nga jè otíxoma-ná.

Mé-ne kjòjòya-ne naxandá-la Cristo ján Corinto

¹⁰ Ndí 'ndsè kò tichjaá, it'aà ts'e okixi xi kitsjaà-na Jesucristo xi otíxoma-ná, tìbtsi'bà-nò ngats'ioò, ngásòn ngáya títsajnakoo xinguiòo, mé-ne nga mì kojòya-ne kjohìtsjeèn-nò. Tajngò kjohìtsjeèn tìkjeén, ngásòn jchósòn-là njta mé kjoa-ne. ¹¹ Koi koxan-nò ndí 'ndsè, nga jñà xita ni'ya-la Cloé, tsibénojmi-na nga kjoasiù tjín-nò. ¹² Koi k'oas'ín tìxan-nò, tjín i'nga xita xinguiá xi tsò: "An, jé Pablo fit'aà-la." Tjín xi tsò: "An, jé Apolos fit'aà-la." Tjín xi tsò: "An, jé Cefas [xi tìkoo Pedro 'mì] fit'aà-la." Tjín xi tsò: "An, jé Cristo fit'aà-la." ¿Mé-ne obixòn-nò? ¹³ ¿A kjin ya ma-ne Cristo? ¿Majìn! ¿A jé Pablo xi kisit'aà krò it'aà tsajòn? ¿Majìn! ¿A it'aà ts'e Pablo komà bautizar? ¿Majìn! ¹⁴ Ndaà chji-la Nainá, 'an, mìtsà yá xita kis'iaàn bautizar ya naxandá tsajòn, ta jè Crispo kò Gayo, ¹⁵ mé-ne nga mì yá xita kítso-ne: "It'aà ts'eé Pablo komà bautizar." ¹⁶ Saá tìbtsjeèn-na nga tìkoo kis'iaàn bautizar Estéfnas kò xita xikjín, tanga mikii bítsjeèn-na tsà kis'iaàn bautizar xi kj'eji xita. ¹⁷ Jè Cristo mìtsà koi xá kisikasén-na nga xita s'iaàn bautizar; koi xá kisikasén-na nga 'an kichjaya 'èn ndaà-la Nainá. K'e nga chjaya, mìtsà 'èn-la xita chjine sikjeén; majìn-na nga chja nga'ño-la krò-la Cristo.

Jè Cristo, nga'ño-la Nainá-né kò kjoachjine-la Nainá-né

18 Jñà 'én xi t́ínokjoáya it'aà ts'e Cristo nga k'en-t'aà krò, ta kjoa ská ma-la jñà xita xi ya t́íjmaya ndiyá-la i'nde kjo'in. Tanga jñà xi jye titsabitjokàjñá kjo'in, k'oáá s'ín mokjeiín-ná nga jè 'én-la Cristo nga'ño-la Nainá-né. 19 K'oáá s'ín t́ichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Jñà xita xi 'ño t́jín-la kjoa chjine,
'aán kokoò-la nga nímé chjì-la kjoachjine-la.
'Aán kochrjeèngua kjohítsjeèn-la
jñà xita xi 'ño machiya-la.

20 Jñà xita xi 'ño t́jín-la kjoachjine, ko xi 'ño chjine xojon ko xi joóya-ne kjoa xi t́jín isò'nde, i'nde, jñánda t́itsajna kjoachjine-la? Jè Nainá, kisiskáya-la kjoachjine xi t́jín-la xita isò'nde. 21 Nainá 'ño xita chjine, mikì kitsjaà'nde-la xita nga it'aà ts'e kjoachjine-la isò'nde kijtseèkxon. Nainá k'oáá s'ín sasén-la nga ochrjekàjìin kjo'in jñà xi mokjeiín-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, 'én xi tsò-la xita koi, kjoa ská-né.

22 Jñà xita judío [mikì mokjeiín-la] nga jè xi mejèn-la nga skoe kjoaxkón xi 'ño jeya t́jín, ko jñà xi mìtsà xita judío [t́ikoáá mikì mokjeiín-la] nga koií ótsji xi 'ño kjoa chjine. 23 Tanga ngajen k'oáá s'ín nokjoàya-jen nga krò k'en-t'aà Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]. Jñà xita judío mikì mokjeiín-la kjoa xi komàt'in Cristo, ko jñà xi mì xita judío, kjoa ská ma-la. 24 Tanga jñà xita xi xó jaàjìin-ne Nainá, xi xita judío ko xi mìtsà xita judío, k'oáá s'ín mokjeiín-la nga jè Cristo nga'ño-la Nainá-né ko kjoa chjine-la Nainá-né. 25 Kjoa-la Nainá xi ta kjoa ská tsò-la xita isò'nde, kjoa chjine-la Nainá-né. Ìsáá tse kjoachjine t́jín-la mì k'oáá-ne koni kjoachjine xi t́jín-la xita isò'nde. Ko jè kjoa-la Nainá xi ta kjoa indaà tsò-la xita isò'nde, nga'ño-la Nainá-né. Ìsáá tse nga'ño t́jín-la mì k'oá-ne koni nga'ño xi t́jín-la xita isò'nde.

26 Jñò ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, t́ikítsjeèn k'e nga sa jaàjìin-nò Nainá, chibaá ma-nò xi xita chjine tsò-nò xita isò'nde, ko chibaá ma-nò xi xita ítjòn t́itsajnaà, t́ikoa chibaá ma-nò xi ya ni'ya-la xita sko-la kits'ìon. 27 Tanga Nainá jaàjìin jñà xita xi tsò-la xita isò'nde nga chiba kjohítsjeèn t́jín-la mé-ne kosobà-la jñà xita chjine. T́ikoa jaàjìin Nainá xi tsò-la xita isò'nde nga nímé chjì-la mé-ne kosobà-la jñà xita xi xita ítjòn t́itsajna. 28 Nainá jaàjìin xita ima ko xita xi bitjongui xi tsò-la xita isò'nde nga nímé chjì-la, mé-ne kitjongui-ne jñà xita xi tsò nga jñà t́itsajna ítjòn, 29 mé-ne nijngòò xita xi 'nga s̀ikìjna-ne yijo-la nga nguixkon Nainá. 30 Tanga t́ijè-ne Nainá kisikítsajna k'oáá Cristo Jesús. K'oáá t́is'ín kis'ìin nga it'aà ts'e Cristo sakó-ná jè kjoachjine, nga jè Cristo, xita kixi s'ín-ná, xita tsjeè s'ín-ná ko síkítsajna ndeíi-ná kjoa ts'e jé-ná. 31 Koni s'ín t́ichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè xi jeya síkìjna yijo-la, ta saá Nainá jeya kátasíkìjna."

2

1 Ndí 'ndsè ko tichjaá, k'e nga kílkon-nò nga tsibenojmí-nò 'én-la Nainá, mìtsà koi 'én kichjà-nò xi maxkón-la xita k'e nga 'nchré ko xi tsò-la nga 'én-la xita chjine. 2 K'e nga tsohótijna k'oáá s'ín kiskoòsòn-la; mìtsà mé kjoa xi k'ejí kisikítsjeèn; ngui tà 'én-la Jesucristo tsibenojmí-nò, nga jè-né xi krò k'en-t'aà. 3 K'e nga ijchò kènojmí-nò 'én-la Nainá, indaàkjoáá ijchoa. T́itsakjoòn-ná skanda t́ihotsé-ná. 4 K'e nga kichjáyajìin-nò mìtsà 'én-la xita chjine kisikjeèn mé-ne nga kòkjeiín-nò. Ta saá jè Inima Tsjeè-la Nainá tsakó nga'ño-la nga kòkjeiín-nò. 5 Mé-ne jè kjoa xi mokjeiín-nò

it'aà ts'e Cristo, mìtsà yà nchrobá-ne kjoa chjine-la xita, yaá nchrobá-ne nga'ño-la Nainá.

Xi ngui kjoa chjine, it'aà ts'eé Nainá nchrobá-ne

⁶ Kixí kjoa 'én chjineé nokjoàya-lajen jña xita xi jye tímajhínga nga mokjeín-la it'aà ts'e Cristo. Tanga mìtsà kjoa chjine ts'e isò'nde nokjoàya-jen, nì mìtsà ts'e xita ítòn xi tjin isò'nde xi jye tíchija nga'ño-la. ⁷ 'Én xi nokjoàya-jen, kjoa chjine ts'e Nainá-né, jè kjoachjine xi tji'ma-la xi k'oas'ín kiskoòsòn-la skanda tisa kjòtsee nga jña jeya kitsajnaá. ⁸ Nijngò xita ítòn xi tjin isò'nde kjòchíya-la it'aà ts'e kjoa chjine koi. Tsà kjòchíya-la, mì-là kii k'oas'ín krò kisik'en-t'aà Na'èn-ná Jesucristo xi tjin-la kjoa jeya. ⁹ Xojon-la Nainá, k'oaá s'ín tíchja nga tsò:

Jña xita xi matsjakeè Nainá,
jè tjindaà-la kjoa xi nì saá jngò xita xi xkon beè-ne,
xi líká-la 'nchré-ne
xi kò iníma-la machiya-la.

¹⁰ Nainá, it'aà ts'e Iníma Tsjeè-la tsakó-najen kjoa koi. Nga jè Iníma Tsjeè-la Nainá ótsjija yije-né skanda jña kjoa xi mìkii ndaà fiya-ná it'aà ts'e Nainá.

¹¹ ¿Yá xita-ne xi machiya-la kó tsò kjohítsjeèn xi tíjin iníma-la xita xi k'ejí? Tà jè tíjin iníma-la kó tsò kjohítsjeèn-la. K'oaá tís'ín tjin kjoa ts'e Nainá, nijngò xita tíjin-la kó tsò kjohítsjeèn-la Nainá; ta jè Iníma Tsjeè-la tíjin-la. ¹² Ngajen, mìtsà jè iníma-la xita isò'nde kitjoé-najen. Jè Iníma Tsjeè-la Nainá kitjoé-najen, mé-ne nga jcha-najen kjoa xi Nainá kitsjaà kjotjò-ná. ¹³ 'Én koi, k'oaá s'ín nokjoà-jen koni s'ín okóya-najen Iníma Tsjeè-la Nainá. Mìtsà kjohítsjeèn ts'e xita isò'nde. 'Én Tsjeè-la Nainá bènojímí-jen xi kjoa ts'e Iníma Tsjeè-la.

¹⁴ Jè xi mìtsà xita-la Cristo, mìkii machiya-la 'én xi ts'e Iníma Tsjeè-la Nainá. Tà kjoa ská ma-la. Mìkii fahas'en-jin-la, nga mochjeén-né nga it'aà ts'e Iníma Tsjeè-la Nainá kinchátsjijaá. ¹⁵ Tanga jè xita xi Iníma Tsjeè-la Nainá tijnajin iníma-la, maá-la ótsjija yije nita mé kjoa-ne. Tanga it'aà ts'e xita jè, mì yá xita xi koma-la kohótsjija kjohítsjeèn-la. ¹⁶ K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “¿Yá-né xi beè kjohítsjeèn-la Nainá? ¿Yá-né xi koma kokóya-la?” Tanga jña tjin-ná kjohítsjeèn xi ts'e Cristo.

3

Jña xita xi síxá it'aà ts'e Nainá ján Corinto

¹ Jñò ndí 'ndsè kò tichjaá, mìkii komà kos'ín kichjàko-nò koni xita xi ndaà tíjin iníma-la Iníma Tsjeè-la Nainá. Ta k'oaá s'ín kichjàko-nò koni tsà taxkí xita isò'nde xi tà kjoa ts'e yijo-la ótsji, koni tsà tákó ndí íxti xó xi it'aà ts'e Cristo. ² Mìtsà 'in tjin 'én xi tsakoóya-nò; k'oas'ín ngaya-la koni ndí íxti xó xi sa nchihoki, tà tsjin 'bìl, mìtsà tsojmì tájaà kine. Jñò, k'j'eè kii ndaà fahas'en-jin-nò 'én-la Nainá, k'oaá ngaya-la koni tsojmì tájaà xi k'j'eè kii ma chine skanda nachrjein i'nde. ³ Táko k'oaá s'ín 'nè koni s'ín xita xi kjoa ts'e yijo-la ótsji. Machinicha-nò xinguiqo, chitiya-nò nita mé kjoa-ne. Kjoa koi, kjoa ts'e xita isò'nde-né. ⁴ K'e nga bixón: “An, xita ts'e Pablo-ná”, kò jè xi lñgò tsò: “An, xita ts'e Apolos-ná”, jñò, k'oaá s'ín nokjoà koni chja xi taxkí xita isò'nde.

⁵ An xi Pablo 'mì-na, kò Apolos, tà xita chi'nda-nájen xi nixá-lajen Nainá. It'aà tsajeén kòkjeín-nò 'én-la Nainá, nga lñgò lñgò-jen ki'nè-jen

xá xi Na'èn-ná kisingatsja-najen. ⁶ 'Aán tsakoòya-nò 'én-la Nainá, k'oaá ngaya-la koni jngoo xita xi bitje xojmá, jè Apolos kiskinindá-la, tanga jè Nainá tísíjchá. ⁷ Mitsá jè xita xi bitje tsojmi, ni mitsá jè xi kinindá-la xi chjí-la, ta jngoo jè Nainá xi síjchá tsojmi xi sitje xi 'ño chjí-la. ⁸ Jè xi bitje ko xi kinindá-la, ta jngoo xá tjin-ne xi s'in. Tanga jè Nainá tsjá-la chjí-la koni tjin xá xi kis'in nga jngoo ijngoo. ⁹ Ngajen, yaá taña nixákjod-jen xá-la Nainá. Koa jñò-nò i'nde ñánda sitje 'én-la Nainá. Tikoáá jñò-nò ni'ya-la Nainá xi ngajen bíndaà-jen. ¹⁰ Koni s'in tjin kjondaà-la Nainá xi kitjoé-na, 'an-ná xi chjine chrjó íjtòn, xi tsibijná tats'en chrjó-la ni'ya. K'jeji xitaá bíndaàsòn ni'ya. Tanga jña xi bíndaàsòn, ndaà kátasíkínda nga jngoo ijngoo kós'in kiindaà. ¹¹ Mi ti yá xi koma-la kijná jngoo-isa tats'en chrjó ni'ya koni jè xi jye tjna, nga jè Jesucristo tjna koni tats'en chrjó ni'ya. ¹² Tats'en chrjó ni'ya, komaá sindaàsòn-ne kicha oro, plata, ndajo chji xi 'ño ndaà kjoàn, nas'in yá, nas'in xka paja, o xka ndiji. ¹³ Tanga jña xá xi s'in nga jngoo ijngoo xita, k'ee jcha-la jè nachrjein k'e nga sindaàjijn-la xita. Nachrjein jè, ni'in kjoíko, koa jè ni'in skót'aà nga jngoo ijngoo skaya xá xi komá. ¹⁴ Tsá jngoo xá kichikjoako-la ni'in xi skót'aà, tjoé-la chjí-la jè xita xi kiindaàsòn. ¹⁵ Tanga tsá jè xá xi kisindaàsòn, tsá kiti, chijaá chjí-la. Tanga jè xita kitjokajijn kjo'in koni jngoo xita xi bitjokajijn ni'in.

¹⁶ Jñò, ¿a mitsá tijn-nò nga ni'ya ingo tsjeè-la Nainá 'mì-nò? Nga jè Injma Tsjeè-la Nainá tijnajijn-nò. ¹⁷ Tsá yá xita xi mejèn-la sikkits'ón-jijn-la ni'ya tsjeè-la Nainá, Nainá tikoáá sikkits'ón-jijn-la jè xita xi k'oas'in s'iin. Nga jè ni'ya-la Nainá, tsjeè-né. Koa jñò-nò xi ni'ya tsjeè-la Nainá 'mì-nò.

¹⁸ Kì yijo-nò chonachan-là, tsá yá xi k'oas'in síkítsejen nga 'ño tjin-la kjohitsjeen xi ts'e kjoa chjine-la isò'nde, ta saá kos'in kátas'in koni tsá tsjin-la kjohitsjeen, mé-ne nga ngui xita chjine koma-ne. ¹⁹ Jè kjoa chjine-la xita isò'nde, it'aà ts'e Nainá, kjoa ská tsò-la. Xojon-la Nainá, k'oaá s'in tichja nga tsò: "Nainá, k'oaá s'in s'in nga jña xita chjine, tijnà-ne kjoa maña-la kixojijn-ne." ²⁰ Jè Xojon-la Nainá, ijngoo k'a tjt'aà ñánda tsò: "Nainá, beè-né nga nímé chjí-la kjohitsjeen-la xita xi chjine tsò-la yijo-la." ²¹ K'oaá ma-ne, jñò, kì njngoo xita xi 'nga nikijna. Nga ngats'iì xi tjin, kjondaà tsajòn yije-nò. ²² Tsá jè Pablo, tsá jè Apolos, tsá jè Cefas [xi tikoá Pedro 'mì], tsá jè isò'nde, tsá jè kjoabinachon, tsá jè kjoa biyaá, tsá jè nachrjein i'nde, tsá jè nachrjein xi sa nchrobá, kjondaà tsajòn yije-nò. ²³ Jñò, ts'e Cristo-nò, koa jè Cristo ts'ee Nainá.

4

Xá-la xita xi tsibíxaya-la Jesús

¹ K'oaá s'in jchatakòn-nájen koni xita ch'i'nda xi síxá-la Cristo, nga ngajen kjongatsja-jen nga kokóya-jen kjoa tji'ma-la Nainá. ² Jngoo xita xi xá mangatsja, mochjeén-né nga káta'ya-la nga kixi síkitasòn xá-la. ³ 'An, mikì síkájnoa xi it'aà tsajòn kó tsò kjohitsjeen-nò, a ndaá tsíkitasoàn, a xi ch'oo tsíkitasoàn xá xi 'an kjongatsja, ko kó s'in síkítsejen jña xitaxá xi bíndaàjijn-la xita isò'nde. Skanda 'an, mì ti kii xan-na tsá ndaà tjin ko tsá ch'oo tjin xá xi ts'iaàn. ⁴ 'An, nas'in k'oas'in síkítsejen nga tsjin-na jé, tanga mitsá tsò-ne kjoa nga ngui xita kixi-ná. Nga jè Na'èn-ná xi bíndaàjijn-na. ⁵ K'oaá ma-ne kì tà chja jè binè-là xinguiqo nga ti k'jeè bijchó nachrjein. Chíña-kjoa k'e nga kjoí Na'èn-ná xi síhiseèn nga jcha-la kjoa xi tji'ma ñánda nga jñò choòn. Koa sikkatsejen kó tsò kjohitsjeen xi tjiijn injma-la xita. Ijjoàn Nainá jeya sikkijna koni s'in nga ok'in-la nga jngoo ijngoo xita.

⁶ Ndí 'ndsè kọ tichjaá, koi 'én tichjàkọ-nò kjoa xi mangásòn it'aà ts'an kọ it'aà ts'e Apolos xi kjondaà tsajòn mé-ne nga mikii sikatonè-là koni tsò 'én-là Nainá. Kì k'oaá s'ín níkítsjeèn nga jngoò chí'nda-là Nainá isa ndaà nachrjenguioò koni chí'nda xi i'nga. ⁷ Jñò, ¿mé-ne kọa bixón-nò nga ìsa 'ńó chíj-nò koni xita xi i'nga? ¿Mé kjondaà xi tjin-nò xi mìtsà Nainá kitsjaà-nò? Tsà jye kitjoé-nò ngats'iì kjondaà, ¿mé-ne nga 'nga ma-ne takòn koni tsà ta nga'ńó tsajòn kisakò-nò?

⁸ Jñò, k'oaá s'ín machiya-nò koni tsà jyeé ma yije-nò, koni tsà 'ńó xita nchiná it'aà ts'e Nainá. K'oaá s'ín níkítsjeèn koni tsà xitaxá ítjòn titsajnaà kọ ngajen mìtsà xitaxá titsajna-jen. Ndaa-là tjin tsà kixi kjoa nga otixoma, mé-ne ngajen koma kotixomako-nòjen. ⁹ 'An, k'oaá s'ín sikítsjeèn, ngajen xi it'aà ts'e Cristo kisixáya-najen, Nainá k'oaá s'ín kiskoòsòn-là nga ngajen-nájen xi fehet'aà-ne, xi tjinè-najen nga kiyá-jen nga nguixkon isò'nde, nga nguixkon xita kọ àkjale. Jña xita, tà nchikotsejèn-najen nga tsja ma-là mé kjo'in xi tímat'in-jen. ¹⁰ Ngajen, xi kjoa ts'e Cristo, xita ská 'yatakòn-najen; tanga jñò, it'aà ts'e Cristo, k'oaá s'ín 'ya-nò nga 'ńó tjin-nò kjoachjine. Ngajen, k'oaá s'ín 'yatakòn-najen nga xita in-daàkjoa-nájen; tanga jñò, xita tájaà-nò. Ngajen, mì yá xita beèxkón-najen; jñò, beèxkón-nò xita. ¹¹ Skanda jè hora jè, kjinchrá-najen, xindá-najen, tsjin-najen nikje xi chíkjá-jen, 'ńó beètoòn-najen xita, tà tjaàsòn-najen, tsjin-najen ni'ya. ¹² Skanda bijtaá-najen nga 'ńó nixá-jen. K'e nga chja'on-kọ-nájen xita, ngajen, nìjèt'aà-lajen Nainá nga kátasíchikon-t'in. K'e nga kondra fi-najen xita, chíkjoakoó-najen. ¹³ 'On chjako-najen xita, ngajen ndaà nokjoá-lajen. K'oaá s'ín beè takòn-najen koni tsà tjé-là isò'nde. Skanda nachrjein i'nde, jña xita k'oaá s'ín beètakòn-najen koni tsojmi xi ningui-ne nga bíxteèn.

¹⁴ Koni s'ín tikjiù-nò, mìtsà tis'iin sobà-nò. Kjohítsjeèn titsja jngoò-nò koni tsà ixti ts'an xi matsjake. ¹⁵ Nas'ín te jmiù ma-ne xi okóya-nò it'aà ts'e Cristo, ta jngoò ma-ne xi na'èn-nò. 'An-ná xi komà na'èn-nò nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús nga 'aán tsibenojmí ítjòn-nò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁶ K'oaá ma-ne bìtsi'bà-nò nga k'oaá s'ín tìjchá yijo-nò koni 'an.

¹⁷ Koi kjoa-là tìsikásén-nò Timoteo, xi ki'ndí-na xan-là nga 'ńó matsjake kọ kixi síxá-là Na'èn-ná. Jè s'íkítsjeèn-nò kós'ín tijnakoá Cristo Jesús nga mokjeiín-na it'aà ts'e, kọ kós'ín okoòya-là xita naxandá-là Cristo nga kijndá naxandá ñánda bijchoa. ¹⁸ Tjin i'nga xita xinguiqo xi 'ńó 'nga chja, k'oaá-là s'ín sikítsjeèn tsà mikii kjiikon-nò. ¹⁹ Tanga tsà Nainá mejèn-là, kjiikon nitoón-nò. K'e nga kijchoa, skoeè jña xita xi 'nga chja, a nga'ńó-là Nainá xi tjin-là a xi tà jè 'én-là xi 'nga chja. ²⁰ K'e nga jè Nainá tíhotixoma jngoò-là xita, mìtsà ta kjoa ts'e 'én mochjeén, kọo nga'ńó-là Nainá mochjeén. ²¹ Jñò, ¿kós'ín mejèn-nò nga kjián? ¿A mejèn-nò nga kjo'in tsjaà-nò k'e nga kijchokon-nò, a xi mejèn-nò nga kọ kjondaà-na kọ kjotsja-na kijchokon-nò?

5

Jé xi kisakò ya jjiin naxandá-là Cristo ján Corinto

¹ Jye na'yà-là nga kjoachjinguì tíma jjiin tsajòn. Kjoa xi tíma, skanda jña xita xi mikii beèxkón Nainá, mì k'oaá s'ín. Nga yaá tijnajiin jngoò-nò xita xinguiqo xi neajòn-là tsóhokọ. ² Jñò, ¿mé-ne 'nga níkítsajna-nò yijo-nò? Mochjeén-né nga kjoaba kitsajnajñoò, kọ jè xita xi kotjín jè tíhotsji,

tɪnachrjekàjioòn. ³ 'An, kixíí kjoa, kjiin tɪjna-nò, tanga kjohítsjeèn-la iníma-na yaá tɪjnajìin osen-nò. 'An, k'oaá ngaya-la koni tsà ya tɪjnajìin-nò, jyeé kiskoòsòn-la mé kjo'in xi sinè-la jè xita xi k'oa tɪn jé tìhótsji. ⁴ Jñò, k'e nga koxxóya nga jeya sɪkíjna Jesucristo xi otíxoma-ná, jè kjohítsjeèn-la iníma-na yaá kíjnajìin-nò, tìkoa yaá kíjnajìin-nò jè nga ñò-la Na'è-ná Jesucristo. Kò it'aà ts'e Na'è-ná Jesucristo, ⁵ xita jè, xita neíí kàtangatsja yijo-la nga kàtas'e-la kjo'in, kò kàtasíkájno jé-la nga mì tɪ jé kohótsji-ne mé-ne nga kɪtjokàjìin-ne kjo'in iníma-la, k'e nga kjoíí ìjngoò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná.

⁶ Mikii ndaà tɪn nga 'nga níkítsajna yijo-nò. ¿A mì tɪjìin-nò nga na'sín ta chiba na'yo san sísan yije xíkjin na'yo? ⁷ Tinachrjekàjioòn jè xita xi ótsji jé k'oaá ngaya-la koni tsà na'yo san xi mì tɪ ndaà-ne nga síkits'ón-nò, mé-ne jñò k'oas'ín kjoàn koma-nò koni na'yo xitse ts'e inchrajín xi tsjìn-la na'yo san. Nga jñò, jyeé kitjaàxìn-nò kjoa ts'e jé koni na'yo san jchínga nga jé Cristo k'en ngajo-ná koni jñà orrè xi kisik'en xita Israel k'e nga Paxko. ⁸ Koií kjoa-la jñá, k'oaá s'ín kínáchrjeé s'eí nga jyeé kisíkítsajndeíí-ná Nainá kjoa ts'e jé, koni s'ín xita Israel k'e nga Paxko nga sítsjeé n'ya-la nga faáxìn yije na'yo san. Jñá, k'oaá tís'ín chjaàxián kjoa ts'e jé kò kjoa ch'o kò nguí kjoatsjeé kò kjoakixí sɪkjeén k'oaá ngaya-la koni inchrajín xi tsjìn-la na'yo san.

⁹ Jè xojoñ xi kisikasén ítjòn-nò, k'oaá kixan-nò nga mì ya koahijtakoo jñá xita xi kjoa chijngui s'ín. ¹⁰ K'e nga k'oa kixan-nò, mìtsà jñá kisikaxkia jñá xita isò'nde xi kjoa chijngui s'ín, kò jñá xi tse mejèn-la, kò jñá xita chijé, kò jñá xi xkósòn beèxkón. Xita koi, xkí xi ján satíkjoò. Ta jè xi koma kíjchat'aàxìn-là tsà xìn isò'nde onguíó. ¹¹ Jñá 'én xi kixan-nò, jè-né nga mì ya tsjahijtakoo jñá xi tsò nga xita-la Cristo xi 'ndsé chibá tsà takó kjoa chijngui nchis'ín, xita xi tse mejèn-la, xi xkósòn beèxkón, xi ch'o chjajno-ná, xi xán 'biì, xi chijé s'ín. Jñá xita xi k'oas'ín s'ín, skanda mikii mochjeén nga kíjchikoo. ¹²⁻¹³ Mìtsà jñá oko-ná nga bíndaàjìin-lá jñá xita isò'nde. Jè Nainá kíindaàjìin-la jñá xita koi. Tanga jñò oko-nò nga kíndaàjìin-lá xita naẋandá-la Nainá xi tsajòn. K'oaá ma-ne nga xan-nò, chjaàxiòn jè xita xi ch'o tís'ín xi ya tɪjnajìin-nò.

6

Kós'ín s'íin jñá xita-la Cristo nga tɪjñá xíkjin koíindaàjìin-la

¹ Jñò, k'e nga tsà kjoasii tɪn-nò kò xita xinguióo, ¿mé-ne jñá mejèn-nò koíindaàjìin-nò jñá xitaxá xi mìtsà xita-la Cristo? ¿A mìtsà tà jñá kàtíndaàjìin-nò xi xita naẋandá-la Cristo? ² ¿A mìtsà tɪjìin-nò nga jñá xi xita naẋandá-la Cristo 'mì-ná, jñá kíndaàjìin-lá xita isò'nde? Tsà jñò koíindaàjìin-lá xita isò'nde, ¿a mì chíkjoa-nò nga ta jñò kíndaàjìin-lá xita xinguióo kjoa xi chiba tɪn? ³ ¿A mìtsà tɪjìin-nò nga tìkoa it'aà tsaján kíndaàjìin-lá àkjale? Tsà jñá kíndaàjìin-lá àkjale, ¿a mì koma-ná kíndaàjìin-lá xita xinguiáá kjoa xi tɪn i isò'nde? ⁴ K'oaá ma-ne tsà ta kjoa ts'e isò'nde-né xi tɪjìn-nò, tɪnókjoa jngoò-la xita 'ndsé xi jñò nachrjenguióò nga 'mì-la nímé chjí-la, jè kàtíndaàjìin-nò. ⁵ Koií koa xan-nò mé-ne nga kàtasobà-nò. ¿A mìtsà tɪjna jngoò xita xinguióo xi tɪn-la kjohítsjeèn nga koma-la koíindaàjìin-la xita xi 'ndsé chibá? ⁶ Mìtsà ta koií kjoa-la nga bixkàn-koo xinguióo, skanda yaá onguíkoo xinguióo nguixkòn xitaxá xi mikii beèxkon Nainá nga bíndaàjìin-nò.

⁷ Kixií kjoa, ch'oo tjin kjoa k'e nga tijnò bixkàn-kò-nò xinguiòo. ¿Mé-ne mìtsà ta saà nìkjeiin-là xinguiòo k'e nga ch'o siko-nò? Ta saà tikjeiin-la nga kàtasichijé-nò. ⁸ Tanga jñò, k'oaá tis'in ch'o nìkòo xinguiòo, tijnò nìchijé-là.

⁹ ¿A mìtsà tjiin-nò nga jña xi mìtsà xita kixi, mìkiì kjoahas'en-jiiin i'nde ñanda tíhotixoma Nainá? Jña xita xi kjoa chijngui s'in, jña xi xkòsòn beèxkòn, jña xita xi jye chixàn xi kjoa chijngui s'in, jña xita xi'nde xi t'xin xikjín oyijòkò-ne, ¹⁰ jña xita chijé, jña xita tse mejèn, jña xita xi xán 'biì, jña xi xita chjajno-la, jña xita xi konachan-la xikjín nga síchijé-la, kì yijo-nò chonachan-là nga jña xita xi koatjín kjoach'o xi s'in mìkiì kjoahas'en-jiiin ñanda tíhotixoma Nainá. ¹¹ Jñò, k'e nga sa kjòtsee k'oaá tis'in ki'nè i'nga; tanga i'nde, jye kisanjino kjoa ts'e jé-nò, jye xita tsjeè-la Nainá komà, kò jye xita kixi komà it'aà ts'e nga'ño-la Jesucristo xi otixoma-ná kò it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá.

Kó s'in sichjeén yijo-ná mé-ne nga jeya kjna Nainá

¹² Tjin i'nga xita xinguiòo xi tsò: “An tji'ndeé-na nita mé kjoa xi s'iaàn.” Kixií kjoa tji'nde-né, tanga mìkiì ok'in-la tsà k'oa's'en yijeé ngats'iì kjoa; k'oaá ma-ne, 'an, mìkiì tsjaà'nde-la yijo-na nga sijkijne-na jngòò kjoa. ¹³ Tikoáá tjin i'nga xi tsò: “Jña tsojmì xi ma chine, ts'eé indso'ba, koa jè indso'ba mochjeén-la tsojmì xi ma chine.” Kixií kjoa, tanga ingajò kjoa koi, Nainá sijkjehet'aà. Tanga jè yijo-ná, mìtsà kos'in kochjeén nga kjoa chijngui s'eén; it'aà ts'e Nainá kochjeén; yijo-ná, ts'eé Nainá. ¹⁴ Koni s'in kis'in Nainá nga kisikjaáya-la Na'èn-ná Jesús, jña k'oaá tis'in kjoaáya-ná it'aà ts'e kjoa biyaa nga tjin-la nga'ño Nainá.

¹⁵ ¿A mìtsà tjiin-nò nga jè yijo-ná, yaá tikjoòkò ts'e Cristo? ¿A komaá sijkjeén yijo-la Cristo nga sijngòò't'aà-lá ts'e chjoón ská? Majin, mìkiì koma. ¹⁶ ¿A mìtsà 'yaà, k'e nga jngòò xita x'in, tsà chjoón ská kijnako, jngòò yijoó koma? Nga k'oaá s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: Ingajò xita koi, jngòò yijoó koma. ¹⁷ Tanga jè xi Na'èn-ná tijnako, yaá majngòòkò inima-la kò ts'e Na'èn-ná.

¹⁸ Tinchat'aaxin-là kjoa chijngui. Jngòò xita, nita mé jé xi ótsji xi k'ejí jé, mìtsà yijo-la tibeetoòn. Tanga jè xita xi kjoa chijngui s'in, yijo-laá beetoòn. ¹⁹ ¿A mìtsà tjiin-nò nga jè yijo-nò ni'ya-la Inima Tsjeè-la Nainá-né xi jñò kitsjaà-nò Nainá nga tijnajiiin inima-nò? Yijo-nò, mìtsà tì tsajòn-nò. ²⁰ Nainá jye tsakatse-nò, tseé tsibichjítji-nò. Koií kjoa-la jchaxkòn Nainá, ndaà tikjeén yijo-nò nga ts'eé Nainá.

7

Kjoa ts'e xita xi bixan

¹ It'aà ts'e 'én xi kichjìngui-ná nga kinikasén-ná xojon nga bixón: “Ndaà-la tjin, jngòò xita x'in kò jè chjoón tsà mìkiì kixan.” ² Tanga koií kjoa-la nga 'ño tjin kjoa chijngui, nga jngòò lñgòò xita x'in kàtas'e-la chjoón, kò nga jngòò lñgòò chjoón kàtas'e-la x'in. ³ Koni s'in tjin kjotixoma ts'e kjoa bixan, jè x'in, ndaà kàtasis'in-la chjoón-la k'e nga kójnako, tikoá jè chjoón, ndaà kàtasis'in-la x'in-la. ⁴ Jè chjoón, mìtsà tije otixoma-la yijo-la, jè x'in-la otixoma-la. Tikoá jè x'in mìtsà tije otixoma-la yijo-la, jè chjoón-la otixoma-la. ⁵ K'e nga tsáyijòkòo xinguiòo, kì yijo-nò nixkon-là xinguiòo. Tà k'e-né tsà ngàsòn chibàya-nò kótjin nachrjein mìkiì tsáyijòkòo xinguiòo

tsà Nainá k̄inókjoat'aà-là. Xi koma iskan mochjeén-né nga s̄is'in-là xinguio nga mì jè x̄ita nejí skónachan-nò k'e nga tsà mì t̄i k̄i chíkjoa-nò nga x̄in tsjáyijò-là xinguio.

⁶ 'Èn xi t̄ixan-nò tà 'an-ná xi t̄itsjaà'nde-nò; mìtsà k̄jot̄ixoma t̄ibinè-nò. ⁷ Xi it'aà ts'an, mejèn-na tsà ngats'iì x̄ita k'oas'in k̄àt̄itsajna tajngoò, koni 'an, tajngoò t̄ijn̄aa. Tanga ìjngoò ìjngoò x̄ita k̄its'i-là k̄jot̄jò xi Nainá kitsjaà-la, kòs'in k̄itsajna. Kak'eiì kak'eiì s'in t̄itsajna nga ìjngoò ìjngoò x̄ita.

⁸ J̄n̄a x̄ita xi t̄itsajna tajngoò ko j̄n̄a íchj̄in xi jye k'èn x'in-la, ndaa-la t̄j̄in tsà tà k'oas'in k̄itsajna tajngoò koni 'an. ⁹ Tanga tsà mìk̄i chíkjoa-la nga b̄itsajna ìjngó, isaá ndaa-ne tsà k̄àt̄ixan, mì k'oq-ne tsà tsjè s̄iik'en.

¹⁰ 'An, k'oqá s'in b̄inè-la j̄n̄a x̄ita xi jye chixàn, nga mìk̄i koma tsjein x̄ikj̄in. Jè chjoón, mìk̄i koma s̄iikj̄ina x'in-la. Mìtsà k̄jot̄ixoma ts'an xi tsjaà-nò; ts'eé Nainá. ¹¹ Jè chjoón xi tsjeiin x'in-la, mìk̄i t̄j̄i'nde-la nga k'ej̄i x'in k̄ixan-ko ìjngoò k'a. T̄ikoqá-ne k̄àt̄ajoóndaà-ne. T̄ikoq̄ jè x'in, mìk̄i t̄j̄i'nde-la nga tsjein chjoón-la.

¹² J̄n̄a x̄ita xi i'nga, k'oqá xan-la, xi tà k̄joh̄itsjeèn ts'an, mìtsà jè Na'èn-ná tsibj̄ina k̄jot̄ixoma jè. Tsà jngoò x̄ita x'in xi mokjeiin-la 'én-la Nainá, tsà jè chjoón-la xi t̄ijnako, tsà mìk̄i mokjeiin-la, tsà tsò ikon jè chjoón nga b̄ijnako, k̄àt̄ijnako, k̄i tsjeiin takòn jè chjoón-la. ¹³ Tsà jngoò chjoón xi mokjeiin-la 'én-la Nainá, jè x'in xi t̄ijnako, tsà mìk̄i mokjeiin-la, tsà tsò ikon jè x'in nga b̄ijnako, k̄àt̄ijnako, k̄i tsjeiin takòn jè x'in-la. ¹⁴ Jè x'in xi mìk̄i mokjeiin-la 'én-la Nainá, it'aà ts'e chjoón-laá matsjeè-né; t̄ikoqá jè chjoón xi mìk̄i mokjeiin-la, it'aà ts'e x'in-laá matsjeè-né. Tsà maj̄in, j̄n̄a ìxti-la mìtsà x̄ita k̄ixi nga nguixkon Nainá, tanga i'ndeì ìxti-la, yaá chja-ne naxandá-la Cristo. ¹⁵ Tanga tsà jè chjoón xi mìk̄i mokjeiin-la 'én-la Nainá tsà mejèn-la tsjein x'in-la xi mokjeiin-la, k̄àt̄atsjeiin. Ko tsà jè x̄ita x'in xi mìk̄i mokjeiin-la 'én-la Nainá, tsà mejèn-la nga tsjein chjoón-la xi mokjeiin-la, k̄àt̄atsjeiin. J̄n̄a x̄ita koi mìk̄i t̄j̄inè-la nga k̄jò'ño k̄itsajna k̄i x̄ikj̄in. Nainá, jè xi mejèn-la nga 'nchán k̄itsajna. ¹⁶ J̄i chjoón xi mokjeiin-lè it'aà ts'e Cristo, mìk̄i t̄j̄iin-lè tsà koi naxhrjein it'aà tsj̄i koma k̄itjokaj̄iin k̄jò'in x'in-lè. Ko j̄i xi x'in 'mì-lè nga mokjeiin-lè it'aà ts'e Cristo, mìk̄i t̄j̄iin-lè tsà koi naxhrjein it'aà tsj̄i koma k̄itjokaj̄iin k̄jò'in chjoón-lè.

¹⁷ Jngoò kjoa mejèn-na nga ndaa s̄ikj̄ina-la ngats'iì x̄ita naxandá-la Cristo, nga ìjngoò ìjngoò x̄ita x'in ko chjoón, mochjeén-né nga kos'in k̄àtasj̄chá yijo-la koni s'in kitsjaà-la Nainá koni s'in t̄itsajna k'e nga Nainá k̄iichja-la nga x̄ita-la komà. ¹⁸ Tsà t̄j̄in i'nga x̄ita xi jye t̄j̄it'aà ch̄iba yijo-la kjoa ts'e circuncisión k'e nga x̄ita-la Cristo komà, tà k'oqá s'in k̄àt̄ijna. Tsà t̄j̄in i'nga xi k'j̄eè k̄i t̄j̄it'aà ch̄iba yijo-la, k̄i b̄it'aà ch̄iba-la yijo-la. ¹⁹ Xi kjoa ts'e circuncisión, tsà t̄j̄it'aà ch̄iba-nò ko tsà maj̄in, mìtsà mé-ne. Jè xi ch̄j̄i-la nga ndaa s̄ik̄itasòn jè k̄jot̄ixoma-la Nainá. ²⁰ Nga jngoò ìjngoò, k'oqá s'in t̄itsajna koni s'in t̄itsajna k'e nga k̄iichja-nò Nainá. ²¹ K'e nga k̄iichja-lè Nainá, tsà ch̄i'nda t̄j̄ini, k̄i makájno-lè. Tanga i'ndeì tsà koma k̄ijnandeì-ne, ndaa s'e, t̄ijnandeì-ne. ²² Jè xi ch̄i'nda t̄is'in k'e nga k̄iichja-la Nainá nga kòkjeiin-la 'én-la, i'ndeì t̄ijnandeì-né it'aà ts'e Cristo. K'oqá t̄is'in t̄j̄in, jè xi t̄ijnandeì k'e nga k̄iichja-la Nainá, i'ndeì ch̄i'nda-la Cristo-né. ²³ J̄n̄o, Nainá jye tsatse-nò, k̄i k̄i b̄i'nde nga x̄ita xi k'ej̄i ch̄i'nda 'nè-là. ²⁴ J̄n̄o ndí 'ndsè ko tichjaá, koni s'in t̄itsajna nga jngoò ìjngoò k'e nga k̄iichja-nò Nainá, k'oqá s'in t̄itsajna ya nguixkon Nainá.

²⁵ It'aà ts'e x̄ita xi t̄itsajna tajngoò, tsj̄in jngoò-na k̄jot̄ixoma xi ts'e Na'èn-ná. 'An, k'oqá s'in kosòn-la koni tsò k̄joh̄itsjeèn-na nga Nainá kis'e-la

kjohimatakòn mé-ne nga it'aà ts'an kjoaàt'aà takòn-na jña xita. ²⁶ Koií kjoa-la nga 'ño 'in choòn nachrjein i'ndeí, 'an, k'oaá s'in síkítsjeèn, isaá-la ndaaé tjin, tà k'oas'in kàtitsajna xita koni s'in títsajna skanda nachrjein i'ndeí. ²⁷ Tsà tjin-lè chjoón, kí níkjina-jèn chjoón-lè. Tsà tsjin-lè, kí chjoón binchaàtsji. ²⁸ Tsà kixein, mìtsà jé tìbinchaàtsji. Kò tsà jngòò chjoón xongó xi kixan, tikoáá mìtsà jé tíhótsji. Ta jè-né, k'e nga jye kixan, kjoaá s'e-nò. 'An, mejèn-na nga mì kjoa kàtas'e-nò.

²⁹ Ndí 'ndsè, mejèn-na nga kàtasijìn-nò, nga chiba jchán nachrjein chija nga ma sixá-lá Nainá. Koií kjoa-la jngòò xita x'in xi tjin-la chjoón, k'oaá s'in kàtas'in koni tsà tsjin-la chjoón. ³⁰ Kò jña xita xi kjoaba títsajnajìn, k'oaá s'in kàtitsajna koni tsà mì ba títsajna. Koa jña xi s'eí tjin-la, k'oaá s'in kàtitsajna koni tsà mì s'eí tjin-la. Koa jña xi tsojmì otse, k'oaá s'in kàtas'in koni tsà nímé tjin-la. ³¹ Kò jña xi fitjingui-la kjoa xi tjin isò'nde, k'oaá s'in kàtas'in koni tsà mì ya fitjingui-la; nga jè isò'nde xi títsajnasoán ijndé, kjoehet'aà-né.

³² 'An, k'oaá s'in mejèn-na nga nímé kjoa ts'e isò'nde síkítsjeèn. Jé xita x'in xi tjna tajngòò, koií síkítsjeèn kjoa ts'e Nainá, mé xi s'in nga kotsja-la Nainá. ³³ Tanga jé xi jye chjoón tjin-la, koií síkítsjeèn kjoa xi tjin isò'nde mé xi s'in nga kotsja-la chjoón-la, ³⁴ k'oaá ma-ne nga jò kjoa síkítsjeèn. Tikoáá jé chjoón ka'àn xi jye k'en x'in-la kò jé chjoón xi tjna tajngòò xi kj'eé x'in tjin-la, koií síkítsjeèn kjoa ts'e Nainá mé-ne nga tsjeé síkítsajna-ne yijo-la kò inima-la. Tanga jé chjoón xi x'in tjin-la, koií síkítsjeèn kjoa ts'e isò'nde mé xi s'in nga kotsja-la x'in-la.

³⁵ Kjoa xi benojmì-nò kjondaà tsajòn-nò, mìtsà xan-nò nga 'an ósijna ikon-nò, jè-né nga nguì ndaaé sijná yijo-nò nga nímé kjoa kùchjoá ikon-nò nga sixá-lá Nainá.

³⁶ Tsà jngòò x'in xi kos'in tísíkítsjeèn nga mì ndaaé tísíko chjoón nga mì xátì tìbixan-kò nga jye tíhóto nó-la chjoón, k'oaá s'in kàtas'in koni s'in síkítsjeèn, kàtixan; jé kjoa bixan, mìtsà jé nchihótsji. ³⁷ Tanga tsà jngòò xi k'oas'in bìnè-la yijo-la kò inima-la nga majìn-la kixan, nga kjohítsjeèn ts'e-né, kò tsà chikjoa-la yijo-la nga mìkìl kixan, kò tsà jye kos'in kiskoòsòn-la, ndaaé tjin. ³⁸ Jña xita xi bixan, ndaaé s'in, tanga jña xi mìkìl bixan, isaá ndaaé s'in.

³⁹ Jngòò chjoón xi x'in tjin-la, mìtsà tijnandeí. K'eé-né tsà jye k'en x'in-la nga jye tijnandeí. Koma kixan-kò nita yá x'in-ne xi matsjakeé tsà tanga mokjeiìn-la 'én-la Nainá. ⁴⁰ 'An, k'oaá s'in síkítsjeèn, ndaaé-la tjin tsà mì tì kii kixan-ne jña íchjín ka'àn. Tikoáá 'an, k'oaá s'in machiya-na nga jé Inima Tsjeè-la Nainá tísíchiya-na.

8

Tsojmì xi sinchàsòn ya nguixkòn xkòsòn

¹ Jé kjoa xi ts'e yijo-la chò xi sík'en-la xkòsòn-la xita isò'nde nga tsjá-la kjotjò, jño bixòn-nò nga ngats'iaá jyeé tjin-ná kjoachjine it'aà ts'e kjoa koi. Kixí kjoa, tanga k'e nga tjin-ná kjoachjine, ma'ngaá takoán. Tanga k'e nga tjin-ná jé kjotsjacha, isaá ndaaé 'biì-lá nga'ño xinguiáá. ² Tsà tjin i'nga xita xi tsò nga ndaaé machiya-la, chijaá isa-la; kj'eé kii beé yije koni s'in tjinè-la nga skoe. ³ Jngòò xita xi matsjakeé Nainá, jé Nainá ndaaé beèkxon.

⁴ K'oaá xan-nò kó s'in tjin, tsà ma chine yijo-la chò xi ya biyaàt'aà-la jña xkòsòn. Tjìn-ná nga jña xkòsòn xi tjin i isò'nde, nímé nga'ño tjin-la. Nga ta jngòò ma-ne xi Nainá. ⁵ Jña xita, k'oaá s'in síkítsjeèn nga kjin ma nainá

xi tjin ján ngajmii ko it'aà nangui. (Kixii kjoa it'aà ts'e xita koi, kjin ma xi nainá na'én-ná tsò-la.) ⁶ Tanga jña, 'ya-ná nga ta jngòò ma-ne Nainá xi Na'én-ná nga it'aà ts'eé inchrobà-ne nita mé xi tjin. Jña, koií xá tjin-ná nga sikitasoán xá-la. Tikoáá ta jngòò ma-ne xi otixoma-ná, jè Jesucristo; nga it'aà ts'eé nga ñó-la kisindaà yije nita mé xi tjin ko tikoáá jña, it'aà ts'eé titsajnakoaán.

⁷ Tanga mitsà ngats'iì xita tjiin-la kjoa koi. Tjin i'nga xita 'ndsee xi jye k'oas'in kjò'nga-la kjoa ts'e xkòsòn k'e nga tikj'eè mokjeiin-la. Tanga i'nde, k'e nga kine yijo-la cho xi ya biyaat'aà-la jña xkòsòn, k'oáá s'in síkítseèn nga jña nchibeèxkòn xkòsòn xi nainá tsò-la xita isò'nde. Nga jò tjin kjohitsjeèn-la, k'oáá s'in fiya-la nga jé ótsji nguixkon Nainá. ⁸ Jñò bixón-nó nga jña tsojmi xi ma chine, mitsà koi kjoa-la nga isa ndaà skoétjò-ná Nainá. Tsà kichiaá mitsà isa ndaà kitsajnaá ko tsà mikii kichiaá mitsà isa ch'o kitsajnaá nga nguixkon Nainá. ⁹ Kixii kjoa, tji'nde-ná nita mé xi chjineé. Tanga jña jchòsòn-lá yijo-ná nga mi k'oáá tjin xi chjineé mé-ne jña xita 'ndsee xi indaàjiiin tjin kjohitsjeèn-la mi jé sakò-la. ¹⁰ Tsà tjin jngòò xita xinguiò xi tsò nga tjin-la kjohitsjeèn nga ma chine nita mé yijo-ne, ko yaá fi kakjèn ya i'nde ñanda yaxkòn xkòsòn; tsà koi naxhrjein-la ya skoe jngòò 'ndsé xi indaàjiiin tjin kjohitsjeèn-la nga ya tikjèn. Jè xita 'ndsé, k'oáá tis'in s'iin. ¹¹ Kjohitsjeèn-la xita jè nga tsò nga maá chine yije nita mé-ne, koií kjoa-la nga kjo'in siikjeiin jè 'ndsé xi indaàjiiin tjin kjohitsjeèn-la xi Cristo k'en ngajo-la. ¹² K'e nga jé binchaàtsjioò xi kondra ts'e xita 'ndsee nga nikits'ón-jñoò kjohitsjeèn-la xi indaàjiiin tjin, jé binchaàtsjioò xi kondra ts'e Cristo. ¹³ An, tsà ta koií kjoa-la ts'e tsojmi xi kinee nga jé sakò-la jè 'ndsé, tikoáá-ne, jngòò k'a mi ti kii skine-na yijo, mé-ne nga mi jé sakò-la 'ndsé.

9

Kjoa xi tji'nde-la xita xi tsibixáya-la Cristo

¹ Aán tsibixáya-na Cristo. Tijnandeji-ná. Xkoaàn kijtsee-na jè Jesús xi otixoma-ná. Nga xá-la Na'én-ná tis'iaán, i'nde jñò-nò xi xita-la Cristo maá. ² K'oáá xó tsò i'nga xita xi kj'eii nga mi xó tsà 'an tsibixáya-na Cristo, tanga jñò, ndaà tjiin-nò nga 'aán kisixáya-na, nga it'aà ts'an-ná nga mokjeiin-nò 'én-la Nainá. K'oáá s'in bitjo kixi kjoa.

³ K'e nga jngòò xita kjonangui-na xi kondra ts'an, 'an, kii xan-la nga ósikoaa yijo-na: ⁴ ¿A mitsà tji'nde-najen nga k'oi-najen tsojmi xi chine-jen ko xi s'io-jen nga xá-la Nainá tisa'nè-jen? ⁵ ¿A mitsà tji'nde-najen nga kitjako jngòò-jen xi chjoón-najen ma xi 'én-la Nainá mokjeiin-la, koni s'in xita xi i'nga xi tsibixáya-la Cristo koni jña 'ndse Na'én-ná ko Cefas [xi tikoá Pedro 'mi]? ⁶ ¿A tà 'an-ná ko Bernabé xi tjinè-najen nga kj'eii xá s'en-jen mé-ne nga sakò-najen tsojmi xi chine-jen? ⁷ ¿A tjin xita xi soldado síkitasòn xi tije bíchji-la yijo-la? ¿A tjin xita xi bitje tsojmi tje, koa mikii kine toò xi ojà-la? ¿A tjin xita xi cho síchá, koa mikii 'bii tsjin xi ochrje? ⁸ Ki k'oáá s'in níkítseèn nga tà kjohitsjeèn ts'an koni s'in tixan. Tikoáá tichjaá kjotixoma ts'e Moisés. ⁹ Kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, k'oáá s'in tichja nga tsò: "Jña nchraja xi bínchi, ki na'ya bi'a tso'ba." 'Én koi mitsà tsò-ne kjoa nga Nainá ñó sikinda nchraja, ¹⁰ jña-ná xi sikinda-ná Nainá; nga it'aà tsaján tichja kjotixoma. Jè xi síkínchi nchraja ko xi sitsjeè tsojmi xi majchá-la, nchikoñaá-la nga tjoé chiba-la tsojmi xi majchá-la. ¹¹ 'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jin tsakoòya-nòjen jè ngaya-la koni

tachó xi kisitje jjiin inima-nò. ¿A mì ndaà s'e tsà tjoé chiba-najen tsojmi xi majchá-nò? ¹² Tsà jñà xi k'ejí xita tjoé chiba-la tsojmi xi tsajòn, ngajen, ¿a mìtsà isa ndaà tí'nde-najen nga tikoá tjoé-najen?

Tanga mì k'oaá s'ín títsa'nè-jen koni s'ín tí'nde-najen mé-ne nga mìkii koma sichjoá ikon-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo. ¹³ Jñò, ndaà 'yaà, jñà xita xi ya síxá ya Ingo Ítjòn-la Nainá, koi tsojmi kine xi tjin ya i'nde jè; ko jñà xi ya síxá i'nde tsjeè-la Nainá ya ñánda binchásòn kjetjò xi tsjá-la Nainá jñà xita, okoó chiba-la yijo-la cho xi ya binchásòn. ¹⁴ Nainá k'oaá s'ín kitsjaà okixi: jñà xi chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo yaá sakò-la tsojmi xi skine. ¹⁵ 'An, mì k'oaá s'ín tsìkjeén jñà kjoá xi tí'nde-na. Tikoáá mìtsà koi xá tikjii-nò nga kos'ín síko-ná. Isaá-la ndaà tjin tsà kàtiyaà mì k'oaá-ne tsà tjin xita xi kjoááxin-na kjetjsja xi tjin-na nga ta kjetjò 'an chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo.

¹⁶ Nga 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo chjaya, mìkii tsà jeya síkijna yijo-na. 'An, xó k'oaá s'ín tjinè-na nga 'an kichjaya; ima xó-na tsà mìkii kichjaya jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo. ¹⁷ Tsà tà kjohítsjeèn ts'aán-la nga kos'ín ts'iaàn, tjinè-la nga kochjí-na, tanga mìtsà tà kjohítsjeèn ts'an, jè tsìkitasoàn xá xi kisingatsja-na Nainá. ¹⁸ Jè chjí xi tsákò-na, jè-né nga tsja tjin-na nga chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo nga mìtsà chjí-na sijé, nas'ín tí'nde-na nga jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo kótijnakon-na.

¹⁹ 'An tijnandejí-ná, tanga i'ndeí, k'oaá s'iaàn koni tsà ch'nda-la ma ngats'ii xita, mé-ne nga isa kjin xita koma kichjá-la 'én-la Cristo nga kokjeiin-la. ²⁰ K'e nga ya tijnajjin-la jñà xita xinguiáa judío, k'oaá s'ín s'iaàn koni s'ín xita judío mé-ne nga koma kichjá-la 'én-la Cristo nga kokjeiin-la. Kixii kjoá nga 'an, mìkii kjo'ño tjinè-na nga kos'ín sikitasoàn koni tsò kjetixoma xi kiskii Moisés, tanga k'e nga ya tijnajjin-la jñà xita judío xi kjetixoma-la Moisés títsajnajjin, 'an k'oaá ti s'iaàn, ta jè xi mejèn-na nga koma kichjá-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo nga kokjeiin-la. ²¹ K'e nga ya tijnajjin-la jñà xita xi mìtsà ya títsajnajjin kjetixoma-la Moisés, 'an, k'oaá ti s'iaàn koni tsà mì ya tijnajñaà kjetixoma mé-ne nga koma kichjá-la 'én-la Cristo nga kokjeiin-la xita xi mì ya títsajnajjin kjetixoma. Mìtsà tsò-ne kjoá nga tijnat'aà xin-la kjetixoma-la Nainá. Yaá tijnajñaà kjetixoma-la Cristo. ²² K'e nga ya tijnajjin-la jñà xita xi indaàjin tjin kjohítsjeèn-la, 'an, k'oaá s'iaàn koni tsà tikoáá indaàjin tjin kjohítsjeèn-na mé-ne nga koma kichjá-la 'én-la Cristo xita koi. Yaá sngásòn yijekoaa mé kjoá xi títsajnajjin ngats'ii xita mé-ne nga koma kochrjekàjin i'nga-na kjo'in kjoá ts'e jé-la. ²³ K'oaá s'iaàn xi kjondaà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo mé-ne nga s'e-na kjoá machikon-t'in it'aà ts'e 'én.

²⁴ Jñò, jyeé tjiin-nò k'e nga síská xita xi ongachikon, ngats'ii-né nga ongachikon, tanga ta jngoò-né xi tjoé-la kjetjò, ta jè xi síkijne. Jñò, k'oaá s'ín tijnchá yijo-nò nga xita-la Cristo 'mì-nò koni jngoò xita xi ongachikon mé-ne nga tjoé-nò kjetjò xi Nainá tsjá-nò. ²⁵ Jñà xita xi sískákjoò nga mejèn-la sùikijne, Ítjòn bitsajndaà nga mì tijná sùikjeén-ne tsojmi xi ch'o síko; koi k'oas'ín-ne nga mejèn-la tjoé jngoò-la kjetjò. K'e nga jye ma iskan, jè kjetjò xi tjoé-la, ta bits'on-né. Tanga jñá bitsajndaà nga tjoé jngoò-ná kjetjò xi mìkii bits'on nita kjé-ne. ²⁶ 'An, mìtsà k'oas'ín ongachikoan [kjoá ts'e xá-la Nainá] koni jngoò xita xi mìkii beè ñánda kjichò. Tikoáá mìtsà k'oas'ín [síxá it'aà ts'e Nainá] koni s'ín xita xi ta 'beéjin isén k'e nga

kjaán-ko xíkjin. ²⁷ 'An, k'oaá s'ín binè-la yijo-na nga kátas'e-na kjo'in mé-ne k'e nga kjoehet'aà nachrjein nga okoöya-la xita 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, Nainá mi kjsò-na: "Ni mé chí-la xá-lè."

10

Kjoa ts'e xkòson xi mìtsà kixi kjoa nga Nainá

¹ Jñò ndí 'ndsè ko tichjaá, kì nùchàajìn-jèn nga jñà xita jchínga kjiìn-ná, [k'e nga itjojiìn naxandá Egipto], yaá tsibítsajngui yije jjiìn ifi [nga tsakó-la ndiyá], tikoáá ngats'iì tsatojiìn ndáchikon. ² K'oaá ngaya-la koni tsà komà bautizar ya jjiìn ifi ko jjiìn ndáchikon mé-ne nga xita-la Moisés koma-ne. ³ K'oaá tìs'in jngoò skaya tsojmi kiskine xi kjoxkón ndaa ts'e Nainá. ⁴ Tikoáá ta jngoò skaya nandá kits'iì xi kjoxkón ndaa ts'e Nainá, jè nandá xi ya naxi itjo-ne nga jè Nainá kitsjaà-la. Jè naxi, jè ngaya-la Cristo nga jè tsajmeeyako ndiyá ñánda chinchimaya. ⁵ Tanga jñà xita jchínga koi, kjin jchán k'en ya ñánda nangui kixi choòn nga Nainá mìki kisaseèn-takòn koni s'ín kis'iìn ngats'iì xita jchínga koi, ta chibaá tasingui-ne.

⁶ Jñà kjoa xi k'oas'in komà, jñà okóya-ná nga mì jñà sijkjaájñaá kjoa xi ch'o tjin koni kis'iìn jñà xita jchínga-ná. ⁷ Kì k'oa s'ín sandò xkòson yaxkón koni kis'iìn i'nga xita jchínga koi, nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jñà xita naxandá tsibítsajna nga tsakjèn koa kits'iì, ikjoàn tsasitjen nga kitè [nga jè kisitsjako xkòson]." ⁸ Tikoáá mìki kjoa chingui s'eén koni s'ín kis'iìn i'nga xita jchínga koi, nga tà jngoò nachrjein kaàn jàn jmiù xita k'en. ⁹ Mì kì taxkì chí't'áa Na'èn-ná koni s'ín kis'iìn i'nga xita jchínga koi; k'oaá komà-ne nga k'en nga kiskine-la ye. ¹⁰ Tikoáá kì í'ño-isa tsajét'aà-là Nainá koni s'ín kis'iìn i'nga xita jchínga koi. K'oaá komà-ne nga jè àkjale-la kjoabiyaá kisik'en xita koi.

¹¹ Ngats'iì kjoa koi, k'oaá s'ín komàt'in jñà xita jchínga-ná ko k'oaá s'ín kisijna chiba mé-ne sjiìn-ná. Kisit'aà Xojon-la Nainá nga jchaa jñá mé kjo'in xi sinè-ná tsà k'oa tìs'in s'eén jñá xi titsajnakooán nachrjein xi jye tífehèt'aà. ¹² K'oaá ma-ne jè xi kos'in síkítsjeèn nga kixi tjna, kátasikinda yijo-la nga mì jè sakó-la. ¹³ Jñò, kj'eè mé kjoa xi mat'ioòn nga tíchit'aà-nò xi isa 'ño 'in tjin koni mat'in xita xi kj'eí. Nainá, xita kixi-né, jè kàta'ñót'aà takòn nga mìki tsjá'nde nga isa tsato chí't'aà-nò koni kji chíkjoako-nò. Tjje-ne Nainá kòkò ndiyá kós'in kichikjoa-nò koni s'ín tíchit'aà-nò skanda k'e nga kjoehet'aà kjoa.

¹⁴ Jñò ndí 'ndsè, ni itsé kjoa ts'e xkòson níkítsjeèn nga mejèn-nò jchaxkón. ¹⁵ 'An, k'oaá s'ín tíchjà-nò koni xita xi tjin-la kjohítsjeèn. Jchòsòn-là 'én xi xán-nò, a kixi kjoa. ¹⁶ K'e nga 'yooá vino xi tjíya chítsín nga nijét'aà-lá Nainá nga kátasíchikon-t'in, ¿a mìtsà ya ñingásòn-koáá ko jni-la Cristo? Ko k'e nga níxkoayaá inchrájin, ¿a mìtsà ya ñingásòn-koáá ko yijo-la Cristo? ¹⁷ Jñá, nas'in 'ño kjin ma-ná, jè inchrájin xi bichiaá, ta jngoò ma-ne; k'oaá ma-ne nga ngats'iaá, ta jngoò yijo ma-ná.

¹⁸ Chítsjeèn-là xita naxandá Israel, jñà xi kine yijo-la cho xi biyaá ya i'nde tsjeè nga tsjá-la kjotjò Nainá. Xita koi, yaá síngásòn-ko kjotjò xi tsjá-la Nainá ya i'nde tsjeè. ¹⁹ K'e nga k'oa xan-nò, mìtsà xan-nò nga tjin-la okixi jñà xkòson ko tsojmi xi sinchát'aà-la. ²⁰ Jñà 'én xi xan-nò, jñà kjotjò xi fiko jñà xita xi mìki beèxkon Nainá, jñà fiko-la inima ch'o-la neí, mìtsà jè sobá Nainá. 'An, majìn-na nga ya síngásòn-ko inima ch'o-la neí. ²¹ Mìki ndaa tjin, k'e nga jye 'yò vino xi ts'e Jesús, xi otixoma-ná, ikjoàn s'ioo xi ts'e inima ch'o-la neí. Tikoáá mìki ndaa tjin, k'e nga jye

bichioò inchrájin xi ts'e Jesús, ikjoàn bichioò xi ts'e iníma ch'o-la neíí. ²² ¿A xi mejèn-nò síkjàn-là Na'èn-ná nga kàtachìni? ¿A isaá tjin-nò nga'ño mì k'oa-ne Nainá?

Jè kìnchátsjiaà ítjoán kjondaà ts'e xita xi kje'eií

²³ Tsò jña xita: "Tjì'nde-né nita mé xi s'eén." Kixí kjoa tjì'nde-né, tanga mìtsà ngats'ìi kjoa nga ndaà tjin. Tjì'nde-né nita mé kjoa xi s'eén, tanga mìtsà ngats'ìi kjoa tsjá-ná nga'ño. ²⁴ Mìtsà tà kjondaà tsajòn binchaàtsjioò ítjòn, jè tìnchátsjioò ítjòn kjondaà ts'e xita xi kje'eií.

²⁵ Maá chinee nita mé yijo xi satijna ya ñánda biyaà cho. Kì kii chjinanguio ñánda j'ii-ne mé-ne nga mì ch'o koma-la kjohítsjeèn-nò. ²⁶ Nga ts'eé Na'èn-ná jè nangui ko ngats'ìi tsojmì xi tjin-la.

²⁷ Tsà jngòò xita xi mìkì mokjeiín-la 'én-la Nainá, kichja-nò nga kichikoo, tsà mejèn-nò nga onguio, chjinee yije-nò xi tsjá-nò. Kì mé xi chjinanguio nga mì ch'o koma-la kjohítsjeèn-nò. ²⁸ Tsà jngòò xita xi kítóso-nò: "Jña tsojmì koi, yaá kisinchaà'taà-la xkòsòn." Jè kjoa-la xita xi okitsò-nò, kì kii chine, mé-ne nga mì ch'o koma-la kjohítsjeèn-la. ²⁹ Mìtsà kjohítsjeèn tsajòn xi tìxan-nò, ts'eé xita xi okitsò.

Tanga tsà tjin i'nga xita xi skonangui nga kítóso: "¿Mé-ne mì tjì'nde-na nga s'iaàn nita mé kjoa xi mejèn-na nga ta koi kjoa-la nga mì ch'o koma-la kjohítsjeèn-la xita xi kje'eií? ³⁰ An, tsà tsjaà-la kjondaà Nainá ít'aà ts'e tsojmì xi kinee, mìkì ndaà tjin tsà ch'o kítóso-la xita jña tsojmì xi jye kàtsjaà-la kjondaà Nainá." ³¹ Tanga jño, k'e nga bichioò ko tsà 'yò, nita mé kjoa xi 'nè, k'oaá s'ín t'een nga jeya kàtijna Nainá. ³² Kì jé binchaàtsji-là jña xita judío, ko xi mìtsà xita judío, ko jña xita naxandá-la Nainá. ³³ An, k'oaá s'ín s'iaàn yije koni s'ín sasèn-la xita xi kje'eií. Mìtsà jè otsjià ítjoàn xi kjondaà ts'an, jè otsjià ítjoàn kjondaà ts'e xita xi kje'eií mé-ne nga kítjokàjìin-ne kjo'in.

11

¹ Koni s'ín s'iaàn 'an nga kjingui-la Cristo, k'oa tìs'ín chjìngui-ná.

Kò s'ín skoexkón x'in-la jña íchjín k'e nga chjat'aà-la Nainá

² Ndí 'ndse ko tichjaá, ndaà 'nè-nò nga níkítsjeèn ít'aà ts'an ngats'ìi kjoa xi s'iaàn; tìkjoa níkitasòn kjotixoma xi 'an kiskatoya-nò. ³ Tanga mejèn-na nga kàtasijìin-nò nga jngòò òjngòò xita x'in, jè Cristo xi sko-la ma, ko jè chjoón, jè xita x'in xi sko-la ma, koni jè Cristo, jè Nainá xi sko-la ma. ⁴ Tsà jngòò xita x'in xi títjsa sko k'e nga chjat'aà-la Nainá, o k'e nga chjaya 'én-la Nainá, mìkì beèxkón Cristo nga jè tìjna sko-la. ⁵ Tanga tsà jngòò chjoón, tsà mìkì bíjtsa sko k'e nga chjat'aà-la Nainá, o k'e nga chjaya 'én-la Nainá, mìkì beèxkón x'in-la nga jè tìjna sko-la. K'oaá ngaya-la koni tsà kisijno-la. ⁶ Tsà jngòò chjoón xi majìn-la bíjtsa sko, tìkjoá-ne kàtasijno-la tsja sko. Ko tsà masobà-la nga sijno-la, kàtítjsa sko. ⁷ Jè xita x'in, mìkì tjì'nde nga kùjtsa sko, nga k'oaá s'ín 'ya-la koni Nainá, ko ít'aà ts'e xita x'in, 'yaá-la kjoajeya-la Nainá; tanga ít'aà ts'e chjoón 'yaá-la kjoajeya-la x'in-la. ⁸ Jè x'in, mìtsà ya ítjokà'taà-ne ts'e chjoón; jè chjoón xi ít'aà ts'e xita x'in ítjokà'taà-ne. ⁹ Jè xita x'in, mìtsà kjoa ts'e chjoón kisindaà-ne; tanga jè chjoón, kjoa ts'e x'in kisindaà-ne. ¹⁰ Koi kjoa-la jè chjoón tjinè-la nga kùjtsa sko, seña-ne nga beèxkón x'in-la, mé-ne nga tìkjoa skoe-ne jña àkjale. ¹¹ Tanga koni s'ín tìjndaà-la Na'èn-ná, tsà tsjìn chjoón, mìkì tìjna x'in; ko tsà tsjìn x'in, mìkì tìjna chjoón. ¹² Koni s'ín komà nga jè chjoón,

it'aà ts'e x'ín kisindaà-ne; tikoáà jè x'ín, it'aà ts'e chjoón ts'ìn. Tanga it'aà ts'e Nainá nchrobá yije-ne.

¹³ Jñò, ndaa tìkìtsjeèn: ¿A ndaa t'ín tsà mìkì t'íjtsa sko jñà íchjín k'e nga chjat'aà-là Nainá? ¹⁴ T'ijé-ne isò'nde, bénojmiya-ná nga kjoasobà-né k'e nga jè x'íta x'ín sindojò tsja sko. ¹⁵ Tanga ndaa tsejèn k'e nga jngòò chjoón xi ndojò kjoàn tsja sko. Kjoajeya ts'e-né. Koií xá kits'ì-là tsja-là nga ndojò kjoàn, mé-ne nga k'ìjtsa-ne sko koni tsà payo. ¹⁶ Tsà t'ín x'íta xi mìkì t'jngòò ikon koni bixón-jen, k'oaá s'ín kàtasijìin-là, ngajen ko naxandá-là Cristo, nguì k'oaá s'ín 'nè-jen, tsjìn xi k'ejí s'ín.

Kjoa xi mìkì ndaa t'ín k'e nga bichiaá koni s'ín tsakóya Cristo

¹⁷ Nga tikjì isa-nò, mìkì ndaa s'íkìtsajna-nò, koií kjoa-là nga mìkì ndaa t'itsa'né k'e nga maxkóya; ch'o t'itsa'né. ¹⁸ Jè kjoa xi t'ína ítjòn it'aà tsajòn, k'oaá s'ín ki'nchrè, jñò xi naxandá-là Cristo 'mì-nò, k'e nga maxkóya, jò xó ya maà. Mejèn tsà mokjeiín-na tsà koií nachrjein-là tsà k'oaá s'ín t'itsa'né. ¹⁹ Ta xó k'oaá-la komat'in-nò nga s'eé x'íta xinguioo xi s'ijòya-nò, mé-ne nga jcha-là yá-ne xi t'ín-là okixi. ²⁰ K'e nga maxkóya nga bichioò, koni s'ín tsakóya Cristo, mìtsà kixi kjoa nga jè n'íkìtsjeèn-yaá koni s'ín komat'in Na'èn-ná k'e nga k'en. ²¹ K'e nga bichioò, t'ín i'nga x'íta xi ítjòn kjèn tsojmì xi bijchóko; mìkì koña-là x'ík'ín nga tsjá itsé-là; skanda t'ín xi mach'i. Tanga jñà x'íta xi i'nga, imaá jò-là nga mìkì tsjá itsé-là. ²² Jñò, ¿a tsjìn-nò ni'ya ñánda nga bichioò ko nga 'yò? ¿Mé-ne nachrjekàngui-nò x'íta naxandá-là Cristo koa n'isobà-là x'íta ima xi tsjìn-là tsojmì xi kine? K'e nga k'oa's'ín 'nè, ¿kó s'ín xán-nò? ¿A ndaa s'íkìtsajna-nò? Majìn, mìkì ndaa s'íkìtsajna-nò.

K'e nga jè Na'èn-ná tsakjèn-ko x'íta-là k'e nga kòjñò

(Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

²³ Koni s'ín tsakóya-na Na'èn-ná, ti koií-ne xi 'an tsakoóya-nò. Jè n'itjen k'e nga Na'èn-ná Jesús kitsobà'ñó x'íta, kiskoé inchrájin, ²⁴ kitsjaà-là kjondaà Nainá, i'kjoàn kisixkoáya, kitsò: “Chjoé, jè-né xi yijo-na nga t'itsjaà kjotjò nga kiyá xi kjondaà tsajòn. K'oa t'í s'ín t'een nga t'ixkoáya inchrájin, mé-ne nga s'íkìtsjeèn-nò it'aà ts'an.” ²⁵ K'oaá t'is'ín kis'ìin k'e nga jye tsakjèn, kiskoé ch'itsín, kitsò: “Vino xi t'íya ch'itsín jè, jè jní-na xi s'íkixiya kjoa xitse xi b'indaàjìin-ko-nò. Jñò, k'e nga l'jngòò l'jngòò k'a s'ioo, k'oaá s'ín t'een mé-ne nga s'íkìtsjeèn-nò it'aà ts'an.” ²⁶ K'e nga l'jngòò l'jngòò k'a k'ichioò inchrájin jè, koa s'ioya vino ch'itsín jè, it'aà ts'eé kjoabiyaa-là Na'èn-ná k'ínkjoáya, skanda k'e nga kjoí l'jngòò k'a Cristo.

Mìkì ma taxkì bichikoáà Na'èn-ná

²⁷ N'ita yá x'íta-ne xi k'okjen inchrájin jè, o xi skoíya ch'itsín ts'e Na'èn-ná, tsà mìkì skoexkón k'e nga k'okjen, jé t'ihótsji it'aà ts'e Na'èn-ná nga t'ihochrjengui yijo-là ko jní-là. ²⁸ Koií kjoa-là, ítjòn ndaa t'íkìtsjeèn j'jìin in'ima-nò kós'ín t'itsajnakoo Nainá ko x'íta xinguioo. Iskan t'ichioò inchrájin koa t'ioya ch'itsín ts'e Na'èn-ná. ²⁹ Tsà yá x'íta xi k'okjen inchrájin koa skoí vino xi t'íya ch'itsín, tsà mìkì s'ìkìtsjeèn nga jè yijo-là Na'èn-ná, x'íta jè, kjo'íin t'ibínè-là yijo-là. ³⁰ K'oaá ma-ne kjìn x'íta xinguioo xi ch'in bít'aà-là koa t'ín xi indaàkjoa t'itsajna, skanda jye kjò kjìn biyaa. ³¹ Tsà ndaa s'íkìtsjeèn kós'ín t'itsajna k'oaá Nainá ko x'íta xinguiaá, Na'èn-ná mìkì kjo'in tsjá-ná. ³² Tanga tsà jè Na'èn-ná tsjá-ná kjo'in, koi-né nga mejèn-là s'íkixiya-ná mé-ne mìkì k'okot'aà-ná kjo'in xi mìkì fehèt'aà n'ita kjé-ne xi tjoé-là jñà x'íta isò'nde xi mìkì beèxkón Nainá.

³³ K'oaá ma-ne jñò ndí 'ndsè k'e nga maxkóya nga bichioò, chíñakjoa-là xinguiòo. ³⁴ Tsà tjin i'nga xi 'ñó ijò-la, tichioò ni'ya-nò, mé-ne k'e nga koxkóya mi kjo'in tsjá-nò Na'èn-ná. Jñà kjoa xi i'nga xi tjin isa-nò, k'e kijchokon-nò kindajñaá.

12

Kó s'in tjin kjoa chjine xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá xi kjondaà ts'e naxandá-la

¹ Ndí 'ndsè k'o tichjaá, 'an mejèn-na kàtasijin-nò jñà kjoa chjine xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá.

² Jñò, ndaà tjin-nò k'e nga tikj'eè mokjeín-nò 'én-la Nainá, yaá tsanguit'aà-là xkòsòn xi mìkì ma chja nga xìn ndiyá kiko-nò nga mìtsà kixi kjoa nga Nainá. ³ K'oaá xan-nò, niyá xita xi koma kitso-la Jesús: “iCh'o kàtamai'in!”, tsà it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tichja. Tikoáá tsà mìtsà nga'ño ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tichja, mìkì koma kitso-la: “ji-né Jesús xi otixomai!”

⁴ Ya jjin naxandá-la Nainá, kjin skaya kjoa chjine tjin kjoa ts'e xá xi sikitason xita, tanga jè xi tsjá kjoa chjine, tijè-ne Inima Tsjeè-la Nainá. ⁵ Jñà xita, kjin skaya xá tjin-la nga sixá-la Na'èn-ná, tanga tijè-ne Na'èn-ná xi maxá-la. ⁶ Kjin skaya nga'ño tjin kós'in maxá, tanga tijè-ne nga'ño-la Nainá xi sixájin-la ngats'i xita. ⁷ Nga jngoò ijngoò xita, tjoé-la jngoò kjoa chjine xi okó nga yaá tijnajin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá mé-ne nga ngats'i xita naxandá-la Nainá kochjeén-la kjondaà xi tjoé-la. ⁸ Xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tjin xita xi 'bi-la 'én xi tjin-la kjohitsjeén; koa tjin i'nga xi 'bi-la 'én xi tjin-la kjoa chjine, nga tijè-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá. ⁹ Tjin xi tjoé-la kjoachjine nga ndaà mokjeín-la nga tijè-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-la, tikoáá tjin xi tjoé-la kjoachjine nga síndaà-ne xita xi xk'én, nga tijè-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-la. ¹⁰ Tjin xi tjoé-la kjoachjine nga ma-la s'in kjoxkón xi ndaà tjin, ko xi ma-la chja ngajo-la Nainá, ko xi machiya-la mé inima xi sixájin inima-la xita xi chja. Ko tjin xi tjoé-la nga ma-la chja 'én xi kjei' tso xi mì yá xita fiya-la, tikoá tjin xi ma-la sikatoya 'én xi kjei' tso xi mì yá xita fiya-la. ¹¹ Tijè ta jngoò-ne Inima Tsjeè-la Nainá xi sixá it'aà ts'e ngats'i kjoa koi nga sika'bi-la nga jngoò ijngoò xita kjoachjine xi jè mejèn-la nga tsjá-la.

¹² Yijo tsaján, kjin jchán skaya tjin-la; tanga koni s'in tikjoò, ta jngoò ma-ne yijo. Naxandá-la Cristo, k'oaá tis'in tjin, ta jngoò ma-ne. ¹³ Jñà xi xita judío ko xi mìtsà xita judío, xi xita ch'inda títajna ko xita xi títajnadei' ta jngoò ma-ne. Ngats'iaá jñà, tà ngásòn komaá bautizar it'aà ts'e xi tijè-ne Inima Tsjeè-la Nainá nga jngoò naxandá-la Nainá komaá koni tsà jngoò yijo. Nga jngoò ijngoáá, Nainá kitsjaà-ná xi tijè-ne Inima Tsjeè-la.

¹⁴ Jè yijo-ná, mìtsà tà jngoò skaya tjin-ne; kjin jchán skaya tikjoòya. ¹⁵ Tsà jè ndsokoaá kitso: “An, mìtsà tsja xita ma, mìtsà ya chja-na jè yijo.” Mìtsà koi kjoa-la nga okitso nga mì ya chja-ne yijo. ¹⁶ Tsà jñà líkà kitso: “An, mìtsà xkon xita ma, mìtsà ya chja-na jè yijo.” Mìtsà koi kjoa-la nga okitso nga mì ya chja-ne yijo. ¹⁷ Tsà kóhokji yijo-ná, tsà ngui xkoaán koma, zkós'in kiná'ya-ná? Tsà jè yijo-ná, tsà ngui líkà koma, zkós'in kijné-ná? ¹⁸ Tanga Nainá nga jngoò ijngoò skaya yijo-ná, yaá kisikitsajna j'nde-la yijo-ná ñánda nga jè kjomejèn-la. ¹⁹ Yijo-ná tsà tà jngoò skoya koma, mì-la

tsà yijo xi ngui tǎjngòò. ²⁰ Kixí kjoa nas'ín kjìn skaya tǎkjoòya yijo-ná, tanga tǎjngòò ma-ne.

²¹ Jǎà xkoaán mìkì koma kǐtso-la jǎà ndsaá: “Mìkì mochjeén-na.” Jè skoaá tǎkooá mìkì koma kǐtso-la jǎà ndsokooá: “Mìkì mochjeén-na.” ²² Tanga it'aà ts'e yijo-ná, tǎjín-né xi 'mì-lá nga chiba nga'ńó tǎjín-la tanga ìsáá ndaà mochjeén. ²³ It'aà ts'e yijo-ná xi 'mì-lá nga mìkì ndaà tsejèn, jǎà-né xi nìkakjá nikje mé-ne nga ìsá ndaà kotsejèn-ne. Bǐtsa'ma-né jè yijo-ná, jǎà xi mìkì tǎj'nde-la nga jcha-la. ²⁴ Mìkì mochjeén nga sijtsa'ma yijo-ná xi tsejèn. Nainá jye k'oas'ín tsibíndaà nga ìsá ndaà jchaxkón jè xi 'mì-lá nga ìsá chiba chǐj-la, ²⁵ mé-ne nga mì kojòya-ne. Tǎ saá nga jngòò ìjngòò skaya kǎtasikinda xǐkjín. ²⁶ Tsà tǎjín jngòò skaya yijo-ná ñanda ijò ma, ok'ín yije-la xǐkjín kóhokji nga ma ijò. Koǎ tsà tǎjín ñanda ndaà tǎyaxkón, ndaá s'e yije-la kóhokji yijo.

²⁷ Jǎò, k'oaá ngaya-la koni yijo-la Cristo. Katjín, katjín xá xi kitjoé-nò ya jǐjìn naxandá-la Nainá. ²⁸ Nainá k'oaá s'ín kiskoòsòn-la mé xá xi s'jìn xǐta: jǎà tǐtsajna ítjòn xǐta xi bǐxáya-la Nainá; xi ma-ne jò, xǐta xi chǎ ngajo-la Nainá; xi ma-ne jàn, xǐta xi okóya 'én-la Nainá. Tǐkoo tǎjín xi ma-la s'ín kjoaxkón xi ndaà tǎjín. Kò tǎjín xi ma-la síndaà-ne xǐta xi xk'én; tǎjín xi ma-la síchjǎt'aà; tǎjín xi otǐxoma mé kjoa xi koma; kò tǎjín xi chǎ 'én xi k'ejǐ tsò xi mì yá xǐta fiya-la. ²⁹ Mǐtsà ngats'ìi nga ma bǐxáya-la Nainá. Mǐtsà ngats'ìi nga Nainá chǎ ngajo-la. Mǐtsà ngats'ìi nga ma-la okóya 'én-la Nainá. Mǐtsà ngats'ìi nga ma-la s'ín kjoaxkón xi ndaà tǎjín. ³⁰ Kò mǐtsà ngats'ìi nga ma-la síndaà-ne xǐta xk'én. Mǐtsà ngats'ìi nga ma-la chǎ 'én xi k'ejǐ tsò xi mì yá xǐta fiya-la. Mǐtsà ngats'ìi ma-la síkatoya 'én xi k'ejǐ tsò xi mì yá xǐta fiya-la. ³¹ Tanga jǎò, mochjeén-né nga tǎjinchǎtsjioò jǎà kjoachǐjine xi ìsá ndaà tǎjín.

Tanga ì'ndeǐ 'aán kokoò-nò jngòò ndiyá xi ìsá ndaà tǎjín kó s'ín sijchá yijo-nò.

13

It'aà ts'e kjoatjòcha

¹ An, tsà ma-na chǎ jǎà 'én xi k'ejǐ tsò xi chǎ xǐta nas'ín jǎà 'én xi chǎ àkǎle, tanga tsà tsjǎn-na kjoatjòcha, nǐmé chǐj-la; k'oaá ngaya-na koni jngòò kǐchǎ xi 'ńó one, o koni jǎà kǐchǎ tsjǎn xi ch'o one k'e nga kaàkjoò. ² Tsà tsjǎn-na kjoatjòcha, nǐmé chǐj-na nas'ín ma-na chǎ ngajo-la Nainá, nas'ín machǐya yije-na kjoa xi tǎj'ma-la Nainá; nas'ín ma yije-na kjoa chǐjine, nas'ín ndaà mokjeíin yije-na it'aà ts'e Nainá, skanda ma-na síkjaníyá-la nindoò. ³ Tsà sika'biá yije tsojmì xi tǎjín-na nga kòkjen xǐta ìma, koǎ tsǎaà kǐtjoa yijo-na nga kǐtǐ xi kǐjondaà ts'e xǐta xi k'ejǐ, tanga tsà tsjǎn-na kjoatjòcha, nǐmé síkijine.

⁴ Jè xǐta xi tǎjín-la kjoatjòcha, tǎjín-la kjoatsetakòn nǐta mé kjoa-ne; tǎjín-la kǐjondaà; mìkì maxitakòn; mǐtsá 'én 'nga chǎ; kò mǐtsá tǐjè ndaà síkǐjina-ne yijo-la; ⁵ mǐtsá tǎxkǐ s'ín; mǐtsá tà kǐjondaà ts'e ótsji; mìkì tǎxkǐ majti-la; nǐmé kjoa bíngui takòn; ⁶ mǐtsá matsja-la it'aà ts'e kjoa xi ch'o tǎjín, ts'eé kjoa kixǐ xi matsja-la. ⁷ Jè xi tǎjín-la kjoatjòcha, síkjeíin yije-la nǐta mé kjoa-ne, mokjeíin yije-la, koǎ yije-la, chíkjoako yije-la ngats'ìi kjoa.

⁸ Jè kjoatjòcha mìkì kjoehet'aà. Tanga kǐjchò nachrjein nga mì tǐ yá xi kǐchǎ ngajo-la Nainá, nga mì tǐ yá xi kǐchǎ-ne 'én xi k'ejǐ tsò xi mì yá xǐta fiya-la kò nga mì tǐ yá xi tǐjé-la kǐjohǐtsjeèn xi tǎj'ma-la Nainá. ⁹ Nga k'ejè tsà ngui ndaà tǎjín yije-na kǐjohǐtsjeèn xi tǎj'ma-la Nainá, kò k'ejè tsà ngui

ndaà nokjoa ngajo-lá Nainá. ¹⁰ Tanga k'e nga kijchò nachrjein nga kjoíj xi nimé chijat'aà-la, yaá kjoehet'aà jñà kjoa xi ta chiba machiya-ná.

¹¹ K'e nga sa chítia, k'oaá s'in kichjà koni chja ixti, k'oa's'in kisikítsjeèn koni s'in sikítsjeèn ixti, k'oa's'in kiskoòsòn-la koni ixti. Tanga k'e nga jye kòjchínga, kisikíjna-ná kjoa ts'e ixti. ¹² I'ndeí, ta k'oaá s'in 'yaá Nainá koni tsà chítisín jmà chítsejèn-yaá nga mìkù ndaà tsejèn-ná. Tanga kijchò nachrjein k'e nga ndaà kòtsejèn-ná nga chí'aán Nainá. I'ndeí ta chibaá machiya-na, tanga kijchò nachrjein nga ndaà kochiya-na koni s'in beèxkon-na Nainá.

¹³ Ján kjoa tjín xi mìkù kjoehet'aà, jngòò kjoa nga mokjeíin-ná it'aà ts'e Nainá, jngòò nga chiñà-lá xi tjoé-ná, jngòò nga s'e-ná kjoatjòcha. Jñà ingajàn kjoa koi, jè kjoatjòcha xi isa 'ñó chji-la.

14

Jè xi ma-la chja 'én xi kj'eíí tsò

¹ Jè kjoatjòcha tanguítjinguí-la; tikoá mochjeén-né nga tinchátsjioè jñà kjoachjine xi tsjá Iníma Tsjeè-la Nainá. Kò jè xi isa 'ñó mochjeén nga kìnókjoa ngajo-lá Nainá. ² Jngòò xita xi kj'eíí tsò 'én xi chja, mìtsà taxkí xita tichja-la; Nainá tichjat'aà-la. Nga mì yá xita fiya-la kó tsò 'én xi tichja. Jñà 'én xi chja, ts'eé Iníma Tsjeè-la Nainá nga tichja'ma-né. ³ Tanga jè xita xi chja ngajo-la Nainá, jñà xita naxandá-la Nainá chjajün-la, mé-ne nga isa ndaà koma-la, isa ndaà kò'ñójün-ne kjo'hítsjeèn-la kò isa ndaà sije takòn-ne xita naxandá-la Nainá. ⁴ Jè xita xi chja 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá xita fiya-la, ti yijo-laá tsjá nga'ñó-la. Tanga jè xi chja ngajo-la Nainá, jñà xita naxandá-la Cristo tsjá-la nga'ñó.

⁵ 'An, k'oaá s'in mejèn-na tsà ngats'ioè koma-nò kìnókjoa 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá xita fiya-la. Tanga isaá-la ndaà tjín tsà koma-nò kìnókjoa ngajo-la Nainá. Jè xi Nainá chja ngajo-la isaá 'ñó chji-la mì k'oa-ne koni jè xi chja 'én xi kj'eíí tsò. Ta jngòò-la tsà tjín xita xi koma-la sükatoya 'én xi kj'eíí tsò mé-ne isa ndaà s'e-la nga'ñó xita naxandá-la Cristo.

⁶ Ndi' ndsè kò tichjaá k'oaá गया-la tsà 'an mejèn-na kíkion-nò, tsà kj'eíí tsò 'én xi kichjàkò-nò xi mìkù na'ya-là, kós'in kochjeén-nò. Ta jé-la tsà 'én-la Nainá sikichiya-nò, tsà kènojmi chiba-nò kjo'hítsjeèn xi ndaà tsò, tsà kichjàjün-nò 'én kixi, kò kokoòya-nò 'én xi ndaà tsò.

⁷ Jñà chrjo-la música kò ní'ñó xi tíhone tsà ngàsòn kjone, ¿kós'in jcha-la ñá-laá xi tíhone nga tà ngàsòn tsò? ⁸ Tsà jè chrjo trompeta-la xita kjojchán, tsà mìkù ndaà skindàya, ¿yá xita xi kítsajnandaà nga kjoí kjojchán? ⁹ Jñò, k'oaá tís'in mat'ioòn tsà mìtsà 'én tsajòn kìnókjoa nga kjiya-la xita, ¿kó s'in kina'ya-la mé 'én xi titsanokjoá? Tà jjiin isén-la titsanokjoá. ¹⁰ Kjin jchán skoya 'én tjín nga tjtsa isò'nde, tanga ngats'ii 'én tjín-la kjo'hítsjeèn kó tsòya-ne nga jngòò jngòò skoya. ¹¹ 'An, tsà mìkù fiya-na kó tsò 'én xi tichja jngòò xita, xita xìn nanguí koma-na. Kò jè xita xi tichja, k'oaá ti koma-la it'aà ts'an koni xìn nanguí i'nde-na. ¹² Jñò, nga mejèn-nò jñà kjoachjine xi tsjá Iníma Tsjeè-la Nainá, mochjeén-né nga isa ndaà tinchátsjioè jñà kjoachjine xi koma ndaà sichjat'aà-la naxandá-la Cristo mé-ne nga isa tse nga'ñó s'e-la.

¹³ K'oaá ma-ne jè xita xi kj'eíí tsò 'én xi chja xi mì yá xita fiya-la, kátasjét'aà-la Nainá nga kátatsjá-la kjoachjine mé-ne koma sükatoya-ne 'én xi chja. ¹⁴ 'An, k'e nga chjat'aà-la Nainá nga kj'eíí tsò 'én xi tichjà xi mìkù fiya-na, tà jè tichja Iníma Tsjeè-la Nainá xi tijnajün iníma-na. Tanga jè

kjohítsjeèn-na, nímé kjondaà sàkò-la nga mìkii fiya-na kó s'ín tìchjà. ¹⁵ 'An, ¿mé xi s'iaàn? Mochjeén-né nga kichjàt'aà-la Nainá 'én xi bíjiiin iníma-na Iníma Tsjeè-la Nainá. Tíkoáá mochjeén-né nga kichjàkoáa Nainá 'én xi ndaà fiya-na. K'e nga seè, tíkoáá mochjeén-né nga seè sò xi bíjiiin iníma-na Iníma Tsjeè-la Nainá. Tanga tíkoáá mochjeén nga seè sò xi ndaà fiya-na. ¹⁶ K'e nga jeya níkjini Nainá, tsà tà jñà 'én nokjoi xi bíjiiin iníma-lè Iníma Tsjeè-la Nainá, tsà kji'nchré-la 'én-lè jñà xítà xi mìkii fiya-la, mìkii kóma kítsò: "K'oaá s'ín kátama", nga mìkii fiya-la kó tsò 'én xi nokjoi. ¹⁷ Okixi-né, kjondaà xi tì'biì-la Nainá, ndaà tíjín, tanga jñà xítà xi i'nga, nì mé nga'ño tísakò-la nga mìkii fiya-la. ¹⁸ 'An, tsjaà-la kjondaà Nainá nga isaá ndaà ma-na chjà 'én xi mì yá xítà fiya-la mì k'oa-ne koni jñò. ¹⁹ Tanga k'e nga ya tíjnajiiin-la xítà naxandá-la Cristo, isaá ndaà tíjín tsà tà 'òn 'én kichjà xi tíjín-la kjohítsjeèn nga kokoóya-la xítà, mì k'oa-ne tsà te jmii 'én kichjà xi kj'eíí tsò xi mìkii 'nchréya-la xítà.

²⁰ Ndi 'ndsè kò tichjaá, kì k'oaá s'ín níkítsjeèn koni íxti. Tanga ts'e kjoa xi ch'o tíjín, k'oaá s'ín t'een koni íxti xi kj'eè ndaà machiya-la. Tanga ít'aà ts'e kjohítsjeèn-nò, k'oaá s'ín t'een koni xítà xi jye ndaà machiya-la. ²¹ Xojon-la Nainá k'oaá s'ín tíchja nga tsò: "Nga kichjà-la naxandá-na, xítà xín nanguí síkjeén xi kj'eíí 'én chjà nga koma kichjà-la. Tanga nas'ín k'oa's'ín s'iaàn mìkii kji'nchréñijon-na, tsò Na'èn-ná." ²² K'e nga nokjoá 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá xítà fiya-la, kjoaxkón okó-la Nainá jñà xítà xi mìkii mokjeíin-la, mìtsà ts'e xítà xi mokjeíin-la. Tanga k'e nga nokjoá ngajo-lá Nainá, ts'eé xítà xi mokjeíin-la, mìtsà ts'e xítà xi mìkii mokjeíin-la. ²³ Jñà xítà naxandá-la Cristo k'e nga maxkóya, tsà ngats'ii nga kj'eíí 'én kichjà xi mì yá xítà fiya-la, tsà kjoahas'en jngòò xítà xi taxkì xítà xi mìkii mokjeíin-la 'én-la Nainá, kítsò-né: "Jñà xítà koi, xítà ská-né." ²⁴ Tanga tsà ngats'ioò nga 'én-la Nainá títšanokjoáya ngajo-lá, tsà kjoahas'en jngòò xi taxkì xítà xi mìkii mokjeíin-la 'én-la Nainá, k'e nga kji'nchré-nò, kòkjeíin-la kò kochiyaá-la nga xítà jé-né. ²⁵ Jè kjoa xi tíjna'ma jiiin iníma-la, jchaá-la; kò jè xítà, kosijna-xkó'nchi-la Nainá nga skoexkón; kòkjeíin-la nga kixi kjoa nga ya tíjnajiiin-nò Nainá.

Okixi xi kitsjaà Pablo kó s'íin xítà k'e nga maxkóya nga jeya síkjina Nainá

²⁶ Jñò ndí 'ndsè kò tichjaá, ¿kó s'ín fiya-nò jñà 'én koi? Tsòyaá-ne, k'e nga maxkóya nga jeya níkjina Nainá, tíjín i'nga xítà xinguióo xi seè-la Nainá; tíjín i'nga xi ma-la okóya 'én-la Nainá; tíjín xi ma-la bénojímí 'én xi jye tsakò-la Nainá; tíjín xi chjà 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá xítà fiya-la; tíkoáá tíjín xi ma-la síkatoya 'én xi kj'eíí tsò. Ngats'ii xá koi, k'oaá s'ín kátábitasòn mé-ne nga isa ndaà s'e-la nga'ño iníma-la jñà xítà naxandá-la Nainá. ²⁷ Tsà tíjín xítà xi ma-la chjà 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá xítà fiya-la, tà jò kò tsà jàn kichjà; tanga ta jngòò jngòò kichjà; kò jngòò xi síkatoya 'én koi. ²⁸ Tsà tsjín xítà xi ma-la síkatoya, tà jyò kátítsajna nga nguixkón naxandá-la Cristo, tíkoáá-ne tà jiiin iníma-la kátichjako Nainá. ²⁹ K'oaá tís'ín tíjín ts'e xítà xi chjà ngajo-la Nainá, tà jò-ne kò tsà jàn xi kichjà. Jñà xítà xi i'nga, tà kji'nchré-né; ta sjíngásòn-kjoò-né a ndaà tíjín, o xi majín-né. ³⁰ Jñà xítà xi títšajna, tsà kítkajiiin jngòò xítà xi Nainá síikíchiya-la 'én xi mejèn-la nga kichjà, jè xítà xi tíchjaya tíkoáá-ne ta jyò kátijna, kátatsjá'nde-la nga jè kátichjà. ³¹ K'oaá ma-ne, ngats'ioò xi ma-nò nokjoá ngajo-lá Nainá kómaá kínoókjoa nga jngòò jngòò-nò mé-ne nga isa ndaà kóma-nò kò isa ndaà kòtsja-nò ngats'ioò. ³² Jñà xítà xi ma-la chjà ngajo-la Nainá, mochjeén-né

nga tjiñà skòsòn-là kòs'ín kichja. ³³⁻³⁴ Nga Nainá, jè xi mejèn-là nga s'e kjoa'nchán, majìn-là nga kjoasiì s'e.

Jñà íchjín, jyò kàtitsajna, koni ma ngats'iì naxandá-là Cristo ñánda maxkóya xita-là; mikii tji'nde nga kichja; ndaà kàta'nchréñijon koni s'ín tichja kjoatixoma. ³⁵ Tsà mé kjoa xi mejèn-là nga skoe, yaá ni'ya-là kàtakjòngui-là x'in-là. Mikii ndaà tjin tsà jngòò chjoón kichjajiìn ñánda maxkóya xita naxandá-là Nainá.

³⁶ ¿A k'oaá s'ín nikítsjeèn nga ta it'aà tsajòn kisindaà 'én-là Nainá? ¿A k'oaá ma-nò tsà ta jñò-nó xi kitjoé-nò? ³⁷ Tsà tjin i'nga xita xinguioo xi k'oas'ín síkítsjeèn nga ma-là chja ngajo-là Nainá, o xi ndaà machiya-là kjohítsjeèn-là Inimá Tsjeè-là Nainá, k'oas'ín kàtakixiya-là nga jñà 'én xi tikjiì-nò, kjoatixoma ts'eé Na'èn-ná. ³⁸ Tsà tjin xita xi mikii sasén-là koni s'ín okoóya-nò, tikoáá Nainá mikii sasén takòn xita jè.

³⁹ Ndi 'ndsè kò tichjaá, k'oaá s'ín 'ñó tinchátsjioò nga tinókjoa ngajo-là Nainá; tanga ki bitsajna ikòn-là jñà xi ma-là chja 'én xi kj'eij tsò xi mì ya xita fiya-là. ⁴⁰ Tanga ngats'iì kjoa koi, nguì ndaà t'een, kixi tanguikoo.

15

K'e nga jaáya-là Cristo

¹ I'ndeì ndí 'ndsè kò tichjaá, 'an mejèn-na nga síkítsjeèn-nò jè 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an kichjajajiìn-nò xi kichjoétjò kò nga kixi titsajnakoo. ² Jè 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi koma kochrjejiìn-nò kjo'in tsà kixi titsajnakoo skanda i'ndeì koni s'ín nga kichjajajiìn-nò nga tisa ítjòn; tsà majìn, nímé chji-là nga kòkjeiìn-nò.

³ Jè kjoa xi isa 'ñó tjin, jè-né nga kos'ín tsakoóya-nò koni tjin xi 'an kitjoé-na, nga jè Cristo k'en ngajo-ná xi kjoa ts'e jé-ná nga k'oaá s'ín tichja Xojon-là Nainá; ⁴ nga kisìhijiìn, koa nga ijchò jàn nachrjein jaáya-là, koni s'ín tichja Xojon-là Nainá. ⁵ K'e nga jaáya-là, tsakó-là yijo-là jè Cefas [tjè-ne Pedro], ikjoàn tsakó-là yijo-là jñà xita-là xi i'nga, ya tejò ma-ne kò Pedro. ⁶ Xi komà iskan, tsato 'òn sindo ma-ne xita 'ndsè xi titsajnajtín nga tsakó-là yijo-là. Jñà xita koi, tjin i'nga xi jye k'en, tanga kjìn ma xi tákò titsajnakon skanda i'ndeì. ⁷ Ikjoàn tsakó-là yijo-là jè Jacobo. Xi komà iskan tsakó yije-là yijo-là jñà xita-là xi tsibixáya-là.

⁸ Xi jyehet'aà-ne, ikjoàn 'aán tsakó-na yijo-là. 'An, k'oaá s'ín ngaya-là koni tsà jngòò ki'ndí xi mì jè nachrjein kits'iìn koni s'ín chíya nachrjein-là. ⁹ 'An-ná xi isa 'ñó nangui tijna-là kóhótjin jñà xita xi tsibixáya-là Jesús. Skanda mikii ok'ín-na nga k'oas'ín k'oin-na; nga 'aán kiitjingui kondra-là jñà xita naxandá-là Cristo. ¹⁰ Tanga jè kjondaà-là Nainá ndaà tsasiko-na; k'oaá komà-ne nga 'an tsibixáya-na. Jè kjondaà-là, mìtsà tà kjoatjò kits-jaà-na. Tanga 'an, isaá 'ñó kixixá mì k'oa-ne koni ngats'iì xita-là xi i'nga. Kixi kjoa, mìtsà nga'ñó ts'an, kjondaà ts'eé Nainá. ¹¹ Tsà 'an-ná, kò tsà jñà xita-là xi i'nga xi ndaà síxá, tanga jè xi chji-là nga k'oa s'ín nokjoàya-jen, koa jñò, k'oaá s'ín mokjeiìn-nò.

K'e nga kjoaáya-là jñà xita xi jye k'en

¹² K'oaá s'ín tinókjoáya nga jè Cristo jaáyajiìn-là xita xi jye k'en, tanga, ¿mé-ne tjin i'nga-ne xita xinguioo xi tsò: "Jñà xita xi jye k'en mì tì kii kjoaáya-là.?" ¹³ Tsà mikii kjoaáya-là xita xi jye k'en, tikoáá jè Cristo, mì-là tsà kixi kjoa nga jaáya-là. ¹⁴ Tsà mikii jaáya-là Cristo, jñà 'én xi nokjoàya-jen nímé-là chji-là, tikoáá nímé-là chji-là koni s'ín mokjeiìn-nò.

¹⁵ Tikoáá ngajen, xit̃a ndisoó kítjokàngui-jen it'aà ts'e Nainá, nga k'oaá s'in nokjoáya-jen 'én-la Nainá nga bixón-jen: “Jè Nainá kisikjaáya-la Cristo.” Nga tsá jñá mik'en mikii kjoaáya-la, mì-la tsá kixi kjoa nga kisikjaáya-la Cristo. ¹⁶ Tsá jñá xit̃a xi jye k'en mikii kjoaáya-la, tikoáá jè Cristo mì-la tsá kixi kjoa nga jaáya-la. ¹⁷ Jè Cristo, tsá mikii jaáya-la, ñimé-la chji-la koni s'in mokjeiín-nò it'aà ts'e, tákó yaá-la titsajnajñòò jé-nò. ¹⁸ Tikoáá jñá xit̃a xi jye k'en nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo, jngoo k'aa-la kichijà, tsá mì jaáya-la Cristo. ¹⁹ Jè kjoa xi chiñá-lá it'aà ts'e Cristo, tsá tà jí isò'nde kjoehet'aà, jñá-la xi ngui xit̃a ima 'mì-ná kó ngats'ìi xit̃a xi tjín isò'nde.

²⁰ Tanga ngui kixii kjoa nga jè Cristo jaáyaá-la it'aà ts'e kjoa biyaá. K'oaá ngaya-la koni tsojmì xi majchá ítjòn, nga jè Cristo jaáya ítjòn-la ngats'ìi xit̃a xi iskan kjoaáya-la [nga mì tì kii kiyá-ne]. ²¹ Koni s'in komà nga it'aà ts'e jngoo xit̃a kjòts'ia nga biyaá xit̃a, k'oaá tis'in komà nga it'aà ts'e jngoo xit̃a j'ii nga kjoaáya-la xit̃a xi jye k'en. ²² Koni s'in ma nga biyaá ngats'ìi xit̃a xi it'aà ts'e tje-la Adán kits'iin, k'oaá tis'in ma nga kjoaáyaá-la ngats'ìi xit̃a xi it'aà ts'e Cristo ts'iin xitse-ne. ²³ Tanga jngoo ìjngoo 'ncha ndiyá-né nga kjoaáya-la koni s'in oko-la. Jè Cristo, tíjna ítjòn nga jaáya-la; k'e nga kjoii ìjngoo k'a Cristo, k'ée kjoaáya-la xi xit̃a ts'e. ²⁴ Cristo, ítjòn siikjehesòn ngats'ìi xi kondra fi-la, ngats'ìi xi titsajna ítjòn, xi tjín-la nga'ño kò xi otixoma. Ikjoàn jè Cristo siingats'ìi kjotixoma-la Nainá xi Na'èn-ná ma; k'ée kjoehet'aà isò'nde. ²⁵ Mochjeén-né nga jè Cristo kàtatixoma skanda k'e nga jye siikitsajngui yije ndsoko jñá xi kondra-la. ²⁶ Kò jè kondra-la xi fehet'aà-ne nga chija, jè kjoa biyaá. ²⁷ Nita mé xi tjín, Nainá, yaá kisikitsajngui yije ndsoko Cristo. Jè tíhotixoma yije-la. Tanga mìtsà tsò-ne kjoa nga jè Nainá, yaá tíjngui ndsoko Cristo. Nga jè sobá Nainá xi kisikitsajngui ndsoko nita mé xi tjín. ²⁸ K'e nga jye ya titsajngui yije ndsoko Cristo nita mé xi tjín, jè Cristo, nga Ki'ndí-la Nainá ma, tikoáá nangui siikijna yijo-la nga nguixkon Nainá nga jè sobá Nainá tsibítsajngui ndsoko Cristo nita mé xi tjín, mé-ne nga jè Nainá jngoo k'aa jè kijna ítjòn-la nita mé kjoa-ne.

²⁹ Tanga tsá jñá xit̃a xi jye k'en mì tì kii kjoaáya-la, jñá xit̃a xi it'aà ts'e mik'en ma-ne bautizar, ¿kó s'in síkitsjeèn? ¿Mé-ne it'aà ts'e mik'en ma-ne bautizar, tsá kixi kjoa nga mì tì kii kjoaáya-la xit̃a? ³⁰ Kò ngajen, ¿mé kjoa-ne nga nachrjein nchijòn binchaxkón-lajen yijo-najen, tsá mì tì kii kjoaáya-la xit̃a? ³¹ Ndí 'ndsé kò tichjaá, k'oaá xan-nò nga ngui kixii kjoa nga nachrjein nchijòn tjín-na kjoxxón tsá ya kiyá, koni s'in nga ngui kixii kjoa nga matsja-na it'aà tsajòn nga ngásòn mokjeiín-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ³² Tsá tà jñá kjoa ts'e isò'nde-né nga kiskaàn-koaga xit̃a koni tsá xa ján Éfeso, ¿mé xi kisikijne? Tsá jñá xit̃a xi jye k'en mì tì kii kjoaáya-la, tikoáá-ne: “Kichiaá, s'ioáá nga nchijòn-lè kiyá-ná.”

³³ Kì yá xit̃a xi konachan-nò it'aà ts'e kjoa koi. Nga tjín jngoo 'én xi tsò: “Jñá xit̃a xi tsajahitakoáá xi mikii ndaá s'in, jñá síkits'ón-jiin kjoa xi ndaá tjín koni s'in titsanjchá yijo-ná.” ³⁴ Ndaá tikitsjeèn it'aà ts'e kjoa koi; kì tà tsjaá jè binchaàtsjioò. Nga tjín i'nga xit̃a xinguiò xi mikii beèxkon Nainá. K'oaá xan-nò mé-ne nga kàtasobà-nò.

Kó kjoàn koma mik'en k'e nga kjoaáya-la

³⁵ Tsá koi nachrjein-la tjín i'nga xit̃a xi tsò: “¿Kós'in koma nga kjoaáya-la xit̃a xi jye k'en? ¿Kó kjoàn yijo xi kítjokàjiin-kò?” ³⁶ ¡Mé tà tònò-nò! K'e nga 'bè tje, jñá nojmé nga sihijin, biyaá-né, mé-ne nga kiso xitse-ne jno,

nga ìjngòò k'a kítsajnakon. ³⁷ K'e nga 'bè tje, mìtsà jñà xi jye jnò bítjee; tà jñà nojmé bítjee, o xi trigo-né. ³⁸ Tanga jè Nainá, k'oaá kjoàn s'ín koni s'ín mejèn-la; k'oaá kjoàn s'ín nga jngòò ìjngòò skaya xojmá koni kjoàn tje-la. ³⁹ Jñà yijo, mìtsà ngásòn kjoàn. Yijo-la xita, k'ejí kjoàn; yijo-la cho, k'ejí kjoàn; yijo-la tìn, k'ejí kjoàn; yijo-la nise, k'ejí kjoàn. ⁴⁰ Koni choòn ì isò'nde nga tjin yijo xi k'ejí s'ín tsejèn, k'oaá ti choòn ngajmù nga tjin xi k'ejí s'ín tsejèn. Mìtsà ta ngásòn tsejèn xi tjin ngajmù kò xi tjin isò'nde. ⁴¹ Jè ts'oi k'ejí s'ín tsejèn, jè sá k'ejí s'ín tsejèn, jñà ni'ño k'ejí s'ín tsejèn. K'a k'ejí, k'a k'ejí s'ín tsejèn nga jngòò ìjngòò skoya.

⁴² K'oaá tjs'ín ma nga kjoaáya-la xita xi jye k'en. Jè yijo xi sihiijn, bits'on-né, tanga jè yijo xi kjoaáya-la, mì tì kù kíts'ón-ne. ⁴³ Sihijiin-né xi nímé chí-la; jè xi kjoaáya-la jeya-né. Xi sihiijn, yijo indaa-né; xi kjoaáya-la tjin-la nga'ño. ⁴⁴ Jè yijo xi sihiijn, taxkì yijo-né, ts'e isò'nde-né. Yijo xi kjoaáya-la, yijo xitse-né, ts'éé Inima Tsjeè-la Nainá. Tjin xi taxkì yijo, tikoá tjin xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá.

⁴⁵ K'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xita x'in tjòn xi ki'mì Adán, jngòò xi xita komà xi tsibijnakon.” Tanga [jè Cristo], jngòò inima xi síkítsajnakon xita, nga jè j'ii ngajo-la Adán nga jyehet'aà-ne kjoa. ⁴⁶ Tanga jè xi inima, mìtsà jè j'ii itjòn; jè j'ii itjòn xi taxkì yijo ts'e isò'nde, iskaán j'ii xi inima. ⁴⁷ Jè xita x'in xi tjòn, ì it'aà nangui ts'e; ni'ndeé kisindaà-ne. Jè xita x'in xi ma-ne jò, ngajmù ts'e, yaá inchrobà-ne, [nga jè xi Na'en-ná]. ⁴⁸ Ngats'ii xita xi ì isò'nde ts'e, k'oaá kjoàn yijo-la koni kji ts'e Adán nga ni'ndeé kisindaà-ne. Ngats'ii xi ngajmù kítsajna, k'oaá kjoàn koma yijo-la koni kji ts'e Cristo xi ngajmù inchrobà-ne. ⁴⁹ I'ndeí, jñà, k'oaá kjoàn tsejèn yijo-ná koni kji xi ni'nde kisindaà-ne; nga komà iskan, k'oaá kjoàn kotsejèn yijo-ná koni kji xi ngajmù j'ii-ne.

⁵⁰ Ndí 'ndsè, k'oaá xan-nò jè yijo-ná nga jní tjin-la mìkii ma kjoahas'en-jijn ñánda tíhotixoma Nainá. Tikoá jè yijo-ná xi bi'ndoya mìkii ok'in-la nga ya kjoahas'en-jijn ñánda tjin xi mìkii bi'ndoya. ⁵¹ Kènojmi jngòò-nò kjoa'ma ts'e Nainá: Jñà xi xita-la Cristo 'mì-ná, mìtsà ngats'iaá nga kiyá, tanga ngats'ii-ná ta jngòò tjo kjoatjya-ná, ⁵² k'oaá ngaya-la koni k'e nga tsix'aá koá bíchjoà xkoaán, tik'eé-ne nga skindàya chrjo trompeta xi fehet'aà-ne. K'e nga kjone chrjo trompeta, jñà mik'en kjoaáya-la, mì tì kù k'indo-ne nita kjé-ne. Koá jñà kjoatjya-ná. ⁵³ Jè yijo-ná nga biyaá kò nga bi'ndo, mochjeén-né nga tjoé jngòò-la yijo xi mì tì kù kiyá-ne kò mì tì kù k'indo-ne nita kjé-ne. ⁵⁴ K'e nga k'oas'ín koma nga jè yijo-ná tjoé jngòò-la yijo xi mì tì kù kiyá-ne kò mì tì kù k'indo-ne nita kjé-ne, k'ée kítasòn koni s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè kjoa xi síkijne jngòò k'aá síchija kjoabiyaá. ⁵⁵ Ji xi kjoa biyaá 'mì-lè, ¿ñánda-ne nga kinikijni? ¿Ñánda tjna na'yá-lè xi ma-la sík'en xita?” ⁵⁶ Jè na'yá xi tjin-la kjoa biyaá, jé kjoa ts'e jé. Kò jè nga'ño xi tjin-la jè kjoa ts'e jé, jé kjotixoma. ⁵⁷ Ndaà chí-la Nainá nga jè tsjá-ná nga'ño xi it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-ná nga níkijne-lá kjoa biyaá kò kjoa ts'e jé.

⁵⁸ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, kixi tjsajna. Niyá xi síkijatjya-la kjohitsjeen-nò. Kjit'aà nachrjein isa 'ño tixá-la Na'en-ná. Nga tjiin-nò nga jè xá xi 'nè xi ts'e Na'en-ná, mìtsà tà kjotjò.

16

Ton xi maxkót'aà-la jñà xita naxandá-la Cristo

1 Jè ton xi maxkót'aà-la xitá naxandá-la Cristo, k'oas'ín t'een koni s'ín kixan-la xitá naxandá-la Nainá ján nangui Galacia. 2 Jñò, nga jngoò òjngoò, nga jìin jìin nàchrjein k'e nga tahàngo, titjò chiba ton-nò koni s'ín machikon-t'ioòn, mé-ne nga mì k'e kixkó-nò k'e nga 'an xi kijchoa. 3 K'e nga kijchokon-nò nga Corinto, sikasén ján Jerusalén xitá xi jñò chjaajñò. Tsjaà-la xojon carta nga kjiko jè ton xi maxkót'aà-nò. 4 Tsà mochjeén nga tikoa 'an kjián, komaá kjiko-na jñà xitá koi.

K'e nga kisikitsjeèn Pablo nga kjoj ján Corinto

5 Mejèn kjikon-nò k'e nga jye kjoáhatoaa ján nangui Macedonia, nga k'oaá s'ín tjindaà-na nga ya kjoáhatoaa mé-ne nga ikjoàn kijcho-na Corinto. 6 Tsà koma ya kótijnako chiba nàchrjein-nò, kò tsà koi nàchrjein-la nga ya kótijnako-nò skanda k'e nga kjoèhet'aà nàchrjein-la chon 'nchán, mé-ne jñò koma sichját'aà-ná k'e nga tsà ñánda kjián nga koma iskan. 7 Majìn-na nga tà jngoò tjò skotsejèn-nò; jè xi mejèn-na nga kjin nàchrjein kótijnako-nò, tsà Nainá mejèn-la nga tsjá'nde-na. 8 Íí kótijna naxandá Éfeso skanda nàchrjein ts'e s'eí Pentecostés, [jè s'eí xi bitjo k'e nga jye bijchó icháte nàchrjein nga bitjo s'eí Paxko]. 9 Ndaà titjo'nde-na nga tis'iaàn xá-la Nainá xi 'ñó ndaà títbasòn, nas'ín 'ñó kjin ma-ne xitá xi kondra títasjna-na.

10 Tsà kijchòkon-nò jè Timoteo, chítsejèn-là nga tsja kátas'e-la nga kijnako-nò nga mì yijo-la kinchaxkón-la, nga tikoa xá-la Nainá tís'ín koni 'an. 11 K'oaá ma-ne, kì nàchrjenguiò jñò, tà saá tichját'aà-là nga 'nchán kàtjanchrobákon-na; 'an, tíkoñaá-la kò xitá 'ndseé xi i'nga.

12 'An 'ñó tsibitsi'ba-la jè 'ndsè Apolos, nga katahijtakò jñà xitá 'ndseé xi tijné nga kjikon-nò, tanga majìn-la nga fi; k'eé-la kjoj k'e nga kò'a-la.

13 Ndaà títasjnakon. 'Nó kixi títasjnakoo jè 'én xi mokjeiin-nò. Kì yá xi tsakjoon-là, kátas'e-nò nga 'ñó. 14 Ngats'ìi kjoa xi 'nè, koo kjoatjòcha-nò k'oa t'een.

15 Jñò ndí 'ndseé kò tichjaá, jyeé tjìin-nò nga jñà xitá ni'ya-la Estéfanos, jñà kòkjeiin ítjòn-la 'én-la Cristo ya nangui Acaya. Jñà xitá koi, k'oaá s'ín bínè-la yijo-la nga jñà xitá naxandá-la Cristo sichját'aà-la. 16 Ndí 'ndsè, bitsi'bà-nò nga tjiná'yañijon-là xitá xi k'oas'ín síxá koni jñà xitá koi, kò ngats'ìi xitá xi mikìi bijta-la nga síxá-la Nainá. 17 Matsja-na nga j'ìikon-na Estéfanos, Fortunato kò Acaico [nga jñò kinikasén], nga jñà j'ìi síkitasòn xi jñò mikìi komà kinitasòn nga inchrobàchon-ná. 18 Jñà j'ìi síje ikon-na kò tsajòn. K'oaá ma-ne jchaxkón jñà xitá xi k'oas'ín s'ín koni jñà xitá koi.

Pablo síhixat'aà naxandá-la Cristo

19 Jñà naxandá-la Cristo xi títasjna nangui Asia síhixat'aà-nò. Jè Aquila kò Priscila kò xitá naxandá-la Cristo xi bixoña ya ni'ya-la, it'aà ts'e Nà'èn-ná ndaà síhixat'aà-nò. 20 Ngats'ìi xitá 'ndseé, síhixat'aà-nò. Jñò tixat'aà nga jngoò òjngoò xitá xinguiòo nga kò inìma-nò.

21 'An, xi Pablo 'mì-na, tìsìhixat'aà-nò nga kò ndsaa tikjii-nò xojon jè.

22 Tsà tjin xitá xi mikìi matsjakeè Jesucristo xi otíxoma-ná, jè xitá neif kàtjiko. Nà'èn, jì nìton nchroboí.

23 Jè kàtijnako-nò kjoondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná. 24 Kjit'aà nàchrjein kátas'e-nò kjoatjòcha-na nga jè Cristo Jesús títasjnakooá. K'oaá s'ín kátama.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

¹ 'An, Pablo, tìsikasén-nò xojon jè, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-la Nainá nga 'an tsibíxaya-na Cristo Jesús. 'An, kò 'ndsè Timoteo títsanikasén-nòjen xojon jè. Títanìhixot'aà-nòjen jñò xi xita naxandá-la Nainá 'mì-nò xi títsajnaà yà naxandá Corinto, kò ngats'ii xita tsjeé-la Cristo xi títsajna kóhokji nangui Acaya. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kátatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán yà ijìin inìma-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Ndaà kátayaxkón Nainá xi Na'èn-la ma Jesucristo xi otíxoma-ná. Jè Nainá xi Na'èn-ná ma, tse kjohimatakòn tjín-la it'aà tsaján. Kò jè, kjit'aà naxrjein síje takoán. ⁴ K'e nga mé kjo'in títsajnajñaá, jè Na'èn-ná síjetakòn-ná mé-ne jñá, k'oaá tìs'ín síjetakoán xinguiáá xi tíkoa kjo'in títsajnajìin koni s'ín kisíjetakòn-ná Nainá. ⁵ Koni tjín kjo'in xi tse nìkjaán xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá tìs'ín tse kjojetakòn sakó-ná it'aà ts'e Cristo. ⁶ Ngajen, tsà kjo'in títsanìkjeiín-jen, kjondaà tsajòn-nò nga s'e-nò kjojetakòn, koa kítjokàjñòò kjo'in. Tsà Nainá síjetakòn-najen, jè-né nga tíkoa jñò s'e-nò kjojetakòn, koa kichìkjoa kò-nò kjo'in xi jìin títsanìkjeiín-jen. ⁷ Tjín kixí kjoa xi chíña-lajen it'aà tsajòn. Tíjìin-najen, koni s'ín tíhokot'aà-nò kjo'in xi títsanìkjeiín-jen, k'oa tìs'ín okot'aà-nò kjojetakòn xi tjín-najen.

⁸ Jñò 'ndsè kò tichjaá, mejèn-najen nga kátasijìin-nò kjo'in xi kis'e-najen ján nangui Asia. Tse jchán kjo'in kinìkjeiín-jen. Jyeé mì tì kii kichìkjoako-nájen skanda mì tì kii bixón-najen tsà kítajnakon isa-jen. ⁹ K'oaá s'ín komà-najen nga jyeé-la tjínè-la nga kiyá-jen. K'oaá s'ín komàt'in-jen mé-ne nga isa ndaà kjót'aà takòn-najen Nainá xi ma-la síkjaáya-la mìk'en, nga mì tà yijo-najen kjót'aà takòn-jen. ¹⁰ Nga jyeé kjomeé k'en-jen, tanga Nainá tsasìko-najen nga kisìkatojìin-najen kjo'in kò tákò síkatojìin-isa-najen kjo'in. Kò k'oaá s'ín kjit'aà takòn-jen nga jè síkatojìin isa-najen nita mé kjoa-ne. ¹¹ Jñò, mochjeén-né nga síhját'aà-nájen nga kìnókjoat'aà-la Nainá it'aà tsajen mé-ne nga isa kjìn koma-ne xita xi kichjat'aà-la Nainá, tíkoaá kjìn koma xita xi tsjá-la kjondaà Nainá koni s'ín machikon-t'in-jen.

Mé-ne mìkii kii-ne Pablo ján Corinto

¹² Tjín jngòò kjoa nga ndaà nìkítajna-jen yijo-najen. K'oaá s'ín beè-lajen takòn-jen nga it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne nga tsjeé kò kixi tíhongiíko-jen yijo-najen i isò'nde, kò jè tjína ítjòn it'aà tsajòn. Mìtsà kjoachjine-la xi taxki xita nga kò'nè-jen, kjondaà-la Nainá-né. ¹³ Mìtsà k'ejí kjoa nga títsachjii-nòjen, ta jè-né nga kixkejñòò kò kjoas'en-jìin-nò koni tsò 'én xi tjít'aà xojon jè. K'oaá s'ín majngòò takoán nga nguì ndaà kjiya-nò ¹⁴ koni s'ín jye kjòchiya chiba-nò nga tsja kátama-nò it'aà tsajen kò nga tíkoa tsjaá koma-najen it'aà tsajòn k'e nga kjoíi jngòò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná.

¹⁵ 'An, jyeé ndaà tǎjngòò takoàn it'aà ts'e kjoa koi, k'oaá ma-ne nga k'oas'ín kiskoòsòn-la nga jò k'a kǎjkon-nò mé-ne jǎò, jò kjondaà sakò-nò. [Tanga mì k'oaá s'ín tsitasòn.] ¹⁶ K'oaá s'ín kisikítsjeèn, k'e nga kiaà nangui Macedonia nga ya jahato ítjòn-nò. Tǎjín-nè nga kjoahato ítjngòò k'a-nò k'e nga kǎjinchrobà-na mé-ne jǎò koma sìchjât'aà-ná nga kǎján nangui Judea. ¹⁷ K'e nga k'oas'ín kiskoòsòn-la, za k'oaá s'ín kinikítsjeèn nga 'an, tìsìskáko-nò? Majìn, nga mì k'oaá s'ín s'iaàn koni s'ín xi tǎxki xita isò'nde. Mìtsà ítjòn xan-nò: "Koma-né", ko tǎk'e-ne ítjngòò k'a xan-nò: "Mikìi koma." ¹⁸ Tíbeè Nainá; 'én kixíi xi kixan-nò, ngajen, mì k'oaá s'ín nokjoà-jen nga bixón-jen: "Jon, koma-né", ko "Mikìi koma." ¹⁹ Timoteo, Silvano ko 'an, k'oaá s'ín nokjoàyajìin-nòjen it'aà ts'e 'én-la Jesucristo xi ki'ndí-la Nainá. Tsǎjín-la 'én xi tsò jon ko majìn. Nainá ítjngòò k'a síkitasòn it'aà ts'e Cristo nga tsò: "Jon, koma-né." ²⁰ Ngats'ii 'én xi chja Nainá koni s'ín tsǎ tso'ba, it'aà ts'e Cristo bitasòn yije-né. Nga jè Cristo xi tsò "koma-né". Ko it'aà ts'e Cristo, jǎá bixón-ná: "K'oas'ín kátama", mé-ne jeya kǎjna-ne Nainá. ²¹ Jè Nainá, xi síkixiyandaà-ná nga jè tǎtsajnaakoá Cristo [xi xó jaàjìin-ne Nainá], tǎk'oaá jǎá xó jaàjìin-ná Nainá. ²² Ko tǎjè-ne Nainá xi tsibít'aà chǎba-ná koni ítjngòò sello; kisikǎjnajìin inima-ná jè Inima Tsjeè-la xi tjoé ítjòn-ná nga kixi kjoa nga tǎk'oa tjoé yije-ná kjondaà xi tǎjindaà-la nga tsǎ-ná.

²³ Tǎk'otsejèn Nainá, jè tíbeè inima-na, mé-ne k'j'eè kii fi-na Corinto koni s'ín tǎjìin-na; koií kjoa-la, majìn-na nga 'on koma-la inima-nò nga 'én ts'én kichjǎko-nò. ²⁴ Ngajen, majìn-nòjen nga ngajen, kjo'ño kotìxoma-nòjen it'aà ts'e 'én xi mokjeiín-nò. Ta saá nìchjât'aà-nòjen mé-ne nga s'e-nò kjotsja nga kixi tǎtsajnaà koni s'ín mokjeiín-nò.

2

¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'ín kiskoòsòn-la nga mì tǎ kii kǎikon-nò. Majìn-na nga ba kǎtsajnaà. ² Tanga tsà 'an, ba síkǎtsajna-nò, nga koma iskan, mì tǎ yá tǎjín-ne xi sìjtsjako-na, nga jǎò, jyeé ba tǎtsajnaà. ³ Koií xá jye kiskii ítjngòò-nò xojon, mé-ne k'e nga kǎjchokon ítjngòò k'a-nò nga mì ba síkǎjna-ná nga mochjeén-né nga jǎò sìtsjako-ná. Nga k'oaá s'ín ítjngòò takoàn, 'an, matsja-na tǎk'oa jǎò, matsjaá-nò. ⁴ K'e nga k'oas'ín kiskii-nò, ndaà jchán kokájno-la inima-na, baá kis'e-na skanda ndáxkoaàn tsibíxteèn. Tanga 'an mìtsà koi xá kiskii-nò nga kátaba-nò. Jè-né nga jchaa nga 'ño matsjake-nò.

Kó kitsò 'én xi kùchja Pablo it'aà ts'e xita xi tsohótsji jé

⁵ Jè xita xi tsohótsji jé, mìtsà ta 'an xi ba kisikǎjna-na, mejèn tsà ba kisikǎtsajna ngats'ii xita naxandá-la Cristo. Tà k'oaá xan-nò nga mì koto chǎba-la koni s'ín tǎxan-nò. ⁶ Nga kǎjìn ma-nò xi tsibìnè-la kjo'in jè xita jè; jyeé ndaà tǎjín, ta koma-ne. ⁷ I'ndeji, jè xi s'een nga sìjchàat'aà-là jé-la; sìjetakòn xita jè, mé-ne nga mì kjoa kiyájìin-ne. ⁸ K'oaá ma-ne nga bitsi'bà-nò nga ndaà jchǎbàya-nò nga ítjngòò k'a tǎtsjacha xita jè. ⁹ Tǎk'oa koií xá kiskii-nò it'aà ts'e kjoa koi, mejèn-na skot'aà-nò, a kixíi kjoa nga ma-nò nìkitasòn yije. ¹⁰ Jè xita xi jǎò nìchàat'aà-la jé-la, tǎk'oaá 'an sìjchàat'aà-la. Tsà mochjeén-né nga 'an sìjchàat'aà-la xita jè, 'an jyeé kisìjchàat'aà-la xi kjondaà tsajòn ko tíbeè Cristo. ¹¹ Mé-ne jè xita neíi mikii koma jè sìikijne-ná, nga jyeé ndaà 'yaá kjoamaña-la kós'ín síxá.

Kó komà-la Pablo nga mikii kisatìkjoò Tito ján Troas

¹² K'e nga ijchoa ján naxandá Troas, nga kichjàya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, it'aà ts'e Na'èn-ná kitáx'a'nde-na nga kisixákoaa 'én ndaà-la Nainá. ¹³ Tanga mìkìl ndaà kis'e-la inìma-na nga mìkìl kiskaàjñaà jè 'ndsé Tito. K'oaá komà-ne kisikítsajna jña xita xi ya i'nde-la, ikjoàn kiaá ján nangui Macedonia.

Mé kjoa-ne nga jè Pablo tsjá-la kjondaà Nainá

¹⁴ Ndaà chjí-la Nainá nga it'aà ts'e Cristo fiko-najen k'e nga okó-lajen jña xita isò'nde nga jye kisikijne. It'aà tsajen k'oaá s'ín obísòn kjohítsjeèn-la Nainá xi kos'ín ngaya-la koni jngoò jta-la tsojmì xi 'ño ndaà jne, mé-ne nga skoë-ne jña xita nita ñanda-ne nga útsajna. ¹⁵ It'aà tsajen k'oaá s'ín ngaya-la koni nì'ndi-la chrjongó-la Nainá, k'e nga jè Cristo tsját'aà-la Nainá. K'oaá s'ín bijchókajìin-la jña xita xi bitjokàjìin kjo'in ko xita xi chija. ¹⁶ It'aà ts'e jña xita xi chija, [k'e nga beè-najen nga bènøjmíya-jen 'én-la Nainá], k'oaá s'ín ch'o jne-la koni jngoò jta xi sík'en-ná. Tanga jña xita xi bitjokàjìin kjo'in, k'oaá s'ín ndaà jne-la koni jngoò jta xi síkijnakon-ná. It'aà ts'e xá koi, nijngoò xita chíkjoa-la nga síkitasòn xi ta kjohítsjeèn ts'e. ¹⁷ Ngajen, mìkìl k'oas'ín 'nè-jen koni s'ín xita xi k'ejí xi chjaya 'én-la Nainá nga ton síkijne. Ngajen, 'én kixíi nokjoà-jen. Nainá tibeè-ne nga jè kisikasén-najen ko nga'ño ts'e Cristo-né nga nokjoàya-jen, nga jè Cristo titsajnako-jen.

3

Xá-la Nainá xi kjoa xitse

¹ K'e nga k'oa'mì-nòjen kjoa koi, ¿a bits'ia lingoò k'a-jen nga ndaà nikítsajna-jen yijo-najen? Jño, ¿a k'oaá s'ín nikítsjeèn nga mìkìl tjí'nde-na nga ma sixá tsà tsjin-na xojon xi jño k'oi-ná, o xi k'ejí xita tsjá-na koni s'ín síjé xita xi k'ejí? ² Majìin, jño sobà-nò xi xojon-najen ma xi tíjìin jìjìin inìma-najen. Ngats'ii xita beè-né koa bíxkejìin-né. ³ K'oaá s'ín ndaà 'ya-jen nga jño-nò xi koni xojon-la Cristo xi it'aà tsajen kitjei. Jngoò xojon carta xi mìtsá tinta kitjei-ne; koó Inìma Tsjeè-la Nainá xi tíjnakon kitjei-ne; mìtsá ndajo kitjeit'aà; yaá kitjeit'aà yijo inìma-la xita.

⁴ Kjoa koi, k'oaá s'ín makixiya nga it'aà ts'e Cristo mokjeiìn-najen it'aà ts'e Nainá. ⁵ Xi ta nga'ño tsajen tsjin-najen kjohítsjeèn mé xi s'en-jen. Tanga jè Nainá tsjá-najen kjohítsjeèn k'e nga mé xi 'nè-jen. ⁶ Jè Nainá tsjá-najen kjohítsjeèn nga chí'nda-la ma-jen mé-ne nga koma kìnókjoaya-najen it'aà ts'e kjondaà xitse xi Nainá tsibíndaajìin-ko jña xita. Mìtsá kjoa ts'e kjotíxoma xi xojon tjít'aà, ts'eé Inìma Tsjeè-la Nainá. Jè kjoa xi ts'e kjotíxoma sík'en-ná nga nguixkon Nainá, tanga jè Inìma Tsjeè-la Nainá síkijnakon-ná.

⁷ Jè kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés xi ndajo kitjeit'aà, kjoa biyaá j'ìiko. Tanga k'e nga sa kitjoé itjòn-la kjotíxoma jè, k'oaá s'ín kí'ya-la kjoa jeya-la Nainá. Jè Moisés, k'e nga j'ìi-ne nga kùl mìjìin-jno nindoò, jña xita Israel mìkìl komà kiskod'an Moisés nga 'ño ote ni'ín kji isén-la; tanga xi komà iskan, chaán kichijà xi ote kji isén-la. Tsà k'oaá s'ín kis'e-la kjoajeya, jè kjoa xi tjínè-la nga chija, ⁸ isa jeya tjín kjondaà xitse xi tsjá-ná Nainá k'e nga tsjá-ná Inìma Tsjeè-la. ⁹ Nga jeya j'ii jè kjotíxoma xi kjoa biyaá tsibínè-ná, isaá 'ño jeya kítasòn 'én xi nokjoàya-jen nga xita kixi síkítsajna-ná Nainá. ¹⁰ Nas'ín 'ño kis'e-la kjoa jeya jè kjotíxoma xi jye tsato, tanga mìkìl mangàsòn-ko jè kjoajeya xi tjín-la kjondaà xitse; isaá 'ño jeya

tijna. ¹¹ Tsà jè kjoa xi tíchijangui kis'e-la kjoa jeya, isaá jeya tjin kjoa xitse xi mi ti kii chija-ne nita kjé-ne.

¹² Nga tjangò takòn-jen nga titsachiñá-lajen kjoa koi, k'oaá ma-ne nga mikii masobà-najen nga nokjoá-jen. ¹³ Mitsà k'oas'in 'nè-jen koni kis'iin Moisés nga nikje tsibijtsa isén-la, mé-ne nga jña xita Israel mikii komà kiskoò'an-ne nga jye tíchijangui xi ote kji isén-la. ¹⁴ Tanga jña xita Israel kjòtájàjiiin kjohitsjeèn-la. Skanda nachrjein i'nde, k'e nga bíxkejiin Xojon-la Nainá xi tjit'aá kjoa jchínga xi tsibíndaàjiin-ko xita, tákó k'oaá s'in ma-la koni tsà nikje xoba kijtsa kjohitsjeèn-la. Ta jngoo it'aá ts'e Cristo koma tjáxin nikje jè. ¹⁵ Skanda nachrjein i'nde, jña xita Israel, k'e nga bíxkejiin xojon xi kiskii Moisés, tákó k'oaá s'in ma-la koni tsà nikje xoba títtsa'ma kjohitsjeèn-la. ¹⁶ Tanga k'e nga jngoo xita síkjahatjiya-la kjohitsjeèn-la nga fit'aà-la Na'èn-ná xi otíxoma-ná, tjáxin-la nikje xoba xi títtsa'ma kjohitsjeèn-la. ¹⁷ Nga jè Na'èn-ná, jè sobà-né xi Inima Tsjeè-la Nainá. Ya ñánda tjina Inima-la Na'èn-ná, jña xita títtsajnadeji-né kjoa ts'e kjotíxoma. ¹⁸ Ngats'iaá jña mi ti nikje xoba títtsa'ma-ne kjohitsjeèn-ná. It'aá tsajan k'oaá s'in ngaya-la koni jngoo chitsín xi ma chitsejèn-yá xi okó kjoa jeya-la Na'èn-ná. Kjit'aá nachrjein isa jeya tíhotsejèn koni kji Na'èn-ná nga jè Inima Tsjeè-la tísíkatjiya-ná.

4

Kó s'in síhiseèn-ná jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹ Koi kjoa-la ngajen, mikii mahindaà inima-najen nga jè Na'èn-ná kjòhimakeè-najen nga xá ts'e kisingatsja-najen. ² Jyeé kichjaàxin-jen jña kjoa ch'o xi tji'ma, xi sísobà-najen; mikii chonachan-jen, ni mikii níkatjiya-lajen 'én-la Nainá. Ngui 'én kixi bènojmi-jen, mejèn-najen nga nguixkon Nainá ngats'ii xita kateèxkon kjohitsjeèn-najen kós'in 'nè-jen. ³ Jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi nokjoàya-jen, jña xita xi ya tíchijajiiin kjoa ts'e jé-la, ta jña-né xi títtsa'ma kjohitsjeèn-la nga mikii fiya-la. ⁴ Jè xita neji xi tíhotíxoma-la isò'nde nachrjein i'nde, xi kos'in tjina koni tsà nainá, jé bíchjoa xkon jña xita xi mikii mokjeiin-la it'aá ts'e Cristo; nga jè bíjño kjohitsjeèn-la, mé-ne nga mikii skoe-ne kjoahiseèn-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'ño jeya tjina, nga jè Cristo xi okó kó kji xi ngui jè sobà Nainá. ⁵ Ngajen, mitsà tà it'aá tsajen nokjoà-jen k'e nga bènojmiya-jen 'én-la Nainá; it'aá ts'e Jesús nokjoà-jen nga jè xi otíxoma-ná. Ngajen, tà ch'i'ndaá ma-jen nga ngajen nixá-nòjen, koi-né nga matsjacha-jen Jesús. ⁶ Nainá, jè xi kitsò nga jè ni'in kátasihiseèn i'nde ñánda jño choòn, tije-né xi kisihiseèn jiiin inima-najen, mé-ne jña xita xi kjeji kohiseèn-la nga skoèxkon kjoa jeya-la Nainá koni s'in 'ya-la ts'e Cristo.

Mé-ne tjangò-ne takoán nas'in kjo'in titsanikjiaán

⁷ Kjondaà jè xi 'ño tse chí-la, yaá tjiin yijo-najen. Tanga yijo-najen k'oaá s'in ngaya-la koni tiji ni'nde. Jè Nainá k'oaá s'in kis'iin mé-ne nga 'ya-la nga jè nga'ño xi 'ño ndaà tísíxajiiin yijo-najen, it'aá ts'e Nainá nchrobá-ne; mitsà it'aá tsajen nchrobá-ne. ⁸ 'Nó kjin ma-ne kjoa xi tjin-najen, tanga maá kítjokajiiin-jen. Tjin kjoa xi makájno-najen, tanga mikii mahindaà-jen. ⁹ Fitjinguí kondraá-najen xita, tanga Nainá mikii tsjeiin takòn-najen; jña xita beètoòn-najen, tanga mikii chíkjoa-la nga síkjesòn-najen. ¹⁰ Nita ñánda-ne nga onguí-jen, kjit'aá nachrjein

mejèn-là s̄iik'en-najen x̄it̄a koni s'ín komàt'in Jesús; t̄anga jè Nainá, jè xi mejèn-là nga it'aà tsajen kàta'ya-là nga jè Jesús xi t̄isik̄ijnakon-najen. ¹¹ Ngajen xi t̄itsajnakon-jen, k̄jit'aà nachrjein t̄ijnat'aà chrañà-najen k̄joābinachon xi jè ngat̄jì-là Jesús, mé-ne jè yijo-najen xi ma biyaà jcha-là k̄joābinachon ts'e Jesús. ¹² Ngajen, k̄jo'íin t̄itsan̄ikjeín-jen skanda mejèn-là x̄it̄a s̄iik'en-najen, t̄anga j̄ñò k̄joābinachon t̄isakó-nò.

¹³ K'oaá s'ín t̄ichja Xojon-là Nainá nga tsò: “Mokjeíin-na k'oaá ma-ne nga kichj̄a.” Ngajen, k'oaá t̄is'ín t̄jín in̄ima-najen it'aà ts'e 'én xi mokjeíin-najen, k'oaá ma-ne nga nokjoá-jen. ¹⁴ Jè Nainá xi kisik̄jaáya-là N̄a'èn-ná Jesús it'aà ts'e k̄joabiyaà, 'ya-najen nga t̄ikoaá k̄ijchò nachrjein nga s̄iik̄jaáya-najen koni s'ín jaáya-là Jesús. Ikjoàn ngats'iaá k̄jiko-ná ya nguixkon Nainá. ¹⁵ Ngats'ii k̄joa koi, k̄jondaà tsajòn-nò, mé-ne is̄a k̄jìn koma-ne x̄it̄a xi t̄joé-là k̄jondaà-là Nainá, nga t̄ikoa is̄a jeya k̄jina Nainá nga k̄jìn ma x̄it̄a xi tsj̄a-là k̄jondaà.

¹⁶ K'oaá ma-ne mìkiì mahindaà in̄ima-najen; kixií k̄joa yijo-najen t̄ifehengui-né; t̄anga Nainá, nachrjein nchijòn t̄isix̄it̄seya in̄ima-najen. ¹⁷ Jè k̄jo'in xi n̄ikjeíin-jen i isò'nde, tà chibaá t̄jín. Tà jngoò t̄jò oto. Tanga yaá sakó-najen k̄jondaà xi is̄a jeya t̄jín xi mìkiì fehet'aà n̄it̄a k̄jé-ne. ¹⁸ Nga mìtsà j̄ñà chit̄sejèn-lajen k̄joa xi t̄jín isò'nde xi t̄sejèn, j̄ñà chit̄sejèn-lajen xi mìkiì t̄sejèn xi ts'e Nainá. K̄joa xi t̄ima i isò'nde, k̄joehet'aà-né, t̄anga j̄ñà k̄joa xi mìkiì t̄sejèn, mìkiì k̄joehet'aà n̄it̄a k̄jé-ne.

5

Ni'ya xi t̄jindaà-là Nainá ján ngajm̄i

¹ Yijo-ná k'oaá s'ín गया-là koni ni'ya xi t̄jín i it'aà nangui xi chiba nachrjein ma-là nga bixòña. Tsà k̄ixòña ni'ya jè, Nainá t̄jindaà jngoò-là ni'ya ján ngajm̄i, xi t̄jna n̄it̄a k̄jé-ne, nga mìtsà tsja x̄it̄a kisindaà-ne. ² K'oaá ma-ne nga im̄aá fahatse-là in̄ima-ná i isò'nde nga jè xi mejèn-ná nga n̄iton k̄itsajnayaá ni'ya-ná ján ngajm̄i. ³ Nas'ín sijna yijo-ná xi tsjach'a i'nde, Nainá tsj̄a jngoò-ná xi yijo x̄it̄se. Jè in̄ima-ná mìtsà ch̄ija, yijo x̄it̄seé koma. ⁴ K'e nga tákó t̄jnakon yijo-ná koni jngoò ni'ya xi ma bixòña, im̄aá fahatse-ná, maba-ná, mìkiì tsò takoán nga n̄ik̄jina ni'ya-ná. Maj̄n-ná nga t̄jxin-ná ni'ya jè, jè xi mejèn-ná nga k̄at̄ax̄it̄seya yijo-ná mé-ne nga yijo-ná xi ma biyaà jngoò k'aá jch̄ija nga jè k̄joābinachon s̄iik̄ijne-là. ⁵ Jè Nainá xi xó k'oas'ín tsibindaà-ná k̄o k̄itsjaà-ná In̄ima Tsjeè-là mé-ne t̄jikixi-ne k̄joa nga iskan tsj̄a yije-ná koni s'ín k̄itsjaà tso'ba.

⁶ K̄jit'aà nachrjein k'oas'ín t̄jngoò takoán it'aà ts'e Nainá k̄o k'oaá s'ín t̄jijn-ná, k'e nga tákó t̄jnakon yijo-ná i it'aà nangui koni jngoò ni'ya ñánda t̄itsajnaá, k̄jìn t̄itsajna-lá ni'ya-là N̄a'èn-ná ján ngajm̄i. ⁷ K'oaá s'ín t̄itsan̄ijchá yijo-ná koni s'ín mokjeíin-ná it'aà ts'e Nainá, mì k'oaá s'ín mochjeén nga k̄os'ín sijchá yijo-ná koni s'ín beé xkoaán. ⁸ T̄jngoò takoán it'aà ts'e Nainá, is̄a-la ndaà t̄jín tsà s̄ik̄jinaá yijo-ná, mé-ne nga ján k̄itsajnakoáá Na'èn-ná ngajm̄i. ⁹ Koií k̄joa-là nga ndaà sikitasoán koni s'ín sasén-là Na'èn-ná, a i t̄itsajnaá it'aà nangui a xi ján t̄itsajnaá ján ngajm̄i. ¹⁰ Mochjeén-né nga ngats'iaá k̄jichoáá nguixkon ñánda t̄ihot̄ixoma Cristo nga k'oi-lá kind̄a nga jngoò jngoáá; t̄joé-ná ch̄jì-ná mé k̄joa xi ki'né nga t̄itsajnaá isò'nde, a ndaà ki'né, o xi ch'o ki'né.

'Én xi tsj̄a k̄joa'nchán it'aà ts'e Nainá

¹¹ Nga yaxkón-jen Nainá koni s'ín ok'in-la, k'oaá ma-ne bènojmí-lajen xita xi k'ejí, mé-ne kòkjeín-la it'aà ts'e Cristo. Nga nguixkon Nainá ndaà beèxkon-najen nga ndaà 'nè-jen, 'an k'oaá tís'in mejèn-na nga tìkoa jñò jyeé ndaà yaxkon-nájen. ¹² Mitsà 'mì-nòjen nga tìjin ndaà nikítsajna-nájen yijo-najen tanga jè xi mejèn-najen nga tsja kátama-nò it'aà tsajen, mé-ne koma kinókoja-là jñà xita xi tìjñà ndaà síkítsajna-ne yijo-la koni s'ín tsejèn-la, tanga jè iníma-la mìkii ndaà síkinda. ¹³ Tsà ská-najen, koi-né nga Nainá nìxá-lajen, tsà ndaà tìin kjohtsjeèn-najen, kjondaà tsajòn-nò nga jñò nìxá-nòjen. ¹⁴ Jè kjoatjòcha-la Cristo jè kitsobà'ñó-najen nga ma fiko-najen koni s'ín mejèn-la, k'oaá tìin kjohtsjeèn xi kjòchiya-najen nga jngoò xita k'en ngajo-la ngats'ìi xita xi tìin isò'nde, k'oaá komà-ne nga ngats'ìi xita k'en. ¹⁵ Jè Cristo k'en ngajo-la ngats'ìi xita xi tìin isò'nde, mé-ne jñà xita xi tìtsajnakon mì tì k'oaá s'ín sùjchá-ne yijo-la koni s'ín mejèn-la yijo-la. K'oaá s'ín sùjchá yijo-la koni s'ín mejèn-la Cristo nga jè k'en ngajo-la koa jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà.

¹⁶ I'ndeí mì tì kii k'oas'ín nikítsjeèn-najen it'aà ts'e xita xi k'ejí kós'in tsejèn, kó kjoàn, koni s'ín s'ín jñà xita isò'nde. K'e nga sa ítjòn k'oaá s'ín kinikítsjeèn-jen, jè Cristo, tsà taxki xita isò'nde-nè. Tanga i'ndeí mì tì k'oaá s'ín nikítsjeèn-najen. ¹⁷ Jngoò xita, k'e nga Cristo tìjnako, xita xitse-né it'aà ts'e Nainá. Jè kjoa jchínga jyeé tsato, jyeé kjòxitseya yije.

¹⁸ Ngats'ìi kjoa koi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, nga it'aà ts'e Cristo kichibandaà-ná kò Nainá. Kò jè Nainá kitsjaà-najen xá nga koma kénajmí-jen kós'in kjoóndaà-ne xita kò Nainá. ¹⁹ It'aà ts'e Cristo kisixá Nainá nga kisikjoóndaà-ne xita isò'nde. Mì tì kii kindá kis'iin-ne jé-la jñà xita. Kò kitsjaà-najen xá nga bènojmí-jen kós'in ma nga chibandaà-ná kò Nainá. ²⁰ K'oaá ma-ne ngajen síkasén-najen Cristo nga nokjoa ngajo-lajen. K'oaá ngaya-la koni tsà jè Nainá tibítsi'ba-nò. It'aà ts'e Cristo bitsi'ba-nòjen: jchibandaàko-nò Nainá. ²¹ Cristo, mìtsà jé tsohótsji; tanga xi kjondaà tsaján, Nainá, jé tsohónè yije-la ngats'ìi jé xi tìin isò'nde, mé-ne it'aà ts'e Cristo, xita kixi komaá nga jè Nainá sùkixiya-ná.

6

¹ Ngajen, xi Nainá nìxát'aà-lajen, bítsi'ba-nòjen, kjondaà xi tsjá-nò Nainá, ndaà tìkjeén. ² Nga jè Nainá, k'oaá tsò: Ki'nchrè-lè k'e nga ndaà chiba-la kjòchjeén-lè kjondaà-na, tsohósikoó-lè, jè nachrjein k'e nga tíchiñá-la nga kítjòjùn kjo'in. I'ndeí, jñò, ndaà tìná'yaà. Jyeé ijchò nachrjein ts'e kjondaà-la Nainá nga kítjokàjñò kjo'in.

³ Nìmé kjoa xi ch'o 'nè-jen xi síkits'ón-jìin-la xita xi k'ejí, mé-ne jè xá-la Nainá xi jìn tìtsa'nè-jen mì yá xi ch'o kichjajno-la. ⁴ Nìta mé kjoa xi 'nè-jen, ndaà onguíko-jen yijo-najen mé-ne jñà xita skoe-ne nga chì'nda-la Nainá 'mì-najen, nga 'ñó tìin-najen kjoatsetakòn, 'ñó ndaà chíkoako-najen kjoa ts'e kjo'in, kò tíchijat'aà-najen mé tsojmì xi kochjeén-najen, koa chjá tíma-najen kjoa xi tíhotojìin-jen, ⁵ nga tísat'é-najen, nga ndayá tìnikjas'en-najen, nga ngajen binchaàtsji-lajen kjoasiì naxandá, nga 'ñó nìxá-jen, kò mìkii tsafé-jen, skanda bitsajna kjinchrá-nájen. ⁶ Tanga nguì tsjeé tìsanìjchá-jen yijo-najen; ndaà machiya-najen nita mé kjoa-ne; tìin-najen kjoatsetakòn kò kjondaà it'aà ts'e xita; kò jè Iníma Tsjeè-la Nainá tísíxájiin iníma-najen; kò nguì kòò iníma-najen nga tìin-najen kjoatjòcha. ⁷ Bènojmí-jen 'én xi

kixi tjin. Tjin-najen nga'ño-la Nainá. Jñà kjoa kixi xi 'nè-jen, k'oaá ngaya-la koni jñà kicha xi ko ngaskón ko kixi mochjeén. ⁸ Tjin xita xi beèxkón-najen, tikoá tjin xi mikii beèxkón-najen. Sakoáá ndaà chja it'aà tsajen, sakoáá majin. Tjin i'nga xi xita ndiso tsò-najen tanga ngajen 'én kixií nokjoá-jen. ⁹ Tjin i'nga xi k'oas'ín síko-najen koni tsà mikii beèxkon-najen, tanga tjin xi beèxkon-najen. K'oaá s'ín beèhikon-najen koni tsà jyeé k'en-jen, tanga titsajnakon-nájen. Tsja-najen kjo'in jñà xita tanga mikii biyaá-jen. ¹⁰ K'oaá s'ín ko'an-najen koni tsà ba tjin-najen, tanga ngajen tsja tjin-najen. Tsò-najen nga xita ima-né, tanga it'aà tsajen, kjin jchán xita tísakó-la kjondaà ts'e inima-la. Nimé xi tjin-najen, tanga nguixkon Nainá, tjin yijeé-najen nita mé-ne.

¹¹ Jñò 'ndseé xi Corinto tsajón, jyeé kinokjoà kixi-nòjen; ngui koó inima-najen matsjacha-nòjen. ¹² Ngajen, mitsà bixkon-nòjen kó tsò kjohítsjeèn-la inima-najen, jñò-nó xi bixkoòn kó tsò kjohítsjeèn-la inima-nò. ¹³ K'oaá s'ín chjà-nò koni tsà ixti-na xan-nò, jñò, k'oaá tis'ín t'een koni s'ín 'nè-jen, nga ko inima-nò titsjacha-nájen.

Tinchat'aàxin-là kjoa ts'e jé

¹⁴ Jñò, xi mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo, kì jñà xita xi mikii mokjeiin-la nìngàsòn-ko kjohítsjeèn-nò. ¿A komaá kongàsòn-ko jngoò xita xi tjin-la okixi ko jngoò xi tsjin-la okixi-la Nainá? ¿A komaá ya kitsajnajñaá ñánda jñò choòn nga tjin kjoa iseèn? ¹⁵ ¿A komaá ndaà kjiko xikjín, jè Cristo ko xita neii? Tikoáá mikii koma ndaà kjiko xikjín jngoò xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo ko jngoò xi mikii mokjeiin-la. ¹⁶ Mikii koma ya sijnyaya ni'ya ingo-la Nainá jñà xkòsòn xi nainá tsò-la xita. Nga jñá-ná xi 'mì-ná ni'ya ingo-la Nainá xi tijnakon. Koni s'ín kitsò Nainá it'aà ts'e xita xi mokjeiin-la, tsò-né:

'An, yaá kótijnakoáa naxandá-na, tikoáá yaá kojmejiin-la.

'An-ná xi Nainá kitsò-na koa jñà koma xita naxandá-na.

¹⁷ Nainá k'oaá kitsò nga kiichjajiin-la xita naxandá-la:

Titjokajjin-là jñà xita xi mikii mokjeiin-la it'aà ts'an,

koa tinchat'aàxin-là.

Nimé kjoa chingajjñò xi tjé tjin nga nguixkoaàn,

mé-ne nga 'an koma skoétjò-nò.

¹⁸ 'An-ná xi skoétjò-nò koni jngoò Na'èn,

jñò koma ndí ixti x'in-na ko ndí ixti íchjín-na,

k'oaá tsò Na'èn-ná xi ta jè tajngoò xi 'ño tse nga'ño tjin-la.

7

¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, k'oaá tjin kjondaà xi tsja-ná Nainá koni s'ín kitsjaá tso'ba. K'oaá ma-ne kinchat'aàxin-là ngats'ii kjoa xi tjé tjin xi síkíts'ón yijo-ná ko inima-ná, mé-ne tsjeé kitsajnaá nga nguixkon Nainá. Ndaà jchaxkoán Nainá mé-ne nga kjit'aà naxrjein isa tsjeé sjjchá yijo-ná.

Mé-ne tsja ma-la Pablo kjoa xi s'ín xita Corinto

² Choétjò-nájen nga ko inima-nò. Ngajen, niyá xita xi ch'o niko-jen; ni saá yá xita níki'on-jen, ni saá jngoò xita chonachan-lajen. ³ K'e nga k'oas'ín tixan-nò, mitsá mé kjoa xi ch'o tjin tihonè-nò; jyeé k'oa kixan-nò nga sa itjòn, kjit'aá naxrjein nga matsjacha-nòjen, nas'ín kiyá ko tsà titsajnaakoán, koó inima-najen nga matsjacha-nòjen. ⁴ Ngui 'én kixií xi

tichjàko-nò; 'ñó matsja-là inìma-na ìt'aà tsajòn. 'Ñó tjin-na kjojetakòn ko taxkì tsjaá ma-là inìma-na, nas'ín tse kjo'in tjin-najen.

⁵ K'e nga j'ii-jen ì nanguì Macedonia, nìmé xi komà kinikájaya-jen. 'Ñó kinikájno-jen; xkì xi ján kis'e-najen kjoasii, koa ya jjiin inìma-najen 'ñó kisinchaàxkón. ⁶ Tanga Nainá síjehikon-né xita xi indaà tjin ikon; kisijsihikòn-najen k'e nga j'ii Tito. ⁷ Mìtsà tà koi kjoa-là nga j'ii Tito, jè-né nga jè, tikoáá tsja tjin-là xi ìt'aà tsajòn. Tsibénojímí-najen nga jñò, 'ñó mejèn-nò nga jchaxkon-nájén. K'oaá tì kitsò-najen nga ba titsajnaà koa makájno-nò ìt'aà ts'an. K'e nga ki'nchrè 'én koi, 'an, isaá ndaà kjòtsja-na.

⁸ Jñò, nas'ín tà kjoaba tsohotsji-nò k'e nga kisikasén ítjòn-nò xojon, i'ndeì, mì tì kiì tsikájno-na. Nga sa ítjòn kisikájnoa nga kisikasén jngoò-nò xojon, koií kjoa-là nga kisibaá chiba nachrjein-nò. ⁹ Tanga i'ndeì, matsja-là inìma-na, mìtsà koi nga kjoaba kis'e-nò kjoa ts'e xojon, koi-né nga ìt'aà ts'e Nainá kinikájno jé-nò nga mì tì jé chinchàatsji-nò. Jñò, k'oaá s'ín kjòba-nò koni s'ín mejèn-là Nainá. K'oaá ma-ne nga nìmé kjoa ch'o kisakò-nò ìt'aà tsajen. ¹⁰ Jè kjoaba xi s'e-ná koni s'ín mejèn-là Nainá, jè síxájiin inìma-na nga nìkájnoaá jé-ná nga mì tì jé binchaatsji-ná mé-ne nga koma kitjokájñaá kjo'in; ko mìtsà mé xi iskan síkájnoaá. Tanga jè kjoaba xi tsjá-ná isò'nde nga mìkiì mokiéin-ná ìt'aà ts'e Nainá, jè síxájiin inìma-na nga kjoa biyaá fikò-ná. ¹¹ Tanga tìkìtsjeèn ngats'ii kjondaà xi ki'nè ta koi kjoa-là nga kjoaba kisakò-nò ìt'aà ts'e Nainá. I'ndeì titsajnaandaà-nò nga s'een kjoa xi tjinè-nò nga sikitason; k'oaá s'ín titsahokoò yijo-nò nga nìmé jé tjin-nò; majticha-nò kjoa ts'e jé; i'ndeì tsakjoòn-chaà Nainá; mejèn-nò nga jchaxkon-ná; makájnoó-nò ìt'aà ts'an; k'oaá komà-ne nga kits'ii-là kjo'in jè xita xi tsohòtsji jé. Ngats'ii kjoa koi koni s'ín ki'nè, k'oaá s'ín 'ya-là nga mìtsà ngats'ioò tjin-nò jé. ¹² 'An, koni s'ín kiskii-nò xojon carta xi kisikasén-nò, mìtsà jè tsikìtsjeèn ìt'aà ts'e xita xi tsohòtsji jé; nì mìtsà ìt'aà ts'e xita xi kitsi'on kisikasén-nò xojon. Jè-né nga tjiñò ki'ya-nò nga nguixkon Nainá nga kixii kjoa nga tjòcha 'ya-nájén. ¹³ Maje takòn-nájén ngats'ii kjoa xi ki'nè.

Mìtsà ta koií kjoa-là nga maje takòn-jen ìt'aà ts'e kjoa koi; isa 'ñó matsja-najen nga ki'ya-jen Tito nga 'ñó tsja tjin-là, koií kjoa-là nga ngats'ioò kinitjakoo. ¹⁴ 'An, jyeé kos'ín ndaà kisikìtsajna-nò nga nguixkon Tito koni kixan-la. Jñò, nìmé kjoa tjin xi ch'o kinikájna-ná. Koni s'ín nga ngats'ii 'én xi ki'mi-nòjen, nguì 'én kixi-né, k'oaá tjs'ín kixi itjo koni tsò 'én xi kixan-là Tito nga ndaà kisikìtsajna-nò. ¹⁵ Tito, isaá 'ñó ndaà matsjakeè-nò k'e nga bìtsjeèn-là nga ngats'ioò ndaà kinikitasòn-là ko ndaà kichjoétjò k'e nga ijchòkon-nò, koa 'ñó ndaà kiyaxkón. ¹⁶ I'ndeì, ìt'aà tsajòn ma'ñót'aà takoàn nita mé kjoa-ne, k'oaá ma-ne nga matsja-là inìma-na.

8

Mé kjoa-ne nga ton maxkó-ne

¹ Ndí 'ndsè ko tichjaá, mejèn-na nga kàtasijiin-nò kjondaà-là Nainá xi okó ijiiin naxandá-là Cristo xi títsajna ya nanguì Macedonia. ² Nas'ín 'ñó tse kjo'in nchihotojiin tikoá tí'ya-là nga 'ñó matsja-là. Nas'ín 'ñó xita ima, jña tsojmì xi tsjá kjotjò-là Nainá, koó inìma-là tsjá koni tsà 'ñó xita nchiná. ³ 'An, tibe-ná nga koó kjotsja-là tsjá ton xi kjotjò ts'e Nainá koni kji bijchó nga 'ñó-là, saà k'oaá skanda tsjásòn-né koni kji bijchó nga 'ñó-là. ⁴ Jña xita koi, 'ñó tsibitsi'ba-najen nga mejèn-là nga tikoá síikasén-là ton kjotjò jña xita naxandá-là Cristo jè i'nde nanda kochjeén-là. ⁵ Jña xita koi, isaá

tsato kitsjaà koni s'ín tìtsachiñá-lajen. Ítjòn nangui kisikítsajna-là Nainá inìma-là, ìkjoàn, k'oaá ti s'ín kis'ìin ìt'aà tsajen koni s'ín mejèn-là Nainá. ⁶ K'oaá ma-ne bítsi'ba-lajen Tito koni s'ín tsibíts'iaqo xá xi kitjóé-là k'e nga sa ìtjòn, k'oaá tìs'ín kàtasíkjehet'aà-ne nga kàtíxkó ton kjotjò xi jñò 'bioò. ⁷ Tanga jñò, 'ñó ndaà 'nè-nò ngats'ii kjoa xi 'nè nga ndaà mokjeiìn-nò, nga ndaà nokjoà, nga ndaà tjín-nò kjoa chjine, nga tìtsajnaandaà nga mejèn-nò s'ichját'aà nìta mé kjoa-ne, nga tjín-nò kjoatjòcha nga ìt'aà tsajen komà-nò. Koni s'ín 'nè yije kjoa koi, k'oaá tìs'ín tìkatonè-là jè kjotjò xi 'bioò.

⁸ Mìtsà k'oas'ín tìxan-nò koni tsà jngoò kjotíxoma tìtsja-nò. Jè xi mejèn-na nga skoeè a nguì kixí kjoa nga tjín-nò kjoatjòcha koni s'ín tjín-là xita xi k'ejí nga tìtsajnaandaà nga tsjá kjotjò-là. ⁹ Jñò, jyeé 'yaà kjondaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná. Xita ìmaá kis'ìin yijo-là xi kjondaà tsajòn, nas'ín ts'e yije-né ngats'ii tsojmì xi tjín, mé-ne jñò tjoé-nò kjoa nchíná xi tjín-là.

¹⁰ Tsjaà jngoò-nò kjohítsjeèn ìt'aà ts'e kjoa jè. Kochjeén-nò nga ndaà s'ikitasòn koni s'ín tsibíts'iaqoo jè nó xi tsato nga kits'ioò ton xi kjotjò ts'e Nainá. K'oas'ín ki'nè nga kò kjotsja-nò kits'ioò. ¹¹ I'ndeì, tákó k'oaá s'ín t'een koni s'ín tsibíts'iaqoo. K'oaá s'ín tìkjehet'aà koni s'ín kjòmejèn-nò nga sa ìtjòn. K'oaá kji tjioò koni kji bijchó nga'ñó-nò. ¹² K'e nga jngoò xita xi tjínandaà nga kò inìma-là mejèn-là tsjá, k'oaá kji kàtatsjá koni kji ma xi s'ín, mìtsà tsato tìnjé-là. Nainá mìtsà tsato síjé koni kji ma xi 'nè.

¹³ Mìtsà koi kjoa-là nga kjò'in s'e-nò nga s'ichját'aà-lá xita xi k'ejí, jè-né nga ngásòn ngáya s'e-ná mé xi mochjeén-ná. ¹⁴ I'ndeì, jñà xita koi, tsjìn-là mé xi mochjeén-là, tanga jñò, tjín-nò. K'e nga k'ejí nachrjein, jñà xita koi, s'ee-là mé xi mochjeén-là, kò jñà kosìko-nò k'e nga jñò tsjìn-nò. K'oaá s'ín ngásòn ngáya s'e-ná mé xi kochjeén-ná. ¹⁵ K'oaá s'ín tìchja Xojon-là Nainá nga tsò: "Jè xi kjìn tsibíxkó, nìmé tsiningui-là, koa jè xi chiba tsibíxkó, nìmé kisìchjaàt'aà-là."

Kós'ín komà nga kinikasén Tito ján Corinto

¹⁶ Ndaà chjì-là Nainá nga k'oas'ín tsibíjìin inìma-là jè Tito nga tìkoa kisikájno ìt'aà tsajòn koni s'ín 'an kisikájnoa. ¹⁷ Kixí kjoa jè Tito kòkjeiìn-là koni s'ín tsibit'ín-là; tìkoa jè, 'ñó mejèn-là nga kùkon-nò; ìkoón xi kitsò nga kjìkon-nò.

¹⁸ Jè Tito tífìkò jngoò 'ndseé xi ndaà síkìjna ngats'ii xita naxandá-là Cristo xi tjín nìta ñánda-ne; nga jè 'ndseé ndaà chjaya 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁹ Mìtsà tà koi kjoa koi, tìkooá jñà naxandá-là Cristo jaàjìin jè 'ndseé nga koahitako-najen nga onguìko-jen ton kjotjò-là Nainá xi ngajen tìsabíxkó-jen mé-ne jè Na'èn-ná jeya kìjna, tìkoa skoe jñà xita nga koo inìma-najen s'ichját'aà-lajen xita. ²⁰ K'oaá ma-ne nga mì yá xita kichjajno-najen kós'ín kochjeén ton xi tse tìmaxkó. ²¹ K'oaá s'ín bìnè-lajen yijo-najen kjoa xi ndaà tjín nga nguixkòn Nainá kò tìkoa nguixkòn xita.

²² Tito, tìkooá báhìtakò ìjngoò 'ndsè xi xkì xi ján ki'ya-jen nga 'ñó bìnè-là yijo-là nga kjìn xá ma-là. Tjín kixì-né i'ndeì, ìsaá ndaà bìnè-là yijo-là nga s'ichját'aà-nò nga ìsa ndaà beè takòn-nò. ²³ Jè Tito, amigo ts'an-ná nga 'aán síxáko-na xi kjondaà tsajòn. Jñà xita 'ndseé xi i'nga, jñà naxandá-là Cristo xi tjín nangui Macedonia jñà kisikasén; nga ìt'aà ts'e xita 'ndseé koi, jè Cristo jeya bijna. ²⁴ Takó-là xita koi kjoatjòcha xi tjín-nò, takó-là kjondaà xi tjín-nò koni s'ín jye òkìxan-là jñà xita 'ndseé koi, mé-ne nga skoe-ne jñà naxandá-là Cristo xi i'nga nga kixì kjoa.

9

Mochjeén-né nga s'ichját'aà-lá xitá-lá Cristo xi k'ejí

¹ Jè kjoa ts'e nga'ño xi maxkót'aà-lá jña xitá tsjeè-lá Nainá xi kochjeén-la jè nga'ño, mì tì kii mochjeén-ne nga 'an skiù-isa-nò. ² Be-ná nga titsajnandaà nga mejèn-nò sikitasòn. K'oaá xan-lá jña xitá xi nangui Macedonia ts'e nga jño xi Acaya tsajòn, titsajnandaà-nò skanda jè nó xi tsato nga mejèn-nò sikasén nga'ño. K'e nga kii'nchré jña xitá Macedonia koni s'ín titsa'nè, kjìn ma-ne xi matsja-lá it'aà tsajòn tikoáá kjòtsja-lá nga mejèn-lá s'ichját'aà. ³ Koií xá tisikasén-nò jña 'ndseé koi, mé-ne 'an mì ch'o kótijna-na tsà koi nachrjein-lá tsà ta 'én ndiso koma-ne koni s'ín ndaà sikítsajna-nò it'aà ts'e kjoa koi, mé-ne jño titsajnandaà koni s'ín kixan. ⁴ Kós'ín koma-ne tsà koi nachrjein-lá kjiko i'nga-na xitá Macedonia. K'e nga kijchò skoe-nò nga k'ejé kii titsajnandaà nga'ño xi sikasén. Tsà k'oas'ín koma kjoa koi, ngajen kosobá-najen, kò jño, isaá 'ño kosobà-anò. Nga ngajen, it'aà tsajòn 'ño ndaà nikítsajna-nòjen. ⁵ Koií kjoa-lá k'oaá s'ín tisikitsjeèn nga tsibitsi'ba-lá jña 'ndseé nga kisikasén itjoàn, mé-ne nga kàtikon-nò koa kàtasichját'aà-nò nga kàtixkòko-nò ton kjotjò xi jye k'oas'ín kits'iod ndsobaa, mé-ne k'e nga jye tijnandaà kjotjò-nò jcha-lá nga jjiin inima-nò inchrobàjìn-ne; mìtsà kjo'ño komà-nò.

⁶ Tikitsjeèn jè 'én xi tsò: Jè xi chiba tsojmì bitje, chibaá tsojmì majchá-la; jè xi tse tsojmì bitje, kjìn tsojmì majchá-la. ⁷ Nga jngoò jngoò, k'oaá kji kàtatsjá koni kji kosòn-lá inima-lá. Mìtsà kò kjoba-lá nga tsjá, ni mìtsà kjo'ño koma-lá, nga Nainá tsjakeè-né xi kò kjòtsja-lá tsjá. ⁸ Nainá koma-lá tsjá yije-nò kjondaà xi tjin-la, mé-ne nga kji'taà nachrjein s'e yije-nò xi mochjeén-nò, skanda kininguii-nò mé-ne kòma s'ichját'aà ts'e xá xi ndaà tjin. ⁹ K'oaá s'ín tichja Xojon-lá Nainá nga tsò:

Kisika'bí-lá xitá ima nga kitsjaà-lá mé xi mochjeén-la.

Kjoakixi-la, mikì kjoehet'aà nita kjé-ne.

¹⁰ Nainá tsjá tje-lá tsojmì xi sitje, tikoá tsjá tsojmì xi chineé. Tsjá yije-nò xi mochjeén-nò nga kìtjee; tikoáá s'ichá tsojmì xi bitjee. Kjìn skoya kjondaà sakò-nò k'e nga kò kjoakixi-nò 'biò kjotjò-nò. ¹¹ Jño, s'e yije-nò ngats'iì kjoa nchiná xi tjin, mé-ne nga kò kjondaà-nò ma s'ichját'aà-lá xitá xi k'ejí, nga sikasén-lá kjotjò xi ngajen onguiko-jen. K'e nga tjoé-lá jña xitá 'ndseé, tsjá-lá kjondaà Nainá. ¹² Jña tsojmì kjotjò xi titsanikasén-lá jña xitá 'ndseé, mìtsà ta koi kjoa-lá nga kochját'aà-lá mé xi chija-la, tikoá koií-né nga isa kjìn koma xitá xi tsjá-lá kjondaà Nainá. ¹³ Jña xitá koi, k'e nga tjoé-lá tsojmì kjotjò, jeya s'ikijna Nainá. K'oaá s'ín skoe-ne nga kixii kjoa nga jño nikitasòn-nò 'én ndaà-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín mokjeiin-nò. Jña xitá koi skoexkón Nainá it'aà ts'e tsojmì kjotjò xi 'biì-lá kò xi 'biì-lá jña xitá xi k'ejí. ¹⁴ Koò inima-lá kichjat'aà-lá Nainá it'aà tsajòn, nga 'ño tse kjondaà tísakò-nò xi tsjá-nò Nainá. ¹⁵ Ndaà chji-lá Nainá nga 'ño tse kjondaà tsjá-ná, skanda tsjin-ná 'én kós'ín k'oi-lá kjondaà!

10

Kó tsò Pablo nga chjatjì xá-lá nga ch'nda-lá ma Cristo

¹ 'An xi Pablo 'mì-na, bitsi'bà-nò it'aà ts'e Cristo xi tjin-lá kjondaà, kò xi indaà tjna inima-lá. Tjin xitá xi tsò-na nga ima kjoa xó s'iaàn k'e nga ya tijnajiin-nò, kò 'ño xó ts'en s'iaàn k'e nga kjiin tjnaa. ² Tikoá bitsi'bà-nò k'e nga k'ikon-nò, jño, itjòn jchibàya-nò kjoa xi tjin-nò, mé-ne k'e nga

kijchoa, kì kii bìnè-nájen nga 'ńó kichjàkoaa jñà x̄ita xi k'oas'ín nchitsò nga k'oaá s'ín t̄itsa'nè-jen koni s'ín xi taxk̄i x̄ita isò'nde. Tanga 'an, t̄ijna ndaa-ná nga kojtikooa jñà x̄ita xi chjajno-najen. ³ Kixií kjoa nga x̄ita isò'nde m̄i-najen, tanga m̄i k'oas'ín bixkán-jen koni s'ín kjaán jñà xi taxk̄i x̄ita isò'nde. ⁴ K̄icha xi n̄ikjeén-jen, m̄itsà k̄icha ts'e isò'nde. Nga'ńó ts'e Nainá-né xi ma-la s̄ikixòña nga'ńó-la x̄ita nejí xi b̄ichjoà ikòn-la 'én-la Nainá. ⁵ N̄ikixòña-nájen ngats'ií kjoh̄itsjeèn xi ch'o t̄jín k̄o kjoa 'nga takòn xi kondr̄a ts'e kjoach̄jine-la Nainá. Ndobà'ńó-nájen ngats'ií kjoh̄itsjeèn mé-ne koma k̄itasòn-la Cristo koni s'ín mejèn-la. ⁶ T̄itsajna ndaa-nájen nga k'oi-lajen k̄jo'in x̄ita n̄ita mé kjoa-ne xi mik̄i ndaa bitasòn-la, k'e nga jye jcha-la nga jñò kixi n̄ikitasòn.

⁷ Jñò, tà k'oaá s'ín ch̄itsejèn-la koni s'ín 'ya-la jñà x̄ita. Tsà t̄jín i'nga x̄ita xi tsò-la yijo-la nga jè Cristo kisikasén, ndaa k̄atasik̄itsjeèn, t̄ikoā ngajen jè sobà Cristo kisikasén-najen. ⁸ Mik̄i masobà-na nga ndaa s̄ik̄ijna yijo-na it'aà ts'e k̄jot̄ixoma xi kis̄ingatsja-najen Cristo mé-ne koma s̄ichj̄at'aà-nò nga is̄a 'ńó k̄itsajnaà; k̄o m̄itsà koi-ne nga 'an sik̄its'ón-j̄iìn-nò. ⁹ Maj̄in-na nga k'oas'ín sik̄itsjeèn nga 'an mejèn-na binchaxkón-nò k'e nga xojon t̄isikasén-nò. ¹⁰ T̄jín i'nga x̄ita xi tsò: "Xojon-la, 'ńó jchán t̄jín, 'ńó t̄ichja, tanga k'e nga i t̄ijnaj̄iìn-ná m̄itsà 'ńó xkón kji. 'Én xi chja, m̄i yá xi ndaa beèxkón." ¹¹ Jñà x̄ita xi k'oa tsò, ndaa k̄atasik̄itsjeèn koni tsò xojon xi n̄ikasén-jen k'e nga k̄j̄iìn t̄itsajna-jen. K'oaá t̄is'ín s'en-jen k'e nga ya t̄itsajna-j̄iìn-nòjen.

¹² Kixií kjoa, ngajen, maj̄in-najen nga siingásòn-kjoòko-jen jñà x̄ita xi t̄i yijo-la ndaa sik̄itsajna-ne. Jñà x̄ita xi k'oas'ín s'ín, x̄ita tòn̄do-né. T̄sj̄in-la kjoh̄itsjeèn nga t̄i ch̄iba ts'eé s̄ich̄iba-ne yijo-la. T̄ikoā t̄i x̄ik̄j̄in s̄ich̄ibakjoo-né. ¹³ Ngajen, mik̄i sik̄atonè-lajen ch̄iba-la nga ndaa sik̄itsajna-jen yijo-najen. K'oaá kji koni kji tsj̄a ch̄iba Nainá it'aà ts'e xá-najen. Jè Nainá kitsjaà-najen xá xi ijchòko-nòjen skanda ján Corinto. ¹⁴ K̄o tsà m̄i-la ngajen ijchò it̄jòn-jen, kixií kjoa kin̄ikatonè-lajen ch̄iba-la j'nde koni kji kitjò'nde-najen. Tanga ngajen-nájen xi ijchòko it̄jòn-nòjen 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁵ Mitsà j̄in ndaa n̄ikitsajna-jen yijo-najen it'aà ts'e xá xi nchis'ín x̄ita xi k'ejí. Mitsà t̄itsan̄ikatonè-lajen ch̄iba-la koni kji xá xi oko-najen. Chiñàkjoa-nájen, koni s'ín is̄a 'ńó ndaa k̄okjeiìn-nò, k̄o is̄a k̄otseya xá xi t̄itsa'nè-jen. Tanga ta k'oaá kji sixá-jen koni s'ín t̄jen ch̄iba-la. ¹⁶ K'oaá s'ín kén̄ojm̄iya-jen 'én ndaa-la Nainá jñà naxandá xi fi-isa ñánda kijna naxandá tsajòn. Tanga m̄i ya kitjás'en-j̄iìn-jen j'nde ñánda jye nchisíxá x̄ita xi k'ejí nga m̄i j̄in ndaa sik̄itsajna-jen yijo-najen xá xi nchis'ín x̄ita xi k'ejí.

¹⁷ Jè xi jeya s̄ik̄ijna yijo-la, ta saá Nainá jeya k̄atasik̄ijna. ¹⁸ Mitsà jè xi ndaa bitjongui xi t̄i yijo-la ndaa s̄ik̄ijna-ne it'aà ts'e mé kjoa xi s'ín. Jè Nainá xi k'oa k̄itso tsà kixi kjoa nga ndaa x̄ita.

11

Pablo, jè xi ngui x̄ita-la Cristo nga jè tsibíxáya-la

¹ T'een kjondaà, t̄iná'ya jngoò t̄jò-ná; k'oaá s'ín t̄ichj̄ako-nò koni jngoò x̄ita xi m̄i ndaa t̄ijna kjoh̄itsjeèn-la. K̄atas'e-nò kjoatsejta. ² Koni s'ín makájno-la Nainá, 'an, k'oaá t̄is'ín makájno-na it'aà tsajòn nga m̄i k'ejí x̄ita konguít'aà-là. Ta jngoò x'ín tsib̄indaaj̄iìn-ko-nò nga siingatsja-nò, jè Cristo. 'An mejèn-na nga tsjeè siingatsja-nò Cristo koni jngoò tsòti

xongó. ³ Tanga tsakjoòn-ná tsà k'oas'ín komat'ioòn koni komat'in Eva nga kiskoònachan-la jè ye, tsà ya kits'ón-jìin kjohítsjeèn-nò nga kinchat'aaxìn-lá jè kjoatjòcha kixi xi tjin-nò ko Cristo nga mì tì tjingò-ne takòn nga onguít'aà-là. ⁴ Nga bìi'nde-là nga k'ejí xita bijchókon-nò xi k'ejí tsò 'én xi okóya-nò it'aà ts'e Jesús koni tsò 'én kixi xi jin bènojmi-nòjen, ko mokjeiín-nò nga chjoétjò jngòò inima xi k'ejí xi mìtsà jè Inima Tsjeè-la Nainá xi jye kichjoétjò. Tikoá, mokjeiín-nò nga k'ejí tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo xi bènojmi-nò koni tsò xi kòkjeiín-nò nga sa ítjòn. Nga ndaà sasén-nò nga jñà na'yà-là xita koi. ⁵ 'An, mìtsà isa nangui tjna-la jñà xita xi 'mì-là jñò nga isaá 'nga títajna-la jñà xita xi tsibixáya-la Cristo. ⁶ 'An, nas'in mikii ndaà ma-na chjà, nímé kjohítsjeèn chijat'aà-na xi it'aà ts'e 'én-la Nainá. Jñò, jyeé ndaà 'yaà, 'an, nita ñanda nga tjnaa, k'oaá s'in tsakoò-nò.

⁷ ¿A ch'óo kis'iaàn nga tsakoòya-nò 'én ndaà-la Nainá nga nímé kisikíchjì-nò? Nangui tsohótijnako-nò skanda kisihima-ná yijo-na mé-ne jñò isa 'nga kisikítsajna-nò. ⁸ Jñà xita naxandá-la Cristo xi xìn j'nde-la kisichját'aà-na nga tsachrjekájno-la ton mé-ne komá kisixáko-nò nga tsibenojmí-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo. ⁹ K'e nga tsohótijnako-nò, niyá xi kisijti-la mé xi kichijat'aà-na. K'e nga mé tsojmi xi kjòchjeén-na, jñà xita 'ndsee xi j'ii-ne nangui Macedonia kitsjaà-na. Nga majin-na nga chjà koma-nò. Nachrjein xi fi-isa, táko k'oaá s'iaàn. ¹⁰ Ngui koó kjoakixi-la Cristo koni tixan-nò nga mì yá xi kotichjoà-na kòhokji nangui Acaya nga ndaà síkijna yijo-na kjoá xi tìs'iaàn nga mì ton kisijé-nò. ¹¹ ¿Mé-ne k'oa xan-na nga chjà? ¿A koi-né nga mikii matsjake-nò? Tíbeè Nainá, 'an 'ñó matsjake-nò.

¹² Tanga táko k'oaá s'iaàn koni kisiko-nò nga sa ítjòn nga nímé kisijé-nò mé-ne nga mikii tsjaà'nde-la nga kitso jñà xita xi mejèn-la nga jeya síkítsajna yijo-la nga k'oaá tìs'ín nchis'ín koni ngajen. ¹³ Xita koi, xita ndiso-né. Mìtsà kixi kjoá nga xita xi jè Cristo tsibixáya-la. Ta konachan-né nga síkijatjya-la yijo-la koni tsà jè Cristo tsibixáya-la. ¹⁴ Kjoá koi, mìtsà kjoá xitse; tijè-ne xita neijí síkijatjya-la yijo-la koni jngòò àkjalé-la Nainá xi ote kji. ¹⁵ Mìtsà xkón tjin, xó k'oaá koma-ne nga jñà xita xi síxá-la jè xita neijí, k'oaá s'in síkijatjya-la yijo-la koni tsà xita xi bènojmi 'én kixi-la Nainá. Xita koi k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la, k'oaá s'in komat'in koni s'in tjin kjoá ch'o xi nchis'ín.

Mé kjoa-ne nga jeya síkijna yijo-la Pablo

¹⁶ Jngòò k'a k'oa tixan-nò, kì k'oaá s'in níkítsjeèn nga mikii ndaà tjin kjohítsjeèn-na. Tsà k'oas'ín síkítsjeèn, tji'nde-ná nga 'an, k'oa tìs'ín ndaà síkijna itsé yijo-na koni s'in xita xi i'nga xi mì ndaà tjin kjohítsjeèn-la. ¹⁷ K'e nga kos'ín tichjà, mìtsà k'oas'ín chjà koni s'in sasén-la Na'èn-ná, k'oaá s'in tichjà koni jngòò xita xi mì ndaà tjin kjohítsjeèn-la nga tì'an ndaà síkijna-na yijo-na. ¹⁸ Koni s'in kjin ma xita xi tijnà ndaà síkítsajna-ne yijo-la it'aà ts'e kjoá xi s'in, 'an k'oaá tìs'ín mejèn-na nga tì'an ndaà síkijna-na yijo-na. ¹⁹ Jñò, bixón-nó nga xita chjine-nò, tanga, ¿mé-ne bìi'nde-là jñà xita xi mì ndaà tsò kjohítsjeèn-la? ²⁰ Jñò, níkjeiín-là xita xi kjo'ño s'in-nò nga chij'nda 'nè-là, xita xi ma-la síkjehejno-nò tsojmi xi tjin-nò, xita xi jñò beètoòn-nò, xita xi ochrjekàngui-nò, koa níkjeiín-là xita xi síjts'ìin-'a isén-nò. ²¹ Jñò, ¿kó s'in níkítsjeèn? ¿A masobá-na nga indaákjoa kiniko-nòjen nga mì k'oaá s'in kinìko-nòjen koni kisiko-nò jñà xita xi i'nga?

Tsà t́jín i'nga xi 'ńó ts'en s'ín nga chja, 'an t́ikoạ ts'eén tís'iaàn koni s'ín 'ńó tichjako-nò. Tanga ta k'oạ s'ín tichjà koni tsà mìkìi ndaà t́jín kjohítsjeèn-na.

²² Jńà xítà koi, tsà kixì kjoạ nga xítà hebreo-né, 'an, t́ikoạá xítà hebreo-ná. Tsà xítà Israel-né, 'an, t́ikoạá xítà Israel-ná. Tsà tje-là Abraham-né, 'an, t́ikoạá tje-là Abraham-ná. ²³ ¿A chì'nda-là Cristo-né? 'An, ìsáá ndaà síxá-là Cristo. (K'e nga kos'ín chjà, k'oạá ngayalà koni jngoò xítà xi mìkìi ndaà t́jín kjohítsjeèn-la.) 'An ìsáá 'ńó síxá-là. Ìsáá kọ ḱjìn k'a ótijnaya ndayá, ìsá kọ ḱjìn k'a síki'on-na xítà, t́ikoạ kọ ḱjìn k'a nga jye kjomeè sík'en-na xítà. ²⁴ Jńà xítà judío, 'òn k'a kitsjaà-na kjo'in nga tsakajà-na xox'ín xi s'e-là kohòyo xi kaàn chrj'òòn ñjòn t́jín-ne nga jngoò ìjngoò k'a. ²⁵ Jàn k'a kits'iin-na kjo'in nga tsajà-na xkajinchra jńà xítà; jngoò k'a tsibìnè-na ndajọ xítà nga mejèn-là s̀jìk'en-na; jàn k'a kiskaajìin-ndáko-na chitso ya j̀jìin ndáchikon; jngoò nàchrjein kọ jngoò nítjen tsohótijnajńà j̀jìin ndáchikon. ²⁶ Nítà ñánda nga ojmeè, ta kjoạkón t́jín kjit'aà-là. T́jín kjoạkón ya xajngá nandá ñánda nga otoa. T́jín kjoạkón ts'e xítà chijé. T́jín kjoạkón it'aà ts'e xítà xinguiạ judío kọ t́jín it'aà ts'e xítà xi mìtsà xítà judío. T́jín kjoạkón ya j̀jìin naxandá, kọ ya ì'nde it'aà xìn ñánda tsjìn xítà. T́jín kjoạkón ya j̀jìin ndáchikon, kọ ya j̀jìin-là xítà xi tsò nga xítà-là Cristo ma tanga mìtsà kixì kjoạ. ²⁷ Kjìn jchán xá kisinè-na xi 'ńó t́jín, sà k'oạá skanda mìkìi ójnafè. Kisikjiaán kjinchrà. Sà k'oạá tsjìn-na nandá xi ma 'yò, sà k'oạá skanda mìkìi tsoókjeen, kisikjiaán 'nchán nga tsjìn-na nikje xi ójnakjá.

²⁸ Mìtsà tà jńà kjoạ koi xi komàt'ian. T́jín ìsá xi k'ejì xi ìsá 'ńó t́jín. Nàchrjein nchijòn makájno-na kjoạ xi tímat'in kóhótjín naxandá-là Cristo xi 'an síkinda. ²⁹ Tsà yá 'ndsee xi ma indaajìin, t́ikoạá 'an, ma indaajìin-ná. Tsà yá xi mejèn-là ótsji jé-là jngoò xítà xi k'ejì, 'an ma jtike-ná. ³⁰ Tsà mochjeén nga t́jì yijo-na ndaà síkìjna-na, jè ndaà síkìjna yijo-na it'aà ts'e kjoạ xi mahindaajńà. ³¹ Jè Nainá xi Nà'èn-là Jesucristo xi otixoma-ná, jeya kátijna nítà kjé-ne, tibeè-ne nga 'én kixì xi tichjà. ³² K'e nga tsohótijna ján naxandá Damasco, jè xítà xi gobernador t́jna nga jè kitsjaà-la xá jè xítaxá ítòn xi 'mì Aretas, kitsjaà-là okixì nga kisikindá xotjoạ-là naxandá nga mejèn-là tsobà'ńó-na. ³³ Tanga jńà xítà kisichját'aà-na nga kisikìjnaya-na ǹsìyá, ìkjoàn ya tsachrje-na ñánda t̀x'á chrjò ndajọ xi t́jindì-là naxandá nga kiskinjen-t'aà-na skanda it'aà nangui. K'oạá s'ín komà-ne nga mìkìi komà kitsobà'ńó-na.

12

Pablo, kits'ù jngoò-là nijńà xi kixì kjoạ

¹ Nìmé xi sikijne nga ndaà síkìjna yijo-na. Tanga mochjeén-né nga k'oạ xán-nò kjoạ xi tsakó-na Nainá k'e nga tsohóko-na, jè kjoạ xi Nainá kisikichiya-na. ² Beèxkon-ná jngoò xítà xi fit'aà-là Cristo. T́jín-là te ñjòn nó nga k̀kọ Cristo skanda jè ngajm̀i xi ma-ne jàn [ńánda t́jna Nainá]. M̀k̀i be tsà k'oạ s'ín k̀kọ nga yijo, a xi tà inìmaá k̀kọ. Jè Nainá t́jìin-là. ³ Tanga be-ná nga jè xítà jè, k̀i. A yijo-né, o a tà inìmaá k̀i, tà jngoò Nainá tibeè. ⁴ K̀i skanda ján ì'nde ñánda ndaà jchán choòn ján ngajm̀i ñánda t́jna Nainá. K̀i'nchré 'én xi 'ńó xkón t́jín, xi njngoò xítà koma s'enojmi-là. ⁵ Koni komàt'in xítà jè, jè-né xi ok'ìn-là nga ndaà k̀jna. Tanga it'aà ts'an mìkìi ok'ìn-na nga 'an ndaà síkìjna yijo-na. Tajngoò tsà jńà kjoạ

xi mahindaàjñaà ndaà síkíjna. ⁶ Tsà ndaà síkíjna yijo-na [koni t́ín kjoa xi 'an kítseè ngajmii], mitsà 'én ská benojmiá, 'én kixíi chjà. Tanga majìn-na nga ndaà síkíjna yijo-na it'aà ts'e kjoa xi kítseè mé-ne nga nijngoò xíta isa 'nga síkíjna-na ta ngatji-la kjoa koi. Kòs'ín kàtasikinda-na kó s'iaàn, kó s'ín chjà, kò kó s'ín tsìjchá yijo-na.

⁷ Mé-ne nga mì 'an ndaà kótijna-na it'aà ts'e kjoa xi 'an tsakó-na Nainá xi jeya jchán t́ín, kiskaat'aà jngoò-na ch'in, k'oaá ngaya-la koni tsà na'yá nchajìn yijo-na. Jè xíta nejí kítseètoòn-na nga kisikasén-na kjo'in. ⁸ Kò jàn k'a bítsi'ba-la Na'èn-ná nga kàtjaàxìn-na kjo'in jè. ⁹ Tanga jè Nainá ta k'oaá tsò-na: “Jè kjondaà-na yaá t́ijnako-lè. Yaá okoaa yije nga'ño-na k'e nga tsjìn-lè nga'ño.” K'oaá ma-ne jè kjoa xi mahindaàjñaà, jè xi ndaà síkíjna-na yijo-na, mé-ne nga jè nga'ño-la Cristo kíjnakò-na. ¹⁰ Koií kjoa-la matsja-na k'e nga ma indaàjñaà. Tikoaa matsja-na k'e nga chja'on-ko-na xíta, k'e nga mé tsojmì xi chija-na, k'e nga fitjngui kondra-na xíta, k'e nga mé kjoa xi 'ín ma-na síkjaàn it'aà ts'e Cristo. K'e nga ma indaàjñaà, k'ée isa ndaà s'e-la nga'ño inima-na [nga jè Cristo tsjá-na].

¹¹ 'An, k'oaá s'ín kichjà, koni s'ín chja xíta 'én xi nímé chjí-la. Tanga jño kí'nè-ná kjo'ño. Jño xi t́jìnè-nò nga ndaà síkíjna-ná. Nga 'an mitsà isa nangui t́jna-la jña xíta xi 'mì-là jño nga isa 'nga t́tsajna-la jña xíta xi tsibíxaya-la Cristo; nas'ín 'an nímé chjí-na. ¹² K'e nga tsohótijnako-nò kis'e-na kjoatsejta nga tsakoò-nò kjoaxkón xi okó chiba kò xi okó kjoa jeya-la Nainá kò nga'ño-la. Kjoa koi okó nga kixi kjoa 'an-ná xi tsibíxaya-na Cristo. ¹³ ¿Jño, mé xi isa nangui misikítsajna-nò koni jña naxandá-la Cristo xi k'ejí? ¿A koií majti-nò nga mì jño kisijti-nò k'e nga mé tsojmì xi kichjàt'aà-na? Tjichàat'aà-ná nga nímé kisijé-nò.

Kó kitsò Pablo nga jngòò k'a tífikon jña xíta Corinto

¹⁴ Jyeé t́jnandaà xi ma-ne jàn k'a nga kjikon-nò. Táko k'oas'ín s'iaàn, mitsà mé xi síjé-nò. Mitsà koi otsjià mé tsojmì xi t́jìn-nò; kjondaà tsajòn xi otsjià. Nga jña xíta jchínga t́jìnè-la nga koiitjò ton xi kochjeén-la ixti, mitsà jña ixti t́jìnè-la nga koiitjò ton xi kochjeén-la xíta jchínga. ¹⁵ Matsjaá-na nga síkjèya yije mé xi t́jìn-na, skanda tsikjé yijo-na kjoa ts'e inima-nò. Nga isa ndaà matsjake-nò, jño, ¿a isáa chiba matsjacha-ná?

¹⁶ Kixíi kjoa, 'an, nímé tsojmì xi kisijé-nò. Tanga t́jín i'nga xíta xi tsò: “'Nó maña nga konachan-la xíta.” ¹⁷ Tanga, ¿mé xi kiskoònachan-nò k'e nga kisikasén i'nga-nò xíta? ¹⁸ Tsibítsi'ba-la Tito nga kiikon-nò kò jè 'ndsè xi jngòò. Jè Tito, ¿a kiskoònachaán-nò? ¿A mitsà ngàsòn t́koi-ne kjohítsjeèn tjaajjìn-jen, t́koi-ne ndjyá kixi tjaaya-jen?

¹⁹ ¿A k'oaá s'ín níkítsjeèn nga yijo-najen t́tsanokjoàtji-jen? Majìn, t́beè Nainá koi 'én xi t́tsanokjoà-jen nga Cristo t́tsajnakò-jen. Jño ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, ngats'ii kjoa koi, kjondaà tsajòn-nò nga isa tse nga'ño kàtas'e-nò. ²⁰ Makájno-na tsà k'e nga kijchokon-nò tsà mì k'oaá s'ín t́tsa'nè koni s'ín mejèn-na. Koa 'an tsà mì k'oa s'ín t́s'iaàn koni s'ín mejèn-nò jño. Koií makájno-na tsà koií nàchrjein-la t́tsabixkàn-kjoò, tsà kjoaxítakòn t́jìn-nò, tsà kjoajti t́jìn inima-nò, tsà jò tsà jàn ya t́tsajna-là xinguiò, tsà 'én ndiso t́tsabìnè-la xinguiò, tsà xinguiò t́tsanokjoájno-lá, tsà 'nga takòn t́tsa'nè kò tsà mìkii ndaà t́tsajnakòò xinguiò nga jngòò jngòò. ²¹ Tikoaa makájnoò-na k'e nga kijchokon jngòò k'a-nò tsà Nainá sísobá-na nga nguixkoòn jño. Tsà Nainá síkjindáya-na xi kjoa tsajòn nga kjìn ma-nò

xi jye kjõtsee binchaàtsjioè jé nga mìkiì nikájno jé-nò kjoa tjé xi 'nè kò kjoa chijngui xi 'nè kò ngats'ii kjoa ch'o xi 'nè.

13

'Én-la Pablo xi fehet'aà-ne.

¹ Jè xi ma-ne jàn k'a nga kjíkon-nò. K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: "K'e nga tsà jngoò xita mejèn-la kúndaajìln jngoò kjoa, jò kò tsà jàn xita kochjeén xi koma tsjá 'én nga xkon kijtsee-ne kjoa xi komà mé-ne nga jcha-la, a kixíí kjoa, o xi majìn-né." ² K'oaá s'ín jye kixan kixi-nò k'e nga ijchòkon-nò xi ma-ne jò k'a, kò j'ndeí nas'ín kjìln tijnáa, k'oaá tí xan ijngoò k'a-nò nga jñà xi jé tsohótsji nga sa ítjòn kò xi nchihótsji jé skanda j'ndeí, mìkiì kojno-la nga tsjaà-la kjo'íln nga jngoò ljngoò. ³ 'An, k'oaá s'iaàn mé-nè nga jcha-nò, a kixíí kjoa nga 'an síkjeeen-na Cristo nga chjajìln-nò 'én-la. Mìtsà indaàkjoa Cristo; tjín-la nga'ño k'e nga síxajìln inìma-nò. ⁴ Kixíí kjoa jè Cristo, k'oaá s'ín k'en-t'aà krò koni jngoò xita xi tsjìn-la nga'ño. Tanga j'ndeí, nga'ño ts'e Nainá tijnakon-ne. Ngajen, k'oaá tìs'ín indaàkjoa titsajna-jen koni s'ín komàt'in Cristo, tanga nga'ño ts'e Nainá kitsajnakon-najen koni Cristo mé-ne nga koma síxá-nòjen.

⁵ Jñò, chít'aà inìma-nò, tsà kixíí kjoa nga ndaa mokjeiìn-nò it'aà ts'e Nainá. Ndaa chít'aà inìma-nò xi tijnò-nò. ¿A mìtsà tijnìln-nò nga Cristo tijnajìln inìma-nò? Tà jngoò-la tsà mìkiì tsatojioòn koni s'ín kichit'aà-nò. ⁶ Tanga 'an, majngoò takoàn nga jchaá it'aà tsajen, ngajen tsatojìln yije-najen koni s'ín kichit'aà-najen. ⁷ Koií kjoa-la bìtsi'ba-lajen Nainá nga nímé jé kinchátsjioè. Tanga mìtsà koi-ne nga jcha-najen nga ndaa bitjo-jen k'e nga chit'aà-najen. Jè-né nga síkitasòn jñò kjoa xi ndaa tjín, nas'ín k'oaá s'ín kàta'ya-la it'aà tsajen koni tsà mìkiì chíkjoa-najen kjoa xi otojìln-jen. ⁸ Mìkiì koma kondra kitsajna-lajen xita xi síkitasòn kjoakixi-la Nainá. Tà saá k'oi-lajen nga'ño. ⁹ Matsja-najen k'e nga jñò tjín-nò nga'ño, nas'ín ngajen ma indaajìln-jen. K'oaá ma-ne nga bìtsi'ba-lajen Nainá, mé-ne jñò nímé kjohítsjeèn chijat'aà-nò. ¹⁰ Tikjìl-nò xojon jè k'e nga tákó kjìln tijnáa-isa, mé-ne k'e nga kjichokon-nò mì tí k'oaá s'ín 'ño kichjàkò-nò koni s'ín tjín kjotíxoma xi kitsjaà-na Nainá. Nga Nainá mìtsà koi xá kitsjaà-na kjotíxoma nga 'an síkìts'ón-jìln-nò, jè-né nga isa kixi kitsajnakoo 'én xi mokjeiìn-nò.

Kó kitsò Pablo nga síhixat'aà xita Corinto

¹¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, jè xi fehet'aà-ne, tsja t'è-là inìma-nò; kixi tìtsajna; tìjetakòn xinguiò; tà jngoò kjohítsjeèn kàtas'e-nò, 'nchán tìtsajnakoo xinguiò. Nainá xi tjín-la kjoa 'nchán kò xi tjín-la kjoatjòcha kàtijnako-nò. ¹² Nga ngui kòò inìma-nò tìixat'aà xinguiò nga jngoò ljngoò. ¹³ Ngats'ii xita-la Nainá xi j tìtsajnakoo-na síhixat'aà-nò.

¹⁴ Jè kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná, kò kjoatjòcha-la Nainá, kò Inìma Tsjeè-la Nainá kàtijnako-nò ngats'ioè. K'oaá s'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna nangui Galacia

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà xita naxandá-la Cristo xi títsajna nangui Galacia

¹⁻² Jñò xi naxandá-la Cristo maà xi títsajnaà ján nangui Galacia, títsajnihiot'aà-nòjen 'an xi 'mì-na Pablo, kò ngats'ù xita-la Cristo xi í títsajnakò-na. Jè xá ítjòn xi 'an tjín-na, mìtsà ít'aà ts'e xita isò'nde kitjoé-na kò mìtsà taxki xita tsibít'aà-na. Jè sobà Jesucristo kò Nainá tsibíxáya-na, jè xi Nà'èn 'mì-lá xi jè kisikjaáya-la Jesús ít'aà ts'e kjoabiyaà. ³ Jè Nà'èn-ná xi Nainá kò Nà'èn Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijìin iníma-nò. ⁴ Jñò, jyeé tíjìin-nò nga jè Jesucristo kitsjaà kjòtjò yijo-la nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná, mé-ne nga kòchrjekàjìin-ná jña kjoach'o xi tjín í isò'nde. Jesucristo, k'oaá s'ín kisikitasòn koni s'ín mejèn-la Nà'èn-ná xi Nainá. ⁵ Jeya kàtìjna Nainá nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oas'ín kàtama.

Tsjìn ìjngòò-isa 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi k'ejí tsò

⁶ An, tà maxkón-na nga jñò, tà nitoón chinchat'aaxìn-là Nainá nga k'ejí 'én tsanguit'aà-là kò kijnei takòn Nainá xi xó kùichja-nò mé-ne nga ít'aà ts'e kjondaà-la Cristo síjchá yijo-nò. ⁷ Tanga tsjìn ìjngòò-isa 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi k'ejí tsò. Tanga tjín í nga xita xi binchá ská-nò xi mejèn-la síkijatjìya-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁸ Tanga tsà tjín xita xi k'ejí tsò 'én xi okóya xi mì k'oaá tsò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jìn bènójmí-jen, kàtatsjá-la kjo'in Nainá, nas'ín ti 'an-na, o nas'ín jngòò àkjalé xi ngajmù nchrobá-ne kàtatsjá-najen kjo'in. ⁹ Koni s'ín ki'mì-nòjen nga sa ítjòn, tákó k'oaá s'ín tìxan ìjngòò k'a-nò: Tsà yá xi k'ejí tsò 'én xi bènójmí-nò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi jye kichjoétjò, Nainá kàtatsjá-la kjo'in.

Mé kjoa xi komàt'in Pablo nga ít'aà ts'e Cristo kisixáya-la

¹⁰ An, mìtsà kjondaà-la xita otsjià, kjondaà-la Nainá otsjià. Mìtsà koií otsjià nga ndaà kótìjna nga nguixkòn xita. Tsà kòs'ín s'iaàn, mì-là tsà kixi kjoa nga chì'nda-la Cristo ma.

¹¹ Jñò 'ndsee kò tichjaá, k'oaá s'ín kàtasjìin-nò; jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an benojmíá, mìtsà kjòhítsjeèn-la xi taxki xita. ¹² Mìtsà ít'aà ts'e xi taxki xita komà-na kò nga kjòchìya-na 'én koi; jè sobà Jesucristo kisihiseèn-na nga tsakóya-na.

¹³ Jñò, jyeé kina'yà kó kis'iaàn nga tisa ítjòn, k'e nga ya kùit'aà-la kjòtìxoma-la xita judío. 'An, tsangatjìngui-la jña xita naxandá-la Cristo nga kòjtikeè; mejèn-na nga kàtachija. ¹⁴ Koni s'ín tjín kjòtìxoma-la jña xita judío, kjìn jchán xita naxandá-na xi taña jchínga-jen, kisikítsajna tjìngua nga 'an, isa 'ñó ndaà kisikitasoàn koni s'ín tjín xkòsòn xi tjín-la xita jchínga-na. ¹⁵ Tanga Nainá k'oaá s'ín kisaseèn-la nga 'an jaàjìin-na k'e nga tákó ya tìjnaya'ma ìndso'ba nea-na, nga ngui tà kòó kjondaà-la nga 'an kùichja-na; ¹⁶ kò kisikatsejèn-na Kí'ndí-la mé-ne koma kichjàyajìin-la 'én ndaà-la jña xi mìtsà xita judío. Mìtsà yá xi kiskònangui-la xi taxki xita; ¹⁷ kò mìtsà ya kiaà ján naxandá Jerusalén ñánda títsajna jña xita xi isa kjòtsee

tsibíxáya-là Cristo koni 'an. Tà saá ya kiaà i'nde Arabia; xi komà iskan-ne inchrobà ijngòò k'a-na ya naxandá Damasco.

¹⁸ K'e nga jye tsato jàn nó, skanda k'éé kiaà ján Jerusalén nga mejèn-na skoexkoan Cefas [xi tikoá Pedro 'mì]; chrj'oòn nachrjein tsohótijna ya ni'ya-la. ¹⁹ Xità xi kisixáya-là, mìtsà yá xi kijtseèxkoan xi kj'eí, ta jè tajngòò Jacobo xi 'ndse ma Na'èn-ná. ²⁰ Jñà 'én koi xi 'an tìskasén-nò, nguì 'én kixi-né, tíbeè Nainá, mìtsà 'én ndiso.

²¹ K'e nga jye komà iskan, kiaà ján nangui Siria kò ya nangui Cilicia. ²² Tanga jñà nachrjein koi, kj'eè kì beèxkon-na jñà xità naxandá-là Cristo xi títajna ya nangui Judea. ²³ Tà k'oaá tsò 'én xi kiì'nchré: "Jè xi kiitjngui kondra-ná nga sa kjòtsee, i'nde, 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo chjaya, jè 'én xi mejèn-là kisichja nga sa ítjòn." ²⁴ Jñà xità koi, jeya kisikíjna Nainá nga jye jahatijya-na.

2

¹ K'e nga jye komà iskan nga jye ijchò te ñijòn nó, kiaà ijngòò k'a ján Jerusalén kò Bernabé; tikoá kùkooa jè Tito. ² Koi kù-nà nga Nainá k'oas'ín kisikichiya-na nga tjínè-na nga kjián. Jñà xità xi xá 'nga tjín-la ya naxandá-là Cristo it'aà xìn tsibenojmí-là kó tsò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya-là jñà xi mìtsà xità judío. Majìn-na nga jñà xità koi kitso-na nga ñimé chjí-la xá xi 'an tìs'iaàn kò xi jye kis'iaàn. ³ Jè Tito nas'ín xità griego nga ya tjikò-na, mìtsà yá xi kjo'ño kis'iin-la nga kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. ⁴ Tanga tjín i'nga xità ndiso xi jahas'en-jìin chijé nga tsò nga tikoá jè Cristo fit'aà-la; ta jè xi mejèn-là nga kotsejèn chijé kós'ín tìtsa'né jñà xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo Jesús nga jye tìtsajndiaá kjoa ts'e kjotíxoma xi kitjoé-là Moisés, kò mejèn-là nga kjo'ño s'iin-ná nga sikitasoán kjotíxoma. ⁵ Tanga ngajen ñí itsé kinis'in-lajen mé-ne nga jè kjoa kixi xi ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, yaá kàtijnajìin-nò nga kjit'aà nachrjein.

⁶ Jñà xità xi xá 'nga tjín-la ñimé kjoa xitse kitsjaà-isa-na koni tsò 'én xi 'an okoòya. Tanga mìtsà 'an tjín-na kindà tsà xità ítjòn-né kò tsà majìn. Nga Nainá mìtsà faajiin xità yá-ne xi títajna ítjòn kò yá-ne xi títajna tjìngui. ⁷ Ta saá kòkjeiín-la nga jè sobà Nainá kitsjaà-na xá nga 'an kichjajajìin-la 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà xità judío xi mìkì tjít'aà chibà yijo-la kjoa ts'e circuncisión. Kò jè Pedro kitjoé-là xá nga jè kiichjajajìin-la jñà xi nguì xità judío xi tjít'aà chibà yijo-la kjoa ts'e circuncisión. ⁸ Nainá, koni kisikò Pedro nga jè tsibíxáya-là nga kiichjajajìin-la 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi nguì xità judío, 'an, k'oaá tì kisikò-na nga 'aán tsibíxáya-na nga kichjajajìin-la 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà xità judío.

⁹ Jacobo, Cefas [xi tikoá Pedro 'mì] kò Juan, xi kòs'ín beèxkón xità nga jñà títajna ítjòn ya naxandá-là Cristo, kijtsee nga Nainá kitsjaà-na kjondaà koi. Kjòjngòò ikon, ìkjoàn kitsjaà-najen tsja, 'an kò Bernabé, mé-ne nga ki'ya-la nga ta jngóò xá tìtsa'nè-jen. Ndaà kisaseèn-la nga tsanguì nìxá-lajen jñà xi mìtsà xità judío, kò jñà, kisìxáko jñà xi nguì xità judío. ¹⁰ Tà koi kjoa xi kisijé-najen nga kochjât'aà-là xità imà. Jñà kjoa koi, tikoá 'an, jyeé kòs'ín tìbinè-la yijo-na nga k'oa tìs'iaàn.

Mé-ne tsohótiko-ne Pedro jè Pablo ján naxandá Antioquía

¹¹ Jngòò k'a k'e nga jè Cefas [xi tikoá Pedro 'mì] j'ii i naxandá Antioquía, tsakatikoá nga nguixkon xità k'e nga kijtsee nga mìkì ndaà tjín kjoa xi

tís'ín. ¹² K'e nga sa ítjòn, yaá tsakjèn-ko jña xita-la Cristo xi mitsà xita judío. Nga komà iskan, k'e nga j'ii xita judío xi tikoá mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo, xita xi ts'e Jacobo, k'eé mì tì kù ya tsakjèn-ko-ne; tsasit'aaxìn-né nga majìn-la nga ch'o kijnako jña xita koi nga kjo'ño mejèn-la nga sit'aà chiba-la jña xi mitsà xita judío. ¹³ Tikoáá jña xita judío xi i'nga xi mokjeiín-la 'én-la Nainá, k'oaá ti kis'iìn koni jè Pedro nga kisis'in-la kjoa xi jò isén tjín-la, skanda jè Bernabé k'oaá ti kis'iìn. ¹⁴ 'An, k'e nga kijtseé nga mì k'oaá s'ín nchisikitasòn koni s'ín tjín kjoa kixi-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá kixan-la jè Cefas [xi tikoá Pedro 'mì] nga nguixkon ngats'ii xita: “Ngaji nga xita judío 'mì-lè, k'oaá s'ín tinijchi yijo-lè koni tsà mitsà xita judío. ¿Mé-ne kjo'ño 'nè-la jña xi mitsà xita judío nga k'oas'ín katasíjchá yijo-la koni tsà ngui xita judío?”

¹⁵ 'Nas'ín kixi kjoa nga tje-la xita judío 'mì-ná nga mì yaá kits'iìn-jìin-lá jña xi mitsà xita judío xi xita jé 'mì-lá, ¹⁶ tanga 'ya-ná nga jña xita, mitsà kixi kitsajna nga nguixkon Nainá nga ta koi kjoa-la nga sikitasòn Kjotixoma xi kitjoé-la Moisés; ta jè-né nga mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Jña, jyeé kòkjeiín-ná it'aà ts'e Jesucristo, ko jè Nainá kixi síkijna-ná koi kjoa-la nga jye ya kòkjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, mitsà koi kjoa-la nga nikitasoán kjotixoma. Nijnogò xita xi kixi kijná nga nguixkon Nainá nga ta koi kjoa-la nga sikitasòn Kjotixoma.

¹⁷ I'ndeí k'oaá s'ín chiñá-lá nga kixi kitsajnaá ya nguixkon Nainá ta koi kjoa-la nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, [mitsà koi-ne nga kjotixoma titsanikitasoán]. K'oaá ma-ne nga xita jé t'i'mì-ná [koni jña xi mitsà xita judío]. Tanga, ¿a tsò-ne kjoa nga jè Cristo bit'in-ná nga binchaatsjiaa jé? Majìn, mì k'oaá s'ín tjín. ¹⁸ Tsà jè kjotixoma xi 'an tsachrjekànguia nga sa ítjòn, ko tsà ijngòò k'a sikitasoán, jé tihotsjia. ¹⁹ Jè kjotixoma xi kitjoé-la Moisés, jè kisik'en-na. I'ndeí tjnandeíj-ná kjoa ts'e kjotixoma mé-ne ma kótijnakon-na nga sikitasòn-la Nainá. ²⁰ K'e nga k'en-t'aà krò Cristo, 'an, tikoáá ya k'en-t'aakoá. Ko mitsà tì'an-na xi tjnakoan, jè Cristo xi tjnajiìn inima-na. I'ndeí, koi tjnakon-na nga jè Ki'ndí-la Nainá ma'ñót'aà takoàn nga 'ño kjòtsjakeè-na skanda jè kitsjaá kjotjò yijo-la nga k'en ngajo-na. ²¹ Majìn-na nga ochrjekànguia kjondaà-la Nainá. Tsà it'aà ts'e kjotixoma xi kitjoé-la Moisés, kixi kitsajnaá nga nguixkon Nainá, mì-la mé chjì-la nga k'en Cristo.

3

Mé xi chjì-la, a jè kjotixoma xi kitjoé-la Moisés, o xi jè-né nga mokjeiín-ná it'aà Cristo

¹ Jñò xi nangui Galacia tsajòn, mé ta tònò-nò! ¿Yá xi kiskoònachan-nò? ¿A mì bitsjeèn-nò koni s'ín nga ngui ndaà tsibènojmiya-nòjen nga jè Jesucristo yaá k'en-t'aà krò xi kjondaà tsajòn? ² Tà koi kjoa kjònangui-nò: ¿A koi kjoa-la nga kinikitasòn kjotixoma nga kitjoé-nò Inima Tsjeè-la Nainá, o xi koi-né nga mokjeiín-nò 'én-la Nainá koni s'ín kina'ya? ³ Jñò, nga sa ítjòn, tsibits'iaqò-nò kjohitsjeèn-la Inima Tsjeè-la Nainá; ko i'ndeí, mejèn-nò nga tà kjohitsjeèn-la xita sikjehet'aà-nò. ¿Mé ta tònò-nò! ⁴ Jñò, tseé kjo'in tsatojioòn nga kòkjeiín-nò 'én ndaà-la Nainá. ¿A tà kjotjò-ne nga tse kjo'in tsatojioòn? Majìn, mì-la kii ndaà tjín. ⁵ K'e nga Nainá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-la ko kis'iìn kjoxxón xi ndaà tjín jìin naxandá tsajòn, ¿mé-ne k'oas'ín kis'iìn-ne? ¿A koi-né nga ndaà kinikitasòn kjotixoma? Majìn, koi-né nga kòkjeiín-nò 'én ndaà-la Nainá.

Nainá, mé-ne x̄it̄a kix̄i kijtseē takòn-ne Abraham

⁶ Koni jè x̄it̄a jchínga-ná xi ki'mì Abraham kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Nainá; k'oaá komà-ne nga x̄it̄a kix̄i kitsò-la Nainá. ⁷ J̄nò, k'oaá s'ín ndaà kátasij̄iín-nò: J̄nà xi mokjeiín-la, j̄nà-né xi tje-la Abraham. ⁸ Nga t̄isa kjòtseē, jyeé k'oaas'ín kitsjaà 'én Nainá koni s'ín tichja Xojon-la nga síkixi-né j̄nà xi mìtsà x̄it̄a judío k'e nga mokjeiín-la ìt'aà ts'e. Yaá tichja ñánda jè Nainá tjen kitsjaà ìtjòn-la Abraham j̄nà 'én ndaà-la xi tsò: “Ngats'ìi naxandá xi t̄jín isò'nde, ìt'aà tsjii kochikon-t'in.” ⁹ K'oaá ma-ne nga ngats'ìi x̄it̄a xi mokjeiín-la ìt'aà ts'e Nainá ngàsòn kochikon-t'in kò Abraham nga jè Abraham kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Nainá.

¹⁰ Ngats'ìi x̄it̄a xi jè ma'ñót'aà takòn koni s'ín nchisíkitasòn kjotíxoma, kjo'íin t̄jínè-la, nga mìtsà kix̄i kjoa nga ndaà síkitasòn ngats'ìi kjoa xi ya t̄jít'aà. Nga k'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kátasinè-la kjo'ín jè xi mì kix̄i síkitasòn ngats'ìi kjoa xi t̄jít'aà jè xojon ts'e kjotíxoma.”

¹¹ Okixi-né nga nijngòò x̄it̄a xi kix̄i k̄ijna nga nguixkon Nainá nga kjotíxoma síkitasòn. Nga jè 'én-la Nainá tsò-né: “Jè xi x̄it̄a kix̄i, jè kjoa xi mokjeiín-la k̄ijnakon-ne.” ¹² J̄nà x̄it̄a xi kjotíxoma síkitasòn mìtsà Nainá ma'ñót'aà ikon. Nga k'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá, nga tsò: “X̄it̄a xi kjotíxoma síkitasòn, k'oaá s'ín t̄jínè-la nga k'oaas'ín s̄ijchá yijo-la koni tsò kjotíxoma.”

¹³ Jè Cristo tsibíhjt̄jì-ná kjo'in xi ya titsajnaj̄nà nga kjotíxoma titsaníkitaosán nga jè kisikjeiín kjo'in xi jè tsaján; nga k'oaá s'ín tichja xojon nga tsò: “Kjo'íin s̄inè-la ngats'ìi xi krò sit'aà.” ¹⁴ Jè Cristo, koii okis'ìin-ne mé-ne nga j̄nà kjoa machikon-t'in xi kitjoé-la Abraham t̄ikoa tjoé yije-la ngats'ìi naxandá xi t̄jín isò'nde nga j̄nà kjoa machikon-t'in, yaá nchrobá-ne ìt'aà ts'e Cristo mé-ne nga ìt'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-ná, tjoé-ná Inj̄ma Tsjeè-la Nainá xi jye k'oaas'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga tsjá-ná.

Nga'ño xi t̄jín-la 'én-la Nainá koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham

¹⁵ J̄nò 'ndsè kò tichjaá, kènoj̄mí jngòò-nò kjotíxoma xi ts'e isò'nde. K'e nga sindaàj̄iín jngòò kjoa nga xojon t̄jámii'nga, nga jye ma firma kò sasén-la sello, mì t̄jì kii koma k̄its'ón-ya-ne koni s'ín sindaàj̄iín, t̄ikoaá mì t̄jì kii koma s̄iit'aasòn-isa-la 'én xi kjeīi tsò koni s'ín jye kasindaàj̄iín. ¹⁶ K'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abraham kò jè x̄it̄a tje-la. Jè Xojon-la Nainá mìtsà tsò “j̄nà x̄it̄a tje-la”, ta tsò-né: “jè tje-lè.” Nga mìtsà k̄jín ma tje-la Abraham xi kitjoé-la koni tsò 'én xi kitsjaà-la Nainá, ta jngòò ma-ne. Nga jè t̄ihoxk̄it'aà Cristo. ¹⁷ Jè kjoa xi t̄ibenoj̄miá, kiis'ín t̄jín: Nainá kò Abraham tsibindaàj̄iín jngòò kjoa, ikjoàn kisikixiya [koni ma k'e nga jye ma firma]. K'e nga jye tsato ñijòn s̄indò kò katé nó, j'ii kjotíxoma ts'e Moisés; tanga jè kjotíxoma mikii ma síkits'óna jè kjoa xi jye kisindaàj̄iín kò mikii ma kitjongui xi Nainá jye k'oaas'ín kitsjaà tso'ba. ¹⁸ Jè Nainá k'e nga tsjá-ná kjondaa-la, mìtsà koi kjoa-la nga nikitasoán kjotíxoma, koi-né nga jye k'oaas'ín kitsjaà tso'ba. Nga Nainá, tà kjotjò kitsjaà-la kjondaa Abraham nga jyeé k'oaas'ín kitsjaà-la tso'ba.

Mé xá xi t̄jín-la kjotíxoma

¹⁹ Tanga jè kjotíxoma, ¿mé xá kitjei-ne? Koi k'oaas'ín kitjei-ne koi kjoa-la nga ch'ò nchis'ín x̄it̄a. K'oaá s'ín kisijna skanda k'e nga j'ii tje-la Abraham xi Nainá xò k'oaas'ín kitsjaà-la tso'ba. Jè kjotíxoma, j̄nà àkjalè j'ii kò kò jè Moisés tsasij̄naj̄iín osen nga kisikatoya 'én kò kiichjat̄jì x̄it̄a nguixkon Nainá.

²⁰ K'e nga jngoò xita osijnajin osen, mitsà ta jngoò xita fit'aà-la, fit'aà-la ngajo. Tanga je Nainá ta jè tajngoó kitsjaà-la 'én Abraham.

²¹ Nainá, k'e nga kitsjaà kjotixoma, mitsà kondra ki-la koni s'in jye kitsjaà-la tso'ba Abraham. Tsà jè-la-ne kjotixoma ma-la síkítsajnakon xita, maà-la kixi kítsajna xita nga kjotixoma síkitasòn. ²² Tanga jè Xojon-la Nainá, k'oaá tsò nga ngats'ii xita saá jé títsajnajin. K'oaá ma-ne nga jña xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Jesucristo, tjoé-la kjoabinachon xi Nainá jye k'oas'in kitsjaà tso'ba nga tsjá-la jña xita nga mokjeiin-la.

²³ K'e nga tikj'eè f'ii jè kjoa xi mokjeiin-ná, jè kjotixoma kitsobà'ño-ná koni tsà ndayá tsibitsajna'ya-ná skanda jè nachrjein k'e nga ki'ya-la jè kjoa xi mokjeiin-ná. ²⁴ Ko jè kjotixoma kisikinda-ná koni s'in makinda jña ixti, skanda k'e nga j'ii Cristo, mé-ne k'e nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo, kixi kítsajnaá nga nguixkon Nainá. ²⁵ I'ndeí nga jye j'ii kjoa xi mokjeiin-ná, mi ti yaá titsajna'ño-ná it'aà ts'e kjotixoma.

²⁶ Jño, ngats'ioò, saá ixti-la Nainá maá koi kjoa-la nga mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. ²⁷ K'e nga ya titsajnakjoòko Cristo nga komà bautizar, k'eé jahatjya-nò koni jngoò xita xi síkijatjya nikje-la. Jè sobá Cristo xi komà nikje xitse-nò. ²⁸ Mi ti kii mochjeen-ne nga tjájin xita ya-né xi xita judío ko ya-né xi mitsà xita judío, ya xi chj'nda'ño títsajna ko ya xi títsajnandeí, ya-né xi x'in ko ya-né xi chjoón. Ngats'ioò ta jngoò yijo ma-nò nga ya titsajnakjoòko Cristo Jesús. ²⁹ Jño, nga xita-la Cristo ma, kixi kjoa nga tje-la Abraham ma, tikoá tjoé-nò kjotjò koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abraham.

4

¹ Tikoá kènojmi jngoò-nò kjotixoma: Jngoò ti, k'e nga tákó itsé kji, k'oaá gaya-la koni tsà chj'nda tjina nga kj'eè tsà jè be mé tsojmi xi tjín-la na'èn-la nas'in k'e nga koma iskan jè tjoé-la tsojmi xi tjín. ² Nga xitaá síkinda skanda k'e nga majchinga, ko tjín xita xi síkinda jña tsojmi-la skanda k'e nga kichóya nachrjein-la koni s'in tsibijna chjba na'èn-la. ³ Jña xi xita 'mì-ná, k'oaá tis'in komà'tiaán koni mat'in jña ixti k'e nga tikj'eè mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo nga jña kjotixoma xi tjín isò'nde 'ño tsatixoma-ná koni s'in mat'in jña xi chj'nda títsajna'ño nga mikii tjí'nde-la nga kítsajnandeí. ⁴ Tanga k'e nga kichóya nachrjein koni s'in tjindaà-la Nainá, jè Nainá kisikasén ki'ndí-la i it'aà nangui; ko it'aà ts'e chjoón kíts'in koni s'in ts'in xi taxki xita isò'nde. Ko yaá kjòchájìn kjotixoma ts'e xita judío. ⁵ K'oaá kis'in Nainá, mé-ne nga jè Jesucristo síkítsajnandeí jña xita xi ya títsajnajin-'ño kjotixoma ko mé-ne nga ngàsòn skoétjò-ná Nainá nga ixti-la komaá.

⁶ Koi kjoa-la nga jye ixti-la maá, Nainá kisikasén Inima Tsjeè-la xi ts'e Ki'ndí-la ya jjin inima-ná. K'e nga nokjoát'aà-lá Nainá, k'oaá tsò Inima Tsjeè-la: “Ndí apa”, tsò-nò. ⁷ K'oaá ma-ne nga i'ndeí mitsà ti xita chj'nda titsajnaá; jyeé ixti-la Nainá 'mì-ná; ko tikoá tsjá-ná Nainá ngats'ii kjotjò xi jña tjoé-ná nga ixti-la 'mì-ná.

Mé-ne síkájno-ne Pablo it'aà ts'e xita Galacia xi mokjeiin-la 'én-la Nainá

⁸ Jño k'e nga sa kjòtseé, k'e nga tikj'eè yaxkon xi ngui jè sobá Nainá, chj'nda'ño tsitsajnaá nga kjo'ño-né nga jña tsanguit'aà-là xi mitsà kixi kjoa nga Nainá. ⁹ Tanga i'ndeí nga jye yaxkon xi ngui jè sobá Nainá, (tanga xi ngui kixi kjoa, jè Nainá xi jye ndaa beèxkon-nò), ¿mé-ne k'oas'in níktsjeen-nò nga jña onguít'aà ijngoò k'a-là jña kjotixoma ima xi tjín-nò,

jè xi tsjìn-là nga 'ñó, kò xi nímé chjì-là? ¿A mejèn-nò nga ya sùkítsajna'ñó ìjngòò k'a-nò? ¹⁰ Jñò, tákó 'ñó yaxkón nachrjein ts'e s'eí, ts'e sá, kò ts'e nò.

¹¹ 'An, makájno-na jè xá xi kis'iaàn nga kisixájiin-nò tsà tà kjotjò-ne.

¹² 'An nga jye tshósijnat'aàxin-là jè kjotíxoma, tìkoáá yaá kisíngásòn-kò-nò, nga jñò, mìkìl tjiin-nò it'aà ts'e kjotíxoma. I'ndeí k'oáá s'ín tìsjé-nò nga tìnchat'aàxin-là kjotíxoma koni 'an jyeé tshósijnat'aàxin-là. Nga sa ítjòn nímé kjoa tjin xi ch'o kinìkò-ná. ¹³ Jyeé tjiin-nò k'e nga sa kiaà ítjoàn nga kichjàyajiin-nò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, koií kjoa-là nga ch'in tjin-là yijo-na. ¹⁴ Jñò, mìkìl kinachrjengui-ná nì mìtsà xìn kinikíjna-ná, nas'ín kjoa tshótsji-nò nga ch'in tjin-là yijo-na. Tà saá kichjoétjò-ná koni jngòò àkjale-là Nainá, koni tsà jè sobà Cristo Jesús. ¹⁵ Nga sa ítjòn, 'ñó tsja tjin-nò! I'ndeí, ¿mé xi komà-nò? K'oáá xan-nò, skanda jñà xkoòn mejèn kinachrje nga 'an kits'ìi-ná. ¹⁶ I'ndeí, ¿a kondraá kótijnako-nò, tà koií kjoa-là nga 'én kixi benojmí-nò?

¹⁷ Jñà xita [xi mejèn-là nga kjotíxoma sikitasòn], 'ñó bínè-là yijo-la it'aà tsajòn, tanga mìkìl ndaà tjin kjohítsjeèn-là. Tà jè xi mejèn-là nga kochrjet'aàxin-nò it'aà tsajen mé-ne nga jñà konguít'aà-là. ¹⁸ Jñò, ndaà tjin k'e nga 'ñó bínè-là yijo-nò it'aà ts'e kjoa xi mejèn-nò tsà ndaà tjin kjohítsjeèn-nò kò tsà kjit'aà nachrjein k'oas'ín s'een, mìtsà tà k'e nga 'an tijnako-nò. ¹⁹ Jñò xi koni tsà ndí ìxti-na xan-nò, 'an, k'oáá s'ín tìmat'ian koni jngòò chjoón xi ki'ndí tí'beé; tseé kjo'in tìsikjiaán xi kjoa tsajòn. Jè kjo'in xi tìsikjiaán skanda k'eé-la kjoehet'aà k'e nga k'oas'ín sijchá yijo-nò koni Cristo. ²⁰ Mejèn-na nga ya kótijnako-nò jè hora jè, mé-ne nga k'ejí tsò 'én xi kichjàkò-nò. Jyeé mì tì kù be-na kós'ín sùkítsjeèn it'aà tsajòn.

Kó tsòya-ne it'aà ts'e chjoón Agar kò Sara

²¹ Jñò xi mejèn-nò nga kjotíxoma sùkitasòn, ¿a kj'eè na'yà-là kó tsò 'én xi tjit'aà kjotíxoma-là Moisés? ²² K'oáá tsò nga jè Abraham, jò komà ìxti-là, jngòò ts'e chjoón chì'nda-là; jè xi ìjngòò, ts'eé xi nguì chjoón-là xi mìtsà chì'nda tjna. ²³ Jè ki'ndí-là xi chjoón chì'nda k'oáá s'ín kits'ìin koni s'ín ts'ìin ngats'ìi ndí ìxti. Tanga jè ts'e xi nguì chjoón-là xi mìtsà chì'nda tjna, k'oáá s'ín kits'ìin nga tsitasòn koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá Abraham. ²⁴ Kjoa ts'e íchjín koi, k'oáá ngaya-là koni jñà kjoa xi jò tsibíndaàjiin Nainá. Jè chjoón Agar, jè ngaya-là kjoa xi kisindaàjiin ya nindoò Sinaí k'e nga kitjoe-là kjotíxoma Moisés. Ngats'ìi xita tje-là chì'ndaá tsibítsajna. ²⁵ Jè chjoón Agar, jè ngaya-là nindoò Sinaí xi síjna ján Arabia, kò nachrjein i'ndeí jè mangásòn-kò naxandá Jerusalén, nga jñà xita-là chì'nda'ñó títsajna nga tákó kjotíxoma sí's'in-là. ²⁶ Tanga jè Jerusalén xi kijna ngajmì, tijnandeí-né kò yaá nokjoá-ná ya naxandá jè; k'oáá ngaya-là koni tsà nea-ná ma. ²⁷ K'oáá tsò Xojon-là Nainá nga tsò:

Kàtatsja-lè ngaji xi chjoón 'ndí 'mì-lè nga tsjìn-lè ìxti.

'Nó chihindáyi nga kò kjotsja-lè nga mìkìl 'yi kós'ín ma nga ts'ìin ìxti.

Nga jè chjoón xi kijnei takòn,

isaá kjìn koma ìxti-là mì k'oá-ne jè xi tjin-là x'in.

²⁸ Isaac k'oáá s'ín kits'ìin koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá. Jñò tìkoáá ìxti-là má xita jchínga-là Isaac koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá. ²⁹ Jè ki'ndí xi tà k'oas'ín kits'ìin koni ts'ìin yije xita isò'nde, kiitjngui kondra-là jè xi it'aà ts'e Injima Tsjeè-là Nainá kits'ìin-ne. Koni s'ín komà jñà nachrjein koi, tákó k'oáá s'ín ma skanda nachrjein i'ndeí. ³⁰ Tanga, ¿kó tsò

Xojon-la Nainá? K'oaá tsò: “Tjyótjngui-la jè chjoón chi'nda kò ki'ndí-la; nga jè ki'ndí-la nímè kjotjò tjoé-la, tà jè tjoé-la kjotjò jè ki'ndí-la xi mìtsà chjoón chi'nda.”³¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín tjín, jñá mìtsà ixti-la chjoón chi'nda maá, jñá-ná xi ixti-la chjoón xi mìtsà chi'nda tjina.

5

Kós'in sijchá yijo-ná nga jye titsajnandiaá it'aà ts'e kjotixoma xi kitjoé-la Moisés

¹ Jè Cristo, jngoò k'aá kisikítsajnandeí-ná it'aà ts'e kjotixoma xi kitjoé-la Moisés; k'oaá ma-ne jñò 'ñó kixi tìtsajna koni s'ín kisikítsajnandeí-nò Jesucristo. Kì tì yà onguít'aà-là kjoa ts'e kjotixoma xi kitsobà'ñò-nò skanda kjòtseé.

² An sobá-ná xi 'mì-na Pablo, tìná'ya-ná koni xan-nò: tsà sít'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, mì tì mé kjondaà sakò-nò it'aà ts'e Cristo. ³ Jngoò k'a koxan-nò, nita yá xita-ne xi sít'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión, kjo'ñó tjínè-la nga sikkitasòn yije koni tsò 'én xi tjt'aà xojon ts'e kjotixoma.

⁴ Jñò xi k'oaá s'ín mejèn-nò nga it'aà ts'e kjotixoma kixi kìtsajnaà nga nguixkon Nainá, jyeé chinchat'aàxìn-là Cristo, jyeé chinchat'aàxìn-là kjondaà xi tsjá kjotjò-ná Nainá. ⁵ Tanga ngajen, it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá titsachiñá-lajen nga kixi kìtsajna-jen nga nguixkon Nainá nga ta koi kjoa-la nga mokjeín-najen it'aà ts'e Cristo. ⁶ Nga it'aà ts'e Cristo Jesús, mì tì mé chji-la yá-ne xi tjt'aà chiba-la kò yá-ne xi tsjìn-la chiba kjoa ts'e circuncisión. Jè xi chji-la nga 'ya-la koni s'ín mokjeín-ná it'aà ts'e Cristo, nga tjín-ná kjòtsjacha.

⁷ Jñò, k'e nga sa ítjòn, ndaà tìtsahonguíkoo kjohítsjeèn-nò. ¿Yá xi tsatekjáya-nò nga mì tì kii nìkitasòn-nò xi kjoa kixi? ⁸ Jè kjohítsjeèn jè, mìtsà yá nchrobá-ne ts'e Nainá xi xó kiichja-nò. ⁹ Tìkinda yijo-nò; nga k'oaá tsò jngoò 'én: “Nas'ín jtsé-ne na'yo san xi sijjìn na'yo inchrájìn, sísan yije-né nas'ín tse ma-ne na'yo.” ¹⁰ Jè Nainá ot'aà takoàn it'aà tsajòn nga mìtsà kj'eíj s'ín sikkítsjeèn. Jè Nainá tsjá-la kjo'in nita yá xita-ne xi mejèn-la sikkits'ón-jjìn-nò.

¹¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, nga mì k'oaá s'ín tihokòya nga sít'aà chiba-la xita kjoa ts'e circuncisión, koi kjoa-la nga fitjngui kondra-na jñá xita. Tanga tsà mì k'oaá s'ín okoòya, mì-la kii kjitjngui kondra-na, mì-la tì kii kojtikeyè-ne 'én xi chjàya it'aà ts'e krò-la Cristo. ¹² Jñá xita xi mejèn-la sikkits'ón-jjìn-nò, kì tà bít'aà chiba-la yijo-la, tà saà jngoò k'a kàtatet'aà yijo-la.

¹³ Jñò 'ndseé kò tichjaá, k'oaá s'ín kiichja-nò Nainá nga kìtsajnandeí-nó it'aà ts'e kjotixoma. Tanga i'ndeí nga tìtsajnandeí-nò, kì ch'o 'nè koni s'ín mejèn-la yijo-nò. Mochjeén-né nga tìsikoò xinguiò, kàtas'e-nò kjòtjòcha nga jngoò jngoò-nò. ¹⁴ Nga ngats'ì kjotixoma, yaá majngoò yije jè xi tsò: “Tìtsjachi xita xinguii koni tsà tì yijo tsjì-ne.” ¹⁵ Tsà tjjñò tìtsabixkàn-kò-nò xinguiò koni s'ín nañá, t'een kindà yijo-nò nga mì tjjñò sikkjehesòn-nò xita xinguiò.

Kjoach'o xi s'íjé yijo-ná

¹⁶ K'oaá xan-nò: Tjjì'nde-là yijo-nò nga jè Inima Tsjeè-la Nainá kàtakò-nò ndiyá mé-ne nga mì koi kjoa sikkitasòn kjoach'o xi s'íjé yijo-nò. ¹⁷ Jñá kjoach'o xi s'íjé yijo-ná kondraá fi-la jè Inima Tsjeè-la Nainá, kò jè kjoa xi mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá kondraá fi-la jè xi mejèn-la yijo-ná.

Jñà kjoa koi kondraá títsajna-la xíkjin. K'oaá ma-ne nga jñò, mìkiì k'oas'ín s'een koni s'ín mejèn-nò. ¹⁸ Tanga tsà jè Inima Tsjeè-la Nainá tíhokó-nò ndiyá, mì tjiè kjotixoma otixoma-nò.

¹⁹ Jyeé 'yaá mé kjoach'o xi síjé yijo-ná koni jè kjoachijngui, kjoaxòpa, kjoachinga, ²⁰ kjoa nga xkòsòn yaxkoán, kjoatj'e, kjoa nga majtichaá xinguiáá, nga bixkán-koaá xinguiáá, nga machinichaá xinguiáá, nga jti takoán, nga nachrjenguiáá xinguiáá, nga xita ñjòyaá kò nga binchat'aaxìn-lá xinguiáá, ²¹ kjoaxitakòn, kjoach'i, kò ngats'ii kjoachrjá'a xi ma ñánda bitjo s'eí. Tjín isa kjoa xi k'ejí, xi mangásòn-kò kjoa koi. Koni s'ín kixan-nò nga sa ítjòn, tákò k'oaá xan-nò skanda i'ndeí, jñà xita xi k'oa tjín kjoa xi s'ín, ñimé kjondaà sakò-la ya ñánda nga tíhotixoma Nainá.

Kjondaà xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá

²² Tanga jñà kjondaà xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá, jñà-né nga tjòcha s'een xinguiáá, nga tsja s'en kjit'aá, nga 'nchán sijchá yijo-ná, nga s'e-ná kjoatsejta, nga tsjakjoa s'een, nga s'en-ná kjondaà xi ndaà tjín, nga kixi tjín kjohitsjeèn-ná, ²³ nga indaàkjoa s'een kò nga kixi kotixoma-lá yijo-ná. Jñà kjoa koi, tsjìn kjotixoma xi kondra tjina-la. ²⁴ Jñá xi jye xita-la Cristo maá, ngats'ii kjohitsjeèn-ná xi ch'o tsò kò xi ch'o síjé yijo-ná, yaá kinik'en-t'aá krò-la Cristo. ²⁵ I'ndeí nga jè Inima Tsjeè-la Nainá tísikijnakon-ná, mochjeén-né nga kòs'ín kjiaán koni s'ín okó-ná ndiyá. ²⁶ Mìkiì ndaà tjín nga 'nga koma takoán, nga tijná sijti-lá xinguiáá, kò nga koxitakòn-chaá xinguiáá.

6

Mé xi mochjeén nga ndaà sikoáá ngats'ii xita

¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, tsà tjín i'nga xita xi jé ótsji, jñò xi ndaà onguít'aà-là jè Inima Tsjeè-la Nainá, jñò tísikòò nga kàtakixiya ñjngòò k'a-ne nga indaàkjoa tìnókjoa-là. Tanga jñò, t'een kindà yijo-nò, mé-ne nga mì jé skajiìn-nò. ² Tísikòò xinguiòò k'e nga tsà mé kjoa xi 'in tjín títsajnajin; k'oaá s'ín koma-ne nga sikitason jè kjotixoma xi kitsjaá Cristo.

³ Tsà tjín i'nga xita xi ndaà ochrjengui yijo-la, koa tsà mìtsà kixi-ne kjoa, jñà xita koi, tà yijo-laá nchikonachan-la. ⁴ Isáá ndaà-ne nga chít'aà yijo-nò nga jngòò ñjngòò-nò, a ndaà titsa'nè; tsà ndaà titsa'nè, ta ya tíjin takòn, kì k'oaá s'ín níkitsjeèn nga jñò, isáá ndaà titsa'nè mì k'oa-ne koni jñà xita xi k'ejí. ⁵ Nga jngòò ñjngòò, yaá kjinè-la kòs'ín tísjchá yijo-la.

⁶ Jñà xita xi nchikota'ya 'én ndaà-la Nainá, mochjeén-né nga kàtatsjá-la mé xi kochjeén-la maestro-la nga 'én okóya.

⁷ Kì yijo-nò chonachan-là; nga Nainá mìkiì koma siskákoaá. Nga ñjngòò ñjngòò xita, koni tjín kjoa xi s'ín, k'oaá tì tjín kjoa xi sakò-la. ⁸ Nga jè xi k'oas'ín s'ín koni s'ín mejèn-la yijo-la, kjoabiyaá tjoé-la it'aà ts'e kjoa ch'o xi síjé yijo-la, tanga jè xi k'oas'ín s'ín koni s'ín mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá, it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tjoé-la kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà ñita kjé-né. ⁹ Mìkiì ndaà tjín tsà kosì-ná nga ndaà s'een; nga kijchò nachrjein nga sakò-ná kjondaà tsà mì kì s'hindaà-lá takoán. ¹⁰ Koi kjoa-la, k'e ma xi 'né ítse, ndaà sikoáá ngats'ii xita, jñà títsajna ítjòn jñà xita xinguiáá xi ngàsòn mokjeiin-ná 'én-la Nainá.

Mé kjoa xi síkjina ítjòn Pablo

¹¹ Chitsejèn-là tsí kjitsian-ne letra xi ndsaa tikjiì-nò. ¹² Jñà xita xi mejèn-la nga kjo'ño s'ín-nò nga sit'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, tà

koíi xi mejèn-la nga ndaà síkítsajna yijo-la nga nguixkon xíta; kò majìn-la nga xíta kjitjìngui kondra-la tsà kòs'ín keènojmiya nga ya k'en-t'aà krò Cristo. ¹³ Jǎà xíta xi tǎt'aà chǐba-la kjoa ts'e circuncisión, tǐkoáá mikiì síkitasòn kǐotǐxoma, tǎnga mejèn-la nga sǐt'aà chǐba-nò mé-ne nga it'aà tsajòn ndaà síkítsajna-ne yijo-la k'e nga skoe nga jǎò jye tǎt'aà chǐba-nò. ¹⁴ Tanga 'an, nǐmé kjoa xi mejèn-na nga ndaà síkǐjna yijo-na; ta jè tajngoó krò-la Nǎ'èn-ná Jesucristo nga ndaà síkǐjna yijo-na. K'oaá ma-ne nga jǎà kjoa ch'o xi tǐn isò'nde, it'aà ts'an, tǐtsajnak'en-né kò 'an tǐnak'eén-la jè isò'nde. Mì tǐ k'oaá tǐn kjoa xi sis'in-na. ¹⁵ Xi it'aà ts'e Cristo, mìtsà jè xi chǐjǐ-la tsà tǎt'aà chǐba-ná kò tsà tsǐn-ná chǐba kjoa ts'e circuncisión; jè xi chǐjǐ-la nga jè Nainá jyeé kisikjatǐya-ná kò jyeé xíta xǐtse kjoán. ¹⁶ Kátas'e-la kjoa'nchán kò kjoa ima takòn ya ijǐn inǐma-la ngats'ìi xíta xi k'oas'ín nchisíkitasòn koni tsò 'én jè; jǎà-né xi xíta-la Nainá ts'e naxandá Israel.

¹⁷ K'oaá ma-ne ǐ'ndeǐ, kǐ tǐ yá xi kjoa ótsǐ-ìsa-na nga jyeé tǎt'aà chǐba-la yijo-na kjo'in xi kitsjaà-na xíta xi kjoa ts'e Nǎ'èn-ná Jesús.

¹⁸ Jǎò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, jè kátasǐjǐn inǐma-nò kǐjondaà-la Jesucristo xi otǐxoma-ná. K'oas'ín kátama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

¹ Jñò xi xita-la Nainá 'mì-nò xi títsajnaà naxandá Éfeso, jñò, xi kixi onguít'aà-la Cristo Jesús, 'an xi 'mì-na Pablo tìsìhixat'aà-nò nga 'an tsibixáya-na Jesucristo nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Kós'ín síchikon-t'in-ná Nainá k'e nga Cristo títsajnaoáá

³ Jeya kàtìjna Nainá, Na'èn-la Jesucristo xi otíxoma-ná nga kischikon-t'in-ná, kitsjaà-ná ngats'ii kjondaà xi ts'e inima-ná xi ngajmii nchrobá-ne koi kjoa-la nga Cristo títsajnaoáá. ⁴ Nainá xó k'oaá s'ín jaàjiin-ná k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde nga Cristo títsajnaoáá mé-ne nga nimé jé s'e-ná kò tsjeè kitsajnaá nguixkon jè. ⁵ Koi-né nga matsjakeè-ná nga k'oas'ín kiskoòsòn-la nga tisa-ne nga kiskoétjò-ná koni ixti jchan-la maá xi it'aà ts'e Jesucristo. Nainá k'oaá s'ín kis'iin koni s'ín kisaseèn-la ta koi kjoa-la nga k'oas'ín kjòmejèn-la. ⁶ Koi kjoa-la nga jeya bìjna Nainá nga tse kjondaà kitsjaà-ná nga kischikon-t'in-ná nga ya títsajnaoáá ki'ndí-la xi ñó matsjakeè. ⁷⁻⁸ Jè jní-la Jesucristo tsibíhjtìjì-ná koa kisìjchàat'aà-ná jé-ná nga Cristo títsajnaoáá, nga ñó tse kjondaà tjín-la Nainá nga tsjá-ná kjohítsjeèn kò kjoachjine xi tjín-la. ⁹ K'oaá ma-ne nga tikoa tsakó-ná jè kjoatjí'ma-la koni s'ín kjòmejèn-la jè, tikoií-ne kjohítsjeèn-la xi tijè-ne kiskoòsòn-la nga kitasòn. ¹⁰ Koni s'ín tjindaà-la kjohítsjeèn jè, kijchò nachrjein nga kitasòn tsjeè. Nainá, jé sijnogò yije nita mé xi tjín ngajmii kò it'aà nangui nga jè Cristo kotíxoma.

¹¹ Nainá jyeé kjòtseé jaàjiin-najen nga Cristo títsajnao-jen. Kitjoé-najen kjotjò xi tsjá Nainá koni s'ín tjindaà-la nga k'oas'ín bitasòn 'én-la koni s'ín ndaà sasén-la. ¹² K'oaá s'ín kis'iin nga ngajen kinikítsajna ítjòn-jen nga jeya tjina Nainá, ngajen xi xita judío 'mì-najen, ngajeén kòkjeiín ítjòn-najen it'aà ts'e Cristo.

¹³ Tikoaá jñò nga ya títsajnaoò Cristo, k'e nga kina'yà 'én ndaà-la Nainá xi kjoa kixi, jè xi tsachrjekàjiin-nò kjo'in nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, Nainá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-la; yaá tsibít'aà chiba-la jjiin inima-nò, koni s'ín jye kitsjaà tso'ba nga tsjá-nò. ¹⁴ Jè Inima Tsjeè-la Nainá, jè-né xi tjoé ítjòn-ná nga kixi kjoa nga tjoé yije-ná kjotjò xi Nainá tsjá-ná jè nachrjein k'e nga kongásòn nga sikkítsajnandejií-ná xi naxandá-la maá mé-ne nga jeya kìjna-ne Nainá.

Kós'ín bítsi'ba Pablo it'aà ts'e jñà xita xi jye mokjeiín-la

¹⁵ Koi kjoa-la k'e nga ki'nchrè nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná, kò nga matsjacha ngats'ii xita-la Nainá; ¹⁶ mikii síjchàajñaà nga nachrjein inchijòn tsjaà-la kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn; k'e nga bítsi'ba-la, síjét'aà-la xi kjondaà tsajòn ¹⁷ mé-nè nga jè Na'èn-ná xi jeya tjina, jè xi Nainá tsò-la Jesucristo xi otíxoma-ná, jè kátasikíhichiya-nò kò kàtatsjá-nò kjoachjine xi ts'e inima-nò mé-ne nga isa ndaà jchaxkon-nò Nainá. ¹⁸ K'oaá s'ín síjét'aà-la Nainá nga silihiseèn-la kjohítsjeèn-nò mé-nè

nga jcha-nò mé xi chiñà-là nga xó kinokjoaa-nò. Tikoáá jcha nga 'ño ndaa tjin ko 'ño jeya tjin kjotjò xi Nainá tsjá-la jña xita naxandá-la. ¹⁹ Tikoáá sijét'aà-la nga jchaxkon kó kji 'ño tse nga'ño tjin-la Nainá nga koma kosiko-ná jña xi mokjeiín-ná it'aà ts'e. Tikoíi-ne nga'ño xi 'ño tse tjin-la Nainá ²⁰ xi kisikjeén nga kisikjaáya-la Cristo k'e nga k'en, ikjoàn jeya kisikijnat'aà chrja kixi-lá ján ngajmù ²¹ ñánda nga isa ta 'ño 'nga kisikijna ítjòn mì k'oaá-ne tsà jngòò xita ítjòn, xitaxá ítjòn, ngats'ìi nga'ño xi tjin i it'aà nangui ko xi tjin ijìin isén, ngats'ìi xi tjin-la kjotixoma ngajmù; tjna ítjòn-la ngats'ìi xi tjin isò'nde jè, ko jè isò'nde xi sa nchrobá. ²² Nainá, jè kisingatsja yije Cristo, ngats'ìi kjotixoma xi tjin; tikoáá jè kitsjaà yije-la Cristo nga jè koma xi sko-la naxandá-la. ²³ Naxandá-la tije-ne yijo-la Cristo; ko jè tsjá yije-la nita mé xi chija-la. Tije-ne Cristo xi síjngòò yije, nita mé xi tjin isò'nde.

2

Kós'in síjchàat'aà-ná jé-ná Nainá

¹ Jñò, nga sa kjòtseé, k'oaá ngaya-la koni tsà titsajna k'en-nò it'aà ts'e Nainá nga jè kjoa-la jé-nò nga ch'o ki'nè. ² K'oaá s'in tse tsitjaáyaà ndiyá jé-la xita isò'nde; jè kinikitasòn-là xita nejí xi sko-la tjò ijìin isén nga jè síxájiin inima-la jña xita xi mìkiì 'nchréñijon-la Nainá. ³ Tikoáá ngats'iaá jña, k'e nga isa kjòtseé, k'oaá tís'in chinchaaàtsjiaá jé koni s'in kjòmejèn-la yijo-ná ko kjohítsjeèn-ná. Tjin-ne nga ngàsòn tse kjo'in k'oi-ná tsà ndaa, koni jña xita xi kjeií nga koi kjoa-la jé-ná. ⁴ Tanga Nainá, tseé kjohimatakòn tjin-la nga 'ño matsjakeè-ná. ⁵ Nainá kisikítsajnakon ijngòò k'a-ná ko Cristo, nas'in jye titsajnak'eén xi kjoa ts'e jé-ná. (Ko jñò, tà kjondaà-la Nainá-né nga bitjokàjñòò kjo'in.) ⁶ Nainá, kisikjaáyakjoò-ná ko Cristo, nga ya titsajnakoáá, ko tañaá kisikítsajnakjoò-ná ján ngajmù. ⁷ K'oaá s'in kis'iin mé-nè nga kòkò-ne jña nachrjein xi sa nchrobá nga tse kjoatjòcha tjin-la ko tse kjondaà tjin-la it'aà tsaján nga Cristo Jesús titsajnakoáá. ⁸ Tà kjondaà-la Nainá-né nga itjokàjñòò kjo'in nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e Cristo. Mìtsà kjondaà tsajòn nchrobá-ne kjoa koi; ta kitsjaà kjotjò-nò Nainá. ⁹ Mìtsà koi kjoa-la nga xá ki'nè, mé-nè nga njngòò xita ndaa sìikijna-ne yijo-la. ¹⁰ Nainá tsibindaàya xitse ijngòò k'a-ná, nga ya titsajnakoáá Cristo, mé-nè nga s'eén ngats'ìi kjoa xi ndaa tjin, jña kjoa xi Nainá jyeé k'oas'in kiskoòsòn-la nga tisa kjòtseé nga kos'in sikitasoán.

Kjoa'nchán xi tjin-ná nga Cristo titsajnakoáá

¹¹ Jñò xi mì ya tjen-nò tje-la xita judío, k'oaá tsò-nò jña xita judío xi tjit'aà chiba yijo-la nga mìtsà xita-la Nainá 'mì-nò, koií kjoa-la nga mì tjit'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión. Tanga jè kjoa jè, tà tsja xitaá bíndaàya-ne yijo-la. ¹² Tíkitsjeèn k'e nga sa kjòtseé jñò titsat'aàxin-la Cristo; tikoáá titsajnat'aàxin-la naxandá Israel, mìki ya nokjoà-nò koni s'in tsibindaàjiin-ko Nainá jña xita judío koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá. Isò'nde jè, nime xi chiñà-là ko mìkiì yaxkon Nainá. ¹³ Tanga i'ndeí, nga ya titsajnakoo Cristo, Nainá jyeé kisichrañat'aà-nò jè kjoa-la jni xi tsibixteèn Cristo, nas'in kjiin tjat'aàxin-là Nainá nga sa kjòtseé. ¹⁴ I'ndeí, jè Cristo xi tsjá-ná kjoa'nchán. Kisikjoóndaà-ná nga jngòò naxandá komà-ne jña xita judío ko xi mìtsà xita judío. Jè kisihixaña jè kjoa kondra xi jòya tjin nga sa ítjòn k'e nga kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en-t'aà krò. ¹⁵ Yaá kisikjehet'aà jè

kjotíxoma-la Moisés xi tjin-la jña xita judío; kjòjngòò-ne ingajò naxandá; jngòò naxandá xitse komà-ne nga jè titsajnaqoaá Cristo; k'oaá komà-ne nga tsijne 'nchán kjoa. ¹⁶ Cristo, k'e nga k'en-t'aà krò, yaá kisikjehet'aà kjoa kondra xi jòya tjin. Kisikjoóndaà-ne ingajò naxandá; jngòò naxandá komà-ne koa kitsjaà-la kjoa'nchán it'aà ts'e Nainá.

¹⁷ Jñò xi kjìin titsajna-la Nainá nga sa ítjòn, tikoqá ngajen xi titsajnat'aà chraña-lajen, j'ii Cristo nga j'ii kénajmí-ná 'én ndaà xi tsjá-ná kjoa'nchán. ¹⁸ Ndaà chjí-la Cristo nga ingajò naxandá-ná jyeé tji'nde-ná nga koma chikoaá Nainá nga tijè-ne Inima Tsjeè-la tsjá-ná nga'ño nga ingajoá. ¹⁹ K'oaá ma-ne jñò xi mìtsà xita judío 'mì-nò, mìtsà tì xita xin nangui-nò. Jñò, j'indej, ngàsòn ya tajngòò nokjoà-nò naxandá-la Nainá; xita xinguio-nò ngats'ii xita naxandá-la Nainá. ²⁰ K'oaá ngaya-la koni tsà jngòò ni'ya tísindaà. Jñò, jè ngaya-la ndajo xi mochjeén-la chrjó ni'ya. Jña xita xi tsibíxaya-la Cristo ko jña xi kiichja ngajo-la Nainá, jña-né tàts'en chrjó-la ni'ya. Ko jè Cristo jè ndajo chrjangui-la chrjó ni'ya. ²¹ Nga ko Cristo ngats'ii ndajo-la chrjó ni'ya, ndaà tísikjoò ko tímajeya ni'ya mé-nè nga ni'ya tsjeè-la Nainá koma-ne. ²² Tikoqá jñò, nga Cristo titsajnakjoókoo, Nainá tísikitsajnakjoò-nò ko xita xinguiò xi kj'eíi, mé-ne nga jñò koma-nò ni'ya ñanda tjna Nainá nga Inima Tsjeè.

3

Xá-la Pablo it'aà ts'e xita xi mìtsà xita judío

¹ K'oaá ma-ne bìtsi'ba-la Nainá, 'an xi 'mì-na Pablo nga ndayá tjna, koíi ngatji-la nga 'an benojmí-nò 'én ndaà-la Jesucristo, jñò xi mìtsà xita judío 'mì-nò. ² Nga jyeé-la tjiin-nò nga kjondaà ts'e Nainá-né nga 'an kitsjaà-na xá xi kjondaà tsajòn, ³ koni s'in kishiseèn-na Nainá nga tsakó-na jè kjoa xi tji'ma-la skanda kjótseé. Jyeé isa kiskii chiba-nò jña 'én koi. ⁴ K'e nga tsà ndaà kixkejñòò xojòn jè koni s'in kiskii ítjòn-nò, yaá jchaa nga 'an ndaà tjiin-na jè kjoa tji'ma it'aà ts'e Cristo. ⁵ Nga isa kjótseé, nijngòò xita tjiin-la jè kjoa tji'ma; tanga j'indej jè Inima Tsjeè-la Nainá kishiseèn-la jña xita xi xó jaajiiin-ne Nainá, jña xita xi tsibíxaya-la Cristo ko xi kiichja ngajo-la. ⁶ Jè kjoa tji'ma, jè-né nga jña xi mìtsà xita judío, k'e nga mokjeiin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ngàsòn tjoé-la kjotjò-la Nainá nga ngàsòn ixti-la ma koni jña xita judío; jngòò naxandá koma yije kóhotjín; ko jña xi mìtsà xita judío ngàsòn tjoé-la kjondaà koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xita judío.

⁷ Ta kjondaà-la Nainá-né nga 'an kitjoé-na xá jè. Jè kitsjaà kjotjò-na nga chi'nda-la ma k'e nga kitsjaà-na nga'ño-la mé-ne nga 'an kénajmiá 'én ndaà-la Cristo. ⁸ An, nas'in isa 'ño nangui tjna-la ngats'ii xita-la Nainá, tanga Nainá kitsjaà-na kjondaà jè, nga 'an chjajajiiin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jña xi mìtsà xita judío, mé-nè nga skoe-ne kó kji 'ño tse kjondaà tsjá Cristo skanda mikii bijchótjngui-la kjohítsjeèn-ná. ⁹ Jè xá xi 'an kjòngatsja nga 'an sishiseèn-la jña xita mé-ne nga skoe-ne kó s'in tjin kjoa xi tji'ma. Nainá xi tsibíndaà isò'nde, jè tjna'ma-la kjoa jè skanda tisa tàts'en-la kjoa. ¹⁰ Koíi k'oas'in komà-ne mé-ne skoe-ne j'indej ngats'ii inima ch'o ko inima xi ndaà xi tjin-la nga'ño jjiin isén nga kjin skoya kjoachjine tjin-la Nainá. Yaá skoe kjoa koi it'aà ts'e naxandá-la Cristo. ¹¹ Nga tisa tàts'en-la kjoa, Nainá k'oaá s'in tjindaà-la nga it'aà ts'e Cristo kitasòn yije kjoa koi. ¹² J'indej, nga Cristo titsajnaqoaá, jyeé 'ño takoán. Komaá chikoaá Nainá ñanda tjna nga mì tì kù xkón-oná nga jyeé

mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. ¹³ K'oaá s'ín siijé-nò nga kì nìkjajen-là takòn jè kjo'in xi tìsikjiaàn nga 'an benojmí-nò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Ìsaá ndaà kàtatsja-là inima-nò nga kjonndaà tsajòn-nò.

Kó tsò Pablo nga bìtsi'batji naxandá-là Cristo xi títajna Éfeso

¹⁴ Koií kjoa-là nga ósjina xkó'nchit'aà-là nga bìtsi'bà-là Nainá xi Nà'èn-ná. ¹⁵ Nga it'aà ts'eé Nainá nchrobá-ne nga tjin na'èn kò tjin ixti nga jngòò ijngòò ni'ya xita xi tjin ngajmii kò xi tjin isò'nde. ¹⁶ Nainá, nga tse nga'ño tjin-là, k'oaá s'ín bìtsi'bà-là nga kàtatsjá-nò nga'ño-là xi ts'e inima-nò nga jè Inima Tsjeè-là Nainá kàtasíxájiin inima-nò. ¹⁷ Jè Cristo, ndaà kàtijnajiin inima-nò, nga mokjeiín-nò it'aà ts'e; 'ño ndaà kàtas'e-nò kjoatjòcha-là Nainá koni jngòò yá xi nanga fi ima-là, kò koni jngòò ni'ya xi nanga tjihijiin chrjó-là. ¹⁸ K'oaá s'ín koma-ne nga jño kò ngats'ii xita-là Nainá, jchaxkoòn koa kochiya-nò nga 'ño tse kjoatjòcha xi tjin-là Cristo, 'ño tiyà, 'ño ndojò, 'ño nanga kò 'ño nga. ¹⁹ Nguì ndaà jchaja jè kjoatjòcha xi tjin-là Cristo xi isa 'ño otonè-là ngats'ii kjohtsjeèn-ná skanda mìkii machiya-ná, mé-ne nga nímé chijat'aà-nò koni jè Nainá, nímé chijat'aà-là.

²⁰ Nainá, 'ño tse nga'ño tjin-là, tsà k'e nga mé xi nìjé-laá, skanda isaá 'ño síkatonè-là koni s'ín nìjé-laá kò nga koni s'ín nìkítseèn. K'oaá s'ín tsjá yije-ná nga kò nga'ño-là xi síxájiin inima-ná. ²¹ Jeya kàtijnna Nainá ya jjiin naxandá-là kò it'aà ts'e Cristo nita mé nàchrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oa'sín kàtama.

4

Titsajtiòn nga kò Inima Tsjeè-là Nainá

¹ Koií kjoa-là nga k'oa'sín bìtsi'bà-nò nga ndaà tijchá yijo-nò koni s'ín ok'in-là kjoa xi xó kinokjoà-nò. 'An, ndayá tijnna'ya jè ngatji-là nga Nainá tìsá-là. ² Jño, kì 'nga ikon 'nè; indaàkjoa t'een, kàtas'e-nò kjoatsejta; ngàsòn kàtachikjoa-nò mé kjoa xi tjin-nò nga matsjacha xinguioo. ³ Tinè-là yijo-nò nga titsajnajtiòn-koo xinguioo koni s'ín jye tsibítsajnajtín-nò jè Inima Tsjeè-là Nainá, mé-ne nga 'nchán kítajna-nò. ⁴ Nga tà jngòò ma naxandá-là Nainá; kò tà jngòò ma Inima Tsjeè-là Nainá; tikoá tà jngòò kjoa chiñá-lá nga Nainá xó kùchja-ná; ⁵ kò tà jngòò ma Nà'èn-ná Jesucristo xi otíxoma-ná; tà jngòò kjoa tjin koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo; tikoá tà jngòò kjoa tjin nga ma bautizar xita. ⁶ Ta jngòò ma Nainá nga ngats'iaá Nà'èn-ná ma, jè xi otíxoma-ná nga ngats'iaá, jè xi síxájiin inima-ná nga ngats'iaá, kò jè xi tijnako-ná nga ngats'iaá.

⁷ Tanga kitjoé-ná kjoatjò koni s'ín sasén-là Cristo mé xá-là Nainá xi s'eén nga jngòò jngoaá. ⁸ Koií kos'ín tíchja-ne Xojon-là Nainá nga tsò: K'e nga jye kisikijne nga tífimijin-ne ngajmii, kiikò preso jña xita xi kitsobà'ño, kò kitsjaà-là kjoatjò jña xita.

⁹ ¿Kó tsòya-ne jè xi tsò: “Tífimijin-ne ngajmii”? Tsòyaá-ne nga [jè Cristo] ítjòn itjojen skanda ñánda 'ño nanga jjiin nangui. ¹⁰ Jè xi itjojen-t'aà skanda it'aà nangui, tijè-ne xi tsijin ijngòò k'a-ne ñánda nga isa 'ño nga tsibijna koni ngats'ii xi 'nga títajna mé-ne nga jè siijngòò yije-ne nita mé xi tjin isò'nde. ¹¹ Tikoá tijè-ne xi kitsjaà-là xá xita-là mé xá xi s'jin nga jngòò ijngòò. Tjin xi tsibixáya-là Jesucristo nga siika'bisòn 'én ndaà-là; tjin xi jña kichja ngajo-là; tjin xi 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo bénojmiya; tjin

xi síkindá naxandá-la Nainá; tikoá tjin xi okóya 'én-la Nainá. ¹² K'oaá s'ín kitsjaà-la xá xita-la nga jngoò òjngoò mé-nè nga kàtatsjá-la kjohítsjeèn xita naxandá-la nga koma sjaxá-la Nainá, nga isa tse nga'ño s'e-la naxandá-la Cristo. ¹³ K'oaá s'ín koma-ne nga jngoò kjohítsjeèn s'e-ná ngats'iaá koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Nainá ko koni s'ín yaxkoaán Ki'ndí-la mé-ne nga ngui xita kixi komaá. Ngui k'oaá s'ín kongásòn-kjoaá kóhotjián koni jè Cristo nga nimé chijat'aà-la. ¹⁴ Mì tì k'oas'ín s'en-ná koni s'ín ndí jxti nga niton mokjeiín-la yá xita xi konachan-la; nga fijen fikjako koni tsà tjo tísiskako; nga fitjingui-la kjohítsjeèn-la xita maña xi 'én ndiso okóya nga kje'í ndiyá tjimaya. ¹⁵ Tà saá 'én kixi-la Nainá kinókjoaá nga matsjachaá xinguiá mé-nè nga kos'ín isa ndaá skasòn kjohítsjeèn-ná koni s'ín tjin kjohítsjeèn-la Cristo nga jè tjina xi sko-la naxandá-la Nainá. ¹⁶ Nga jè naxandá-la Nainá, k'oaá kji koni jngoò yijo-la xita. Jè Cristo tjina xi sko-la; ko jè tsjá-la nga jngoò òjngoò xá xi oko-la; ikjoàn síjngoò koni s'ín tjin yijo-ná nga titéya naxá-la nindaà-ná; nga jngoò òjngoò skaya, katjin katjin xá-la. K'e nga ndaá síxá yije yijo-ná maje-né koá ma'nga-né. K'oaá tis'ín tjin jè naxandá-la Cristo nga koje-né koá ko'nga-né k'e nga jngoò òjngoò xita-la ndaá síxá nga matsjakeé xikjin.

Kós'ín sijchá yijo-ná k'e nga jè Nainá síxitseya inima-ná ko kjohítsjeèn-ná

¹⁷ It'aà ts'e kjotixoma xi tsjá-na Cristo, k'oaá xan-nò ko bit'in-nò nga mì tì k'oas'ín s'en-nò koni s'ín xita xi kje'í xi mikì beèxkon Nainá, nga táko tjimako kjohítsjeèn-la xi nímée chjí-la. ¹⁸ Tà tjinò kjohítsjeèn-la. Tsjin-la kjoabinachon xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne; mikì beè kó s'ín sijchá yijo-la nga jè inima-la tájaajin tjin; mikì tsjá'nde nga fahas'en-jiin kjohítsjeèn xi ndaá tsò. ¹⁹ Mì tì kii beè-ne xi kjosobà 'mì, jyeé kòxox'ín. Tà kjoá chijngui 'ño sís'in-la; kjit'aà nachrjein ótsji ngats'ii kjoá ch'o xi tjin isò'nde. ²⁰ Tanga jñò, mì k'oaá tjin kjoá xi kis'enojmi-nò it'aà ts'e Cristo. ²¹ Nga jye ndaá kina'ya-là 'én-la ko ndaá kichita'ya kó s'ín tjin xi ngui kjoá kixi it'aà ts'e Jesús. ²² K'oaá s'ín kis'enojmi-nò nga chaaxion kjoá jhínga xi tjin-nò nga sa kjotseé koni s'ín kinjchá yijo-nò; i'nde jyeé mì tì mé chjí-la kjoá koi koi kjoá-la nga jñà kjoá ch'o xi kisaseèn-la yijo-nò kiskoðnachan-nò. ²³ Tji'nde-là Nainá nga jè kàtasixitseya inima-nò ko kjohítsjeèn-nò. ²⁴ Chjoé òjngoò k'a xi kjoá xitse xi k'oas'ín kisindaá koni kji isén-la Nainá mé-ne nga kixi ko tsjeé sijchá yijo-nò koni s'ín tjin xi ngui kjoakixi.

²⁵ K'oaá ma-ne i'nde j, kì tì 'én ndiso nokjoà-nò. 'Én kixi tinókjoakoo xinguiò nga jngoò òjngoò nga tà ngásòn xita xinguiá ma kóhotjián.

²⁶ Tsà k'e nga majti-nò, kì jè binchaatsjioò; kì njiti-là yijo-nò kóni nga 'ba nachrjein skanda k'e nga okatji ts'oi. ²⁷ Kì kii bi'nde-là xita ne'í nga jè konachan-nò.

²⁸ Jè xi chijé s'ín nga sa itjon, kì tì chijé s'ín-ne i'nde j; tikoá-ne k'oas'ín kàtasikjeén tsja nga kixi kàtasixá mé-nè nga sakò-la ton xi tsjá itsé-la xita ima xi nimé tjin-la.

²⁹ Nijngoò 'én xi ch'o tsò nokjoà; jñà 'én tinókjoakoo xinguiò xi ndaá tsò xi kochjeèn-la xinguiò nga isa kixi kitsajna mé-nè nga kochikon-t'in-ne jñà xita xi kji'nchré-nò. ³⁰ Kì niba-là jè Inima Tsjeé-la Nainá, jè xi tsibit'aà chiba-ná mé-ne nga kàta'ya-ná nga xita-la Nainá 'mì-ná skanda jè nachrjein k'e nga sikkitsajnande'í-ná Nainá xi kjoá ts'e jé.

³¹ Chjaàxiòn yije jjiin inima-nò jña kjoa xi ch'o tjín xi kondra ts'e xita xi k'ejí koni kjoa bínguitakòn, kjoajti, kjoa xi makjan-nò, kjoa nga chítikoo xinguiòo, ko nga nokjoajno-là xinguiòo, ko ngats'ii kjoats'en. ³² Ndaa chibàkoo xinguiòo; kàtas'e-nò kjohimatakòn; tijchàat'aà-là jé-là xinguiòo koni s'ín kisikò-nò Nainá it'aà ts'e Cristo nga kisijchàat'aà-nò jé-nò.

5

Kó s'ín sijchá yijo-ná nga ixti-là Nainá 'mì-ná

¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'ín tijchá yijo-nò koni s'ín Nainá nga koi kjoa-là nga ixti-là Nainá 'mì-ná nga 'ñó matsjakeè-ná. ² K'oaá tís'ín tjòcha chaà xinguiòo koni Cristo tjòkeè kijtseè-ná nga jè kitsjaà ngajo-ná yijo-là nga k'en, jngoò kjotjò xi ndaa kjòtsjakeè Nainá.

³ Jè xi kjoa chijngui, ngats'ii kjoa ch'o xi 'ñó tjé tjín ko kjoa nga maxitakòn-chaà xinguiòo mì tì k'oaá tjín kjoa xi koxki-ne it'aà tsajòn. Nga jñò, xita tsjeè-là Nainá 'mì-nò. ⁴ Kì 'én tsa'a nokjoà, ko 'én nchikón, ko 'én xi ch'o tsò nga bijnòkeè xita. Jña kjoa koi, tikoaá mìkii ok'in-là nga kos'ín kinókjoaa. Tà saà kjondaà tjii-là Nainá. ⁵ Jye tjiiin-nò nga mìkii koma kjoahas'en ñánda tíhotixoma Cristo ko Nainá, ngats'ii xita xi kjoa chijngui s'ín, xi kjoa xi 'ñó tjé s'ín ko nga maxitakòn-keè xikjín. Jña xita xi k'oas'ín s'ín, ta jña kjoa koi beèxkón nga nei-là ma. ⁶ Kì yá xita xi konachan-nò xi taxki 'én benojmí-nò xi nímé chjí-là it'aà ts'e jé koi. Ta jè ngatji-là nga kjo'in tsjá-là Nainá jña xita xi mìkii 'nchréñjon-là. ⁷ Kì yá tsjahijtakoo xita koi.

⁸ Jñò, nga sa kjòtséé, jè kjohítsjeèn-nò tjíjñò-là, tanga i'ndei, jyeé iseèn titsajnaa nga Na'èn-ná Jesucristo titsajnakoo. K'oaá s'ín tijchá yijo-nò koni s'ín ok'in-là jña xita xi ya titsajna ñánda iseèn choòn. ⁹ K'e nga kjoa iseèn tjiiin inima-ná ndaa s'eén, ya kitjáyaá ndiyá kixi, koa ngui 'én kixi kinókjoaa. ¹⁰ Tinchátsjioò mé kjondaà xi sasén-là Na'èn-ná. ¹¹ Kì ya chingàjñoo kjoa xi nímé chjí-là koni s'ín xita xi tjíjñò kjohítsjeèn-là. Jñò, ta saà takó nga kàta'ya-là nga mìkii ndaa tjín kjoa xi s'ín. ¹² Skanda masobà-ná nga nokjoá jña kjoa ma xi ch'o tjín xi s'ín jña xita. ¹³ Nita mé kjoa-ne xi sijna ñánda iseèn choòn, nitoón beé xita mé kjoa-ne, a ndaa tjín, a xi mìkii ndaa tjín. Nga jè kjoa iseèn okó yije xi ndaa tjín ko xi mìkii ndaa tjín. ¹⁴ Koií kòtsò-ne 'én xi tsò:

Ngaji xi titsajnafi, tikjaá-la yijo-lè.

Tísitjen-jiin-là mik'en;

jè Cristo sùhiseèn-lè.

¹⁵ Ndaa tikindaq koni s'ín titsanjchá yijo-nò; k'oaá s'ín titsajna koni xita xi tjín-là kjoachjine; kì k'oaá 'nè koni s'ín xi tsjin-là kjohítsjeèn. ¹⁶ Ndaa tikjeén nachrjein mé xi s'een; nga nachrjein i'ndei, 'ñó tjín kjoa ch'o. ¹⁷ Kì ch'o onguíkoo kjohítsjeèn-nò; ndaa kàtachiya-nò mé xi mejèn-là Nainá. ¹⁸ Kì xán 'yò, jè xán síkits'ón-ná, tà saà jè Inima Tsjeè-là Nainá ndaa kàtas'en-jiin inima-nò nga kàtakó-nò ndiyá kixi. ¹⁹ Chikoo xinguiòo 'én-là Nainá. Tjindá-là sò xi 'mì salmo, himno koa tjindá jjiin inima-nò jè xi okóya-nò Inima Tsjeè-là Nainá. Jeya tikijna Nainá nga ko inima-nò. ²⁰ It'aà ts'e 'ín-là Na'èn-ná Jesucristo, nachrjein nchijòn tjii-là kjondaà Nainá xi Na'èn-ná ngats'ii xi tsjá-nò.

Kjoa xi tjínè-là nga siikitasòn jña xita x'in ko jña íchjín

²¹ Nangui titsajna-là xinguiòo koni s'ín yaxkón Cristo.

²² Jñò, íchjín xi x'in tjín-nò, nangui titsajna-là x'in-nò koni s'in nangui bitsajna-là Cristo. ²³ Nga jè x'in, jè xi sko tǐjna-là chjoón, koni Cristo, jè xi sko-là naxandá-là. Kò jè Cristo xi ochrjekàjìin kjo'in naxandá-là nga tǐjè-ne yijo-là. ²⁴ Koni jè naxandá-là Cristo nangui tǐjna-là, k'oaá tǐs'in jñà íchjín, nangui kàtǐjna-là x'in-là nǐta mé kjoa-ne.

²⁵ Jñò xi x'in mì-nò, tǐtsjacha íchjín-nò, koni jè Cristo matsjakeè naxandá-là nga jè kitsjaètǐ yijo-là nga k'en. ²⁶ Koií kòs'in kis'iin-ne nga tsjeè sǐikǐjna naxandá-là nga nguixkòN Nainá. Jè jaàxìn jé-là nga kò 'én ndaà-là koni s'in xǐta nga onǐjno yijo-là, ²⁷ mé-nè nga tǐjè kòkò-ne nga tsjeè kji kò tǐjè skoétjò-ne nga ts'e koma, jngoò naxandá xi jeya tǐjna, xi mì ch'oo kji, mì tǐjyó kji, mì tjé kji, jngoò k'a tsjeè kji, kò nǐmè jé tǐjn-là. ²⁸ Tǐkooá jè x'in kàtamatsjakeè chjoón-là koni s'in matsjakeè xi ti yijo ts'e-ne; nga jè xi matsjakeè chjoón-là, tǐjè-ne yijo-là tǐmatsjakeè. ²⁹ Njingoò xǐta xi tǐjè beètoòN-ne yijo-là; ta saá tsjá-là nga'ño nga síkinda yijo-là koni s'in jè Cristo nga síkinda naxandá-là. ³⁰ Nga jè naxandá-là tǐjè-ne yijo-là; kò jñá, tǐkooá yaá nokjoàt'aà-ná yijo-là. ³¹ Koií kjoa-là nga k'oas'in tǐchja Xojon-là Nainá nga tsò: "Jè x'in xi bixan sǐikǐjna na'èn-là kò nea-là nga kǐjnako chjoón-là. Ingajò, tà jngoò xǐta koma." ³² Jñà 'én koi, jngoò kjoa xi 'ño 'in tǐjn skanda mikii fiya-ná. Tanga 'an, jè tǐsikaxkia Cristo kò naxandá-là. ³³ K'oaá xan-nò ngats'ioò nga jngoò òjngoò, tǐtsjacha íchjín-nò koni s'in matsjacha yijo-nò; kò jè chjoón kàtèèkòN x'in-là.

6

Kjoa xi tǐjè-là nga sǐikitasòN jñà òxti kò xǐta jchínga

¹ Jñò xi òxti 'mì-nò, tǐná'yañijon-là xǐta jchínga-nò nga Cristo titsajnakoo. Koií kjoa xi kixǐ tǐjn. ²⁻³ Nga tsò jè Xojon-là Nainá: "Jchaxkoín na'èn-lè kò nea-lè, mé-nè nga ndaà kǐjna-ne koa tseé koma-lè ò isò'nde." Ngats'ii kjoatǐxoma xi kitsjaà Nainá, jè jèe xi tsjá òtjòn jngoò-là kjoondaà jñà xǐta xi sǐikitasòN.

⁴ Jñò xi na'èn 'mì-nò, kì òxti-nò nǐjti-là; k'oaá s'in tǐjchá nga ndaà tǐkixioò koa ndaà takóya-là koni s'in mejèn-là Na'èn-ná.

Kjoa xi tǐjè-là nga sǐikitasòN xi chǐ'nda 'mì

⁵ Jñò xi chǐ'nda maà, ndaà tǐkitasòN-là xi nei-nò ma ò òt'aà nangui; ndaà jchaxkòN nga tǐjngoò takòN koni tsà xá ts'e Cristo tǐtsa'nè. ⁶ Ndaà tǐxá-là nei-nò; mì tà k'e ndaà nixá k'e nga tǐmakinda nga tà jè nei-nò ndaà kǐtsajnakoo; k'oaá s'in t'een koni tsà chǐ'nda-là Cristo maà nga nguì koo inǐma-nò tǐxá koni s'in mejèn-là Nainá. ⁷ K'oaá s'in tǐxá nga nguì kò kjoatǐja-nò koni tsà xá-là Na'èn-ná tǐtsa'nè kò mìtsà ts'e xi taxkǐ xǐta. ⁸ Ndaà 'yaá nga jngoò òjngoò xǐta, Nainá, k'oaá s'in tsjá-là chǐjǐ-là koni tǐjn xá xi s'in, na's'in xǐta chǐ'nda kò xi mìtsà xǐta chǐ'nda.

⁹ Jñò xi nei-là xá 'mì-nò, k'oaá tǐs'in tǐjò t'een chǐ'nda-nò. Kì taxkǐ chítikoo chǐ'nda-nò nga mejèn-nò kjo'in bìnè-là. Ndaà tǐjìn-nò nga jè Nei-là xǐta chǐ'nda-nò kò jè Nei-nò, tǐjè-ne xi tǐjna ján ngajmù. Nga jè, mìkù faájìin xǐta; tà ngàsòN fiko.

Kjoa xi tsjá-là nga'ño inǐma-ná

¹⁰ Jñò 'ndseé, jñà kjoa koi xi fehèt'aà-ne; k'oaá xán-nò: Tǐnchatsjioò nga'ño ts'e inǐma-nò òt'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo; 'ño tǐtsajnakoo ngats'ii nga'ño xi 'ño tse tǐjn-là Cristo. ¹¹ Tǐsǐkòò yijo-nò, chjoé yije nga'ño xi tsjá-nò Nainá mé-nè nga tájaà titsajna-nò nga mì jè xǐta neíí

skónachan-nò. K'oaá ngaya-la koni jña soldado nga 'ya yije kichá-la k'e nga fi kjoichán. ¹² Nga mìtsà jña xita isò'nde titsabixkán-koaá. Jña kondra-ná xi xitaxá ítòn tjin-la jjiin iseèn, jña xi mìkì tsejèn, ngats'ìi xi tjin-la kjotixoma ts'e xita nejí, koa xi sko-la titsajna nga jña otixoma isò'nde jño, ngats'ìi nga ñó-la xita nejí xi tjíma jjiin isén nga tjtsa isò'nde.

¹³ Koií koxan-nò, chjoé yije nga ñó xi tsjá-nò Nainá mé-nè nga 'ño kitsajna-nò jè nachrjein k'e nga mejèn-la skónachan-nò xita nejí. K'e nga jye sikijneè, tákó k'oaá s'in kixi kìncha-là nita mé kjoa-ne. ¹⁴ K'oaá s'in 'ño kixi titsajnandaà; ngui 'én kixi tinókjoa mé-ne nga kitsajnandaà kjoa ts'e xita nejí koni s'in jña soldado nga 'ño bíkjá xincho-la [mé-ne nga mì sjiiti-la nikje-la k'e fi kjoichán]. Kò ngui kixi titsajnaá nga nguixkon Nainá mé-ne nga ndaà kójtisa inima-nò koni jngoò soldado xi ndaà kijtsa inima-la jè chrjoa xi 'mì coraza. ¹⁵ Kjit'aà nachrjein titsajnandaà nga sika'bió 'én ndaà-la Nainá mé-ne nga kátas'e-la kjoa'nchán jña xita. K'e nga kos'in s'een, 'ño kitsajnaá koni jngoò soldado nga tjin-la nga ñó xoxte-la nga ma fi. ¹⁶ K'e nga ndaà mokjeiin-nò ít'aà ts'e Nainá, jè kosiko-nò xi kjoa ts'e xita nejí k'e nga jè bit'in-nò nga binchaatsjioè; k'oaá ngaya-la koni s'in jngoò soldado nga kjoé escudo-la, jè xi sikits'ò ni'in flecha xi titi-la xita nejí. ¹⁷ Jè kjoa nga bitjokajñoò kjo'in, jè ngaya-la jè ts'inguién kichá xi osikò sko soldado. Koa jña 'én ndaà-la Nainá jè ngaya-la kichá ndojò xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá. ¹⁸ Kì bikjoàn-là nga bitsi'bà-là Nainá; tijét'aà kjit'aà-là koni s'in bénojmiya-nò Inima Tsjeè-la Nainá. Kjit'aà nachrjein titsajnandaà; kì nihindaà-jèn nga bitsi'batjiò ngats'ìi xita naxandá-la Nainá. ¹⁹ Tjkoá titsi'batji-ná ít'aà ts'an mé-nè nga Nainá tsjá-na 'én xi kichjà, koa mé-ne nga mìkì tsakjoòn-na k'e nga kènojmi-la xita jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ochrjekajjiin-ná kjo'in mé-ne nga koma skoe-ne jè kjoa'ma xi tjina-la Nainá skanda kjõtsee. ²⁰ Nainá kisikasén-na nga 'an kichjà ngajo-la ít'aà ts'e 'én ndaà-la; koií kjoa-la nga ndayá tjnaa'ya; sijét'aà-nò nga titsi'batji-ná mé-ne nga mì tsakjoòn-na nga kènojmiá 'én ndaà-la.

'Én xi fehet'aà-ne

²¹ Tisikasén-nò jè 'ndsé Tíquico jè xi matsjachaá, tjkoá ndaà síxá-la Nainá. Jè okitso yije-nò xi ít'aà ts'an, kó s'in tjnaa, kò mé xi tis'iaàn. ²² Koií xá tisikasén-nò nga kènojmi-nò xi ít'aà tsajen kós'in titsajna-jen kò mé-ne nga kátatsjá-nò nga ñó ts'e inima-nò.

²³ Jè Nainá xi Na'èn-ná kò jè Jesucristo xi otixoma-ná kátasíkjina 'nchán jjiin inima-nò ngats'ioè xi xinguiá chibá; kátatsjá-nò kjondaà nga tjòcha t'een xinguiò, nga mokjeiin-nò ít'aà ts'e Nainá. ²⁴ Jè kjondaà-la Jesucristo xi otixoma-ná kàtijnako ngats'ìi xita xi mìkì síkjahtjiya-la kjohitsjeèn-la nga kjit'aà nachrjein ndaà matsjakeè Na'èn-ná Jesucristo. K'oas'in kátama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Filipos

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Filipos

¹ Ngats'ioò xi títsajnaà ján naxandá Filipos xi xita-la Nainá maà nga Cristo Jesús títsajnakoo, tíkoo jñò xi níkitasòn xá nga níkindaa naxandá-la Nainá kò jñò xi nichját'aà, 'an xi 'mì-na Pablo kò Timoteo títsanihixot'aà-nòjen nga chj'nda-la Jesucristo 'mì-najen. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijìin inima-nò.

Kó tsò Pablo nga chjat'aà-la Nainá it'aà ts'e xita Filipos

³ Jè Nainá xi 'an bexkoán, tsjaà-la kjondaà nga indiaà indiaà bítsjeèn-na it'aà tsajòn. ⁴ K'e nga indiaà indiaà chját'aà-la Nainá, 'nó ndaa matsja-na nga ngats'ioò chjátjì-nò, ⁵ koií kjoa-la nga jñò títsanìchját'aà-ná nga ma chjaya 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo tjen-ne jè nachrjein k'e nga kòkjeiín-nò skanda nachrjein i'ndeí. ⁶ 'An, k'oaá s'ín makixi-na nga jè Nainá, koni s'ín tsibíts'iaako-nò nga tískíatjìya-la inima-nò kò kjohítsjeèn-nò, skanda k'eé sijnogò-ne kjoa koi jè nachrjein k'e nga kjoíí lingoò k'a Na'èn-ná Jesucristo. ⁷ Ndaà tjin nga k'oas'ín síkítsjeèn-nò ngats'ioò jñò xi 'nó matsjake-nò nga ngásòn kítoé-nò kjondaà-la Nainá koni 'an; nga jñò títsanìchját'aà-ná nga ma benojmí-la jñà xita jè 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nas'ín ndayá tijnáa iya, kò nas'ín xin tijnáa nga ósikoaa jè 'én kò okod-la xita nga 'én kixi-né. ⁸ Tíbeé Nainá nga kixií kjoa nga ngats'ioò, 'nó matsjake-nò koni s'ín tjin jè kjoatjòcha xi 'nó tse tjin-la Jesucristo. ⁹ K'e nga bitsi'batjì-nò, k'oaá s'ín síjé't'aà-la Nainá nga jè kjoatjòcha xi tjin-nò, isa ndaa títsjacha xinguioo, isa ndaa kjohítsjeèn kàtas'e-nò kò isa ndaa kàtamachiya-nò ngats'ii kjoa xi kixi tjin, ¹⁰ mé-ne koma chjaajìin-nò kjoa xi ngui ndaa tjin. K'oaá s'ín koma-ne nga tsjeé síjchá yijo-nò kò nímé jè sakòt'aà-nò jè nachrjein k'e nga kjoíí lingoò k'a Cristo. ¹¹ Nga kàta'ya-la nga jñò, ngui kixií tjin kjoa xi 'nè nga kò nga'ño xi tjin-la Jesucristo mé-ne jè Nainá jeya kíjna-ne kò 'nga kíjna.

Kó komà nga isa kjìn xita kòkjeiín-la 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹² Ndí 'ndsè, mejèn-na nga ndaa kàtasijìin-nò nga k'oaá s'ín tímochjeén ngats'ii kjoa xi tímat'ian nga isa kjìn xita mokjeiín-la 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹³ Nga ngats'ii soldado xi síkinda ni'ya osen kò ngats'ii xita xi i'nga, tjìjìin-la nga koií kjoa-la 'én-la Cristo nga ndayá tijnáa. ¹⁴ Jñà xita xinguiáá xi 'ndsé chibá, nga nchibeé nga ndayá tijnáa'ya, kjìn ma-ne xi ma'ño ikon, mì tì kù tsakjón-ne it'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga chjayajìin-la xita.

¹⁵ Kixií kjoa, tjin i'nga xita xi 'én-la Cristo chjaya ta koií kjoa-la nga machinikeè-na nga jè xi mejèn-la nga isa kjìn xita kjit'aà-la. Tanga tíkooá tjin i'nga xi ndaa tjin inima-la nga benojmí kixi jè 'én-la Cristo. ¹⁶ Jñà xita xi ndaa tjin inima-la, k'oaá s'ín benojmí nga matsjakeè-na, nga jyeé ndaa tjiin-la nga Nainá jí kisikíjna-na ndayá mé-ne nga 'an kichjátjia 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁷ Tanga jñà xita xi i'nga, nga chjaya it'aà ts'e Cristo, mìtsà kò inima-la benojmí. Ta jè xi mejèn-la nga kjìn xita

kjit'aà-la. K'oaá s'in mejèn-la nga isa tse kjo'in sikjiaán nga jye ndayá tijnáa'ya. ¹⁸ Mitsà mé-ne, tsà ndaá tjin inima-la nga okóya 'én ndaà-la Nainá, kò tsà majin; mì 'aán oko-na. Ta jè xi mejèn-na nga kàtachjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. K'oaá ma-ne nga tsja ma-na.

Mé xi 'ño mejèn-la Pablo

Nga tífi nachrjein kotsjaá-isa-na, ¹⁹ koií kjoa-la nga ngats'ìi kjoa xi tíma, jyeé tjiin-na nga kijchò nachrjein nga kitjokàjñaá kjo'in koi-né nga jño bìtsi'batjì-ná kò nga tsjá-ná nga'ño Inima Tsjeè-la Cristo. ²⁰ Ta jè xi 'ño mejèn-na kò tikoña kjoa nga mì kosobà-na nga ch'o síkijna Cristo. Jè xi mejèn-na nga mì kì tsakjoòn-la xita nga ma kichjà-la mé-ne 'an, tsà tijnakoan, kò nas'in kiyá, jè Cristo jeya kijna it'aà ts'an. ²¹ 'An, nga tijnakoan, jè-né nga jeya kijna Cristo. Kò tsà 'an kiyá, isaá-la ndaà s'e. ²² Tanga tsà takó kótijnakoan i isò'nde, tsà koií nachrjein-la s'jin-isa xá-la Nainá. K'oaá ma-ne, mìkì be mé xi isa ndaà tjin. ²³ Ingajò kjoa koi 'ño 'in ma-na; jòya tjin kjohítsjeèn-na; mejèn-na nga kàtiyaá mé-ne nga ya kótijnakoaa Cristo; nga isaá-la 'ño ndaà s'e. ²⁴ Tanga xi kjondaà tsajòn, isa 'ño mochjeén nga kótijnakon isa. ²⁵ K'oaá s'in beè-la takoàn nga kótijnakon isa, nga k'oaá s'in tijngeò takoàn nga mochjeén-nò it'aà ts'an. Kótijnajiin-nò mé-ne koma siichját'aà-nò nga isa tsja koma-nò koni s'in mokjeiin-nò kò nga isa ndaà kòkjeiin-isa-nò. ²⁶ Mé-ne k'e nga kijchokon ijngeò k'a-nò, isaá tsja koma-nò nga isa 'nga síkijna Cristo Jesús koni s'in osiko-na.

²⁷ Ta jè xi 'ño mochjeén nga k'oas'in tijchá yijo-nò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; mé-ne tsà koma kijkon-nò kò tsà mìkì koma kjián, takó kji'nchrè-ná nga kixi titsajnakoo 'én, nga jngoó tjin kjohítsjeèn-nò nga ngàsòn titsabixkàn-tjiò koni s'in mokjeiin-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ²⁸ nga mì tsakjoòn-la jña xita kondra-nò. Koni s'in titsa'ne ngats'ìi kjoa koi, k'oaá s'in sijna koni jngoò chiba xi okó nga jña xita kondra, kjoehesòn-né, tanga jño, kitjokàjiin-nò kjo'in. Kjoa koi, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ²⁹ Nga Nainá tikoaa tsjá-nò kjondaà nga kjo'in titsanikjioón xi kjoa ts'e Cristo koni s'in kitsjaá-nò kjondaà nga kòkjeiin-nò 'én ndaà-la. ³⁰ Nga jña kjoa xi tjin-nò i'ndeji, tijña-ne xi 'an kis'e-na koni s'in ki'yaá jño, kò takó koií kjoa tjin-na skanda nachrjein i'ndeji koni s'in titsana'ya.

2

Kjohítsjeèn xi kis'e-la Cristo nga nangui kisikijna yijo-la i isò'nde

¹ Jño, nga Cristo tsjá-la nga'ño inima-nò, kò nga jè kjoatjòcha síje takòn-nò, kò nga jè Inima Tsjeè-la Nainá ndaà síkítsajnajtín-nò nga nixákjoò, kò nga ngui koo inima-nò tjin-nò kjohimatakòn, ² k'oaá ma-ne nga síje-nò nga ta jngoò kjohítsjeèn kàtas'e-nò, jngoò kjoatjòcha, ngàsòn t'e-là takòn, kò ngàsòn chibà-nò mé xi nìkítsjeèn mé-ne nga isa ndaà kotsja-na. ³ Kì kjoa 'nga takòn onguichjaá, kò kì 'nga nìkítsajna yijo-nò. Ta saá nangui tikítsajna yijo-nò, k'oaá s'in jchaxkón xita xi kj'eji koni tsà jña títsajna ítjòn. ⁴ Kì ta koi nìkájno xi kjondaà tsajòn. Tikoaa tikájno-nò mé xi mochjeèn-la xita xi kj'eji.

⁵ K'oaá tjin kjohítsjeèn xi kàtas'e-nò koni tjin kjohítsjeèn xi tjin-la Cristo Jesús. ⁶ Nas'in tijè sobà-ne Nainá, mitsà kos'in kisikítsjeèn nga kjo'ño mejèn-la nga kos'in kijna koni s'in tjna Nainá. ⁷ Ta saá 'ño nangui kisikijna

yijo-la nga kos'in tsibijna koni jngoò xit̃a chi'nda, koni xi taxk̃i xit̃a isò'nde. ⁸ K'e nga jye taxk̃i xit̃a komà, kisikajeén-la inima-la nga ndaa kisikitasòn yije-la Nainá skanda kó nga k'en nga ya kinik'en-t'aà krò. ⁹ K'oaá ma-ne, Nainá, k'e nga jye kisikjaaya-la, taxk̃i 'ñó 'nga kisikjina. Kitsjaà jngoò-la 'in xi isa 'ñó 'nga t̃jna mé-ne jè kot̃ixoma yije-la xit̃a. ¹⁰ Mé-ne nga it̃'aà ts'e Jesús kincha-xkó'nchi-la ngats'ìl xi t̃itsajna ngajmù, xi t̃itsajna j̃ it̃'aà nangui, kò xi t̃itsajna ij̃in nangui. ¹¹ K'oaá s'in kitso ngats'ìl xit̃a nga Jesucristo, jè xi ot̃ixoma; k'oaá ma-ne nga jeya k̃jna Nainá xi Ña'èn-ná.

Mé xi s'eén nga ixti tsjeè-la Nainá 'mì-ná

¹² K'oaá ma-ne, j̃nò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, k'e nga tsohótijnako-nò, kjit'aà nachrjein ndaa kinikitasòn. I'nde j̃ nga kj̃in t̃jnaa, tákò k'oas'in ndaa t̃ikitasòn. K'oas'in t'een nga kàta'ya-nò nga jyeé itjoká j̃noò kjo'in kjoa ts'e jé-nò koi kjoa-la nga 'ñó tsakjoón-chaà yijo-nò. ¹³ Nga jè Nainá xi ndaa t̃isixá j̃in inima-nò. Jè síkitsjeèn-nò nga k'oaá s'in mejèn-nò koni s'in ndaa sasén-la Nainá kò t̃jè-ne xi tsj̃a-nò nga 'ñó nga ma k'oas'in 'nè.

¹⁴ Ndaa t'een yije ñita mé kjoa-ne; k̃i taxk̃i tsajét'aà-là Nainá kò k̃i chitiya-nò ñita mé kjoa-ne. ¹⁵ K'oaá s'in koma-ne nga ixti tsjeè-la Nainá k'oín-nò; ñimé jè s'e-nò nga t̃itsajnaj̃in-là xit̃a ts'en kò xi ch'o s'in; j̃nò, k'oaá s'in kàta'ya-nò koni ni'in-la ni'ño xi síhiseèn ñanda j̃nò choòn. ¹⁶ T̃ika'bisòn 'én ndaa xi sík̃jnakon inima-ná, mé-ne jè nachrjein k'e nga kjoí j̃ jngoò k'a Cristo, ndaa kotsja-na nga mits̃a ta k̃jot̃jò koni s'in kis'iaàn nga 'ñó kisixá j̃in-nò nga tsakoóya-nò 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁷ 'An, matsjaá-na kò s̃jngoà k̃jotsja xi t̃j̃in-nò nas'in kjo'in t̃isik̃jiaán koni j̃nò nga kjo'in t̃itsañik̃jioón nga koi kjoa-la nga mokjeín-nò it̃'aà ts'e Cristo. Kjo'in xi t̃j̃in-nò k'oaá ngaya-la koni jngoò k̃jot̃jò xi j̃nò 'biù-là Nainá, kò jè kjo'in xi 'an t̃j̃in-na t̃ikoaá 'an tsjaà-la Nainá koni k̃jot̃jò tsajòn. ¹⁸ J̃nò, k'oaá t̃is'in kàtatsja-nò mé-ne kojngoò-ne k̃jotsja xi t̃j̃in-ná.

It'aà ts'e Timoteo

¹⁹ K'oaá s'in t̃isik̃itsjeèn, tsà Ña'èn-ná Jesús mejèn-la nga síkasén ñiton-nò Timoteo, mé-ne 'an kotsja-na k'e nga kjoí k̃o-na okixi it̃'aà tsajòn kós'in t̃itsajnaa. ²⁰ M̃i t̃i yá xit̃a t̃j̃in isa-na xi k'oas'in ngásòn sík̃ajno it̃'aà tsajòn koni jè Timoteo. ²¹ Ngats'ìl xit̃a xi k̃j'eí, saà k̃jondaà ts'eé ótsji, mikì ótsji xi k̃jondaà ts'e Cristo. ²² J̃nò, jyeé ndaa t̃j̃in-nò, jè Timoteo xit̃a kixi-né. Ndaa síchját'aà-na it̃'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá ngaya-la koni tsà k̃i ndí ts'an-ná. ²³ T̃ikoña kjoa-ná nga síkasén-nò Timoteo k'e nga skoeé kós'in s̃indaà j̃in kjoa-na. ²⁴ Tanga jè Ña'èn-ná ma'ñót'aà takoàn, nga tsj̃a'nde-na nga t̃ikoa 'an koma k̃jikon ñiton-nò.

It'aà ts'e Epafrodito

²⁵ Tanga k'oaá s'in kisik̃itsjeèn nga it̃jòn síkasén j̃ngoò k'a-nò jè 'ndsè Epafrodito. Ndaa kisixá k̃o-na. K'oaá s'in tsajmeik̃o-na koni jngoò soldado nga bixkàn-t̃j̃i-jen 'én-la Nainá. Nainá k̃atichíj̃-nò nga kinikasén-ná k'e nga 'ñó tímochjeén-na. Ndaa k̃isichját'aà-na. ²⁶ I'nde j̃, mejèn-la nga skoexkon-nò ngats'ioò, 'ñó t̃isik̃ajno nga j̃nò jyeé kina'ya nga k̃jòxk'én-né. ²⁷ Kixi kjoa nga k̃jòxk'én-né, k̃jomeé k'en. Tanga Nainá k̃jòhimakeé; mits̃a ta jè xi k̃jòhimakeé, k̃oó 'an, mé-ne nga m̃i isa tse kjoaba s'e-na. ²⁸ K'oaá ma-ne nga síkasén ñiton-nò, mé-ne k'e nga jchaxkoòn j̃ngoò k'a, kotsja-nò it̃'aà ts'e, k̃oa 'an, t̃j̃axin chiba-na kjoaba. ²⁹ Chjoét̃jò nga kò k̃jotsja-nò nga 'ndsee chibá it̃'aà ts'e Ña'èn-ná. Chaxkón yije xi ngásòn

ok'in-la koni jè. ³⁰ Koiì kjoa-la it'aà ts'e xá-la Cristo nga kjomeé k'en. Jè kjoa xi jñò mìkìl komà kinìchjât'aà-ná, jé Epafrodito, 'ñó tsibínè-la yijo-la nga ndaà kisìchjât'aà-na nas'in kjomeé k'en.

3

Mé kjoa xi isa 'ño chjí-la nga kixi kítsajnaá nguixkon Nainá

¹ Ndí 'ndsè, k'oaá xan-nò, tsja t'è-là inìma-nò nga Na'èn-ná Jesús titsajnakoo. 'An, mìkìl masii-na nga tikjii lingoò k'a-nò jñà kjoa xi jye kòkjìn k'a kjii-nò nga kjondaà tsajòn-nò. ² Tikindaá yijo-nò it'aà ts'e jñà xita xi kjo'ño mejèn-la nga otet'aà yijo-la xita nga bit'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión. Tikindaá xita koi nga nìmé chjí-la. Tikindaá nga 'ño ch'o s'in. ³ Jñá-ná xi nguì kixi kjoa nga jtít'aà chiba-ná nga 'ya-la nga xita-la Nainá 'mì-ná. Jñá-ná xi ndaà yaxkoán Nainá nga jè Inìma Tsjeè-la síchjât'aà-ná. 'Ñó ndaà matsja-ná nga jè ma'ñót'aà takoán Cristo Jesús nga mìtsà jè kjoa ts'e yijo-ná ma'ñót'aà takoán. ⁴ 'An, mìtsà kjoa ts'e yijo-na ma'ñót'aà takoán nas'in kjìn skoya kjondaà kisikitasoàn. Tsà tjín i'nga xita xi koi ma'ñót'aà takòn kjondaà xi tjín-la, tanga 'an mì k'oaá s'in tìs'iaàn nas'in tsato kjìn skoya kjondaà kisikitasoàn. ⁵ K'e nga tjín-la jiiñ nàchrjein nga kits'ian, kisit'aà chiba-na kjoa ts'e circuncisión. 'An, xita Israel-ná, tje-la Benjamín-ná. Xita Hebreo-ná, ko jñà xita jchínga-na nguì xita Hebreo-né. 'An, nguì xita fariseo-ná nga jñà kjotixoma-la xita judío nguì ndaà kisikitasoàn. ⁶ Nga 'ño fit'aà-la koni s'in tjín kjotixoma-la xita judío, 'an skanda kiitjngui kondraá-la xita naxandá-la Cristo. 'An, nguì kixiì kisikitasoàn kjotixoma-la xita judío, nijngoò xi mìkìl ndaà kisikitasoàn. ⁷ Nga sa ítjòn, 'an, k'oaá s'in kisikitsjeèn nga 'ño tse chjí-la ngats'ii kjoa koi; tanga i'ndeì nga Cristo fit'aà-la nìmé chjí-la kjoa koi. ⁸ Xi nguì okixi, ngats'ii kjoa xi 'an ma'ñót'aà takoán nga sa kjótseé, i'ndeì, k'oaá s'in beè takoán nga nìmé chjí-la mì k'oaà-ne koni s'in bexkoan Cristo Jesús xi otixoma-na nga isa 'ño tsato chjí-la. Ngats'ii kjoa koi, jyeé tsachrjengua yije xi kjoa-la Cristo. Ta tje beè takoán mé-ne nga ya ma fit'aà-la Cristo ⁹ ko mé-ne nga ya kótijnakjoòkoa. Nga kixi ótjna nga nguixkon Nainá, mìtsà koi kjoa-la nga 'an ndaà sikitasoàn kjotixoma-la xita judío, koi-né nga mokjeiin-na it'aà ts'e Cristo. Jè Nainá xi kixi síkijna-na koiì kjoa-la nga mokjeiin-na. ¹⁰ Mejèn-na nga isa ndaà skoexkoan Cristo; skoeé nga'ño xi tjín-la nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà; kàtamajngoò kjohítsjeèn-na ko ts'e Cristo koni s'in komàt'in nga kisìkjeiin kjo'in skanda k'e nga k'en, ¹¹ mé-ne k'oa tìs'in kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà koni s'in jaáya-la Cristo.

Mé xi s'in Pablo nga ma kijchò tjingui-la kjotjò xi tsja Nainá

¹² Mìtsà tsò-ne kjoa nga jye kjòngásòn yije-na kjoa koi. Kj'eè tsà nguì xita kixi 'mì-na. Tanga tífi tjingui-la nga mejèn-na nga isa ndaà skoexkoan skanda kó nga kijchò tjingui-la mé kjoa-ne nga ijchò tjingui-na Cristo Jesús. ¹³ Ndí 'ndsè, k'oaá s'in machiya-na, kj'eè kiì bijchò tjingui yije-la kjondaà xi tjín-la Cristo. Tanga jngoò kjoa tìs'iaàn, tìsìjchàajña yije kjoa xi jye tsato, tìbínè-la yijo-na nga kijchò tjingui-la kjoa xi sa nchrobá. ¹⁴ Tífi tjingui-la skanda ñánda fehet'aà-ne, mé-ne nga tjoé-na kjotjò xi Nainá tsjá-na nga xó kùichja-na Nainá ján ngajmii nga Cristo Jesús tijnakoa.

¹⁵ Ngats'iaá xi jye ndaà mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo, ngásòn ngáya k'oas'in síkìtsjeèn. Jñò, tsà mìkìl k'oas'in nìkìtsjeèn, Nainá

sìikíchiyandaà-nò. ¹⁶ Tanga mochjeén-né nga k'oas'ín sikitasoán koni kji jye machiya-ná skanda nachrjein i'ndeji.

¹⁷ Ndí 'ndsè, k'oaá s'ín tìjchá yijo-nò koni s'ín tìsìjchá yijo-na. Chjìngui-là jñá xitá xi k'oas'ín ndaà nchisìjchá yijo-la koni s'ín tìtsa'nè-jen. ¹⁸ Nga kjin ma xitá xi tìjma xi kondra fi tìjngui-la jè 'én xi tìs'enojmiya nga krò k'en-t'aà Cristo. Kòkjìn k'a k'oa xan-nò; i'ndeji skanda koó ndáxkoaàn tìbìxteèn nga ìjngoò k'a k'oa tìxan-nò. ¹⁹ Xitá koi, k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la, kjo'iin sìikjeiín nità kjé-ne. Ta koií ótsji kjoa xi síjé yijo-la ko mìtsà Nainá ótsji. 'Nga síkítsajna yijo-la kjoa xi tìjné-la nga kosobà-la. Tà koií síkítsjeèn kjoa ts'e isò'nde. ²⁰ Tanga jñá, ján i'nde-ná ngajmii. 'Nó ndaà tìtsachiñá-lá nga ya kjinchrobà-ne jngoò xi kochrjekàjiiin-ná kjo'in, jè-né Jesucristo xi otìxoma-ná. ²¹ Jè sìikjatjiya-la yijo ni'nde-ná; k'oaá kji koma koni kji ts'e jè, nga jeya kji. Jè sìikjeèn nga'ño xi tìjín-la nga jè otìxoma yije-la nità mé xi tìjín.

4

Mé xi s'eén nga jye kixi tìtsajna k'oaá Cristo

¹ K'oaá ma-ne jñò ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, ko nga 'ño makájno-na nga mejèn-na skoexkon-nò, ko nga nìtsja-là inìma-na, ko jñò xi kjotjò-na ma it'aà ts'e xá-na, k'oaá xan-nò nga kixi tìtsajnakoo Na'èn-ná, jñò xi 'ño matsjake-nò.

² Tìbìtsi'bà-la jè Evodia ko Síntique, nga ngàsòn ndaà kàtjiko xíkjin nga ndichja joó xi it'aà ts'e Na'èn-ná. ³ Tìk'oaá ngaji ndí 'ndsè xi ngàsòn taña nìxá, tìsìjét'aà-lè, tìchját'aà-la íchjín koi; nga ndaà kisìxáko-na it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Ko jè Clemente ko xitá xi i'nga tìk'oaá ndaà kisìxáko-na. Xitá koi, jye tìjít'aà 'ín-la xojon ts'e kjoabinachon ján ngajmii.

⁴ Tsja t'è-là inìma-nò nga Na'èn-ná tìtsajnakoo. Ìjngoò k'a k'oa xan-nò; jTsja t'è-là takòn! ⁵ Jñò, kàtabeè yije-nò xitá nga xitá ndaà 'mì-nò. Jyee tìmachraña nga kjoí ìjngoò k'a Na'èn-ná.

⁶ Kì mé kjoa nìkájno. Ta isaá tìjét'aà-là Nainá k'e nga mé xi mochjeén-nò. Tìk'oa tji-là kjondaà. ⁷ K'oaá s'ín koma-ne nga tsjá-nò kjoa'nchán Nainá. Jè kjoa'nchán xi tsjá-nò fahatonè-la koni s'ín bíttsjeèn-la xitá. Kjoa'nchán jè, jè xi sìikinda inìma-nò ko kjohíttsjeèn-nò nga Cristo Jesús tìtsajnakoo.

⁸ Ndí 'ndsè k'oaá xan-nò xi fehet'aà-ne. Tìkíttsjeèn xi kjoa kixi, kjoa xi ndaà yaxkón, kjoa xi ndaà tìjín nga nguixkon Nainá, kjoa xi tsjeè tìjín, kjoa xi ndaà sasén-ná, ko ngats'i kjoa xi ndaà na'ya-la. Ko tsà tìjín-isa kjoa xi kjeíj xi 'ño ndaà tìjín, xi ok'in-la nga 'nga kítsajna, koií kjoa tìkíttsjeèn.

⁹ K'oas'ín t'een koni s'ín tsakoòya-nò okixi xi 'an kitsjaà-nò, 'én xi kina'ya-ná, koni s'ín ki'ya-ná nga kis'iaàn; tákò k'oas'ín t'een. Nainá xi tsjaà-la kjoa'nchán inìma-ná, jè kíjnakò-nò.

Kjondaà-la ts'e xitá Filipos it'aà ts'e Pablo

¹⁰ 'Nó matsja-na koni síko-na Na'èn-ná nga ijchò nachrjein, ìjngoò k'a kinìkíttsjeèn-ná. 'An k'oaá s'ín síkíttsjeèn nga mìtsà kinìjchàajnoò xi it'aà ts'an, tà jè-né nga mikii xatí kitjò'nde-nò nga kinìchját'aà-ná. ¹¹ Mìtsà koi kjoa-la nga k'oatixan-nò tsà mé tsojmi xi chijat'aà-na. Jyee kjò'nga-na nga majngoò takoán mé xi tìjín-na. ¹² Be-ná kó ma nga imá tìsìjchá yijo-na. Tìk'oaá be-ná kó ma k'e nga tìjín-na tsojmi. Jye tìbe nità mé kjoa xi tìmat'ian. Tìjé-na tsà skii tìjna ìndso'bà, ko tsà kjinchrá tìbiyaà, tsà ningui-na tsojmi

kò tsà nímé tsojmi tjín-na. ¹³ Koma yijeé-na nítà mé kjoa-ne nga jè Cristo tsjá-na nga'ńó. ¹⁴ Tanga jńò, tákó ndaà ki'nè-nò nga kinìchját'aà-ná k'è nga kjoa tijnajńà.

¹⁵ Jńò xi naxandá Filipino tsajòn, tjiin-nò nga ta jńò-nò xi kinìchját'aà-ná mé xi kjòchjeén-na, jè nachrjein k'è nga kiaà nangui Macedonia k'è nga sà tsibits'iaa nga kichjàkò-nò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Nijngòè naxandá-là Cristo xi k'ejí xi ma-là kisìchját'aà-na. ¹⁶ Tikoá k'è nga tsohótijna naxandá Tesalónica, jngòè jò k'a kinikasén-ná kjotjò xi kjòchjeén-na. ¹⁷ Mìtsà mé kjotjò tsajòn xi mejèn-isa-na, ta jè xi mejèn-na nga isa ndaà kàtasíchikon-t'in-nò Nainá. ¹⁸ Jyeé kiskaat'aà yije-na ngats'ii xi kinikasén-ná. Jyeé tjín yije-na xi mochjeén-na skanda ningui-na nga jyeé j'ìkò-na nga'ńó xi kinikasén-ná kò Epafrodito. Kjotjò xi kinikasén-ná k'oá s'ín ngaya-là koni chrjongó-là Nainá xi 'ńó ndaà jne, jńà kjotjò xi 'ńó ndaà sasén-là Nainá. ¹⁹ K'oá ma-ne, jè Nainá xi 'an kjit'aàtakoàn, tsjá yije-nò nítà mé xi chijat'aà-nò koni s'ín jeya tjín kjoa nchiná xi tjín-nò nga Cristo Jesús titsajnakoo. ²⁰ Jè Nainá xi Nà'èn-ná, jeya kàtijna nítà mé nachrjein-ne, nítà mé nó-ne. K'oas'ín kàtama.

Xi fehet'aà-ne, Pablo síhixat'aà xítà Filipos

²¹ It'aà ts'an, tixat'aà yije jńà xítà naxandá-là Cristo xi ya títsajna. Jńà xítà 'ndsee xi i títsajnakò-na, tikoá nchisíhixat'aà-nò. ²² Ngats'ii xítà-là Cristo síhixat'aà-nò. Jńà nchisíhixat'aà ítjòn-nò xi títsajna ni'ya-là César xi xítaxá ítjòn ts'e Roma.

²³ Ngats'ioò, jè kàtijnakò-nò kjondaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Colosas

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Colosas
 1-2 Jñò xi xita naxandá-la Cristo 'mì-nò xi ján títsajnaà naxandá Colosas nga kixi onguít'aà-là Cristo, 'an xi Pablo 'mì-na kò 'ndsè Timoteo títsanihixot'aà-nòjen nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. Nainá xi Nà'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjòndaà kò kjoa'nchán ya jjiin iníma-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjòndaà Nainá

3 Kjit'aà nachrjein k'e nga nokjoàt'aà-lajen Nainá xi it'aà tsajòn, 'biì-lajen kjòndaà Nainá xi Nà'èn-la Jesucristo jè xi otíxoma-ná. 4 Koiì kjoa-la ngajen jyeé k'oas'ín kina'yà-jen nga ndaà mokjeiìn-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. Tíkoà matsjacha ngats'ii xita-la Nainá. 5 Koiì k'oas'ín 'nè-nò nga títsachiñá-là nga tjoé-nò kjòndaà xi tíjnatjò-la Nainá ján ngajmii; koni s'ín kjòchiya-nò k'e nga kina'yà 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ngui kjoakixi. 6 Tijè-ne jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jye k'oas'ín kina'yà, 'ñó tínkjoáya nga tíjtsa isò'nde kò 'ñó kjin xita nchifatiyya-la kjohítsjeèn-la koni s'ín komàt'ioòn jñò k'e nga jahatjya-la kjohítsjeèn-nò nga jahas'en-jiin-nò kjòndaà-la Nainá xi ngui kjoakixi. 7 K'oaá s'ín tsakóya-nò Epafras jè xita xi matsjacha-jen nga taña nixákjoò-jen it'aà ts'e Nainá; nga jè Epafras, jngoò chí'nda-la Cristo xi kixi síxá xi it'aà tsajòn. 8 Jyeé tsibénojmi-najen nga jè Iníma Tsjeè-la Nainá sikítsjeèn-nò nga ndaà matsjacha xita.

9 K'e nga kina'yà-jen, mìkii nìjchàajiin-jen nga bìtsi'batji-nòjen. K'oaá s'ín nìjèt'aà-lajen Nainá nga ngui ndaà kàtasíchiya-nò koni s'ín mejèn-la jè; jè Iníma Tsjeè-la kàtatsjá-nò kjohítsjeèn kò kjoachjine. 10 Tíkoaa nìjèt'aà-lajen nga k'oas'ín tíjchá yijo-nò koni s'ín ok'in-la nga síljchá yijo-la xi xita-la Nainá, nga kjit'aà nachrjein k'oas'ín t'een koni s'ín mejèn-la, nga k'oas'ín t'een ngats'ii kjoa xi ndaà tjín kò nga isa ndaà jchaxkon yá-né xi Nainá. 11 K'oaá tí's'ín nìjèt'aà-lajen Nainá nga tse nga'ñó kàtatsjá-nò koni s'ín tjín nga'ñó-la xi mìkii fehet'aà, mé-ne nga kixi kítsajna-nò nita mé kjoa xi sakò-nò, tíkoà s'e-nò kjoatsejta kò kjotsja. 12 Tjiì-là kjòndaà Nà'èn-ná nga jè kisikítsajnandaà-nò nga tíkoà tjoé-nò kjotjò xi jè jye tíjndaà-la ján ngajmii ñánda iseèn choòn nga tsjá-la ngats'ii xita-la xi ya chja-ne naxandá-la Nainá. 13 Nainá kisikítsajnandeíí-ná it'aà ts'e nga'ñó-la xita neíí jè xi otíxoma ñánda jñò choòn; yaá kisikítsajna-ná ñánda tíhotíxoma Kí'ndí-la xi 'ñó matsjakeè, 14 jè xi kò jní-la tsibíhítjì-ná nga kisikítsajnandeíí-ná tíkoà kisijchàat'aà-ná jé-ná.

Jè Cristo tíjna ítjòn-la ngats'ii xi tsejèn kò xi mìkii tsejèn

15 Ní saá jngoò xita beèxkon Nainá tanga jè Kí'ndí-la tsakó-la xita yá-ne xi Nainá. Nga jè Kí'ndí-la xi tíjna ítjòn-la ngats'ii xi kisindaà isò'nde. 16 Nga kò Cristo, Nainá tsibíjendaà yije xi tjín ngajmii kò xi tjín j it'aà nangui, xi tsejèn kò xi mìkii tsejèn, ngats'ii nga'ñó xi tjín jjiin isén, xi títsajna ítjòn, xi otíxoma, xi xá ítjòn tjín-la, kò jñà nga'ñó xi mìkii tsejèn-ná; it'aà ts'eé Cristo kisindaà yije-ne kò ts'e-né. 17 Cristo, isaá kjòtseé tíjna mì k'oa-ne

ngats'iì tsojmì xi tjin, ko jè tsjá-là nga'ño ngats'iì tsojmì mé-ne nga ndaà kítsajna-ne. ¹⁸ Jè Cristo tjna sko-là naxandá-là nga tjjè-ne yijo-là ko it'aà ts'eé kjòts'ia-ne. K'e nga jaáya-là Cristo it'aà ts'e kjoabiyaà, jè tsibijna ítjòn-là it'aà ts'e xita xi faáya-là mé-ne nga jè kjna ítjòn-là nita mé xi tjin. ¹⁹ Nainá k'oaá s'in kisaseèn-là nga jngoò k'aá ya tsibijnajin yijo-là Cristo, ²⁰ nga it'aà ts'eé Cristo, Nainá tsajoóndaako yije-ne ngats'iì xi tjin isò'nde ko xi tjin ngajmii; it'aà ts'e jni-là Jesucristo xi kixixteèn ján it'aà krò, Nainá kisikijne 'nchán kjoa.

²¹ Jñò, nga sa ítjòn, tikoáá titsajnat'aàxin-la Nainá; kondraá tsanguì-là ya ijìn inima-nò, koií kjoa-là nga ch'o tjin kjoa xi ki'nè. ²² Tanga j'ndeí jyeé ndaà tsajoóko-nò Nainá koií kjoa-là jè kjo'in xi kisikjeín Cristo j'it'aà nangui k'e nga k'en. Koií k'oas'in kis'in-ne mé-ne nga tsjeé kítsajnaà-nò, ko nimé jé xi s'e-nò ko nimé xi ch'o kítjõnguio nga nguixkon Nainá. ²³ Kjoa koi mochjeén-né nga kixi titsajnaako koni s'in mokjeín-nò. Ko kì binchat'aàxin-là kjoa xi titsachiña-là it'aà ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, 'én xi jye kina'yà-là. Jè 'én jè, xki xi ján tñokjoáyajin-là xita kóhokji isò'nde; ko 'an xi 'mì-na Pablo, 'aán kjõngatsja nga okoóya 'én.

Xá-là Pablo

²⁴ J'ndeí matsjaá-na nga kjo'in tisikjiaan xi kjoa tsajòn nga k'oaá s'in tísjngoaà ijìn yijo-na koni s'in chijat'aà-na kjo'in xi kítsjaà-na Cristo xi kjõndaà ts'e naxandá-là nga tjjè-ne yijo-là. ²⁵ 'Aán tísikjeén-na Nainá nga 'an tísixákoáa naxandá-là, xá xi kisingatsja-na xi kjõndaà tsajòn nga ngui ndaà kènojmiá 'én ndaà-là, ²⁶ jè 'én xi tjna'ma-là Nainá nga tisa tàts'en-là kjoa, tanga nachrjein j'ndeí, Nainá jyeé tsakó-là xita-là. ²⁷ Jè Nainá k'oaá s'in kjõmejèn-là nga tsakó-là jña xita-là kó s'in tjin kjoa'ma-là xi 'ño jeya tjna xi kjõndaà ts'e xi mìtsà xita judío. Jè kjoa'ma, jè-né nga jè Cristo tijnajin inima-nò jñò xi mìtsà xita judío 'mì-nò, k'oaá ma-ne nga titsachiña-là jñò kjoajeya-là Nainá xi tsjá-nò ján ngajmii.

²⁸ K'oaá s'in nokjoáyajin-lajen ngats'iì xita it'aà ts'e Cristo; 'ño nokjoàko-jen nga ngui ko kjoachjine okoóya-lajen mé-ne nga ngats'iì xita xi fit'aà-là Cristo nimé chijat'aà-là jè nachrjein k'e nga ngajen sijnatsja-jen nga nguixkon Nainá. ²⁹ K'oaá ma-ne nga 'ño tbinè-là yijo-na nga tísixá, tísikjeén jè nga'ño xi tsjá-na Cristo.

2

¹ Mejèn-na nga ndaà kátasijin-nò, nga 'ño tikjaàn-tji-nò it'aà tsajòn ko jña xita-là Cristo xi titsajna ján naxandá Laodicea, ko it'aà ts'e ngats'iì xita xi k'j'eé kii beèxkon-na. ² Koií k'oas'in tikjaàn-tji-nò mé-ne nga kátas'e-là nga'ño inima-nò ko mé-ne nga jè kjòtsjacha xi tjin-nò sikkítsajnajin-nò. Jè xi mejèn-na nga isa ndaà kokixi kjõhítsjeèn-nò nga ngui ndaà kochiya-nò jè kjoa xi tji'ma-là Nainá xi Na'èn-ná. Jè kjoa'ma jè, jè-né Cristo. ³ Nga ta jè Cristo tjin-là ngats'iì kjõhítsjeèn ko kjoachjine xi 'ño chji-là. ⁴ Koií k'oas'in tixan-nò nga mì yá xi skónachan-nò nga sikkjeén 'én xi ndaà tsò tanga mìtsà 'én kixi. ⁵ Nas'in mìtsà ya tijnako-nò, tanga inima-na tísikítsjeèn kjit'aà-nò. Matsjaá-na nga ti'be nga kixi titsajtion koni s'in onguiko yijo-nò tikoá kixi titsajnaà nga mokjeín-nò it'aà ts'e Cristo.

Kjõndaà xi tjin-ná nga Cristo titsajnaoáá

⁶ Koni s'in kòkjeín-nò it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-nò, k'oaá tís'in kixi titját'aà kjit'aà-là ⁷ koni jngoò yá xi nanga fi ima-là ko koni jngoò ni'ya xi

tísindaàsòn-isa nga kàtakixiya jè kjoa xi mokjeiín-nò koni s'ín kichìta'yà; ko tjiì kjit'aà-là kjondaà Nainá.

⁸ Tikindaa yijo-nò nga mì jña skónachan-nò xita xi 'én ndiso chja xi ni mé chji-là. Jña kjohitsjeèn koi, tà yaá nchrobá-ne it'aà ts'e xi taxki xita koni tsò kjotixoma xi tjin isò'nde, mìtsà kjotixoma ts'e Cristo.

⁹ Yaá tijnajìl yijo-là Cristo yá-ne xi nguì jè sobà Nainá nga nímé chjaj'at'aà-là. ¹⁰ Nga Cristo titsajnakoo, tjin yije-nò nita mé xi mochjeén-nò. Jè Cristo otixoma-là ngats'ìi nga ñó ko kjotixoma xi mìkii tsejèn. ¹¹ Tikoáá it'aà ts'e Cristo kisit'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, tanga mìtsà jè xi tsja xita bit'aà chiba-là yijo-ná, jè-né nga jè Cristo tsibít'aà chiba-là inima-nò k'e nga jaaxìn jé xi tjin-là yijo jé-nò. ¹² Tikoá k'e nga komà bautizar, k'oáá ngaya-là koni tsà ya kisihiìl-t'aà-là Cristo xi kjoa ts'e jé-nò. K'oáá tjs'ín jaáya-nò koni s'ín jaáya-là Cristo koi kjoa-là nga mokjeiín-nò nga ñó xi tjin-là Nainá nga komà kiskimittjen Cristo it'aà ts'e kjoa biyaa. ¹³ Jño, nga sa ítjòn, titsajnaà k'en-nò it'aà ts'e Nainá koi kjoa-là jé-nò nga jè Cristo kje'e kii bit'aà chiba-là inima-nò nga faaxìn jé xi tjin-là yijo jé-nò. Tanga j'nde, Nainá jyeé kiskítsajnakon-nò ko Cristo nga kisichàat'aà-nò ngats'ìi jé-nò. ¹⁴ K'oáá ngaya-là koni tsà jye kisiheheya-ne xojon xi kitjami'nga xi kondrà tsaján. Jaaxìn-ne, yaá tsohójnat'aà krò ñánda k'en-t'aà Cristo. ¹⁵ Jña nga ñó xi tjin jìl isén ko ngats'ìi xi otixoma, Nainá jaaxìn yije-là nga ñó-là. Yaá kisiijne-là k'e nga jè Cristo k'en-t'aà krò. Ko ngats'ìi xita, yaá kijtseè nga kisichja.

Kjotixoma-là xita xi mì kii fit'aà-là Cristo

¹⁶ K'oáá ma-ne jño, kii kii nis'in-là xita xi chjajno-nò nga tsò-nò nga mìkii nikitason kjoa ts'e tsojmì xi chine, xi 'yò, kjoa ts'e s'eí xi bitjo, kjoa ts'e nga otsejèn xitse ijngoò k'a sá, ko ts'e nachrjein nìkjáya. ¹⁷ Ngats'ìi kjoa koi, k'oáá ngaya-là koni tà 'nguién-láá kjoa xi iskan j'ii; tanga jè xi nguì kjoa kixi, jè Cristo. ¹⁸ Kii kii bìl'nde nga faaxìn-nò jè kjondaà xi jye titsajnajñoò jña xita xi beèxkón àkjale; k'oáá tsò-là yijo-là nga mìtsà xita 'nga ikon. Jè xi mejèn-là nga jño k'oá tjs'ín s'een. Jña xita koi tsò-né nga inga nijña kis'enojmí-là kjoa jè, ko 'ñó 'nga síkítsajna yijo-là xi ta kjohitsjeèn ts'e, tanga nímé chji-là. ¹⁹ Xita koi mìtsà ya ndaa fit'aà-là Cristo. Nga jè Cristo tjna skò-là naxandá-là ko jè tsjá-là kjohitsjeèn ko nga ñó ko jè síkítsajnajtjn xita-là koni s'ín ma yijo-ná nga jña naxá-ná bítéya nindaà-ná, mé-ne nga ndaa sjaxá-ne naxandá-là Cristo koni s'ín mejèn-là Nainá.

²⁰ Jño, tañaá k'en-koo Cristo, k'oáá ma-ne nga mìkii tì tji'nde-nò nga jña sikitason kjotixoma xi tjin isò'nde. ¿Mé-ne tákó k'oas'ín 'nè-nò koni tsà kjoa ts'e isò'nde otixoma-nò nga nikitason-nò kjotixoma ²¹ xi tsò: “Kii kii nikoji tsojmì koi, kii kii chinii, kii ndseji niko-ne.”? ²² Jña kjotixoma koi, tà ts'e tsojmì xi chja k'e nga tímochjeén. Tà kjotixoma ts'e xita-né koni s'ín okóya. ²³ Jña kjotixoma koi, k'oáá s'ín 'ya-là koni tsà tjin-là kjoachjine tanga mìtsà kixi kjoa. Nga sjé-ná nga ndaa sikitasoán kjoa xi 'in tjin mé-ne nga ndaa jchaxkoán kjotixoma xi tjin-là ingo; tikoáá tsò-né nga mochjeén nga mì xita 'nga ikon komaá, ko nga kinè-lá kjo'in yijo-ná. Tanga jña kjoa koi nímé chji-là, nga mìkii ma osiko-ná nga níkítsajnaá jña kjoa ch'o xi sjé yijo-ná.

3

¹ Jña kjoa tinchátsjioò kjondaà xi tjin ngajmii ya ñánda tjna Cristo nga ya tijnat'aà chrja kixi-là Nainá, koi kjoa-là nga ya jaáyakjoò-nò ko Cristo,

² Koií t̄ikítsjeèn kjit'aà mé kjoa xi t̄jín ngajmù, k̄i koií n̄ikítsjeèn kjoa xi t̄jín isò'nde. ³ Nga j̄ñò, jyeé k'en kjoa ts'e isò'nde, k̄o jè kjoabinachon x̄it̄se xi t̄jín-nò nga ya titsajnakoo Cristo, yaá t̄jnatjò nga nguixk̄on Nainá. ⁴ Jè Cristo, jè-né xi kjoabinachon-nò; k'e nga jè xi kotsejèn īngoo k'a, j̄ñò, t̄ikoá yaá kotsejèn-koo nga jeya k̄itsajnaà.

Xi kjoa jchínga k̄o xi kjoa x̄it̄se

⁵ T̄ikítsajna kjoa ch'o xi s̄jé yijo jé-nò xi kjoa ts'e isò'nde: koni j̄ñà kjoa chijngui, k̄o kjoa t̄jé k̄o kjoa ch'o xi sasén-la yijo-nò k̄o ngats'iì kjoa ch'o xi fahajin-nò, k̄o nga k̄jìn tsojmi mejèn-nò. Kjoa jè t̄jé-ne koni tsà xkòsòn yaxkón. ⁶ Koií kjoa-la nga k̄jò'in tsjá-la Nainá j̄ñà x̄it̄a xi mikii 'nchréñijon-la. ⁷ J̄ñò, t̄ikoá k'oaá t̄jín kjoa xi ki'nè k̄jòtseé k'e nga ya titsajnajñò kjoa xi ch'o t̄jín. ⁸ Tanga i'ndeí t̄ikítsajna yije kjoa koi: j̄ñà xi kjoa jti, k̄o j̄ñà xi kjoa ts'en, k̄o j̄ñà kjoa xi ch'o t̄jín, k̄o j̄ñà kjoa xi nokjoàjno-la x̄it̄a, k̄o j̄ñà 'én xi ch'o tsò nga nokjoà. ⁹ Kì 'én ndiso nokjoàkoo xinguioo nga jyeé kichjaàxin-là yijo-nò kjoa jchínga-nò k̄o ngats'iì kjoa xi ki'nè nga s̄a k̄jòtseé. ¹⁰ Jyeé kichjoé xi kjoa x̄it̄se. Jyeé jahatj̄iya-la k̄johitsjeèn-nò. K'oaá s'in t̄imaxitseyá koni k̄jì isén-la Nainá xi tsibindaà-nò skanda kóni nga is̄a ndaà jchaxkòon yá-ne xi Nainá. ¹¹ I'ndeí, mì t̄jì kii 'ñó mochjeén-ne yá-né xi x̄it̄a griego, o yá-né xi x̄it̄a judío, yá-né xi t̄jít'aà chiba-la, o yá-né xi kjoa ts'e circuncisión, yá-né xi x̄it̄a xin nangui-la k̄o yá x̄it̄a-ne xi im̄a t̄imajchá, yá-né xi ch̄i'nda t̄jna'ñó, o yá-né xi t̄jñandeí. Jè Cristo xi is̄a 'ñó ch̄jì-la; k̄o jè xi t̄jñajin inima-la ngats'iì x̄it̄a-la.

¹² J̄ñò xi xó k'oa'sin jaàjin-nò Nainá k̄o xi ngui x̄it̄a tsjeè-la maà nga ndaà matsjakeè-nò, k'oaá s'in chjoé xi kjoa x̄it̄se nga k̄atahimacha x̄it̄a; k̄atas'e-nò k̄jondaà; k̄i 'nga matakòn; indaàkjoa t'een; k̄o k̄atas'e-la k̄joatsejta inima-nò. ¹³ N̄it̄a mé kjoa xi t̄jín-nò t̄ikjeiín-là xinguioo, t̄jchàat'aà-là xinguioo tsà mé kjoa xi ch'o s̄iko-nò. J̄ñò, k'oaá t̄is'in t'een, koni s'in kisik̄o-nò Cristo nga kisijchàat'aà-nò. ¹⁴ Jè xi t̄jna ítjòn ts'e kjoa koi, jè-né nga t̄itsjacha xinguioo, nga jè k̄joatjòcha xi ndaà s̄ikítsajnajt̄jín-ná. ¹⁵ Kjoa'nchán-la Cristo ndaà k̄atatixoma j̄jìn inima-nò; nga Nainá xó k'oaá s'in kiichja-nò nga 'nchán k̄itsajnakoo xinguioo mé-ne nga ta jngoo yijo koma-nò. K̄o mochjeén-né nga k̄jít'aà n̄achrjein t̄jii-là k̄jondaà Nainá.

¹⁶ Jè 'én-la Cristo 'ñó ndaà k̄atasijin k̄jít'aà ya j̄jìn inima-nò. Takóya-là xinguioo k̄o t̄ikixiyàa nga t̄ikjeén k̄johitsjeèn xi t̄jín-la k̄joachj̄ine. T̄jñdá-là Nainá nga t̄jii-là k̄jondaà xi t̄jii inima-nò; t̄jñdá-là sò ts'e salmo, k̄o sò xi jeya s̄ik̄jna Nainá, k̄o sò xi ya nchrobá-ne ya j̄jìn inima-nò. ¹⁷ Ngats'iì 'én xi nokjoà k̄o ngats'iì xá xi 'nè, it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-ná koat'een. K̄o it'aà ts'e Jesucristo t̄jii-là k̄jondaà Nainá xi N̄a'én-ná.

Kjoa xi mochjeén nga s̄ik̄itasòn x̄it̄a-la Cristo

¹⁸ J̄ñò íchjín xi x'in t̄jín-nò, nangui titsajna-là x'in-nò koni s'in ok'in-la j̄ñà x̄it̄a-la Cristo. ¹⁹ J̄ñò xi íchjín t̄jín-nò, t̄jòcha jch̄aa íchjín-nò, k̄i toòn 'yaà.

²⁰ J̄ñò xi ixti 'mì-nò, ndaà t̄jñá'yañijon-là x̄it̄a jchínga-nò, nga jè Nainá ndaà sasén-la kjoa koi. ²¹ J̄ñò xi N̄a'én 'mì-nò, k̄i taxk̄i s̄iì nokjoàkoo ixti-nò mé-ne nga mì sikàjeèn-la ikon.

²² J̄ñò xi ch̄i'nda maà, ndaà t̄ikitasòn yije-là nei-nò i it'aà nangui; k̄i tà k'eé nixá k'e nga t̄ikotsejèn-nò nga ta jè xi mejèn-nò nga ndaà k̄itsajnakoo. Ngui koó inima-nò nga t̄ikitasòn-là koií kjoa-la nga yaxkón Nainá. ²³ N̄it̄a mé kjoa xi s'een, ngui koó inima-nò nga t'een koni tsà it'aà ts'e N̄a'én-ná

titsanìkitasòn kò mìtsà ìt'aà ts'e xi taxkì xìtā. ²⁴ Jyee 'yaà nga jè Nà'èn-ná Jesucristo tsjá-nò chjí-nò nga tjoé-nò jè kjotjò xi tsjá-nò Nainá nga ìxti-là maà koi kjoa-là nga jè titsanìxát'aà-là Jesucristo xi otíxoma-nò. ²⁵ Tanga jè xi ch'o tjin kjoa xi s'ín, k'oaá s'ín kochji-là koni tjin kjoa ch'o xi s'ín. Nainá mìtsà faájìn xìtā, ngásòn ngáya fikò ngats'iì.

4

¹ Jñò xi nei-là xá ma, ndaà tìkoo jñà xìtā ch'ìnda-nò koni s'ín tjin xi kjoa kixì, nga jñò 'yaà-nò nga tìkoo tjin jngodò-nò xi Nei-nò ma ján ngajmìi.

² Kì bìkjoàn-là nga nokjoat'aà-là Nainá; kjit'aà nàchrjein titsajnandaà nga tìnókjoat'aà-là kò tjiì-là kjondaà Nainá. ³ K'oaá tìs'ín tìtsi'batji-nájen, mé-ne jè Nà'èn-ná kàtatsjá'nde nga koma kénojmi-jen 'én-là Cristo xi tji'ma-là Nainá nga sà ìtjòn; nga koií kjoa-là nga ndayá tijná'ya. ⁴ Tìtsi'batji-ná mé-ne nga s'e-na nga ñó nga ndaà kixì kichjàjìn-là xìtā koni s'ín tjinè-là nga kichjà.

⁵ Jñò, ndaà tìkjeén kjohìtsjeèn-nò mé-ne nga ndaà kìtsajnakoo jñà xìtā xi mikìi beèxkon 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Ndaà tìkjeén nàchrjein xi t'ìbiì-nò nga kòs'ín tìkìtasòn. ⁶ K'e nga chikoo xìtā, jñà 'én tìnókjoaa xi ndaà tsò kò xi ndaà sasén-là mé-ne nga koma s'ikátji-là 'én xi skonangui-nò.

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà xìtā

⁷ Ngats'iì kjoa xi tìmat'ian, jè keènojmi yije-nò jè 'ndseé Tíquico xi 'an 'ñó ndaà matsjake nga jè ndaà síchját'aà-na koa ndaà nìxákjoò-lajen Nainá. ⁸ Koií xá tìsikasén-nò nga keènojmi-nò xi ìt'aà tsajen kòs'ín tìtsajna-jen kò mé-ne nga kàtatsjá-nò nga ñó ts'e inìma-nò. ⁹ Tìkooá ya tìbáhijtakò Onésimo xi xìtā tsajòn, xi 'ndsé ma ìt'aà ts'e Cristo. Nga xìtā kixì-né kò 'ñó matsjacha-jen. Jñà keènojmi-nò mé kjoa xi tìma jindé.

¹⁰ Jè Aristarco xi taña titsajnyaya-jen ndayá, tìsíhixat'aà-nò. Kò jè Marcos xi tì xíkjin ma Bernabé tìkooá tìsíhixat'aà-nò. Jyee kis'enojmi-nò ìt'aà ts'e Marcos; tsà ya kijchòkon-nò, t'een kjondaà ndaà chjoétjò. ¹¹ Tìkooá tìsíhixat'aà-nò Jesús xi tìkoo Justo 'mì. Tà jñà-né xi xìtā judío xi mokjeiìn-là xi k'oaá s'ín 'ñó ndaà nchisíxako-na ìt'aà ts'e kjotíxoma-là Nainá kò 'ñó ndaà síjehikon-na. ¹² Epafras, xi ch'ìnda-là Cristo, tìkooá tìsíhixat'aà-nò nga xìtā tsajòn-nò. Kjit'aà nàchrjein bìtsi'batji-nò mé-ne nga ngui kixì kìtsajnaà koa ndaà kìtsajnandaà nga s'ikitasòn mé xi mejèn-là Nainá. ¹³ 'An, ndaà tibe nga jè Epafras 'ñó síkájno xi ìt'aà tsajòn kò ìt'aà ts'e xìtā xi tìtsajna ján naxandá Laodicea kò xi tìtsajna ján naxandá Hierápolis. ¹⁴ Tìsíhixat'aà-nò Lucas jè xi chjinexkii xi 'ñó matsjacha-jen, tìkoo tìsíhixat'aà-nò jè Demas.

¹⁵ Xi ìt'aà ts'an tìixat'aà-ná jñà 'ndseé xi tìtsajna ján naxandá Laodicea, kò jè chjoón tichjaá Ninfa, kò ngats'iì xìtā naxandá-là Cristo xi ya bixofña ni'ya-la. ¹⁶ K'e nga jye kíkxejìn-là xinguiò xojoñ jè, tìkooá kàtaxkejìn-là naxandá-là Cristo xi tìtsajna ján Laodicea; koa jè xojoñ xi ts'e Laodicea tìkooá tìxkejñò. ¹⁷ Koatìn-là jè Arquipo: kàtasikitasòn xá xi kitsjaà-là Cristo.

¹⁸ Nga jye tífèhet'aà xojoñ jè, koó ndsaa tìkjii-nò 'an xi 'mì-na Pablo, nga tìsíhixat'aà-nò. Tìkìtsjeèn nga ndayá tijná'ya. Jè kàtìjnako-nò kjondaà-là Nainá. K'oaá s'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskiù ítjòn-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

¹ Jñò xi xita naxandá-la Nainá maà xi títsajnaà ya naxandá Tesalónica nga ya títsajnakjoòkoo Nainá xi Na'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, 'an xi 'mì-na Pablo títsanìhixot'aà-nòjen kò Silvano [tíjé-ne xi 'mì Silas] kò Timoteo. Nainá kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa' nchán ya ijìin inìma-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

² K'e nga nokjoàt'aà-lajen Nainá, kjit'aà nàchrjein 'biù-lajen kjondaà ít'aà tsajòn. ³ Bítseèn-najen nga nguixkon Nainá xi Na'èn-ná koni s'ín nga títsanixá, koií kjoa-la nga mokjeiín-nò ít'aà ts'e Cristo, tíkoa ndaa nixá-la xita xi kje'íi nga matsjacha, nga tíkoa kixi títsajnaà nga títsachiñà-la Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁴ Ndí 'ndsè, Nainá matsjakeè-nò. 'Ya-nájen nga xó k'oas'ín jaàjìin-nò nga xita naxandá-la komaà. ⁵ Nga jè 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi tsibènojmi-nòjen, mìtsà ta 'én tsajen xi kinokjoákò-nòjen. Jè Inìma Tsjeè-la Nainá kitsjaà-najen nga'ñó, kò tíkoa 'ñó ndaa kjòchìya-najen nga ngui kixi kjoa. Jñò, ndaa k'i'yaà k'e nga ya tsakítsajna-jen, ndaa kinìchjít'aà-nòjen xi kjondaà tsajòn.

⁶ Jñò, k'oaá s'ín k'i'nè koni s'ín k'i'nè-jen kò koni s'ín s'ín Cristo. Jè Inìma Tsjeè-la Nainá kitsjaà-nò kjòtsja nga komà kichjoétjò 'én-la Nainá nas'ín 'ñó tse kjo'in tsatòjiodn. ⁷ K'oaá ma-ne jñò tsakoò jngòò-la kjoa xi ndaa tjín nga kiskingui ngats'ìi xita xi jye kòkjeiín-la 'én-la Nainá ya nangui Macedonia kò Acaya. ⁸ Nga yaá kjòts'ia-ne ít'aà tsajòn nga tsabìsòn jè 'én ndaa-la Na'èn-ná; mìtsà tà ya nangui Macedonia kò Acaya; xkì xi ján kina'ya-la nga jñò, ndaa mokjeiín-nò ít'aà ts'e Nainá. K'oaá ma-ne nga mì tí kii mochjeèn-ne nga ngajen kènojmi-lajen xita ít'aà tsajòn, nga jyeé beè-nò xita. ⁹ Nga tíjñà bènójmi-ne nga ndaa kichjoétjò-nájen k'e nga ijchochoòn-nòjen. Tikoáá tsò-né nga jñò jyeé kinikìjna kjoa ts'e xkòsòn. I'ndeì jyeé ya tjaàt'aà-la xi ngui jè sobà Nainá xi kixi kjoa nga tíjnakon. ¹⁰ Tikoáá bènójmi-né nga títsachiñà-la Kì'ndí-la Nainá nga kítjojen ijngòò k'a-ne ngajmù, jè xi tíjè-ne Jesús xi Nainá kisikjaáya-la k'e nga k'en, nga jè-né xi kochrjekàjìin-ná kjo'in ts'e kjoajti-la Nainá xi sa nchrobá.

2

Xá xi kis'ìin Pablo ya naxandá Tesalónica

¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, 'ya-nò k'e nga ijchochón-nòjen mìtsà ta kjòtjò. ² Nga jyeé ndaa tíjìin-nò koni s'ín komàt'in-jen ján naxandá Filipos, nga 'ñó tse kjo'in kinìkjeiín-jen; 'ñó kijtseètòon-najen xita; tanga Nainá kisichjít'aà-najen nga kitsjaà-najen nga'ñó nga komà tsanguì-jen ya naxandá-nò nga komà tsibènojmi-nòjen 'én ndaa-la Nainá nas'ín 'ñó kjìin ma kondra-najen. ³ Nga 'én kixiì kinokjoàya-jen, mìtsà jò tjín inìma-najen nga tsibènojmi-nòjen, tíkoa mìtsà xita kichonachan-lajen. ⁴ Nga Nainá jyeé kiskoòt'aà-najen kò k'oaá kitsò nga ok'ín-najen nga ngajen kjòngatsja-jen 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo mè-ne nga koma kinòkjoàya-jen. Mìtsà jè xi mejèn-najen nga ndaa kítsajna-jen

nguiṣkon x̄ita; jè-né nga ndaà k̄itsajna-jen nguiṣkon Nainá nga jè xi t̄ibee in̄ima-ná. ⁵ Jyeé ndaà t̄jiin-nò nga m̄itsà 'én tsjén nokjoà-jen koni tsà mé xi mejèn-najen nga k'oi-nájen, t̄ikoáá m̄itsà ton binchaàtsji'ma-jen. Kjoa koi, Nainá t̄ibee-né. ⁶ M̄itsà jè binchaàtsji-jen nga j̄ñò, kò x̄ita xi k'ej̄i, nga 'nga s̄iik̄itsajna-nájen. Tsà j̄in xi mejèn-najen nga tsibinè-nòjen k̄jot̄ixoma xi t̄j̄in-najen nga it̄'aà ts'e Cristo kis̄ixáya-nájen, komaá-la ok̄in̄iko-nòjen. ⁷ Tanga m̄itsà kos'ín kin̄iko-nòjen. Ta saá k'oas'ín kin̄iko-nòjen koni ndí ixti. K'oaá ngaya-la koni jngoò neá xi s̄ikaki ixti-la nga ndaà s̄jchá ixti-la. ⁸ 'Nó t̄jòcha ki'ya-nòjen. K'oaá ma-ne nga kò k̄jotsja-najen tsibenoj̄m̄i-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. T̄ikoáá matsjaá-najen nga ndaà kin̄iko-nòjen n̄ita mé kjoa xi komàt'ioòn ta koi kjoa-la nga 'ñó matsjacha-nòjen. ⁹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, b̄itsjeèn-nò kós'ín kin̄ixá-jen nga binchaàtsji'a-jen yijo-najen. Kò nachrjein kò nit̄jen n̄ixá-jen, mé-ne nga mì j̄ñò s̄ijti-nòjen j̄ñà nachrjein k'e nga kinokjoàyajiin-nòjen 'én ndaà-la Nainá.

¹⁰ J̄ñò, ndaà ki'yaá, t̄ikoáá Nainá k̄ijtsee-né, nga ngajen ndaà kin̄iko-nòjen. K'oaá s'ín kin̄iko-nòjen koni s'ín sasén-la Nainá koni s'ín t̄j̄in xi kjoa kixi. Kò niyá xi jé koònè-najen koni s'ín kin̄iko-nòjen j̄ñò xi mokjeiín-nò 'én ndaà-la Nainá. ¹¹ T̄ikoáá jyeé ndaà t̄jiin-nò nga j̄en, ndaà kin̄iko-nòjen nga jngoò jngoò koni s'ín síko ixti-la jngoò x̄ita xi na'èn ma. ¹² Kinje ikon-nòjen koá kin̄i'ñójiin-jen takòn kò k'oas'ín tsibinè-nòjen nga k'oas'ín s'een koni s'ín ok'in-la xi x̄ita-la Nainá maá; nga jè-né xi sík'lnchré-nò nga ya t̄itsajnaj̄iin-la x̄ita xi jye jè t̄ihot̄ixoma-la kò t̄ikoá ya t̄itsajnaj̄noò kjoajeya-la.

¹³ K̄jit'aà nachrjein 'biì-lajen k̄jondaà Nainá koni s'ín ndaà kichjoét̄jò 'én-la nga m̄itsà k'oas'ín kichjoét̄jò koni 'én-la xi tax̄ki x̄ita. K'oaá s'ín kichjoét̄jò koni t̄j̄in xi nguì kjoa kixi nga 'én-la Nainá-né. J̄ñà 'én koi, tí'yaá-la nga nchis̄ixájiin in̄ima-nò j̄ñò xi mokjeiín-nò. ¹⁴ J̄ñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín komàt'ioòn koni s'ín komàt'in j̄ñà x̄ita naxandá-la Nainá xi mokjeiín-la it̄'aà ts'e Cristo Jesús xi t̄itsajna j̄an nangui Judea. T̄ij̄ñà-ne x̄ita naxandá judío x̄ik̄j̄in k̄it̄j̄ingui kondra-la. J̄ñò t̄ij̄ñà-ne x̄ita naxandá tsajòn k̄it̄j̄ingui kondra-nò. ¹⁵ J̄ñà x̄ita judío kis̄ik'en Na'èn-ná Jesús kò t̄ij̄ñà-ne x̄ita jchínga-la kis̄ik'en j̄ñà x̄ita xi k̄iichjaya ngajo-la Nainá k̄jot̄seé. I'ndeij, tákó k'oaá síko-najen nga fit̄j̄ingui kondra-najen. Nainá mik̄iì sasén-la kjoa xi s'ín x̄ita koi, nguì kondraá fi-la ngats'ii kjoa, ¹⁶ nga mik̄iì tsjá'nde nga nokjoà-lajen j̄ñà xi m̄itsà x̄ita judío mé-ne nga t̄ikoá k̄it̄jok̄ajiin-ne k̄jò'in. K'oaá ma-ne x̄ita koi, skanda nchis̄ikatonè-la nga ótsji jé-la yijo-la. Jyeé k̄jomeé f'ìkanè-la k̄jò'in xi t̄jiko k̄jot̄ji-la Nainá.

Kó kitsò Pablo nga mejèn-la k̄jikon j̄ñà x̄ita-la Cristo xi t̄itsajna ya naxandá Tesalónica

¹⁷ 'Ndsee kò tichjaá, k'e nga chinchat'aàxin chiba nachrjein-nòjen, nas'ín mì t̄i k̄iì kiyaxkon-ná xinguiáá, ngajen 'ñó nik̄itsjeèn-nòjen. 'Nó mejèn-najen nga onguichoòn-nòjen. ¹⁸ Mejèn tsanguì-jen. 'An xi 'mì-na Pablo, k̄j̄in k'a mejèn k̄iaá, tanga jè x̄ita neij mik̄iì kitsjaá'nde-najen. ¹⁹ Kjoa tsajòn-nò nga t̄itsachiñá-lajen nga 'ñó kotsja-najen kò nga ndaà k̄it̄jok̄ajiin-ne k'e nga k̄joi j̄ngoo k'a Na'èn-ná Jesucristo. ²⁰ Kixi kjoa it̄'aà tsajòn-nò nga ndaà k̄it̄jongui-jen kò nga s'e-najen kjoa tsja.

3

Mé-ne ya kinikasén-ne Timoteo ján naqandá Tesalónica

¹ K'e nga mì tì kii komà kichikjoa isa-najen nga mejèn-najen sijiin-najen kó s'ín titsajnaà ján Tesalónica, k'oaá komà-ne nga kichibàya-najen nga kinikasén-jen jè 'ndsè Timoteo, kò ngajen yaá tsitsajna-jen Atenas. ² Kinikasén-jen jè 'ndsee Timoteo, chí'nda-la Nainá-né nga tikoáá chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni ngajen. Koií xá kiikon-nò mé-ne nga kàtatsjá-isa-nò nga'ño nga isa 'ño ndaà kixi kitsajnaà koni s'ín mokjeiín-nò, ³ mé-ne nga nijngòò xi sihindàa-ne kjoa ts'e kjo'in xi titsanikjioón. Jñò, jyeé ndaà tjiin-nò nga k'oaá s'ín tjinè-la nga kòs'ín komat'iaán. ⁴ K'e nga tisa ya titsajna-kò-nòjen, k'oaá ki'mi-nòjen nga kjo'iin s'e-ná. I'ndeí, jyeé tisa'yaà nga k'oaá s'ín timat'ioón. ⁵ Koií kjoa-la nga mì tì kii kiskoòñà kjoa-na; kisikasén Timoteo nga mejèn-na skoeé kòs'ín titsajna-kò jè 'én xi mokjeiín-nò. Timakájno-na tsà jye kiskoònachan-nò jè xitá neí. Tsà koií nachrjein-la, xá xi ki'nè-jen, tsà ta kichijà-né.

⁶ I'ndeí, jè Timoteo jyeé j'iì-ne nga kii Tesalónica; ndaà tsò okixi xi 'ya-najen it'aà tsajòn koni s'ín mokjeiín-nò kò nga tjin-nò kjotsjacha. K'oaá s'ín tsibénojmi-najen nga kjit'aà nachrjein tsjaá ma-nò nga nikitsjeèn-nájen. Tikoáá mejèn-nò nga jchaxkoòn-nájen koni ngajen tikoáá mejèn-najen jchaxkoòn-nòjen. ⁷ K'oaá ma-ne ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, nas'ín kjo'in kò kjoa kondra titsajnaíin-jen, k'e nga kina'ya-jen it'aà tsajòn nga 'ño ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, tikoáá ngajen, 'ño ndaà kjòtsja-najen. ⁸ K'e nga kina'ya-jen nga kixi onguít'aà-là Na'èn-ná, ngajen jyeé mì tì mé makájno-najen. ⁹ Ngajen, 'ño tse kjòtsja tjin-najen nga nguixkon Nainá xi kjoa tsajòn skanda mì-la kii kjoehet'aà nachrjein nga k'oj-lajen kjondaà Nainá. ¹⁰ Kò nachrjein kò nitjen nokjoat'aà-lajen Nainá mé-ne nga tsjá'nde-ne nga koma konguichoòn-nòjen. Tikoá koma kòkòya-isa-nòjen mé-ne nga kojngòò-ne 'én xi chijat'aà-nò koni s'ín mokjeiín-nò.

Kjoa bítsi'ba-la Pablo

¹¹ Mejèn-najen nga tijè-ne Na'èn-ná xi Nainá kò jè Jesucristo xi otixoma-ná, kàtatsjá'nde-najen nga koma konguichoòn-nòjen. ¹² Jè kjòtsjacha-la Na'èn-ná isa ndaà kàtasijiin inima-nò, mé-ne nga isa ndaà kòtsjacha-nò xinguiqò kò ngats'ì xitá xi k'ejí, koni ngajen, ndaà matsjacha-nòjen. ¹³ Jè Na'èn-ná kàtatsjá-la nga'ño inima-nò mé-ne nga nimé jè sakòt'aà-nò kò tsjeé kitsajnaà nga nguixkon Nainá xi Na'èn-ná k'e nga kjoíi ìngòò k'a-ne Jesucristo xi otixoma-ná nga tjiko ngats'ì xi ya chja-ne.

4

Kjoa xi sasén-la Nainá

¹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín tsakoòya-nòjen nga k'oas'ín sijchá yijo-nò koni s'ín sasén-la Nainá. Kò kixi kjoa, jyeé kòs'ín tisa'nè. Tanga i'ndeí bítsi'ba-nòjen tikoá binè-nòjen it'aà ts'e Jesús xi otixoma-ná nga isa 'ño ndaà tjiil-la nga'ño yijo-nò nga kòs'ín tikitasòn.

² Jyeé tjiin-nò kó s'ín tjin kjotixoma xi kits'ì-nòjen koni s'ín kitsjaà-najen Jesucristo xi otixoma-ná. ³ Jè xi mejèn-la Nainá nga ngui tsjeé sijchá yijo-nò, mì tì kjoa chijngui sis'in-là. ⁴ Nga jngòò ìngòò-nò tikindaa yijo-nò; k'oas'ín tikjeén nga ngui tsjeé titsajna koni s'ín sasén-la Nainá.

⁵ Kì bìl'nde-là nga síkijne-nò jñá kjoa ch'o xi síjé yijo-nò koni s'ín jñá xita xi mìkìl beèxkon Nainá. ⁶ Jñò xi 'ndseé chibá it'aà ts'e Cristo, kì k'oaá tjin kjoa xi kaajñò mè-ne nga mì xinguiòo chónachan-là nga mì xinguiòo jchatoòn. Tsá k'oa's'ín s'een, kjo'ín tsjá-nò Nainá. Jyee k'oa's'ín tsibènojmi-nòjen. ⁷ Nainá mìtsà koi xá kùchja-ná nga ch'o s'een, jè xi mejèn-là nga tsjeé kitsajnaá. ⁸ Jè xi ochrjekàngui kjoa koi, mìtsà kjohítsjeèn ts'e xita ochrjekàngui, kjohítsjeèn ts'e Nainá ochrjekàngui; nga jè xi tsjá-nò Inima Tsjeè-là.

⁹ Mikìl mochjeén nga xojon skiit'aà-isa-nò xi ts'e kjoatjòcha. Nainá jye tsakóya-nò kós'in sitjòchaà xinguiòo nga jngòò l'ngòò. ¹⁰ Jyee kós'in títsa'nè nga matsjacha ngats'iì xita xinguiòo xi títsajna kóhokji ya nangui Macedonia. Tanga k'oaá s'ín bitsi'ba-nòjen nga isa ndaà títsajcha xinguiòo. ¹¹ Tinè-là yijo-nò nga 'nchán títsajna, kì kjoa-là xinguiòo chingajñòò, t'een xá-nò koni tjin xá xi ma-nò, koni s'ín jye k'i-mì-nòjen ngats'iì kjoa koi. ¹² Mé-ne nga skoexkón-nò jñá xita xi mìkìl mokjeiin-là 'én-là Nainá. Koá jñò, nìmé chijat'aà-nò.

K'e nga kjoii l'ngòò k'a-ne Na'èn-ná Jesucristo

¹³ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mejèn-najen nga kátasijin-nò mé kjoa xi mat'in jngòò xita xi biyaá, mè-ne nga mì kobaá-nò koni jñá xita xi nìmé nchikoña-là. ¹⁴ Koni s'ín mokjeiin-ná nga Jesús k'en, ikjoàn jaáya-là, k'oa tís'in mokjeiin-ná nga Nainá síkjaáya-là xita xi jye k'en, jñá xi mokjeiin-là it'aà ts'e Jesús.

¹⁵ Nga koií 'én bènojmiya-jen koni tsò 'én xi tsibijna Jesús nga jñá xi títsajna kooán skanda k'e nga kjoii l'ngòò k'a Na'èn-ná Jesucristo, mìtsà jñá kjiin ítjòn-là jñá xi jye k'en. ¹⁶ Nga jè sobà Na'èn-ná kitjojen l'ngòò k'a-ne ngajmii; 'nó kichja nga tsjá okixi, kiná'ya jngòò-là jta ts'e àkjale ítjòn, kò kiná'ya-là chrjo-là Nainá; ikjoàn jñá xita xi jye k'en nga mokjeiin-là it'aà ts'e Cristo, kjoaáya ítjòn-là. ¹⁷ Ikjoàn jñá xi tákó títsajna kooán jè nachrjein jè, yaá tjamijn-tjen-koáá ijiiin ifi nga kixokjoáá Nainá ya jjiin isén. K'oaá s'ín koma nga ya kitsajna kooá Nainá nita mé nachrjein-ne. ¹⁸ K'oaá ma-ne nga tije takòn xinguiòo nga tènøjmiya-là koni tsò jñá 'én koi.

5

¹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mìkìl mochjeén nga xojon sit'aà-nò mé nachrjein-ne nga okoma. ² Jñò, nga jyee ndaà tjiin-nò, jè nachrjein k'e nga kjoii l'ngòò k'a Na'èn-ná Jesucristo, k'oaá s'ín kjoii koni jngòò xita chijé xi f'iì nga nitjen k'e nga niyá xi nchikoñaá-là. ³ K'e nga kitso jñá xita: "Nchán títsajnaá, nìmé kjoa tjin." K'eé tà nitòón kitjojenè-là kjoexkón koni s'ín mat'in jngòò chjoón xi bijchó nachrjein-là nga k'i'ndí 'beé, mìkìl kojno-là. ⁴ Tanga jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mìtsà ijiiin jñò títsajnaá jñò. Kò k'oaá ma-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn jè nachrjein jè, koni ma k'e nga ta nitòón fi jngòò xita chijé. ⁵ Tanga jñò, ngats'ioò, iseèn choòn ñánda títsajnaá, kò nachrjein-né. Nga jñá, mìtsà ijiiin jñò títsajnaá kò mìtsà nitjen títsajnaá. ⁶ K'oaá ma-ne nga mìkìl k'oa s'een koni s'ín xita xi k'ejí nga mì títsajna daà-jèn mé kjoa xi tjin k'oaá ngaya-là koni tsá kjiyijòfè. Mochjeén-né nga kitsajna daá koni jngòò xita xi tijnakon, xi nguì ndaà tjin ikon. ⁷ Nga jñá xita xi oyijòfè, k'eé oyijòfè k'e nga jñò. Kò jñá xi mach'i, k'eé mach'i k'e nga jñò. ⁸ Tanga jñá, yaá títsajnaá ñánda iseèn choòn. K'oaá ma-ne nga ndaà sijchá yijo-ná. Jè 'én xi mokjeiin-ná kò jè kjoatjòcha, jñá kosiko inima-ná koni jngòò soldado xi ndaà kijtsa inima-là

jè chrjoa xi 'mì coraza. Kò k'e nga nguì tǐngòò takoán nga chiñá-lá jè nàchrjein k'e nga kǐtjokàjñáá kjo'in, jè ngaya-là tsí'nguién kǐchà xi osikò skò soldado. ⁹ Nainá mìtsà koi xá jaàjìin-ná nga kjo'in tsjá-ná, jé-né nga kǐtjokàjñáá kjo'in ìt'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná. ¹⁰ Nga jè k'en ngajo-ná mé-ne k'e nga kjoìí ìjngòò k'a-ne, tsà tìtsajnakoaán, kò tsà jye k'eén, yáá kǐtsajnakoaá. ¹¹ K'oaá ma-ne nga tǐjetakòn kò tǐjii-la nga'ñó xǐnguiòo koni s'in jye tǐtsa'nè.

Kjotíxoma xi kǐtsjaà Pablo

¹² Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, nǐjé-nòjen kǐjondaà, jchàxkón xǐtǎ xi síxáko-nò nga jñà tǐtsajna ìtjòn yà ìjìin nàxandá-là Nainá kò nga okóya-nò. ¹³ Ndaà jchàxkón tǐkòá ndaà tǐtsajcha xǐtǎ koi, jè kjoa-là xá xi s'in. 'Nchán tǐtsajnakoo xǐnguiòo.

¹⁴ K'oa tǐs'in bìtsi'ba-nòjen ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, kòt'in-là nga kàtasíxá jñà xǐtǎ xi ta jyò tǐjima nga majin-là síxá; tǐ'ñó ikon jñà xi indaà tǐjín ikon; tǐchjǎt'aà-là jñà xi tsjìn-là nga'ñó yà ìjìin inìma-là; kò kàtas'e-nò kjoatsejta ìt'aà ts'e ngats'ìi xǐtǎ-là Nainá.

¹⁵ Tsà k'e nga mé kjoa xi ch'o síko-nò xǐtǎ xi kǐ'eíí, tǐkindaa xǐnguiòo nga mì sǐjndà ngajo-ne. Ta saá tìnè-là yijo-nò nga kǐit'aà nàchrjein ndaà tǐkoo xǐnguiòo kò ngats'ìi xǐtǎ xi kǐ'eíí.

¹⁶ Kǐit'aà nàchrjein tsja t'è-là inìma-nò. ¹⁷ Tǐtsi'ba kǐit'aà-là Nainá. ¹⁸ Nǐtǎ mé kjoa-ne, tǐjii kǐit'aà-là kǐjondaà Nainá. K'oaá s'in mejèn-là Nainá nga k'oa's'in s'een ngats'ìoò xi mokjeiín-nò ìt'aà ts'e Cristo Jesús.

¹⁹ Kì bichjoá ikòn-là xá xi s'in Inìma Tsjeè-là Nainá. ²⁰ Kì nàchrjekànguiòò 'én-là xǐtǎ xi chǐa ngajo-là Nainá. ²¹ Ndaà ndaà chít'aà yije ngats'ìi 'én. Jñà tǐkǐtsajnatjò xi ndaà tsò. ²² Ngats'ìi xi ch'o tsò, kì kii nǐkitasòn.

²³ Jè Nainá xi tsjá kjoa'nchán, jngòò k'a tsjeè kàtasíkǐtsajna-nò. Ndaà kàtasíkǐnda inìma-nò, yijo-nò kò kǐjohǐtsjeèn-nò mé-ne nga nǐmé jé s'e-nò jè nàchrjein k'e nga kjoìí ìjngòò k'a jè Jesucristo xi otíxoma-ná. ²⁴ Nga xǐtǎ kǐxǐ-né jè Nainá xi xó kǐchǐa-nò, sǐikitasòn yijéé kjoa koi.

Kó kǐtsò Pablo nga síhixat'aà xǐtǎ

²⁵ 'Ndseé kò tichjaá, tǐtsi'batjì-nájen.

²⁶ Tǐixot'aà ngats'ìi xǐtǎ 'ndseé nga nguì kò inìma-nò.

²⁷ 'An, tsja-nò okǐxǐ nga nguixkòn Nǎ'èn-ná nga kàtaxkejìin-là xojòn jè ngats'ìi xǐtǎ nàxandá-là Nainá.

²⁸ Jè kǐtǐjnakò-nò kǐjondaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

Kó tsò Pablo nga shixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

¹ Jñò xi xita naxandá-la Nainá maà xi títsajnaà ya naxandá Tesalónica nga ya títsajnakjoòkoo Nainá xi Na'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, 'an xi 'mì-na Pablo títsanìhixot'aà-nòjen kò Silvano [tíjé-ne xi 'mì Silas] kò Timoteo. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijìin inìma-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Ndí 'ndseé kò tichjaá mochjeén-nè nga kjit'aà nachrjein k'oii-lajen kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn. Ndaà tjin nga k'oas'in s'en-jen, koi kjoa-la nga nachrjein inchijòn isa ndaà mokjeiin-nò kò isa ndaà matsjacha xinguioo nga jngòò ijngòò. ⁴ K'oaá ma-ne nga ndaà matsja-najen it'aà tsajòn; k'oaá s'in bènojmi-lajen jñà xita naxandá-la Cristo xi xìn nangui títsajna nga jñò, ndaà mokjeiin-nò kò ndaà chikjoakò-nò nas'in 'ñó fi tjingui kondra-nò xita kò nas'in kjo'in títsanìkjioón. ⁵ Ngats'ìi kjoa koi, Nainá k'oaá s'in okó nga kixi kojindaàjìin; kò k'oaá ma-ne nga jñò, ok'in-nò nga ya kítsajnajìin-là xita xi jè tíhotíxoma-la, nga tikoi-ne kjoa-la Nainá nga kjo'in títsanìkjioón.

⁶ Nainá, xita kixi-né nga tsjá-la kjo'in jñà xita xi kjo'in tsjá-nò. ⁷ Kò jñò xi kjo'in títsanìkjioón, tsjá-nò kjoa'nchán kò ngajen, k'e nga kjinchrobàjen ngajmii Jesucristo xi otíxoma, tjikò àkjale-la xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la nga kjinchrobàjen-jìin ni'in. ⁸ Nainá tsjá-la kjo'in jñà xita xi mikii beèxkón ni mikii síkitasòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Xita koi, 'ñó tse kjo'in sijkjeiin nita kjé-ne; mì yaá kítsajna nguixkòn Na'èn-ná, kò mikii skoe kjoajeya-la xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la. ¹⁰ Kjoa koi, k'oaá s'in koma jè nachrjein k'e nga kítjojen ijngòò k'a Na'èn-ná mé-ne nga it'aà ts'e xita-la jeya kájna-ne kò ngats'ìi xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e, ta kòxkón-la. Tíkooá jñò yaá kítsajnaà, koi kjoa-la nga kòkjeiin-nò koni s'in tsibènojmi-nòjen.

¹¹ K'oaá ma-ne nga kjit'aà nachrjein bítsi'ba-lajen Nainá it'aà tsajòn, mé-ne nga Nainá kító nga ok'in-nò nga ya kìnókjoa-nò naxandá-la nga xó k'oaá s'in kiichja-nò. Nga kò nga'ñó-la kàtasíkitasòn ngats'ìi kjondaà xi jñò sasén-nò kò xá xi 'nè nga Na'èn-ná ma'ñót'aà takòn. ¹² K'oaá s'in koma nga it'aà tsajòn jeya kájna Jesucristo xi otíxoma-ná. Tíkooa jè ndaà sijkítsajna-nò koni s'in tjin-la kjondaà jè Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná.

2

K'e nga kjoii ijngòò k'a-ne Jesucristo

¹ Ndí 'ndseé kò tichjaá, j'ndeij jè kénojmi-nòjen kò s'in koma k'e nga kjoii ijngòò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná kò k'e nga ya kòxkóyat'aà-lá. K'oaá ma-ne bítsi'ba-nòjen ² tsà ya xita xi kító-nò nga jyeé j'ii ijngòò k'a Jesucristo, ki tà nìton mokjeiin-nò; ki tsakjoòn-là tsà ya xita xi kító-nò; k'oaá tsò 'én-la Nainá xi kjongatsja Pablo; k'oaá s'in chjaya, kò k'oaá s'in

kisikasén jngoò xojoñ. ³ Kì yá xita xi konachan-nò. Nga jè nachrjein k'e nga okoma, ítjòn s'e nachrjein nga jñà xita, 'ñó kondra kitsajna-la Nainá. Ikojoàn ta nitoón kotsejen jè xita xi 'ñó ch'o s'iin, jè xi tjinè-la nga kjo'in siikjeiin nita kjé-ne. ⁴ Xita jè, jè xi kondra kijn-la ngats'iì xi Nainá tsò-la xita ko nita mé-isa-ne xi beèxkón nga jè mejèn-la kijná ítjòn. Skanda yaá kijnaya ingo ítjòn-la Nainá koni tsà jè sobà Nainá, k'oaá kitso-la yijo-la nga Nainá jè.

⁵ ¿A mì bítsjeèn-nò k'e nga sa ya tshótijnako-nò, k'oaá kixan-nò nga k'oaá s'in koma? ⁶ I'nde jye tjiin-nò mé kjoa xi bíchjoà ikòn-la xita jè nga mì xatí f'iì; skanda k'ee kjoii k'e nga kichóya nachrjein-la. ⁷ Jè nga'ño-la kjoach'o, jyeé tísíxá'ma i isò'nde, tanga tjina jngoo xi tjina ikòn nga mikii tsjá'nde ko ta jè chija nga tjáxin. ⁸ Ko ikojoàn k'ee kotsejen jè xita xi ch'o s'in. Tanga Jesucristo xi otíxoma, ta jngoo 'én kichja nga tsjá-la kjo'in nita kjé-ne. Tà ma tà jè nga ote kji nga kjoii, jngoo k'a kjoaáxin nga'ño-la. ⁹ K'e nga kjoii jè xita xi ch'o s'in, jè xita nejí tsjá-la nga'ño nga kjin skaya kjoxkón kokò xi mìtsà kixi kjoa. ¹⁰ Siikjeén yije kjoa xi ch'o tjin nga skónachan-la xita xi kjo'in siikjeiin nita kjé-ne, koií kjoa-la nga jñà xita koi mikii matsjakeè xi kjoa kixi xi ma kitjokajiiin-ne kjo'in kjoa ts'e jé-la. ¹¹ K'oaá ma-ne Nainá tsjá'nde-né nga tjina jngoo xi skónachan-la xita koi, mé-ne kàtakjeiin-la kjoa ndiso, ¹² nga kàtas'e-la kjo'in ngats'iì xi mikii mokjeiin-la kjoa kixi. Nguì ta kjoa ch'oo sasén-la.

Mé kjoa-ne nga jaajiiin-ná Nainá

¹³ Ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein 'biì-lajen kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn xi 'ñó matsjakeè-nò Na'èn-ná, nga xó k'oaá s'in jaajiiin-nò Nainá kóni nga tisa tats'en-la kjoa, mé-ne nga kitjokajiiin-nò kjo'in, nga jè Inima Tsjeè-la Nainá sítsjeeya-nò ko nga ndaà mokjeiin-nò xi kjoa kixi. ¹⁴ Xó k'oaá s'in kiichja-nò Nainá it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ngajen nokjoàya-jen, mé-ne nga jñò, tikoá s'e-nò kjoajeya-la Jesucristo, jè xi otíxoma-ná.

¹⁵ Ndí 'ndsè ko tichjaá, k'oaá s'in kixi tìtsajna. Kì nìchàajiiin-jèn jñà 'én kixi-la Cristo xi ngajen kinikatoya-nòjen, jñà xi ta 'én kinokjoà-nòjen ko xi xojoñ carta tsakoàya-nòjen. ¹⁶ 'Aán síjét'aà-la Jesucristo, jè xi otíxoma-ná ko jè Nainá xi Na'èn-ná, jè xi 'ñó matsjakeè-ná nga tsjá-ná kjoajetakòn-la xi mikii kjoehet'aà, ko tsjá kjojtjò-ná kjondaà-la nga tijnjoò takoán nga tìtsachiiná-lá. ¹⁷ K'oaá s'in síjét'aà-la nga isa tse nga 'ño kàtatsjá-la inima-nò mé-ne nga isa kixi kitsajnaà koni s'in 'nè kjoa xi ndaà tjin ko koni s'in nokjoà 'én xi ndaà tsò.

3

K'oaá tsò Pablo nga mejèn-la sìtsi'batji

¹ Xi fehèt'aà-ne ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, tìtsi'batji-nájen mé-ne jè 'én-la Nainá nitoñ xki xi ján katijchó, tikoá ndaà kàteèxkón jñà xita xi skoétjò 'én koni s'in k'ne jñò nga ndaà kiyaxkón. ² Tikoá tìtsi'batji-nájen mé-ne nga jè Na'èn-ná k' kii tsjá'nde nga ch'o siiko-najen xita ts'en ko xi ch'o s'in, nga mì tà ngats'iì xita mokjeiin-la. ³ Na'èn-ná xita kixi-né, síkitasòn 'én-la, kixiì siikitsajna-nò tikoá siikinda-nò mé-ne nga mì ch'o siiko-nò jè xita nejí. ⁴ Nga it'aà ts'e Na'èn-ná mokjeiin-najen nga tìtsanikitasòn-nò koni s'in tìtsahotíxoma-nòjen ko tákó k'oaá s'in s'e-en-isa. ⁵ Jè Na'èn-ná

kàtasíhját'aà-nò nga kòs'ín tjòcha jchaa xinguiòo koni s'ín tjòkèè ki-tseè-nò Nainá; kò nga kàtachíkjoako-nò kjo'in koni s'ín kichíkjoako-la Cristo.

Mochjeén-né nga kàtasíxá jñà xítà

⁶ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín binè-nòjen, it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, kì tì yà tsjahijtao-nò jñà xítà 'ndseé kò tichjaá xi majìn-la síxá, jñà xi mìkì k'oa's'ín síkitasòn koni s'ín tjín kjoa kixì xi ngajen kinikatoya-nòjen. ⁷ Jñò, jyeé tíjìin-nò nga mochjeén-né nga chjìngui-nájen koni s'ín kì'nè-jen k'e nga yà tsitsajnao-nòjen; mì jyò tsitsajna-jen, kiníxá-nájen. ⁸ Mìtsà ta kjotjò chichi-jen. Tà saá 'nó kiníxá-jen kò nachrjein kò nítjen kiníkijta-jen yijo-najen, mé-ne nga mì jñò sùjti-nòjen. ⁹ Kiníxá-nájen nas'ín tíj'nde-najen nga sijé-nòjen mé tsojmì xi mochjeén-najen. Jè xi mejèn-najen nga chjìngui-nájen mé-ne k'oa tìs'ín s'een koni 'nè-jen. ¹⁰ K'e nga tsitsajnao-nòjen k'oaá s'ín kì'mì-nòjen: Tsà jngoò xítà xi majìn-la síxá, tìkòà mìkì tíj'nde-la nga kòkjen. ¹¹ Jyeé kina'yà-jen nga tímajìin i'nga xítà xi majìn-la síxá nga tà jyò binchima, nga ta jñà chjajìin chja'a ñánda mì jñà oko-la. ¹² Jñà xítà koi, it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná, k'oaá s'ín bìtsi'ba-lajen, tìkòà binè-lajen nga kàtasíxá, mé-ne nga kàtátsji'a-ne yijo-la.

¹³ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, kì bijta-nò nga ndaà 'nè. ¹⁴ Tsà tjín i'nga xi mìkì síkitasòn koni tsò xojoñ jè, chítsejèn-là yá-né, kì yaá báhijtao, mé-ne nga kòsobà-la. ¹⁵ Tanga kì k'oaá s'ín nìkòo koni jngoò xítà kondra, k'oaá s'ín tènòjmíya-là nga 'én ndaà chikòo nga 'ndseé chibá.

'Én xi fehet'aà-ne

¹⁶ Tíjè-ne Na'èn-ná xi tsjá kjoa'nchán, kjit'aà nachrjein kàtatsjá-nò kjoa'nchán nítà mé kjoa-ne. Na'èn-ná kàtijnako-nò ngats'ioò.

¹⁷ Nga jye tífehet'aà xojoñ jè, kòó ndsaa tìkjii-nò 'an xi 'mì-na Pablo, nga tìsihixat'aà-nò. Nga k'oa's'ín s'iaàn firma-na, kò k'oaá s'ín kjiaà.

¹⁸ Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskiù ítjòn-la jè Timoteo

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Timoteo

¹ An, Pablo, tikjiù-lè xojon jè, nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo, nga k'oas'ín kitsjaà okixi Nainá xi ochrjekàjìin-ná kjo'in kò Nà'èn-ná Jesucristo nga titsachiñá-lá kjondaà-la. ² Ngaji Timoteo, koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè nga 'an tsakoòyandaà-lè koni s'ín mokjeiín-ná ít'aà ts'e Cristo. Nainá xi Nà'èn-ná kò Nà'èn-ná Jesucristo kàtatsjá-lè kjondaà, kàtahimakeè-lè, kàtas'e-la kjoa'nchán jìjìin inìma-lè.

Pablo tsibínè-la Timoteo nga sìkixiya xita xi kj'eíi kjohitsjeèn okóya

³ Koni s'ín tsibìtsi'ba-lè k'e nga kiaà nangui Macedonia, yaá tjini naxandá Éfeso mé-ne nga kichakjáya-la xita xi mìtsà 'én kixi nchihokóya jìjìin naxandá-la Nainá. ⁴ Ngaji Timoteo, k'oaa s'ín tjìnè-la jña xita koi, kì kù sí's'in-la cuento jchínga xi mìtsà kixi kjoa tikoá kì kù sí's'in-la kjoa xi mìkiì fehet'aà ts'e xita jchínga kjòtseé. Kjoa koi nímé chjì-la. Tà síkjaán-kjoò-ná. Mì kì osikò-ná nga mokjeiín-ná ít'aà ts'e Cristo mé-ne nga koma sikitasoán koni s'ín mejèn-la Nainá.

⁵ Xá xi tìbinè-lè, jè-né nga tsjeè tjina inìma-ná, nga tsjeè tjín kjohitsjeèn-ná koa nga ngui ndaa mokjeiín-ná; yaá nchrobát'aà-ne nga sítjòchaà xinguiáá. ⁶ Tanga tjín l'nga xita xi xìn ndiyá tjímaya; tà koií joóya-ne 'én xi nímé chjì-la. ⁷ Mejèn-la maestro ts'e kjotixoma-la Nainá kítsajna. Tanga tjìjña-ne, skanda mìkiì machiya-la 'én xi chja nga 'ñó chja nga tsò nga kixi kjoa.

⁸ Tjìjìin-ná nga jè kjotixoma xi kitsjaà Nainá, ndaa tjín tsà k'oas'ín kochjeén koni s'ín mejèn-la Nainá. ⁹ Ya-ná, kjotixoma-la Nainá, mìtsà ts'e jña xita xi ndaa s'ín. Ts'e-né jña xita xi mìkiì 'nchréñijon koa mìkiì síkitasòn; ts'e-né xita xi mìkiì beèxkón Nainá koa ótsji jé; ts'e-né xita xi mì tsjeè tjín kjohitsjeèn-la xi tjé beèhikon jè kjoatsjeè-la Nainá; ts'e-né xita xi sík'en na'èn-la kò nea-la, kò ngats'ìi xita xi xita sík'en. ¹⁰ Tikoá ts'e-né jña xita xi kjoa chijnguií s'ín, jña xi xita xa'nda, xita xi xikjín fikò chijé nga otjina. Tikoá ts'e-né jña xita ndiso kò xita xi mìtsà 'én kixi chja, jña xita xi ch'o tjín kjoa xi s'ín xi kondra ts'e kjohitsjeèn xi kixi tjín. ¹¹ Jè kjohitsjeèn kixi, k'oaa tjín xi okóya jña 'én jeya-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Nainá xi 'ñó jeya tjina, jè kisingatsja-na nga 'an kichjaya 'én koi.

Mé kjoa-ne nga kitsjaà-la kjondaà Nainá jè Pablo

¹² Tsjaà-la kjondaà Nà'èn-ná Jesucristo. Ndaa chjì-la nga kitsjaà-na nga'ñó tikoá ndaa kijtseè ikon-na nga 'an kisingatsja-na xa-la, ¹³ nas'ín k'e nga sà ítjòn, 'ñó ch'o kis'iaàn; kichjàjno-la Nainá; kondra kiùtjingui-la; toòn kijtseè xita-la. Tanga kjòhìmakeè-na Nainá, nga kj'eè kù be, koa kj'eè kù mokjeiín-na ít'aà ts'e Cristo. ¹⁴ Tanga jè kjotjò-la Nà'èn-ná isaá 'ñó tse kitsjaà-na tikoá kishiseèn-na nga mokjeiín-na kò kitsjaà-na kjoatjòcha-la nga jè Cristo tjìnjakoa.

¹⁵ Jña 'én koi, ngui 'én kixi-né. Mochjeén-né nga kòkjeiín yije-la xita nga jè Jesucristo j'ii j'isò'nde nga kochrjekàjìin kjo'in ngats'ìi xita xi jè tjín-la. Ngats'ìi xita xi ch'o s'ín, 'aán tjìna ítjòàn nga tshotsjia jè. ¹⁶ Nas'ín 'ñó ch'o

kis'iaàn, Nainá kis'e-la kjoħimatakòn it'aà ts'an. Jñà xita, k'e nga skoe kó s'in kisiko-na Na'èn-ná Jesucristo, nga 'ñó tjin-la kjoatsetakòn, tikoáá kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo nga s'e-la kjoabinachon nita mé nachrjein-ne. ¹⁷ Nainá, nga kàtjna, kàtas'e-la kjoajeya nita mé nó, nita mé nachrjein-ne nga jè otixoma nita mé nachrjein-ne koa mìkìl kjoehet'aà nachrjein-la nita kjé-ne, tikoá mìkìl tsejèn ñánda tjna koa nguì jè tajngoò xi Nainá. K'oas'in kàtama.

¹⁸ Ngaji Timoteo koni tsà ki'ndí-na xan-lè, sìngatsja-lè 'én koi, koni s'in kitsò xita xi kisikjeén Nainá nga kiichja it'aà tsiji, mé-ne nga it'aà ts'e 'én koi, tsjá-lè nga'ñó nga ndaà sixá-la Nainá koni s'in sixá soldado. ¹⁹ Ndaà kàtakjeiin-lè it'aà ts'e Cristo, tikoá ndaà kàtjna kjoħitsjeèn-lè. Tjin i'nga xita xi mìkìl kisis'in kjoħitsjeèn xi ndaà tjin. K'oáá komà-ne nga kisikje-la ikon nga mì tì kù kòkjeiin-la. ²⁰ K'oáá s'in komàt'in jè Himeneo kò Alejandro xi 'an kisikítsajna koa xita nejí mé-ne nga kàtakixiya-ne nga mì taxkì kichjajno-la Nainá.

2

Mochjeén-né nga kítsi'batjia xinguiá

¹ Jè kjoa xi isa 'ñó mochjeén, k'oáá s'in tìbinè-nò nga titsi'batjiò ngats'ìi xita, tinókoat'aà-la Nainá, titsi'ba-la Nainá, tji-là kjondaà it'aà ts'e ngats'ìi xita xi tjin nga tjsa isò'nde. ² Mochjeén-né nga kítsi'batjia xi xitaxá ítjòn títsajna kò ngats'ìi xi kjotixoma tjiya tsja mé-ne nga 'nchán kítsajna-ná tikoá tafi tafi sijchá yijo-ná tikoá jchaxkoán Nainá kò jchaxkoán kjoa xi ndaà tjin. ³ K'e nga k'oas'in s'eén ndaà tjin koa ndaà sasén-la Nainá xi ochrjekátji-ná kjo'in. ⁴ Nainá, jè xi mejèn-la nga ngats'ìi xita kitjokàjiin kjo'in tikoá sijiin-la kós'in tjin xi kjoakixi. ⁵ Tà jngoò ma Nainá; tikoáá tà jngoò ma xita xi chjatji-ná it'aà ts'e Nainá, jè xita xi Jesucristo 'mì. ⁶ K'e nga kichiya nachrjein-la Nainá, Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en mé-ne nga kochjítji-ne ngats'ìi xita nga ma kitjokàjiin kjo'in. K'oáá s'in kis'iin nga kisijiin yije-la xita. ⁷ 'Aán kjòngatsja xá jè nga 'an tsibíxáya-na Cristo nga kichjaya 'én ndaà-la tikoá kokoóya-la jñà xi mìtsà xita judío nga kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo tikoá skoe xi kjoakixi. 'Én kixi xi tìxan-lè, mìtsà 'én ndiso.

⁸ It'aà ts'e xita x'in, mejèn-na k'e nga chjat'aà-la Nainá nita ñánda i'nde títsajna, tsjeè kàtasíktsajna inima-la k'e nga skimìtjen-la tsja Nainá. Kì kjoajti tjiin inima-la, koa kì nchikjaán-kjoò-jèn. ⁹ Tikoá jñà íchjín, jè nikje xi ndaà ok'in-la kàtakjá. Kì nikje chjí ókjá. Kì taxkì sí'ñójno skò kò yijo-la tsojmi xi 'ñó chjí koni kichá oro kò perla. Chiba chiba kàtindaà yijo-la mé-ne nga mì xita skòtsejèn-jno-ne. ¹⁰ Ta saá xá xi ndaà tjin kàtas'in koni s'in ok'in-la jñà íchjín xi beèxkón Nainá. ¹¹ Jñà íchjín jyò kàtítsajna k'e nga skóta'yà 'én-la Nainá; kàta'nchréñijon-la jè xi okóya. ¹² 'An, mìkìl tsjaà'nde nga jñà íchjín kotixoma-la xi xita x'in koa kòkòya-la. Íchjín, jyò kàtítsajna. ¹³ Koií kjoa-la jè Nainá ítjòn tsibíndaà Adán, iskan tsibíndaà Eva. ¹⁴ Mìtsà jè Adán xi kichonachan-la; jè Eva xi chjoón-la. K'oáá s'in komà-ne nga kisakò jé-la. ¹⁵ Tanga, jñà íchjín, tsà sùkitasòn koni s'in mejèn-la Nainá nga s'e-la ixti, kitjokàjiin kjo'in. Mochjeén-né nga ndaà kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo, nga s'e-la kjoatjòcha, nga tsjeè kítsajna koa ndaà sùjchá yijo-la.

3

Kjoa xi mochjeén ts'e xita xi s'kinda naxandá-la Nainá

¹ 'Én jè, nguì 'én kixi-né: Tsà tjín jngoò xita xi mejèn-la xá nga naxandá-la Nainá s'kinda, 'ño ndaà tjín xá xi mejèn-la. ² Jè xita xi s'kinda naxandá-la Nainá mochjeén-né nga ndaà s'jin mé-ne nga mì yá xi ch'o kitso-la. Jngoò chjoón s'e-la; jngoò xita xi indaà tjín ikon; xita xi ndaà kosòn-la yijo-la; xita xi yaxkón nga ndaà tísíchá yijo-la; xi ndaà sí's'in-la xita xi bijchókon; xita xi ndaà ma-la okóya; ³ xi mìtsà xita ch'i; xi mìtsà xita kjaán-ko; xi mìtsà ton chijé kjòtsjakeè. Jè xita xi mochjeén xi ndaà xita, xi mìtsà kjoasiì sí's'in-la, xi mìtsà ton kájno-la. ⁴ Mochjeén-né nga ndaà kjotíxoma-la xita ni'ya-la; ndaà s'ikixi ixti-la mé-ne nga s'e-la kjoxkón ixti t'ikoa s'ikitasòn koni s'ín tsò xita jchínga-la. ⁵ Tsà mìkiì ma-la otíxoma-la xita ni'ya-la, ¿kó s'ín koma s'ikinda xita naxandá-la Cristo? ⁶ Jè xi s'ikinda xita naxandá-la Nainá jè xi mochjeén xi kjòtseé kòkjeiín-la, mé-ne nga mì 'nga ikon koma-ne nga mì kjo'in s'e-la koni komàt'in xita nejí. ⁷ Mochjeén-né nga ndaà s'ijchá yijo-la mé-ne nga skoexkón-ne jña xita xi mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo nga mì ch'o k'jna, nga mì jè xita nejí s'ikijne-la.

Kjoa xi mochjeén ts'e xita xi s'ichját'aà-la naxandá-la Nainá

⁸ K'oaá t'is'ín tjín ts'e xita xi s'ikitasòn xá nga s'ichját'aà-la xita naxandá-la Nainá, jña mochjeén xita xi yaxkón nga ndaà nchisíchá yijo-la. Mìkiì koma s'ikjat'jya-la 'én xi chja. Mìkiì koma xán koahijtakò. Mìkiì koma ton chijé kòtsjakeè. ⁹ Mochjeén-né nga ndaà kàtafit'aà-la kjoat'j' ma xi jye tsakó Nainá koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. T'ikoa mochjeén-né nga tsjeè kàtasíkítsajna kjohítsjeèn-la. ¹⁰ Jña xita xi s'ikitasòn xá nga s'ichját'aà-la xita naxandá-la Nainá, ítjòn kàtachit'aà tsà nímé kjoa tjín-la, ikjoàn, k'eé kàtasíkitasòn. ¹¹ K'oaá t'is'ín tjín ts'e íchjín; mochjeén-né nga yaxkón nga ndaà nchisíchá yijo-la. Mì 'én ndiso kichja. Indaà k'oèè ikon. Ndaà s'ikitasòn yije nita mé kjoa-ne. ¹² Jè xita xi s'ikitasòn xá nga síchját'aà-la xita naxandá-la Nainá, mochjeén-né nga tà jngoò chjoón s'e-la. Ndaà kàtatíxoma-la ixti-la ko xita ni'ya-la. ¹³ Jña xita xi ndaà s'ikitasòn xá koi, isa ndaà jchaxkón koa isa 'ño ndaà s'e ikon koni s'ín mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo Jesús.

Kjoa'ma-la Nainá

¹⁴ Mejèn-na nga k'jikon n'iton-lè, tanga tsà koií nachrjein-la kochrjein-ya-na, k'oaá ma-ne t'ikjil-lè xojon jè ¹⁵ mé-ne nga jcha-ne kós'ín kitsajna k'oaá xita xinguiáa ya jjiìn naxandá-la Cristo xi t'jnakon. Jè naxandá-la Cristo tjíya tsja 'én kixi-la Nainá. ¹⁶ Nguì 'én kixi-né nga 'ño jeya jè kjoa'ma-la Nainá xi jye tsakó koni s'ín yaxkoán Nainá: Nainá, xitaá komà nga j'iì i isò'nde; it'aà ts'e Inimá Tsjeè-la ki'ya-la nga tjín-la kjoakixi; jña àkjalè kijtseè-né; 'én-la kinokjoàyajjiìn-la ngats'ìi xi mìtsà xita judío; nga t'jtsa isò'nde kòkjeiín-la xita it'aà ts'e Cristo; jeya kitjoéjtò-ne ján ngajmii.

4

Xita xi mìtsà 'én kixi kòkòya

¹ Tanga jè Iníma Tsjeè-la Nainá ndaà bénojmiya-ná nga tsò: k'e nga chiba nachrjein chija-isa-la nga kjoíí òngòò k'a Cristo, s'ée xita xi mì tí kii kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo. Yáá kjit'aà-la iníma ch'o-la neii xi konachan koa kjohitsjeen-la neii sikitason. ² Jñà kji'nchré-la xita ndiso xi jò isen tjin-la. Xita koi, nga jye kjótáajáajin kjohitsjeen-la, mì tí kindá fiko-ne kjoach'o xi nchis'in. ³ Jñà xita koi mìkii tsjá'nde nga kixan xita. Tikoáá tjin tsojmì xi ma chine, mìkii tsjá'nde nga koma chjine. Tanga tsojmì koi, Nainá tsibindaà nga tíj'nde-la nga koma skine xita xi mokjeiin-la ko xi ndaà tíjiiin-la kjoakixi. K'e nga skine tsjá-la kjondaà Nainá. ⁴ Ngats'ii tsojmì xi Nainá tsibindaà, ndaà-né, mìkii koma kináchrjenguaá. Koma sikjeén yije tsà k'oi-lá kjondaà Nainá k'e nga sikjeén. ⁵ Jè 'én-la Nainá siitsjeè tsojmì k'e nga kinókjoat'aà-lá.

Jngòò ch'nda-la Cristo xi ndaà síxá

⁶ Ji, tsà k'oas'in kókóya-la jñà xita xinguaá kjoa koi, 'ñó ndaà síxát'aà-la Cristo Jesús. Skason-isa kjohitsjeen-lè it'aà ts'e 'én xi mokjeiin-ná ko kjohitsjeen xi ndaà tjin xi ndaà t'imitjingui-la.

⁷ Tanga kì taxkì nìs'in-la 'én jhínga ts'e isò'nde xi nímé chjí-la xi tà kjohitsjeen-la xita. Tinè-la yijo-lè nga chaxkoin Nainá. ⁸ Tsà kìnè-lá yijo-ná nga k'oi-lá nga 'ñó, sakó chiba-la kjondaà, tanga tsà kìnè-lá iníma-ná nga ndaà jchaxkoán Nainá, isáá sakó-ná kjondaà xi mochjeén-ná nga kjit'aà nachrjein. Sakó-ná kjondaà i it'aà nangui ko nga koma iskan tikoáá sakó-ná ján ngajmii. ⁹ 'Én koi, 'én kixi-né. Mochjeén-né nga kàtakjeiin yije-la xita. ¹⁰ Koií k'oas'in bìnè-lá xá yijo-ná, tikoá nìkjiaán kjo'in nga jè titsachiñá-lá Nainá xi tíjnakon xi ma-la ochrjekajin kjo'in ngats'ii xita. Jñà-né xi kitjokajin kjo'in xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo.

¹¹ K'oáá s'in tatixoma-la jñà xita, k'oa tì s'in takóya-la 'én koi. ¹² Kì yá xi ochrjekàngui-lè nas'in nguì sá ixti-isi. Yá jjiin-la xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo, ji, ndaà t'in ítjoín mé-ne skingui-ne kós'in nokjoi, kós'in 'ni, kós'in tjòcha 'yi Nainá ko xita, [kós'in ndaà tíjna iníma-lè], kós'in mokjeiin-lè it'aà ts'e Nainá, kós'in tsjeè tñijchí yijo-lè nga nguixkon Nainá. ¹³ Skanda k'e nga kìjchokon-lè, k'oaá s'in t'jin: tìxkejiin-la xita 'én-la Nainá; tinè-la nga 'ñó kàt'ée-la ikon; tikoá takóya-la. ¹⁴ Kì nìjchàajin-jèn nga síxát'aà-la Nainá it'aà ts'e kjotjò xi kitjoe-lè k'e nga jñà xita jhínga-la naxandá-la Nainá tsohósòn-lè tsja nga jñà kiichja ngajo-la Nainá it'aà tsiji.

¹⁵ It'aà ts'e kjoa koi, kjit'aà nachrjein tìyakoii, tikoá tìxákoii mé-ne nga skoe yije-ne xita nga ndaà tímajhíngakoi. ¹⁶ Ndaà tìkindii yijo-lè mé xi 'ni. Tikoá t'jin kindá jè 'én xi okoóya-la xita. Kixi tijnì. Tsà k'oas'in sikitason, ngaji, kitjokajin kjo'in; tikoáá kitjokajin kjo'in jñà xita xi 'nchré-lè.

5

Kjondaà xi mochjeén it'aà ts'e xita xi kj'eii

¹ Jñà xita xi jye 'ñó jhínga, kì taxkì nìkaká-la; k'oaá s'in ténójmiya-la koni tsà nà'èn-lè ma; tikoá jñà xi isa ixti-isa, k'oaá s'in ténójmiya-la koni tsà 'ndsì ma. ² Jñà íchjín xi jye 'ñó jhínga, k'oaá s'in ténójmiya-la koni tsà nea-lè ma. Jñà xi íchjín ixti k'oaá s'in ténójmiya-la koni tsà tichji ma nga nguì tsjeè tíjna kjohitsjeen-lè.

³ Tìsikòò jñà íchjín xi jye k'en x'in-la tsà kixi kjoa nga tsjin xi osiko. ⁴ Tsà tjin íchjín ka'an xi tjin-la ixti, ko tsà tjin-la ixti 'ndeji, ixti koi, ítjòn kàtasikitason ya ni'ya-la kós'in beèxkón Nainá. Kàtasiko xita xikjín, mé-ne

nga tsjá ngajo-la kjoatjòcha ts'e xita jchínga-la. Kjoa koi, ndaà tjín. K'oaá s'in sasén-la Nainá. ⁵ Jè chjoón ka'àn xi kixi kjoa nga tjína tajngoò, Nainá ñót'aà-takòn ko nachrjein ko nitjen bítsi'ba nga chjat'aà-la Nainá. ⁶ Tanga jè chjoón ka'àn xi kjotsja ts'e isò'nde xi ch'o tjín tsjá-la yijo-la, it'aà ts'e Nainá tjínak'en-né nas'in tjínakon. ⁷ K'oaá s'in tatixoma-la kjoa koi mé-ne nga ndaà siijchá-ne yijo-la nga mì yá xi ch'o kitso-la. ⁸ Tsá yá xi mìkii siikinda xita xíkjin nga siichját'aà-la, mats'iaqo ítjòn-ne xi ya títsajnakò ni'ya-la, tsà mì k'oaá s'in kosiko xíkjin, mìkii nchisikitasòn 'én xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo. Isáa ch'o nchisikítsajna yijo-la mì k'oaá-ne koni jña xita xi mìkii mokjeiin-la 'én-la Nainá.

⁹ Íchjin ka'àn xi sit'aà xojon nga kochját'aà-la, tà jña-né xi tsato jàn kaàn nó tjín-la xi kixi tsibitsajnakò x'in-la, ¹⁰ jña xi 'ya-la nga ndaà kisijchá yijo-la ts'e xá xi ndaà tjín: tsà ndaà kisijchá ixti-la, tsà ndaà kisis'in-la xita xi ijchòkon ni'ya-la, tsà tsaníjno ndsoko xita-la Cristo nga ndaà kisis'in-la, tsà kisichját'aà-la xita xi kjoa títsajjin. Tsà k'oas'in kisikitasòn yije xá xi ndaà tjín, koma sit'aà xojon.

¹¹ Tanga jña íchjin ka'àn xi sa ixti isa mìkii koma xojon sit'aà. K'e nga x'in kjoajjin-la, mìtsà 'iin koma-la nga kinchat'aàxin-la Cristo nga kixan ìjngoò k'a-ne. ¹² Tsà k'oas'in s'iin, kjo'iin s'e-la nga mìkii nchisikitasòn koni s'in kitsjaà tso'ba nga sa ítjòn. ¹³ Íchjin koi, tikoáá mangaá-la nga xki xi ján ni'ya binchimajto. Ma ts'eé-né. Mìtsà tà ma ts'eé. Tikoáá 'én ndiso bíxkó. Chjajjin chja'a ñánda mì jña oko-la. ¹⁴ 'An, k'oaá s'in mejèn-na nga kátixan ìjngoò k'a-ne jña íchjin ka'àn xi sa ixti isa. Kátas'e-la ixti. Ndaà kátatixoma ni'ya-la mé-ne nga mì ch'o kichjajno-ná xi kondra. ¹⁵ Tjín i'nga íchjin ka'àn xi jye tsohófaya-ne, jè kiit'aà ìjngoò k'a-la xita neji.

¹⁶ Tsà jngoò xita xi mokjeiin-la 'én-la Nainá tsà tjín xíkjin xi chjoón ka'àn, mochjeén-né nga kátasíchját'aà-la xíkjin mé-ne nga mì jè naxandá-la Cristo ñó skané-ne xá. Jè naxandá-la Cristo komaá kosiko xi kixi kjoa nga ngui ndí chjoón ka'àn ima.

¹⁷ Jña xita jchínga xi ndaà otixoma ya naxandá-la Nainá, ok'in-la nga isa ndaà jchaxkón koa kochját'aà-la xi mochjeén-la, mats'iaqo-ne jña xi chjaya koa okóya 'én-la Nainá. ¹⁸ Xojon-la Nainá, k'oaá s'in tíchja nga tsò: "Jè nchraja xi síxá, kí na'ya bí'a tso'ba." Tikoáá tjít'aà xi tsò: "Jè xita xi síxá, mochjeén-né nga kátachji-la."

¹⁹ Kì kii nìs'in-la tsà yá xi óngui xita jchínga xi otixoma ts'e naxandá-la Nainá tsà mì jò jàn ma-ne xita xi kijtsee-ne xkon kjoa xi komà.

²⁰ Tanga jña xita jchínga xi ótsji jé-isa, tikaká-la nga nguixkon ngats'ii xita naxandá-la Nainá, mé-ne jña xita xi i'nga k'oaá s'in sincháxkón-ne.

²¹ Tibìnè-lè nga nguixkon Nainá ko Na'èn-ná Jesucristo ko àkjale-la xi xó jè jaajjin-ne, ndaà tikitasoin kjoa koi. Nímé kjoa xi bndaajjin k'e nga kj'eè kii 'ya-la tsà kixi kjoa. Kì chjaajjin xita xi nìs'in-la; ngàsòn tìs'in yije-la. ²² Kì yá xita xi taxki chjaajjin nga kjósòn-la ndseji k'e nga k'oi-la xá jjiin naxandá-la Nainá. Ítjòn ndaà tikítsjin mé-ne nga mì jì kokot'aà-lè jé-la xita xi kj'eji. Tsjeè tjini.

²³ Nga ch'in tjín kjit'aà-la indso'boi, kí tà nandá 'yoi, tikoáá t'i chibi nandá vino.

²⁴ Tjín i'nga xita xi tik'e 'ya-la jé-la k'e nga tikj'eè sindaajjin. Tanga tikoáá tjín i'nga xi iskan 'ya-la. ²⁵ K'oa tìs'in tjín xá xi ndaà tjín, tjín xi niton

beè xita. Tikoáá tjin xá ndaà xi mì nìton 'ya-la tanga mìkiì koma jngoò k'a sijnama. Iskan jcha-la.

6

¹ Ngats'ìi xita naxandá-la Nainá xi ch'ìnda títsajna'ño, ndaà kàteèxkón nei-la mé-ne nga mì yá xi ch'o kichajajno-la Nainá ko 'én xi okoýaá it'aà ts'e Cristo. ² Jñà xita ch'ìnda xi mokjeiín-la nei-la it'aà ts'e Cristo, mochjeén-né nga ngásòn ndaà kàteèxkón nei-la nga 'ndseé joó it'aà ts'e Cristo. Isáá ndaà kàtasíxá-la nga ngásòn mokjeiín-la 'én-la Nainá tikoá tsjakeè xikjín.

Jñà 'én koi, takóyi tikoá tìnókjoayi.

Kjoa xi sakó-ná k'e nga ton matsjachaá

³ Tsà tjin xita xi kje'eií tsò 'én xi okóya nga mì tjinngoò ikon koni tsò 'én ndaà-la Na'én-ná Jesucristo tikoá mìkiì tjinngoò ikon it'aà ts'e kjoatixoma koni s'ín yaxkoán Nainá. ⁴ Xita koi, xita 'nga takòn-né, nímé machjya-la. 'Nó tsjakeè nga ótiya-ne 'én xi nímé chjì-la. Yáá nchrobát'aà-ne nga maxitakòn-chaá xinguiáá, nga bixkán-kjoáá, nga nokjoàjno-lá xinguiáá 'én xi ch'o tsò, tikoá ch'o nìkítsjeèn it'aà ts'e xita xi kje'eií. ⁵ Tikoáá yáá nchrobát'aà-ne nga kjit'aà nachrjein nchikjaán-kjoò jñà xita xi mì kixi síkjeèn kjohítsjeèn-la ko mì kjoakixi fit'aà-la. K'oaá s'ín síkítsjeèn, tsò-né: tsà ndaà jchaxkoán Nainá, yáá sakó-ná ton. Ngaji, ki k'oaá tjin kjoa xi nìkítsjìin. ⁶ Kixijí kjoa, tseé kjondaà sakó-la xita k'e nga beèxkón Nainá tsà tikoá tsja tjin-la inima-la mé xi tjin-la. ⁷ Nga nímé xi kich'a k'e nga kits'iaán j isò'nde. Tikoáá nímé xi kjikoaá k'e nga kiyá. ⁸ Tsà tjin-ná tsojmì xi chineé koa tjin-ná nikje xi chikjá, mochjeén-né nga tsjaá kjingoò-lá takoán. ⁹ Tanga jñà xita xi mejèn-la kjoanchiná, nga mìkiì chikjoako-la kjohítsjeèn xi ch'o tjin nga kjìn tsojmì mejèn-la, yáá kixongui ch'an koa yáá singui'ño. 'Nó mejèn-la kjoa xi nímé chjì-la koa xi ch'o síko-ná, kjoa xi síkíts'ón xita koa yáá chijajjìin. ¹⁰ K'e nga ton matsjachaá, yáá mats'ia-ne kjoa ts'e jé ko ngats'ìi kjoa xi ch'o tjin. Tjin i'nga xita xi jye chinchat'aaxìn-la kjoa xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo jè ngatjì-la nga tse ton mejèn-la. K'oaá s'ín ma-ne nga tijnà-ne tse kjo'in tsjá-la yijo-la.

Tìnè-la yijo-lè kjoa xi mokjeiín-lè

¹¹ Tanga ngaji xi xita-la Nainá 'mì-lè, tìsìt'aaxìn-la ngats'ìi kjoa koi. Jè t'in tjingui-la xi kjoakixi. Jchaxkoín Nainá. Ndaà kàtakjeiín-lè it'aà ts'e Cristo. Kàtas'e-lè kjoatjòcha. Kàtas'e-lè kjoatsetakòn. Indaà kjoa tìkìjni inima-lè. ¹² Ndaà tìxkàtjì kjoa xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. Kì nìkìjna-jèn ndjyá kixi ts'e kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà nita kjé-ne. Nga koií xá kùchja-lè Nainá. Ngaji jyeé k'oas'ín ndaà kits'ii ndsoboi nga kinikixiyi 'én xi mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo nga nguixkon xita xi kjìn ma-ne nga kii'nchré. ¹³ I'nde jngoò xá tibinè-lè nga nguixkon Nainá xi síkítsajnakon yije nita mé xi tjin, tikoá nguixkon Jesucristo xi ndaà kitsjaá tso'ba nga kisikixiya 'én ndaà-la k'e nga kùchja nga nguixkon Poncio Pilato. ¹⁴ K'oaá s'ín tìhotixoma-lè, ndaà tìkitasoìn kjoatixoma koi; kì nìkìtjìya-la mé-ne nga mì yá xi kochrjengui-lè skanda k'e nga kjoijí jngoò k'a Na'én-ná Jesucristo. ¹⁵ K'e nga kijchòya nachrjein, Nainá, k'oaá s'ín sìkitason yije kjoa koi. Mé t'è ndaà-la Nainá nga jè tajngoò tìhotixoma. Jè tìjna itjòn-la jñà xi xitaxá itjòn títsajna tikoá tìjna itjòn-la jñà xi xita sko-la títsajna. ¹⁶ Tajngoò Nainá xi xó k'oas'ín tìjna-ne nga mìkiì biyáa. Yáá tìjnajjìin kjoahiseèn nànda

mì yá xi koma kjjchò kinchat'aà-là. Nì saá jngoò xitá beèxkon nì mikiì tji'nde-là nga skoexkon. Nainá, kjit'aà nachrjein jeya kàtjna. Kàtayaxkón kjotixoma-là nita kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

¹⁷ Jñà xitá nchiná xi tjin i isò'nde, k'oaá s'ín tìnè-là: “Kì bí'nga-là ikon.” Kì koií ma'ñót'aà ikon kjoanchiná xi tjin-là nga tà nìton fehet'aà. Jè kàtama'ñót'aà ikon Nainá xi tijnakon nga jè tsjá yije-ná xi mochjeén-ná skanda síkatonè-là mé-ne nga kò kjotsja sikjeén tsojmì xi tsjá-ná. ¹⁸ Koatìn-là, kjondaà kàtas'ín. Kàtas'e-là kjoanchiná nguixkon Nainá it'aà ts'e kjondaà xi s'ín. Kì kjoaxkon fikjaá, kò inima-là kàtatsjá itsé-là xikjín mé xi tjin-là. ¹⁹ Tsà k'oas'ín siikitasòn nachrjein i'nde, s'eé-là kjoanchiná xi mikiì kjoehet'aà k'e nga jye títsajna nguixkon Nainá. Tikoá tjoé-là kjondaà xi nguì ts'e kjoabinachon.

'Én xi fehet'aà-ne

²⁰ Ngaji Timoteo, ndaà tikitasoin 'én ndaà-là Nainá xi jì kjòngatsjei. Kì kii na'yà-là 'én ndiso xi nímé chji-là. Kì kii nìs'in-là kjoa xi chitiya-ná ts'e kjoachjine ndiso. ²¹ Tjin i'nga xitá xi k'oa tjin kjohitsjeèn fitjingui-là. K'oaá ma-ne nga chinchat'aaxin-là kjoa xi mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo.

Jè kàtijnako-lè kjondaà-là Nainá.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiski-la Timoteo

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Timoteo

¹ 'An, Pablo, tìkjiù-lè xojon jè. Nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oaá s'ín kjòmejèn-la Nainá. K'oaá s'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga kíjnakon iníma-ná it'aà ts'e Cristo Jesús. ² Ngaji Timoteo xi 'ño matsjake-lè koni tsá ki'ndí ts'an xan-lè, Nainá xi Na'èn-ná ko Na'èn-ná Jesucristo kátatsjá-lè kjondaà, kàtahímakeè-lè, kátas'e-la kjoa'nchán jjiin iníma-lè.

'En xi tsjá Pablo it'aà ts'e Cristo

³ Mikìl jchàajiiin-na ko nachrjein ko nitjen bìtsi'batjì-lè tìkoa tsjaà-la kjondaà Nainá, jè xi 'an bexkoán koni s'ín kíjtseèxkón jña xítà jchínga-na nga ngui tsjeè tjín kjohítsjeèn-na. ⁴ K'e nga bìtsjeèn-na kjoa ts'e ndáxkoiin mejèn-na nga skoeè ìjngoo k'a-lè mé-ne nga kotsja-la iníma-na. ⁵ Bìtsjeèn-na nga ngui ndaa mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo koni s'ín kòkjeiín ítjón-la neajáchá-lè Loida ko nea-lè Eunice. 'An k'oaá s'ín makixi-na nga ngaji tìkoaá ndaa mokjeiín-lè.

⁶ Koií k'oas'ín tìsikítsjeèn-lè nga isa ndaa tìkjiín kjotjò xi kitsjaà-lè Nainá nga ndaa tixá-la, jè kjotjò xi kitjoé-lè k'e nga 'an tsakàson-lè ndsaa. ⁷ Nainá, mìtsà iníma tsakjón kitsjaà-ná. Jè kitsjaà-ná Iníma Tsjeè-la nga tsjá-ná nga'ño, nga tsjá-ná kjoatjòcha, nga tsjá-ná kjohítsjeèn kós'ín s'eén nga kixi síjchá yijo-ná. ⁸ Koií kjoa-la kì masobà-lè nga nokjoàkoií xítà it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Tìkoa kì masobà-lè xi it'aà ts'an nga ndayá tijná'ya koií kjoa-la nga ya sixát'aà-la Na'èn-ná. Tìkjeiín-ko-ná kjo'in xi it'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Jè Nainá tsjá-lè nga'ño xi kochjeén-lè. ⁹ Nainá, jyeé tsachrekàjiiin-ná kjo'in. K'oaá s'ín kùchja-ná nga tsjeè síjchá yijo-ná. Mìtsà koi kjoa-la nga ndaa k'ine. Koi-né nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá tìkoa kitsjaà-ná kjondaà-la xi it'aà ts'e Cristo skanda tisa tàts'en-la kjoa k'e nga tìk'jeè sindaa isò'nde. ¹⁰ I'ndeí Nainá jyeé tsakó kjondaà-la nga jyeé j'ii Jesucristo xi ochrekàjiiin-ná kjo'in. Jaàxin-ná nga'ño-la kjoabiyaà. Xi it'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, tsakó-ná kjoabinachon tìkoa tsakó-ná nga mìtsà jngoo k'a kiyá nítà kjé-ne.

¹¹ Nainá, 'aán kisingatsja-na xá jè nga 'an kichjàya 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tsibíxáya-na it'aà ts'e xá-la nga 'an kokoòya-la jña xi mìtsà xítà judío. ¹² Tseé kjo'in tìsikjiaán tà jè ngatji-la 'én xi 'an chjàya. Tanga mikì masobà-na. Jyeé tjiin-na nga it'aà ts'e Cristo mokjeiín-na. Tìkoaá ndaa tjiin-na nga ta jngoo jè Nainá xi tjín-la nga'ño. Ndaa sjiikinda jè xá xi 'an kisingatsja-na skanda jè nachrjein k'e nga kjoí ìjngoo k'a-ne Jesucristo.

¹³ Ndaa tjiin takoìn 'én ndaa xi 'an tsakoòya-lè koni s'ín tjín 'én xi mokjeiín-ná ko kjoatjòcha xi tjín-ná nga Cristo titsajnaoá. ¹⁴ Ndaa tìkitasoìn xá ndaa xi jì kjòngatsjei. Jè síichját'aà-lè Iníma Tsjeè-la Nainá xi tijnajiiin iníma-ná.

¹⁵ Jyeé tjiin-lè ngats'ii xi títajna nangui Asia, jyeé kitsjeiín takòn-na, koni jè Figelo ko Hermógenes. ¹⁶ Nainá kàtahímakeè xítà ni'ya-la Onesiforo. Kjiin k'a j'ii síjehikon-na. Mikìl kjòsobà-la nas'ín ndayá tijná'ya.

17 Tà saá, k'e nga j'ii i Roma skanda mikii kisikjáya nga 'ño tsohótsji-na skanda kó nga kisakò-la ñánda tijna. 18 Na'èn-ná kàtahimakeè jè Onesíforo k'e nga kijchò nachrjein-la Nainá. Ngaji jyeé ndaà tjiin-lè, ndaà kisichját'aà-ná ján Éfeso.

2

Timoteo, jngoò soldado-la Cristo xi ndaà síxá-la

1 Ngaji Timoteo koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè, tjiin-la nga'ño yijo-lè it'aà ts'e kjondaà xi tsjá Jesucristo nga jè titsajnaakoá. 2 Jè 'én xi kina'yà-ná nga kichjaya nguixkon nga kjin ma xita xi kil'nchré, k'oaá s'in takóya-la xi xita kixi xi ndaà ma-la okóya mé-ne k'oa tís'in kókóya ngajo-la xita xi k'ejí.

3 Ngaji Timoteo, tikjeiin-ko-ná kjo'in nga ndaà mít'aà-la Jesucristo koni jngoò soldado xi síkjeiin kjo'in. 4 Jngoò xita xi soldado síkitasòn mikii tji'nde-la nga k'ejí xá skóngajiin xi tjin isò'nde, tjinè-la nga ya síkitasòn-la jè xi kitsjaà-la xá mé-ne nga ndaà kijnako. 5 K'oaá tís'in tjin jè ts'e xita xi síská. Tsà mì kixi síská koni s'in tjin kjotixoma-la mikii tjoé-la chji-la. 6 Xita xi bínè-la yijo-la nga ndaà síxá nga bitje tsojmi tje, k'e nga jye kojchá tsojmi, jè tjoé ítjòn chiba-la tsojmi xi majchá koni tsà chji-la. 7 Tikítsjiin koni s'in tixan-lè. Jè Nainá isa ndaà tsjáya yije-lè kjohítsjeèn.

8 Tikítsjiin it'aà ts'e Jesucristo, jè xi jaáyajiin-la mik'en xi tje-la xitaxá ítjòn xi David ki'mì. K'oaá tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya. 9 Koií kjoa-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya, tsikjaán kjo'in skanda na'ño kicha tjit'aà'ñoá nga tijná'ya ndayá koni jngoò xita xi 'ño ts'en. Tanga jè 'én-la Nainá mitsà tjit'aà'ño jya ndayá. 10 Koií kjoa-la tsikjaán yije kjo'in xi kjondaà ts'e xita xi xó jaajjin-ne Nainá mé-ne nga tikoá kitjokàjiiin-ne kjo'in xi it'aà ts'e Cristo Jesús; s'èé-la kjoajeya xi mikii fehet'aà nita kjé-ne.

11 'Én koi, 'én kixi-ne nga tsò:

Nga ya k'en-koaá Cristo, tikoá yaá kitsajnakon-koaá.

12 Tsà chikjoa-ná kjo'in tikoá yaá kotixomakoá Cristo.

Tsà kixoán mikii bexkoan, jè k'oaá ti kitsq-ná mikii bexkoan.

13 Tsà mikii síkitasoán 'én xi nokjoá, tanga Nainá síkitasòn 'én xi chja.

Mikii koma sijkatjija 'én-la.

Jngoò xita xi ndaà síxá-la Cristo

14 Tikítsjeèn-la kjoa koi. Tinókjoakoi nga nguixkon Nainá mé-ne nga mì kohótiya-ne kjoa ts'e 'én. Jè kjoa xi chitiya-ne nimé chji-la. Tà saá síkits'ón xita xi nchré. 15 'Ñó ndaà tjinè-la yijo-lè mé-ne nga ndaà kijna-ne nga nguixkon Nainá. Nimé xi kosobà-lè nga ndaà tjin xá-lè koa ndaà okoòyi 'én kixi-la Cristo. 16 Ki taxki nokjoà-jèn 'én xi mikii sasén-la Nainá xi nimé chji-la. Jña xita xi k'oas'in chja, isaá 'ño binchat'aaxin-isa-la Nainá. 17 Jña 'én xi ch'o tsò k'oaá ngaya-la koni ch'in nchikòn xi bi'ndo-ne yijo-ná. K'oaá s'in chja Himeneo ko Fileto 18 nga jyeé chinchat'aaxin-la xi kjoakixi nga tsò: “Jè kjoa xi faáya-la mik'en jyeé tsato-né.” K'oaá ma-ne sískáya i'nga-la xita kjoa xi mokjeiin-la. 19 Tanga Nainá jyeé tsibijna'ño tats'en jngoò kjoakixi ñánda tjit'aà 'én xi tsò: “Nainá beèxkon-né xi xita ts'e”; ngats'ii xi tsò: “An, xita-la Cristo-ná, kàtinchat'aaxin-la kjoa xi ch'o tjin.”

20 Jngoò ni'ya xi jè kji, tjin tsojmi xi oro ko plata. Tikoá tjin tsojmi xi yá ko xi ni'nde. Tjin tsojmi xi nachrjein nchijòn mochjeèn koa tjin xi tà k'e mochjeèn k'e nga ndaà tíma. 21 Tsà sítsjeé kjohítsjeèn-ná nga

k̄inchat'aàxìn-lá kjoa xi ch'o t̄jín, k'oaá s'ín s̄iikjeén-ná Nainá koni tsojmi tsjeé xi tà k'e mochjeén k'e nga ndaa tíma. Titsajnandaà nga s̄ikitasoán n̄ita mé xá-la Nainá xi ndaa t̄jín.

²² Ngaji Timoteo, t̄isít'aàxìn-la k̄joh̄itsjeèn-la ixti xi ch'o t̄jín. Koií t'in t̄j̄ingui-la xi k̄joakixi, k̄o k̄joa xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, k̄o k̄joat̄jòcha, k̄o k̄joa'nchán takòn. K'oas'ín t'in t̄j̄ingui-la k̄joa koi k̄o x̄ita xi tsjeé t̄jín in̄jma-la nga ch̄jat'aà-la Nainá. ²³ Kì k̄joa nch̄ikón n̄is'in-la xi n̄jme ch̄jì-la. Jyeé ndaa t̄j̄iìn-lè nga k̄joas̄iì ótsji. ²⁴ Jngoò ch̄j'nda-la Nainá mìk̄iì mochjeén nga k̄joas̄iì skóngaj̄iìn. Ndaà k̄atasik̄o yije x̄ita. K̄at̄ijnandaà nga k̄okòya 'én-la Nainá. K̄atas'e-la k̄joatsetakòn mé k̄joa xi mat'in. ²⁵ K̄oó k̄jondaà-la k̄atasik̄ixiya j̄n̄a xi x̄ita kondra, tsà koi n̄achr̄jein Nainá ts̄já isa-la n̄achr̄jein nga s̄ik̄á̄jno jé-la nga mì t̄i jé k̄oh̄ótsji-ne mé-ne nga k̄okjeiín-la xi k̄joakixi. ²⁶ K'e nga táx'anguì x̄k̄on, k̄omaá k̄t̄jok̄aj̄iìn k̄joanach̄an-la neíí nga ya t̄jít'aà'n̄ó-la nga k'oas'ín s̄ikitasòn-la koni s'ín mejèn-la neíí.

3

Mé k̄joa ch'o xi s'iiìn x̄ita k'e nga tímachrañà nga k̄joehet'aà n̄achr̄jein

¹ Ngaji Timoteo, k̄atas̄ij̄iìn-lè k'e nga tímachrañat'aà n̄achr̄jein nga k̄joíí j̄ngoo k'a-ne Cristo, k̄j̄in skoya k̄joa s'e xi mìk̄iì ndaa t̄jín. ² J̄n̄a x̄ita xi s'e, tà yijo-laá 'n̄ó s̄iis'in-la; toón 'n̄ó k̄otsjakeè; yijo-laá 'n̄ó ndaa s̄iik̄itsajna; x̄ita 'nga ikoón k̄oma; k̄ich̄hajno-la Nainá k̄o x̄ita; mìk̄iì k̄iì'nchr̄éñ̄ijon-la x̄ita j̄ch̄inga-la; mìk̄iì ts̄já ngajo-ne k̄jondaà, mìk̄iì skoexkón Nainá, ³ mìk̄iì s̄iit̄jòk̄eè x̄ik̄j̄in, j̄ngoo k'a mìk̄iì s̄iije-la ikon, 'én ndiso ts̄j̄at'in x̄ik̄j̄in, mìk̄iì s̄iik̄inda yijo-la mé k̄joa xi s'iiìn, x̄ita ch'o k̄oma, kondraá k̄joi-la k̄joa xi ndaa t̄jín, ⁴ kondraá k̄joi-la amigo-la, mìtsà ít̄jòn s̄iik̄itsjeèn mé k̄joa xi s'iiìn, 'n̄ó 'nga ikon k̄oma, jè s̄iits̄jakeè k̄joa ts'e isò'nde xi sasén-la yijo-la, mìk̄iì s̄iits̄jakeè Nainá. ⁵ K'oaá s'ín s'iiìn koni tsà beèxkón Nainá, t̄anga mìk̄iì ts̄já'nde nga jè nga'n̄ó-la Nainá s̄iix̄aj̄iìn in̄jma-la.

X̄ita koi k̄i k̄i n̄is'in-la. ⁶ J̄n̄a x̄ita koi, ótsji'nde-la nga fahas'en ni'ya-la ích̄j̄in xi mìk̄iì beèxkón yijo-la k̄o xi tse jé t̄jín-la nga ma konach̄an-la. Ích̄j̄in koi, yaá fit̄j̄ingui-la k̄joa xi isa 'n̄ó ch'o t̄jín koni s'ín mejèn-la yijo-la. ⁷ K̄jít'aà n̄achr̄jein nch̄ikota'ya 'én x̄it̄se t̄anga n̄j̄ngoo n̄achr̄jein fahas'en-j̄iìn-la xi ngui k̄joakixi. ⁸ J̄n̄a x̄ita koi, k'oaá t̄is'ín b̄inchahikon-la xi k̄joakixi, koni kis'iìn x̄ita ch̄j̄ine xi ma-la b̄indaà xi k̄i'mì Janes k̄o Jambres nga ch̄inchahikon-la Moisés. X̄ita koi, j̄ngoo k'aá ch'o t̄jín k̄joh̄itsjeèn-la. Bit̄jongui-né nga nguixk̄on Nainá nga mìk̄iì mokjeiín-la xi k̄joakixi. ⁹ Tanga mìk̄iì s̄iik̄ijne. K̄j̄jchò n̄achr̄jein nga skoe yije x̄ita k̄joa t̄ondo-la. K'oaá s'ín j̄chat'in-la koni jè Janes k̄o Jambres.

Kó tòsò Pablo nga b̄it'in-la Timoteo nga 'én k̄ixi k̄okòya

¹⁰ Tanga j̄i Timoteo k'oaá s'ín t̄i'mit̄j̄ingui-la koni s'ín tsakoòya-lè, koni s'ín t̄is̄j̄chá yijo-na, koni s'ín t̄jín k̄joh̄itsjeèn-na mé k̄joa xi t̄ifit̄j̄ingui-la. K'oaá t̄is'ín mokjeiín-lè koni s'ín mokjeiín-na 'an it'aà ts'e Cristo. K'oaá s'ín t̄jín k̄joatsetakòn-lè k̄o k̄joat̄jòcha-lè koni s'ín t̄jín ts'an. K'oaá t̄is'ín ch̄ik̄joa yije-lè n̄ita mé k̄joa-ne koni 'an. ¹¹ T̄j̄iìn-lè koni s'ín t̄is̄ik̄jiaán k̄jo'in it'aà ts'e Cristo t̄ik̄oá ongat̄j̄ingui-na x̄ita kondra koni s'ín komat'ian j̄an n̄axandá Antioquia, Iconio k̄o Listra. j̄T̄ax̄k̄i toón k̄ijt̄seè-na x̄ita nga tsangat̄j̄ingui-na t̄anga jè Na'èn-ná tsachr̄jek̄aj̄iìn yije-na k̄joa koi! ¹² K̄ixi k̄joa, ngats'ìl xi mejèn-la skoexkón Na'èn-ná Jesucristo, k'oaá t̄is'ín s'e-la

kondra nga kjitjinguikèe xita. ¹³ Tanga jña xita xi ch'o s'in, xi konachan, kjit'aà nachrjein, saá 'ño, saá 'ño ch'o s'iin nga skónachan-la xita, tanga k'oaá tís'in komat'in ngajo-ne nga skónachan-la xita xi k'jeí.

¹⁴ Tanga ngaji, ndaa kixi tikojí jña kjoa xi kichita'yi xi jye k'oas'in ndaa kòkjeiín-lè. Jyeé tjiin-lè ya xita xi tsakóya-lè. ¹⁵ Skanda tik'e-ndè nga tisa ndí ti titsjoi, kiyaxkoin Xojon Tsjeè-la Nainá jè xi koma-la siichjine-lè kó s'in kítjokàjiin kjo'in nga mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo Jesús. ¹⁶ Ngats'ii 'én xi tít'aà Xojon-la Nainá, kjohitsjeèn ts'ee Nainá nga kitjei. K'oaá s'in mochjeén nga okóya-ná, nga okó-ná k'e nga ch'o 'nè, nga síkixiyandaà-ná, nga okó-ná ndjyá kixi, ¹⁷ mé-ne jña xi xita-la Nainá 'mì-ná jngoò k'a ndaa kitsajnaadaa nga sikitasoán yije kjoa xi ndaa tjin.

4

Kó tsò Pablo nga tìbinè-la Timoteo nga 'Én-la Nainá kichja

¹ 'Nó tìbinè-lè nga nguixkon Nainá ko Na'è-ná Jesucristo jè xi jeya kjoíi jngoò k'a-ne koni xitaxá ítjòn nga koiindaàjiin-la xita xi títajnakon ko xi jye k'en. ² Tinókojoi 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tijnandeii nga kjit'aà nachrjein nita mé kjoa xi tjin. Chikojí xita k'e nga ch'o s'in; tikixiyi; tit'in-la nga 'ño kàt'ee-la ikon. K'e nga k'oas'in s'iin, tseé t'iin takoin, ko kjondaà-lè takóya-la. ³ Kijchò nachrjein k'e nga jña xita mì tì kii kòkjeiín-la nga kji'nchré 'én ndaa xi kixi tjin xi jña okoóyaá it'aà ts'e Cristo. Kjin maestro kohótsji xi kòkóya-la kjoa xi jña komejèn-la nga kji'nchré-la. ⁴ Kinchat'aaxin-la xi kjoakixi, koi kjit'aà-la xi taxki cuento jchínga xi mìtsà kixi kjoa. ⁵ Tanga ngaji Timoteo, indaa t'e-la takoin nita mé kjoa-ne, tikjeiín kjoa ts'e kjo'in, koi xá t'iin nga tika'bisoin 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ndaa tikitasoin xá xi jì kjòngatsjei.

⁶ 'An, jye títjaà kjotjò-la yijo-na Nainá. Jyeé ijchò nachrjein nga kiyá. ⁷ Jyeé ndaa kiskaàn-tjià xá-la Cristo; jyeé ndaa kisikitasoàn xá xi 'an kjòngatsja; jyeé ndaa tsohótijnakoaa jè 'én xi mokjeiín-na it'aà ts'e Cristo. ⁸ I'ndeí, Cristo, xi xitaxá kixi tjna, tijnatjò jngoò-la corona ján ngajmii xi 'an tsjá-na nga kixi tsohótijnakoaa. K'e nga kjoíi jngoò k'a-ne, mìtsà tà 'an xi tjoé-na. Tikoaá tjoé-la ngats'ii xita xi tijnngoò ikon nga nchikoña-la Cristo.

Kó kitsò Pablo nga kisixátíya-la Timoteo nga kjoikon niton

⁹ Tixátíyi nga niton nchrobáchon-ná. ¹⁰ Nga jè Demas, jyeé kitsjeiin takón-na. Jè 'ño matsjakeè kjoa xi tjin i isò'nde. Ján kii naxandá Tesalónica. Crescente, ján kii nanguí Galacia, koa jè Tito ján kii nanguí Dalmacia. ¹¹ Tà jè Lucas tijnako-na. K'e nga kjinchroboi, tjajchatoi Marcos, nchrobákoji. Kòchjeén-na kjoa ts'e xá xi tjin-na. ¹² Jè Tíquico, ján kisikasén Éfeso. ¹³ K'e nga kjinchroboi, jcha-ná inchrokisòn-na xi tsakajná ya naxandá Troas ya ni'ya-la Carpo. Jch'ii xojon-na; jña xi isa 'ño mochjeén-na xi chrjoa kjoàn.

¹⁴ Alejandro, jè xi chjine kichá, 'ño ch'o tjin kjoa xi tísiko-na. Nainá, jè kàtatsjá-la kjo'in kjoa xi tís'in. ¹⁵ Ngaji Timoteo, tikindji yijo-lè it'aà ts'e xita jè. 'Nó kondra fitjinguí-la 'én xi okoóyaá.

¹⁶ K'e nga kisindaàjiin ítjòn-na nga nguixkon xitaxá, njyá xi tsasiko-na. Ngats'ii xita kitsjeiin takón-na. Kì kindáá s'in Nainá kjoa koi. ¹⁷ Tanga Na'è-ná tsasiko-na. Kitsjaà-na nga 'ño mé-ne nga komá kichjajiin-la jña xita 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. K'oaá s'in komà-ne nga kù'nchré

yije xi mìtsà x̄it̄a judío. Nainá tsasik̄o-na nga mìk̄iì kisik̄'en-na x̄it̄a xi tsibíndaàj̄iìn-na. ¹⁸ Na'èn-ná k̄osik̄o-na ìt'aà ts'è ngats'ìi k̄joa xi ch'o t̄j̄ín. K̄jiko-na ñánda tíhot̄ixoma ján ngajm̄iì. Nainá, k̄àtas'e-là k̄joaj̄eya n̄it̄a mé nó-ne n̄it̄a mé načrjein-ne. K'oas'ín k̄àtama.

Xi fehet'aà-ne, Pablo síhixat'aà x̄it̄a x̄ik̄j̄ín

¹⁹ T̄j̄ixat'eì jè Priscila k̄o Aquila k̄o x̄it̄a ni'ya-là Onesíforo. ²⁰ Erasto, ján tsibij̄na naxandá Corinto. Jè Trófimo, ján kisik̄j̄na naxandá Mileto. Xk'é-né. ²¹ T̄ixát̄iyi nga n̄it̄on nchrobáchón-ná k'è nga t̄ik̄j'èè f'ìi načrjein choòn 'nchán. T̄ísíhixat'aà-lè Eubulo, Pudente, Lino k̄o Claudia, k̄o ngats'ìi x̄it̄a xi 'ndse chibá.

²² Jè k̄àt̄ijnako-lè Jesucristo xi ot̄ixoma-ná. Ngats'ioò, jè k̄àt̄ijnako-nò k̄jondaà-là. K'oas'ín k̄àtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la Tito

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Tito

¹ 'An, Pablo, xi chj'nda-la Nainá ma. Tikoá 'an tsibíxáya-na Na'èn-ná Jesucristo mé-ne nga kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo jña xita xi xó jè Nainá jaàjiin-ne, tikoá skoe xi kjoakixi nga koma-la skoexkón Nainá. ² Xita koi k'oaá s'in komat'in nga t'jngò ikon nga nchikoña-la nga kitsajnakon inima-la nita kjé-ne koni s'in kitsjaá tso'ba Nainá skanda k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde. Nainá mìkì konachan. ³ K'e nga jye ijchò nachrjein, Nainá kisikatsejèn 'én-la it'aà ts'e 'én ndaa-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo xi 'an chj'aya. Na'èn-ná kisìngatsja-na xá jè nga k'oaá s'in tsatixoma Nainá xi ochrjekàjiin-ná kjo'in. ⁴ Ngaji, Tito, koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè nga ngàsòn mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo, tsikasén-lè xojon jè. Nainá xi Na'èn-ná kò Na'èn-ná Jesucristo xi ochrjekàjiin-ná kjo'in kàtatsjá-lè kjonda-la, kàtahimakeè-lè, tikoá 'nchán kàtasíkjna inima-lè.

Kjoa xi mochjeén ts'e xita xi sikitason xá ya jiin naxandá-la Nainá

⁵ Koií xá kisikíjna-lè ján nangui Creta nga sikixiyi xá xi chijat'aà-isa. K'oaá t'is'in tsatixoma-lè nga kinchandei xita jchínga xi s'ikinda naxandá-la Nainá nga jngò l'jngò naxandá. ⁶ Xita jchínga xi s'ikitasòn xá, jña-né xi ndaa nchisíjchá yijo-la nga mì yá xi ch'o k'itso-la; xi jngò ma chjoón-la. Kò jña ixti-la mochjeén-né nga ndaa mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo nga mitsà yá xita ónè-la kjoá nga kjoaská t'jmajin kò nga mìkì 'nchrénijon. ⁷ Jè xita xi s'ikinda naxandá-la Nainá xi xá-la Nainá s'ikitasòn, mochjeén-né nga ndaa s'jin mé-ne nga n'iyá xi ch'o k'itso-la. Mìkì mochjeén nga 'nga ikon koma; mì taxkì kojti-la; mì xán kohijtakò; mì xita skaàn-kò; kò mì ton chijé kotsjakeè. ⁸ Ta saá ndaa kàtasis'in-la xita xi bijchókon. Kàtamatsjakeè kjoá xi ndaa t'jin. Indaa kàtjna ikon. Kixi kàtijnako xita. Tsjeè kàtasíjchá yijo-la nga nguixkon Nainá, ndaa kàtasíkinda yijo-la nga mì taxkì s'jin. ⁹ Ndaa kàt'jin ikon 'én kixi koni s'in kis'enojmí-la mé-ne nga it'aà ts'e 'én ndaa xi kòkòya koma k'itin-la xita nga 'nó kàt'ee-la ikon tikoá koma s'ikixiya xi kondra fit'jngui-la xi kjoakixi.

¹⁰ Koií kjoá-la t'jin jchán xita xi tájaàjin nga okóya 'én xi nímé chj'la tikoá konachan-la xita xi k'ejí; kò t'jñà-ne xi 'nó bínè-la xita xi k'ejí nga kjo'nó s'it'aà ch'iba-la yijo-la kjoá ts'e circuncisión. ¹¹ Jña xita koi mochjeén-né nga kichjoà'a nga siskáya-la ngats'ii xita xi t'itsajna nga jngò l'jngò ni'ya. Tà jè xi mejèn-la nga ton síhijét'aà-la xita nga k'oa t'jin 'én xi okóya xi nímé chj'la.

¹² Jngò xita chj'ne xi t'ya-ne j'nde-la Creta k'oaá kitsò-la xita xíkjin: "Jña xita Creta, xita ndiso-né, xita ts'en-né koni tsà chò ijña, xita chrjá'a-né, xita ts'eè-né." ¹³ 'Én kixí xi k'ichja xita jè; ngaji, Tito, koií kjoá-la 'nó t'ínokjoakoi mé-ne nga ndaa kitsajnakò-ne koni s'in mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo, ¹⁴ kò mé-ne nga mì jña s'is'in-la cuento xi nímé chj'la xi fit'jngui i'nga-la xita judío tikoá mì jña s'is'in-la k'otixoma ts'e xita xi binchat'aàxin-la kjoakixi.

¹⁵ Jña xita xi tsjeè t'jin kjohítsjeèn-la tsjeè yije ma-la nita mé-ne. Tanga jña xita xi mì tsjeè t'jin kjohítsjeèn-la kò mìkì mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo,

saá tjé yije ma-la nita mé-ne; skanda jè inima-la ko kjohitsjeèn-la tjé tjin.
 16 K'oaá tsò nga beèxkon Nainá tanga jña kjoa xi s'in 'yaá-la nga mìtsà kixi kjoa. Xita koi, 'ño ch'o s'in, mìkii 'nchréñjon, tikoá nimé chji-la nga nijnogoò ma-la sikitasòn xá xi ndaà tjin.

2

Kjohitsjeèn xi ndaà tjin takóyi

¹ Ngaji, Tito, k'oaá s'in tinókjoji koni s'in ok'in-la 'én ndaà xi jña okoöyaá ² nga jña xita jchinga ts'e naxandá-la Nainá, indaàkjoa kátas'in; ndaà kátayaxkón; ndaà kjohitsjeèn kátas'e-la; ndaà kátitsajna_{ko} kjoa xi mokjeiin-la, ko kjoatjòcha-la ko kjoatsejta-la mé-ne nga kichikjoako-la kjo'in. ³ Jña íchjín jchinga, k'oas'in kátasíjchá yijo-la koni xita-la Nainá. Kì xita chjajno-la. Kì xán báhihtako. Koií kátakóya kjoa xi ndaà tjin. ⁴ K'oaá s'in kátakóya-la íchjín ixti nga tjòkeè kátas'in íchjá-la, tikoá tjòkeè kátas'in ixti-la. ⁵ K'oaá s'in ndaà kátakóya nga ndaà kátasíjchá yijo-la; tsjeè kátitsajna_{ko} yijo-la; ndaà kátasíkinda ni'ya-la; ndaà xita kátama; káta'nchréñjon-la íchjá-la, mé-ne nga mì yá xi kichjajno-la 'én-la Nainá.

⁶ K'oa tís'in tìnè-la jña íchjá xi ixti-isa nga ndaà kátasíjchá yijo-la. ⁷ Nita mé kjoa xi tjin, ji tijná ítjoin nga ndaà tjin. K'e nga kókóya-la xita, kixi tikjini kjohitsjeèn-lè; 'én kixi tinókjoji; ⁸ ndaà tsò 'én xi tinókjoji xi mì yá kochrjekàngui mé-ne k'e nga kji'nchré-la jña xi xita kondra, kosobà-la; nimé sakòt'aà-la xi ch'o kitso-ná.

⁹ Koatìn-la jña xita xi ch'i'nda títajna'ño, ndaà kátasíkitasòn yije-la nei-la, ndaà kátasís'in-la mé-ne nga tsja s'e-la, kì kjingui'a-jèn; ¹⁰ kì sichijét'aà-la nei-la. Tà saá ndaà kátas'in nga káta'ya-la nga xita kixi. K'oaá s'in skoé-ne xita xi kje'eií nga ndaà tjin kjotixoma-la Nainá xi ochrjekàjìn-ná kjo'in.

¹¹ Nainá jyeé tsakó kjondaà-la nga ngats'ii xita xi tjin nga tíjtsa isò'nde koma kitjokàjìn kjo'in. ¹² Jè kjondaà-la Nainá k'oaá s'in okóya-ná nga mì tì kii k'oa s'en-ná nga mì ndaà yaxkoán Nainá tikoá mì tì kii k'oa s'en-ná kjoach'o xi síjé yijo-ná xi ts'e isò'nde. K'e nga jye síkítajnaá kjoa koi, indaàkjoa síkíjnaá kjohitsjeèn-ná, xita kixi komaá, tikoá ndaà jchaxkoán Nainá nàchrjein xi títajnaá j'ndeí. ¹³ K'oaá s'in s'een kjoa koi nga títasichíá-lá kjondaà xi 'ño ndaà tjin nga jchaá kjoajeya-la Jesucristo k'e nga kjoíí ljnogoò k'a. Jesucristo xi Nainá nga 'ño 'nga tíjna nga jè xi ochrjekàjìn-ná kjo'in. ¹⁴ Jè Na'èn-ná Jesucristo kitsjaà yijo-la nga k'en ngajo-ná. Jè tsibíhíjtjì-ná mé-ne koma kitjokàjñaá ngats'ii kjoa ts'e jé tikoá jngoò k'a siitsjeè-ná nga nguì xita naxandá ts'e komaá. Ko nguì tíjnogoò takoán nga síkitasoán nita mé kjoa xi ndaà tjin.

¹⁵ K'oaá s'in takóyi tikoá tít'in-la xita. 'Ñó tinókjoakoji koni s'in tji'nde-lè nga kotixomai. Kì yá xi ochrjekàngui-lè.

3

Ndaà tikitason jña 'én xi mokjeiin-ná

¹ Tikítsjeèn-la nga kàteèxkón xi xitaxá títajna ko ngats'ii xi kjotixoma tíjya tsja. Káta'nchréñjon-la. Kátasíkitasòn ngats'ii xá xi ndaà tjin. ² Koatìn-la kì xitaá chjajno-la; kì xitaá kjaán-ko; tà saá kjondaà kátas'e-la; nguì indaàkjoa kátitsajna_{ko} ngats'ii xita.

³ Nga sa kjòtseé, jñá, tikoáá xita tònḡo komá. Mikii na'yañijoaán. Xin ndiyá tsitjaàyaá. K'oaá s'ín ki'né ngats'ii kjoa xi ch'o tjin xi síjé yijo-ná ko kjoa xi sasén-la. Yaá tsitsajnajñaá xi kjoach'o ko kjoaxitakòn. Tsak'in-ná nga kisijitikee-ná xita. Tikoá jñá kinijiticha ngajo-ná xinguiáá. ⁴ Tanga Nainá xi ochrjekàjiiin-ná kjo'in, k'e nga tsakó kjondaà-la ko kjoatjòcha-la it'aà ts'e xita, ⁵ tsachrjekàjiiin-ná kjo'in. Mìtsà koi kjoa-la nga ndaà tjin kjoakixi xi ki'né. Tà koi-né nga kjòhimakeè-ná. K'e nga kjòtsjeè inima-ná, kits'iin xitse ijngoò k'a-ná ko jè Inima Tsjeè-la Nainá kisixitseyá ijngoò k'a-ná. ⁶ It'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo xi ochrjekàjiiin-ná kjo'in, Nainá, 'ñó ndaà kisikijnajiiin inima-ná Inima Tsjeè-la. ⁷ K'e nga jè kjondaà-la Nainá jye kisikixiya-ná, k'oaá s'ín kitsajnaá nga tijnḡoò takoán nga titsachiñá-lá kjoabinachon xi mikii fehet'aà nita kjé-ne, jè kjòtjò xi tsjá-ná Nainá nga ixti-la tsò-ná.

⁸ 'Èn koi, 'én kixi-né. K'oaá s'ín mejèn-na nga 'ñó tìnè-la xita mé-ne jña xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá ndaà kàtasís'in-la kjoa xi ndaà tjin. Kjoa koi, ndaà tjin; mochjeén-la ngats'ii xita. ⁹ Tanga kii kii nìs'in-la xi kjoa tònḡo ko kjoa ts'e xita jchínga kjòtseé xi mìtsà kixi kjoa. Kii kjoasii nìs'in-la ko kjoa xi chitiya-ná it'aà ts'e kjòtixoma-la Moisés. Kjoa koi, mikii mochjeén, nímé chji-la.

¹⁰ Jè xita xi naxandá-la Cristo mejèn-la sijnòya, jò, jàn k'a tinókjoa 'nchré-laà. Tsà mikii 'nchréñijon-lè, nàchrjekàjiiin. ¹¹ Ji, jyeé 'yi nga xita jè, jyeé its'oòn kjòhìtsjeèn-la. Ch'o tís'in. Jé tihónè-la yijo-la.

'Èn xi títsjá-la Tito jè Pablo

¹² K'e nga sikasén-lè Artemas, o xi jè Tíquico, tixátíyi nchrobáchón-ná Nicópolis. K'oaá s'ín kiskòsòn-la, yaá kótijna nàchrjein cho 'nchán. ¹³ Tichját'aà-la Zenas, maestro ts'e kjòtixoma, ko Apolos; tji-la mé xi mochjeén-la mé-ne nga koma kjoine ñánda nchifi nga nímé sichijat'aà-la. ¹⁴ Jña xi xita tsaján, k'oaá tís'in kàtama-la kjondaà xi ndaà tjin nga kàtasíchját'aà-la xita xi chijat'aà-la tsojmì mé-ne nga ndaà siikjeén-ne nàchrjein-la nga títsajnakon, komaá siikijna jngoò kjoa xi ndaà mochjeén.

'Èn xi fehet'aà-ne

¹⁵ Ngats'ii xita xi i títsajnako-na tísíhixat'aà-lè. Tikoá tixat'eì yije jña xi matsjakeè-ná nga ngásòn mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo. Kjondaà-la Nainá kàtijnako-nò ngats'ioò. K'oas'in kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskiù-la Filemón

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Filemón

¹ Ji Filemón xi ndaà matsjake-lè xi ngàsòn xá-la Na'èn-ná titsa'né, 'an Pablo nga ndayá tijnáa'ya k'ojí kjoa-la nga xá-la Cristo tis'iaàn, tishixat'aà-lè kò 'ndseé Timoteo. ² Tíkooá tishixat'aà xitá naxandá-la Cristo xi ya bixoña ni'ya-lè kò tichjáa Apia kò 'ndseé Arquipo xi tíkoo xá-la Nainá nchikjaán-tji koni 'an. ³ Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kátatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijün inima-nò.

Kjoatjòcha xi tjin-la Filemón

⁴ K'e nga chjät'aà-la Nainá, kjit'aà nachrjein sikítsjeèn it'aà tsjji, k'oaá ma-ne nga tsjaà-la kjondaà Na'èn-ná, ⁵ Koií kjoa-la nga jyeé ki'nchrè nga ndaà mokjeín-lè it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo tíkoo ndaà matsjachi ngats'iì xitá-la Nainá. ⁶ K'oaá s'ín sjet'aà-la Nainá nga ndaà kítasòn koni s'ín nokjoàkoií xitá xi i'nga it'aà ts'e kjoa xi mokjeín-lè mé-ne nga isa ndaà jchaxkoin ngats'iì kjondaà xi koma sikitasoán it'aà ts'e Cristo. ⁷ Ji ndí 'ndseé, 'nó tsja ma-na kò ma'nó takoàn it'aà ts'e kjoatjòcha xi tjin-lè, nga it'aà tsjji-né, nga jye ndaà tinjetakoín inima-la jña xitá-la Nainá.

Kó tsò Pablo nga chjatji Onésimo

⁸ K'oaá ma-ne nas'ín it'aà ts'e Cristo tji'nde-na nga kinè-lè mé kjoa xi s'jin, tanga mìtsà kos'ín tibit'in-lè. ⁹ Ta jngoò kjondaà tísijé-lè, nga tjiün-ná nga tjòcha 'yaá xinguiáa. Kò jyeé tjiün-lè, 'an Pablo, jyeé xitá jchínga-ná, tíkoo ndayá tijnáa'ya xi jè ngatji-la Cristo Jesús. ¹⁰ K'oaá ma-ne nga tísijé jngoò-lè kjondaà nga ndaà choétjoi jè Onésimo xi koni ki'ndí-na komà nga kòkjeín-la 'én ndaà-la Nainá xi 'an tsibenojmí-la nga i tijnáa'ya ndayá.

¹¹ Nga sa kjótseé, jè Onésimo, jngoò xitá ch'nda xi mikì ndaà kjòchjeén-lè, tanga i'ndeí jyeé ndaà kochjeén-ná ingajoá. ¹² Tìsikasén jngoò k'a-lè, 'an nga 'nó matsjake. ¹³ Ndaá-la s'e tsà i kijnako-na mé-ne nga s'ichjät'aà-na koni tsà ji tinichjät'aà-ná, k'e nga takó ndayá tijnáa'ya nga jè ngatji-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁴ Tanga majin-na nga kjo'nó siikjna tsà ngaji mikì tijnogoò takòin, mé-ne jè kjondaà xi tísijé-lè mì kjo'nó koma-lè; inima-lè kjinchrobàjün. ¹⁵ Tsà koi nachrjein, jè Onésimo, koií kjoa-la tsasit'aà xin chiba nachrjein-lè mé-ne i'ndeí koma choétjò jngoò k'a-ne nga ya kijnako kjit'aà-lè. ¹⁶ Tanga kì k'oaá s'ín 'ya takòin koni tsà jngoò xi taxkì ch'nda; isaá 'nó ndaà jchatakoín koni tsà jngoò 'ndsi xi 'nó ndaà matsjachi. 'An, 'nó matsjake; tanga ngaji isaá 'nó tìtsjachi mìtsà ta koi kjoa-la nga ch'nda tsjji koma, koi-né nga jyeé 'ndseé chibá it'aà ts'e Cristo.

¹⁷ Tsà kixí kjoa nga k'oas'ín 'yatakòn-ná nga 'ndseé chibá it'aà ts'e Cristo, choétjoi Onésimo koni tsà 'an xi tichjoétjò-ná. ¹⁸ Tsà tjin mé kjoa xi ch'o kisko-lè, koa tsà mé xi kitjen-t'in-lè, 'aán tikichjí-ná. ¹⁹ 'An, Pablo, 'an sobá tikji-lè xojon jè. 'An kichjáa yije xi tjen-la. Mikì mochjeén nga 'an koxán-lè, jyeé tjiün-lè nga 'aán kitjen-t'in-ná kjoabinachon-lè. ²⁰ Ndí 'ndseé, k'oaá s'ín tísijé-lè nga kátasó jngoò-na kjondaà it'aà tsjji, koni s'ín ok'in-la nga 'ndseé chibá it'aà ts'e Na'èn-ná; tije takòin inima-na it'aà ts'e Cristo. ²¹ Be-ná nga sikitasoné; k'oaá ma-ne nga tìsikasén-lè xojon jè;

skanda 'beé-lá takoàn, nga isaá tsatoó s'iin koni s'ín tìxan-lè. ²² K'oaá tìs'ín tìxan-lè nga tìkìjnandaà jngoò-ná i'nde ñánda ma síkjáya. K'oaá s'ín tìkoña nga jè Nainá kji'nchré-né koni s'ín tìtsanokjoàt'aà-là, nga tsjá'nde-na nga koma kji'kon-nò.

'Én-lá Pablo xi fehet'aà-ne

²³ Tísíhixat'aà-lè Epafras, xinguiáá xi ngásòn ndayá tìtsajna-jen nga jè ngatjì-lá Cristo Jesús. ²⁴ Tìkoáá tísíhixat'aà-lè Marcos, Aristarco, Demas ko Lucas, xi síchját'aà-na kjoa ts'e xá xi tìs'iaàn.

²⁵ Jè kàtìjnajiin inima-nò kjondaà-lá Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta xi kitjei-la xita Hebreo

Kós'ín chjako-ná Nainá it'aà ts'e Ki'ndí-la

¹ Nga tisa kjòtseé, jè Nainá kjìn k'a kiichja-la xita jchínga-ná nga jña kisikjeén xita xi kiichja ngajo-la, nga kjìn skaya tjín-ne kós'ín kiichja-la.

² Tanga i'ndeí, nga tífehet'aà nàchrjein, Nainá, jè ki'ndí-la tísikjeén nga tichjako-ná ko tije-ne ki'ndí-la kisikjeén nga tsibíndaà isò'nde ko jè kjòngatsja ngats'iì nga yije tsojmi xi tjín isò'nde. ³ Ko jè Ki'ndí xi okó jè kjoa isén ko kjoa jeya-la Nainá; ko it'aà ts'eé 'ya-ná kó kji kjoàn-ne Nainá. It'aà ts'e nga ñó xi tjín-la 'én-la Cristo síjnangui'ño-la isò'nde. K'e nga jye kitsjaà kjotjò yijo-la nga kisitsjeé-ná jé-ná, ikjoàn tsijin ngajmi nga tsibijnat'aà chrja kixi-la Nainá. ⁴ Nga jè Ki'ndí-la Nainá tjina itjòn; isaá 'ño 'nga tjina mì k'oa-ne koni jña àkjale, koií kjoa-la nga isaá 'ño 'nga tjina jè 'ín xi kitjoé-la.

⁵ Nga jè Nainá, nijngoò k'a k'oas'ín kitsò jngoò-la àkjale:

Ji-né xi ki'ndí-na xan-lè,

'an-ná Nà'èn-lè.

Tikoáá nijngoò àkjale xi kitsò-la:

'Aán koma Nà'èn-la,

jè koma ki'ndí-na.

⁶ K'e nga kisikasén ki'ndítjòn-la i isò'nde tikoáá k'oaá s'ín kitsò:

Ngats'iì àkjale-na kateèxkón.

⁷ It'aà ts'e àkjale, k'oaá tsò:

Nainá, maá-la tjo s'ín àkjale-la;

jña ch'i'nda-la maá-la ni'ín s'ín.

⁸ Tanga it'aà ts'e ki'ndí-la tsò-né:

Ji-né xi Nainá,

kixí kotixomai nita kjé-né.

⁹ Matsjacha-né kjoa xi ndaà tjín

ko majticha-né kjoa xi ch'o tjín;

koií kjoa-la, 'an xi Nainá 'mì-na xó jaàjìin-lè

nga isa ndaà jchaxkón-lè

mé-ne nga isa tse kjotsja s'e-lè

koni jña xita xingui xi báhjtako-lè.

¹⁰ Tikoáá tsò-né:

Ji Nà'èn xi Nainá 'mì-lè nga ji otixomai,

nga sa tàts'en-la kjoa, jíí tsibìndii isò'nde,

tijí-ne xi tsibìndii ngajmi.

¹¹ Ngaji kjina-né nita mé nàchrjein-ne.

Tanga jè isò'nde ko ngajmi kjoehet'aà-né;

k'oaá s'ín kojchá koni ma nikje nga ma jchínga.

¹² K'oaá s'ín kíkóyi koni jngoò x'ió,

k'oaá s'ín sikjatjìyi koni s'ín fatjìya nikje.

Tanga ngaji mì kì kjoatjìya-lè nita kjé-ne

ko jña nàchrjein-lè mìkii kjoehet'aà.

¹³ Nainá nì saà jngoò k'a kitsò-la jngoò àkjale-la:

Tijnat'eii chrja kixi-na

skanda k'e nga sikijnanguia kondra-lè

ya ñánda nga nchasòn ndsokoi.

14 Ngats'iì àkjale, inìma-né nga síxá-la Nainá; jñà níkasén nga síxját'aà-la jñà xítà xi tjoé-la kjondaà nga bitjokàjìin kjo'in kjoa ts'e jé-la.

2

Mé-ne ñó chjí-la 'én xi jye kina'yá it'aà ts'e Cristo

1 Koií kjoa-la, mochjeén-né nga nguì sa ndaà síx'in-lá 'én xi jye kina'yá, mé-ne nga mì xìn ndiyá kjiaán koni s'ín tjín ndiyá-la Nainá. 2 Jñà kjotíxoma xi Nainá kitsjaà nga kisikjeén àkjale nachrjein xi jye tsato, tjín-la okixi, kò jñà xítà xi tsohótsji jé nga mìkù kisikitasòn kjotíxoma xi kits'iì-la, kjo'iìn kitjoé-la koni s'ín ok'in-la. 3 Kò jñá xi titsajnaà nachrjein i'ndeji, ìsáá ñó s'e-ná kjo'in tsà mì kì síx'iaán 'én-la Cristo nga jé kochrjekàjìin-ná kjo'in. Nga jé sobá Na'èn-ná kitsjaà ítjòn-ná 'én koi. Kò jñà xi ískan kii'nchré 'én koi, tìkooá tsibénojmi-ná nga kixi kjoa. 4 Nainá, tìkooá kisikixiya 'én koi nga kjìn skoya kjoxxón kis'iìn xi okó kjoa jeya-la Nainá, tìkooá kisika'bísòn kjotjò ts'e Inìma Tsjeè-la; k'oaá s'ín kitsjaà koni s'ín mejèn-la jé.

Yá xi ochrjekàjìin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná

5 Nga Nainá mìtsá jñà àkjale-la kitsjaà-la nga jñà kotíxoma-la jé isò'nde xi ískan kjoíí, jé xi titsachibàya-ná. 6 Ta saá tíchjaá jngoò k'a Xojon-la Nainá ñánda nga tsò:

Ji Na'èn, òyá-né xi xítà?

¿A ok'in-la nga jì níkítsjeèn-ne kò makájno-lè it'aà ts'e?

7 Ísáá nangui kinikíjni koni jñà àkjale,

kits'iì-la kjoa jeya kò 'nga kinikíjni nga tsatíxoma,

8 jíí kits'iì-la nga ñó nga ma kotíxoma-la ngats'iì tsojmì xi tjín.

Tsà Nainá kitsjaà-la nga ñó nga jé kotíxoma-la ngats'iì tsojmì xi tjín tsòyaá-ne nga nímé tsojmì tjín xi mì jé otíxoma-la. Kixíí kjoa, nachrjein i'ndeji, kj'eè kii ndaà 'ya-la tsà jé tíhotíxoma-la ngats'iì tsojmì xi tjín. 9 Tanga 'ya-ná nga jé Jesús, nas'ín nangui kinikíjna chiba nachrjein koni jñà àkjale, tanga i'ndeji, jeyaá tíjna kò 'ngaá tíjna nga tíhotíxoma, koií kjoa-la nga kjo'in kisikjeiín k'e nga k'én. Nainá, ñó matsjakeè-ná nga kisikasén Jesús nga jé kisikjeiín kjo'in ts'e kjoabiyaá xi kjondaà ts'e ngats'iì xítà.

10 Jé Nainá, xi tsibindaá yije nítà mé xi tjín, ndaá ok'in-la koni s'ín kis'iìn k'e nga kisikatojìin kjo'in Kì'ndí-la mé-ne nga it'aà ts'e kjo'in xi tsatojìin-ne, nímé kjoa xi kichiját'aà-la nga koma kochrjekàjìin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná ngats'iì xi ixti-la Nainá maá xi jé mejèn-la nga ya kítsajnaakooá ñánda nga jeya tíjna jé. 11 Jé xi tísítsjeè xítà xi tjín-la jé, kò jñà xítà xi tjímatsjeè, tajngoó Na'én ma. Koií kjoa-la jé Kì'ndí-la Nainá mìkù masobà-la nga 'ndsè tsò-la xítà xi sítsjeè. 12 Jé Xojon-la Nainá k'oaá s'ín tjít'aà nga tsò:

Kénojmi-la jñà xítà 'ndsè xi it'aà tsjji,

seè-lè ya ijìin-la xítà naxandá-lè.

13 Tìkooá tjít'aà ñánda tsò:

Jé Nainá ma'ñót'aà takoàn.

Íjngoò k'a tjít'aà ñánda tsò:

Íí tjínakooa ixti xi Nainá kitsjaà-na.

14 K'oaá s'ín tjín koni ixti-la xítà, tajngoò jní-né kò tajngoò yijo-né. Jesús, k'oaá tís'in jní kò yijo kis'e-la mé-ne nga it'aà ts'e kjoa biyaá ma kisikijne-la xítà neíí xi tjín-la nga ñó nga ma-la sík'en xítà. 15 Jesús, k'oaá s'ín komàt'in mé-ne nga komá kisikítsajnandejí ngats'iì xítà xi kitsakjòn-la kjoa biyaá nga k'oaá s'ín títsajna koni tsà tjít'aà'ñó-la kó tjín nachrjein bítajnakon

xita. ¹⁶ Jesús, mìtsà koií xá j'ii-ne nga jñà àkjalé sùichját'aà-la, jñà xita tje-la Abraham sùichját'aà-la. ¹⁷ K'oaá s'ín komà-ne, jè Jesús tíjné-la nga ngàsòn k'oas'ín xita komà koni 'ndse, mé-ne nga no'miì ítjòn koma-ne xi tíjín-la kjohimàtakòn xi ndaà síkitasòn xá-la Nainá nga koma kùichjítjì-ne jé-la xita ít'aà ts'e kjoa biyaà-la. ¹⁸ Koni s'ín kichit'aà nga kits'ii-la kjo'in, jè, k'oaá tìs'ín ma-la osìko jè xita xi ko kjo'in tíchit'aà-ne.

3

Mé-ne isa jeya tíjna-ne Jesús mì k'oa-ne Moisés

¹ Jñò ndí 'ndse, xi xita naxandá tsjeè-la Nainá 'mì-nò, xi xó k'oaá s'ín jaàjiin-nò Nainá nga xita ts'e tsò-nò, k'oaá s'ín ndaà tikitsjeèn nga jè Cristo Jesús xi xó tsibíxáya-la Nainá ko jè tíjna nga no'miì ítjòn ít'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-ná. ² Jesús ndaà síkitasòn xá-la Nainá, nga xó k'oaá s'ín kits'ii-la koni jè Moisés, ndaà kisikitasòn ít'aà ts'e naxandá-la Nainá. ³ Jesús isaá jeya tíjna koni jè Moisés. K'oaá ngaya-la koni jngòò xita xi bíndaà ni'ya, isaá jeya bíjna nei-la mì k'oaá-ne koni tíjè-ne ni'ya. ⁴ Ngats'ii ni'ya, tsejèn tíjín xita xi tsibíndaà; tanga jè Nainá xi tsibíndaà yije tsojmì xi tíjín isò'nde. ⁵ Xi ngui okixi, jè Moisés, nga xita ch'inda-la Nainá ma, ndaà kisikitasòn xá-la ít'aà ts'e xita naxandá-la Nainá. Jè xá xi kis'iin, jè-né nga kitsjaà 'én kó s'ín kichja Nainá k'e nga koma iskan. ⁶ Tanga jè Cristo, nga Ki'ndí-la Nainá ma, jè otíxoma ít'aà ts'e naxandá-la, jè naxandá-la xi tíjñá-ná, tsà kixi tìtsajnaá skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein koni s'ín nga mokjeiín-ná ít'aà ts'e Nainá nga ko kjotsja-ná tìtsachiñá xi kjondaà-la Nainá.

Mé xi mochjeén nga kitjás'eén ñánda ma nìkjáyaá ít'aà ts'e Nainá

⁷ K'oaá tsò jè Injima Tsjeè-la Nainá jè xojon xi tíjt'aà 'én-la Nainá, nga tsò:

I'ndeji, tsà tìtsana'yà jñò 'én-la Nainá,

⁸ kì tájaàjiin bitsajnakoo inìma-nò

koni s'ín kis'iin jñà xita xi kondra kii-la Nainá

nga kiskoòt'aà ya i'nde ít'aà xìn ñánda nangui kixi choòn.

⁹ Jñà xita jchínga-nò kiskoòt'aà-na

nas'ín jye kijtsee ichán nó kjoa xi kis'iaàn.

¹⁰ Koií kjoa-la nga tsohótijna jchán-la jñà xita koi,

k'oaá kixan-la: “Jñò, kjit'aà nachrjein xìn ndiyá tjaàkoo kjo'hítsjeèn-la inìma-nò

ko mìkii yaxkon ndiyá-na.”

¹¹ Xi kjoa jti-na, k'oaá s'ín kitsjaà ndsoba

nga mìkii kjoahas'en-jiin i'nde ts'an ñánda ma nìkjáya.

¹² Ndí 'ndse, t'een kindá yijo-nò, njngòò xi ch'o síkijna inìma-la nga

mìkii mokjeiín-la mé-ne nga mì kìnchat'aaxìn-lá Nainá xi tíjnakon. ¹³ Ta

saá, nachrjein nchijòn tjiì nga ñó-laà xinguioo, k'e nga tíjna-isa nachrjein,

mé-ne nga mìkii kotájaàjiin-ne inìma-nò nga mìkii ma skónachan-nò

kjoa ts'e jé. ¹⁴ Jñá yaá nokjoá-aná ít'aà ts'e Cristo, tsà k'oas'ín ndaà

kokjeiín-ná skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein koni s'ín kokjeiín-ná nga tisa tats'en-la kjoa.

¹⁵ Xojon-la Nainá k'oaá s'ín tíchja nga tsò:

I'ndeji, tsà tìtsana'yà jñò 'én-la Nainá,

kì tájaàjiin bitsajnakoo inìma-nò

koni s'ín kis'iin jñà xita xi kondra kii-la Nainá.

16 ¿Yá x̄ita-ne xi k̄iì'nchré 'én-là Nainá, ìkjoàn kondra k̄iì-là? Tj̄ñà-ne ngats'ìi x̄ita xi jè Moisés tsachrjekàj̄iìn ì'nde Egipto. 17 ¿Kò yá x̄ita-ne xi ichán nó tsibìjnajchán kò Nainá? J̄ñà-né x̄ita xi tsohót̄sji jé, xi yá k'en ya ìya ndiyá ya ì'nde ìt'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. 18 ¿Kò yá x̄ita-ne xi Nainá kitsò-là nga mìk̄iì kjoahas'en-j̄iìn ì'nde ñánda tj̄in kjoa nìkjáya? J̄ñà-né x̄ita xi mìk̄iì k̄iì'nchréñijon-là. 19 Kò k'oaá s'ín t̄isij̄iìn-ná nga mìk̄iì jahas'en-j̄iìn ì'nde ñánda ma nìkjáya, koiì kjoa-là nga mìk̄iì kòk̄jeiín-là.

4

1 Nainá k'oaá s'ín kitsjaà-ná 'én nga kitjás'eén ya ì'nde-là ñánda ma nìkjáyaá. K'e nga tákò tj̄jna-isa 'én xi kitsjaà Nainá, ngats'iaá mochjeén-né nga ndaà s̄ikindaá yijo-ná mì k'oa-ne tsà mì k̄iì kitjás'eén. 2 Nga j̄ñá, k'oaá t̄is'ín jye kis'enojmíya-ná 'én ndaà-là Nainá, koni s'ín kis'enojmíya-là j̄ñá x̄ita jchínga-ná. Tanga j̄ñá x̄ita jchínga-ná nímè kjondaà kisakò-là nga mìk̄iì ngásòn kòk̄jeiín-là koni j̄ñá x̄ita xi ì'nga xi kisitasòn j̄ñá 'én koi. 3 Tanga j̄ñá xi jye mok̄jeiín-ná, kitjás'en-ná ya ì'nde ñánda ma nìkjáyaá, ñánda kitsò Nainá:

Xi kjoa j̄ti-na, k'oaá s'ín kitsjaà 'én-na xi ndsoba kichjà-na nga mìk̄iì kjoahas'en-j̄iìn ì'nde ts'an ñánda ma nìkjáyaá.

Tanga Nainá jye kjòtseé jyehet'aà xá xi kis'ìin kóni skanda k'e nga tsibindaà isò'nde. 4 Xojon-là Nainá, k'oaá s'ín t̄ichja ts'e xi ma-ne itoò nàchrjein:

Xi ma itoò nàchrjein kisikjáya Nainá nga komà jyehet'aà yije xá-là.

5 Tj̄jè-ne Xojon-là Nainá, ìjngoò k'a t̄ichja ñánda tsò:

Mìk̄iì kjoahas'en-j̄iìn ya ì'nde-na ñánda ma nìkjáya.

6 J̄ñá x̄ita xi k̄iì'nchré ìtjòn 'én xi ndaà tsò, mìk̄iì jahas'en ì'nde ñánda ma nìkjáya nga mìk̄iì kisitasòn; tanga nàchrjein ì'ndeì tj̄in-isa x̄ita xi ch̄ija nga komà kjoahas'en-j̄iìn ì'nde ñánda ma nìkjáya. 7 Koiì kjoa-là Nainá tsibìjna ìjngoò-isa nàchrjein x̄itse, jè nàchrjein ì'ndeì. Nga isá 'ñó komà iskan jè x̄itaxá ìtjòn xi k'ì' mì David, k'oaá s'ín tsibít'aà Xojon-là Nainá j̄ñá 'én xi tsò: J̄ñò, nàchrjein ì'ndeì tsà titsana'yà 'én-là Nainá k̄iì t̄ajaaj̄iìn nìk̄itsajnaà in̄ima-nò.

8 Jè Josué, nga mìk̄iì komà kitsjaà-là kjoa nìkjáya j̄ñá x̄ita Israel, koiì kjoa-là Nainá kitsjaà ìjngoò-isa nàchrjein x̄itse. 9 K'oaá ma-ne jè naxandá-là Nainá tj̄jna ìjngoò-là nàchrjein tsjeè ts'e kjoa nìkjáya; 10 nga jè x̄ita xi fahas'en-j̄iìn kjoa nìkjáya xi ts'e Nainá, t̄ikoaá síkjáya-ne kjoa ts'e xá-là, koni s'ín kisikjáya Nainá ìt'aà ts'e xá xi kis'ìin. 11 Mochjeén-né nga k'oi-lá nga 'ñó yijo-ná nga kitjás'en-j̄ñá kjoa nìkjáya-là Nainá; mìk̄iì k'oaá s'ín s'eén koni kis'ìin j̄ñá x̄ita xi mìk̄iì kòk̄jeiín-là nga kisikitasòn.

12 'Én-là Nainá tj̄inakon-né kò tj̄in-là nga 'ñó. Isáá ndaà ote mì k'oa-ne jngoò kichja ndojò xi yijò nga ingajò ngobà-là; fahas'en-j̄iìn-né skanda ya j̄iìn in̄ima-ná kò ya j̄iìn kjohítsjeèn-ná. T̄ikoaá fahas'en-j̄iìn-né skanda ñánda t̄ikjò nindaà-ná kò ìya nindaà-ná; ótsjiya-né kjohítsjeèn-là in̄ima-ná mé xi mejèn-là nga s'ìin. 13 Ngats'ìi xi Nainá tsibindaà, nì mé tj̄in xi tj̄na'ma, nga ngats'ìi kjoa tj̄na tsejèn-né; t̄ibeè-ne xkon jè xi tj̄inè-là nga k'oi-lá kindá.

Jè xi ngui no'miì ìtjòn tj̄jna

14 Jesús xi k̄iì'ndí-là Nainá, jè-né xi ngui sobà no'miì ìtjòn tj̄jna ìt'aà tsaján, jè-né xi jahas'en ngajmii nga nguixkon Nainá. K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga kixi k̄itsajnaakoaá j̄ñá 'én xi mok̄jeiín-ná. 15 Jè xi no'miì

ítjòn tǐjna ìt'aà tsaján, komaá kohimakeè-ná k'e nga mahindaà; nga jè, k'oaá tǐs'ín kichit'aà koni jǎá, tanga mìtsà jé tsohótsji. ¹⁶ Kǐjngòò-lá takoán nga kǐnchat'aá chraña-lá íxile kǐjótǐxoma-la Nainá xi tse kǐjondaà tǐjn-la, mé-ne nga skoé ìma-ná kǐjondaà xi tǐjn-la koa kǐsǐko-ná k'e nga mé xi kǐochjeén-ná.

5

¹ Ngats'ì jǎá nǒ'miù ítjòn, yaá tǐjaájùn ìt'aà ts'e xǐta naxandá. Jè xá tǐjnè-la nga chǐatǐ xǐta nga nguixkǐn Nainá tǐkoa tsǐát'aà-la kǐjótǐ Nainá ko sík'en cho xi kǐjǐa ts'e jé-la xǐta. ² Jǎá nǒ'miù, tǐkooá mahindaàjùn inǐma-la; k'oaá s'ín ma-ne nga ma beèhǐma jǎá xǐta xi mìkì machǐya-la ko xi xìn ndǐyá tǐjmayá. ³ Koií kǐjǐa-la nga ma indaàjùn inǐma-la nǒ'miù, tǐjnè-la nga sǐik'en-la cho kǐjótǐ xi tsǐá-la Nainá xi kǐjǐa ts'e jé-la ko tǐkoo sǐik'en cho kǐjǐa ts'e jé-la naxandá.

⁴ Jǎá nǒ'miù, mìtsà tà jǎá tajngòò bít'aà xá 'nga yǐjo-la; jè Nainá xó chǐa-la koni s'ín kǐichǐa-la jè Aarón. ⁵ K'oaá tǐs'ín tǐjn ìt'aà ts'e Cristo, mìtsà tà jè tajngòò kiskoé xá xi ts'e nǒ'miù ítjòn, Nainá kǐtsjaà-la xá 'nga k'e nga kǐtsò-la:

Jǐ-né xi Kǐ'ndí-na xan-lè;

'aán-ná xi Na'èn-lè.

⁶ Tǐjè-ne Xǐjǐn-la Nainá, ìjngòò k'a tǐchǐa ñánda tsò:

Jǐ-né xi nǒ'miù tǐjǐn nǐta mé naxchrjein-ne,

xá-lè, k'oaá s'ín tǐjn koni xá xi kǐsǐkitasòn Melquisedec.

⁷ Jè Cristo k'e nga sa tsibǐjna ì isò'nde, 'ñó kǐichǐat'aà-la Nainá, nguì koó ndáxkǐn tsibǐtsi'ba-la koa kǐsǐjét'aà-la jè xi tǐjn-la nga'ñó nga ma-la kǐochrjekátǐ ìt'aà ts'e kǐjǐa biyaa; Nainá kǐl'nchré-la nga ndaà kǐjtseèxkón.

⁸ Jè Cristo, nas'ín kǐ'ndí-la Nainá ma, yaá komà-la kǐsǐkitasòn, k'e nga kǐsǐkǐeín kǐjǐn. ⁹ K'e nga jye mì tǐ mé xi kǐchǐját'aà-la, k'oaá s'ín tsibǐjna nga jè kǐochrjekátǐ kǐjǐn xǐta nǐta mé naxchrjein-ne, ngats'ì xi 'nchréñǐjǐn-la, ¹⁰ Nainá kǐsǐkǐjǐna Jesús nga nǒ'miù ítjòn tsibǐjna, kǐtsjaà-la xá koni ts'e Melquisedec.

Jǎá xǐta xi mìkì machǐya-la mé kǐjǐa xi kǐxǐ tǐjn

¹¹ Ìt'aà ts'e kǐjǐa koi, 'ñó tǐjn-ìsa kǐjǐa xi s'enojmiya-nò, tanga 'ñó chǐá tǐjn nga s'enojmí-nò, koi kǐjǐa-la nga jǎá, mìkì machǐya-nò. ¹² Jǎá, skanda kǐjótseé maestroò-là tǐtsajnaà tsà ndaà; tanga jǎá, tákó mochjeén-nò nga chǐta'yá xǐtse ìjngòò k'a 'én-la Nainá xi mì 'in chǐa koni s'ín komà-nò nga sa ítjòn. K'oaá s'ín tǐmat'ioòn koni ndí ìxti xi tákó tsǐjn 'bii, mìkì mochjeén-la nga tsojmì tájaà skine. ¹³ Ngats'ì xi tákó tsǐjn 'bii, ìxti-né, mìkì machǐya-la mé kǐjǐa xi kǐxǐ tǐjn. ¹⁴ Tanga jǎá tsojmì xi ma chǐne xi tájaà kǐjǐn, ts'eé xǐta xi jye kǐjchǐnga, jǎá xi jye machǐya-la mé kǐjǐa xi ndaà tǐjn ko mé kǐjǐa xi mìkì ndaà tǐjn nga k'oaá s'ín nchǐsǐjchá yǐjo-la.

6

¹ Koií kǐs'ín mochjeén-ne nga chǐta'yá 'én-la Cristo xi ìsa ndaà kojchǐngakooá kǐjǐa ts'e Nainá mé-ne nga nǐmé chǐjat'aà-ná nga xǐta-la Cristo maá. Mì tǐjǎá tǐjǎá 'én chǐta'yá-aná xi kǐchǐta'yá nga sa ítjòn ìt'aà ts'e Cristo. Mì tǐjǎá tǐjǎá 'én sǐkǐtsjeèn-ya-ná kó s'ín ma nga nǐkájnoá jé xi tǐjn-ná xi kǐjǐabiyaá fǐko-ná. Ko tǐkooá mì tǐjǎá tǐjǎá 'én sǐkǐtsjeèn-ya ìjngòò k'a-ná kó s'ín kǐkǐeín-ná ìt'aà ts'e Nainá ² ko kós'ín ma bautizar xǐta, ko kós'ín oyǐjòsòn-lá ndsaá jǎá xǐta xi mokǐeín-la ìt'aà ts'e Cristo. Ko tǐkooá

mì tjiñà tjiñà 'én sikítsjeèn-ya ìjngòò k'a-ná kó s'ín kjoaáya-là jñà xita xi jye k'en, kò kós'in s'iin Nainá nga kùndaajìln-là xita mé xi ok'in-là nga tsjá-là nita kjé-ne. ³ Mochjeén-né nga cháta'yà 'én xi ìsa ndaa kojchíngakoá kjoa ts'è Nainá; tsà Nainá tsjá'nde nga kòs'in koma, k'oas'in s'èén.

⁴ Nga jñà xita xi jye kjòhiseèn-là kjòhítsjeèn-là, xi jye kisaseèn-takòn kjondaà xi tsjá Nainá, xi tìkoa jye ngásòn kitjóé-là Inima Tsjeè-là Nainá, ⁵ xi jye kisaseèn-takòn 'én ndaa-là Nainá kò nga'ño-là isò'nde xi sa kjoíi, ⁶ tsà ìjngòò k'a xìn ndiyá kjoí, tsà tsjìn takòn 'én-là Nainá, mì tì kii koma kondaàya-ne kjòhítsjeèn-là nga kòófat'aà ìjngòò k'a-là Nainá; nga jñà xita koi, kjoa xi nchis'in, k'oaá ngaya-là koni tsà krò nchihót'aà ìjngòò k'a jè K'ndí-là Nainá nga tsjá-là kjosobà nga nguixkòn ngats'iì xita. ⁷ K'oaá s'ín ngaya-là koni jè nangui, k'e nga 'ba jtsí, ma'nchí'nde-né. Tsà ndaa xka xi bisò xi mochjeén-là xita xi síxáko nangui, jè Nainá síchikon-t'in nangui. ⁸ Tanga tsà na'yá chinj kò na'yá xanchroò bisò, nímé chjí-là, mìtsà nangui ndaa nga nguixkòn Nainá; kijchò nachrjein nga tà kitjì-né.

⁹ Jñò ndí 'ndsè, xi matsjacha-nòjen, nas'in k'oas'in nokjoà-jen, k'oaá s'ín tìjngòò takòn-jen nga tjoé-nò kjoa xi 'ño ndaa tjin, ngats'iì kjondaà xi tjin-là xita xi jye itjokajìln kjo'in. ¹⁰ Nga Nainá, xita kixi-né, mìkii síjchàajìln xá-nò xi jye ki'né kò kjoatjòcha xi tjin-nò nga nìchjít'aà-là xita naxandá-là Cristo, koni s'ín títsa'né skanda nachrjein i'ndeí. ¹¹ Tanga ngajen, k'oaá s'ín mejèn-najen nga kjit'aà nachrjein ngu kòò kjotsja nga kòs'in tixá nga jngòò ìjngòò skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein-nò mé-ne nga kítasòn-ne kjoa xi títsachiñá-laá. ¹² Majin-najen nga ts'eè s'èen. Chjìngui-là jñà xita xi jye nchitjóé-là kjotjò koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá koií kjoa-là nga ndaa mokjeiín-là kò tjin-là kjoatsejta.

Kó tsò 'én xi kùichja Nainá koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Abraham

¹³ Nainá k'e nga kitsjaà-là tso'ba Abraham, k'oaá s'ín kitsjaà kixi 'én-là nga tije tsasèn-ne nga mì tì yá tjin-ne xi ìsa 'nga tìjna koni jè; k'oaá s'ín kùichja, ¹⁴ nga kitsò: “An, 'ño ndaa síchikon-t'in-lè, tìkoa 'ño kòkjìn-ya jñà ixti-lè.” ¹⁵ K'oaá s'ín komà-ne Abraham kiskoòñàkjoa, ikjoàn kitjóé-là koni s'ín kitsò Nainá. ¹⁶ Jñà xi taxki xita, k'e nga tsjá 'én-là, síkjeén jngòò 'ín-là jngòò xi ìsa 'nga tìjna mé-ne nga síkixiya-ne 'én xi tsjá. Kò tà yaá fehet'aà kjoa. ¹⁷ K'oaá s'ín ma-ne k'e nga jè Nainá k'oaá s'ín kjòmejèn-là nga kitsjaà kixi-là 'én jñà xita xi tjoé-là kjotjò nga síkítasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba, kitsjaà jngòò 'én xi 'ño xkòn tjin nga nímé xi ma kjoatjya. ¹⁸ Jñà 'én koi xi jò ma-ne xi mìkii ma fatjya, nga mìkii koma skónachan-ná Nainá, yaá 'ño sakó-là nga'ño inima-ná, jñà xi mejèn-ná nga Nainá kosiko-ná nga nguì jè kjit'aà takoán nga títsachiñá-lá jè kjoa kixi-là xi jè jye kitsjaà-ná. ¹⁹ Jè kjoa kixi xi títsachiñá-lá, k'oaá s'ín síkijna kixi inima-ná koni jngòò kichá xi sit'aà'ño-ne chitso, kò jè kjoa kixi xi okji skanda maá jahas'en ya i'nde tsjeè ñánda tjobájtòò níkje cortina, ²⁰ ya ñánda jahas'en Jesús nga tsohójnandaà-ná ndiyá, nga nò'ni ìtjòn tìjna nita mé nachrjein-ne koni jè Melquisedec.

7

Jesús, k'oaá s'ín ngaya-là koni jè nò'ni ìtjòn xi ki'mi Melquisedec

¹ Melquisedec xi xita xá ìtjòn tsibijna ts'è naxandá Salem, tìkoa nò'ni ìtjòn tsibijna ts'è Nainá xi tìjna ngajmii, kii kaña-là Abraham k'e nga tìnchrobá-ne nga jye kisikijne yije-là xitaxá ìtjòn xi kiskaàn-ko.

Melquisedec kisichikon-t'in Abraham. ² Jè Abraham, teya kis'iin tsojmì xi kisakò-la ts'e kjoajchán, kò jngoòya kitsjaà-la Melquisedec. 'In xi 'mì Melquisedec, tsòyaá-ne: xitaxá ítjòn xi tjin-la okixi. Tjkoa jè 'in xi 'mì xitaxá ítjòn ts'e Salem, tsòyaá-ne: xi tjin-la kjoa'nchán. ³ Jè Melquisedec mìkii 'ya-la tje-la, yá na'èn-la, yá nea-la, ñánda kits'iin, ñánda k'en; k'oaá s'in mangásòn-kò koni Cristo xi Ki'ndí-la Nainá nga jè Melquisedec tjkoa no'mii ítjòn tjna nita mé nachrjein-ne.

⁴ Jñò tikítsjeèn nga 'ño 'nga tsibijna Melquisedec, skanda jè xita jchínga-ná Abraham teya kis'iin tsojmì xi kisakò-la ts'e kjoajchán, kò jngoòya kitsjaà-la Melquisedec. ⁵ Kixíi kjoa, k'oaá s'in tichja kjotixoma-la Moisés xi Nainá kitsjaà-la nga jñà xita naxandá tjinè-la nga teya sijjòya tsojmì xi tjin-la, jngoòya tsja-la jñà no'mii xi tje-la Leví, nas'in ti xita xikjin-ne xi ya nchrobát'aà-ne tje-la Abraham. ⁶ Tanga jè Melquisedec, mìtsà tje-la Leví, tanga kitjoé-la xi jngoòya oko-la tsojmì xi teya kis'iin Abraham, ikjoàn k'ée kisichikon-t'in, nas'in jè Abraham xi kitjoé-la 'én xi tso'ba Nainá kiichja-ne. ⁷ Nga jyeé tjiin-ná, jè xi síchikon-t'in xita, isaá 'nga tjna mì k'oaá-ne koni jè xi machikon-t'in. ⁸ Jñà no'mii xi tje-la Leví xi tjoé-la xi jngoòya oko-la xi teya s'in xita naxandá Israel, mìtsà ta bitsajnakon kjit'aà, bijchó nachrjein nga biyaa; tanga it'aà ts'e Melquisedec, jè Xojon-la Nainá, k'oaá s'in 'ya-la koni tsà jngoò xita xi tákó tjnakon skanda nachrjein i'nde. ⁹ Jñà no'mii xi nchrobát'aà-ne tje-la Leví xi tjoé-la xi jngoòya oko-la xi teya s'in xita naxandá Israel, komaá k'oakixoán nga tjkoaá jè Melquisedec kitjoé jngoòya-la it'aà ts'e xita koi k'e nga kitsjaà jngoòya-la Abraham, ¹⁰ nga jñà no'mii xi tje-la Leví, yaá nchrobát'aà-ne tje-la Abraham. Nas'in kj'eé kii ts'iin Leví k'e nga jè Melquisedec ijchò kaña-la Abraham, k'oaá s'in ngaya-la koni tsà jñà no'mii Israel, jyeé ya titsajnakò Abraham nga nchitsjá-la kjotjò xi jè tjoé-la Melquisedec.

¹¹ Jñà kjotixoma xi kitjoé-la jñà xita Israel, yaá inchrobát'aà-ne it'aà ts'e no'mii xi tje-la Leví; tanga jñà no'mii koi, mìkii komà-la nga jngoò k'a kisikixiya xita nga mì ti mé chijat'aà-la. K'oaá s'in komà-ne nga j'iì jngoò no'mii xi jè mangásòn-kò Melquisedec, kò mìtsà jè mangásòn-kò Aarón xi tje-la Leví. ¹² K'e nga fatjja no'mii, kós'in síxá, tjkoaá mochjeén-ne nga kjoatjja kjotixoma. ¹³ Koni s'in tichja 'én-la Nainá, jè xi kitjoé-la xá koni ts'e Melquisedec, kj'eii tje-né; ya ñánda inchrobát'aà-ne, ni saá jngoò no'mii bitjokàjiin. ¹⁴ K'oaá s'in 'ya-la nga jè Na'én-ná Jesucristo, yaá inchrobát'aà-ne tje-la naxandá Judá. Tje-la naxandá jè, mìkii kisikaxki Moisés k'e nga kiichja it'aà ts'e no'mii.

¹⁵ Kjoa koi, isaá ndaà makixiya-ná tsà jè no'mii xitse sijkitasòn koni s'in kisikitasòn jè Melquisedec. ¹⁶ Nga mìtsà k'oaá s'in kitjoé-la xá ts'e no'mii koni s'in tichja kjotixoma yá ts'e tje xi inchrobát'aà-ne nga no'mii kisikitasòn. Ta saá k'oaá s'in kitjoé-la xá it'aà ts'e nga 'ño xi tjin-la nga mìtsà yá xi koma-la jngoò k'a sijk'en. ¹⁷ K'oaá s'in tichja 'én-la Nainá xi it'aà ts'e, nga tsò:

Ji-né xi no'mii tjni nita mé nachrjein-ne,
k'oaá s'in mangásòn-koi koni jè Melquisedec.

¹⁸ K'oaá s'in komà-ne nga kichijàngui kjotixoma jchínga, koi kjoa-la nga tsjin-la nga'ño tjkoa mì ti kii tjomochjeén-ne. ¹⁹ Nga jè kjotixoma jchínga xi kiskii Moisés, njímé xi kisikixiya xita; tanga nachrjein i'nde, tjin jngoò-ná kjoa xi isa ndaà tjin xi titsachiña-lá jè xi sikinchat'aà chraña-ná Nainá.

20 Nainá k'oaá s'ín kitsjaà kixi 'én-la xi xkón tjin k'e nga kitsjaà tso'ba nga nò'miù ítjòn kájna Cristo. Jñà nò'miù xi i'nga, ta k'oaá s'ín kitjoé-la xá, mìtsà yá xi kitsjaà 'én-la. 21 Tanga xi it'aà ts'e Na'én-ná Jesús, k'oaá s'ín tíchja xojon xi tjit'aà 'én-la Nainá nga kitsò:

Na'én-ná k'oaá s'ín kitsjaà kixi 'én-la;

mikiù sijkatjya-la kjohítsjeèn-la nga tsò:

“Ji-né xi nò'miù tijnì nità mé nàchrjein-ne.”

22 K'oaá s'ín ma-ne nga jè Jesucristo osen-tji-ná nga nguixkon Nainá nga jè bíndaajìin ko-ná jngoò kjoa xitse xi isaá ndaà tjin. 23 Tjikoáá jñà nò'miù xi kisixá xi tje-la Leví, jyeé kjin ma xi jye kisikitasòn xá-la tanga koií kjoa-la nga biyaá nga mikiù ma síxá-isa. 24 Tanga jè Jesús tijnakon-ne nità kjé-ne, k'oaá ma-ne nga nò'miù tijnà nità mé nàchrjein-ne. 25 K'oaá s'ín ma-ne nga ma-la ochrjekajìin kjo'in xita nità mé nàchrjein-ne, ngats'ù xita xi it'aà ts'e Jesús bijchó nguixkon Nainá; jè tijnakon-né nità kjé-ne mé-ne nga bítsi'batjì xita.

26 It'aà tsaján, ngui jè Jesús xi mochjeén-ná nga nò'miù ítjòn tjna: nga xita tsjeè-né; nímé jé tjin-la; mì tje kji inima-la; tijnat'aàxin-la xita jé, ko jé xi isa 'nga tjna ján ngajmii. 27 Mìtsà k'oas'ín koni s'ín nò'miù ítjòn xi i'nga, nga nàchrjein nchijòn sík'en cho nga tsjá kjotjò-la xi kjoa ts'e jé-la, ikjoàn tsjá ts'e jé-la xita naxandá. Tanga Jesús k'e nga kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en, jngoò k'aá kitsjaà nità kjé-né. 28 Jè kjotixoma xi kitsjaà Moisés, k'oaá s'ín tíchja nga jñà kítsajna nò'miù ítjòn xi taxkì xita xi chiba nga ñó tjin-la; tanga jè 'én xi xkón tjin xi iskan kitsjaà Nainá, k'oaá s'ín tíchja nga jè Ki'ndí-la Nainá, kájna nò'miù ítjòn, jè xi k'oas'ín kisiko Nainá nga nímé chijat'aà-la nità kjé-ne.

8

Jè kjoa xitse xi tsibi'ño Jesús

1 Ngats'ù kjoa xi chibàya-ná, tjin jngoò xi isaá ñó chjí-la, jè-né nga tjna jngoò-ná nò'miù ítjòn xi tsibìjnat'aà chrja kixi-la ixile kjotixoma-la Nainá ján ngajmii. 2 Yaá síxá ya ñánda tjna xi ngui Ni'ya Tsjeè-la Nainá, xi jè sobá Nainá tsibíndaà; mìtsà taxkì xita tsibíndaà.

3 Ngats'ù nò'miù ítjòn, k'oaá s'ín satixoma-la nga kjotjò tsját'aà-la Nainá ko cho sík'en; k'oaá ma-ne nga jè Cristo tjikoá tjiné-la nga kis'e-la mé kjotjò xi kitsjaat'aà-la Nainá. 4 Jè Cristo, tsà j tjna it'aà nangui, skanda mì-la kii koma nga nò'miù kájna, nga j it'aà nangui, jyeé tjin nò'miù xi tsját'aà-la kjotjò Nainá koni s'ín tjin kjotixoma xi kiskii Moisés. 5 Tanga jñà nò'miù xi tjin j it'aà nangui, yaá síxá ni'ya xi tà isén-la-né ko 'nguién-la-né jè Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi tjna ngajmii; nga jè Moisés k'e nga jye mejèn kojits'ia nga kiiindaà ni'ya tsjeè-la Nainá xi nikje, jè Nainá kitsò-la: “Ndaà chítsejìn, k'oa kó kji t'iin koni kji xi tsakoò-lè ya nindoò Sinaí.” 6 Tanga nàchrjein j'ndeí, isaá ndaà tjin xá xi kitjoé-la Jesucristo nga nò'miù ítjòn tjna, nga jè osijnajìin jngoò kjoa xitse xi isa ndaà tjin xi tsibíndaajìin Nainá ko xita, nga yaá nchrobát'aà-ne 'én xi isa ndaà tjin koni s'ín jye kitsjaà tso'ba Nainá.

7 Tsà nímé xi kisichiját'aà-la jè kjoa xi kiiindaajìin ítjòn, mì-la kii mochjeén nga jngoò k'a sindaajìin xi ma-ne jò k'a. 8 Tanga Nainá k'e nga tsohótiko, k'oaá kitsò: Kijchò nàchrjein k'e nga kiiindaajìin-ko jngoò kjoa xitse jñà xita Israel ko xita Judá, kitsò Nainá.

9 Jè kjoa xitse xi kiiindaajìin-koaa,

mìtsà k'oas'ín sindaàjìin koni ts'e xit̃a jchínga-la,
k'e nga 'an sobà kitsobà tsja
nga tsachrjekàjñaà nangui Egipto.

Jña xit̃a koi, mìkì kisikitasòn koni s'ín kisindaàjìin,
k'oaá komà-ne nga kitsjìn takoàn, tsò Nainá.

¹⁰ K'e nga jye koma iskan,
jè kjoa xit̃se xi kındaàjñaàkooa xit̃a Israel, kiís'ín s'e, tsò Nainá:
Kjotíxoma-na yaá kijnajñaà ya kjohítsjeèn-la,
ko yaá skiaà jjiin injima-la.

'An-ná xi Nainá kitso-na,
ko jña-né xi koma xit̃a naxandá-na.

¹¹ Mì t̃i kù kochjeén-ne nga xit̃a xíkjin keènojmiya-la
ñi m̀tsà jè 'ndse keènojmi-la nga skoexkon Nainá,
nga ngats'iì xit̃a skoexkon-na

mats'iake-ne xi isa ixti skanda jña xi 'ño xit̃a jchínga.

¹² 'Aán siijchàat'aà-la ngats'iì kjoa ch'o xi kis'iin,
mì t̃i kù siikitsjeèn-na jé xi t̃jín-la.

¹³ K'e nga Nainá síkaxki òngò kjoa xit̃se, tsòyaá-ne nga jè kjoa xi kisin-
daàjìin ítjòn, jyeé kòjchínga. Mì t̃i kù tímochjeén-ne, jyeé tíchija.

9

Jè Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje

¹ Jè kjoa xi tsibindaàjìin ítjòn Nainá kis'eé-la kjotíxoma kós'ín ma nga
jeya nikijnaá Nainá ko kis'e jngò-la ni'ya tsjeè ò j̃t'aà nangui. ² Jè Ni'ya
Tsjeè-la Nainá xi nikje, k'oaá s'ín t̃jindaà nga jngò ò ònde t̃jna ítjòn xi 'mì
I'nde Tsjeè, ñánda t̃jna kich̃a xi t̃iya ni'ín ko ñánda t̃jna ím̃ixa xi nchasòn
inchrajín tsjeè-la Nainá. ³ Jè nikje cortina xi ma jò-ne xi t̃jobá jngò osen
ni'ya nikje, ya ijton kjijna ò ònde xi 'mì I'nde xi isa 'Ñó Tsjeè. ⁴ I'nde jè,
yaá kjijna jngò kax̃a xi ngui oro ñánda t̃sòn chrjongó-la Nainá; t̃ikoa
yaá kjijna kax̃a xi ngui oro yijájno ts'e kjoa xi tsibindaàjìin Nainá. Kax̃a
jè, t̃jnaya jngò t̃jì kich̃a xi ngui oro ñánda 'ncha inchrajín xi 'mì maná,
t̃ikoa yaá k̃jinaya yá nise-la Aarón xi tsibíjts'én-t'aà chrja-la ko ya 'ncha
jña ndajo teè ñánda t̃jít'aà kjotíxoma-la Nainá xi kitjoé-la Moisés. ⁵ Ya isòn
kax̃a 'ncha isén-la àkjale xi querubín 'mì xi t̃jín-la jngáa xi okò kjoa jeya-la
Nainá; jña jngáa-la bíjtsa'ma jè kax̃a. Tanga ò ònde, jña kjoa koi, mìkì
mochjeén nga òngò òngò skaya koxk̃i.

⁶ K'e nga jye k'oas'ín kisinchaànda tsojmì koi, jña nò'miù, kjit'aà
nachrjein fahas'en ya Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje, jè ò ònde xi t̃jna ítjòn,
nga síkitasòn xá-la nga beèxkón Nainá. ⁷ Tanga jè ò ònde xi ma-ne jò, ta jè
t̃ajngò nò'miù ítjòn fahas'en jngò k'a nga jngò nò; k'e nga fahas'en,
t̃jine-la nga jnì-la cho 'ba xi tsjât'aà-la Nainá kjoa xi t̃its'e-ne jé-la ko
ngats'iì jé-la xit̃a naxandá, jña xi mìkì t̃jìin-la tsà jé ótsji. ⁸ Jè Injima
Tsjeè-la Nainá k'oaá s'ín síkichiya-ná, k'e nga tákò jè tímochjeén Ni'ya Tsjeè
xi nikje xi kisindeà ítjòn, k'j'eè kù táx'a'nde nga koma kitjás'eén jè I'nde
xi isa 'Ñó Tsjeè. ⁹ Jña kjoa xi komà kjòtseé, tà kjoa mangàsòn-né koni
s'ín tíma nachrjein ò ònde; nga jña kjòtjò ko jnì-la cho xi kixíxteèn ò ònde
jè, tsjìn-la nga ñó nga siitsjeè kjohítsjeèn-la xit̃a xi k'oas'ín beèxkón Nainá.

¹⁰ Kjoa koi, tà kjoa ts'eé yijo-la xit̃a, mé tsojmì xi ma chine ko xi ma 'yò,
koa kós'ín s̃itsjeè yijo-la xit̃a; tà k'oaá s'ín t̃jen kochjeén skanda k'e nga jè
Nainá s̃ik̃at̃j̃iya-la ngats'iì kjoa koi.

Nga'ño xi tse tjín-la jè jní xi tsibíxteèn Cristo

¹¹ Tanga jyeé j'ii Cristo nga no'mùí ítòn tjína ít'aa ts'e kjondaà-la Nainá xi jye tíma. Yaá jahas'en Ni'ya Tsjeè-la Nainá jè xi isa 'ño ndaa choòn ko xi isa kixi tjín, nga mìtsà tsja xita kisindaà-ne jè xi tsò-ne kjoa nga mìtsà i ít'aa nangui kisindaà. ¹² Cristo, jngoò k'aa jahas'en ya I'nde Tsjeè. Mìtsà tí jní-la tìndsó ko jní-la nchraja jahas'en-ko-ne. Ts'e sobá jní jahas'en-ne. K'oaá s'ín kis'ìin nga tsibíchjítjì jé-ná, mé-ne nga komà kisikítsajnandejí-ná nita mé nachrjein-ne. ¹³ Jè jní-la nchraja ko jní-la tìndsó ko chijo-la nchraja kitì xi nchraja chjoón ki'ndí, maá-la sítsjeè yijo-la xita xi xa'ya-la k'e nga xixteèn-jno. ¹⁴ Tsá k'oaá s'ín bitasòn kjoa koi, jè jní xi tsibíxteèn Cristo, isaá tse nga'ño tjín-la. Nga ít'aa ts'eé nga'ño-la Inima Tsjeè xi tjínakon nita mé nachrjein-ne nga kitsjaà kjotjò-la Nainá yijo-la xi mìtsà mé jè tjín-la. Jè jní-la Cristo sìtsjeèya kjohítsjeèn-nò nga mì tí kii koa tìs'ín s'en-nò kjoa xi fikò-ná kjoabiyaà, mé-ne nga ma síxá-la Nainá xi tjínakon.

Jè kjoa xitse xi tsibíndaàjìin Nainá ko xita

¹⁵ K'oaá ma-ne nga jè Cristo osijnajìin osen koni s'ín tsibí'ño jngoò kjoa xitse. K'e nga k'en ngajo-la xita, jè tsibíchjítjì jé-la xi tsohótsji xita k'e nga tisa jè tíhotíxoma kjoa xi kisindaàjìin ítòn, mé-ne ngats'ii xita xi xó jaajìin-ne tjoé-la kjotjò xi tsjá Nainá nita kjé-ne koni s'ín kitsjaà 'én-la Nainá xi tso'ba kiichja-ne. ¹⁶ K'e nga jngoò xita mejèn-la síka'bí tsojmì xi tjín-la, bíndaà jngoò xojoñ xi bí'ño. Skanda k'eé mochjeén k'e nga biyaà jè xita xi bíndaà. ¹⁷ Tanga xojoñ jè, nìmé chjì-la k'e nga tìkj'eé biyaà xita xi tsibíndaà; skanda k'eé chjì-la k'e nga kiyá. ¹⁸ Jè kjoa xi kisindaàjìin ítòn k'oaá tìs'ín kisindaàjìin nga cho k'en mé-ne komà kixixteèn-ne jní. ¹⁹ Moisés, k'e nga jye tsibíxkejìin-la xita naxandá ngats'ii kjotíxoma-la Nainá, ikjoàn kiskoé jní-la tìndsó ko jní-la nchraja ki'ndí ko kisikájiin nandá; ko kiskoé jngoò chrja-la yá hisopo ko tsja-la orré xi inì kjoàn; jahajìin jní-la cho; ikjoàn tsibíxteèn-jno jè xojoñ xi tít'aa kjotíxoma-la Nainá; k'eé tsibíxteèn-jno ngats'ii xita naxandá. ²⁰ Moisés kitsò: “Jè jní jè xi síkixiya kjoa nga koma siktasòn koni s'ín tsibíndaàjìin-ko-nó Nainá.” ²¹ Moisés, tìkooá tsibíxteèn-jno jní jè Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje ko ngats'ii tsojmì xi mochjeén k'e nga yaxkón Nainá. ²² Koni s'ín tíchja xojoñ xi tít'aa kjotíxoma-la Nainá, mejèn tsà ngats'ii kjoa, saá jní matsjeèya-ne; tsà mìkìl xixteèn jní, mìkìl koma jchat'aà-la jé-la xita.

²³ K'oaá s'ín kjòchjeén nga jní-la cho matsjeèya-ne jè Ni'ya Nikje Tsjeè ko tsojmì xi tjíya xi mochjeén k'e nga yaxkón Nainá; jña tsojmì koi, ta okó-né koni choòn ján ngajmì; tanga jña xi tjín ngajmì, mochjeén-né nga biyaà jngoò xi isa xkón tjín mé-ne koma kotsjeèya-ne.

²⁴ Tanga Cristo, mìtsà ya jahas'en Ni'ya Nikje Tsjeè xi tsja xita kisindaà-ne, xi ta okó xi tjín ngajmì. Cristo, nguì yaá jahas'en ngajmì nga nguixkon Nainá nga tíchjatjì-ná. ²⁵ Mìkìl k'oas'ín kjìn k'a jahas'en ya ngajmì nga kitsjaat'aà kjotjò yijo-la, koni s'ín no'mùí ítòn nga xkì nó fahas'en I'nde xi 'Ñó Tsjeè, nga fahas'en ko jní xi mìtsà ts'e. ²⁶ Cristo tsá kjìn-la k'a jahas'en ngajmì tìkooa tjinè-la nga kjìn k'a sìikjeiín kjo'in kó-ne skanda kisindaà iso'nde. Tanga i'nde, nga jye tífehetaà nachrjein, ta jngoò k'a j'ii nga kitsjaà kjotjò yijo-la nga tsibíxteèn jní-la, mé-ne nga kitjaàxin-ne kjoa ts'e jè nita mé nachrjein-ne. ²⁷ K'oaá s'ín tjín nga ngats'ii xita, ta jngoò k'a biyaà, ko iskan kjoí jè nachrjein nga sindaàjìin-la.

28 K'oaá t̄is'ín t̄jín it'aà ts'e Cristo, ta jngoò k'a kitsjaat'aà k̄jotjò yijo-la nga tsibíxteèn jn̄i-la, mé-ne nga k̄jìn x̄it̄a t̄jáx̄in-ne jé-la. Xi ma-ne jò k'a, k̄itjōjen l̄jngoò k'a-ne ngajm̄i; m̄itsà t̄i jé k̄joaáx̄in-ne; koíi xá k̄jōj̄i-ne nga k̄ochrjek̄aj̄iñ k̄jō'in j̄ñà x̄it̄a xi nchikoña-la.

10

Mé-ne 'ñó chj̄i-la jè k̄joa biyaà-la Cristo

1 Jè k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kitjōé-la Moisés, m̄itsà nguì j̄ñà k̄jondaà xi iskan j'ì; ta 'nguién-la né xi tsakó. K'oaá ma-ne nga jngoó k'a m̄ik̄i koma nguì tsjeè s̄iik̄itsajna x̄it̄a xi x̄k̄i nó s̄ichrañat'aà-la Nainá nga t̄ij̄ñà t̄ij̄ñà k̄jotjò tsjá-ne. 2 Jè k̄jot̄ixoma, tsà jngoò k'a kisitsjeèya jé-la x̄it̄a, m̄i-la t̄i k̄i s̄iik̄ájno-ne tsà jé t̄jín-la; t̄ik̄oaá m̄i-la t̄i k̄i jn̄i-la cho tsjá k̄jotjò-ne. 3 Tanga jè jn̄i-la cho, x̄k̄i nó x̄k̄i nó s̄ik̄itsjeèn-ya jé-la x̄it̄a. 4 Nga jè jn̄i-la nchraja ko jn̄i-la t̄indsó m̄ik̄i ma-la faáx̄in j̄ñà jé-la x̄it̄a.

5 Cristo, k'e nga j'ì j̄ isò'nde kitsò-la Nainá: Maj̄in-lè jn̄i-la cho xi biyaà, k̄o k̄jotjò xi tsj̄at'aà-lè x̄it̄a, tanga jè yijo-na kinik̄j̄nandei.

6 Mik̄i sasén-lè cho xi kit̄i, k̄o n̄i j̄ñà k̄jotjò xi tsj̄a-lè x̄it̄a xi k̄joa ts'e jé-la.

7 K'eé kichj̄a, kixan-lè: “Koni s'ín t̄ichj̄a xoj̄on-lè xi it'aà ts'an, í t̄ijn̄aa nga s̄ikitasoàn koni s'ín mejèn-lè, j̄i xi Nainá 'm̄i-lè.”

8 Cristo, it̄jòn kitsò: “Maj̄in-lè k̄o m̄ik̄i sasén-lè jn̄i-la cho xi biyaà k̄o k̄jotjò xi tsj̄a-lè x̄it̄a, cho xi kit̄i k̄o k̄jotjò xi tsj̄a xi k̄joa ts'e jé-la”, nas'ín k'oas'ín t̄ichj̄a k̄jot̄ixoma nga t̄jinè-la nga koat̄j̄in xi tsj̄a x̄it̄a. 9 Ik̄joàn kitsò isa: “Í t̄ijn̄aa nga s̄ikitasoàn koni s'ín mejèn-lè.” K'e nga os'ín k̄i chj̄a, tsòyaá-ne nga jè Cristo jaáx̄in jè k̄joa jch̄inga mé-ne nga kisik̄ijna ngajo-ne xi k̄joa x̄itse. 10 K'oaá s'ín komà nga kisitsjeèya in̄im̄a-ná Nainá it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo k'e nga kos'ín kisik̄itasòn koni s'ín mejèn-la Nainá nga ta jngoò k'a kitsjaà k̄jotjò yijo-la n̄it̄a kjé-ne k'e nga k'en.

11 Ngats'ì n̄o'm̄i, nachrjein nchij̄on s̄ikitasòn xá-la nga k̄jìn k'a tsj̄at'aà-la Nainá xi t̄ij̄ñà t̄ij̄ñà-ne k̄jotjò xi m̄ik̄i ma-la faáx̄in jé-la x̄it̄a.

12 Tanga Jesucristo ta jngoò k'a kitsjaat'aà k̄jotjò yijo-la k̄joa ts'e jé n̄it̄a kjé-ne, ik̄joàn tsibijnat'aà chrja kix̄i-la Nainá. 13 Yaá t̄ikoña skanda k'e nga k̄ijchò nachrjein nga j̄ñà x̄it̄a kondra-la s̄iichija nga jè Nainá s̄iik̄itsajngui ndsok̄o. 14 Ta jngoò k'aá kitsjaat'aà k̄jotjò yijo-la mé-ne nga nguì ndaà kjòkixiya-ne x̄it̄a n̄it̄a kjé-ne, j̄ñà x̄it̄a xi t̄imatsjeè. 15 Jè In̄im̄a Tsjeè-la Nainá ndaà s̄ikixiya-ná k̄joa ko; nga sa it̄jòn tsò-né:

16 Jè k̄joa jè xi k̄indaaj̄iñ-koaa j̄ñà x̄it̄a k'e nga jye koma iskan, tsò Na'èn-ná: J̄ñà k̄jot̄ixoma-na s̄ik̄ijnaj̄ñà in̄im̄a-la, k̄o yaá skiaa j̄iñ k̄johitsjeèn-la.

17 Ik̄joàn tsò-isa:

'An, m̄i t̄i k̄i s̄iik̄itsjeèn-na jé xi t̄jín-la k̄o ngats'ì k̄joa ch'o xi s'ín.

18 K'e nga jye jchat'aà-ná jé-ná, m̄i t̄i mé k̄jotjò kochjeén-ne xi k̄joa ts'e jé.

Mé k̄joa-ne nga isa ndaà k̄inchat'aà chrañà-lá Nainá

19 J̄ñò ndí 'ndsè, k'oaá ma-ne nachrjein j'nde, t̄j'nde-ná nga k̄it̄jás'eén jè l'nde-la Nainá xi 'Ñó Tsjeè, koíi k̄joa-la jè jn̄i xi tsibíxteèn Jesús. 20 Nga jè kiskix'a jngoò-ná ndiyá x̄itse xi fik̄o-ná ñánda t̄jín k̄joabinachon, nga

koma kotokjá jè nikje cortina xi tjo'hóya jngoò osen I'nde Tsjeè-la Nainá. Jè nikje, k'oaá ngaya-la koni yijo-la Jesús. ²¹ Nga tjin jngoò-ná nò'mi xi 'ño jeya tijná xi otíxoma ya ni'ya-la Nainá. ²² K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga isa ndaà kinchat'aà chraña-lá Nainá, nga ngui kixi sikijná inima-ná ko ngui tijnogoò takoán xi it'aà ts'e, nga jè Cristo jye kisitsjeè inima-ná kjoa ts'e jè, ko jè yijo-ná, k'oaá ngaya-la koni tsà ngui nandá tsjeè tsanijno-ne. ²³ Kixi kitsajna kjoa xi titsachiña-lá koni s'in mokjeín-ná nga mi kijen kíkja-lá takoán; nga Nainá, xita kixi-né, sikitason-né koni s'in jye kitsjaà 'én-la. ²⁴ Kinchátsji'nde-lá nga 'én ndaà kinókjoa-lá xinguiáá mé-ne nga isa ndaà s'e-ná kjotsjacha; ko s'eén kjoa xi ndaà tjin. ²⁵ Mikì sijchayaá jè nachrjein k'e nga bixoñaá, koni s'in i'nga xita nga mi ti kii bixoñat'aà-la xikjin. Ta saà mochjeén-né nga k'oi-lá nga'ño xinguiáá nga jngoò jngoò; isaá 'ño kos'iaán k'e nga yaá nga jye tinchrobá machraña nachrjein-la Nainá.

²⁶ Tsà k'oas'in tjin takoán nga kinchátsji jè isaá k'e nga jye kiyaxkoaán kjoa kixi-la Nainá, mi ti mé jni koma xixteén-ne xi ma kjoaáxin jé-ná. ²⁷ Ta jè koko isa-ná kjo'in xi 'ño xkón tjin ko ni'in jnga xi sikjehesón yije xita xi kondra fi-la Nainá. ²⁸ K'e nga tsà jngoò xita xi mikii sikitason kjotíxoma-la Nainá xi kitjoé-la Moisés, tsà tjin jò, jàn xita xi tsjá 'én nga kixi kjoa, mikii mahimacha, nik'en-né. ²⁹ Kós'in beè-la takón jño, a mìtsà isa tse kjo'in ok'in-la jña xita xi binchanè jè Ki'ndí-la Nainá, ko ochrjekàngui jè jni xi tsibixteén, ko tikoá chjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá xi tjin-la kjondaà? Jè jni xi ochrjekàngui, jè-né xi Nainá kisikjeén nga tsibindaàjin-ko xita jngoò kjoa xitse, ko jè xi kisitsjeè-ne inima-la xita koi. ³⁰ Jyeé tijn-ná nga k'oaá tsò Nainá: “Aán oko-na nga tsjaà-la kjo'in xita, 'aán tsjaà-la chji-la.” Jngoò k'a tsò: “Jè Na'èn-ná kijnndaàjin-la xita naxandá-la.” ³¹ Taxki 'ño tse kjoxkón tjin k'e nga ya kàyaá tsja Nainá xi tijnakon!

³² Tanga tikitsjeén kós'in komat'ioón nachrjein xi jye tsato, k'e nga sa kina'ya itjòn 'én kixi xi kisihiseén-nò, nga kichikjoa-nò nga tse kjo'in kinikjoón. ³³ Kis'eé nachrjein k'e nga jña xita kiichjajno-nò ko kiskaán-ko-nò nga nguixkon xita naxandá. Tikoáá kis'eé nachrjein nga jño kitsjahijtakoo jña xita xinguióo xi tikoá kjo'in nchisikjeín. ³⁴ Jño, kjòhimacha xita xi kjo'in nchisikjeín nga ndayá títsajna; ko tikoá mikii kòjti-nò k'e nga kjòchijé-nò tsojmì-nò, ta saá kjòtsjaá-nò nga jye tijn-nò nga ján ngajmù tjin-nò tsojmì xi isa ndaà kjoàn xi mikii fehet'aà nita mé nachrjein-ne. ³⁵ Kì nichija-jèn koni s'in kjit'aatakòN Nainá nga yaá tjoé-nò jè xi 'ño tse chji-la. ³⁶ Mochjeén-né nga s'e-nò kjoatsetakón kjoa ts'e kjo'in, mé-ne k'e nga jye kitason koni s'in mejèn-la Nainá, tjoé-nò xi tsjá-nò koni s'in jye kitsjaà 'én-la xi tso'ba kiichja-ne. ³⁷ K'oaá s'in chja xojon xi tjit'aà 'én-la Nainá nga tsò:

Ta jngoò tjò chija-la nga kjoí jè xi sa nchrobá.

Mikii kochrjein-la.

³⁸ Jè xi xita kixi kijnakon-né nga mokjeín-la, tanga tsà kosit'aà xin, mikii sasén-la inima-na.

³⁹ Tanga jña, mi k'oaá s'eén koni s'in xita xi its'in fi-ne nga síchija inima-la. Ta saá ya kjaán ya i'nde ñánda kitjokàjin kjo'in inima-ná koi kjoa-la nga mokjeín-ná.

¹ Jè kjoa xi mokjeiin-ná, jè-né nga tjin kixi nga tjoé-ná jña kjoa xi chiña-lá; jè-né nga tjngò takoán nga kítasòn nas'in mìkì títsa'yaá xi kjoa nìton. ² Jña xita jchínga kjòtseé, koií kjoa-lá nga kòkjeiin-lá nga ndaa kí'ya-lá.

³ Ta koi-né nga mokjeiin-ná nga kos'in machiya-ná nga jè Nainá, tà koó 'én-lá tsibíndaà isò'nde; kisikatsèjèn tsojmì xi mìkì tsejèn nga sa ítjòn.

⁴ Abel, koií kjoa-lá nga kòkjeiin-lá, kitsjaàt'aà-lá Nainá kjòtjò xi isa 'ño ndaa kjoàn, mì k'oaà-ne koni ts'e Caín. K'oaá s'in komà-ne nga xita kixi kitsò-lá Nainá Abel; kiskoé kjòtjò xi ijchòko-lá; skanda nachrjein i'nde, táko k'oaá s'in tíchja nga mokjeiin-lá, nas'in jye k'en.

⁵ Enoc, tíkoa kòkjeiin-lá; k'oaá s'in komà-ne nga kiiko tíkon Nainá ján ngajmì; mì tì kii kisakò-ne k'e nga jye kiiko. K'e nga sa tsibìjna i isò'nde, Enoc, k'oaá s'in kí'ya-lá nga ndaa kisaseèn takòn Nainá. ⁶ Tsà mìkì mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, mìkì koma s'eén kjoa xi sasén-lá Nainá. Jè xita xi síchrañat'aà-lá Nainá mochjeén-né nga ndaa kòkjeiin-lá nga tìjna Nainá, tíkoa kòkjeiin-lá nga ngats'iì xita xi ótsji Nainá, tsjá-lá kjòtjò xi ndaa tjin.

⁷ Noé koií-né nga kòkjeiin-lá, k'e nga tsibénojmi-lá Nainá kjoa xi iskan koma, kisikitasòn; koó kjòxkón-lá nga tsibíndaà jngòò chitso xi 'ño je kji, mé-ne nga mìkì kiyá-ne jña xita ni'ya-lá. Noé, nga ndaa kòkjeiin-lá, k'oaá s'in tsibinè-lá kjo'in xita isò'nde nga jé tjin-lá; kò jè Noé kitjoé-lá kjòtjò xi tsjá Nainá nga xita kixi kitsò-lá ta koií kjoa-lá nga kòkjeiin-lá.

⁸ Abraham, nga kòkjeiin-lá k'e nga kiichja-lá Nainá, kisikitasòn. Itjokàjiin nangui-lá, kii ya i'nde ñanda tà kjòtjò tsjá-lá Nainá, tanga skanda mìkì tjiin-lá ñanda tífi. ⁹ Koií kjoa-lá nga kòkjeiin-lá, nga kos'in kisijchá yijo-lá koni tsà xita xi xin nangui-lá nas'in ya tsibìjna ya i'nde ñanda nga k'oa kitsò-lá Nainá nga tsjá kjòtjò-lá. Ni'ya nikjeé tsibìjnaya. Nga kii-isa nachrjein, k'oaá tì komàt'in jè Isaac kò Jacob, xi tíkoa k'oas'in kitsjaà-lá 'én Nainá nga ts'e koma nangui. ¹⁰ Abraham tíkoña jngòò-lá naxandá xi 'ño ndaa tjin tàts'en chrjó-lá, nga jè Nainá kiskoòsòn-lá kós'in sindaa kò tije-ne Nainá tsibíndaà.

¹¹ Koií kjoa-lá nga kòkjeiin-lá Abraham, nga nas'in chjoón 'ndi jè chjoón-lá xi 'mì Sara, kò nas'in jye 'ño xita jchínga, kis'eé-lá nga'ño nga kisakò jngòò-lá ki'ndí jè Sara, koií kjoa-lá nga kòkjeiin-lá nga Nainá sìkitasòn koni s'in jye kitsjaà-lá 'én-lá. ¹² K'oaá ma-ne nga ta jè tajngòò xita jè, nas'in jye tífehèt'aà nachrjein-lá, kjìn jchán ma ixti-lá xi tje ts'e k'oaá ngaya-lá koni jña ni'ño xi tjin ngajmì kò tsojmì xi jncha indii ndáchikon nga mìkì ma maxkeya.

¹³ Ngats'iì xita koi, k'oaá s'in mokjeiin-lá skanda k'e nga k'en, nas'in mìkì kitjoé-lá tsojmì xi Nainá k'oas'in kitsjaà 'én-lá nga tsjá-lá; ta k'oaá s'in kjòchya-lá koni tsà ta kjiiin kijtseé-ne; tsjaá kis'e-lá nga kitsò nga mìtsà i i'nde-lá, ta nchifahato-né nga títajna i it'aà nangui. ¹⁴ Jña xita xi koatsò, k'oaá s'in bénojmi kixi-né nga saá nchihótsji jngòò nangui xi ngui ts'e koma. ¹⁵ Tsà jè nchisíkítsjeèn nangui ñanda itjokàjiin, okixi-né komá-lá kii i'ngòò k'a-ne i'nde ñanda inchrobà-ne. ¹⁶ Tanga jngòò i'nde nchihótsji xi isa ndaa choòn, i'nde xi ts'e ngajmì. K'oaá ma-ne nga jè Nainá, mìkì masobà-lá nga kítso-lá xita: jè jèe xi Nainá, nga jyeé kisikijnandaà jngòò-lá i'nde ñanda naxandá-lá koma nga ya kitsajna.

¹⁷ Abraham, k'e nga kichit'aà, koií kjoa-lá nga kòkjeiin-lá nga kiskoé Isaac nga kitsjaàt'aà kjòtjò-lá Nainá. Tsibìjnandaà nga tsjá-lá ki'ndí-lá xi ta

jè tajngoò-ne, nas'ín xó k'oas'ín kitsjaà-ne 'én Nainá it'aà ts'e ki'ndí-la, k'e nga kitsò: ¹⁸ "It'aà ts'e Isaac, kjìn jchán koma xita tje-lè." ¹⁹ Abraham k'oaá s'ín kisikitsjeèn nga Nainá tjín-la nga'ño nga ma-la síkjaáya-la xita nas'ín jye k'en. Kitjoé l'jngoò k'a-la ki'ndí-la koni tsá jaáya-la it'aà ts'e kjoa'biyaa.

²⁰ Isaac, koií kjoa-la nga mokjeiín-la nga kisijét'aà-la Nainá nga kátasíchikon-t'in Jacob kó Esau it'aà ts'e kjoa xi iskan koma.

²¹ Koií kjoa-la nga mokjeiín-la Jacob, k'e nga jye tíbiyaa, kisijét'aà-la Nainá nga kátasíchikon-t'in ingajò ixti-la José; síngui'ño tsja yá nise-la nga jeya kisikijna Nainá.

²² Koií kjoa-la nga mokjeiín-la José, k'e nga jye tíbiyaa, tsibénojmi kós'ín komat'in jña xita Israel nga kitjokàjiin naxandá Egipto. Tikoá kitsjaà okixi it'aà ts'e nindaà-la ñánda kjiko.

²³ Xita jhínga-la Moisés, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga jàn sá kisikijna'ma ki'ndí-la k'e nga sa kits'iin, nga kijtsee nga 'ño ndaà kji isén-la ki'ndí-la, kó mìkiì kitsakjòn-la kjotixoma-la xitaxá ítjòn ts'e naxandá Egipto.

²⁴ K'e nga jye kòjchínga Moisés, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga mìkiì kisaseèn-la nga nea-la kitsò-la tsòti-la faraón. ²⁵ Tà saá jè jaàjiin nga kjo'in kisikjeiín kó naxandá-la Nainá, mì k'oa-ne nga kjotsja tsjá-la yijo-la xi kjoa ts'e jé. ²⁶ K'oaá s'ín kiskoòsòn-la nga isa 'ño chjí-la kjo'in xi síkjeiín xi it'aà ts'e Cristo mì k'oaá-ne nga kjotsja tsjá-la yijo-la xi kjoa nchíná ts'e naxandá Egipto. Kiskoñákjoaá-la kjondaà xi iskan tsjá-la Nainá.

²⁷ Koi-né nga tikoá kòkjeiín-la nga itjokàjiin naxandá Egipto; mìkiì kitsakjòn-la kjoajti-la jè xitaxá ítjòn; kixií tsibijna koni tsá xkon tibeè-ne Nainá xi nì saá jngoò xita beèxkon.

²⁸ Moisés, nga kòkjeiín-la, tsjachrje s'eí Paxko. K'oaá kitsò-la ngats'iì xita Israel nga jni síkaajno xotjoa ni'ya-la mé-ne jè àkjale-la Nainá mìkiì síik'en jña xi ki'ndítjòn-la ts'e xita Israel.

²⁹ Jña xita Israel, nga kòkjeiín-la, tsatojiin jè xi 'mì Ndáchikon Inì koni tsá nangui kixi. Jña xita Egipto, k'e nga kijtsee, mejèn-la nga k'oa tís'in kis'iin, tanga ta yaá k'en yije ya jjiin ndáchikon.

³⁰ Nga kòkjeiín-la xita Israel, kisikixòjen chrjó xi tjíndi-la naxandá Jericó, k'e nga jye kjò itoò nachrjein bitjindii-la jé naxandá. ³¹ Koií nga kòkjeiín-la Rahab xi chjoón chijnui nga mì ya k'en-ko jña xita xi mìkiì mokjeiín-la, koií kjoa-la nga ndaà kijtsee'tjò jña xita Israel xi ítjòn ijchò kotsejèn 'ma-la nangui.

³² ¿Mé kjoa xi kènojmi isa? Mì-la kiì chíya-na nachrjein nga kichjà it'aà ts'e Gedeón, ts'e Barac, ts'e Sansón, ts'e Jéfté, ts'e David, ts'e Samuel kó ngats'iì xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ³³ Koií nga kòkjeiín-la xita koi nga kis'e i'nga xi kisikijne-la kjoa ts'e kjojchán, xi kixi tsibindaàjiin kjoa, xi Nainá kitsjaà-la koni s'ín jye kitsò-la xi tso'ba kiichja-ne, xi tsibíhjoàjto tso'ba xa. ³⁴ Kis'eé i'nga xi kisikits'o nga'ño-la ni'in jnga, xi itjomachinga-la nga kichà ndojò k'en-ne, xi kis'e l'jngoò k'a-la nga'ño nas'ín xk'én kjoàn, xi kis'e-la nga'ño kjoa ts'e kjojchán, xi kisikijne-la xita kjojchán xi kondra ts'e. ³⁵ Kis'eé i'nga íchjín xi kitjoé l'jngoò k'a-la xita xikjín xi jye k'en nga jaáya-la.

Tanga tjín i'nga xi ya k'en-jiin kjo'in; mìkiì kjòmejèn-la nga tsibitsajnandejí, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-la nga isa ndaà kitsajna k'e nga kjoaáya-la. ³⁶ Xi i'nga, kisikjeiín kjo'in nga kinisobà-la, kiskaàn-ko xita, skanda na'ño kichà cadena kisit'aà'ño iya ndayá. ³⁷ Tjín i'nga

xi ndajo kisinè nga kinik'en; tjin i'nga xi kichā serrote kjòjòya-ne; tjin xi kichā ndojò k'en-ne. Xki xi ján chinchimasòn, tà chrjoa-là orrè ko chrjoa-là tindsó tsakakjá nga 'ñó ima chinchima, tseè kjo'in kis'e-là ko 'ñó ki'yatoòn. ³⁸ Jñà xita koi, nga 'ñó ndaà kòkjeiín-là it'aà ts'e Nainá, skanda mìkì ok'ln-là nga i tsibìtsajna isò'nde. Xki xi ján chinchimasòn ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, kóhokji ijìin ijñá ko ingui nguijo ko ngajo xi tix'á ijìin nangui.

³⁹ Ngats'ìi xita koi, koni s'in nga ndaà kòkjeiín-là ndaà ki'ya-là, tanga njngoo kitjoé-là xi Nainá tjin-ne nga tsjá-là koni s'in jye kitsjaà-là 'én-là. ⁴⁰ Nainá tsibíndaà jngoo-ná kjoa xi isa 'ñó ndaà tjin, mé-ne jñà xita koi, ngásòn kongásòn-kjoaá nga nímé chijjat'aà-ná nga kixi kitsajnaá.

12

Ndaà chítsejèn-là Jesús

¹ Nga 'ñó kjin ma-ne xita xi títajandii-ná xi ndaà mokjeiín-là, k'oáá ma-ne nga tikoáá jñá, jngoo k'a síkítajnaá ngats'ìi kjoa xi s'in-ná ko kjoa ts'e jé xi toobà'ñó-ná nga konachan-ná; mochjeén-né nga k'oa s'in s'één koni jngoo xita xi ongachikon nga chíkjoako-là nga kijchò skanda ñánda nga tjin-nè-là nga kijchò. ² Ndaà chítsejèn-là Jesús; jè tsibìts'ia ítjòn koni s'in mokjeiín-ná ko jè síjngoo kjoa koni s'in mokjeiín-ná. Jesús nga jye tíjìin-là nga koma iskan s'éé-là kjòtsja, k'oáá ma-ne nga kichikjoa ko-là kjo'in it'aà krò, mìkì kjòsobà-là koni s'in k'en; ikjoàn tsibíjnat'aà chra kixi-là Nainá nga ya tihótixoma.

³ Tikitsjeèn it'aà ts'e Jesús; kichikjoa koó-là kjo'in xi tsibínè-là jñà xita jé, mé-ne jñò mìkì kijta-nò ko mìkì síkàjeèn-là takòn. ⁴ Koni s'in títajbixkàn-ko kjoa ts'e jé, kj'eè tsà yá xita xi tsò ikon nga sík'en-nò. ⁵ ¿A jye kijchàjìin-nò koni tsò-nò Nainá nga ixti-là tsò-nò? K'oáá s'in tíchja xojoñ xi tít'aà 'én-là Nainá nga tsò:

Nga ki'ndí-na xan-lè, ki nachrjekàngui-jèn k'e nga síkixiya-lè Nà'èn-ná, ko ki nìkjajen-là takoin k'e nga síkáká-lè.

⁶ Nà'èn-ná síkixiya-né jè xita xi tsjakeè,

tsjá-là kjo'in ngats'ìi xi kjoétjò nga ki'ndí-là tsò-là.

⁷ Nainá k'oáá s'in beèhikon-nò nga ki'ndí-là tsò-nò; tìkjioón k'e nga kjo'in tsjá-nò. Ngats'ìi xi Nà'èn ma, tsjá-là kjo'in ixti-là nga síkixiya. ⁸ Tanga tsà Nainá mìkì síkixiya-nò koni s'in síko ngats'ìi xi ixti-là ma, mìtsà kixi kjoa nga ngui ixti-là Nainá maà. ⁹ K'e nga sà ixtiaá, jñà xita jchínga-ná xi tjin i it'aà nangui, kixikixiya-ná koa ndaà kiyaxkoán. ¿A mìtsà isa ndaà jchaxkoán Nà'èn-ná xi tjna ngajmì, mé-ne nga kàtas'e-ná kjoabinachon?

¹⁰ Xita jchínga-ná i it'aà nangui tsjá-ná kjo'in nga síkixiya-ná koni s'in mejèn-là, nas'in ta chiba nachrjein títajnaá. Tanga Nainá síkixiya-ná xi kjondaà tsaján mé-ne nga tsjeè kitsajnaá koni jè Nainá nga tsjeè tjna.

¹¹ Kixíi kjoa, tsjin kjo'in xi kjòtsja tsjá, tà kjoaba tsjá nga 'on ma-là yijo-ná, tanga komà iskan-ne s'éé-ná kjoa kixi xi 'nchán tjin nga ndaà kitsajnaakoá Nainá ngats'iaá xi bì'ndeé nga tímakixiyaá.

¹² K'oáá ma-ne nga tjì-là nga 'ñó yijo-nò, chjímì'ngaà ndsaa xi mìkì ma síkjaníyá, ko xkò ndsokoò xi tsjin-là nga 'ñó; ¹³ tìnchátstjioò xi ndiyá kixi nga kàtandaà-ne ndsokoò xi tsá'yá kji, mé-ne nga mìkì isa ndaà ko'tsò'ñó-ne.

Kì binchat'aàxin-là kjondaà-là Nainá

14 'Nchán t̄itsajnakoo ngats'iì x̄ita; tsjeè t̄itsajna nga nguixkon Nainá. Nga nijngoo x̄ita skoexkon Nainá tsà mì tsjeè t̄ijna. 15 Ndaà ch̄itsejèn nga nijngoo x̄ita kosijnat'aàxìn-là kjondaà-là Nainá, mé-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn koni tsà jngoo xka ijñá kiso xi tsja ima-là xi síkits'ón x̄ita nga tsjá ch'in-là. 16 Jñò, nijngoo xi x̄ita chijngui koma, kì nachrjekànguio tsojmì xi tsjeè; kì k'oaá s'ín 'nè koni kis'iìn Esaú nga tà jngoo chroba tsojmì xi ma chine tsat̄ijna-ne xi jè t̄jín-ne nga kòko-là koni ki'ndí t̄jòn. 17 Jñò jyeé t̄jiìn-nò, k'e nga jye komà iskan, Esaú k'e nga kjòmejèn-là nga s̄ichikon-t'in na'èn-là, kinachrjekàngui-né, mì t̄i kii komà kjòchikon-t'in-ne, na's'ín takó 'ñó kiskindàya.

18 [Koni s'ín komat'in x̄ita Israel nga kjìn kjoxxkón kijtseè], jñò, mìtsà kos'ín ya ijchò kinchat'aà-là nindoò xi ma nìko, jè nindoò ñánda t̄iti ni'in jnga, ñánda skanda mì t̄i kii kjòtsejèn-ne nga jñò choòn kò ñánda t̄i'ba t̄jo xkón. 19 Mikii kina'yà-là jta-là chrjo, t̄ikoá mikii kina'yà-là jta-là Nainá k'e nga kii chja. Jñà xi kii'nchré-là Nainá, tsibítsi'ba-ne nga majìn-là nga kichja-isa, 20 koií kjoa-là nga mikii kichikjoa-là koni s'ín t̄jín kjot̄ixoma xi kisinè-là nga tsò: “Jè x̄ita xi kosijna jngoo ndsokò ya it'aà nindoò, na's'ín jngoo cho, ndajoó kiyá-ne kò tsà majìn kichaa kotosikjá yijo-là.” 21 'Ñó xkón t̄jín kjoa xi ki'ya-là, skanda t̄ijè-ne Moisés kitsò: “Tsakjoòn jchán-ná skanda chiba-là t̄ihotsé-ná.”

22 Tanga jñò, yaá ijchò kinchat'aà-là nindoò Sión, jè na_xandá-là Nainá xi t̄ijnakon, xi t̄ijè-ne Jerusalén xi ts'e ngajmii, ñánda kjìn jmiì àkjale t̄itsajna xi nchisítsjako Nainá nga jeya nchisíkijna, 23 ñánda t̄itsajnajt̄in ixti-là Nainá xi t̄joé-là kjot̄jò xi ts'e ixtit̄jòn xi t̄jít'aà 'ín-là xojon ts'e ngajmii. Ijchò kinchat'aà-là Nainá xi x̄itaxá t̄ijna nga jè bíndaàjiiìn-là ngats'iì x̄ita. T̄ikoáá ijchò kinchat'aà-là inima-là x̄ita kixi xi Nainá jye kisitsjeè nga nimé chijat'aà-là. 24 Ijchò kinchat'aà-là Jesús xi osijnajiiìn-ná jngoo kjoa x̄itse kò jè jní-là xi kixixteèn [nga kisitsjeè-ná] xi isa ndaá chja-ná mì k'oaá-ne koni ts'e Abel [xi síjé nga sindaàjiiìn].

25 Jñò, t'een kindà yijo-nò. Kì nachrjekànguioè jè xi t̄ichja-ná. Jñà x̄ita jchínga kjòtseé xi tsachrjekàngui koni s'ín kinokjoa-là i it'aà nangui nga kinikaká-là, mikii tsajno-là nga kitjoé-là kjo'in. Jñá, isaá 'ñó 'in t̄jín tsà kinachrjekànguiaá Nainá k'e nga skanda ján ngajmii chja-ná nga síkaká-ná; mikii kojno-ná nga t̄joé-ná kjo'in. 26 Jè nachrjein jè, jta-là Nainá, skanda jè nangui kisìjtiya-là, tanga nachrjein i'ndeji, k'oaá tsò: “Jjngoo k'a s̄ijtiya-là, mìtsà tà jè nangui s̄ijtiya-là koó ngajmii.” 27 Jè 'én, k'e nga tsò “Jjngoo k'a s̄ijtiya-là”, k'oaá s'ín machiyya-ná nga t̄jáxìn tsojmì xi xó kisindaà-ne, jñà xi ma oniyá-là, mé-ne nga k̄itsajna-ne xi mikii ma oniyá-là. 28 It'aà ts'e Nainá tsjá-ná okixi nga ya kot̄ixomakoá ya i'nde ñánda mikii ma oniyá-là. Ndaà chjì-là Nainá jñà kjoa koi. Jeya síkijnaá kò jchaxkoán koni s'ín sasén-là jè. 29 Nga “jè Nainá, k'oaá ngaya-là koni ni'in xi síkjesòn yije n̄ta mé xi t̄jín.”

13

Kjoa xi mochjeén nga s'ín jñà x̄ita-là Cristo

1 Jñò, t̄itsajna x̄ita xinguiòo xi 'ndsè chibá xi it'aà ts'e Cristo. 2 Kì n̄jchàajioòn jñà x̄ita xi bijchókón-nò ni'ya-nò, t̄is'in-là nga k̄atásikjáya. K'oaá komat'in i'nga x̄ita, kiskoét̄jò x̄ita xi mikii beèxkon, tanga àkjale-né.

³ Tíkítsjeèn jñà xítà xi ndayá títsajna; k'oas'in t'è-là takòn koni tsà ngàsòn kjo'in títsajnaà. Tíkítsjeèn jñà xítà xi tỳatoòn koni tsà jñò xi tìkoà k'oas'in tỳatoòn-nò.

⁴ Jñò xi jye chixàn, ngàsòn jchaxkón xinguiòo. Kì ch'o bitsajnakoo xinguiòo. Nga jñà xi kjoachijngui s'in, Nainá tsjá-là kjo'in.

⁵ Kì toòn 'ñò matsjacha; kàtajngoo takòn koni kji tjin-nò. Nainá k'oaá tsò: "Mikii tsjeiin takòn-nò, kò mikii tajngoo siikjina-nò." ⁶ K'oaá ma-ne nga ma k'oas'in kixoán:

Jè Na'èn-ná kosikò-ná,
mikii kiskoán mé kjoa xi siko-ná xítà.

⁷ Tíkítsjeèn jñà xítà xi chinha ítjòn nga tsakóya-nò 'én-là Nainá; tíkítsjeèn kó s'in kisijchá yijo-là xítà koi kò k'oaá s'in chjngui-là koni s'in kòkjeiin-là.

⁸ Jesucristo mikii fatjiya, tije-ne ngojña, tije-ne nachrjein i'nde, kò tije-ne nita mé nachrjein-ne. ⁹ Kì kii nis'in-là kjohitsjeèn xi kjeiú tsò kò xi mikii yaxkon-là nga xìn ndiyá fiko-ná. Ísaa ndaà tjin nga jè inima-ná s'e-là nga'ño it'aà ts'e kjondaà-là Nainá mì k'oaá-ne koni ts'e tsojmì xi ma chine; nga jñà tsojmì xi ma chine, nime nga'ño kitsjaà-là jñà xi k'oa tjin kjoa kis'in-là.

¹⁰ Jñà, tjin jngoo-ná i'nde tsjeè [ñánda kitsjaà kjotjò yijo-là Cristo nga k'en], tanga jñà no'mii xi tákó ya síxá it'aà ts'e kjoa jchinga ya Ni'ya xi nikje, mikii tji'nde-là nga tjoé-là kjondaà nga ya kokjen. ¹¹ Nga jè yijo-là cho xi sík'en jñà no'mii, [mikii tji'nde-là nga tjoé-là nga skine]; ta jè jni-là cho fiko jè no'mii ítjòn ya i'nde tsjeè-là Nainá xi kjoa ts'e jé. Tanga jè yijo-là cho, it'aà xìn i'nde fiko nga tì. ¹² K'oaá tis'in komat'in Jesús, it'aà xìn-là naxandá kisikjeiin kjo'in, mé-ne nga kisitsjeè-ne naxandá it'aà ts'e xi ngui jni ts'e. ¹³ K'oaá ma-ne jñà, kitjokajñaá naxandá. Jè kjitjingui-lá Jesús nga sikjiaán-koaá kjo'in xi jè kisikjeiin. ¹⁴ Nga i it'aà nangui tsjin-ná naxandá xi ngui jngoo k'a tjna nita kje-ne; jè titsachiña-lá naxandá xi iskan kotsejen. ¹⁵ Koi kjoa-là mochjeén-ne nga kjit'aà nachrjein jeya sikjinaá Nainá it'aà ts'e Jesucristo koni jngoo kjotjò xi 'bì-lá Nainá, 'én xi ngui tso'baá bitjo-ne nga bènojmiá yá-né jè. ¹⁶ Kì njchàajioòn nga ndaà t'een, tjiú tsé-là xinguiòo mé xi tjin-nò; k'oaá tjin kjotjò xi sasén-là Nainá.

¹⁷ Tikitason-lá jñà xítà xi jncha ítjòn-nò, tina'yañijon-là. Nga jñà síkinda-nò nga mì jchija inima-nò koiú kjoa-là nga tjine-là nga tsjá-là kindá Nainá. Tikitason-là koni s'in kitso-nò mé-ne nga ngui kò kjotsja-la síxá-ne nga mì ba s'e-là; tsà ba s'e-là, nime kjondaà s'e-nò.

¹⁸ Tijét'aà-là Nainá it'aà tsajen, nga k'oaá s'in tjngoo takòn-jen nga ndaà tjin kjohitsjeèn-najen, mejèn-najen nga ndaà s'en-jen nita mé kjoa-ne. ¹⁹ Ísaa ndaà síjé-nò nga tijét'aà-là Nainá xi it'aà ts'an, mé-ne nga kàtatsjá'nde-na nga niton kjikon-nò.

'Én xi fehet'aà-ne

²⁰ Jè Nainá xi tsjá kjoa'nchán xi kisikjaáya-là it'aà ts'e kjoa biyaa Na'èn-ná Jesucristo, xi paxtò ítjòn-là ts'e orré, jè xi kò jni-là tsibí'ño-ne jngoo kjoa xitse xi mikii kjoehet'aà nita kje-ne, ²¹ kàtasikixiyandaà-nò ngats'ii kjoa xi ndaà tjin, mé-ne nga kàtitanon-ne koni s'in mejèn-là Nainá; it'aà ts'e Jesucristo, k'oaas'in kàtasíko-ná koni s'in sasén-là Nainá. Jeya kàtjna Cristo nita mé nachrjein-ne! K'oaá s'in kàtama.

²² Bitsi'ba-nò ndí 'ndsè, ndaà chjoétjò 'én xi tükjii-nò koni s'ín tìbìnè-nò nga ta chiba 'én tükjii-nò. ²³ Kàtasijii-nò jè 'ndseé Timoteo jye tijnandeíí-ne xi kjoa ts'e kjo'in; tsà kjoíí nítòn, kjíko-ná k'e nga kjián katsejèn-nò.

²⁴ Tiiixat'aà yije jñà xita xi jncha itjòn-nò kọ ngats'ii xita-la Cristo. Jñà xi Italia ts'e nchisihixat'aà-nò.

²⁵ Ngats'ioò, jè kàtijnakò-nò kjondaà-la Nainá.

Xojon carta xi kiskiù Santiago

Kó tsò Santiago nga síhixat'aà xítá

¹ 'An, Santiago, xi chí'nda-lá Nainá ma, kò ts'e Na'èn-ná Jesucristo, tishixat'aà-nò, jñò, xi ya inchrobàt'aà-nò xi tejò tje-lá naxandá Israel xi xkí xi ján nangui titsajnaà nga títja isò'nde.

Nga'ño xi sakó-ná k'e nga mé kjoa xi otojñaá

² Jñò, xi 'ndsé chibá it'aà ts'e Cristo, ngui tsja t'è-là iníma-nò k'e nga nítá mé kjoa xi komat'ioòn. ³ Ya-nò k'e nga tsà mé kjoa xi komat'ioòn nga chí't'aà-nò koni s'ín mokjeín-nò, jñà kjoa xi kotojñoò, yaá sakò-nò nga'ño nga kichikjoako-nò nítá mé kjoa xi kotojñoò. ⁴ K'oaá ma-ne jè nga'ño xi sakò-nò, ndaà kàtasíxájin iníma-nò mé-ne nga ndaà kojchínga-ne kò títjngò-ne kjohítsjeèn-lá iníma-nò nga nímé síchijat'aà-lá.

⁵ Tsà tjin i'nga xítá xi chíjat'aà-lá kjohítsjeèn, títjé't'aà-lá Nainá; jè tsjá-nò. Nga jè Nainá ngui kóó iníma-lá nga tsjá kò mìtsà ch'o tsò-lá xítá k'e nga síjé. ⁶ Tanga ngui ndaà kàtakjeín-nò k'e nga síjé. Kì jò 'beé-lá takòn. Jè xítá xi jò 'beé-lá ikon, k'oaá s'ín ngaya-lá koni ndáchikon k'e nga 'ba tjo, fijen fikjáko. ⁷ Jè xítá xi jò 'beé-lá ikon, k'oaá s'ín síkítsjeèn nga tjin xi tjoé-lá it'aà ts'e Na'èn-ná, ⁸ nga mìkì títjngò ikon. Nachrjein i'ndeí kj'eíí s'ín tísíkítsjeèn, nchijòn-lè tikoáá kj'eíí kjohítsjeèn tjin-lá. Mìtsà ngui jngòò ndiyá kjoé.

⁹ Jñà xítá xi 'ndsé chibá it'aà ts'e Cristo xi íma títajna, tsja kàtas'e-lá nga 'nga títajna nga nguixkon Nainá. ¹⁰ Tanga jñà xítá nchíná, tsja kàtas'e-lá nga nangui kítajna ya nguixkon Nainá, nga jè xítá nchíná, k'oaá s'ín komat'in koni jngòò naxó xi mìkìí fíchrjein-lá. ¹¹ K'e nga 'ño matsjé ndobá, jñà ijñá, xì-né, íkjoàn bixòjen jè naxó-lá; chíja isén-lá nga ndaà kjoàn. K'oaá tís'ín komat'in jñà xítá nchíná, k'e nga 'ño nchisíxáko xá xi tjin-lá, ta nítòón kiyá.

¹² Mé ta ndaà-lá jè xítá xi chíkjoako-lá k'e nga chí't'aà, mé-ne k'e nga jye síkijne, tjoé-lá kjoabinachon koni s'ín kitsjaà-lá 'én Nainá, ngats'ii xítá xi jè matsjakeè. Tjoé-lá kjoabinachon k'oaá ngaya-lá koni jngòò corona si'a skò xítá xi síkijne k'e nga síská. ¹³ Jñò, k'e nga chí't'aà-nò nga mejèn-nò nga ch'o s'een, k'oaá s'ín níkítsjeèn nga jè Nainá tìkot'aà-nò. Nga jè Nainá mì yá xi koma-lá skót'aà nga ch'o kàtas'ín Nainá. Tikoáá jè Nainá mì k'òt'aà xítá nga ch'o kàtas'ín. ¹⁴ Jngòò xítá, k'e nga chí't'aà, títjñà-ne kjoa ch'o-lá xi matsjakeè bínga nga tsobà'ño. ¹⁵ Kò jè kjoa ch'o xi matsjakeè, k'e nga jye bitasòn, yaá sakó jé. K'e nga jye bitasòn kjoa ts'e jé, íkjoàn f'ii kjoa biyaá.

¹⁶ Jñò ndí 'ndsé xi matsjake-nò, k'í yijo-nò chonachàn-lá. ¹⁷ Ngats'ii kjondaà kò kjoé xi tjoé-ná, it'aà ts'e Nainá xi tjin ngajmii nchrobá-ne, jè xi tsibíndaà ngats'ii tsojmì xi 'ya-lá ngajmii, jñà xi síhiseèn. Nainá, mì k'oaá s'ín fatjya-lá koni ma jñà tsojmì xi síhiseèn ngajmii nga fatjya-lá koni ma 'nguién. ¹⁸ Nainá, k'oaá s'ín kjòmèjèn-lá nga kisékítajnakon xítse íjngòò k'a-ná xi kjoa ts'e 'én kixi-lá, mé-ne nga jñà síngatsjaá yijo-ná Nainá koni tsojmì xi majchá ítjòn xi jè tsibíndaà.

Mochjeén-né nga síkitasoán k'e nga jye na'yá 'én-lá Nainá

¹⁹ Jñò, ndí 'ndsé xi matsjake-nò, tìkítsjeèn ngats'ioò, isa ndaà titsajnaandaà nga kìná'ya-lá xítá xinguiáá xi kj'eíí, chíba chíba tìnókojaa,

kō ki taxki majti-nò. ²⁰ Jngoò xita xi jti takòn, mìkiì kixi síkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá. ²¹ Chjaàxìn-là yijo-nò ngats'ì kjoa tjé kō kjoa ch'o xi xki xi ján tjín, mé-ne nga indaàjiìn chjoé-nò jña 'én ndaà-la Nainá xi jye kina'ya, jña 'én koi xi koma kochrjekajìin-nò kjo'ín.

²² Tikitasòn koni tsò 'én-la Nainá. Kì tà na'ya-jèn. Tsà mìkiì sikitasòn, tjì yijo-nò titsachonachan-là. ²³ Nita ya xita-ne xi 'nchré 'én-la Nainá, tsà mìkiì sikitasòn, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi chitsín tikotsejèn-ya. ²⁴ K'e nga jye beè isén-la kó kji, ikjoàn fi, yaá jchàajiìn-la kó kji isén-la. ²⁵ Tanga jè xi ngui ndaà kotsejèn-la kjotixoma kixi xi síkijnandeji-ná, nga koiì 'én síkítsejèn kjit'aà koni tsò kjotixoma, kō mìkiì síjchàajiìn 'én xi 'nchré nga ndaà síkitasòn, xita jè, yaá sakó-la kjoa machikon-t'in k'e nga k'oas'ín tis'ín.

²⁶ Tsà jngoò xita xi tsò: “Beèxkón-ná Nainá”, koa tsà mìkiì bíchjoà-la nijèn-la nga chja ngats'ì 'én xi ch'o tsò, yijo-laá tikonachan-la; nimé chji-la nga tsò: “Beèxkón-ná Nainá.” ²⁷ K'e nga ngui kixi kjoa nga Nainá xi Na'èn-ná yaxkoán, koni s'ín mejèn-la, jé-né nga sìchjât'aà-lá xi ixti jchan, kō íchjín ka'an xi jye k'en x'in-la, jña xi kjo'ín tjín-la, tikōa mì kì k'inde-lá yijo-ná nga kjoa ch'o jchinijñaá xi tjín isò'nde.

2

Mì kii mochjeén nga chjaajñaá xita xinguiáá nga ndaà sis'in-la

¹ Jño, ndí 'ndsè, koni s'ín mokjeiìn-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo xi jeya tjína, kì chjaajñoò xita xinguiòo. ²⁻³ Tsà jngoò xita kijchò ya i'nde ñánda bixoña, xi tangò oro tikjá najnò tsja, tikōa 'ño ndaà kjoàn nikje chji xi kikjá. Jño, tsà 'ño ndaà sis'in-la, k'oín-la: “Tijni ijndé ñánda ndaà choòn.” Tsà tikōa kijchò jngoò xita ima xi kixajndajno kixajndat'aà nikje-la, tsà k'oín-la: “Taxki tisijni ya, kō tsà majin, taxki tijnat'eii ya nangui.” ⁴ Jño, k'e nga kos'ín s'een, xinguiòo titsanachrjekànguiò nga chjaajñoò xita xinguiòo koni s'ín xitaxá xi ch'o tjín kjohitsjeèn-la.

⁵ Jño ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, tiná'ya: Nainá xó k'oaá s'ín jaajiìn-ne jña xi xita ima xi tjín i isò'nde, mé-ne nga jña kítsajna ítjòn-ne koni s'ín mokjeiìn-la tikōa tjoé kjotjò-la ngats'ì kjondaà xi Nainá tsjá-la jña xita xi jè otixoma-la nga jyeé k'oas'ín kitsjaà 'én-la nga tsjá-la xita xi matsjakeé. ⁶ Tanga jño, ta saá nachrjekànguiò jña xita ima. ¿A mìtsà jña xita nchiná xi jño beètoòn-nò nga fiko-nò nguixkon xitaxá nga óngui-nò? ⁷ ¿A mìtsà jña xita nchiná xi chjajno-la it'aà ts'e 'ín-la Cristo, xi jè otixoma-nò?

⁸ Jño, ndaà 'nè-nò tsà kixi kjoa nga nikitasòn jè kjotixoma-la Cristo xi otixoma koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Titsjachi xita xinguii xi i'nga koni tsà tjì yijo tsiji-ne.” ⁹ Tanga tsà chjaajñoò xita xinguiòo, tjín xi ndaà nis'in-laà kō tjín xi mìkiì ndaà nis'in-laà, jé binchaàtsji-la yijo-nò, nga nikatonè-la kjotixoma; tijè-ne kjotixoma tìbinè-nò jé. ¹⁰ Nga tsà jngoò xita xi ndaà síkitasòn yije kjotixoma tanga tsà tà jngoò kjoa síkatonè-la, jye kisakò jé yije-la it'aà ts'e kjotixoma-la Nainá. ¹¹ Nga k'oaá tsò Nainá: “Kì kjoa chijngui 'nè.” Tanga tikōaá tjít'aà ñánda tsò: “Kì xita nik'eèn.” Jño, tsà mì kjoa chijngui 'nè, tanga tsà xita nik'eèn, jye kisakò jé-nò it'aà ts'e kjotixoma. ¹² Jño, k'oaá s'ín tinókjoaa kō k'oaá s'ín t'een koni xita xi Nainá kijaajiìn-la tsà k'oas'ín tìbitasòn-la koni tsò kjotixoma xi síkítajnandeji xita. ¹³ Jña xita xi tsjin-la kjohimatakòn it'aà ts'e xita xi k'ejí, tikōa mìkiì s'e-la kjohimatakòn k'e nga sinè-la kjo'ín. Tanga jña xi tjín-la kjohimatakòn, mì kjo'ín sinè-la k'e nga sindaajiìn-la.

Kjondaà xi 'né k'e nga mokjeiín-ná

¹⁴ Ndí 'ndsè, nímé chjí-là tsà jngoò xítà xi tsò: “An, mokjeiín-na it'aa ts'e Nainá”, tsà mìkì t'ya-là kjondaà-là. Xítà jè, xi ta jè kjoa mokjeiín-là, mìkì koma kitjokàjìn kjo'in. ¹⁵ Tsà jngoò 'ndsé ko tsà jngoò tichjaá xi tsjìn-là nikje xi ókjà ko tsà tsjìn-là tsojmì xi kine; ¹⁶ jñò, tsà k'oín-laà: “T'in-là ndaà-ne, ndaà chíkjei nikje-lè, ndaà chinji tsojmì xi mejèn-lè.” Kò tsà mìkì sichját'aà-là mé xi mochjeén-là, nímé chjí-là. ¹⁷ K'oaá tís'in ma kjoa xi mokjeiín-ná, tsà mìkì t'ya-là kjondaà-ná, nímé chjí-là kjoa xi mokjeiín-ná.

¹⁸ Tjín i'nga xítà xi kjònangui, tsò: “¿A mokjeiín-lè it'aa ts'e Cristo?” An, xan-là: “T'yaá-là kjondaà-na. ¿A komaá kòkò-ná nga mokjeiín-lè it'aa ts'e Cristo tsà nímé kjondaà t'ni? Tanga 'an tís'iin-ná kjondaà, k'oaá ma-ne kòkò-lè nga kixí kjoa nga mokjeiín-na.” ¹⁹ Ngaji ndaá tjín nga mokjeiín-lè nga jngoò ma Nainá. Tanga tikoaá jñà inima ch'o-là neji mokjeiín-là nga tjín Nainá, skanda otsé-né nga tsakjón-là. ²⁰ Jñò, xítà xi tsjìn-nò kjòhítseèn, ¿a mì fiya-nò nga nímé chjí-là kjoa xi mokjeiín-nò tsà mìkì t'ya-là kjondaà-nò? ²¹ Na'èn jchán kjìn-ná Abraham, ¿mé-ne xítà kixi kitsò-là Nainá? Koií kjoa-là nga ndaá kisikitasòn koni s'in kitsò-là k'e nga kitsjaá kjòtjò Isaac xi ki'ndí-là ma nga tjín-ne nga sjik'en. ²² ¿A mì 'ya-jèn nga jè Abraham koni s'in nga kòkjeiín-là, k'oaá tís'in kisikitasòn? Koni s'in kisikitasòn, yaá kjòjngoò kjoa mokjeiín-là nga nímé kisichját'aà-là. ²³ K'oaá s'in tsitasòn koni s'in tichja Xojon-là Nainá nga tsò: “Abraham kòkjeiín-là it'aa ts'e Nainá; k'oaá s'in komà-ne nga Nainá kiskoétjò nga xítà kixi kitsò-là.” Amigo-là Nainá ki'mì Abraham.

²⁴ Yaá 'yaá, nga Nainá kjoétjò xítà kjoa ts'e kjondaà xi síkitasòn, mìtsà tà koi kjoa-là nga mokjeiín-là. ²⁵ K'oaá tís'in tjín ts'e chjòón chijngui xi 'mì Rahab; Nainá kiskoétjò nga xítà kixi kitsò-là koií kjoa-là kjondaà xi kis'iin nga kitsjaá'nde-là jñà xítà xi ijchò katsejèn-'ma, ikjoàn kisichját'aà-là nga xìn ndiyá kisikasén-ne xítà koi. ²⁶ K'oa tís'in tjín jè yijo-ná, nímé chjí-là, tjína k'en-né tsà tsjìn inima-ná. K'oaá tís'in ma kjoa xi mokjeiín-ná, tsà mìkì t'ya-là kjondaà-ná, nímé chjí-là.

3

Kjoa ts'e nijèn-ná nga nokjoá

¹ Jñò ndí 'ndsè, it'aa tsajòn, kì kjìn ma-ne xi maestro ma. Jyeé 'ya nga ngajen xi okoòya-jen, tsà mé kjoa xi ch'o 'nè-jen, isaá tse kjo'in sinè-najen. ² Ngats'ii-ná, kjìn skaya kjoach'o xi 'né, tanga jngoò xítà xi mì ch'o tsò 'én xi chja, jè-né xi nguì xítà kixi, xi komà-là kotixoma yije-là yijo-là. ³ K'oaá ngaya-là koni kohòyo xi si'a freno tso'ba mé-ne nga sjikitasòn-ne koni s'in mejèn-ná nga kjoì, k'oaá s'in ma'nchré yije yijo-là. ⁴ K'oaá tís'in tjín koni s'in síxá jñà chitso, nas'in takó i'í kjoàn, kò nas'in takó 'ñó 'ba tjo xi fàhitjen, jè xítà xi síxáko nas'in jtobá kji yá xi 'mì timón xi síxáko, maá fàhitjen nga fikò nità kós'in mejèn-là nga kjikò. ⁵ K'oaá tís'in ma xi kjoa ts'e nijèn-ná. Tà yijo jtobá kji, tanga 'ñó 'nga chja nità mé kjoa-ne. K'oaá ngaya-là koni jngoò ni'in xi jtsé kji, komaá kòkángui ijñá nas'in takó tse ma. ⁶ Nijèn-ná k'oaá ngaya-là koni jngoò ni'in, yaá tjí'a yije ngats'ii 'én ch'o xi tjín isò'nde xi ma-là síkits'ón yije yijo-ná. Jè ni'in xi tjín ya i'nde ts'e kjo'in ñánda 'mì inferno, jè bit'a'i-là nijèn-ná nga chja 'én xi ch'o tsò xi koma-là kòkà-ná koni tjín nachrejin kitsajnakoaán. ⁷ Ngats'ii cho xi tjín i isò'nde ma ma'nchré, koni jñà cho xi tjín jjiin ijñá, kò xi tjímajìn isén, kò jñà cho

xi nangui bifejno yijo-la ko jña xi tjin ijijn ndáchikon, jña xita ma-la sí'nchré. ⁸Tanga nijngod xita xi ma-la sí'nchré nijen-la. Nga jè nijen-ná jngod kjoa ch'o tjin-la xi mikii tsjá'nde nga ma'nchré. Yáá tji'a koni xán kjan-la ye xi ma-la sík'en-ná. ⁹Tijè-ne nijen-ná jeya síkjna Nainá xi Na'èn-ná, ko tijè-ne nokjoa'on-koaá xita xi kos'in kisindaà koni kji Nainá. ¹⁰Tijè-ne ndsobaá bitjo-ne 'én xi jeya síkjna Nainá ko tijè bitjo-ne xi nokjoa'on-koaá xita. Ndi 'ndse, mikii ndaà tjin kjoa koi. ¹¹Jngod ngajo ñánda tíbitjo nandá, mikii koma kitjo nandá jnchra koa kitjo nandá ndaà. ¹²Jña yá toò iko, ¿a komaá koja-la toò xi 'mì aceituna? Jè yá uva, ¿a komaá koja-la toò iko? Jñò ndi 'ndse k'oaá tis'in tjin kjoa ts'e nandá, jngod ngajo mikii koma kitjo nandá jnchra ko kitjo nandá ndaà.

Kós'in tjin kjoachjine xi nchrobá-ne ján ngajmù

¹³Jña xita xinguioo, tsà tjin i'nga xi tjin-la kjoa chjine ko xi ndaà fya-la, kàtakó kjoachjine-la nga indaà ikon tísíjchá yijo-la. ¹⁴Jñò, tsà bìl'nde-laà yijo-nò nga kjoaxitakòn sjiijn inima-nò nga mejèn-nò nga jñò kitsajna ítjòn-là xinguioo, kì k'oaá s'in nokjoa nga ndaà titsa'ne; kì 'én ndiso nokjoa nga kondra ongui-là kjoa kixi-la Nainá. ¹⁵Kjoa chjine jè, mìtsà it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. Kjoa chjine ts'e isò'nde-né. Kjohítsjeèn ts'e xita-né, ko tì ts'ee-ne xita neí. ¹⁶K'e nga maxitakòn-chaá xinguiaá ko nga mejèn-ná nga jña kitsajna ítjòn-laà, yáá sakó-ná kjoasi, ngats'iì kjoa ch'o xi tjin isò'nde. ¹⁷Tanga jña xita xi tjin-la kjoa chjine xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, tsjeè síjchá yijo-la, kjoa'nchán ótsji, tjin-la kjondaà, xita 'nchré-né, tjin-la kjohimatakòn, ndaà tjin xá xi s'in, mì jò fi-ne, ko 'én kixí chja. ¹⁸Jè xita xi mejèn-la nga s'e kjoa'nchán, 'nchán bijnako xita xi i'nga mé-ne nga ma iskan sakò-la kjondaà xi kixi tjin.

4

Jè xi matsjakeè kjoa ts'e isò'nde, kondra ts'ee Nainá

¹¿Ñánda nchrobá-ne kjoachán nga bixkàn-koo xinguioo? Yáá nchrobá-ne kjoach'o xi kjit'aà nchrjein síjé inima-nò nga bixkàn-koo kjohítsjeèn ch'o-nò. ²Mejèn-nò tsojmi xi tsjin-nò tanga mikii sakó-nò, k'oaá ma-ne nga nìk'eèn xita koa maxitakòn-chaá xita, tanga mikii sakó-nò tsojmi xi mejèn-nò. K'oaá ma-ne nga sakó-nò kjoachán nga bixkàn-koo xinguioo. Mikii sakó-nò tsojmi xi mejèn-nò koií kjoa-la nga mikii nìjé-là Nainá. ³K'e nga nìjé-laà Nainá, mikii tsjá-nò nga mikii ndaà nìjé-laà. Nga jè xi mejèn-nò nga ya sichjeèn it'aà ts'e kjotsja xi ch'o síjé yijo-nò. ⁴Jñò xi mìtsà xita kixi 'mì-nò, ¿a mìtsà 'ya nga jè xi matsjakeè kjoa ts'e isò'nde, kondra ts'ee Nainá? Njita yá-ne xi mejèn-la kotsjakeè kjoa ts'e isò'nde, kondra-la Nainá ma. ⁵Koií k'oa tsò-ne Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè Inima Tsjeè xi Nainá kitsjaà-ná, skanda machini-né nga 'ñó matsjakeè-ná." ⁶Tanga Nainá, nga ko kjondaà-la ndaà síjchát'aà-ná. K'oaá tsò Xojon-la nga tsò: "Nainá kondraá tíjna-la jña xita xi 'nga ikon, tanga koo kjondaà-la ndaà síko jña xi xita ima kjoa." ⁷Tji'nde nga Nainá kàtatixoma-nò, ko 'ñó tájaajijn titsajna-laà xita neí mé-ne nga kosit'aàxin-nò. ⁸Tichrañat'aà-laà Nainá mé-ne jè Nainá sischrañat'aà-nò. Jñò xi jé binchaàtsjioò, kì tì jé binchaàtsji-nò, tìtsjeè ndsaa. Tìtsjeeya kjohítsjeèn-la inima-nò, jñò xi jò kjohítsjeèn tjin-nò nga okji matsjacha Nainá ko okji matsjacha isò'nde. ⁹Tikáñoò jè-nò, ba tìtsajna ko chihindáyaà. Jè kjoa bijnò-nò, kjoa ts'e ndáxkòon kàtama. Ko

jè kjotsja-nò, kjoaba kàtama. ¹⁰ Nangui titsajna-là Nainá mé-ne jè Nainá 'nga sùikítsajna-nò.

¹¹ Ndí 'ndsè, kì nokjoàjno-là xinguioo. Jè xi chjajno-là 'ndse nga tsò: “Mikii ndaà tís'in”, jè kjotíxoma tíchjajno-là nga tsò nga mikii ndaà tjin kjotíxoma. Kò tsà k'oaá s'in si nga mikii ndaà tjin kjotíxoma, mikii tinikitasòn koni tsò kjotíxoma. K'oaá ngaya-là koni tsà xitaxá tjni nga jì tibindaàjìn. ¹² Tà jngoò ma-ne xi tsjá kjotíxoma, tijé-ne xi xitaxá tíjna nga bíndaàjìn-là xita. Kò tijé-ne xi ma-là kochrjekàjìn-ná kjo'in, tikoá tijé-ne xi ma-là tsjá-ná kjo'in. ¿Yá-ne ngaji nga jé binè-laà xinguíi?

Xita xi chja 'én nga ikon

¹³ Jñò, ndaà tiná'yaà koni xán-nò. Jñò bixón-nò: “Nachrjein i'ndeí, o nchijòn-lè, xìn naxandá kjaán, jngoò nó kitsajnaá nga sixá mé-ne tse ton sikijneé.” ¹⁴ Tanga jñò, mikii tjiin-nò mé xi komat'ioón nchijòn-lè nga titsajnakon. Jñò, k'oaá s'in ngaya-là koni ifi. Jngoò tjò fahaya, ikjoàn nitóón fiya-ne. ¹⁵ Jñò, kí s'in tinókjoaa: “Tsà Nainá mejèn-la nga sùikítsajnakon-ná, komaá s'één xá koi, o s'één xá xi k'eií.” ¹⁶ Tanga jñò, 'ñó 'nga 'én nokjoà nas'in mikii tjiin-nò mé xi koma nga tífi-isa nachrjein. Ngats'ii 'én 'nga xi nokjoà, jé-né. ¹⁷ Jè xi tjiin-là kjoa xi ndaà tjin kò mikii sikitasòn, jé tíhótsji-là yijo-là.

5

Kjo'in xi sùikjeín xita nchiná

¹ Jñò xi xita nchiná 'mì-nò, tiná'yaà 'én xi xán-nò. Chihindáyaà ba ba it'aà ts'e kjo'in xi sikjioón. ² Kjoa nchiná-nò, nímé chji-là, tíbi'ndo-né. Nikje xi kichíkjá, jye nchisíkje cho kixo. ³ Ton oro-nò kò ton plata-nò jyeé tímachi. Jè nachrjein k'e nga sindaàjìn, jñà chj-là kochjeén xi kondra tsajòn. Koó ni'in kòkà yije yijo-nò. Nga jñò, titsabinchákkò ton nas'in jye tífehèt'aà nachrjein. ⁴ Jñà xita chj'nda xi kisixá nangui-nò, nchikjindáya nga ótsjiya chj-là nga jñò kichonachan-là. Nainá xi ts'e yije nga'ñó xi tjin, jyeé kii'nchré-là koni s'in nchikjindáya. ⁵ Jñò, nga i titsajnaá it'aà nangui, ndaà titsajnaà nga nímé chija-nò, 'bi-la kjotsja yijo-nò. Titsanisiín-là inima-nò nga 'bi-là kjotsja xi síjé k'oaá ngaya-là koni cho xi mikii tjiin-là tsà jye ijchò nachrjein-là nga kiyá. ⁶ Jñò, tsohònè-là jé koa kinik'eèn jñà xi xita kixi xi mì jé tjin-là. Jñà xita koi, mì kì komà tsasiko yijo-là.

Mé kjoa xi s'één nga titsachiñá-lá nga kjoíi jngoò k'a Cristo

⁷ Jñò ndí 'ndsè, chíñakjoaa kóni skanda k'e nga kjoíi jngoò k'a Na'èn-ná. K'oaá s'in chíña koni s'in xita xi síxáko nangui nga koñakjoa-là jè jtsí xi 'ba íjòn kò xi ískan 'ba nga síxáko jñà tsojmì tjé mé-ne nga koma koíixkó-ne tsojmì tjé-là xi majchá nga 'ñó chj-là. ⁸ Jñò, k'oaá tís'in chíñakjoaa, 'ñó t'è-là takòn nga jyeé nchrobá machraña nga kjoíi jngoò k'a Na'èn-ná. ⁹ Ndí 'ndsè, kì xkí xi ján tsajét'aà-là xinguioo, mé-ne nga mì kjo'in sinè-nò. Nga jè Na'èn-ná jyeé tíjnandaà nga kjoíi mé-ne koíindaàjìn-là xita.

¹⁰ Ndí 'ndsè, jñò, k'oaá s'in t'een koni s'in kis'iin jñà xita xi kiichja ngajo-là Nainá nga kichikjoako-là nga kisikjeín kjo'in koi kjoa-là nga 'én-là Nainá kiichjaya. ¹¹ K'oaá s'in 'ya-là nga jñà xita xi chíkjoako-là kjo'in, s'éé-là kjondaà. Jyeé tjiin-nò nga jè Job k'oaá tís'in kichikjoako-là kjo'in. Kò jyeé 'yaà mé xi kitsjaá-là Na'èn-ná k'e nga jyehèt'aà-ne kjoa. Na'èn-ná 'ñó ndaà xita, tjin-là kjohimatakòn.

¹² Jñò ndí 'ndse, k'e nga 'bioò 'én-nò, kì yá xi nìkítsajna ítjòn. Kì jè ngajmii kò nanguì, o xi k'ejí tsojmì nìkjeén. Tà k'oaá s'ín tixón: “Jon”, o xi “Majin”, mé-ne nga mì kjo'in sìnè-nò tsà mìkii kítasòn.

Kjoa bìtsi'ba

¹³ Tsà tjín i'nga xita xinguiòo xi ba tjín-la, kàtítisi'ba-la Nainá. Tsà tjín i'nga xi tsja tjín-la, kàtaseè-la Nainá nga jeya kàtasíkíjna. ¹⁴ Tsà tjín i'nga xita xinguiòo xi xk'én, kàtakinìkjaá xita jchínga xi tjín-la xá ya jjiin naxandá-la Cristo mé-ne nga katítisi'batjiò-ne kò it'aà ts'e nga'ñó-la Na'èn-ná kàtasíkájno-la asiti. ¹⁵ K'e nga bìtsi'batjiò xita, tsà ndaà mokjeiin-nò, jè xita xi xk'én kondaà-ne. Jè Na'èn-ná sijnadaà-ne nga koma kosítjen-ne. Tsà jé tjín-la jchat'aà-la jé-la. ¹⁶ Chjahatakòn-là xita xinguiòo jé-nò. Tikoá titsi'batjiò xinguiòo mé-ne nga kondaà-nò. K'e nga jngoò xita kixi bìtsi'ba, tjín-la nga'ñó nga kítasòn. ¹⁷ Jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá xi ki'mì Elías, k'oaá tìs'ín xita koni jñá. 'Ñó kisijét'aà-la Nainá nga mì tì jtsí k'oa-ne; kò ján nó osen mì tì kii ts'a-ne jtsí. ¹⁸ Jjngoò k'a tsibìtsi'ba-la Nainá nga kàt'a jtsí. Ts'aá jngoò k'a-ne jtsí kò jè nanguì kòjchá tsojmì tjè.

¹⁹ Ndí 'ndse, tsà tjín i'nga xinguiòo xi chinchat'aaxìn-la xi kjoa kixi, koa tsà jngoò xita kichja-la nga kàtjanchrobát'aà jngoò k'a-la Nainá, ²⁰ jè xita xi kichja-la nga keènojmi-la nga ch'o tjín ndiyá xi tsó'baya, k'oas'ín kàtasijiin-nò nga jngoò xita tíhchrjekàjiin kjo'in xi ts'e kjoabiyaà. 'Ñó kjin jé jchat'aà-la.

Xojon carta xi kiskiù ítjòn San Pedro

Kó tsò Pedro nga síhixat'aà xítá

¹ 'An xi 'mì-nà Pedro, nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo, síhixat'aà-nò ngats'ioò xi xó jaájìln-nò Nainá nga mì tì nangui-nò titsajna-nò nga xkì xi ján naxandá kitsjohoya ya nangui Ponto, Galacia, Capadocia, Asia ko Bitinia; ² jñò xi xó kitjaájìln-nò, koni s'ín jye tjíndaà-lá xi kjòhítsjeèn-lá Nainá xi Na'èn-ná ma, nga jè Inìma Tsjeè-lá k'oaá s'ín kisikò-nò nga nguì xítá-lá Nainá ma, mé-ne nga sikitason-lá Jesucristo ko mé-ne ma xíxteèn-jno-nò jní-lá nga matsjeèya inìma-nò kjoa ts'e jé-nò. Tseé kjondaà ko kjoa'nchán kátas'e-lá inìma-nò.

Kjotjò xi chíñàkjoa-lá xi tijnatjò-lá Nainá ján ngajmii

³ Jeya kàtìjna Nainá xi Na'èn-lá Jesucristo xi otíxoma-ná. 'Nó tse kjoahimatakòn tjin-lá: koni s'ín jaáya-lá Jesucristo kjoa ts'e kjoabiyaá, k'oaá kisikò-ná Nainá nga kits'in xítse ìjngoò k'aá mé-ne nga kjit'aà nachrjein chíñakjoaá ⁴ nga tsjá-ná kjotjò xi jè tijnatjò-lá ján ngajmii, kjotjò xi mikii bits'on nítá kjé-ne, mikii bi'ndo ko mikii bixóña. Kjotjò jè, jñá tjoé-ná. ⁵ Ta ngatji-lá nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Nainá, jè nga'ño-lá síkinda-ná skanda k'e nga kitjokàjñá kjo'in koni s'ín tjíndaà-lá Nainá k'e nga jye kjoehet'aà nachrjein.

⁶ Koií kjoa-lá, jñò, 'ñó tsja tjin-nò, nas'ín tjin i'nga nachrjein nga makájno-nò nga kjìln skaya kjo'in níkjioón. ⁷ K'oaá ma-ne nga kjo'in níkjioón nga ma chít'aà-nò tsà ndaà mokjeiín-nò. K'oaá गया-lá koni jè oro, mochjeén-né nga ko ni'ín kòtsjeèya-ne. Ko jè kjoa nga mokjeiín-nò isáá 'ño chjí-lá mì k'oaá-ne koni jè oro xi bits'ón-ya. Jñò, k'e nga jye chít'aà-nò koni s'ín mokjeiín-nò, jeyaá kitsajnaà, 'ngaá kitsajnaà ko jchaxkón-nò k'e nga kjoí ìjngoò k'a Jesucristo.

⁸ Jñò, matsjacha-nò Jesucristo, nas'ín mikii kiyaxkoòn. Mokjeiín-nò it'aà ts'e, nas'ín mikii titsa'yaá. 'Nó tsja ma-nò skanda tsjìn 'én xi ma s'enojmí nga 'ño tjin-nò kjotsja. ⁹ Koií kjoa-lá nga matsja-nò nga jye titsabitjokàjñoò kjo'in ta ngatji-lá nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo.

¹⁰ Jè kjoa nga bitjokàjñoò kjo'in, jñá xítá xi kiichja ngajo-lá Nainá kjotseé, kiskoòta'yàkò-né tikoáá kiskònanguiya-né, ìkjoàn kiichjaya jè kjondaà xi tsjá-nò Nainá. ¹¹ Jñá xítá koi, jè Inìma-lá Cristo kisikichiya ítjòn-lá mé kjo'in xi sikkjeiín Cristo ko kjoa jeya xi s'e-lá k'e nga koma iskan. Kiskònanguiya-né mé nachrjein-ne nga k'oas'ín komat'in koa kós'ín koma. ¹² Tanga jè Nainá kisikichiya-lá nga mìtsà kjondaà ts'e nga kos'ín kis'enojmí-lá 'én koi; kjondaà tsajòn-nò. Ko jñá 'én koi, tijná-ne 'én ndaà-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi tís'enojmí-nò nachrjein j'ndeí. Nga tije-ne Inìma Tsjeè-lá Nainá xi ngajmii nchrobá-ne tsjá-lá nga'ño jñá xítá xi bénojmí-nò. Skanda jñá àkjale, mejèn-lá skoe kjoa koi.

Mochjeén-né nga tsjeè sijchá yijo-ná

¹³ Koií kjoa-lá jñò, titsajnandaà, ndaà tìkítsjeèn, nguì ndaà chíñakjoa-lá kjondaà xi tjoé-nò k'e nga kjoí ìjngoò k'a Jesucristo. ¹⁴ K'oaá s'ín ndaà tijnchá yijo-nò koni ìxti xi ndaà 'nchreñijon. Kì k'oa tís'ín 'nè-nò koni s'ín k'i'nè nga sa ítjòn nga ch'o tjin kjoa xi kisijé yijo-nò k'e nga tìkj'eè ndaà yaxkoòn Nainá. ¹⁵ Ta saá tsjeè tijnchá yijo-nò ngats'ì kjoa xi 'nè, nga jè Nainá xi xó

kiichja-nò, xita tsjeè-né. ¹⁶ Nga jè Xojon-la Nainá, k'oaá s'ín tichja nga tsò: "Jñò, xita tsjeè kàtama, nga 'an, xita tsjeè-ná."

¹⁷ Jñò, tsà Nà'èn 'mì-là Nainá xi ta ngásòn tífikò ngats'ii xita k'e nga bndaàjìin-la nita mé kjoa xi s'ín, mochjeén-né nga kjit'aà nàchrjein ndaà jchaxkón nga i titsajnaà isò'nde nga mìtsà i nangui-nò. ¹⁸ Jñò, jyeé ndaà tjiin-nò nga mìtsà tsojmì xi ma-la bits'on kjòchjítjì-nò nga ma titsajnandejì-nò ngats'ii kjoa ch'o xi nímé chjí-la koni s'ín tsakó-nò xita jchinga-nò. Mìtsà ton oro kò ton plata kjòchjítjì-nò. ¹⁹ Jè jní-la Cristo xi 'nó tse chjí-la kjòchjítjì-nò. Cristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en-t'aà krò koni jngoò orrè xi tsjeè kji, xi nímé ch'in tjit'aà yijo-la. ²⁰ Tik'e-ne nga tik'jeè sindaà isò'nde, Cristo, k'oaá s'ín kisinè-la kjoa xi sùikitasòn. Tanga jè nàchrjein xi titsajnaà i'ndeì k'ya-la nga j'ii Cristo nga kisikitasòn kjoa xi kisinè-la xi kjondaà tsajòn. ²¹ Xi it'aà ts'e Cristo, jñò mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá; nga jè kisikjaaya-la it'aà ts'e kjoabiyaà, tikoà kitsjaà-la kjoa jeya; k'oaá ma-ne nga mokjeiín-nò kò chiña nga sùikitasòn Nainá koni s'ín kitsjaà-nò tso'ba.

²² Jè inima-nò, jyeé kjòtsjeè, koiì kjoa-la nga nìkitasòn koni tsò 'én kixi-la Nainá mé-ne nga kixi sítjòchaà xinguioo. K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga 'nó ndaà tìtsajcha xinguioo nga tsjeè tjin inima-nò. ²³ Jñò, jngoò k'a kits'iin xitse jngoò k'a-nò. Tanga mìtsà tje-la xita xi biyaà kits'iin-nò, jè tje-la Nainá xi mìkiì biyaà kits'iin-nò. Nga jè 'én-la Nainá xi tijnakon kò xi mìkiì fehet'aà nita kjé-ne kits'iin jngoò k'a-nò. ²⁴ Nga k'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Ngats'ii xita, k'oaá s'ín ngaya-la koni xka ijñá;
kjoajeya-la xita, k'oaá s'ín ngaya-la koni naxó-la xka ijñá;
jñà xka ijñá, xi-né; ikjoàn bixòjen naxó-la.

²⁵ Tanga jè 'én-la Nainá tijnà-né nita kjé-ne.

'Én jè, jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jye kis'enojmí-nò.

2

Naxandá xitse-la Nainá

¹ Chjaàxin-là yijo-nò xi kjoa ts'en, kjoa chonachan, kjoa ts'e xita xi jò isén tjin-la, kjoaxitakòn, ngats'ii 'én ndiso. ² Kos'ín t'een koni s'ín ndí ixti xi sa kits'iin nga 'nó sije tsjin nga mejèn-la koki. K'oaá tis'in 'nó tijnchatsjioò jè 'én-la Nainá xi ngui 'én tsjeè mé-ne nga jè kojchá-nò kò kochrjekajìin-nò kjo'in Nainá, ³ nga jyeé k'yaà jñò nga jè Nà'èn-ná, 'nó ndaà xita.

Jè ndajo xi tijnakon

⁴ Jè Jesucristo, jè ngaya-la jngoò ndajo xi tijnakon, jè xi ochrjekàngui jñà xita, tanga Nainá xó k'oaá s'ín jaàjìin-ne nga 'nó tse chjí-la. Jñò, k'e nga binchat'aà chraña-là Cristo, ⁵ tikoaa k'oaá s'ín ngaya-nò koni ndajo xi titsajnakon. Nainá tísikjeén-nò koni ndajo nga tìbindaà ni'ya tsjeè-la mé-ne jñò, nò'miù tsjeè koma nga ya sixá nga it'aà ts'e Jesucristo k'oi-là kjotjò Nainá xi jè ndaà sasén-la koni s'ín okóya Inima Tsjeè-la. ⁶ K'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Chítsejèn-là, 'an síkijna jngoaa ndajo nga'nó-la chrjangui-la ni'ya ján naxandá Sión,
xi xó 'an jaàjìin-na,
xi 'nó ndaà kji kò 'nó tse chjí-la.
Jè xi kòkjeiín-la it'aà ts'e, mìkiì kòsobà-la.

7 Jñò, xi mokjeiin-nò it'aà ts'e ndajo jè, bixón-nò: 'ñó tse chjí-la. Tanga jñà xita xi mikii mokjeiin-la, bitasòn-né koni s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: Jè ndajo xi tsachrjekàngui chjinechrjó, jè xi ndajo sko-la koma ts'e chrjangui-la ni'ya.

8 Jngoo k'a tjit'aà Xojon-la Nainá ñánda tsò: Ndajo jè, kjin xita satíngui ko kjin xita kixangui.

Jñà xita koi, k'oaá s'ín mat'in nga mikii síkitasòn koni tsò 'én-la Nainá; koií kos'in mat'in-ne nga k'oaá s'ín ok'in-la.

Jè naxandá-la Nainá

9 Tanga jñò, xita naxandá xi xó kitjaàjün-nò. Jñò, no'miü xi nixá-la Cristo, jè xi xitaxá ítjòn tjina. Jñò, xi naxandá tsjeè-la Nainá 'mì-nò, jngoo naxandá xi ya nokjoa-nò it'aà ts'e Nainá mé-ne nga koma kinókjoaya-nò kjondaà-la Nainá xi tsachrjekàjün-nò kjoa ts'e jé ñánda jñò choòn koa yaá kisikítsajna-nò ñánda iseèn choòn. ¹⁰ Jñò, nga sa kjõtsee skanda mitsá xita naxandá 'mì-nò; tanga i'ndeí naxandá-la Nainá 'mì-nò. Nga sa kjõtsee Nainá mikii mahimakeè-nò; tanga i'ndeí, jyeé mahimakeè-nò.

¹¹ Jñò ndí 'ndsé xi 'ñó matsjacha-nò, bítsi'ba-nò koni xita xi mì ti nangui-nò titsajna-nò xi ta titsabitjaajtoò i isò'nde, ki kii biü'nde-la yijo-nò kjoa ts'e jé xi síjé yijo-nò xi kjaán-ko inima-nò. ¹² Ndaà tanguíkoo yijo-nò ya ijün-la xita xi mikii mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo. Jñà xita koi, nas'in chjajno-nò i'ndeí, tanga k'e nga kjoí jngoo k'a Cristo tsjá-la kjondaà Nainá koií kjoa-la nga skoexkon-nò nga ndaà titsa'nè.

Jchaxkoán xitaxá

¹³ Nga jeya kína-ne Na'èn-ná, tikitasòn-là ngats'ii xita isò'nde xi kjotíxoma tjíya tsja, jñà xi 'ñó 'nga xá tjín-la, xi xita sko-la títsajna; ¹⁴ tikoa tikitasòn-là jñà xi gobernador títsajna nga jè xitaxá ítjòn síkasén nga tsjá-la kjo'in xita xi kjoa ótsji; koa jñà xi ndaà s'ín, ndaà síkítsajna. ¹⁵ Nainá k'oaá s'ín mejèn-la nga jñò, ndaà s'een, mé-ne jñà xita xi mikii machiya-la jyò kítsajna-ne, nímé 'én kichja xi kondra tsajòn.

¹⁶ Jñò, k'oaá s'ín tijchá yijo-nò nga titsajnandeí-nò, tanga ki k'oaá s'ín níkítseèn nga tí'nde-nò nga ch'o s'een. K'oaá s'ín tijchá yijo-nò nga chí'nda-la Nainá maà. ¹⁷ Jchaxkón yije xita. Títsjacha xi 'ndsé chibá. Tískón-chaà Nainá. Jchaxkón jè xi xitaxá ítjòn tjina.

Kjoa xi tjínè-la nga síkitasòn xi chí'nda 'mì

¹⁸ Jñò xi xita chí'nda 'mì-nò, jchaxkón koa tikitasòn-là nei-nò. Mitsá ta jñà nei-nò xi ndaà siko-nò ko xi beètjò-nò, tikoaá tikitasòn-là jñà xi ch'o siko-nò. ¹⁹ Ndaà bitsajna nga nguixkon Nainá jñà xita xi kjo'in síkjeiin nas'in mì jé tjín-la ta jè ngatjí-la nga machiya-la kó tsò Nainá. ²⁰ Jñò, tsá kjo'in tsjá-nò xita nga jé binchaátsjioò, ¿mé xi ndaà kítsajna-nò? Tanga tsá kjo'in titsanikjioón nga ndaà 'nè, ndaà síkítsajna-nò Nainá. ²¹ Nga koií xá kiichja-nò Nainá nga jè Cristo kisikjeiin kjo'in xi kjoa tsajòn. Tsbíjna jngoo-nò chíba nga k'oas'in síkitasòn koni s'ín kisikitasòn jè. ²² Cristo, nijngoo jé tsohótsji, ko nijngoo 'én ndiso kiichja. ²³ K'e nga kiichjajno-la xita, mikii tsá kiichjajno ngajo-la. K'e nga kisikjeiin kjo'in, mikii tsá koa tis'in kis'iin ngajo-ne. Ta Nainá tsibíya tsja, nga jè xi bíndaajün kjoakixi. ²⁴ Jè sobá Cristo tsakajen jé-ná k'e nga kisitjoo't'aà yijo-la ya krò, mé-ne jñà kítsajnakon-ná nga níkitasoán xi kjoa kixi nga jyeé titsajnat'aáxin-lá kjoa ts'e jé koni tsá jye k'eén. Jè Cristo, koni s'ín kisikjeiin kjo'in nga

kitsi'on, jñò kjòndaá-nò. ²⁵ Jñò, nga sà kjòtseé, k'oaá s'ín tsitjaà koni orrè xi kisijchàaxkon ndiyá-la, tanga i'ndeji, jyeé inchrobàt'aà-là Cristo koni jngoo paxtò xi síkinda inima-nò.

3

Kós'ín sijnchá yijo-la jè x'in kò chjoón

¹ K'oaá tís'ín tjin it'aà tsajòn xi íchjín 'mì-nò, nangui titsajna-là x'in-nò, mé-ne jñà xita x'in-nò tsà tjin i'nga xi mìkii mokjeiin-la 'én-la Nainá, kòkjeiin-la, nas'ín mìkii kinókjoakoo kjoa ts'e Nainá. K'e nga skoexkon-nò nga ndaà titsanijchá yijo-nò tikoáá sijnkatijyaá-la yijo-la. ² Skòtsejèn-nò nga tsjeé titsanijchá yijo-nò nga ndaà yaxkón Nainá. ³ Kò kì tà isò'nga-la yijo-nò 'ñó ndaà bindaà, nga 'ñó ndaà bí'ñó tsja skoò, nga ndàtòn chji nikjeén xi ngui oro, nga jñà nikje x'io-nò 'ñó xkón kjoàn. ⁴ Majìn, jè xi nchrobájin inima-nò xi ndaà síkatsejèn-nò, jè-né xi mìkii bits'on, jè inima xi indaàkjoa kò xi 'nchán tjna. Jè xi 'ñó tse chji-la nga nguixkon Nainá. ⁵ Nga sà kjòtseé, jñà íchjín xi ndaà kijtseèxkón Nainá nga kiskoòña-la, k'oaá s'ín ndaà tsatsejèn nga nangui tsibitsajna-la x'in-la. ⁶ K'oaá s'ín kis'iin Sara nga kisikitasòn-la Abraham. K'oaá ma-ne nga ndaà kijtseèxkón nga jè xi Nà'èn tjna. Jñò, tsà ndaà 'nè kò tsà nímé kjoaxkón tjin-nò, tje-la Saraá ma.

⁷ Jñò xi x'in 'mì-nò, ndaà titsajnakoo jñà íchjín-nò nga ndaà kàtachiya-nò nga isaá indaàkjoa. Ndaà jchaxkón íchjín-nò nga ngàsòn tjoé-nò jè kjondaà-la Nainá, jè kjoabinachon xi jè Nainá jye tjindaà-la nga tsjá-nò. K'oaá s'ín t'een mé-ne k'e nga nokjoat'aà-là Nainá, nímé sijnji-nò.

Kós'ín sijnchá yijo-la ngats'ii xita-la Nainá

⁸ Nga yije kjoa koi, ngats'ioò, ta jngoo kjohísjeèn kàtas'e-nò; tjetakòn xinguioo; tjòcha t'een xinguioo nga 'ndsè chiba; chahimaa xinguioo; ima kjoa t'een. ⁹ Tsà yá xi ch'o siko-nò, kì k'oaá tís'ín 'nè ngajo-nò. Tsà yá xi 'on chjajno-nò, kì k'oaá tís'ín nokjoàjno ngajo-la. Jñò, ta saá tjet'aa-là Nainá nga kàtasichikon-t'in; nga jyeé 'yaà nga koií xá kinokjoá-nò nga Nainá sijnchikon-t'in-nò. ¹⁰ Nga:

Jè xi mejèn-la nga tsja s'e-la nga tijnakon,

nga mejèn-la skoè nachrjein xi ndaà,

kàtasíkinda nijen-la nga mì ch'o kichja;

kò kàtasíkinda tso'ba, nga mì 'én ndiso kichja.

¹¹ Tjnchat'aaxn-là kjoa xi ch'o tjin; ndaà t'een.

'Nchán titsajnakoo xinguioo nita mé kjoa xi tjin-nò.

¹² Nga jè Nà'èn-ná tísík'aá xkon nga tísíkinda xi xita kixi,

tíbinchá líká-la nga tí'nchré-la k'e nga chjat'aà-la,

tanga jñà xita xi ch'o s'ín bí'maá-la isén-la nga kondra ts'e-né.

¹³ Jñò, tsà kjit'aà nachrjein nga ndaà tisa'nè, mì yá xita xi ch'o sijnkò-nò.

¹⁴ Tanga mé ta ndaà-nò tsà kjo'in titsanikjoón ta koi kjoa-la nga kixi 'nè.

Tanga ni jngoo xita tsakjoòn-là, kì binchaxkón-là yijo-nò. ¹⁵ Jè tikjina itjòn

Cristo nga jè kàtatixoma-nò ya ijìin inima-nò. Titsajnandaà nga kjit'aà

nachrjein mé-ne nga koma kénojmiya-là jñà xita xi skonanguiya-nò it'aà

ts'e kjoa xi tatsachiña-là it'aà ts'e Cristo. ¹⁶ K'e nga kinókjoaa, indaàkjoa

t'een. Chaxkón jñà xi kénojmiya-là, tsjeé kàtjna kjohísjeèn-nò, mé-ne

jñà xita xi ch'o chjajno-nò nga ndaà 'nè nga mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo,

kosobà-la nga jñò chjajno-nò. ¹⁷ Ìsaá ndaà t́jín tsà kòs'ín mejèn-la Nainá nga kjo'ín s'ikjioón k'e nga ndaà 'nè, mì k'oa-ne tsà k'e nga ch'o 'nè.

¹⁸ Nga skanda jè Cristo, jngoò k'aá kisikjeín kjo'in k'e nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná. Cristo, mìtsà jé tsohótsji; xítà kixi-né; kisikjeín kjo'in it'aà ts'e xítà xi jé t́jín-la mé-ne nga koma kjiko-ná nguixkon Nainá. Yijo-la, jñà xítà kisik'en, tanga it'aà ts'e Inima-la jaáya l'jngoò k'a-la. ¹⁹ Kò jè Inima-la Cristo kii j'nde ñánda t́tsajna inima xi t́tsajnyaya ndayá nga kiichjayajin-la. ²⁰ Inima koi, ts'eé xítà xi mikii kii'nchréñijon-la Nainá nachrjein ts'e Noé. Nainá tsee kiskoòñà kjoa k'e nga Noé tsibíndaà chitso je. Yà iya chitso, tà jin ma-ne xítà xi itjokajin kjo'in nga mikii k'en k'e nga ts'a jtsí xkón. ²¹ Kò jè nandá ts'e jtsí xkón, jè ngaya-la nandá xi ma-ná bautizar nachrjein j'nde j nga bitjokajñaá kjo'in. Tanga nga maá bautizar, mìtsà yijo-ná matsjeè-ne, jè-né nga nijét'aà-lá Nainá nga tsjeè kátas'e kjohítsjeèn-ná. Kò bitjokajñaá kjo'in, koií kjoa-la nga jaáya-la Cristo, ²² kò kii mijin ján ngajmii nga yà t́jnat'aà chrja kixi-la Nainá. Jé tíhotíxoma-la àkjale kò inima xi t́jín-la kjotíxoma kò ngats'iì xi t́jín-la nga'ñó.

4

¹ Cristo, koni s'ín kisikjeín kjo'in yijo-la, jñò, t́kooá mochjeén-né nga kitsajnandaà nga s'ikjioón kjo'in. Nga jè xi jye kisikjeín kjo'in, yaá jyehet'aà jé-la, ² mé-ne jñà nachrjein xi kájna isa isò'nde, k'oaá s'ín kátijna koni s'ín mejèn-la Nainá, mìtsà k'oa's'ín kájna koni s'ín mejèn-la yijo-la. ³ Jyeé 'ñó kjin nachrjein kinikato nga ch'o k'i'nè koni s'ín xítà xi mikii beèxkon Nainá. K'oaá s'ín kinikò yijo-nò kjoa xi ch'o t́jín koni kjoa chijngui, kjoa ch'o xi síjé yijo-nò, kò kjoa ch'i, kjoa ts'e s'eí xi ch'o t́jín, kò nga ta xán ki'yò kjit'aà, kò nga xkósòn kiyaxkón nga mìtsà kixi kjoa nga Nainá. ⁴ J'nde jñà xítà koi, ta maxkón-la it'aà tsajòn nga mì tì kii yà tsjahijtakò-nò kjoa xi ch'o t́jín; bijnòkeè-nò; ch'oó chjajno-nò. ⁵ Tanga jñà xítà koi, t́jine-la nga tsjá-la kindá Nainá; jè Nainá xi t́jnandaà nga koiindaajin-la xítà xi t́tsajnakon kò xi jye k'en. ⁶ Koií kjoa-la nga k'oa t́s'ín kis'enojmí-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xítà xi jye k'en, mé-ne nas'ín jñà yijo-la kisikjeín kjo'in koni s'ín bindaajin xítà isò'nde, tanga jñà inima-la t́tsajnakon-né nítà kjé-ne koni s'ín t́jnakon kjit'aà Nainá.

⁷ Jyeé tímachraña nga kjoehet'aà isò'nde, koií kjoa-la jñò, ndaà t́tsajnakoo kjohítsjeèn-nò; kjit'aà nachrjein t́tsi'ba-lá Nainá. ⁸ Jè xi t́jna itjòn, jè-né nga 'ñó tjòcha t'een xinguiqo. Tsà t́jín-nò kjoatjòcha, komaá sjchàat'aà-là jé-la xinguiqo. ⁹ Chjoétjò xítà xinguiqo k'e nga bijchókon-nò tsà mejèn-la nga s'ikjáya yà ni'ya-nò. Tsja t'è-là inima-nò; kì ch'o chibàya-nò. ¹⁰ Nga jngoò l'jngoò, koni s'ín t́jín kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá, k'oa's'ín t́sikò xinguiqo nga ndaà t́chjeén, nga kjin skoya t́jín-ne kjondaà xi kitjoé-nò. ¹¹ Jè xítà xi k'oa's'ín kits'iì-la nga 'én-la Nainá kichjaya, k'oaá s'ín kátichjaya koni tsò 'én-la Nainá. Kò jè xítà xi k'oa's'ín kits'iì-la nga s'ixá, k'oaá s'ín kátasíxá koni t́jín nga'ñó xi tsjá-la Nainá. Nítà mé xi s'een, k'oaá s'ín t'een mé-ne nga it'aà ts'e Jesucristo jeya kájna-ne Nainá. Nga ts'eé Cristo jè kjoajeya kò ngats'iì nga'ñó xi t́jín skanda nítà kjé-ne. K'oa's'ín kátama.

Síkjaán kjo'in nga xítà-la Cristo 'mì-ná

¹² Jñò ndi 'ndsè xi matsjake-nò, kì maxkón-nò nga 'ñó 'in t́jín kjoa xi nchrobánè-nò nga tíchit'aà-nò. ¹³ Tà saá kátas'e-nò kjotsja nga tíhoko

chiba-nò kjo'in ts'e Cristo, mé-ne nga tikoá s'e-nò kjotsja k'e nga jcha-la kjoajeya-la Cristo. ¹⁴ Jñò, mé ta ndaà-nò k'e nga tsà xita kotít'aà-nò xi kjoa ts'e Cristo nga jè kjoajeya-la Inima Tsjeè-la Nainá yaá tijnako-nò. ¹⁵ Tsà kjo'in titsanikjioón, chitsejèn-là yijo-nò, a koií kjoa-la nga ch'o 'nè, nga xita nik'eèn, nga chijé 'nè, nga chingájin chingá'a kjoa. Kì k'oaá tjin jé xi binchaàtsjioò. ¹⁶ Tanga tsà kjo'in titsanikjioón nga xita-la Cristo maá, kì masobà-nò; ta saá jeya tikijna Nainá nga xita-la tsò-nò.

¹⁷ Jyeé ijchò nachrjein nga kots'ia nga sindaàjin-la xita naxandá-la Nainá. Tsà jñà tímats'ia ítjòn kò-ná, ¿mé xi komat'in jñà xita xi mikil síkitasòn 'én ndaà-la Nainá?

¹⁸ Jè xi xita kixi, chjá koma-la nga kitjokàjin kjo'in.

¿Kós'in komat'in jñà xita xi mikil beèxkón Nainá kò xi jé ótsji?

¹⁹ K'oaá ma-ne, jñà xita xi kjo'in síkjiéin nga kos'in mejèn-la Nainá, kì bíkjoàn-la nga ndaà s'in. Jè Nainá kàta'ñót'aà takòn nga jè kàtasíkinda, nga jè tsibindaà jñà xita kò jè síkitasòn-né koni s'in tsjá tso'ba.

5

Jñà xita jchínga xi xá ítjòn tjin-la ya naxandá-la Nainá

¹ Sijét'aà-la jñà xita jchínga xi xá ítjòn tjin-la nga ya síxájin-nò ya naxandá-la Nainá. Tikoáá 'an, xita jchínga-ná nga xá ítjòn tjin-na koni jñà xita koi; kijtseè-ná kjo'in xi kis'e-la Cristo; tikoáá s'eé-na kjoajeya xi iskan jcha-la. ² Tikindaá jñà xita-la Nainá xi jñò kjòngatsja koni tsà orrè; kì kjo'ño 'nè-là yijo-nò; kòó kjondaà-nò nga tikindaá koni s'in mejèn-la Nainá. Mitsà koií kjoa nga tse ton síkijneé. Tà kòó kjotsja-nò nga k'oa t'een. ³ Kì yatoòn-jèn jñà xita xi jñò mangatsja koni tsà nei-la ma. Jñò tìncha ítjòn-là, takó-la ndiyá-la Nainá mé-ne koma skíngui-nò. ⁴ Mé-ne k'e nga kjoí ítjònò k'a jè Paxtò ítjòn, tjoé-nò kjoajeya-la Nainá koni jngòò corona xi mikil fehejno ote-la nita kjé-ne.

⁵ Tikoá jñò xi ixti xongó 'mì-nò, tikitasòn-là jñà xita jchínga xi otíxoma ya ijin naxandá-la Nainá. Ngats'ioò, indaàkjoa tanguikoo xinguioo, nga: Jè Nainá kondraá tjna-la jñà xita xi 'nga ikon;

koa jñà xita xi indaàkjoa tjin inima-la, tsjá-la kjondaà.

⁶ Nangui titsajna-là Nainá nga tse nga'ño tjin-la koni s'in síkò-nò, mé-ne k'e nga kijchò nachrjein jè Nainá 'nga síkítsajna-nò. ⁷ Tsja Nainá tikítsajnaya ngats'ì kjoa xi makájno-nò nga jè tísíkinda-nò.

⁸ Tikindaá yijo-nò, kjit'aà nachrjein titsajnandaà, nga jè xita neíj xi kondraà-nò, k'oaá s'in tsóbandì-nò k'oaá ngaya-la koni jngòò xa xi tikjindáya nga 'ño ítjò-la, nga tihótsji yá xi skíne. ⁹ Nga ndaà mokjeín-nò, 'ño tìncha-là xita neíj. Nga jyeé tjin-nò nga jñà xita xinguioo xi títsajna nga tjtisa isò'nde, tikoáá k'oaá tjin kjo'in xi nchisíkjeín. ¹⁰ K'e nga jye koto chiba nachrjein nga titsanikjioón kjo'in, jè sobà Nainá siindaàya-nò, síkijnandaà-nò, tsjá-nò nga'ño, kò kixi síkítsajna-nò. Tjé-ne Nainá xi kò kjoatjòcha-la kilchja-ná nga s'e-ná kjoajeya-la nita kjé-ne nga Jesucristo titsajnakoáá. ¹¹ Ts'eé Nainá ngats'ì nga'ño xi tjin skanda nita kjé-ne. K'oaá s'in kàtama.

Xi fehet'aà-ne, Pedro síhixat'aà xita

¹² Silvano, xi 'ndsè xan-la, nga kixi tjin xá-la, jè kisichját'aà-na nga kiskù-nò xojòn carta jè. K'oaá s'in tìbinè-nò kò tìsikixiya-nò nga ngats'ì

'én xi tìsikasén-nò, nguì k'oḡá s'ín tjin kjondaà-là Nainá. Kixi títsajnakoo kjondaà koi.

¹³ Nchisihixat'aà-nò jñà xitá naxandá-là Cristo xi ì títsajna Babilonia xi xó taña kitjaàjìn-nò. Kò jè Marcos xi ki'ndí-nà xan-là ìt'aà ts'e Cristo, tìkoáá tísihixat'aà-nò. ¹⁴ Tjixot'aà xinguiḡo nga nguì kò inima-nò.

Kàtas'e-là kjoḡ'nchán ijìn inima-nò ngats'ioò xi ya nokjoà-nò ìt'aà ts'e Cristo. K'oḡs'ín kàtama.

Xojon carta xi ma-ne jò xi kiskiì San Pedro

Kó tsò Pedro nga síhixat'aà xita

¹ 'An, xi Simón Pedro 'mì-na, nga 'an xi chù'nda-la Jesucristo ma, kò nga tikoà 'an tsibixáya-na, tsiskasén-nò xojon jè, jñò xi ngàsòn 'ñó ndaà mokjeiín-nò koni s'ín mokjeiín-najen; nga xita kixi-né jè Jesucristo xi Nainá ma kò xi ochrjekàjìin-ná kjo'in. ² Koni s'ín nga isa ndaà titsayaxkon Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, k'oaá s'ín isa ndaà kàtasakó-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Mé xi mochjeén nga s'éen nga ndaà jchaxkoán Nainá

³ Jè nga'ño-la Nainá tsjá yije-ná xi mochjeén-ná nga titsajnakoaán kò nga ndaà yaxkoán Nainá. Koií kjoa-la nga tsjá-ná ngats'iì kjondaà koi nga yaxkoaán jè xi kò kjoajeya-la kò nga'ño tsjeè-la kiichja-ná. ⁴ It'aà ts'e kjoa koi, kitsjaà-ná kjoa xi 'ño ndaà tjín kò xi 'ño tse chji-la koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, mé-ne nga tikoà kokot'aà-ná nga k'oas'ín s'éen koni s'ín s'ín Nainá nga jye chinchat'aàxin-là kjoa xi ch'o síjé yijo-ná i isò'nde xi ta sikits'ón-ná. ⁵ K'oaá ma-ne, 'ño tinè-là yijo-nò jña kjoa koi. Koni s'ín nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, k'oaá tis'ín mochjeén-né nga ndaà xita kátama jñò. Nga jye ndaà xita ma, tikoà mochjeén-né nga kàtas'e-nò xi kjoa chjine. ⁶ Nga jye tjín-nò kjoa chjine, tikoá mochjeén-né nga kixi tatixoma-là yijo-nò. Kò nga jye kixi otíxoma-là yijo-nò tikoà mochjeén-né nga s'e-nò kjoatsejta. Kò nga jye tjín-nò kjoatsejta, tikoá mochjeén-né nga nguì ndaà chaxkón Nainá. ⁷ Nga jye ndaà yaxkón Nainá, tikoà mochjeén-né nga ndaà titsjacha xinguioo. Kò nga jye ndaà matsjacha xinguioo, tikoá mochjeén-né nga nguì ndaà titsjacha ngats'iì xita xi kj'eji.

⁸ Jñò, tsà tjín-nò kjondaà koi, kò tsà kjit'aà nachrjein tik'aasòn-nò, mì jyò kitsajnaà; nguì ndaà kochjeén-nò nga isáá ndaà jchaxkoón Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Tanga tsà tjín i'nga xi tsjin-la kjondaà koi, k'oaá ngaya-la koni xita xkan xi mikii ndaà tsejèn-la; jyeé kijchàajìin-la nga Nainá jye kisijchàat'aà-la jé xi kis'e-la nga sa itjòn. ¹⁰ K'oaá ma-ne, jñò, ndí 'ndsè, isa 'ño tjii-là nga'ño yijo-nò nga tikixiyaà kjoa nga Nainá xó k'oaá s'ín kiichja-nò kò jaajìin-nò. Tsà k'oas'ín s'een kjit'aà, nime jé skajñòd. ¹¹ Nga k'oaá s'ín koma nga táx'a'nde-nò nga kitjás'een ñánda tíhotíxoma nita kjé-ne jè Jesucristo xi ochrjekàjìin-ná kjo'in kò xi otíxoma-ná.

¹² Koií kjoa-la kjit'aà nachrjein sikitsjeèn yije-nò kjoa koi, nas'ín jye ma-nò kò jye kixi titsajnakoo jè kjoakixi-la Nainá koni s'ín mokjeiín-nò nachrjein i'ndeí. ¹³ K'e nga tákò tjnàkon-isa i isò'nde jè, mochjeén-né nga síkitsjeèn-nò nga kos'ín tijchá yijo-nò. ¹⁴ Jè Jesucristo xi otíxoma-ná jyeé k'oas'ín kitsò-na nga jyeé kjòchrañat'aà nga kjoehet'aà nachrjein-na. ¹⁵ Tikoá 'an tibinè-la yijo-na nga tísíkitsjeèn-nò mé-ne k'e nga 'an xi jye kiyá, nga nachrjein nhijòn k'oaá s'ín tikitsjeèn kjoa koi.

Ñánda j'ù-ne 'én xi jtít'aà Xojon-la Nainá

¹⁶ Nga mìtsà ta cuento xi ta xita kisíkitsjeèn koni s'ín tsibenojmí-nòjen kó kji nga'ño kis'e-la Na'èn-ná Jesucristo kò nga kjoíi iñgoò k'a. Nga xkoón ki'ya-najen kjoajeya-la nga 'ño tse nga'ño tjín-la. ¹⁷ Ki'ya-nájen k'e jè Nainá xi Na'èn-ná nga jeya kò 'nga kisíkijna Jesucristo. Kina'ya-la ya

jiiin isén ñánda 'ńó ote kji 'én xi kitsò: “Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ńó matsjake nga xó 'an jaàjiiin-na.” 18 Ngajen sobà kina'ya-lajen jña 'én xi ngajmii inchròbà-ne k'e nga titsajna-ko-jen Jesucristo ya iso'nga nindoò tsjeè-la.

19 Nga yije kjoa koi, k'oaá s'in isa ndaà makixiya koni s'in kiichja jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá. 'Nó ndaà 'nè nga na'ya-la 'én koi. K'oaá s'in ngaya-la koni jngoò ni'in xi síhiseèn ya i'nde ñánda jño choòn skanda k'e nga s'e isén, ikjoàn síhiseèn-jiiin inima-ná koni jè ni'ño tse. 20 Ítjòn k'oa s'in ndaà katasijiiin-nò, jña 'én xi tji't'aà Xojon-la Nainá, mìtsà ta jngoò xita kitsjaà kjohitsjeèn-la nga kitjei. 21 Nga jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá, nijngoò 'én xi ta kjohitsjeèn ts'e nga kiichjaya. Jé Inima Tsjeè-la Nainá kisikichiya-la kjohitsjeèn-la xita koi nga komà kiichjaya 'én-la Nainá.

2

*Xita ndiso xi okóya 'én xi mìtsà kixi kjoa
(Judas 4-13)*

1 Ya jiiin naxandá Israel kis'e xita ndiso xi kitsò nga 'én-la Nainá kiichjaya, tanga mìtsà kixi kjoa. It'aà tsajòn, k'oaá tis'in s'e xita ndiso xi kokòya'ma kjohitsjeèn xi síkits'ón-jiiin-la xita naxandá-la Nainá, skanda kochrjengui jè Na'èn-ná xi tsibíhjtji-ná. K'oaá ma-ne nga jña xita koi, tijña nchihótsji-la kjoabiyaà yijo-la nga ta nitoón jchija. 2 'Nó kjin xita kjitjngui-la nga k'oas'in s'iin kjoa xi 'ńó ch'o tjin. Koi kjoa-la xita ndiso koi, nga ch'o kina'ya-la kjoa ts'e ndiyá kixi. 3 Jña xita ndiso koi, ta toón tse mejèn-la; kochrjekájno-nò ton nga skónachan-nò nga kokòya-nò 'én ndiso. Nainá, jyeé kjótseé tjindaà-la nga tsjá-la kjo'in kò mikii kojno-la kjo'in xi s'e-la.

4 Nga Nainá mikii kisijchàat'aà-la jña àkjale xi tsohótsji jé. Ján kiskinijiiin i'nde kjo'in ñánda títi ni'in. Na'ńó kichá cadena tsibít'aà'ńó. Yaá kisikítsajna ngajo ñánda jño choòn, skanda jè nachrjein k'e nga sindaàjiiin. 5 Nainá, tjkoaá mikii kisijchàat'aà-la iso'nde xi kisijna kjótseé; kisikasén jtsi xkón xi kisikjehesòn yije xita xi kis'e nachrjein koi. Tà jè Noé kisijchàat'aà-la, koi kjoa-la nga 'én kixi kiichjayajiiin-la xita, kò itoò xita xikjin tsiningui-ne. 6 Nainá tjkoaá kisikjehesòn yije xita ts'e naxandá Sodoma kò Gomorra. Jngoò k'aá tsaká, ta chijo kisinchaà. K'oaá s'in tsibijna jngoò-la chiba nga k'oaá tis'in komat'in jña xita xi kondra titsajna-la Nainá. 7 Tanga jè Lot nga xita kixi, itjokajiiin kjo'in. 'Nó ch'o komà-la kjoa ts'e jé xi nchis'in jña xita naxandá koi. 8 Xita jè nga xita kixi-né, nga ya tijnajiiin-la jña xita koi nga ch'o nchis'in, kjo'in tísikjeiin nga 'on ma-la inima-la nga nachrjein nchijòn beè koa 'nchré-la kjoa xi ch'o nchis'in xita koi. 9 Yaá ti'ya-la nga jè Na'èn-ná osiko-né jña xita xi beèxkón nga síkítsajnandejí mé kjoa xi tjin-la, tjkoa síkítsajna'ńó-né jña xita xi ch'o s'in nga tsjá-la kjo'in jè nachrjein k'e nga sindaàjiiin.

10 Jña titsajna ítjòn nga s'e-la kjo'in jña xita xi 'ńó fitjngui-la kjoa ch'o xi síje yijo-la kò jña xi ochrjekàngui kjotixoma-la Nainá.

Jña xita ndiso koi, xita tájaajiiin nga 'ńó 'nga ikon. Mikii tsakjón nga chjajno-la jña nga'ńó xi mikii tsejèn. 11 Jña àkjale, nas'in isa tse nga'ńó tjin-la koa tjin-la kjotixoma, mi k'oaá s'in chjajno-la nga'ńó xi mikii tsejèn nga nguixkòn Na'èn-ná.

12 Jña xita koi, chjajnoò-la kjoa xi mikii fiya-la. K'oaá s'in ngaya-la koni cho xi mikii síkítsjeèn nga tà xó k'oaá s'in kits'iin-ne nga kindoba'ńó ikjoàn

sik'en. Xita koi, yaá kiyájiin kjoa ts'e jé-la. ¹³ Koi kjo'in tjoé ngajo-la koni tjin kjo'in xi kitsjaa-la xita xi kjeí. Jña xita koi, nas'in nachrjein, tsjaá ma-la nga s'in kjoa xi 'ño ch'o tjin. K'e nga jña xita koi, báhijta-ko-nò tsà s'eí tjin-nò, sikits'ón-jiin-né nga sisobà-nò nga ch'o tjin kjoa xi s'in.

¹⁴ K'e nga beèkxon jngoò chjoón, nitoón fahajiin-la ko mikil ma síkijna kjoa ts'e jé. Konachan-la xita xi mi kixi tjin kjohitsjeèn-la. Inima-la, kjit'aà nachrjein tjin mé xi mejèn-la. Xita koi, tjinè-la nga kjo'in tjoé-la. ¹⁵ Jyeé kisikijna ndiyá kixi. Jè fitjingui-la ndiyá xi ch'o tjin, jè ndiyá ts'e Balaam, ki'ndí-la Beor, jè xi 'ño kjòtsjakeè ton nga mejèn-la s'jin kjoa xi mitsà kixi tjin. ¹⁶ Tanga tsaká-la kjoa ts'e jé-la. Jngoò búrró chjoón xi mikil ma-la chja, kiichja-la koni tsà xita; mikil kitsjá'nde-la nga kiiko-isa kjoaská-la.

¹⁷ Jña xita ndiso koi, k'oaá s'in ngaya-la koni ngajo nandá xi tsjin-la nandá, koni ifi xi nímé jtsí fikò, nitoón fikò tjo. K'oaá s'in tjinè-la nga ya kítsajnajijn i'nde jñò ts'e kjo'in nita mé nachrjein-ne. ¹⁸ Ngui 'én 'ngaá chja xi nímé chjí-la. 'Nó nga ikon nga síchjeén kjoach'o xi sasén-la yijo-la nga konachan-la jña xita xi sa nchibinchat'aaxin-la jña xita xi ch'o nchisíchá yijo-la. ¹⁹ K'oaá tsò-la jña xita nga kítsajnandeí, tanga tijña-ne tikoá yaá títsajnajijn'ño kjoach'o-la. K'e nga jngoò xita xi bíjnajiin'ño jngoò kjoa, jè kjoa jè tjin-la nga'ño nga jè otixoma-la. ²⁰ Jña xita xi jye kijtseèkxon Jesucristo xi otixoma-ná, nga jè tsachrjekàjiin kjo'in, nga jye chinchat'aaxin-la kjoa ch'o-la isò'nde, tsà jngoò k'a k'oaá s'in, tsà síkijne jngoò k'a-la kjoa xi ch'o tjin, nga koma iskan, isaá ch'o komat'in mi k'oa-ne k'e nga sa ítjòn. ²¹ Isaá-la ndaà tjin tsà mikil kijtseèkxon ndiyá kixi-la Cristo, mi k'oa-ne nga jye chinchat'aaxin-la kjotixoma tsjeè-la Nainá xi jye kitjoé-la. ²² Xita koi, k'oaá s'in kis'iin koni tsò 'én xi tjna-la xita xi tjin-la kjoachjine nga tsò: "Nañá, tijè kine jngoò k'a-ne ndábisò-la" koa: "Jè chinga k'e nga jye ongáya, jngoò k'a ongáajiin-ne ndási."

3

K'e nga kjoí jngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo

¹ Ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, xojon jè, jè xi ma-ne jò nga tikjiin-nò. Ingajo xojon koi, k'oaá s'in binè-nò nga síkitsjeèn kjoa xi ngui kixi tjin; ² mé-ne nga síkitsjeèn-nò jña 'én xi kjòtseé tsakóya xita tsjeè-la Nainá xi kiichja ngajo-la. Tikoá síkitsjeèn kjotixoma-la Na'èn-ná Jesucristo xi tsachrjekàjiin-ná kjo'in koni s'in tsakóya-nò jña xita xi tsibíxaya-la.

³ Jè xi 'ño mochjeén nga ndaà kátasijiin-nò, jña nachrjein xi sa nchrobá nga jyeé tífehetaà nachrjein, kjoí xita xi sísobà-nò ts'e kjoa kixi; yaá kojchájiin kjoach'o xi síjé yijo-la. ⁴ Skonangui, kitsò-nò: "Nachrjein i'ndeí, ¿mé-ne mi títasòn-ne 'én xi tjna xi tsò nga kjoí jngoò k'a Cristo? Jyeé kjòtseé k'en xita jchinga-ná, tákó k'oaá choón skanda kóni nga kisindaà isò'nde." ⁵ Jña xita xi k'oa tsò, xó k'oaá s'in-ne nga síchàajiin nga jña 'én xi kiichja Nainá nachrjein kjòtseé, jña kisindaà-ne ngajmù ko nangui. Tijè-ne nandá inchrobàtaà-ne ko tijè tijnakon-ne. ⁶ Xi komà iskan, tijè-ne 'én-la Nainá ko nandá kisikje-ne isò'nde jchinga k'e nga tsangasòn nandá. ⁷ Ti jé-ne 'én xi kitsjaà Nainá k'oaá s'in tíchja nga jè ngajmù ko nangui ñánda títsajnasoán nachrjein i'ndeí, títsajnandaà-la mé-ne nga kitjine jè nachrjein k'e nga síndaajiin-la xita tikoá kjoehesòn jña xita xi mikil beèkón Nainá.

⁸ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò kì nìjchàajiin-jèn kjoa koi: xi it'aà ts'e Nainá, jngòò nachrjein k'oaá ngaya-la koni tsà jngòò jmii nó tjín-ne, koa jngòò jmii nó, Nainá, jngòò nachrjein tsò-la. ⁹ Na'èn-ná mìtsà tísikichrjein nga sùkkitasòn 'én-la koni tsò i'nga xita; tikoña kjoaá-nò Nainá; jè xi mejèn-la nga nijngòò xita jchija, nga kátasikájno jé-la nga mì tì jé kòhótsji-ne.

¹⁰ Tanga jè nachrjein-la Nainá, k'oaá s'ín kjoíi koni s'ín f'ù xita chijé. Ngajmii, jngòò k'aá jchija k'e nga kiná'ya-la nga ch'o jchán kjone. Jè ts'oi, sá kò ni'ño kiti-ne. Jè nangui kò nita mé xi tjín i it'aà nangui, jngòò k'aá kiti.

¹¹ Koni s'ín koma nga jchija ngats'ii tsojmi xi tjín, 'ño mochjeén nga tsjeè sijchá yijo-nò koni s'ín síjé Nainá, ¹² kò nga chíñakjoa-la jè nachrjein k'e nga kjoíi Nainá. Tixátiya-la nachrjein jè. Kò ngats'ii tsojmi xi tjín isò'nde kò ngajmii, jngòò k'aá kongandá nga kiti. ¹³ Tanga it'aà tsaján, jè titsachiñá-lá ngajmii xitse kò nangui xitse koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, ya ñánda s'e kjoa kixi kò kjondaà.

¹⁴ Koíi kjoa-la jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, nga k'oa tjín kjoa xi titsachiñá-la, tjii-la nga'ño yijo-nò, mé-ne k'e nga kjoíi jngòò k'a Jesucristo, k'oaá s'ín sakòt'aà-nò nga 'nchán kitsajnaà nga tsjeè titsanijchá yijo-nò kò nimé jé tjín-nò. ¹⁵ K'oaá s'ín kátasijiin-nò, jè kjoatsejta-la Nainá nga tse titsachiñá, jè-né nga kitjokàjiin kjo'in jñà xita. Jè 'ndsè Pablo xita xinguiáá xi 'ño matsjachaá, tikoáá jye isa kiskii-nò koni s'ín tjín kjoachjine xi kitsjaà-la Nainá. ¹⁶ Nga jngòò jngòò xojon carta xi kiskii Pablo, k'oaá s'ín tíchja kjoa koi. Tanga tjín i'nga xi 'ño 'in chja, mikii ndaà machiya-ná kó tsòya-ne. K'oaá ma-ne jñà xita xi mikii ndaà fiya-la kò xi mì kixi tjín kjohitsjeèn-la, síkjatjya-la 'én. K'oaá tì síkò jñà Xojon-la Nainá xi kiskii xi kjeíi xita. K'oaá ma-ne jñà xita xi koasíko 'én-la Nainá, tijnà nchihótsji-la kjo'in yijo-la.

'Én xi fehet'aà-ne

¹⁷ K'oaá ma-ne, jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, nga jye ndaà tjiin-nò kjoa koi, tikindaa yijo-nò, mé-ne nga mì skónachan-nò jñà xita xi ch'o s'ín nga xin ndiyá kiikò-nò xi mì kixi tjín kò yaá jchija nga kixi titsajnakoo Nainá. ¹⁸ Isaá ndaà kátasakó-isa-nò kjondaà-la kò kjohitsjeèn-la Jesucristo xi otíxoma-ná nga jè ochrjekàjiin-ná kjo'in. Jeya kátijna i'ndeí kò nita mé nachrjein-ne. K'oaá s'ín kátama.

Xojon carta xi kiskiù ítjòn San Juan

Jesús, jè 'Én xi síkíjnakon iníma-ná

¹ Jè Jesús, jè 'Én xi síkíjnakon-ná xi tíjna skanda tisa tàts'en-la kjoa. Tanga i'ndeí, jyeé kina'ya-lajen, kò xkoón ki'ya-najen, kichitsejèn-lajen kó kji, tikoáá ndsaá kinikò-najen. ² Jè 'Én jè, ki'ya tsejeén-la. Kò ki'ya-najen. Kò nguì kjoa kixi-né xi bènojmi-jen xi it'aà ts'e. Kò tikoáá bènojmiya-nòjen jè 'Én xi síkíjnakon iníma-ná nita kjé-ne. Jè 'Én jè, k'e nga tisa ítjòn, yaá tíjnat'aà-la Nainá. Tanga i'ndeí, jyeé tsatsejèn-najen. ³ Bènojmi-najen kjoa xi ki'ya-jen kò xi kina'ya-jen, mé-ne jña, k'oa tis'in ngàsòn kitsajnaakoáá, koni s'in ndaà titsajnaakoáá Nainá xi Na'én-ná ma, kò Ki'ndí-la xi Jesucristo. ⁴ Koií xá titsachjiù-nòjen Xojon jè mé-ne nga nguì kò kjotsja kàtasakò kjit'aà-la iníma-ná.

Jè Nainá kjoa iseèn-né

⁵ K'oaá s'in tíjn jña 'én xi tsakóya-najen Jesucristo, kò koií-né xi nokjoàyajiù-nòjen: Jè Nainá, kjoa iseèn-né. Xi it'aà ts'e, tsjin xi kjoa jño. ⁶ Tsà kixoán nga ndaà titsajnaakoáá Nainá, tanga tsà yaá titsanjchá yijo-ná ya ñánda jño choòn, ñánda tíjn kjoach'o, 'én ndisoó titsanokjoá; mitsà kjoa kixi xi tisa'né. ⁷ Tanga tsà ya titsajnaá ñánda iseèn choòn, koni jè Nainá yaá tíjna ñánda iseèn choòn, ndaà titsajnaakoáá xinguiáá, kò jè jní-la Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá ma, sítsjeé yijeé jña jé xi tíjn-ná.

⁸ Tsà kixoán: "Tsjin-na jé", tíjña titsachonachan-lá yijo-ná; mitsà kjoa kixi xi titsanokjoá. ⁹ Tanga tsà kénojmi yije-lá Nainá jña jé xi tíjn-ná, komaá jè kjót'aàtakoán nga sijncháat'aà-ná jé-ná tikoáá siìtsjeeya-ná ngats'ii kjoa xi ch'o 'né. Nga jè Nainá síkitasòn 'én-la, kò nguì kjoa kixi xi s'in. ¹⁰ Tanga tsà kixoán: "Kj'eè tsà jé otsjiá", jè Nainá ndisoó titsanachrekànguiaá, kò mitsà kixi kjoa nga mokjeiù-ná jè 'én-la.

2

Yá xita xi chjatji-ná ya nguixkon Nainá

¹ Jño xi koni tsà ndí ixti-na xan-nò, koií xá tikjiù-nò Xojon jè, mé-ne nga mì tí jé kinchátsji-lá yijo-nò. Tanga tsà tíjn jngoò xita xi tihótsji jé-la yijo-la, jè Nainá sijncháat'aà-la, nga tíjna jngoò-ná xita xi chjatji-ná ya nguixkon Nainá, jè xi 'mì Jesucristo xi nguì xita kixi. ² Jesucristo kitsjaá kjotjò yijo-la nga k'en ngajo-ná, mé-ne koma sijncháat'aà-ná jña jé-ná, tanga mitsà tà jña xi sijncháat'aà-ná; tikoáá sijncháat'aà yijeé-la ngats'ii xita xi tíjn nga tíjtsa isò'nde.

³ Tsà ndaà síkitasoán kjotixoma-la, maá kíjngoò-lá takoán nga jyeé ndaà yaxkoaán. ⁴ Tsà tíjn xita xi tsò: "An, jyeé ndaà bexkoan Nainá", tanga tsà mikii ndaà síkitasòn kjotixoma-la, xita ndiso-né; tsjin-la kjoa kixi. ⁵ Tanga tsà ndaà níkitasoán koni tsò 'én-la, jyeé 'ñó ndaà tíjn-ná kjotsjacha-la Nainá kò k'oaá s'in ma-ne nga 'ya-la nga kixi kjoa nga jè Cristo titsajnaakoáá. ⁶ Jè xita xi tsò nga ya tíjnakò Cristo, mochjeén-né nga k'oas'in kàtasíjchá yijo-la koni s'in kis'ìn Jesucristo.

Kjotixoma xitse

⁷ Jñò ndí 'ndse, jè kjoṭíxoma xi tikjiì-nò, mìtsà nguì kjoṭíxoma xitṣe; tije-ne kjoṭíxoma xi kits'iì-nò k'e nga sa ítjòn k'e nga tisa kòkjeiín-nò. Jè kjoṭíxoma jchínga jè, tije-ne 'én xi kina'ya jñò nga tisa ítjòn. ⁸ Tanga i'ndeì k'oaá s'ín tikjiì-nò koni tsà jngoò kjoṭíxoma xitṣe. Nga it'aà ts'e Cristo ki'ya-la nga xitṣe-né ko tikoáá tí'yaá-la xi it'aà tsajòn. Nga jyeé tí'fa-hato kjoa xi jñò choòn, ko jyeé tí'ya-la xi nguì kjoa iseèn-la Nainá.

⁹ Tsà jngoò xita k'oas'ín títso nga k'oaá s'ín tísíjchá yijo-la koni s'ín tjin kjoa iseèn-la Nainá, tanga tsà majtikeè xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, mìtsà kixi kjoa nga iseèn tísíjchá yijo-la, takó yaá tijnajiìn ñánda jñò choòn. ¹⁰ Jè xita xi matsjakeè xita xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, k'oaá s'ín tísíjchá yijo-la koni s'ín tjin kjoa iseèn-la Nainá. Jè xita jè, mìtsà tì mé tjin-ne xi ma kohótsji jé-la. ¹¹ Tanga jè xita xi majtikeè xita xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, yaá tjna, ko yaá tsó'baya ya ndiyá ñánda jñò choòn. Mikil beè ñánda tífi, nga jè kjoa jñò, bíhjoá xkon.

¹² Jñò xi ndí ixti 'mì-nò, tikjiì-nò Xojon jè, nga it'aà ts'e Cristo-né nga jye kisiýcháat'aà-nò Nainá jña jé xi tjin-nò. ¹³ Jñò xi xita jchínga 'mì-nò, tikjiì-nò Xojon jè, nga jyeé kiyaxkoòn jè Jesucristo xi tjna skanda tisa tàts'en-la kjoa. Jñò ixti xi sa títsanjchá yijo-nò, tikjiì-nò Xojon jè, nga jyeé kinikijne-là jè xita neí. Jñò xi ndí ixti 'mì-nò, jyeé kiskii-nò Xojon jè nga jye kiyaxkoòn Nainá xi Na'èn 'mì-laà.

¹⁴ Jyeé kiskii-nò xojon, jñò xi xita jchínga 'mì-nò, koií kjoa-la nga jyeé kiyaxkoòn Jesucristo xi tjna skanda tisa tàts'en-la kjoa. Tikoáá jyeé kiskii-nò jñò ixti xi sa títsanjchá yijo-nò, koií kjoa-la nga tjin-nò nga'ño ko jyeé ya tijnajiìn inima-nò jè 'én-la Nainá ko jyeé kinikijne-là jè xita neí.

¹⁵ Ki jña matsjacha jña kjoa xi tjin isò'nde. Tsà yá xita xi matsjakeè jña kjoa xi tjin isò'nde, mìtsà kixi kjoa nga matsjakeè Nainá xi Na'èn 'mì-laà. ¹⁶ Ngats'iì kjoa ch'o xi jè isò'nde bí't'aà-ná, mìtsà ya nchrobá-ne it'aà ts'e Nainá xi Na'èn 'mì-laà. Tiyaá tísindaà-ne i isò'nde. Jña kjoa ch'o koi, xi tjin isò'nde: jña-né kjoa ch'o xi síjé yijo-ná, kjoa xi tsejèn-la xkoaán nga mején-ná tsaján koma, ko kjoa 'nga takòn xi ts'e kjoa nchiná. ¹⁷ Ngats'iì kjoa ch'o xi tjin isò'nde, ko kjoa xi ya fahajiìn-ná, jyeé tífehet'aà, tanga jè xita xi síkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, kíjnakon-né nita kjé-ne.

Jè xi kjoa kixi ko kjoa ndiso

¹⁸ Jñò xi ndí ixti xan-nò, jyeé tífehet'aà nachrjein. Jyeé tjiìn-nò nga kjoí jngoò xita xi nguì kondra tjna-la Cristo. Ko nachrjein i'ndeì jyeé 'ño kjin ma-ne xi kondra nchifi-la Cristo. K'oaá ma-ne nga k'oas'ín machiya-ná nga jyeé tífehet'aà nachrjein. ¹⁹ Jña xita koi, tì jí itjokajiìn-ná, tanga xi kjoa kixi, mìtsà nguì xita tsaján ma; tsà kixi kjoa nga xita tsaján, jí-là títsajnakò-ná. Tanga koií k'oas'ín itjokajiìn-ná jña xita koi mé-ne nga ndaà kàta'ya-la nga ngats'iì xita xi k'oas'ín kondra fi-la Cristo, mìtsà nguì xita tsaján.

²⁰ Jè Jesucristo, xi xita tsjeè, jyeé kitsjaà-nò jè Inima Tsjeè-la Nainá; k'oaá ma-ne nga ngats'ioò jyeé ndaà tjiìn-nò kós'ín tjin xi kjoa kixi. ²¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'ín tikjiì-nò xojon jè, nga jyeé ndaà tjiìn-nò xi kjoa kixi; mìtsà koi-ne nga kj'eè tjiìn-nò. Ko jyeé ndaà tjiìn-nò nga nijngòò 'én ndiso xi ya nchrobá't'aà-ne it'aà ts'e kjoa kixi.

²² ¿Yá-ne xi xita ndiso? Jè-né xi bí'ma nga tsò: “Jè Jesús mìtsà jè xi Cristo, [mìtsà Nainá kisikasén].” Jè xita jè xi kondra fi-la Cristo nga jngoò k'a mìkil mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá xi Na'èn-ná ma ko it'aà ts'e Jesucristo

xi Ki'ndí-là Nainá ma. ²³ Ngats'iì xità xi jngoò k'a mìkiì mokjeiín-là it'aà ts'e Ki'ndí-là Nainá, mìtsà Nainá xi Na'èn-ná ma tijnako. Tanga jè xità xi mokjeiín-là tikoá tsjá 'én-là nga jè Jesús, jè xi Ki'ndí-là Nainá, yaá tijnako Nainá xi Na'èn-ná ma.

²⁴ Koí k'oas'ín xan-nò, ndaá kàtasijìin inìma-nò jè 'én xi it'aà ts'e Cristo xi jye kina'ya nga tisa tàts'en-là kjoa. Tsà k'oas'ín ndaà sjiìin inìma-nò, tikoáá ndaá kítsajnakoo Nainá xi Na'èn-ná ma ko Ki'ndí-là. ²⁵ Jesucristo k'oáá s'ín kitsjaà 'én-là nga tsjá-ná kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà nita kjé-ne.

²⁶ Koíí xá tikjiì-nò xojon jè mé-ne nga ma jchaxkon-nò jñà xi mejèn-là konachan-nò. ²⁷ Tanga jñò, jyeé tíjìin inìma-nò jè Inìma Tsjeè-là Nainá xi kitsjaà-nò Jesucristo. Mì tì kiì mochjeén-ne tsà yá xi kòkòya-nò. Nga tíjè-ne Inìma Tsjeè-là Nainá keènojmiya-nò kós'ín tjin ngats'iì kjoa xi ndaà tjin. Koni s'ín kòkòya-nò, 'én kixi-né, mìtsà 'én ndiso. K'oáá s'ín ndaà títsajnakoo kjit'aà Jesucristo, koni s'ín síkíchiya-nò Inìma Tsjeè-là Nainá.

²⁸ Jñò xi ndí ixti xan-nò, k'oáá s'ín ndaà títsajnakoo Cristo, mé-ne nga 'ñò tjin-ne takoán ko mìkiì kosobà-ná k'e nga jè xi kítjojen ljnngoò k'a-ne ngajmii. ²⁹ Koni s'ín jye tíjìin-nò nga jè Cristo, xità kixi-né nga nguixkon Nainá, k'oáá tís'ín ndaà kàtasijìin-nò, nga ngats'iì xità xi kjoa kixi s'ín nga nguixkon Nainá, ki'ndí-là Nainá-né.

3

Ixti-là Nainá

¹ Ndaà kàtasijìin-nò, 'ñò ndaà matsjakeè-ná Nainá xi Na'èn-ná ma, k'oáá ma-ne nga ixti-là tsò-ná. Ko ngui kixí kjoa nga ixti-là Nainá 'mì-ná. K'oáá ma-ne nga jñà xità isò'nde, mìkiì mokjeiín-là tsà ixti-là Nainá 'mì-ná, koí kjoa-là nga jñà xità koi, mìkiì mokjeiín-là it'aà ts'e Nainá. ² Jñò ndí 'ndsè xi matsjakeè-nò, j'ndeí jyeé ki'ndí-là Nainá 'mì-ná. Tanga kj'eè tsà ndaà okó-ná Nainá kó kjoàn komaá nga koma iskan. Tanga jyeé tíjìin-ná nga k'oá tì kjoàn komaá koni kji jè Jesucristo k'e nga kijchò nachrjein nga jè xi kjoíí ljnngoò k'a-ne; nga k'oáá s'ín jchaxkooán koni kji jè. ³ Ngats'iì xità xi k'oas'ín nchikoña nga k'oáá s'ín kjoàn koma koni kji jè Jesucristo, nachrjein nchijòn-né nga tsjeè nchisíjchá yijo-là koni s'ín nga xità tsjeè jè Jesucristo.

⁴ Ngats'iì xità xi ótsji jé, kondraá fi-là kjotíxoma-là Nainá. K'e nga jé binchaàtsjiaá, jè kjotíxoma-là Nainá tináchrjenguiá. ⁵ Jñò, jyeé tíjìin-nò nga jè Jesucristo koíí xá j'iì-ne nga jè faáxin-ná jñà jé xi tjin-ná. Ko 'ya-nò nga jè Jesucristo, nímé jé tsohótsji. ⁶ Ngats'iì xità xi Cristo títsajnakoo, mìtsà jé ótsji; tanga jñà xità xi ótsji jé, kj'eè kiì beèxkon ko tikoá mìkiì tíjìin-là yá-né xi 'mì Jesucristo. ⁷ Jñò, xi ndí ixti-nà xan-nò, ki kiì biì'nde tsà yá xi skónachan-nò. Jè xità xi kjoa kixi s'ín nga nguixkon Nainá, xità kixi-né, koni xità kixi jè Cristo. ⁸ Tanga jè xità xi kjit'aà nachrjein tíhótsji jé, ts'e xità neíí-né. Nga jè xità neíí, k'oáá s'ín tíhótsji jé skanda tisa tàts'en-là kjoa. Ko koíí xá j'iì-ne Jesucristo xi Ki'ndí-là Nainá nga jè sikixòña jñà kjoa ch'o xi s'ín jè xità neíí.

⁹ Ngats'iì xità xi jye Nainá kisikjatjìya-là nga ki'ndí-là Nainá ma, mìtsà tíya títsajnajìin-ne jé. Nga jyeé ya tijnajìin inìma-là jè Inìma Tsjeè-là Nainá. Ko mì tì kiì ma kòhótsji-jé-isa, nga jyeé ki'ndí-là Nainá-né. ¹⁰ K'oáá s'ín ma-ne nga yaxkon-là yá-né xi ixti-là Nainá ko yá-né xi ixti-là xità neíí;

ngats'iì xit̃a xi mìkiì síkitasòn kjoa kixi-là Nainá, t̃ikoa mìkiì tsjakeè beè xit̃a xíkjin xi t̃ikoa it'aà ts'e Cristo mokjeiín-là, mìtsà ki'ndí-là Nainá ma.

Ngásòn ngáya tsjacha s'eén xinguiá

¹¹ Nga k'oaá s'ín tichja jè 'én xi jye kina'yà k'e nga tisa kòkjeiín-nò nga sa ítjòn nga tsò: Ngásòn ngáya tsjacha s'eén xinguiá. ¹² Mìkiì k'oa's'ín s'eén koni kis'iìn jè xit̃a xi ki'mì Caín nga jè xit̃a nejí kiit'aà-là nga kisik'en 'ndse. ¿Mé-ne kisik'en-ne 'ndse? Tà koiì kjoa-là nga jè 'ndse, xit̃a kixi-né nga nguixkòn Nainá kò jè Caín ch'oo tjin kjoa xi s'ín.

¹³ K'oaá ma-ne k'oa's'ín tixan-nò jñò ndí 'ndse, kì maxkón-nò tsà silitikeè-nò xit̃a isò'nde xi mìkiì mokjeiín-là 'én-là Nainá. ¹⁴ Jñá jyeé tjin-ná nga jyeé ítjokajñaá ya ndiyá kjoabiyaà xi ya tjaáyaà kjòtseé kò jyeé tjin-ná kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà nita kjé-ne. Nga jyeé k'oa's'ín ndaà matsjachaá jñá xit̃a xinguiá xi t̃ikoa it'aà ts'e Cristo mokjeiín-là. Jè xit̃a xi mìkiì matsjakeè xíkjin, ndiyá kjoabiyaá tsóhoya jè inima-là. ¹⁵ Ngats'iì xit̃a xi majtikeè xit̃a xíkjin, k'oaá s'ín ngaya-là koni tsà xit̃a sík'en. Jñò, ndaá tjin-nò, jè xit̃a xi xit̃a sík'en, mìtsà kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà tísichajin yijo-là. ¹⁶ Jñá, k'oaá s'ín 'ya-ná mé xi 'mì kjotsjacha k'e nga jè Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-là nga k'en ngajo-ná. Jñá k'oaá tís'ín mochjeén nga s'eén it'aà ts'e xit̃a xinguiá koni kis'iìn jè Cristo. ¹⁷ Tsà tjin jngoo xit̃a xi tjin-là tsojmi xi tímochjeén kjit'aà-là, tsà skoe jngoo xit̃a xíkjin xi t̃ikoa it'aà ts'e Cristo mokjeiín-là nga tsjin-là tsojmi xi mochjeén-là, tsà mìkiì ma-là nga kosjko jè xit̃a xíkjin xi it'aà ts'e tsojmi xi tsjin-là, mìtsà kixi kjoa nga kjotsjacha-là Nainá tijnajin inima-là. ¹⁸ Jñò xi ndí ixti-na xan-nò, tinsjacha xinguiò, kì tà 'én nokjoà; ngui ndaá kàta'ya-là kós'ín matsjacha xinguiò nga t̃isikòè mé tsojmi xi mochjeén-là mé-ne nga kàta'ya-là nga kixi kjoa nga ndaà matsjacha xinguiò.

'Nó tjin takoán nga nguixkòn Nainá

¹⁹ K'e nga k'oa's'ín titsa'né, k'ee jcha-ná nga kixi kjoa nga k'oaá s'ín titsanjcha yijo-ná koni s'ín tjin kjoa kixi-là Nainá kò 'nchán níkjinaá inima-ná nga nguixkòn Nainá. ²⁰ Nas'ín jè inima-ná jè tìbinè-ná, tanga jè Nainá, isaá ndaá tjin-là mì k'oa-ne koni jè inima-ná. Nga jè Nainá isaá ndaá tsejèn yije-là ngats'iì kjoa xi titsa'né. ²¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, tsà jè inima-ná mìtsà t̃i mé kjoa ch'o tìbinè-ná, 'nó tjin takoán nga nguixkòn Nainá. ²² Tsà mé xi sjé-lá Nainá, maá-là tsjá yije-ná nita mé kjondaà-ne; nga níkitasoán kjotixoma-là, kò k'oaá s'ín 'né koni s'ín sasén-là Nainá. ²³ Jè kjotixoma-là Nainá, jé-né nga ndaá kàtakjeiín-ná it'aà ts'e Jesucristo xi Ki'ndí-là ma, t̃ikoa ngásòn ngáya kotsjachaá xinguiá koni s'ín jye tsatixoma-ná Cristo. ²⁴ Jè xit̃a xi síkitasòn kjotixoma-là Nainá, yaá tijnako Nainá, kò jè Nainá yaá tijnajin inima-là xit̃a jè. K'oaá ma-ne nga 'yaá nga Nainá ya tijnako-ná, koi kjoa-là nga jye kitsjaà-ná jè Inima Tsjeè-là.

4

Jñá xit̃a xi kondra fi-là Cristo

¹ Jñò ndí 'ndsè xi 'nó matsjake-nò, kì taxkì mokjeiín-nò it'aà ts'e ngats'iì xit̃a xi tsò nga jè Inima Tsjeè-là Nainá síkichiya-là 'én xi chjaya. Ítjòn chít'aà, a kixi kjoa nga jè Inima Tsjeè-là Nainá tísichiya-là 'én xi chja, a xi majin-né. Nga jñá nachrjein xi titsajnaá i'ndeí, tjin jchán xit̃a ndiso xi t̃imasòn ya isò'nde xi tsò nga jè Nainá tsjá-là 'én xi nchibénojmiya. ² Jè

xità xi bénojmi nga jè Jesucristo, jí kits'iin it'aà nangui, kò xitàá komà koni jñá, jè xità xi k'oas'ín bénojmi, jè-né xi tjin-la Inima Tsjeè-la Nainá. K'oaá s'ín 'ya-nò yá xità-ne xi jè Inima Tsjeè-la Nainá tísichiya-la 'én xi tichjaya. ³ Tanga jè xità xi mikì k'oas'ín kénojmi nga jè Jesucristo jí kits'iin it'aà nangui, kò xitàá komà koni jñá, jè xità xi k'oas'ín tsò, tsjin-la Inima Tsjeè-la Nainá. Xità jè, jè tísikjeén kjohítsjeèn-la xità xi tjna ítjòn nga kondra fi-la Cristo. Jñò, jyeé kina'yà nga kjoí-né jè xi kondra fi-la Cristo, kò nachrjein xi títsajnaá i'ndeí jyeé k'oas'ín tísíxá kjohítsjeèn-la.

⁴ Jñò xi ndí ixti-na xan-nò, jyeé xità-la Nainá 'mì-nò; jñò, jyeé kinikijne-la jñá xità xi k'oas'ín 'én ndiso chjaya; mì tì kii koma-ne nga jñá skónachan-nò, nga jè Inima Tsjeè-la Nainá xi tijnajin inima-nò, isaá ts'e nga ñò tjin-la mì k'oaá-ne koni jè kjohítsjeèn ts'e xità neí xi síxájin inima-la xità xi mikì mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. ⁵ Jñá xità koi, tà jñá títsajnakon-ne kjohítsjeèn xi tjin ya isò'nde; k'oaá ma-ne nga k'oas'ín chja kò jñá 'nchré-la xità xi tikoá kjohítsjeèn ts'e isò'nde síkjeén. ⁶ Tanga ngajen, xità-la Nainá-nájen. K'oaá ma-ne nga jñá 'nchré-najen jñá xità xi mokjeiín-la 'én-la Nainá. Tanga jñá xi mìtsà xità-la Nainá ma, mìtsà ngajen sís'in-najen. K'oaá ma-ne nga 'ya-la yá-né xi nguì jè Inima Tsjeè-la Nainá tísíkihiya-la nga nguì kjoá kixi kò yá-né xi inima ndiso-la neí tikonachan-la.

Nainá, 'ñó tjin-la kjotsjacha

⁷ Jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, mochjeén-né nga ngásòn ngáya tsjacha jchaá xinguiáá, nga jè xi kjotsjacha, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. Ngats'ii xità xi tjin-la kjotsjacha, ki'ndí-la Nainá-né kò tikoáá beè-né yá-né xi Nainá. ⁸ Jè xità xi mikì matsjakeè xità xíkjin, kj'eè kì beè yá-né xi Nainá, nga jè Nainá kjotsjacha-né. ⁹ K'oaá s'ín tsakó-ná Nainá kjotsjacha xi tjin-la xi it'aà tsaján nga kisikasén ki'ndí-la i isò'nde, jè ki'ndí-la xi ta jè ta jngoò ma-ne, mé-ne nga it'aà ts'e ndaà kítsajnakoaán. ¹⁰ K'oaá s'ín tjin kjotsjacha xi tsakó Nainá xi it'aà tsaján: Mìtsà koi-ne nga jñá ndaà matsjachaá Nainá. Jè Nainá xi 'ñó ndaà matsjakeè-ná. K'oaá ma-ne nga kisikasén ki'ndí-la nga k'en ngajo-ná, mé-ne sijnchàat'aà-ná jé-ná.

¹¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nó, tsà jè Nainá k'oas'ín 'ñó ndaà matsjakeè-ná, mochjeén-né nga k'oa tís'ín kotsjachaá xinguiáá nga ljnngoò jngoá. ¹² Ní saá jngoò xità xi xkon beè-ne Nainá, tanga tsà ndaà kotsjachaá xinguiáá nga ljnngoò jngoá, jè Nainá yaá tijnajin kjit'aà inima-ná kò it'aà tsaján-ná nga ndaà títasòn yije kjotsjacha-la Nainá. ¹³ Nainá jyeé kitsjaá-ná Inima Tsjeè-la. K'oaá ma-ne nga jye 'yaá nga kjit'aà nachrjein ya títsajnakoaá Nainá kò tikoáá ya tijnako-ná Nainá nga tijnajin inima-ná. ¹⁴ Ngajen sobá ki'ya-jen kò 'bí-nájen 'én-najen nga jè Nainá xi Na'èn 'mì-laá kisikasén Ki'ndí-la nga jè kochrjekájin kjo'in xi kjoá ts'e jé-la ngats'ii xità isò'nde. ¹⁵ Ngats'ii xità xi nguì kò inima-la tsjá 'én-la nga jè Jesús xi Ki'ndí-la Nainá, kjit'aà nachrjein ya tijnako Nainá kò jè Nainá yaá tijnajin inima-la.

¹⁶ Jyeé k'oas'ín ndaà 'yaá, kò tikoá mokjeiín-ná, nga jè Nainá tjin-la kjotsjacha xi it'aà tsaján. Nga jè Nainá kjotsjacha-né. Kò jè xità xi kjotsjacha tijnajin kjit'aà ya inima-la, yaá tijnako Nainá kò jè Nainá yaá tijnajin inima-la xità jè. ¹⁷ K'e nga it'aà tsaján k'oas'ín ndaà títasòn yije kjotsjacha-la Nainá, 'ñó tjin takoán nga mìtsà tì mé tsakjoón-ná jè nachrjein k'e nga sindaàjin-la xità xi kjoá ts'e jé-la. Nga jñá, k'oaá s'ín

ndaà titsa'né i isò'nde koni s'in kis'iin jè Jesucristo. ¹⁸ Ya ñánda nga tjin xi kjotsjacha, mitsà ti mé kjoskon tjin-ne. Nga jè xi nguì kjotsjacha, faáxin-né ngats'i xi kjoskon 'mì. Jè xita xi tsakjón, kjo'in-né xi tsakjón-la. Kò jè xita xi tákò kjoskon tjiin inima-la, koií-né nga k'èè tsà ndaà tjiin inima-la jè kjotsjacha-la Nainá.

¹⁹ Koií k'oas'in matsjacha-ná Nainá, koií kjoa-la nga jè kjòtsjakeè ítjòn-ná. ²⁰ Tsà tjin xita xi tsò: "An, matsjakeè-ná Nainá." Tanga tsà majtikeè xita xikjin xi tikoa it'aà ts'e Cristo mokjeiin-la, jè xita jè, xita ndiso-né. Tsà mì kì matsjakeè xita xikjin xi xkon tibeè-ne, zkos'in ma-ne kòtsjakeè Nainá xi k'èè tsà xkon beè-ne? ²¹ Jè kjotixoma xi kitsjaà-ná Jesucristo, k'oaa tsò: Jè xi matsjakeè Nainá, mochjeén-né nga tikoa kàtamatsjakeè xita xikjin xi tikoa it'aà ts'e Cristo mokjeiin-la.

5

Kós'in koma sikijne-lá kjoa ts'e isò'nde

¹ Jyeé ixti-la Nainá-né ngats'i xita xi nguì kò inima-la mokjeiin-la nga jè Jesús, [jè-né xi Nainá kisikasén], jè-né xi Cristo. Kò ngats'i xita xi tsjakeè xi na'èn tjna-la, tjinè-la nga tikoa kòtsjakeè ngats'i ixti-la na'èn-la. ² K'e nga matsjachaá Nainá, kò tikoa nikitasoán kjotixoma-la, 'ya-ná nga tikoa matsjachaá jña xi ixti-la Nainá ma. ³ K'oaa s'in tjin tsà kixi kjoa nga matsjachaá Nainá, jè-né nga ndaà sikitasoán kjotixoma-la. Kò jè kjotixoma-la, mitsà 'ño 'in bitasòn. ⁴ Nga ngats'i xita xi ixti-la Nainá ma, sikijneé-la ngats'i kjoa ch'o xi tjin isò'nde. Koií ma nikijne-lá kjoa xi tjin isò'nde nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo. ⁵ Niyá xi ma sikijne-la jè kjoa ch'o xi tjin isò'nde, tajngoò-né jè xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Jesús, nga jè-né xi Ki'ndí-la Nainá ma. Jè-né xi chikjoa-la nga sikijne.

Jè xi tsjá kixi 'én it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá

⁶ Jè-né Jesucristo xi j'i i isò'nde. Kò k'e nga j'i, jè nandá kò jni xi ndaà tsakó. Kò mitsà tà jè nandá xi tsakó, tikoaá jè jni. Kò jè Inima Tsjeè-la Nainá xi bénojmi kixi yá-ne xi jè. Nga jè Inima Tsjeè-la Nainá, nguì kjoa kixi-né. ⁷ Jàn ma-ne xi nguì tsjá kixi 'én-la xi it'aà ts'e kjoa koi: ⁸ jè Inima Tsjeè-la Nainá, jè nandá, kò jè jni. Kò ngajàn koi, ngásòn tsò. ⁹ Tsà mokjeiin-ná jña 'én xi tsjá xita isò'nde, mochjeén-né nga isa ndaà kòkjeiin-ná jè 'én xi jè sobà Nainá titsjá. Nga jè 'én xi titsjá, jè tibejojmi, yá-ne xi Ki'ndí-la Nainá. ¹⁰ Jè xi nguì kò inima-la mokjeiin-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, yaá tjiin inima-la nga kixi kjoa jè 'én xi tsjá Nainá. Tanga jè xi mikii mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá, jè Nainá, ndiso tíhochrjengui, koií kjoa-la nga mikii mokjeiin-la 'én xi tsjá Nainá xi it'aà ts'e Ki'ndí-la. ¹¹ Jè 'én xi kitsjaá Nainá, jè-né nga jè Nainá tsjá-ná kjoabinachon xi mi fehet'aà nita kjé-ne. Kò jè kjoabinachon jè, yaá sakó-ná it'aà ts'e Ki'ndí-la. ¹² Jè xita xi Ki'ndí-la Nainá tijnajin inima-la, tjin-la kjoabinachon xi mikii fehet'aà nita kjé-ne; tanga jè xita xi mitsà Ki'ndí-la Nainá tijnajin inima-la, tsjin-la kjoabinachon.

'Én xi fehet'aà-ne

¹³ Jño xi mokjeiin-nò it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, koií xá tikjiin-nò Xojon jè mé-ne nga ndaà kàtasjiin-nò nga jyeé tjin-nò kjoabinachon xi mikii fehet'aà nita kjé-ne.

¹⁴ K'oaa ma-ne nga 'ño tjin takoán k'e nga nokjoát'aà-lá Nainá. K'oaa s'in ndaà kji'nchré-ná tsà k'oas'in sijét'aà-lá koni s'in sasén-la jè. ¹⁵ Tsà jye

k'oa's'ín tjiin-ná nga Nainá 'nchré-ná k'e nga tsà mé xi nìjé-laá, tikoáá jyeé 'yaá nga tik'eé-ne nga nìjé-laá tsjá-ná mé xi nìjé-laá.

¹⁶ Tsà yá xita xi skoe jngod xita xikjín xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiin-la nga ya tikajin jña jé xi mitsá kjoabiyaá fiko-ná, maá katitsi'batji, ko jé Nainá tsjá-la kjoabinachon jé xita xi tihótsji jé. Tanga tà jña-né xi koxan-la nga ma sitsi'batji jña xita xi mitsá nguì kjoabiyaá kjit'aà-la jña jé xi nchihótsji. Nga tjin jé xi kjoabiyaá fiko-ná, ko k'oaá xan nga mitsá mochjeén nga sitsi'batji jé xita xi kotjin jé xi tihótsji. ¹⁷ Tanga ngats'ii kjoa ch'o xi s'in xita, nguì jé-né nga nguixkon Nainá. Tanga tjin-né jña jé xi mitsá kjoabiyaá fiko-ná.

¹⁸ Jyeé tjiin-ná nga jña xi ixti-la Nainá ma, mitsá tiya titsajnajin-ne jé, nga jé Jesús xi Ki'ndí-la Nainá ma, tís'in kinda, ko jé xita nejí, mi ti kii mé xi ch'o síko-ne.

¹⁹ Jyeé 'ya-ná nga ixti-la Nainá 'mì-ná; tanga jña xita xi mikii mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo xi tjin nga tjsa isò'nde, jé xita nejí tihotixoma-la.

²⁰ Tikoáá 'ya-ná nga koií xá j'ii-ne jé Ki'ndí-la Nainá i it'aà nangui nga jé ndaà kisikichiya-ná mé-ne nga ma yaxkoaán xi nguì jé sobà Nainá. Ko yaá titsajnakoáá jé xi nguì jé sobà Nainá koií kjoa-la nga ya titsajnakoáá Jesucristo xi Ki'ndí-la ma, xi tijè sobà-ne Nainá ko xi ma-la tsjá-ná kjoabinachon xi mikii fehet'aà nita kjé-ne. ²¹ Jñò xi ndí ixti-na xan-nò, kii jña onguítjngui-là jña nainá xi beèxkón xita xi mitsá kixi kjoa nga Nainá.

Xojon carta xi ma-ne jò xi kiskiì San Juan

Kjoa tsjacha ko kjoa kixi

¹ Ji ndí chjoón xi xó jaàjiin-lè Nainá, ko jñà ixti-lè, tikjiì-nò Xojon jè 'an xi xita jchínga 'mì-na ya ingo. Ngui okixi-né nga matsjake-nò; mitsà ta 'an xi matsjake-nò, tikoáá matsjakeè-nò ngats'ì jñà xita xi jye beè kós'in tjín xi kjoakixi. ² Koií k'oas'in matsjake-nò, nga jyeé ndaà tíjiin ya inima-ná jè xi ngui kjoa kixi, ko yaá kíjnajiin kjit'aà skanda nita mé nachrjein-ne. ³ Nainá xi Na'en 'mì-laà ko Na'en-ná Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá ma, kàtatsjá-nò kjondaà, kàtahimakeè-nò, 'nchán kàtasíkijna jjiin inima-nò, xi ngui ko kjoakixi ko kjotsjacha-la.

⁴ Nò kjòtsja-na k'e nga kijtsee xkoaàn i'nga ixti-lè, nga k'oaa s'in nchisíjchá yijo-la koni s'in tjín kjoa kixi ts'e Nainá, koni s'in jye tsatíxoma-ná jè Nainá xi Na'en 'mì-laà. ⁵ K'oaa s'in tibitsi'bà-nò i'nde jñò ndí 'ndse xi ñó matsjake-nò, nga mochjeén-né nga ñó kotsjachaá xinguiáá nga jngó íjngoá. Ko mitsà kjotíxoma xitse xi tikjiì-nò, tíjé-ne jè kjotíxoma xi kitjoé-ná skanda tisa tàts'en-la kjoa. ⁶ K'oaa s'in tjín xi it'aà ts'e kjotsjacha, jé-né nga k'oas'in sikitasoán koni s'in tjín kjotíxoma-la Nainá; jyeé kina'ya nga tisa ñó kjòtsee kós'in tichja kjotíxoma nga ñó mochjeén nga kotsjachaá xinguiáá nga jngó íjngoá.

Xita xi konachan

⁷ Nga kjin ma-ne xita xi tjímasòn nga tíjngoò isò'nde xi nchikonachan-la xita, nga tsò: "Mitsà 'én kixi nga k'oas'in kits'iin Jesucristo nga xita komá koni jñà." Jè xita xi kòtsò, ta tikonachan-né ko jè-né xi tjina ítjòn nga kondra fi-la Cristo. ⁸ Ndaà t'een kindá yijo-nò, mé-ne nga mìkiì sichjaà-nò jè kjotjò xi tjoé-nò it'aà ts'e xá xi titsa'nè. Nga mochjeén-né nga kàtatjoe yije-nò jè chjí-la xá xi titsa'nè.

⁹ Ngats'ì xita xi otonè-la koni s'in tjín 'én xi tsakóya jè Cristo nga xìn ndiyá kjoé, mitsà Nainá tjínako; tanga jè xi kixi tjina nga k'oas'in tís'in koni s'in tsakóya Cristo, yaá tjínako Nainá xi Na'en 'mì-laà ko jè xi Ki'ndí-la ma. ¹⁰ Tsà k'e jngoò xita kijchòkon-nò xi mejèn-la nga 'én-la Nainá keènojmi-nò tanga tsà mì k'oas'in okóya koni tsò 'én-la Cristo, kì kii bìi'nde-laà nga ni'ya-nò fahas'en ko kì 'mì-laà: "Tikjáyi." ¹¹ Nga jè xi tsjá'nde-la nga siikas'en ni'ya-la, tikoáá yaá tisingásòn-ko kjohítsjeèn-la jñà xita xi ta kjoa ndiso nchihokóya.

'En xi fehet'aà-ne

¹² Tjín jchán-isa mé 'én xi mejèn-na nga koxán-nò, tanga majìn-na nga tà Xojon kit'aà-nò. Jè xi mejèn-na nga kjíkon xátí-nò. K'ee isa ndaà jchibá mé-ne nga ngats'iaá ngàsòn ngáya kàtas'e-la kjotsja inima-ná.

¹³ Jñà ixti-la chjoón tichji xi tikoá xó jaàjiin-ne Nainá nchisíkasén-lè 'én nga síhixat'aà-lè. K'oas'in kàtama.

Xojon carta xi ma-ne jàn xi kiskiù San Juan

Mé kjoa-ne nga ndaá chja Juan it'aà ts'e xita xi 'mì Gayo

¹ Ji ndí 'ndsè xi 'mì-lè Gayo xi 'ñó ndaà chibá kọ xi ngui kọ inima-na nga matsjake-lè, tikji-lè Xojon jè 'an xi xita jchinga 'mì-na ya ingo.

² Ji ndí 'ndsè, 'an, k'oaá s'ín tísjé-la Nainá, nga ndaà kàtitjo yije nita mé kjoa xi s'ín ji, koni s'ín ndaà tímachikon-t'ín inima-lè xi it'aà ts'e Nainá, k'oaá tís'ín ndaà kàtijna jè yijo-lè nga nímé ch'ín kàtas'e-la. ³ Taxki 'ñó kjotsja-na k'e nga j'ii i'nga jña 'ndsé xi tsibénojmi-na nga k'oaá s'ín tìnjíchí yijo-lè koni s'ín tjin kjoa kixi it'aà ts'e Cristo. ⁴ Ni tì mé kjoa tjin-ne xi k'oas'ín 'ñó matsja-la inima-na, ta jè-ne k'e nga 'nchrè nga jña xi ndí jxti-na xan-la nga k'oaá s'ín nchisjchá yijo-la koni s'ín tjin xi kjoakixi.

⁵ Ngaji ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-lè, 'ñó kixi tìnjíchí yijo-lè, k'e nga k'oas'ín ndaà nìs'in-la ya ni'ya-lè jña xita xinguiáá xi bijchókon-lè xi tikoá 'én-la Nainá mokjeín-la; kọ isaá ta ndaà tjin-isa k'e nga tikoá ndaà nìs'in-la jña xita xinguiáá xi xin j'nde f'ii-ne. ⁶ Jña xita xinguiáá k'oaá s'ín tsibénojmi kixi ya nguixkon xita naxandá-la Cristo, nga ngaji 'ñó matsjachi ngats'ii xita xinguiáá koi. K'oas'ín ndaà tísiko-isi k'e nga kijchókon-lè; tjii-la mé xi mochjeén-la k'e nga tjimaya ya iya ndiyá. K'oaá s'ín tikoji koni s'ín sasén-la Nainá. ⁷ Nga it'aà ts'e Cristo-né nga k'oas'ín jye tsibínè-la yijo-la jña xita xinguiáá koi, nga k'oaá s'ín nchisjá-la Jesucristo, kọ majin-la nga jña kiskoé tojmì xi tsjá-la xita xi mitsá it'aà ts'e Cristo mokjeín-la. ⁸ Koií mochjeén-ne nga jña oko-ná nga kiskoaá jña xita xinguiáá koi. Tsà k'oas'ín kiskoaá, tsò-ne kjoa nga ngáson titsanika'bísoán jè 'én kixi xi ndaà tsò.

Kjoa ch'o xi s'ín jè xita xi 'mì Diótrefes

⁹ An jyeé kiskiaá jngò Xojon nga kiskasén-la jña xita naxandá-la Cristo, tanga jè Diótrefes mikii sasén-la koni s'ín k'i-mì-lajen, nga jè, koií xi mejèn-la nga ta jè kòtixoma. ¹⁰ K'e nga kijchoa, k'eé koxán kixi-la it'aà ts'e ngats'ii kjoa ch'o xi tís'ín, nga 'ñó ch'o tsò 'én ndiso xi tíbínè-najen. Kọ mitsá ta ya majngò ikon, tikoáá mikii ma-la nga sís'in-la jña xita xinguiáá xi bijchókon ya ni'ya-la. Kọ jña 'ndseé xi mejèn-la nga siis'in-la xita xinguiáá, jé bíchjoá ikon-la, kọ tikoáá ochrjekàjiin-né ya naxandá-la Cristo jña 'ndsé xi k'oas'ín síkitasòn kjondaá koi.

¹¹ Ji ndí 'ndsé xi 'ñó matsjake-lè, kì jña chjingui-la jña kjoa xi ch'o tjin; ji, jña chjingui-la jña kjoa xi ndaà tjin. Nga jè xita xi ndaà s'ín, xita ts'e Nainá-né; tanga jè xita xi ch'o s'ín, k'j'eè kì beé ya-ne xi Nainá.

Kjondaá xi s'ín jè xita xi 'mì Demetrio

¹² It'aà ts'e Demetrio, ngats'ii xita k'oaá tsò nga 'ñó ndaà tjin koni s'ín tís'ín, skanda jè xi kjoa kixi, k'oaá s'ín okó nga jè Demetrio, ndaá tjin koni s'ín tís'ín; k'oaá tís'ín bixón-jen nga ndaá tjin koni s'ín tís'ín, kọ ndaá 'yi nga 'én kixi-né koni s'ín bixón-jen.

'Én-la Juan xi fehet'aà-ne

¹³ Tjin-isa-na mé 'én xi mejèn-na nga koxán-lè, tanga majin-na nga tà Xojon siikasén-lè; ¹⁴ jè xi mejèn-na nga kijkon xatí-lè; k'eé isa ndaá jchibanojmiá k'e nga kijchokon-lè.

¹⁵ K'oas'ín 'nchán kàtìjna kjit'aà inìma-lè. Jñà xìtá xi ndaà ókọ-ná xi ì ì'nde-là tísíhixat'aà-lè. Kọt'ìn-là jñà xìtá xi ndaà ókọ-ná xi yà títajnakọ-lè, Nainá kàtasíchikon-t'in nga jngòò ìjngòò.

Xojoṇ carta xi kiskiù San Judas

¹ An, Judas xi chi'nda-la Jesucristo ma, ko 'ndse ma Jacobo, tikjiù-nò jñò xi xó kinokjoà-nò nga tjòkèè-nò Nainá xi Na'èn-ná ma, ko nga jè Jesucristo síkinda-nò. ² Tse kjoḥimatakòn ko kjoa'nchán ko kjoatjòcha kàtatsjá-nò Nainá.

Kjo'in xi tjoé-la jñà xita xi jahas'en-jiin'ma naxandá-la Nainá nga 'én ndiso okóya

(2 Pedro 2:1-17)

³ Ndí 'ndse xi 'ñó matsjake-nò, kjòtseé tjín-ne nga mejèn-na skiù-nò koni s'ín ngàsòn kisiko-ná Nainá nga tsachrjekàjiin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná. Tanga i'nde mocheén-né nga tikjiù-nò mé-ne nga ma bítsi'ba-nò nga 'ñó tixkàtjiò jè kjòtixoma koni s'ín mokjeiín-nò xi xó k'oas'ín jngoò k'a kis'enojmí-la xita tsjeè-la Nainá. ⁴ Tjín i'nga xita xi jahas'en-jiin'ma-nò. Jñà xita koi, kjòtseé k'oas'ín tjínè-la nga kjo'in s'e-la koni tsò Xojoṇ-la Nainá. Jñà xita koi, ch'oo s'ín; mìkiù beèxkón Nainá. Síkjatjiyaá-la kjondaà-la Nainá; koi sikitason kjoa ch'o xi síjé yijo-la. Ochrjenguiú Jesucristo xi ta jè tajngoò otixoma-ná.

⁵ Jñò, nas'ín jye tjíin-nò kjoa koi, tanga i'ngoò k'a tìsikitsjeèn-nò, jè Nainá tsachrjekàjiin xita naxandá Israel ján Egipto, tanga xi jye komà iskan, i'ngoò k'a kisikjehesòn jñà xita xi mìkiù kòkjeiín-la it'aà ts'e. ⁶ K'oaá ti komàt'in jñà àkjale xi mìkiù ndaà tsibìtsajnajiiin xá xi kjòngatsja, ta saá kit-sjeiin takòn i'nde xi kitjóé-la. Tjen-ne nachrjein jè, skanda i'nde, Nainá, na'ñó kicha cadena tjit'aà'ñó-la nita mé nachrjein-ne, ya ñanda i'nde jñò choòn, skanda jè nachrjein k'e nga sindaajiin. ⁷ K'oaá tis'ín komàt'in jñà naxandá Sodoma ko Gomorra ko naxandá xi ya chrañàt'aà-la kjiyijò nga kjoachijnguiú kis'iin nga ngui ta kjoach'o ts'e yijo-la kùtjingui-la. Naxandá koi, ngats'i xita xi tjín, ni'ín kisikjehesòn. Nainá k'oaá s'ín tsibìjna jngoò-ná chiba ni'ín xi ts'e kjo'in xi mìkiù bits'o nita kjé-ne.

⁸ Jñà xita xi jahas'en-jiin'ma-nò, k'oaá tis'ín tà nijña tí'biù-la, nchihótsji jé-la yijo-la, ochrjenguiú kjòtixoma-la Na'èn-ná, chjajno-la jñà nga'ñó xi mìkiù tsejèn. ⁹ Jè Miguel xi àkjale itjòn, mìtsà 'én ngaá kùchjako jè xita neij k'e nga kiskaàn-ya-ne yijo-la Moisés; mìtsà kó kitsò-la mé kjo'in xi tjoé-la; ta kitsò-la: “Nainá kàtatsjá-lè kjo'in.” ¹⁰ Tanga jñà xita koi, chja kondraá-la kjoa xi mìkiù tjíin-la. Ko jñà kjoa xi tjíin-la, k'oaá s'ín síchjeén koni cho xi tsjín-la kjòhìtsjeèn nga ti yijo ts'e síkits'ón-ne.

¹¹ Ima xó-ne xita koi, nga jè ndiyá-la Caín kùtjingui-la! K'oaá ti tjín jé xi tshótsji koni kis'iin Balaam ta jè kjoa-la nga ton síkijne. K'oaá s'ín kiyá koni s'ín k'en Coré koi kjoa-la nga kondra kù-la Nainá. ¹² Jñà xita koi k'e nga ya báhiytako-nò nga s'eì-la Na'èn-ná tjín-nò, síkits'ón-jiin-nò, mìkiù masobà-la k'e nga kjèn-ko-nò. Ta yijo-laá sí'sin-la. K'oaá ngaya-la koni ifi xi mìtsà jtsí tjiko, xki xi ján fikò tjo; koni yá xi bixòjen xka-la nga mì toò ojà-la ikjoàn tjánè ko ima-la, jngoó k'a biyaá. ¹³ Jñà xita koi, k'oaá ngaya-la koni xó-la ndáchikon nga bíxteèn tjé-la ya indii-la nga okó kjoasobà-la; koni ni'ño xi kisichja ndiyá-la, ko k'oaá s'ín tjínè-la nga ya kítsajna ñanda i'nde jñò choòn nita mé nachrjein-ne.

¹⁴ Jè Enoc xi ma-ne itò tje-la Adán xi ya inchrobàt'aà-ne; k'oaá tis'ín tsibìjna 'én it'aà ts'e xita koi k'e nga kitsò: “Chítsejèn-là Na'èn-ná nga

tínchrobá, k̄jìn jchán jmiù ma àkjalè-là xi t̄jiko, ¹⁵ nga kojìndaàjiìn-là ngats'iì x̄ita mé-ne nga tsjá-là k̄jo'in ngats'iì x̄ita xi jé t̄jín-là koni t̄jín k̄joa ch'o xi kis'iìn, j̄nà xi mìkìl beèxkón Nainá nga ch'o tsò 'én xi chjajno-là." ¹⁶ J̄nà x̄ita koi, k̄jit'aà nàchrjein nchihojé, chjajno-là ngats'iì k̄joa. Ta koi ótsji k̄joa xi mochjeén-là yijo-là. K'e nga chjako x̄ita, ndaà síkítsajna yijo-là, ta 'én sin 'én ndaà chja; ta jè xi mejèn-là nga sìikijne mé xi mejèn-là.

Kjoa kixi xi sinè-la x̄ita

¹⁷ Tanga j̄nò ndí 'ndse xi matsjake-nò, t̄ikítsjeèn koni s'ín jye kiichjako ítjòn-nò j̄nà x̄ita xi tsibíxáya-là Nà'èn-ná Jesucristo, ¹⁸ nga kitsò-nò: "K'e nga jye k̄joehet'aà nàchrjein, s'eé x̄ita xi tà kijnokeè xi k̄joa kixi. K'oaá s'ín kojchájìin k̄joach'o xi síjé yijo-là nga mìkìl beèxkón Nainá." ¹⁹ X̄ita koi, x̄ita naxandá-là Nainá síjòya. K̄johítsjeèn-là isò'nde t̄jín-là nga tsjìn-là Injima Tsjeè-là Nainá.

²⁰ Tanga j̄nò ndí 'ndse xi matsjake-nò, 'nó kixi t̄inchakoo jè k̄joa tsjeè-là Nainá xi mokjeiìn-nò. T̄itsi'ba-là Nainá nga jè Injima Tsjeè-là k̄atasichiya-nò. ²¹ T̄ikindaà yijo-nò nga k̄jit'aà nàchrjein k̄atas'e-nò k̄joatjòcha-là Nainá. Ch̄iña-la k̄joa ima takòn-là Nà'èn-ná Jesucristo, mé-ne nga tsjá-nò k̄joabinachon xi mìkìl fehet'aà n̄ita kjé-ne.

²² Jch̄a ima takòn nga t̄isikoò j̄nà x̄ita xi jò beè-là ikon. ²³ Kò j̄nà x̄ita xi i'nga, n̄itoón t̄inàchrjekàj̄nò j̄nà k̄joa ch'o xi s'ín nga jyeé kjomeè ya bixòjiìn ni'ín ts'e k̄jo'in. Jch̄a ima takòn i'nga tanga t'een kindà yijo-nò tsà t̄ikoà ya skaj̄nò jé-là. T̄inàchrjekànguioò k̄joa ts'e jé-là. Skanda j̄nà nikje t̄jé-là t̄inàchrjenguiò.

Jeya kàtjina Nainá

²⁴ Jè Nainá xi ma-là síkinda-nò mé-ne nga mìkìl k̄ixonguioò. Tsjeè síkítsajna-nò ya nguixkòn k̄joa jeya-là nga n̄imé jé sakò-nò kò 'nó s'e-nò kjotsja. ²⁵ Jè Nainá xi ta jè tajngoò ma-ne nga ochrjekàjiìn-ná k̄jo'in xi it'aà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo, ta jè tajngoò xi jeya kàtjina, 'nga kàtjina; k̄atas'e-là k̄jotixoma; k̄atas'e-là nga'nó; skanda k̄jotseé, kò nàchrjein i'ndeì, kò skanda n̄ita kjé-ne. K'oa's'ín kàtama.

Xojon-la San Juan kjoa xi tsakó-la Jesucristo

Kjoa xi kijtsee kò 'én xi kiù'nchré San Juan

¹ Jñà kjoa koi xi kitjoé-la Jesucristo nga Nainá kitsjaà-la mé-ne nga kokò-la xita ch'nda-la jñà kjoa xi ta nitoón okoma. Jesucristo kisikasén àkjale-la nga tsakó-la kjoa koi Juan xi ch'nda-la ma. ² Kò jè Juan tíhja kixi-né [k'e nga kiskii] ngats'iù kjoa xi kijtsee kò xi kiù'nchré koni s'in nga jè Jesucristo kiichja kixi-la jñà 'én xi kitsjaà-la Nainá.

³ Mé tà ndaà-la jè xita xi bíxkejiin xojon koa jñà xi 'nchré 'én-la Nainá xi tít'aà xojon jè, jñà kjoa xi sa kítasòn; tikoáá mé ta ndaà-la jè xita xi síkitasòn koni tsò xojon jè, nga jè nachrjein, jyeé nchrobá machraña.

Kó tsò Juan nga síhixat'aà nga itoò naxandá-la Cristo xi títsajna ján i'nde Asia

⁴ An xi 'mì-na Juan, tìsìhixat'aà-nò, jñò xi naxandá-la Cristo maà xi itoò i'nde títsajnaà ján nangui Asia. Jè kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán jè Nainá xi tíjna, jè xi tsibijna kò jè xi kjoii jngoo k'a-ne; k'oa tìs'in kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán jñà inima xi itoò ma-ne xi títsajna nguixkon jè xi tíjnasòn ixile nga tìhotixoma; ⁵ kò jè Jesucristo k'oa tìs'in kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán. Jè Cristo, jè xi ngui 'én kixi tsjá, xi ki'ndí tòn xi jaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaa kò jè xi otixoma-la jñà xita sko-la xi tijn i it'aà nangui. Cristo matsjakeè-ná nga kisitsjeè jé-ná it'aà ts'e jni-la xi tsibixteèn. ⁶ Cristo k'oa s'in kisikítsajna-ná nga xita itjòn komaà kò no'mii komaà nga jñà sixá-lá Nainá xi Na'èn-la ma Jesucristo. Jeya kàtìjna; jè kàtátixoma kjit'aà, nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oa s'in kàtama.

⁷ Chítsejèn-là! Jè Cristo jyeé kjomeé f'iù nga tìnchrobájiin ifi. Ngats'iù xita, xkoón skoè-ne. Jñà xita xi kisik'en Cristo tikoá skoè-ne. Ngats'iù xita naxandá xi tijn i it'aà nangui skindáyakeè-né nga 'on koma-la it'aà ts'e. Jon, k'oa s'in koma.

⁸ “An-ná xi tíjna ítjoàn skanda tàts'en-la kjoa kò nga skanda fehet'aà-ne; 'an-ná xi tíjnaa, xi tsibijnaa, kò xi kjoii jngoo k'a; tajngoo-ná xi tse nga'ño tijn-na”, tsò Na'èn-ná xi Nainá.

Kjoa xi tsakó-la Nainá Juan it'aà ts'e Cristo

⁹ An-ná xi mì-na Juan, xi 'ndsè xan-nò it'aà ts'e Cristo. Nga yaá títsajna kooá Cristo ngàsòn tìsanìkjaán kjo'in, kò ngàsòn ya nokjoà-ná ñánda tìhotixoma Nainá kò ngàsòn tíhíkjoako-ná ngats'iù kjoa. An nga 'én-la Nainá tíhjàya kò tibenojmí kixi-la xita it'aà ts'e Cristo, k'oa komà-ne ján kinikasén-na ya nangui jiin-ndá ñánda 'mì Patmos. ¹⁰ Jngoo nachrjein-la Nainá, 'an, nga ya tíjna kooa Inima Tsjeè-la, ya ijton índsiàn ki'nchré jngoo-la 'én xi 'ño kiichja koni jngoo chrjo xi 'ño jane, ¹¹ kitsò-na:

—An-ná xi tíjna ítjoàn kò xi fehet'aà-ne. Chjóí jngoo xojon, tít'eii kjoa xi t'i'yi; ikjoàn tìkasén-la naxandá-na xi itoò i'nde títsajna ján nangui Asia, jñà naxandá xi 'mì Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia kò Laodicea.

¹² K'éé kisikátjifaya nga mejèn-na skoèé yá xita xi tíhja-na; kijtsee itoò candelero xi ngui kicha oro xi ma tiya asiti. ¹³ Ya jngoo osen-la ñánda jncha candelero xi itoò ma-ne síjnajiin xi okji koni kji ki'ndí-la xita. Jngoo nikje kinakjá xi ndojò kji. Bijchó skanda itjòn ndsoko. Tíkjá jngoo na'ño

payo ya isòn inima-la xi ngui oro. ¹⁴ Tsja sko, k'oaá kjoàn koni kjoàn tsja chroba-la orrè, koni kjoàn 'nchán kjoàn. Xkon, k'oaá s'in tsejèn koni tsà títi ni'in. ¹⁵ Ndsoko k'oaá kjoàn koni kicha sinè xi ñó ndaà ote k'e nga jye sijiin ni'in. Jè jta-la, k'oaá s'in na'yà-la koni ñánda 'ñó jè nandá tibixòjen-tjòn. ¹⁶ Jè tsja kixi, itoò ni'ño tjíya. Jè tso'ba jngod kicha ndojò bitjo xi 'ñó yijò kji ingajò ngobà. Isén-la k'oaá kji koni kji ts'oi k'e nga 'ñó matsjè ndobá, 'ñó ote kji.

¹⁷ K'e nga kijtseè, kiskaànguia jngui ndsoko koni jngod mik'en. Ijkoàn jè tsakájnason-na tsja kixi, kitsò-na:

—Ki tsakjoòn-jèn, 'an-ná xi tjína ítjoàn ko xi fehet'aà-ne, ¹⁸ ko tjínakon-ná. Tsakátijna k'en-ná tanga i'ndeí tjínakon-ná nita mé nàchrjein, nita mé nó-ne. 'An tjíya ndsaa ibi ts'e kjoabiyaà ya i'nde-la mik'en. [Tj'indeé-na nga skix'aa ko kichjoà nga sijkáaya-la.] ¹⁹ Chjí jña kjoa xi jye kà'yi ko kjoa xi tíma nàchrjein i'ndeí ko kjoa xi koma nga koma iskan. ²⁰ Kíí tsò-ne jè kjoa'ma xi kà'yi ts'e ni'ño xi itoò ma-ne xi tjíya ndsaa kixi ko xi itoò candelero xi ngui kicha oro. Jña ni'ño xi itoò ma, jña àkjale-la naxandá-na xi itoò i'nde títsajna; ko jña candelero xi itoò ma-ne, jña-né xi naxandá-na xi itoò i'nde títsajna.

2

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Éfeso

¹ Chjí jngod-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tjína ján Éfeso: “Kíí tsò jè xi itoò ni'ño tjíya tsja kixi, jè xi tsóhojiin osen-la jña candelero xi itoò ma-ne xi ngui kicha oro, tsò-né: ² Tibe-ná xá-nò, 'ñó titsanixá ko nga mikì bijta-nò. Tjkoaá tibe-ná nga mì tì kii chikjoako-nò jña xita xi ch'o s'in. Tjkoaá tibe-ná nga jyeé kichit'aà jña xita xi tsò-la yijo-la nga Cristo tsibíxáya-la, tanga mìtsà kixi kjoa. Jyeé ki'yaà nga xita ndiso-né. ³ Kjit'aà nàchrjein 'ñó tse kjo'in titsanikjoón, ko 'ñó titsanixá xi kjoa ts'an. Mikì bijta-nò. ⁴ Tanga tjín jngod-nò kjoa xi ch'o tjín xi mikì sasén-na nga mì tì k'oaá s'in tjín-nò kjo'tjòcha koni nga sa ítjòn. ⁵ Jñò, tikítsjeèn kó ki'nè nga sa ítjòn k'e nga kj'eè jè bixòjñod. Tíkájno jé-nò. Ijngod k'a Nainá tanguít'aà-là. K'oaá s'in t'een koni ki'nè nga sa ítjòn. Tsà majìn-nò, 'an kjían nga tsjaà-nò kjo'in ko kjoaáxìn-nò ni'in candelero-nò ya i'nde ñánda síjna. ⁶ Tanga tjín kjoa xi ndaà titsa'nè nga majticha kjoa xi s'in jña xita nicolaítas. 'An, tjkoaá majtike-ná. ⁷ Ndaà tiná'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na. Jña xi sijkijne, 'aán tsjaà-la nga skine jña toò-la jè yá xi síkijnakon-ná xi síjna ya i'nde-la Nainá ñánda 'ñó ndaà choòn.”

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Esmirna

⁸ Chjí jngod-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tjína ján Esmirna: “Kíí tsò jè xi tsibìjna ítjòn ko xi fehet'aà-ne, jè xi k'en ko jaáya-la, tsò-né: ⁹ 'An be-ná xá-nò ko kjo'in xi titsanikjoón ko nga xita ima 'mì-nò (tanga it'aà ts'e Nainá, xita nchiná-nó jñò). Be-ná nga ch'oó chjajno-nò jña xita xi tsò nga xita judío-né tanga mìtsà kixi kjoa nga xita judío. Jña xita koi, yaá chja-ne ya ni'ya ñánda maxkóya xita-la xita nejí. ¹⁰ Ki tsakjoòn-jèn jè kjo'in xi sijkjoón, jè xita nejí skinis'en-nò ndayá mé-ne nga skót'aà-nò kjoa xi mokjeiin-nò; te nàchrjein s'e-nò kjo'in. 'Nó t'è-là takòn kóni skanda k'e nga kiyá. Ko 'aán tsjaà-nò jè kjoabinachon xi mikì fehet'aà koni jngod corona. ¹¹ Ndaà tiná'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la

naxandá-na. Jñà xi sùkijne, nìmé kjoa xi komat'in it'aà ts'e kjoabiyaà xi ma-ne jò k'a."

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Pérgamo

12 'Chjí jngod-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tjna ján Pérgamo: "Kíí tsò jè xi tjin-la kichà ndojò xi yijò kji nga ingajò ngobà, tsò-né: 13 'An tibe-ná xá-nò, tibe-ná nga yaá títsajnaà ñanda tíhotíxoma xita neíí. Tanga be-ná nga kixi títsajnaà; mìkii nìchàajioòn it'aà ts'an. Tìkōa be-ná nga mìkii bì'ma koni s'ín mokjeiin-nò it'aà ts'an, nas'ín k'e nga k'en Antipas, xita xi kixi bénojmi xi it'aà ts'an; nga yaá k'en jjiin naxandá-nò ya ñanda síxá xita neíí. 14 Tanga tjin i'nga kjoa xi mìkii sasén-na nga ch'o títsa'nè, nga yaá títsajnajjin-nò xita xi mokjeiin-la koni s'ín tsakóya Balaam kjòtsee nga chinchá'a Balac nga mejèn-la kohótsji jé jñà xita Israel nga kàtakine tsojmi xi xkòsòn kisinchaat'aà-la; tìkōa kàtas'ín kjoachijngui. 15 Tìkōaá títsajnajjin i'nga-nò xita xi mokjeiin-la koni s'ín okóya jñà xita nicolaítas. Jñà xita koi, 'an majtike-ná. 16 K'oaá ma-ne tìkájno jé-nò, kì tì jé binchaatsji-nò. Tsà mì k'oa s'een, nitoón kjián nga skaàn-koa xita koi. Jè sikjeén kichà ndojò xi bitjo-ne ndsoba. 17 Ndaà tiná'yaà koni tsò Injma Tsjeè-la Nainá nga tichja-la naxandá-na. Jñà xi sùkijne, 'aán tsjaà-la tsojmi xi skine xi 'mì maná xi 'an tji'ma-na; tìkōa tsjaà jngod-la ndí ndajo jtabá xi chroba kji; yaá tít'aà 'ín xitse xi mì yá beèxkon; tà jè skoexkon xi tjoè-la."

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Tiatira

18 'Chjí jngod-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tjna ján Tiatira: "Kíí tsò jè Kí'ndí-la Nainá xi kòkjoàn xkon koni ni'ín, kò jñà ndsoko, k'oaá kjoàn koni kichà sinè xi 'mì bronze xi 'ñó ndaà kjòchra'i: 19 'An, be-ná xá-nò kò kjoatjòcha-nò, kò kós'ín nga mokjeiin-nò kōa kós'ín títsanixá nga tichikjoako-nò xá xi títsa'nè. Be-ná nga jè nachrjein i'ndeí isaá ndaà títsanixá mì k'oa-ne koni nga sa ítjòn. 20 Tanga tjin i'nga kjoa xi mìkii sasén-na nga ch'o títsa'nè, nga bìi'nde-là jè chjoón Jezabel xi tsò-la yijo-la nga ma-la bénojmiya mé kjoa xi iskan koma nga konachan kò okóya-la xita ch'i'nda-na mé-ne nga kjoachijngui kàtas'ín-ne tìkōa kàtakine tsojmi xi xkòsòn sinchát'aà-la. 21 'Aán tìtsja isa-la nachrjein nga kàtasikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, tanga majin-la tsjeiin takòn kjoachijngui xi s'ín. 22 Tanga 'aán tsja-la ch'in nga 'ñó tse kjo'in sùkjeiin kò jñà xita xi ngàsòn s'ín kjoachijngui, tsà majin-la nga sùkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne. 23 Jñà xita xi ya fit'aà-la, jngod k'aá sik'en. Kò ngats'ii xita naxandá-la Cristo skoe-né nga 'an-ná xi be kó tsò kjohítseèn-la kò injma-la jñà xita. Jñò, nga jngod ijngod, k'oaá s'ín tsja-nò kjo'in koni tjin kjoa xi títsa'nè. 24 Tanga jñò kò xita xi i'nga xi títsajna Tiatira xi mìkii kota'ya kjohítseèn xi mìkii ndaà tjin, tìkōa kj'eè kii beè jè xi tsò-la jñà xita koi kjoatji'ma-la xita neíí. Jñò, k'oaá xan-nò mìtsà tì mé kjoa sjiè-isa-nò. 25 Tanga jñò, koni s'ín tjin jè kjohítseèn ndaà xi títsa'nè, k'oaá s'ín t'een skanda k'e nga 'an kjoiaa ijngod k'a. 26 Jñà xi sùkijne-la kjoa ts'e jé tìkōa sùkitasòn xá-na koni s'ín mejèn-na skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein, 'aán tsjaà-la xá nga jñà kotixoma-la ngats'ii naxandá xi tjin isò'nde. 27 Jñà xita xi kotixoma, ngui kòó kichà kotixoma-ne. K'oaá s'ín sùkkoaya koni tiji ni'nde. 28 Jè kjotixoma jè, tije-ne xi kitsjaà-na Na'èn-na. 'An tìkōaá tsjaà-la jè ni'ño tse xi bitjokátji k'e nga tajñoya. 29 Ndaà tiná'yaà koni tsò Injma Tsjeè-la Nainá nga tichja-la naxandá-na."

3

Kjoa xi kisinë-la naxandá-la Cristo ján Sardis

¹ 'Chjí jngoo-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tjna ján Sardis: "Kíí tsò jè xi itoò inima-la Nainá tjín-la, kò itoò ma ni'ño-la: 'An be-ná kjoa xi títsa'nè; k'oaá s'ín 'ya-nò nga títsajnakon-nó tanga xi nguì kixi kjoa, títsajnak'en-nó. ² Tíkjaáya-là yijo-nò, tji-là nga'ño kjoa xi jye mejèn tíchija. 'An, kj'eè kii be tsà ndaà títsa'nè nga nguixkon Nainá. ³ Tíkítsjeèn kjohítsjeèn xi kitjoé-nò kò xi jye ndaà kina'ya; k'oaá s'ín tikitason. Tíkájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò. Tsà mìkiì s'ikindaa yijo-nò k'oaá s'ín kjoijkaá-nò koni s'ín xita chijé k'e nga mìkiì títsajnandaà mé hora-ne nga kjoii. ⁴ Tanga tjín chiba-nò xita ya Sardis xi kj'eè mé jé ótsji, yaá taña kinchimako-na nga chroba kjoàn nikje xi kókjá nga k'oaá s'ín ok'in-la. ⁵ Jñà xita xi s'ikijne-la kjoa ts'e jé, nikje chrobaá kjoàn xi kókjá; mìkiì s'ichàaya 'ín-la ya it'aà xojon ts'e kjoabinachon. Kò k'oaá xán nga nguixkon Nainá xi Na'èn-na ma kò nguixkon àkjale-la nga xita ts'an-ná. ⁶ Ndaà tiná'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na."

Kjoa xi kisinë-la naxandá-la Cristo ján Filadelfia

⁷ 'Chjí jngoo-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tjna ján Filadelfia: "K'oaá tsò jè xi nguì xita tsjeè kò xi nguì jè sobà xi xita kixi, jè xi tjín-la ibi-la xitaxá ítjon xi kí'mì David, jè xi ma-la kix'a xohotjoa-la ngajmii kò njjngoo-isa xi tjí'nde-la nga k'ichjoajto; kò k'e nga jè k'ichjoajto, njjngoo-isa xi tjí'nde-la nga skix'ajto: ⁸ 'An be yije-ná xa-nò; chitsejèn-là, kisikijna osen jngoo-nò xotjoa xi tix'á, xi njjngoo tjí'nde-la nga k'ichjoajto. Nga nas'ín tà chiba nga'ño tjín-nò tanga títsanikitasòn-nó koni tsò 'én-na; mìkiì bitsajna'ma it'aà ts'an. ⁹ Tjín jngoo tjín xita xi ya chja-ne ya ni'ya ñánda maxkóya xita-la xita nejí; xita ndiso-né nga tsò nga xita judío, tanga mìtsà kixi kjoa. Xita koi, 'aán kichjè-la nga kàtjanchrobá mé-ne nga kinchaxkó'nchit'aà-nò; k'oaá s'ín skoe-ne nga 'an, 'ño matsjake-nò. ¹⁰ Koií kjoa-la nga títsanikitasòn koni tsò 'én xi kitsjaà-nò nga k'ichkjoako kjit'aà-nò nita mé kjoa-ne, k'oaá ma-ne, 'aán kósiko-nò jè nàchrjein xi jye nchrobá machraña nga s'e-la kjo'in nga títja isò'nde k'e nga chí'taà yije xita xi i títsajna it'aà nangui. ¹¹ Kjoii nitoón ijngoo k'a. Ndaà t'ikindaa ngats'iì kjondaà xi tjín-nò koni s'ín mokjeiin-nò mé-ne nga mì yá xi kjoaá'an-nò xi jñò jye kinikijne. ¹² Jñà xi s'ikijne-la ngats'iì kjoa ch'o xi tjín isò'nde, 'aán tsja jngoo-la i'nde ñánda kítsajna nga kjit'aà nàchrjein k'oaá ngaya-la koni jngoo chrjó xi kosingui'ño-la ya ni'ya tsjeè-la Nainá nga skijnoa 'ín-la xi Nainá xan-la kò 'ín-la naxandá-la Nainá, xi Jerusalén xitse 'mì xi k'inchrobà-ne ngajmii ñánda tjna Nainá, tikoá skijnoa 'ín xitse xi ts'an. ¹³ Ndaà tiná'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na."

Kjoa xi kisinë-la naxandá-la Cristo ján Laodicea

¹⁴ 'Chjí jngoo-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tjna ján Laodicea: "Kíí tsò jè xi s'jngoo yije 'én-la Nainá, jè xi nguì 'én kixi tsjá, jè xi nguì jè sobà kjoakixi, jè xi tsibíts'ia ngats'iì xi tsibíndaà Nainá. K'oaá tsò: ¹⁵ 'An, be-ná mé kjoa xi títsa'nè; mìtsà 'nchán títsajnaà nì mìtsà tsjè títsajnaà nga mìtsà kondra títsajnakò-ná kò mìtsà ndaà onguít'aà-ná. Ndaà-là tjín tsà nguì ndaà onguít'aà-ná kò tsà majín tsà nguì kondra títsajnakò-ná. ¹⁶ Tanga jñò, nga isò-nò, mìtsà 'nchán títsajnaà nì mìtsà tsjè títsajnaà, k'oaá ma-ne nga ndsoba skihisò-na. ¹⁷ Jñò k'oaá bixón: Xita nchiná-nájen; ndaà títsajna-jen; nímé chijat'aà-najen. Tanga mìkiì 'ya

nga 'iín títsajnaà; nímé xi t́jín-nò; xítà ima-nó; mìkiì tsejèn-nò; laká títsoò.
 18 'An, k'oaá xan-nò, 'aán t́ndát'aà-ná tón oro xi ni'ín kjòtsjeè-ne mé-ne
 nga xítà nchíná koma-nò. Tíkòá 'aán t́ndát'aà-ná níkje tsjeè xi chroba
 kjoàn mé-ne nga mì kosobà-nò nga títsajna laká yijo-nò. Tíkòá tinguioò
 xkiì colirio jñà xkoòn mé-ne nga ndaa kòtsejèn-nò. 19 Ngats'ì xítà xi 'an
 matsjake, otíkò-ná tíkòá tsjaà-là kjo'in. Mochjeén-né nga t́jì-là nga'ño
 yijo-nò; t́kájno jé-nò, kì t́ jé binchaàtsji-nò. 20 'An, yaá t́jnajtoa xotjoa
 ni'ya nga tichjà; tsà t́jín i'nga xi kji'nchré-na, koá tsà skíx'a xotjoa ni'ya-là,
 komaá kjoahas'en nga kókjen-koaa, tíkòá jè, kòkjen-ko-na. 21 Jñà xi
 sùikijne tsjaà'nde-là nga ya kítsajnat'aà-na ñánda t́jna íxile ts'e kjotíxoma-na
 koni s'ín 'an jye kisikijne nga yaá t́jnat'aà-là Na'èn-na ñánda t́jna íxile ts'e
 kjotíxoma-là. 22 Ndaa t́iná'yaá koni tsò Iníma Tsjeè-là Nainá nga tichjà-là
 naxandá-na.”

4

Kós'ín yaxkón Nainá ján ngajmù

1 Xi jye komà iskan, kiskoòtsejèn ján i'ngaá; kítseè ngajmù nga t́x'á
 jngoò xotjoa kò jè jta xi ki'nchrè ítjòn-là xi koá tsò koni chrjo trompeta,
 kitsò-na:

—Nchrobá mijìn ijndé; kokoò-lè kjoa xi koma k'e nga jye komà yije kjoa
 xi tíma i'ndeì.

2 Tà nítòón j'ìi kanè jngoò k'a-na jè nga'ño-là Iníma Tsjeè-là Nainá;
 kítseè jngoaa íxile xi t́jna ngajmù ñánda t́satíxoma. Jé íxile jè, t́jna jngoò
 xi ya t́jnasòn. 3 Jè xi t́jnasòn íxile nga tíhotíxoma, k'oaá kji ote tsejèn koni
 kji ndajo chjí xi 'mì jaspe, o koni kji ndajo chjí xi 'mì cornalina. Ya
 indii-là íxile síjandii jngoò-là ijñe xi okji ote tsejèn koni kji ndajo chjí xi
 'mì esmeralda. 4 Tíyaá-ne nga jngoò itjandii-là ñánda t́jna xi t́jnasòn íxile
 nga tíhotíxoma, kaàn ñijòn íxile 'ncha isá ñánda t́satíxoma, tíkòá kaàn ñijòn
 xítà jchínga t́tsajnasòn xi nguì chroba kjoàn níkje xi kíkjá; saà corona
 kichá oro t́j'a skò. 5 Ya ñánda t́jna xi t́jnasòn íxile nga tíhotíxoma, bitjo
 ni'ín ch'on, kò ts'ín ch'on, tíkòá na'ya-là jta xi chja; itoò ni'ín xi síhiseèn
 títi ya nguixkòn íxile; jñà ni'ín, jñà iníma tsjeè-là Nainá xi itoò ma-ne. 6 Ya
 nguixkòn jè xi t́jnasòn íxile nga tíhotíxoma, kjijna jngoò ndáchikon xi koni
 kji chítín kji xi 'ño ote.

Ya it'aà íxile kò ya indii-là, ñijòn ma xi t́tsajnakon; kóhokji ijton ít'sín
 kò ya indso'ba, xki xi ján t́jít'aà xkòn. 7 Jè xi t́jna ítjòn jñà xi t́tsajnakon,
 k'oaá kji koni kjoàn xa. Xi ma-ne jò, koni kji nchraja ki'ndí kji. Xi ma-ne
 jàn, isén-là xítaá t́jín-là. Xi ma-ne ñijòn, k'oaá kji koni kji ja xi tsó'bajìin
 isén. 8 Jñà xi ñijòn ma-ne xi t́tsajnakon nga jngoò jngoò, joòn jngaá t́jín-là.
 'Ñó kjín ma-ne xkòn xi t́jín nga jngoò itjandii-là kò jya-là. Mikiì síkjáya kò
 nachrjein kò nítjen nga tsò:

Tsjeè-né, tsjeè-né, tsjeè-né jè Na'èn-ná xi Nainá,
 xi ta jè tajngoó xi 'ño tse nga'ño t́jín-là,
 jè xi tsibijna, jè xi t́jna kò jè xi kjoí jngoò k'a-ne.

9 Jñà xi t́tsajnakon nchitsjá-là kjoajeya, nchitsjá-là kjondaà, kò
 nchibeèxkón jè xi t́jnasòn íxile jè xi t́jnakon nita kjé-ne. K'e k'oa nchis'ín,
 10 jñà xítà jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne bincha-xkó'nchi-ñiat'aà-là jè xi
 t́jnasòn íxile tíkòá beèxkón-né jè xi t́jnakon nita mé nachrjein-ne. Síksatsjò
 corona-là ya nguixkòn jè xi t́jnasòn íxile nga tsò:

11 Na'èn, ok'ín-lè nga jì tjoé-lè kjoajeya, nga jchaxkón-lè,

nga tsiji yije-né nga'ño xi tjin,
 nga ji tsibindii ngats'ii tsojmi xi tjin,
 nga k'oaá s'in kjòmejèn-lè nga tjin yije tsojmi
 kò nga kisindaà kóhotjin xi tjin.

5

Xojon xi maxkóya kò jè Orrè

¹ 'An, kijtseè jè xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma, kjinaya tsja kixi jngoò xojon xi kjixkóya xi kitjeijno iya-là kò ngatsejèn-là kò itoò k'a tji'ño ñánda jncha-là sello nga jngoò ijngoò k'a. ² Kijtseè jngoaa àkjale xi tse nga'ño tjin-là, xi 'ño kiichja nga kitsò:

—Yá xi ok'in-là nga skix'a jè xojon koa komà-là kjoaáxin jña sello xi jncha-là.

³ Tanga nijá kisakò xi komà-là nga kiskix'a jè xojon, ni mìkii ma kotsejèn-là nga kot'aà kó tsò 'én xi tjit'aà; nijngoò kisakò ján ngajmii, nijngoò kisakò it'aà nangui, koa nijngoò kisakò ingui nangui. ⁴ 'An, 'ño kiskindaya nga kò ndáxkoaàn k'e nga kijtseè nga nijngoò kjòtsji xi ok'in-là nga kiskix'a jè xojon nga ma kot'aà kó tsò 'én xi tjit'aà. ⁵ Jña xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, jngoò xi kitsò-na:

—Ki chihindáya-jèn. Tjna xi 'mì: Xa-là xita naxandá Judá, xi tikoá 'mì: Tje-là xitaxá ítjòn David, nga jè xi jye kisikijne-là kondra-là. Jè xi ok'in-là nga skjndaya jè xojon koa koma kjoaáxin sello-là xi itoò ma-ne.

⁶ K'eé kijtseè jngoò Orrè nga síjna ya jngoò osen-là ñánda tjna xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma, kò ñánda títsajna jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon, kò ñánda títsajna xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne. Jè Orrè, k'oaá kji koni tsá jye k'en; itoò ma nchrajá-là tikoá itoò ma xkon; jña xkon, jña inima-là Nainá xi itoò ma-ne xi kinikasén nga títsa isò'nde. ⁷ Jè Orrè, kiskoé jè xojon xi kjinaya tsja kixi jè xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma. ⁸ Jè Orrè, k'e nga jye kiskoé xojon jè, jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon kò jña xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne chinchaxkó'nchi-ñiat'aà-là nga nguixkon Orrè. Ngats'ii saà ní'ño arpaá 'ya kò chitsín xi nguì oro xi tíjya chrjongó-là nainá. Jè chrjongó-là nainá jña xi kjoa bitsi'ba-là jña xita-là Nainá. ⁹ Kiseè jngoò sò xitse xi tsò:

Ok'in-lè nga ngaji chjoí jè xojon, chjaàxin sello-là
 nga ji kinik'en-lè, nga kò jni-lè tsibíchjítjì xita
 xi ya ítjokàjiin-ne ngats'ii tje-là xita xi tjin isò'nde,
 ngats'ii 'én xi tjin isò'nde,
 ngats'ii naxandá xi tjin,
 kò ngats'ii nangui xi tjin isò'nde
 mé-ne nga ya kichja-ne it'aà ts'e Nainá.

¹⁰ Kò xitaxá ítjòn ki'nì kò nò'mii ki'nì
 nga ma sjikitasòn-là Nainá,
 koa jña kotixoma i it'aà nangui.

¹¹ K'e nga kiskoòtsejèn, ki'nchrè jta-là jña àkjale xi kjiin jchán millón ma-ne xi nchiseè ya indii-là ñánda tjna xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma kò ya ñánda títsajna jña xi títsajnakon kò jña xita jchínga. ¹² 'Nó jchán nchichja nga tsò:

Jè Orrè xi kinik'en, ok'in-là nga jchaxkón
 nga ts'e yije-né nga'ño xi tjin,
 kò kjoa nchiná kò kjoa chjine,

kò jè tsjá nga'ñó,
ndaà kàtayaxkón,
jeya kàtìjna kò 'nga kàtìjna.

¹³ Ngats'iì xi xó kisindaà-ne xi t́jín ngajmii, xi t́jín ì it'aà nangui kò ya ìngui nangui, kò xi t́jín j́jìin ndáchikon, ki'nchrè-là nga tsò:

Jè xi t́jinasòn ìxìlè kò Orrè, 'nga kàtìtsajna;
kàtayaxkón, jeya kàtìtsajna,
kàtas'e-là nga'ñó nìtā mé nachrjein-ne.

¹⁴ Jñà xi ñijòn ma-ne xi t́tsajnakon, kitsò:

—jK'oas'ín kàtama!

Jñà xìtā jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne chincha-xkó'nchi-ñiat'aà-là nga jeya kisìkìjna jè xi t́jnakon nìtā mé nachrjein-ne.

6

Sello xi itoò ma-ne

¹ K'eé kìjtseè jè Orrè nga jaàxìn ìtjòn jngòò sello. Ikjoàn ki'nchrè jngòò-là jñà xi ñijòn ma-ne xi t́tsajnakon nga kùichja. K'oaa kitsò koni ma ch'òn nga one, kitsò:

—Nchroboí.

² Kiskoòtsejèn, k'eé kìjtseè jngòò kohòyo xi chroba kji; jè xi t́jnakjá-là kohòyo, kjinaya tsja jngòò arco xi mochjeén k'e nga t́jín kjojchán; ìkjoàn kitjoé jngòò-là corona xi si'a skò xìtā k'e nga síkìjne; kii nga jye kisìkìjne mé-ne nga sìkìjne ìsa-ne.

³ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne jò, ki'nchrè-là jè xi ma-ne jò xi t́tsajnakon nga kitsò:

—jNchroboí!

⁴ Kò ìjngòò kohòyo itjo xi inì kji; jè xi t́jnakjá-là, kitjoé jngòò-là kìcha ndojò xi 'ñó je kji, t́kòā kitjoé-là nga'ñó nga kàtjaàxìn kjoa'nchán xi t́jín ìt'aà nangui mé-ne nga kàtasík'en-ne xíkìjn jñà xìtā.

⁵ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne jàn, ki'nchrè-là jè xi ma-ne jàn xi t́tsajnakon nga kitsò:

—jNchroboí!

K'e nga kiskoòtsejèn, kìjtseè ìjngòò kohòyo xi jmà kji; jè xi t́jnakjá-là kohòyo, jngòò libra t́jìya tsja jè xi machìbaya-ne tsojmì. ⁶ Ki'nchrè jngòò-là jtā yā jngòò osen-là jñà xi ñijòn ma-ne xi t́tsajnakon nga kitsò:

—Nga jngòò nisoò trigo, jngòò nachrjein chjì-là chjì'nda t́jín-ne. Kò nga jàn nisoò cebada, t́kòāā jngòò nachrjein chjì-là chjì'nda t́jín-ne. Kì tà nìkìts'ón-jen jè asitì kò vîno.

⁷ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne ñijòn, ki'nchrè jtā-là jè xi ma-ne ñijòn xi t́tsajnakon nga kitsò:

—jNchroboí!

⁸ Kiskoòtsejèn, kìjtseè jngoaa kohòyo xi sinè kji. Jè xi t́jnakjá-là, Kjoabiyaa 'mì 'ín-là; ìjngòò t́jngui-là xi ì'nde ts'e Mik'en 'mì. Kitjoé-là kjoatìxoma nga ngats'iì xìtā xi t́jín ìsò'nde, xi ñijòn xìtā, jngòò kiyá xi kjoa ts'e kjojchán, kjoa ts'e kjinchrá, kjoa ts'e ch'in kò kjoa ts'e cho ts'en xi t́jín j́jìin ìjñà sìk'en.

⁹ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne 'òn, 'an kìjtseè yā ìngui ìmìxa tsjeè-là Nainá t́tsajna jñà xìtā xi kinìk'en nga koí kjoa-là 'én-là Nainá, t́kòā koí kjoa-là nga kixì kitsjaà 'én-là Nainá. ¹⁰ Ñó nchichja nga tsò:

—Na'èn xi jì sabà tìhotìxomai, jì xi ngui tsjeè tijni kò ngui kjokixi, skanda mé nachrjein kíndaajìin-la nga k'oj-la kjo'in jñà xità xi tjin ján isò'nde, jñà xi kisik'en-najen.

¹¹ K'eé kits'ii-la nikje xi chroba kjoàn, ki'mi-la nga kàtasikjáya chiba nachrjein isa skanda k'e nga kojngoo jñà xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo xi tikoá ngàsòn xá-la Nainá kiyájìin-ne.

¹² Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne joòn, kiskoòtsejèn nga j'ii jngoò ch'ón xi 'ño ts'a. Jè ts'oi, jmà kji komà koni nikje jmà, kò jè sá, inì kji komà koni jní. ¹³ Jñà ni'ño xi tjin ngajmii, chixòt'aà nangui koni ma jñà toò iko xkoén nga bixòngui k'e nga 'ño 'ba tjo. ¹⁴ Jè ngajmii, k'oaá s'in kichijà koni jngoò xojon xi ma maxkóya; ngats'ii jñà nindoò kò nangui jìin-nda xi tjin jjiin ndáchikon, jahatjija-la ya i'nde ñánda títsajna. ¹⁵ Jñà xitaxá ítjòn xi tjin isò'nde, kò xità xi 'ño ndaà yaxkon-la, kò xità nchiná, kò xità sko-la soldado, kò xità xi tse nga 'ño tjin-la, kò xità ch'i'nda, kò xità xi títsajnandejì nga mìtsà nei tjin-la, yaá tsibítsajna'ma ñánda tjin nguijo kò naxi xi tjin-la nindoò. ¹⁶ Kitsò-la jñà nindoò kò jñà naxi:

—Tikatsjònè-nájen yijo-nò, tijtsa'ma-nájen mé-ne nga mìkii skoe-najen jè xi tíjnasòn íxile nga tìhotìxoma kò tikoá kítsajna'ma-lajen kjoajti-la kò kjo'in xi tsjá jè Orrè. ¹⁷ Nga jye ijchò nachrjein-la Nainá kò Orrè nga kò kjoajti-la, 'ño tse kjo'in tsjá. ¿Yá xi koma kichikjoako-la?

7

Jñà ch'i'nda-la Nainá xi tjit'aà chiba-la

¹ Xi jye komà iskan kjoá koi, 'an kijtseè ñijòn àkjale xi jncha kixi nga ñijòn chrjangui-la isò'nde xi nchibichjoàhikon-la tjo mé-ne nga mì tì kii k'oa-ne ya isòn isò'nde kò isòn ndáchikon, tikoá nijngoò yá siiníyá-la. ² Tikoá kijtseè ñjngoaà àkjale xi tinchrobá-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oi xi 'ya jngoò kichá ts'e Nainá xi tíjnakon xi ma sit'aà chiba-la xità. 'Ñó kiichja-la jñà àkjale xi ñijòn ma-ne xi jye kitjoé-la nga'ño nga tsjá ch'in-la isò'nde kò ndáchikon. ³ Kitsò-la:

—Ki tà chjà ch'in 'bi-lá isò'nde kò ndáchikon kò yá, skanda k'e-né nga jye sit'aà chiba-la ya tjen-la jñà xi ch'i'nda-la Nainá.

⁴ Ki'nchrè-la kótjin ma-ne jñà xità xi kisit'aà chiba-la, jngoò sìndo kò ichán ñijòn jmii ma-ne, ngats'ii tje-la xità Israel. ⁵ Jñà ngats'ii tje-la xità koi xi kisit'aà chiba-la: jñà tje-la Judá, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-la Rubén, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-la Gad, tejo jmii ma-ne. ⁶ Jñà tje-la Aser, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-la Neftalí, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-la Manasés, tejo jmii ma-ne. ⁷ Jñà tje-la Simeón, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-la Leví, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-la Isacar, tejo jmii ma-ne. ⁸ Jñà tje-la Zabulón, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-la José, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-la Benjamín, tejo jmii ma-ne.

Xità xi kjín jchán ma-ne xi chroba kjoàn nikje xi íkjá

⁹ Xi jye komà, k'e nga kiskoòtsejèn, kjín jchán xità kijtseè; niyá xi maxkeya-la. Yaá títsajna xità xi ya inchrobàjìin-ne ngats'ii nangui xi tjin isò'nde, kò ngats'ii tje-la xità xi tjin isò'nde, kò títsajna xità xi chja ngats'ii 'én xi tjin, kò xità xi ya nchrobá-ne ngats'ii naxandá xi tjin. Jñà xità koi, 'ncha kixi-né nga nguixkon xi tíjnasòn íxile nga tìhotìxoma tikoá nga nguixkon jè Orrè. Saá nikje chrobaá íkjá kò saá xkajén kjiya tsja. ¹⁰ Ngats'ii xità koi, 'ño jchán nchichja nga tsò:

Jè Na'èn-ná xi Nainá xi tíjnasòn íxile ñánda nga tìhotìxoma

ko jè Orrè,

tsachrjekàjiin-ná kjo'in.

¹¹ Ngats'ii jñà àkjalè 'ncha kixi-né ya indii-la ñánda tíjna xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma ko ya ñánda títsajna jñà xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, ko jñà xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon. Chíncha-xkó'nchi-ñiat'aà-la skanda it'aà nangui nga kijtseèxkón Nainá. ¹² Kitsò:

K'oaá s'ín kátama.

Nainá 'ño tíjn-la kjoa machikon-t'in, ko kjoa jeya, ko kjoa chjine, tíjn-la kjondaà, 'ño 'nga tíjna, tse nga'ño tíjn-la,

ko tíjn-la kjotíxoma.

K'oas'ín kátama skanda nita mé nàchrjein-ne.

¹³ K'eé kiichja jngod-na jñà xita jchínga, kitsò:

—Jñà xita xi chroba kjoàn nikje xi íkjá, zyá xita-ne, ñánda kòf'ii-ne?

¹⁴ 'An, kixan-la:

—Ngajii tíjiin-lè na'èn.

Jè kitsò-na:

—Jñà xita koi xi tsatojiin kjo'in jè nàchrjein k'e nga 'ño tse kjo'in kis'e.

Kisitsjeè nikje-la nga ko jní-la Orrè-la Nainá kisichroba-ne. ¹⁵ Koií kjoa-la nga ya títsajna-ne nguixkon jè xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma ko nàchrjein ko nitjen sí's'in-la ya ingo-la. Jè xi tíjnasòn íxile yaá kíjnajiin osen kjit'aà-la nga sùikinda. ¹⁶ Mi tí kii kjinchra sùikjeiin-ne ko mi tí kii koxínda-la. Ko mi tí kii kòkà-ne oyo-la jè ndobá-la ts'oi k'e nga 'ño matsjè. ¹⁷ Nga jè Orrè xi tíjna jngod osen-la ñánda tíjna xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, jè sùikinda koni s'ín makinda orrè; jè kjoiko ñánda tíbitjo nandá xi tíjnakon. Nainá sùixijno yije ndáxkon jñà xita koi.

8

Xi ma-ne itoò sello

¹ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn jè sello xi ma-ne itoò, osen-la hora jñá kis'e ján ngajmii. ² Ikjoàn kijtseè jñà àkjalè xi itoò ma-ne xi 'ncha kixi nguixkon Nainá, jngod chrjo trompeta kits'ii-la nga jngod jngod. ³ K'eé j'ii jngod àkjalè xi 'ya jngod kichá xi ngui oro jè xi tíjya chrjongó-la Nainá. Tsasijna kixi ya it'aà ímíxa tsjeè-la Nainá, ikjoàn tse chrjongó-la Nainá kits'ii-la mé-ne nga ya kisijngodko-ne jè kjoa bitsi'ba-la jñà xita-la Nainá. Yaá tsaká ya isòn ímíxa tsjeè xi ngui oro xi tíjna ya nguixkon jè xi tíjnasòn íxile ñánda tíhotíxoma. ⁴ Jè ni'ndi-la chrjongó-la nainá ko kjoa bitsi'ba-la xita-la Nainá tsijin-né ya tsja jè àkjalè ya nguixkon Nainá. ⁵ Jè àkjalè kiskoé jè kichá xi tíya chrjongó-la Nainá, chinchá-isa xá'í xi titisòn ya it'aà ímíxa tsjeè-la Nainá. Ikjoàn kisikatjen-sòn isò'nde; 'ño kits'iin ch'on, kina'yà-la jta, ki'ya-la ni'ín ch'on, ko ts'a ch'on.

Jñà chrjo trompeta

⁶ Jñà àkjalè xi itoò ma-ne ko itoò chrjo trompeta tíjima'ya tsibítsajnandaà nga sùikjindáya.

⁷ Jè àkjalè xi síjna ítjòn kisikjindáya chrjo-la. Ikjoàn ts'a jtsí ndajo ko ni'ín xi tsjájiin jní; ján kisikasén it'aà nangui. Jè xi ma-ne jàn-ya-la isò'nde, jngodoya kiti; k'oa tí tíjn kiti jñà yá; kiti yije xka xkoén.

⁸ Jè xi ma-ne jò àkjalè kisikjindáya chrjo-la. Ko jngod xi okji koni jngod nindoò xi je kji xi títi, yaá kinikatjen-jiin ndáchikon. Nga jàn-ya-la ndáchikon, jngodoya, jní komá. ⁹ Jñà cho xi tíjn-ngui ndáchikon, jngodoya

k'en xi ma-ne jàn-ya chọ. K'oaá tıs'ín komà jñà chitso, jngoòya chixoña xi ma-ne jàn-ya chitso.

¹⁰ Jè xi ma-ne jàn àkjale kisikjindáya chrjo-la. Jngoò ni'ño xi 'ño je kji xi tíjtjnga, kiskaàngui-ne ngajmii. Jè ni'ño jè, jngoòya xajngá nandá kiskaàjii xi ma-ne jàn-ya xajngá nandá kọ ya ñánda tíjtjo nandá. ¹¹ Jè 'ín-la ni'ño jè, xka tsja 'mi. Kọ jè nandá, jngoòya kjòtsja, jè xi ma-ne jàn-ya nandá. Kjín jchán xjta k'en nga kjòtsja nandá.

¹² Jè xi ma-ne ñijòn àkjale kisikjindáya chrjo-la. Ikjoàn jngoòya kitsi'on jè ts'oi xi ma-ne jàn-ya yijo-la; kọ k'oaá tıs'ín komà jè sá kọ ni'ño. Ikjoàn kòjñò jngoòya jè ts'oi kọ sá kọ ni'ño. Koa jngoòya kòjñò jè naxhrjein xi jàn-ya tjín-ne; kọ k'oaá tıs'ín komà k'e nga nitjen; mi tı kii kjòhiseèn-ne.

¹³ K'e nga kiskoodtsejèn, ki'nchrè jngoò-la ja xi kitoòtjen ján jjiin isén. 'Ñó kiichja nga kitsò:

—Ima xó-ne, ima xó-ne, ima xó-ne jñà xjta xi tjín ján isò'nde, taxki 'oón komat'in k'e nga skindáya chrjo-la jñà àkjale xi nguì jàn chija-isa.

9

Chrjo trompeta xi ma-ne 'òn

¹ Jè xi ma-ne 'òn àkjale kisikjindáya chrjo-la; 'an kijtseè jngoàà ni'ño xi kiskaàngui-ne ngajmii skanda it'aà nangui. Ikjoàn kjòngatsja jè ibi ts'e nitjan. ² Kiskix'a jè nitjan. K'oaá s'ín itjo ni'ndi koni tsà ts'e ngajá xi 'ño ii kjoàn. Jè ni'ndi xi itjo, kisijñò jè ts'oi kọ jjiin isén. ³ Jè ni'ndi, yaá itjojiiin chọ langosta xi tsangasòn isò'nde; kits'i-la nga'ño nga ma-la k'oe-la xjta koni chọ na'yá xi tjín isò'nde. ⁴ K'oaá s'ín kisatiixoma-la nga mikii tsjá ch'in-la ngats'iil xka ijñá xi tjín isò'nde, kọ nijngoò yá; tà jñà xi koma tsjá ch'in-la jñà xjta xi tsjín-la chiba-la Nainá ya itjòn tjen-la. ⁵ Mikii kitsjaà'nde-la nga sjiik'en xjta; tà kjo'íin 'òn sá tsjá-la; jè kjo'in xi tsjá, k'oaá ngaya-la koni k'e nga 'bé-la chọ na'yá xjta nga ijò 'beé. ⁶ Naxhrjein koi, jñà xjta mejèn-la nga kijá, tanga mikii sakò-la kós'ín sjiik'en yijo-la. 'Ñó komejèn-la nga sjiik'en yijo-la tanga mikii koma kijá.

⁷ Jñà chọ langosta k'oaá kjoàn isén-la koni kjoàn kohòyo xi binchanda-la kjojchán. Tjisòn skọ koni corona xi nguì oro; isén-la xjtaá tjín-la. ⁸ Tsja skọ k'oaá kjoàn koni kjoàn ts'e íchjín; ni'ño, k'oaá kjoàn koni ts'e xa. ⁹ Ya isòn inima-la k'oaá kjoàn xi kijtsa koni kichja tájaà xi síkjeén xjta kjojchán; jñà jngaá-la k'oaá s'ín na'yá-la nga one koni tsà 'ño kjin ma carreta xi bínfofe kohòyo nga ongachikon nga fi kjojchán. ¹⁰ Tjín nditsin koni chọ na'yá kọ tjín-la na'yá. Jñà nditsin tjín-la nga'ño nga 'òn sá sjiiki'on xjta. ¹¹ Jè xi síjna skọ-la chọ langosta, jè àkjale ts'e nitjan. Jè 'ín-la àkjale jè, xi 'én hebreo, Abadón 'mi, kọ xi 'én griego, Apolión 'mi. [Jñà 'ín koi, tsóyaá-ne: jè xi síkits'óña.]

¹² Jyeé tsato kjo'in xi tjina ítjòn xi taxki 'oón komat'in xjta; tanga nguì jò chija xi sạ nchrobá.

Chrjo trompeta xi ma-ne joòn

¹³ Jè xi ma-ne joòn àkjale kisikjindáya chrjo-la; k'eé ki'nchrè jngoò-la jta xi ya itjojiiin-ne nga ñijòn nchrajá-la jè ímixa tsjeè xi nguì oro jè xi síjna nguixkon Nainá ¹⁴ nga kitsò-la jè àkjale xi ma-ne joòn, xi kjiya chrjo tsja:

—Chjijnda'ño jñà àkjale xi ñijòn ma-ne xi jtít'aà'ño ya chraña-la jè nandá xajngá je Éufrates.

¹⁵ K'eé kitjájnda'ńò jńà àkjalé xi ñijòn ma-ne xi jye k'oas'ín títsajnándaà jè hora, jè nachrjein, jè sá kò jè nó, mé-ne nga jngòyà sùik'en-ne xítà xi ma-ne jàn-ya ngats'ìi xítà xi tjin. ¹⁶ 'An, ki'nchrè-là kótjín ma-ne jńà xítà kjojchán xi kohòyo títsajnakjá-là; jò sindo millón ma-ne.

¹⁷ K'oaá s'ín tsatsejèn-na jńà kohòyo kò xítà xi títsajnakjá-là nga kichà tájaà kijtsa injma-là xi ini kjoàn koni ni'ín, xi azul kjoàn koni zafiro, kò xi sinè kjoàn koni azufre. Jńà skò kohòyo, k'oaá kjoàn koni skò xa; kò ya tso'ba, ni'ín bitjo, ni'ndíi bitjo, kò azufre bitjo. ¹⁸ Jè kjoa-là nga ingajàn kjo'in koi, jngòò ya k'en xítà xi jàn ya ngats'ìi xítà xi tjin. Jè kisik'en jè ni'ín, ni'ndi kò azufre xi bitjo-ne tso'ba kohòyo. ¹⁹ Nga'ńò xi tjin-là kohòyo, yaá tji'a tso'ba kò itjòn nditsin, nga jńà nditsin k'oaá kjoàn koni kjoàn yè; koa jńà skò siki'on-ne jńà xítà.

²⁰ Jńà xítà xi tsiningui-ne xi mikìi k'en k'e nga jye tsato yije kjo'in koi, mikìi kisikájno jé-là nga mì tì jé kohótsji-ne; takò jńà kijtseèxkón injma ch'o-là neíi, kò jńà isén xi Nainá tsò-là xi kichà oro, plata, bronce, ndajo kò yá, jńà xi mikìi tsejèn-là kò xi mikìi 'nchrè kò xi mikìi ma fi. ²¹ Jńà xítà koi, mikìi kisikájno jé-là nga mì tì jé kohótsji-ne nga xítà sík'en, nga ma-là bíndaà, kò nga kjoa chijngui s'ín, kò kjoa chijé.

10

Àkjalé xi kjiya tsja jngòò xojon libro jtobá

¹ Jngòò àkjalé kijtseè-isa xi tjin-là nga'ńò xi tinchrobájen-ne ngajmii nga ifi tsátijno; jè skò kijnasòn jngòò ijñe; isén-là k'oaá kji koni ts'oi; jńà ndsokò k'oaá s'ín tsejèn koni tsà ni'ín xi ncha kixi nga titi. ² Kjinaya tsja jngòò xojon xi jtobá kji xi jye kitjájndaya. Jè ndsokò kixi tsasijnajiin ya ndáchikon kò jè ndsokò ngaskón tsasijnasòn nangui. ³ K'oaá s'ín 'ńò kiichja koni tsò xa k'e nga kjindáya; k'e nga jye kiichja, itoò ch'on kina'yà jta-là nga tikoá kiichja. ⁴ K'e nga jye jane ch'on xi itoò kits'ìin, 'an tijnandaà-ná nga mejèn-na skiijno jngoaà xojon, tanga ki'nchrè jngòò-là jta xi ngajmii inchròbà-ne xi kitsò-na:

—Jńà 'én xi káchja ch'on xi itoò kats'ìin, 'maá tikíjni; kì xojoón bìt'ìi.

⁵ Jè àkjalé xi 'an kijtseè nga ya sijnajiin jngòò ndsokò ndáchikon kò xi jngòò ndsokò ya sijnasòn nangui, kiskimii'nga tsja kixi ján ngajmii, ⁶ kitsjaà 'én-là it'aa ts'e Nainá xi tijnakon njta mé nachrjein-ne, jè xi tsibíndaà ngajmii, nangui kò ndáchikon, ngats'ìi tsojmì xi ya tjin, kitsò:

—Mì tì kii s'e isa-ne nachrjein. ⁷ K'e nga kichóya nachrjein-là nga koiits'ia jè àkjalé xi ma-ne itoò nga sùikjindáya chrjo-là, jè kjoa'ma-là Nainá kitasòn-né koni s'ín kitsò jńà xítà ch'i'nda-là xi kiichja ngajo-là.

⁸ Jè jta xi ki'nchrè itjòn-là xi ngajmii inchròbà-ne, jngòò k'a kiichja-na kitsò:

—T'in, chjoí jè xojon xi jtobá kji xi jye kitjájndaya nga kjinaya tsja jè àkjalé xi sijnakixi isòn ndáchikon kò isòn nangui.

⁹ Kiikoaan jè àkjalé, kixan-là:

—Tjii-ná jè xojon jtobá xi kjinaya ndseji.

Kitsò-na:

—Chjoí, ikjoàn chinii; ján iya indso'boi kotsjaya-né, tanga ya i'a ndsoboí, ixii koma-lè koni tsà tsjén.

¹⁰ Kiskoé jè xojon xi kjiya tsja jè àkjalé. K'e nga kiskínee, kisihixi'á ndsoba koni tsà tsjén; tanga ján iya indso'bà kjòtsja-né. ¹¹ Ki'mi-na:

—Mochjeén-né nga ìjngòò k'a kìnókjoaya ngajo-la Nainá mé kjoa xi komat'in jña xita xi kjin naxandá nchrobá-ne kò xi kjin nangui chja-ne kò xi kjin skoya 'én chja, kò mé kjoa xi komat'in xitaxá ítjòn xi tjín isò'nde.

11

Jò ma xita xi tsjá 'én it'aà ts'e Cristo

¹ K'ée kits'iì jngòò-na yá xi ma machibaya-ne, xi k'oa kji koni kjoàn yá nise. Ki'mi-na:

—Tisitjin, tichibayi jè ingo ítjòn-la Nainá kò jè ímixa tsjeè-la. Tixkeyi kótjín ma-ne jña xita xi ya beèxkón Nainá. ² Jè nditsin xi kijnat'aà-la ingo, kì kii nìchibayi nga jña kitjoè-la xi taxki xita xi mìtsà xita judío. Jña xita koi, ichán jò sá kotixoma ya Jerusalén xi j'nde tsjeè-la Nainá. ³ 'Aán siikasén ingajò xita-na xi tsjá 'én it'aà ts'an nga kichjaya jngòò jmii kò jò sindo kò jàn-kaàn nachrjein; kò jña nikje xi kòkjá, nikje jmà kjoàn xi ts'e kjoaba.

⁴ Jña ingajò xita xi tsjá 'én, jña-né ingajò yá olivo kò ingajò kichja candelero xi jncha kixi nguixkon Nainá xi otixoma-la isò'nde. ⁵ Tsà yá xi mejèn-la siiki'on xita koi; ni'in kochrje tso'ba xi jngòò k'a kòkà jña xi kondra-la. K'oaá s'in kiyá yije, nita yá-ne xi mejèn-la siiki'on. ⁶ Jña xita koi tjín-la nga'ño nga ma-la kiichjoà-la ngajmii mé-ne mì tì kii k'oa-ne jtsí jña nachrjein k'e nga kichjaya. Tikoaa tjín-la nga'ño it'aà ts'e nandá nga ma-la nga jní s'iin; kò komaá-la kjin skoya kjo'in tsjá-la xita isò'nde; komaá-la nga kos'in s'iin nita kótjín k'a mejèn-la nga s'iin. ⁷ Ingajò xita koi, k'e nga jye tsjá 'én-la, jè cho je xi ch'o kji xi bitjomijin-ne ya nitjan jño, skaàn-ko-né, kò siikijne-la, ikjoàn kiyá ingajò xita koi. ⁸ Jña yijo-la xita koi, yaá sijijò osen nditsin-la naxandá ítjòn, ñanda kisit'aà krò Na'èn-ná. Jè 'in-la naxandá ítjòn xi okji, k'oaá s'in ngaya-la koni Sodoma, o Egipto. ⁹ Xita xi ya inchrobàjijn-ne naxandá xi tjín isò'nde, kò ngats'iì tje-la xita xi tjín isò'nde, kò xita xi chja ngats'iì 'én xi tjín, kò xita xi ya nchrobá-ne ngats'iì nangui xi tjín isò'nde, ján nachrjein osen skótsejèn-jno yijo-la mik'en; kò mikì tsjá'nde nga sijijn jña xita koi xi jò ma-ne. ¹⁰ Jña xita xi tjín isò'nde kotsjaá-la nga jye k'en xita koi; tsjá kjetjò-la tsojmì xita xikjín. Koi k'oas'in s'iin-ne nga jña ingajò xita xi chja ngajo-la Nainá, tsee kjo'in tsjá-la jña xita isò'nde. ¹¹ K'e nga jye tsato xi jàn nachrjein osen, jè Nainá kisikitsajnakon ìjngòò k'a-ne nga jaáya-la; ikjoàn chinchaxi ìjngòò k'a-ne; kò ngats'iì xita xi kijtsee, 'ño jchán kitsakjòn. ¹² Ingajò xita koi kii'nchré jngòò-la jta xi 'ño kiichja xi ngajmii inchrobà-ne, kitsò-la:

—Nchrobá-mijin-jno ijndé.

Ikjoàn kiimijin-jijn ifi ján ngajmii. Ngats'iì jña xita kondra-la kijtsee-né. ¹³ Tik'ée-ne j'iì jngòò ch'ón xi 'ño jchán ts'a; jngòò ya naxandá chixoña xi ma-ne te ya kòhokji naxandá; kò jè kjoa-la ch'ón, itoò jmii xita k'en. Jña xita xi tsiningui-ne, ndaà jchán kitsakjòn. Ikjoàn kiichjat'aà-la Nainá xi tjina ngajmii nga jeya kisikijna.

¹⁴ Jyee tsato kjo'in xi ma-ne jò xi taxki 'oón komat'in xita; tanga nchrobá nitóón xi ma-ne jàn k'a.

Chrjo trompeta xi ma-ne itoò

¹⁵ Jè xi ma-ne itoò àkjale kisikjindáya chrjo-la; kjín jchán jta kina'yà-la ngajmii xi 'ño kiichja nga kitsò: Jña kjetixoma xi tjín isò'nde, jyee ts'e Na'èn-ná xi otixoma-ná kò jè Cristo xi xó kinikasén-ne.

Jè kotìxoma nìtá mé nachrjein-ne.

¹⁶ Jñà xìtá jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, xi títsajnané íxile nga nguixkòn Nainá, chinchá-xkó'nchi-ñiat'aà-la nga kijtseèxkón Nainá. ¹⁷ Kitsò: Nà'èn xi Nainá 'mì-lè.

Ndaà chjí-lè nga ta jì tã jngoò-né xi 'ñó tse nga'ñó tjin-lè, ngaji xi tijni j'ndeji,

kò xi tijni skanda kjòtseé,
[kò xi sã kjoji jngòò k'a-ne].

Tì'biì-lèjen kjondaà nga jyeé kachjoí nga'ñó xi tjin-lè;

kò jyeé kòbits'ji nga jì tìhotìxomai.

¹⁸ Jñà xìtá xi taxkì xìtá xi mitsà xìtá judío jyeé kòjti-la;

tanga jyeé ijchò nachrjein-la kjojtì-lè k'e nga jì k'oi-la kjo'in xìtá koi,

jè nachrjein k'e nga jì kíndaàjìin-la jñà xìtá xi jye k'en

kò k'oi-la kjojtò xi ok'in-la nga tjoé-la xìtá chí'nda-lè xi kíichja ngajo-lè

kò jñà xìtá-la Nainá kò ngats'iì xi beèxkón-lè,

jñà xi jtabá kjoàn kò xìtá jchínga.

Síkjesheòin jñà xìtá xi ma-la síkjesheòin xìtá naxandá isò'nde.

¹⁹ Ján ngajmii kitáx'a j'nde tsjeè-la Nainá; yá jya j'nde tsjeè-la ki'ya-la jè kaxá ts'e kjoa xi tsibindaàjìin Nainá kò jñà xìtá. Ikjoàn jate ni'in ch'òn, kina'yà-la jta, kits'iìn ch'òn, ts'a ch'ón, ts'a jtsí ndajò xi 'ñó tsiaàn kjoàn.

12

Jè chjoón kò jè ye

¹ Ján ngajmii tsatsejèn jngoò kjoxkón. Jngoò chjoón ki'ya-la; jè ts'oi xi ma níkje-la. Jè sá yaá tìjna ingui ndsokò, kò jngoò corona tíj'a skò xi tejò ni'ño tíjt'aà. ² Jè chjoón, ki'ndí 'ya. 'Nó jchán kjindáya nga jye machraña nga jts'in ki'ndí-la; tseé kjo'in tískéjiin nga jye ijchò chíba-la nga jts'in ki'ndí-la. ³ Ján ngajmii jngòò kjoxkón tsatsejèn. Jngoò ye xi 'ñó je kji tsatsejèn. Inì kji, itòò ma skò, kò jngoò corona itsé tíj'a nga jngoò jngòò skò. Tìkoáá te ma nchrajá-la. ⁴ Jè nditsin ye, jngòò ya ni'ño tsibíndofe xi ma-ne jàn ya ngats'iì ni'ño xi tjin ngajmii, ikjoàn tsibítsjot'aà nangui. Jè ye je, tsasijnat'aà-la jè chjoón xi tí'beé ki'ndí mé-ne nga skine-ne ki'ndí-la k'e nga jye jts'in. ⁵ Jè chjoón, tsí'beé jngoò ki'ndí x'in nga jè kotìxoma-la ngats'iì naxandá xi tjin isò'nde koni jngoò xìtá xi yá kíchã kjiya tsja nga kíinè-la kjo'in xìtá xi mìkì 'nchréñijon-la. Tanga jè ki'ndí-la chjoón, kitjá'an-la; yaá kíiko ñánda tìjna Nainá nga tìhotìxoma. ⁶ Jè chjoón, tsanga-né. Ján kíi j'nde j't'aà xìn ñánda nangui kixì choòn, ñánda nga Nainá tsibíjnandaà jngoò-la j'nde nga ya katjii-la tsojmì xi skine. Jngoò jmii kò jò sindo kò jàn-kaàn nachrjein kíjna.

⁷ Xi jye komà iskan, ján ngajmii kis'e kjojchán. Jè àkjale Miguel kò àkjale-la kiskaàn-kjoòkò jè ye je. Kò jè ye je, kò àkjale-la nas'in 'ñó kiskaàn-kjoò, ⁸ tanga mìkì kisikijne-la, kò mì tì mé j'nde kis'e-la ján ngajmii. ⁹ K'oaá s'in komà nga itjokàjìin ngajmii jè ye jchínga xi 'mì Xìtá Nejí kò xi 'mì Satanás xi konachan-la ngats'iì xìtá isò'nde. Kìnikatjengui ya j't'aà nangui kò àkjale-la.

¹⁰ Kì'nchré jngoò-la jta ján ngajmii xi 'ñó kíichja xi tsò:

—J'ndeji jyeé ijchò nachrjein nga kítjokàjìin kjo'in xìtá xinguiáá nga kò nga'ñó-la Nainá nga jè kotìxoma kò kjojtìxoma xi tjin-la Cristo [xi Nainá xó kisikasén-ne], koií kjoa-la nga jye kànikatjengui jè xi kò nachrjein kò nìtjen tsját'in 'én ndiso xìtá xinguiáá nga nguixkòn Nainá. ¹¹ Jñà xìtá xinguiáá,

nga ngui koó nga'ño xi tjin-la jni xi tsibixteèn jè Orrè kisikijne-la ko ngui koó jña 'én xi kitsjaà it'aà ts'e Nainá. Mikii kitsakjòn-la nas'in kinik'en. ¹² Tsja kàtas'e-la ngajmii ko jña xi ya títajna. Tanga ima xó-nò jño xi ya títajnaà it'aà nangui ko xi títajnaà ya jjiin ndáchikon nga jè xita neji jyeé ijchójen-tjingui-nò ko 'ño jti tjin-la nga jyeé tjiin-la nga ta chiba nàchrjein kijná-isa.

¹³ Jè ye xi 'ño je kji, k'e nga kinikatjengui it'aà nangui, tsangatjingui-la jè chjoón xi tsi'beé ki'ndí x'in. ¹⁴ Tanga jè chjoón, jò jngaá ts'e ja kits'ii-la xi 'ño ii kjoàn mé-ne koma tótjen-ne nga konga-la jè ye xi je kji. Jan kii kijná ya i'nde it'aà xin náná nangui kixi choón. Jan nó osen kijná nga kokinda nga tjoé-la tsojmi xi skine. ¹⁵ Jè ye xi je kji, tsachrje nandá tso'ba nga ndána koma mé-ne nga koma kichrjoako-ne jè chjoón. ¹⁶ Tanga jè nangui kisichját'aà-la jè chjoón; kitáx'a, kits'ii ndána xi jè ye tsachrje tso'ba. ¹⁷ Jè ye isaá 'ño kjójtikeé jè chjoón. Kii tjingui kondra-la jña xita tje-la chjoón nga kiikjaan-ko jña xi síkitasòn kjotixoma-la Nainá ko jña xi ndaá tsjá 'én it'aà ts'e Cristo. ¹⁸ Jè ye, yaá tsibijnajiiin tsoimí xi 'ncha indii ndáchikon.

13

Jò cho ii xi ch'o kjoàn

¹ Kijtseé jngoàà cho je xi ch'o kji xi itjo-mijin-jiiin-ne ndáchikon xi itoò ma sko; te ma nchrajá-la; jngoò corona it'sé tji'a nga jngoò jngoò nchrajá-la; jña sko tjit'aà 'in xi Nainá chjajno-la. ² Jè cho je xi ch'o kji xi 'an kijtseé, k'oaá kji koni kjoàn xa indo; k'oaá kjoàn ndsoko koni ts'e cho oso; k'oaá kji tso'ba koni tso'ba xa. Jè nga'ño xi tjin-la jè ye, ko jè i'nde-la náná tihotixoma, ko jè kjotixoma-la xi 'ño tjin, jè cho ts'en kjóngatsja. ³ 'Ñó tse kitii jngoò sko jè cho je xi ch'o kji; k'oaá kji komà koni tsà jye kiyá; tanga jè sko xi 'ño tse kitii, kjondaà-ne. Ngats'ii xita xi tjin nga títja iso'nde, tà kjòxkón-la kjoa xi komà, ko yaá kiitjingui-la jè cho ts'en. ⁴ Ngats'ii xita kijtseèxkón jè ye, nga jè ye kitsjaà-la kjotixoma xi tsíkjeén jè cho ts'en. Jña xita tikoáá kijtseèxkón jè cho je xi ch'o kji. Ikjoàn kitsò:

—Tsjin jngoò isa koni jè cho je xi ch'o kji; mi yá tjin xi kichikjoa-la nga skaàn-ko.

⁵ Jè cho ts'en kitjò'ndeé-la nga kiichja 'én xi 'nga síkijna yijo-la nga chjajno-la Nainá. Tikoáá kits'ii'nde-la nga ichán jò sá kotixoma. ⁶ K'oaá s'in kis'iiin; kiichjajno-la Nainá, kiichjajno-la 'in-la Nainá ko Ni'ya Tsjeé-la, ko kiichjajno-la jña xita xi títajna ngajmii. ⁷ Tikoá kitjò'ndeé-la nga kiskaàn-ko xita-la Nainá skanda kó nga kisikijne-la. Ikjoàn kits'ii-la kjotixoma it'aà ts'e ngats'ii tje-la xita, ko it'aà ts'e ngats'ii naxandá xi tjin, ko it'aà ts'e ngats'ii xita xi chja ngats'ii 'én xi tjin, ko it'aà ts'e xita xi tjin nga jngoò jngoò nangui xi tjin iso'nde. ⁸ Ngats'ii xita xi tjin nga títja iso'nde, jè cho ts'en skoexkón, jña ngats'ii xita xi mikii tjit'aà 'in-la nga tisa tats'en-la kjoa, jè xojon xi ts'e kjoabinachon xi ts'e Orrè-la Nainá xi k'en ngajo-la xita.

⁹ Ndaá tiná'yaà koni xan-nò. ¹⁰ Jè xi ndayá kjis'en, k'oaá s'in tjinè-la nga ndayá kjoj. Jè xi kicha ndojò kiyá-ne, k'oaá s'in tjinè-la nga kicha ndojò kiyá-ne. Ií mochjeén nga kixi kítajna kjit'aà ko nga kichikjoako-la kjo'in jña xita-la Nainá.

¹¹ Xi komà iskan kijtseé jngoàà cho je xi ch'o kji xi itjo mijin-ne jjiin nangui. Jò ma nchrajá-la xi k'oa kjoàn koni nchrajá-la orrè. K'oaá s'in chja koni jngoò ye xi 'ño je kji. ¹² K'oaá s'in tjin-la kjotixoma koni jè

cho je xi ch'o kji xi tjna ítjòn nga ya sijná nguixkòn. Bínè-là xita xi tjin isò'nde nga kàteèxkón jè cho je xi ch'o kji xi tjna ítjòn, jè xi kjòndaà-ne ñánda 'ñó tse kitii jngòò skò. ¹³ Tikoáa maá-là kis'iìn kjoxkón xi 'in tjin. Skanda maá-là kisikjinchrobà-jen ní'in xi ngajmii nchrobá-ne skanda ít'aà nangui nga nguixkòn xita. ¹⁴ Kiskoònaçhan-là xita xi tjin isò'nde, koií kjoa-là jña kjoxkón xi kits'iì'nde-là nga kis'iìn nguixkòn cho je xi ch'o kji xi tjna ítjòn. Tsibít'in-là xita nga kátindaà jngòò xkòsòn-là jè cho xi tjna ítjòn xi kichà ndojò kitii-ne skò tanga jaáya-là. ¹⁵ Jè cho xi ma-ne jò kits'iì-là nga'ñó nga kisikjnakon jè xkòsòn-là cho xi kisindaà, mé-ne nga koma kichja-ne kò ngats'iì xita xi mìkiì skoèxkón sijk'en-ne. ¹⁶ K'oaá s'in tsibínè-là nga kàtasit'aà chiba-là jña xi xita ixti, jña xita jchínga, jña xita nchiná kò jña xita ima, jña xita xi títsajnandejí kò xi ch'i'nda títsajna'ñó. Yaá kàtasit'aà chiba-là ya tsja kixi kò tsà ya ítjòn tjen-là. ¹⁷ Nijngòò xita xi ma kotse tsojmi, nijngòò xi ma kotijna tsà mìkiì tjit'aà chiba-là kò tsà jè 'in-là cho mìkiì tjit'aà-là kò tsà mìkiì tjit'aà-là número ts'e 'in-là cho. ¹⁸ Jjndé mochjeén kjoachjine-là xita; jè xi ndaà machiya-là, kátixkeya número-là cho je xi ch'o kji; ts'e xita-né. Jè número: joòn sìndò kò jàn kaàn kò joòn.

14

Jè Orrè-là Nainá kò jña xita xi jngòò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne

¹ Xi komà iskan, kiskoòtsejèn, kijtseè jè Orrè, nga sijnakixi isòn nindoò Siòn kò xita xi jngòò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne xi tjit'aà ítjòn tjen-là 'in-là Orrè kò ts'e Na'èn-là. ² Ki'nchrè jngòò-là jta xi ngajmii nchrobá-ne xi 'ñó tíhone koni ma nandá k'e nga 'ñó maje, koni ma nga faáya-là ch'on k'e nga jye ts'iìn; k'oaá s'in ki'nchrè-là koni tsà kjìn ma xita xi síkjane ní'ñó arpa. ³ Tina'ya jngòò-là sò xitse nga tijná nguixkòn jè xi tijnasòn íxile nga tíhotixoma, kò ya nguixkòn xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon kò ya nguixkòn jña xita jchínga. Niyá xi ma-là seè jè sò xi tijná, ta jña-né xi jngòò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne, jña xi jye ítjokajìin kjo'in ya isò'nde. ⁴ Jña xita koi, mìtsà íchjín tsibítsajnakò, ngui tsjeè kisìjchá yijo-là. Jña-né xi fì tjingui-là Orrè nita ñánda-ne nga fì. Jña-né xi ítjokajìin ítjòn kjo'in ngats'iì ít'aà ts'e xita xi tjin isò'nde, mé-ne nga koma kongatsja ítjòn-ne Nainá kò Orrè. ⁵ Nímé 'én ndiso kiichja, kò nímé jé tjin-là nga nguixkòn Nainá.

Àkjalè xi jàn ma-ne

⁶ Kijtseè jngoaà àkjalè xi tsó'bajìin isén nga tífiko 'én ndaà-là Nainá xi tjin nita mé nachrjein-ne nga keènojmi-là jña xita xi títsajna isò'nde, ngats'iì xita xi tjin nga jngòò jngòò nangui, ngats'iì tje-là xita, ngats'iì xita xi chja ngats'iì 'én xi tjin, kò ngats'iì xita xi tjin nga ngats'iì naçandá xi tjin isò'nde. ⁷ 'Nó chja kitsò:

—Jchaxkón Nainá, jeya tikijna; jye ijchò nachrjein-là nga koiindaajìin. Jchaxkón jè xi tsibíndaà ngajmii, xi tsibíndaà nangui, xi tsibíndaà ndáchikon kò ñánda tíbitjo nandá.

⁸ Jngòò àkjalè kiichja xi kitsò:

—Jyeé kakaàngui, jyeé kakaàngui Babilonia, naçandá xi 'ñó je kji, jè xi bí't'in-là naçandá xi tjin isò'nde nga [k'jeíj nainá fit'aà-là] koni s'in xita k'e nga kjoachijngui s'in. Koni s'in kis'iìn, k'oaá ngaya-là koni tsà kisich'i yije xita isò'nde jè xán ts'e kjoachijngui-là xi tjikò kjojtì-là Nainá.

⁹ Jngòò àkjalè tsatsejèn xi ma-ne jàn xi 'ñó chja nga kitsò:

—Tsà yá xi skoexkón jè cho je xi ch'o kji ko isén xkósòn-la, tsà tikoḁ sít'aà chiba-la itjòn tjen-la, o tsà tsja, ¹⁰ Nainá tsjá-la kjo'in, k'oaá ngaya-la koni tsà vino skoí xi tjiko kjoajti-la Nainá. Nga jè sobà Nainá jyeé tsibíndaà jngoò chitsín vino xi 'ñó kjaán mé-ne nga kòkò-ne kjoajti-la nga s'e-la kjo'in jjiin ni'ín azufre xi 'ñó tsjè títi. Tíkotsejèn àkjale tsjeè ko Orrè. ¹¹ Jè ni'ndi-la ts'e kjo'in-la, kjit'aá nachrjein nita kjé-ne nga kitjomijìn. Mikù sijkjáya ko nachrjein ko nitjen jña xita xi jè cho ts'en ko isén xkósòn-la beèxkón, jña xi tikoḁ tít'aà chiba-la ko 'ín-la jè cho je xi ch'o kji. ¹² Ijndé nga mochjeén nga kàtachíkjoa-la nita mé kjoa-ne jña xita-la Nainá xi sikitasòn kjotixoma-la ko xi ndaà mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

¹³ Ki'nchrè ìjngoàà 'én xi ngajmù inchròbà-ne xi kitsò-na:

—Chjí, tí't'eii xojon: “Jña nachrjein xi fi-isa, mé tà ndaà-la jña xita xi kiyá nga mokjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná.” K'oaá tsò Inima Tsjeè-la Nainá: “Kixii kjoa, jña xita koi sijkjáya-né kjoa ts'e xá-la; ján ngajmù, jchaá-la ngats'ii kjoa xi ndaà kis'iin.”

K'e nga maxkó tsojmi xi jye kòjchá ya it'aà nangui

¹⁴ K'e nga kiskoòtsejèn, kijtseè jngoàà ifi xi chroba kji, ya isò'nga ifi tíjna jngoò xi k'oa kji koni ki'ndí-la xita. Jngoò corona xi nguì oro tí'a sko, ko jngoò kicha libá kjiya tsja xi 'ñó yijò kji. ¹⁵ Ijngoò àkjale itjo ya i'nde tsjeè-la Nainá xi 'ñó chja, kitsò-la jè xi tíjnasòn ifi:

—Tits'ii nga tixákoji kicha libá-lè; tichásòin, ko tíxkoí kóhotjín tsojmi tje xi tíjn it'aà nangui nga jye kòjchá yije; ko jyeé ijchò nachrjein-la nga sincháxkó.

¹⁶ Jè xi tíjnasòn ifi, tsibíts'iaḁo kicha libá-la ya isòn nangui nga tsatesòn tsojmi tje-la isò'nde, ikjoàn chincháxkó.

¹⁷ Ijngoò àkjale itjo ya i'nde tsjeè-la Nainá xi kijna ngajmù xi tikoḁ kicha libá kjiya tsja xi 'ñó yijò kji. ¹⁸ Ijngoò àkjale itjo-ne it'aà imixa tsjeè-la Nainá, jè xi síkinda ni'ín. 'Ñó kiichja-la jè àkjale xi kicha libá kjiya tsja; kitsò-la:

—Tits'ii nga tixákoji kicha libá-lè xi 'ñó yijò kji; tichát'eii 'én-la jña toò uva xi tíjn it'aà nangui, nga jña toò-la jye kichji.

¹⁹ Jè àkjale tsibíts'iaḁo kicha libá-la nga tsatet'aà toò-la jña yá uva; ikjoàn kisikatsjoóya ya ñánda nga ma binchanè toò uva. Kjoa koi, jè okó kjoajti-la Nainá. ²⁰ Mítsà ya jjiin naxandá kisinè jña toò uva; ján indii naxandá kisinè; k'e nga jye kisinè, jni itjo ñánda nga kisinè; 'ñó tse jni itjo skanda ijchò kangui-la kó kji 'nga tíjna freno xi tí'a tso'ba kohòyo ko ján sindo kilómetro tsangasòn.

15

Itoò ma àkjale xi itoò kjo'in j'iiḁo

¹ Ijngoò kjoxxkón kijtseè ján ngajmù xi 'ñó xkón kji ko 'ñó jeya ki'ya-la. Itoò ma àkjale xi itoò kjo'in j'iiḁo jña kjo'in xi fehet'aà-ne nga yaá fehet'aà-ne kjoajti-la Nainá.

² Tikoḁ kijtseè jngoàà ndáchikon xi chitsín kji; tsjájiin ko ni'ín. Ya ncha kixi isòn ndáchikon xi chitsín kji, jña xita xi jye kisikijne it'aà ts'e cho je xi ch'o kji ko isén xkósòn-la, jña xi mikì kitsjá'nde nga kisit'aà chiba-la, ko número ts'e 'ín-la. Xita koi kjiya tsja ni'ño arpa xi Nainá kitsjaa-la.

³ Nchiseè sò-la Moisés xi ch'i'nda-la Nainá ko sò-la Orrè, nchitsò: Na'èn xi Nainá 'mì-lè, xi ta ji ta jngoò-né xi 'ñó tse nga'ño tíjn-lè,

'ñó jeya kò 'ñó xkón tjin ngats'ii kjoa xi 'ni.

Xita kixi-né; kixii tjin ndiyá-lè.

Jii-né xi Xitaxá Ítjòn tjna-la ngats'ii naxandá xi tjin isò'nde.

⁴ ¿Yá xi mikii tsakjón-lè Na'en?

¿Yá xi mikii skoexkón-lè?

Tajngoò ngaji xi xita tsjii,

koií k'oas'in kjoii-ne ngats'ii naxandá-la isò'nde nga skoexkón-lè nga jye tí'ya-la kjoa kixi-lè.

⁵ K'e nga jye kijtseè kjoa koi, kiskoòtsejèn nga kitáx'a ján ngajmii jè i'nde tsjeè-la Nainá xi tijnaya iya Ni'ya Nikje xi okó nga ya tjna Nainá. ⁶ Itjo ya i'nde tsjeè-la Nainá jña àkjale xi itoò ma-ne xi j'ii kò itoò kjo'in. Íkjá nikje lino chroba xi 'ño ote kjoàn; tíkjá ndáyá-la na'ño payo xi ngui oro. ⁷ Jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon, jngoò itjojiiin xi kisingatsja nga íjngó íjngó àkjale xi itoò ma-ne; kitsjaà íjngó íjngó-la chitsín xi ngui oro xi ya tjíya kjo'in ts'e kjoajti-la Nainá xi tijnakon nita mé nachrjein-ne. ⁸ Ya iya i'nde tsjeè-la Nainá, kitseè ni'ndi xi ya inchrobá-ne it'aà ts'e kjoajeya-la Nainá kò nga'ño xi tjin-la. Niyá xi kitjò'nde-la nga jahas'en ya i'nde tsjeè-la Nainá skanda k'e nga jye tsitasòn yije jña kjo'in xi itoò ma-ne xi j'ii kò jña àkjale xi itoò ma-ne.

16

Chitsín xi itoò ma-ne

¹ Ki'nchrè jngoàà 'én xi ya itjo-ne i'nde tsjeè-la Nainá nga kitsò-la jña àkjale xi itoò ma-ne:

—Tanguió, túxteèn-sòn isò'nde jña xi tjíya chitsín xi itoò ma-ne, kjo'in xi tjiko kjoajti-la Nainá.

² Kii jè àkjale xi tsako ítjòn-la. Tsibíxteèn-sòn isò'nde xi tjíya chitsín-la. Ngats'ii xita xi tjin-la chiba-la cho ts'en kò xi beèxkón jè isén xkósòn-la jè cho je xi ch'o kji, tsako-la ch'in xajtsé xi 'ño ch'o kjoàn kò ijò jchán ma.

³ Jè àkjale xi ma-ne jò tsibíxteèn-jiiin ndáchikon xi tjíya chitsín-la. Kò jè ndáchikon, ngui jní komà, koni tsà ya k'en-jiiin xita. Ngats'ii xi títsajnakon ya ijiiin ndáchikon jngoò k'aá k'en.

⁴ Jè àkjale xi ma-ne jàn, tsibíxteèn-jiiin ya xajngá nandá kò ñánda túbitjo nandá, jè xi tjíya chitsín-la. Saà jní komà. ⁵ Ikjoàn ki'nchrè-la jè àkjale xi ts'e nandá, kitsò:

—Ngaji Na'en, tjin-lè kjoakixi, nga k'oaá s'in kits'ii-la kjo'in jña xita it'aà ts'e kjoa koi, nga jii xi xita tsjeè 'mì-lè, jii xi tjini skanda kjòtseé, tjini skanda i'nde. ⁶ Nga jña xita koi tsibíxteèn jni-la xita-lè nga jña kisik'en, kò xita xi kiichja-ngajo-lè. I'nde ngaji k'oaá tjs'in tí'biì ngajo-la jni nga nchi'biì; yaá chiba-la.

⁷ Tikoá ki'nchrè jngoò-la 'én xi ya it'aà ímixa tsjeè-la Nainá chja, nga tsò: —Ji Na'en xi Nainá 'mì-lè, xi ta ji ta jngoò-né xi 'ño tse nga'ño tjin-lè, kixii kjoa, jña kjo'in xi tí'biì-la xita koi, ndaa tjin kò ngui kixii tjin.

⁸ Jè àkjale xi ma-ne ñijòn, tsibíxteèn xi tjíya chitsín-la ya isòn ts'oi. Jè ts'oi kitjò'nde-la nga jè ndobá-la kisichjàn yijo-la xita. ⁹ Jè ndobá-la ts'oi 'ño kisichjàn-la ngats'ii xita tanga jña xita koi mikii kisikájno jé-la ni mikii jeya kisikájna Nainá; ta saá kiichjajno-la Nainá nga jè xi tjin-la nga'ño it'aà ts'e kjo'in koi.

¹⁰ Jè àkjale xi ma-ne 'òn, tsibíxteèn-sòn jè xi tjíya chitsín-la ya ñánda tíhotixoma jè cho ts'en. Kò jè i'nde ñánda tíhotixoma jè cho je xi ch'o kji,

kòjñò-né. Jñà x̄ita xi beèxkón jè ch̄o ts'en kiskinetjòn nijen-la nga 'ñó ijò komà-la. ¹¹ Tanga mikii kisikájno jé-la; tà saá isa ndaa kiichjajno-la Nainá xi ts'e ngajmii, koií kjoa-la nga ijò komà yijo-la nga xajtsé tjín-la.

¹² Jè àkjale xi ma-ne joòn tsibíxteèn-jiin xi tjíya ch̄itsín-la ya xajngá nandá-je Éufrates. Jè nandá-la xajngá, kixiya-né, mé-ne nga koma kjoahato-ne jñà x̄itaxá ítjòn xi nchrobá-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oi.

¹³ Kijtseè-ná nga jè yē xi 'ñó je kji, k̄o jè ch̄o je xi ch'o kji, k̄o jè x̄ita xi kiichjaya 'én ndiso nga itjo-ne tso'ba jàn inima ch'o xi ch̄o xkē kjoàn.

¹⁴ Jñà-né inima ch'o-la neij xi s'in kjoaxkón; bitjo nga bíxkóya x̄itaxá ítjòn xi tjín nga tjtsta isò'nde nga kjinchrobà kjoichán jè nachrjein xi jye tjíndaà-la Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ñó tse nga'ñó tjín-la. ¹⁵ “Tíná'yaà, 'an, k'oaá s'in kjoiaa koni s'in f'ii x̄ita chijé. Mé ta ndaa-la jè x̄ita xi tjínandaà k'e nga 'an xi kjoiaa; kijjindaà nikje-la nga k̄okjá; mé-ne nga mikii kosobà-la nga tjina laká.” ¹⁶ Jñà inima ch̄o-la neij tsibíxkóya x̄itaxá ítjòn-la isò'nde ya i'nde ñánda 'mì Armagedón xi 'én hebreo.

¹⁷ Jè àkjale xi ma-ne itoò, tsibíxteèn ijiiin isén xi tjíya ch̄itsín-la. Kii'nchré-la 'én xi 'ñó kiichja xi ya inchrobà-ne i'nde tsjeè-la Nainá xi tjina ngajmii ñánda tjina jè xi tjinasòn íxile nga tíhotíxoma; kitsò:

—Jyeé tsitasòn yije.

¹⁸ Ikjoàn jate ni'in ch'on, kina'yà-la jta, kits'iin ch'on, ts'a ch'on xi 'ñó jchán ts'a; n̄i saá jngòò k'a k'oa's'in 'ba kóni nga tisa tsatsejèn x̄ita isò'nde.

¹⁹ Jè naxandá je xi 'ñó ndaa yaxkon-la, jàn ya komà. Kò jñà naxandá xi chja-ne nga ijngòò ijngòò nangui xi tjín isò'nde, jngòò k'aá kichijà. Kò jè naxandá je xi 'mì Babilonia xi 'ñó ndaa yaxkon-la, mikii kisijchàajiin Nainá nga kitsjaà-la kjo'in, k'oaá ngaya-la koni kisik'ii jngòò ch̄itsín xi tjíya vino xi ngui kjoajti-la Nainá xi jè jye tjínandaà-la. ²⁰ Ngats'ii nangui xi tjín jjiin ndáchikon kò jñà nindoò, jngòò k'aá kichijà, mì t̄i kii ki'ya-la.

²¹ Jñà x̄ita tsané jtsí ndajo xi 'ñó tsiaàn kjoàn, tjín-la tsà ichán kilo nga jngòò ijngòò. Jñà x̄ita, 'on kiichjajno-la Nainá, koií kjoa-la nga tse kjo'in kis'e-la kjoa ts'e jtsí ndajo.

17

Kós'in s'e-la kjo'in jè chjoón chijngui

¹ J'ii jngòò jñà àkjale xi itoò ma-ne xi itoò ch̄itsín tjíya tsja, kiichja, kitsò-na:

—Nchroboí, kokoò-lè kjo'in xi tjoé-la jè chjoón chijngui xi 'ñó ndaa yaxkon-la xi tjínandi ñánda nga kjin xajngá nandá fahato. ² Jñà x̄itaxá ítjòn xi tjín isò'nde, yaá tsafáhijtakò chjoón jè nga k'ejí nainá kijtseèxkón k'oaá ngaya-la tsà kjoa chijngui kisikò jè chjoón. Kò ngats'ii x̄ita xi tjín isò'nde, k'oaá t̄i kis'iin nga k'ejí nainá kiitjngui-la k'oaá ngaya-la koni tsà xán ts'e kjoachijngui-la chjoón kjòch'i-ne.

³ It'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá, jè àkjale kiikò inima-na jngòò i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. Kijtseè jngoàà chjoón xi tjínakjá-la ch̄o je xi ch'o kji xi inì kji. Yijajno yije yijo-la 'én xi kondra ts'e Nainá nga chjajno-la. Itoò ma skò k̄o te ma nchrajá-la. ⁴ Jè chjoón, nikje skò k̄o nikje inì kjoàn xi íkjá. Yijajno xi ngui oro k̄o ndajo ote xi 'ñó ts'e chji-la, k̄o ndátòn fangui xi 'ñó chji-la xi 'mì perla. Tjíya tsja jngòò ch̄itsín xi ngui oro; jè ch̄itsín kitseé kjoa ch'o-la kò kjoa tjé xi ts'e kjoa chijngui-la. ⁵ Ya ítjòn tjen-la, tjít'aà 'én 'ma xi tsò: “Babilonia xi 'ñó je kji nga ndaa yaxkon-la, jè nea-la íchjín chijngui k̄o ngats'ii kjoa ch'o xi tjín isò'nde.” ⁶ K'e nga kiskòò'an chjoón

jè, kǐjtseè xkoaàn nga ch'i-né nga jní-la xítà-là Nainá kits'ii kò ts'e xítà xi kinik'en nga 'én-la Jesús kiichjaya. K'e nga kǐjtseè tà kjòxkón-na. ⁷ Kitsò-na jè àkjale:

—¿Mé-ne maxkón-lè? 'Aán, kènojmi-lè kó tsòya-ne kjoa 'ma-la chjoón jè, kò it'aà ts'e cho je xi ch'o kji xi tíjnakjá-la xi itoò ma sko koa te ma nchrajá-la. ⁸ Jè cho xi kà'yi, tsibijnakon-né, tanga i'ndeí tíjnak'en-né; yaá kjinchrobà mijìn-ne nitjan jñò mé-ne nga jngoò k'a chija-ne. Jñà xítà xi tíjn isò'nde, xi mikii tíjt'aà 'ín-la xojon ts'e kjoabinachon kóni nga tísa kisindaà isò'nde, tà koxxkón-la k'e nga skoexkon jè cho xi tsibijnakon, kò i'ndeí tíjnak'en-né, tanga kotsején ijngoò k'a-ne.

⁹ 'Íjndé mochjeén kjohítsjeèn xi tíjn-la kjoa chjine. Jñà sko cho xi itoò ma-ne, jñà ngaya-la jñà nindoò xi itoò ma-ne ñánda tíjnanè jè chjoón. Tíkoáá jñà ngaya-la xi itoò ma-ne xítaxá ítjòn. ¹⁰ 'Òn ma-ne xi jye k'en, jngoò ma xi tíhotíxoma-isa, kò jè xi ijngoò, kj'eè kiì f'ii. Tanga k'e nga kjoí, tà chibaá nchrjein kotíxoma. ¹¹ Jè cho je xi ch'o kji xi tsibijnakon tanga i'ndeí tíjnak'en-né, jè xi ma-ne jìin xítaxá ítjòn. Yaá tíjnajìin-la xi itoò ma-ne, kò yaá tífi ñánda nga jngoò k'a jchija.

¹² 'Jñà nchrajá xi te ma-ne xi kà'yi, jñà ngaya-la xítaxá ítjòn xi te ma-ne xi kj'eè kiì tjoé-la kjotíxoma. Tanga k'e nga tjoé-la kjotíxoma ta jngoò hora kotíxomakjoò kò jè cho je xi ch'o kji. ¹³ Jñà xítaxá ítjòn xi te ma-ne, tajngoó kjohítsjeèn tíjn-la nga jè cho je xi ch'o kji sijnngatsja nga'ño-la kò kjotíxoma-la. ¹⁴ Ikjoàn skaàn-kò jè Orrè, tanga jè Orrè sijnkijne-né. Nga jè-né xi otíxoma-la jñà xítà xi otíxoma, kò Xítaxá ítjòn-laá ma jñà xi xítaxá ítjòn títsajna. Jñà xítà xi títsajna, xó kinokjoà-la, xó kitjaajìin-ne, kò kixii síkitasòn-la.

¹⁵ Jè àkjale k'oaá ti kitsò-na:

—Jè nandá xi kà'yi, ñánda tíjnanði chjoón chijngui, naxandá-né, xítà kjín-né, jñá-né xítà xi tíjn nga ijngoò ijngoò nangui xi tíjn isò'nde, koa jñá-né xítà xi chja ngats'ii 'én xi tíjn isò'nde. ¹⁶ Jñà nchrajá xi te ma-ne xi kà'yi, kò jè cho je xi ch'o kji xi kà'yi, sijnjtikeé-né jè chjoón chijngui, kjoaá'an yije-la skanda jñà nikje-la, sijnkájna laká-né. Yijo-la skine-né. Ikjoàn yaá kókájiin ni'ín. ¹⁷ Nainá k'oaá s'ín tsibíjiin kjohítsjeèn-la jñà xítà koi nga k'oaá s'ín sijnkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá. Jè kjotíxoma xi tíjn-la xítà koi tíjngoò ikon nga jè cho ts'en kongatsja, skanda k'e nga kítasòn yije 'én xi kiichja Nainá. ¹⁸ Jè chjoón xi kà'yi, jè-né naxandá je xi otíxoma-la jñà xítaxá ítjòn xi tíjn isò'nde.

18

Kós'ín kiskaàngui jè naxandá Babilonia

¹ Xi jye komà iskan, ijngoò àkjale kǐjtseè xi tínchrobájen-ne ngajmii, xi 'ñó tse nga'ño tíjn-la. Jè kjoa jeya-la xi 'ñó ote kji, kisihiseèn-sòn nangui. ² 'Ñó kiichja, kitsò:

—Jye kiskaàngui, jye kiskaàngui naxandá je Babilonia. Jyeé ta i'nde-la iníma ch'o-la neíi komà, ya ñánda kitseè yije iníma tjé xi ch'o kjoàn. Kò ya títsajna nise xi ch'o kjoàn xi mikii ma chine. ³ Ngats'ii xítà isò'nde, k'oaá ti kis'ìin koni s'ín xítà naxandá jè nga kj'eíi nainá kiitjngui-la, k'oaá ngaya-la koni tsá kjòch'i-ne jñà kjoachijngui xi kis'ìin. Jñà xítaxá ítjòn-la xi tíjn nga títsa isò'nde, k'oaá ti kis'ìin. Kò jñà xítà isò'nde xi tsojmi otseyá

nga s'ín kjòhima, kjònchiná-né xi kjoa ts'e kjotsja-la yijo-la koni s'ín jña xita xi tjin naxandá jè.

⁴ Jngod'én ki'nchrè xi ngajmiì inchròbà-ne, xi kitsò:

—Jño xi naxandá ts'an xan-nò, tìtjokajñoò naxandá jè, mé-ne nga mì ya kokot'aà-nò jé-la, tìkoá mìkì kokot'aà-nò kjo'in xi s'e-la. ⁵ Jña jé-la, jyeé tímakjin, jyeé j'ii skanda j ngajmiì. Nainá, mìkì sjiichàajiin [nga tsjá-la kjo'in] xi kjoa ts'e jé-la. ⁶ K'oaá tìs'ín kàtamát'in ngajo-ne koni s'ín kis'iin jè. Jò k'a k'oa tìs'ín kàtamát'in ngajo-ne koni tjin kjoa xi kis'iin. Jè chitsín xi kisikáyajiin vino, kòkji tìkájiiin ngajo-là nga jò k'a isa jchá kàtama, jò k'a okji kjo'in kàtakò-la]. ⁷ Jè kjoa-la nga jeya kisikájna yijo-la kò nga 'ño kis'e-la kjotsja, k'oa tìs'ín tjiì ngajo-là kjo'in nga kàtakjindáya. Nga k'oaá tsò inìma-la: “An, k'oaá s'ín tijná nga chjoón sko-la 'mì-na. An mìtsà chjoón ka'an 'mì-na, tìkoáá mìkì siikjiaán kjo'in nita kjé-ne.” ⁸ Koií kjoa-la nga tajngod' nachrjein kitjojenè-la kjo'in: Kiyá xita-la. Tìkoáá skindáyane. S'eé-la kjoa ts'e kjinchrá. Ni'ín kitì-ne nga kjoehesòn. Nga 'ño tse nga'ño tjin-la jè Nainá xi otíxoma nga k'oaá s'ín jye kiskoòsòn-la nga tsjá-la kjo'in.

⁹ Jña xitaxá ítjòn-la isò'nde 'ño skindáyakeè kò 'ño 'on koma-la k'e nga skoé nga tìbitjo ni'ndi-la nga títì jè naxandá jè ya ñánda kùitjingui-la xi kje'ii nainá k'oaá ngaya-la koni tsà jngod' chjoón chijngui kùitjingui-la nga kisitsjako yijo-la. ¹⁰ Kjiin kìncha-ne nga skótsejèn-la, nga tsakjón-la kjo'in-la. 'Ñó kichja, kitsò:

—Ima xó-ne, ima xó-ne naxandá je Babilonia xi 'ño kis'e-la nga'ño; tajngod' tjo kòf'ii-la kjo'in.

¹¹ Jña xita xi otíjnaya tsojmì xi tjin isò'nde, tìkoáá skindáyakeè-né nga 'on koma-la inìma-la nga mì tì yá xi kòtse-ne tsojmì xi otíjnaya, ¹² tsojmì xi ts'e tòn oro, plata, ndajo chí xi 'ño ndaà kjoàn, ndátòn chí xi 'ño ndaà kjoàn; nikje lino xi 'ño chí, kò nikje seda, nikje sko kò xi inì kjoàn; ngats'ii yá xi 'ño ndaà jne, tsojmì chí xi nindaà ni'ño cho kisindaà-ne, ngats'ii tsojmì xi yá xi 'ño chí xi yá ikon, kò kichá bronze, kò kichá xi 'mì hierro, kò ndajo marmol, ¹³ kò chrjoayá canela, ngats'ii tsojmì xi ndaà jne, chrjongó-la Nainá, kò xkii jne xi 'mì mirra, kò chrjongó ts'e yá olivo, kò vino kò asitj. Trigo kò skoan inchrájin, kò cho ch'á, orrè, kohòyo, carreta, kò xita chí'nda nga kisatjina. ¹⁴ Kitsò-la jè naxandá:

—Ngats'ii kjoa xi ndaà kisaseèn-la inìma-lè, jyeé kitjaàxìn yije-lè. Kjoa nchiná-lè jyeé kichijà. Kò kjoa xi ndaà kòtsjachi, mì ti kii sakò-lè nita kjé-ne.

¹⁵ Jña xita xi otíjnaya tsojmì xi ya kjònchiná ts'e naxandá jè, kjiin kìnchat'aàxìn nga tsakjón-la kjo'in. Skindáyakeè koá 'ño 'on koma-la inìma-la. ¹⁶ K'oaá kitsò:

—Ima xó-ne naxandá xi 'ño je kji, xi nikje lino chí tsakakjá kò nikje xi sko kjoàn kò xi inì kjoàn. Yijájno yijo-la oro, ndátòn chí xi 'mì perla kò ndajo chí xi 'ño ndaà kjoàn. ¹⁷ Tajngod' tjo kachija yije kjoa nchiná xi tjin-la.

Ngats'ii xita xi síxáko chitso, kò ngats'ii xita xi ya chitso títsaya nga nchifi, jña xi ya iya chitso síxá kò ngats'ii xi síxájiin ndáchikon, kjiin tsibitsajna ¹⁸ k'e nga kijtsee ni'ndi-la naxandá nga títì; 'ño kùichja, kitsò:

—Ni saá jngod' naxandá tjin xi mangásòn-kjoò koni kji naxandá jè, nga 'ño ndaà kiyaxkon-la.

¹⁹ Ikoàn tsibixteèn-jno chijo sko, 'ño kiskindáyakeè nga 'on komà-la inìma-la; kitsò:

—Ima xó-ne naxandá xi 'ñó je kji; jè kjoa nchiná-la, ndaà kjónchiná-ne jñà xita xi tjín-la chitso ya jjiin ndáchikon. Kò j'nde, ta jngoó tjò kachija yije kjoa nchiná-la.

²⁰ Ngats'ioò jñò xi titsajnaà ngajmii, tsjaá t'è-là takòn. Jñò xi xita-la Nainá maà, jñò xi tsibíxáya-nò Cristo, kò jñò xi Nainá nokjoà ngajo-là, tsja t'è-là injima-nò. Nainá jyeé kàtsjá-la kjo'in naxandá jè koí kjoa-la nga ch'o kisiko-nò.

²¹ Jngoò àkjale xi 'ñó tse nga'ñó tjín-la kiskoé jngoò ndajo xi koni kji ndajo natsí kji, kisikatjen-jiin ndáchikon, kitsò:

—Jè naxandá Babilonia, xi 'ñó je kji, k'oaá s'ín skajjiin-nda; jngoó k'aá chija nita kjé-ne, mi ti yá xi skoexkon-ne. ²² Mi ti kii kiná'ya-la incho calle-la jñà música xi síkjane arpa, jñà xi síkjindáya xobí, kò xi síkjane chrjo trompeta. Mi ti kii s'e-la xita xi síxá nita mé xá-ne. Tikoá mi ti kii koxáko-ne molino ts'e ncheé. ²³ Ni'ín ts'e lámpara, mi ti kii sjihiseèn-ne; mi ti kii s'e-ne s'eí nga kixan xita; koí kjoa-la kos'in komat'in-ne nga jñà xita-la xi otseya kò otijnaya tsojmì, 'ñó xita nchiná komà j isò'nde; tikoá kiskoónachan yije-la naxandá xi tjín isò'nde nga komà-la kis'iiin kjoatj'e. ²⁴ Naxandá jè, Nainá kitsjaà-la kjo'in nga jè ts'e-né nga kinik'en xita-la Nainá kò xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá kò ngats'ii xita xi kinik'en nga tíjtsa isò'nde.

19

Xita xi tsjá-la kjondaà Nainá ján ngajmii

¹ Xi jye komà iskan, ki'nchrè-la ján ngajmii 'én koni kjín jchán ma xita xi chja nga tsò:

¡Aleluya! ¡Nga tikíjna Nainá!

Nga jè ochrjekajjiin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná,

kò ta jè tajngoò xi tjín-la kjoajeya

kò xi tse nga'ñó tjín-la.

² Nga jè Nainá, ndaà s'ín kò kixí s'ín

k'e nga tsjá-la kjo'in xita;

nga jyeé kitsjaà-la kjo'in jè naxandá je Babilonia

xi kisikits'ón-jiin isò'nde nga tsakó-la xita isò'nde

nga kj'eíi nainá kijtseèxkón

k'oaá गया-la koni jngoò chjoón xi kjoa chijngui s'ín.

Koí jé xi komà-la nga jè kisik'en xita chi'nda-la Nainá xi kiichja ngajo-la.

³ Jngoò k'a k'oa kitsò:

—¡Aleluya! ¡Nga tikíjna Nainá! Jè ni'ndi-la jè naxandá nga títi, k'oaá s'ín kitjomijín nita mé nachrjein-ne.

⁴ Jñà xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne kò xi ñijòn ma-ne xi titsajnakon, chinchaxkó'nchi-ñiat'aà-la nga kijtseèxkón Nainá xi tjínasòn íxile ñánda tíhotíxoma. Kitsò:

—¡K'oaá s'ín kátama! 'Nga tikíjna Nainá. ¡Aleluya!

⁵ Ya íxile-la ñánda tíhotíxoma, kina'yà-la 'én xi kitsò:

Tjiin-là kjondaà Nainá ngats'ioò jñò xi chi'nda maà,

jñò xi ixti maà kò xita jchínga,

ngats'ioò xi tsakjoòn-chaà Nainá.

⁶ Ki'nchrè-la 'én koni tsá kjín jchán ma xita xi chja, koni s'ín na'yà-la nandá k'e nga one, koni s'ín na'yà-la k'e nga one ch'on, xi kitsò:

¡Aleluya!

¡'Nga tìkíjna Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la!

Nga jyeé jè tíhotíxoma.

⁷ Tsja k'óé-lá iníma-ná, sìtsja-chaá takoán, jeya síkíjnaá Nainá, nga jyeé j'ìi kjoa bixan-la Orrè;

chjoón-la jyeé tijnandaà.

⁸ Jè chjoón, jye ko'biì-la nikje lino xi 'ñó chjí,

xi 'ñó tsjeé kjoàn tìkoá 'ñó ote nga kónakjá.

Jè nikje lino xi 'ñó chjí, jè ngaya-la kjoakixi xi s'ín xita-la Nainá.

⁹ Jè àkjale kitsò-na:

—Chjí kjoa koi: “Mé ta ndaà-la jñà xita xi xó kinokjoà-la kjoa bixan-la Orrè nga jè kòkjen-ko.”

Kitsò isa:

—Jñà 'én koi, ngui 'én kixi-la Nainá-né.

¹⁰ Tsohósijna xkó'nchiñia it'aà ndsoko jè àkjale nga mejèn-na skoexkoán. Tanga jè àkjale kitsò-na:

—Ki k'oaá 'ni; 'an, tìkoáa chí'nda-la Nainá ma koni ngaji ko jñà 'ndsi xi ndaà fi tjingui-la jñà 'én kixi xi kùichja Jesús. Jè Nainá chàxkoín.

Jñà 'én kixi xi kùichja Jesús, tijnà-ne xi síkítseèn-ya-la xita xi chja ngajo-la Nainá.

Jè xi tijnasòn-la kohòyo chroba

¹¹ Kijtseè ngajmii nga tix'á; tsatsejèn jngoò kohòyo xi chroba kji. Jè xita xi tijnakjá-la, k'oaá s'ín yaxkon-la nga kixi síkitasòn ko kixi tjna, koií kjoa-la nga ngui ko kjoakixi-la bíndaajün ko nga kjaán-kjoò. ¹² Jñà xkon, k'oaá kjoàn koni ni'ín. Ya sko, kjin corona jtobá tji'a ko jngoò 'ín-la tjit'aà xi mìkii yá xi machiya-la kó tsòya-ne; tajngoò jè machiya-la kó tsòya-ne.

¹³ Jè nikje xi kinakjá, jni yijàjno. Jè 'ín-la, 'Én-la Nainá 'mì. ¹⁴ Yaá tjingui-la jñà soldado ts'e ngajmii nga títasajnakjá-la kohòyo chroba; saà nikje lino chrobaá íkjá xi 'ñó chjí ko tsjeé kjoàn. ¹⁵ Jè tso'ba bitjo jngoò kichá ndojò xi 'ñó yijò kji, jè xi síki'on-ne ngats'ii naxandá. Nga jè kotíxoma-la xita naxandá. Jè yá nise siikjeén xi ngui kichá tájaà. Jè sobá kosinè jñà toò uva ya iya chitso nga kochrje vino xi okó kjoajti-la Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la. ¹⁶ Jè nikje-la ko chrjomí-la tjit'aà 'ín xi tsò: “Xitaxá Ítjòn-la ngats'ii jñà xi xitaxá ítjòn títasajna ko jè-né xi otíxoma-la ngats'ii jñà xita xi otíxoma.”

¹⁷ Kijtseè jngoàà àkjale xi ya síjnasòn-la ts'oi; 'ñó chja-la ngats'ii cho xi tijnajmii isén xi yijo kine. Tsò:

—Nchrobá, tixkóyaà xinguiqo mé-ne nga chjinee yijo xi Nainá tsjá-nò, ¹⁸ nga chjinee yijo-la xitaxá ítjòn, ko yijo-la xita sko-la soldado, yijo-la xita ts'en, yijo-la kohòyo ko yijo-la xita xi títasakjá-la kohòyo, yijo-la ngats'ii xita xi títasajnadejí ko xita chí'nda ko xi ixti ko xita jchinga.

¹⁹ Kijtseè jè cho je xi ch'o kji ko jñà xitaxá ítjòn ts'e isò'nde ko xita soldado-la; jyeé títasajnandaà nga skaàn-ko jè xi tijnakjá-la kohòyo chroba ko jñà soldado-la. ²⁰ Jè cho je xi ch'o kji kindobà'ñó; tìkoá kindobà'ñó jè xi 'én ndiso kùichja xi kis'iin kjoaxkón nga nguixkon jè cho. K'oaá s'ín komà-ne nga kiskoònachan-la jñà xita xi kiskoé chíba-la tìkoá kijtseèxkón isén xkósòn-la jè cho. Ingajò kinìkatsjoèjii tìkòn jjiin ni'ín xi títjnga ñánda títi ko azufre. ²¹ Jñà xita xi i'nga, jè kisik'en-ne jè kichá ndojò xi bitjo tso'ba jè xi tijnakjá-la kohòyo. Ngats'ii cho xi tijnajmii isén, jñà kjòski-ne nga kiskine yijo-la xita xi jye k'en.

20

Jè xi jngoò jmiù nó

¹ Kijtsee jngoaa àkjale xi tinchrobájen-ne ngajmiù. 'Ya ibi ts'e nitjan jñò. Kjiya tsja jngoò na'ño kicha cadena xi 'ño je kji. ² Jè àkjale kitsobà'ño jè ye jhínga xi tije-ne xi 'mì Xita Neji kò xi Satanás. Jngoò jmiù nó tsibít'aà'ño. ³ Kisikatjen-s'en ya nitjan jñò; tsibíchoà'ño-la jè xotjoa; ikjoàn tsasijna-la sello mé-ne nga mì yá skíx'a-ne jè xotjoa nitjan. Yaá tsasijnahiya mé-ne nga mì tì kiù koma skónachan-la xita isò'nde, skanda k'e nga kjoehet'aà xi jngoò jmiù nó. Xi koma iskan tjánda'ño jngoò k'a-ne nga koma kojmeendeji chiba nachrjein isa.

⁴ Kijtsee íxile ts'e kjotixoma; títasajnasòn jñà xita xi kitjoé-la kjotixoma nga jñà koíndaàjiù. Tikoà kjitsee inima-la jñà xita xi kitiús'iin, nga koi kjoa-la 'én kixi xi kitsjaà it'aà ts'e Jesús kò nga 'én-la Nainá kiichjaya. Jñà xita koi, mikii kjitseeèxkón jè cho je xi ch'o kji kò isén xkòsòn-la; tikoà mikii kisit'aà chiba-la itjòn tjen-la kò tsja. Xita koi, jngoò k'a tsibítasjnakon; jngoò jmiù nó tsatixoma kò Cristo. ⁵ Jñà xita koi xi jaáya itjòn-la. Tanga jñà mik'en xi i'nga, skanda k'eé jaáya-la nga ijchò jngoò jmiù nó. ⁶ Mé ta ndaà-la jñà xi kòko-la nga kjoaáya itjòn-la; xita koi, jyeé xita-la Nainá koma; jè kjoa biyaà xi ma-ne jò, nimé nga'ño tjin-la it'aà ts'e xita koi; mì tì mé ma siiko-ne. Tà saá no'miù-la Nainá koma kò ts'e Cristo. Jngoò jmiù nó kotixomako.

⁷ K'e nga kjoehet'aà xi jngoò jmiù nó, tjánda'ño jngoò k'a-ne jè Satanás ya ñanda tijnahiya nitjan jñò. ⁸ Kitjondeji-ne nga skónachan-la xita naxandá xi tjin nga tjtisa isò'nde, jè Gog kò Magog. Koixkóya xita mé-ne nga kojits'ia-ne kjojchán. Kjin jchán koma xita, k'oaá ngaya-la koni tsoimì xi jncha jndiù ndáchikon. ⁹ Chinchimasòn kóhokji isò'nde; chinchandii-la nga jngoò itjandii ñanda títasajna xita-la Nainá kò naxandá xi tsjakeè. Ikjoàn kisikasén ni'in Nainá xi inchrobà-ne ngajmiù. Jngoò k'a tsaká kóhotjín. ¹⁰ Jè xita neji xi kiskoónachan-la xita, kinikatjen-jiù ya i'nde ñanda titijnga ni'in kò azufre. Jyeé ya títasajna jè cho je xi ch'o kji kò xi kiichjaya 'én ndiso. Yaá siikjeiù kjo'in kò nachrjein kò nitjen nita kjé-ne.

Jè íxile ts'e kjotixoma xi chroba kji

¹¹ Kijtsee jngoò íxile xi chroba kji kò 'ño je kji nga ya tijnasòn jngoò xi tíhotixoma. Nga nguixkòn jè xi tijnasòn íxile, jngoò k'a kichijà nangui kò ngajmiù. Nita ñanda-ne, mì tì kiù ki'ya-la. ¹² Kijtsee mik'en xi ixti kjoàn kò xi xita jhínga kjoàn, 'ncha kixi nguixkòn Nainá. Ikjoàn kitáx'a jñà libro [ñanda tjit'aà mé xi kis'iin nga jngó jngó xita]; koà jngoò libro kitáx'a ñanda tjit'aà ts'e kjoabinachon. Jñà mik'en, k'oaá s'in kisindaàjiù-la koni s'in tjit'aà xojon ts'e libro, mé kjoa xi kis'iin. ¹³ Jè ndáchikon kitsjaà jñà mik'en xi ya k'en-jiù. Jè kjoabiyaà kò i'nde kjo'in tikoáá kitsjaà mik'en xi ya títasajna. K'oaá s'in kisindaàjiù-la nga jngoò jngoò xita koni tjin kjoa xi kis'iin. ¹⁴⁻¹⁵ Jè kjoabiyaà kò i'nde kjo'in kinikatsjoòjiù ñanda títi ni'in jnga. Kò jñà mik'en xi mikii tjit'aà 'in-la jè libro ts'e kjoabinachon, tikoáá yaá kinikatsjoòjiù ñanda títi ni'in jnga. Jè xi ma-ne jò kjoabiyaà.

21

Ngajmiù xitse kò nangui xitse

¹ Kijtsee jngoaa ngajmiù xitse kò nangui xitse. Jè ngajmiù xi kisijna itjòn kò nangui xi kisijna itjòn, jyeé kichijà; tikoáá kichijà jè ndáchikon. ² Tikoà

kijtsee jè naxandá tsjeè xi Jerusalén xitse 'mì, nga tínchrobájen ngajmii nga nguixkon Nainá. K'oaá s'ín tijnandaà koni jngoò chjoón xi ndaà bíndaà yijo-la nga jye kixan-ko x'in-la. ³ Ki'nchrè-la 'én xi 'ñó chja, xi ngajmii inchrobà-ne, xi tsò:

—Chítsejen-là Ni'ya Tsjeè-la Nainá, jyeé kòbitjojen; Nainá yaá kijnako jña xita; xita naxandá-laá koma, nga jè sobà xi Nainá kitso-la. ⁴ Jè sobà Nainá sùixjino yije ndáxkon; mì tì kii s'e-ne kjoabiyaà; mì tì kii s'e-ne kjoaba; mì tì kii yá skindàya-ne; mì tì kii s'e-ne xi ijòjno ijòt'aà yijo-la, koi kjoa-la nga jye tsato kjoa jchínga.

⁵ Jè xi tijnasòn íxile ts'e kjoatíxoma, kitsò:

—Chítsejen-la, 'aán sùixitseyà yije tsojmi xi tjin.

Ikjoàn kitsò-na:

—Chjí, xojon tít'eii jña 'én koi; nga nguì k'oaá s'ín tjin nga kitasòn; nguì 'én kixi-né.

⁶ Ikjoàn kitsò-na:

—Jyeé tsitasòn yije. 'An-ná xi tijnà ítjoàn skanda tàts'en-la kjoa kó nga skanda fehet'aà-ne. 'An-ná xi tsibits'iaa ko xi sikjehet'aà-na kjoa. Ngats'ii xi xindá-la, 'aán tsjaà kjojtò-la nandá xi tìbitjo ya j'nde ñánda mìkii xiya nandá mé-ne koma kijnakon-ne inima-la nita kjé-ne. ⁷ Jña xi sùikijne, jña skoé kjojtò ngats'ii kjondaà koi. 'Aán kótijnakoaa nga Nainá kitso-na ko jña, ixti-naá koma. ⁸ Tanga jña xita xi tsakjón, jña xi mìkii mokjeiin-la, jña xi 'ñó ch'o s'ín, jña xi xita sik'en, jña xi kjoa chijngui s'ín, jña xi xita tj'e, jña xi xkósòn beèxkón, ngats'ii xi 'én ndiso chja, ján kixojin ñánda títì ní'ín jnga ko azufre; jè xi ma-ne jò kjoabiyaà.

Naxandá xitse xi 'mì Jerusalén

⁹ J'iikon jngoò-na àkjale jña xi itoò ma-ne, xi tikoà itoò chitsín tjin-la, xi jncha kitsee xi itoò kjo'in xi fehet'aà-ne. Kitsò-na:

—Nchroboí, kokoò-lè jè xi koma chjoón-la Orrè.

¹⁰ It'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá, jè àkjale kiiiko inima-na jngoò nindoò xi je kji ko 'nga kji. Tsakó-na jè naxandá xi je kji, naxandá tsjeè Jerusalén nga tínchrobájen-ne ngajmii nga nguixkon Nainá. ¹¹ Jè naxandá tsjeè Jerusalén, oteé tsejen xi kjoa ts'e kjoajeya-la Nainá. K'oaá s'ín ote kji koni ndajo chjí xi 'ñó ndaà kjoàn, koni ndajo xi jaspe 'mì nga ote kji koni chitsín. ¹² Nga jngoò itjandiì, jè naxandá, chrjó ndajo tjíndii-la xi 'ñó je kji ko 'ñó 'nga kji. Tejò xotjoa tjin-la. Nga jngoò ijngoò xotjoa, jngoò àkjale síjnajto. Tikoà ya tjit'aà 'ín-la nga tejò naxandá xi ya inchrobàt'aà-ne ixti-la Israel. ¹³ Ya kixi-la ñánda bitjokàjiin-ne ts'oi, jàn xotjoa tjin-la, ya kixi-la ñánda kahatji-ne ts'oi, jàn xotjoa tjin-la. Ya nortè, tikoáà jàn xotjoa tjin-la, ya sur, tikoáà jàn xotjoa tjin-la. ¹⁴ Jè chrjó ndajo xi tjíndii-la naxandá, tejò chrjó ndajo xi ya tjit'aà nga tejò 'ín-la xita xi tejò ma-ne xi jt'aà ts'e Orrè kisixaya-la.

¹⁵ Jè àkjale xi tichjako-na, jngoò kichà kjinaya tsja xi nguì oro xi koni kji yá xi ma machiba-ne. Jè kisikjeén nga ma kisichiba naxandá ko xotjoa-la ko chrjó ndajo-la. ¹⁶ Jè naxandá k'oaá s'ín kijna nga ñijòn chrjangui tjin-la. Koni kji ndojò, k'oaá tì kji tiyà-ne. Jè àkjale, k'e nga kisichiba, jò jmii ko jò sindo kilómetro tjin-la. Ngàsòn chiba tjin-la nga ndojò ko nga tiyà ko nga 'nga. ¹⁷ Ikjoàn kisichiba xi chrjó ndajo. Jngoò sindo ko ichán ñijòn xkó tsja tjin-la xi chiba-la xita xi tísikjeén jè àkjale, [jè xi ichán nanga tjin-ne].

¹⁸ Jè chrjó ndajo xi tjíndii-la naxandá, koií tjíndaà-ne ndajo chjí xi 'mì jaspe. Ko jè naxandá, nguì oro sobà-né. K'oaá s'ín ote kji koni chitsín tsjeè.

19 Jñà tàts'en chrjó xi tjíndaà-ne nga tíchjoàndiì-là naxandá, ngui ndajo chíj yijàjno xi 'ñó ndaà kjoàn. Jè xi ítjòn, jè ndajo xi 'mì jaspe; xi ma-ne jò, ndajo xi 'mì zafiro; xi ma-ne jàn, ndajo xi 'mì ágata; xi ma-ne ñijòn, ndajo xi 'mì esmeralda; 20 xi ma-ne 'òn, ndajo xi 'mì ónice; xi ma-ne joòn, ndajo xi 'mì cornalina; xi ma-ne itoò, ndajo xi 'mì crisólito; xi ma-ne jiìn, ndajo xi 'mì berilo; xi ma-ne ñijaàn, ndajo xi 'mì topacio; xi ma-ne te, ndajo xi 'mì crisoprasa; xi ma-ne tejngoò, ndajo xi 'mì jacinto; xi ma-ne tejò, ndajo xi 'mì amatista. 21 Jñà xotjoa xi tejò ma-ne, tejò ndajo perla tjíndaà-ne. Nga jngoò òjngoò xotjoa jngoò perla tjíndaà-ne. Ndiyá teè-là naxandá, ngui oro sobà-né koni chítsín xi ma chísejèn-ya.

22 Ya jjiìn naxandá, nijngoò ingo kijtseè; nga jè sobà xi ma ingo-là naxandá, jè Nainá xi tjna ítjòn nga ta jè tajngoò-né xi 'ñó tse nga'ñó tjín-la ko jè Orrè. 23 Jè naxandá, mikii mochjeén-la jè ts'oi ko sá nga sùhiseèn-la. Nga jè sobà kjoa isén-la Nainá síhiseèn-la; ko jè Orrè ma ni'ín-la. 24 Ngats'ii jñà xita naxandá ts'e isò'nde kinchima iseèn-né it'aà ts'e ni'ín-la. Ko jñà xitaxá ítjòn xi tjín isò'nde, kjiko kjoanchinà-la nga ya sùngatsja. 25 Jñà xotjoa-la naxandá, mikii sichjoàto nga kjit'aà nachrjein; nga ya naxandá, mikii kojñò. 26 Ngats'ii naxandá kjoiko ngats'ii kjoa nchinà-la ko ngats'ii tsojmì xi 'ñó chíj-la nga ya sùngatsja. 27 Ya i'nde jè nímé kjoahas'en xi tjé kjoàn xi ch'o s'ín ko xi kjoa ndiso. Tà jñà kjoahas'en xi jtít'aà 'ín-la jè xojon-la Orrè xi ts'e kjoabinachon.

22

1 Jè àkjale tsakó jngoò-na xajngá nandá xi kijna tsjeè tsjeè, jè nandá xi bítsajnakon-ná nita mé nachrjein-ne. K'oas'ín tsjeè kji koni chítsín. Yaá títbitjo ñánda síjna íxile-la Nainá nga tíhotixoma ko yaá títbitjo ñánda tjna jè Orrè. 2 Ya jngoò osen ndiyá-la naxandá tífa nandá. Ko ya ngobà ngobà xajngá nandá, yaá síjna jè yá xi tsjá kjoabinachon nita mé nachrjein-ne. Tejó k'a ojà-la toò nga jngoò nó. Jngoò jngoò k'a ojà-la toò nga òjngoò òjngoò sá. Jñà xka-la, k'oaá s'ín mochjeén nga maxkiì-la naxandá ts'e isò'nde. 3 Mi tí mé kjoa ch'o s'e-ne xi mikii sasén-la Nainá. Yaá sasíjna jè íxile-la Nainá ko ts'e Orrè nga kotixoma. Ko ngats'ii xita chí'nda-la, yaá síxá-la. 4 Ngats'ii xi xita-la ma, skoexkon-né kó kji isén-la Nainá; ko jè 'ín-la Nainá yaá sit'aà ítjòn tjen-la. 5 Ya i'nde jè, mì ti kojñò-ne. Jñà xita xi ya títsajna, mì tí ni'ín kochjeén-la xi sùhiseèn-la, tíkoaá mì tí ts'oi kochjeén-la; nga jè sobà Na'èn-ná xi Nainá sùhiseèn-la. Jñà xita kotixoma nita mé nachrjein-ne.

Jyeé nchrobá machraña nga kjoíi òjngoò k'a Cristo

6 Jè àkjale kitsò-na:

—'Én koi, ngui k'oaá s'ín tjín nga kítasòn; ngui 'én kixi-né. Jè Na'èn-ná xi Nainá xi síkíchiya-la jñà xita xi chá ngajo-la, koií xá kíkikasén-ne àkjale-la nga kòkò-la xi chí'nda-la ma jñà kjoa xi ta nitoón okoma.

7 —Tjíná'ya-ná. 'An, kjoíi nitoón òjngoò k'a.

Mé tà ndaà-la jñà xi síkitasòn jñà 'én xi kitsjaà Nainá koni s'ín tíchja xojon jè.

8 'An-ná xi 'mì-na Juan, 'aán ki'nchrè koa kijtseè kjoa koi. K'e nga jye ki'nchrè koa jye kijtseè, tsohósijna-xkó'nchi-niñiat'aà-la jè àkjale xi tíhokó-na kjoa koi, nga mejèn-na skoexkoán. 9 Tanga jè àkjale kitsò-na:

—Ki k'oaá 'nì. Jè Nainá jchaxkoín. 'An, tikoáa chí'nda-la Nainá ma, koni ngaji, kò xita xingui xi chja ngajo-la Nainá, kò ngats'ìi xita xi síkitasòn 'én xi tít'aà xojon jè.

¹⁰ K'oaá tís'in kitsò-na:

—Ki bìjna'ma jña 'én xi Nainá kitsjaà xi tít'aà xojon jè, nga jyeé nchrobá machraña naxhrjein nga kítasòn. ¹¹ Jña xita xi mìtsà kixi títasajna nguixkon Nainá nga ch'o s'in, ta k'oaá s'in kàtitsajna. Kò jña xi tijn-la kjoakixi kò tsjeè títasajna nga nguixkon Nainá, k'oaá tís'in kàtasíkitasòn xi kjoakixi kò kjoatsjeè.

¹² —Tíná'ya, 'an, kjoii nitoón ìngòò k'a. Yaá kjoijkoáa chí-la xi tsjaà-la xita koni s'in kis'ìin nga ìngòò ìngòò. ¹³ 'An-ná xi tijná ítjoàn skanda tàts'en-la kjoa kò skanda fehet'aà-ne. 'An-ná xi tsibits'iaa kò xi sikjehet'aà-na kjoa. 'An-ná xi tijná ítjoàn kò xi fehet'aà-ne.

¹⁴ Mé ta ndaa-la jña xita xi [jní-la Orrè] sítsjeè-ne nikje-la mé-ne nga tjò'nde-la nga skine toò-la yá xi tsjá kjoabinachon, tikoá koma kjoahas'en xotjoa-la jè naxandá. ¹⁵ Tanga nditsiaán kítasajna, ngats'ìi jña xita xi ch'o s'in, kò jña xi xita t'j'e, kò jña xi kjoa chingui s'in, kò jña xi xita sík'en, kò jña xi xkósòn beèxkón kò ngats'ìi xi tsjakeè kjoa ndiso nga 'én ndiso chja.

¹⁶ —'An xi 'mì-na Jesús, 'aán kisikasén-nò àkjale-na nga tsjá-nò 'én it'aà ts'e kjoa koi, jñò xi xita naxandá-na ma. 'An-ná jè jts'én xi itjot'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn xi ki'mì David. 'An-ná ni'ño tse xi 'ño ote kji xi bitjokàtji k'e nga tajñòya.

¹⁷ Jè Inima Tsjeè-la Nainá kò chjoón-la Orrè, tsò-né:

—Nchroboí [Na'èn Jesús].

Jña xi nchi'nchré, k'oaá tì kàtatsò:

—Nchroboí [Na'èn Jesús].

Jña xi xindá-la kò xi mejèn-la nandá, kàtjanchrobá, kàt'ìi kjotjò nandá xi tsjá kjoabinachon.

¹⁸ 'An, k'oaá xan-nò, ngats'ioò xi na'yà-la jña 'én xi kitsjaà Nainá xi tít'aà xojon jè: Tsà yá xi kùt'aàsòn kjoa xi tít'aà xojon jè, Nainá k'oaá tís'in tsjásòn-la kjo'in koni s'in tít'aà xojon jè. ¹⁹ Tsà yá xi kjoaáxin jngòò-la 'én xi kitsjaà Nainá xi tít'aà xojon jè, Nainá, tikoáa kjoaáxin kjondaà xi tít'nde-la nga skine toò-la yá xi tsjá kjoabinachon kò mìkì tsjá'nde-la nga ya kítasajna naxandá tsjeè-la Nainá koni s'in tít'aà xojon jè.

²⁰ Jè xi bénojmi kjoa koi, k'oaá tsò:

—Jon, kjoii nitoón ìngòò k'a.

K'oaá s'in kàtama. jNchroboí Na'èn Jesús!

²¹ Kjondaà-la Na'èn-ná Jesucristo kàtijnako-nó ngats'ioò. K'oaá s'in kàtama.